Coll. compl.
N.S.
32 plates + title

Praz 5.06
Landwehr 221C

יהוה

ANTONI SVCQVET
E SOCIETATE IESV

VIA VITÆ ÆTERNÆ

Iconibus illustrata
per Boëtium a Bolswert.

Editio septima,
auctior et castigatior,
et nouissima.

ANTVERPIÆ
Apud Henricum Aertssium.
M.DC.XXX.

A.S.

Vitium

Virtus

Cum Gratia et Priuilegio.

D. O. M.

REGI REGVM:

ET

REGINÆ CÆLORVM

B. VIRGINI MATRI

MARIÆ.

Lementissime Deus, tua sunt omnia, cæli & terra, & quidquid cæli ambitu continetur; & si quid offerimus tibi, tuum, quod à benignissimâ manu tuâ accepimus, reddimus; ut ad suum principium, ex quo fluxerunt omnia, revertantur. Ideoque hoc opus, non meum, sed tuum, quàm humillimè offero: VIAM hanc VITÆ tibi, qui es VIA, VERITAS, & VITA NOSTRA, nec-non B^MÆ MATRI TVÆ: ac rogo, ut cum eâ ad istam, & omnes, qui eam legerint & iniverint, benignè respicere digneris, ut in te, qui VERA VIA es, ambulent, & in VERITATE permaneant; & ad te, qui salus es, & VITA NOSTRA ÆTERNA, perveniant; atque ita eò, unde omnia, revertantur. Amen.

Facultas R.P. Præpositi Provincialis Provinciæ Flandro-Belgicæ.

Librum VIA VITÆ ÆTERNÆ *inscriptum, & à R.P. Antonio Sucquet Societatis nostræ confectum, atque à destinatis arbitris lectum & approbatum, ego Florentius de Montmorency Societatis* JESV *per Flandro-Belgicam Provincialis; ex auctoritate admodum R. P. N. Generalis Mutij Vitellesci in lucem prodire permitto; & concedo facultatem typis eum mandandi. In cujus rei fidem hasce manu meá subscriptas, & sigillo officij mei munitas dedi. Bruxellæ 7. Septembris, Anno, 1624.*

Florentius de Montmorency.

APPROBATIO.

Liber hic inscriptus VIA VITÆ ÆTERNÆ, *Auctore R. Patre Antonio Sucquet, Societatis* JESV *Theologo, & ab eodem jam recognitus, est doctus, & nil nisi devotionem spirat, ac simul ad orationem instigat, ut etiam doctiores viam meditationum facillimè per hunc inveniant. Quare omni studio admittendum puto, ut typis mandetur, quò in plurium hominum manus perveniat. Quod testor 1. Maij. Anno 1624.*

Egbertus Spitholdius S. T. L. Canonicus & Plebanus Antverpiensis.

PRÆ-

Enigne Lector, accipe hanc Viam vitæ æternæ, quam tibi ut filio offert Dominus IESVS *vita nostra per me indignissimum servum suum: omnia enim opera nostra in nobis operatus est. Illum autem assiduè rogo, ac rogabo, & multi mecum, quos in hac negotiatione (ut sic loquar) habeo socios, & apud Deum Oratores, ut me, & te, & omnes qui viam hanc legent, gratiâ suâ prævenire dignetur is, qui est fons omnis gratiæ, & bonitas infinita Christus* IESVS. *Tu vicissim idipsum pro me, ac te, & illis, qui pro te orant, roga. Orationem ad hoc habes initio libri præparatam, pag. 3. Deinde inter legendũ Deum quasi loquentem audi; etenim juxta S. Augustinum, nobis infinita illa majestas loquitur, dum sacra legimus. Paratum verò habe cor, ut monentem audias, sequaris Deum præeuntem; ipse enim Via, Veritas, & vita. Et agitur, agitur, mi frater, agitur, attende, & appende obsecro, de æternitate, æternitate tuâ, & meâ. Vt verò inoffenso pede hanc Viam per gratiam Domini nostri* IESV CHRISTI *decurras, si quis pro humanâ fragilitate irrepserint errores, & in calcem libri rejecti sint (etsi verè magnâ charitate, & diligentiâ plures intenderint correctioni) corrige eos, rogo, initio ne aliàs inter legendum remoram experiare, & molestiam. Nunc quid in novissimâ hac editione præstitum Dei, & B. Virginis auxilio, habe. Certè quæ*

Esaiæ 26.

Oratio pro Lectore.

Orandum pro Auctore, &c.

Quomodo legendum, & audiendus Deus.

NOTA Lector, Primò errata corrigenda.

 post

post primam editionem hactenus cognovi desiderari, conatus sum, quoad licuit, perficere, vel adijcere. Quæ, inquis, illa? 1. Effectum ut opus hoc si quis ita cupiat, dividi queat in partes duas. 2. Exercitia singula sunt in complura distributa, ne cui longiora videri possint. 3. Ea omnia ad communionem quotidianam seu spiritualem, seu sacramentalem sunt accommodata. 4. Meditationes subinde auctæ. 5. Cũ harum puncta qualibet meditationem contineant, ijs subnexui exercitia varia communia, idq́ Sanctorum exemplo. Hinc verò colligere potes meditationes nullo die facilè defuturas.

Quid in hac editione præstitum. Divisio operis. Exercitia divisa. Omnia habent applicationem ad Communionẽ. Meditationes auctæ.

Observa, rogo, illa exercitia, quæ quasi præcipua, & communia omni meditationi sunt, in prima & secunda parte haberi; in prima in initio, in secunda in fine libri 3. ne si quis duabus partibus compingi librum vellet, in alterutra hæc requireret. Nota verò solùm citari numerum paginæ primæ partis, neque numerum adjectum illi semifolio, quod in fine ponitur. Quare cùm citationem videris paginæ in prima parte, folio primo signato positæ, (v. g. Hæccine vera &c. ut suprà p. 7. Hæccine firma fide, p. 8.) memor esto eadem in fine secundæ partis reperiri, & quidem auctiora, idq́ folio ultimo sine nota alphabeti, sine numero. Imò commodo tuo curavi, ut in exemptitio folio ea excuderentur, ut commodior tibi eorum foret usus in omni meditatione: neque solùm in hoc opere, sed & in omni lectione cujusvis pij libri, ut experientia ipsa monstrabit 6 Accessêre deinde puncta de IESV CHRISTI *amantissimi Domini nostri vitâ. Hæc habes lib. 3. c. 3. ut autem Euangelium cuique diei juxta Ecclesiæ ritum assignatum*

NOTA diligenter. Exercitia communia sunt in 1. & 2. parte.

NOTA.

NOTA. sedulò usũ horum exercitiorum.

Vita Christi IESV addita.

gnatum reperias, vide Indicem Concionatorum: Primus enim numerus paginam indicat, ubi puncta ex textu Euangelij diei, de quo agitur, invenias. 7. Vt verò hæc puncta condirentur, præter illa brevia exercitia communia, de quibus l. 1. c. 1. p. 5. & seqq. habes complura de affectibus pro omni meditatione commodis l. 2. c. 51. & seqq. Horum autem ubi, & quis usus post singula puncta in vitâ Christi l. 3. c. 3. indicatur. 8. Diarium etiam auctum est. V. c. 20. l. 3. 9. Pro singulis item statibus brevis norma vivendi data est, & meditatio cuique propria quotidie, aut certè crebrò usurpanda. Vide l. 3. c. 21. 22. 23. 24. Capite 25. disces, ut perseverare debeas in vocatione tuâ. 10. Documenta habes aliquot rariora Sanctorum, eaq; in calce libri p. 1115. simul posita. 11. Initio verò post præfationem habebis praxim, seu usum libri, quem, rogo, considera, & boni consule. 12. Indicem quadruplicem qui requirebatur. Primum Capitum. Secundum Materiarum pro meditatione. Tertium Rerum. Quartum Concionatorum; quibus novæ notæ marginales subserviunt. Primus, qui Capitum, est ut mox videas, quid hoc opere toto contineatur. Secundus tibi eadem capita distribuit, ut assignet commodam materiam quotidianæ meditationi, cui etiam Quartus est accommodus, scilicet Concionatorum. Etenim (Nota sedulò) hunc non solùm esse in usum concionatorum, sed tuum, sed cujusvis: nam quod Concionatori usui erit volenti de Euangelio Dominici, aut festi alijs dicere, id tibi, & omnibus de eodem volenti meditari. Ad hoc habes de vitâ Christi universa Dominicis omnibus, ac festis, &

Tractatus de Affectibus.

Diarium auctum.

Norma rivendi pro quolibet statu.

Documenta Sanctorum.

Praxis libri

Index quadruplex. Et quis eorum usus.

NOTA. sedulò de Indice Cõcionatorũ.

alij diebus puncta ex ipsis Euangelij verbis concinnata, & distributa cap.3.lib.3. Igitur tu Concionator, vel Lector, si de Euangelio Dominicæ alicujus aut festi dicere, vel accommodatè meditari volueris, primò inspice Concionatorum indicem. Hic tibi quærenti quod sit Euangelium, monstrabit: unde istud, seu puncta petere debeas. Primus enim numerus illud notat, reliqui materias accommodatas.

NOTA bene, quãtus usus Indicis Concionatorum.

Nunc rogo humillime te JESV CHRISTE, *dulcissime Redemptor mi, qui ades hîc, & es nobis Via, Veritas, & Vita, ut eum, qui hæc legit, & me infinitâ misericordiâ tuâ ad te ita ducas, ut vitam aliquando habeamus, & abundantiùs in te æternùm habeamus, & amemus æternùm te ô omne bonum, omne bonum.*

Oratio pro Lectore.

Te verò, ô Lector, rogo, ut si quid hîc legas quod placeat, non mihi tribuas misero peccatori, & inutili servo Domini mei, id est, non tribuas calamo scriptionem, sed scriptori; non lumen laternæ, sed luci; non picturam penicillo, sed pictori; aut donum parum fideli dispensatori, sed Deo largitori omnia tribue, à quo omne bonum, & donum emanat. Illi soli honor, & gloria in sæcula sæculorum, Amen.

Omnia Deo tribuenda.

PRAXIS

TRiplex est, 1. ut à viâ mortis ad viam vitæ redeas. 2. ut in eâdem proficias. 3. ut in eâ te perficias.

Si ergo, ô Lector, eheu! in peccato es, & vivens mortuus es, quod absit, rogo te per JESUM, & salutem tuam, cave vel ad momentum remanere in illo statu infelicissimo, & esse hostis Dei, sub potestate diaboli, reus æternæ damnationis; sed cùm possis gratiâ Dei mox resurge, & ad hoc utere, l.1.cap.4.5.6.7. *Conversio ut curanda.*

Si verò tentaris, id est, non mortuus, sed æger animo es, ægreque virtutem exercere, aut vitium possis vitare, generalia remedia pete ex lib.2.cap.38. & seqq. ubi reperies adversus omnia morborum genera, & pro omni virtute acquirenda media 12. Item in cap. 51. & seqq. de Affectibus, & l.3. cap.17. de Pace. Propria autem suis locis invenies. *Remedia morborum animi unde petenda & tentationũ.*

Si de aliquo dubitas & deliberas, lege l.2.c.1.2. *Quid in dubio faciendũ.*

Si acedia surrepat, utere stimulis, l. 2. cap. 11. 12. & seqq.

Quòd si jam sanus es, Disce operari Dei gratiâ, eique cooperari & perficere opera tua; ad hoc enim vivis. & vide c.5. l.2. l.3. c.20. *Operum directio.*

Vt in adversis te gerere debeas, vide lib.2. cap.6.7. & l.3. cap.17. *Quomodo in adversis.*

Quomodo in prosperis, l.2. c.20.23.44. *Quomodo in prosperis te geras.*

Omni tempore & loco Deum ut finem tibi propone, & lux intentionis bonæ in tenebris hujus vitæ nostræ præcedat te, de quâ l.3. c.11. Idque ut omnes cogitationes, verba, & opera ad ejus gloriam dirigas. Quò enim potiùs? Dic precor. *Quid omni tempore. Intẽtio recta.*

Quotidie verò, 1. manè meditare exemplo SS. & magnorum, etiam Principum, ut Caroli V. &c. Meditationis materiam aptam diei, liber hic Dei gratiâ dabit. *Quid quotidie faciendũ. Meditandũ manè.*

Vide Indicem materiarum pro meditatione cujusque diei, & Indicem etiam Concionatorum, qui communis etiam est meditantibus. 2. Sacrum audi, de quo l. 3. cap. quod 9. sequitur per errorem non notato, cui etiam subserviet exercitium meditationi subjectum, uti & Spirituali, vel Sacramentali Communioni, de quâ breviter in capp. singulis, & fusè l. 3. capp. 6. 8. 9. 3. Examen semel, saltem vesperi facito, de quo l. 2. cap. 4. 4. Lectione piâ animum excita, de quâ l. 2. cap. 33. 5. Opus aliquod manuale exerce, de quo l. 3. c. 20. in Diario.

Sacrum audiendum.

Vel stude, de quo l. 2. cap. 31.

6. Collige te crebrò & maximè horis singulis, de quo l. 3. cap. 20. in Diario.

In his, & reliquis per diem ut te gerere debeas, Diarium breve te instruet l. 1. c. 13. p. 151. & Diarium longius, l. 3. c. 20. & varij tractatus eadem tibi fusè explicabunt.

Quid hebdomadatim faciendum.

Quot hebdomadis, Dominica Confessio instituenda. vide l. 1. c. 7.

Et sacra synaxis adeunda. vide l. 3. cap. 6. 8. 9. Meditationes accommodæ diebus per hebdomadam infrà assignantur, *in Indice materiarum.* Sabbato verò recollectionem institue ut significatur l. 3. c. 5.

Quid in Quadragesimâ. In Paschate.

In Quadragesima habes mysteria, & maximè quæ de Passione, l. 3. c. 10. Similiter & in Paschate, ejusque tempore, l. 3. c. 3. cui etiam subserviunt Meditationes de virtutibus Theologalibus, l. 2. cap. 37. Et intentione purâ l. 3. c. 11.

Quid festo die agẽdum.

Si festum inciderit B. Virg. vel alicujus Sancti, vitam illius lege, & exercitiis illis communibus inter legendum utere, vel ex vitâ illius tria collige puncta. 1. Quomodo à Domino electus sit & vocatus, & in purgativâ se exercens cum timore & tremore operatus sit salutem suam, atque æternitatem apprehenderit, pœnitentiam egerit, & mundum contempserit, & imitare. 2. Quibus virtutibus aliis moralibus tibi præ-

Quomodo Sanctorum vita sit imitanda.

luxerit,

luxerit, & cur tu id non possis, vel nolis ad te percunctare, easque exercere statue: & animæ potentias ac sensus quinque conforma illius potentiis & sensibus; juverit ad hoc velut præsentem eum intueri. 3. Vide quantâ fide & spe, & charitate in vitâ, & morte Deo se conjunxerit, & eum honorârit: Quomodo vicissim illum Deus honoret, & illarum actibus virtutum ad Sancti honorem te Domino conjungo, eique & Sancto gratulare. Huc pertinet Meditatio de B. V. l.3.c.19. Et de imitatione SS. l.2.c. 44. De fervore eorum, lib. 2. cap. 14.

Quolibet mense saltem unum diem tibi tribue, & te propiùs inspice, & finem ac progressum tuum, uti instrueris, l.3.c.5. & 20. ***Quid mensibus singulis agendum.***

Quotannis, 1. die anni æternitatem cogita, & numera annos & dies tuos præteritos & reliquos, Deoque consecra, & saltem ex anno toto tibi tempus aliquod sume pro curandâ salute tuâ, vel domi tuæ solitudinem quærendo, vel in domo Religiosâ. Porrò pro secessu & sui renovatione accuratiore, lege de Solitudine, l.2.c.30. & per aliquot dies manè & vesperi rumina unam ex illis octo considerationibus, l.1. cap.4. Deinde præpara confessionem generalem, & Colloquio, ibidem, cap.5. p.52. posito te excita. Denique si uno tantùm die tibi vacare possis, eundem sic distribue. Meditare, Primò manè de fine hominis; Secundò, de morte. Tertiò, de judicio; Quartò, de æternitate: reliquo verò tempore vitæ tuæ actiones recognosce, & confessionem institue juxta lib.1. cap.6. & proposita scribe, ut ibidem p.77. ***Quid quot annis.***

Quòd si triduum cum Christo latere placebit, eâdem præparatione præmissa, primò meditare de fine; deinde reliquas decurre meditationes positas, l.2.c.39. & seqq. pro meditationis affectu excitando, succisivis horis exercitium quadruplex, lib. 2. cap. 3. 4. 5. 6. pertracta.

Quòd

Quòd ſi tibi non licet aliò abire, ſaltem domi quolibet ſemeſtri in feſto omnium SS. & Paſchæ quaſi ad mortem te para hoc pacto: Per dies aliquot renova mentem meditationibus in modo meditandi propoſitis. lib.2.cap.39.

Ac deinde juxta id, quod l. 1. c. 6. p. 77. traditur, de te tuiſque rebus diſpone.

Quid refugis? Nónne vitæ tempus ad hoc unum tibi datum, ut ſalutem cures tuam; & dicere potes Deo, aut animæ tuæ, Non vacat? Dicere quidem potes, ſed non credet Deus, neque ullus qui te Chriſtianum novit, neque tu, ſi te noris.

NOTA, NOTA *Quid die & hora mortis.* Quid denique faciendum tibi ſit die illo, qui de omnibus judicabit, à quo pendet æternitas, & horâ illâ quam alia non ſequetur. Vide l.3.c.26. & Vale in Chriſto Jesv, eique vive, & morere.

Index Capitum Viæ Vitæ æternæ.

LIBER I.

Caput 1 de fine hominis, p 3.
Exercitia quædam omni meditationi communia, p.5. 6. & seqq.
Eadem habentur in fine lib.3. ultimo semifolio non signato.
Cap.2. de fide, p.18.
Cap.3. de statu vitæ deligendo, p.30.
Cap.4. de maturâ conversione.p.43.
Considerationes 8 pro eadem, p 50.
Cap.5. de pœnitentia & contritione, p.52.
Cap.6. de confessione, p.62.
Examen pro confessione generali, p.67
Cap.7 De frequenti Confessione, p.80.
Cap. 8. de confessario, p.89.
Cap.9. de satisfactione, ac primo de jejunio, pag 96.
Cap.10. De Eleemosyna p.104.
Cap. 11. de oratione, p.115.
Cap 12 de lectione horarum, p.133.
Cap.13. Regula ad perfectionem, p.145.
Diarium breve, p.151.

LIBER II.

Caput 1. De modo deliberandi, p.158.
De notis spirituum, p.160.
Cap.2. deliberatio de perfectionis studio, (p.168.
Cap.3. de gratiarum actione, p.179.
Cap.4 de examine generali & particulari, p.186.
Meditatio pro vitio extirpando, pag 199.
Meditatio pro virtute acquirenda.p. 200
C.5. de consideratione agendorum p.203
Cap 6 de consideratione malorum. p. 214
C.7. de patientia in proprijs malis, p.223
Cap.8. de contemnendis hominum judicijs, p.231.
Cap.9 de peccato veniali, p.243.
Cap 10 de tentationibus, p.248.
Cap.11. de Acediæ mortificatione, p.262.
C.12. de stimulo ex brevitate vitæ, p.270
Cap.13 de periculis vitæ, p.276.
Cap.14, de fervore SS. p.280.
Cap. 15 de charitate erga Ecclesiã, p.286.
Cap.16. de charitate erga animas in purgatorio, p.292.
Cap.17. de zelo animarum, p.297.
Cap.18. de mortificatione, p.302.
Cap.19. de passionibus edomandis, p.311.
De odio sui, p. 318.
De curiositate, p.321.
Cap.20. de mediocritate tenendâ, p.326.
Cap.21. de superbiâ, p.335.
Meditatio de humilitate, p.338.
Cap.22 de obedientiâ, p.349
Cap.23. de moderanda cupiditate bonorum, p.358.
De Avaritia, p.368.
De paupertate, p 371.
De bonorum usu, p.378.
De bonorum dispensatione, p.383.
Cap 24. de delectationum appetitu moderando, p.390.
De castitate, p 396.
Cap 25. de modestia, p.404.
De conversatione cũ proximo, p.408.
C.26 de temporis habenda ratione, p.414
Cap.27. de monitore eligendo, pag.419.
Cap. 28. de amicorum delectu, pag.428.
Caput. 29. de familiæ delectu, pag.438.
Caput. 30. de solitudinis bono, pag.446
Caput. 31. de studijs, p.458.
Caput. 32. de officio ejus qui alium docet, & concionatur, p 467.
Caput 33 de lectione piâ, p.477.
Caput 34. de perseverantia, p.486.

SECVNDA PARS.

Cap.35. de meditandi methodo, p.498.
Cap.36. de Nativitate Christi, p.517
Caput 37. de modo meditandi per fidem spem, & charitatem, p.523.
Meditatio de verbis illis: Omnis qui se exaltat, humiliabitur, p.532.
Caput 38. de confidentia in Deo, p.550.

Caput

Caput 39. de ponderatione virtutis, & vitij, p.559.
C.40. de prudentia filiorum sæculi, p 568
Cap.41. de morte, p.577.
Cap.42. de extremo judicio, p.584.
Cap 43. de æternitate p.593.
Cap.44. de imitatione SS. p.602.
C.45. de pace animæ per virtutem, p.611.
Cap.46. de gaudio ex virtute, p.620.
Cap 47. de imitatione Christi, p.629.
Cap.48. de beneficijs Dei, p.638.
Cap 49 de perfectionibus Dei p.647.
Cap.50. de petitione, p. 656.
Cap.51. de affectibus in genere, p.660.
Cap.52. de affectu fidei, p.663.
Cap.53. de affectu admirationis p 668.
Cap.54. de affectu compassionis, p.672.
Cap.55. de affectu contritionis, p.678.
Cap.56. de affectu spei, p.684.
Cap.57. de affectu imitationis, pag. 689.
Cap.58. de affectu gratitudinis, p.694.
Cap.59 de affectu gaudij, p.701.
Cap.60. de affectu amoris, p.708.
Cap.61. de exercitijs præcipuarum virtutum, charitatis proximi, resignationis, humilitatis, contemptus rerum humanarum, paupertatis, obedientiæ, castitatis, patientiæ, abstinentiæ, fervoris Sanctorum, p.715. & seqq.
C.62. Exercitiũ post meditationẽ. p.726.

LIBER III.

Cap.1. de perfectione, p.745.
Cap.2. de imitatione Christi, p.751.
Regula ad perfectionem, p.761.
Ca.3. de vita Christi meditationes XCI. p.764. Quæ cuique diei juxta ritum Ecclesiæ assignetur, & quomodo eandem facilè invenias, docebit te Index Concionatorum.
Cap.4. de desiderio perfectionis, p.790.
Cap.5. de renovatione sui, p. 795.
Caput 6. de Communione p.805.
Cap.7. de officio Sacerdotis; & præparatione ad Sacrum, p.816.
Cap.8. Ante Communionem meditatio, p.824.
Cap.9. de Communione, p.854.
Cap. de modo audiendi sacrum, p.864.
Hoc caput numero suo notari non potuit, quia seriùs error deprehensus.
Cap.10. de Passione Christi, pag. 876.
Cap.11. de pura intentione, p.898.
Cap.12. de præsentiâ Dei, p.914.
Cap.13. de amore Dei, p.915.
Cap.14. de charitate proximi, p 937.
Cap.15. de dilectione inimicorum, p 946.
Cap.16. de contemplatione p 958.
Cap. 17 de pace animi, p.978.
Exercitium pro confidentiâ in Deo excitandâ in scrupulis & adversis, p.1011. & seqq.
Consolatio animæ afflictæ, p.1015.
Cap 18 de notis salutis, p.10 6.
Cap.19. de imitatione B.V. p 1024.
Ludov. Blosij Rosarium, p.1035.
Cap.20. Diarium, p 1042.
Recollectio menstrua, p.1061.
Cap.21. de statu matrimonij, p.1063.
Cap.22. de statu viduitatis, p. 1071.
Cap.23. de statu cœlibatus, p.1076.
Cap.24. de statu Religiosi, p. 1082.
Cap 25. meditat. de Perseverantia in propria vocatione, p.1087.
C.26. de præparatione ad mortẽ, p.1091.
Cap.27. de vita æterna, p.1106.
Documenta pro Resignatione perfecta, & perfectione, p. 1115. Alia è D. Vincentio, pag.1123. Alia ex D. Bernardo, p. 1126. Alia ex D. Thomâ, p. 1128.
Epilogus ad B.V. Exercitia quædam omni meditationi communia, quæ etiam pleraque habes, l.1.c 1.

INDEX

Quo quisque uti potest, ut aptè Meditationem die quolibet sibi sumat.

Pro via purgativa.

Diebus Lunæ.

DE fine hominis, p.10.
De ponderatione virtutis & vitij, p.559.
De vitio in genere, p.199.
De peccato veniali, p.243.
De periculis vitæ hujus, p.276.
De brevitate vitæ, p.270.
De morte, p.577.
De purgatorio, p.292.
De extremo judicio, p.584.
De æternitate, p.593.
De matura conversione, p.54.
Considerationes 8. pro eâdem, p.50.
De pœnitētiâ & cōtritione, p.52.678.
De frequenti confessione, p. 80.
De satisfactione ac jejunio, p.97.
De abstinentiâ, p.724.
De eleemosynâ, p.104.
De tentationibus, p.248.
De acediâ, p.262.265.
De curiositate, p.321.323.
De superbiâ, p.335.
De avaritiâ, p.368.
De contemnendis hominum judiciis, p. 231.
De Pater noster, p.761.
De notis salutis, p.1016.

Pro via illuminativa.

Diebus Martis, Mercurij & Iovis.

De studio perfectionis, p.168.
Huc pertinent Documenta, l.3. pag. 1115.& seqq. ex Sanctorum scriptis collecta.
Regula ad perfectionem, p.145.
De prudentiâ filiorum sæculi, p.568.
De statu vitæ eligendo, p.30.
De statu matrimonij, p.1063.
De statu viduitatis, p.1071.
De statu cœlibatus, p.1076.
De statu Religiosi, p.1082.
De examine generali, p.186.
De consideratione agēdorum, p.203.
De modo deliberandi, p.158.
De notis spirituum, p.160.
De fervore Sanctorum, p.280, 725.
De charitate erga Ecclesiam, p.286.
De zelo animarum, p. 297.
De mortificatione, p.306.
De passionibus domandis, p.313.315.
De odio sui, p.318.319.320.
De consideratione malorū, p.215.216.
De patientiâ in proprijs malis, p.223. 723.
De mediocritate tenendâ, p.327.
De humilitate, p.338.341.717.
De cōtemptu rerū humanarū, p.718.
De diffidentiâ sui. p.550.
De virtute in genere. p.200.
De obedientiâ, p.349.352.721.
De moderanda cupiditate bonorum, p.358.
De paupertate, p.371.70.
De eleemosyna, p.104.
De bonorum dispositione, p.383.385.
De bonorum usu, p.378.
De delectationum appetitu moderando, p.390.
De castitate, p.396.398.722.
De modestia, p.404.
De conversatione, p.408.
De temporis habendâ ratione, p.414.

De monitore eligendo,p.419.
De amicorum delectu,p.428.
De solitudinis bono, p. 446.
De perseverantiâ,p.486.488.490.
De lectione piâ,p.477.
De Meditatione,p.498.500.
De petitione,p.656.
Exercitium post Meditationem, p. 726.
De Oratione,p.121.
De lectione horarum,p.133.
De imitatione Christi,p.629.
De Christo Duce sequendo, p.751.
De vitâ Christi medit. xcj.p.765.
Quomodo, inquis, iis utar? Respondeo aut ordine, quo posita sunt, eas meditabere, aut unamquamque eo die, quo Ecclesia Euangelium ex quo desumpta sunt, legit; & ad hoc tibi magno usui erit Index Concionatorum.
De Nativitate Christi, p.517.
De imitationis affectu, p.689.
De imitatione SS. p.602.
De gaudio ex virtute, p.620.
De pace animæ per virtutem, pag. 611.
De studiis,p.458.460.
De confessario,p.89.
De Concionatore, & eo qui alium docet,p.467.
De Fide, p.18.663.
De Spe,p.684.
De modo meditandi per fidem, spem & charitatem,p.513.

Pro viâ unitivâ.

Die Veneris.

De passione Domini, p. 876.

Die Dominica.

De perfectione, p. 745.
De vitâ æternâ, p.1106.
De Communione,p.805.842.854.
De modo audiendi Sacrum,p.86.
De præparatione ad Sacrum,p.816.
De perfectionibus divinis,p.647.
De intentione purâ,p.898.
De præsentiâ Dei, p.914.
De amore Dei,p.925.
De amore proximi,p.715.937.
De zelo animarum,p.197.
De dilectione inimicorum,p.946.
De conformitate voluntatis nostræ cum divina,p.978.
Exercitium pro confidentiâ in Deo excitanda in scrupulis & adversis, p.1011.
Consolatio animæ afflictæ,p.1015.
De Resignatione,p.716.
De Admiratione, p.668.
De Compassione,p.672.
De gratitudine,p.694.
De beneficiis Dei,p.638.
De Gaudio,p.701.
De Amore,p.708.

Die Sabbathi.

De renovatione sui,p.795.
Recollectio,p.801.
De imitatione B.V.p.1024.

LIBER PRIMUS

VIA

INCIPIENTIUM.

PRIMÆ IMAGINIS ANNOTATIO.

Conſidera, ô homo, finem tuum & vias tuas.

A *Conſidera coram Deo, quo fine* B *creatus ſis, duplicemq́ eſſe terminum,* C *felicem, &* D *infelice: ad hunc devolvitur* E *mundus: qui in fumum abit, triplicią ardet concupiſcentiâ: & ut* F *mare naufragum ſyrtibus ac ſcopulis plenum ſemper agitatur. Ad illum ſive cæleſtem gloriam triplex ducit* G *via: quâ ſignificatur triplex vitæ ſtatus; Religioſus, per directã: Eccleſiaſticus, per obliquã: ſæcularis, per ſinuoſam multùm ac ambagioſam. Quia ſcilicet minùs ad perfectionem ex naturâ ſuâ accõmodus eſt, etiãſi perſæpè qui in eo ſunt, alijs in perfectiore ſtatu viventibus virtute multùm antecedant. Per triplicẽ illam ſimiliter viã, purgativa ſeu Incipientium, illuminativa ſeu Proficientium, unitiva ſeu Perfectorũ via ac vita deſignatur. Imò etiam in quolibet ſtatu, gradu, actione moneris viam ſeu agendi vivendią modum eſſe triplicem. Vide an in omnibus rectiſſimam teneas* H *Deumq́ ſemper ob oculos habe, & oraturus in omni loco accede ad Deum, velut* I *reus de peccatis ingemiſcens, vel ut pauper & inops à virtutibus, aut velut ſponſa flagrans amore (Quæ perſonæ triplicem viam ſpiritualem exprimunt.) & dic:* Pſal. 118. *Appropinquet deprecatio mea in conſpectu tuo, Domine, juxta eloquium tuum da mihi intellectum.*

ORATIO

H
I
C
B
F
G
G
G
En finis; quò, quà vado?
D
E
A
Cum Gratia, et
Privilegio.
I
1

ORATIO

Quâ lector gratiam petit legendi & lecta faciendi.

DIXISTI, *Domine* IESV, *Nemo potest venire ad me, nisi Pater qui misit me traxerit eum, & omnis qui audivit à Patre, & didicit, venit ad me. Igitur te humillimè rogo, Deus meus trahe me, doce me dũ hæc lego justificationes tuas; quisquis enim* loquatur quasi sermones tuos accipio, *nemo enim dicere potest Dominus* JESVS *nisi in Spiritu Sancto. Veni igitur S. Spiritus, doleo enim vehementer quòd non amaverim sic mei amantem: veni, loquere mihi, quia audit servus tuus; si surdus est, fac audire, & mutum loqui magnalia tua, aliosq; ad te trahere, ut doctrina hæc, si eam cùm facere possim negligam, non sit mihi in improperium. Scio enim non casu, sed hæc mihi destinatò à te velut per Epistolam mitti ex infinito amore, & suavi providentiâ tuâ, rogoq; ut bajulo retribuas in bonum. Et ut sicut gratiâ tuâ nvitantem volo sequi hodie, & amantem non deserere, sic tu non me deseras salus & spes mea in æternum, Amen.* Ioan. 6. 1. Petr. 4. Contritio.

CAPVT PRIMVM.

Consideratio de fine hominis, & auxilia ad orationem ritè faciendam.

VEMADMODVM nauta ante omnia quem petat portum sibi statuit, viator terminũ quò tendat; ita etiam nihil magis necessarium est in viâ & vitâ mortalitatis nostræ, quàm finem creationis, navigationis (ut ita loquar) atq; hujus peregrinationis nostræ diligẽtissimè cõsiderare; ut hoc pacto cætera omnia, quæ in vitâ agenda sunt, eò dirigãtur. Aliàs enim aut sæpè recedimus à viâ & termino, aut saltẽ per ambages *Finis consideratio necessaria.*

Sap. 5. gesimus, viasque ambulamus difficiles & laboriosas. Deus bone, quantus hic error in omni hominum vitâ! quotus enim quisque, dum primùm ratione uti incipit (quod oportere hominem facere S. Thomas ait) tendere ab exilio ad patriam, cogitationesque, studia, verba & actiones eò dirigere satagit? Ferè quivis fines vanissimos honorum voluptatumque sibi præstituit, cursumque, eheu! miseri quò dirigant, aut dirigere debeāt, ignorant: cumque vocati sint ad magnos honores in cælesti Hierosolyma die statuto capessendos, errabundi, & ludibundi, longè à Jerusalem in Jericho proficiscuntur. Nulla certè res magis luctuosa, nulla magis digna lacrymis, tanto fine creatum hominem adeò sui & Dei immemorem vivere, ut de fine minima cura sit ac sollicitudo. Ne ergo communi vulgi errore abripiaris, rogo te quicumque hæc legis, ut finem tuum consideres, ut oculis priùs in terram, unde ortum habes; deinde in cælum, cujus regnum ut aliquando possideres à Deo factus es & creatus, attollas, lacrymosos inquam, ad Deum oculos peregrinus & advena, in terrâ desertâ, loco horroris, & vastæ solitudinis.

D. Thom. 1.2, quæst. 89 art. 6.

Fines varij.

Finis noster Deus & cœlum.

Quod in Meditatione omni Dei præsentia attendenda.

Ante omnia memento in omni Meditatione, Oratione, & consideratione Deum tibi esse præsentissimum; cui proinde cave velut absenti loqui irreverenter, & indevotè; ideoque orationem præparatoriam præmittere non erit abs re, ut operationes tuæ sincerè ad Dei gloriam dirigantur, & gratiam ad bene meditandum Dominus largiri dignetur: quæ oratio sit vel mentalis, vel vocalis. v.g. *Veni creator Spiritus*; vel, *Miserere*, aut aliqua alia quâ te excitari sentias.

ORA-

ORATIO PRÆPARATORIA,

cujvis Orationi longiori, vel Meditationi communis.

POTENTISSIME *Deus, coram quo omnia sunt quasi non sint, dirigatur vel nunc saltem quæso hæc exulis, & prodigi Filij tui oratio, & omnis operatio sicut incensum in conspectu tuo ad gloriam magni nominis tui. Tu enim cælum, & terram creasti pro me, & conservas longanimiter, aliàs interitura; ut tandem aliquando ô Conditor meus, & omne bonū, cognoscam, & diligam Te. Et qui fieri potest, ut Te diligentem me ab æterno non amem? Nonne Tu Pater amantissime, innumeris beneficijs me filium prodigum affecisti: & ego te, eheu! injurijs? Tu mihi te, filiumq; tuum dedisti, ut me redimeret in sanguine suo. O Rex regum, & Domine dominantium, qui ubique es, & contemplaris in omni loco bonos & malos, & scrutaris cor & renes; ecce fide vivâ & fiduciâ magnâ (dixisti enim: Quidquid petieritis fiet vobis) accedo ad thronum gloriæ tuæ, ut reus ad judicem, filius pauper & prodigus ad patrem, & quâ possum charitate ad te quem diligit anima mea: ut uni tibi placeam, & vitam seriò corrigam, maximè defectum illum* N. ut offeram tibi sacrificium laudis ex toto corde meo, & cum omni desiderio omnis creaturæ, quæ fuit, est, eritq;, & esse potest, etiamsi infiniti mundi potentiâ tuâ crearentur: idq; in unione amoris & meritorum Christi* JESU, *& B. Virginis, & Sanctorum omnium. O Sanctissima Trinitas, desidero te laudare pro omnibus qui te ignorant & blasphemant vel in terris, vel in inferno. Benedico te igitur cum Sanctis tuis, & gratias ago pro omnibus donis humanitati Christi* JESU, *B. Virgini, ac Sanctis omnibus, & mihi concessis, & præcipuè pro amore tuo erga me servum tuum. Restituo etiam me tibi ut fonti omnium, totumq; trado, ut de me disponas in tempore, & in æternitate: animam & potentias ejus tibi dico, ô Sanctissima Trinitas, ut te ijs cum curiâ tuâ, & omni creaturâ tuâ ex toto cordi*

Præsentia Dei.

Actus spei.

Emendatio vitæ.

* cilicet quem examine particulari persequeris.

Vnio.

Laus Dei.

Gratiarum actio.

to corde laudem. Da quæso, gratiam, ut humiliter, attentè, & ferventer id faciam, tot beneficijs obstrictus tibi Deo meo. Sine te enim quid sum? quid possum? aut quid cupiam extrà te? Nihil mihi est in cælo, & à te nihil volui super terram: sed in te sum, vivo, & morior. Atque utinam! utinam nunquam vel momento recedam à te ne elongeris à me!

Hæc vel similis mente attentâ recitari potest, quæ *Oratio præparatoria* in decursu semper vocabitur. Aliam habes similem infrà cap. 9. de Oratione.

Imaginatio loci utilis.

NOTA 2. Vt animus avocetur ab alijs rebus, quoties orandum, aut meditandum, perutile esse fingere, ac imaginari locum orationi accommodum sive in cælo, sive in terrâ. v. g. desertum aliquod, aut religiosum locum. Rem quoque meditandam, si corporea, finge coram te geri: si autem spiritualis, humano aliquo modo repræsentari. Hoc *Primum præludium*, vel *compositionem loci* vocabimus.

NOTA 3. rogandum Deum, ut concedat id quod præsenti Oratione ac Meditatione proponitur ac intenditur: idque *Præludium secundum* dicetur.

Post hæc ingredere in conspectum Domini, & quieto animo ac corpore sic singula considera; quemadmodum facit avarus; qui omnia ad suam utilitatem, quoad potest, trahit aut rapit.

Cùm verò minus exercitatis hic labor meus desudet; en tibi subsidia inter legendum, seu meditandum, uti confido in Domino, non prorsus inutilia. His sic utere. Postquam legeris, aut consideraveris punctum aliquod Meditationis, animum oculosque attolle ad Deum, ac Dominum nostrum præsentissimum, & pijs affectibus insiste; fidemque velut intermortuam suscita. Id verò poteris primò Orationem, quæ Meditationem sequitur, legendo post lectionem alicujus puncti, eamque vel totam aut per partes repetendo, (nam idcirco omnes divisæ sunt, ne cui longiores sint aut videantur

deantur nisi volenti) aut aliquam harum orationum sensim & attentè volvendo, & appendendo verba singula: vel Jaculatorias iterando, quarum aliquas, accommodatas viæ triplici seu statui Incipientium, Proficientium, & Perfectorum, hîc habes. Possunt enim illæ in omni meditatione usui esse. Post lectionem, seu meditationem tibi esse poterit usui hæc quæ infrà subjungetur Oratio.

Exercitium fidei & virtutum aliarum in Oratione.

HÆCCINE *vera sunt? Haccine vivâ fide credo? & quasi crederem sic vivo, cogito, loquor, & moror coram te? & in te spero, ô Spes unica, & te amo, ô infinita bonitas, hic mihi præsentissima? Credo, Domine adjuva incredulitatem meam, spero in te solo, & scio, non confundar & te solum quæro. Extra te enim vanitas vanitatum, & omnia vanitas. Et sicut amore tui super omnia doleo, quòd offenderim te, ita toto corde amo te super omnia. Et an aliquid N. ultrà me separare poterit à te? ô* JESV, *ô vita, ô amabilissima charitas! ô omne bonum Deus meus, Deus cordis mei & omnia!* Actus fidei, Spei, Amoris, Actus Contritionis, Abnegatio sui,

Aliud Exercitium in Oratione.

CREDO *tibi, ô æterna veritas, quæ mihi judicia tua aperire dignata es; credo, ô Majestas infinita, te hic, & in corde meo, & ubique esse per essentiam, præsentiam, & potentiam: in te ergo ego & omnia ut in mari spongia, & tu in omnibus & nobis es omnia, & circa nos omnia, velut lumē, aër, nebula, ignis, & in me omnia, & in omnibus operaris propter me, & in corde meo velut throno & templo tuo requiescis; quare in te solo confido, & spero desiderata obtinere* N. *quia toties, ô veritas, dare per filium tuum postulata promisisti, ideoq; & omnia tibi committo, ac diligo te ex toto corde meo, & omnes propter te, & desidero pro* Actus fidei, Præsentia Dei, Resignatio, Actus charitatis,

innumeris beneficijs N. & vitæ mysterijs N. & peccatis meis quæ
Oblatio sui *detestor, & quia dignissimus es, offerre tibi omni affectu possibili hoc Sacrificium cordis mei & bonæ voluntatis N. ultimum fortè coram curiâ tuâ, & cum eâ, & pro omni creaturâ tuâ. Da mihi, benignissime* JESV, *à te vocato ad hoc gratiam, & suscipe in unione omnium meritorum tuorum me, & omnia mea, & hoc propositum meum N. Amen.*

Aspirationes secundùm tres vias, quibus inter legendum vel meditandum anima excitari potest.

Secundùm viam purgativam.

HÆCCINE *firmâ fide credo, & hoc à me postulat bonitas tuâ? certè sagittæ tuæ infixæ sunt mihi, Deus, vivifica me,*
Psal. 37. *& deduc in semitam mandatorum tuorum.*

O Pater amantissime, peccavi in cœlum, & coram te, jam
Lucæ 15. *non sum dignus vocari filius tuus, sed fac me, benignissime*
Psalm. 118. JESV, *sicut unum ex mercenarijs tuis Et quæ merces mea? tu es, bone* JESV, *& verè magna nimis.*

Psalm. 5. *Ampliùs lava me, bone* JESV, *ab hac N. iniquitate meâ, & à peccato meo munda me, qui sic dilexisti me, & lavisti me in sanguine tuo.*

Isaiæ 55. *Sana me, Domine, & sanabor, salvum me fac, ô* JESV, *& salvus ero, & dum inveniri potes, quæram te in toto corde meo.*

Psal. 29. *Quæ utilitas in sanguine meo, dum descendo in corruptio-*
Psal. 70. *nem? igitur ne elongeris à me, Deus meus, in auxilium meum respice.*

Psal. 26. *Adjutor meus esto, ne derelinquas me, neque despicias me, Deus salutaris meus.*

Secundùm viam illuminativam.

Psal. 118. *O via vitæ, ô lux mea, quis mihi tribuat ut ambulem dum te habeo, & sic N. curram in viam mandatorum tuorum? ut comprehendam te sicut comprehensus sum.*

O omne bonum, quando satiabis me *gratiâ & charitate tuâ*

tuâ & cognoscam quòd tu sis mihi omnia, quodq; extra te fumus & umbra & vanitas & nihil sint omnia?

O sapientia æterna, quando credam tibi sic loquenti ad me, Math 8.
ut sequar te quocumque ieris, *lux mea, & illuminatio* Psal. 26.
mea, & salus mea?

O Domine, qui nihil sum, & nihilo pejus, quid mihi est in cælo, Psal. 72.
& à te quid volui super terram? tu enim pars hæreditatis meæ, Psal. 15.
& calicis mei, utinam restituas hæreditatem meam mihi.

Magister bone, doce me facere voluntatem tuam, quia Deus Psal. 142.
meus es tu, & in manibus tuis sortes meæ, *mors & vita mea* Psal. 30.
sempiterna.

Secundùm viam unitivam.

O Charitas Deus meus, quis mihi tribuat ut amem te unum, & nihil extra te?

O Spes mea, & requies mea, quando sustolles me super Isa. 58.
altitudinem terræ, *& requiescet cor meum in te? & gustabo* Psalm. 33.
& videbo quàm suavis sis diligentibus te?

O dulcis hospes animæ, ô thesaure abscondite, *quando te* Math. 13.
suscipiam? quando te inveniam?

O JESV, si deliciæ tuæ sint esse cum *filijs hominum, ob-* Proverb. 8.
secro te, sint etiam tua esse mecum. Paratum enim cor meum, pa- Psal. 56.
ratum cor meum; tu scis.

Patribus meis conglutinatus es, Domine, fac obsecro, me Deut. 10.
unum tecum; sicut tu & Pater unum estis; & sufficit mihi.

Oratio post Orationem longiorem.

DOMINE *Deus meus, qui custodis pactum, & misericordiam servis tuis, gratias tibi ago, quia dignatus es audire deprecationem meam; exaudi, quæso, eam propter gloriam nominis tui, & da mihi gratiam (sine quâ nihil possumus) ut voluntatem tuam, quam cognovi, & defectus meos N. de quibus vehementer doleo, emẽdare, ac pia desideria ista N. perficere possim, ut magnificetur nomen tuum usque in sempiternum. Suscipe illa; obsecro, & opera mea in unione meritorum filij tui, & omnium Sanctorum tuorum: dispone de me vilissimâ creaturâ tuâ secundùm beneplacitum tuum. Resigno me, & projicio totum in te, omniaq;*

Gratiarum actio. Diffidentia sui. Contritio. Propositorum iteratio. Oblatio sui.

accepto à paternâ manu tuâ, ac toto corde te diligere, & tibi servire desidero, Amen.

Nota, quoties N. ponitur indicari, secundùm subjectam materiam opportunū ibi esse, aut beneficia Dei aut vitæ Christi mysteria, aut defectus tuos, aut pia desideria, aut illa quibus indebitè adhæres, considerare.

Oratio pro exsecutione bonorum desideriorum.

Consideratio Exēpli Christi. Quàm facile Deum sequi. 1. Ioan. 5. Gratiâ Dei utendum. Psalm. 64. Scire & nō facere inutile est. Philip. 2.

DIGNATVS es, *amantissime Magister* CHRISTE JESV, *in sudore vultus tui, exemplo & sanguine tuo signare doctrinam istam N sis benedictus in æternum. Dignatus es has Praxes faciles* (mandata enim tua gravia non sunt) *mihi proponere, ut sequar tua tuorumq; vestigia. Itaque cùm possim per te, propter te volo ut placeam tibi dolens de omnibus peccatis meis. Sis benedictus in æternum.* Visitasti terram & inebriasti eam imbre & rore *gratiæ tuæ, da obsecro incrementum semini sancto tuo, ut sis à me benedictus toto affectu in æternum. Si enim hac sciente me, gratia tua in me vacua sit, quid erit quod moriens, quod in judicio, tibi & charitati & immensæ bonitati tuæ vel ad tot exempla respondeam? Da igitur* velle & perficere, *& amare te, amantissime* JESV, *& vivere tibi ô vita nostra in æternum, in æternum Amen, Amen.*

De his opportuniore loco infrà agemus fusiùs, cùm de præparatione ad Orationem, & fine illius; & rursus, cùm de Meditatione. nunc obiter dixisse sufficiat.

MEDITATIO,

De fine ob quem homo creatus est.

ORATIO PRÆPARATORIA, vt suprà.

PRÆLVDIVM I. seu COMPOSITIO LOCI: Constitue te coram Deo, & finge velut in deserto vastissimo sedere, ac spectare omnes homines ab orbe condito ex sinu magnæ matris in vitæ hujus proscenium prodire, & transire per portam mortis, quasi post spatium, in diversissima regna, infelicissimam aut feliciss-

licissimam æternitatem, uti in libri fronte videre licet. Aspice Deum ac Sanctos te hortantes, ut aliorum periculo cautior sis.

PRÆLUDIUM II. Suppliciter roga Deum, ut dignetur tibi viam ostendere, quâ ambules, & concedere, ut tot miserorum infelici spectato exitu, feliciorem vitam & terminum possis sortiri.

PUNCTUM I. Considera Primò nihili abyssum, priusquam mundus creatus esset: ubi & quid tunc fuerit rerum hæc machina, Reges, ac Principes, homines omnes, & quæcumque mundi ambitu continentur, ubi pleraque, ubi tu post breve tempus futurus sis in omnem æternitatem: & subsiste. Præterit enim figura hujus mundi, & transeunt omnia tamquam umbra. Diligenter igitur adverte vanitatem omnium rerum, ut in illâ nihili abysso manifestè vides; nihilque te cæteraque omnia fuisse, potuisse, aut scivisse, omniaque accepisse à conditore tuo; & humilia te sub potenti manu ejus, neque umquam nisi in eo glorieris. Quis enim te discernit? quid habes, quod non accepisti; si autem accepisti; quid gloriaris, quasi non acceperis?

Hominis ortus, & finis.

1. Cor. 7.

Mundi vanitas.

1. Pet. 5.

1. Cor. 4.

Hic si libet utere Oratione infrà positâ pag. 15 quæ incipit.

Omnipotens sempiterne; *vel parte ejus, vel unâ duarum suprà positarum, vel Iaculatorijs ibidem positis.*

Hoc autem sæpè tibi indicari videbis, & ad eas te remitti, quando initium earum puncto alicui subjicietur.

Prima incipit: Hæccine vera sunt, *&c. Altera:* Credo tibi, *&c. pag. 7.*

Considera Secundò, te ipsum ex illo chao seu nihilo velut recèns divinâ manu prodijsse, & ab eâ statutum in amplissimo mundi theatro, & quasi vastissimo deserto: & vide qualem formaverit Deus de limo terræ, ut inspiraverit spiritum vitæ, atque ad imaginem suam formaverit, cùm animam dederit intellectualem, spiritualem, ubique totam, omnia moventem, immortalem, unam, & tribus potentijs ornatam: corpus verò sensibus & numeris omnibus absolutũ. Et mox agno-

Omnia à Deo accepimus.

Animæ præstantia.

sce,

Bernard. serm. 2. de Nat. Domini. sce, ô homo, dignitatem tuam, agnosce dignitatem conditionis humanæ. Est tibi cum mundo corpus: sic enim decet eum qui constitutus est super vniuersam hujus creaturæ corpoream molem, aliquâ ei similari ex parte: sed etiam est tibi sublimius aliquid, nec omnino cōparandus es cæteris creaturis. *Haccine vera*,&c. *f*.7.

Finis creationis. Tertiò considera Deum tibi præsentem uti Adamo recèns creato,& suppliciter pete, quorsum te creaverit; & audi dicentem, quòd omnia fecerit propter semetipsum & gloriam suam,& ut eum in hâc vitâ laudares, eique servires, sicut facit omnis creatura, ac tandem perpetuam in cælo felicitatem obtineres: & tu creatura, plasma, figmentum, servus ac filius ejus despicere eum, & in contumeliam ejus vivere audebis? Aspice monstrantem tibi cælum, cui civis si voles adscriptus es; despice ante te inferni barathrum, in quo, si secùs feceris, perpetuò cruciandus sis. Et vide, precor, anima Christiana, quanta tibi imposita sit rectè vivendi necessitas inter æterna supplicia & præmia constitutæ. *Credo tibi, ô æterna veritas, &c.* vt suprà pag. 7.

Studiosè ad finem tendere oportet. PVNCTVM II. Finge Primò te in illo vastissimo mūdi deserto versari, & vide quàm alta sit patria, quàm arduus ascensus; & meritò suspira, ac cogita, quā viam tenere debeas, cùm agatur de omni æternitate. O quantâ solicitudine, curâ ac vigiliâ perpetuâ ad hoc incumbere debes! moveant te creata omnia, quæ ad finem suum magno impetu tendunt. Ecce, quomodo ad locum naturalē elemēta properent, quomodo ad sua oblectamēta & finē suū animalia ferantur. Attende filios sæculi omnes cogitationes potentiasque animæ convertere, ut vanū sibi finē honoris aut voluptatis consequātur. Age verò, quoties tu de fine tuo cogitas? de viâ ac semitâ ad eum? Aspira ut sup. pag. 8. *Haccine firmâ*,&c.

Nobilitas finis. Considera Secundò, quàm sit nobilis finis tuus, servire Deo; quàm utile tibi adhærere illi, & unum spiritum esse cum eo, & æternâ frui felicitate: nihil

hil certè præter hoc unum tibi utile; ſed unicum & ſolum bonum hîc tuum eſt tendere ad illum finem creationis tuæ; eoque beatior es quo propinquiùs accedis. Ea enim conditio eſt finis cujuſque rei, ut ejuſdem ſit perfectio & beatitudo. Abſit igitur, vt aliud bonum quæras: bonum tuum quære, ô anima. eſt enim bonum aliud alteri; quære bonum tuum: nemo bonus niſi ſummus Deus; quid ergo tibi deeſt cui ſummum bonum eſt? Sunt & inferiora bona, quæ alijs & alijs bona ſunt. Pecori quid bonum eſt? niſi implere ventrem, carere indigentiâ, dormire, geſtire, vivere, ſanum eſſe, generare, tale tu bonum quæris? cohæres CHRISTI quid gaudes, quia ſocius es pecorum? erige ſpem tuam ad bonum bonorum omnium. *Omnipotens*, &c. ut infrà pag. 15. vel *Credo*, ut ſuprà pag. 7.

Beatitudo hominis eſt finem attingere.

Aug. in Pſal. 102.

Conſidera Tertiò, quæ præſidia tibi ad viam data à Deo ſint, nempe creaturæ omnes, quas immenſâ liberalitate creator tuus & ad uſum, & oblectationem plurimas dedit. Quot, Deus bone! artes ac ſcientias? quàm præclara Sacramenta ſubſidiaque ſpiritualia (quæ verè & propriè media ſunt) eaque plurima etiam largitus eſt? ſuntque hæc omnia velut viæ & auxilia ad viam longiſſimæ & feliciſſimæ æternitatis. Quocirca gratias age immenſas tam munifico largitori.

Media ad finem.

Attende verò, niſi inſipientiſſimus ſis, his omnibus non aliter utendum, neque amanda ea, aut quærenda, niſi in quantum tibi auxilio eſſe poſſunt ad finem, id eſt omne bonum tuum conſequendum, optimaque tibi media eligenda eſſe, id eſt viam tutiſſimam. Túne enim, ſi in patriam eundum eſt, deteriorē viam eligas? ſi ſanitas curanda, periculoſiorem adhibeas medicinā? ſi navigandum, magis carioſum & quaſſatum quàm firmum eligas navigium? Veſtem, equum, currum, domum, optima eligis; & viam unde pendet æternitas (proh dementiam!) eliges periculoſiorem? Ah utinam homines ſaperent, & intelligerent, ac noviſſima providerent!

Quomodo utendum medijs.

Optima via eligenda, id eſt media.

Deut. 32.

Affectus oportet moderari. derent! Considera hîc quas inclinationes erga honores, opes, & voluptates, &c. sentias, & vide ne affectu in discrimen æternæ vitæ, & viæ rapiare. *Haeccine vera sunt* ut suprà f.7.

Hierem. 10. *Indifferentia necessaria.* PVNCTVM III. Considera coram Deo te ignarum esse viæ quâ ad salutem pervenire possis. unde Jeremias Domino aiebat: *Scio Domine, quia non est hominis via ejus nec viri est ut ambulet, & dirigat gressus suos.* Et Sapiens: *A Domino diriguntur gressus viri:* quis autem hominum intelligere potest viam suam? Et quot eheu! sunt viæ, quæ videntur homini rectæ, quarum tamen *Incerta via nostra.* *Prov. 16.* novissima ducant ad mortem? Vide quàm incertæ sint omnes humanæ providentiæ. O quoties status, aut occupatio eligitur, prosperoque, ut ita dicam, solvitur vento, & in syrtes miseriarum, atque charybdes æternæ salutis, tempestate coortâ ferimur, quia viam rectam non delegimus! Cogita igitur quotiescumque munus, aut vitæ status, aut negotium suscipiendum est, quasi *Simile.* propositas tibi ægro plurimas medicinas, variaque pocula, quorum unum atque alterum letale sit, hoc casu tunc temerè eligeres? Tibi sortes oblatas, atque in ijs non vnam mortis esse sempiternæ. Istásne tu jacere temerarius auderes? Finge denique te stare velut in multivio periculoso admodùm, & in vastâ solitudine. Quid tum ageres miser in tenebris positus, & viarum ignarus? Túne sciens deteriorem eligeres? Quid dico? *Deus rogandus vt viam monstret.* An ullam eligere auderes, & ducem præsentem respueres? An in unam partem omnium ignarus propendere posses? Túne cæcus viam eligeres? Nónne potiùs diligentissimè ducem quæreres, & suppliciter illius arbitrio duci te flagitares? Igitur in his omnibus indifferens esto, id est, neque ad unam, neque ad alteram partem inclinatus, sed suppliciter roga Deum, ut vias tuas dirigat, & dic cum Propheta David: *Legem pone mihi Domine* *Psal. 26.* *in viâ tuâ, & dirige me in semitam rectam propter inimicos meos.*

EXERCITIUM.

OMNIPOTENS sempiterne Deus, qui universa hæc creasti de nihilo potenti manu tuâ, & me formasti ad imaginem & similitudinem tuam; concede, obsecro, ut numquã obliviscar tui. Adhæreat potiùs lingua mea faucibus meis, & oblivioni detur dextera mea, quàm ego à te factus, & ob hoc solùm, ut laudem & amem te, aliquando obliviscar tui, & sic elevetur cor meum ut obliviscar originis meæ. O spes mea unica Deus meus ne sinas obsecro ut veniat mihi pes superbiæ, ubi ceciderunt omnes, qui operantur iniquitatem. Finis creationis.

Et verò quomodo elevari cor hominis poterit qui de nihilo est, & in nihilum quolibet momento rediturus; nisi tu supponeres manum tuam? Nisi elementa cæteraq; ad vitam necessaria conservares infinitâ bonitate ac beneficentiâ tuâ? Quid autem retribuam tibi Deus meus pro his omnibus quæ retribuisti mihi? Ab æterno enim, & ante mundi constitutionem dilexisti me: Vbi tunc eram qui nihil eram? in te eram, & non eram: quod enim factum est, in te vita erat, & ego eram tibi cognitus, mihi verò ignotus, quia aliquando futurus eram benignitate tuâ. Et ubi ero, Deus meus, post dies paucos; & malos peregrinationis meæ, quando qui jam sum non ero, qui verè sum temporis spolium, & vapor, & fumus? Ero ero in æternitate. sed in quâ? spero equidem in misericordiâ tuâ quòd deducet me in terram viventium dextera tua, quodq; in multivio vitæ hujus eris mihi via, & in morte mihi optatissima vita. Psalm. 55. Actus humilitatis. Gratiarum actio. Psal. 115. Psal. 38. Vbi quæso homo brevi futurus es?

Tantùm hoc unum à me postulat bonitas tua; ut finem meum gloriam tuam, & salutem meam semper ob oculos habeam. nisi enim hoc fecero, æterna supplicia mihi comminatus es; & si fecero, præmia quæ nec oculus vidit, nec auris audivit, promittere dignatus. Eia creator mi, operi manuum tuarum porrige dexteram, ut perpetuò cogitem de te, & loquar de te, ô unicum bonum meum: & sic operer ut veniam ad te desiderium collium æternorum. Vias tuas rectas & absque ullâ iniquitate demonstra mihi, & semitas tuas edoce me; ut numquam declinem à mandatis tuis, quæ dilexi super aurum, & topazion. Proponitur tibi mors & vita, utrum eligis? 1. Cor. 2. Iob 14. Psal. 24. Psal. 118.

Ecce

Propositũ Deo serviendi. *Ecce coram te, & curiâ tuâ ambulare per gratiam tuam propono, & in viâ immaculatâ ut tibi serviam omnibus diebus vitæ meæ. Ex nunc sive comedam, siue bibam, sive quid aliud agã, omnia ad gloriam tuam Domine* IESV CHRISTE *faciam, tuamq; unius spectabo voluntatem, qui ullâ in re quid eligam ignoro. Ecce enim via non rarò videtur homini recta, & novissima, eheu! ducunt ad mortem, mortem sempiternam. Nescit omnino homo finem suum, nescit viam, introitum, & exitũ suum. Ideò rogo te, Domine, intimo cordis affectu, ut dirigere me digneris in viam bonam, quâ scis me perventurum ad finem optatum, & portum peregrinationis hujus. Fac semper de me sanctissimum beneplacitum tuum; Tibi enim Domine mi, & Deus meus revelavi causam meam, me millies tibi consecravi, & iterum, iterumq; me totum in æternum consecro, & devoveo. Vtinam toties, & eo affectu possem, quo debeo, & desidero; maximè dum video quòd teipsum dederis mihi, & in mortem preciosam animam tuam, & in cibum etiam hodie corpus & sanguinẽ tuum. Ecce hodie paratus es facere voluntatem nostram, & omni momento descendere in manus sacerdotis; & me pigebit parêre tibi? imò potiùs vivam tibi, & cibus meus erit facere omnes voluntates tuas, & diligere te ex toto corde meo. Amen.*

Intentio pura. 1. Cor. 10. Prov. 16. Resignatio Præparatio ad Communionẽ.

Praxis de fine sibi præstituendo.

POST Meditationem hanc statue Primò tendere ad finem creationis tuæ, & coram Deo sæpè hoc propositum renova; & ex te percunctare, Ad quid creatus sum? Quid intendo his studijs, cogitationibus, occupationibus meis? Quò pergo? Illuc enim tendis, ad quod tua fertur intentio. Imò talis es qualis illa; si divina, divinus; si profana, profanus; si perfecta, perfectus.

Intentio recta.

Secundò cogita, quæ viæ ad illum ducant, & decerne tibi commodam ac utilem ad eundem consequendum. Passus in hisce vijs sunt cogitationes, verba, & actus nostri. Quare, ut viator, sæpè interroga teipsum, & alios ne à rectâ viâ devies, magnisque ambagibus & dolore in eam redeundum tibi sit.

Qui passus in viâ vitæ.

Tertia praxis esse potest, cùm ubique ob oculos incurrant, videre obliqua hominum studia, & intentiones, & errores: cùm omnes propè quæ sua sunt, quærant, & nõ quæ IESV CHRISTI.

Error mortalium.

Quarta

Quarta praxis, & optima est, statim in viam redire, si peccato aliquo deviaveris, contritionem eliciendo: ad quod habes deliberationem infrà positam de maturâ conversione. Conversionem autem in eo positam esse scias, ut verè primò quis conteratur, secundò confiteatur, tertiò vitam in melius instituat: quæ tria quomodò facienda sint, in proximè sequentibus capitibus explicabitur. *Pœnitentia reducit in viam.*

Quinta est ex conspectu omnium creaturarum assurgere in gratitudinem, cùm propter te omnes sint creatæ. *Elevatio mentis è creatis.*

Sexta. Aliquando in ambulando, aut in solitudine cogitare animæ immortalitatē, & quid post hanc vitam, & ubi actura sit. *Animæ dignitatem attende.*

Septima. Ex corporum omnium corruptione, quæ ubique in oculos incurrit, & multorum præstantiâ animæ nobilitatem agnoscere, & ejus spiritualitatem. Quemadmodùm enim res istæ sensibiles sunt, & materiales; ita sunt aliæ insensibiles, & spirituales, quæ illis magno intervallo dignitate, potentiâ, &c. præstant: ut in Angelis, & dæmonibus patet.

Octava praxis est, manè actiones in Deum dirigere; deinde aliquoties per diem aut saltem vesperi progressum ad finem examinare: non enim progredi regredi est. *Manè vitā ordina.*

Nona. Et quia nescit homo viam suam, utile etiam ab alijs explorare quid de viâ, & vitâ tuâ sentiant. *Monitorem quære.*

Oratio pro executione, quæ incipit *Dignatus es,* &c. pag. 10.

IACVLATORIÆ
ad affectum excitatum in Meditatione per diem fovendum.

Educ me Domine, in semitam mandatorum tuorum, quia ipsam volui. Psal. 118.

Vias tuas, Domine, demonstra mihi, & semitas tuas edoce me. Psal. 24.

Legem pone mihi, Domine, viam justificationum tuarum, & exquiram eam semper. Psal. 118.

Gressus meos dirige secundùm eloquium tuum, & non dominetur mei omnis injustitia. Psal. 118.

Notam fac mihi viam in quâ ambulem, quia ad te levavi animam meam. Psal. 141.

Perfice gressus meos in semitis tuis, ut non moveantur vestigia mea. Psal. 16.

Vide si via iniquitatis in me est, & deduc me in viâ æternâ. Psal. 138.

CAPVT II.

Deliberatio de primo ac præcipuo ad finem medio, Fide.

HOMO. O Sol justitiæ, túne in tenebris luces mihi lux vera? Túne splendes mihi, & imples intima cordis mei? Equidem te video, & gratias tibi ex intimo corde ago, quia dedisti mihi in luce fidei veræ ambulare. sed, eheu! vereor ne tenebræ me comprehendant. Quot, Deus bone! fallaciæ! quot devia! Millenæ hæreses quot non tenebras offundunt mortalitati nostræ! O lux vera illuminans omnem hominem quomodò evadere hactenus potui? Quomodò mei non penè moti sunt pedes? Porrige Pater misericordiarum filio tuo parvulo dexteram, ut in luce fidei Catholicæ vivam, & in te moriar, & propter te; finem enim vitæ ostendisti mihi.

Fides lux est.

CHRISTVS. Ecce finem tuum jam cognoscis, prospicis portum: quid superest, nisi ut quæras ad eum mediũ & viam? nulla autem verè magis necessaria, quàm fides. Sine fide enim (ait meus Apostolus) impossibile est placere Deo. Credere enim oportet accedentem ad Deum, quia est, & inquirentibus se remunerator sit. Imò, fides æquè est necessaria, ac ei, qui in hoc mundo vivit, ad vivendum, respiratio. Vides, quo studio orthodoxiæ adhærere, & in eâ se confirmare oporteat; eandem verò quærere, si fortè quis erraverit, quàm sit omninò necessarium? *Credo tibi*, &c. pag. 7.

Heb. 11.

Clemens Lib. 2. *Strom.*

Psalm. 5.

HOMO. Domine, deduc me in justitiâ tuâ: propter inimicos meos dirige in conspectu tuo viam meam: non enim est alius, qui dirigere possit gressus nostros in semitis tuis, ut non moveantur vestigia nostra, in tot hæresum & sectarum numero. Equidem quis non hæreat aut erret, velut in multivio, nocte horridâ, viæque ignarus viator? quis non moveret penè pedes suos, nisi tu,

Vna est fides, hæreses plurima.

ſi tu, lux vera illuminans omnem hominem, illuceſceres in cordibus noſtris? Non enim eſt volentis, aut currentis; ſed tui, Deus miſerentis: neque enim caro, aut ſanguis revelare poſſunt viam tuam, ſed tu ſolus; qui habitas lucem inacceſſibilem; à quo velut patre luminum, omne datum optimum, & omne donum perfectum deſcendit: quique omnes ad agnitionem veritatis vis venire; ideò non reliquiſti nos ſine teſtimonio, ſed viam certam, & legem, veluti faciem, in mundo hoc lucere voluiſti; quâ omnes, ſicut filij Iſraël per deſertum, ſi quidem vellent, deduci poſſent in terram ſanctam, & terram viventium. Alienum eſſet à bonitate tuâ, & crudele; ſi ad viam ignotam vocares, neque quam ſequeremur, oſtenderes. Clamat id ratio, & ſanguis tuus pro nobis effuſus: dictat enim ratio veritatem eſſe unam, ut tu, Deus meus, unus es, & Chriſtus unus, una Eccleſia, velut arca, extra quam non ſit ſalus. eheu! quàm triſte videre diluvium errorum, quo mergitur totus ferè orbis terrarum, quo ſcinditur veſtis tua inconſutilis, & inane redditur precium ſacratiſſimum mortis tuæ, Domine JESV!

Ioan. 1. Rom. 9. Matth. 16. 1. Tim. 6. Fides donum Dei. Iac. 1.

Deus viam oſtendit. & Eccleſiā.

CHRISTVS. Reſpice, & vide quanta fecerim animæ tuæ, qui te inter tot errantes feci veritatem intueri, & viam bonam. *Benedictus es*, ut infrà pag. 24.

HOMO. Quid retribuam tibi pro hâc dignatione tuâ? numquam certè condignas agere gratias potero, vocatus in admirabile lumen tuum.

Gratiæ prò Fide. 1. Pet. 2.

CHRISTVS. Ego equidem neminem perire volo, & oſtendo omnibus viam bonam; & Eccleſiam, velut Pharum in naufrago mari, velut columnam & firmamentum veritatis.

Eccleſia ut Pharus.

HOMO. Unde igitur, Domine JESV, tot diſſenſiones, ſectæ, ſchiſmata, & hæreſum periculoſæ charybdes ultrò quæruntur?

CHRISTVS. Fili, nónne & lex mea perſpicua ac lumine naturali nota eſt? nónne jugum meum ſuave?

Unde hæresis nata. attamen multi malitiâ suâ ita excæcantur, ut ratio naturalis planè obfuscetur, & mandata mea gravia & importabilia existiment, arguant sapientiam & bonitatem meam, quasi ego damnationis eorum cupidus juberem, quæ servari non possunt: perinde, ac volare sine alis, sine pedibus stare. Scrutari omnia volunt, neque quidquam credere se, priusquam intelligant, profitentur. *Stultè hæreticus renuit credere.* Quasi verò Trinitatis mysterium capiat quisquam, aut ulla naturæ arcana perfectè comprehendere possit. Sic & ridiculè credere se Scripturæ ab Ecclesiâ traditæ profitentur, sensum verò illius respuunt ab eâ intelligere: *2. Cor. 3.* atque ita, quos spiritus non vivificat, littera occidit. Sunt, qui nihil horum pensi habent, & quavis in religione salutem sibi promittunt. *Una est fides necessaria ad salutem.* Quod si ita foret, quorsum Euangelium annuntiassem vobis, & quæ hauseram è Patris sinu, enarrassem? Quorsum hæreses jussu meo damnatæ fuissent? Martyres pro fide meâ Catholicâ occubuissent? Apostoli, ut Euangelium prædicarent universo mundo, missi fuissent? Quod esset inter Judæos, Turcas, Christianos discrimen? Cur mandasset Apostolus meus ex me hæreticum devitari post secundam correptionem, *Tit. 3.* quòd subversus sit qui hujusmodi est, & proprio judicio condemnatus? *Benedictus es,* &c. ut infrà, pag. 24.

Psal 85. *Gratiarum actio pro Fide.* HOMO. Confitebor tibi, Domine, in toto corde meo, & glorificabo nomen tuum in æternum, quia misericordia tua magna est super me, & eruisti animam meam ex inferno inferiori: *Psal. 55.* eripuisti animam meam à morte, & pedes meos à lapsu: *Psal. 72.* tenuisti manum dexteram meam, in voluntate tuâ deduxisti me, & cum gloria suscepisti me: gloria enim magna sequi te, Domine; & sanctam legem tuam, *Psal. 18.* legem immaculatam, convertentem animas: judicium tuum verum, illuminans parvulos.

CHRISTUS. Planè immaculata, & sancta est lex mea, & hæc tibi nota sit catholicæ veritatis. Nónne enim

enim hæretici castitatem, quam ego commendavi, impossibilem aiunt? vota verò & abstinentiam, impia esse clamant: me peccati auctorem volunt, & libertati ac nequitiæ suæ velamen prætexunt. Quorsum verò leges, pœnæ ac præmia, si peccatum vitare homo non potest?

Fidei vera nota.

HOMO. Hæc luce clariora esse vidi, dum posuisti animam meam ad vitam, & non dedisti in commotionem pedes meos. Sed & illud me plurimùm confirmat, certumque in tantâ rerum incertitudine reddit, quòd Catholicos salvari posse etiam hæretici fateantur. Quæ ergo dementia esset, cum Catholicis non stare, quos etiam adversarij salvos esse decernunt? Cui enim non suaderem tutiorem in tanto discrimine viam eligere? illa autem est, quam probat utraque pars, etiãsi sibi adversariæ. Sic nemo dubitat utriusque medici judicio medicinam probatam tutiùs accipi, quàm alterius opinione damnatam.

Psal. 65.

Dementia est Catholicum non esse.

O quantas in horâ mortis angustias patiuntur, tot (eheu!) jactati erroribus, quot ferè capita reperiuntur! non est; ubi pedem firment, sed dubii vivunt ejusmodi, dubiique moriuntur: & qui ausi sunt, dum vivunt, arguere te, quòd viam certam non monstraveris, certò in æternæ damnationis barathrum sese præcipitant. O quis dabit capiti meo aquam, & oculis meis fontem lacrymarum, ut plorem interfectos populi mei? Quid excusabunt miseri? Quid dicent, cùm ad te Deus meus judicem suum venerint? non enim habebit te Deum patrem, qui Ecclesiam, dum viveret, noluerit habere matrem. Quid aliud audiet quàm laudari abs te opera bona; quòd boni esurienti tibi dederint manducare, & sitienti potum præbuerint, & ob hoc æternis à te præmijs honorari; qui verò secùs fecerint, sempiternis suppliciis addici? *Haccine vera*, &c. ut sup. pag. 7.

Actus zeli.

Ierem. 9.

Hæretico nulla excusatio.

CHRISTUS. Quid respondebunt mihi, quod apostatis nullis miraculis claris, sed criminibus, spurcitiâque notis adhæserint, & tantâ antiquitate & miraculis roboratam

 boratam

Hæreticorũ fundamentum. boratam Ecclesiam deseruerint; hoc solo argumento quod Scripturam, ac Patres dicerent ipsi sese meliùs explicare, suoque id sensu. Adverte an ullum aliud, ut ad se homines trahãt, hæretici adferre possint argumentũ.

Crux hæreticos damnabit. Quid dicent, cùm signum crucis meæ fulgebit in cælo, qui omnem carnis afflictionem abhorruerunt, & exemplum meum spreverunt? laboranti in vineâ meâ promisi præmium, & villico reddenti fructum in tempore: an verò, cùm omnia illi opera, peccata esse dicant, peccatis ego præmium statui, aut ea fructus appellavi? tunc erubescent coram orbe terrarum, qui dicentes se esse sapientes, stulti facti sunt: & quæcunque non intellexerunt, blasphemârunt; nihil certi habuerunt, nisi quod illi judicârunt.

Præmium nõ debetur hæretico.

O Æternitas! HOMO. Et si quidem de æternitate omni non ageretur, minùs affligeret me perditio eorum. Sed ô æternitas, æternitas! quàm gravis illos manet æternitas! Miserere, Domine, miserere, quia tempus miserendi, quia venit tempus. *Benedictus es Domine*, &c. ut infr. p. 24.

Psalm. 101.

Nusquam Sancti nisi in Ecclesiâ. CHRISTVS. Mihi proprium est misereri semper & parcere: sed cùm horter, moneam, clamem in plateis, nemo interrogat de viis antiquis. Si enim id facerent, ecce, quot Monachorum sanctorum agmina illis lucem adferrent? quot Episcoporum lumine caliginem dissiparent? quos Missam fecisse, & ritu Catholico vixisse testatur omnis antiquitas, & templa loquuntur, & anathemata clamant. Quot enim olim ego hodieque ad Matris meæ honorem miracula edidi? quot Sanctos iisdem illustravi? at sicut Judæi me in principe dæmoniorum ejicere dæmonia dicebant: ita hæretici cæci præstigias, & mendacia vocant, quæ totus orbis testatissimâ novit & probat.

Miracula in Ecclesiâ.

Luc. 11.

Quales reformatores quærat IESVS. Quid sibi volunt isti Reformatores ego innocens, impollutus, agnus sine maculâ (cujus oculi respicere ad malum non possunt) mittam, ut Ecclesiam reforment, apostatas, & homines ventri ac deliciis deditos?

tos? & quomodò prædicant si non mittantur? hinc fit ut inexcusabiles sint, qui hæc nôrunt, magistri eorum: qui populum meum errare faciunt, ut ducant eos velut oves errantes, & occidant & mactent, donec in infernum perveniant, ubi mors depascet eos. *Psal. 48.*

HOMO. O patiens & longanimis super malitiâ hominum! miserere saltem populi innumeri, & turbarum, quæ sunt sicut oves sine pastore. Vide ut infernus dilatârit os suum; aspice, Domine, & ne memineris iniquitatum nostrarũ, citò anticipent nos misericordiæ tuæ. Tu enim pastor es, tu dux noster, legifer noster. Da illis gustare semel pacem, quam multam dedisti diligentibus te, & venient & adorabunt te, Domine, & confitebuntur nomini tuo. *Credo tibi*, &c. pag. 7. *Isaia 5.*

CHRISTVS. Pax non est nisi in humili corde: quæ verò humilitas esse potest in eo, qui audet grandi supercilio Scripturam meam censere, vellere, truncare; Patres verò falsis erroribus aspergere, aut eos stupiditatis & inscitiæ insimulare? Nónne veritas una est? nónne ubi divisio, ibi dissensio? quot verò illic capita, tot sunt sententiæ; cùm quivis spiritum suum audeat appellare auctorem. Nihil enim discriminis est inter sectas illas, ut dixi; nihil adferre possunt, nisi, Nostra hæc explicatio germana est, nostra melior. Quis hoc confirmat? spiritus, sibi scilicet contrarius; Et verò nónne veritas una est, & falsitas multiplex? Quis ignorat in omnem partem Scripturam, & Patres torqueri malitiâ hominum posse, uti & leges? Quare nisi judices & arbitri essent, non forent illæ pacis auxilia; sed diffidiorum fomenta: ideoque ego arbitrum Ecclesiam statui, columnam & firmamentum veritatis, quam si quis non audiret, esset sicut Ethnicus & publicanus. Egóne & Apostoli mei sic probavimus veritatem doctrinæ, dicentes: Spiritus meus hanc vobis doctrinam ut saniorem proponit? Quis enim sua commenta sic venditare nequit? Ego verò dixi: nisi opera fecissem in eis, quæ

Pacem non habet nisi humilis.

Vnicum argumentum hæreticorũ.

Arbiter necessarius, & judex. *1. Tim. 3.* *Matth. 18.* *Ioan. 15.*

Nota Ecclesiæ miracula. nemo alius fecit, peccatum non haberent. Atque hoc sigillum doctrinæ meæ non mihi soli servavi, sed libens discipulis meis tribui, atque adeò promisi fore ut majora me facerent; nullumque ævum est vel erit, quo non & miracula, & Sancti velut stellæ in firmamento Ecclesiæ meæ fuerint, & futuri sint. *Hæccine vera*, ut suprà, pag. 7.

Libertas carnis invitat ad hæresim. HOMO. Hoc etiam animadverto, numquam à Catholicis deficere ullos, ut meliores fiant, sed ut libertatem carnis, quam prædicant hostes tui & crucis tuæ, consequantur. Vivere cum hæreticis, & cum Catholicis, eheu! mori frustrà ut plurimùm optant, qui prudentiores eorum: cùm securè, etiam cum iis, omnium judicio, moriantur. Heu miseri! usquequò gravi corde? *Psal. 4.* ut quid diligitis vanitatem, & quæritis mendacium?

EXERCITIUM.

Psal. 65. Ecclesia audienda. BENEDICTUS *es Domine Deus, qui non amovisti misericordiam tuam à me, sed revelasti mihi aurem, ut audirem Ecclesiam tuam, & non essem sicut Ethnicus, & publicanus. Benedictus sis in æternum, ô infinita bonitas, quæ notas mihi fecisti* Extra illam nulla salus. *vias vitæ, cùm extra Ecclesiam tuam nulla via sit salutis. Obsecro te Domine fac me stare constanter super semitas antiquas tot sanctorum Patrum testimonio firmatas, & eorundem vestigijs, sive exemplis calcatas. Illumina me ô lux vera, & ita confirma* Psal. 12. *me ne umquam obdormiam in morte; ne quando dicat inimicus meus: Prævalui adversus eum.*

Rom. 11. *O altitudo divitiarum sapientiæ, & scientiæ Dei! quàm incomprehensibilia sunt judicia ejus, & investigabiles viæ eius!* Isaiæ 5. *Quis cognovit sensum tuum Domine, aut quis consiliarius tuus* O quot pereunt animæ! *fuit? Ecce pereunt in horas singulas innumeri propè mortales, & dilatavit infernus os suum absque ullo termino, & vix est qui* Psal. 67. *annos æternos in mente habeat, qui æterna supplicia, & sola-* O quanto studio quærenda salus! *tia consideret sempiterna. Quo enim studio, bone* JESU, *si ea cogitarent homines, veritatem quærerent? quo fervore Ecclesiam Catholicam, cùm una sit via salutis complecterentur. Neque*

certè

certè ea latere potest, cùm tot sanctitate illustribus viris, tot clara miraculis, tot confirmata sæculis, tot Martyrum sanguine signata sit, & obsignata. Dicite mihi, errantes animæ, immortalis animæ, agni immaculati sanguine redemptæ, ad æterna creatæ gaudia, cur ruitis in æternum luctum? Quis vos, obsecro, sic fascinavit? Itáne verò credibile est sæculis propè sedecim sanctissimos, & sapientissimos viros errasse, donec è fornice veniret apostata monachus, & Venere afflatus, & è popinâ Baccho calens quintum euangelium eructaret?

Quis credat id quod oculis aspicimus, tot mortales errantes à viâ veritatis hujus fatuâ doctrinâ tam securos esse, vivere, dormire? Eheu! nesciunt miseri quæ illis immineat æternitas. ideò neque quærunt de viâ rectâ, de viis antiquis; non attendunt viam semel & vitam peractam numquam esse remeabilem. Venite, quæso, & videte opera Domini, quæ posuit prodigia super terram, & discite, ubi sit longiturnitas æternæ vitæ, ubi via salutis: sine fide enim impossibile est Deo placere. Aspicite Eremitarum & Monachorum agmina abstinentiâ & innocentiâ vitæ summâ in Ecclesia sola Catholica micantia, Virginum choros castitate rutilantes, Martyrum invictam patientiam. O quas tibi debeo grates, Redemptor mi, qui in istis tenebris hæc lumina oculis meis splendescere fecisti; ut viderem quò & quà tenderem, & columnæ veritatis Ecclesiæ Catholicæ adhærerem; in quâ verâ fides peccatores sanat, ignorantes illuminat, curat ægrotos, docet fideles, pœnitentes reparat, justos reddit ferventiores, coronat Martyres, conservat Virgines, Conjugatos castificat, reformat Ecclesiasticos, Sacerdotes consecrat, præparat regna cœlestia, æternamq; hereditatem in Angelorum societate communicat? O utinam hæc aspicerent & cogitarent, & præcepta tua, Deus, servare vellent, quos apostatarum deliria miserè seducunt! verè enim dixisti, ô Veritas æterna, Si quis voluerit voluntatem Patris mei facere, cognoscet de doctrinâ meâ, vtrùm ex Deo sit, an ego à me ipso loquar. Sed quis est qui potest cæcum, & mutum curare? Nónne tu qui solus es? Veni igitur desiderate cunctis gentibus, & dic ut cæci videant, surdi audiant, pauperes animæ tam tibi caræ, & preciosæ euangelizentur. Exite, exite animæ

O æternitas! cur errantes non reducis?

Psal. 45.

Hebr. 11.

August. ser. 10. de verb. Apost.

Ioan. 7.

Fides est donum Dei.

quibus impendet longa æternitas, exite de medio Sodomorum, de Synagogâ impiorum, & cum Abrahamo de Vr Chaldæorum. At nemo potest venire ad te, nisi traxeris illum. Trahe ergo, Domine, animas illas vinculo charitatis tuæ, fac ut gustent, quàm suavis sit panis tuus, & frumentum electorum, & vinum germi-
Isa. 63. *nans virgines.* Miserationum Domini recordabor, ô anima mea; laudem Domini super omnibus quæ reddidit nobis Dominus, & super multitudinem bonorum, quæ largitus est nobis secundùm indulgentiam suam, & secundùm multitudinem misericordiarum suarum. *In dilectione tuâ, & in indulgentiâ tuâ redemisti me, bone* JESV, *& portasti me, & elevasti me cunctis diebus sæculi. O utinam, Pastor bone, audirent oves tuæ errantes vocem tuam! certè cum*
Heb. 11. *Moyse fide relinquerent Aegyptum, & tenebras ejus, & venirent ad te, pastor animarum nostrarum; te, bone* JESV, *qui ex-*
Isaiæ 65. *pandis manus tuas totâ die ad populum incredulum, qui graditur in viâ non bonâ post cogitationes suas; te, ô Sapientia æterna, quæ foris prædicas, & das in plateis vocem tuam, dicens: Vs-*
Prov. 1. *quequo parvuli diligitis infantiam, & stulti ea quæ sibi noxia sunt, cupient, & imprudentes odibunt scientiam? Illumina, ô bone* JESV, *animas eorum, & meam, & confirma me, & adauge mihi fidem, tu qui illuminas omnem hominem. Sparge, ô bone* JESV, *redemptor mi, radios pietatis tuæ, & miserere; recordare Domine miserationum tuarum, & preciosi sanguinis tui, quo redempti sumus. Perduc nos, pastor bone, ad vera paradisi pascua; libera nos de morte æternâ, ô vita nostra, & unicum refugium nostrum.*

Praxis pro conversione ad orthodoxam fidem.

Oratio. PRIMÒ, necesse est hominem ad Deum confugere, & lucem ab eo postulare.

Indifferẽtia. Secundò, affectus deponere, atque odia ut animo defæcato de re totâ possit judicare. affectus autem maximè erga bona est exuendus, qui multos irretitos tenet.

Lectio Patrũm. Tertiò, legere expedit antiquos Patres, sed non eos, quos pessimo majorum suorum hæreticorum exemplo, nostri temporis hæretici depravârunt.

Quartò,

Quartò, conferre cum viro docto, non animo disputandi, sed veritatem agnoscendi. *Collatio.*

Quintò, eleemosynas eâ intentione largiri, & orationi humiliter ac crebrò incumbere. Et vel Angelum mittet Dominus, ac compellet novum Petrum aliquem venire, id est, Apostolicum virum; vel ut Eunucho Philippum dabit. Qui enim vigilat ad fores sapientiæ, & observat ad postes ostii illius, beatus est, & inveniet vitam, & hauriet salutem à Domino. *Eleemosyna.* *Prov. 8.*

Sextò, beneficiis animus errantis, quem juvare desideras, primò conciliandus plus enim trahit charitas, quàm suadeat multa disputatio, atque ita celebrem illum Anachoretam Paphnutium conversum fuisse legimus. *Conciliatio proximi.*

Septimò, libellos pios errantibus submittere, eorum proles educandas suscipere, atque in orthodoxâ fide instituere, egregia est charitatis industria. *Lectio piorum libellorum.*

Octavò, adultiores si quis studeat in viam reducere, juxta consilium R.P. Petri Fabri è Societate nostrâ, eorum primùm animus à vitiis avocandus, & vitæ licentia: hæc enim ferè unica remora esse solet. *Vitiorum fuga.*

Nonò denique, cùm infidelitas primùm peccatum non sit, ut quisquam se in fide conservet, utile est Ecclesiæ mores ac præcepta ubique defendere, uti & Patrum traditiones ac Superiorum mandata, diligenterque iis parere; vitam denique, non vulgi lege tepidè, sed ex Sanctorum exemplo ferventer instituere. *Veneratio cærimoniarum.*

Decimò, nutanti circa fidem expedit, Primò, certò credere multas hæreses esse; imò, ut Apostolus loquitur, oportere ut hæreses sint, ut qui probati sunt, manifesti fiant. Secundò, hæreticos ab Ecclesiâ & Patribus censeri damnatos. Tertiò, considerare veritatem unam esse, quæ ut omnibus innotesceret, misit Deus filium suum: tantum abest, ut eam consultò occultârit, errori viam ministrans. Illam proinde toto animo proponat quærere: verùmenimverò magnâ cum humilitate. una enim superbia omnium hæresum fons est & origo. Hæreticus siquidem Concilia omnia, Patres, Doctores, Sanctos & majores omnes damnat erroris, ut unus sapere videatur; neque ullam suæ doctrinæ rationem potest reddere, quàm se, genuinum, supra omnes, sensum Scripturæ esse consecutum. *1. Cor. 11.* *Aug. de fide ad Petr.* *Veritas est una.*

Oratio pro executione, &c. suprà pag. 10.

Oratio

Oratio pro errante in Fide.

INTER *mille angustias constitutus, de æternitate vehementer anxius, in tenebris ambulans sicut ovis quæ periјt, ad* Te *venio,* JESV *benignißime, lux mea, & pastor animæ meæ, qui venisti in hunc mundum, & sic me dilexisti, ut sanguinem, & vitam tuam in ignominiosâ crucis arâ pro me effunderes, deduc, obsecro te per viscera misericordiæ tuæ, me in viam salutis. Doleo enim vehementißimè ex amore tui, quod ullâ ratione recesserim à te: spero quòd non despicies opus manuum tuarum.* Tu enim vis omnes ad agnitionem veritatis venire, *& ego eam abs te humillimè efflagito: & paratus sum in tanto salutis negotio nihil omittere, quod ad illud pertineat. Memento quæso, Domine, me esse opus manuum tuarum. Et quid proderit tibi si peream, quem tanto precio redemisti?* Tu non vis mortem peccatoris, sed magis ut convertatur, & vivat. *Converte igitur me, & convertar ad te. Perveniat ad te clamor meus, quia tempus miserendi, & quia venit tempus. Túne negare mihi potes lumen, ô lux vera, quæ toties dixisti: Petite, & accipietis; quærite, & invenietis? Quæro ego te, dum inveniri potes, & abrenuntio omnibus, quæ seducere me valent abs te. Quid enim in judicio excusare possem, si me à veritate seduceret torpor, aut vanitas, aut opes, aut honor, aut favor? cùm momento hîc vivam, ut felix vivam, vel infelicißimus semper moriar in omni æternitate. Libens omnibus renuntio ut tuus poßim esse discipulus. Tot clamant in auribus meis Sanctorum voces, tot miracula cæcutientem trahunt, tot eruditi invitant ad lumen. Nolo insanus videri mihi præ omni antiquitate sapere,* sed paratus sum captivare intellectum in obsequium fidei, *& servire tibi omnibus diebus vitæ meæ. Testis mihi tu es, Angele mi custos, testes Sancti omnes, & tu testis cordis mei Deus meus, quòd sincerè placere tibi desidero, atque orthodoxæ fidei, & tibi dulcißime* JESV, *& Ecclesiæ tuæ adhærere. Tu enim es via, quam quæro, tu veritas, quam indago, tu vita, ad quam suspiro.*

Contritio.

Deus vult omnes salvos fieri. 1. Tim. 2.

Ezech. 33.

Obsecratio.

Omnia abneganda propter salutem.

Superbia est & insania summa non credere.

Praxis

Praxis disputandi cum hæreticis.

SI disputationem cum hæretico evitare nequis; primò petendum ex eo, ne frustra fiat, quis arbiter sit disputationis vestræ futurus. Si enim dicat, Scripturam; quære quænã illa sit, & unde eam habeat? Ab Ecclesiâ, inquiet: Cur ergo eam, dicito, truncant hæretici, & convellunt: cur, si absque ullo dubio credant Ecclesiæ Catholicæ, ut veraci, dicẽti: Hæc est Scriptura; respuunt ejus, ut mendacis, interpretationem? Jam verò, quòd si ex Scriptura sola agendum; ubi scriptum, libros, quos Scripturam appellamus, esse Scripturam? Unde colligis multa & præcipua credenda, quamvis scripta non sint, & ad Ecclesiam ut columnam & firmamentum veritatis accedendum: de quâ Augustinus: Euangelio non crederem, nisi me Ecclesiæ commoveret auctoritas. Quòd si tunc ad Ecclesiam ire cupiat, quærenda ea est certis notis, antiquitate, sanctitate, unitate doctrinæ, & Apostolicâ traditione. Stultum enim est, & petitio principij, consulendam esse de sensu Scripturæ Ecclesiam, & cùm quæ sit, quæritur, unâ notâ illam definire, nempe, Quæ optimè Scripturam explicat. Et rursum, Si quæram, ecquę illa sit, suam assignare. si rursus urgeam, quis hoc afferat, suum quem habet spiritum erroris, scilicet & vanitatis proferre; si petam unde constet eum spiritum habere, id ipsum tantùm asserere, ac denique fidei totius fundamentum hominis vani delirium constituere. Accuratiorem cum hæreticis disputandi rationem tradit R.P. Veronius in suâ Methodo.

Aug. epist. cont. Manich. cap. 5.

JACVLATORIÆ,
quibus affectus deliberationis per diem foveatur.

A*Ccedite ad eum, & illuminamini, & facies vestræ non confundentur.* Ita fac Angelum custodẽ tibi loqui, vel potiùs audi Dominum te invitantem his verbis: *Venite ad me omnes qui laboratis, & onerati estis, & ego reficiam vos.* Hæc Dominum Iesum verba tibi ingeminare, *Audi aure cordis tui,* illudque, *Noli obdurare,* Psal 33. Matth. 11.

Vel illa: *Si quis sitit, veniat ad me, & bibat.*

Vel: *Ego sum lux mundi, ego via, veritas, & vita.*

Hodie si vocem Domini *audieritis, nolite obdurare corda vestra.* Ioan. 7. Ioan. 8.

Audi, fili, accipe consilium intellectus, & ne abjicias consilium meum, investiga sapientiam, & manifestabitur tibi, & continens factus ne derelinquas eam. Psal. 94. Eccl. 6.

Ruminare etiam potes aliquam ex sequentibus sententijs.

State

Ierem.6. *State super vias, & videte, & interrogate de semitis antiquis, quæ sit via bona, & ambulate in eâ.*

Deut.32. *Interroga patrem tuum, & annuntiabit tibi; maiores tuos, & dicent tibi.*

Prov.22. *Non transgredieris terminos antiquos, quos posuerunt patres tui.*

Matth. 24. *Videte ne quis vos seducat: surgent enim multi pseudoprophetæ.*

CAPVT III.

Deliberatio de secundo medio, seu de statu vitæ eligendo, ut finem consequamur.

CHRISTVS. Post fidei cognitionem, alterum ad salutem medium necessarium est status electio: cùm verò varios dederim instinctus, qui à primâ pueritiâ ferè emicant, & singulos ad aliquod vitæ genus, ut prudentissimus pater-familias liberos suos destinem (non enim ad otium, sed ad laborem creati estis) planè de illo maturè statuendum est. Sic Adamum, mox ut creatus fuit, in paradiso constitui, ut custodiret & operaretur illum. Attende autem certum esse, plurimos idcirco malè vivere, & æternâ excidere salute; quòd vitæ genus non eligant, aut perperam suâ libidine potiùs quàm voluntate meâ. Si quis autem vitæ statum nactus sit, is in eo se firmare debet, neque perpetuò fluctuare; sed in suo se perficere. Non levis enim est tentatio sibi nunquam constare, aliorum vitam laudare, de suâ queri. Nullus status est, in quo perfectio, quæ in charitate consistit, nequeat acquiri. Et quamvis forsitan error in prima electione fuerit, quando tamen is mutari nequit, in eo se perficere oportet, atque ad me Patrem misericordiarum confugere, ne fiat novissimus error pejor priore. *Credo tibi*, ut inf. pag. 7.

Varij sunt status.

Cuiq; in suo statu manendum.

Psal. 62. ANIMA. Ecce, Domine Deus meus, ex bonitate tuâ immensâ creasti me; sed scio, meliùs mihi esset natum non fuisse, nisi viam noverim, quâ peregrinus in terrâ desertâ, inviâ & inaquosâ, perveniam ad te finem meũ, & summam felicitatem meam. O lux vera quæ omnes illuminas! ô via, ô veritas, ô vita! quà ibo, ut veniam ad

Ioan. 8.

te paſtorem meum? Deduc me, Domine; quia cæcus & puer parvulus ego ſum, ignorans egreſſum & introitum meum. Multæ ſunt viæ, multi ſtatus, & ſi hunc elegero, in ſpeciem bonum, forſitan teterrimus erit exitus; ſi illum, ſimiliter. Eſt enim via, quæ videtur homini recta, & noviſſima ejus ducunt ad mortem. Quis novit viam hominis? quis ſcire poteſt? omnes enim ſunt incertæ providentiæ noſtræ. Idcirco, ego ſupplex per viſcera charitatis tuæ rogo, ut oſtendere mihi digneris viam, in quâ ambulem, in hoc loco horroris, & vaſtæ ſolitudinis. Tria enim difficilia mihi, ait Sapiens tuus, & quartum penitùs ignoro; viam aquilæ in cælo, viam colubri ſuper terram, viam navis in medio mari, & viam viri in adoleſcentiâ. *Veni Creator*, &c. pag. inf. 35.

3. Reg. 3. *Deus rogandus ut ſtatum donet.* *Prov. 16.* *Prov. 20.* *Sap. 9.* *Prov. 16.* *Prov. 30.*

CHRISTVS. Vide itaque, ut non niſi me, qui ſum Sapientia æterna, & ubique adſto paratus, conſulto quid ſtatuas; vide ne præceps ruas; pro re natâ eligas ſtatum qui offertur, utpote vxoris copia, præbendæ, dignitatis, opum, ſociorum & commoditatum: ſed ſcito nullam rem diligentiùs eſſe conſiderandam, cùm à ſtatus electione ſæpè aut felicitas, aut miſeria dependeat ſempiterna.

Electio ſtatus maximi momenti.

ANIMA. Valdè me diſtrahit multitudo ſtatuum, & omnino neſcio, quem eligam. Illumina me lux vera, & deduc me in ſemitam rectam, ſemitam mandatorum tuorum: quia ipſam volui.

Pſal. 118.

CHRISTVS. Cùm ita velis, cave certum deſtinare ſtatum; ſed eſto paratus, ut eum ſuſcipias, qui ad ſalutem tuam ex meâ voluntate & directione maximè ſit accommodus. Quòd ſi enim certum tibi delegeris ſtatum, & in ſpeciem deliberas, & meam voluntatem non ſequi, ſed meam tuæ vis accommodare, nequaquam aptus es qui deliberationem inſtituas: ſed ita comparatum te eſſe oportet, ut quod certum eſt me velle, id velis: quod certum eſt me nolle, ſimiliter execreris; quod autem incertum eſt utrùm velim

Reſignatio deliberanti neceſſaria.

an nolim, neque velle ex toto, neque penitùs nolle debes: sicut enim æger peritissimo medico committit valetudinem, tantumque petit curari, paratus etiam ut secet, urat, si pro suâ tuendâ vitâ ita judicaverit: sic te facere pro vitâ æternâ convenit. Et rursum; sicut viator viæ ignarus, quam novit periculosissimam, ducem quærit, neque repugnat quin ducatur; ita fac, & veni sequere me. *Haccine vera*, ut sup. pag. 7.

ANIMA. O utinam, JESV dulcissime, ô utinam scirem, quà mihi eundum esset!

CHRISTVS. Id assiduè me roga; & dic cum Paulo: *Act. 9.* Domine quid me vis facere?

ANIMA. Quid vis me facere, Deus meus, in domo tuâ, quam viam ingredi, quod munus gerere? paratum *Psal. 107.* cor meum, Deus, paratum cor meum, respice in me, & miserere mei.

CHRISTVS. Non cesses clamare ad me: de mane *Tob. 5.* vigila ad me, ut benedicam tibi, & mittam Angelum, qui te ducat ut quondam Israëlem, Tobiam, & Jacob. *Fiducia in Deo locanda.* Quidquid verò petes, crede quia accipies, & fiet tibi. Nónne id quod à servo, aut filio fieri superes, ipsi ultrò *Deus indicet voluntatem suam.* indicares? Quòd si verò sollicitè expeterent quid ab eis fieri velles, idq; desiderio placendi tibi, nónne æquum foret ut iis mentem explicares tuam? præsertim si supplicium grave neglecto mandato appositum foret, & *Apoc. 3.* præmium observanti. *Quantò magis ego Dominus, qui sto ad ostium, & pulso*: ut consulam, ut ducam, ut portem etiam te in humeris meis, aperiam tibi postulanti voluntatem meam? *Considera finem creationis ut ritè eligas.* Propone autem tibi finem, ad quem te creavi, & vide, an status hic vel iste ad eum te perducere commodè possit; siquidem certum hoc habe, eumdem omnibus minimè convenire. Quorsum enim tot status ordinassem, tam varia vitæ genera; nisi quia sciebam figmentum meum; variisque viis volebam venire ad me, & trahere oves meas, pro cujusque talentis & viribus? finem igitur attende ante omnia; deinde ad

eum

eum media delige. Quis enim prudens media eligit ante finem? viam ante terminum? medicinam ante morbos? quis viam incommodam, periculosam, ambagiosam, latronibus obsitam eliget, ut perveniat in urbem, cùm aliam possit, & noverit eligere?

HOMO. Nemo, Domine; sed sunt qui hanc, vel illam eligunt, ut dicunt, quia aliam non possunt, aut ignorant.

CHRISTVS. In quo autem existimant se posse illam, quam eligunt, peragere, nónne in me, & per gratiam meam? Cui verò eam largiri me par est; illíne qui voluntatem meam & ductum spernit, an qui sequitur? Ego illis possum eamdem facere abundare, etiam in quovis statu, si voluntatem meam sequerentur. Exquirendum igitur ante omnia, quid velim abs te, in quo genere vitæ & munere te degere in familiâ meâ: & ubi cognoveris, cave ne facere omittas: ego enim Dominus, ego Pater, ego Rex regum, & Dominus dominantium, nemo restitit mihi, & pacē habuit. Consule igitur teipsum primò, viresque tuas, pios item & prudentes, qui sanò consilio tibi adesse possunt: neque cum irreligioso tracta de sanctitate, cum injusto de justitia, cum cæco de coloribus, cum sæculari de cælestibus; sed cum sapiente & probo communica consilium tuum. Semper autem, ut dixi, finem attende, & an ejus solius, & salutis tuæ causâ, vel saltem primariâ hoc consilium suscipias. si enim per hoc te tantùm moveri senseris, cùm nemo possit, ut Apostolus meus scripsit, dicere, Dominus JESVS, nisi in Spiritu sancto, securum te esse jubeo. *Credo tibi*, &c. ut suprà pag. 7.

Gratia Dei quovis in statu parata.

Iob 9.

Eccli. 37.

Vide quos in consilium adhibeas.

Intentio recta necessaria.

1. Cor. 12.

HOMO. Video, Domine JESV, meliora, sed, eheu! fascinatio nugacitatis obscurat bona, & inconstantia concupiscentiæ transvertit sensum sine malitiâ. *Sap. 4.*

CHRISTVS. Exue affectum terrenarum rerum; induc eum, quem in hora mortis habiturus es: tunc defæcato animo & oculo hæc aspicies, & cognosces vana, esse,

Quem statum elegisse velles in nora morte.

esse, quæ jam terrent & tenent. Nónne enim tunc securiorem viam & vitam elegisse te optabis? sed in judicio illo meo terribili, si consilia appendas tua, manifestè mundi argues vanitatem. jam commoditas, opes, honores, velut glutino retinent; tum votis summis securissima in tantâ perplexitate te elegisse optabis. Age, quid Sancti mei fecerunt? etiam in solitudinem abierunt; hoc ut salutis negotium seriò tractarent, & audirent quid loquerer sibi. Scriptum est enim: Ducā eum in solitudinem, & loquar ad cor ejus: vox enim hæc, ut dicit servus meus, vox hæc non sonat in foro, nec auditur in publico; secretum consilium, secretum quærit auditum. Secede igitur si potes; nec desit tibi tempus vitæ pro te, pro animâ tuâ; ac potiùs erubesce totum aliis rebus sæpè frivolis impendi, & grave tibi videri, si dies aliquot solidos animæ tuæ tribuas, propter quam omnia, tempus, studia, opes & occupatio cōcessa sunt. Si hoc feceris, futurum, ut postea in vocatione, quâ vocatus eris, constans sis & quietus; cùm alii semper studia laudent aliena, plurima experiantur adversa, plurima metuant. Quemadmodum enim is, qui initio viæ aberravit, perpetuò metuit, ne quò longiùs provehitur, longiùs aberret; ita hi delegerunt vitam absque me duce, & terrentur, meritoque pericula in viâ ignotâ & lubricâ reformidant. Vita siquidem via est. Et vehementer mihi displicet, quòd ubi egò, Sapientia æterna, adsum semper, & paratus sum ego consilij magni Angelus, non me dignentur interrogare de viâ rectâ, & voluntate meâ famuli mei; quodque cùm providere futura nequeant, ruant in id, quod primò arridet; etsi inquam ego, qui attingo à fine ad finem fortiter, & suaviter omnia dispono, paratus sim semper, ut viam ostendam, viam rectam & planam, viam immaculatam & salutis. Me etenim ubique præsentem ita consulere debetis, atque si me inter homines conversantem videretis. Nónne ideò cum hominibus usque ad consummationem

Quid Sancti suadeant tandem.
Osee 2.
In solitudine mētis Deum consule.
Bernard.

Quàm utile in secessu de statu cogitare.

Deum consule coram Ven. Sacra.

Sap. 8.

Matth. ult.

mationem sæculi in Eucharistia esse volui, ut oraculum, ut tibi propitiatorium verum esset & fidelibus meis? Cùm ergo hoc eis præstiterim, & innumera quotidie beneficia; quid est, quòd meum consilium despiciant? extendam manum, & non sit qui aspiciat? voluptas, scio, hunc trahi, ad hunc illúmve statum; illum honor, vel ambitio, alium libertas invitat; hæccine verò media ad finem, hæccine sunt humana consilia? *Hæccine vera*, ut sup. pag. 7. vel *Veni creator*, ut infrà. Prov. 1.

Hîc Oratio duplex subjicitur: altera pro deliberante, altera pro eo qui statum nactus est, ut per bona opera satagat certam facere vocationem suam.

Oratio pro deliberante.

VENI *creator Spiritus, & emitte cælitus lucis tuæ radium: Veni pater pauperum, veni dator munerum, veni lumen cordium:* paratum enim cor meum, paratum cor meum, Psal. 56.
vt faciam omnes voluntates tuas. *Hoc profiteor hodie coram te Deus meus & Rex meus. Ecce ego; voca me quà lubet: tuus sum ego*: ecce ego lutum in manu figuli, *fac, obsecro,* Eccl. 33.
de me vas in honorem quale volueris, & non in contumeliam. Vtinam placeam tibi dilecte animæ meæ! Vtinam sequar te quocumque ieris, sive ut Iosephum velis in servitutẽ ire, sive ut Moysen in desertum, sive ut Abraham, egredi de terrâ, de domo, & de cognatione meâ, sive ut Iacob peregrinari super terram; paratum cor meum. Tantummodo fac mecum secundùm misericordiam tuam, ut in omni æternitate enarrem universa mirabilia tua. Tu scis, pater optime, quis mihi conveniat status, hunc unum peto. Et cùm dixeris; petite, & dabitur vobis; accipiam Luc. 11.
spero, *id quod convenit mihi. Quid, inquam, mihi? Potiùs dicam, & meliùs tibi; sive quod mihi, pro obsequio tuo Rex meus, quod mihi pro infinitâ charitate tuâ; utile est ut cantẽ tibi gloria mea, & non compungar in æternum.* Ostende mihi Psal. 142.
viam, in quâ ambulem, & gratiâ tuâ sequar. *Si difficilis sit, tu potens es: si humilis sit, scio sapiens es corde, & magnitudinis tuæ non est finis: si laboriosa, ibo ad te, bonitas infinita, ses-*

sus, & oneratus, & tu reficies me. Sed eheu! quis potest venire ad te nisi traxeris illum? Trahe igitur me quo lubet, voluntatem meam sacravi tibi; & si nemo potest venire nisi qui tollit crucem Ioan. 6. *suam, amplector omnem quam majestati tuæ placuerit impo-* Matth. 16. *nere mihi; Tu enim Dominus, nos servi, & filij ancillæ tuæ. Tu pater, nos filij dignatione tuâ. Tu Rex es, nos subditi. Tu sapientia, & lumen, nos cæci. Tu denique pastor es, & nos oves. Fac igitur obsecro per viscera misericordiæ tuæ, ut audiam vocem tuam, & cognoscam, & sequar. Qui enim non audit, non est* Ioan. 10. *ex ovibus tuis, neque ex electis tuis, qualem me esse confido, quodq; me paratum sequi te non deseres in hoc loco horroris, & vastæ solitudinis. Quæsivisti enim me ovem perditam, & invitasti ut pascua inveniam, ut vitam habeam, & abundantiùs* Ioan. 10. *habeam in te, ô vita mea, & omne bonum meum. Quid in horâ mortis me fecisse velles? Hoc volo. Quid in judicio tuo à me non eße factum exprobrares? Id toto corde desidero. Quid infinitus amor tuus ô Deus admirabilis, fortis, æterna sapientia, infinita bonitas, magni consilij Angele à me in omni æternitate factum esse optaret? Id ego, dum vita datur, & tempus est miserendi, ex amore tui, & propter honorem nominis tui cupio, & volo.* 1. Cor. 19. Custodi hanc voluntatem meam *Deus, & dirige me in se-* Psal. 26. *mitam rectam propter nomen tuum. Amen Amen.*

Oratio pro eo qui statum vitæ elegit.

O ÆTERNA *Sapientia, & infinita bonitas, vocasti me, & in hoc vitæ genere constituisti; sed quia* non est in 2. Petr. 1. manu hominis via ejus, *obsecro te, da mihi gratiam ut* satagam per bona opera certam *facere vocationem meam, & quidquid in eâ acciderit, accipere de manu tuâ; velle enim meum consecravi tibi, & præbui tibi cor meum, & præbeo ut nullum præter te diligat, quandoquidem elegeris me ante constitutionem mundi, ut essem filius tuus, & in hoc statu sequerer te.* Omne ergo, quodcumque faciam in verbo aut o- Coloss. 3. pere, omnia in nomine tuo Domine JESV CHRISTE faciam. *Per te offeram hostiam laudis, id est, fructum labio-*

rum nostrorum confitentium nomini tuo, qui de tantis periculis eripuisti me, in quo spero quoniam adhuc eripies. Quocumque enim in statu fuero, scio hominem me natum ex muliere, & brevi vivētem tempore, & repleri multis miseriis, & Iob 14. *numquàm in eodem statu permanere. Solatio verò id mihi permagno est,* quòd capilli capitis mei apud te *numerati sunt,* Matth. 10. *& non sines me tentari supra id quod possum*; *imò &* facies 1. Cor. 10. cum tentatione proventum, *ut possim perfectus esse in statu meo sicut pater tuus cælestis perfectus est. Quæ enim dementia mea foret, posse me gemmam comparare preciosam, & vilia mercari? Principem esse posse, & malle inter lixas latitare? Si domum, equum, vestem optima mihi deligo, cur non animam optimam, qua placeam tibi? Cur qui in omnibus seu artibus, seu studijs, seu nobilitate ad primas naturâ tendimus, in æternum vili & abjecto animo cōtemptibiles esse volemus? Nunc de regno, nunc de māsione in regno Patris tui agitur, & ego qui maximus hic esse velim, in regno tuo minimus esse volam? Et cùm sedere in throno tuo possim, in tui, ut sic dicam, contumeliam longè sedebo à te in æternum? A te? inquam,* qui sic me dilexisti Ioan. 3. Deus meus ut filium tuum *vnigenitum dares, qui sic me dilexisti Fili Dei, ut animam tuam dares in mortem propter me.*

Ecce dico in abundantiâ meâ: non movebor in æternum, quoniam tu es fiducia mea: *in te inimicos tuos ventilabimus cornu, & spernemus insurgētes in nobis. Persequatur me licet Pharao cùm sequi te cupio, & inspirationem tuam; non timebo mala quoniam tu mecum es. Et scriptum audio. Dicite iusto* quoniam bene, & fructum adinventionum suarum comedet. *Magna enim securitas, & magna in morte potissimùm tranquillitas, & in universâ hac mortali vitâ, & in adversis, subitisq; casibus, & vitæ hujus tempestatibus, quibus omnes jactantur; quòd tu dominaris mari, & motum fluctuum ejus mitigas. Testes discipuli mihi sunt, quibus aderas dormiens, sed benignissimum cor tuum vigilabat super illos. Testis Israel, cui cessit mare, & in deserto cibo pastus est Angelorum, & aquæ amaræ injecto ligno ei factæ sunt dulces.* Et de carcere *video prodire Reges, quos ducit manus tua: & rursùm*

Psal. 29. Isaiæ 3. Gen. 41.

de solio excidere eos, quorum ut Balthassaris appendisti merita,
Prov. 28. *& dies numerasti.* Ideò justus ut leo confidit; & ego, *et si*
Psal. 26. *consistant adversùm me castra, non timebit cor meum; plures enim nobiscum, quàm contra nos: & tu unus, bone* JESV, *sufficis mihi, qui à dextris es mihi ne commovear: & providentiâ tuâ attingens à fine usque ad finem, fortiter, suaviter omnia dis-*
Psal. 68. *ponit. Fac igitur de me secundùm divinam voluntatem tuam: & quamvis venirem* in altitudinem maris, & tempestas demergeret me, scio quia *justus es Domine, & quia omnia judicia tua justa sunt, & omnes viæ tuæ misericordia, & veri-*
Psal. 22. *tas.* Imò virga tua, & baculus tuus ipsa me consolata sunt. *Ideò misericordiam, & judicium cantabo tibi Domine; non* enim fecisti taliter omni nationi, & voluntatem
Psal. 147. tuam *circa statum non manifestasti eis. Quis verò sum ego, ut memor sis mei, aut filius hominis quia visitas eum? Magna enim gratia audire loquentem te, vocari ad obsequium tuum, & videre quàm suave sit, & quanta gloria sequi te Domine caligine passionum dissipatâ, & radio benignitatis tuæ affulgente mihi*
Psal. 67. *ut cor meum, & caro mea exultent in te Deo meo.* Confirma, hoc Deus, quod operatus es in nobis à templo sancto
Psal. 15. tuo in Jerusalem. Conserva me Domine, *quoniam speravi in te: Deus meus es tu, & bonorum meorum non eges.*

Praxis in vitæ statu diligendo.

PRIMA est, secessum, si fieri potest, captare, vel saltem negotia aliquantisper seponere, atque Sacramento pœnitentiæ ani-
Sap. 1. mam purgare; in malevolam enim animam non ingreditur sapientia. Observa deinde maximè necessariam esse resignatio-
Devotioni instandum. nem, quâ homo paratus est viam sibi monstratam sequi, neque vult divinam sapientiam suæ insipientiæ conformari; aut illius voluntatem sanctam & benè placentem, suæ accommodare. Præterea verò orationi instare, si unquã, oportet, eleemosynis item aliisque piis operibus, cùm res sit omnium maxima, & voluntas Dei unica exquirenda sit, qui solus novit talenta nostra quæ dederit, quæ dare decreverit, quis status nobis conveniat. Ad hoc juvabunt Notæ spirituum, de quibus infrà dicetur.

Sacra Communio fre- Secunda, frequenter accedere ad sacram communionem, & post eam suppliciter, animoque ad Dei nutum sequendum comparato

comparato petere: Domine quid me vis facere? Multis enim id evenit, uti & B. Aloysio Gonzagæ, ut tum vocem Domini, & voluntatem penitùs intelligerent. *quentanda.*

Tertia, viros spirituales & sinceros super hoc negotio audire. Solet enim Dominus per alios, maximè tamen confessarios, aperire quid à nobis fieri velit. Ita S. Paulo ad Ananiam misso dictum: Surge, & ingredere civitatem, & ibi dicetur tibi quid te oporteat facere: ita etiam evenisse B. Teresæ refert P. Ribera. Anima enim viri sancti enunciat aliquando vera plus quàm septem circumspectores sedentes in excelso ad speculandum. *Act. 9.* *Eccli. 37.*

Cavendum autem huic consiliario, ne præire Deum potiùs velit, quàm subsequi: ne hunc vel illum statum suadeat: cùm solius Dei sit vocationem dare. Ideóque qui indifferens non est, & nimio affectu in hunc fertur statum, aut ab illo alienior est; parùm commodus habetur. Hunc S. Bernardus egregiè docet exemplo suo dicens: Laudo omnes ordines, & diligo ubicumque piè, & justè vivitur in Ecclesiâ, unum opere teneo, cæteros charitate. Tales verò qui suum ordinem omnibus præferunt, aliosque contemnunt, nec nostri, inquit, nec cujuspiam esse ordinis veriùs dixerim; quippe qui etsi ordinatè viventes, superbè tamen loquentes cives se faciunt Babylonis, id est, confusionis, imò filios tenebrarum, ipsiusque gehennæ, ubi nullus ordo, sed sempiternus horror inhabitat. *Quid consiliario cavendum.* *Bern. in apol.* *Omnes ordines amandi.*

Quarta, in primis quidem utilem dixi secessum in istâ deliberatione; verùm si is obtingere alicui non potest, tum vesperi saltem per aliquod spatiũ ruminare ac considerare expedit illa capita quæ in Modo deliberandi & meditandi infrà ponentur; maximè illud, quod in horâ mortis quisque optabit vitæ se genus delegisse. Neque tamen ideò sequitur omnes eandem viam inituros, v. g. securissimam & Religiosam: multis enim ea non convenit, imò neque secura est: habet unusquisque donum suum, & vocationem. Unusquisque autem in quâ vocatione vocatus est, in eâ permaneat oportet, juxta D. Pauli cõsilium. Numquid enim, ut idem monet, dicet figmentum ei, qui se finxit, Quid me fecisti sic? Varia sunt equidem in corpore mẽbra, neque eundem actum habent, alterumque altero indiget, neque quidquam hîc æmulari oportet, præter charismata meliora, id est, charitatẽ: non est enim personarũ acceptor Deus. *Considerationi vacandum.* *1. Cor. 7.* *Rom. 9.*

Quinta est, sanctum Angelum custodem colere & invocare, cùm enim ille nobis sit datus dux & comes viæ in patriã, velut Tobiæ Raphael; dubio procul hoc illi maximè curæ est, ut nos eâ ducat viâ, seu vitæ genere, quod divinæ voluntati maximè *Angelus custos invocandus.*

est accommodatum; hoc enim clientes sibi commissos, & Dei filios ad cælestem Patrem, & patriam novit perventuros.

Resignatio procuranda. Sexta, ante omnia, ut dixi, necessaria ea animi præparatio, qua homo firmiter statuit cognitam Dei voluntatem amplecti, neque inchoanda deliberatio, priusquam mens nostra in æquilibrio posita fuerit; ut momenta divinæ voluntatis clariùs perspiciamus. Quòd si eam in nobis resignationem non inveniamus, sæpè exercere eam oportet, inclinando voluntatem ad eam partem, quam magìs aversatur.

Septima, Vt autem commoda atque incommoda ad finem consequendum clariùs perspicias, plicata charta scribendæ rationes & commoda quæ hoc vitæ genus suadent, deinde illæ quæ dissuadent; considerando an commoda incommodis non præponderent; & objectiones scripto in quiete examinando.

B. Virgo invocanda. Octava Praxis, Nunc si umquam stella maris beatissima virgo invocanda; illa enim mater nostra est, eique curæ, ut filij statum optimum consequantur; atque ideò peregrinationem ad locum aliquem celebrem instituisse multis utile fuit. Et cum ipsa, ut P. Platus egregiè demonstrat, Religiosorum Ordinum patrona sit, procul dubio ad aliquem aspiranti optima est cynosura.

Patronos etiam suos invocare, aut deligere in hanc rem salutare est, & eos, qui in vitæ genere, de quo deliberas, aut primi aut eximii fuerunt. Et hinc profectum in cuilibet opificio moris sit patronum eligere tum ad præsidium, tum ad exemplum.

In concione & lectione loquitur Deus. Nona, Conciones, dum quis deliberat, & lectionem piam frequentare omninò expedit, maximè Scripturæ: De quâ vide Bernardum ad sororem Serm. 50. Et Chrysost. Homil. in illud: *Astitit Regina*. Sic D. Augustinus conversus lib. 8. conf. cap. 6. & S. Ignatius, & S. Childebertus Sur. 29. Decemb. Concione verò S. Nicolaus Tolentinus, & Babylas: de quo in prato spirituali. Consortio verò & alloquio bonorum S. Romoaldus, & innumeri alii; ideoque hoc magnoperè à Sanctis commendatur. Cùm enim variis viis & modis Dominus vocare solitus sit, prudentis est omnem, ut sic dicam, aperire fenestram, quâ solis justitiæ radius in animum nostrum penetrare possit. D. Martinus eleemosynâ sibi ad Sanctitatem viam aperuit. R. P. Borgiam cadaveris spectaculum impulit ad sæculum deserendum, & S. Sylvestrum, ut Sur. 26. Novemb.

Resignatio necessaria. Decima, Coram Ven. Sacram. suadeo omnem affectum utriusque partis, de quâ deliberatio est, exuere, & sic divinæ

voluntatis

voluntatis signa exquirere, motúsque animi observare, & audire quid in se Dominus loquatur. Ad hoc juverit expendere notas Spirituum: de quibus varii scripsêre post S. Ignatium: P. Bernardinus Rossignolius, & recens P. Theophilus Bernardinus.

Paucis tantùm hîc te moneo, lector, ut observes originem, medium, & finem cogitationis, & hunc maximè. Vide ergo an ad ea impellaris, quæ legi divinæ, & consiliis sunt consona, an verò sensualitate, aut vanitate traharis. Hæc enim à Magistro humilitatis, qui dixit; Discite à me quia mitis sum, & humilis corde, inspiratio esse non potest. Sicut & illa suspecta, quâ quis suo judicio, & inniti prudentiæ cupit, & aperire directori formidat, vel ad rationis trutinam revocare; maximè quando imaginatione vehementiori aliquis fertur, quod hominem rationalem dedecet: Nec minus illa quæ inquietum animum reddit; Spiritus enim Domini tranquillus, & in pace factus est locus ejus. *Rationem non impetum sequi oportet.*

Neque huic quieti repugnat sensualis partis obmussitatio; imò hac trahente ad infima percipere inspirationem ad contraria signū est divinæ vocis, & gratiæ. Enumerat signa D. Paulus inspirationis Sanctæ, dum fructus Spiritus S. recenset. Qui sunt: Charitas, gaudium, pax, patientia, longanimitas, bonitas, benignitas, mansuetudo, fides, modestia, continentia, castitas. Denique à bono Deo impelli ad ullum malum non possumus, sed ad CHRISTI imitationem, & Sanctorum. Hæc igitur, dum deliberas, sæpè abs te pete. Quis status, aut quod opus Deo acceptius, quid in horâ mortis eligeres, quid in judicio, quid Sancti elegerint, quid CHRISTVS Dominus. In quo vitæ genere plura tibi convenientia salutis auxilia, pauciora impedimenta. Quæ hactenus expertus sis talenta ad hoc vel illud vitæ genus. Cujus vocationis habeas certiora argumenta divinæ voluntatis. Quid denique alteri suaderes. *Galat. 5.* *Nota.* *Nota.*

Hæc fusiùs vide Cap. de modo deliberandi, & in P. Theophili Bernardini cynosurâ, & P. Lessio lib. de statu vitæ eligendo.

Oratio pro Execut. *Dignatus es*, ut suprà pag. 10.

JACVLATORIÆ,
quibus deliberans se per diem excitare poterit.

D*Educ me Domine in viâ tuâ, & ingrediar in veritate tuâ.* Psal 85.

Viam justificationum tuarum instrue me, & exercebor in mirabilibus tuis. Psal. 118.

Domine quid me vis facere? Act. 9.

Psal.118. *Servus tuus sum ego; da mihi intellectum, ut sciam testimonia tua*
Prov.16. *Cor hominis disponit viam suam, sed Domini est dirigere gressus ejus,*
Prov. 12. *Via stulti recta in oculis ejus: qui autem sapiens est, audit consilia.*
Prov.20. *A Domino diriguntur gressus viri; quis autem hominum potest intelligere viam suam?*
1.Reg.3. *Loquere, Domine, quia audit servus tuus,*
Prov.21. *Omnis via viri recta sibi videtur, appendit autem corda Dominus.*
Psal.118. *Vtinam dirigantur viæ meæ ad custodiendas justificationes tuas.*

SECVNDÆ IMAGINIS ANNOTATIO.

Quid tardas converti ad Dominum Deum tuum, & omne bonum?

C*onvertere citò, ô peccator, ad creatorem ac redemptorē tuum, neq; ut* A *iste, dubius morare: ecce enim instat mors, ecce tibi* B JESVM *paratum ut te recipiat, aspice vulnera ejus,* C *tormēta attende, & benignissimum occursum illius. Cōtemne* D *mundum, ejusq́ fallaciam, detestare* E *peccatum, teterrimum monstrum: & sequere* JESVM; *ac* F *virtutem, quam* G *Angelus monstrat tibi ejusq́ præmium attende, atque ad eam* H *contritione de peccatis excitatâ, &* I *confessione sacerdoti factâ convola, ac* K *pœnitentium exempla, ut Deo satisfacias, imitare. hâc viâ à jugo Pharaonis infernalis liberabere, & servitute eius, quēadmodum* L *filij Israël exitu de terrâ Aegypti. Neque hîc subsiste, sed perge in patriā, viator, viamq́ sterne ac muni* M *eleëmosynâ,* N *jejunio, &* O *oratione. O quàm gaudent* P *Angeli super uno peccatore pœnitentiam agente! O quantis præmiis in cælo anima illius coronabitur.*

C A-

P
O
L
N
M
K
K
F
H
D
C
A
2

CAPVT IV.

Deliberatio de maturâ conversione ad Deum & finem nostrum, postquam deviavimus.

ANGELVS custos ubiq; præsens: Verùm, ô viator, quid tibi proderit finem vitæ novisse; fide Deū & ad Deum viā scire, statumq; elegisse; si in hoc declines à viâ, avertaris à Deo, & finis tui ac beatitudinis obliviscaris? utique præstabat Deum ejusque voluntatem non cognovisse. Servus enim qui scit voluntatem domini sui, & non facit, plagis vapulabit multis. quemadmodum illos Apostolus ait inexcusabiles, qui cùm Deum cognovissent, non sicut Deum glorificaverunt, aut gratias egerunt; sed evanuerunt in cogitationibus suis, & obscuratū est insipiens cor eorū: dicentes enim se sapientes, stulti facti sunt, & propterea tradidit illos Deus in desideria cordis eorum, in immunditiam, in passiones ignominiæ. Quòd si igitur pro fragilitate humanâ adhuc à Deo, id est, omni bono, patre amantissimo, creatore potentissimo, aversus es qui hæc legis; quæso te per sanguinem Christi, & salutem tuam, ne tardes converti ad Dominum, & ne differas de die in diem. Subitò enim veniet ira illius, & in tempore vindictæ disperdet te; sed revertere hoc ipso momento & ingemisce, Ecce enim manus ejus extenta est; revertere, & convertere in viam, & ad Dominum Deum tuum. Dixit enim: Derelinquat impius viam suam, & vir iniquus cogitationes suas, & revertatur ad Dominum, & miserebitur ejus, & ad Deū nostrum, quoniam multus est ad ignoscendum. Hæccine credis, & adhuc tardas converti ad Dominum inter tot hostes constitutus, & fide certus, quòd, quâ horâ non putatis, filius hominis veniet, & forsitan hâc ipsâ? *Credo tibi*, &c. ut sup.pag.7.

Luc. 12.

Rom. 1.

Scire Deum & peccare grave est.

Eccli. 5.

Sera conversio rarò vera.

Isaia 55.

HOMO. Credo, & scio, ac manifestè cognosco, finem creationis meæ esse, ut Domino serviam; & ob hoc creatum esse me, & in eo positam esse omnem felicita-

tem

Psal.37. tem meam: sed quid agam Angele mi? ecce ut inveteraverunt iniquitates meæ, & sicut onus grave gravatæ sunt super me. Video, eheu! me descendisse ab Jerusalem in Jericho, qui ab Jericho in Jerusalem cælestem ascendere debebam.

ANGELVS Custos adstans. O quanta mortalium cæcitas! Dum tempus est pœnitentiam agendi, & resipiscendi, illud negligere, & profectum suum, & mercatum! Quis verò illis promisit spatium pœnitentiæ postquàm semel neglectum est? An contemptum Deum sperant sibi magis propitium postquàm aut peccatis, aut imperfectionibus velut opprobriis diutiùs eum saturaverint? An, cùm mundus ob ætatem sibi ineptos projecerit, & despexerit, tum respicere ad Deum statuent, ut illi fæcem tribuant, qui omnia illis largitus est, & mundo vinum bonum? An æquum est, vide, ætatis florem in conspectu Dei nostri, coram quo stamus, & loquimur, offerre hosti ipsius, etsi eum maximè cupiat, ac reipsâ dicere: Ille coram te Deus meus florem habebit, & meliorem mei partem: tuum verò erit quod evanidum, aut despectum superfuerit.

Dilatio noxia.

Nota. Peccatoris impudentiã.

Nunc invitantem ad emendationem, & perfectionem nõ audiam, cùm verò ab aliis desertus fuero, tunc exaudiri à te petam. Nunc vires integras consumam in mundi militiâ stipendio nullo; serviam illi, & amori proprio; cùm defecerit virtus mea tunc tibi servire volam, postquàm & te, amoremque tui amori meo posthabuero, & gloriam, omniaque bona tua promissa, & te neglexero.

HOMO. O quàm vera hæc de me parabola! sed ô bone JESV, quem præsentem agnosco, & audio rursus suavissimè vocantem, & dicentem: Venite ad me omnes qui laboratis & onerati estis, & ego reficiam vos: confido in misericordiâ tuâ quòd seriò resipiscentem non despicies. *Credo tibi, &c.* ut supr. pag. 7.

Matth.11.

JESVS. Omne quod venit ad me, non ejiciam foras, etsi stans ad ostium, & pulsans sæpè repulsam passus sim. *Ioan.6.* *O quanta Dei bonitas!*

HOMO. Misericordia tua super omnia opera tua. Utinam! utinam numquam te offendissem, amantem odissem, sequentem repulissem! *Infelix ego*, ut inf.pa.48. *Psal.15.*

ANGELVS. Spera in Domino, & fac bonitatem, & pasceris in divitiis ejus. Tantummodo ne tardes converti ad Dominum, & ne differas de die in diem: subitò enim veniet ira illius, & in tempore vindictæ disperdet te. Citò convertere, ne quando ut leo rapiat animam tuam, & non sit qui redimat, neque qui salvum faciat. Nescis quia serò sæpè paratur medicina, ubi invaluit morbus? Quæ, precor, ex dilatione commoda evenient? Vides arborem non flecti nisi cùm virga est, itaque & tu beatus eris, si maturè cervicem tuam flexeris ad suave jugum CHRISTI JESV Domini nostri: *si alliseris Babylonis parvulos ad petram, ne posteà superare nequeas.* Quis æger expectat dum morbus invalescat? quis prudens viator iter differt, donec pluvio cælo alveus vadari nequeat? Quis expectat, donec filum quod abscindere vix potest, in nauticum funem excreverit? id est, dum prava consuetudo fortiùs alligârit, dum clavus altiùs infixus erit? Et quis longiùs errare pergit, ubi errorem deprehendit? Quis, si fascem peccatorum jam levare nequit, ut ad pedes CHRISTI JESV & sacerdotis deponat, ubi plurimis auctus fuerit, tollere poterit? Quod igitur alteri suaderes in re (*aliquantisper hic subsiste*) ejusmodi, tibi consule. *Haccine vera*, ut sup.pag.7. *Eccl.5.* *Psal.7.* *Dilationis incommoda gravissima.* *Psal.136.*

HOMO. Eheu! nónne hęc memoria mortis mihi sanè persuadere deberet, quæ veniet sicut fur in nocte, & eâ ipsâ horâ quâ non puto?

ANGELVS. Quando ergo venturum putas? vel potiùs dicito mihi: Nónne omni horâ paratum te esse oportet, ut vocanti judici respondeas? Respice quæso, & hiantem infernum intuere. Circumspice mille pericula,

cula, & mortis causas etiam sempiternæ. Jam verò an paratus es, ut mecum ad judicem proficiscaris? Et tu audes in conspectu ejus vel momento stare in imperfectionibus, & peccatis, & non resipiscere? *Haccine vera*, ut suprà pag. 7.

August. Vide ne hâc animadversione percutiare: ut qui, dum vivis & sanus es, obliviscеris Dei; in morte, & tui, & illius obliviscaris. Acerrimè tunc hostis instabit tot victoriis animosior, quot tu peccatis debilior: tantò violentior, quantò magìs defecerit virtus animæ & corporis tui. *Gregor.* Etiamsi verò veniam pœnitenti promiserit Deus, tamen peccanti neque gratiam ad hoc, neque crastinum, neque horam promisit. Quàm graviter verò in judicio arguêris, si occasionem hanc salutis tuæ neglexeris; perditionem verò maximo discrimine, labore, sudore quæsieris? *Occasio salutis non negligenda.* Quam tunc gloriam & laudem accipiet, qui omnem vitam malè traduxit? quid metet, qui, dum viveret, seminavit sibi dolores, & pœnas sempiternas? *Matth. 7.* Numquid colliguntur de spinis uvæ, aut de tribulis ficus? an ista præparatio est ad placandum judicem, criminum acervum cumulare?

Rom. 2. HOMO. Video, video nihil tristius in omnem æternitatem futurum, quàm, dum tempus erat veniæ, thesaurizasse sibi iram in die iræ & vindictæ; ideoque iniquiorem, & magìs Deo injurium fuisse, quo se benigniorem erga nos exhibuerit. *Credo tibi*, ut suprà, pag. 7.

Dementia peccatoris quanta. ANGELVS. Age verò, quamvis salvus fieres horâ extremâ, quæ dementia hîc in statu hostis Dei & latronis permanere, in servi conditione potiùs quàm liberi, sinere omne tempus merendi & Deo placendi frustrà elabi? Si autem in æternitate amaturus es Deum, an vis eum jam odisse? si tunc amaturus, quantum tristaberis quòd tamdiu Patrem, & Dominum, & omne bonum exosum habueris? Hîc nullam occasionem lucri temporalis elabi sinis: *Iob 51.* æterni omnem projicis? Ecce, Sancti quàm sollicitè ambulabant coram Deo? & tanquam

tumentes

tumentes fluctus timebant Dominum, semper pavidi; &, quamvis nihil sibi conscii, nunquam tamen securi. Tu verò toties à me monitus, ut gaudere possem super conversione tuâ & pœnitentiâ, ecce tanto tempore restitisti mihi. Neque tam facile esse putes converti. Sed Ambrosium audi: Faciliùs, inquit, inveni, qui innocentiam servarent, quàm qui congruè pœnitentiam agerent. Et quamvis aliud nihil foret, quid tristius quã perpetuâ in luctâ, angustiâ, conscientiæ aculeis & stimulis vitam agere? Hæccine verò de te meritus est Dominus JESVS? hoccine est ejus exemplum sequi, & propter misericordiam ejus illum ad iram provocare, & perseverare in illusione illius, eò quòd misericors sit & clemens? *Infelix ego*, ut infrà pag 48.

Ambros. lib. de unitâ pœnit. c. 10.

An ignoras, ait Apostolus, quoniam benignitas & bonitas Dei ad pœnitentiam te adducit? O quanta est bonitas, quam continuò te alendo, fovendo, servando te & creaturas omnes propter te demonstrat! neque quidquam hæc te commovent? O si cognovisses & tu, & quidem in hâc die tuâ, quæ ad pacem tibi! Et quid est quod te avertit à Deo tuo, à salute, à gloriâ, à vitâ bonâ, beatâ, ab optimi Patris & Dei tui charitate, & amplexu? quid est, nisi voluptas aut vanitas brevis, multis quærenda sollicitudinibus, multâ servanda anxietate, multùm dolenda ubi amissa fuerit, & luenda inauditis suppliciis, aut hîc eluẽda diuturnis lacrymis? Si enim aliquando salvus futurus es, mille mortes optabis potiùs obiisse, quàm offendisse Dominum Deum tuum. Vade igitur, & semina in momentaneâ voluptate, quod in æternis doloribus metes. Convertere, convertere, & vide quid intersit inter justum, & impium; inter servientem Deo, & non servientem ei. Ecce enim ipse est Dominus, & non est alius, ipse mortificat & vivificat; magnus est, magnitudinis ejus non est finis; solus habet immortalitatem, & lucem habitat inaccessibilem: & tu audes hunc contemnere, & mavis servire

Rom. 2.
Beneficia & benignitas Dei peccatorem invitat.
Luc 9.
Considera, quid intersit inter justum & injustum.
Malac. 3.
1. Reg. 2.
Psal. 144.
1. Tim. 6.

hosti

hosti per ambitionem, avaritiam, & sæculi vanitatem? Jerusalem, Jerusalem, convertere, convertere ad Dominum Deum tuum. *Credo tibi,&c.* ut suprà, pag.7.

August.l.8. Conf.c.5. HOMO. Non est, ô Angele mi, quod respondeam tibi dicenti: Surge qui dormis, & exurge à mortuis, & illuminabit te Christus: cumque undique cognoscam te vera dicere, jam non est omninò quod respondeam veritate convictus. Si enim credo me locum veniæ non inventurum, quæ dementia peccare sine spe remissionis? si autem cogito Dominum meum bonum & misericordem, qui, etiamsi plurimis peccatis meis gravissimè offenderetur, ignosceret tamen; quæ malitia mea velle malum esse me, quia bonus est?

Exercitium convertentis se ad Deum.

Rom.7. Psal.119. INFELIX *ego homo! quis me liberabit de corpore mortis hujus? Hei mihi, quia incolatus meus prolongatus est. Habitavi cùm habitantibus Cedar, multùm incola fuit anima mea. Surge, surge, propera, & sequere vocantem, imò clamantem voce grandi. Hodie, ô anima mea, si vocem Domini audierimus, ne obduremus cor nostrum. Putásne, bone* JESV, *mortuus homo*

Iob 4. *rursum, vivet? Cunctis diebus, quibus nunc milito, expecto donec veniat immutatio mea. Vocasti me, & vocant me vulnera tua, & lacrymæ tuæ: impellit mors, quam video imminere capiti meo. Vocastine ergo me, & non respondebo tibi? Imò & operi manuum tuarum porriges dexteram. Tu quidem gressus meos dinumerasti, quibus erravi sicut ovis quæ periit; sed jam obsecro ô bonitas, ô amor inutilem & vilissimum quære servum*

Iob 14.

Ibid. *tuum, quia mandata tua non sum oblitus. Signasti quasi in*

Ibid. *sacculo delicta mea, sed curasti iniquitatem meam benignitate tuâ. Si lapides excavant aquæ, & alluvione paullatim terra consumitur, etiam cor meum lapideum excavet imber sanguinis*

Iob 7. *tui, & quidquid terrenum est in corde meo, diluvio bonitatis tuæ consumatur. Sed quid est homo, quia magnificas eum, aut quid apponis erga eum cor tuum? Visitas eum diluculò, & subitò probas illum. Vsquequò non parcis mihi, nec dimittis me ut glu-*

tiam

tiam salivam meam? Peccavi; quid faciam tibi ô custos hominum? Quare posuisti me contrarium tibi, & factus sum mihimet ipsi gravis? Cur non tollis peccatum meum, & aufers iniquitatem meam? sicut enim onus grave gravatæ sunt super me iniquitates meæ. Sed dixisti: Venite ad me omnes qui laboratis, & onerati estis: Venio igitur timens & tremens, sed magis te amans; & ex amore tui facta est magna velut mare contritio mea. Recordare Domine, quia tempus miserendi, quia venit tempus. Numquid contra folium, quod vento rapitur, ostendes potentiam tuam? Numquid oblivisci poteris misericordiarum tuarum quæ à sæculo sunt? Numquid poteris vocare fugientem, & revertentem ad te repelles? Quis mihi det ut veniat petitio mea, & quod expecto veniat mihi, & det mihi? osculum scilicet pacis filio prodigo, & misero misericordiam, & pauperi panem Angelorum, & sitienti fontes aquarum, & animæ meæ teipsum? Quid enim mihi est in cælo, & à te quid volui super terram? Numquid irasceris mihi usque in finem, & non cùm iratus fueris, *misericordiæ recordaberis? Hæc spes reposita est in sinu meo, & licet occideris me, in te sperabo. Domine ante te omne desiderium meum, & gemitus meus à te non est absconditus. Si igitur dixisti: quacumque horâ ingemuerit peccator, quòd non recordaberis iniquitatis ejus: ecce gemo; obliviscere igitur iniquitatum mearum, & reminiscere miserationum tuarum Domine, & misericordiarum tuarum, quæ à sæculo sunt. Propter nomen tuum Domine propitiare peccato meo.*

Matth. 11. Iob 13. Iob 6. Præparatio ad communionem. Psal. 72. Habac. 3. Psal. 37.

Praxis ad maturam conversionem.

PRIMA; apud se statuere stultum esse quævis alia negotia huic anteponere, à quo omnia pendent & universa salus hominis. Quid enim prodest homini si universum mundum lucretur, animæ verò suæ detrimentum patiatur? *Matth. 16*

Secunda, quotidie vesperi unam ex infrà positis considerationibus ruminare; quibus excitetur & urgeatur: & simul attendere ante somnum an paratus sit mori. Verè enim somnus mortis est imago, & via. Quoties is qui in somnum caput inclinavit, telo mortis se improvidus induit? Quot sani incubuerunt, quos somnus simul cum morte oppressit! Quisquis rudens est, somnum non capiet, & æternæ simul mortis periculo sese

exponet. Horrendum eſt incidere in manus Dei viventis.

Tertia, horas aliquas ſucciſivas certò huic negotio tribuere, præſertim feſtis diebus. Sed eheu! eò cæcitatis ac teporis venimus, ut ſucciſivas nobis, animæ noſtræ, ſaluti, Dei cultui vix impetrare à negotiis poſſimus; cùm illis vita tota conceſſa ſit.

Conſiderationes breves pro converſione, & vitâ bona, ſæpè, & maximè ſub noctem, breviter expendendæ.

Attende quò vadas. CONSIDERA Primò, te velut viatorem, & peregrinum; & teipſum interroga: Quò proficiſcor? quo fine creatus ſum, & iter hujus vitæ ingreſſus? Certè ut in Jeruſalem cæleſtem pervenirem. Eóne me mea vita & via ducit? Quando veniam, & apparebo ante faciem tuam, Deus meus? Heu mihi, quia incolatus meus prolongatus eſt! *Credo tibi* &c. ut ſuprà pag. 7. *Pſal. 41. Pſalm. 119.*

An progrediaris. Conſidera Secundò, viatorem quotidiè progredi oportere, & vias maximè ſecuras & breviores quærere: & vide an ſic agas. Sanè ſi in itinere compendioſius & tutius occurreret, nónne illud eligeres? Si in re aliquâ gravi, aut expeditione varia ſeſe offerrent conſilia, nónne tutius, maximè ſi à ſapientiſſimo id daretur, eligeres? Eâdem prudentiâ in animâ utere. Audi quid Sapientia æterna ſuadeat: & quod alteri ſuaderes, ipſe fac: frequenter confitere, & communica, & miſerere animæ tuæ placēs Deo, ita ut nunquã, vel ad horam maneas Dei inimicus, ab eóque deſeraris, & in dæmonis ſis poteſtate, & pro ejus arbitrio vivas. Heu! quanto prudentiores ſunt filii hujus ſæculi filiis lucis in generatione ſuâ? *Infelix ego,* &c. ut ſuprà pag. 48.

Vanitas mundi. Conſidera Tertiò, occupationes hominum varias, & quorſum iis animi & corporis vires omnes impendant; nempe ut vel opibus, vel honore, vel favore hominum augeantur, idque ad horam unam vel momentum vitæ noſtræ: & hæc omnia in illo momento ſæpenumerò, vel culpâ leviſſimâ, vel malevoli verbo uno, vel ictu globi unius deperdi: quanto ergo ſatiùs de æterno honore, favore æterni regis & opibus cogitare? Vanitas vanitatum, vanitas vanitatum, & omnia vanitas. *Haccine vera* &c. ſuprà pag. 7. *Eccl. 1.*

Servitus Dei & mundi. Conſidera Quartò, quid ſint Reges & principes terræ, quis verò Deus? illi terræ vermes, & mancipia ſeu conſervi noſtri: hodie ſunt, & cras non erunt. Attende autem, quomodo hinc vermis & conſervus ab hominibus obſequium petat, indè

Deus:

Deus: & vide quàm prompti ſint homines & indefeſſi, ut ſerviant principi, qui conſervus eſt; quot verò opus habeat Deus promiſſis, exhortatoribus, ut ſibi vel decima pars præſtetur; nec hanc quidem illi concedi, niſi conſervo arrideat, & permittat; & quàm id turpe & indignum, & dic, Mihi autem adhærere Deo bonum eſt, ponere in Domino Deo ſpem meam. *Credo* &c. ſuprà pag. 7.

Quintò, conſidera Primò, jam reverſos ab inferis eos qui in gentiliſmo & chriſtianiſmo tuæ conditionis fuerunt, ſeu Cæſares, ſeu bellatores; Principeſque, Conſiliarios, &c.

Quanta ſit & quàm brevis merces laborum, quam à mundo retulerint. Summa eſt fumus famæ, & honoris, ſed quid miſeris prodeſt laudari ubi non ſunt, & cruciari ubi ſunt? Secundò quàm multa bona pro Dei gloriâ tui quiſpiam ſimilis præſtare poſſet ſi tot labores, & pericula ſubiret pro Deo quo tu ut mundo ſervias? Certum unumquemque ad magnam ſanctitatem pervenire poſſe, & latè Dei gloriam propagare, ſi quantum pro fumo, & mundo, tantundem pro Dei gloriâ, ſuâque ſalute præſtiterit. Tu igitur ſperne mundum, & Deo adhære; & dic: Quid prodeſt homini ſi univerſum mundum lucretur, animæ verò ſuæ detrimentum patiatur. *Infelix egó*, &c. pag. 48. *Audi mortuos.* *Matth. 16.*

Conſidera Sextò in rebus agendis. Primò, nihil ſine Deo te poſſe, proinde ſoli illi humiliter omnia tribue, qui deponit potentes de ſede, & exaltat humiles; & ante omnia cura, ut illum habeas propitium. Secundò, ut famuli, & alii quibus ad executionem uteris, quoad potes boni ſint. Non enim ſunt, ut patet, apta inſtrumenta fidei tuendæ, & gloriæ Dei propagandæ, aut agendi præclara, inimici Dei, & diaboli mancipia qui eos ad mala omnia trahit & inſtigat. Tertiò, impoſſibile eſſe eventus futuros providere, propterea, poſtquam diligentiam adhibueris, omnia ſcias eſſe relinquenda Dei providentiæ. Quartò, cùm ipſe ſit ſolus Dominus, ſolus altiſſimus, ejus honorem & gloriam præ oculis ſemper habendam. Alioquin enim meritò graviter indignabitur, & conſilia non fortunabit, in quibus videbit magis gloriam quæri ſervi, quàm ſuam: dicit enim, Gloriam meam alteri non dabo. Quis ſicut Dominus Deus noſter, qui in altis habitat, & humilia reſpicit in cælo & in terrâ? Quicunque glorificaverit me, glorificabo eum: qui autem contemnunt me, erunt ignobiles. *Haccine vera*, ut ſuprà pag. 7. *Deum roga ſine quo nihil potes.* *Iſa. 42.* *1. Reg. 2.* *O quàm brevis vita!*

Conſidera Septimò vitæ brevitatem, quodque inſtar navis, ſagittæ, curſoris & vaporis tranſeat. Quocirca præmitte theſauros bonorum operum & eleemoſynarum eò ubi perpetuò victurus es; ibi principatus potiùs ſtude acquirere, quàm hîc

ubi horâ unâ manendum. Secundò, incertitudinem mortis. Ideò omni horâ esto paratus; nec unquam cubitum concedas nisi Deum excussâ conscientiâ placaveris, memor illius verbi

Luc. 12. Veritatis æternæ: Quâ horâ non putatis, filius hominis veniet, *Haccine vera* &c. ut suprà pag. 7.

Monitorem fac habeas. Considera Octavo, principes habere qui curent diligenter pecuniam suam, qui curent corpus suum, & magna præmia illis tribui, qui damna prævertunt, signa morbi indicāt, hostiumque machinationes clandestinas significant. Refer ad animam, & habe saltem confessarium, à quo moneri petas, si quod animæ periculum videat, si quem morbum detegat, aut hostium infernalium molimina, ut occurrere malo venienti possis. Sic autem crebrò Deum invoca: Vias tuas Domine, demonstra mihi, & semitas tuas edoce me. Utinam dirigantur viæ meæ ad custodiendas justificationes tuas! Juravi & statui custodire judicia justitiæ tuæ. *Credo tibi*, &c. ut suprà pag. 7.

Oratio pro executione. *Dignatus es*, &c. sup. pag. 10.

IACVLATORIÆ.

Psal. 7. *Nisi conversi fueritis, gladium suum vibrabit, arcum suum tetendit, & paravit illum.*

Psal. 79. *Deus virtutum converte nos, ostende faciem tuam, & salvi erimus.*

Psal. 84. *Converte nos, Deus salutaris noster, & averte iram tuam à nobis.*

Ierem. 31. *Converte me, Domine, & convertar ad te. quia tu Dominus Deus meus es.*

CAPVT V.

De pœnitentiâ verâ salutis semitâ, quâ homo ad Deum & salutis viam revertitur, ejusque parte prima, Contritione.

POSTQVAM homo coram Deo statuit reverti ad viam salutis, & tendere ad terminum creationis, & vitæ suæ, contritioni, & dolori operam det; hoc pacto enim velut compendio, itinere tridui perget in desertum ex Ægypto, & de Pharaone, & exercitu ejus Dei gratiâ triumphabit. Hujus tridui dies primus contritio

tritio, secundus confessio, tertius satisfactio dici potest.

Quemadmodum autem admirabili & suavi providentiâ suâ statuit Dominus, ut anima, quæ concepit dolorem & peperit iniquitatem, morte moriatur; sic decrevit ut eadem post peccatum concipiendo verum dolorem, & contritionem, in vitam revocetur. Atque ita peccati proles dolor est, qui si ex amore Dei concipiatur, infelicem matrē proles optima destruit, & pro interitu nobis restituit salutem. Duplex verò dolor est, alter Attritio appellatur, cùm quis ex peccati fœditate, & timore gehennæ, aut simili consideratione de præteritis dolet. Alter Contritio dicitur; quo anima ex puro amore non ob pœnam, non ob amissionem bonorum, non ob molestiam; sed ob id gemit ac dolet, id est, optat non à se patratum delictum (etsi non sentiat teneros affectus ac lacrymas) quòd benignissimum Patrem, liberalissimum Dominum contristârit, injuriâ affecerit, quem omni amore & honore prosequi debuerat: atque hic est filiorum dolor, Deo Patri gratissimus usq; adeò ut ad salutem sufficiat, quando Confessarij copia defuerit. Huic igitur acquirendo plurimùm insistendum est potiùs, quàm anxiæ peccatorum enumerationi, cùm plerumque secùs fieri solitum sit, ideoque hîc subsidia ad contritionem propono. Nónne Magdalena dolore & amore peccata delevit? Publicanus verò in pristinam gratiam tum receptus est, quando eructavit ex intimo sensu, & charitatis affectu verbum illud bonum & salutare: Deus, propitius esto mihi peccatori.

Dolor est medicina peccati. Psal. 7.

Duplex dolor.

Summum bonum.

Contritionis utilitas.

Complectitur uterque dolor in se, etiamsi non semper explicitè, propositum servandi præcepta. Inter hæc illud, quo confessio præcipitur, omninò suo tempore explendum est, maximè cùm ea vis ejus sit ut ex attrito contritum faciat. Ideoque memento eam crebrò usurpare, ut certam vocationem, & salutem tuam facias.

Propositum emendationis.

COLLOQVIVM CHRISTI JESV

cum animâ peccatrice, pro contritione excitandâ.

Deut. 32. *Iob 38.* CHRISTVS. Audite cæli quæ loquar, audiat terra verba oris mei. Ecce interrogabo te N. responde mihi. Nónne ego te creavi ex infinito amore & spontaneo, in laudem & gloriam nominis mei? Age verò, nónne tibi conscium est cor tuum, quòd vivas, & coram me, in opprobrium meum, ut meritò, si vita tua nota mundo foret, propter te blasphemaretur nomẽ meum; & tamen te ut filium enutrivi & exaltavi. Tu autem sprevisti me, & tacui: & cognovit bos possessorem suum, & asinus præsepe Domini sui, tu verò me non cognovisti: sed quia longanimis sum super malitiâ hominum, patiens fui.

Consule cor tuum & audi.

Isaia 1.

Psal. 31. *Peccator illudit Deo.* ANIMA. Verè, Domine, factus sum sicut equus & mulus, quibus non est intellectus. Creatorem te vocavi & Regem & Deum meum, & ad contumeliam tuam te vilissimæ creaturæ posthabui. Neque verò si interroges me, causam scio, nisi quia mihi lubebat, etsi vetares; quia sic recreabar, etsi tibi doleret. Eheu! à planta pedis usque ad verticem capitis non est in me sanitas. Sed quò ibo? Ad quem confugiam nisi ad te ô Pater misericordiarum, & Deus totius consolationis? Ne proiicias ergo me à facie tuâ, & Spiritum sanctum tuum ne auferas à me. Operi manuum tuarum porrige dexteram Domine meus, & Deus meus.

Isaia 1.

Psalm. 50.

Iob 14.

Actus contritionis: *Domine* JESV, &c. infrà pag. 60.

Iob 4. CHRISTVS. *Si ego sum Dominus, ubi est timor meus? Si Pater, ubi est amor meus?* Credísne Dominum esse me, & contemnere potes? Patrem vocas, & mea, meaque mandata, ut capitali tuo placeas hosti, despicis? Quoties te volui congregare sicut gallina congregat pullos suos sub alas, & noluisti? Quoties dixi; usquequò gravi

Peccator videtur non credere.

Matth. 23.

Psal. 4.

gravi corde? ut quid diligis vanitatem, & quæris mendacium? an putas quisquam facinorosus credit Regem sibi adstare, se contemplari, minari, & non cessit maledicere ei? Quis reus in carcere judicem operitur, & audiens eadem horâ in foro plurimos dirè cruciari ob similia suis delicta, non terretur? Tu verò nónne nosti ob illa tua peccata N. plurimos saltem in purgatorio flammis torqueri; fortè etiam in inferno æternùm gemere, & torreri? Et tu ridere potes, & amori servire proprio, ac mundo, & vel momento in peccato permanere? Si vocavi hactenus, & renuisti, extendi manum meam, & non aspexisti, & sprevisti omne consilium meum, nunc saltem revertere dum tempus miserendi, dum patet salutis porta, ne si moram feceris, cum dolore meo & tuo aliquando postules aperiri fores misericordiæ meæ, & justitia mea tibi respondeat: amen nescio vos. *Prov.1.* *Dum patet cælum ingredere.* *Matth.25.*

ANIMA, Si iniquitates observaveris, Domine, Domine quis sustinebit? Memento, obsecro Domine IESV, quòd sicut lutum feceris me, & in pulverem reduces me. Nónne sicut lac mulsisti me, & sicut caseum me coagulasti? Pelle & carnibus vestisti me, ossibus, & nervis compegisti me. Et cùm nihil oderis eorum quæ fecisti, reminiscere miserationum tuarum antiquarum: citò anticipent nos misericordiæ tuæ, quia pauperes facti sumus nimis. Nónne misero mihi jam data est lux, & vitam, & misericordiam tribuisti mihi, & visitatio hæc tua custodiet Spiritum meum? O quis dabit capiti meo aquam, & oculis meis fontem lacrymarum? & plorabo die ac nocte interfectos filiæ populi mei. O quàm amarum est mihi dereliquisse te Dominum Deum meum! de quo Scriptum memini: suavis Dominus universis, & miserationes ejus super omnia opera ejus. *Credo tibi,* &c. ut sup.pag.7. *Iob 10.* *Psal. 78.* *Ierem.9.* *Amarum est Deum relinquere.*

CHRISTVS. Reduc in memoriam beneficia quæ contuli tibi, & judicemur simul. Narra siquid habes ut *Isa 43.* *Ingratitudo peccatoris* *Psal.37.*

justificeris. Nónne retribuisti mala plurima N. pro bonis, Sterilitatem animæ meæ? Nónne ego te redemi precio magno sanguinis mei, non corruptibilibus auro, vel argento, ut glorificares, & portares me in corpore tuo? Quid verò tu fecisti?

Stultitia peccatoris.

HOMO. Vendidi, eheu! animam meam sine precio. Quid enim sunt universa hæc, quæ Apostolus tuus verè arbitrabatur ut stercora ut te lucrifaceret? Et quid prodest homini si universum mundum lucretur, & animæ suæ detrimentum patiatur? Et fieri potuit ut hæc

Matth 16.

mallem, & quærerem, quæ neque invenire, neque retinere possum; & tu mihi tam vilis fieres omne bonum, ut non pro pulte cum Esau, nec triginta argenteis cum Juda, sed pro fumo, & inani voluptate venderem, & perderem te? *Hæccine vera*, ut sup. pag. 7.

Domine IESU, &c. infrà pag. 60.

CHRISTUS. Recordare quòd dilectam animam meam dederim in mortem propter te, ut sperares & confideres in me. At verè nervus ferreus cervix tua, & frons tua ærea. An fili mi, quia ego bonus sum, oculus tuus nequam est? Cur avertis faciem tuam à me qui tibi sum vita, & salus? Cur fecisti pactum cum morte, & pepigisti quondam fœdus cum inferno in perditionem tuam, in mei contumeliam? Cur, obsecro, vis ut triumphet hostis meus de sanguine meo, & precio illius, id est, te, qui ut viveres, à me morte meâ redemptus es. *Domine* IESU, &c. pag. 60.

Isai 48.
Matth. 20.
Isai 28.
Peccator fœdus facit cũ dæmone.
Iob 10.

HOMO. Tædet animam meam vitæ meæ: dimittam adversus me eloquium meum; loquar in amaritudine animæ meæ. Et quid dicam tibi, infinita bonitas? Dicam Deo, Noli me condemnare, quia pro me damnatus es: Noli me derelinquere, qui triginta tribus annis quæsivisti me. Noli mei oblivisci qui in manibus tuis descripsisti me.

Isa. 49.
O quanta Dei bonitas!

CHRISTUS. Numquid oblivisci potest mulier infantem suum ut non misereatur filio uteri sui? Etsi illa oblita

oblita fuerit, ego tamen non obliviſcar tui. Ego enim te dilexi, & lavi in ſanguine meo; mundus verò, & caro hoſtes tui ſitiunt ſanguinem tuum, cui, obſecro, adhærere tibi bonum eſt? Ego te creavi; & hoſtis tuus mille modis te deſtruere nititur: ego æternis præmiis invitavi, & invito; ille vaniſſimâ voluptate, & æternis ſuppliciis: ego ſummum bonum; & ille ſummum malum. Clamabóne igitur ad te, & vocabo, & nõ exaudies? Rogabo, & repulſam patiar? Lacrymabor ob tua pericula, & irridebor abs te? Revocabo te ab iis, & tu in iis gaudere perges, imò & majora quærere, & me contriſtare? *Luc* 19. *Heb.* 5.

Credo tibi, &c. pag. 7.

Domine Jesv, &c. pag. 60.

Homo. Miſerere Domine quoniam defecimus in irâ tuâ, & in furore tuo turbati ſumus. Poſuiſti iniquitates noſtras in conſpectu tuo, & ſæculum noſtrum in illuminatione vultus tui. Pudet meminiſſe ob turpem voluptatem, inaniſſimam vanitatem tot moleſtiis petendam, tantâ curâ ſervandam, etſi ſervari non poſſit, ob hæc, inquam, mundi decreta duriſſima ſervari, & mandata tua diligenda ſuper aurum, & topazion, & dulciora ſuper mel & favum, nec æternis propoſitis præmiis, vel ſuppliciis cuſtodiri. *Pſal.* 89. *Pſal.* 118.

Christvs. Obſtupeſcite cæli ſuper hoc, & portæ ejus deſolamini vehementer. Duo enim mala fecit populus meus: me dereliquerunt fontem aquæ vivæ, & foderunt ſibi ciſternas, ciſternas diſſipatas, quæ continere non valent aquas. Quid enim ſupereſt tibi ex iis, in quibus nunc erubeſcis? Quid tibi profuit ſuperbia, aut divitiarum jactantia quid contulit tibi? Et nunc quid tibi vis in viâ Ægypti ut bibas quam turbidam? Et quid tibi cum viâ Aſſyriorum ut bibas aquam fluminis? *Ierem.* 2. *Fructus peccati.* *Ierem.* 2.

Nónne ego plantavi te vineam electam, omne ſemen verum: quomodo ergo cõverſa mihi es in pravum vinea aliena? Expectavi, ut faceres uvas; & ecce labruſ- *Iſaia* 5.

cas. Quid debui ultrà facere vineæ meæ, & non feci? Quid invenisti in me iniquitatis, quia elongasti te à me? nónne silui? nónne tacui? nónne patiens fui, longanimis, & misericors super malitiâ hominum? Verumtamen post hæc omnia, quia facilis eram ad veniam, & bonus, crebriùs me offendisti: confregisti jugum, & dixisti, Non serviam. Gloriatus es in malitiâ, potens in iniquitate. Hæccine reddis mihi, popule stulte & insipiens? Vbi sunt dij tui consolationes tuæ, in quibus habebas fiduciam? nónne abierunt omnia tamquam umbra, & tamquam navis cujus non est invenire vestigium in fluctibus? quod mundus voluit, quod sensualitati allibitum fuit, mox fecisti, & conatu quidem magno; quod ego præcepi, consului, rogavi per amorem & sanguinem meum, ut mortificationem meam in corpore tuo circumferres, despexisti, & ecce quod tot annis mandavi, commendavi per Prophetas & præcones meos, id est Superiores tuos, nónne sæpè quasi nihilum reputasti? hæccine prima charitas, quâ omnibus propter me in baptismo renuntiasti? quâ ad omnia te mihi obtulisti? hæccine retribuis mihi? & dicis, Nequaquam faciam, adamavi alienos, & post eos ambulabo.

Peccator abutitur Dei misericordiâ.

ANIMA. Ah, Domine, quis stabit ad loquendum tibi, aut respondebit vnum pro mille? Cæli non sunt mundi in conspectu tuo, & in Angelis reperisti pravitatem. sed quis bone JESV, redemptor mi, potest facere mundum de immundo conceptum semine, nónne tu qui solus es? Tu quidem gressus meos dinumerasti: sed parce peccatis meis, & memento, quia ventus est vita mea. Quid faciam tibi, ô custos hominum? quare posuisti me contrarium tibi? Et eheu! factus sum mihimetipsi gravis. Ecce oppressit me dolor meus, & ad nihilum redacti sunt omnes artus mei. Sagittæ tuæ in me sunt, quarũ indignatio ebibit spiritũ meũ. O quis mihi tribuat, ut sim juxta menses pristinos, secundùm dies,

Nemo potest Deo per se satisfacere.
Iob 14.
Iob 7.
Iob 16.
Iob 6.
Iob 29.

quibus

quibus tu, Domine, custodiebas me! Domine Jesv, &c. *Credo tibi*, &c. ut sup. pag. 7.

Christvs. Quare recessisti, & non reverteris ultrà ad me? Numquid oblivisćetur virgo ornamenti sui, aut sponsa fasciæ pectoralis sui? Tu verò oblita fuisti mei creatoris tui diebus innumeris. Revertere, revertere, en paravi tibi stolam primam, extendi brachia mea ad amplexus, caput ad osculum pacis inclinavi. *Ierem.2.* *Invitat Christus animam.*

Anima. Pater, non sum dignus vocari filius tuus: Verumtamen respice in me, & miserere mei, quia unicus & pauper sum ego. Eheu! Ecce invenio aliam legem in membris meis repugnantem legi mentis meæ: & non quod volo bonum, hoc ago. *Luc.15.* *Rom.7.*

Christvs. Ecce ego arguam te, & statuam contra te, faciem tuam. Si morbo aliquo pressus fuisses, nónne in medicos plurima expendisses? si lis mota de jugero terræ, etiam maria transiisses. Et si decimam partem eorum quæ pro mundo præstas, pro animâ fecisses tuâ, nónne beatè vixisses? nónne egò Veritas dixi: Iugum meum suave & onus meum leve est; &, Mandata mea gravia non sunt: & tu difficilia asseris? verbo & facto & exemplo tuo alios in perniciem trahis? Non possum inquis, abstinere hoc consortio, hoc peccandi periculo: & si quis amicissimus injuriam vel levem dixisset, nec rogatus conjungi ei velles, nec placari. si peste locus aut amicus infectus foret, vitares omninò, aut si medicus hoc vel illud cibi genus vetaret, pareres: ut verò animæ consulas, ut corpus edomes, mihi placeas & obedias, nihil facere aut pati dignaris? Me ergo solum non timebis, & à facie mea non dolebis? nónne contestans contestatus sum, & dixi: Audi vocem meam, & non audisti, nec inclinasti aurem tuam, sed abiisti in pravitate cordis tui mali? ecce hac horâ forsan rapieris ad judicium severissimum, iturus es in domum æternitatis tuæ: & ecce manus tuæ adhuc plenæ sunt sanguine. Populè meus, quid feci tibi, aut quid molestus fui tibi? *Psal.49.* *O quàm facile est Deo servire!* *Matth.11.* *1.Ioan.5.* *Peccator mentitur sibi.* *Ierem.11.*

Mich.6. tibi? Recordare, anima, fellis & paupertatis meæ, & lacrymarum mearum, quibus pro te deprecatus sum, quia precioſa eras in conſpectu meo; tu tamen fornicata es cum amatoribus multis. Verumtamen revertere: revertere, ecce ſto ad oſtium & pulſo: aperi mihi ſoror mea ſponſa, caput meum plenum eſt rore ſanguineo, & cincinni mei guttis noctium.

Paſsionem Christi conſidera. *Ierem.3.* *Cant.5.*

ANIMA. Excitavi iracundiam tuam, Domine, & peccavi ſuper numerum arenæ maris; agnoſco iniquitates meas: ſed ne ſimul perdas me cum iniquitatibus meis, neque in æternum reſerves mihi mala: oſtende mihi bonitatem tuam, & reminiſcere miſerationum tuarum antiquarum, & projice poſt tergum tuum omnia peccata mea. Ecce enim coram te & curiâ tuâ cæleſti ſyncerè ſtatuo numquam ultrà te offendere, occaſiones illas devitare; tibi Deo meo potiùs quàm dæmoni ſervire. Accipe, Domine IESV, & ne deſpicias cor contritum & humiliatum; tu qui ſcrutaris cor & renes, tu noſti, tu noſti ſuſpirium & deſiderium meum. *Infelix ego*, ut ſup. pag 48.

Pſal.14. *Eſaia 38.*

Oratio, ſeu actus contritionis.

Actus fidei, Contritionis. Propoſitũ de emendatione & confeſſione. Oblatio ſui. Actus ſpei.

DOMINE IESV *Chriſte, verè Deus & homo, creator pariter ac redemptor, doleo ex intimo corde me offendiſſe divinam tuam majeſtatem, quia tu es Deus meus & omnia, quem ſuper omnia diligo & colo. Proinde firmiter ſtatuo ac propono, me nõ ampliùs te offenſurũ, ſed omnes peccandi occaſiones pro viribus devitaturum, inſuper de noxis meis ritè confeſſurum, & pœnitentiam quæcumque imponetur impleturum: ad pleniorem verò ſatisfactionem, hodie tibi me ipſum offero, vitam meam, & mea omnia, & omnes labores meos. Et quemadmodum rogo te ſuppliciter & flagito veniam delictorum meorum, ita confido me eam impetraturum per infinitam miſericordiam ac benignitatem tuam, per merita quoque precioſiſsimi ſanguinis ac ſanctiſsimæ paſsionis tuæ: daturum te quoque gratiam emendandi vitam meam, & in bono uſque ad finem perſeverandi. Amen.*

Praxis

Praxis de contritionis frequentiori usu.

PRimò, commendatur hîc à viris doctis ac piis, potissimùm manè, ut, cùm Deo reconciliati sumus, opera nostra aliàs mortua, vitæ æternæ meritoria sint. Secundò, vesperi in examine conscientiæ contra repentinam mortem. Tertiò, post peccatum graviùs admissum, ne inimici Dei permaneamus. Quartò, ante omnem orationem: non enim est speciosa laus in ore peccatoris. Quintò, in omni periculo mortis, & graviori tentatione. Sextò, quoties negotium arduum tractandum, & gratiæ cælestis auxilium implorandum.

Actus autem contritionis brevissimo spatio fieri potest. Sic enim David verè contritus postquam dixisset: peccavi Domino; audiit à Prophetâ: Dominus quoque transtulit peccatum tuum. Assuesce igitur vel dicendo JESVS amoris illius magnitudinem in te velut intueri, & conterere. Vel ex aspectu creaturæ, aut beneficii alicujus recordatione assurge in amorem Dei, & animo dic: ô Deus meus doleo ex toto corde de omnibus peccatis meis: idque maximè quia tuæ divinæ displicent Majestati. vel hoc pacto. O JESV doleo ex amore tui quod offenderim te. Dum auditur hora, si libet, contritionis & amoris actum sic excita: O JESV, ô summum & omne bonum, cur umquam te offendi? Ah! verè pœnitet ex intimis medullis, ideoq; vel maximè quia tibi soli peccavi. Et quid jam ago? Te æstimo, te unum amo super omnia propter teipsum, qui hoc amore meo, omnique alio sine fine dignus es. Oratio *Dignatus es*, ut suprà pag. 10.

IACVLATORIÆ

ADeamus (ô anima) cum fiduciâ thronum Domini ut misericordiam consequamur, & gratiam inveniamus in auxilio opportuno. Hebr. 4.

Revertere ad Dominum, & avertere ab injustitiâ tuâ, & nimis odito execrationem, & cognosce justitiam & judicia Dei. Eccli. 17.

Vivo ego, dicit Dominus, Nolo mortem impii, sed ut convertatur à viâ suâ, & vivat. Convertimini à viis vestris pessimis, & quare moriemini domus Israel? Ezech. 33.

Delicta juventutis meæ, & ignorantias meas ne memineris Domine. Psal. 24.

Cor mundum crea in me Deus, & spiritum rectum innova in visceribus meis. Psalm. 50.

Domine ne memineris iniquitatum nostrarum antiquarum, citò anticipent nos misericordiæ tuæ, quia pauperes facti sumus nimis. Psal. 78.

CAPVT VI.

De Confessione, secundâ parte pœnitentiæ: ac primò de generali; ejusq́ utilitate.

CHRISTVS. Verumtamen contritio non sufficit, sed secundæ diei iter sive pars illius superanda; ut sicut corde creditur ad justitiam, sic ore fiat confessio ad salutem. Quid hæres aut horres? homo es, & humani à te alienum nihil; errare, labi, ignorare. dic igitur cum Prophetâ: Dixi, Confitebor adversum me injustitiam meam Domino; & tu remisisti impietatem peccati mei. Non ergo declines cor tuum in verba malitiæ ad excusandas excusationes in peccatis, neque confundaris confiteri peccata tua. Qui enim abscondit scelera sua, non dirigetur: qui autem confessus fuerit, & reliquerit, misericordiam consequetur.

Psalm. 31. *Psalm. 140.* *Confessio sincera instituenda.* *Eccl 4.* *Prov. 28.*

Vis ergo converti in toto corde ad me Dominum tuum? ecce viam; recogita omnes annos tuos in amaritudine animæ tuæ; & sinceram ac veram institue confessionem generalem, nisi aliud Confessario videatur. Neque formides molestiam aliquam subire pro animâ tuâ; sed scito eã, si methodo uti velis, æquè facilẽ esse quàm sit aliquibus unius hebdomadæ. Utere examine quod subjicietur, singulaque peccata in suas classes refer, ac confitere: nec difficiliùs tibi erit dicere; Millies, quàm centies, peccavi Domino meo.

Confessio generalis facilis.

HOMO. Verùm permolesta præteritorum recordatio, præsertim cùm nulla necessitas compellat.

CHRISTVS. At tu in iis quæ sæculi sunt, nónne & utilitatem spectas? An sola prorsus necessaria corpori tribuis, seu de commodis ejus, seu de victu, vestitu, opibus, honoribus agatur? Cùm itaque omni in re spectes & utilitatem maximam, & commoditatem simul ac jucunditatem, quæ dementia in negotio salutis omnium maximo vix quidquam velle agere quàm quod

Vtilitas confessionis generalis.

necessitas suadet? securissimam navim navigaturus, & viam profecturus deligis, alteriq; suades pharmacum, quod ad sanitatem maximè conducit. In rationibus reddendis securitatem quibus potes apochis, & testibus quæris. Quid igitur tibi faciendum in viâ æternitatis, in morbo, vel periculo mortis animæ? in negotio rationum mihi reddendarum? Et quamvis generalis confessio non semper sit necessaria, plerumque tamen utilis est, sæpè etiam necessaria. *Securitas quærenda.*

O clementissime, ut inf. pag. 65.

CHRISTUS. Necessaria est, quando præteritæ confessiones imperfectæ fuerunt, aut defectu integritatis, aut defectu doloris, aut defectu potestatis in confessario: tum enim instituenda foret. *Aliquando necessaria.*

Utilitatem verò habet magnam, licet certi non sitis de defectu priorum confessionum. Primò siquidem hominem ad sui cognitionem & despectum addúcit. Secundò, cùm sit insignis humilitatis actus, me ad singularia tribuenda auxilia provocat: ita videmus contingere iis qui sedulò hanc peragunt, & novam prorsus vitam instituere, quasi rationibus universim redditis, & compositis. ideoque in Ordinibus Religiosorum id primò proponitur pro vitæ morumque emendatione. Tertiò, securitatem adfert in tantâ salutis incertitudine: undè in horâ mortis Spiritu sancto impulsi multi eam facere decernunt. *Vtilitas Conf. gen.*

Vtiliùs tamen dum vita datur, & vires integræ, & memoria; utiliusque tranquillâ vitâ sibi ad securam mortem viam sternere, quàm tum anxiè & sollicitè me expectare.

Observa tamen, non omnibus generalem confessionem convenire. Primò, non convenit iis, qui timore magno & scrupulis agitantur: his enim non est medicina, sed crux & exulceratio: frustrà enim hi per confessiones se expedire sperant, cùm solâ obedientiâ & in me fiduciâ cum charitate pacem animi consequi possint, *Confessio generalis non convenit omnibus.*

ſint: dum enim in conſideratione ſuorum peccatorum, quæ tenebræ ſunt, verſantur, magis obtenebreſcit intellectus.

HOMO. Si verò fiduciâ & charitate in te Deum tendant homines, ad te accedunt, & illuminantur.

CHRISTVS. Denique nónne certum eſt aliquando quieſcere oportere? & dubio procul meliùs id alterius judicio, de quo tibi dictum: Qui vos audit, me audit, quàm tuo. Accedit, quòd impoſſibile ſit hominem aſſequi certò numerum peccatorum ſuorum: ergo certum eum ad hoc non obligari, ſed ſufficere, ut adhibeat moralem diligentiam, ſicut fieri in re ſeriâ ſolet est enim Sacramentum pœnitentiæ à me non ad carnificinam inſtitutum, ſed ſolatium. Et hæc quidem ad præterita peccata pertinent.

Luc. 10.
Alterius judicio acquieſce.

HOMO. Quantùm ad præſentia ſpectat, audio communi judicio Doctorum, & Sanctorum, quibus repugnare maximè in causâ propriâ ſtultum omninò, ac temerarium eſſet, quòd is qui verè timet te Domine, & nullo pacto infinitam bonitatem tuam vel cogitatione ſciens ac prudens offendere vellet, quod quoties is dubitat, ſibi poſſit perſuadere aut nullum fuiſſe, aut ſaltem non deliberatum conſenſum. Siquidem cùm tam ſerium, ac grave, & tot repetitis vicibus tantâ cum deliberatione coram te Deo ſuo decretum fecerit ſervandi præcepta tua, & animam ſuam, & omne bonum, irritum id non poteſt eſſe, neque facilè præſumi, niſi actus contrarius, plenâque cum advertentiâ factus fuerit. Proteſtor ego coram te Deus meus, me ratum non habere quidquid vel leviſſimè diſpliceret Majeſtati tuæ, crebroque hoc uſurpare decrevi, maximè manè adverſus pericula diurna, & veſperi ne nocturnis incautus involvar. *Credo tibi*, ut ſup. pag. 7.

Remedium contra ſcrupulos.

Proteſtatio contra ſcrupulos.

CHRISTVS. Obſerva etiam illis qui turpem vitam egerunt, maximè mulieribus, & ſemel generalem rectè inſtituerunt, non convenire; ſiquidem præteritæ

vitæ

vitæ recordatio, ac multò magìs enarratio periculi plena est; & longè meliùs illa post se relinquere, & ad anteriora sese extendere, destinatũque prosequi bravium. Certissimum in hâc re consilium prudentis confessarii sequi; qui si verè talis est, non permittet confessionem generalem iterari ab eâ, quæ semel generaliter eam instituit, nisi necessitas Sacramenti id exigeret; & illusionem diabolicam facilè deteget, quâ irretitas peccatis, aliquando etiam liberatas, in pristinum statum & laqueos specie pietatis pertrahere conatur.

Confessio gen. aliquando noxia.

Oratio ante Confessionem.

O Clementissime *Deus, qui scrutaris cor & renes meos, concede per sanguinem Filii tui, propter quem negare mihi nihil potes, ut recogitem tibi annos & delicta mea in amaritudine animæ meæ, priusquam moriar, & compleas furorem tuum in die indignationis tuæ. Renovetur nunc, obsecro, ut aquilæ juventus mea, ut purissimis tuis oculis placeam, dilecte animæ meæ; & non ex necessitate aut consuetudine, sed sincero corde cum spe bonâ remissionis, charitate perfectâ, delicta mea tibi & vicario tuo non abscondam. Qui enim abscondit scelera sua, non dirigetur: qui autem confessus ea fuerit, & reliquerit ea, misericordiam consequetur. Tu omnia nosti, & contemplaris omnia in omni loco, sed & multus es ad ignoscendum. Recordare, Domine, quòd sicut lutum feceris me, & toties refeceris, ut verè dicere possis, Quid debui facere vineæ meæ, & non feci? Quot enim ad salutem media, quot in sanctissimâ vitâ exempla virtutum multo cum labore & sudore dedisti, quæ piguit sequi? quot incentiva amoris in passione & morte tuâ reliquisti? Et eheu! expectasti ut facerem uvas, & ecce labruscas. Pater, peccavi, & sicut arena maris sunt multiplicatæ iniquitates meæ, quas tepor mentis meæ coacervârat; sed venio ut laver, ô fons æternæ vitæ, ad quem sitio ut cervus ad fontes aquarum. venio ut illuminer, ô lux mea: ut amem te, ô amor æterne, Sana me à phrenesi mea, qua te & remedia respuo. Veni, lux mea, duc me in viam bonam.*

Præsentia Dei.

Sinceritas commendata.

Prov. 28.

Iob 10.

Isaiæ 5.

Contritio.

Amor Dei.

O Pater æterne, da meminisse peccatorum meorum; ô Fili Dei, da cognoscere & expendere; ô sancte Spiritus, da detestari, scilicet mortem & hostes meos, & te omne bonum non abhorrere.

Finis cur vivamus.

Quorsum enim venimus in hanc vitam, anima mea? nónne ut perfectè Domino serviremus, cunctis diebus, aut momentis potiùs, quibus hîc militamus? Respice, & reflecte oculos ad præteritum tempus, quod datum ad pœnitentiam, ad amandum, & cælestes opes requirendum; quid ex eo jam superest, nisi bonorum tantorum amissorum tristis recordatio, & malorum commissorum erubescenda memoria? Pulsantem te, bone JESV, *sponsum non admisimus, sed dæmonem ejusque asseclas. Sed audiamus tamen vel nunc, parentis dulcissimi, & amantissimi Regis & sponsi vocem, dicentis: Convertere fornicatrix, & suscipiam te: veni dilecta mea, & iniquitatum tuarum non recordabor. Quomodo dilecta, bone* JESV, *quæ tuos filios enecavi, scilicet sanctas inspirationes, & te repuli ut gratificarer adulteranti sensualitati, & hosti quærenti animam meam?* Nam *si humilitatem, paupertatem, mansuetudinem, charitatem, patientiam sanguine tuo signatam commendasti; ego exaltavi cor meum, nihil mihi deesse volui, nihil pati, ut parerem mūdi legibus, & tuus proculcarem. Verumtamen ecce audio mellifluam in auribus meis vocem,* Fili, *præbe mihi cor tuum: ecce ego me in cruce pro te immolo, & tui amore langueo, & abluere rursum meo sanguine volo, & te pascere corpore meo.* O Domine JESV *qui pascis me à juventute meâ, ecce jam video & fido in visceribus misericordiæ tuæ, quòd usque in senectam, & senium non derelinques me, neque ego te fontem aquæ vivæ. Cùm autem, ter Maximè Deus, dignatus sis super me hodie aperire oculos tuos, non dabo somnum oculis meis, donec præparem tibi cor meum, tabernaculum Deo Iacob.*

Consideratio præteriti temporis.

Ingratitudo peccatoris.

Benignitas Dei.

Præparatio ad Communionē. Psal. 70.

Occasionū detestatio.

Ne *jam sis mihi formidini tu spes mea* JESV; *perveniant ad te voces & singultus ovis perditæ, & filii prodigi redeuntis à regione longinquâ, ô pater, ô pastor, ô sponse animæ meæ: detestor culpam omnem & occasionem* N. *quâ te graviter offendi. Pater mi, nolo esse, aut vivere sine te, sed propter te: sana me per vulnera tua, dolores tuos, & ignosce mihi. numquid enim lætaris in morte peccatoris, qui ut viverem pro me dignatus es mori? numquid*

quid tibi proderit perditio mea, qui de cœlo venisti relictis nonaginta novem ovibus, ut me quæreres inter dumeta, & reportares in humeris tuis? Vtinã oratio mea sit sicut incensum in conspectu tuo; hoc ultimo fortè die peregrinationis meæ! Iuravi & statui custodire judicia justitiæ tuæ, & sæpè quidem irrita proposita feci defectu contritionis, & fragilitatem meam novi: verumtamen nunc gratiâ tuâ, quam supplex peto, sine quâ nihil omnino valeo, propono in æternum non declinare à mandatis tuis in conspectu tuo, Deus meus, Deus cordis mei, & illa N. potißimos fontes malorum vitare. Ita statuo in præsentiâ beatæ Mariæ Virginis, & Sanctorum tuorum; quo omnes in testes hujus desiderii mei & auxiliatores, maximè patronos meos, invoco. Adjuva me, ô JESV, *unica spes mea. Amen.*

Propositũ firmum.

Psal. 118.

Protestatio.

Praxis, seu methodus examinandi conscientiam.

CIRCA I. PRÆCEPTVM.

AN in his quæ ad fidem pertinent ab Ecclesiâ dissenserit, oppositum cum pertinaciâ credendo, aut alios docendo? quàm multos, & quoties? Is autem pertinax est, qui suum errorem defendit, sciens Ecclesiam contrarium tenere.

An fecerit aliquem exteriorem actum infidelitatis, vel hæresis; nempe verbo, signo, vel opere aliquo hæresim profitendo, etiãsi non mente, licet ex timore fecisset, ut cærimonias hæreticorum proprias exercendo, sub utraque specie communicando; carnes cum hæreticis prohibito tempore comedendo.

An dubitaverit pertinaciter de aliquâ fidei veritate ? quales non sunt dubitationes quædam, quæ voluntatem in veritate firmam contristare solent.

An hæreticis contra Catholicos faverit, eosque defenderit? quoties & quo modo?

An nimiam cum hæreticis familiaritatem habuerit cum probabili periculo incidendi in hæresim? quamdiu?

An hæreticorum vel prohibitos libros scienter legerit, vel eos domi servaverit? quoties, & quamdiu?

An incantationes vel maleficia exercuerit, vel divinos consuluerit, per se, vel per alios?

An schedulas superstitiosas apud se habuerit ad sanitatem

aliámve rem obtinendā? & an alios induxerit ad earum usum?

An fidem habuerit somniis vel auguriis, accipiendo illa pro regulâ suarum actionum?

An artes magicas didicerit, aut alios docuerit? quàm multos & quoties? Et an earum artium libros apud se scienter retinuerit? & an adhuc retineat?

An valdè negligens fuerit in addiscendis necessariis ad salutem? ut sunt decem decalogi præcepta Ecclesiæque, ad quæ erat obligatus, & articuli fidei.

An de emendatione vitæ, de consequendâ æternâ salute, vel Dei misericordiâ, & peccatorum remissione aliquando desperaverit?

An impediverit verbo vel opere profectum spiritualem proximi, dissuadendo vel simili ratione impediendo ingressum in Religionem, aut alia bona opera.

CIRCA II. PRÆCEPTVM.

Notari debet ad hujus præcepti cognitionem, quòd jurare est Deum in testem ejus quod dicimus vocare. Vocatur autem Deus in testem duobus modis: uno modo expresè, ut quando quis per Deum jurat; altero modo tacitè, ut cùm jurat quis per Sanctos, per crucem, per animam suam, vel per aliam creaturam, quatenus in eâ relucet divina bonitas: non tamen juramentum est dicere, Verè, certissimè in veritate.

An mendacium aliquod, etiam officiosum, juramento firmaverit, aut id de quo dubitabat an esset verum?

An jurârit deliberatè se aliquod peccatum mortale patraturum, & quale peccatum?

An jurârit advertenter absque animo adimplendi?

An violaverit advertenter suum juramentum, quod servare tenebatur? quale non est quando quis jurat se aliquid mali facturū; tunc enim servari juramentum sine peccato non potest.

An causam dederit alicui ut falsum juraret, vel non observaret juramentū licitū, & an id fuerit cum aliquo damno alterius?

An nimis præcipitanter juraverit, maximè ex consuetudine non discutiendo verúmne esset aut falsum quod jurabat? quàm diu hæc consuetudo durârit, & an duret adhuc?

An diabolum invocaverit, aut ejus auxilium implorârit, deliberatè & ex animo, cum intentione ut ab illo juvaretur?

An jurando sibi imprecatus sit gravia mala, ut malam mortem, damnationem, &c. & quoties hoc contra veritatem, vel dubitans?

An in judicio jurârit falsum, vel juridicè interrogatus non responderit veritatem ad intentionem judicis. An hoc aliis suaserit? Id quo casu non solùm est peccatum mortale, sed etjam

jam onus incurritur reparandi damnum & injuriam illatam proximo.

An dixerit aliquam blaſphemiam. Eſt autem blaſphemia dicere contra Deum vel Sanctos aliquid contumeliosè: ut quando quis Deo vel Sanctis maledicit; vel aſſerit Deum eſſe injuſtum, vel non curare humana; aut cùm quis indignatus Christi & Sanctorum membra contumeliosè nominat. Poſſunt autem hæc ſolo corde committi, ut, exempli cauſa, optando, Utinam Deus mea peccata neſciret, non eſſet juſtus, &c.

An voverit aliquid Deo abſque animo adimplendi?

An votum legitimè factum violaverit advertenter?

An promiſſa, maximè juramento firmata, deliberatè violaverit?

An Scripturam ſacram facetiis applicârit, maximè ſi crebrò & ad turpia?

CIRCA III. PRÆCEPTUM.

An feſtos dies violaverit, ſervilia in eis opera exercendo vel præcipiendo, conſulendo, aut conſentiendo, idque per multum temporis, ſine neceſſitate? Servilia autem opera vocantur quæ ad artes mechanicas pertinent. Si non audivit Sacrum diebus feſtis; vel notabilem partem omiſit, ſine legitimâ excuſatione, & an cauſam aliis dederit idem faciendi. Notabilem Sacri partem omittit, qui omittit uſque ad Euangelium, vel qui ante communionem recedit.

An in feſtis per notabilem partem Miſſæ diſtractus fuerit ſive fabulando, ſive profana legendo, ſive aliis ſe exteriùs occupando, exteriorem ſaltem attentionem impedientibus.

An curârit ſibi ſubditos diebus feſtis intereſſe Sacro? Huc pertinent quæ contra Eccleſiæ præcepta fiunt, vel Sacramenta.

An non confeſſus ſit ſemel in anno, aut non curârit ut idem facerent omnes ſuæ curæ commiſſi.

An iverit ad confeſſionem ſine aliquâ ſaltem præparatione & examine, vel ſine propoſito deſerendi aliquod peccatum; vel peccatum aliquod mortale ſciens in confeſſione ſubticuerit ex pudore aliáve cauſa; & an poſteà illud peccatum ſit confeſſus in ſequenti confeſſione, prioremque confeſſionem illam repetierit.

An omiſerit communionem tempore Paſchatis in propriâ parochiâ, poſtquam ad eam venit ætatem, ut judicio confeſſarii communicare jam poſſet.

An communicârit cum conſcientiâ peccati mortalis, quod nondum erat confeſſus.

An cum conſcientiâ certâ vel dubiâ peccati mortalis recepe-

rit, vel administrârit aliquod aliud Sacramentum Ecclesiæ.

An comederit cibos prohibitos in Quadragesimâ, vigiliis, & aliis diebus interdictis, etiamsi propter ætatem jejunare non teneretur.

An post completum vigesimum primum annum, jejunia Ecclesiæ violaverit, sæpiùs comedendo, licet à cibis vetitis abstinuerit.

An causam dederit aliis violandi jejunia, veluti suadendo, vel aliis prohibito tempore cibos vetitos ministrando, vel alios cibos, quibus jejunium solvant; nisi legitima esset causa.

An, cùm excommunicatus esset, sciens perceperit Sacramenta, dederítve, aut sacris interfuerit.

An contumeliâ aliquâ vel irreverentiâ affecerit imagines, reliquias Sanctorum, aliasque res sacras.

An putet se fecisse aliquid, cui sit annexa excommunicatio.

An obligatus ad recitandum Breviarium, omiserit recitare sive totum, sive partem ejus notabilem; veluti unius Horæ officiũ, sine sufficienti excũsatione, ex tædio rerũ spiritualium.

CIRCA IV. PRÆCEPTVM.

An parentes contempserit, aut verbis & factis contumeliosis offenderit.

An maledixerit patri vel matri, vel in eorum absentiâ iis detraxerit.

An verbo vel cogitatione illis mortem propter ipsorum bona, aut ob aliam causam, aliúdve grave malum sit imprecatus deliberatè.

An eis obmurmuraverit, asperiusque fuerit locutus.

An in re gravi vel ex contemptu jussis eorum non obtemperârit.

An in notabili necessitate subvenire illis recusârit.

An testamentum parentum defunctorum fuerit executus.

An fuerit paratus propter amorem parentum transgredi præcepta Dei, & peccare mortaliter.

An Superiores suos sive sæculares, sive Ecclesiasticos contempserit, & justas eorum leges in re notabili violaverit.

An de Superioribus & majoribus suis detraxerit in re gravi; aut etiã de Religiosis, sacerdotibus, magistris, doctoribus, &c.

An decimas, vectigalia, & alia quæ illis debentur, retinuerit.

An prædicta deliberatè facere proposuerit, etsi non fecerit.

An, si filios habeat, iis maledixerit, nec eos Christianæ fidei mysteria, Dei præcepta, aliaque scitu necessaria docuerit.

An filios reprehẽderit & correxerit, maximè in peccato gravi.

An domesticos necessaria scitu docendos curaverit, & peccantes correxerit.

CIRCA V. PRÆCEPTVM.

An aliquem habuerit odio, cum desiderio vindicandi se, & quãto tempore in eo odio & vindictæ cupiditate perseverârit.

An optaverit alicui mortem, vel aliud malum grave, & damnum corporis, famæ, honoris, bonorum tam temporalium, quàm spiritualium, ex malo & deliberato animo.

An fuerit alicui graviter iratus, cum animo notabiliter ipsi nocendi.

An contendendo cum aliis verberaverit aliquem, vel vulneraverit, vel occiderit, aut commiserit aliis ut id facerent, vel quod suo nomine ab aliis erat factum approbaverit, vel ad id dederit auxilium, consilium, vel favorem.

An clericum percusserit. Nota. Qui percutit clericum, etiam primæ tonsuræ, percussione quæ est peccatum mortale, incurrit excommunicationem, dummodo sciret, aut scire deberet, eum quem percutiebat esse clericum, & legem de excommunicatione. proinde circumstantia clerici est exprimenda.

An sibi vel aliis maledixerit seriò, & ex animo. Est autem maledicere, malum aliquod sibi vel aliis imprecari: nempe mortẽ, infamiam, diras, &c. ut si se vel alterum tradat vel commendet diabolo. Est autem maledictio semper peccatum mortale, quando seriò profertur, in materia gravi.

An litigans cognomina dederit, aut convicia jecerit cum gravi proximi injuriâ. Tunc semper injuria est reparanda, & fama resarcienda, si læsa fuerit.

An eum, quem graviter offenderat, rogare veniam detractârit, & cum inimico redire in gratiam recusaverit, vel cõdonare ei offensam noluerit, aut omiserit alloqui vel salutare suum inimicum cum scandalo.

An defectus corporis aut paupertatis alicui exprobrârit, aut verbis, aut cachinnis, vel signo aliquo alios turpiter irriserit. quod peccatum tanto est gravius, quanto major debetur reverentia iis qui ridentur, & eos tenetur sibi reconciliare; &, si infamia sit secuta, debet famam resarcire.

An rixas & inimicitias seminaverit, & an indè grave malum sit secutum.

An deliberato animo doluerit de bono aliquo notabili proximi, vel de ejus malo lætatus sit. Bonum notabile est sanctitas, fama, scientia, divitiæ. Invidere in rebus parvis veniale tantùm est.

An blasphemãtes, vel alio simili modo graviter delinqẽtes

non correxerit, cùm spes alicujus emendationis esset, & id facilè poterat.

An homicidis & extorribus favorem aut receptaculum præstiterit.

Huc pertinet peccatum scandali, quo quis ad peccatum mortale provocat alterum, verbo vel opere aliquo, quod naturâ suâ præbet occasionem ruinæ; & explicandum est ad quam speciem peccati induxerit; ut, Induxi alium ad omittendum Sacrum die festo, aut ad fabulandum per notabilem partem Sacri, ad non jejunandum cùm teneretur, ad furandum, &c. De quo si (præter ea quæ singulis præceptis) occurrat aliquid, poterit illud huc revocare.

CIRCA VI. ET IX. PRÆCEPTVM.

An turpes cogitationes habuerit, in quibus voluntariè sit delectatus, etsi opere perpetrare noluerit id quod cogitabat. Est enim peccatum mortale.

An cum desiderio perficiendi operis, tales cogitationes habuerit, & an objectum cogitationis fuerit virgo, soluta, conjugata, Religiosa, &c.

An turpia & obscena locutus fuerit animo lascivo, vel libenter audierit, & an turpes cantilenas cecinerit animo lascivo, maximè aliis præsentibus.

An libros impudicos legerit animo lascivo, vel ex solâ curiositate cum probabili periculo delectationis morosæ, vel consensus. & an adhuc tales libros habeat.

An inhonestas choreas duxerit cum probabili peccati periculo.

An aliquam personam aspexerit cum periculo probabili consentiendi peccato.

An probabili peccandi periculo se exposuerit, loca quædam periculosa adeundo, vel cum certis personis conversando.

An conatus sit verbis vel aliquo facto suo pellicere aliquem personam ad res turpes. Hîc personæ circumstantia est exprimenda.

An lascivo animo turpia oscula & alios contactus impudicos habuerit, vel se turpiter contingi permiserit, vel an seipsum voluntariè polluerit, & quid tunc cogitabat. Est enim species cogitationis exprimenda.

An nocturnas vel diurnas pollutiones procurârit, vel experrectus se oblectârit in pollutionibus, vel turpibus somniis.

An ipsum peccatum carnis opere expleverit. Explicetur species peccati; quales sunt fornicatio, adulterium, stuprum, incestus, sacrilegium, & vitium contra naturam.

CIRCA

CIRCA VII. ET X. PRÆCEPTVM.

An aliquid furto ſuſtulerit. Explicet ſpeciem peccati: & an rem ſacram in loci ſacri tutelâ. Exprimat quoque quantitatem, quando notabilis ſumma eſt.

An invito domino rem alienam alicujus momenti retineat adhuc abſque animo reſtituendi.

An inventa notabilis valoris non reſtituerit domino, ſi eum adhibitâ diligentiâ poterat reſcire.

An aliorum hortis, agris, vel ſimilibus bonis notabile damnum intulerit.

An ex eo quòd debita ſuis creditoribus non ſolverit, cùm alioqui poſſet, aliquod damnum incurrerint.

An in emptione vel venditione fraudem fecerit, cum notabili proximi damno; vel res furtivas, aut quas dubitabat eſſe alienas, emerit vel vendiderit.

An mercedem famulis, ſubditis, vel operariis ſubtraxerit, aut miniſterium ad quod conductus fuerat, fideliter præſtiterit.

An ratione mutui vel anticipatæ ſolutionis aliquid acceperit: & eſt uſura.

An pro Beneficio Eccleſiaſtico obtinendo pecuniam vel rem pecuniâ æſtimabilem dederit, vel alius quiſpiam eo ſciente; & eſt ſimonia, collatio nulla, & fructus omnes ſunt reſtituendi.

An plura Beneficia habeat: quàm multa & quamdiu?

An deſideraverit accumulare opes per fas & nefas; aut habuerit voluntatem determinatã accipiendi, ſi poſſet, rẽ alienã.

An pecunias ſibi à parentibus ad victum collatas, in luſus conſumpſerit, vel in convivia immoderata, aut aliis modis profuderit.

An ex parentum bonis quidpiam notabile acceperit contra ipſorum voluntatem: & eſt ipſis reſtitutio facienda; ſecùs, ſi conſtaret de ipſorum voluntate.

An litem aliquam contra juſtitiam moverit, vel mendaciter aut fraudulenter in eâ obtinendâ proceſſerit.

An luſerit ludis vetitis, vel ludendo fraudem fecerit, cum notabili proximi detrimento.

An lucratus ſit notabilem ſummam in luſibus, etiã ſine fraude, ab iis qui pecunias exponere non poterãt; ut ſunt filiifamilias, &c. vel. an fuerit cauſa ut aliquis bona parentũ diſſiparet.

An injuſtè lucrum alterius impedierit, aut conſilium vel auxilium præſtiterit, ad injuſtè nocendum proximo.

An furantem non impediverit cùm poſſet.

An aliquid ex dictis deliberatè concupierit.

CIRCA VIII. PRÆCEPTVM.

An alicujus famæ detraxerit, grave aliquod crimen, vel ignominiosum quidpiam alicui falsò imponendo, & tenetur retractare coram eis, quibus præsentibus famam alterius læsit.

An peccatum grave alicujus, verum quidem, sed occultum, aliis manifestaverit, malâ intentione, vel cum gravi famæ detrimento, quo etiam casu famam resarcire tenetur.

An dicta vel facta alicujus sine ullis aut ex levibus conjecturis in malam partem acceperit, certò & definitivè apud se statuendo illum peccasse mortaliter. Est enim hoc temerarium judicium, & peccatum mortale: si autem tantùm fuerit suspicio, ut cùm quis de alterius bonitate ex levibus indiciis dubitat, solùm est veniale.

An detractoribus aures accommodaverit, ex odio illius cujus famæ detrahebatur, vel si detrahētes cum notabili proximi detrimento non prohibuit, cùm facilè prohibere posset.

An perniciosa mendacia protulerit in notabile detrimentum alterius.

An præceptores, scholas, convictum apud parentes diffamaverit, falsas ad eos litteras scribendo. & tenetur ad restitutionē retractando seriò, nisi certò sciat parentes ei non credidisse.

An secretum sibi commissum, maximè si spoponderit se taciturum, aliis revelârit, & an indè aliquod detrimentum proximi secutum sit.

An litteras alicujus cum damno aliquo, vel saltem periculo aperuerit.

CIRCA GVLAM.

An se aliquando spontè inebriaverit, & an intemperantiùs comederit, aut biberit, cum notabili detrimento sanitatis.

An alios datâ operâ ad ebrietatem induxerit.

Qui officium aliquod administrant, examinabunt se etiam de peccatis, quæ in tali officio vel statu solent committi.

Interrogatorium brevius, in carmen redactum habet P. Polancus in Appendice Directorii.

Oratio post Confessionem.

Misericordias tuas, Domine, in æternum cantabo, qui me toties sanguine tuo lavisti, & lacrymarum tuarum fonte irrigasti. Hásne tuam Maiestatem fundere pro me eheu! siccis oculis intuebor? O bonitas infinita, tantíne facis adulteram, ut pro eâ reliqueris domum tuam, & dimiseris hæreditatem tuam, & dederis dilectam animam tuam in manus inimi- Gratiarum actio.

corum

terum ejus? Nónne facta tibi erat hæreditas tua quasi leo in silvâ, & fornicata fuerat anima mea cum amatoribus multis? sed respexisti terram & fecisti eam tremere, & longè errantem, & diu exspectatam non projecisti à facie tua, sed omnia peccata mea post tergum tuum? Ah! Domine, confirma hoc quod operatus es in me, & miserere mei, ne fiant aliquando novissima pejora prioribus, postquam ad amplexus tuos suavissimos, per veniam peccatorum dedisti pervenire. Ardeat in me amor tui, ne per teporem principatum meum accipiat alter, si in terrâ Sanctorum iniqua geram. Verùm bone JESV *quomodo tepidus esse possum, cùm tu langueas amore mei, & gaudia æterna pro labore momentaneo præpares mihi: & hodie post tot peccata mea frumentum electorum, & vinum germinans virgines, calicem benedictionis pro maledictione, calicem salutaris melle & lacte manantem, pro eo quòd felle te peccatorum potavi. O Domine, ô Deus, ô charitas, da mihi obsecro ut non sint hæc in vanum. Quid tibi in judicio dicerem ostendenti vulnera, & labores, Domino meo servus nequam, si nunc contempsero sequi te & Sanctos tuos, qui post tot labores, nunc lætantur sicut victores captâ prædâ, & in messe messores? crescebant illi quotidie, & ego in deteriora prolabor, tepidus in amore tuo, distractus in precibus, affectu vagus, quia te, ô Deus, meus, & omnia, dereliqui fontem vitæ, & quæsivi cisternas dissipatas creaturarum, quæ continere non valent aquas. Doleo, doleo, & detestor hæc, & offensas præteritæ vitæ meæ. O amator hominum, doleo quia te offendi, quia bonus es, non ob infernum aut cælestiũ gaudiorum detrimentum. Vtinam ita hoc sentirem, ut sentiuntur incommoda corporis, perditio liberorum, opũ, &c. & tamen nónne qui te perdit omnia perdit, cælum, Sanctorum præsidium, amicitiam tuam, omnia bona opera, & pacem animæ suæ, quâ me hîc frui, & beatè vivere cupis? Benignissime Deus, scio, bonorum nostrorum non eges: sed beatè me vivere hîc & æternùm cupis animo tranquillo, & tibi conjuncto. Video & confundor: ac tum magis, dum ob vanam gloriam, pecuniæ amorem tanta fieri conspicor, quodq; amor tuus tantùm me impellere nequeat: sed iterum rogo, parce Domine, parce Domine, propter merita & sanguinem Filii tui, quæ offero divinæ Majestati tuæ, & in*

Ierem. 12.

Cavendum à tepore.

Præparatio ad Communionẽ. Cor. 10.

Sanctorum fervor. Jerem. 2.

Contritiõ.

Attendite Dei charitatem.

Oblatio sui.

& in unione meritorum ejus omnia mea ad serviendum tibi: Illis omninò, & gratiâ tuâ confido in novitate vitæ ambulare: Adeste Angeli, sancti patroni mei, ut quæ in conspectu Sanctissimæ Trinitatis, & vestro propono, divinæ gratiæ innixus perficere valeam. Amen.

Praxis: seu quæ agenda post Confessionem generalem peractam.

Recidiva cavenda.

PRIMÒ, vide quomodo jam multa cum molestiâ in gratiam cum prodigo redieris, & gratias age ex toto corde, atq; imitare Magdalenam, exemploque ejus quidquid vanitati hactenus in corpore tuo servivit, statue Deo dedicare, &c.

Ioan. 5. *Occasiones vitandæ.*

Secundò, cogita tibi dictum illud esse: Ecce sanus factus es, jam ampliùs noli peccare, & coram Deo, & Sanctis ejus, ut testibus, sæpè contritionem excita, & protestare coram eis, quòd in æternum non declinabis à mandatis Dei tui.

Tertiò, considera quæ sint tibi inclinationes pravæ, & præcipuè occasiones peccatorum tuorum, studiumque eas vitandi scias tibi præcipuum esse debere: qui amat enim periculum, peribit in eo. *Eccles. 3.* Neque verò contritus videtur, & ad Deum conversus, qui sciens se creberrimè tali occasione lapsum esse, & frequenti lapsu debilitatum, iterum se eidem periculo committit, v. g. conversationi cum dispari sexu, cum ebriosis, &c. *Stultitia peccatoris.* Dic mihi, si in loco aliquo vigesies grauissimam bonorum jacturam fecisses, nónne vitares? Si aliquoties fuisses in eodem graviter vulneratus, nónne diligentissimè caveres? Si quis sæpiùs vitæ discrimen adiisset, & naufragii, & famæ, & bonorum omnium, & sciens & prudens absque causâ eidem se periculo exponeret; crederes ei asserenti se naufragium studiosè vitare velle, an potiùs temerariè ruere in certum interitum? Ita in animæ periculis cavendis providum esse omnino convenit.

Præcipui defectus observandi.

Huc pertinet videre quibus vitiis potissimùm obnoxius sis; habet enim quisque defectus aliquos, è quibus cæteri ferè manant: & hos eradicare, ac velut fontes obstruere oportet, idque per examen particulare, de quo infrà, & studium singulare mortificationis.

Actiones expoliendæ.

Quartò considera actiones tuas, & occupationes, diligenterque attende, quomodo eas perfectiùs agere poteris.

Adversa toleranda.

Quintò considera, quæ tibi molesta & aspera ab aliis accidere possent, quæque ex vitæ genere tibi obvenire solita sint: & primò accepta ea in satisfactionem peccatorum de manu Domini,

mini, deinde aliis etiam modis ad ea fortiter & Christianè ferenda animum præpara.

Exemplum propositum post Confessionem generalem ad vitæ emendationem.

CONSIDERATIS semitis domus meæ, divinâ misericordiâ statuo.

Propositum de vitâ, & morte bona.

Primò, benè & christianè me mori velle, atque similiter vitam mihi instituendam; cùm talis sit futura mors, qualis vita fuerit. Ducem autem in viâ hâc, & animæ negotio eligo N. doctum iuxta ac pium, eique illam omnino aperire, eiusque directionem sequi propono, ac de profectu sæpè cum illo conferre, & exposcere, ut amicè & confidenter me moneat. Adjuva me Domine Deus meus, quia tu es Deus fortitudo mea, & refugium meum, & te quærere & amare toto corde desidero. Amen.

De usu Sacramentorum.

Secundò, quoad animam ejusque cibum, propono eam sacrosancto Eucharistiæ Sacramento decimo quinto quoque die saltem pascere, octavo verò per pœnitentiæ Sacramentum expiare: nam video manifestè mihi illusum, & vehementer errasse me; cùm dilatione imparatior hactenus evaserim, neque sit ulla excusatio apud Deum ob negotia (unicum siquidem & gravissimum est salutis meæ,) & erubesco coram te, Domine, dum cogito me plurimis frivolis. ludo & otio, tempus absumpsisse, lucri, &c. occasionem avidè arripuisse, & soliùs animæ curam post habuisse.

De Missa.

Illam etiam oratione & verbo tuo pascere, coram te, Deus meus, statuo, & quotidie Missam audire, examinare conscientiam, & lectioni & piæ quadrantem saltem unum tribuere. ad hoc enim vivo & creatus sum: & si semper jussus sum orare, quomodo hæc negligere potero? Inter morbos verò animæ illum N. primùm diligenti curâ persanare conabor per gratiam tuam, quemadmodum facerem si corpore æger forem.

De corporis cura.

Quod ad corpus, per tuam gratiam numquam illud tam delicatè nutriam, ut velut servus molliter nutritus contumax fiat & rebelle divinæ Majestati tuæ; sed ut jumentum habebo moderato cibo ac potu, vestitu & recreatione, ut decet statum meum utque aptum sit obsequio animæ meæ, & tuo in primis, Deus meus. Sensus, imprimis verò oculos, aures, & linguam sic custodiam gratiâ tuâ, ut portas animæ meæ adversus inimicos meos.

Tertiò, cùm reddenda mihi sit de bonis ratio (tua enim sunt omnia,

De bonorum usu. omnia, & jussus sum ego dispensator esse fidelis) propono Primò, non anxiè accumulare, sed moderatè ea curare; tum ut vitam sustentem, tum ut creditoribus satisfaciam, ne clament in cælum vindictam graviter pressi inopiâ fratres nostri, & filii Dei ad Patrem misericordiarum. Secundò, ut familiam alant juxta statum, non vanum mundi judicium: neque enim opulentior videri cupio, neque alieno illustrior apparere. Tertiò, ad honestam tantùm recreationem; quid enim turpiùs quàm opes magno sudore miserorum expressas, & parentum labore partas, quibus mihi cælum parare, & ventres famelicos fratrū meorum pascere possum, prodigere aleæ jactu, &c. Non feram deinceps, ut clamet ad portam frustrâ pauper, pro unâ panis buccellâ, & ego ludo, & joco, & supervacuis deliciis, dilapidem summam, quâ multi refici & Deum benedicere possent, & benedictio eorum plurima venire super me.

De familiâ. Quartò, reddenda cùm sit familiæ ratio; Primò, non superbè me geram, sed conservos meos famulos existimabo. Secundò, necessaria eis diligenter curabo. Tertiò, sollicitus ero ut saltem æquè Deo meo serviant, ac mihi, neque permittam quin singulis saltem mensibus Pœnitentiæ & sanctæ Eucharistiæ accedant Sacramentum: æquum est ut non serviat, quis mihi, qui non servit tibi, Deus meus. Quod autem attinet ad alios subditos potestati meæ subjectos, scandala amoveri, justitiā breviter & rectè administrari curabo.

De officio. Quintò, officium quid à me poscat meum, expendi, & video, ô Domine Deus, eò mihi majorem rectè vivendi necessitatem incumbere, quò plura de manu tuâ liberali indignus accepi. Deinde multa occurrunt, quæ in obsequium tuum, & gloriam nominis tui facere potero, atque hæc coram Majestate tuâ decerno N.

De tempore. Sextò, temporis autem primam mihi rationem habendam esse video, cùm preciosissimum sit, & irrecuperabile: quocirca illud distribui ut animæ priùs meæ, ut virtutis ac rationis studio, ut proximo, & muneri suum tribuatur.

De sociis. Septimò, cùm nihil ad probitatem magis valeat, quàm bonorum conversatio & societas, tales deligo N. quos scio divinæ Majestati tuæ fideles famulos, alios verò vitare volo. Vitia enim serpere videmus, neque potest tibi esse gratum, ut nec ulli patri & Principi, si cum eo filius aut subditus tractet aut agat; qui nihil aliud nititur, quàm suadere, ut parentem perimat filius, cliens Regi rebellis. Id enim faciunt mali invitantes ad peccatum, per quod Christus Dominus iterum crucifigitur, & tibi Deo meo rebellis quis efficitur.

Octavò,

Octavo, ut verò hæc proposita firma sint, statuo Primò, de iis referre Confessario, vel decimo quinto quoque die. Secundò, ut meliùs ea servem, mihi indico legem v. g. dandi eleëmosynam, &c. nisi hoc N. fecero. Tertiò, si Confessario probetur, ad tempus aliquod voto pœnali me obstringam, donec quod potissimùm mihi necessarium est, perficiam. Quartò, quotidie propono hæc manè relegere. Quintò, saltem quot hebdomadis aut mensibus eadem attentè considerare, *Nota.*

Oratio pro executione. *Dignatus es,* ut sup. pag. 10.

Oratio, pro perseverantia in bonis propositis.

DOMINE *Deus meus, Rex Regum, & Domine dominantium, confiteor tibi coram curiâ tuâ cælesti, quòd infidus hactenus fuerim majestati tuæ, post innumera accepta à liberali manu tuâ beneficia, quibus non ad obsequium tuum, sed ad rebellionem usus sum. O Pater misericordiarum, miserere mei: pœnitet enim me vehementer & velut prodigus supplex venio, & projicio me ad thronum gloriæ tuæ; respice ad opus manuum tuarum. Ecce abrenuncio Satanæ, & mundo, ac pompis ejus, atque hæc* NN. *statuo coram te, & vitare illas occasiones* N. *ut lapides offensionis. Scio quòd in die judicii nihil habebo, quod excusem: ostendisti enim mihi viam in quâ ambulem, & quod non fecisti omni nationi, judicia tua & leges manifestasti mihi; & gratiam dedisti ut præstare possem. Et certè si centesimam partem fecissem eorum, quæ pro mũdo feci ac toleravi, profectò servassem legem tuam, & in amicis tuis ac filiis numerarer: jam autem non sum dignus vocari filius tuus; sed fac me sicut unum de mercenariis tuis, & concede mihi gratiam per sanguinem Christi* JESV, *quâ desideria ista complere, tibiq; & Christo filio tuo, ac sanctissimæ Matri illius servire valeam, & tecum in æternum vivere. Amen.* Psalm. 142. Psalm. 147. Lucæ 15.

JACVLATORIÆ.

IVravi & statui custodire judicia iustitiæ tuæ. Psalm. 118.

Nónne Deo subjecta erit anima mea? quoniam ab ipso salutare meum. Psalm. 61.

Paratus sum, & non sum turbatus, ut custodiam mandata tua. Psalm. 118.

Concu-

Ibidem. *Concupivit anima mea desiderare justificationes tuas in omni tempore.*

Ibidem. *Viam veritatis elegi: judicia tua non sum oblitus.*

Ibidem. *In toto corde meo exquisivi te: ne repellas me à mandatis tuis.*

CAPVT VII.

Exercitium seu deliberatio de sincerâ ac frequenti Confessione.

Eccl. 40. HOMO. Grave jugum positum est super omnes filios Adæ, à die exitus de ventre matris eorum, usque in diem sepulturæ in matrem omnium, Nescio enim qui fiat, ut fugiant à facie tuâ, Domine, & abscondant se, & peccatum suum à te, qui contemplaris in omni loco bonos & malos. Sed quid agimus miseri? abscondere nitimur peccatum id est vulnus, ut inveterascat, ut fiat peccatum peccans supra modum. Quid enim est differre confessionem, nisi differre medicinam? quid est celare peccatum nisi vulnera tegere, ut computrescant vulnera, & cicatrices nostræ à facie insipientiæ nostræ? Sana precor, Domine, noxium pudorem, quo impudentia tegitur; honoris vanam cupiditatem, quo æterna ignominia accersitur. Adjuva nos Deus salutaris noster, ut verè & sincerè confiteamur peccata nostra, & miserearis iniquitatibus nostris.

Peccator abscondit vulnus medico.

Pudor noxius è superbiâ nascitur.

Eccli. 4. CHRISTVS. Fili, pro animâ tuâ ne confundaris dicere verum: est enim confusio adducens peccatum, & est confusio adducens gloriam, & gratiam. Expende quid ex sincerâ & crebrâ confessione tibi utilitatis proveniet; quid ex falsâ; quid ex morâ longâ. nonne, si vulnus accepisses grave, & maximè si letale, continuò medicum quæreres & aperires? hoc est peccatum. Si venenum hausisses, differres donec pervasisset fibras omnes? si ab hoste captus esses, differres, cũ in manu tuâ esset redimi, donec vinculis, id est peccatis, pluribus esses adstrictus? donec diu durã servisses servitutẽ? quis in exilio permanere vult, donec plurimorum bonorum

Vide quæ sincera Confessionis utilitas.

Dilatio illius quàm noxia?

tum jacturam fecerit, hæreditate amplâ exclusus & honoribus? Quòd si verò humiliter statim homo confiteretur, mox veneno liberaretur, & servitute, & in filiorum meorum rursum numerum restitueretur; rursum ei meritis quotidie coronam augere concederetur; & particeps esset bonorum omnium. Qui hæc omnia spernit, & differt confiteri, vel erubescit; quanti facit ille esse se filium meum, & servum; quanti animæ sanitatem, filiorum meorum hæreditatem; & quod maximum, meam iram vel benevolentiam? Dic mihi, si reus esset capitalis delicti, qui si sciret multos eâdem horâ à lecto ad supplicium rapi, à dextris & sinistris, seque delatum; tortores instare ut licentiam habeant comprehendendi; & si ille verbo uno à morte, à diro supplicio, à jacturâ bonorum, à Regis irâ se liberare, verbo uno inquam, confitendo peccatum viro amicissimo, posset, quem & secretissimum sciret; & tamen contemneret, nonne furiosum & amentem appellares? Aspice repentinas mortes, glomeratos hostium cuneos ut te perimant; plurimi enim sunt dæmones qui circumvallant, circumeunt quærentes quem devorent. cur igitur salutem deseris? cur cessas, qui mederi tibi, tantoque potes malo verbo uno? currit cervus ad dictamnum: hirundo ut pullis restituat lumen, ad chelidoniam: & mavult homo jam peccato suo reus, æternùm damnandus ad momentum latere, quàm pœnis absolvi, & beatus esse. O miserum, pudoris magis memorem, quàm salutis; qui perire elegit potiùs, quàm vulnus aperire! quid tu hîc amico suaderes tuo? quid tibi: *Haccine vera*, ut suprà, pag. 7.

Quanta vis noxii pudoris.

O dementia peccatoris.

1. Pet. 5.

Cur refugis medicinam?

Homo. Video, Domine, difficiliùs esse peccata cōmissa prodere, quàm non admissa vitare; & obstupescere debeo insaniam nostram. Obmutui, & quia silui à bonis, dolor meus renovatus est. Ego certè confitebor injustitiam meam tibi, Deus meus, & tu remittes impietatem peccati mei, pro infinitâ benignitate tuâ:

Psal. 38.

Psal. 31.

quia si tacuero, reus magìs ero; & quo diutiùs exspectavero, difficiliùs, ut de echino dicitur, pariam, quod concepi, peccatum.

In morte quid fecisse velles?

CHRISTVS. O quot angustiis premuntur in mortis horâ, qui superbiâ suâ, & vano pudore à crebrâ & sincerâ confessione deterriti fuêre! quot enim sunt, qui plurimos annos sacrilegè confessi fuerunt, & conculcârunt sanguinem meum! ac tum quidem confiteri vellent, sed vix in mortis horâ sincerè evomere virus peccatorum possunt. O quàm triste mihi est, id Sacramentum, quod pro solatio statui, exitium fieri ex hominum malitiâ & vanissimâ vanitate longè præsentissimum. quid potui dicere dulcius, Fatere peccatum, & dimittetur tibi; fatere uni soli, verbo uno, & absolutus eris, etiam ab omnibus mundi, si patrasses, delictis?

HOMO. Ita est, benignissime JESV, facilius nihil esse potest. sed eheu! difficilius nihil corruptæ naturæ videtur.

Pudor crescit dilatione.

CHRISTVS. Quid ita? an homo aliquando peccatum confiteri statuit? si aliquando? cur, ut dixi, differt, dum morâ invaluerit malum, dum hostis potentior? non decrescit morâ pudor, sed augescit. Et verò quæ tanta pudoris causa?

Superbia pessima.

HOMO. Non video aliam, quàm arrogantiam insaniam hominum, qui vel unius judicio absolvi veremur, potiusque optamus insipientissimè coram orbe toto accusari & damnari, quàm apud unum nos accusare & absolvi. malumus coram orbe toto ignominiâ notari, quàm coram uno mortali, misero peccatore res nostras fateri, & gloriam de victoriâ sui reportare. malumus à te sæpè in perpetuum reprobari, quàm ab uno terræ vermiculo facta nostra non probari. Eia, Domine, imperfectum nostrum viderunt oculi tui; adjuva nos, & dirrumpe vincula peccatorum nostrorum.

Psal. 138.

O veritas æterna. vide infrà pag. 84.

CHRISTVS. Quid facies, miser, in die illâ hor-

rendâ

rendâ, quando revelabo abſcondita tenebrarum, & illuminabo conſilia cordium, & nihil occultũ erit, quod non reveletur; & quod in tenebris ſummis dictum & geſtum, in lumine coram toto terrarum orbe patebit? quantopere eluceſcet veritas illa, decretum, lex & ſententia mea, Omnis qui ſe exaltat, humiliabitur; & qui ſe humiliat, exaltabitur? *Credo tibi*, &c. ut ſuprà pag. 7. *Attende judicium Dei.* *Luc.14.*

HOMO. Timor & tremor venerunt ſuper me, & texerunt me tenebræ. horrendum eſt incidere in manus tuas, potentiſſime Deus. horrendum cogitare lamentationes & Væ miſerorum, quos inutilis pudor æternis damnabit tormentis. ibi revelabitur iniquitas ad opprobrium ſempiternum: quam ſi confeſſione aperuiſſent tot pueri, tot puellæ, tot viri, fuiſſet illis peccatum ad gloriam ſempiternam. Quid dicemus ad hæc, ô anima noſtra? *O veritas æterna*, &c. ut infrà pag. 84. *Pſal.54.* *Hebr.10.*

CHRISTVS. Olim Sancti amici mei ſic inſtituebant ſuos, ut, ſi fieri poſſet, quot paſſus ambularet Monachus, declararet. illi non declinabant cor ſuum in verba malitiæ, ad excuſationes excuſandas in peccatis, ſed crebrâ atque humili confeſſione eluebant peccata ſua. Hinc tanta certè pace & gaudio fruebantur; cùm peccati reos flagellet tortor aſſiduus conſcientia, & torqueat tanto violentiùs, quanto ſecretiùs. Serpentem illi fovent in ſinu ſuo, ignem ad internecionem devorantem. An jam videtur in longum differenda confeſſio, ut diuturnior ſit pœna, difficilior venia, ſæviora intus, etiã mediis in deliciis, tormenta? Colligata enim, ait Propheta meus, eſt iniquitas Ephraim, abſconditum peccatum ejus; dolores parturientis venient ei. Ecce, dic uni uno verbo, & redibit pax & tranquillitas ſperata, & omnia bona pariter cum illâ. Neque tantùm in Sacramento Pœnitentiæ candidè & ſincerè aperiebant vias ſuas: ſed generale & evidens indicium diabolicæ cogitationis pronunciabant, ſi eam ſeniori confunderetur aperire; tum demum ſecuri, ſi perſpecti illis eſſent. *Pſal.140.* *Sanctorum exemplum.* *Oſeæ 13.* *Caſſi lib.4. Inſtit.c.4.* *ſecuritas magna ex ſinceritate.*

Tunc enim sciebant seniorem non permissurum, ut onus gravius imponeretur, quàm ferre possent; quippe qui vires declarassent: nihil verebantur despici, sed optabant. Et certissimum illud nota decretum meum; *Matth. 23.* Omnem, qui se humiliat, exaltandum. Ideoque numquam tales famæ faciunt jacturam, sed nomen potiùs augent: non potest enim fallere verbum meum, & judicia mea manent in æternum. æternâ lege fixum est, ut iterum dixi tibi, Omnis qui se humiliat, exaltabitur; & *Humilitas exaltatur.* omnis qui celando peccatum suum exaltare se nititur, *Ibid.* serâ pœnitentiâ ignem fumo, vulnus fœtore prodere inglorius cogetur. *Credo tibi,* ut sup. pag. 7.

HOMO. Quæ, JESV bone, commoda video! quot bonis, quot nos promissis invitas, ut teterrimam hypocrisim vincamus; ut crebrò in sanguine tuo abluantur animæ nostræ; ut curentur vulnera nostra; ut revertamur ad te; ut mundi simus corde; ut tandem veniamus ad te, & videamus regnantem cum Patre & Spiritu sancto in sæcula sæculorum! Amen.

Oratio pro Confessione ritè instituenda.

O Veritas æterna, Deus meus, nónne tu scrutaris cor & renes meos, & jubes, ut condones mihi, ut tantùm confi- Quid præstat, uni aperire an omnibus? *tear peccatum meum; idq; uni homini reo, & peccatori, & concaptivo, & fortè miseriori me? Et fieri potest, ô* JESV, *ô* JESV, *ô* JESV, *ut potiùs quàm uni homini innotescat, malit homo æternùm perire? & à toto orbe damnari? unum metuat infelix & non totum orbem, neque te? Iudicium hominis refugiat & non tuum? forsitan haberi probus optat ad momentũ, & malus esse & cum malis puniri æternùm? Credis hæc, ô peccator? & quæ de-* Dementia hypocritæ *mentia, quanta fallacia esse remedium & tam facile, & te excludere illud & pacem animæ tuæ longè suavissimã? & tormentum & gehennam intra viscera alere, & à gratiâ tuâ eheu! æternùm* Matth. 10. *ô Deus meus exclud. Et verò nónne certò certiùs notum; quòd omnis, qui sic se exaltat, turpiter humiliabitur, & quòd nihil sit*

oper-

opertum quod non reveletur, nihil occultum quod non sciatur? Si vera hæc veritas, cur ergo cum ignominiâ revelari optabo mundo, & confundi coram eo & damnari, quàm coram uno, & ab uno, & à te absolvi! Creditne hæc, quisquis adhuc celat peccatum? & scit insuper confessionem à te mandari, frustraque illud celari, cùm seriùs, ociùs crimen vel se prodat vel prodatur? Si credit, cur, ô JESV, *celat, & audet aliquando te suscipere in Ven. Eucharistiâ, & in serpentum, & draconum foveas, id est, cor suum te projicere & velut in latrinas? quid sperat? à te veniam, quam millies tam facilè oblatam sprevit?* Applicatio ad Communionē.

O Domine, ô veritas mea Deus, protestor coram te hodie, quia syncero corde te suscipere volo, & mundo te amare & amplecti, & confitebor tibi, & non abscondam peccatum meum: si enim ascendero in cælum, tu illic es; & si descendero in infernum, ades. Tu nosti omnia priusquam fierent, & respicere ad iniquitatem non potes. Confitebor ergo adversum me injustitiā meam, & tu remittes impietatem peccati mei. Confitebor homini, ut tibi Deo meo: & tu, scio, pro benignitate tua, diriges linguam ejus, & vias meas. Scuto me circumdabit veritas tua, & non timebo à timore nocturno; sed tuum judicium, ô æterna Veritas, in quo manifestabuntur consilia cordium, & revelabuntur abscondita tenebrarum. Gratia & veritas per te Christe JESV, *facta est. Absque te, vani filii hominum, & mendaces in stateris, ut decipiant de vanitate in idipsum, & decipiantur miseri, dum celare volunt omnia videntem, & testem velocem iniquitatis suæ. O, quot in judicio tuo, larvâ & personâ depositâ erubescent coram orbe terrarum; & apparebunt sepulcra dealbata; nequiterque se humiliasse, quorum interiora plena erant dolo! O insensati, quis vos fascinavit non obedire veritati? puduit coram uno erubescere, & ecce coram universo orbe terrarum revelabitur iniquitas terræ.* Protestatio. Psal. 31. Psal. 90. Hypocrita se decipit. Ioan. 1. Psal. 61. Eccl. 19. Galat. 3.

O quàm brevis laus impiorum, & gaudium hypocritæ instar puncti! Si ascenderit in cælum superbia ejus, & caput ejus nubes tetigerit, quasi sterquilinum in fine perdetur: & qui viderunt eum dicent, Vbi est? Revelabunt cæli iniquitatem ejus, & terra consurget adversus eum. Væ, qui profundi estis corde, Iob 20. Hypocrita humiliatur. Ibid.

& à Domino absconditis consilium! quorum sunt in tenebris opera, & dicunt: Quis videt nos, & quis novit nos? Tu nosti, Domine, & contemplaris in omni loco bonos & malos: ideoq; non declinabo cor meum in verba malitiæ, ad excusandas excusationes in peccatis: sed voluntariè sacrificabo tibi, & confitebor nomini tuo, quia bonum est. Tu ostendes mihi viam rectam, per eum quem ducem mihi dare dignatus fueris; eum ipsum ut te audiam: non enim est prudentia, non est consilium contra te, Domine. Incertæ sunt omnes providentiæ nostræ: da illi, quæso, Domine, spiritum rectum, ut cognoscat mirabilia de lege tuâ, ut aperiat mihi voluntatem tuam; quam scire vehementer desidero, & uni tibi placere & servire in verâ sanctitate & justitiâ, in humilitate & patientiâ, castitate perfectâ, & sincerâ caritate omnibus diebus vitæ meæ. Amen.

Isaiæ 29. Psal. 141.

Praxis ad peccatorum Confessionem peragendam.

Dæmon jam maximè pœnitenti insidiatur.

PRIMA. Observa diabolum nihil magis hoc maximè tempore moliri, quàm ut efficiat homines incredibili insaniâ, etiam aliquando Religiosos & pios, præsertim mulieres, abscondere peccata sua, excusare, palliare, nullam admittere monitionem. atque ita astu magno, ut S. Bonaventura ait, omnia peccati & defectuum excludere remedia. Quanto acceptiores Deo sunt gravissimi peccatores, quàm ejusmodi simulatores, quia faciliùs certè illi, quàm hi, utpote tepidi, curantur & sanantur. Assuescere ergo quisque primo debet confessario, &, si Religiosus est, etiam Superiori se sincerè aperire, neque defectus tantùm, sed & insuper tentationes, & pietatis exercitia.

Confessarius mutandus si libertas desit.

Secunda, Etsi verò laudabile certò Confessario confiteri; tamen si, ut fit, libertati officere videatur, non tantùm mutare convenit, sed oportet, & potiùs ignotus, & in tenebris adeundus, quam in pœnas & tenebras exteriores anima per reticentiam à dæmonio muto detrahatur. Idem esto judicium, si periculum animæ ex confessione timeatur; si secreti revelatio. Eapropter Ecclesia mater decrevit, ut in mulierum monasteriis quotannis ter ut minimùm alii ab ordinario dentur Confessarii. Ideò ferè in Jubilæis facultas omnibus tribuitur, etiam Religiosis, cujvis approbato confitendi. Sed discreti Superiores,

Conc. Trid.

animarum

animarum veri zelatores, huic incommodo ultrò occurrunt, &, ut meritò debent, offerunt facultatem confitendi alteri, si angi suorum videant conscientias; tantùm abest ut negent. Certè negare illam, præsertim in monasteriis mulierum, durũ est, & ob Christum vinctas, ut sic loquar, laqueis irretire, ac in salutis portu, portam illius, eheu! occludere. Hac de causâ prudenter sanè B. Theresa in suo Ordine Confessarii optionem dedit. Vides quantâ libertate hîc utendum. Unde probare non possum allici pœnitentes: sed consilium R. P. Alvarez utile semper visum ac salutare, ut eos demùm audiat & juvet Confessarius, quos ad eum Dominus miserit; pro his enim illi gratiam, &, ut sic loquar, annonam largitur, quâ animam pascat. Idque humilitas suadet. Si enim quisque alium se meliorem æstimare debet, utique etiam aptiorem animabus juvandis. Nemo verè humilis ideò se aptiorem, quòd doctior fortè sit aut exercitatior, putat, cùm sciat Dei solius esse trahere, sanare, dirigere animas ad finem & perfectionem, quam illis destinavit: incertas verò esse hominum providentias. Illud etiam laudabile aliquorum judicatur institutum, ut eo Confessario, quem Dominus in loco, seu confessionali statuerit, utantur; in hoc illius paternam, cum humilitate, providentiam sequãtur. Ille novit cui quem mittat: sic Philippum misit Eunucho, sic Ananiam Paulo, sic Cornelio Petrum. nec misit tantùm, sed instruxit, priusquàm mitteret, quid opus facto esset; & ad Cornelium missionem miraculo testatus fuit.

Pœnitentes non alliciendi.

Humilitas id suadet.

Confessarius audiat eos quos mittit Dominus.

Tertia. Deligendus Confessarius vir doctus, prudens, maturus ac pius, non verbosus, nec blandus; quod de mulieribus dico. His cum Confessario, uti vitanda familiaritas, ita etiam visitatio, & frequens colloquium, nisi necessitas compellat; ac tum quidem breve, & numquam sine teste admittatur, etiamsi Angelus de cælo esset. Sic Sanctæ omnes fecerunt, sic Sancti. Qui aliâ cùm potest viâ graditur, non insistit Sanctorum vestigiis, & temeritatis suæ pœnas metuat.

Caveat Confessarius solus cum feminis agere.

Quarta In confessione instituendâ humilem & perspicuum esse oportet, ordinatum ac brevem, omissis generalibus, & iis, quæ sub conditione vulgò ab omnibus ferè narrari solent, ac longâ narratione, maximè in eo quod ad castitatem pertinet: cũ narratio & accusatio verbosior periculosa sæpè sit utrique, & pœnitenti, & Confessario. Speciem facti & peccati explicare sufficit, id est, circumstantiam illam, quæ efficit illud peccatum longè gravius, ut sunt circumstantiæ personæ, si illa conjugata, Religiosa, voto obstricta. Vis autem commodè te præparare ad confessionem? utere formulâ examinis generalis. Primò gratias

Confessio debet esse humilis, perspicua, & brevis.

age, quòd spatium pœnitentiæ dederit Deus; Secundò, lumen pete, ut agnoscas peccata tua ac detesteris; Tertiò, examina te; Quartò, contritionem excita; Quintò, firmiter propone emendationem. Examinare autem te poteris, quomodo contra Deũ, proximum, & teipsum peccaris cogitatione, verbo, opere, atque omissione: vel certè actiones diei percurre, & breviter tria vel quatuor (quando gravius nihil est) collige, de quibus in confessione te accuses; ac potissimùm contritioni & proposito intendas. Juvat in examine quotidiano ad expeditam confessionem, confitenda annotare; pro contritione actum illius l. 1. c. 5. explicatum recitare.

Modus ad confessionem se parandi.

Quoties confitendum.

Quinta, Etsi crebra confessio laudanda sit, est hîc tamen moderatio adhibenda. Sacerdotibus equidem etiam quotidianam Sanctorum exemplo suaserim: sæcularibus piis semel atq; iterum in hebdomade sufficiet confiteri, & quidem breviter, nisi necessitas aliud imperaret. Cavendum autem ne ex consuetudine fiat confessio, sed ita semper instituenda est, ac si statim post illam moriendum foret, non tamen scrupulosè. Collationem instituere confessionum, & de profectu suo judicium ex illis facere apprimè salutare.

Cogitet pœnitens se Deo loqui.

Sexta, Quâ reverentiâ, humilitate, quoq; situ confitendum sit, passim traditur. Unum moneo, ut in formulâ, quæ cõfessioni præmittitur, dum pœnitens dicit. *Confiteor Deo*, reflectat, & seriò cogitet non homini se, sed Deo cui omnia patent, loqui: neque humanæ prudentiæ ullius, sed soli Deo ejusque gratiæ confidat, ut velut in sanguine Christi lavandus accedat. Deinde ad *mea maxima culpa* contritionem iterum excitet, mente saltem adjiciendo, *& doleo quod tot beneficiis tanto amori Dei mei nil nisi peccata reposuerim*. Idem fieri expedit ad eadem verba post confessionem repeti solita. Formulâ longiore si temporis angustia uti non permittat, saltem breviore utendum, hâc vel simili, *Confiteor Deo omnipotenti, B. Mariæ, omnibus Sanctis, & tibi, Pater, quia peccavi nimis, mea maxima culpa.*

Post confessionem quid agendum.

Post confessionem peractam Primò, gratias age; Secundò, pete gratiam ut te emendare queas, ac tibi diffide, Deoque confide; Tertiò, propositum renova, & quoad potes occasiones prospice, & vitare decerne; Quartò, pœnitentiam exple, orationes injunctas recitando. Addere poteris afflictionem aliquam corporis, aut incommodè flectendo, aut quid simile, & eleëmosynam largiri saltem spiritualem, pro proximis orando, & potissimùm iis qui malè affecti sunt. sic etenim tria bonorum operum genera expleveris.

Oratio pro Execut. *Dignatus es*, &c. ut suprà pag. 10.

JACV-

JACVLATORIÆ,

ECce sanus factus es, jam noli peccare, ne deterius tibi aliquid contingat. Ioan. 5.

Delictum meum cognitum tibi feci, & injustitiam meam non abscondi: dele Domine iniquitatem meam. Psal. 31.

Peccavi in cælum, & coram te: jam non sum dignus vocari filius tuus: fac me sicut unum è mercenariis tuis. Luc. 15.

Delicta quis intelligit? ab occultis meis munda me, & ab alienis parce servo tuo. Psal. 18.

CAPVT VIII.

De Confessario seu Ministro Sacramenti pœnitentiæ seu Confessionis.

PRÆLVDIVM I. Considera te coram Deo undique miserum & leprosum, &c.

PRÆLVDIVM II. Gratiam pete ut hoc Sacramentum non sit tibi in perniciem, quod institutum est omnibus ad salutem.

PVNCTVM I. Considera Deum sapientissimum & optimum, cùm haberet infinitas vias quibus sibi recõciliare hominem posset, delegisse hoc medium tamquam convenientissimum & suavissimum. Quid enim facilius quàm reum fatendo, non uni sed alicui ex innumeris propè Sacerdotibus potestatem habenti, absolutionem impetrare? Quid autem magìs conveniens quàm ut peccator, qui cor, linguam ac manus à Deo avertit, contritione, confessione & satisfactione se ad Deum convertat? Gratias age Deo Patri, qui omne judicium filio suo unigenito dedit; & Deo filio, quòd illud Sacramentum instituerit; Spiritui sancto, quòd tantâ benignitate gravissima scelera confitenti condonet. Considera secundò quis in republicâ crimen condonet læsæ majestatis? ipse Princeps. & quanta sit Christi benignitas, qui potestatem à Patre acceptam cum hominibus communicârit. Et rursum quanta

Confessio facilis.

Ioan. 5.

Confessarii dignitas.

dignitas quòd ad illam potestatem vocatus sis à Deo, dicente per Episcopum: Accipite Spiritum sanctum, quorum remiseritis peccata remittuntur eis, & quorum retinueritis retenta sunt. Considera tertiò, relapsis & naufragis post baptismum hanc secundam tabulam, & arcam alteram in diluvio peccatorum superesse, & vide precor quantoperè curandum tibi sit, ne avertas quemquam ab illâ; ut idoneus sis, ut tabulam porrigas, & viam aperias: Primò, integritate vitæ; Secundò, doctrinâ; Tertiò, industriâ.

Ioan. 20.

O Domine JESV, ut infrà pag. 92.

PVNCTVM II. Considera, tres esse partes Pœnitentiæ, videlicet, contritionem, confessionem & satisfactionem: quodque hisce juvare neminem rectè poteris, nisi ipse verè contrito corde, & sincerè confitearis; (in multis enim offendimus omnes) atque pœnitentiæ operibus deditus sis. Non enim usus est Deus superbis, avaris, luxuriosis; sed humilibus, pauperibus, & castis discipulis, ut humilitatem, paupertatem ac castitatem doceret. Noluit enim dici servis suis: Medice, cura te ipsum. Secundò, quanta esset infidelitas aut malitia illius, qui à Rege missus, ut amicissimo pharmacum, etiam regio sanguine paratum ex infinito amore deferret, illud in venenum verteret? Hoc verò fit, quoties hoc Sacramentum perperam administratur; negligentiâque, aut etiam aliquando malitiâ Confessarii, aut in integritate illius, aut contritione aliquid deficit. Tertiò, vide quàm miserum sit, medicum animarum, dum alium curare vult, & ad vitam revocare, se perimere, etiam malâ vitâ suâ aliis ad mortẽ ducatum præbere. Quartò, sicut qui in civitate puteum unicum veneno inficit, gravissimi criminis reus est; sic qui Pœnitẽtię Sacramentũ, aut asperitate videri facit horridũ, aut pravitate suâ inficit, gravissimè peccat. Hic enim fons est & balneum factum ex sanguine Agni immaculati, qui dilexit nos, & lavit nos à peccatis nostris.

Qualis est Cõfessarius, talis sæpè pœnitens.

Lucæ 4.

Confessarii pericula.

Apoc. 1.

Hic

Hic eſt, de quo ſcriptum: Fons patens domui David, & omnibus habitantibus Jeruſalem, in ablutionem peccatorũ & menſtruatæ. Et exiſtimo, talem vix umquam ſeriò converti ad Dominum, qui tabulam pœnitentiæ excuſſit è naufragorum manibus; qui panem famelicis è manibus eripuit; qui parvulis & ſimplicibus tantum poſuit offendiculum. *Hæccine vera*, &c. pag. 7. *Zach. 3.*

Pvnctvm III. Conſidera Primò, quomodo Confeſſarius prætereà in hoc Sacramento offendat. Primò, ſi indoctus ſit, & cæcus cæco ducatum præſtare velit, ita ut ambo in foveam cadant. O quantam Deo ſui reddent rationem, qui ſtudia negligunt, & medicinam animarum profitentur, cùm illi vix ſtudeant! An illi vellent tali corporis medico uti, in extremo diſcrimine mortalis vitæ? Idem de exercitatione & induſtriâ dicendum, quam omnes conquirere oportet. Secundò, ſi vita non verè ſancta, neque circumſpectus ſit, maximè in verbis & oculis. Quomodo enim mundabit, qui ſordidus ipſe eſt? ad ſanctitatem & perfectionem præibit, quam ipſe neſcit, & nõ amat? Vnde Greg. Naz. Mundari priùs oportet, & ſic alios mundare; ſapientem priùs fieri, & ſic alios facere ſapientes; lumen fieri, & ſic alios illuminare; ad Deum accedere, & ſic alios ad Deũ inducere; ſanctificari, & ita ſanctificare. Ideò faciem mulieris nõ intuearis, quia, ut dicit Abbacuc, facies eius, ventus urens. Tertiò, conſidera, te ſuſtinere Chriſti perſonam. Non itaque conſideres perſonam pauperis, nec honores vultum potentis. Non accipias perſonam, nec munera; quia munera excæcant oculos ſapientum, & mutant verba juſtorum. Judicis enim partibus fungeris, ac medici. Et verò, Domine Jesv, nònne pauperes, præ aliis, juvare voluiſti? nónne elegiſti pauperes in hoc mundo? Nònne dixiſti, Spiritus Domini ſuper me, propter quod euangelizare pauperibus miſit me? Nònne hoc ſignum adventus tui, & tuorum: Cæci vident, claudi ambulant, pauperes euangelizantur? Dixiſti per Moyſem,

Indocti Confeſſarii culpa.

Quanta pietas requiratur in Confeſſario.

Abacuc 1.

Deut 16.

Iudicis partes agit Confeſſarius.

Iacob. 2.

Luca 4.

Matth. 11.

Deut. 1.

Moysem in judicio de re quavis, Ita audietis parvum ac magnum; non accipietis cujusquam personam, quia Dei judicium est. Sanè, qui pauperes negligit, Christum negligit, & despicit. Nónne enim & ipsum negligeret, si inter pauperes compareret, uti contigit D. Gregorio? videtur facere, ut chirurgi & medici corporis, qui lucrum spectant, non animas; aut quemadmodum is qui Regem nollet curare, eò quòd non se splendidè induisset. Animæ enim omnes regale sacerdotiũ sunt. Immò verò Christus in pauperibus se offert, dicẽs: *Quod uni ex his minimis meis fecistis, mihi fecistis.* Quartò, considera, benignitatem, mansuetudinem & modestiam Christi induere te oportere, ut dicere possis cum eo, in persona illius: Venite ad me omnes, qui laboratis, & onerati estis, & ego reficiam vos. Tollite jugum meum super vos, & discite à me, quia mitis sum, & humilis corde, & invenietis requiẽ animabus vestris: jugum enim meum suave est, & onus meum leve. Ideò Dominus rogante Petro, quoties condonaret, respondit: Non dico tibi usque septies, sed usque ad septuagies septies, id est, innumeris vicibus. Et certè cùm Deus adeò clemens sit, quid faciet vicarius ejus, & reus ipse & debitor plurimorum talentorum? & verò, præstátne perire animam & precium sanguinis Christi; an eam in Purgatorio detineri? si benignitate ad crebram confessionem adducitur, salva est; si parùm satisfaciat Deo, salva est, sed per ignem.

Pauperes juvandi.

Matth.11.

Matth.18.

Benignè pœnitens accipiendus.

Oratio ante confessionem audiendam.

O DOMINE JESV *Christe, Pater amantissime, scio quantus sis zelator animarum nostrarum: sunt enim omnes & sponsæ tuæ, & precium sanguinis tui. Tu pro iis natus & circumcisus es, sudasti, flevisti; ligatus, flagellatus, damnatus, illusus, opprobrium hominum factus, crucifixus, & mortuus es. Sciebas utique Sapientia æterna, quanti essent tibi; videbas æterna*

mala

malæ, quibus damnandæ erant: quid igitur ego, ad hoc vocatus infinitâ miseratione tuâ ad hanc vineã, facere debeo? Da igitur, Domine, secundùm voluntatem tuam, eis me totum impendere, & lavare eas in sanguine tuo, inferno eripere, tibiq; eas restituere. Sed, quia nihil mihi prodest si universum mundum lucrer, & animæ patiar detrimentum: ecce protestor, quia non communico delictis eorum, sed ex puro tui amore & zelo me applico: neque erit mihi acceptio personarum, sed animas & pauperes (quas tu, Domine, elegisti) præ aliis quæram. verumtamen, quia sine te nihil possum, & nemo potest venire ad te, nisi tu traxeris eum; trahe nos post te, & doce nos. solus enim qui per te audivit à Patre, venit ad te, neque potest homo à se facere quidquam, nisi ei datum fuerit de cælo. Tibi ergo soli sit laus & gloria in æterna sæcula, mihi autem confusio faciei meæ, qui hoc munus tuum Christe JESV, *tam torpidè obeo, qui ultrò venientem nescio trahere ad te. Væ mihi, væ mihi! Iudicium enim durissimum his qui præsunt & judicem agunt, fiet. Væ, si legatione fungens pacis, & ut jungam tibi, puro amore animam sponsam tuam, avertero verbo aut exemplo à te! quando ab infinitâ bonitate tuâ exspecto ut hodie convertas vultum tuum ad me, imò cor tuum, & propines in eo mihi amorem tuum, ut inebrier illo?*

Actus zeli.

Diffidentia sui.

Applicatio ad Communioné.

O IESV *unica salus, da, qui solus potes, mihi spiritum bonum, da cor mundum & verè contritum & humiliatum, quia id despicere non potes. En animæ, pro quarum vel unâ nulla commutatio fieri potest, en preciũ sanguinis tui, ægræ, vulneratæ, laceratæ, nudæ, surdæ, & cæcæ, fortè hac horâ, nisi per me accurras, perituræ: ô* JESV *adsis, ô spes nostra, miserere meæ & illarum. Cur ô bonitas & amor noster, in opprobrium tuum perire illas sines, qui neminem vis perire? Recordare charitatis tuæ, & reminiscere miserationum tuarum. Doleo pro me & illis, quòd illi & ego te Patrem offenderimus benignissimum, qui me & eas tot bonis prævenisti, totq; alia præparasti diligentibus te. Sed cujus erunt hæc nisi miserearis nostri? Ecce omnes morimur, & velut aqua dilabimur in abyssum. Adjutor noster esto, ne despicias nos opus manuum tuarum.*

Animæ præstantia.

Actus contritionis.

O bonitas inexhausta, respice vulnera mea, & excita quæso

sepultos,

sepultos in mediis serpentibus, somniantes in crepidine inferni. Quære errantes oves, JESU *dulcissime: spiritum rectum innova in cordibus nostris, collige reliquias populi tui. Suscipe, Pater sancte, illos in nomine dilecti filij, & da mihi, ut humiliter & amanter eos excipiam; ut tu me prodigum quotidie; & patienter feram; qui tam longanimiter nos exspectas, & tot mala toleras; neque tantùm jam, sed in futurum per me caveas illis, salutari pœnitentiâ, fervore ignis caritatis tuæ, & gratiâ tuâ ad gloriam divinæ Majestatis tuæ. Amen.*

Praxis ad Pœnitentiæ Sacramentum ritè administrandum.

Præparatio ad audiendam confessionem. Exod. 30.

PRIMA est, vitam integerrimam ducere; & numquam ad confessionale accedere, quin hæc tria faciat: Primò, saltem conteratur; si quid gravius sit, confiteatur de peccatis. quod Deus per Moysem indicat, statuens, ut ad tabernaculum labrum æneum faceret, in quo Sacerdotes abluerent manus suas & pedes, illud ingressuri. Secundò, gratiam postulet, & intentionem purissimam acuere satagat. Tertiò, naturam pœnitentis consideret ac dispositionem, ut medicus peritus consuevit.

Remedia habeat parata Confessarius. Cavenda Confessario.

Secunda. Habere, ut decet medicum, in promptu malorum remedia, eaque inaurare: ita ut semper vinum & oleum in vulnera infundatur, sed plus olei: cùm eâ mensurâ, quâ mensi fuerimus, remetietur nobis. Cavenda autem tria: Primum, ne numero quis gaudeat potiùs, quàm fructu. Secundùm, ne interrogatione, maximè in materia turpitudinis, laqueum tendat innocentibus. Certè grave judicium subit, quisquis ejusmodi est. Tertium, ne personarum acceptor sit, sed omnibus paratus, utque possit dicere cum Christo Domino: Inventus sum à non quærentibus me, palàm apparui iis qui me non interrogabant. Ultrò se maximè pauperibus & crebrò offerat.

Isaiæ 65.

Pœnitentiæ sint salutares.

Tertia. Videre in pœnitentiis imponendis, ut utiles & faciles imponantur. Quales sunt varii modi orandi, ut habes c. 9. l. 1. eleëmosynæ, cilicia, jejunia, silentium, solitudo, lectio libri pii, examen conscientiæ aliquando faciendum, Sacri auditio, eleëmosyna certa quoties in aliquod vitium pœnitens labetur, quā alicui fido (non expedit Sacerdoti) consignet; & supra omnia crebra confessio, & cõmunio. Observa autem cùm disciplinis aut ciliciis aliquid advertitur puritati Angelicæ contrarium, iis abstinendum. Manifestas dæmonis præstigias novisse potest, qui aliquâ experientiā valet. Pro orationibus autē

observa,

obſerva,ut eas imponas(quemadmodum & opera) quibus Indulgentias pœnitens promereri queat ratione numiſmatum.

Quarta. Adverte diligenter, magis ſollicitum eſſe oportere Confeſſarium de contritione, quàm ullâ aliâ re. Hic enim defectus eſt fons recidivæ. Hoc B. Franciſcus Xaverius valdè cordi habebat;& ut ſemel confeſſo, vitæ normam daret perpetuam. *Contritio in pœnitente quærenda, & curanda.*

Quinta. Non tantùm curandum, ut abſolvatur pœnitens, ſed ut proficiat, ut induat Dominũ IESVM Chriſtum, & veſtes virtutum ejus. Vivó ego, dicit Dominus, quia omnibus his, velut ornamento, veſtieris, & circumdabis tibi eós, quaſi ſponſa. Veſtis præcipua eſt, caritatis, eaque nuptialis. *Profectus curandus.* *Iſaiæ 49.*

Sexta. Inter confitendum, ſæpè humilia te, quòd deteriora feceſſes, niſi Deus te ſervaſſet. Secundò, eleva cor ad Deum, & converte te ad Sanctiſſimam Euchariſtiam, ſi potes, & roga ut det tibi prudentiam, & virtutem: etiam ad hoc Angelum pœnitentis invoca. Tertiò, zelum excita, dum dicit *Confiteor*, conſiderata Chriſti injuriâ, & animæ periculo. dimitte autẽ illam, quemadmodum ſi illius ultima foret confeſſio, à quâ ſalus ejus dependeret univerſa. *Matth. 20.* *Quid in confeſſione agendum.*

Oratio pro execut. *Dignatus es*, ut ſup. pag. 10.

Iaculatoria, quâ quis ad ſingulos pœnitentes uti poteſt.

O JESV, ſola ſalus, ſana, quæſo hanc animam per me in omne peccatum lapſuram ſine te. En precium ſanguinis tui, ſponſa tua, ab hoſte vulnerata. Doce me, ut prudente & humaniter cæcum & ægrum, pro tuâ unius gloriâ, ad te adducam. Et tu, ô Angele ſancte, adjuva me. Amen.

Aliæ.

Confiteantur nomini tuo magno, quoniam terribile & ſanctum eſt, & honor Regis judicium diligit. Pſal. 98.

Quis poteſt facere mundum de immundo conceptum ſemine? Nonne tu qui ſolus es? Iob 14.

Suavis Dominus univerſis, & miſerationes ejus ſuper omnia opera ejus. Pſal. 144.

Deus noſter, Deus ſalvos faciendi: propter hoc, legem dabit delinquentibus in viâ Pſal. 24.

Vniverſæ viæ Domini miſericordia & veritas, requirentibus teſtamentum ejus, & teſtimonia ejus. Ibid.

Converte nos Deus ſalutaris noſter, & averte iram tuã à nobis. Pſal. 84.

Reſpice in me, & miſerere mei. Da imperium tuum puero tuo, & ſalvum me fac filium ancillæ tuæ. Pſal. 85.

CA-

CAPVT IX.

De Satisfactione tertiâ parte Pœnitentiæ.

Exod. 12. ITINERE trium dierum Iſraëlitæ ad montem Dei Oreb profecti ſunt, ut ſacrificarent Domino Deo noſtro. Tres illi dies ſpirituali intellectu de Contritione, Confeſſione, & Satisfactione commodè, ut ſuprà dixi, accipiuntur. Cùm autem de ſuperioribus dictum ſit, ſupereſt ut de ſatisfactione agamus, quæ operibus à *Tob. 12.* Raphaële commendatis perficitur. Bona, ajebat, eſt Oratio cum Jejunio & Eleëmoſynâ: tria ſiquidem ſatiſfactionis opera tribus mundi malis remedia peropportuna conſtituta ſunt: Jejunio carnis concupiſcentia; *Tria mundi mala quo modo curentur.* Eleëmoſinâ verò concupiſcentia oculorum; Oratione humili ſuperbia vitæ perſanatur. Mandârat Dominus ut holocauſtum cremaretur in altari nocte totâ uſque mane, & ut cineres ſacerdos ſpoliatus veſtimentis ſacerdotalibus, & aliis indutus, efferret extra caſtra, & in loco mundiſſimo alio igne quàm ſanctuarii uſque ad favillam conſumi faceret. Quid hæc figura adumbravit? niſi holocauſtum tui ipſius atque omnia peccata totâ hujus vitæ nocte exurenda igne ſanctuarii, id eſt, charitatis: quòd ſi quid manè ſuperſit, te ire debere extra caſtra exutâ mortali veſte, ibique igne purgatorii expiandum, donec infauſtæ reliquiæ peccatorum penitùs conſumantur, & reddas noviſſimum quadrantem. Vide igitur ut hîc divinæ juſtitiæ ſatisfacias, dum tempus acceptabile & dies ſalutis.

Ac primùm quidem de jejunio, & pœnitentiâ, poſtea de eleëmoſynâ, ac demùm de oratione, quia longior illius tractatio futura, differendum erit.

MEDITATIO.

De Iejunio, primo opere satisfactorio.

COMPOSITIO loci est. Statuere sese coram CHRISTO in cruce felle potato.

Oratio præparatoria, ut suprà.

PVNCTVM I. CHRISTVS. Considera te posi-um in hâc valle verè lacrymarum cum parente pri-no, ut in sudore vultus tui vescereris pane tuo, & cæ-estem hæreditatem obtinere contenderes, atque as-cenderes in montem Domini tui: Nullum verò majus sse impedimentum quàm corpus hoc tuum quod orrumpitur, & aggravat animam; ac proinde illud ræno temperantiæ & disciplinæ esse refrænandum; ne præcipiti dejiciat sessorem suum. *Corpus aggravat animam, Sap. 9.*

HOMO. Eheu! Quàm fœdè per illud & gulæ con-upiscentiam prostratus fuit protoplastus Adam in ipso aradyso deliciarum! Illa, illa nos in miseriarum ad-uxit pelagus, in quo fluctuamus, è quo enavigare, & luctari vix possumus. *Gula Adæ nos perdidit.*

CHRISTVS. Vide & obstupesce quid sapientissi-num Adamum eò adegerit. Scilicet brevissima à ser-ente diro hoste propinata, & è pomo uno hausta vo-uptas. Vide quomodo extrema gaudii luctus occu-et?

HOMO. O infelix pomum, in quo omnia mundi nala, & æterna continebantur! Edisti ô Adam, & ecce uàm graviter obstupescunt adhuc dentes filiorum uorum. *Domine* IESV, &c. ut infrà pag. 100.

CHRISTVS. Attende verò quemadmodum Eva ua, id est caro, & hostis tuus te sollicitet ad imitationē nfelicis parentis, quàm vilia ea quæ appetit, quæque ula proponit: quanto labore & periculo appetantur um non habentur; & tamen habita quàm brevi om-ia fastidio sint. Nónne vides quòd plurimos gula de-auperet, & ad indigna compellat? *Eva caro nostra est.*

HOMO. Quot JESU bone! ut audio, Religiosos, qui aliàs essent futuri columnæ cæli, in terrâ figit, neque crescere sinit in paradiso cælestis voluptatis, id est Religione, quia in eâ superare se nolunt! Imò non caret certè mysterio Adamum in statu perfectionis positum unâ gulâ deturbatum.

PUNCTUM II. CHRISTUS. Considera gulæ incommoda. Primò enim impedit omnem in spiritu profectum, corpusque spiritui rebelle facit: nam, ut apud mundanos cupiditas seu philargyria est radix omnium malorum: sic apud spirituales, ac Monachos gulæ concupiscentia. Impossibile enim est saturum ventrem pugnas interioris hominis experiri. Ex uno etenim gulæ vitio innumera vitiorum agmina producuntur, ut Gregorius meus testatur. *Hæccine vera*, ut suprà pag. 7.

Climachus gradu 16. *Cassian l. 4. cap. 3.* *Greg in 1. Reg. c. 2.*

HOMO. Basilius verò tuus ait: vitiis aliis omnibus obnoxios se vidisse resipuisse: qui huic sese subdidissent, aut secretò, aut alieno tempore aut loco edendo, tandem excidisse à Religione: vel si manserint, mancipia diaboli, curiosos, querulos, commodi amantes, obstinatos factos. Neque tantùm spiritui & pietati officere videtur, sed omnes omninò functiones animi præstantiores impedit, & ingenii aciem cæterasque animi potentias hebescere facit. Accedit quod corpus morbis repleat, vitam curtet, multisque afficiat incommodis. Atque ita homo ob voluptatem, quæ, ut Innocentius spatio loci vix est quatuor digitorum; spatio temporis vix totidem momentorum, vitam hanc tristem, & miseram reddit, & in æternæ se vitæ discrimen adducit, u caro tantillo oblectetur. Meritò proinde exclama tuus Bernardus: ô crudelitas! corpori servitur, ut anima juguletur: atque adeò ut corpori tribuatur momentanea voluptas, æterna homo subit supplicia: aut saltem sese eorum periculo exponit.

Basil. de abdicat. *Gulosus rarò resipiscit.* *Voluptas gulæ brevis.* *Innoc l 2. de cōtemptu mundi c. 17.* *Bernard in Apol.* *Gulosus sibi crudelis.*

Hæccine vera, ut sup. pag. 7.

PUNCTUM III. CHRISTUS. Considera è contr commoda

commoda abſtinentiæ. Primũ quòd hoſtis graviſſimus hac dometur; multoque magìs quã omnibus aliis corporis exercitationibus, ciliciis, flagellis, humi cubationibus, deprimatur. Nam ut nullo faciliùs ignis quàm ſubtractione lignorum extinguitur: ita concupiſcentia, fomeſque peccati nullo magis curatur, quàm ſi vitiorum omnium alimenta per abſtinentiam ſubmoveantur. Contemplare olim eremi cultores omni virtutum genere illuſtres: percunctare ex eis, quem de eâ ſenſum habuerint, cùm in eâ magnam ſanctitatis partem poſuerint.

Corpus jejunio melius domatur, quàm aliâ pœnitentiâ.

Homo. Baſilius certè tuus ait: Ventris moderatio animi perturbationum compreſſio eſt. Chryſologus autem: Jejunium omnium vitiorum mors, & vita virtutum. Neque ſancti tantùm, ſed & Philoſophi, ac prudentiores plurimi hanc virtutem fecerunt; adeò ut Artaxerxi, ac Ptolomæo aqua, & panis deliciæ fuerint, & à Lacedemoniis coquus * omnis decreto perpetuo proſcriptus. Et omnes, qui in agone contẽdunt, ab omnibus ſe abſtinent, ut corruptibilem coronam percipiant; nos autem, ô rem indignam, & lacrymis proſequendam! nos autem incorruptam præſtolamur.

Baſil. conſt. monaſt. c. 5. *Chryſolog.* * *Excipe coquum juris nigri.* Plut. in Laconic. Cic. 5. Tuſcul. *1. Cor. 9.*

Credo tibi, ô æterna veritas, ut ſupr. pag. 7.

Pvnctvm IV. Christvs. Conſidera inſuper quàm ſæpè quàm graviter gula à me punita fuerit: Nã præter Adamũ, quo Lothum adduxerit ignominiæ notum eſt, quò miſeriarum Sodomam, quò filios Heli, quò Eſau, quò Prophetã illum in Bethel: quanti ſteterit Iſraëlitis concupiſcentia carnis in deſerto; & aliàs iterum, cùm triginta tria millia interfecta ſunt. Adde divitem Epulonem, imò plurimos, quos hæc bellua voravit, & in æternas ærumnas præcipitavit. Et vide quomodo maximè jejunio, deinde aliis mortificationum generibus corpus in ſervitutem redigere oporteat.

Gulæ punitio. *Gen. 19.* *1. Reg. 2.* *Gen. 25.* *3 Reg. 13.* *Exod 32.* *Luca 16.*

Pvnc. V. Homo. Animadverto, & appendo omnes quotquot fuerunt celebrati in utroq; teſtamento, jejunio,

Omnes Sancti jejuniis celebrati.

nio, & mortificationibus corpus domuisse. Moyses je junio legem, & tecum familiaritatem, uti etiam Elia impetravit: Ninivitæ verò iratum placârunt. Quàm jejunio illustris fuerit Joannes, quo non surrexit major omnes novimus: & Anna illa Prophetissa. Apostolu

1.Cor. 9. Paulus certè de se ait: Castigo corpus meum, & in ser vitutem redigo, ne fortè cùm aliis prædicavero, ipse

Gal. 5. reprobus efficiar: qui enim CHRISTI sunt, carnem sua crucifixerunt cum vitiis, & concupiscentiis suis.

Exemplum Christi. Ioan. 19. CHRISTVS. Tu vide coram me an ex iis sis, an oble ctamenta carnis quæras, iis inhies, an Spiritus ac saluti tuæ auxilia, ut carni blandiaris, contemnas. Attende ad me exemplar perfectionis, esurientem, sitientem, nocti bus orantem, & in laboribus plurimis à juventute meâ postremò aceto & felle in cruce potatum. Extremum illum actum esse volui, ut temperantiam te edoce rem.

HOMO. Ita luebas benignissime JESV, peccatum gulæ quo primus parens noster, & nos filii ejus in tan tas ærumnas devenimus?

Exercitium pro pœnitentiâ & jejunii virtute impetrandâ.

Aug. l. 10. Conf. c. 31. DOMINE JESV *Christe, doce me, quæso per viscer misericordiæ tuæ, ut, quemadmodum medicamenta, si alimenta, sumpturus accedam. Tu sis mea delectatio, tu mea glo riatio;* JESV *mundi salvatio. cibus meus sit facere voluntatem tuam: absit ut ego, qui tuus esse volo, carnem non crucifigam, se ci serviam; ventris sim mancipium, sanguine tuo libertate dona tus: da mihi, quæso, in te delectari, Nónne tu enim panis ille om delectamentum in se verè habens? Credo; & panis vitæ hîc sp ro; panis Angelorum factus mihi viaticum, & medicina, & sola tium? Hunc toto corde amo & requiro. Da jam mihi delecta*

Aug. l. 10. Conf. c. 29. & 31. *in te, & vanitatem odisse, ut amem te: da quod jubes, & ju quod vis. iste, aiebat Augustinus servus tuus, accepisse se fatetu audi*

udivi alium rogantem ut accipiat: aufer à me. quis enim Jesv *me, vincet eam quâ superati sunt fortißimi athletæ; nisi per , qui es unica salus & fortitudo mea?*

De profundis clamavi ad te Domine, Domine, exaudi vocem psal 129.
meam: veni enim in altitudinem maris, & tempestas demersit me. Quis verò me liberabit, Deus meus, nisi tu qui conturbas profundum maris, & sonum fluctuum ejus mitigas? ah! quis mihi tribuat lavare cum Propheta tuo per singulas noctes lectũ meum, & lacrymis meis stratum meum rigare, ut eluere poßim peccata mea, & irriguo duplici sterilem animam meam fœcundare, ut poßit æternum luctum, æternasq; redimere lacrymas? Si enim gehennæ pœnas in hoc parvo vitæ spatio compensavero, scio quòd tuâ gratiâ eas evadam: neque enim punis bis in idipsum, sed misericordia tua super omnia opera tua, verumtamen vis, ut fructus agamus dignos pœnitentiæ bone Jesv; *& in te ipso exempla nobis are dignatus es atque adeò si quis, ut Apostolus tuus ait, tuus st, carnem suam crucifigit cum concupiscentiis suis, non tractat molliter, ut velut servum sentiat contumacem. Si ergo tuus esse nequeo, bone* Jesv, *nisi carnem crucifigam; non mihi & illi perniciosè blandiar, sed vestigia tua, & sanctorum tuorum ità sequar* N. *Non est servus major domino suo; si te oportuit pati, & a intrare in gloriam tuam, quid me facere convenit?*

Egóne deinceps audebo delicatus miles molli strato uti, & in- Galat. 5.
ui splendidè, & epulari? Quomodo potero carni, & curiositati x quicquam negare, imò ei curare sedulò, unde anima crucietur, spiritus extinguatur, devotio intepescat, profectus retardetur, proximus offendatur; ac nihilominus petere regnum tuum ui non habuisti ubi caput reclinares; qui & fame cruciatus fui, & felle potatus? Verè si regnum tuum vim patitur, & violenrapiunt illud, quomodo delicatus in illud penetrabo? si mortifinda membra nostra, quæ sunt super terram, quomodo quæram centiva vitiorum, & hosti præbebo manus & auxilia? si beati ui lugent, eheu! quomodo felices erunt quibus nihil placet nisi us, cibus & ludus? Cupio gratiâ tuâ benignißime Jesv, *pœnintias tum Sanctis omnibus amare: aut enim ipse homo in se* Greg. l. 9.
nitens punit peccatum suum (*ut tuus* Gregorius) *aut hoc tu* Mor. c. 17.

Deus meus cum homine vindicans punis. Statuo facere fructus dignos pœnitentiæ, ut gaudium tibi sit tandem, Deus meus, & Angelis tuis super me peccatore pœnitentiam agente, qui toties contristavi Spiritum sanctum tuum, & malum coram te feci. Difficile scio est dignos facere, cùm dicat Ambrosius servus tuus: Faciliùs inveni qui innocentiam servaverint, quàm qui congruè pœnitentiam egerint. Sed, pater mi, omnia tibi poßibilia & facilia sunt, & mihi erunt gratiâ tuâ, quàm humillimè rogo, ut mihi concedere digneris, Amen.

Ambr. l. de un. pœnit. cap. 10.

Praxis ad jeiunium servandum.

Gulæ signa.

PRIMA est, attendere quemadmodum quis corpus suum foveat, an nutriat illud, ut servum delicatè, sentiatq; eumdem contumacem. Id verò futurum est, si gulæ quis serviat, si vetita edat, si noxia, si multa, si intempestivè, si delicatè, ardenter corpus nutriatur.

Abnegationis signa.

Secunda, abnegationis signa perpendere an ea in te sint: Primum est, timor, ne quis rapiatur extra metas necessitatis. Secundum, diligens custodia sui ante cibos, & inter edendum, ne præcurrat voluptas necessitatem, & illa huic præferatur. Tertium, si molestum necessitati parere. Quartum, necessaria admittere condimenta, exquisita rejicere.

Mensuram statue.

Tertia, optima praxis erit statuere sibi mensuram aliquam cibi & potus moderatam. si enim ab animantibus etiam id fieri consuevit, multò magis homini convenit, ut ratione potiùs quàm sensu ducatur. Si quis verò nos trahat sensus voluptatis cogitandum nos homines esse, Christianos esse, ac liberos, non voluptatis, nõ carnis mancipia, sed Christi JESV servos & filios ad majora natos ac vocatos: imò fingere nos jam eâ fruitos fuisse, quòd si enim nobis id persuaserimus, perinde certè erit ut Bonaventura eleganter ostendit, ac si verè fruiti fuissemus.

Bonav. de perfect.

Quarta erit, condimenta alieno relinquere arbitrio, de nullo queri, imò etiam quæ maximè appetit gula alteri, potissimùm pauperi, largiri. Quòd quàm Deo ac Domino nostro gratum sit sacrificium, ipse aliquando miraculis declaravit.

Quinta, horam statam servare, neque etiam extra tempus facilè quidpiam sumere.

Tempus ordina.

Sexta, non protrahere mensas ad horas, neque exquisita parare, turpe certè est sacrificium ab iis quorum Deus venter est, ut Apostolus loquitur, diutiùs illi fieri quàm summo Deo ibi longitudinem laudari, hîc etiam brevitatem magno esse fastidi

tidio. Inſpice quorſum convivia producantur, nempè ut diutiùs ſerviatur cupiditati, venter magis diſtendatur, atq; is plura ſenſim admittat qui reſpuit ſubitò repleri, ut precioſiſſimo tempore, ſumptu, cupediis & condimentis invitetur & inducatur ad faſtidium, cùm brevi & parvo illi fames conſtare poſſit, ut gravetur anima, corpus oneretur, hominemque homo paulatim exuat. Audite, audite, ait Bernardus, quia eſca ventri, & venter eſcis, Deus autem & hunc & has deſtruet. aër, terra, mare guloſitati vix ſufficiunt, propter hoc contingit pauperes ſpoliari, & rapinas fieri, ut fames pauperum tranſeat in delicias divitum. Filii hominũ uſquequo gravi corde, quia pingui corpore, ut quid diligitis vanitatem, & veritatem negligitis? O delicate, qui deliciis & divitiis circumfuſus atque confuſus confuſionem expectas ad mortem! non eſt regnum Dei eſca & potus, non purpura & byſſus, quia dives ille utroque circumfluus in puncto ad inferna deſcendit. Quid ad hæc dicitis vos guloſi & luxurioſi, quorum Deus venter eſt, quorum omnis uſus aut in ventre, aut ſub ventre eſt; qui in luxuriis enutriſtis corda veſtra & corpora veſtra? Omitto, pauperes ad portam panem poſtulare, dum divites famem ſtudent cupediis irritare, precioſa quæruntur, ut illa excitetur, & perduntur; & ſi vilia pauperi fuiſſent projecta famelico, cibus & annona parata diviti fuiſſet in æternum. Cavendum igitur juxta D. Pauli monitum & exẽplum, ne faciamus animam noſtram precioſiorem quàm nos ipſos. Probabimus hoc, inquit Bernardus, ſi perdiderimus eam, corporis voluptatibus renunciando, & carnem crucifigendo cum vitiis & concupiſcentiis. Quid, ait ſuos alloquens, hìc vos dicitis obſervatores ciborum, morum neglectores? Hippocrates & ſequaces ejus docent animas ſalvas facere in hoc mundo, Chriſtus & ejus diſcipuli perdere. Quemnã vos è duobus magiſtrum ſequi eligitis? at manifeſtũ ſe facit qui ſic diſputat. Hoc oculis, hoc capiti, &c. nocet, non in Euangelio legiſtis has differentias, aut in Prophetis, aut in litteris Apoſtolorum. caro & ſanguis profectò revelavit tibi hanc ſapientiam, non ſpiritus Patris, & infrà: Puta te, quæſo, monachum eſſe, non medicum, nec de complexione judicandum, ſed de profeſſione. Temperat multùm voluptatem in Religione pia ſuper mẽſam lectio; utinam ſæculares, quibus de coquo magna cura, non puderet ſic animam paſcere, nec pigeret plurimis ferculis corpori præparatis unum animæ tribuere! Vtilior certè pincerna, qui huic, unde creſcat, firmetur atque ornetur, miniſtrat, quàm is qui corpori, unde ut plurimùm delicietur & infirmetur. Oratio pro execut. *Dignatus es*, ut ſup. pag. 10.

Epiſt. 2. ad Fulconem.

Pauperum miſerere ô guloſe.

Serm. 30. in Cant.

IACVLATORIÆ.

Galat. 5. *Qui Christi sunt, carnem suam crucifixerunt cum vitiis & concupiscentiis suis.*

Luc. 13. *Nisi pœnitentiam habueritis, omnes similiter peribitis.*

Ioel 2. *Convertimini ad me in toto corde vestro, in jejunio, fletu, planctu.*

Coloss. 3. *Mortificate membra vestra quæ sunt super terram.*

Psal. 43. *Propter te mortificamur totâ die, facti sumus sicut oves occisionis.*

Abdiæ 15. *Sicut fecisti, sic fiet tibi, retributionem tuam convertet in caput tuum.*

Habac. 3. *Ingrediatur putredo in ossibus meis, & subter me scateat, ut requiescam in die tribulationis.*

1. Cor. 9. *Castigo corpus meum, & in servitutem redigo, ne fortè, cùm aliis prædicavero, ipse reprobus efficiar.*

Galat. 2. *Christo confixus sum cruci, vivo autem jam non ego, vivit verò in me Christus.*

Philip. 3. *Configuratus sum morti Christi, si quo modo occurram ad resurrectionem quæ est ex mortuis.*

Galat. ult. *De cætero nemo mihi molestus sit, ego enim stigmata Domini nostri Iesu Christi in corpore meo porto.*

CAPVT X.

Meditatio de Eleemosynâ secundo opere satisfactoria.

Psal 10. *Præsentia Dei.*

PVNCTVM I. HOMO. Oculi tui, Domine, in pauperem respiciunt, & palpebræ tuæ interrogant filios hominum, si ergo tu in pauperes respicis & in iis me, uti confido, & intima cordis mei, quis despicere eum poterit, & cùm tu desiderium ejus exaudias, quis illum repellere?

Dei erga homines liberalitas.

CHRISTVS. Vides universum hoc, & omnia quæ in eo continentur? ecce quàm liberalis in te fuerim Deus tuus, quàm munificus in te hominem ingratum, & quidem ultrò ac spontè absque merito tuo: Attende obsecro, quomodo me imiteris. Nónne enim dixi: Estote misericordes sicut Pater vester misericors est? & iterũ: Beati misericordes, quoniam ipsi misericordiam cõsequentur

Luc. 6.

quentur? vis ergo tu misericordiam à me, impende al-
teri,& mitte panem tuum super transeuntes aquas, quia *Eccl 11.*
post tempora multa invenies illum *Haccine credo*, ut sup.
pag.7.

Homo. Quid pro his omnibus, magne Deus, quid ex his, inquam, tibi non reddi (omnia enim in manu tuâ sunt) sed quid præsentari tibi solum cupis? nihil enim magìs indignum, quàm quippiam tibi Regi regum,& Domino dominantium negare. Nulla major ignorantia, quàm te in pauperibus non agnoscere, & cum stulto illo Nabal dicere, Tollam panes meos & aquas meas & carnes pecorum quæ occidi messoribus meis, & dabo viris quos nescio unde sint? Quis enim sis, & unde sis qui per pauperem rogas scimus. Quid enim aliud est facere eleëmosynam quàm tibi id quod tuum est,& in manu tuâ, tibi inquam petenti per pauperem à te missum non tam dare quàm reddere & servare, non perdere sed lucrari? Et hæc credimus, & illiberales erga te esse possumus?

Deo non datur, sed redditur vel offertur.

1. Reg.25.

Deo datur quod pauperi.

Credo tibi, &c. ut sup.pag.7.

Devs. Attende me perinde facere ac si puero parens plurima daret, deinde ut videret gratitudinem, & indolem exiguum quid peteret. Ita enim à divite peto per pauperem, pro aureis à me datis, æreos; pro sericis scruta, pro deliciis vilia peto esculenta.

Preciosa dat Deus, vilia repetit.

Homo. Petis,& negantur eheu! tibi sæpè lacrymosâ postulanti voce pauperum, bone Jesv, quæ etiamsi penetret in cælum, aures tuas, Domine Deus exercituum, emollire sæpè nequit dura pectora mortalium.

Christvs. Considera si parens plurima bona sua ut filio suo nuptias illustres conciliaret, dedisset; atque is deinde filii causâ pauper ab eo stipem, frustumque panis peteret, nónne durissimum & crudelissimum esset hæc negari?

Simile.

Homo. Ita certè fieri video dum famelico pauperi,

&c ejulanti panis negatur. quem si tu dives egentem non pavisti, occidisti, ut Ambrosius loquitur. *Ambros.*

Clementissime Deus, ut infr.pag.111.

PUNCTUM II. CHRISTUS. Quid verò est, & quàm vile quod à vobis divitibus mihi cujus est terra & plenitudo ejus eleëmosynæ nomine & quidẽ meo datur? Terræ frustulum, vilis lacerna, is ferè cibus quem tuus venter satur fastidit. Et tamen hæc in pauperibus meis gratanti animo accipio, pro iis gratum me exhibeo, imò centuplum promitto. Et non erubescis hæc mihi negare petenti, imò cum lacrymis & clamore valido postulanti? *Hæccine vera*, ut sup.pag.7. *Vide quid det Deo, quidve petat.*

HOMO. Admiror infinitam bonitatem tuam, quam certè vincere non potest malitia & avaritia nostra. Et audio Augustinum tuum monentem me quasi ex te. Reminiscere non solùm quid des, sed & quid accipias. Panis quem das, terra est de terrâ in terram, ut fulciatur terra. Poterit itaque pauper dicere: vide ne plus tibi præstem accipiendo, quàm tu dando. Si enim non esset qui à te acciperet, non erogares terram & emeres cælum. Contemne me, si nihil petit ab eo qui fecit me & te. *August.*

DEUS. Appende hæc in trutinâ rationis coram me; & vide an eleemosyna parva magnis fructibus & commodis corporis & animæ non longè sit inferior, immò infinitis ferè partibus, & tu illam ut hæc consequaris, malè collocatam putabis.

HOMO. Imò gratiâ tuâ & luce tua video si eleemosyna à nobis præstetur, perinde esse ac si in incendio, diluvio, in direptionis summo periculo aliena nostra fidei essent commissa, & omnia nobis præstanda forẽt pericula: Tu verò Domine velut integerrimus amicus te offerres, ut hæc nobis eripienda servares nobis, & aucta centuplo crederes in æternum. Hæccine credimus? Hæccine credimus? quæ tamen certiora sunt quàm me vivere qui hæc lego; quæ insania nolle tibi tradere *Eleëmosyna servat nobis quæ peritura erant.*

quod

quod tuum est, quodque ut nostrum perpetuò esse possit servare nobis vis, ne mors omnia rapiat.

CHRISTVS. Quid habes avare, & conquisitor hujus sæculi? quid in me desideras? fidelitatem? potentiã? cur cuivis ferè centuplum promittenti credis thesauros tuos, & mihi pauperibusque meis vix nummum?

HOMO. Certè Domine, ambigo an talis verè dici possit credere Euangelio & veritati tuæ. Quid enim frequentiùs inculcatur & commendatur? Date, ais Salvator mi, eleëmosynam, & omnia mũda sunt vobis. Et rursus: Vendite quæ possidetis, & date eleëmosynam. Atque adeò perfectionem in eo posuisti dicens: Si vis perfectus esse, vade & vende omnia quæ habes & da pauperibus, & habebis thesaurum magnum in cælo. Neque id tantùm in novo testamento, sed & in veteri decrevisti racemos in vineâ pauperi relinquendos, & spicas in agro & manipulum oblitum. Denique jussisti frangi esurienti panem & egenos vagosque induci in domum: & alio rursus loco. Ego præcipio tibi ut aperias manum tuam fratri tuo egeno. Quid dicemus ad hæc? Si vera sunt & credimus (sunt autem verissima & credere nos profitemur) horrendum erit incidere in manus tuas.

Avarus Deo credere non videtur. *Luc.11.* *Luc.12.* *Matth.19.* *Levit.19.* *Levit.23.* *Deut.24.* *Isaia 59.* *Deut.15.*

CHRISTVS. O stulti, & tardi corde ad credendũm! nónne videtis quàm brevis hîc sit possessio bonorum mundi hujus? & vitæ spatium hora est, imò momentum, & de hoc solliciti totâ prope vitâ, de æternitate, æternisque opibus vix cogitatis? Dic quæso: reputasti tecum, qui rationibus tuis temporalibus ita invigilas, quantum in regno meo possideas, ubi perpetuò vivere & manere exoptas?

Ad momentum possidere vult avarus potiùs quàm æternum.

Clementissime Deus, &c. ut inf. pag. 111.

HOMO. Gratias tibi ago, benignissime Deus, quòd judicia hæc tua manifestaveris mihi. Nemo, video, sibi crudelior hostis quàm immisericors. Quâ enim mẽsurâ mensus quis fuerit; eadem remetietur ei, & qui parcè,

Matth.7.

ut

2. Cor. 9. ut Apostolus tuus, seminat, parcè & metet. Justo enim judicio fit, ut hic etiam tales experiantur paupertatem, qui eam in membris tuis levare noluerunt. Quot enim potentes ære alieno & ludo & fastu patrimonia absumserunt, de quibus pauperi arrosam stipem largiri videbatur illis esse onus gravius quàm ferre possent? non irrideris Deus meus, non irrideris. Contrà verò veritas hujus sententiæ manifesta omnium sæculorum experientiâ, quòd fœneretur Domino, qui miseretur pauperis & vicissitudinem suam reddet ei: qui enim dat pauperi non indigebit; qui despicit deprecantem sustinebit penuriam. Hæccine credo, & tanquam si crederem operor? Ergóne fallere potes, qui centuplum promisisti? quique dixisti: Honora Dominũ de tuâ substantiâ, & de primitiis frugum da pauperibus, & implebuntur horrea tua ubertate, & torcularia tua abundabunt vino? Verissimum est illud: Alii dividunt propria & ditiores fiunt; alii rapiunt non sua, & semper in egestate sunt. Ita patuit in viduâ paupere quæ Eliam pavit, & dives facta fuit in communi egestate. Et verò nónne scimus nos quoque mendicos esse ad portam tuam, ô Rex regum, & Domine dominantium, te verò pauperem submittere, qui nomine tuo à nobis petat? Quid ergo justius quàm ut qui obturat aurem suam ad clamorem pauperis, & ipse clamet, & non exaudiatur? An ignoramus illud decretum tuum: Date & dabitur vobis: & rursum: Beatius est dare, quàm accipere? quis hæc credit Deus meus, & ea quæ dat, servare se, & cum fœnore recepturum? sic me docuit tuus August. dicens: Quid sunt pauperes quibus damus, nisi delatores nostri? Delatori enim das; in cælum portat: quod das an excidit tibi? & securiùs certè deferuntur divitiæ per manus plurium quàm unius.

Crudelis sibi est, qui parcus in eleemosynâ. *Galat. 6.* *Prov. 19.* *Prov. 28.* *Prov. 3.* *Prov. 11.* *3. Reg. 17.* *Mendici sumus, & mēdicos audire noluimus.* *Prov. 15.* *August.*

CHRISTVS. Mirum non percelli homines supplicio Epulonis divitis & auari, qui micas negavit Lazaro, qui jam recumbit mecum in cælo: vel Mauritii Imperatoris,

Luc. 16.

ratoris, qui militum vitam nec vili quidem nummo redimere voluit, quos ego ſanguinis mei precio emeram.

HOMO. Recordor ſententiæ illius tuæ, ô ſapientia æterna: Date eleëmoſynam, & omnia munda ſunt vobis. Quæ ergo bona ab eâ non ſperanda, cùm & à peccatis liberet, & pro iis ſatisfaciat? Ideoque aiebat Daniel Nabuchodonoſori. Conſilium meum tibi placeat: peccata tua eleëmoſynis redime. Quoniam eleëmoſyna à morte liberat: ipſa eſt quæ purgat peccata, & facit invenire miſericordiam, & vitam æternam. Illa, ſcio, fidem impetravit Cornelio: illa denique gratiam conſervat. Eleëmoſyna enim viri quaſi ſacculus cum ipſo, & gratiam hominis quaſi pupillam conſervabit: ſuper ſcutum potentis, & ſuper lanceam adverſus inimicum tuum pugnabit. *Dan. 4.* *Tob. 12.* *Act. 10.* *Eccl. 17.*

CHRISTVS. Attende igitur eleëmoſynæ præſtantiam, cujus artem ſcire, teſte ſervo meo Chryſoſtomo, ampliùs eſt quàm eſſe regem, quàm mortuũ ſuſcitare. *Eleemoſyna regno utilior.*

HOMO. Per hæc enim, tu Deus, de nobis, per illam nos de te Deo meo benè meremur. Eheu! quid in die judicii reſpondebit, quia hæc jam ſurdis auribus audit? & quàm jucunda erit electis vox tua illa dulcis: Venite benedicti Patris mei, poſſidete regnum. Eſurivi enim, & dediſtis mihi manducare in minimis meis, in eis me potaſtis & veſtiviſtis. Quàm verò triſte erit: Ite à me maledicti in ignem æternum? & Cur? Quia eſurivi & non dediſtis mihi manducare, hoſpes eram, & non ſuſcepiſtis me. *Chryſ. hom. 33. ad pop. Antioch.* *Matth. 25.*

CHRISTVS Quid tunc feciſſe optares tu qui hæc legis? utram audire vocem? Expende jam quid præſtet: habere in hâc vitâ unde tu, filijque tui & cognati luxurientur, & non præbere unde ego egenus reficiar, an fœnerari mihi & centuplum, atque æternam vitam poſſidere. *Haccine vera*, &c. ſup. pag. 7.

HOMO. Certè ſi hæc crederent homines, neſcio

quis

quis pauper dives non esset, & quis dives pauperem non se faceret. Si, inquam, crederent æternam retributionem, peccatorum veniam eleemosynæ tribui, & mortem bonam & æternam vitam. Non memini, aiebat ille, me legisse malâ morte mortuum, qui libenter opera charitatis exercuit. Habet enim multos intercessores, & impossibile est multorum preces non exaudiri, Et tu beatos dixisti misericordes, quoniam misericordiam consequentur, & è monte Olivarum in cælum ascendisti, quòd in illud nulla via commodior misericordiâ. Illa enim nobis aperit cælum, illa tribuit regnum. Quàm ergo infelix, qui illam negligit! dicit mihi Basilius tuus: non misertus es? non invenies misericordiam; non aperuisti domum? repudiaberis à regno; non dedisti panem? non accipies vitam æternam. Vtinam destruat omnis dives horrea sua, & sua esse faciat pauperum domos, ut tua illius sint tabernacula! esurientis verè est panis, quem dives detinet: nudi est pallium quod in vestiario conservat: discalceati est calceus, qui apud eum computrescit. Qui habuerit substantiam mundi hujus, & viderit fratrem suum necesse habere, & clauserit viscera sua ab eo, quomodo charitas Dei manet in illo? ita discipulus tuus. Ut non diligamus verbo, neque linguâ, sed opere & veritate.

Hieron. ad Nepot. *Eleemosyna liberat à malâ morte.* *Orat. ad divites.* *Basil. hom. in illud: Destruam.*

DEVS. Nónne dixi: Date, & dabitur vobis? an fallere possum, aut mentiri? nónne dixi: Qui dat pauperi non indigebit? veráne hæc sunt? Iterum dico: Appende in staterâ commoda eleëmosynæ, nec me patieris egenum, ut tu dives sis; nec mihi detrahes quo te vestias, nec tu comedes, & me sines esurire. Et si pauperem te esse oporteret, magnáne res te fieri propter me pauperem, qui propter vos egenus factus sum, cùm essem dives? dixi per Apostolũ: Nihil intulimus in hunc mundum, verùm nec auferre quid possumus; habentes autem alimenta, & quibus tegamur, his contenti

Luca 6. *Prov. 28.* *Infidelitas mortalium.* *2. Cor. 8.* *1. Tim. 6.*

contenti simus. Tu verò contentus esse non vis. Quando verò occidi fame animam justam? nonne Eliam pavi corvo in solitudine, & Paulum? & Danieli in lacu prandium misi? Et si ego vitam dedi tibi, nónne & servare eam potero? Quid inquam? si vitam meam posui pro te, recusare poteris mihi partem panis, cui tantus es debitor? Prov. 10. 3. Reg. 17. Dan. 14. Bern.

HOMO. Verè video non esse quod respondeamus, & gratias tibi ago, Deus meus, quòd judicia tua hæc manifestaveris mihi. Juravi enim & statui custodire judicia justitiæ tuæ.

EXERCITIVM.

CLEMENTISSIME *Deus, qui hanc legem nobis statuisti, ut quâ mensurâ mensi fuerimus, remetiatur nobis, da mihi, quæso, gratiam tuam ne qui quotidie panem & veniam peccatis meis, ac regnum tuum postulo, & exaudiri opto, avertam faciẽ meam ab ullo paupere: ut nec à me avertatur facies tua, qui misericordiam velle te dixisti, & non sacrificium. Quomodo enim sustinere possem in judicio tuo, hoc verbum tuum penetrabilius omni gladio ancipiti, Esurivi ego, & tu non dedisti mihi manducare; etiam poscis mãducare panem perpetuò in regno meo? sitivi, & potum negasti; & jam vis inebriari ab ubertate domus meæ? nudus eram, & non me texisti; & nunc poscis indui gloriâ, ac stolâ immortalitatis vestiri? in carcere eram, nec me visitasti; & libertate filiorum frui exoptas? hospes eram, & non me collegisti; & jam mansionem perpetuã vindicare tibi audes in regno meo? infirmus eram, & non me visitasti; mortuus eram, & non me sepelivisti; quomodo ergo audes vitam æternam à me flagitare? Hæc vox tua Domine, confringit Cedros Libani; vox hæc tua intercidit flammam ignis, à voce hâc contremuerunt labia mea. Ignosce, obsecro, quòd aliquando non agnoverim te, aut repulerim, aut aliter acceperim quàm à te suscipi velim, cùm verè sim mendicus & pauper, & tu sollicitus sis mei. Da mihi obsecro ea facere proximo, quæ mihi ab eo fieri velim, & abs te, dum nudus & egenus de valle hâc lacrymarum venio ad te ut recipias me*

Matth. 7. Tob. 4. Matth. 9. Oseæ 6. Matth. 25. Audi Christum alloquentẽ te. Psal. 28. Psal. 29. Fac proximo quod optas fieri tibi.

in

in æterna tabernacula. Non enim bona comitantur, sed misericordia sola, neque hinc quicquam auferemus qui nihil intulimus, nisi id quod manu pauperum præmiserimus. Et si hîc fregero esurienti panem dixisti: Tunc invocabis, & Dominus exaudiet: clamabis & dicet: Ecce adsum. O quanta fiducia coram te Deo meo est eleëmosyna omnibus facientibus eam! Mensura utique bona, & conferta quam nobis optamus.

Isaiæ 50. Iob 4. Matth. 5.

Ibid. *Scio, scio solos misericordes misericordiam consecuturos. Et verè Domine quid est, quod quisquam respondere poterit, quem arguit conscientia iniquitatis, avaritiæ, & infidelitatis in dispensatione bonorum tuorum? Nónne enim certò novi tua esse omnia, cælum & terram, & omnia, quæ in eis continentur; me verò dispensatorem, cui ratio sit reddenda severissima, nisi reddidero tua tibi: si autem reddidero, mea futura, quæ tua sunt idque in æternum: Cur ergo quæ tua sunt non reddam tibi? Quid peccasti in me, liberalissime Deus meus, quod omni homini infideli & mendaci (Omnis enim homo mendax) credo, & non tibi, qui veritas es? an tanto mei tuique odio feror, ut potiùs nolim esse beatus & felix, quàm reddere tibi, quod tuum est? nolim centuplum habere potiùs, quàm tibi, quod tuum est, unum largiri, & simul tamen hoc ipsũ mihi retinere? Eheu! quæ cæcitas! nolo in manus pauperis, id est, gazophylacium tuum conferre, ut servetur æternum mihi; & malo infelix homo rapere tibi (quod tamen non valeo) & perire mihi; quàm tuo consilio omnia servare, & servari. Onerant me opes meæ, & væ dirum pronunciãt; sed & mihi fures insidiantur, nolo tamẽ comiti dare, & levari; furi opto tradere, & rapi. O misericordia, quæ de spinis divitiarum colligis uvas, de malis aliorum bona, de paupertate opes, infirmitatibus vires, ignominiâ gloriam sempiternam. O charitas infinita, Deus meus, da mihi cor latum sicut arena maris, ut tui imitator libens omnibus, maximè adversarijs, tribuam, & honorem te, Domine, miserendo pauperis. Quot enim maledicẽtes tibi, & idololatras alis, pascis, & deliciis affluere facis, & solem tuum oriri super bonos, & malos! nolo itaq; deinceps videre, quis sit qui accipiat, sed pro quo ipse capiat, & cui ego tribuam; nolo parcè seminare, & parcè metere: sed seminare in benedictione, ut tandem audiam*

Psal. 115. Matth, 5.

udiam in illo die dulcissima verba, Venite benedicti Patris mei, r possidete regnum, quod spero, & humillimè rogo per viscera iisericordiæ tuæ. Matth. 25. Lucæ 1.

Imò verò hodie spero adveniet mihi regnum tuum, & tu Rex gum, & Dominus dominantium. Si autē ego postulo abs te, ut es mihi regnum, carnem, & sanguinem tuū, ego ne terræ fruū rubra aut alba tibi negare potero? Quâ fronte ad convivium um properabo, qui te à meo convivio excludo? Quomodo panē persubstantialem à te petam, si quotidianum tibi negavero? m ergo te mihi largiri velis, ego gratiâ tuâ me tibi toto corde fero, totâ animâ meâ. Suscipe quæso hoc cor meum, & fac ibi nvivium pinguium, & medullatorum. Suscipe quicquid de anu tuâ accepi. Reddo, reddo libens, & me totum tibi, à quo emptus sum precio tanto, & mirabiliter factus, sed longè mibiliùs refectus. Sicut autem tu me non despicis, qui in pauperem claudum etiam ad cœnam tuam admittis, ego pariter nulm pauperem repellam, id est te Deum meum. Tu enim Deus eus à me petis, tu qui dives es in omnes qui invocant te. Nulm fastidiam quando tu non dedignaris venire in cor meum mundum. Munda obsecro illud, & spiritum rectum innova visceribus meis, ut te imiter liberalissimum Deum meum, & ligam in latitudine cordis, & serviam tibi omnibus diebus vitæ ea, Amen. Applicatio ad Communionē.

Praxis in Eleëmosynis erogandis.

RIMÒ, inspice rationes, & bona tua, & vide quid in æternâ patriâ, quid hîc possideas. O quàm sæpè flamma, vis, casus fert bona; quæ si tribuisses pauperi, æterna tibi fuissent, thesaurumque habuisses in cælo; & argue infidelitatem tuam, indere domum hostis potest, cælum non potest. *Vide quid in cælo possideas.*

Secundò, partire bona tua, & pauperibus certam de omnis portionem assigna, eamque humiliter tribue petenti; & lli eleëmosynam nega quoad potes. si pauper, si Religiosus argentumque & aurum non est tibi, pete à Domino ut pau-i tribuat: si potes, verbis solare, & benigniore vultu, quique mmiserationem spiret, non indignationem. *Assigna pauperibus partem bonorum.*

Tertiò, non tantùm petenti largire, sed ultrò eos quære, qui us opes in cælestem patriam velut bajuli portent. *Vltrò quære pauperes.*

Quartò, filios, & tibi commissos assuesce eleëmosynis, sic de *A pueris*

 pientissimâ

eleëmosynam dilige. pientissimâ Reginâ Hispaniarum Margaretâ memoriæ proditur, ita suos, quos pepererat ad Christiani orbis solatium & præsidium liberos, instruere solitam, ut illi à teneris unguiculis suâ etiam manu tribuerent eleëmosynam.

Lucæ 14. *Convivium pauperibus tribue.* *Lucæ 14.* Convivium institue illis quandoque, & ministra. quod solenne est etiam Regibus, & aliquibus familiis in bacchanalibus; ubi illud Euãgelicum servatur: Cùm facis convivium, noli vocare amicos sed voca pauperes, debiles, claudos, cæcos; & beatus eris, quia non habent retribuere tibi.

Primitias omnium Deo dica. *Hom. 43. in 1. ad Corint.* Sextò, optima est praxis de omni lucro diei, nec non artis, industriæ, & contractus Deo primitias dedicare: imò in mercaturâ Christum socium habere, ejusque negotium gerere, & lucrum pauperibus elargiri. suadet D. Chrysostomus arcam habere, atque in eâ eleëmosynam ante orationem seponere.

Christus fit hæres tuus, ut tu illius. Septimò, inter hæredes etiam Christum scribere; & perpetuò aliquem pauperem Christi nomine perfectè alere, bona est praxis; & usitata, etsi à paucis.

Deus assecurator est. Octavò, id quod assecuratori dares, Deo aut pauperibus tribuere. Sic nobilis mercator Hispali felicissimè negotiatus est: contra verò cùm Olissipone alius idem facere solitus, naves propè in portu aspiceret, & à piâ simul consuetudine desciscerет, mox illæ ortâ tempestate, & herus omnibus fortunis eversus est.

Industria bona. Nonò, curare, ut pueri petituri pro paupere eleëmosynam assuescant dicere, Deum petere pro foribus stipem; nobisque hanc phrasin facere familiarem, Deo dedi, vel potiùs reddidi sua. Deus à me petiit, ego restitui. neque erubescas Christianã ac piam phrasim usurpare, cùm passim leges mundi atq; axiomata. loquendi ac scribendi formulas civilitatisque tam accuratè videas observari.

Altera. Decimò, ut autem eleëmosyna duplex sit, possunt persæpè (quod non in uno loco fieri novi) illæ his, qui confessi, & communione refecti fuerint; vel in Catechismo rectè institutis attribui.

Tertia. Vndecimò, quotidie in mensâ lancem apponere, quæ Dei appelletur, & de ferculis singulis Domino JESV in membris suis præcidere, & consecrare; ut in familiâ nobili fieri scio, in quâ etiam sabbato omne lac armenti in honorem Deiparæ egenis distribuitur.

Tria servanda in eleëmosynâ. Duodecimò, observa tria circa eleëmosynam: Primum, praxes hujus virtutis tot esse obvias, & plurimas, & amanti faciles, ac sunt humanæ vitæ miseriæ. Sunt autem eæ duplici generis, corporis, & animi; quibus levandis opera misericordia

iæ ſpiritualia, & corporalia ſuccurrunt, hiſce verſibus comrehenſa:

Viſito, poto, cibo, redimo, tego, colligo, condo:

Conſule, caſtiga, ſolare, remitte, fer, ora.

ecundum, affectum & voluntatem attendi à Deo magis, quàm l; quòd datur: quemadmodum in viduâ, & in mercede potus quæ frigidæ demonſtratur. Tertium, eleëmoſynam fieri debe- clàm, ſi poteſt; eamque eſſe utiliſſimam quæ ſecretiſſima eſt.) quot ſunt qui ubique nomina ſua ponunt in terris; quorum uſquam littera invenietur in cælis; eò quòd jam receperint niſeri mercedem ſuam! Quàm pauci enim alias fundationes, ut pia opera faciunt, quam quæ ſimul etiam concilient famã ut potentiæ aut pietatis? Saltem oportet ut omnia fiant bono ne ac intentione, non ut hypocritæ: lubẽti item animo, promto, hilari & humili. In omni dato hilarem fac vultum tuum, it Sapiens. nam ſe beneficium accipere putat, non dare, qui noit, ut oportet, eleëmoſynam præſtare.

Matth. 10. *Luca 21.* *Vana gloria vitanda.* *Matth. 6.* *Eccl. 31.*

Oratio pro executione. *Dignatus es,* &c. ſup. pag. 10.

IACVLATORIÆ.

Q*Vamdiu feciſtis uni ex minimis meis, mihi feciſtis.* Matth. 25.

Eſto pupillis miſericors, ut pater, & pro viro matri illorũ, & eris tu velut filius Altiſſimi, filius obediens, & miſerebitur tui magis quàm mater. Eccl. 4.

Beatus, qui intelligit ſuper egenum & pauperem: in die malâ liberabit eum Dominus. Pſal. 40.

Qui miſerebitur pauperis, beatus erit. Prov. 14.

Beneficentiæ & communionis nolite oblivisci: talibus enim hoſtiis promeretur Deus. Hebr. 13.

Nihil tam divinum habet homo, quàm de alijs bene mereri. Nazianz. de pauperũ amore.

Eſtote miſericordes, ſicut Pater veſter cæleſtis miſericors eſt. Lucæ 6.

Vnicuique mandavit Deus de proximo ſuo. Eccl. 17.

Eſtote invicem benigni, donantes invicem. Epheſ. 4.

Alter alterius onera portate; & ſic adimplebitis legem Chriſti. Galat. 6.

Filioli mei, non diligamus verbo, neque linguâ: ſed opere & veritate. 1. Ioan. 3.

CAPVT XI.

De oratione, tertio opere ſatisfactorio, & illius uſu ac fructu.

TERTIVM genus bonorum operum, quo etiam Deo ſatisfacimus, eſt Oratio: Deo enim illa ſuaviſſimum eſt incenſum, & propitiatorium ſacrificium, ſi

Chrysost. in Psalm. 116. ex corde contrito & humiliato proficiſcatur; & ſi, vt S. Chryſoſtomus, magnum aliquod donum Deo offerre volumus, nihil habemus laudatione majus, nihil laudatione difficilius: neque enim ſolùm animus, ſed & corpus patitur, teſtante Spiritu ſancto, frequentem meditationem, carnis eſſe afflictionem. *Eccli. ult.* Omitto, quod eleëmoſynas aliqui præſtare nequeant, aut jejunia tolerare. Imitare ergo Davidem, qui afflictus & humiliatus rugiebat à gemitu cordis ſui, & lacrymosâ oratione Dominum placavit. *Psal. 37.* Sanè D. Auguſtinus pœnitentiales Pſalmos, cùm morituro ſibi ad lectũ affigi mandaſſet, ſe dignam pronunciavit ſententiam; neminem Chriſtianum abſque pœnitentiâ mori oportere. Orationi igitur inſtare convertentem ſe ad Dominum oportet: ſæpiſſimè enim ignis concupiſcentiæ, inundatio cogitationum, hoſtium oppugnatio clamare compellit, & levare corda noſtra cum manibus ad illum.

Varij autem ſunt orandi modi. Primus, ſi perfectionem ſpectes, eſt contemplatio. Secundus, meditatio, de illâ in libro tertio, ubi perfectorum exercitiũ; de meditatione verò, ſecundo, cùm proficientium maximè ſit, commodiùs tractatur. Præter hos, alios hîc enumerabimus. *1. Alienorum verborum uſurpatio.* Nam Primò, poteſt quis alienis verbis orare, ut cùm Pſalmos recitamus, aut alias vocales orationes: gratumque hoc Domino ſacrificium eſt animæ ſcilicet & corporis, & vitulorum labiorum noſtrorum. *Osea 14.*

2. Propriorum verborum ex affectu eructatio. Secundò, proprijs ex affectu interiore naſcentibus verbis, divinam maieſtatem alloqui: qui modus ex abũdantiâ affectus provenit. quando enim ſicut adipe & pinguedine repletur anima noſtra, tunc labijs exultationis Deum laudat os noſtrum; &, cùm lætatum eſt cor noſtrum, tunc exultat lingua noſtra. ex abundantiâ enim cordis os loquitur, & facundos efficit amor atque diſertos.

3. Alienis verbis ſuorũ interſertio. Tertius modus mixtus eſt, cùm alienis verbis quaſi pennis anima elevatur à terrâ, & poſteà per ſe fertur

ſuiſque

isque se librat. quod fit, quando quis attentè legit & nsim aliquas vocales orationes, & ex affectu sub riente ipse pergit sibi formare orationem, ac subinde edit ad aliam.

Quartò, quando vocali oratione non aliam addi- 4. *Suspiriorũ* ius, sed tantummodò affectibus & suspiriis ferventio- *in oratione* bus in Deum eam intersecamus, idque aut crebrò, *intersectio.* el post singula verba, aut certè complura attentè ex- ensa: ita ut quævis ferè corporis respiratio sit ad Deum mentis elevatio & adspiratio.

Quintus modus est, & compendium totius perfe- 5. *Brevium* tionis, jaculatoriis velut sagittis cælum petere, & se *orationum* Deo conjungere Qui enim adhæret Deo, unus spiritus *in cælum fa-* st cum eo. Illis certè cor amantissimi Redemptoris *cula.* ostri suavissimè vulneratur. Vulnerasti, ait, sponsa, cor *Cant. 4.* neum in uno crine colli tui, in uno oculorum tuorum. el semel enim oculos in cælum attollere cum arden- affectu, efficax oratio est, & tenerrimè afficit Patrem isericordiarum. affectus enim fons sit oportet ejus- odi orationum; quales sunt dolor de peccatis, com- ti Christo, desiderium cælestis patriæ, tædium hujus tæ mortalis, tristitia in adversis, gratitudo magna ob numera Dei beneficia, admiratio operum ejus, fidu- a in Deum, zelus honoris ejus; sed in primis charitas Deum accensa, quâ anima perpetuis ignitisque de- deriis desiderat, ut cervus ad fontes aquarum, hauri- aquas in gaudio de fontibus Salvatoris. Affectuum tem hujusmodi ignis maximè in meditatione exar- scit, ut loquitur Propheta David: qui proinde toto e iaculatoriis fovendus est, repræsentatâ etiã sibi per- nâ Christi, uti in meditatione fuit considerata, velut communione, aut alio exercitio, quo affectus singu- riter excitatus fuit. si enim sic omnia ad illam referã- r, aut Christo offerantur, affectus excitatus magìs fo- tur & roboratur, cùm in omni opere renovatur. Per- le tamen est etiam absque affectu illo certas, ex Psal-

mis potissimùm & sacris literis, habere paratas, & usurpare, ut eo pacto sæcularium conversatio, & negotia condiantur spirituali succo, & rerum quas sensibus percipimus species non se tantùm, sed Dei nostri gloriam nobis loquantur. Nihil enim utilius, aut suavius est, quàm istâ arte, ut ita loquar, chymicâ, ex terrenis aurum obryzum diuinæ charitatis eruere, & unum in omnibus quærere ac invenire Deum; & ijs, quibus velut pedicis mortales illaqueantur, quasi pennis volare, in Deo requiescere, ac in æstu tentationum os nostrum aperire, & attrahere spiritum verum filiorum Dei.

6. Singulorū verborum meditata expensio.

Sextò, orationis Dominicæ vel alterius orationis verba singula meditatè expendere, atque iis quamdiu sapit insistere, ac deinde ad alia pergere; colloquiis interjectis, quæ in Deum charitas variique affectus dictaverint.

7 Præceptorum, vel Regularum consideratio.

Septimò, aut Decalogi mandata singula, aut Ecclesiæ præcepta, aut Regulas sui instituti considerare, quo nimirum pacto eas servet, & servare oportuerit, quo modo adversus eas deliquerit: atque excitatâ contritione, recitare *Pater*, & *Ave*, aut Psalmum aliquem, v. g. *Miserere*, *Te Deum*. Idem potest fieri circa peccata capitalia, potentias animæ, sensus quinque.

Triplex orationis vocalis attentio. 1. Cor. 14.

NOTANDVM I. In oratione vocali triplicem esse attentionem. Prima ac necessaria est ad verba: ut ea debitè, distinctè, intelligenter & integrè proferantur. Secunda, quâ ad sensum animum advertimus, & oramus spiritu & mente, cibumque quasi mandimus, ac ejus saporem degustamus. Tertia est ad Deum, quem oramus, & rem illam, quam impetrare optamus. Quapropter initio orationi finis præstituendus, & quoad fieri potest divinæ præsentiæ, ac curiæ cælestis memoria excitanda.

Quæ præparatio ad orationem pro-

NOTANDVM 2. in hisce modis orandi prolixioribus in principio oportere animū colligere, velut ante meditatio-

ditationem. Secundò, se coram Deo statuere. Tertiò, gratiam ad rectè orandum suppliciter flagitare.

lixiorem necessaria.

NOTANDVM 3. dum sic percurruntur præcepta, & post singula dicitur excitanda contritio, expedire, cum contritione aliquod opus satisfactorium adjungere, aut genua flectendo; aut hoc vel illo situ laborioso, decenti tamen, supplicando. Est & ipsa quidem oratio satisfactoria, quæ subjicienda dicitur; sed & ipsa magìs erit, si ejusmodi fuerit, quâ indulgentias promereri possimus, quemadmodum in variis articulis Indulgentiarum meritò concessarum ad honorem S. Caroli Borromæi, tam illustris hoc tempore in Ecclesia orti sideris, invenies. In illis enim is qui consilio Confessarii paret, aut actum regulæ suæ exercet, aut mortificationis, aut quid simile, remissionem tertiæ partis peccatorum consequitur. Qui conscientiam examinat, aut crucem aut imaginem devotè salutat, aut se Deo commendat, aut Angelo Custodi, aut sancto Patrono suo, aut initio operis faciet ter signum sanctæ crucis, aut dicet ter *Deus in adjutorium*; lucratur decem annos Indulgentiarum. Similiter is qui dolet de peccatis, & confessionis habet propositum. Qui verò recitat *Miserere*, *Credo*, aut *Te Deum laudamus*, ad honorem sanguinis Christi JESV, pro nobis effusi, & septies terram osculatus fuerit; lucratur eas Indulgentias, quas obtineret, si eo die scalam sanctam ascenderet.

Iuvat orationem pœnale opus.

Indulgentiis utere.

Hæc carptim attingo, ut indicem solùm quantum thesaurum quivis colligere possit, sive sanus, sive infirmus, si prudens spiritualis mercator existat.

TERTIÆ IMAGINIS ANNOTATIO.

Ante orationem præpara animam tuam.

CVm A *oratio ſit cum Deo colloquium, ſedulò ad eam te cõfer,* B *Deumq́ præſentem cogita, nec eam (quod hic* C *mundanus facit) ob ulla* D *mundi negotia differ. Verùm omnibus poſtpoſitis oraturus* E *conſcientiam examina, deteſtare* F *peccatum, teterrimum monſtrum, cujus caput eſt pavonis, venter hydropici, pedes ſalacis hirci, cauda ſcorpionis. pavone ſuperbia vitæ, hydropiſi avaritia, concupiſcentia carnis petulantis hirci pedibus, ſcorpionis caudâ peccati venenum, & calvariâ ſtipẽdium ejus mors denotatur.* G *Iejunium (ſub quo omnis mortificatio continetur) &* H *eleemoſynã cum oratione conjunge, ductum tui* I *Angeli Cuſtodis ſequere; animumq́* K *ſilentio,* L *ſolitudine, piaq́ lectione, ut hic Eremita, para:* M *ſpem excita,*
Iſaiæ 30. N *orationemq́, quæ gladium habet verbi Dei, cor accendit, ad vitia ſuperanda animat, ad Dei honorem inſtitue, ut* O *peccata ſuperes, utq́* P *virtutẽ à Deo impetres. Hæc autem Deo adſtat alata, qui animam à terrenis elevat: armata, quia vinci à malitiâ nequit; ſed per crucem & ardua coronam obtinet Hanc proſtratus ante thronum Dei humiliter flagita, vel ut* Q *reus, aut ut pauper, aut ſponſa. Hanc præparationem* R *Moyſes præmonſtravit.*

Ante orationem præpara animam tuam
Bona est oratio cum ieiunio,
et eleemosyna. Tob: 12.
A
B
C
D
E
F
G
H
I
L
M
N
O
P
Q
R

MEDITATIO.

De Oratione ritè instituendâ.

HOmo. In viâ desertâ, inviâ, & inaquosâ, sic in sancto, & coram sanctis tuis apparui tibi, ut vi- *Præsentia Dei.*
eam virtutem & gloriam tuam. Sedeo hîc bone JESV *Psal. 62.*
olitarius, & gemens taceo; quid enim aliud facere
ossum in valle lacrymarum longè à te ad quem suspiro? & hîc sedeo, ut elevem me supra me. Respice,
uæso, ad me. Ad te enim levavi oculos meos, qui ha- *Imploratio gratiæ.*
itas in cælis: unde enim veniet auxilium mihi nisi abs *Psalm. 122.*
e bone JESV? At verò si justus in principio orationis
ccusator est sui, ego impius & peccator ubi pare-
o? Ecce manus meæ adhuc sanguine plenæ sunt, & *Isaia 1.*
ultiplicatæ sunt iniquitates meæ super capillos ca- *Psalm. 39.*
itis mei. Miserere Domine, & dele quæso, bone JE-
v, sanguine tuo iniquitatem meam: ego te per hunc
umillimè rogo, ego vermis & non homo, ut tibi
oqui possim, & te alloqui puluis & cinis in conspe-
u Sanctorum tuorum. Erubesco quidem loqui quia *Humiliatio*
emini me contempsisse te, (horresco cogitans) & lo- *sui.*
uentem, aures obturando, non audivisse; sed tu JE-
v, spes mea cor contritum & humiliatum Deus meus *Psalm. 50.*
n poteris despicere? non potes negare nomen tuum
uod manifestasti mihi: Doleo enim ex amore tui, *Actus contritionis.*
uod unquam vel otioso verbo ausus fuerim con-
mnere præcepta tua.

CHRISTVS *præsens & scrutans corda.*

Sic contritionem ante omnem orationem excitare
onvenit. Non enim est speciosa laus in ore pecca- *Eccli. 15.*
ris. Et rectè dixit Psaltes meus: Iniquitatem si a- *Psal. 65.*
exi in corde meo, non exaudiet Dominus: & disci-
ulus meus. Si cor nostrum non reprehenderit nos, *1. Ioan. 3.*
duciam habemus ad Deum. Et certè quâ fronte &

arrogantiâ nondum reconciliatus mihi, & post injurias gravissimas dona maxima ad me petiturus peccator accedit, cui supplicia parata non præmia? It etiam te & orantes me præsentem oportet ut agnoscant. Quid enim indignius mihi loqui, & nec præsentem me agnoscere? aut veluti absenti sacrificium offerre? Sacrificium enim oratio est, ideò dixit psaltes meus: Dirigatur oratio mea sicut incensum in conspectu tuo Domine, elevatio manuum mearum sacrificium vespertinum: sacrificium Deo spiritus contribulatus, cor contritum & humiliatum Deus non despicies. Nunquid enim manducabo carnes taurorum, aut sanguinem hircorum potabo? Immola ergo sacrificium laudis, & redde mihi altissimo vota tua,

Præsentia Dei in oratione retinenda.

Oratio est sacrificium.

Psal. 140.

Psal. 50.

Psalm. 49.

Haccine vera, ut suprà pag. 7.

HOMO. O utinam offerre queam quod non despicias, sed ascendat sicut incensum in conspectu tuo! utinam ligna quamumcumque madefacta, ut olim ab Eliâ accenderet ignis tuus, id est, amor tuus, quem voluisti vehementer accendi! secundùm enim ligna silvæ sic ignis exardescit. Vtinam quod Bernardus tuus monuit, semper cogitem intrans ad orationem propheticum illud: Ingrediar in locum tabernaculi admirabilis usque in domum Dei. Omninò siquidem oportet nos orationis tempore curiam intrare cælestem, illam utique curiam in quâ tu Rex regum stellato sedes solio, circumdante innumerabili & ineffabili spirituum exercitu. Vnde & ipse qui viderat, quia majorem numerum non invenit, millia ait millium ministrabant ei, & decies centena millia assistebant ei. Quantâ ergo cum reverentiâ, quanto timore, quantâ illuc humilitate accedere debet à palude sua præcedens, & repens ranuncula vilis, id est, homo mortalis? quàm tremebundus, quàm supplex, quàm

Eccl. 28.

Bern. serm. de quatuor modis orandi.

Orans stat coram curiâ cælesti.

Dan. 7.

quàm denique humilis & ſollicitus, & toto intentus animo majeſtati gloriæ in præſentiâ Angelorum, in concilio juſtorum & congregatione, aſſiſtere poterit miſer homuncio? ſed tibi Domine qui ſuſcitas de pulvere inopem, & erigis de ſtercore pauperem, miſerorum non poteſt diſplicere deprecatio. ſuſcipe igitur hanc meam & cor & animam meam, & aſcendat oratio mea ſicut fumus aromatum in conſpectu tuo, & da mihi exhibere corpus, & animam hoſtiam viventem, ſanctam, & tibi placentem, cadatque ignis tuus Domine & voret holocauſtum, & ligna & lapides, pulverem quoque & aquam tribulationis, quæ eſt in circuitu meo, niſi aliud viſum fuerit pro gloriâ nominis tui. *Pſal. 112.* *Rom. 12.* *3. Reg. 18.*

Potentiſſime Deus, &c. ut ſupr. pag. 130.

CHRISTVS DOMINVS.

Ante omnem autem orationem præpara animam tuam, & noli eſſe quaſi homo qui tentat Deum. Nónne enim tentat me qui abſque præparatione ad me venit aliena cogitans, & labiis me honorans cùm cor ejus longè ſit à me? itaque oraturus ſtatue an me tentare velis & ad iram provocare negligentiâ tuâ vel contemptu, an verò placare. Nónne ſcis quomodo ſancti & electi mei etſi ſummâ ſenſuum cuſtodiâ ambularent ſemper coram me, ſollicitè ſe tamen paraverint ut mihi loquerentur, cùm ſcirent ab oratione magnâ ex parte pendere ſalutem univerſam? meminiſti Jobum pro reverentiâ dicentem: Semper ego quaſi tumentes ſuper me fluctus timui Deum, & pondus ejus ferre non potui? Aſpice ut Publicanus ſtet à longè, & nec oculos in cælum levare audeat? Aſpice ut Magdalena ſtans retrò ſecus pedes lacrymis meos rigavit pedes, & capillis ſuis terſit? *Eccl. 18.* *Præparatio ad orationẽ neceſſaria.* *Iſaia 29.* *Humilitas in oratione neceſſaria.* *Iob 31.* *Luc. 18.* *Luc. 7.*

Potentiſſime Deus, &c. ut infrà pag. 130.

HOMO. Erubeſco dum cogito quantâ diligentiâ

Causam dicimus apud Deum. tiâ, studio, quanto tempore lites apud judicem instruat patronus, ut à crimine cliens absolvatur, aut frustum terræ acquirat aut retineat. etjam scio coram te supremo judice, & curiâ tuâ causam me, dum orationem fundo, dicere, & de æterno agere supplicio vel præmio, & potero in eâ torpere, & in ludo ac fabulis vigilare? *Præsentia Dei.* Accedentem ad Deum tuus aiebat Apostolus, credere oportet quia est. Ita video incredulitas nostra, & cæcitas, quâ te præsentem non agnoscimus, irreverentes nos facit coram te, coram quo tremunt universæ potestates. *Psal. 43.* Humiliata est in pulvere anima nostra, & conglutinatus est in terrâ venter noster. Exurge Domine adjuva nos. Et unde obsecro fieri potest Deus meus ut obliviscamur tui, dum loquimur tibi magis nobis præsenti, quàm nos ipsi nobis?

CHRISTUS. Quòd sæpè alia pluris faciatis & magis curæ habeatis, quàm mecum loqui; & haurire aquas benedictionis de fontibus meis. Hæ curæ velut spinæ animam in merditatione pungunt, & ineptum efficiunt inspirationibus meis, & auxilium, *De negotijs in oratione cogitare nocet ijsdem.* quod in rebus gerendis necessarium est, excludunt, ideoque sæpè infelicem exitum habent concio, aliaque occupatio in oratione versata & velut colloquio meo prælata.

Vanum, vanum est vobis fili mi ante lucem surgere: quamdiu enim illam oratione à me sole justitiæ non tantùm non impetratis, sed etiam excluditis, nónne frustrà ire tentatis, & negotia illa tractatis? imò præposterâ hâc & stultâ diligentiâ eorundem successus distractione variâ retardatis? Ideò monui *Eccl. 38.* per Ecclesiasticum; Sapientiam scribe in tempore vacuitatis, & qui minoratur actu sapientiam percipiet. Quâ sapientiâ replebitur qui tenet aratrum, & qui gloriatur in jaculo? neque potest verbum meum

emen verum, cùm cadit inter has spinas, non suffo- *Luca 8.*
ari, quæ sunt solicitudines sæculi: ideoque parti- *Agenda*
curas cum alijs exemplo Moysis oporteret. Imò *cum aliis*
ide an actiones omnes tuæ ita ordinatæ sint, ut o- *partire.*
ortet, ut in oratione te non perturbent. Pharao *Exod. 18.*
peribus lateris & luti & quæsitione palearum distine- *Exod. 5.*
at populum meum, ne de sacrificio cogitaret: tu verò
aude dæmonis detectâ veni, & sacrificio laudis ho-
orifica me, illic enim iter, quò ostendam tibi salutare
neum.

Credo tibi, &c. ut suprà pag. 7.

HOMO. Certè video nihil magis necessarium no-
is esse quàm crebrò, & uti convenit, orare, id est; te
egem Regum omne bonum nostrum accedere,
que frui, in te delectari. Dixisti enim æterna veri- *Ephes. 6.*
s: oportet semper orare, & non deficere. Et per A- *Orandum*
ostolum monuisti ut essemus per omnem oratio- *assiduè.*
em & obsecrationem orantes omni tempore in spi-
itu & in ipso vigilantes in omni instantiâ: cùm enim
ullum sit bonum quod sine te facere possumus, aut
ullum sit malum quod evadere in tanto diluvio mi-
eriarum nostrarum; hoc solum habemus residui ut
culos dirigamus ad te, neque ullo pacto melius quis
ua promovebit, quàm tibi benignissime Deus sup-
licando: tu enim operaris omnia in omnibus, & nisi
Dominus ædificaverit domum, in vanum laborave-
unt qui ædificant eam. Vis quidem liberalissimè *Deus orari*
Deus largiri bona tua & præsidia gratiæ tuæ, verùm *cupit.*
is ea à nobis postulari, atque adeò sine intermis- *Thess. 5.*
ione nobis orandum est. Ut rectè Chrysostomus *Serm. de*
uus dixerit: Ipse contra se ipsum tela ministrat, *Moyse.*
ui hostem precum instantiâ non fatigat. mœnia
nostra oratio, & inexpugnabilis est armatura,
c tutissimum nec unquam fallens munimentum, *Chrysost l. 1.*
ari facilitate vel unum repellens militem, vel in- *& 2. de o-*
umerabilia hostium millia. Et quemadmodum *rando Deo.*
corpus

corpus hoc nostrum, si non adsit anima, profectò mortuum est, ac fœtidum: sic anima, nisi seipsam incitet ad orandum, mortua est, ac misera, & graviter in conspectu tuo olens. in lege igitur tuâ meditabitur die ac nocte, & totâ die meditabor justitiam tuam.

Potentissime Deus, ut infrà pag. 130.

S. Cathar. dial. cap. 66. August. Psal. 118.

CHRISTUS. Scito tamen quòd non cesset orare qui non cessat benè agere, ut Catharinæ Senensi aliquando dixi. & verè qui rectè novit orare, rectè novit & vivere.

Sap. 8.

Chrysost. l. 1 de orando Deo.

Phil. 3.

Psalm. 54.

Isaia 56.

HOMO. Cùm hæc ita sint, nimirum non omnes vehementer orationi affici, & colloquio tuo. An habet amaritudinem conversatio tua, ô dulcedo ineffabilis? Qui fieri potest ut longæ fabulæ & inanes sermones tædium etiam quandoque religioso non adferant, & molesta plerisque longa sit oratio, & colloquium tuum? cùm videro, ait quispiam, non amantem orandi studium, nec hujus rei fervidâ vehementique curâ teneri, continuò mihi palàm est eum nihil egregiæ dotis in animo possidere. Rursus, ubi quem conspexero, insatiabiliter adhærentem cultui divino, idque in summis damnis numerantem si non continenter oraverit, conjecto talem omnis virtutis firmum esse meditatorem ac Dei templum. Et quoties vacamus orationi, simul & Angelis copulamur, & societatem, quam cum brutis animantibus habemus, procul effugere videmur. Angelorum enim opus est deprecatio. At verò quid suavius eâ esse potest, cùm per illam conversationem habeamus in cælis & ascendat mens nostra? ad te enim primam causam, ejusque proinde instrumentum aptissimum evadit. O quis mihi dabit pennas sicut columbæ, & volabo & requiescam? Quis adducet me in montem sanctum

um tuum,& quando lætificabis me in domo oratio-
s tuæ?

Credo tibi, ut suprà pag. 7.

CHRISTVS. Ideò de luce vigila ad me, & ani-
a tua desideret me in nocte. Equidem nihil mihi
agis displicet, quàm orationem, seu meum collo-
uium aliis occupationibus postponi. Quid enim? ego
o ad ostium & pulso, & repulsam abs te patiar, neque
dmittar ad colloquium, donec fæx hominum & re-
m præcesserit, ut & tum illa obstrepat mihi loquenti,
tibi? Vnde Ecclesiastes meus solummodo hoc inve-
quod fecerit Deus hominem rectum, & ipse se infi-
tis miscuerit quæstionibus. Et sic opponit homo nu-
em sibi ut non transeat oratio. Dic mihi, si quis in-
tumentum invenisset, quo omnia sibi compararet
ona, velut lapidem philosophicum, quanta putas sol-
citudine eum servaret?

Irreverentia in oratione quomodo cõmittatur.

Eccli. 7.

Ierem. lam. 3

HOMO. Hoc nos in oratione tepidos facere vi-
etur, quòd in eâ fiduciam, ut oportet, non habea-
nus.

CHRISTVS. Nónne tamen crebrò dixi: Petite & ac-
pietis, quærite & invenietis? & rursus: Omnia quæ-
umque orantes petitis, credite quia accipietis & eve-
ient vobis? & rursus: si quis autem vestrum indiget sa-
ientiâ, postulet in fide nihil hæsitans, non enim qui
æsitat æstimare debet, quod aliquid accipiet à Domi-
o? An hæc sunt vera? si vera hæc sunt, quomodo diffi-
ere mihi potestis cùm & artham habeatis sanguinem
eum & mortem meam?

Fiducia necessaria in oratione.

Iacobi 1.

1. Cor. 12.

Nemo quidem dicere potest *Dominus* JESVS nisi
n Spiritu sancto, neque sufficientes estis cogitare ali-
quid ex vobis, quasi ex vobis, sed sufficientia vestra ex
ne est, attamen omni horâ paratus sum, & etiam si fili
ni mediâ nocte veneris ad me, surgam, & opitula-
bor tibi: memento verò ejus quod monui. Tu au-
tem

2. Cor. 3.

Lucæ 21.

Solitudinem amat oratio.

Matth.6. tem cùm oraveris intra in cubiculum tuum, & clau-
ſo oſtio ora patrem tuum in abſcondito, & pater
tuus, qui videt in abſcondito, reddet tibi. Solitudinem
itaque ama quantum potes: in eâ enim ſolitus ſum lo-
qui ad cor hominis.

Credo tibi ut ſuprà pag.7.

Caſſ. collat. 10. cap. 5. HOMO. Immò illi ſoli, ut audio, puriſſimis ocu-
lis divinitatem tuam ſpeculantur, qui de humilibus
Iſaia 30. ac terrenis operibus, & cogitationibus aſcendentes
ſecedunt in excelſum ſolitudinis montem. In ſilentio
enim & ſpe, ut ait Propheta tuus, eſt fortitudo no-
ſtra.

CHRISTVS DOMINVS. Neque obliviſcere mo-
niti, quod Tobiæ dedit Angelus meus: Bona, in-
quiens, eſt oratio cum jejunio & eleemoſyna. Hanc
igitur præſta, ſeu corporalem ſeu ſpiritualem, ideoque
ad templi fores pauperes excubare adverte; Et, ut
Chryſoſtomus meus ſuaſit, arculâ domi habe paratam
Eleemoſyna comes orationis. in quam oraturus eleëmoſynam conjicias. ſic & mor-
tificationem, quæ jejunii nomine continetur, vel re
ipsâ exerce vel propone.

HOMO. Ex his colligo omnes virtutes ad perfe-
ctam orationem ordinari: & nihil magìs à te poſtu-
lari. Nónne ideò tam ſeverè horarum penſum exi-
gis, uſque eò ut mortem etiam, niſi quis præſtet,
commineris? O quanta charitas tua Deus meus
dum tantopere deſideras meum alloquium ex infi-
Oratio ſuavis cum Deo ſermo. nitâ bonitate tuâ! utinam ſicut tu delectaris allo-
quio meo qui ſum vermis & cinis, ita ego tuo! uti-
nam ſaltem miſeria mea me anhelare faceret ad allo-
quium tuum, & ſitire ſicut ſitit cervus ad fontes
aquarum! quàm dulcia inquiebat ille faucibus
Pſal. 118. meis eloquia tua ſuper mel ori meo! Certè ma-
gna illa multitudo dulcedinis tuæ, ſcio non guſtatur
niſi à perſeverantibus in oratione; ſi te unum ibi
quærant & deſiderent, te omne bonum toto corde

Quæ

Quem enim docebis ſcientiam, & quem intelligere *Iſaiæ 28.*
facies auditum? ablactatos à lacte, avulſos ab uberibus. O Beati Angeli & Sancti Dei vos jam guſtatis & *Angelorum invocatio.*
videtis, quàm ſuavis ſit Dominus, veſtra omnis occupatio oratio eſt & laus Dei ſemper in ore veſtro. Cãtate quæſo pro me exule in patriâ Domino meo Canticum novum: cantate & pro nobis miſeris, bene pſallite ei in vociferatione. Ego enim ſæpè dum oraturus cauſam meam agere volo, reum eheu! me efficio. Et laudare Deum ac Dominum noſtrum & veſtrum cu- *Iſaiæ 40.*
pientes ſæpè nos miſeri offendimus, & ecce pro gratiâ referimus indignationem. O ter magne Deus, qui tribus digitis ſuſpẽdis orbem, & portas omnia verbo virtutis tuæ, reſpice nunc obſecro te per viſcera pietatis tuæ meam fragilitatem, quâ fit ut minore tecum quàm cum homine reverentiâ loquar. Pudet, pudet etiam ab ethnico docẽre audire: ſic cum Deo loquere quaſi ho- *Seneca.*
mines audiant, ſic cum hominibus quaſi Deus te audiat. Quid mirum videri nobis debet ſi quando à te non exaudiamur, qui te audire, & te alloqui vix dignamur? & tamen, ô infinita bonitas! deſcendis quotidie à *Applicatio ad Communionem.*
ſummo cœlorum, & ſiſtis te inter manus Sacerdotum, ut præbeas te mihi, & nutrias me, & confortes me, & loquaris ad cor meum, & ego miſer vermis terræ ad tum, caritate æſtuans unicum refugium meum. Venis autem ut benignè cominus videas neceſſitatem meam, & audias ſupplicationem meam; & quæ illa? ut mihi des ex hoc momento amare te in æternum; ex hoc ſtare coram te in æternum. Veni igitur, veni, deſcende priuſquam moriar, ô vita mea, ut vivam. Deſcende obſecro in inferiora terræ, id eſt, in animã meam, & loquere jam ad cor ejus: ſed & da mihi, ô ſpeculum ſine maculâ, cor mundum, in quo te locem, & oculos mundos ut te aſpiciam, & manus puras ut te cõplectar, & aures apertas ut audiã quid loquaris in me, & adhæream tibi, & amẽ te omnibus diebus vitæ meæ. Amen.

Oratio pro reverentiâ in oratione habendâ.

Humiliatio sui. Gratiarũ actio. Contritionis actus. Confidentiæ actus. Luc. 15. Applicatio ad Communionẽ. Bernard. serm. 2. de natali. Diffidentia sui.

POTENTISSIME *Deus, præsentem te hîc & ubique scio, a que infinitæ esse majestatis, coram quo tremant universæ p testates, & jubilent omnes filij* Dei: *quantâ ergo me, qui sum pu vis & cinis, humilitate par esset apparere in conspectu tuo? & qu gratitudine; qui me de nihilo creasti, redemisti in sanguine fi tui, & innumeris me beneficiis omnibus diebus vitæ meæ fui dignatus? Et tamen, eheu! peccavi super numerum arenæ mari neque sum dignus, qui veniam in conspectum tuum. Verùm q ibo à facie tuâ? veniam potiùs ad te* Patrem *misericordiarun & Deum totius consolationis, & dicam:* Pater, *jam non su dignus vocari filius tuus, sed fac me sicut unum de mercenar tuis; facti sumus ut immundus omnes nos, & quasi pann menstruatæ justitiæ nostræ, & cecidimus quasi folium univer & iniquitates nostræ quasi ventus abstulerunt nos. Et nunc, D mine* Pater *noster es, nos verò lutum; fictor noster es tu, & ope manuum tuarum omnes nos. Ne itaque irascaris,* Domine, *sat & ultrà ne memineris iniquitatis nostræ. Ecce respice, popul tuus omnes nos, & dixisti:* Petite *& accipietis, quærite & inv nietis, pulsate & aperietur vobis: omnis enim qui petit accip & qui quærit invenit, & pulsanti aperietur. Quid autem pe nisi te amare, suscipere & amplecti in corde meo, ut convert ad me faciem tuam? quid pulso, nisi ut aperias mihi, & iis p quibus orare debeo, fontem misericordiæ tuæ? Etsi omnis qui p tit accipit, spero quòd & ego etsi indignissimus servus tuus.* S *propter innumera peccata mea, in secreto regalis palatii* [illegible] *per me latum judicium mortis; sed venio,* Deus *meus, ut placa possim vultum tuum da mihi, quæso per sanguinem* Filii *tui, oratio mea non fiat mihi in peccatum, & ne projicias unqua me à facie tuâ. Agnosco,* Domine Deus *meus, me nihil p facere absque te, & omnem spem meam in te colloco, omniaq; t committo, ut oratio mea, & omnia mea dirigantur sicut i censum in conspectu tuo, & descẽdat super me misericordia tu*

q

...pessim illa, quæ à me exigis, maximè orationem, ritè perfice... ad gloriam nominis tui, ac tibi, ex quo, & in quo, & per ...m sunt omnia, conjunctus esse, ô Deus meus & omnia. Absit ...deinceps te ad colloquium invitantem, & pulsantem ad ostium ...ligam, præ mundi fallacibus negotiis; inquietus sim & præ...s, dum rem omnium gravissimam ago & utilissimam, qui ...aliis menses & annos ponere soleo. En venio, ut sincere tibi of-...am cor contritum & humiliatum, quod despicere non soles, ...tus de promisso tuo, quòd petenti tribues, quærenti te offeres, ...santi aperies, & vincere dabis vitia mea & imperfectiones ...as. N. præsertim si jejunio & eleëmosynæ conjuncta sit oratio ...a. O Domine, qui solus potes facere mundum de immundo ...ceptum semine, munda cor meum & labia mea, ut exultent ...n cantavero tibi. Et reliquiæ cogitationum de hospite tanto, de ...ventu tuo, de amore tuo diem festum agant tibi, quod in omni ...rnitate cum sanctis & electis tuis, per tuam gratiam facturum ...e esse confido. Amen.

Oblatio sui.

Iob. 14. Ezech 16. Psal. 7.

Praxis præparationis ad Orationem & collectionis post eam.

...RIMÒ, pridie tempus, & negotia distribuenda quoad fieri potest; & inprimis orationi, & Missæ sacrificio certa hora ...signanda mirè ad pacem animi valere, & profectum dicebat ... Ignatius. Hoc enim pacto curæ minuuntur; quas etiam, ...m potes, exemplo Moysis cum aliis partire.

Exod. 18.

...Secundò, ante somnum mens piâ lectione, ac deinde cogi...tione, & affectu occupanda, imaginando te juxta crucem, ...t coram Deo esse, & SS. Trinitate, vel in loco ubi mysterium ...oximo die meditandum gestum est; quod ad loci compo...ionem pertinet: hæc enim nihil aliud est quàm se fingere, ...g. vel in solitudine, vel in cælo, vel in inferno; vel coram ...hristo modò nato, modò crucifixo, prout res postulat; & sic ...gam imaginationem ante orationem, & somnum alligare. ...eque tantùm hæc in meditatione valet, sed etiam in omni ...atione vocali. Sic stationes, quidam mente solâ obeunt, & ...pè utilius quàm corpore peregrinantur.

Ante somnũ quid agẽdũ.

Loci Compositio quã sit utilis.

...Nota verò lectionem piam quotidie statam esse debere, si...idem in ea nobis loquitur Deus. Quid enim aliud est, ait ...regorius, Scriptura sacra nisi quædam epistola omnipo-

Lectio pia sit stata.

Greg. l. 4. Ep. 40.

 tentis

tentis Dei ad creaturam suam. Quocirca attentè ac reverent instituenda est, non præcipitanter; sed quasi auscultando, audire possimus quid loquatur Dominus. Idque ut face dignetur, ante lectionem propositum faciendum exequendi quæ divina bonitas dignata fuerit inspirare. Post lectione gratiæ Deo agendæ, ac sententiæ aliquæ in memoriæ thesau reponendæ ex consilio D. Thomæ Aquinatis. O quantùm excresceret, si quotidie ei aliquid adiiceretur. Cujus oportun tatem cùm tantam Religiosi quotidie in mensâ habeant, fel ces fuerint si agnoscant bona sua.

Lectio pia quomodo instituenda?

Nota quòd quando ariditas major est, lectio meditationi vices supplere potest, præsertim si sententiis utilioribus insist mus: aut certè hujusmodi lectionem tunc accipimus, quâ al quando experti fuimus divinæ gratiæ radium nobis affu isse.

Eleëmosyna juvat orationem.

Tertiò, utile destinare aliquam eleëmosynam, saltem spi tualem: & mortificationem, ut nulla dies abeat quin hæc l nea ducta sit. Postridie manè, & quoties orandum, primò n gocia sepone, Deoque committe quòd est eâ verè oration promovere. Post hæc excita contritionem ante omnem or tionem: scimus enim quia peccatores Deus non exaudit. Te tiò finem orationi propone, qui non est consolationem qu rere, sed divinæ bonitati honorem exhibere, & virtutem a sanctitatem acquirere. Huc igitur dirigenda, ut defectus no stros superare possimus, & sic in oratione cum Deo luctari, u sicut in Patriarchâ Jacob, ita in nobis nervus femoris concu piscentiæ marcescat benedicente Domino. Dirigenda auten oratio ad virtutem maximè necessariam acquirendam, & vi tium primarium, seu maximè progressum impediens extirpan dum: neque difficile erit ei qui se novit, & mala sua sentit i omni oratione, & meditatione his remedia conquirere.

Contritio excitanda.

Gen. 32.

Oratio ad quid dirigenda.

Nota autem. Id quod dicitur orationem ad finem certun instituendam etiam in vocali plurimùm valere, sic enim pr variis necessitatibus psalmos singulos recitare utile est, & at tentionem conciliat. Simile si singulos psalmos pro beneficii singulis Deo offeramus.

Præsentia Dei & Angeli cõmendata.

Quartò. Deum atque Angelum præsentem intuere, mag namque excita reverentiam, & veniam cum divinâ majestat loquendi humillimè postula, ac fidei, spei, & charitatis actum elice cum trinâ genuflexione, si locus patiatur. Nota auten Angeli custodis familiaritatem ac præsentiam, tum in oratio ne frequentandam, tum in aliis nostris operibus; cum eo con sultando, & per eum divinæ majestati opera nostra offerendo,

Cultus Angeli Custodis.

proximorum,

pximorum animos, quando cum iis agendum est, per eum peparando.

Praxis etiam commoda ad affectum induendum, & collectionem animi induere personam modò rei, modò pauperis. Exterior item situs corporis humilis & devotus non parùm conducit ad fructuosam orationem: præsertim cùm in Christo Domino exemplum habeamus, qui positis genibus oravit. Et procidit super faciem suam. Ad quod Augustinus: nescio quomodo cùm hi motus corporis fieri, nisi motu animi præcedente non possint, eisdem rursus exteriùs visibiliter factis, ille interior invisibilis, qui illos fecit, augeatur. *Luc. 22.* *Marc. 14.*

Post orationem reverenter ab eâ discedere oportet: examinare defectus admissos, ac de iis veniam flagitare, & pro beneficiis ac donis Dei gratias agere; pia decreta ac proposita iterare, atque horum deinde memoriam per diem renovare, & occasiones exequendi diligenter observare. *Reverenter ab oratione discedendũ.*

Oratio duplex, altera in Meditatione præmittenda, altera ei subjungenda, & in eâ exercitium affectuum, triplex habentur suprà cap. 1. pag. 7. Item oratio post orationem longiorem: denique oratio pro executione.

Ignatus es, &c. suprà pag. 10.

IACVLATORIÆ,

qibus orationis factæ pia desideria per diem renoventur, & ad eam anima præparetur.

DEvs, *Deus meus, ad te de luce vigilo, sitivit in te anima mea, quàm multipliciter tibi caro mea!* Oratio enim fons est animæ sitientis. Psal. 62.

Adjuva me, & salvus ero; & meditabor in justificationibus tuis semper. Psal. 118.

In justificationibus tuis meditabor, non obliviscar sermones tuos. Ibid.

Quomodo dilexi legem tuam Domine! totâ die meditatio mea est. Ibid.

Dirigatur oratio mea sicut incensum in conspectu tuo. Psal. 140.

Juravi & statui custodire judicia justitiæ tuæ. Psal. 118.

In capite libri scriptum est de me, ut facerem voluntatem tuam: Deus meus volui, & legem tuam in medio cordis mei. Psal. 39.

In corde meo abscondi eloquia tua, ut non peccem tibi. Psal. 118.

CAPVT XII.

Exercitium de Lectione Horarum.

PRÆLVDIVM I. Constitue te coram Deo, & curiâ cælesti, eum toto cordis affectu laudante.

PRÆLVDIVM II. Roga ut dignitatem vocatio tuæ cognoſcere valeas,& pſallere mente ac ſpiritu.

Omnis creatura laudat Deum. PVNCTVM I. Conſidera Dei Majeſtatẽ, & quomo omnis ſpiritus laudet Dominũ,& omnia opera ejus b nedicant ei:atq; æmulare. Conſidera Secũdò,te conſ tutum, ut pro ſæcularibus, diſtractis, captivis, infan bus periclitantibus de Baptiſmo,& omnibus de ſalut *Sacerdos pro omnibus orat.* Deum ores; quàm ſit proinde æquum, ut devotè id cias. Cogita voces & lacrymas multorum ſuſpirantiu in dirâ ſervitute peccati,in æternę damnationis peric lis. Tertiò, quantum id deſideret Deus,cùm ſub pecc to gravi id præcipiat, & quàm proinde perperã priva preces devotè,publicæ diſtractè recitentur,cũ has r perſolvi infinities plus, ut ſic loquar, deſideret Don *Horas legi quantum deſideret Dominus.* nus. Quid enim eſt,Domine Deus,te pręcipere ſub p cato,ut loquar tibi;niſi dicere, Niſi mihi loquaris, quòd delector alloquio tuo,in ęternũ non loquar til O quàm debet cõſideratio cor ejus,qui te amat,acce dere;qui te vix timet percellere. *Hæccine vera*,ut ſup.p.

l. 3. de celeb. Miſſarum. De hoc præcepto ſic loquitur Innocentius III. St ctè præcipimus in virtute obedientiæ,ut divinum o cium nocturnum pariter & diurnum, quantum Deus dederit, ſtudioſè celebrent & devotè. Quar conſidera,quanto poſſes fructu & gaudio Horas le re,ſi intellectui pſalmorum,quos Spiritus Sãctus di vit,devotè intenderes;ut eos,non tamquam à Prop tâ,ut Caſſiani verbis utar, compoſitos, ſed velut à t *Caſſian. coll. 10 c. 10.* ditos,quaſi orationem propriã, profundâ cordis co punctione, depromeres; vel certè ad tuam perſon *Quomodo Sancti exẽplo ſuo nos doceant.* æſtimares eos eſſe directos: quos viri ſancti magno fectu & fructu recitare ſoliti ſunt. O quàm diſpli tibi, benigniſſime Deus, ea quæ inſpiraſti ut iis po lare nos faceres gemitibus inenarrabilibus, reci quandoque cum fabulis,& riſu,aut ſaltem vanis c tationibus,id eſt ſordibus,& ſacratiſſima verba,qui *Diſtractio Deo ingrata* longè major,quàm Sanctorum reliquiis, venera

del

ebetur, misceri! Quàm Sanctis displicet ea, quibus ipsi
eum honorarunt, verba per te inhonorari; iisque va-
ias ac turpes cogitationes subnasci: ut fiat detestabile
ud, Populus hic labiis me honorat, cor autem eorum
onge est à me! Quintò, considera, Deum ad hoc tibi
e suo patrimonio largiri alimenta, ut ritè id officium
bi præstes; & quàm turpe, in eo negligenter versari!
Laudas mihi, &c. ut infr. 137.

Pvnctvm II.* Considera Primò, orationem cana- *Oratio canalis gratiæ, & sacrificiũ.*
em esse, quo ad nos Dei gratia derivatur; & quã turpe,
lam tibi fieri, per negligentiam, in peccatum & gratiæ
etrimentum. Secundò, esse sacrificiũ quod sicut Eliæ,
gne cælitus misso accēdi debeat, ut fiat illud Psalmistæ:
n meditatione meâ exardescet ignis. Sed quemadmo-
lum. Abel optima quæq; offerebat, Cain deteriora; ita
ēpus & locum deteriora aliqui eligunt; cōmodiora vi- *Tempus aptum delige.*
bus rebus, studiis & fabulis tribuunt. Tertiò, esse quasi
acrificiũ thymiamatis, quod ex suavissimis aromatibus
onflatum: de quo Apoc. 5. dicitur, Angelos apparuisse,
abētes phialas aureas plenas odoramentorũ; quę sunt
rationes Sanctorum. Quidquid ergo virtutis in nobis
st, in oratione succendi Deo debet, ut placeant verba
ostra in conspectu sũmi principis. *Credo tibi*, ut su. p. 7.

Sapiens ait: Aurum tuum & argentum confla, & ver- *Eccl. 28.*
bis tuis facito stateram, & frænos ori tuo rectos: & at-
ende ne fortè labaris in linguâ, & cadas in conspectu
nimicorum insidiantium tibi, & sit casus tuus insana-
bilis in mortem. Quomodo enim sanabitur, qui ora-
ionem, quâ omnia mala avertuntur, efficit suâ negli- *Quid faciat distractus suâ culpâ.*
gentiâ peccatum? Quàm autem turpe, blasphema,
urpia, vana cum sacris admittere. Hinc collige, quòd
videantur hujusmodi vnâ manu Deo supplicare, alte-
râ necem intentare: est enim dispositio ad peccatum *Orationis præstantia.*
mortale, per quod crucifigitur filius Dei. Quantâ autē
intentione opus sit, jam patet, quòd nihil ex his, quę per
hanc vitam coluntur, ut Nyssenus, & in precio sũt, ora- *Greg. Nyss. de or. Dom.*
tioni

tioni præstet. Tantam autem exigebat B. Antonius, u dicat Cassianus ex ejus ore divinam, cælestem, & plu quam humanam sententiam; Nō est perfecta oratio, i quâ se monachus, vel hoc ipsum quod orat, intelligi Quid enim est, ait Aug. oratione præclarius? quid vitæ nostræ utilius? quid animo dulcius? quid in totâ nostr religione sublimius? Quanta autem reverentiâ te psal lere par est, qui pro omnibus, qui Deum inhonorant, & ignorant, venis ut adores & honores? O quātâ nos me ritò verecundiâ affici debemus, quos pudet irreveren ter agere cum hominibus, & non cū Deo, Rege regum etsi is sub peccato mortali præcipiat, ut attendamus. Quid enim gravius est? quod signū manifestius, quàm Deum velle sibi devotè abs te psalli mente, & non vo ce tantùm? Imò omnis oratio, ad hanc publicam perfe ctè faciendam, & ut voluntatem Dei faciamus, diri genda est. *Haccine vera*, ut sup. pag. 7.

Aug. in tra. de miser. tom. 10.

Irreverentia in oratione gravis.

PVNCTVM III. Considera qualē ei locum ac tempus deputare oporteat: quàm accommodum, si rei gravitas & utilitas expendatur. Quòd si in templo nequeamus (quid enim potius? quid magis Sāctis in votis, & in deliciis, quā accedere ad tabernaculum fœderis, & juxta illud habitare?) locum saltē quæramus pietati potiùs, quàm distractioni accommodum. Nūc quod ad tēpus spectat, attende verba illa: Oportet semper orare, & nē deficere, & rursum, Sine intermissione orate. Quòd si ita est, quid est, quòd omnia tempus habere videātur sola oratio & meditatio, quæ omne tempus habere debet, nullū aliquando inveniat? Sanè pudere debet eos, qui solùm privatim Horas legunt; si, cùm multis horis psallant alii devotè, ipsi cursim, brevî tempore, & distractè eas decurrant potiùs, quàm legant. Imò, quæ cærimoniis, & multorum in oratione consociatione in choro cōciliatur devotio, compensari in privato deberet insigni attentione. Nônne omne tempus vitæ ad orationem hîc devotè faciendam, animumq; in Deum eri-

In templo sæpè orandū.

Lucæ 18. Tempus dādū orationi.

Nota qui Horas legit.

erigendum, & contemplationem in cælo perpetuam dirigitur? Conſidera, precor, cui rei propter utilitatem & recreationem, tempus impendas; & adverte omnes cauſas in lectione Horarum concurrere; auxilia omnia, & quaſuis gratias impetrari. Dicit enim Dominus: Petite, & dabitur vobis; quærite, & invenietis; pulſate, & aperietur vobis. Omnis enim qui petit, accipit; & qui quærit, invenit; & pulſanti aperietur. Oratio enim justi, clavis eſt cæli: aſcendit precatio, & deſcendit Dei miſeratio, ut ait Auguſtinus.

Oratio res maxima & eam tu minimè facis.

Matth. 7.

Aug. lib ſalut mon. cap. 28.

Oratio ante Horas Canonicas, diviſa in partes ſeptem: quarum unam ſingulis hebdomadis, aut diebus uſurpare potes, aut ſi mavis, cuique horæ ſuam præmittere.

MANDAS *mihi Rex Regum, ut pſallam tibi, pſallam ſpiritu, pſallam mente, pſallam ſapienter. Et nónne gaudens gaudebo in Domino, & exultabo in Deo* JESV *meo? jucundum ſit obſecro tibi, Domine* JESV *pauperis ſervi tui eloquiũ meum, & exultent labia mea cùm cantavero tibi, & anima mea quam redemiſti, ſed & lingua mea totâ die meditabitur juſtitiam tuam; maledictum enim audio qui facit opus hoc tuum negligenter: & væ mihi ſi tacuero, ſi raptim, indevotè dixero, ſi neglexero laudes tuas, cùm ſciam eſſe omnium negotiorum maximũ, & æterna ſupplicia, niſi eas, uti debeo, perſolvero, comminatum eſſe. O charitas Deus meus; itáne tibi placet jubilatio noſtra? pſallam ergo tibi, Deo meo, cantabo tibi canticum novum, & bene pſallam tibi in vociferatione de profundo cordis & affectus mei, & cantabo Domino in vitâ meâ, pſallam tibi Deo meo amantiſſimo quàm diu ero.*

Ad Matutinum.

Invitas me Domine & ad hoc me ſuſtentas & vocas, ut confitear tibi in cytharâ & in pſalterio decem chordarum pſallam tibi, At tu Domine, nónne Deus meus es tu, & bonorum meorum non eges? Non eges, ô infinita bonitas, ſed infrenare vis os meum laude tuâ, ut benedicam nomini tuo in ſæculum ſæculi. Ideò anima mea exultabit in te Domine, & delectabitur ſuper ſalutari

Ad Primam.

suo, id est, te suavissime JESU. *Et quomodo non delectabitur in te, in te pane Angelorum omne delectamentum in se habente? Quomodo omnia ossa mea non dicent, Domine, quis similis tibi? Cor meum & caro mea exultaverunt in Deum vivum: Illud enim habitatio tua & requies tua uti spero in sæculum sæculi, & ego in te esse vivere & mori volo.*

Ad T.rtiã. *Cæli enarrant gloriam tuam, Creator mi, & opera manuum tuarum annuntiat firmamentum. Væ igitur mihi si tacuero. Væ mihi si loquar laudes tuas velut equus & mulus quibus non est intellectus. Si omnis spiritus laudet te & creatura, & confiteantur tibi omnia opera tua, Domine, Væ mihi si tacuero, qui sic amasti me, ut cantarem tibi: emisti precio, ut glorificarem & portarem te in corpore meo. Hoc si hodie dederis mihi, quid ultrà addere poteris? Benedic igitur anima mea Dominum, & omnia quæ intra me sunt nomini sancto ejus. Benedic anima mea Dominum, & noli oblivisci omnes retributiones ejus. Ecce ut* JESUS *coronat te in misericordiâ & miserationibus. Ecce ut replet in bonis desiderium tuum; & te pigebit verba pro tantis bonis illi reponere? Eia, bone* JESU, *renovetur, obsecro, ut aquilæ juventus mea, & aperi labia mea ut annuntiem laudes tuas.*

Psal. 102.

Venite exultemus Domino, ô anima mea, & jubilemus Deo salutari nostro: Dominus enim regit me, & nihil mihi deerit; in loco pascuæ ubi me collocavit. Ecce enim paravit in conspectu meo mensam adversus eos qui tribulant me, & impinguavit in oleo caput meum, oleo misericordiæ suæ, & calix meus inebrians quàm præclarus est! Misericordia tua Domine, subsequetur me omnibus diebus vitæ meæ, ut inhabitem in domo Domini in longitudinem dierum, ut habites in medio mei, & magnificet Dominus facere nobiscum, & facti sumus loquentes. Cantabo Domino, cantabo tibi Deus meus qui bona tribuisti mihi, & psallam nomini Domini altissimi.

Ad Sextam. Psalm. 22.

Fortitudo mea & laus mea Dominus, & factus es mihi in salutem. Exultavit cor meum in Domino, & exaltatum est cor meum in Deo meo, dilatatum est os meum super inimicos meos, quia lætatus sum in salutari tuo. Benedictus es Do-

Ad Nonã.

es Domine Deus Israel ab æterno, & in æternum, tua est Domine magnificentia, & potentia, & gloria atque victoria, & tibi laus. Cuncta enim quæ in cælo sunt, & in terrâ, tua sunt, Tuum Domine regnum, & tu super omnes Principes. Tuæ divitiæ, & tua est gloria, tu dominaris omnium. In manu tuâ virtus & potentia, in manu tuâ magnitudo & imperium, & dignum ducis super me aperire oculos, & intendere aures ad deprecationem meam, & descendere in cor meum? Quid est homo quòd memor es ejus, aut filius hominis quia visitas eum? Cantate Domino, ô beati Spiritus canticum novum, quia mirabilia fecit. 1. Par. 29. Psal. 8.

Misericordiarum tuarum Domine dirumpe petram, & fluant aquæ, & abeant in sicco flumina lacrymarum mearum, quia amarum est mihi vehementer dereliquisse te omne bonum. Sed notum mihi cùm feceris salutare tuum, & tu bone JESV *non dedigneris meminisse mei, & venire toties ad me, ecce, viderunt omnes termini terræ meæ salutare tuum* Deus meus, *& singulariter in spe constituisti me.* Dixisti *enim quidquid petieris fiet vobis. Verène? fallere nequis? Itaque ego vermis & non homo, de salute incertus in tot periculis, & inter tot hostes inermis, venio supplex ut diligenter, (maledictus enim qui secus facit opus tuum) summo affectu & amore te laudem, pro omni creaturâ tuâ. Ad hoc enim creatus sum, vivo, & in æternum vivam tuâ gratiâ, ô Creator, Redemptor, & Vocator, & infinitis modis Benefactor mi. Vtinam te laudare queam sicut te laudant Angeli tui in cælo, & in terrâ electi tui; inter quos frigidus adsto! sicut faceret ereptus ab inferis: pro quibus, & omnibus maledicentibus tibi, & mutis creaturis laudare te desidero; & pro satisfactione peccatorum meorum, & emendatione defectuum N. & commendatis mihi, & Ecclesiâ universâ. Desidero soli tibi intendere, vitæ filij tui mysterijs, perfectionibus, beneficiis, & doloribus illius.* Ad Vesperas. Contritionis actus. Actus spei.

Ad te levavi oculos meos, qui habitas in cælis, respice quæsi in me, & miserere mei, ut exaltem te Deus meus, & benedicam nomini tuo in sæculum sæculi; ô omne bonum, & requies mea, suscipe in unione orationum, quas filius tuus & sancti Ad Completorium.

& Sancti tui fuderunt laudem ex ore peccatoris. Admitte me intra ſacrarium exauditionis tuæ, intra chorum laudantium te, & collaudantium nomen tuum. Adſint, quæſo, mihi Angeli ſancti tui, ut pro me miſero, & mecum tibi pſallant, gratias agant pro omnibus donis tuis; ut pſallam ſapienter, pſallam ſpiritu, pſallam mente, ut unum te cogitem, te amem: ceteraq; curæ tuæ Majeſtatis relinquam, Pater benigniſsime: tu enim de me, velut unico, & velut univerſo ſollicitus es: & ſcio; quia non obliviſceris mei, quem in manibus tuis deſcribere dignatus es.

Praxis ad Horas bene recitandas.

Statue locũ & tempus.

PRIMÒ, locus aptus quærendus, & tempus deſignandum, *Tu autem cùm orare vis, intra in cubiculum tuum*, & clauſo oſtio, ora Patrem in abſcondito, ait Dominus. Quòd ſi id fieri nequit, ſaltem collige pauliſper animum, occupationibus diſtractum; deinde ſitu decenti utere; varium imitari privatim potes, qui publicè in Eccleſia ordinatur.

Vtere ſitu decenti.

D. Thom. 2. 2. q. 83. a. 13.

Attentio triplex.

Variæ induſtriæ à viris piis excogitatæ ſunt, ut animum in divino ſervitio collectum ſervarent, ne, ut D. Thomas loquitur, Deum deridere viderentur. Triplex autem eſt attentio: ad verba, quæ neceſſaria; Secundò, ad ſenſum melior; Tertiò, ad perſonam, & rem quæ petitur, præſtantiſſima. Quidquid hîc dicetur, ad aliquam harum ordinatur. Ego pauca ſuggeram, non præſcribo, Unctio quemque docet, & Spiritus ubi vult ſpirat, & quomodo vult ſpirat: quem ſequi oportet. Qui enim Spiritu Dei aguntur, hi filii Dei ſunt. Tria autem ſunt quæ ad collectionem animi conferunt. Primùm eſt, præparatio; Secundùm, memoriæ & imaginationis ſtabilitas; Tertiùm, poſt Horas recollectio.

Nota ſuggeri non præſcribi.

Præparatio. Commẽtarius in Pſalmos legendus.

Ad præparationem valet, Primò, legiſſe pium aliquem in Pſalmos commẽtarium, qualis certè eſt Illuſtriſſimi Cardinalis Bellarmini. Plus tamen de iiſdem meditationem ſenſuũ inſtituiſſe. Secundò valet meditatio matutina, & cum Deo communicatio perpetua. Semper enim, maximè Sacerdotes, oportet orare, & non deficere, atque animum collectũ ſervare. Mirum certè eſt, quot ex affectu orationis matutinæ ſenſus pii in pſalmorum recitatione à Spiritu ſancto, ut venæ aliquæ auri ſuggerantur. Tertia eſt, & magis propinqua; Primò, conſcientiam excutere, & contritionem excitare. Non eſt enim ſpecioſa laus in ore peccatoris. Secundò, omnia negotia ſeponere, & de iis cogitationem velle excludere, Deo omnia tribuendo;

Præparatio propinqua ante lectionem.

Tertiò,

Tertiò, locum, ſitum, tempus definire. Si enim locuturi cum homine, quid, & quomodo attendimus; quanto magis cauſam corum Deo noſtram acturi?

In ipſa lectione tria item fac: Primò, memoriam præſentiæ Dei, & Chriſti Domini in Vener. Sacramento exerce. Secundò, uti in meditatione dictum eſt, compoſitionem loci fac, vel unam, vel ad pſalmos ſingulos. Tertiò, pete gratiam aliquam ſingularem, vel in ſingulis pſalmis, uti exponetur, vel univerſis. *In lectione quid facto opus.*

Nota, quòd dicitur præſentiam Dei primò excitandam, in ſingulis pſalmis renovari poſſe, idque valdè expedire, omninò enim oratio, vix eſt oratio, abſque eâ, ſive cum Deo colloquiū; quis enim abſenti loquitur? Secundò, quod verò ad compoſitionem loci, quâ & memoria & Imaginatio alligatur, attinet: Nota, eam variis modis fieri, ut ex iis, quæ de meditatione myſteriorum (eadem enim ratio eſt) dicta, conſtare poteſt. Myſteria, quæ reſpondent ſeptem Horis, ſunt: pro Matutino & Laudibus, geſta in horto uſque ad domum Caiphæ; Primâ, nox in domo Caiphæ, & prima condemnatio, Tertiâ, flagellatio, & coronatio; Sextâ, condemnatio, & bajulatio crucis; Nonâ, exaltatio in crucem; Veſperis, depoſitio; Completorio, ſepultura. Hæc autem ante eas breviter, jam antè meditata; (neque enim tunc meditandum eſt, ſed quaſi in contemplatione, ac Dei præſentiâ orandum) recolantur; & Chriſto Domino præſenti, cum variis affectibus, compunctionis, contritionis, gratiarū actionis, admirationis, compaſſionis, gaudii, ſpei, amoris, recitentur. Non enim applicari omnia poſſunt, ſed recitari Domino IESV præſenti, qui cum ſanctâ Catharinâ Senenſi etiam Horas aliquando recitare dignatus eſt. Hoc verò ſpectat ad tertiam intentionem. Huc pertinet, quòd aliqui coram Deo, cum aliquo Sanctorum choro recitant Horas, aut etiam pſalmos, eumque affectum & vocem conjungunt. Hi numerari decem poſſunt. B. Virgo enim unum per ſe facit; Secundum, Angeli; Tertium, Patriarchæ; Quartum, Prophetæ; Quintum, Apoſtoli; Sextum, Euangeliſtæ; Septimum, Martyres; Octavum, Pontifices & Confeſſores; Nonum, Sacerdotes & Levitæ; Decimum, Virgines & Viduæ. Alii ex charitate per ſeptem Horas, pro ſeptem ſtatibus Eccleſiæ orant. hi ſunt: Primus, Prælati & Clerus; Secundus, Principes; Tertius, Religioſi; Quartus, Doctores; Quintus, ſæculares, cælibes, conjugati; Sextus, pueri & infantes; Septimus, defuncti, ut Deus omnium miſereatur, omnium pericula avertere dignetur. Alii ſic dividunt, ut orent Primò, pro Eccleſiâ univerſâ; Secundò, pro Superioribus;

Præſentiæ Dei memoriam habe.

Myſteria quæ horis reſpondent.

Affectus varij Thomæ Camp de diſc. clauſt. c. is.

Cum Sanctorum aliquo legere potes, aut etiam choro eorum.

In 7. horis pro 7. Statibus orare.

Quomodo Christo crucifixo hîc uteris eumq; adorabis.

ribus; Tertiò, pro subditis, aut commendatis; Quartò, pro benefactoribus; Quintò, pro adversariis; Sextò, pro conversione infidelium ad fidem; & peccatorum, ad pœnitentiam; Septimò, pro defunctis: & hoc, quasi coram Christo crucifixo, cujus corpus, est Ecclesia; in cujus capite, Superiores; dextera, subditos; sinistra, benefactores: in corde, adversarios, & amicos: in dextro pede, peccatores; in sinistro, defunctos locant. Atque ita salutantur etiam membra Christi Domini. Alii pro se septem virtutes, capitalibus peccatis contrarias, per septem Horas petunt. Poterit etiam quis capita illa meditationis, suprà posita, applicare, & imagines libro inserere, iisque se excitare.

Virtutes 7. exercere potes & flagitare.

Alia praxis circa SS. Trinitatem.

Verùm quò anima magis ad unum tendit Deum, utilius est, & oratio ea sublimior, quâ aliqui, quasi in unitiva sese exercent; & Sanctissimæ Trinitati, ac tribus personis ejusdem, singulos psalmos offerunt; secundæ tamen personæ, cùm geminas habeat naturas geminos etiam psalmos. Huc spectat, Primò Horas singulas in gratiarum actionem Deo offerre, pro septem beneficiis præcipuis: Matutinum, pro creatione; Laudes, redemptione; Primam, vocatione; Tertiam, justificatione; Sextam, conservatione; Nonam, glorificatione; Vesperas, & Completorium, pro Ven. Eucharistiæ institutione. Secũdò, perfectiones divinarum laudum, per Horas dividere: ut in Matutino & Laudibus, potentia; Prima, sapientia; Tertia, bonitas; Sexta, justitia; Nona, providentia; Vesperis, amor; Completorio, liberalitas extollatur. Tertiò, considerare præsentem Deum, per essentiam, præsentiam & potentiam; Primò, in inferno; Secundò, in terra; Tertiò, aqua; Quartò, hominibus; Quintò, nobis ipsis; Sextò, aëre; Septimò, igne; Octavò, cælo; Nonò, astris; Decimò, Angelis & Beatis.

Consideratio de 7. beneficijs.

Consideratio de 7. perfectionibus Dei.

Consideratio præsentiæ Dei.

Hos modos paucis, ut brevior sim, universim suggero, ut unum ex superioribus conflatum. Hoc verò est: Primò, conscientia excussa cum contritione, in præsentia Dei tui te constitue; Secundò, insuper finge, si libet, Christum Dominum mysterium aliquod coram te gerere, cui sic præsenti aut Horam, aut psalmum recita; Tertiò, gratiam ab eo brevissimè ad orandum pete oratiunculâ sequenti: *Credo, ô Majestas infinita, te in corde meo & ubique præsentem, & in te spero, & confido petita N. obtinere. Omnia tibi committo; & diligo te ex toto corde meo & desiderio: pro innumeris beneficiis tuis, & peccatis meis quæ detestor, & quia dignissimus es, offero hoc sacrificium, ultimùm fortè, coram curiâ tuâ, & cum omni creaturâ tuâ. Da mihi gratiam ad hoc vocato, & suscipe me in unione meritorum filij tui, & omn.*

Praxis ex varijs conflata,

nia mea, & hoc quoque propositum. Amen. Quartò, recita *Pa-*
r, & si libet, septem intentiones, septem petitionibus reno-
,per B. Virginem, dicendo *Ave Maria*, gratiam pete, teque
fer; & deinde ad *Gloria Patri*, &c. gratias age, & intentionem
ctam exerce. Initio verò alterius Psalmi, mente dicito: *Ex*
& in te, & pro te sunt omnia. Pro præsentia Dei, & amoris
tu, si lubet, & affectus suggerit, adde mente epitheton ad vo-
m *Deus*, in aliis attende ad verba Psalmorum. Mysteria au-
m Psalmis attributa, habe. Dominica, recita coram Domi-
), Primò lavante pedes; Secundò, Sanctissimam Eucharistiā
stituente; Tertiò, orante in horto; Quartò, in agoniâ posi-
; Quintò, capto; Sextò, accusato apud Annam; Septimò,
ud Caipham; Octavò, illuso ibidem; Nonò, accusato apud
latum; Decimò, spreto ab Herode; Undecimò, Barabbæ
osthabito; Duodecimò, flagellato; Decimotertiò, corona-
; Decimoquartò, populo ostenso; Decimoquintò, crucem
nplexanti; Decimosextò, eam bajulanti; Decimoseptimo,
ucifixo; Decimooctavò, elevato in crucem. Feriato die, Pri-
ò, orante in horto; Secundò, accusato apud Annam; Tertiò,
ud Caipham; Quartò, illuso; Quintò, accusato apud Pila-
m; Sextò, ab Herode spreto; Septimò, Barabbæ postposito;
ctavò, flagellato; Nonò, coronato; Decimò, populo propo-
o; Undecimò, bajulante crucem; Duodecimo, crucifixo.
stis diebus, Primò, orante in horto; Secundò, accusato apud
nnam: Tertiò, apud Caipham; Quartò, apud Pilatum;
uintò, illuso ab Herode; Sextò, flagellato; Septimò, coro-
ato; Octavò, bajulante crucem; Nono, crucifixo. Ad Primam,
rimum Psalmum recita Christo apparenti Matri; Secundum,
agdalenæ, & Tertium, tribus Mariis, hanc priusquam inci-
as, actiones diei percurre, & in confessione contritionem ex-
ta. Secundò, ante *Preciosa*, Sanctorum memoriam recole. Ad
eus in adjutorium, à Deo Patre potentiam, à Filio sapientiam,
Spiritu Sancto voluntatem pete faciendi præcepta illius. Ad
rationem, actiones omnes offer. Ad Tertiam, Primum, Pe-
o apparenti; Secundum, in Emaus; Tertium, omnibus se
stendenti; Ad Sextam, Primum, Thomæ; Secundum, pi-
antibus Tertium, in Thabor se manifestanti. Ad Nonam,
rimum, in mensa; Secundum, in monte olivarum; Tertium,
. Paulo. Ad Vesperas, Primum, nato; Secundum, circumci-
; Tertium, apparenti Magis; Quartum præsentato; Quin-
m, fugienti in Ægyptum: Sextum, *Magnificat*, invento in
mplo. Ad Completorium, disponere te quasi ad mortem per
nfessionem, & contritionem. Primũ psalmum recita, ut in le-

cto

cto mortis; Secundùm, ut in articulo; Tertiùm, ut in via ad judicium; Quartùm, ut ingressus in cælum, eoque aspira, & ex illo affectu dic: *Nunc dimittis*, &c. *Oratio pro Execut.* ut suprà pag. 10.

Nota sequendum ductum Spiritus sancti, neque anxiè, neque remissè, neque omnibus utendum, sed alicui insistendum.

Oratio post horas.

Psal. 140. *Dirigatur oratio mea sicut incensum in conspectu tuo, ô Rex regum potentissime, sapientissime, optime; & errores & evagationes ignoscat clementia tua: & suscipe eam in unione omnium orationum Christi Domini, & Sanctorum in cælo & in terrâ; ex omni affectu triumphantis & militantis Ecclesiæ, ad gloriam tuam, & laudem B. Virginis, & Sanctorum omnium, & eorum, quos hodie colendos suscepi, ad memoriam passionis, gratiarum actionem, pro omnibus beneficiis tuis, ad salutem omnium qui se mihi commendarunt, in satisfactionem pro peccatis, & gratiâ tuâ impetrandâ, & hâc virtute N. & concede, ut sicut semper laus tua est in ore nostro, ita etiam in opere te prædicemus, modestiâ, zelo, devotione, resignatione, obedientiâ & patientiâ nostrâ, ut omnes te ament & glorificent, Amen.*

Leo X. concessit recitanti post officium sequentem orationem, remissionem omnium negligentiarum admissarum in recitatione officii:

Sacrosanctæ ac individuæ Trinitatis, crucifixi Jesu *Christi Domini nostri humanitati, & beatissimæ & gloriosissimæ Virginis Mariæ fœcunditati, & integritati, ac omnium Sanctorum Sanctarumq; universitati, sit sempiterna laus, honor, virtus & gloria, ab omni creaturâ, nobisq; remissio omnium peccatorum, nunc & semper, & per infinita sæcula sæculorum, Amen.*

Beata viscera Mariæ Virginis, quæ portaverunt æterni Patris Filium: & beata ubera, quæ lactaverunt Christum Dominum. Pater noster. Ave Maria. Divinum auxilium maneat semper nobiscum. Amen. Suscipe clementissimè Deus, &c.

CAPVT XIII.

Regula brevis & Semita ad finem, ad perfectionem, & vitam verè beatam in quolibet vitæ statu.

O Viator, memento, memento ad æternitatem te tendere omnino longissimam, viâ tamen brevissimâ vitæ hujus. Hora enim & momentum est vita nostra. Vis viam scire? via mandata sunt verè facilia; hoc enim veritas dixit. Túne dubitas? nefas est. Vita est, & in quâ currere possis cum eo, qui dicebat: Viam mandatorum tuorum cucurri. Times ne nõ possis decurrere? Omnia potes in eo, qui te confortat. Attende, obsecro, & memento, mi frater, liberi sumus: nemo, nemo nisi volentes seducere potest; nemo tentando te, nisi velis, superare. Fidelis enim Deus, non patietur te tentari supra id quod potes. Credis? ergo metum pone, & in Domino JESV murum transgredere. Sed forsitan semitam quæris? En tibi, ô frater, à Domino & mihi monstratam. Brevis est & facilis, si amemus salutem, & Dominum nostrũ IESVM CHRISTVM. Juva me vicissim precibus, nam frater qui adjuvatur à fratre, erit quasi civitas firma: Et scriptum memini: Væ soli, quia cùm ceciderit, non habebit sublevantem se. Ambulemus ergo pariter, sequamur JESVM & vestigia ejus. *Psalm. 118.*

1. Quotidie manè experrectus mox velut viator oculos ad Deum & cælum converte: & quandoquidem tibi eundum est, statue passus omnes, id est, cogitationes, verba & opera ad majorem Dei gloriam ex summo amore dirigere: idque firmiter, ut mori potiùs malis quàm Deum patrem amantissimum offendere. In decursu diei hûc reflecte, an actiones eò te ducant; an cũ Deo, & coram eo ambules, & si in re aliquà dubites, dic: Ostende mihi viam, in quâ ambulem, quia ad te *Quid manè faciendum.* *Intentio recta.* *Psalm. 142.*

A passu tua pendet æternitas. levavi animam meam. Attende, ô frater, quanta sit dementia te passum figere, & nescire in quo loco, an in vitâ an in morte sempiternâ, ab uno enim passu omni horâ & momento tua pendet infinita & interminabilis æternitas. *Credo tibi*, ut sup. pag. 7.

Angelus custos dux noster. 2. Duces tibi à Deo datos sequere. Hi sunt 1. Angelus tuus custos, eum in omnibus consule, eoque utere familiarissimè; sæpè roga de viâ, eique omnia tua committe & commenda. *Item superiores.* Deinde roga superiores, eisque pare, uti Deo, qui enim illos audit, eum audit. *Lucæ 10.* *Item Monitor.* Adjice his monitorem virum probum, quem maturè delige; & observa. *Credo tibi, &c.* ut sup. pag. 7.

Qualiter in occursu creaturarum quis se gerere debeat. 3. Occurrent tibi in viâ creaturæ Dei, & opera ejus ex his omnibus utilitatem capies, si omnia propter te velut solum facta, & salutem tuam arbitreris, Deum in omnibus pro te operari, & ita tibi in omnibus præsentem esse, quasi tu solus cum Deo in orbe esses: & de bonis semper Deum lauda, eique tribue; *Deus in omnibus operatur pro te.* quia creaturæ ejus sunt famuli hæcque jussu ejus tibi præstant. Si autem à viâ rectâ te seducerent, ut sunt pulcra, curiosa suavia, &c. seductores agnosce. Cogita certò æterna bona perdenda aut hæc abnegenda esse tibi. *Creaturæ abnegandæ, quia in ijs mors.* Adverte hæc satiare, aut replere non posse, & contemne ut laqueum & venenatum poculum, de quo dicere liceat *4 Reg. 4.* Mors in ollâ. Quis sapiens vas pertusum, aut tale quod quo plus coneris implere, minùs impleatur, id tamen *Cor hominis frustra implere quis conatur.* implere conabitur? Nónne autem certum est, ut Poëta quòd tantum crescat amor nummi & aliarum rerum quantum ipse? neque satiari ullo pacto cor hominis aut impleri possit! *Hæccine vera*, ut sup. pag. 7.

In adversis quid faciendum. 4. Occurrent mala & adversa, morbi, egestas, &c. Omnia tribue Deo, deque ejus manu paternâ & medicâ accipe, illiusque providentiæ te & illa committe *Attende ad Christi passionem.* cumque oportuerit Christum pati, & ita intrare in gloriam suam, te & tua mala cum eo, ejusque doloribus compara, & tolle crucem tuam, & sequere eum. Pa-

cer

...m autem animæ ante omnia ſerva, ut arcem tutiſſi-...am, & fiduciam in Deo eiuſque providentiâ loca, ...icquid accidat, ei tribue; de futuris nihil inquiras ...pliùs: Ipſe regit nos, & omnia novit, & poteſt. Illi ...nnia vivunt, & propter eum ſunt, ideoque ei com-...itte univerſa. *Credo tibi, &c.* ut ſup.pag.7. *Reſigna te.*

5. Occurrent etiam homines ſervi Dei, filij ejus, ...embra CHRISTI JESV: ſicne huic per illos petenti ne-...re poteris ſtipem, quibus etiam debes vitam? Itaque ...cerè proximos ama, de illorum bonis tibi gratulare, ... malis compatere. Ama verò maximè adverſarios ut ...hriſti membra, eiuſq; famulos, & cave vel minimam ...erſionem vel amaritudinem, aut deſpectum ſubo-...ntem admittere; ſed hunc excitato actu amoris ex-...ude. Cave aliquem judices, aut ſeverè corripias, ...l ulli te præferas: nam in quo tu alium ſuperbè judi-...s, in eo te condemnas; eadem enim ſi bene te inſpi-...s facis, quæ judicas. Si tibi homines aliquod bonum ...eſtent, ſcias à Deo miſſos ac juſtos; ſi malum, ſimi-...er: vel ſaltem decreviſſe ex æterno Sapientiæ dicta-...ne permittere; & ſi corrigere hos nequis, Deo com-...tte. *Hæccine vera,* ut ſup. pag.7. *Eleëmoſyna Chriſto danda. Proximum ama. Inimicum dilige. Neminem judica. Mala accipe de manu Domini.*

6. Ex his Sodales probos & bonos delige, non ſe-...ctores, non peſtiferos, non hoſtes Dei, quibuſcum ...mprehenſus vnà plectaris, ſed qui portare onera tua ...iſſim velint, te alere in viâ, præſidio tibi & ſubſidio ...e. Cave autem ulli te præferas ob ullam gratiam, aliàs ...im eam perdes. Et neſcis amore an odio Dei ſis di-...us, neque quicquam à te habes aut tuum. Cave ulli ...cere deſideres niſi ſecundùm Deum. Eſtne enim ...ere precium diſplicere Deo ut homini placeas? cave ...n ullo contentiones ſuſcipere, ſed ſi quis angariave-...te ad mille paſſus, vade cũ illo alia duo, & eſto con-...tiens adverſario tuo in viâ, ne rapiaris ad judicem. ...*do tibi, &c.* ut ſup.pag. 7. *Amici quales diligendi. Vanam gloriam vita. Eccleſ. 9. Noli gratiã hominum quærere vanè. Contentiones vita. Matth. 5.*

7. Si lapſus fueris in viâ, mox contritione reſurge, *Lapſus reſurge.*

& amore in Deum, & cura per confessionem hebdomadariam vulnera tua, & vires per communionem para; haustus animæ sitientis erit frequens oratio, & Virginis invocatio, quæ est quasi respiratio juxta illud: Os meum aperui, & attraxi Spiritum. Nulla etiam dies abeat, quin lectionem libri spiritualis usurpes & meditationem, si potes. *Credo tibi*, &c. ut sup. pag. 7.

Ora crebrò & B. V. cole.

Psalm. 118.

Lectio pia commendatur.

8. Linguam, oculos, atque aures diligentissimâ custodiâ observa, qui in linguâ non offendit, hic perfectus est vir: & quantumcunque quis religiosam vitam agat, si non refrænet linguam suam, hujus vana est religio: verax igitur, & sincerus, & amabilis omnibus esto. Qui alius est, & politicus, se decipit, & confundetur in veritate: qui autẽ moderatur labia sua, prudentissimus est. *Haccine vera*, ut sup. pag. 7.

Custodi sensus tuos.
Iacob. 3.
Iacob. 1.
Prov. 10.

9. Quotidie saltem semel vesperi vide, uti jam moriturus, quantùm viæ confeceris, & conscientiam discute, & confitere ut minimùm semel in hebdomadâ. Statue de via vitare & præcipitia, seu pravas inclinationes; quas quotidie mortificare etiã in parvis stude, maximè curiositatem, gulam, & arrogantiam, iram, ac tristitiam: qui enim non odit animam suam mortificando eam, non potest esse Christi discipulus. Nihili facias quâ tibi hostis eunti acclamat, insusurret anxia, obscœna; contemne, ut latrantem canem, neque peccatũ arbitrare, quamdiu tibi displicere senseris, *Credo tibi*, p. 7.

Examen conscientiæ instituе,
Mortificatione ama.
Contemnendæ hostis tentationes.

10. Saltem semel in hebdomada devotè absque singularitate communica. Viaticũ enim est hoc Sacramentum, æternæ gloriæ pignus, reparatio virium, panis confortans cor hominis, solarium viæ, præmium patriæ. Ad hoc confugias velut ad tabernaculum in dubiis, arcem refugii in malis, ut cervus ad fontem, famelicus ad mensam, quam paravit IESVS multo labore, condivit suo sanguine, coxit sincerissimo amore. Sed super omnia, quod satis commendare nequeo, ex omnibus creaturis amoris in creatorem collige faculas, & ad illũ adspira ejusq[...]

Communionem frequenta.
Adi crebrò Venerabile Sacramentum.
Communica cum Deo eiq́; te resigna.

eisque sanctissimæ voluntati, tuã toto corde, in omni
conforma, ita ut nihil in hoc mundo petas, præter-
iam ut in omnibus fiat ejus sanctissima voluntas.

Regula eadem in Orationem redacta.

1 *DEVS meus, fons omnis boni, te diligo ex toto corde meo, quia creasti me ad te, ut serviã, totoq; corde adhæreã tibi.* Actus Amoris.
secro te, bone JESV, *dirige gressus meos in semitis tuis, ut ho-*
cogitationibus omnibus N. *verbis* N. *& operibus* N. *semper ad* Intentionis rectæ.
tendam, & tandem aliquando, ô unicum meum desiderium!
veniam.

2. *Trahe me post te, ut sequar te, & Angelum quem ducem* Obedientiæ.
ius viæ dedisti: & superiores, de quibus dixisti; Qui vos audit Luc. 10.
audit. Ita facere statuo. Neque enim sapientior aut melior te
n amantissime JESV.

3. *Si quæ autem creaturæ hodie* N. *per portas sensuum meo-*
n occurrent mihi, fac quæso ut videã à te missas, & jussas mihi
efacere, ac proinde non illis, sed tibi tribuã omne bonum, neq;
em illas, nisi propter te: Et quid quæso possum extra te amare, Amoris Dei.
quærere? nónne certo scio, quòd tu sis abyssus bonorum, & ex
omnia manent? verùm si seducere cor meum, & inclinare ad
onentur, adjuva me ut velut laqueum, venenum, mortem, & Contemptus creaturæ.
rnum omne creatum abominer, quod est sine te. Scio non sa- Ecclef. 1.
tur oculus visu, nec auris auditu, imò quo quis eos magìs satu-
e conatur, magis insaturabiles fiunt.

4 *Si mala occurrant; à te prudentissimè & summo amore* Resignationis.
ssa, vel permissa amplectar, & agnoscam ego servus tuus cru-
n meam, & laudabo sanctissimam providentiam & volunta-
tuam.

5. *Homines verò vitæ comites, & maximè adversarios dili-* Amoris proximi.
n, ita enim mandas, & diligo propter te, neque ulli me ob dona
præferam, ne perdam hæc ipsa; aut præferri volam: cùm ni-
enim habeam meum, nihil possim sine te, nihil tribuere mihi, Contemptus sui & humilitatis.
il volo deferri, aut tribui, nec possum neq; verè omnium mi-
ius alium judicare præsumere cupio: nescio enim, an ipse eheu! Ecclef. 9.
ore, an odio dignus sim; & scio vnumquemque tantum esse,
ntus est in oculis tuis, benignissime JESV.

Pax cum omnibus servanda.

6. Ex his autem da mihi quæso sodales bonos, non pestiferi moribus, detractionis venena spargentes; non seductores, & t cum omnibus pacem habeam: quia, ô requies mea, in pace facti est locus tuus, & desidero in pace te hodie, ô Princeps pacis, susc pere amantissimè & arctissimè complecti. Ita enim misero mi mandas ex infinitâ charitate tuâ.

Contritio statim post peccatum excitanda.

7. Si lapsus in viâ fuero, nónne, ô spes mea, opera manuum tuarum porriges dexteram? & ego per contritionem & amo rem ilico erigam me ad te, ne vel momento separer à te, & forsi tan æternùm.

Sensuum custodia.

8. Portas sensuum meorum ac linguam ita custodi, ô Custo hominum, ô JESV, *ô* JESV, *ne quis eas intret, nisi missus à te aut propter te admissus nuntius de terrâ longinquâ, terrâ viven tium, de te Pater mi, Rex Regum, & Domine dominantium*

Quomodo creaturæ considerandæ.

nónne enim omnia loquuntur mihi, si rectè videam & audian de te magnalia tua? & quanta præparaveris mihi? & vanita tem ac miseriam meam annuntiant mihi, & te esse unicum, e omne bonum meum?

Examen frequentandum.

9. Denique da per examen quotidie aliquoties explorare, a tendam, an pergam ad te omne bonum meum ad quod suspir crescam in amore tui ad quem anhelo, an in odio mei & morti ficatione sensuum, & voluntatis meæ? Hoc enim sacrificium e

Præparatio ad Communionē.

holocaustum odoris suavissimi expectas à me, & ego te unum d ac nocte expectans expecto, ut jubeas me venire ad te, & veni ad me, & reficias lassum de viâ, tu qui lasso es requies, æstuan amore ejus quod non satiat, tu sis mihi temperies; & dolenti exilio hoc suavissimum solatium. Da mihi obsecro cani morti & prodigo ut reversus ad te comedam panem tuum, & vinum quod cum melle miscuisti nobis in Venerabili Eucharistiâ, ut in brier amore tuo, & vivam, & moriar in te ô vita mea, De meus, & omnia. O quando erit hoc ut recorderis mei? quan cali em salutaris accipiam? quando vita mea abscondita e in te? quando tecum unus ero, & viuam in te? & loquen mihi omnia creata amorem tuum, & magnalia tua, imò ve quando tacebunt omnia in conspectu tuo, & solus loquêris mih O vita mea quando moriar pro te? quando orieris mihi dies

nescis occasum? quando illucesces mihi, lux æterna, quando intrabo in gaudium Domini mei? Non ut gaudeam de bonis tuis, sed de te & propter te, qui es omne bonum, & diligam te toto corde, & animâ meâ.

Diarium breve conflatum ex sacris Litteris.

MEMENTO, mi frater, brevem esse viam & vitam, quam agis. Propositum præmium æternum & bravium. Quid autem postulat pro eo à te Deus? ut salvus esse velis. Si enim volueris gratiâ ejus poteris, & mandata servare, quicquid mundus, quicquid caro oblectetur; Illa enim suavia sunt, & facilia valde. Dic enim, obsecro, difficile est amare omne bonum? & non maledicere, non pejerare? Festis & Dominicis Missam audire? parentibus obedire, non occidere, non mœchari, non furari, nullum calumniari? hæc via nónne facilis, & suave jugum, & onus leve? Si velis, semitam, ut sic loquar, etiam addo, si libet utere.

Præsentia certè Dei una sufficit in actionibus nostris, maximè si Jaculatoria illa; *Ex te & in te*, &c. quæ subjicietur, cum signo crucis, & pietatis sensu repetatur: tamen varietatis causâ hæc habe:

Mane dum surgis, dic, facto signo crucis:

Anima mea desideravit te in nocte, ex te enim, & in te, & pro te sunt omnia, Deus meus, & omnia. Credo tibi Domine mi, & in te spero, ac toto corde te diligo.

Nota. Jaculatoriam illam: *Ex te, & in te, & pro te sunt omnia, Deus meus, & omnia,* continere Primò sui humiliationem; quia ex Deo omnia esse fatemur; Secundò, per *in te*, memoriam præsentiæ ejus; Tertiò, per *pro te*, puram intentionem, & amoris Dei actum per illa verba, *Credo tibi Domine mi*, &c. actus fidei, & spei, & caritatis disertè exprimuntur.

Hæc subjici omnibus Jaculatoriis potest, aut loco illarum usurpari.

Oratio item alia esse poterit:

Deus, Deus meus, ad te de luce vigilo. Sitivit in te anima mea, quã multipliciter tibi caro mea. In terrâ desertâ, inviâ, & inaquosâ, sic in sancto aparui tibi, ut viderem virtutem tuam, & gloriam tuam. Psalm. 62.

Post hæc primò, gratias age; Secundò, peccata detestare & vitare propone; Tertiò, actiones offer ad gloriam Dei: & dic, *Pater noster, Ave, Credo.*

Dum meditationis tempus est, vel piæ lectionis; signo crucis te signa, & dic: Ioan. 11.

Magister adest, vocat te. Dominus aperuit mihi aurem; ego autem Isaiæ 50.

non contradico sermonibus Sancti. & hoc ipso offer te ad facienda quæ leges. *Ex te enim*, &c. ut suprà. Item *Credo tibi Domine*, &c,

Dum vadis ad Sacrum, rem omnium maximam:

Exod.3. Cogita te ire ad montem Calvariæ, & dic: *Vadam & videbo visionem hanc magnam: ex te enim, & in te, & pro te sunt omnia Deus meus, & omnia. Credo tibi Domine*, &c.

Hic primò in Sacro peccata recogita, contritionem excita, & propositum renova bonæ vitæ.

Secundò, quæ tibi facienda illo die; singula Deo offer.

Tertiò, in communione sacerdotis spiritualiter communica.

Cùm à Superiore vocaris:

Joan.14. Matth.26. *Sed ut cognoscat mundus, quia diligo te Patrem meum. Surgite, eamus hinc.* Illum ut Deum audi & alloquere.

Dum cubiculum ingrederis:

Cant.8. *Quis mihi tribuat ut inveniam solùm: Ex te enim, & in te, & pro te sunt omnia, Deus meus & omnia.*

Dum pulsatur ad ostium, actum amoris in Deum & proximum elice, & dic:

Intra Domine in animam servi tui, & proximum ut Christum suscipe.

Dum ad exhortationem audiendam te paras:

1 Reg.3. Psalm.122. *Loquere, Domine, quia audit servus tuus. Sicut oculi ancillæ in manibus dominæ suæ; ita oculi nostri ad te, Domine Deus meus.*

Dum faciendum aliquid, intentionem purifica:

Psalm.44. *Eructavit cor meum verbum bonum: dico opera mea regi. Lingua mea calamus scribæ velociter scribentis. Ex te*, &c.

Nota, calamũ nec per se, nec sine atramẽto scribere; ita nec nos sine Deo quidquã facere posse, sed in Domino qui nos cõfortat.

Dum cum proximo conversandum, ut eum Domino lucreris, dic:

Ioan.6. Cant.1. *Nemo potest venire ad te, nisi tu traxeris eum. Trahe nos post te, curremus in odorem unguentorum tuorum.*

Dum Superiorem adis, in illo Deum tibi propone:

Luc.10. 1 Reg.3. *Qui vos audit, me audit. Loquere, Domine, quia audit servus tuus. Ex te enim*, &c.

Dum comedis, agnosce largitorem, & gratus dicito:

Psalm.70. Psalm.144. *Deus, qui pascis me à juventute meâ, usque in senectam, & senium ne derelinquas me. Aperis tu manum tuam, & imples omne animal benedictione: ex te enim, & in te, & pro te sunt omnia.*

Dum bibis, amoris actum excita.

Psalm.41. Prov.9. Ioan.4. *Sitivit anima mea ad Deum fontem vivum. Venite, & bibite vinum, quod miscui vobis. Qui biberit ex hâc aquâ, non sitiet in æternum. Ex te enim*, &c.

Dum

Dum ſtudes, cùm nihil ſcire juvet, niſi Deum, ejuſque voluntatem dic:

Doce me facere voluntatem tuam, quia Deus meus es tu. Pſalm. 142.

Dum ludis:

Adhæreat lingua mea faucibus meis, ſi non meminero tui, Deus meus, in principio lætitiæ meæ. Ex te enim, &c. Pſalm. 136.

Dum ambulas:

Si aſcendero in cælum, tu illic es; ſi deſcendero in infernum, ades. Pſalm. 138.
Providebam Dominum in conſpectu meo ſemper, &c. Pſalm. 15.

Dum pulcra vides:

Ecce tu pulcer es, dilecte mi. Ex te enim, &c. Cant. 2.

Dum bona fieri conſpicis:

Ex te, Domine, & in te, & pro te ſunt omnia, Deus meus, & omnia. Credo tibi Domine, &c.

Dum eleëmoſynam facis:

Quod uni ex minimis meis feciſtis, mihi feciſtis. Ex te, &c. Matth. 25.

Dum mala audis, & vides:

Non eſt malum in civitate, quod non fecit Dominus. Hæc eſt voluntas Dei ſanctificatio noſtra. Ex te enim, &c. Amos 3. 1. Theſſ. 4.

Dum aliquid pateris:

Dominus mortificat, & vivificat. Si bona de manu Domini accepimus, mala quare non accipiamus? Nónne oportuit Chriſtum pati, & ſic intrare in gloriam ſuam? Ex te enim, &c. 1. Reg. 2. Iob. 2. Luc. 24.

Dum quid boni feciſti:

Si quis loquitur, quaſi ſermones Dei: ſi quis miniſtrat, tanquam ex virtute quam adminiſtrat Deus. Omnia in nobis operatus es, Domine. Ex te enim, &c. 1. Petr. 4. Phil. 2.

Dum optas aliquid, vanitatem rerum vide, & dic:

Velut ſomnium ſurgentium, Domine, in civitate tuâ imaginem ipſorum ad nihilum rediges. Pſalm. 72.

Dum times, oculos ad Deum attolle, & dic:

Verumtamen in imagine pertranſit homo, ſed & fruſtra conturbatur. Aut enim futurum eſt, quod metuis, & ſufficit diei malitia ſua; aut non, & fruſtra perturbaris. Pſalm. 38.

Contra deſiderium placendi hominibus:

Si hominibus placerem, Chriſti ſervus non eſſem. Tu ſolus Dominus, tu ſolus altiſſimus. An neſcitis, quia amicitia hujus mundi inimica eſt Deo. Credo tibi, &c. Gal. 1. Iacob. 4.

Contra ſuperbiam:

Omnis, qui ſe exaltat, humiliabitur. Ex te enim, &c. Luc. 14.

Contra avaritiam:

Beatius eſt dare quàm accipere. Nolite ſolliciti eſſe quid manducetis; ſcit enim pater veſter quia his omnibus indigetis. Ex te, &c. Actor. 20. Matth. 6.

Contra luxuriam.

Momentaneum, quod delectat: æternum quod cruciat, Credo tibi &c.

Contra invidiam.

1.Ioan.3. *Qui non diligit proximum, manet in morte. Credo tibi*, &c.

Contra gulam:

Rom.14. *Regnum Dei non est esca nec potus. Credo tibi, Ex te*, &c.

Contra iram:

Matth.11. *Discite à me quia mitis sum & humilis corde. Credo tibi*, &c.

Contra acediam.

Ierem.48. *Maledictus homo, qui facit opus Dei negligenter. Ex te*, &c.

In tentatione.

Deu.13.v.3. *Tentas me, Domine, an amem te, nec sines ultra id quod possim.*
1.Cor.10. *En video, sine gratiâ tuâ spernerem te summum bonum pro summo malo, ut hosti teterrimo placerem: æternùm luiturus momentaneã vo-*
Psalm.118. *luptatem. At juravi & statui custodire judicia justitiæ tuæ. Ecce appo-*
Eccli.15. *sita est mihi aqua & ignis: aut tibi, Deus, aut diabolo adhærere necesse: aut æternùm pœnitere, aut gaudere; aut vivere, aut mori. Cur vivam nisi tibi, qui amore mei dignatus es mori? Ex te*, &c.

Dum laudaris:

Psalm.113. *Non nobis, Domine, non nobis, sed nomini tuo da gloriam.*

Si animus aliquâ in re acquiescere velit, dicito:

Psalm.72. *Quid mihi est in cælo, & à te quid volui super terram? Omnis qui*
Ioan.7. *sitit, veniat ad me, & bibat. Ex te enim*, &c.

Dum successus bonus est:

1.Timot.1. *Soli Deo honor & gloria. Ex te enim, & in te, & pro te sunt omnia.*
Psalm.102. *Deus meus, & omnia. Benedic anima mea Domino, & omnia quæ intra me sunt, nomini sancto ejus.*

Vesperi conscientiam examina, & lectum ingressurus, 1. gratias age, 2. gratiam pete, ut scias & peccata detesteris. 3. examina te, 4. dolorem excita, 5. propone emendationem, & dic:

Psalm.30. *In manus tuas, Domine, commendo spiritum meum:* cogitando fore forsitan ultimam noctem, & percunctando ex te an ad mortem paratus sis, & amoris actum excita.

FINIS LIBRI PRIMI.

QVARTÆ

LIBER SECVNDVS

VIA

PROFICIENTIVM.

QVARTÆ IMAGINIS ANNOTATIO.

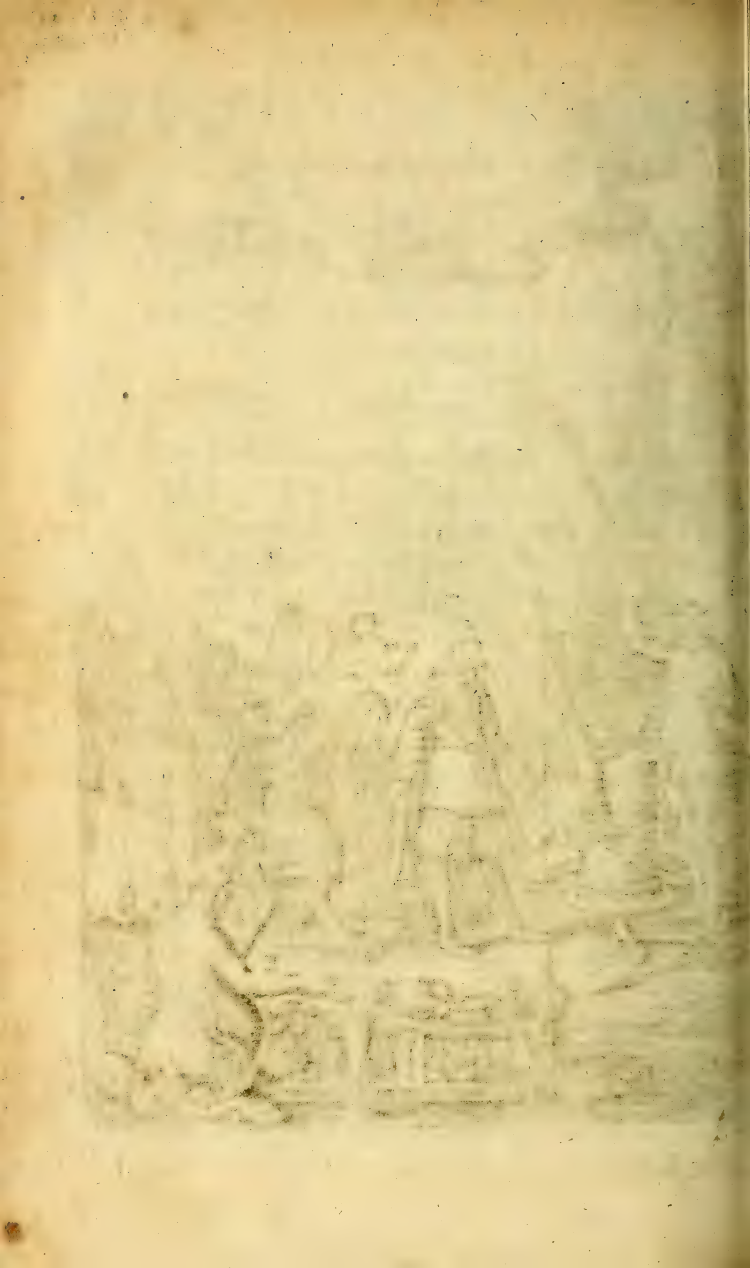
De tentatione.

Certa bonum certamen, ut bonus Christi miles.

ETsi conversus sis ad Dominum, & egressus de servitute peccati, nunquam tamen esto securus. tentatio enim ac militia est vita nostra super terram. Quomodo resistes illi? cogita hoc solum te stare A *Christum inter, Dominum tuũ, &* B *diabolum hostem capitalem, qui te ad peccatum & æternam perditionem nititur revocare; invitat* C *mundi propositâ voluptate ac* D *vanitate;* E *peccatum illis allicit ad se. verùm, ecce, inclamat Christus, clamant vulnera eius, & tormenta, quæ salutis tuæ causâ perpessus est. Attende virtutis præmium, peccati momentaneam voluptatem, pœnasq́; sempiternas. vide cui adhærere malis: nónne Deo Opt. Max. abominare igitur hostem fallacem. Aspice ut* F *filios Israël concupiscentia carnium reducere consimili dolo olim voluerit in* G *Aegyptum; quo nunc tendentes in cælum aut* H *gula, aut* I *avaritia retrahere nititur; aut etiam propinquum cælo* K *vana gloria præcipitare. Qui perseveraverit in finem, salvus erit.* Matth.10. & 24.

PRÆ-

K
I
H
F
G
F
A
B
D
E
4

PRÆFATIO IN LIBRVM SECVNDVM.

De progressu, ejusq; impedimentis, sive tentationibus.

POSTQVAM anima, quæ à fine aberraverat, & à scopo, id est, Deo Opt. Max. ejusque sanctissimâ lege, rediit in viam bonam; similis est filiis Israël, quos in manu forti, & brachio excelso de Pharaonis jugo, & servitute Ægyptiâ Dominus liberavit. Itaque quemadmodũ illi non constiterunt in terrâ captivitatis suæ; sed duce Moyse progressi sunt versus terram sanctam per desertum; ita & illi facere incumbit. Verùm uti Israëlitis accidit persecutione hostili, & asperitate deserti tentari: ita & illa incipiet ad reditum solicitari. Quid igitur? firmandus animus, & deliberatione seriâ de progressu excitandus, contemptis hostis nostri telis ac robore; Dominus enim pugnat pro nobis: neque permittet, etsi propinqui sint hostes, ut nobis noceant, si boni æmulatores fuerimus; sed nube proteget misericordiæ suæ, statuetque eam inter nos, & inimicos nostros; etsi in nocte tentationis terrores ac timores nocturni defuturi non sint. *Exod.14.*

Vt verò modus deliberandi, quo aliquoties suprà usi sumus, quique erit in progressu sæpè usurpandus, perspectus sit, cũ hîc paucis subjicere

jicere visum est; quem postea in modo meditandi pluribus videbis explicatum. Quoties enim dubium aliquod incidit in viâ spirituali in rerum humanarum usu; modus ille consilium explicare poterit, & nutantem firmare, incertumque dirigere.

CAPVT I.

De modo deliberandi.

Quid faciendum ante deliberationem.

Quid in ipsâ deliberatione.

Primò.

BSERVA priusquam deliberationem instituas, ut coram Deo Opt. Max. te sistas; ab eoque humiliter flagites lumen & gratiam, ut ejus sanctissimam voluntatem cognoscas; siquidem ille solus quid expediat novit. Hoc peracto, Primò, rem deliberandam in medium profer; ut de statu, de progressu in viâ virtutis, de multâ familiâ, officio, beneficio, acceptandúmne an rejiciendum; & ita de cæteris rebus, an & quomodo, & quando faciendæ, an omittendæ.

Secundò.

Secundò, ante omnia affectum renova, ita ut in neutram partem quoad fieri potest propendeas: quando enim animus velut bilanx in æquilibrio erit, parvo momento huc illucque inflectetur, & aduertere significationes divinæ voluntatis licebit.

Tertiò.

Expende deinde, proposito tibi creationis tuę fine, utrùm hęc, an illa pars deliberationis, id est, utrùm officij acceptatio aut repudiatio, hic aut ille status, hæc aut alia conversatio, studium, exercitatio, progressus ad finem propositum cósequendum magìs conducat, majora an minora incommoda habeat; nécne. Hoc enim desiderare magìs vel minùs debemus, quod ad vitam æternam consequendam, & divinam voluntatem implendã magìs vel minùs conducere potest, sic re & utrâq; ejus parte appensâ

coram

am Deo, & in luce illius, decernere oportet, atque oculis divinæ majestatis offerre; ac observare inter s animi motus & quietē, quibus solet Dominus vo- tatem suam declarare ijs, qui eam sincero corde & gnato exquirunt, Atque hæc plerumq; sufficere pos- t pro electione faciendâ, & deliberatione conclu- ıdâ. Quemadmodum enim in meditatione sępè una ue altera consideratio affectum sic commovet, Dei tiâ cōcurrente; ut nō sit necesse alia auxilia quærere; in electione seu deliberatione, in quâ non minùs pirationes & motus Spiritus sancti observandi sunt.

Quòd si tamen suprà dicta puncta non sufficerent, ad untatem confirmandam in bono; tum vlteriùs, ut in ditatione procedere oportet, quemadmodum infrà è explicabitur v.g. dispiciendum tibi quid amico tuo rā Deo suaderes; & quâ similitudine, id quod judicas lius esse, persuadere nitereris. sic enim naturâ com- ratū est, ut recta ferè cōsilia alijs demus, ipsi sequiora plectamur, Perge dehinc ulteriùs; & considera quid mo te velles elegisse atque ipsum jam scias eligendū e: similiter animadverte quo consilio, quando coram bunali æterni judicis sistendus eris, usum te fuisse vel- ; atque illud multò acriùs stimulabit, si cogites æter- tatē, quodque semel elegeris, id esse æternum. Quod im factum semel, infectū esse nequit. Si autem atten- s quid Sancti fecerint, vel facerēt in hoc negotio; eos- e in voces, & quasi in consilium adhibeas, velut stellę i fulgebunt, in tenebris & ancipiti consilio hærenti. ide similiter, utra pars consilij majorē pacem & tran- illitatem & gaudium animi tibi cōciliaret. At multò agìs juverit, si à Christo Domino magni cōsilij Ange- humiliter quid vitâ verbisq; suaserit, & suaderet, in- rroges os, inquam, Domini & arcam testamenti, Sa- entiam æternā, magistrum & pastorem animarū no- arū. Et si fortè id quod consultius, quia difficilius, mi- ùs allicit; ecce, recordatio beneficiorum quibus nos prævenit,

Quid faciendum si superior deliberandi modus non succedat ex voto.

Alia considerationes. Prima. Secunda. Tertia.

Quarta.

Quinta. Sexta.

prævenit,& ad ſequenda ſua ſanctiſſima conſilia, & i[n]ſpirationes invitat, calcar addant oportet.

Inveſtiganda remora. Quòd ſi necdum animus, verum cernere & ample[cti] poteſt, videndum quæ & vbi remora ſit; & deprehen[sâ] eâ, optimum elige, ac tandem divinæ majeſtati in hol[o]cauſtum offer, gratiaſque deinde age pro lumine, [&] bonâ voluntate.

Hunc modum expreſſi in præcipuis piæ vitæ offici[is]. Primò, ut paradigma tibi foret, ô lector, in omnî de[li]beratione, ſecundo ut poſtquàm deliberatione fac[tâ] pium aliquod decretum feceris, hæc capita revolve[n]do in eo te queas confirmare. *Quâ ratione animus confirmandus, & ad priſtinum fervorem revocandus.* Certum enim eſt omn[es] qui aut religioſæ vitæ ſtatum, aut aliquod aliud piũ v[i]vendi genus maturo conſilio elegerunt, pro huma[nâ] fragilitate flacceſcere; ac tum ad renovationem peru[ti]le eſſe relegere veſtigia, & rationes quibus ſanctè illu[d] conſilij amplexi erant. Quod enim adeò celebratu[m] eſt in vitâ religiosâ, & pro ſpiritus renovatione cõme[n]datur, repreſentare ſibi diem, quo quis egreſſus eſt [de] terrâ Ægypti, quo ſpiritu, quibus rationibus impulſ[us] fuerit; idem valet in omni exercitio pietatis delibera[tè] ſuſcepto. varia autem hîc habes; quibus adſpirare div[i]nam gratiam ad utilitatem omnium ſupplex rogo.

Obſerva autem in omni deliberatione varijs mot[i]bus ac ſpiritibus animam huc illucque impelli: Ideò[que] illos diſcernere plurimum expedit, imò neceſſa[]rium eſt; ut voluntatem Dei certiùs exploratam dil[i]gentiùs exſequamur. Quocirca conſiderationem d[e] ſpirituum notis hîc ſubjectam accipe.

Conſideratio de notis ſpirituum.

ANGELVS CVSTOS. Vidéſne quantis pericul[is] via vitæ tuæ obſita ſit, quot præcipitia, quot devia[?] *Mundi pericula.* & ducem quærere, & ſequi moraris? neſcis quàm mul[]ti amici in ſpeciem ſe comites viæ offerant, cùm ſin[t] hoſtes capitales? Vide igitur quàm diligenter ob[]ſervand

rvandi sint & probandi spiritus si ex Deo sunt, nam & abolus transfigurat sese in Angelum lucis.

Homo. Hæc me una cura sæpè sollicitum habet, deorque mihi stare non rarò in multirio, cujus viæ riæ sint & irremeabiles: quarum aliæ tutæ, aliæ periculosissimæ. O Angele mi, dux vitæ meæ, tu nosti am meam & cæcitatem; & scio, tibi pro charitate tuâ hil magìs curæ est, quàm ut velut Raphaël ducas me optatós amplexus Domini mei, & in domum Domini Dei nostri. O quantùm mihi tunc gratulabor, uantùm tibi gratias agam, ô spiritus purissime, quomodo te amplectar, postquam hoc mare magnum enavigavero, & naufragium per te enatavero, & inter ot spiritus malos & bonos, seu ventos contrarios ctum vitæ cursum tenuero. O benignissime Iesv, ui dignatus es mihi dux esse, & via, & hunc Angelum are, qui me comitetur & ducat ad te, ne unquam permittas, ut ille spe suâ, & ego salute meâ frustremur, ioque spiritu agar, quàm tuo; scio enim, scio quòd ui spiritum tuum non habet, Christe Iesv, non est ius.

Angelus Custos sequendus.

Gaudium Sanctorum de periculis evitatis.

Christvs Dominvs. Aspice quot fallaciæ, & eceptiones in orbe universo insidientur tibi, ut non itaris prudentiæ tuæ. Quot enim ethnicorum sectæ? umera si potes. Quot hæresum capita & deliria, quius in errorem tot animæ inducuntur, & perniciem? Et erò quid est malorum vita, nisi error in viâ, de quo ipsi erò queruntur in inferno, dicentes: Ergo erravimus, & mbulavimus vias difficiles, & viam Domini ignoravinus. *Haccine vera*, ut sup. pag 17.

Fallaciæ mundi.

Homo. Nihil verò magis, ô Salvator mi, percelt animum meum, quàm quòd audiam, & videam etam Cedros Libani cecidisse, Origenes, Luciferos, Terullianos, & velut igne fatuo abductos; aut in paluria carnalium, aut ad præcipitia arrogantiæ devenisse. Gratias tibi ago, quòd usque in hanc horam

Sap. 5.

Spes in Deo. servaveris me, & cùm ignorem quid serus vesper ve-hat, & sciam infirmitatem meam, jacto cogitatum meum in te Domine, & spero quòd duces me, & non despicies me. *Haeccine firmâ fide*, ut sup. pag. 8.

CHRISTVS. Vigilate & orate, ut non intretis in tentationem: non est colluctatio vestra adversus carnem & sanguinem, sed adversus principes tenebrarum harum mundi rectores, qui tot millibus annorum exercitati, perpetuò vigilant, ut superent incautum. *Daemonum vigilantia.*

Numerus. HOMO. Eheu Domine! quis poterit resistere huic multitudini, & tot rugientibus leonibus praeparatis ad escam? verumtamen si tu Deus pro nobis, quis contra nos? Et didici ex Antonio tuo alijsque Athletis timidissimos illos esse, & cruce tuâ fractos, ubi viderint viriles animos, velut mulieres cedere, & à pueris & virgunculis in nomine tuo pugnantibus superari. Ideò dico cum Prophetâ tuo, innixus gratiae tuae; Etsi consistant adversum me castra, non timebit cor meum. *2. Paral 20. Ezech 51. Imbecillitas. Psal. 26.*

Fides scutũ. Ephes 6. Prov. 28. CHRISTVS. Nulla armatura melior quàm scutum fidei, in quo potestis omnia tela nequissimi hostis extinguere; nulla melior confidentia in me, & diffidentia tui. Ideò justus, sicut leo confidens, absque terrore erit. Vide tamen ut arcem animae tuae saepè explores, quòd & hostis facit, & quâ parte minùs firma est, eam muni assidue, ibi excuba. Adverte item hosti extrà muros posito facilè resisti, non ita admisso. Itaque allide parvulos tuos ad petram, & cogitationes pravas in semine opprime. Attendite, dixi, à falsis Prophetis, qui veniunt ad vos in vestimentis ovium, & adverte tibi daemonem saepè obsequi; Primò, bonis cogitationibus, ac deinde incautos seducere, ideòque seriò examina quô te ducat haec vel illa cogitatio. *Credo tibi, ô aeterna veritas*, ut supr. pag. 7. *Principiis obstandum.*

Desideria terrena retia sunt. HOMO. Gratias tibi ago Deus meus, lux vera, quae

uæ illuminasti me, ut viderem terrenarum rerum desideria esse retia, & quidquid ad ambitionem tendit, at opum cupiditatem aut sensualitatem, etsi blandiatur carni, venenum esse animi, ab hoste propinatum. Lumina quæso sic semper oculos meos, ut nunquam obdormiam in morte, ne quando dicat inimicus meus: prævalui adversus eum.

Christus Dominus. Aliàs, uti Pharao Israëlitas opere lateris, & luti, ut profectionem ad terram sanctam, & perfectionis culmen impediat vos molestiis, scrupulis perturbat: nihil enim illi familiarius quàm tristitia, & mæror, quibus ipse inferno addictus vos involvere nititur. Non existimes tamen obmurmurantem sensualitatem, cùm mortificatio ei proponitur, audiendam, sed scias quòd inimici hominis domestici ejus.

Qui bonos turbet dæmon.

Denique lapidem Lydium vitam meam habe, & doctrinam. Id tamen etiam adverte, ne dum tenebras hostis offudit, & nox est, inter laqueos & præcipitia constitutus vel retrocedere vel progredi anxiè nitaris, sed sta velut in tenebroso loco, donec spiret dies, & inclinentur umbræ, & velut in tempestate fige anchoram. Adhibe etiam in consilium spiritualem Patrem; & quisquis tibi suggerit, ut celes consilia tua, ut sit tibi nuncius Principis tenebrarum, qui & lucem odit, &, cùm pater sit mendacij, veritatem. Itaque ut casta puella fœdi amatoris technas aperi parenti: neque te deseram, neque derelinquam. *Veni Sancte Spiritus, & emitte*, &c. ut infra pag. 164.

Vita Christi considerãda.

In tẽtatione nihil mutandum.

Cõsulendus Cõfessarius.

Dæmõ vult latere suggestiones.

Homo. Tu, scio Domine, ut Antonio pugnanti contigit, velut Imperator in acie, ades & spectas nos pugnantes. In quo mihi magna fiducia, quòd scilicet tentare nos non possit hostis, nisi te patre misericordiarum permittente. Ita legimus petiisse eum Jobum tentare posset, & expetiisse ut Petrum cribraret

Deus presẽs.

Nihil potest dæmon, nisi Deo permittente.

Luc. 22.

1. Cor. 10. braret ficut triticum; ſed tu Domine fidelis es; q non patieris nos tentari ſuprà id quod poſſumus. Ha ſpes repoſita in ſinu meo. *Veni ſancte Spiritus*, ut i frà.

CHRISTVS. Si ad modicum te derelinquam, tu fac ut appareat virtus & fidelitas tua, uti in adverſis m lorum ignavia ac torpor, quæ ſæpè tentationis ca ſa, excute, & humilia te valde in conſpectu me ut enim infirmitatem tuam diſcas, vel torporem exc tias, vel me patientiâ tuâ honores, ut Tobiæ, & Job accidit, tentari te permitto, & vires ſimul largior ad ſ perandum.

Tentatio à Deo cur permittatur.

HOMO. O benigniſſime Deus verè ſecundùm mu titudinem dolorum meorum conſolationes tuæ lætif caverunt animam meam: & ſi boni fuerimus, uti in un versa vitâ tuâ, & Sanctorum tuorum contigit, pe miſcendo triſtia lætis mirâ & ſuavi varietate vitam n ſtram contexes.

Vita bonorũ varia, triſtis & læta.

CHRISTVS. Hâc ſpe animum erige, quodque e go bonitas & ſapientia infinita in pondere, numero & menſurâ omnia faciam; hæc ſit conſolatio tua, omnen que reſpue, quæ non trahit ad me, & omne lume quod non tendit in me. Quidquid item perturbat p cem mentis tuæ, id à me, qui ſum princeps pacis, ſci non eſſe profectum. Gaudium & pax in Spiritu Sa cto, quâ ſupra terrena elevaris, & ab ijs animus avoca tus, notæ ſunt benignitatis meæ. Ac dum tranquillo teris, & pace, ad tempeſtatem & bellum animum pr para. Dum lux eſt, proſpice quâ ſuboriente nebulâ ti eundum.

Tentationis remedium efficax eſt ſpes.

Signum boni Spiritus pax.

Nota.

Oratio ſeu proteſtatio ſequendi bonum ſpiritum.

Niſi Deus luceat in tenebris ſumus.

VENI, *ſancte Spiritus, & emitte cælitus lucis tuæ r dium: veni Pater pauperum, veni lumen cordium; ſu*

Oriens, & dispelle tenebras meas, ne quando dicat inimicus meus, Prævalui adversus eum. O lux amabilis, quomodo non diligam te potiùs quàm tenebras meas, quàm principem tenebrarum earum? nisi enim tu illucesceres mihi, paulò minùs in inferno habitaret anima mea: nisi nubem vanitatis dispergeres, numquid rectum iter tenere possem in magno vitæ hujus pelago? neque tenere potero, nisi tu spes omnium finium terræ, & in mari longè præbeas te mihi, & viam monstres. Ecce, quot miseras animas syrtes infernæq; charybdes absorbent! Ecce quot erroribus & specie recti decepti ethnici abeant, eheu! in tenebras exteriores, quia lumen justitiæ non fulsisti eis! mihi autem verè, verè apparuit humanitas ac benignitas tua, ut abnegando impietatem & sæcularia desideria, sobriè, justè, & piè tibi vivam, & te sequar, vita mea, ascendamq; super altitudinem terræ, ut frustra jaciatur rete ante oculos pennatorum: Quæ enim major humanitas, quàm te Deum fieri hominem? quæ major apparere potest benignitas, quàm te impuri cordis mei fieri hospitem? Non ut pascaris, qui pasceris inter lilia pane Angelorum, sed cibus mihi fias viatori, ut sobriè vivam præclaro hoc calice inebriatus, & justè, sanguine tuo mundatus, & piè amore tuo sauciatus. Veni igitur, & vide, & perfice vineam istam & voluntatem, quàm plantavit dextera tua. Quis dabit mihi pennas sicut columbæ, & volabo & requiescam? Etenim anima mea sicut passer invenit sibi domum, & turtur nidum, ubi ponat pullos suos, nempe Altaria tua Domine virtutum. Beatus homo qui sperat in te; in illis enim sacrificium semper tibi placet spiritus contribulatus, cor contritum & humiliatum, & gemitus animæ quærentis te, sed electa & formosa columba tuæ.

Psal. 93.

Gratiarum actio.

Tit. 3.

Prov. 1.

Applicatio ad Communioné.

Absit ergo, ut deinceps oculos statuam declinare in terram. Cùm enim videro meas cogitationes ad terrena, ad caduca inclinare; nónne manifestum erit, quòd sapientia hæc terrena sit, animalis & diabolica? sapientia enim quæ de sursum est, à te, Deus, lux incommutabilis, fons bonorum omnium, vocat nos à terrenis ad cælestia, à creaturâ ad creatorem, à transitoriis ad æterna. In his dilatatur animus, & gustat quàm sis suavis, ô dulcedo ineffabilis; in illis tenebrescit, & amaritudine repletur,

nec quiescere potest, quia non est ei quies nisi in te. Dignare ergo Domine præcedere omnes actiones meas, fac ut omnis cogitati
Psalm. 26. *& operatio à te semper incipiat, & per te cœpta finiatur; & lice consurgant adversum me castra, non timeat cor meum. nónn enim certò novi, quia non patieris me tentari supra id quod pos*
Psal. 24. *sum, neque relinques sine testimonio? Imò præcedes faciem meam & ostendes viam in quâ ambulem. Ad te levavi animam meam Deus meus, in te confido, non erubescam, neque obsecro irrideant me inimici mei: etenim universi qui sustinent te, non confundentur, sed in sæcula sæculorum laudabunt te, & benedicent nomin tuo in sæculum, & in sæculum sæculi. Amen.*

Capita nonnulla exempli gratiâ allata, in quibus deliberationis modus usui esse potest.

Pro principibus viris in republicâ.

DE Magistratu, an aliquis petendus & suscipiendus.
Quomodo Dei hostes ad illius obsequium adduci possint, & animæ, vel à gentilismo, vel hæresi converti.
Qui ad dignitates vocandi.
Quomodo pietas promovenda, & cultus Dei in se & in subditis.
Quomodo justitia administranda.
Qui qualesque consiliarii adhibendi.
Quomodo pauperes sublevandi.
Quomodo inimici conciliandi.
De injuriarum oblivione.
De debitorum solutione.
De familiæ ordinatione.

Pro ijs qui in secundis consistunt, ac mediâ fortunâ.

An officium aliquod suscipiendum.
An conjugalis status, an cælibatus eligendus.

An

An & qualiter præcipuè pietas colenda.
Qualiter familia ordinanda quoad pietatem & necessaria.
De liberorum educatione.
De pace cum propinquis servandâ.
De litibus fugiendis, & inimicitiis tollendis.
De sumptuum moderatione & conviviorum.
De æmulatione malâ extirpandâ.
De pauperum singulari curâ habendâ.

Pro alijs.

Quis status eligendus, conjugalis, an Religiosus, & quis, vel quæ uxor,&c.
Quod genus artis pro vitâ tuendâ eligendum.
Quo pacto pietas colenda,& quoties confessio instituenda.
An Sodalitati nomen dandum.
An quales socij deligendi.
De monitore eligendo.
De eleëmosynarum largitione.
De orationis studio.
De relaxatione animi.
De B. Virginis cultu singulari.

Praxis in deliberatione adhibenda.

Indifferẽtia in deliberatione maximè necessaria.

Psal. 75.

Vide quò cogitationes tendant.

Considera semper coram Deo in luce ejus, principium cogitationum & finem, etsi maximè remotum, atque attẽde an sis resignatus & pacificus; hoc enim certissimum Dei præsentis signum, quia in pace factus est locus ejus. Plurimum certè lucis hauriet, quisquis in cogitationibus, verbis & actionibus finem sæpè scrutabitur, & quantùm à purâ intentione declinet, ceu lucidissimo septentrione ac helice operationum nostrarum Christo Iesu Domino nostro.

Aliorũ consilio stãdum, in proprijs.

Secundò, consilium aliorum exquire: nemo sibi bonus medicus, nemo consiliarius; & cù m moneat Spiritus, ne innitamur prudentiæ nostræ; nisi illi pareamus, sapientium sapientiam reprobabit, qui humiles & mites consuevit docere vias suas.

Tertiô, adi Venerabile Sacramentum, atque os Dom consule, Patronosque, maximè Angelum Custodem roga interroga de viâ bonâ.

Quartò, ad resignationem conducet, si fortè in alter tram partem propendeas, ut exercitio certo voluntatem medio, & æquilibrio constituas. In rebus minoris momet non est absque exemplo, aperto Euangelio, vel simili libro e plorare divinam voluntatem.

Alius modus deliberandi.

Item certas preces ad honorem Angeli Custodis dicere pi lumine.

Sed maximè hîc valet consilium Confessarii aut viri pi quòd sequendum tibi proponas post varias preces, quibus Deo lumen illi, & tibi postulaveris. *Dignatus es, amantissime I su*, ut suprà pag.10.

Iudicio Confessarij plurimum utēdum.

IACVLATORIÆ

quibus directio Sancti Spiritus exquiritur.

Psal.24. *Vias tuas, Domine, demonstra mihi, & semitas tuas edo me.*

Psal.142. *Notam fac mihi viam in quâ ambulem, quia ad te levavi anima meam.*

Ibid. *Doce me facere voluntatem tuam, quia Deus meus es tu.*

Actiones nostras, quæsumus Domine adspirando præveni, & adju vando prosequere, ut cuncta nostra oratio & operatio à te semp incipiat, & per te cœpta finiatur.

Psal.50. *Cor mundum crea in me, Deus, & spiritum rectum innova in visce ribus meis.*

Psal.138. *Proba me, Deus, & scito cor meum: interroga me, & cognosce semita meas.*

Psal 118. *Deduc me in semitam mandatorum tuorum, quia ipsam volui.*

Actor.9. *Domine, quid me vis facere?*

CAPVT II.

Deliberatio de perfectionis seu quotidiani pro gressus studio, postquam quis in viam rever sus est.

HOMO. O Sapiētia æterna, Christe IESV, salus mea dux meus, & dulcissimum refugium meum, po suisti me in viâ hâc, qui creasti me, & ostēdisti mihi bo na plurima, quæ præparasti diligentibus te. & ecc perfe

rfectionis veræ ſtudioſus ardet animus, ſuſpirat, &
pè ingemiſcit inter viarum diſcrimina ac diverticula.
ſtende, quæſo, bone IESV, viam in quâ ambu- *Pſalm.142.*
m, quia ad te levavi animam meam: doce me in
uo perfectio verè conſiſtat, in quo beatitudo hujus
futuræ vitæ. Quemadmodum enim deſiderat
rvus ad fontes aquarum, ita deſiderat anima mea ad *Pſal.41.*
Deus.

CHRISTVS. Via lata & ſpacioſa, quam quæris, cha- *Matth 22.*
as eſt, de quâ mandatum primum, & maximum de-
dicens: Diliges Dominum Deum tuum ex toto cor-
tuo, ex totâ animâ tuâ, ex totâ mente tuâ, & ex totis
ribus tuis: proximum autem tuum ſicut teipſum. In
s præceptis univerſa lex pendet, & Prophetæ: pleni- *Rom.10.*
do enim legis eſt dilectio. In eo autem hæc dilectio, *In charitate*
perfectio apparet, ſi idem mecum velint homines in *ſita perfe-*
omni, idemque nolint. Ex quo ſequitur, ut ſemper *ctio.*
me ferè cogitent, loquantur, nihil optent niſi vo-
ntatem meam fieri, & me qui ſum exemplar omnis
rfectionis, imitari. Hi in pace ſummâ, & tranquilli-
te meæ ſeſe providentię committunt, omniaque juſta *Pax perfe-*
dicia mea arbitrantur, quæ proinde verè dicuntur ju- *ctorum.*
ificata in ſemetipſa. Hujuſmodi numquàm queruli,
umquàm triſtes, ſemper in me Domino ſuo gauden- *Pſal.18.*
s. *Haccine vera, &c.* ut ſup. pag. 7. *Quales ſunt*

HOMO. Sed ardua res eſt perfectio, laborioſa, & *perfecti.*
ngi temporis; quis ad eam, Domine IESV, pertingere
oterit?

CHRISTVS. Fili mi, ſi paululùm laborâris, atq; in ſin-
râ mortificatione & oratione: non quantũ filij hujus
eculi deſudant; ſed vel pro ſextâ parte; certè in perfe-
orum meorum numero eſſe poteris. Modicum, aje-
at Eccleſiaſtes meus, laboravi, & inveni mihi mul-
m requiem. Et ſi ſtrenuè, non deflectendo ad dexte- *Eccleſ.51.*
m, vel ſiniſtram, perrexeris; ſpatio brevi te ad perfe- *Brevi quis*
ionem adducam: ſicut in brevi, multos etiam pueros *poteſt eſſe*
perfectus.

& puellas, virgines duodennes ad sinceram charitat perfectionem promovi. verè enim dicitur de ijs, què in brevi expleverint tempora multa. vin' eos imitar *Surge propera*, ut inf. pag. 174. Vel *Haccine vera*, ut sup pag. 7.

Sapient. 4.

Psalm. 142. HOMO. Doce me facere voluntatem tuam, qu Deus meus es tu.

Ioan. 6. *1. Corint. 9.* CHRISTVS. Audi verba mea, quia spiritus & vi sunt. Et beatus eris, si audieris me, & ambulaveris i præceptis meis. ecce metam propositam nosti; omn enim in stadio curritis, sed unus accipit braviũ; omn imitatores estis, sed unus palmam refert; omnes disc puli mei, & unus lauream evincit. quis verò ille? ni qui omnia opera sua perfectè facit, se vincit, animo su imperat. is enim velut in viâ rectam tenet semitan alius obliquis viis vix tandem ad metam pertingit. Tú ne amico suaderes cùm viam, domum, vxorem, agrun hortos, cibum, potum bona habere possit, vt deterio eligat? viam, domum, vestem, omniaque perfecta re linquat, imperfecta verò sibi sumat? & vide, precor, a tu non optima & perfecta in omnibus eligas, præte quam in animâ tuâ, omniaque te excepto optima es velis.

Omnia opera perfectè obeunda.

HOMO. Utinam, Domine, homines saperent, intelligerent, & novissima providerent! sed quant Deus bone, hîc insipientia hominis est. Si enim anim bonam haberet, omnia bona forent; etsi verò unive sum mundum lucraretur, & animæ detrimentum f ceret, quid ei prodesset? uti enim te diligentibus omn in bonum, ita verè te non diligentibus, & malis, omn in malum cooperantur.

Perfectio vitæ quærenda est. CHRISTUS. Et quid quæso est causæ, cur be habitare, sanus esse, edere, bibere, dormire, ire, loqu operari, pingere, ludere cùm possis, id non negligas; bene vivere, orare, mihi placere potes, id pro nihilo d cas? cujus odio facis? mei, an tui? cujus gratiâ? meâ, a

host

ſtis tui? te conſule, te judicem & arbitrum ſtatue. uanta, putas, triſtitia eum invadet cùm ad vitæ hujus itum venerit, qui ſomniculosè profectum ſuum cu- t, & ſalutem: quod unum agere debuerat; præſertim ii diligenter cætera omnia præter ſalutem ſuam pro- rat?

Homo. Quid reſpondebit tunc miſero mihi con- ientia mea? Nónne vixiſſe, & vix creviſſe me erubeſ- m? cùm juſtorum ſemita quaſi lux ſplendens creſcat ſque in perfectum diem; imò forſitan facta erunt no- ſſima pejora prioribus. *Haccine vera*, ut ſup. pag. 7.

Creſcendum in perfectione.

Prov. 4.

Christus. Nónne id perſæpe contingit, ut primò anum ad aratrum ponens gnavus & ſtrenuus ſit ho- o, & deinde reſpiciens avertatur à me? O quàm rara vis eſt, qui eundem ſpiritum, quem initio converſio- is conceperat, ſervet, & augeat uſque in diem adven- s mei!

Primus fervor non deſerendus.

Homo. Ah, Domine, quid in judicio dicturi ſumus, quanto diutiùs in perfectionis & virtutis ſcholâ fue- mus, Sacramenta frequentaverimus, eo imperfectio- s, eo minùs mortificationis, humiliationis, reſigna- onis ſtudioſi deprehenſi fuerimus? tunc coram orbe rrarum parebit induſtria ſingulorum, confundeturq́; ui ſapiens fuerit in oculis ſuis, & ſtultus apparebit. O uantum ingemiſcet tunc tepidus & otioſus diſcipulus ius, quem tot exemplis docuiſti, ut eſſet mitis & hu- ilis corde! erubeſcet enim vehementer coram orbe rrarum, quòd te magiſtrum ſequi & ducem contem- ſerit. *Haccine firmâ fide*, ut ſup. pag. 7.

Christus. Lætabuntur verò Sancti, qui perfectio- em, id eſt, beatitudinem, tanto ſtudio hîc ſectati fue- int, ita ut parentes, liberos, animam ſuam abnegarēt, declinarent ab eo, quod perfectionis eſſe judica- ant: ſed ſemper ad majorem mei gloriam collimarēt, ad id quod magis mihi placeret. Imò Tereſia mea iam voto ſe obſtrinxerat, facturā ſe quod perfectius judica-

Sanctorum fervor.

judicaretur. Hi veri filij mei sunt, quorum cibus & omnis delectatio est facere voluntatem Patris mei & meam: certamen nullum inter eos, nisi de humilitate abstinentiâ, charitate. quàm pulcra lucta! quàm gloriosa victoria! Minimè certè bonus est, qui melior esse non vult, & ubi incipis nolle fieri melior, ibi etiam desinis esse bonus, qui enim mollis est & dissolutus in opere suo, frater est sua opera dissipantis. Quantopere autem hi mihi displiceant, per Apostolum meum testatus sum dicens, utinam frigidus esses, aut calidus! sed quia tepidus es, incipiam te evomere ex ore meo. Hæc igitur verba mea expende, & quàm mihi ac curiæ meæ spectaculum sit acceptum videre strenuum militem instar Davidis cum Goliatho decertantem, aut cursorem in stadio cæteros longè post se relinquentem.

Bern. ep. 91.
Non proficere deficere est.
Prov. 18.
Tepiditas Deo odiosa.
Apoc. 3.

Credo tibi, ut sup. pag. 7.

HOMO. In his certè animabus complacet tibi Deus meus, & in viâ mandatorum tuorum currunt, quia dilatasti cor earum. Assumunt pennas ut Aquilæ, volant & non deficiunt; etenim nunquam sine pœnâ sunt vitia, nunquam sine præmio virtutes & rerum honestarum precium in ipsis est. Sicut enim eos Domine, qui te triduo sustinuerunt, pavisti in deserto; ac filios Israël mannâ cælesti, quod omne delectamentum in se habebat; ita sanctos tuos fervidos consolatus es, & de petrâ mortificationis exierunt illis aquæ dulcissimæ, & aquæ amaræ per lignum crucis factæ sunt suaves. Et verò nonne præcepisti nobis dicens: Estote perfecti, sicut Pater vester cælestis perfectus est? Numquid & per Apostolum tuum Petrum sic monuisti: in omni conversatione sancti sitis, quoniam scriptum est: Sancti eritis, quoniam ego sanctus sum. Et rursum per Jacobum mandas, ut servi tui sint perfecti, & integri, in nullo deficientes. Quid ad hoc respondeb

Esaiæ 40.
Virtus semper præmiũ habet.
Boët. de consol.
Fervidorum ô quanta solatia!
Matth. 5.
Perfectio nobis mandata.
1. Petr. 1.
Iac. 1.

do tepidus, & iners? An credo hæc esse mandata tua, & gravia non esse? An ignoro perfectionem beatitudinem hujus & æternæ vitæ continere?

Christus. Hæc omnia sæpè versa, quamque brevis vita, & certaminis tempus, quantumque premium parârim diligentibus me. Attende ad beneficia particularia N. quæ contuli tibi. His certè dilecti mei incitati cessare numquàm poterant, quin quibus possent modis placere mihi totis viribus connitcrentur. *Vita brevis & labor: premium æternum, & piget sequi?*

Homo. Et quid ego tibi, Deus meus, quid ego retribuam tibi pro omnibus quæ retribuisti mihi? *Psalm.115.* Unam invenire queam hanc gratiam in oculis tuis, ut quidquid tuæ Majestati gratum cognovero, id sicut omninò tuâ gratiâ volo, ita promptè exequar.

Christus. Finge duos esse Regis filios; atque unum ex his nihil omittere eorum quæ vetat lex, eique molestiam afferunt, nisi sub pœnâ capitis mandatum sit: alterum verò nec minimum quidem nutum prætcrire: quàm dispari, putas, hi loco essent? & utrum Rex plùs diligeret? Tu verò ratiocinare, & inspice utri ex his similis sis, & quàm turpe sit ob vilem voluptatem perfectionis semitam deserere, id est, felicitatem summam, ac gaudium hujus vitæ. non *1.Thess.4.* voco enim vos in immunditiam, sed in sanctificationem, ut gustetis & videatis quàm suavis sum ijs, qui me diligunt: quàm magna multitudo dulcedinis meæ, quam præparavi illis, loquantur & narrent vobis sancti mei, quanta fecerim illis: quàm dulce fuerit illis absynthium mundi deseruisse & torrentem voluptatis delibare, quo jam inebriantur in domo Patris mei. Verùm non propterea solùm adhærere mihi bonum æstimabant, sed charitate pleni & illustrati, videbant quàm justum esset servire mihi corde perfecto: & erubescebant,

bescebant, si quando cernerent promptiùs meliusque dæmoni quàm mihi serviri. O quomodo vrgebat eo charitas mea! requiem non capiebant, fugiebat somnus ab oculis eorum, solliciti ambulabant coram me, ut uni mihi placerent: ibant de virtute in virtutem, crescebat eorum semita quasi lux splendens, & cùm omnia fecissent, dicebant, Servi inutiles sumus, quod debuimus facere fecimus; & infinita quæ tibi, Domine Deus, Rex regum debentur, omisimus.

Luc. 17.

HOMO. Imperfectum nostrum viderunt oculi tui operi manuum tuarum, quæso Domine, porrige dexteram, & suscipe hoc desiderium meum; cupio enim amare te toto corde, & sanctis inspirationibus tuis, atque consilijs obedire. Suscipe hoc desiderium meum sicut incensum in conspectu tuo. Sacrificium hoc vespertinum, & serotinum obsecrationis meæ ne despicias pro infinitâ misericordiâ tuâ. Dignus es. Domine, accipere laudem, & gloriã, & honorem à me creaturâ tuâ. Dignus es, ut in nomine tuo omne genu flectatur, & omnes serviant tibi in sanctitate, & justitiâ omnibus diebus vitæ suæ. O quis dabit mihi pennas sicut columbæ, & volabo, & requiescam?

Psalm. 54.

Exercitium pro perfectionis studio.

Cant. 2. Christus invitat animam ad perfectionem.

CHRISTUS. *Surge, propera, amica mea, columba mea, formosa mea, & veni; jam enim hiems transijt, imber abijt & recessit, flores apparuerunt in terrâ nostrâ, tempus putationis advenit, vox turturis audita est in terrâ nostrâ, ficus protulit grossos suos, vineæ florentes dederunt odorem suum; surge amica mea, speciosa mea, & veni, columba mea, in foraminibus petræ, in caverna maceriæ.*

ANIMA. *Audivi, dulcissime Iesu, vocem tuã; sonuit illa in auribus cordis mei: postquam abijt hiems peccatorum meorum, & invitas me ut sequar te, quẽ diligit anima mea. Sed indica, quæso, mihi ubi pascas, vbi cubes in meridie, ne vagari incipiam post greges sodalium meorum. Te enim solum sequi & imitari opto,*

quia

salus mea tu es. Quis verò me separabit à charitate tuâ, à ctionis studio? tribulatio, an angustia, an fames, an sitis, an tura aliqua? Ascendam in arborem sycomorum, & calca- undi vanitatem cum Zachæo, ut videam te, ô exspectatio orum! ascendam in palmam, & apprehendam fructus ejus, diar ad plenitudinem legis dilectionem perfectam. JESU *, quàm parvus mihi erit labor! quàm longa quies! quàm sua- it sequi te, Domine! non habet amaritudinem conversatio sed dulcedinem summam imitatio tua. Ecce enim tu pul- , dilecte mi, & decorus: ostende mihi faciem tuam, in quam erant Angeli prospicere, & sufficit mihi. Sed eheu! quid est, ine, quod desideria mea & perfectionis studium moratur? ecce Domine, NN. & fieri potest, ô* JESU, *ut impediant ista no minùs sequar te, quo minùs gustem quàm suavis sis, quo s dulcis sit fructus tuus gutturi meo?*

Desideriũ perfectionis.
Actus charitatis.
Contemptus mũdi.
Cant. 7.
Desideriũ imitationis Christi.
Cant. 1.

Moneat & moveat me saltem sæcularis cupiditatis exem- : quem enim ambitiosum vidimus aliquando contentum tis dignitatibus ad aliam non anhelare? sic & curiosi cujus- on satiatur oculus visu, nec auris impletur auditu. Quid n qui avaritiæ serviunt, aut amatores sunt voluptatum, seu s sectantur laudes? nónne & ipsorum insatiabilia desideria unt me negligentiæ & tepiditatis? Pudeat certè spiritualium rum nos minùs cupidos inveniri. Erubescat anima mea ersa ad te Dominum meum minori affectu sectari justitiã, n iniquitatem anteà sectaretur. Pudeat negligentiùs nunc am, quàm priùs in mortem, & minori studio salutis acqui- quàm perditionis augmentum. Nam ut omnes, simus in- abiles in via vitæ; quo citiùs, eo faciliùs curritur, & leve onus, quo crescit ampliùs, portabilius est. Quid respondebo tantíne mihi est miserum esse, & tot imperfectionibus ob- um? tanti vanitas universa, ut perfectus & beatus esse no- & tuus esse ac tibi adhærere? In lectulo meo & voluptate uæsivi te, & non inveni: surgam & circuibo civitatem per & plateas, quæram te quem diligit anima mea. Quæsivi te, n inveni; non inveni requiem meam, non inveni ubi re- erẽt pes meus, nõ inveni in animâ meâ in quo requiesceres.

Bernard. epist. 231. Cur te filiũ lucis non docet filius sæculi?
O quàm suave servire Deo!
O quanta quies ferventis animæ!

Trahe

Cant. 1. Psalm. 55. Protestatio seu propositum emendationis.

Trahe me, quæso, post te, & curremus in odorem unguentoru tuorum. Ecce enim profiteor hodie coram te Domine, qui er puisti animam meam de morte, & pedes meos à lapsu, ut placea tibi. In æternum non declinabo à mandatis tuis: expoliavi n tunicâ meâ, quomodo induar illâ? lavi pedes meos, quomodo i quinabo illos? sed ibo de virtute in virtutem, donec videam Deum deorum in Sion, & habitem in domo tuâ omnibus dieb vitæ meæ.

Præparatio ad Communione.

Et quidni desiderem habitare in domo tuâ cùm om die pro infinitâ benignitate tuâ paratus sis declinare in domu meam ad manendum ibi? Hæc me cura sollicitum perpetuò h bere deberet, & stimulare ut anima mea, ô JESV, tibi dom esset vestita auro charitatis, & omni lapide precioso ornata. V rùm cùm omne datum optimum, & omne donum perfectum sursum sit à te patre luminum, aperi, obsecro, manum tuam, imple animam meam benedictione. Riga, obsecro, hæc perfectio desideria, & vineam istam, quam de AEgypto transtulisti, ut ex bibas vinum in lætitia, neque pro uvis reddat tibi labruscas, fructum reddat trigesimum, imò sexagesimum, imò centesimu in tempore suo, Amen.

Praxis perfectionis acquirendæ.

PRIMÒ, vide quem gradum virtutis habeas: ut verò id n veris, vel Albertum Magnum, vel D. Bonaventuram consul eoque cognito, statue tibi metam, seu gradum aliquem, ad q certo tempore magno conatu contendas, neque requiem c pias, aut desideres somnum oculis tuis, donec illũ adsecutus Gradus virtutis commodè tres definiuntur, quorum prim est desiderium ardens. Secundus, efficax prosecutio. Tertiu ejusdem cum facilitate & gaudio executio. Ex his alios fac colliges, & constitues, ut enim quæque virtus varios actus h bet, faciliores alios, alios difficiliores, ita varij gradus assign possunt. Ita charitatis gradus infimus est diligere amicum quo amaris; secundus etiam inimicum propter Deum; Terti inimicum beneficijs superare. Sic ait D. Bonaventura. Grad est charitatis, cùm aliquis utilitatem amici cum proprio luc quærit: altior quando eam cum damno rerum suarum: alti mus, cùm bonum amici etiam propriá morte quærit, major enim charitatem nemo habet, quàm ut animam quis po pro amicis suis. Et sic de cæteris.

Opusc. de gradibus virtutum. Ioan. 15.

Secun

ecundò, præterea utile erit, Angelo Custodi, aut Patrono dicare talem conatum, seu tui victoriam, ut sic præsidium eum impetrare valeas, & vitium ejusmodi exstirpare. Ad hoc hortabatur omnes D. Chrysost. dicens: Obsecro igitur vos omnes, ut unusquisque, si non anteà, jam operam det, ut vitium, quod affectiones suas magìs interturbat, ex animâ exsecet, & pia cogitatione, quasi spirituali quodam gladio utens, seipsum ab affectionibus liberet.

Pij conatus nostri Angelo custodi, aliive Patrono commendandi. Homil. 1. in Genes.

Tertiò, examen particulare ad hanc plurimùm conducit, ejusque regulæ.

Examen particulare.

Quartò, reddere rationem profectus sui confessario, aut superiori à Sanctis cum fructu usurpatum fuit.

Quintò, soliti erant etiam complures olim certum genus pœnitentiæ assumere, donec de aliquo vitio triumphassent, atque id ubi assecuti erant, solenni aliquo die quotannis beneficium illud recolebant, sicut moris est de urbe obsidione liberatâ vel hoste superato, vel victoriâ partâ gratam memoriam recolere.

Pœnitentiarum usus.

Sexta praxis esse potest, examen suarum imperfectionum accuratum habere velut rationes debitorum suorum, quæ hoc pacto paulatim dissolvere conetur.

Septima. Valdè conducit actiones omnes suas ordinare, atque illum ordinem & modum sibi præstitutum studiosè servare.

Actiones ordinandæ.

Octava, Magnoperè etiam juverit vitare minima; qui enim spernit modica, paulatim decidit; & qui minimis intendit, facilè Dei gratiâ majora devitat.

Vita minima.

Nona praxis sit: Diligentissimè cavere ne quis alteri se præferat, & proximum dijudicet; id enim tum evenire solet, uti Sanctorum experientiâ compertum est, ut in quo quis alium judicat, in eo seipsum condemnet. *Dignatus es*, &c. ut sup. pag. 10.

Humilitatem serva.

JACVLATORIÆ.

Sic currite, ais Domine, ut comprehendatis, trahe nos post te, & curremus in odorem unguentorum tuorum. 1. Cor. 9.

Venite, ascendamus ad montem Domini, & ad domum Dei Iacob: & docebit nos vias suas, & ambulabimus in semitis ejus. Isaiæ 2.

Ego dixi, nunc cœpi. Perfice quæso gressus meos in semitis tuis. Psalm. 76.

Beatus vir, cujus est auxilium abs te, ascensiones in corde disposuit: in valle lacrymarum, in loco quem posuit. Psalm. 83.

QVINTÆ IMAGINI ANNOTATIO.

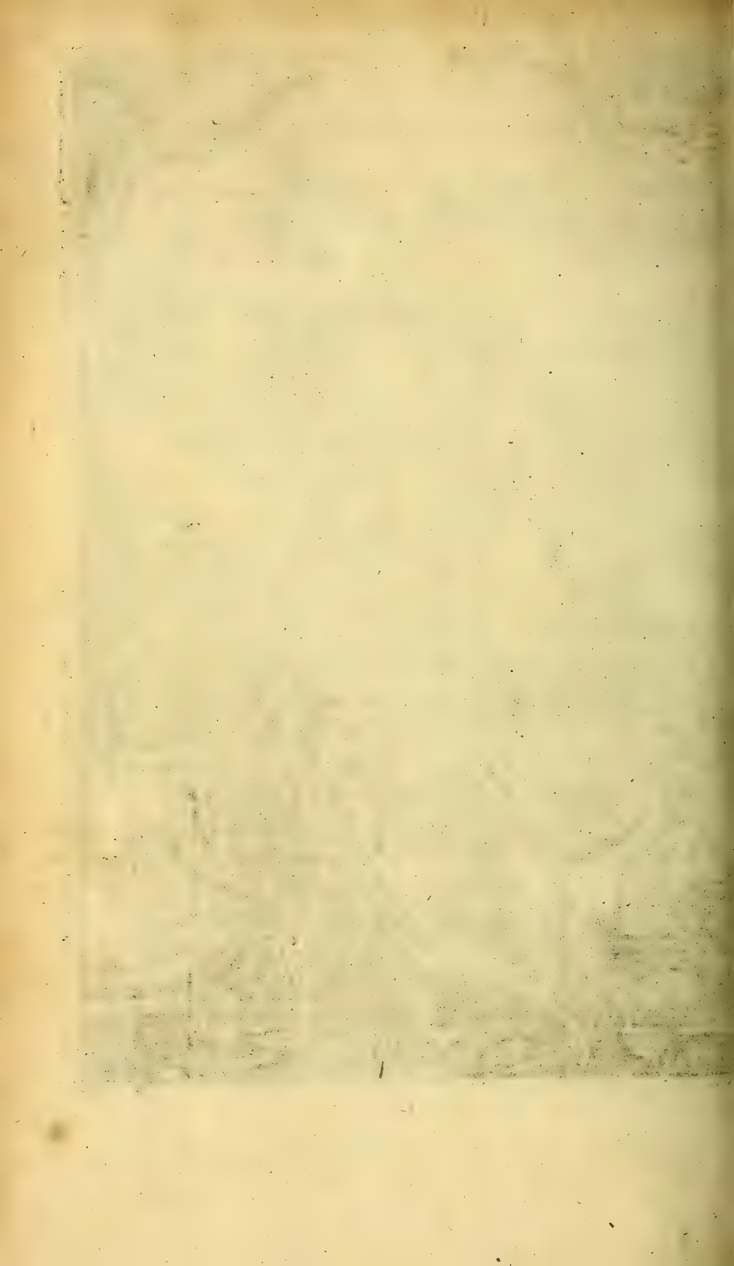
1.Thess.5. In omnibus gratias agite: hæc eſt enim voluntas Dei.

IMO omni tempore maximè in Meditatione & poſt eam Deo A *gratias age pro innumeris ej[…] in te beneficiis,* B *creatione,* C *redemptione,* D *Sa[…] cramentis,* E *dono orationis,* F *virtutibus,* [G] *ſanctis inſpirationibus. Attende, & gratias D[…] age, quòd præſidio* H *boni Angeli adverſus* I *dæ[…] monis inſidias te tueatur:* K *à tot periculis, mo[…] bis, lanienis, latrociniis, ruinis, aquæ, igniſq; inju[…] riis cuſtodiat. Quid verò pro tot beneficijs Deo r[…] pendes? gratias Deo age, maximè quòd adeò long[…] patientiâ te tolerârit, qui aliàs fueras cum dæmon[…] bus & impiis* L *periturus. Igitur* M *cor tuum er[…] ctans Dei laudem ad perfectionem anhelet, & in e[…] ejuſq; voluntate ſolam quietem eſſe ſciat, & co[…] quieſcat.*

CAPV[T]

XVI

CAPVT III.

Exercitium de gratiarum actione.

SVPERIORI capite habes de perfectionis studio adhortamenta, & exercitia. Nunc verò subjiciam alia quatuor, quibus ad profectum judicio Sanctorum juvari poteris. Primum inter hæc locum obtinet gratiarum actio, sicut enim ingratitudo fontem obstruit gratiarum, ita gratiarum actio eam nobis copiosiorem facit, & uberiùs eum in nos derivat.

PRÆLVDIVM I. Constitue te in conspectu Dei, & curiæ illius: magnoque desiderio, verecundè tamen, accede ad choros Sanctorum Deum laudantium.

PRÆLVDIVM II. Pete à Domino, ut det tibi gratiam, ut gratias agere possis; à curiâ verò illius, ut tuas laudes suis conjungi non dedignentur.

PVNCTVM I. Considera primò quid sit homo, quòd Dominus ejus sit memor, & quid tu sis. Secundò, quis quantusque Deus, qui nobis tot tantaque confert bona. Tertiò, quomodo omnia, quæ in cælo & in terrâ sunt, dona sint Dei, & quanto affectu ea dederit, quàm sincero: omnia enim non propter semetipsum fecit, sed pro te, ô homo. Quartò, quid pro eo petat, unam scilicet gratitudinem. Quintò, quàm indignum undique tot beneficiis obrui, & usque in delicias amari, & ingratum esse; neque hoc tantùm, sed pro beneficiis & bonis retribuere mala. Sextò, attende nihil esse quod in hominibus displiceat, atque eos de quibus benè meriti sunt ingratos experiri, ut vulgò dicatur: Ingrato homine terra nil pejus creat. uti verò hominibus, ita Deo. Audi Bernardum: Ingratitudo, ait, inimica est animæ, exinanitio meritorum, virtutum dispersio, beneficiorum perditio. Ingratitudo ventus urens, siccans sibi fontem pietatis, rorem misericordiæ, fluenta gratiæ. Ergo in viâ virtutis & progressu, hanc studiosissimè

Ingratitudo hominis detestanda.

Serm. 51. in Cant.

cave, & deteſtare. Etſi enim nunquam non Dei grati humiliter imploranda ſit, tamen quia vel maximè initio converſionis & profectûs gratia Dei neceſſaria eſ ne quis reſpiciat retrò, hæc gratitudine ſervanda & augenda eſt.

Haccine firmâ fide credo, ut ſup. pag.8.

Pro quibus agenda gratia. PUNCTUM II. Conſidera pro quibus beneficiis gratias agere debeas, nempe Primò, pro iis quæ Capiti & Patri noſtro Chriſto JESU, humanitati ejus collata. Secundò, B. Virgini Matri noſtræ. Tertiò, Angelis quos ad cuſtodiam noſtram dignatur Dominus deputare Quartò, Sanctos quos Patronos noſtros eſſe vult & duces in viâ. Quintò, juſtis. Sextò, peccatoribus. Septimò, Eccleſiæ toti. Octavò, tibi.

Quæ beneficia conceſſa humanitati Chriſti. Secundò, percurre potiſſima beneficia illis, tibique collata, & pro illis gratias age, pro donis Chriſti Domini noſtri humanitati conceſſis, Primò, quòd conjuncta ſit verbo divino; Secundò, caput ſit Angelorum & hominum; ſitque Tertiò, in eo omnis plenitudo gratiæ, ſapientiæ, ſcientiæ & ſanctitatis,

Credo tibi, &c. ut ſup. pag.7.

Quæ B. Virgini. Secundò, pro iis quæ conceſſa B. Virgini, quòd mater ſit Dei; Secundò, abſque macula ullius peccati; Tertiò, donata gratiâ maximâ; Quartò, maximâ gloriâ ſuper omnes Sanctos, & Angelos Dei exaltata.

Quæ Angelis. Tertiò, pro iis quæ conceſſa Angelis, pro eorum creatione, electione, & perſeverantiâ, gloriâ, & officii dignitate.

Quæ Sanctis. Quartò, gratias age ob beneficia Sanctis collata, quòd ad perfectionem eos vocârit; Secundò, tot virtutibus ornârit; Tertiò miraculis honorârit; Quartò, gloriâ cumulârit; Quintò denique, quòd eorum interceſſione plurima conceſſerit.

Quæ juſtis. Quintò, gratias pro iis age, quæ juſtis largitur, ſiquidem ſuſtinet eorum imperfectiones, purgat, illuminat ſcientiâ, accendit charitate, à malo retrahit, & tribulationibus

onibus eripit, & felicem mortem concedit.

Sextò, gratias age pro peccatoribus; Primò, quia eos ustinet; Secundò, vocat eos benignè ad gratiam; Tertiò, largitur temporalia; Quartò, in morte salutem donat. *Quæ peccatoribus.*

Septimò, pro beneficiis collatis in Ecclesiam, quòd à Christum habeat pro capite & sponso; Secundò, à Spiritu sancto gubernetur; Tertiò, sola certam & verum habeat doctrinam; Quartò, Sacramenta; Quintò, fœcundam Ordinum varietatem. Post singula hæc capita recitare potest Canticum. *Benedicite omnia opera*, &c. *Quæ Ecclesiæ.*

Octavò, pro beneficiis tibi similiter, quasi soli concessis gratias age; pro beneficio creationis, naturæ, fortunæ & maximè incarnationis, redemptionis, & dono gratiæ, fidei, spei & charitatis, orationis, &c. quòd Angelum custodiæ tuæ Deus deputârit: Angelis enim suis mandavit de te, ne fortè offendas ad lapidem pedem tuum. neque tantùm dedit tibi, & hominibus singulis; sed & Provinciis, Religionibus, Collegiis, Prælatis, ut illi nos gubernent secundùm suam sanctissimam voluntatem. Expende valdè, Primò, gratiam Baptismi, pœnitentiæ & vocationis; Secundò, quàm multi perierint, te salvo, priusquàm ad Baptismum venirent, quàm multi post illum à pœnitentia subitâ morte exclusi. Attende etiam quàm multa adversa sint in hoc mundo, & quot occasiones operum misericordiæ, & tot videbis, quot miseriis benignissimus Deus te liberârit. Tertiò, invita omnes Angelos sanctos, & omnes denique creaturas, ut tecum laudent Deum pro immensis beneficiis, quæ immerenti præstat. Quartò, offer illi cor tuum, & omnes actiones, verba & opera gratissimo animo. *Series beneficiorum in singulos homines.* *Psalm. 90.*

Benedicite omnia opera, &c. vel *Hæccine firmâ fide credo*, ut sup. pag. 8.

PARS II. Considera quantas gratias Deo pro dono orationis agere debeas. Siquidem per orationem om- *Quæ beneficia continentur in*

 nia

dono orationis. nia ad nos dona derivari voluit: neque tamē oratione nostrâ indiget Deus, sed eam ad multiplicem utilitatem convertit. Oratio enim, ut ait D: Bonaventura, non est causa beneficentiæ ejus, sed via, vt etiamsi non propter illam, tamen sine illâ nostri, non misereatur. Secundò quòd per eam liceat cum Deo colloqui, &, quoties libet, ad thronum tantæ majestatis admitti. Tertiò, propter effectus orationis. Primò enim iram Dei placat.
Exod. 32. Oravit Moyses, ait Scriptura, Dominum, & placatus est Secundò, impetrat peccatorum veniam juxta illud;
Matth. 18. Omne debitum dimisi tibi quia rogasti me. Tertiò, à
4. Reg. 14. periculis liberat, & malis, ut patet in Ezechiâ, qui Sennacherib oratione fugavit, & delevit. Quartò denique omnia impetrat corporalia & spiritualia: quid ergo utilius? *Haccine vera*, ut sup. pag. 7.

PARS III. Considera, quanta sit liberalitas Dei erga nos, qui tam facilè, unico sæpè verbo rogantibus nobis tanta concedit, ut patet in plurimis Sanctis; & quàm ingratum illi, quòd sæpè non libeat gratias agere, & exercitia pietatis obire, & cum eo loqui, id est, orationem debitè facere, & ad perfectionem ire: vide quàm
Liberalitas Dei & hominum ingratitudo. amanter invitet ipse dicens: Omnis qui petit accipit, qui quærit invenit, & pulsanti aperietur. Secundò, quāta benignitas ejus, quòd tales, tam distractas orationes etiam non refugiat ipse Deus optimus maximus. Tertiò, quòd pro suâ paternâ curâ nobis deneget, quæ noxia judicaverit, & in tempore opportuno exaudiat. At
Matth. 7. enim fallere potest qui dixit: Omnis qui petit, accipit & qui quærit, invenit; & pulsanti aperietur? Imò benignissimè addit dicens; Quis est ex vobis homo, quem si petierit filius suus panem, nunquid lapidem porriget ei? aut si piscem petierit, numquid serpentem porriget ei? si ergo vos, cùm sitis mali, nostis bona data dare filiis vestris; quanto magis Pater vester, qui in cælis est, dabit bona petentibus se?

Credo tibi, ô æterna veritas, ut sup. pag. 7.

Canticum JESV filii Sirach.

CONFITEBOR *tibi Domine rex, & collaudabo te Deum salvatorem meum. Confitebor nomini tuo: quoniam adjutor & protector factus es mihi, & liberasti corpus meum à perditione, à laqueo linguæ iniquæ, & à labiis operantium mendaciū, & in conspectu astantium factus es mihi adjutor. Et liberasti me secundùm multitudinem misericordiæ nominis tui à rugientibus præparatis ad escam, de manibus quærentium animam meam, & de portis tribulationum quæ circumdederunt me: à pressurâ flammæ quæ circumdedit me, & in medio ignis non sum æstuatus: de altitudine ventris inferi, & à linguâ coinquinatâ, & à verbo mendacii, & à rege iniquo, & à linguâ injustâ. Laudabit usque ad mortem anima mea Dominum, & vita mea appropinquans erat in inferno deorsum. Circumdederunt me undique, & non erat qui adjuvaret. Respiciens eram ad adjutorium hominum, & non erat. Memoratus sum misericordiæ tuæ Domine, & operationis tuæ, quæ à sæculo sunt: quoniam eruis sustinentes te Domine, & liberas eos de manibus gentium. Exaltasti super terram habitationem meam, & pro morte defluente deprecatus sum. Invocavi Dominum patrem Domini mei, ut non derelinquat me in die tribulationis meæ, & in tempore superborum sine adjutorio. Laudabo nomen tuum assiduè, & collaudabo illud in confessione, & exaudita est oratio mea. Et liberasti me de perditione, & eripuisti me de tempore iniquo. Propterea confitebor, & laudem dicam tibi, & benedicam nomini Domini.* Eccli. 51.

Praxis ad gratias Deo datori agendas.

PRIMA. Præter eas, quas variis locis habes, ea esse poterit, scripto colligere Dei in te beneficia particularia, eaque verbis affectu plenis describere, atque ita Davidem & Prophetas imitari, quibus solemne erat, post acceptum aliquod beneficium singulare, de eo carmen ac canticum componere. Disce, ait Bernardus, in referendo gratiam non esse tardus aut segnis, disce ad singula dona gratias agere. diligenter considera, quæ tibi apponuntur, ut nulla Dei dona debitâ gratiarum actione frustrentur. Etsi autem gratitudo magis operibus, quàm verbis

Catalogum fac beneficiorum singularium.
Bernard.

verbis sit ostendenda, tamen gratissimum Deo, si ob beneficia eum sæpè laudemus, eaque meditemur. In singulis verò considerandasunt quinque; Primò infinita dignitas largitoris; Secundò, infinita charitas; Tertiò, beneficii excellentia; Quartò, vilitas abjectioque nostra; Quintò, infinita Dei liberalitas.

In singulis Dei beneficiis quinque obseruanda.

Utque gratiæ ritè agantur, rogandi beati illi spiritus; ut, quia satis dignas agere gratias non possumus, nos juvare dignentur. Deinde omnes creaturæ invitandæ, muneraque vicissim offerenda: Primum est, Dominum pro tuo Deo ac Domino agnoscere, ut Jacob: Si, inquit, fuerit Deus mecum, & custodierit me in viâ per quam ego ambulo; erit mihi Dominus in Deum. Quò pertinet, facere decretum, numquam sibi aliquid tribuendi, cùm illi omnia oporteat, qui in omnibus omnia operatur. Secundum, statuere Deo gratis, & non tui commodi causâ, servire. Tertium, offerre ei omnia opera tua, labores, & te totum, ad omnia, quæ sapientiæ illius æternæ, & paternæ providentiæ visa fuerint, prospera & adversa. Sic præcinit regius Propheta dicens: Quid retribuam Domino pro omnibus, quæ retribuit mihi? Calicem, ait, salutaris accipiam, (et si amatum) & nomen Domini invocabo. Vota mea Domino reddā, (etiam cum ipsâ vitâ) quia preciosa in conspectu Domini, mors Sanctorum ejus: quia scilicet sibi, & mundo moriuntur.

Genes. 28.
Quo pacto grati Deo esse possimus
Psalm. 115.

Secunda. Quemadmodum verò recogitamus annos præteritos in amaritudine animæ nostræ, ita pro graviorum peccatorum remissione, quorum servitute durâ liberati sumus, gratias agere oportet, & pro infinitâ bonitate Dei erga nos, simul conteri de malitiâ nostrâ: ac exultare in Domino, quia justitia ejus & pax osculatæ sunt, veritas & misericordia obviaverunt sibi. Immò aliquod opus pium, quasi in compensationem, & gratiarum actionem Domino retribuere convenit.

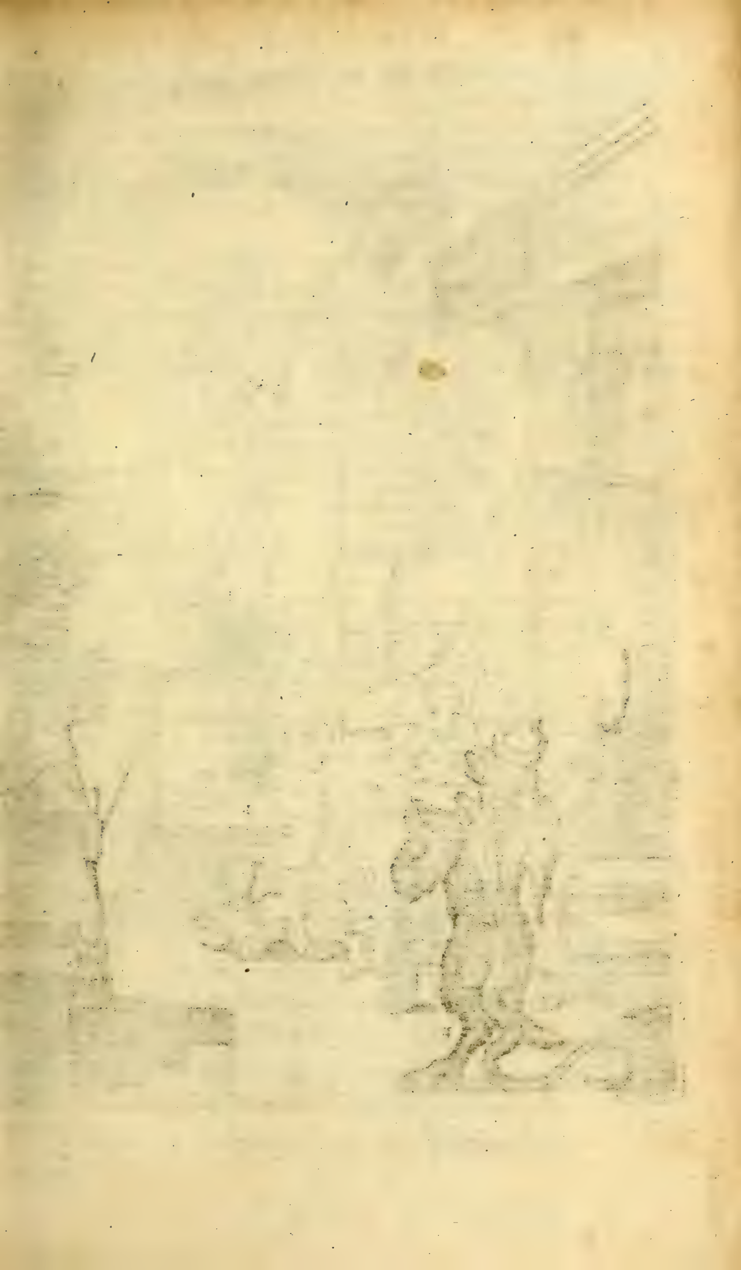
Pro graviorum peccatorum remissione agēda gratia.

Tertia. Quoties aliquod à Deo beneficium accepimus, quia retribuere ei nihil possumus, proximo in eodem genere, siquidem id fieri potest, conferamus. Ideò decimas omnium, quæ possidebant Israëlitæ, sibi Dominus tribui volebat, & primogenita consecrari. Imitare, & anima tua, quæ benedicit, impinguabitur. Ad locum enim, unde exeunt flumina gratiarum, revertuntur ut iterum fluant.

Pro accepto à Deo beneficio, proximo aliquod reddendum.
Prov. 11.

Dignatus es, &c. ut sup. pag. 10.

JACV-

Conuerti pedes meos in testi monia tua.
Ibunt de virtute in virtutem
A
B
C
D
E
F
G
H
I
K
L
M
N
O
P
Q
XXVII
6

JACVLATORIÆ,

CVm Deo tam sit accepta gratitudo, viri sancti ac Prophetæ nullâ in re magis, quàm gratiarum actione se exercuisse videntur; hinc totis pænè psalmis hoc unum David agit: cipe tamen aliquot versiculos tam sancto gratitudinis exercio accommodatos.

Sit nomen Domini benedictum in sæcula: ante solem permanet men ejus. Psalm.71.

Magnificate Dominum mecum & exaltemus nomen ejus in idum. Psalm.33.

Repleatur os meum laude, ut cantem gloriam tuam, totâ die maitudinem tuam. Psalm.70.

SEXTÆ IMAGINIS ANNOTATIO.

xamina defectus tuos; & vitio exscindendo, ac virtuti plantandæ incumbe.

TVam sæpè, qui perfectioni studes, A *excute conscientiam, ab eaq́;* B *rationem exige com* C *Christo judice. pone tibi ob oculos* D *Dei æcepta,* E *regulasq́; tuas. vide ut te* F *dæmon acset, quamq́; parum* G *boni egeris; proculca* H *ccatum, & quemadmodum id fugias vide: mox inde infelicem peccati* I *arborem, cujus fructus ors est, exscinde sancto ac firmo proposito, & vam* K *virtutem insere. Tum* L *oppugna* M *tium illud peculiari curâ & examine, illud inam vitium quod te præcipuè in* N *decalogi,* O *gularumq́; tuarum observatione, id est in viâ ei retardat. Invigila in omnem victoriæ* P *occanem, & adverte primum virtutis gradum esse olestißimum, secundum faciliorem, tertium falimum.*

CAPVT IV.

De Examine generali & particulari.

INTER alia pietatis exercitia, quæ ad profectum v
maximè conducunt, est crebrò conscientiam disc
tere, & sui examen instituere. De hoc dicere possumu
si nosmetipsos judicaremus, non utique judicaremur
Domino. Examen autem hoc generale facito tanqua
si coram Deo & Angelo ac dæmone te accusante id in
stitueres. Constat autem partibus quinque, quas prim
breviter, deinde diductas accipe. Eas enim Meditati
ne seriâ expendisse plurimùm prodest, ut quotidie d
inde cum fructu & affectu semel atque iterum exame
instituatur.

Puncta examinis generalis.

Prima, est gratiarum actio pro omnibus benefic
acceptis.

Secunda, est imploratio gratiæ pro cognoscendis
detestandis peccatis.

Tertia, discussio sui: incipiendo à postremo exam
ne, & quoad fieri potest, cogitationes, verba & ope
examinando ad Decalogi, & Regularum suarum,
quis sit Religiosus, normam.

Quarta, detestatio defectuum & peccatorum, va
considerationibus excitata.

Quinta, propositum, quo quis decernit in futuru
vitam in melius instituere; ad quod conducet prim
agenda & patienda prospicere, atque ad utrumque a
mum comparare.

Exercitium de examine generali.

Modus agẽdi gratias in Exam.

PVNCTVM I. Considera Primò, quot titulis Creat
& benefactori nostro par sit gratias agere. Secund
vide sursum, & nihil aliud advertes agi à Beatis. T
tiò, attende deorsum, & audies nihil sonare infe
præter ingratitudinem, perpetuaque in bonitatem
finitam maledicta. Jamque vide quibus assimilari
opt

ptes. Quartò, vide quàm parvo pro tantis ejus benefi-
:is ſatisfacere queas; & cum ſingulis Sanctorum ordi-
ibus, atque Angelorum choris, exalta vocem cordis
ui, & de omni corde tuo Deum ac Dominum noſtrum
udare contende, ut pluribus cap. ſuperiore dictum.
redo tibi, &c. ut ſup.pag.7.

PVNCTVM II. Conſidera, quantis tenebris involuti *Quàm neceſſarium ſit Spiritus S. lumen.*
mus; quot errores mundum involvant, ſapientiſſi-
ioſque mortalium abducant in turpiſſima flagitia &
ıſanias. Secundò, quàm multi Sancti graviter ob oc-
ılta peccata periclitati fuerint. Tertiò, quàm incerti *Eccleſ. 9.*
mus ſemper, amore an odio digni ſimus. Hinc collige
uantâ humilitate & inſtantiâ oporteat ſupplicare Deo
atri, ut memoriam firmet; Deo Filio, ut intellectum
luſtret; Spiritui verò ſancto imprimis, vt voluntatem
eccata cognita deteſtandi largiatur.
Illumina Domine, vt inf.pag.188.

PVNCTVM III. Conſidera ſemitas domus tuæ, & *Modus diſcuſſionis ſui.*
ıgredere in cubiculum cordis tui, & vide quàm ſit ne-
eſſe emundare illud, & animam tuam ſanare: Primò, à
:talibus vulneribus, & ejicere ex eâ capitales hoſtes,
ccupantes thronum, in quo dignaretur ſedere beni-
niſſimus Salvator noſter JESVS, & ad nos venire cum
'atre & Spiritu ſancto, & manſionem apud nos facere.
:t ſi attendas quantâ ſedulitate ea, quæ circa corpus
ınt, munda eſſe velis, facilè colliges quid in animâ,
uæ precio ſuperat cælum & terram, fieri oporteat. Se-
undò, aſpice quàm utile jam rationem reddere, & æ-
:rni lucri damna reparare: & in futurum proſpicere.
'ertiò, quanta prudentiâ ſit ſeipſum perficere; & ad-
ertere ubi errore, ubi malitiâ, ubi facilitate à recto de-
iaverimus. Hoc nos, ait Seneca, peſſimos facit, quòd *Seneca l.1. epiſt.84.*
emo vitam ſuam reſpicit. quid facturi ſimus, cogita-
ıus, & id raró: quid fecerimus, non cogitamus: atqui
on ſilium futuri, ex præterito venit.
Haccine firmâ fide credo, ut ſup.pag.8.

PVNCTVM

Motiva detestationis peccatorum.

PUNCTUM IV. Considera, quantum doleat, qui parentum, liberorum, bonorum, honoris, favoris, lucri jacturam fecit: & vide quanto magis dolendum illi, qui lucri æterni, gratiæ Dei, favoris illius detrimentum subiit. Secundò, quantum dolere oporteat, quòd tam bonum & benignum Patrem & benefactorem homo offenderit, retribuendo mala pro bonis. Tertiò, vide unde contingat relapsus, & advertes fieri ex defectu veri doloris; ideoque in hoc maximè te exerce.

Credo tibi, &c. ut sup. pag. 7.

Modi formandi bona proposita O quanti est velle!

PUNCTUM V. Propone firmiter coram Deo & Angelis ejus, vitare defectus, maximè eum, quem examine particulari studes corrigere: & vide quanti sit, in re qualibet firmum decretum. Collige verò ex eo, quòd videamus eos, qui inimici societatem æterno decreto vitare, & periculum corporis fugere statuunt, vix adduci ullo pacto posse, ut à sententiâ discedant. Triplici autem modo firmantur decreta & promissa. Primò, si coram aliis fiant: fac igitur coràm Angelis, & Sanctis Dei, & Patronos invoca. Secundò, si pœna adjiciatur: statuere igitur convenit sibi, si relabatur, spontaneam aliquam afflictionem. Tertiò verò, juvat indicare eadem aliis, maximè Confessario, ut humano etiam respectu confirmeris. Quartò, in particulari designare, qualiter vitam instituere velis. Quintò, quomodo etjam in adversis te gerere.

COLLOQUIUM.

Exercitium pro examine complectens præcepta Decalogi.

Psalm. 12.

ILLUMINA, *Domine, oculos meos, ne umquam obdormiam in morte, neque in peccato conquiescam; ne quando dicat inimicus meus, Prævalui adversus eum: veni, lux vera, quæ illuminas omnem hominem, pelle tenebras cordis mei, ut videam te ad quem suspiro. O quàm desideravit anima mea te in nocte! tu scis: donec aspiraret dies, & inclinarentur umbræ: & tu, cui*

nomen

omen Oriens; splendesce in corde meo. Obsecro te, ô bone JESU, ræcede me ad ostendendam viam per diem in columnâ nubis, & er noctem hanc in columnâ ignis: sine te enim mediâ vitâ in orte sumus; sine te sumus sicut oves errantes, sine te cæci, & scimus viam, in quâ ambulemus. O veritas æterna, dissipa coris mei caliginem, ut inter tot viæ & vitæ hujus varietates, ad veniam, propter quem sum, vivo & suspiro.

1. Ecce sto coràm te hodie, Deus meus, & confundor, & erubesco levare faciem meam ad te, quoniam iniquitates meæ multiplicatæ sunt super caput meum, & delicta mea creverunt usque ad cælum; sed sto coram patre filius, coram advocato meo us, coram redemptore meo servus, ideoq; attollo oculos & mentem, & spem meam, ut propitius fias peccatis meis, & deleas omnes iniquitates meas. Converte me, & convertar, quia tu Domine Deus meus. Fac, ut memor sim unde exciderim, & pœnitentiam & prima opera faciam. Debui te creatorem meum amare ex toto corde meo: idem tecum velle & nolle, & in te solo confidere, tibi credere. Sed eheu! divisum fuit cor meum, & posui carnem brachium meum; & ad nihilum redactus sum; & nescivi quòd in te solo stare, vivere & moveri possim & debeam, neque unquam erubescere, aut quæ supra me sunt, scrutari: sed humiliari sub potenti manu tuâ. 1. Esdr. 9. Actus pœnitentiæ maximè circa primum præceptum. Ierem. 51. Apoc. 2. Ierem. 17.

2. Quemadmodum autem cor meum abiit in vanitates; ita etiam lingua mea inflammavit rotam nativitatis meæ: quæq; deberet esse lignum vitæ, te laudare, de te loqui, ô omne bonum, mihi aliisq; mortis occasionem dedit. O beatum & perfectum, qui non est lapsus in linguâ! qui enim putat se religiosum esse, non refrenans linguam suam! hujus vana est religio. O ter felicem, qui reddidit tibi vota sua perfectè, quæ distinxerunt labia sua! Ecce Deus meus, reddo tibi hæc mea N. coram omni populo tuo ex toto corde meo. Secundum præceptũ. Iacob. 3. Ibidem.

3. Atque utinam saltem delectatus fuissem in te, & Sabbatum delicatũ servassem, in officiis tuis fervens: & exultassent labia, cùm cantarem tibi: psallissem voce, psallissem spiritu, ut delectarer in voce laudis tuæ! visitasses enim terram, & inebriasses eam, & multiplicasses locupletare eam: flumen Dei repletum es- Circa tertium præceptum. Psalm. 64.

jet

set aquis, & lacrymæ meæ vinum fuissent Angelorum: benedixi[sses] coronæ anni benignitatis tuæ, & campi tui, potentiæ anim[æ] meæ impletæ fuissent ubertate, & pinguia fuissent facta specio[sa] deserti: valles abundassent frumento, frumento electorum: & n[e] vino stabilivisses, in sacro Missæ sacrificio, vino electorum, vi[no] quod germinat virgines.

Devotionis & Religionis fructus.

Circa quartum præceptum. Obedientiæ & Superiorum observantiæ. Lucæ 10. Hebr. 13.

4. *Tum fuisset mihi cibus facere voluntatem tuam, id est, Su[pe]periorum meorum: propter te alacriter & perseveranter obed[i]vissem illis, neque durâ cervice, & incircumciso corde, etiam i[n] parvis Spiritui sancto aliquando restitissem: ipsi enim non ma[n]dant mihi, sed spiritus tuus, qui loquitur in illis; quia dixist[i]: Qui vos audit, me audit. Quàm libens, si hæc cogitarem, iis hono[]rem, & amorem, & quæcumque alia tribuissem, ut vicariis tui[s] cùm pervigilent quasi rationem pro animâ meâ reddituri! S[ic] & ego subditis meis, ut tibi, me exhibuissem, necessaria curassem, infirmitates patienter & onera portassem; sciens quia quod u[ni] ex minimis facio, tibi facio, ô Deus meus, & omnia.*

Matth. 25.

Circa quintum præceptũ.

5. *O quantus hic esse stimulus debet, ne ullum cogitatione i[n]vidiæ, verbo injuriæ, aut facto lædam: sed pacem servem, quo[d] fieri potest, cum omnibus; pacem Christi, quæ exsuperat om[ne] gaudium! sumus enim filii tui, qui facis solem tuum oriri sup[er] bonos, & malos. Et si amicos tantùm & benevolos diligam [&] salutem; ecce etiam Ethnici hoc faciunt, & feræ: vincere autem [in] bono malum, hoc gratiâ tuâ filiorum tuorum est, & unicum v[o]tum meum, ut in eorum numero censeri valeam.*

Matth. 16. Actus charitatis circa proximum.

Circa sextum præceptum. Cordis mundities, & auxilium ad eam. Psalm. 50. Superbia punitur per luxuriam. Iacob. 1.

6. *Talis enim agnosci in extremo judicio spero; ideoq; sanè lo[n]gè facere à me volo desideria turpia & illecebrosa, ut mundo co[r]de te aliquando videam, & non peccem in corpus meum, aut pr[o]ximi mei: sed diligentissimâ oculorum & sensuum custodiâ, r[e]pellam jacula ignita, igne illo candentia, qui ad internecione[m] devorat, & sancta omnia profanat. Cor hoc mundum crea in m[e] Deus meus, & spiritum rectum innova in visceribus meis: aver[te] à me superbiam; quam iusto tuo judicio luxuriæ supplicio casti[]gas, ut saltem vel sic homo humilietur, & se agnoscat, quia simi[lis] erat ei, qui consideravit se in speculo, & abiit, & oblitus est qu[a]lis fuerit.*

7. Co

Circa septimum præceptũ.

7. *Concupiſcentiam hanc reſtingue, quæſo, in ſervo tuo, & ſi-ul etiam oculorum, ne cupiditate, radice omnium malorum, cenſus, aliena capiam, abſcondam, damna inferam: qui juxta andatum tuum, tribuere debeo mea; & inter beatos annume-ri cupio, & pauper eſſe ſpiritu, ac potiùs derelinquere omnia, àm perdere te, & omnia.*

Omnes pauperes ſpiritu eſſe debent.

Circa octavum præceptum. Ioan. 8.

8. *Et hæc quidem concupiſcentia, ſcio, diſplicet maieſtati tuæ, longè magis os bilingue & mẽdax (quia veritas es Deus meus) & proximum linguâ percutere famam illius denigrare; ſervũ enum judicare. Ab his, precor, protege me, Salvator meus. nam, o, vulnerat te dirè, qui ſic pungit fratrem ſuum: te cruciat, qui ligit, & contemnit illum, quem tanto precio dignatus es.*

Qui pungit fratrem Deum cruciat.

Contritionis exercitium. Iſaiæ 40.

Ah utinam per hæc nunquam majeſtatem tuam offendiſſem! ſcio, ô Deus meus, Creator meus, Redemptor meus, quomodo oblitus fuerim tui, qui nunquam non recordaris mei; mei, i non ſum: omnes enim gentes ſunt coram te, quaſi non ſint, & aſi nihilum & inane reputantur. O ſi quis mihi daret fontem crymarum, ut plorarem die ac nocte; quia te dereliqui fontem uæ vivæ; & peccavi in cælum, & corã te; te, qui tribus digitis pendis orbem, & omnia opera noſtra in nobis operatus es! Aquæ tè multæ peccatorum meorũ non potuerunt extinguere chari-tem tuam, quam tot tantiſq; beneficiis, & maximè in paſſione â declarare dignatus es, & quotidie dignaris in memoriali ortis & Paſſionis tuæ. Cùm verò ita ſit, memoria memor ero mper tantæ charitatis tuæ, ô JESV, *& tabeſcet in me anima mea æ deſiderio tui, & liqueſcet ad amoris tui radios, ô ſol juſtitiæ, utinam ſicut fluit cera à facie ignis, ſic pereant peccatores hodie, imperfectiones meæ à facie tuâ Deus meus. Benedictus ſis, Do-ine Deus meus, in æternum; quia benignus & miſericors es ſu-r malitiâ meâ; & non feciſti mihi ſecundùm peccata mea, ſed undùm multitudinem miſericordiæ tuæ, & toties me viſitare gnaris.*

Luc. 15. Iſaiæ 40. Iſaiæ 26. Cant. 8.

Applicatio ad Communionẽ.

Nunc verò lavi pedes meos; non ultrà tuâ gratiâ, inquinabo os, lotus enim ſanguine tuo, non iterum pollutum eum ducam, rurſum mihi te crucifigam, Chriſte JESV, *ſpes mea: ſed dili-nter cavebo, ne quid in me diſpliceat puriſſimis oculis tuis; am-*

Propoſitũ emendationis.

bulabo

bulabo coram te, omnes diligā propter te; & quidquid sanctiss[i]ma tuæ voluntati collibitum fuerit, gratissimum mihi erit, & a[c]cipiam de paternâ manu tuâ: tibi enim vivere, tibi mori cupio. vita, ô salus, ô gaudium meum. Id profiteor hodie coram te, e[t] curiâ tuâ cælesti universâ, testem illam invoco desiderii mei, e[t] auxilium infirmitatis meæ, ad gloriam tuam. Amen.

Praxis peragendi examinis generalis.

PRIMA. Post examen sollicitè rursum incipe ambulare co[]ram Domino Deo tuo, ac proposita per singulas horas, [a]t minimum, renova.

Vrgenda familia ut examen faciat. Secunda. Imò poteris ad singulas breviter tuam excutere a[]nimam, eâdem ferè normâ.

Tertia, si paterfamilias sis, effice ut familia, vel communit[a]s hoc examen instituat simul, vel singuli. Sic enim ad cor red[i]bunt, & placabunt Dominum sibi & familiæ tuæ: quam sæp[e] flagellat justo judicio ob unius improbitatem Deus, quema[d]modum ob famuli pietatem eidem benedixit, ut Scriptura d[e] Iacob commemorat, ob quem domum Laban locupletavit. *Affligitur aliquando aut benedicitur familia propter unum. Gen.30.*

Lib. de monte contemplationis. Quarta Nota hoc examen posse usurpari per modum med[i]tationis, de quo Gerson scribit hoc pacto: Novi personam quæ non modicum profecit per hoc, quòd diligentiùs seipsu[m] intuebatur quasi pauperem & miserum, & in cælum men[te] conscendens à singulis Sanctis mendicabat ea. Itaque paup[e]rem ejusmodi imitare, & inopiam à virtutibus, & morbos a[c] vulnera animæ ostende Domino ac Sanctis ejus, atque ope[m] implora. *Spiritualis mendicatio.*

Quinta. Quia examen particulare pluribus est tractandu[m] hoc solùm hîc observa, expedire persæpè, maximè occupatis, u[t] simul cum generali id faciant.

Praxis examinis particularis.

CVM ad perfectionem non nisi gradatim ascendatur, expl[i]candum hîc erit examen particulare, tantopere à S.P. Ign[a]tio commendatum. Est verò illud, quo quis studio singul[a]ri, ac, ut ita dicam, certamine, singulos defectus aggreditur s[u]perare, & virtutes gradatim acquirere. ad quod, Dei gratiâ sequens directio juvabit. Vt autem ea quis in singulis fructu[o]sè utatur, antequam contra aliquod vitium particulare exam[en] instituat, ut Bern. monet, agnoscere se debet homo, ad qu[æ] sit bona naturaliter propensior, vel ad quæ mala proclivior quibus exercitiis valeat meliùs promoveri, quibus vitiis fac[i]liù[s] *Bernard. de inter domo.*

s corrumpi: quid pro his pœnæ vel præmii expectare: quan-n quotidie proficiat, vel deficiat, & cum quantâ industriâ agat præterita mala deflere, præsentia declinare, futura præ-nire, cum quantâ animi constantiâ studeat reparare bona nissa, custodire & multiplicare possessa. Per hoc ad sui cogni-nem, quam tum Philosophi, tum Sancti omnes adeò com-ndârunt, perveniet: quæ sanè in eo potissimùm consistit, animæ defectus intelligamus. Ad quod poterit juvare etiam tio D. Bernardi de Consideratione, & Interiore domo, S. naventuræ ad Novitios, Seraphini Firmani de Animæ im-rfectione, Thomæ à Kempis lib. 4. cap. 7.

Cognitio sui quo pacto comparari possit.

Item consulere Superiorem, Confessarium, & vitam suam æteritam considerare, attendendo radices malorum, qui-sque de rebus fuerit aliquando ab æmulis redargutus, aut superioribus sæpiùs commonitus. Hac ratione cognoscet is vitia animæ suæ præcipua, & quo ordine aggredi quæque beat.

Ordo verò hic est, ut externa vitia, & quæ alios offendunt, l quæ nostrum maximè retardant progressum, primò impu-et, quod in vitiis locum habeat: in virtutibus verò est, ut in quis sese primò exerceat, quæ magis necessariæ, utiles, uni-rsales & solidiores; ut sunt, Pura intentio, Communicatio m Deo, Zelus animarum, Amor Dei, Humilitas, Obedie͂tia, tientia, ferre alienos defectus, nulli detrahere, nullum offen-re, nulli contradicere, in primis verò Contemptus rerum manarum, atque Odium sui, & mortificatio quærenda.

Quis ordo instituen-dus.

Circa quæ priùs facien-dum parti-culare exa-men.

Notandum hìc est, quod si in virtute nos exerceamus, non tam simul amplectendam esse, sed gradatim & constanter à cilioribus ordinariè incho͂adum, v. g. pro acquirenda humi-ate. Primò, videat ut se non laudet; Secundò, studeat nolle idari; Tertiò, quoad potest vitet agere coram hominibus, ide laudetur; Quartò, excusationem omnem excludat, Quin-, etiam cogitationes superbiæ, iisque invigilet; Sextò, exer-at se in eo ut omnes habeat velut superiores ac meliores. oc autem sic accipe, nisi aliquis tantùm unum vitii caput in deprehenderet, seu ramum: tum enim, ut patet, illum ex-ndere solùm necesse est.

Per partes vitia extir-panda.

Tempus verò seriò in vitio extirpando ponendum est, quo-que superemus, aut saltem in tantum proficiamus, ut facilè itationibus resistere, & heroicos actus elicere possimus: aut, de virtute agitur, quousque eam facilè exercere in occasio-bus possimus.

Quanto tempore.

Cùm autem juxta Cassianum & B. Ignatium, tempore quo

Omnia ex-ercitia ad

 examen

unum referantur. examen hoc particulare contra unum omnino vitium debi landum exercetur, omnia exercitia, orationes & cogitation eò referendæ ſint, additiones quæ ſequuntur juvare ad id poi runt. ad quas ritè faciendas dies unus aut alter eſt impende dus earum conſiderationi & praxi, priuſquam cum vitio cert men, ut ita dicam, ineatur ſingulare.

Vitii exſtirpandi natura ſcrutanda. ADDITIO I. inter has eſt, collectio eorum quæ ad hoc vitiu ſpectant, vel virtutem: convenit enim ut colligat Aſceta ex a ctoribus ſibi, quod ſæpè concionatores aliis faciunt; Prim quæ vitii vel virtutis natura, ſigna gradus & effectus, ſcire eni quemque oportet in quo gradu ſit, quaſque habeat occaſion lapſus, attendere. Ad hæc Peraldus, P. Leſſius l. de Iuſt. & jure fine, Viridarium & Panarium Buſæi, D. Bonaventura de Prof ctu, Arias de Mortificatione, & alii materiam dabunt. Secũd remedia colligat ex iiſdem. Inter hæc ſunt praxes, ut dare ele moſynam, facere hoc vel illud opus pium, quoties lapſus fu rit; *Quærenda remedia cõtra id ipſum.* Tertiò, motiva, quæ ſunt exempla & ſimilitudines, vitiu vivè repræſentantes, ipſiuſque vitii fœditatem & moleſtia item ſententiæ S. Scripturæ rationes aliquæ ab utili, honeſt jucundo, ex ſacris & Philoſophis; præmia denique virtutis, pœnæ à Deo hominibus inflictæ huic vitio obnoxiis.

Hæc ordine deſcribere poteſt, ac Primò quidem vitii natur fœditas atque occaſiones, quæ ſunt, & eſſe poſſunt, ponantu Secundò, rationes aliquæ; Tertiò, ſententiæ graves; Quart exempla Chriſti & Sanctorum, &c. Quintò, ſimilia; Sext præmia, & pœnæ; Septimò, praxes. Harum una eſt deligere m tiva efficaciſſima quæque, & iis ſe excitare propoſitâ ſibi al quantiſper in genere vitii & virtutis occaſione quã habuit, a habere poteſt, hanc amplectendo, illud refutãdo; quia ſic min eſt repugnantia, dum enim hanc ſibi repræſentabit occaſioner ſimul voluntatẽ exercebit circa virtutem, ut illam appetat; ci ca vitium, ut illud deteſtetur. Poſtea in particulari ad facilior *A facilioribus examen particulare inchoandũ.* actus exequendos ſe accingat, ut victoriis ſe animet. Terti difficiliores & propinquos exerceat. Quarto, remotiores qu primò exercere, ut v. g. martyrium optare, ſuadere ſolet magi aſtu diabolus ut nos inflet, atque inanes relinquat, perturb verò minutioribus. Tamen in ipsâ occaſione oblata pugnar *Occaſio pugnæ quærenda præterquam in carnalibus.* & eam ad hoc quærere ſi non detur, utilius eſt (excepto turp tudinis vitio, cujus omnis occaſio & memoria eſt fugienda Quòd ſi illa non invenitur, eam nobis repræſentare, ut di debemus certis locis & temporibus. Quod diligenter nota dum: ex eo enim magnus fructus eſt, dum præludimus ante p gnam, & providè futuris tempeſtatibus occurrimus.

ADD

ADDITIO II. Videndum ut frequenter consideret Asceta [ ]æterquam quòd quotidie circa prandium in examine, & ves[pe]ri] prefectum suum atque defectum, v.g. singulis hebdoma[dis] & mensibus aliquo certo tempore consideret animi mor[bu]m, an curetur, an remedia non sufficiant, &c. Si enim ita sit, a[li]a adhibenda sunt: aut certè profitemur nos non curari velle, [&] frustrà fatigari. Videat autem cõferendo diem cum die, heb[do]madam cum hebdomada, mensem cum mense; an plures er[ror]es commiserit, an plures victorias reportaverit: etenim hæ [ve]l illi numerandi sunt. Victorias numerare juvat in principio, [cù]m plurimi sunt defectus; errores, cùm pauciores sunt. Imò [ap]utile aliquot victorias sibi necessariò sub aliquâ pœnâ, vel [ad] honorem hujus, vel illius Sancti præstituere acquirendas: [qua]s cùm magno desiderio quærere Asceta deberet, & cũ actu [r]exo, ut dici solet, exercere; vel si de virtute agatur, statuere [exe]rcendos numero aliquot actus illius, magno affectu, & cum [re]exione. Hoc enim modo valdè se quisque promovebit; sed [ma]gis adhuc, si plures inter se conspirent, exemplo mercatorũ, [&] militum; quorum illi bonorum, hi victoriæ ac periculorũm [so]cietatem ineunt. In actis narratur cõspirasse ac jurasse quin[qua]ginta viros, dicentes Principi Sacerdotum, Devotione de[vo]vimus nos nihil gustaturos, donec occidamus Paulũ: æmu[lem]ur & nos gloriosè. Pulchrum certè certamen est in conspe[ctu] Dei, in quo mundus triumphatur, diabolus superatur, de [reg]no cælorum vim faciendo conspiratur, ac denique æterna [glo]ria comparatur. Quòd si hâc praxi uterentur Superiores; [fac]iliter ac fortiter pia exercitia, atque Regularum obseruatio[ne]m introducerent, maximè si etiam privilegia quæ possent, [co]ptati tribuerent. v.g. cuperet quis servari silentium? efficiat ut [con]spirent in hoc aliqui, ac pœnitentias sibi sponte statuant, & [si] [un]a non sufficiat, velut medicina, aliam addant, donec evin[ca]t. Sic solet humana prudentia ac industria aliâ omni in re fa[ce]re: si enim una columna non sufficit domui, unus equus [cu]rrui, una cohors hosti superando, alia advocatur.

Exigenda subinde ratio profectus.

Conspiratio aliquorum in aliquod vitium laudabilis.

Act. 23.

[A]DDITIO III. est, ut meditatio fiat de virtute proposita, mo[do]q; illi propria, pro materiâ meditationis accipiantur, quẽ[ad]modum & jaculatoriæ, quas per secundum orandi modum [S].Ignatii liceret considerare; vel saltem meditationem con[ven]iret materiæ examinis applicare, etiamsi meditatio ex pro[fess]o de virtute illâ non institueretur. Habes interim ad hoc [in]fra meditationem de vitio & virtute in genere.

Meditatio commendata.

[A]DDITIO IV. Orationes & exercitia pietatis huc omnino [sun]t dirigenda, adeò ut omnibus hoc petatur cum ingenti fidu[ci]a, sæpe ejaculando pios affectus, & importunitatem viduæ

Qui vitium aliquod extirpare, vel virtutem acquirere velit, omnia pietatis exercitia eò dirigat, oportet.

Euangelicæ imitando. nec difficile id erit, si attendamus tri omnia tristia, læto læta, & homini ut affectus est, ita & a ferè apparere. Ad hoc operæ preciũ erit semel semihorâ unâ alterâ considerare, ut omnia ferè huic rei expeditè possint plicari. Potest etiam fieri oratio ex motivis præcipuis, con hoc vitium, vel pro virtute conflata, quæ omni, clypei inst tentationi opponi possit. sic & Patroni deligi, & invocari, hâc virtute claruerunt, quotidie, manè potissimùm: quin illam orationem tum expediret recitare.

Pœnitentia etiam pro commissis erroribus assumenda.

ADDITIO V. Mortificatio insuper est adhibenda, quâ p nitentiam aliquam spontaneam Asceta, quoties errat, assu [quæ si in ipso ubi admisit errorem loco fiat, utile] sicut tundere pectus, ut B.P. monet, &c. Posset etiam aliqua assu donec quis obtineat quod postulat, v.g. jejunare: vino, ut N zaræorum olim mos erat, vel sale alióve obsonio ad tem abstinere. Verùm actio virtutis contrariæ, si vitium extirp coneris, pœnitentia est omnium saluberrima. Aliæ aut mortificationes in cibo, potu, curiositate, silentio, &c. eò di possunt. Valdè etiam utile si quis ex zelo eandem tecum fa pœnitentiam, donec defectum emẽdaris tuum, tum ut faci à Deo impetres, tum ut amici hominis spontaneum pro te ceptum supplicium, ad officium tuum præstandum tibi cal addat. Aliena hæc mala cordatus faciliùs sentit, quàm sua. novimus Sanctos pœnitentiâ peccatorum in se partem à cente transferre solitos: S. Ignatium luxuriæ mancipiu gelida stando, à servitute liberasse, & S. Xaverium simili in striâ obduratum hominem emollivisse.

Adjumenta memoriæ.

ADDITIO VI. Renovationem propositi frequenter exer dam, ad quam affectus vehemens facilè viam ostendit. C verò frequens illa propositi renovatio omittitur aliquand fectu memoriæ, juvare hanc poterit, vel signis certò loco p tis, v.g. sententiâ ante se in mensâ, vel funiculo ad brach circumligato, certisque temporibus designatis, quibus i novandum. Inter tempora Primum sit matutinum, quo co deratâ aliquâ vitij occasione, vel pluribus, iisque habitis vel bendis, Asceta motivum aliquod considerat, & vel pulc dine virtutis, vel vitii fœditate se excitat, ac proponit occ nes solitas diligenter vitare, vitiumque execratur; vel virtute agatur, illam, illiusq; occasiones amplectitur. Secu tempus est meridianũ, quo hoc examen breviter instituen est, aut seorsim, aut initio examinis generalis; & desider renovandum sicut manè, ac conferendum examen hoc priore. Tertiũ est vespertinum, quo idem faciendum. Qua

eſt: poteſt & diligenter notandum, veſperi in lecto: altè enim imprimitur, quod ante ſomnum animo ſuo quiſque volvit. Quintum, dum auditur hora, quo ſimiliter ex aliquo motivo, occaſione virtutis ſibi repræſentatâ, renovandum propoſitum in aliquâ jaculatoriâ: quæ ſi fieri poſſit, vim motivi cõtineat. Ideò expediret ſingulis motivis ſuam jaculatoriam adjicere, atque ita ipſam quoque variare, ut ſemper aliquid novi poſſit mens noſtra, & cum recreatione ruminare. Sextum tempus eſt occaſionale, cùm occaſio eſt, vel inſtat labendi, aut virtutem exercendi: quo tempore eo diligētiùs, quo magis neceſſarium, renovandum illud eſt, repræſentatâ ſibi occaſione propoſitum. Huic renovationi propoſiti circa examen particulare exemplo SS. Gulielmi, Bonaventuræ, S.P.N. Ignatii, & aliorum, utiliter adjicietur brevis conſideratio horæ præteritæ; videndo an tranſacta ſit uti oportuit, uti quis ſibi conſtituerat, an quid peccatum in materiâ examinis particularis: deinde quid proximâ horâ faciendum prævidendo, atque omnia Deo B. Virginis manibus offerendo. Poterit autem ita ut hîc præcepi, vel prout cuique magis placuerit, fieri. Verbi gratiâ, ſi in humilitate quis ſe exerceat: O IESV, *qui pro me flagellatus es, & humillimus fuiſti* (ſic myſterium aliquod doloroſum, gaudioſum vel glorioſum, memorari poſſet) *quid retribui tibi?* (hîc examinari hora poteſt lapſa.) *Quid retribuam hoc vitæ meæ momento irrecuperabili?* (hîc fieri conſideratio & propoſitum de futura.) *Offero tibi vota mea,* (ſi Religioſus es) *& actiones meas, ſenſus & propoſita mea, in unione meritorum tuorum, & gratias ago pro bonis & malis quæ per creata mihi cæco & ægro, ô Sapientia æterna, facies, deſidero & diligo te, ô omne ſolum bonum. O ſatietas vera, quando per te* (ſine te enim nihil ſumus, aut poſſumus) *humillimus ero?* Hîc non conſideratio, ſed motivum quod quis aſſumpſit, memorari atque adjici debet. verbi gratiâ. Quandoquidem tam vilis ſum, &c. ſecundùm materiam examinis particularis. Poteſt autem quis illâ oratiunculâ, vel jaculatoriâ aliquâ uti, ſi cui illa longior eſt, unà cum examine horæ præteritæ, & ordinatione futuræ. Iaculatoriam autem immutare ſubinde, uti dixi, oportet; animumque eâ recreare, os ſuum aperire, ut Pſalmiſta ait, & attrahere ſpiritum.

Præſentia Dei.

Examen horæ præteritæ.

Reſignatio & unio.

Amor Dei.

ADDITIO VII. eſt, diligenter legere, tum ea quæ collecta ſunt ad excitandam voluntatem, tum auctores, qui de hoc vitio vel virtute ſcripſerunt; quotidie verò ex iis aliqua percurrere utiliſſimum: ſimiliter & Regulam, ad vitium quod oppugnas, vel virtutem, cui operam das, ſi fortè Religioſus es, accommodatam.

Vtile est habere Admonitorem,

ADDITIO VIII. Juvat habere admonitorem, vel designatun vel ultrò delectum; aut si id non placeat, certè confessario v Superiori aperire profectum & defectum, & petere, si res fera ab amico, & familiari, vel Superiore aliquando exerceri ex in proviso, aliquando verò post præparationem, uti vires erunt. plures sint, qui conspirarunt se mutuo monere, possent offer simul aliquos actus ac proposita, & velut vota coram Ven. S cramento renovare; communicare defectum ac profectum, eodem consultare, ut sic loquar; victorias aut certos actus f ciendos indicere, pœnâ ac præmio proposito, verbi gratiâ, qui plures victorias numerat, aut defectus pauciores, meritor unius mensis, vel diei partem habere poterit, &c. Possit etia una familia Religiosa aliam æmulari, prout alicubi fieri mem ni, imò etiam provocare.

Mulcta sæpiùs labenti constituẽda.

Colloquium de virtute propositâ sæpè instituendum.

ADDITIO IX. erit, colloquium eâ de re frequens instituere, ad alios sermonem, ac conniti ut ad similem virtutem acqu rendam etiam ipsi elaborent: virtutis enim amor, verbi grati castitatis, in se, atque aliis eam nos amare compellit; ac vitiu contrarium odisse. Ideò rectè B. Xaverius curabat, ut qui supe biæ tumorem vellet deprimere, de humilitate ad alios dicend se adhortaretur. Notandum autem, hæc quidem ferè dici pr vitio extirpando, sed propè eadem in virtute acquirendâ es observanda. Certè amore virtutum potiùs, quàm vitii infect tione plerique juvantur: quia fortiùs ac suaviùs amore trah mur; etiamsi ordinariè præstaret inchoare à vitio, uti lolio e tirpando & persequendo, deinde ad virtutem inserendam pe transire. eòdem tamen pænè res redire videtur, quidquid id e constantia utrobique adhibenda est, ideoque ferè à facilior bus inchoandum, violentia omnis vitanda, cùm hoc opus t tum Dei sit, & ab illius gratiâ pendeant universa: cui proin uni confidendum, uni tribuendus profectus, non industriæ n stræ: aliàs certè non proficiemus. quod altè in animum tuu proinde dimitte. *Dignatus es,* ut sup. pag. 10.

Perseverantia necessaria.

Nota diligenter.

IACVLATORIÆ.

Quæ cuivis virtuti applicari potest.

PRIMA O IESV, *unica virtus mea,* Secunda, *doleo de inobedie tiâ illâ meâ, v. g. propter te:* Tertia, *Et statuo ad gloriam tua coram te:* Quarta, *cum pulsabitur:* Quinta, *quia, v. g. ita vis, sinc obedire.*

Pars prima hujus jaculatoriæ diffidentiæ sui actum habet: S cunda, contritionem: Tertia, intentionem cum proposito actu præsentiæ Dei: Quarta, occasionem: Quinta, motivum.

Med

Meditatio pro vitio generatim hæc esse potest.

COMPOSITIO LOCI. Considera, hominem huic vitio obnoxium, indè Christum vel D. Virginem, ut Sanctorum aliquem coram Deo istâ contrariâ virtute ornatum.

PVNCTVM I. Vitii naturam & causas, quod ejus objectum, quæ origo, quis finis (brevissima scilicet voluptas) considera. Secundò, ejus gradus veluti ad inferium tendentes, & in quo tu sis. Tertiò, fœditatem illius ex naturâ ipsâ; quia pugnat cum ratione naturali, hominemque dedecet. Quartò, occasiones ejus, quàm frequentes; quamque stolidum, cùm quis ex iis summum & æternum præmium colligere possit, damnum facere; vel bonum omittere, quod numquam recuperari possit. Quintò, considera quod vno heroico actu sæpè abundantia gratiæ acquiratur; & contrà, si quis occasiones respuat, etiam gratiâ quâ jam uti potest, fortè omninò privandus sit, immò salute. Sextò considera, omittere occasiones, esse præbere & augere hosti vires, quem sine iis experti sumus esse fortiorem. & certè si aliquando superare te velles, cur non modo? Septimò, vide signa vitii, an in te sint, ut tibi non blandiaris. *Hæccine vera*, ut sup. pag. 7. *Vitii natura &c. consideranda.*

PVNCTVM II. Considera incommoda gravia ex vitio manantia; Primò, temporalia; Secundò, spiritualia, & impedimenta salutis ac perfectionis, id est, summi boni; Tertiò, quanta ex eo sequatur animi perturbatio. Secundò, considera sententias graves sacræ Scripturæ, Sanctorum, Sapientum, commune judicium bonorum omnium, & quid regulæ tuæ ac vivendi institutum à te flagitet. *Hæccine vera*, ut sup. p. 7. *Occasionem virtutis respuendo, aliquando etiam salus amittitur.* *Incommoda vitij vide.*

PVNCTVM III. Considera Primò, exempla quibus detestatio vitii appareat, ex sacrâ Scripturâ, historiâ sacrâ & Sanctorũ, civili vitâ, itẽ familiaribus, & vitâ cõmuni *Exemplo alterius sæpe.*

 homi-

hominum, quâ vitio illo N. infectos pœnâ, quo con-
trariâ virtute præditos, præmio dignos æstiment. Se-
cundò considera, quàm placeat hoc vitium diabolo, &
quo pacto per vitium veneno voluptatis, mortem pro-
pinet; quòd si habeas, sit fastidio; si desideres, inexple-
bili desiderio & inquieto te cruciet. Tertiò considera
si in hoc te mortificaveris, Deum ab alterâ parte qua-
coronam, & ineffabile gaudium pollicentem; qui
gaudium virtutis opus sequitur, tam in hâc vitâ, quàm
in futurâ: & quàm stolidum hosti credere potiùs, quàm
Salvatori amantissimo. Quartò considera, quid amico
hâc in re consuleres, & in morte fecisse optares, &c.
Haccine firma fide, &c. ut sup. pag. 8.

Meditatio pro virtute acquirenda.

Quid sit virtus.

PVNCTVM I. Considera, virtutem nihil aliud esse quàm habitum, quo animus hominis sanatur, ac velut cæcus illuminatur, claudus ambulat: & quando quidem hæc in corpore ita optemus, quantopere ea in animâ optare oportet. Secundò quòd sicut se homo à vitiis corporis, v.g. cæcitate, curare non potest, ita nec ab ullo vitio animæ sine Dei singulari gratia, quidquid adhibeat remediorum, &c. cùm omnia tantùm operentur quantum illis tribuit Deus: ideoque totum illi tribue. Tertiò, cogita triplicem esse virtutẽ, Politicam, Hypocriticam, & Veram. Et quæ hæc? quæ sincerè Deum amat, eique verè placere studet, quâ animâ se ornat, ut velut sponsa sponso placeat. Hunc finem habe ob oculos positum, huc toto pectore aspira.

Credo tibi, &c. ut suprà pag. 7.

Effectus virtutis, &c.

PVNCTVM II. Considera virtutis naturam, effectus, causas, finem, gradus; hi autem sunt. Primò, propositum acquirendæ virtutis; Secundò, fortitudo adversus tentationes & difficultates; Tertiò, delectatio in usu virtutis. Attende etiam, quid in intellectu, quid in voluntate, quid in externis, & operatione efficere soleat, &

quomodo

-omodo potentiæ tuæ erga illam verſentur; ſigna de-
ique & occaſiones. Secundò, conſidera pulcritudi-
nem & honeſtatem, quàm rationi conformis ſit, quàm
decens Chriſtianum & Religioſum. Tertiò, quàm pro-
cul ab hâc fueris, & ſis. Quartò, quanta ejus neceſſitas.
Haccine vera, ut ſup. pag. 7.

PVNCTVM III. Conſidera virtutis commoda. Primò, animæ illius quietem & tranquillitatem, & ordinationem, in quâ ipſe imperat. Secundò, etiam corporis robur, quia virtutes, dum ſedant paſſiones, corpus vegetum reddunt. Tertiò, incommoda ex virtutis defectu, ſæpè enim ô quoties fit, ut parva res in ſpeciem, non ſublata per virtutem, impediat bona plurima, ſitque velut obex oſtium claudens deliciis ſpiritualibus. *Haccine vera*, ut ſup pag. 7. *Commoda virtutis.* *Res parva quantùm ſæpè noxia.*

PVNCTVM IV. Conſidera ſententias graves ſacræ ſcripturæ; Secundò, Sanctorum; Tertiò, ſapientium; Quartò, bonorum commune judicium; Quintò, regularum ſi Religioſus es, obligationem; Sextò, media, quibus Sancti uſi ſunt. *Auctoritas Auctorum.*

PVNCTVM V. Conſidera exempla, ac primò quidem in Deo opt. max. (ut docet D. Thomas in opuſculo de Divinis moribus, quos imitandos proponit) Chriſto Domino, B. Virgine, velut tibi in particulari data ac relicta, item in Sanctis, Philoſophis, & aliis; poſtremò in familiaribus. *Exempla eorum.*

PVNCTVM VI. Conſidera Primò, quàm grata ſit Deo virtus. Secundò, gloriam & laudem eorum qui hâc claruerunt in hoc mundo, tam Sanctorum, quàm Philoſophorum. Tertiò, præmium cæleſte quod virtuti debetur, & certanti bonum certamen à Domino tribuetur. *Haccine firma fide*, ut ſup. pag. 8.

Alia Meditatio eſſe poteſt de Jaculatoriis aliquibus juxta ſecundum orandi modum, de quo c. 9. l. 1.

Vide Exercitium quod ſuprà habes, poſt examen, nam huc etiam pertinet.

JACVLATORIÆ.

Pſalm. 5. DOmine, deduc me in juſtitiâ tuâ propter inimicos meos, dirige i conſpectu tuo viam meam.

Pſalm. 79. Qui regis Iſraël, intende, qui deducis velut ovem Ioſeph.

Pſalm. 39. Deus virtutum, convertere, reſpice de cælo, & vide, & viſita vinea iſtam, & perfice eam quam plantavit dextera tua.

Pſalm. 37. Domine, ante te omne deſiderium meum, & gemitus meus à te no eſt abſconditus

Pſalm. 118. Exitus aquarum deduxerunt oculi mei, quia non cuſtodierunt lege tuam.

Ibid. Iniquitatem odio habui, & abominatus ſum: legem autem tuam di lexi.

Pſalm. 38. Ab omnibus iniquitatibus meis erue me: opprobrium inſipienti ded ſti me.

Pſalm. 50. Ampliùs, lava me ab iniquitate meâ, & à peccato meo munda me.

SEPTIMÆ IMAGINIS ANNOTATIO.

Provide actiones tuas; ac de iis coram De diſpone, ad gloriam magni nomini ejus.

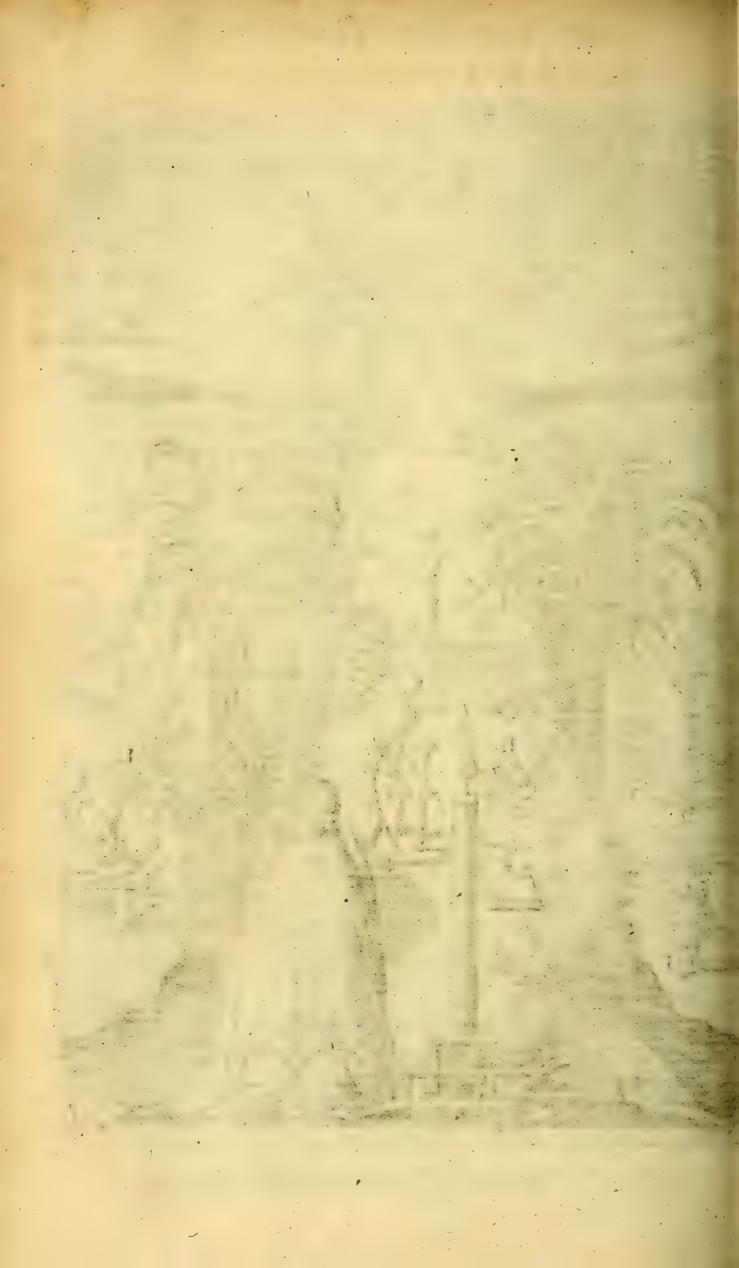
COnſidera, quæ agenda hodie, hâc A *horâ, atqu perinde quaſi in ſtadio curreres,* B *opera ac pa ſus dirige ad metam, id eſt, ad Dei gloriam,* C *cord ardenti: certoq́; ſcias, te ſine* D *gratiâ Dei nihil po ſe. eâ itaque poſtulatâ, opera tua fac, velut in* E *pon dere, numero & menſurâ, & non aliter, quàm ſi* F *mors ſequatur,* G *Angeluſq́; &* H *dæmon te tuaq omnia vigilanter obſervent. Imò* I *bona opera it fac, ac ſi tibi* K *ſepulcrum jam foderetur. Neque ho tantùm, ſed opera tua perfice* L *Chriſti Sanctorum q́; exemplo; quæ* M *Angeli Deo offerunt. Ante o mnia autē ſemper adverte, ac memineris* N *Deun te, cum cæleſti curiâ ſemper intueri.*

CAPVT

XVIII

7

CAPVT V.

xercitium de Consideratione rerum agendarum.

OMPOSITIO LOCI erit, constituere se coram Deo, eiusque curiâ, ad vitam & viam æternitatis ordi- andam.

ORATIO, ut suprà.

PVNCTVM I. Considera, perfectionem rectè colligi osse, imò debere, ex perfectione actionum nostrarum; deò ut verè is perfectus dici possit, qui illas accuratè tque perfectè exequitur. Vide igitur ut actiones tuas 1 dies perficere coneris, &, quod in Deuteronomio ionemur, justè quod justum est persequaris. ab operi- us enim tuis profectum tuum noscere debes, & ex il- s velut fructibus incrementa virtutis interioris. Ne- jue enim sat est benè operari, id est, fructum aliquem eddere; sed elaborandum ut semen gratiæ Dei, trigesi- num, sexagesimum & centesimum fructum proferat, c talenta ejus maximas usuras ad divinę majestatis ma- imam gloriam, & nostram utilitatem. Attende quàm ndignum, cùm possis ex agro cordis tui centesimum colligere fructum, cùm Dominus illum toties imbre gratiæ & sanguinis sui irrigaverit, exiguum reddere, id st, orationes atque actiones tuas imperfectè facere. Fertur D. Bernar. in matutinis Horis vidisse Angelos, qui Fratrum orationes scriberent, aliorum quidem au- o, aliorum argento, aliorum aquâ, aliorum etiam præ- ermitterent. Considera itaque opera tua, & quomodo ab Angelis scribi digna sint, ac totius diei opera percur- e. *Hæccine vera*, &c. ut sup. g. 7.

Perfectio in quo sita sit.

Deut. 6.

Talenta Dei diligenter impendēda.

Fructus centesimus colligendus.

PVNCTVM II. Considera, in omni actione tria tibi esse consideranda; Primò, Deū; Secundò, teipsum; Ter- iò, rem agendam. Primò, inquam Deum, tanquam fi- nem, & à cujus tibi voluntate recedere nefas sit. Viden- dum igitur ante omnia, quem ille finem rebus, & om- nium actionibus statuerit, & eo tamquam ad scopum

Attende ad finem tuum, ô homo.

ocu-

oculus, pes atque omnis actio dirigenda. Secundò, attende Deum tibi præsentem & paratum esse, ut voluntatem timentium se faciat. Ut verò id fiat, & ab illo u causâ primâ tu movearis, necesse est ut illi conjunctus sis, nihilque aggrediare, nisi ex voluntate ejus: aliàs si quidem utiliter operari non potes, neque ille tibi cooperabitur, etsi concursum non sit negaturus. Nónne hoc est quod monet Psalmista dicens, Nisi Dominus ædificaverit domum, in vanum laboraverunt qui ædificant eam? nisi Dominus custodierit civitatem, frustrà vigilat qui custodit eam? frustrà certè nititur ædificare turrim, qui sumptus non habet ad perficiendum. Implora igitur humillimè auxilium ejus, ut scias finem ejus, & ad eum tua consilia dirigere possis, deinde fiduciam omnem in eo colloca, & anxietatem depone consilio Apostoli dicentis: Nihil solliciti sitis, sed in omni oratione petitiones vestræ innotescant apud Deũ. & alterius: Omnem sollicitudinem vestram projicientes in eum. Inquietudo enim Dei gratiam, & nostram enervat industriam, atque in eâ, ut in tempestate, rectum iter tenere perdifficile est: si qua igitur occurrat, persevera in oratione cum Christo Domino in horto, donec tranquillitas revertatur. Attendere denique, ut suprà dixi, debes teipsum, quodque ex te possis nihil, atque à Deo pendeas, velut à sole radius, ab artifice malleus, à scriptore calamus. ut meritò Scriptura dicat: Deus operatur omnia in omnibus. & quidem ad salutem utiliter neminem absque gratiâ operari posse, fide certum est.

Fiducia in Deo locãda. *Psalm. 126.* *Luca 14.* *Solitudo in Deum jacienda.* *Philip. 4.* *1. Pet. 5.* *Diffide tibi, si crescere vis.* *1. Cor. 12.*

Credo tibi, ut sup. pag. 7.

PVNCTVM III. Considera, quomodo rem agendam, seu actiones tuas perfectè agere possis, & quàm certò id futurum, si Deum ut præsentem agonothetam semper intuearis. Secundò, hostem, qui te observat ut arguat, & Angelum ut rectè facta annotet, quæ deinde Dominus coronet. Tertiò, attende ut in pondere, numero,

Præsentia Dei.

ero, & mensurâ tua facias ut Deum imiteris. Quartò, ito etiam ad perfectionem plurium conducere, si exnplum Christi & Sanctorum tibi sæpissimi propoeris. Quintò, si animi libertatem & quietem diligenr custodieris: mox enim ut illam quis perdit, quasi exa orbitam positus est, & palmes extra vitem; qui taien fructum ferre non potest nisi manserit in vite. extò, considera, facienda omnia ac si novissima foret ora, & hoc unum agendum tibi supersit in hâc vitâ, uod præ manibus habes: sufficit enim diei malitia ia. Neque consideres velim, seu valdè attendas moestiam in hâc accuratâ agendi ratione: etenim perıasissimum tibi esse debet, *optimam esse vitæ rationem eligendam; & certo certiùs, brevi consuetudine fore jucundam.* Denique considera, quid post actionem faciendum it: multi enim, quod vitandum esse monet Spiritus anctus, in fine corrumpunt, dũ post rem benè actam, ibi quodammodo eam tribuunt, & non auctori Deo. Quod diligentissimè cave, & te considera, velut instrunentum, velut lucernam, cui lucem Deus imposuerit, quæ per te lux erit quidem, sed subobscurè vitio tuo. Defectus etiam sedulò observa, ut prudenter aliàs eosdem devites.

Quies animi servanda.

Ioan.15.

Matth.6.

Nota diligenter omnia consuetudine facilia fieri.

Quid post actionem faciendum.

Exercitium, quâ quis actiones suas Deo offert.

LOQVAR *ad Dominum meum, cùm sim pulvis & cinis, & tanquam nihilum ante te. quis plantavit vineam, & non comedit ex eâ? quis seminat, & non colligit fructum ex eo? Ecce ego vinea tua, Domine Deus meus, optans fructum reddere in tempore suo: ego ager ille, & terra sæpè supervenientem bibens imbrem, sæpè gratiæ tuæ sole illustrata, sæpè sanguine irrigata, sæpè sarculo interioris monitionis correpta & purgata; ut videres ex me fructum, vitulos labiorum meorum, fructum manuum mearum. Accipe igitur à servo tuo, à filio ancillæ tuæ: accipe quos tibi, Pater benignissime, à Dominâ & matre meâ, Beatissimâ*

Genes.18. Humiliatio sui.

Oseæ 14.

Virgine

Virgine MARIA,*cui nos omnes in cruce commendasti ut matr* Genes.27. *edoctus offero cibos, quibus ipsa te vesci libenter novit. induit ill me gratiâ tuâ, vestimentis valdè bonis, ut esset anima mea acce pta, eiusq; odor, sicut odor agri pleni, cui benedixisti de rore cæli, e de pinguedine terræ. nihil enim hîc ex amoris mei putidissim cloacâ exhalare permittam, sed puro & sincero amore tam bene fici creatoris, liberalissimi redemptoris, dulcissimi sponsi anim meæ, omnia facere decerno, ut tibi placeam.*

Intentio recta.

1. Cor. 4. *Mihi jam pro minimo est, ut ab hominibus judicer, aut ab hu mano die. Diem enim hominis non desidero, tu scis; sed ad te sun oculi mei, qui habitas in excelsis: tu omnes, scio, gressus meos con sideras: sed & observat etiam hostis, ut me accuset; Angelus, u tuâ gloriâ me ornes. O Deus, scio absque te nihil possum, imò ne que ut oportet, velle possum: sine te enim velle meum teneret ini micus, & indè faceret catenam mihi. ambulabo igitur coram te, velut si novissima dies foret: curram, ut accipiam bravium* Psalm.118. *quod es tu Deus meus, Deus cordis mei, & omnia. O quàm concu pivit anima mea desiderare & facere justificationes tuas in omni tempore! Sed potissimùm desideravit te in desolationis nocte, & de manè vigilare ad te, ut amplectar te, & quotidie quasi in* Phil. 3. *cipiam, quæ quidem retrò sunt relinquens & ad ea quæ anterio ra sunt extendens meipsum. Vt verò id facere possim, in matutino* Psalm.100. *interficiam omnes peccatores terræ; & manè ad te orabo, Domi* Psalm.5. *ne, manè exaudies vocem meam, & illuminabis faciem tuam su* Psalm.103. *per me.*

Diffidentia sui.

Applicatio ad Communioné. *Orieris ô sol justitiæ, in corde meo. Quid dico? Tu æternum verbum quasi rursum infinitâ dignatione ad invocationem Sacerdotum, Caro factũ habitabis in me, & videbo gloriam tuam, gloriam quasi unigeniti à Patre plenum gratiæ & veritatis, & superamabilissimæ charitatis. Cùm verò oriaris in me, nónne tenebræ vitiorum meorum dissipabuntur, & pones fines meos pa* Psalm. 83. *cem, & adipe frumenti satiabis me? O quàm dilecta tabernacula tua, Domine! altaria tua, Domine virtutum! veniam, & offeram tibi cum omni reverentiâ in conspectu tuo sacrificium, corde contrito & humiliato; & scio, non despicies: sed respicies in faciem Christi tui, & misereberis mei in terrâ desertâ,*

Oblatio sui.

*â, inviâ, & inaquosâ: ideò enim jam in conspectu tuo appa-
tibi, ut videam faciem, & infinitam caritatem tuam. Dein-
s verò, Domine, dirigam in conspectu tuo viam meam, & ope-
manuum mearum respicies, ut faciam omnia in pondere, nu-* Opera nostra semel
ro & mensurâ: nam quod factum semel, infectum, scio, num- facta quasi
m erit. Docebis me vias tuas, vias caritatis & amoris, ut mi- æterna.
*& humilis corde, neminem lædam, sed te sequar benefaciendo,
quoad possum, amando omnes, maximè inimicos meos; quæ* 1. Cor. 3.
m seminaverit homo, hæc & metet.

*Si necessitati parendum erit, & oportuerit nutriri & recrea-
orpus hoc quod corrumpitur, & aggravat animam; ut ju-* Sap. 9.
ntum erit illud apud te, & propter te nutrietur, & de necessi- Corpori
ibus meis erues me unicum refugium meum. Denique tuus quid tribuendum.
*per ero, ut tu meus es, & in te sperabo, ac dum tempus pœni-
tiæ est, expiabo gratiâ tuâ delicta mea, & sic ibo infelix ego
mo ad vesperam: sicut enim mercenarii, dies mei; donec ad-
et dies, & inclinentur umbræ, & venias, & assumas me ad te* Iob. 7.
m. Ne verò venias mihi sicut fur in nocte, exspectabo te omni Cant. 4.
â, ut fidelis servus, donec venias, & recorderis mei, donec cla- 1. Thess. 2.
*r fiat, donec janua aperiatur, donec introducas me, donec in-
m in sanctuarium tuum, donec abstergas omnem lacrymam
oculis meis, donec dicas ut requiescam à laboribus meis, donec
liam; Euge serve bone & fidelis, intra in gaudium Domini
; donec osculeris me osculo oris tui, & videam te desiderium* Matth. 25.
lorum meorum, & amplectar & stringam in sæculum, & in Cant. 1.
ulum sæculi. Amen.

Praxis ad rerum agendarum considerationem.

PTIMA est, actiones suas Primò, distinguere in quotidia- *Actionum*
nas, hebdomadarias, menstruas, annuas. Secundò, eas ex- *distinctio.*
ire ad exemplar Christi Domini & Sanctorum; exercendo
i præsentiam, puram intentionem, ut in Meditatione di-
um est. Tertiò, eas sic describere, & quasi diarium, aut vitæ
rmam circumferre, ad quam in examine se examinet velut
lineam.

Fructus

Fructus ſpiritualium exercitioru.

Fructus qui ex uſu exercitiorum hujuſmodi ſpiritualiu provenit; Primus eſt, tranquillitas animi : ordo ſiquidem cauſa pacis. quocirca ubi actiones ordinatæ ſunt, & exerci definita, pacifica eſt anima, novit quid & quando agendum, c gitationum volubilitatem corrigit : & piis ac ſanctis prav aut minùs decentes facilè depellit. Accedit, quòd exercitia velut lege præſcripta, ſollicitè ſervare quiſque conetur; atq ita non facilè deficit, imò verò profectum curat, & facilè d cernit conſiderando, an ferventiùs, an remiſſiùs, ſolitis exer tiis incumbat.

Cavenda multitudo & nimia frequentatio exerc.
Prov. 4:
Pſalm. 63.

Obſerva tamen, neminem ſe obruere debere aut multitu ne, aut frequentatione : ſed exemplum Sanctorum ſequi, qu rum ſemita ut lux ſplendens paulatim creſcebat uſque ad pe fectam diem. Ibant illi de virtute in virtutem, donec videre Deum deorum in Sion. Ordinanda ergo exercitia ſunt, jux cujuſque ſtatum ætatem & profectum; ita ut facilè perpetu ri poſſint; cum inconſtantia & dedecat, & plurimum nocea idcirco lectioni oratio, orationi labor & corporalis exercit tio, gratâ viciſſitudine ſuccedere debent.

Laur. Iuſt. de converſ. Monach. cap. 10.

Diſce igitur quantopere juvet ad vitæ ſpiritualis profectu certa exercitia, & ordinatas actiones habere; ut pulcrè La rentius Iuſtinianus : Maximi, ait, periculi res eſt, prout ſugg rit animus velle degere; quare omnia tẽpora ordinanda cert virtutum exercitiis, ſicut & actiones. idque pro cujuſque guſ & ſpiritu. Neque enim ſanctus Spiritus, qui multiplex eſt

Perfectio in eo ſita eſt quod perfectè tua facies etiam minima.

donis, unâ omnes viâ ducit, & ſæpè nocet eum inſpirante non ſequi; quare hæc exercitia pro exemplo eſſe poſſunt, quiſque hæc vel ſimilia ſibi propria, quod omnino comme datur, aſſumat; & in eo perfectionem ſuam poſitam eſſe ſcia ſi ſua perfectè faciat, etiam minima quæque. Hinc in Religio nibus, maximè in Societate noſtrâ, à ſpiritu Sancto minin quæque, imò etiam motus directi ſunt: & regulæ temperan victum, exempli gratiâ, poſitæ videntur à S. Ignatio fundato noſtro: qui ſecutus in eo S. Bonaventuram, ſimili modo ſu inſtituentem. Eccleſia verò mater quàm accurata in omni d vino officio! ut minuta videri poſſit ei, qui neſcit eam à Spir tu ſancto gubernari. Sicut enim ille in veteri teſtamento N

Templi Salomonis perfectio.
Ephrem ſer, de vitâ ſpirituali.

omnia quæ circa arcam; & rurſum quæ circa tabernaculu Moſi; ac quæ circa ejuſdem fabricam deinde Beſeleeli etiã minutiſſima revelavit: ita in templo cordis noſtri omnia accu rata eſſe deſiderat, & in iis ſibi complacet. Ex hoc ſenſu Ephrem jubet Superiores, ſingulorum obſervare inceſſum motum, geſtum, habitum, ut ad optimum ea ſtatum firmum

red

ucantur. Magistri enim non solùm elementorum discipulis, figuras ostendunt, sed etiam minima quæque puncta distinonesque proponunt; perfectio enim in parvis consistit, uti im domus perfecta non est, quæ muros, tectum, ostium ha-: neque imago, quæ caput, ventrem & pedes habet, sed in à singula affabrè sunt picta: ita est in animâ nostrâ. *Perfectio consistit in parvis.*

Observa illusionem dæmonis hanc esse maximam, ut ista nimi fiant, solidaque alia appellentur, aut æstimentur: sine is; nulli enim faciliùs quàm hi diffluunt: quia qui contemnit inima, paulatim decidit. *Illusio dæmonis. Eccli. 19.*

Modus quo actiones ordinandæ sunt, meditatione suprà sitâ continetur: ut perspicuum tamen magis sit, exemplum ibo.

Est quispiam solitus audire Sacrum, sed absque reflexione; rficere se cupit. Pridie tempus designabit, statas preces, imò gitationes de mysterio tanto inter eundum, in ipso, & cùm deundum: egressurus domum, intentionem renovabit, redirus Deo gratias aget, &c.

Quæret aliquis an melius non foret, pro re natâ elevare cor, exercitia assumere. *Cur stata exercitia Sancti velint.*

Respondet ad hoc D. Bonaventura, & alii: sic enim vitæ ses numquam ordinata esset. sed quemadmodum de Meditaone dici solet, parandam meditationem; si tamen Spiritus iò ducat, sequendum: ita hîc facere convenit, cùm alligare se ita non oporteat; sed inconstantiam tamen vitare. Quemdmodum enim, dum ventus secundus aspirat, remis non est boraudum; ita dum Spiritus sanctus spirat, statis non est inærendum, sed sequendus Dominus quocumque ierit. *Spiritus sequendus.*

Cavendum verò, ne, ut in sacratissimis rebus fieri solet, ex usu busus nascatur, ex frequentatione remissio: sed in meditatioe aperire os, & attrahere spiritum oportet, ut spiritu incipientes, spiritu perficiamus. *In usu cavendus abusus.*

Neque etiam, quod aliquorum vitium est, mox ut in aliis aliua probantur, sua quis deserere debet, atque illa amplecti. Cuiositatis & vanitatis id sæpè est, si inconsideratè fiat. Vnusquisque enim donum habet à Deo, non tamen ideò vetatur, uo minus Sanctorum vestigiis insistat, & ea legat: ideò enim Dominus eorum exercitia voluit edi: ideoque hîc subjiciam S. Bonaventuræ exercitia. Plura seu diarium copiosius pòst Deo bene juvante dabitur, velut exemplar è variis collectum: quo occasio detur sapienti, ac parvulo via monstretur. *Exercitia non facilè mutanda.*

Dignatus es, &c. ut sup. pag. 10.

IACVLATORIÆ.

Pro oblatione actionum suarum.

Psal. 118. *Portio mea Domine, dixi, custodire legem tuam*, in omni scilic actione.

Psalm. 61. *Nonne Deo subjecta erit anima mea? ab ipso enim saluta meum.*

Psal. 39. *In capite libri scriptum est de me, ut facerem voluntatem tuan Deus meus volui, & legem tuam in medio cordis mei.*

Psal. 118. *Tuus sum ego, saluum me fac, quoniam justificationes tuas exqu sivi.*

Ibid. *Suscipe me secundùm eloquium tuum, & vivam, & non confun das me ab expectatione meâ.*

S. Bonaventuræ exercitia quædam spiritualia.

In fine opusc. tom. I.

VT in virtutibus conserveris, oportet te habere exerciti spiritualia, quibus animum tuum occupes; quia nisi sic non poteris in virtutibus perseverare.

Primò igitur exercebis te in oratione, tali modo, & tempo ribus istis ferventer. Ante cujuslibet operis, vel acti inceptio nem, Dominum invocabis, & modicum orabis, cum tali ora tiunculâ: *Deus in adjutorium meum intende: Miserere mei Deus* vel ejusmodi. Item, quandocumque audis campanam sonare orabis; vel quando audis pulsare horas. Has orationes ferven ter ab intra facias: quòd si juxta alios fueris, illi non conside rent quòd ores.

Quid faciẽdum cùm sonat hora.

Secundum tuum exercitium erit istud: videlicet, ut ferven ter proponas quandocumque audis sonare campanam, gene raliter te emendare, breviter, cum oratione per morulam unius Pater noster. Antequam notabile opus facias, brevite cogitabis, qualiter proposuisti te habere in priori proposito Item, de manè semper proponas, qualiter te per totam diem velis habere; & hoc, antequam facis facta tua extrinseca, & quando facis factum aliquod, cogitabis breviter, qualiter pro posuisti. Item, ter, vel quater in die propones ferventer contra superbiam.

Cogitanda singulis diebus hebdomadæ.

Tertium exercitium erit, de aliquo bono cogitatio, quando tempus vacaverit. Habebis enim qualibet die unam memo riam specialem, de quâ cogitabis sæpè, & ad quam cursum ha beas. Habebis enim Dominicâ die, de regno cælorum; feriâ se cundâ, de extremo judicio; feriâ tertiâ, de beneficiis Dei; feri quartâ, de morte; feriâ quintâ, de pœnis inferni; feriâ sextâ, d passioni

ſſione Domini, Sabbatho, de Dominâ noſtrâ, & peccatis pro-
riis. Paſſionem tamen Domini in qualibet die, cum materiâ
ei, & cum beneficiis Dei habebis. Et in qualibet horâ matu-
nâ, Primæ, Tertiæ, &c. de paſſione illius horæ, cum pauco de
ateriâ illius diei cogitabis. Sic igitur cogitando, & tua facta
ciendo, ſpero, quòd tempus competenter expendes.

Quartum exercitium erit, ut quotidie te exerceas in operi- *Humiliatio*
is humilibus & deſpectis: ſemper eligere locum viliſſimum, & *frequens.*
ipſum ex toto corde deſpicere, nulliuſque laudis dignum te
putare, ſed totum adſcribere Deo: ſive lauderis, ſive vitupere-
s, non curabis. Eſto conſiderans teipſum, & invenies, quòd
on es aliquâ laude dignus, ſed omni opprobrio digniſſimus.
ùm enim es juxta alios, habebis te taciturnè, verecundè &
anſuetè, tamen ſicut decet.

Quintum exercitium erit, ut omnia ſigna ſuperbiæ devites:
cilicet, clamorem in loquendo, & ſic de aliis.

Sextum exercitium erit, ut ſæpè conſideres in quibus te ma-
è habeas, ubicumque fueris; & non permittas aliquod par-
um vitium tranſire, non judicatum; quia, qui parva non
eputat, in majora ſæpè cadit.

Septimum exercitium erit, ut præcipuè, ubicumque fueris, *Oculi cuſto-*
oculos tuos cuſtodias: quia ex incuſtodiâ oculorum, infinita *diendi.*
mala eveniunt. Ergo præcipuè cuſtodi oculos.

Octavum exercitium eſt, conſiderare aliorum bona, & non
mala. Cùm enim videris aliquem peccantem; cogitabis, quòd
ſi ipſe haberet tantam gratiam à Deo, ſicut tu ipſe, multò fer-
ventius emendaret ſe, quàm tu. Si autem videris aliquem ali-
quid boni facere, cogitabis, qualiter illud poſſes imitari.

Nonum exercitium erit, ut omnia quæ videris, & audieris ab
hominibus, ad bonum trahas: & ſic, non ſuſpicaberis.

Decimum exercitium erit, ut ſemper, ubicumque fueris, ha-
beas te morigeratè & compoſitè ab extrà, ne aliis adhibeas
malum exemplum: quia interior incompoſitio, eſt ſignum in-
devotæ mentis.

Undecimum exercitium erit, ut ſemper, ubicumque fueris, *Cave dili-*
videas, ut illud non facias, cum quo alicui poſſis præbere ma- *genter dare*
lum exemplum, vel unde alius poſſet ſuſpicari: quia valdè pe- *malum ex-*
riculoſum eſt aliis præbere malum exemplum. *emplum.*

Duodecimum erit, viriliter tentationibus reſiſtere, & à car-
nalibus te abſtinere, & abſtrahere.

Vltimum erit, ut ſemper ſtes in timore, & habeas te vere-
cundè: & ita cuſtodi te ſolus, ſicut quando es cum aliis. Nam
Deus omnia videt quæ facis.

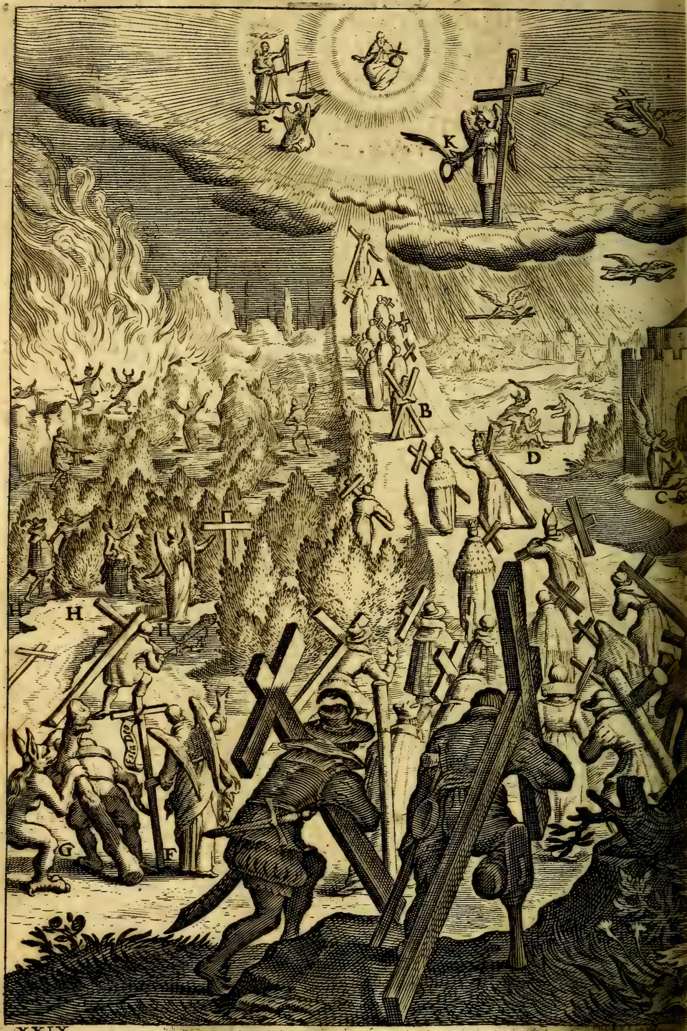
Hæc exercitia in communi, in quantum potes, facere studebis: & Dominum diligenter rogabis, ut velit tibi dare gratiam, ad faciendum ea, quia fine ipso nihil potes facere, &c.

Redeam ab exterioribus, ab interiora; ab interioribus, ad superiora conscendam, ut possim cognoscere, unde venio, aut quò vado: quid sum; & unde sum. Vt ita ex cognitione mei valeam pervenire ad cognitionem Dei. Quanto namque in propriâ cognitione proficio, tanto ad cognitionem Dei accedo. Unde venio? secundùm exteriorem hominem de parentibus illis, qui me fecerunt antè dãnatum, quàm natum; peccatores peccatorem in peccato suo genuerunt, & de peccato nutrierunt. Quid sum ego? homo, de humore liquido. Sum enim in momento conceptionis de humano semine conceptus, deinde spuma illa cata modicùm crescendo caro facta est: posteà plorans & ejulans traditus sum hujus mundi exilio. & ecce, jam major, plenus iniquitatibus, jam jam præsentabor ante districtum judicem: tunc dicetur de me, Ecce homo, & opera ejus. Cogita hæc profundiùs.

Cognitio sui perutilis.

Dignatus es, ut suprà pag. 10.

OCTA-

XXIX

OCTAVÆ IMAGINIS ANNOTATIO.

Considera crebrò quæ tibi adversa accidere possint, & animum ad ea præpara.

PRævide mala, & incommoda quæ tibi etiam hodie evenire possent, ac memento te hac communi lege natum, & vocatum, ut crucem tuam fortes, cum A *Christo, & post ipsum intres in gloriam. Amplectere itaque crucem cum* B *sancto Andreâ, & te* C *Tobiæ senioris, ac* D *Iobi, aliorumq́ Sanctorum exemplis corrobora. à Dei enim magna* E *charitate, secundùm vires tuas, crux tua ab omni retrò æternitate appensa est, & quasi per* F *Angelum ad te missa. hanc si detrectes, graviorem* G *diabolus imponet. Deo itaque te permitte, ut te ducat dirigatq́: solus enim novit* H *exitus viarum; & cave ne proprio sensu viam eligas, omnium ignarus, atque hâc te consideratione solare;* I *crucem unius horulæ* K *æterno præmio compensari.*

CAPVT VI.

Exercitium de Consideratione malorum, quæ nobis accidere possunt, ac primò de tolerantiâ alienorum defectuum.

Patientia in viâ vitæ maximum præsidium.

RECTE agere, & pati fortia ac dura Christianum est: quantum autem à viâ rectâ nos mundus blandiendo divertere nititur, tantùm adversis pressi sæpenumero sponte ab eâ declinamus, unde meritò Philosophus in his duobus sapientiam locabat: sustine & abstine. Igitur ad sustinendū mala vitæ hujus hoc exercitio Dei gratiâ te comparare potes, animumque ad ea præparare: Tela enim, ut vulgò dicitur, prævisa minùs feriunt; & nos, ait Gregorius, tolerabilius mundi mala suscipimus, si contra hæc per præscientiæ clypeum munimur. Ideò quotidie manè, ut jam aliquoties dictum est, illa providentiâ nostrâ quasi præcipere oportet, atque adversus fortuitos hostium incursus animæ nostræ portas habere diligenter custoditas, & perpetuos excubitores. Postquam igitur ea, quæ agenda nobis sunt disposuerimus, oculum ad patienda convertamus; & simul ad Deum qui summâ bonitate ac æquitate omnia moderatur & appendit, ad Christi Domini nostri, Sanctorumque exempla; ad æterna præmia, quæ tribulationi unius horæ reponuntur. Nec parum juverit attendere viam crucis unicam esse, quæ ducit ad vitam; cæteras ambagiosas & exitum habere infelicem, etsi initia blanda & amœna. Illud verò maximè quietum animum reddit; neminem scire mortalium quæ via sibi salutaris sit; ac proinde unum illud esse in re incertâ certissimum consilium, divinæ sese committere providentiæ.

Greg. hom. 35. in Euãg.

Attende divinam providentiam.

Via crucis unica est ad vitam ducere.

Remedium efficax malorum.

Meditatio

Meditatio prima de eodem.

COMPOSITIO LOCI erit ſtatuere ſe coram Crucifixo pro peccatoribus orante & moriente.

ORATIO, ut ſuprà.

PVNCTVM I. Conſidera Primò, in hoc univerſo, à Domino ita omnia creata eſſe, ut licèt perpetua ſit elementorum pugna, ſit tamen etiam pulcerrima, & maximè concors diſcordia ac harmonia. Quod verò in qualitatibus corporum eſt, idem valet in animis, quibus eæ ſubſerviunt & quaſi inſunt. Itaque cùm ſint homines omnes diverſi temperamenti & conſperſionis, ut Gregorius loquitur, diverſáque item facie & voce, ſunt etiam eorum diverſi planè ſenſus & judicia; ut apparet in pueris & viris. Horum quàm ſint diſcrepantes ſententiæ de re eâdem, nemo ignorat: idemque de omnibus ſentiendum; cùm non minùs, imò magìs, differat vir à viro, quàm vir à ſeipſo puero. Trahit omnes diverſa, & unumquemque ſua voluptas. Nihil ergo mirare, qui in omni omnino creaturâ tantam vides varietatem, judiciorum ſimiliter eſſe & affectionum, patienterque tolera; neque ſenex, pueros ſenes; nec juvenis, ſenes pueros eſſe opta: ſed te ætatibus & perſonis accommoda. non vis omnes oculis tuis videre idem, & eodem modo tecum, neque audire auribus; cur item tecum judicare, cùm diverſum habeant, uti aures & oculos, ita & intellectum?

Varia hominum complexio ac ſenſus.

Fatuum velle omnes ſecũ ſentire.

Haccine vera, ut ſuprà pag. 7.

PVNCTVM II. Conſidera, nullũ eſſe inter homines, qui non habeat plurima bona & cõditiones, ut vocantur vulgò, laudabiles; nullum item eſſe, qui non habeat ſuum vitium, ob quod alteri cedere debeat. Quocirca valdè imprudentem eſſe eum, qui ab alio averſionem habet, ob corporis aut animi defectus. Nã ſimul etiam à ſe habere deberet. Oportet verò conſiderare potiùs bona, alterius cõplura, unumque defectum aliquẽ, qui ſibi diſplicet, cum illis bonis conferre, eaque præferre;

Nemo immunis ab omni vitio.

Cur apud te non præponderant bona multa uni vitio proximi tui.

 quàm

quàm propter unum aliquod vitium, virtutes proximi tui cæteras merito præmio laudeque suâ defraudare atque optimum agrum, ob urticam negligere; seu doctissimum virum, quòd rem aliquam ignoret, contemnere; aut cibum, quòd vnus omnia non contineat. Insuper suum eximium defectum cum illo proximi convenit componere: quem si fortè amore proprio excæcatus non inveniat, superbiam omnium malorum maximum, certò sibi esse eum persuadeat.

Credo tibi,&c. ut suprà pag.7.

Judicium temerarium cavendum. PVNCTVM III. Considera, si defectum aliquem alter habeat quo careas, cujus gratiâ id fiat, nónne Dei: ergo si te altiùs alterius manus levet, vel scala, vel mõs, vel turris; ridiculè te effers, quòd altior sis eo, qui in terrâ relinquitur. Simile etiam est, si aliquis equo vectus, alium peditem & claudum præcurrat; ac rideat. Cùm ergo illa bona quæ habes sint tribuenda Dei gratiæ, planè dignus es qui illis priveris, si alteri insultes. & hoc est quod Apostolus ait: In quo tu alium judicas, in eo teipsum condemnas. Et rursus: Si præoccupatus fuerit homo in aliquo delicto, vos, qui spirituales estis, hujusmodi instruite in spiritu lenitatis, considerans teipsum, ne & tu tenteris. *O Rex regum*, &c. ut infr. p. 220.

Rom. 2. *Galat. 6.*

Meditatio secunda de eodem.

Zelus præposterus judicantis proximum. PVNCTVM I. Considera, quare offendaris alieno defectu. Primò, quia tibi fortè displicet; & ferri non posse dicis; quid ita? quia contra Dei legem: atqui Deus legem eam tulit, & tolerat tamen; præterea simul statuit ne irascaris, ne impatiens sis, mandavit alterum alterius onera portare, mandavit remittere unumquemque proximo suo, & conservo de corde denarium, talentaque millia plurima se demissurum spopondit; & tu abnuis, sed cum improbo servo tenens proximum, ferè suffocas, & clamas, Redde quod debes? Quid dicis? mavis hæc debere; quàm denarium tibi deberi? & non

Galat. 6. *Matth. 18.* *Stultum est proximo non ignoscere.*

n vides Deum pati,& longanimiter exſpectare eum? tu ulciſci cupis? Vel eſt quia contempſit mandatum tum. Quorſum illud dediſti, ſervus & mancipiũ Domini Dei tui? nonne pro tuo commodo? ſi ſic feciſti, ævaricatus es: omnia enim ad obſequium Domini randa ſunt, corpus tuum & anima, omneſque actios tuæ. Omnia propter ſemetipſum creavit, conſervat, bernat, ipſe finis omnium,& tu te finem vis ſtatuere, idolum erigere in templo Dei tui? dominium uſurre in domo Domini tui? *Haccine vera*,&c.ut ſup.pag.7.

Amans ſui alteri ſucceuſet.

Nota.

PVNCTVM II. Sed vis eum ſic emendare? dicito, Quis t,qui curare poteſt morbos, nonne ſolus ille de quo riptum, quòd ſolus poteſt facere mundum de immũo conceptum ſemine? per ſapientiam ſanati ſunt omes, ait Sapiens, quicumque placuerunt tibi ab initio; ec herba, nec malagma ſanavit eos, ſed ſermo tuus, Domine, qui ſanat omnia. Conſidera opera Dei, quod emo poſſit corrigere quem ille deſpexerit. Sed cùm Dei auxilio id vis? At quando illud tibi aderit? utique ùm juxta præſcriptum illius, proximum curabis: nihil nim exterior correptio operatur, niſi interior loquaur excitator. Unde Greg. Tantæ, ait, caritatis eſſe deet, qui alium ad Deum compellere ſtudet, ut inſtanti eſiderio non petitor, ſed petitio eſſe ſentiatur. Saluté uippe fidelium tum inſtantiùs debet appetere, ut ex ſu interni guſtus omnem motum cordis in affectum ucat ſupplicationis. ſicut ergo nauta, dum omnia ad avigationem comparat, etiamſi inſaniat, omnia fruſtrà ſunt, niſi Dei beneficio adſpiret ventus: ita hîc omninò ſe res habet. Deinde, ſi ut medicus curare eum vis, landire, non iraſcere; Deoque ultionem relinque. Quæ major miſeria, mederi non poſſe, niſi deteriore norbo, & vulnere graviori laborare incipias, ſuperbiâ & indignatione? omnes enim alii defectus, præ hoc arvi ſunt,& tu, Deo repugnante, parvum tanto malo uo ſanare vis? & quaſi in Satanâ Satanam ejicere? ſæpè

Iob 14.

Sap. 9. & 16.

Eccleſ. 7.

Deus ſolùm corrigere hominem poteſt ſuâ gratiâ.

Gregor. in 1. Reg. l. 5. c. 3.

Qui corripit, ſimul oret.

Quàm ſtultum alterius vulnus & morbum curare velle, & ſibi accerſere.

Deut.19. etiam novum vulnus infligere & mortem? Eteni sæpè dũ ligna peccatorũ cædere quis cupit, fugit secur manum, ferrumque lapsum de manubrio proximu occidit; & panis quem præbebat, vertitur in fel aspidi dum turbatum monet, & sanare cupit, qui ipse anin sui perturbationem componere non valuit. Et ille qu dem sanari potest correptus, tu verò quomodo poteri qui auxilium fortè aut non habes, aut non admittis quomodo illos potiùs non toleras, qui te toleras? E quidem si sic curari posset, benè quidem; sed cùm Deu curare debeat, & superbis resistat, nihil proficis, sed t vulneras alterius vulnere; omniumque morborum cõ tagio inficeris, dum curare optas: cadis cùm stare debe res, & alium erigere. Nequaquam autem jacentem eri git (vt Gregor.) nisi qui status sui rectitudinem per com passionem flectit. Ecce pro zelo tuo optas ut quis De satisfaciat de duobus minutis; & tu plurima debit contrahis? si irascaris, liberisque & subditis, ut sic lo quar, maledicas, si illi ollam frangant; tibi succense, qu fœdus ac pacem animæ cum Deo & proximo convel lis. fœdant rem aliquam aut perdunt, aut obliviscũtur tu verò animam vitio maculas, tuique oblivisceris. Nẽ ejicitur, aiebat Dominus, dæmonium, nisi in jejunio & oratione. ita etiam de aliis crede, vitiumque, quod vel ut dæmonium est, pellendum esse, non irâ, sed patientiâ; non arrogantiâ, sed humilitate: num ignem potes igni extinguere? Ergo primum vitium quod in proximo curatum optas, illud in te supera: nam, ut olim sanctorum Patrum sensus fuit, nemo ex animâ alterius dæmonem ejicit, nisi priùs in se superârit. Postremò, etiamsi totus mundus periret, animi omne bonum, id est pacem, perdere non debes: quia sic est voluntas Dei, qui potest cùm vult, verbo uno omnia emendare, & tamen tranquillus videt, ac permittit.

Superbo Deus resistit. *Gregor.* *Vitium non vitio, sed virtute emendandũ.* *Matth. 17.* *Cassianus.* *Pax animi servanda.*

Haccine vera, ut sup. pag. 7.

Attende PVNCTVM IV. Considera, Christum crucifixum à te per

r peccata tua,& tamẽ pro te orare, ac ſuis perſecuto- *exemplum Chriſti IESV.*
ous: & è ſuis vulneribus ſanguinem tibi & medicinã
opinare. Secundò,hæc tolerare ut ſanet te, & filios,
ioſque tibi commiſſos;& tu tolerare quidquam recu- *Superi⁊ rius eſt defectus aliorum ferre.*
s? & ſiquidem Superior ſis,ad hoc unum te poſitum,
aliorum portes onera,noveris. Tertiò,attende ut te
ſtinuerit, & ſuſtineat Deus. non ſis ergo exactor vin-
ctæ, qui petitor es veniæ. nullo autem eum meliùs *Vince in bono malum.*
itari,aut proximum reddere meliorem potes, quàm
ncendo in bono malum. ſi æger eſt & malus, tũ ſcias *Maternum affectum indue,erga proximum.*
opus medico & peritiâ non benè habenti: non gau-
et mater à filio læſa,eum vulnerari, quia iterum in fi-
o læditur.ita & te proximo oportet eſſe affectum, at-
ue alterius delictum, tuum ſcias debere eſſe luctum.
eque gaude ſi aliis melior fortè ſis: ſed quo illi minùs
abent,plus exiſtima tibi defuiſſe, & deeſſe. ſin autem,
aſcaris,quòd hoc ipſo excæces te, atque ineptum fa-
as ut alium cures.

Hæccine vera,ut ſup.pag.7.

PVNCTVM V. Conſidera,quomodo in homine duo
nt;opus hominis,& opus Dei. aut,ut Auguſtinus:duo *Auguſt.*
nt nomina;homo,& peccator: quia peccator eſt,cor- *Duo in omni homine conſiderãda.*
pe;quia homo,miſerere. Quis gemmam precioſiſſi-
am odit,eò quòd luto,vel conchylio involuta?Gem-
a,proximi anima: quanti empta à Sapientiâ æternâ! *Quiſque debet ſe aliis poſtponere.*
hæc luto peccati involuta eſt. Túne deſpicere eam
otes,qui deteriorem te debes æſtimare? Non vis niſi
onum diligere; quem te igitur æſtimas? nemo bo-
us, aiebat veritas, niſi ſolus Deus. tu verò quid ais?
ertè te ignoras;& ſi bonum vis diligere, ergo & eum
ui talis eſſe optat. Dic obſecro, ſtatuam amas fieri ele-
antem, & lignum ſeu materiam, ex quâ fiat,averſaris?
Quis prudens projicit viperam, etſi venenum noverit,
olens ex eâ theriacam facere fratri ſuo? An putas quiſ-
uam precioſum contẽnit monile, quia ab hoſte capi-
ur? Nónne potiùs eripis? ita ſi dæmon tenet fratrem,
non

non ei iraſcaris, ſed hoſti, eumque eripe. Denique cito qualem erga te Deum & homines cupis, & cu res, ſi ipſi tibi præeſſent? talem erga proximum te p be. At non proficit. videt Deus, & ſuſtinet, cujus illa ra eſt: ipſe Dominus & Pater eſt, tu quaſi pædago videre debes quomodo eos regi velit, & ſcire te ad u litatem eorum datum eſſe, non tuam; præeſſe juſſum iis proſis, non tibi. Imitare medicum, nec vindictæ aliam opta, quàm ut æger convaleſcat, morboque v riſſimè puta imputandum, non ægro, ſi quid perper dicat aut faciat; eoq; majorem judica, quo minus æg eum fatetur. ſic ignis zelus ardebit miſericordiæ ole & plus ſic proficiet amica correptio, quàm accuſat turbulenta; illa pudorem incutit, hæc indignatione movet, denique beatus eris: Beati enim miſericord quoniam miſericordiam conſequentur.

Quales nos proximo, tales nobis Deus.

Matth. 5.

EXERCITIUM.

Gratitudinis actus.

O Rex Regum, & Domine dominantium, ego minimus ſe vorum tuorum, cui tot debeo talenta, quot vitæ meæ ſu momenta, quot guttæ in mari, & arenæ. Verè fateor coram te curiâ tuâ, multiplicata eſſe peccata mea ſuper capillos capi mei; ſed, tu Domine, Pater miſericordiarum es, qui tamdiu pa tientiam habes non ut omnia reddam tibi, ſed omnia condon mihi, imò dones te mihi; & ego non miſerebor conſervi mei, donabo illi, ſicut mihi donaſti & donas? miſericordiam ego vol & vindictam poſtulabo adverſus proximum, id eſt, adverſum omne & unicum ſolatium meum?

Veniæ petitio.

Dicebas olim adulteræ accuſatæ coram te: Nemo te conden navit mulier? nemo, aiebat, Domine. Et tu bonitas infinita qu ad hæc? nec ego te condemno. Sic tu judex vivorum & mortu rum; ego verò reus in carcere hoc, ignarus amore an odio dign ſum, quid agam? ego reus filios tuos judicabo, & me damnab ego veniam petam manu unâ, & alterâ coram te proximu præcipitabo? Abſit hoc, ô JESU, ô ſalus mea, ut eum pro qu mortuus es, pro quo animam ponere millies in die debeo, id eſt

Quàm indignum proximum temerè judicare.

pr

te, ut illum perimam gladio linguæ, eum quem sic redemisti, despiciam? ut sic ex ore & facto meo me judices.

Ego te in proximo repellam, & quotidie rogabo, sicut & rogo benignissimè, ut venias ad me, & intra me maneas, & beatum facias: ego irascar illi, & placare te volam? An nescio verum esse, quod uni ex minimis meis fecisti, mihi fecisti? Scio, Domine, quid ego irascar tibi, & veniam negabo tibi, à quo veniam peto? percutiam te, à quo osculum pacis expeto? occidam te parvum à quo vitam flagito? panem solatii illi negabo, & ego, ego pauper & infelix panem Angelorum, te omne delectamentum in se habentem, uti facio, postulabo? Absit à me, bone JESV*, quem didicisti & doces, & jubes magis exemplo quàm verbo mitem & humilem corde.* Applicatio ad Communionẽ.

Absit Domine, ut linum fumigans extinguam, & calamum quassatum conteram, absit ut alterius peccatis irascar, qui meis urgeor: quomodo enim apparebo in conspectu tuo, qui misericordiam vis, & non sacrificium, qui mavis me reconciliari fratri meo, quàm tibi sacrificare; & quâ mensurâ mensus fuero, meritò remetieris mihi? idcirco ego condono inprimis omnibus adversariis meis, etiamsi verè nemo iniquè, si me considero, adversum me egit, quia prævaricatorem legis tuæ meritò aversari debebant, & affligere omnes creaturæ tuæ; sed misericordia tua super omnia opera tua. Da mihi, quæso, gratiam tuam, quâ longanimitatem tuam illam valeam imitari, & te in proximo, & in omnibus, super omnia ardentissimè amare: & non verbo neque linguâ, sed opere & veritate. Sic enim statuo coram te hodie corde amare omnes maximè adversarios & molestos, & verbo dulci reconciliare, & opere ipso N. ut cognoscant omnes, quia diligo te Patrem meum dulcissimum, & quod sicut mandatum dedisti mihi, sic facio; paratus animam pro proximo, id est, pro te ponere, qui pro me dignatus es mori. Respice, & audi vocem clamantis & quærentis te. Amen. Actus charitatis erga proximum. Isaiæ 42. Oseæ 6. Matth. 5.

Praxis ad tolerantiam exercendam.

HVIVS exercitii praxis est omnibus necessaria: nullo enim unquam tempore, nullo loco deest materia tolerantiæ alienorum defectuum. Cui enim ex voto servit famulus? cui pro *Necessitas hujus exercitii*

prò arbitrio dominus satisfacit? quis est qui careat vitiis? qu in omnibus cum alio sentit & consentit? nemo certè, hinc pacem & tranquillitatem summum animi tui bonum serv exerce te hoc exercitio sedulo ac frequenter, fructumque illi uberrimum comperies, & ad universam pietatem non exiguu præsidium.

Pax animi servanda. Stude verò Primò, ante omnia animum pacatum haber priusquam corripias: ita enim per zelum aciem mentis exc cat.

Secundò, dolorem de simili tuo, vel ejusmodi peccatis ex tare, & te humiliare, Deoque soli confidere.

Tertiò, compassionem exerce erga proximum, & stude dolorem correptionis amore lenire.

1. Reg. 2. Quartò, Dei implora auxilium, & postquam adhibita est te opera, Deo curationem committe: Deus enim sanat & viv ficat.

Publica publicè arguenda. Notandum etiam Primò, correptione publicâ id quod p blicum, privatâ verò & secretò quod secretum & privatu arguendum esse.

Remediorũ usus. August. Secundò, medicamenta primò lenia adhibenda esse, dein amariora, quia, ut Augustinus: Sicut meliores sunt quos di git amor: ita plures sunt, quos corrigit timor.

1. Tim. 5. Tertiò, maxima habenda ratio complexionis, & person & temporis, unde seniorem ne increpaveris, sed obsecra ut p trem, sæpè enim deflectendum à rectâ viâ in publico, ut tra sire quis possit, nisi velit incurrere in multos, & prægnant desideriis offendere.

Dignatus es, &c. ut sup. pag. 10.

JACVLATORIÆ.

Rom. 14. *TV quis es, qui servum alienum judicas? Domino suo stat aut c dit.*

1. Tim. 1. *Fidelis sermo & omni acceptione dignus, venit Christus peccat res salvos facere, quorum primus ego sum.*

Matth. 7. *Nolite judicare, & non judicabimini.*

Gal. 6. *Alter alterius onera portate, & sic adimplebitis legem Chris*

Luc. 6. *Hypocrita, eiice primum trabem de oculo tuo,*

C

CAPVT VII.

Meditatio de Patientiâ in malis propriis.

CVm tu, ô JESV æterna veritas, quæ fallere non po-
tes, dixeris: *Patientia vobis est necessaria, ut reportetis*
missionem; & rursum: *Omnes qui piè volunt vivere perse-*
ionem patientur; & iterum: *qui vult venire post me, abneget*
metipsum, & tollat crucem suam, & sequatur me: de hoc
ribus agam ex tui amore; & gratiâ tuâ. Et rogo te,
ter amantissime, dux noster, & legifer noster, inspi-
mihi quod placet tibi, quodque utile proximo &
hi pro maximâ gloriâ tuâ; ut gloriari possim in cru-
tuâ, & mihi mundus crucifixus sit, & ego mundo.
nen.

COMPOSITIO LOCI, erit statuere se coram Deo,
isque providentiam in bonis & malis intueri.

PVNCTVM I. Considera Primò, velut è speculâ ma-
plurima, quibus mortales passim affliguntur, & quã-
illa sint. Denique quales ij ferè, qui maximè ea tole-
nt, quibusque à Deo immittantur, id est, summo bo-
, summè prudenti. Sunt quidem plurimi mali; sed
men & plurimi boni innocentes, Deoque charissimi.
quæso, vide nónne imperia, opes, favores penes im- *Bona mundi*
obos sunt? Nunc verò teipsum inspice qualis sis, quid *malis dan-*
præterita promeritus sis, & quotidiana: & puto *tur ut pluri-*
iòd magnam habebis materiam gratias agendi Deo, *mum.*
o infinitâ suâ in te misericordiâ. Quid enim illa quæ
teris, sunt, si ad peccata tua attendas, si comparen-
ad ea quæ Jacob, Joseph, Job, aliiq; Deo charissimi
ssi sunt, Apostoli & Martyres? Considera Secundò, *Impatientia*
ecuses pati, & obmurmures, quid consecuturus sis; *mala & in-*
videlicet, ut longè graviora sint quę toleras, ob volũ- *sania.*
tis repugnãtiam, utque ad illa adjicias omnium ma-
rum gravissimum, videlicet peccatũ, & animi pertur-
tionem, quâ velut in belluam, per irã muteris. Equi-
m impatiens, cùm obolum perdidit, totã substãtiam
projicit

projicit, cùm quis ei levem rem ſurripit, omnia bon ſua abjicit, exuſtâ parte domus cæteram ſuccendit; fa mæ aliquâ maculâ acceptâ, per impatientiam gravio facit. Bonus verò ſi in corpore aut re externâ patitu magnum in animâ, at majus in Deo præſidium & refu gium habet. Conſidera Tertiò, ſi toleres mala quan apud omnes laudem habiturus ſis. Primò apud Deun quia ejus voluntati acquieſcis, & patiendo tuum erg majeſtatem illius amorem oſtendis. Ille enim patier do potiùs, quàm agendo declaratur: unde mille inve nies, qui multa largientur, orabunt, & levem pro D amore injuriam impatientiſſimè ferent. Quis hic, qua ſo, amor, quantus eſt? nónne ſi verus eſt, talis eſt qual in fortitudine ac patientiâ Martyrum apparuit? ve fortis & adamantinus eſt amor, imò fortis eſt ut mo dilectio, & dura ſicut infernus æmulatio. Secund conſidera quantus, ſi fueris patiens, apud Sanctos fo tiſſimos amatores futurus ſis, idque quia illis ſimilis fa ctus eris, de quibus canitur, Omnes Sancti quant paſſi ſunt! *Hæccine vera*, ut ſupr. pag 7.

Patientia laus.

Cant. 8.

SS. Martyrũ exemplum.

PVNCTVM II. Conſidera quantus ſit patiens apu homines: nemo enim eſt, qui non obſtupeſcat patier tem, & præferat expugnatori urbium eum, qui mod ratur animo ſuo. Ille enim eſt aheneus murus, & ſcut inexpugnabile, tectum patientiâ & æquitate. Nequ intereſt an de re, an famâ agatur. Etſi enim linguâ m ledicâ quis tibi detraxerit, nihil eſt quod movearis, n hil quod iraſcaris. Sive enim bona, ſive mala, benè, v malè dicat tibi aliquis, vel etiam faciat; perinde eſt: ta lia enim tibi erunt, qualia eſſe volueris, qualiter eis u volueris, uſus fueris. Sicut enim mentitur iniquitas ſib non tibi, ſi non conſentias; ita omnia mala facit ſibi dicit, id eſt, ad perniciem ſuam, ſi nocenti compatiari eumque propter Deum ames, & gratis. id verò tum f cis, cùm nec beneficiis ſolis ad amorem excitaris, n maledictis ab eo avocaris, & commiſerearis ei potiù

Quiſque ſibi bona audit vel mala.

quà

quàm in malis propriis gemas, quibus te appetit. Dignus est enim commiseratione: mala enim ejus, illi magna & valdè mala sunt; sed tibi dicta ac facta, si velis, in tantum bonum, & tantum malum convertere potes, quantum voles. Nam etsi re verâ mala sint, non tibi tamen erunt, neque mala esse ullo modo poterunt, nisi malè utaris; nec bona bona, nisi eis benè usus fueris. Hoc semper ergo intuendum, quid fiat in animo tuo, non verò, quid boni, vel mali alii faciant; sed quid tu de ipsis eorum factis facias: quomodo scilicet utaris bonis & malis eorum: quantumque ex iis proficias, sive favendo, & adjuvando; sive compatiendo, & emendãdo. Ac mala à voluntate tuâ habent, quòd tibi mala, vel bona sint; sic aurum visum fit rapinæ occasio furi, & mali, ex malitiâ ejus; abstinenti & misericordi virtutis, quia tribuit egenti. Vt sol indurat lutum, liquefacit ceram eodem radio; ita hic homo adversis fortior fit, ille liquescit; ille iis honoratur, hic vilescit. Quid si enim tu patienter injurias, calumnias, bonorum direptionem feras; ridenti vultu, fortiore animo, rependas bona pro malis; nónne gaudebis? ab omnibus laudem, etiam improbis feres? quid si irascaris? malo uni tuo in animo, & aliud adjicies & gravius. At de honore agitur. ita est; sed non de vero: quo tunc solùm excides, si impatiens fueris. Sed & de bonis periclitâris; vis etiam potiora abjicere, quia sequiora perdidisti? *Credo tibi*, ut sup. pag. 7.

Mali tantũ possunt nobis occasionem dare virtutis.

Honoris inanis cura & bonorum.

PVNCTVM III. Cõsidera, precor, Primò, an scias, quâ via ad cælum pertingere possis; utique certũ est te ignorare: ergo sic cogita: Ecce hanc tribulationẽ mihi Deus mittit, hæc via est, quâ ad cælum me perducere vult, non aliâ: præsertim cùm, etiamsi omnia adhibeam, eam evitare nequeam. Deinde cùm certissimum sit per multas tribulationes oportere nos saluos fieri, & quòd omnes, qui piè volunt vivere in Christo, persecutionẽ patientur; ac verissimum illud. Mundus gaudebit, vos verò contristabimini, sed tristitia vestra vertetur in gaudium,

Via ad Deũ monstrata est patientia.

1. Tim. 3.

Ioan. 16.

gaudium. hæc, inquam, cùm ita ſint, age, diſcerne ſalvus fieri, an piè vivere, an triſtari hîc cum filiis De triſtitiam velis verti in gaudium? Quòd ſi annuis: rum te rogo, & percunctor ex te: Cur ergo quereris an tuum potiùs ſit eligere genus afflictionis & adve tatum, id eſt, an infirmus ſibi genus pharmaci præſ bere debeat, an medicus; an dux militem, an miles cem ſequi debeat; Sapientia æterna inſipientiam ſtram? Secũdò, ſi hanc recuſes crucem & afflictione cogita certo certiùs graviorem à dæmone ſuſtin dam. ideò enim dixit Dominus: Venite ad me om qui laboratis & onerati eſtis, & ego reficiam vos: jug enim meum ſuave eſt, & onus meum leve. Ideò in ferno lugent improbi ſe ambulaſſe vias difficiles, m dique hujus graviſſimam tyrannidem ſuſtinuiſſe. T tiò conſidera, eâ lege omnes natos, ut adverſa feram & fruſtrà te repugnare; ipſe enim Dominus ait, I rum eſt tibi contra ſtimulum calcitrare. Numquid cet lutum figulo: Quid facis? Si ergo non poſſis effu re, quid turbaris, & auges dolorem ac malum tuu neque enim Deo nocere potes; quòd ſi velis, proxi ultor ipſe erit, qui dicit, Mihi vindicta & ego re buam: adeò ut ſolùm dicentem proximo fatue, igne niat ſempiterno. Non ſufficit tibi?

Reſignatio neceſſaria.

Crux Chriſti aut dæmonis ferenda.

Matth. 11.

Sap. 5.

Impatientia infructuoſa.

Actor. 9.

Iſaiæ 45.

Deut. 32.

Adverſa ſunt medicina.

O æterna Sapientia, ut infr. pag 36.

PVNCTVM IV. Conſidera primò, an cùm videas te ſuperbiam, & impatientiam, velis ſanari? ita, inq ergo admitte manum medicam, gratias age illi, qu ad belluas iſtas extinguendas & incendium juvat: que enim patientia ſine illis exercitationibus po acquiri, neque humilitas ſine humiliatione. At res tibi erepta eſt, officium, æſtimatio, honor; à quo? à D cujus erat, quod tu occultè ut idolum colebas mag amore. Si ignoras quanto, collige ex dolore quẽ in a mo tuo experiris, eo quòd diu fornicari, ut Script loquitur, & tuũ illud idolũ colere non potueris. Qu

In ijs Deum converte.

cù

n Deus,& cęlestia tibi adsint,ut scarabæus stercorib*
æres? Petere veniam deberes, quòd nimio amore *Creatura sunt idola.*
aturæ inhæseris, quod est spiritualiter fornicari: &
e doles quòd ultrà nō liceat tibi, & quereris de Deo
,spōso animę tuę. O impudentiā! Audes petere, quo
n offendas, ab eo recedas; &, si misericorditer negat,
impatienter, quòd injuriam diutiùs sibi à te amore
aturæ fieri non permittat? dissimulare saltem debe-
dolorem de mali occasione, id est adulterij, sublata:
tias agere ob laqueum remotum, & foveam clau-
. O misera sors, non posse nolle quod obest! non
se velle, quod prodest! *Haccine vera,* ut sup. pag. 7.

PVNCTVM V. Percurre passionis mysteria. Primò, *Passionis consideratio.*
ustias cordis dulcissimi JESV; & tuas illis conjunge,
ic unitas divinæ majestati offer. Deinde quid patia-
, à quibus, & quomodo, in corpore, membris, famâ,
existimatione, & dic saltem ad singula: Quid retri- *Psal. 115.*
bam tibi, Rex meus, & Deus meus, vilissimum man-
cium tuum pro omnibus quæ retribuisti mihi? nón-
æquum est me confidere tibi, qui tanta fecisti pro
? & aliquid ferre pro salute meâ, cùm tanta pro illâ
erare dignatus sis? Secundò, attende sapientissimum
optimum Dominum, sibi suísque crucem elegisse; *Galat. 6.*
tu ergo dic: Nos autem gloriari oportet in cruce
omini nostri JESV Christi, per quem mihi mundus
ucifixus est. Tertiò, optimi Patris erga te providen- *Providentia Dei in malis attenda.*
m, quodque ab æterno providerit & decreverit hanc
i crucem; secundùm omnes circumstantias loci,
nporis, personarum, eamque summâ cum bonitate
sapientiâ admensus fuerit viribus complexionique
æ, ita ut, si velis, tibi etiam sicut diligentibus Domi-
im, omnia in bonum cooperatura sint. Elegit verò *Rom. 8.*
nc, vel illum, per quem te exerceat, puniat; cur non
acet? non respicias ad bajulū, sed eum qui mittit. non
t enim malum in civitate, quod non fecit Dominus. *Amos 3.*
uartò, considera æternum gloriæ pondus, quod pro *2. Cor. 4.*

P 2 momen-

momentaneâ tribulatione retribuetur, & secundū Apostolum, patientiam ad omnia necessariam esse, reportemus promissionē, & possideamus animam nostram. Ergo generoso animo te divinæ providentiæ committe in tempore, & in æternitate; & fac velis id, quod Deus vult. aliàs enim nihil velle potes, quod tibi utile est: utilitas enim nostra sola Deus est, & voluptas ejus: mane ergo in eo, & fruere illo qui ubique est; & omne bonum; & queri nūquam poteris. Queritur enim, qui caret aliquo bono: &, ecce si vis, habes omnia in Deo tuo, si ei voluntate & charitate conjunctus sis: in hoc enim omnis lex & Prophetæ; in hoc vera charitas, & charitatis perfectio consistit.

Hebr. 10.

Resignatio necessaria.

EXERCITIVM.

O *Sapientia æterna, quæ attingis à fine usque ad finem fortiter, & disponis omnia suaviter. nónne dixisti per Prophetam tuum: Nō est malum in civitate quod non fecit Dominus? Nónne dixisti capillos nostros omnes numeratos esse? Nónne oculi tui semper nos contemplantur? Nónne Pater noster, nostriq; amantissimus es, & creator, & conservator? Nónne in te vivimus nos, movemur & sumus, & omnia, quæcumq; sunt? neque folium in arbore movetur sine providētiâ tuâ, neque cadit passer super terram sine illâ. Quid ergo si hoc, vel illud mihi adversi accidat? anne vis ut canis lapidem petam, & nō attollam oculos ad te, qui id facis & ex immenso amore id mihi immittis? Oro te sæpè, Domine, pro patientiâ, cur ergo eam viâ ordinariâ acquirere nolo; sed volo ut homo tentans Deum; patiens esse volo, & pati nolo? Quale membrum sanctissimi corporis tui habes, Domine* JESV, *quale quàm deforme! tu vulneratus es propter iniquitates meas, & à plantâ pedis usque ad verticem capitis non est in te sanitas, ut ego sanus sim, & ego pro meis pati recuso? ô Domine, tu vides imperfectum meum, & si vis, potes me sanare, & cur nolis? potestne vincere malitia mea bonitatem tuam? non potest: ecce enim paratus es venire etiam hodie, ut me sanes, ut cibes, ut potes, amplectaris; ut similis tibi efficiar. Fac obsecro mihi secundùm misericor-*

Sap. 8.

Amos 3.
Matth. 10.
Confide in Patris nostri æterni providentia.
Actor. 17.
Matth. 10.

Applicatio ad Communionē.

ricordiam tuam. Porrò me in manu tuâ, ut lutum in manu i, & resigno me tibi in tempore, & in æternitate, & tanmodo id rogo, ne projicias me, neque despicias me Deus salu meus. Tu Domine, didicisti ex ijs quæ passus es, patientiam bedientiam; & ego omnia dura respuam? ignavus certè miles n.

u propter me in cruce dura coronatus, & flagellatus fuisti; & nollia omnia quæram? Tu famem passus es; ego ventrem didere cupiam? Tu ignominiam & improperium elegisti; ego nus gloriam spectabo? Tu in omnibus dura elegisti & vilia & a, sicut & omnes Sancti tui; ego verò non tuo spiritu, sed is & mundi impulsus, commodis meis studebo! nónne tu noulcissime JESV, *reprobare malum, & eligere bonum? si in e & tribulatione malum; anne eam elegisses? nónne calicem onis Matri, & amantissimis Sanctis propinasses, qui circuie in melotis, & pellibus caprinis, egentes, angustiati, afflicti, esertum vitæ hujus, ut in veram promissionis terram pervet? ego verò quomodo aliam viam invenire volo, quàm tu, entia æterna, elegeris? Displicétne mihi, ô Deus meus, consituum? oportuit te pati, & ita intrare in gloriam tuam? quo igitur intrabo in illam, nisi viâ regiâ sanctæ crucis? Quoque eam aut fugiam, effugere crucem nullo modo valeo, une malis cinctus: sed hoc ago, ut ea, quæ, si libenter de manu acciperem, suavia essent (tu enim dixisti, Cum ipso sum in ulatione) jam ob propriam voluntatem, & repugnantiam ra fiant & intoleranda.*

Christus sibi & suis elegit dura, quid tu? Isaiæ 7.

Hebr. 11.

Resignatio necessaria.

Psal. 90.

Quid me facies, bone JESV? *nónne certum, quod nisi compa, corregnare nequeam? cur ergo eos, qui coronam mihi faant, odi & aversor, qui vel imprudentes, vel ingenti suo maiam in hoste commiserando eam mihi faciunt? Ecce medici præbent peccatis meis, & hostibus abigendis arma; sed nolo* JESV, *& instar furiosi, qui hostes meos fovent, diligo: qui bellant, aversor, neque pudet, eheu! me Christianum vercere, & quasi factis negare. O* JESV *amantissime, talémne are potes in servitio tuo, qui horret velut dæmonem crucem ? qui non diligit persequentes se, neque orat pro illis, neque*

Compassio erga adversarios.

Confusio sui.

Matth 5.

bene facit iis, sed velut Ethnicus & publicanus, diligentes se d git, & odientes odit: quod etiam feræ faciunt? & licet jubeas i micos diligi, ac tanta præmia proponas, eheu! ecce plus apud m tos valet verbum proximi placabile, aut obsequium vile, qu omnis voluntas tua: ob illud enim illi ignoscitur, ob hanc nec v bulum condonatur.

Ecce confiteor tibi delicta mea, & postulo humillimè grati tuam, per dolores, fatigationes, mœrores, vulnera innumera, opprobria tua, ut discam inimicos diligere, adversa ut à te imn sa amplecti, per multas tribulationes à providentiâ tuâ immi aliquando salvus fieri, & inter amicos tuos, quos & imploro, f tissimos Martyres tot passionibus nobiles, inter Confessores & v gines etiam cruce suâ insignitas, stare, & te frui in æternum. signo me tuæ providentiæ, dispone de creaturâ tuâ. De nihilo fac quod tibi placet, Domine mi Deus cordis mei: quid enim vi quid expediat mihi? tu medicus es animæ meæ, nosti quid pediat; tu dux nosti, quâ ducas; tu, Pater, scio, non projicies, que despicies, neque deseres me; neque ego te per gratiam tuam bone JESV, *mori tecum & vincere; & in æternum tibi adhæ volo, Amen.*

Oblatio sui.

Praxis ad malorum propriorum exercendam tolerantiam:

Prævide adversa.

I. PRÆVIDERE manè, & in examine; immò etiam singulis ris, ut jam dictum, ea quæ nobis adversa possent accid & ad ea animum comparare.

Deum præsentem intuere, & crucifixum cōplectere.

Secundò, oblatâ occasione patientiæ oculos in cælum Deum convertere, ac gratias agere, & cogitando esse te cor crucifixo, eum complecti. Reprime ergo vocem, & commo tur ira in te, neque unquam ulli postea enarra, vel auge ab a rò injuriam illatam: id enim est aggravare, & sese ad ultio dæmonis astu provocare. sed ut verè humilis extenuare de quia injuria nō fit illi, qui Deo perduellis, & toties injurius

Præveni proximum officio.

Tertiò, si quid amaritudinis sentias, præveni proximum, tem si aliter nequis, per alium; Primò, humiliatione, etsi i culpa sit; Secundò, beneficio: Tertiò, saltem diligenter pro ora. Sunt qui ex aversione & odio declinant conspectum & loquium, nónne ex ore illorum & facto judicabis illos. Do ne? Quàm vereor ne nunquam videant in jubilo faciem tu

S

...t qui humiliatione prævenire nolunt, quasi dedeceat; cùm ...miliaverit semetipsum Dominus, & qui peccatum non fe... cum latronibus sese deputandum obtulerit. Quid? vis videri ... posse errare, & hominem non esse te? Vide ne ut Angelus ... stata, & sicut unus de principibus corruas.

Quartò, quotidie in Sacro offer te ad omnes tribulationes, à ...cumque de manu ejus accipiendas, undecumque prove... nt, deinde quotidie illi refer acceptas, & ora pro persequen... us te. *In Missa resigna te Deo.*

JACVLATORIÆ.

NOn est malum in civitate quod non fecit Dominus. Amos 3.

Frumentu n Christi sum, dentibus bestiarum molar, ut mun... panis inveniar. S. Ign. Mar.

Bonum mihi, quia humiliasti me, ut discam justificationes tuas. Psal. 118.

Cognovi, Domine, quia æquitas judicia tua, & in veritate tuâ hu... liasti me. Ibid.

Adjutor meus esto; ne derelinquas me, ne despicias me, Deus salu... ris meus. Psal. 26.

CAPVT VIII.

...e impedimentis Progressus in viâ spirituali, ac primò de contemnendis hominum judicijs.

POSTQVAM aliquis cum filijs Israël de Ægyptiacâ servitute liberatus est, & ad montem Dei Oreb ten...ere conatur; infernalis Pharao nihil non objicit ac ...ovet, ut si omninò à salutis viâ avertere nequeat pere...rinantem in cælum; saltē varijs tentationibus seu veli...ationibus ejus progressum ac cursum retardet. Necesse ...gitur est armis esse instructum, modumque nosse pu...nandi cum Principibus tenebrarum harum. Et quia ...nimici hominis domestici ejus, & verè homo homini ...upus est, & ut D. Antonio Angelus ostendit, illi se mu...uò impediunt quàm maximè æmulatione, invidiâ, ri...is & judiciis suis temerarijs ac detractionibus, ideò de ...ontemnendis his primò agendum puto.

 Medi-

Meditatio de contemnendis hominum judicijs.

PRÆLVDIVM I. Erit statuere se coram Deo, ejusq; curiâ amplissimâ, cum proposito omnia dirigen ad glotiam illius.

PRÆLVDIVM II. Póstulare humillimè gratiam, fontem propè omnis mali cognoscere possimus; q est judiciis hominum subservire; & ex iis, (quod pler que faciunt mortalium) vitam suam ordinare.

HOMO. O Sapientia æterna, vulgò dicitur hom nes moveri non tam rebus, quàm rerum opinionibu & ecce, si percurro vitæ meæ rationes N. sicubi dolo aut gaudium; aut timor, aut spes nata fuit, ab hominu opinione, laude aut vituperio video magnâ parte pro fecta: nemo enim dedecora, infamiam, paupertate despectum timet, aut de ijs dolet, nemo de honore, fa ma, &c. exultat, nisi vitam suam ad aliorum opinio nem velut normam dirigat. Et ecce, hinc fit ut quoti in animo meo pium decretum facio, non id tantù me considerare sentiam, quid res in se sint; sed etian quæ vulgò de rebus sint opiniones. Si enim rectè vi vendi, vitandi cōsortia prava & colloquia, sobrietatis fugæ sæculi, modestiæ in victu & vestitu, si confitend crebrò, ac communicandi legem mihi statuo; pondu grave addit mihi in plerisque judicium hominum, sæp improborum, aut eorum, qui neque probi, neque im probi sunt, sed in confinio utrorumque commorantur & claudicant in utramque partem: & insinuat se mox quid dicent hi, quid illi recensebunt?

In plerisque judicijs hominum movemur.

CHRISTVS. Nónne potiùs cogitandum tibi foret quid ego verbis, quid factis senserim? Ego Sapienti æterna, ego Judex tuus, qui judicabo te secundùm legem meam & opinionem, & judicia mea, non verò insipientium & mundi hujus. Cur ergo judiciis hominum aut incitaris, aut retardaris? grave certè præjudicium

Cogita Dei judicia.

ium, quod judicium non habet, & à me recedit.
Haccine firma, ut ſupr. pag. 8.
HOMO. Niſi id fecero, nónne credo, videoque me à
à Majeſtate, & à toto mundo ſubſannandum, quod
ſtulto crediderim, & illuſori ſciens & volens? Tædet *Cur ſtulto*
valdè, ſic ventis auræ popularis ferri & abripi, non *potiùs credis*
ndere rerum, ſed opinione. Sed quis me liberabit de *quàm ſa-*
à cõmuni malignitate & morbo, niſi tu Deus meus? *pientia?*
mque, ut video, quoſdam Religioſos etiam iſte adu-
; quos non rarò judicis hominum tranſverſos agit,
auſuque, ac vituperio, à normâ humilitatis & obe-
entiæ, ſimplicitatiſque lege, longiùs facit aberrare.
c de loco, munere, alterius obloquio, famæ detri-
ento queritur, ille locum, munus, & ſtudia affectat;
ſi horum petam cauſſam, una eſt hominum opinio
ns omniũ propè malorũ. *Haccine vera*, &c. ut ſup. p. 7.
CHRISTVS. Imò, nónne rara avis eſt, invenire Iobum
terrâ Hus inter malos bonum, ſive in ſæculo, ſive et-
m in religione?
HOMO. Tu noſti, Deus bone! quæ hæc maledictio,
uòd adeò pauci velint ſingulares videri in bono, &
bi placere? quodque in naufragio malorum cum illis
otent potiùs perire, quàm tuâ gratiâ ſuper aquas am-
ulare! Pudet, aiebat ſervus tuus Auguſtinus conque- *l. 2. Confeſſ.*
ns de hâc inſaniâ, pudet non eſſe impudentem. O *c. 9.*
uanta calamitas, & malitia ſæculi hujus! quæ etiam in
auſtra, & ſui contemptores ſibi tantum juris vendi-
ut. Nônne tibi debemus, ô JESV vita noſtra, vivere, &
undo mortui eſſe, quotquot Chriſtiani ſumus? & ve-
ementer id quidem deſidero. Audio enim dicentem
poſtolum tuum: Si hominibus placerem, Chriſti ſer- *Gal. 1.*
is non eſſem. An vera hæc veritas? an fallere non po- *Placere Deo*
ſt? non poteſt certè. Vtinam id mihi concedere di- *nequit ho-*
eris, ut hoc opere credam, qui ſolus potes facere mũ- *minum ſer-*
um de immundo conceptum ſemine; & ſolus Sama- *vus.*
anus vulnera noſtra ſanare! *Credo tibi*, ut ſup. pag. 7.

CHRISTVS. Nónne tu, ut omnes discipuli mei, abrenuntiasti mundo in sacro fonte, & pompis, & judicijs ejus, mihique servire statuisti? & sic ad vitã ingredi.

HOMO. Et ecce, veremur dici mali, & haberi, neque tolerare id possumus, imò malumus esse quàm haberi & propter verbum hominis gratìs mali esse volumus potiùs, quàm propter tuum boni & beati.

Bone JESV, ut infrà pag. 241.

CHRISTVS. Et verò, quid sunt ista judicia, nisi aliquot homuncionum, & ferè malorum, quique malè affecti sunt, cogitationes inanes, sermones & deliria: uti enim quisque affectus est, sic sentit, & loquitur.

1. *Ioan.* 2. Cùm verò totus mundus in maligno positus sit; & quicquid in eo reperitur, sit concupiscentia carnis, oculorum, & superbia vitæ; quod esse judicium illius potest? An potest mala arbor bonos fructus facere? malum ad bonum hortari, & illud verè probare?

Credo tibi, pag. 7.

HOMO: Qui prudentiores haberi volunt, judicium sæculi pro suâ insipientiâ cum virtute & pietate jungere volunt, etsi ut plurimùm diffideant: etsi jungere ea nequeant, tum videmus eos potiùs de pietatis exercitiis aliquid detrahere, quàm videantur hominum sæpe pessimorum judiciis non subscribere.

Iudicia hominum quid prosunt? CHRISTVS. Quid autem ista prosunt, vel obsunt quid Lunæ, Soli, & astris, quòd ut Deus ab idololatris habita fuerint? quid auro, si lutum æstimetur?

HOMO. Nihil utique, nec nobis, quòd variè iudicemur, quòd laudemur, cogniti simus, variè celebremur aut vituperemur, amemur aut odio simus: & scriptum memini, Si de mundo essetis, mundus utique quod sui est diligeret, nunc autem odit vos mundus, quia elegi vos de mundo, sed scitote, quia me priorem odio habuit. Quid dulcius esse potest mihi, quid verius?

Singulariter amari velle, CHRISTVS. Amari certè velle singulariter (cùm proximus quilibet, sicut quisque se diligit, diligendus sit

omnium injuria eſt:& laudari velle, omninò illaudabilem facit. Qui enim id vult, jam laudabilis non eſt. nã verè non laudatur,niſi qui bonus;& laudabilis verè, & non falsò æſtimatur. Ut quis laudari poſſit, laudem refugere maximè debet; cùm verè laudari nequeat, qui vult laudari: ſed vituperio propter arrogantiam, apprimè dignus ſit. Similiter, qui acceptâ injuriâ aut convicio iraſcitur,aut dolet; dignum ſe eâ eſſe, manifeſtè teſtatur: & laudari ſe in tantum velle,quantum refugerit vituperari. Si contemptus ergo aut neglectus fuiſti, ſi quis de te malè ſuſpicatus fuit, atque in eo gloriatus es; injuriâ factum illud fuiſſe declaras: meritoque fueras dignus contemptu,ſi de contemptu doluiſſes. Et verò, quid eſt, quod à te habeas, quodque tuum ſit? prorſus nihil.Mea enim ſunt omnia. Cur ergo illa tibi arrogare vis,aut ab aliis tribui tibi, & ob ea honorari? Vt dæmones ſibi honores tribui volunt divinos; ſic vanus homo laudari,& admirationi eſſe, & auferre mihi honorem. Si ſaperet, diceret iis qui ſe amant & admirantur, cum Apoſtolis meis: Viri Iſraëlitæ,quid miramini in hoc;aut nos quid intuemini,quaſi noſtrâ virtute aut poteſtate fecerimus hoc? vel ut alii, cùm immolare illis vellent: Viri, quid hæc facitis? & nos mortales ſumus,ſimiles vobis homines. Vis ergo ut me omiſſo, te reſpiciant? ſingulariter laudent & honorent? inimici fiant mihi,ut tibi ſint amici? vis tu, me præterito & neglecto,honorem quem præſtare potes,amorem,admirationem tuam tribuere vaniſſimo idolo, id eſt, hominum opinioni? Qui enim illam amas,eidem per amorem ſubiiceris: mundumque amas, & inimicus meus conſtitueris.vis ut amore tui,homines impediantur, ne toto amore ferantur in me? ut ponas te mutum inter eos & me,ne plenè mihi adhæreant? Gaudes fortè,ſi te ſuſpiciant multi, id eſt, fallantur, & fallas! ſi ad te veniant,ſi iis per te aliquid tribuam. Nónne vides muſcas ad ollam,& pulices convolare ad carnem tuam, & exſugere?

omnium injuria eſt.

Qui de contemptu dolet, contemni dignus eſt.

Qui gaudet contemptu, immeritò contẽnitur.

Qui laudari affectant, dæmonem imitantur.

Actor. 3.

Actor. 14.

Qui ab hominibus amari geſtit, Deo corda hominum ſuffuratur.

ſugere? ſibi comedunt, & tibi detrahunt: ita, qui ad te veniunt, aut opis, aut ſolatij gratiâ, quod per te illi præſto, quod ſuum eſt, petunt: propter illos enim dedi quod meum eſt accipiunt. Reddant itaque mihi laudem, neque tibi de laude, aut vituperio cura ſit, aut judicio hominum.

HOMO. Si ergo neque laudem appetere, aut ſperare debeo, ſi bonus eſſe voluero, neque vituperium averſari: quanta, Deus bone! inſipientia, propter illam malum eſſe velle, aut ſaltem me perturbando, & dolendo, minùs bonum?

CHRISTVS. Quis eſt, qui, ſi ejus ſanitas, ſcientia, robur, opes non laudentur, imò vituperentur, ea corrumpat? Nemo fame ſe cruciat, quòd à furioſis & parùm ſaventibus, cibus & potus venenum eſſe clametur.

HOMO. Et tamen, ne quis vituperet nos, ſæpè exercitiis pietatis, & obſervantiâ abſtinemus, id eſt, cibo animæ, ejuſque robur & opes perdimus, & gratìs venundamur ſub peccato. *Bone* JESV, ut infr. pag. 241.

Cur falſa pro veris eligis?

CHRISTVS. Quid ſi te quiſpiam conſuleret? quid ſibi eligendum foret, quidque expediret; verè divitem eſſe honoratum, beatum; an talem falsò haberi? omnibus abundantem, an indigentem? verâ, an adumbratâ virtute præditum? Nónne vera falſis & vanis anteponenda eſſe judicares? Attamen hic error abripit omnes; ac, ne vituperentur, injuſti eſſe malunt, aut minùs juſti, quàm ob virtutem verè laudabiles, beati eſſe, & honore digni. Quàm diverſus erit in morte, & judicio ſenſus! imò, aliud tum univerſi erit judicium mundi. Laudabitur ab eo, qui illum contempſerit; & vituperabitur, qui illius vocibus incantatus, inertem & turpem duxerit vitam. Tum paupertatis amor, honorum ac ſæculi contemptus ac opinionum, & liberalitas in pauperes, & virtus omnis extolletur, etiam ab improbis; & à Sanctis meis, & me, in æternum laudabitur. vt meritò diem mortis Sanctorum, natalem eorum eſſe, & dici voluerim.

m. Oriuntur enim tum, & velut ſidera, deficiente die ãc, in nocte lucere incipiunt. *Bone* JESV, ut inf. p. 241.

HOMO. Improbi verò, etiam tunc, cùm de ſalute agi- ır, ne inconſtantes, ne timidi appareant, converti ad ;, publicè confiteri, communicare, inungi verentur; & ira conſcientiæ tormenta patiuntur. *Multi converti nolunt ob hominum judicia.*

CHRISTVS. Si cauſam quæras in promptu eſt: Quis, ıquiunt, eſſet ſermo?

HOMO. Et ſic, bone JESV, pluris eſt ſermo, & ver- um volans, re ipsâ, ſalute. Pluris eſt, quàm ſit te ſuſci- ere, à te viſitari, paſci, roborari. Pluris verbum, quàm omnia dona tua. Pluris timor, & volitare per ora ho- ninum, quàm æternæ vitæ diſcrimen adire. O quanta is & potentia judiciorum humanorum! Eheu! quid in udicio ille reſpondebit tibi, quando coram univerſo orbe terrarum, patebit inſipientia illius? Exprobrabis eam illi tunc, ô Sapientia æterna, quòd te ſpreto, viliſ- ſimorum hominum vocem pluris æſtimarit, quàm nandatum tuum. Tunc inſultabit illis orbis terrarum, Sancti ſubſannabunt, & dæmones illudent, quorum laudes, id eſt jacula, tam avidè quæſierat; quibus vul- neratus, æternâ ignominiâ plectetur. *Stultitia eorum qui curant judicia hominum.*

CHRISTVS. Qui autem me confeſſus, & pietatem fuerit coram hominibus, confitebor & ego eum coram Patre meo: & qui me erubuerit, & ſermones meos, hunc Filius hominis erubeſcet, cùm venerit in maje- ſtate ſuâ, & Patris, & ſanctorum Angelorum. *Matth. 10.*

HOMO. Quàm dolebunt filii hujus ſæculi, eheu! in longâ æternitate; quòd ob verbum, cogitationem, nu- tum hominis alicuius, omiſerint occaſiones mille ſalu- tis, gloriæque ſempiternæ! *Vide ut occaſionem virtutis non negligas.*

CHRISTVS. Tunc, ut etiam in judicio, ejulabunt re- probi, dicentes: Ecce hi ſunt, quos aliquãdo habuimus in deriſum, & in ſimilitudinem improperii: nos inſen- ſati vitam illorum æſtimabamus inſaniam, & finem il- lorum ſine honore: ecce, quomodo computati ſunt *Sap. 5.*

inter

inter filios Dei, & inter Sanctos sors illorum est!

Credo tibi, ut suprà pag. 7.

HOMO. Amari volumus, & ecce, si idcircò omittimus amorem tuum, erimus in æternum odio tibi Deo nostro, & Angelis tuis: honorari cupimus, & omnia scelera & recessus cordis nostri omnibus aperta erunt: celebrari, &, eheu! æterno carcere, & æternâ erimus oblivione sepulti, neque unquam recordaberis nostri Deus noster: quos audivimus, quorum judicia timuimus, perpetuis nos maledictis incessent; si honorem quærimus, nónne, eheu! æternum sperare ac eligere pro momentaneo oportuit? O felices animæ, & ter felices! quibus Spiritus sanctus eam indidit mentem, vt honores mundi simul & fauores despiceretis, excelsioresque rebus omnibus humanis effecit! O beate Alexi qui cùm esses clarissimus genere, illud celasti, ut filium Dei te esse toti orbi cõprobares: vicisti generose athleta, & latitando sub gradibus toto terrarum orbe sanctitatis sparsisti radios. O Apostoli, & Martyres Christi, quæ exempla nobis contemptus opinionum mundi præbuistis! Ibatis à conspectu concilii gaudentes, quoniam digni eratis pro nomine JESV contumeliam pati. O beata agmina Anachoretarum, quàm feliciter mundo illusistis, ne ille vobis illuderet! quæ laudabat ille, calcastis; quæ vituperabat, elegistis. quis est, precor, qui vobis hunc spiritum addiderat?

Æterna cur momentaneis non præfers.

Act. 5.

CHRISTVS. Caro certè & sanguis non revelaverat, sed Spiritus Patris mei qui in cælis est: magnamque ex eo pacem consecuti fuerunt, numquam anxii, nulli obnoxii; sed liberi, securi per gloriam, & ignobilitatẽ; per infamiam, & bonam famam: ut seductores, & veraces: sicut qui ignoti, & cogniti: quasi morientes, & ecce vivimus: ut castigati, & non mortificati. Mundanus verò, quem humani respectus exagitant omnium oculos, ora & rumores observare jubetur, omniumque esse servus, qui enim diligit aliquid, necesse ei per amorẽ subdatur.

Fructus non curantis hominum judicia.

2. Cor. 6.

Incõmmoda ex eo quod hominum judicia magni fiant.

latur:&,quod miserrimum est,amorem, favorem, bonam sui existimationem (quæ vera esse ob vanitatem nequeunt) venatur perpetuò: quam numquam scire potest an consecutus sit. pravum enim est cor hominis & inscrutabile; quis cognoscet illud?& qui te ore commendat,sæpè tacitus vituperat:si unus te laudet, centũ despicient. quomodocumque te ut Proteus verses, nũquã unus uni per omnia, nũquã unus omnibus placebis;sed pluribus displicebis. *Haccine firmâ fide*, ut sup.p.7. *Ierem.17.* *Laus humana vana.* *Nemo certus de favore.*

Homo. O quàm caro emuntur opiniones hominum! quas verè an quis habeat quales optat, numquã novit; & si nosset,nec ad momentum de eis certus esse posset:ita video, instabile est cor hominis, & amor illius, & quod hodie hâc horâ probat, eâdem improbat. Miramur, aliquem in Venerem, vel gutturis voluptatem sua profundere; sed longè magis fatuus, qui ob imaginationes hominum & opiniones, veri honoris, pacis, virtutis, ac gratiæ tuæ jacturam facit, id est, omnium bonorum.

Christvs. Multis quidem miseriis obnoxius est homo; sed immensùm auget eas, qui immiscet se opinioni hominum, admirationi, honori & amori: sicut enim ex corporis proprii, sic ex horum læsione afficitur, & ligna quibus uratur ipse adhibet, vinculaque quibus trahatur. *Hominum opinionibus servire miserum.*

Homo. Idcirco firmiter statuo numquam advertere ad hominũ & mundi opiniones; sed hoc unum spectare quid à me exigat ratio, quid tua divina voluntas, tua præcepta & consilia. Quod sit enim judicium mundi, quàm insipiens & insanum, manifestè declaratũ est in vità & morte tuâ: tu enim nocte in stabulo natus, triginta annos inter homines versatus, ignotus & despectus fuisti;& postquam dulcissime Jesv, dignatus fuisti revelare te mũdo, quoties nobis hunc contéptum cõmendasti? nullum honorem aut dignitaté aut laudem quæsisti, dicens:Ego non quæro gloriam meam:est qui quærat, *Attende ad Christi judicium, non mundi.* *Ioan.8.*

quærat, & judicet. At numquam magis, quàm falsū sit mundi hujus judicium apparuit, quàm in sacratissimâ morte tuâ: tu enim sanctus, innocens, agnus sine maculâ, cum iniquis ab illo deputatus es, & despectus existimatus novissimus virorū: & ego illius laudem aut vituperium æstimabo? Neque aliam viam Sanctis tuis ostendisti, qui te seriò, non fictè; sincerè, non errore aut proprio amore decepti, amarunt, & ardenter exoptârunt contemni, stulti haberi ac reputari, ut imitari te possent. Magna certè injuria tibi est (ut Chrysostomus servus tuus loquitur) si, tamquam non sufficias ad nos laudandum, te omisso ad conservos festinemus, hoc omnia pervertit, hoc universum orbem terrarum perturbavit; quoniam hominum respectu omnia facimus, & de bonis operibus nulla nobis cura est; sed laudem nobis à conservis nostris inquirimus.

Chrysost. de contemnendâ laude hominum.

CHRISTVS. Idcirco verè per me dixit Hieronymus: Prima Monachi virtus est, contemnere hominum judicia, semperque Apostoli mei recordari, dicentis: Si adhuc hominibus placerem, Christi servus non essem.

Servi Dei prima virtus est, judicia hominum contemnere. Galat. 1.

HOMO. Neque solùm exemplis me invitas, amantissime IESV; sed insuper beneficijs plurimis, quæ in singula confers momenta. Quid enim ista mihi prædicant, nisi à te laudem veram quærendam esse, à quo nobis omnia bona proveniunt? si enim nihil boni nisi à te Oceano bonorum omnium, cur æstimari ab alio cupio qui nihil mihi nisi à te præstare potest; nihil verè æstimare, quia cognoscere plenè rem nullam potest? Tuum unius judicium solum verum est. Cùm ergo judicium hominum nō vereamur, nisi simul aliquid ab ijs nobis polliceamur; qui videt te boni omnis fontem, nihilque esse extra te, despicit omnia propter te: quid enim extra te quærat? videt longas & difficiles esse vias, quibus scrutatur humana cæcitas quietē, ubi inveniri nequit, quodque eo ipso infelix homo inducat se in omnē inquietudinē, dolorē & afflictionē spiritus: se enim cred

Dei beneficentia aliorum contemptum docet.

dubi

biis ventis voluntatis, favoris & timoris hominum; m numquam in eodem statu permaneant. O quàm ltè vanitatem talis amat, eique innititur, ut undis entibus, aëri & ventis, meritoque timet, & timendo nifestè insipientem se atque improvidum demonat! Et tamen tot ambagibus, timoribus, simulationis bullæ istæ quæruntur.

EXERCITIVM.

Creaturæ amor laqueus.

ONE JESV, *ô quantum vanitati subjecta est creatura tua non volens, ô Creator mi! quot sibi laqueos parat, & impimenta ponit, ne perveniamus ad te, Amor nostri! Quid enim in universâ vitâ, quod magìs à recto deviare faciat, quàm od respiciamus ad judicium hominum? Ecce, perire plurimi lunt, æternùm cruciari, dum confessiones imperfectæ sunt pure noxio, & pestilenti, quàm ab uno homine judicari, vel pici. Quanta, proh dolor, dementia! Quid quærimus placere mini & displicere tibi? An tanti nobis est, ut ille de me rectè iat & loquatur, ut vulgus imperitũ, ut fallax homo & mẽdax in horã mutabilis, ut potius quàm illi displiceã, à te damnari lim? O Deus meus, ô Redemptor mi, hæc videtur esse universi iniquitatis, hic fons omnium duellorum, omnium contentiom, simulationum, ambitionis, fastus & superbiæ: qui enim non picit ad hominum judicium, humilis, & pacificus est Deo meo, hominibus amabilis & Angelis tuis; securus vivit, beatus mour, gratiam invenit in oculis tuis. Veniat mihi obsecro illa, & n respiciat me visus hominis; sed despiciat, dummodo placeat i anima mea. Cur miseri servi esse volumus hominum, quos guine tuo liberos fecisti? Cur etiam cogitationes hominum remur, & magìs quàm judicia tua?*

Iudicia mundi magnifacere fons est calamitatum.

Ah, Domine, hæc est calamitas filiorum Adæ. Sed potes, & rbo potes, & nutu potes, sanare infirmitatem nostram. Aspice me, & salvus ero. Respice in me, & miserere mei, quia unicus pauper sum ego. Spero equidem cùm toties nos visere digneris, n nobiscum esse usque ad consummationem sæculi, fore ut roboret

Fiducia in Deum.

Applicatio ad Communionẽ.

boret me virtus tua, & caro tua, & sanguis tuus. Scriptũ memi[...] Erunt duo in carne unâ; & dictum hoc in te Christe JESV, *Ecclesiâ. Fac ergo ut unum tecum sim, & aptum membrum c[...] pori tuo fac ut hoc pane refectus non esuriam iterum, & bib[...] de fonte gratiæ tuæ non sitiam in æternum, nisi te unum, ad quẽ desiderat anima mea ut cervus ad fontes aquarum.*

Miserere, Domine, miserere, conditor omnium, vanitatis n[...] stræ & servitutis, quâ mundo, & cogitationibus hominum se[...] vimus. Si servire libet, nónne potiùs tibi Deo meo vivo & ve[...] nónne tibi, Rex Regum, & Domine dominantiũ? si laudari vo[...] à te verè coram curiâ tuâ, & orbe terrarum, & in æternum de[...] dero: si gloriam cupio, æternam à manu tuâ expectare volo: si v[...] tuperium timeo, à te despici & contemni formidare vehement[...] debeo. Quis enim laudabit, quem tu despexeris? quis eum di[...] bonum, quem tu reprobâris, verax Deus, qui scrutaris corda [...]
Psal. 118. *renes? Ecce, Domine, iam viam veritatis elegi, & judicia tua ve[...]*
Psal 17. *justificata in semetipsa. Illumina igitur tenebras meas, ut non u[...] trà diem hominis desiderem, sed uni tibi placere optem, & di[...] plicere timeam. tu enim laus mea, tu gloria mea: si gloriari opo[...]*
Psal 43. *tet, in te gloriabor; quia in te inimicos ventilabimus cornu, [...] spernemus insurgentes in nobis, ut sine timore de manu inimic[...] rum nostrorum liberati, serviamus tibi omnibus diebus vitæ n[...] stræ. Amen.*

Praxis ad judicia hominum contemnenda.

Actiones ordina Dei judicio.

PRIMÒ, considerare oportet actiones suas, easque non ex vi[...] gi judicio, sed Dei lege ordinare; ac tunc generoso animo viâ virtutis progressum facere. Dici nequit quantum hunc i[...] pediat judicia hominum vereri: hoc enim multos à freque[...] confessione & communione publicâ, aliisque pietatis exerciti[...] avertit; & audent plurimi in scholâ vanitatis & nequitiæ e[...] principes, in pietate verò paucos reperies qui præire audea[...]

Vide in quo theatro sies.

Secundò, sæpè juvat considerare, se coram Deo ac curiâ ej[...] in magno theatro existere atque operari, ac judicia hominu[...] spernere.

Tertiò, cùm hoc malum ex amore sui ducat originem, n[...] ferè quisquam alterius judicium vereatur sinistrum, aut vit[...]

periu[...]

erium, nisi simul laudem venetur, vel aliud quidpiam, magnanimitate opus est: illa enim hominum servire vanis judiciis & suspicionibus, aliisque esse obnoxium, & ab iis emendicare pretio summo Christianæ libertatis, non permittit. *Magnanimus contemnit judiciū.*

Quartò, Sanctis in more fuit positum, nonnulla facere quæ irritare linguas, & eos despectos reddere possent, nullâ tamen istâ occasione datâ, atque in eo imitari illos oportet, si ad perfectionis bravium contendere velimus, & ad pacem atque animi tranquillitatem pervenire. *Dignatus es,* ut suprà pag. 10.

IACVLATORIÆ.

Mihi pro minimo est ut à vobis judicer, aut ab humano die. 1. Cor. 4.

Feci judicium & justitiam, non tradas me calumniantibus me. Psal. 118.

Iudica me, Deus, & discerne causam meam de gente non sanctâ, ab homine iniquo & doloso erue me. Psal. 42.

Diem hominis non desideravi, tu scis. Ierem. 12.

CAPVT IX.

Meditatio de alio impedimento progressus peccato veniali.

Oratio præparatoria, ut suprà.

COMPOSITIO LOCI, considerare animam, & te totum velut leprâ opertum imperfectionum coram Deo, & curiâ illius universâ.

ORATIO, ut suprà.

PVNCTVM I. Considera vitam actam, & quàm multa peccata & defectus admiseris. Primò, circa vitæ tuæ institutum. Secundò, si religiosus sis, circa vota & Regulas, in mortificatione, in modestiâ. Tertiò, in oratione & usu Sacramentorum. Quartò, in operibus tuis etiam ex obedientiâ factis. Quintò, in conversatione quotidianâ: & conterere ex toto corde, & humilia spiritum tuum valdè. nihil enim esse videbis aliud justitiam tuam, quàm velut pannum menstruatę. *Quis cognovit,* ut infrà pag. 246. *Examē sui.*

PVNCTVM II. Considera gravitatem peccati venialis. Primò, eò quòd summum Deum offendat, &

Ephes.4. sanctum Spiritū contristet, adeò ut, si totus mūdus po-
Peccati venialis gravitas. set salvari uno peccato veniali admisso, non esset faci-
dū quod, eheu! toties tā levi causâ perpetrasti. Secūd-
ex multitudine beneficiorū Dei. Tertiò, ex eo, quòd i-
baptismo, & magìs Religione quisque cōsecretur De-
Quartò, ex multitudine auxiliorum in eâ. unde Berna-
Ser.1 in convers. S. Pauli dus: Non est magnū, dicis, si in his maneam venialibu-
minimisque peccatis: hæc est, inquit, dilectissimi, im-
pœnitentia, hæc blasphemia in Spiritum sanctum, bla-
phemia irremissibilis. *Haccine vera*, ut supr. pag 7.

PVNCTVM III. Considera quæ dāna adferat. Prim-
etsi gratiam non adimat, tamen tardat in viâ virtutū, &
molestā facit. Secūdò, omnes virtutes obscurat, spons-
Christi animam fœdat, & fervorem minuit. Tertiò, de-
solatione gravi afficit, mœroribus, & scrupulis sæpè a-
plures annos Sic soror Petri Damiani sedecim annis o-
curiositatē afflicta fuit. Quartò, quia cōsolationis spiri-
tualis incapaces reddit, ut nec sæcularia, nec religios-
Hier. epist. ad Iul. gaudia habeat; cùm nemo possit hîc implere vētrem, &
ibi mentem. Quintò, quia exponit nos gravibus peri-
Eccles.19. culis peccati mortalis; nam ut Aug. timenda ruina mul-
Minima vitanda, titudinis, si non magnitudinis, secundū illud. Qui spe-
de ord. vitæ ad Fratres, nit modica, paulatim decidet. Vnde & Bernardus, Mē
Deo dicata sic caveat minora vitia, ut majora. Quid in-
terest enim si fluctu magno an guttis plurimis per senti-
nam mergaris? quibus scilicet vires animę cōtabescunt
ut sic in mortalia facilè homo labatur. Imò ut Greg. nō-
numquam in parva deteriùs, quàm in majori culp-
Minora peccata gravioribus aliquando periculosiora. peccatur: major enim quò citiùs, quia sic culpa agnosci-
tur, eo etiam celeriùs emendatur; minor verò, dū quas-
nulla creditur, eo pejor est, quo & securiùs in usu reti-
netur. Sextò, cōsidera omnia magna ex parvis necessa-
riò pēdere: sic orator etiā syllabas, & interpūctiones ob-
servat. Septimò, sæpè apud Deum magna esse, quæ no-
Iosue 2. stro judicio parva sunt ut in colligente ligna, Num. 5
Act.5. Acham, Moyse dubitante, Num.20. Heli, 1. Reg.3. A-
nani-

aniâ,& Saphirâ, in iis qui opera misericordiæ omise-
int,Matth. 26. O anima, ecquid est in orbe tibi tam
iarum,quod ad tanta incommoda te impellat? *Hæc-*
ne firmâ fide,ut supr.pag.8.

PVNCTVM IV. Considera,quanto offendiculo pro-
imo sint & impedimẽto peccata venialia. Nã omnem
ictoritatem tollunt, etsi parva sint, & magnas etiam
s impediunt: dum alii mirantur eum qui toties com-
unicat, confitetur, orat, psallit, &, si Religiosus, o-
nia deseruit, in minutis istis hærere, quæ ipsi sæpè,
si minùs id profiteantur, superant. Et sanè dolendum
nta hominem fecisse, ut Deo frueretur, maximè si
Religione,& tantilla impedimenta non tollere; tan-
m fodisse ut aquam inveniret, & jam desistere. Secun-
o, etiam talis offendit sæpè totam communitatem,
im tali vitio pravas inducit consuetudines, quas po-
ea nulla quandoque illius, qui præest, industria valet
orrigere. Tertiò, vide ut Sancti etiam minima vitârint
castigârint, ut Eusebius apud Theodoretum, &c.
uis cognovit, ut infr.pag.246.

Triste venialia non declinare.

PVNCTVM V. Considera, servile valdè esse peccata
nialia committere. Hoc enim perinde est, ac si dicas,
iud non est vetitum sub pœnâ capitis, ergo libet, & li-
et offendere: contrà, filiale etiam minima vitare. quod
eo ita gratum, ut talem præferat mille aliis justis, ut
i Antonio, Job, Abraham patet. Talem enim virum
iærit Deus, qui interponat sepem, & stet oppositus
ntra se pro terrâ ne dissipet eam. Vide ad quan-
i Deus talem minima vitantem elevet, ut contrà
os tepidos scrupulis & tentationibus castiget. Qui
im non cooperatur parvæ gratiæ, indignus est majo-
r, eaque ob teporem illi negatur. Peccata enim sive
rva, sive magna, impunita esse non possunt; quia aut
mine pœnitente, aut Deo judicante plectuntur
c, vel post hanc vitam igneo flumine expiantur.
ge, dic quo precio vivus exuri velles? nullo, inquis,

Ezech. 22.
Servile venialia non declinare.

&c tamen quotidie ob vanitatem, &c. huic periculo t
Isaia 5. exponis. Væ igitur qui trahitis iniquitatem in funiculi vanitatis, & quasi vinculum plaustri peccatum. Ideo que propone diligentissimè examen generale facere ut puritatem conscientiæ adipiscaris.

Oratio pro detestatione peccati venialis.

QVis cognovit sensum tuum, Domine, & quis consiliariu tuus fuit? verè judicia tua abyssus multa, inscrutabilia ju
Iob 11. *dicia tua, & incomprehensibilia cogitatu.* Excelsior *cœlo es, & quid faciet homo profundior inferno, & unde cognoscet? longio terrâ mensura tua, & latior mari. Si subverteris omnia, vel i unum coarctaveris, quis contradicet tibi, vel quis dicere poteri cur ita facis?* Ecce, *tu Deus, excelsus in fortitudine tuâ, & nullu tibi similis in legislatoribus. Quis poterit scrutari vias tuas, au quis audebit dicere tibi, operatus es iniquitatem?* Toties *promi seras Israëlitis terram lacte & melle manantem, & duo tātum (obstupescite cæli & terra)* Caleb *&* Iosue *in eam pervenerunt etsi omnes pasceres pane cæli in deserto, & vestes eorum servare Moyses amicus tuus erat, & facie ad faciem ei loquebaris, & de*
Exempla varia. *precante illo impij conciliabantur tibi; & ecce, hæsitavit ad aqua contradictionis; & non potuit ingredi terram promissionis.* Ge*deon fortissimus post victorias per te partas factus populi salu fecit sibi* Ephod, *& factum est ei & domui ejus in ruinam Sampson de sterili conceptus, liberator populi sui, quomodo à t abiit & recessit, & factus est opprobrium inimicis suis?* Fil*Israël Benjamitarum scelus ulturi jussu tuo iverant, & ec cæsi fugatiq; aliquoties fuêre. Saule non erat melior in populo, quomodo ob superbiam projectus à te? David vir secundùm co tuum, quomodo cecidit, & Salamō amabilis Domini filius eju Nónne & Leo prophetam deceptum occidit? Iosias dilectus tu perrexit ut dimicaret contra* Nechao *& periit? Quis horū casi varios & ruinas non obstupescet? Quis appendere valebit delict*
...s humanis *eorum, aut intelligere judiciū tuum? Ideò ego humilio me sub p tenti manu tuâ, & rogo te, ut ab occultis meis, & parvis & m*

gr

nis mundes me, & ab alienis parcas servo tuo, minimo servorum tuorum.

Parce, Domine, parce, & non intres in judicium cum servo tuo, quia non justificabitur in conspectu tuo omnis vivens. Quid enim modicum est forsan? sed qui contemnit modica, paulatim decidit; & quis cognovit judicium tuum? Ecce in pigritiis humiliabitur contignatio, & stillicidia eiiciunt hominem in die hyemali de domo suâ. Ita, Domine, te quoque vereor, eheu! è domo tuâ, id est, corde meo; cùm eum qui neque frigidus neque calidus est, evomas ex ore tuo. Sed veni, obsecro, hodie, veni, & cor contritum & humiliatum ne despicias, etsi judicia tua abyssus multa, tamen misericordia tua super omnia opera tua. Ad hanc cõfugio, & gemens, ac dolens, speransq; in te dico coram curiâ tuâ, in te cantatio meâ semper, tamquam prodigium factus sum multis, & tu adjutor fortis. Miserere animæ quærentis te, & amantis, & suspirantis ad te, & non confidentis nisi in infinitâ misericordiâ tuâ. Amen.

Eccl. 15.
Prov. 17.
Applicatio ad Communionẽ.
Fiducia in Deo.

Praxes.

SI sapis, nihil æstima parvum, quo scis magnum, imò ter maximum & optimum Deum offendi. *Omne Deũ offendens magnum.*

2. Cùm venialia ferè in bonis ex inadvertentiâ contingant, vide ut nihil præcipitanter agas, sed consideratè. *Circũspectio est necessaria.*

3. Præsentiam Dei mordicùs retine. *Dei præsentia.*

4. Imitare Eremitam illum, & studiosè aliquam etiã levem imperfectionem sume, & laboriosè oppugna, ut vigilantia hæc in parvis acuat animos ad majora, & divertat hostem à molestiore & periculosiore certamine. *In levibus vigila.*

5. Confitere accuratè etiam minima exemplo Sanctorum non scrupulosè, sed ex amore. *Cõfessio minimorum etiam aliis viã obstruit.*

IACVLATORIÆ.

IN me transierunt iræ tuæ, & terrores tui conturbaverunt me. Psal. 87.

Confige timore tuo carnes meas, à judiciis enim tuis timui. Psal. 118.

Quis novit potestatem iræ tuæ, & præ timore tuo iram tuam dinumerare? Psal. 89.

Iustitia & judicium præparatio sedis tuæ, misericordia & veritas præcedet faciem tuam. Psal. 88.

CAPVT X.

De Tentationibus gravi impedimento in viâ vitæ.

Tentationũ utilis divisio. NVNC de tentationibus agendum, earumque re medijs. Sunt verò illæ duplices, aliæ leves & breves, & hæ velut muſcæ levi verbere manus diſpellũtu aliæ graves, ſed & breves, & his etiam extemplo fort animo & dilectione repugnandum, propoſitorum & votorum, ſi habeas renovatione, Chriſti velut præſenti *Modi reſiſtẽdi.* amplexu vel proteſtatione coram cæleſti curiâ iteratâ vel coram Angelo Cuſtode propoſito innovato.

Aliæ ſunt graves ex naturâ ipſarum, & durant ali quamdiu; aliæ leves, ſed tamen duratione ſuâ permo *Nota.* leſtæ. his utile remedium ſpero futurum hujus dialogi lectionem. Neque tamen talibus tum per diem crebrò affigenda cogitatio, nam ab illis divertere cogitationem & mentis oculum valde ſalutare.

Dialogus in tentatione legendus ex locis Scripturæ concinnatus.

Tentatio pacẽ turbat. HOMO. Conturbant me cogitationes meæ, & cùm anteà in pace dormirem & requieſcerem ecce nunc cor meum æſtu magno, ventis contrariis agitatur; nec credere nec ſperare in Deo videor, languidus & torpeſcens; nil niſi terrena cogito, non placet cæleſtia meditari, orare non delectat, ſed fabulari; tri- *Amos 8.* ſtitia impletur cor meum, & cantica mea verſa in lamentationem. Numquid mare ego ſum? ſi dixero, Cóſolabitur me lectulus meus, & revelabor loquens me- *Iob 10.* cum in ſtrato meo; terreor per ſomnia, & cogitationibus ipſis horrore concutior. quamobrem tædet ani- *Iob 7.* mam meam vitæ meæ, parce mihi Domine: nihil enim ſunt dies mei.

ANGE-

ANGELVS. Quare triſtis eſt anima tua, & quare conturbas te? Tentatio te apprehendit, & venit ſuper te tribulatio; ſed animæquior eſto, & ſcito hoc primum, tentationem eſſe quam jam pateris. *Pſalm. 41.*

HOMO. Non eſtimo equidem; aut certè gravior eſt quàm ut vincere queam.

ANGELVS. Nónne ſentis rem in ſpecie bonam tibi proponi à diabolo, & quaſi oſtendi; (nemo enim intendens, ut dicit Philoſophus, ad malum vel minora bona operatur) & hâc velut illecebrâ ad peccatum detrahi, perturbarique te dicis, anxium eſſe & inquietum? hoc eſt tentari, & à concupiſcentiâ tuâ abſtrahi, & allici. En ab Evâ tuâ proponitur tibi pomũ: cave ne accipias per Deum immortalem: latet ſub melle venenum, venenum aſpidum inſanabile. Ægyptia mulier ſeu caro te invitat, ut caſtus Joſeph fuge: aut velut Thamar allicit, aut ut Dalila importunitate & frequentiâ cogitationũ fatigat, aut velut Agar rebellat; vigila & ora, ne intres in tentationem. forſan ſe jungit hoſti tuo mundus ſeu peccator, exemplo & verbo provocans, & vel piè volentem vivere perſequitur, vel creaturæ ſeducit amore: quippe, ut Sapiens, factæ ſunt in odium & tentationem & muſcipulam pedibus inſipientium. Ergo ad Deum confugias ſupplex, & adverte quid, & quo fine ea proponat, Deique gratiâ innixus, ſuperare hoſtem poteris. *Signum tentationis.* *Deut. 32.* *Gen. 39.* *Gen. 38.* *Iud. 16.* *Gen. 21.* *2. Tim. 3.* *Sap. 14.*

HOMO. Vix id ſperare audeo, quid enim agam? ſi locutus fuero, non quieſcet dolor meus; & ſi tacuero, non recedet à me: nunc oppreſſit me dolor meus, & ad nihilum redacti ſunt omnes artus mei. collegit hoſtis furorem ſuum in me, & infremuit contra me dentibus ſuis, aperuit ſuper me os ſuum, & exprobrans percuſſit maxillam meam. concluſit me Deus apud iniquum, & manibus ejus me tradidit. Ego ille quondam opulentus repentè contritus ſum, tenuit cervicem meam, confregit me, & poſuit me ſibi quaſi in ſignum, circumdedit *Iob 16.*

dedit me lanceis suis, & convulneravit lumbos meos, non pepercit, & effudit in terra viscera mea: terra, ne operias sanguinem meum, neque inveniat in te locum latendi clamor meus.

Fiducia in Deo locãda.
Psal 49.
ANGELVS. Ecce in cęlo testis tuus & conscius tuus in excelsis; immò verò tecum est in tribulatione, & à dextris tuis ne fortè commovearis. Invoca, ait, me in die tribulationis, & eruam te, & honorificabis me.

Isaia 36.
Iob 6.
Ibidem.
HOMO. Defecerunt oculi mei suspicientes in cælum excelsum, non est qui consoletur me: clamo ad Dominum, & non exaudit; sed sagittæ ejus in me sunt, quarum indignatio ebibit spiritum meum. Quis det ut veniat petitio mea? & quod expecto tribuat mihi Deus! quæ est enim fortitudo mea ut sustineam? aut, quis finis meus ut patienter agam? nec fortitudo lapidum fortitudo mea, nec caro mea ænea est. ecce non est auxilium mihi in me: & necessarii quoque mei recesserunt à me: semitam meam circumsepsit, & transire non possum, & in calle meo tenebras posuit, destruxit me undique, & pereo, & quasi evulsæ arbori abstulit spem meam: dereliquerunt me propinqui mei, & qui me noverant, obliti sunt mei.

Iob 16.

Attende prævidentiã Dei.
Iob 5.
ANGELVS. Nihil in terrâ sine causâ fit, & de humo non oritur dolor. deprecare Dominum, & pone ad eum eloquium tuum: qui facit magna & inscrutabilia, & mirabilia absque numero, qui dat pluviam super faciem terræ, & irrigat aquis universa: qui ponit humiles in sublime, & mœrentes erigit sòspitate: qui dissipat cogitationes malignorum, ne possint implere manus eorum quod cœperant: qui apprehendit sapientes in astutiâ eorum, & consilium pravorum dissipat: per diē incurrent tenebras, & quasi nocte sic palpabunt in meridie. porrò salvum faciet egenum à gladio oris eorum, & de manu violenti pauperem, & erit egeno spes, iniquitas autem contrahet os suum. Beatus homo qui corripitur à Deo, increpationem ergo Domini ne reprobes:

robes: quia ipse vulnerat, & medetur, percutit, & manus ejus sanabunt.

HOMO. Sed veni in altitudinem maris, & tempestas demersit me: quomodo exsurgam? quis me liberabit? quomodo potero resistere tam longæ, tamque molestæ tentationi, & adversus mundi principes tenebrarum, spiritualia nequitiæ? *Psalm. 68.* *Ephes. 6.*

ANGELVS. Ecce stas in viâ salutis, diffide tibi, & confide in Domino, dabitque tibi petitiones cordis tui. Fidelis est Deus, qui non patitur vos tētari supra id quod potestis. nónne hoc credis, quæ Veritas ipsa, & Sapientia locuta est? *Fide Deo, nō sinet te tentari supra vires.* *1. Cor. 10.*

HOMO. Credo utique, quia veritas est Deus, & mentiri non potest; sed eheu! quàm attenuata est virtus mea, dum toties me labi video, quodque nolo, hoc malum facere. Verumtamen credo, quia fidelis est, & non sinet me tentari supra vires: nec nisi volens succumbam: immò si voluero, faciam illius gratiâ cum tentatione proventum. *1. Cor 10.*

ANGELVS Rectè; siquidem væ dissolutis corde, qui non credunt Deo, & ideò non proteguntur ab eo: væ his qui perdiderunt sustinentiam, & qui dereliquerunt vias rectas, & diverterunt in vias pravas, & quid facient cùm inspicere cœperit Dominus? Qui timent Dominum, non erunt incredibiles verbo illius; & qui diligunt illum, conservabunt viam illius. Qui timent Dominum, requirent quæ beneplacita sunt ei; & qui diligunt eum, replebuntur lege ipsius. Qui timent Dominum, custodiunt mandata illius, & patientiam habebunt usque ad inspectionem illius. Deprime cor tuum, & sustine; inclina aurem tuam, & suscipe verba intellectus, & ne festines in tempore obductionis, sustine sustentationes Dei: conjungere Deo, & sustine, ut crescat in novissimo vita tua. Omne quod tibi applicitum fuerit, accipe, & in dolore sustine, & in humilitate tuâ patientiam habe: quoniam in igne probatur aurum & argen- *Eccl. 2.* *Confidendum Deo.*

argentum; homines verò receptibiles in camino humiliationis. crede Deo, & recuperabit te, & dirige viam tuam, & spera in illum. Respice, fili, nationes hominum, & scito, quia nullus speravit in Domino, & confusus est. *Haeccine firmâ*, &c. ut suprà pag. 8.

Eccli. 2. HOMO. Scio, scio, & credo, quia non est qui mansit in mandatis illius, & derelictus est; neque invocavit *Isaiæ 12.* illum, & despexit illum, fortitudo mea, & laus mea Do- *Psalm. 117.* minus, & in nomine ejus despiciam omnes inimicos meos.

Attende quis te tentet. ANGELVS. Attende verò quis sit qui te invitat ut deficias à semitâ rectâ. nónne teterrimum vitium, quod ex nunc priusquam te captivum teneat, animæ vires labefactat, eamq; rebus terrenis immergit, captivam reddit, & manifestè à salute suâ abducit? Illinc verò virtus ad se vocat, opem promittit, ut in amœnam cæli viam & palatium deducat, victoriis celebrem efficiat, tentationibus meritum augeat, diligentiam & humilitatem. *Apoc. 2.* Vide igitur, cui parere velis, aspice & attende quod vin- *Matt. 4.* centi tibi dabitur manna. &, ut olim Salvatori, etiam tibi Angeli ministrabunt.

CHRISTVS. Imò verò, si superaveris generosè tentationem, non tantum ab ea deinde liber eris, sed & aliũ in ea juvare poteris, & adversus alia peccata munieris. *2. Cor. 12.* Nónne Paulus ait, Datus est mihi stimulus carnis meæ, ne magnitudo revelationũ extollat me? Et verò suade- *Peccati dura servitus.* résne alteri, peccato illi consentire? nónne vides hîc velut illecebra, te in abyssum trahi miseriarũ? scis enim eum qui facit peccatũ, servum esse peccati. O quàm dura servitus est, quæ hominẽ tot tantisque involuit calamitatibus! Cui verò servitur? carni, & inexplebili sensuũ cupiditati. Quemadmodũ autẽ servus, si dominari *Vtile aperire alteri tentationem.* incipiat, intolerabilis est, Ita castro vestra. Citò autẽ tẽtationis scintillam excute, aperi amico fideli hostiles technas: væ enim soli, quia cùm ceciderit, non habet *Eccles. 4.* sublevantẽ se. Etsi si quispiam prævaluerit contrà unũ,

duo

uo resistent ei. Et: Frater qui adjuvatur à fratre quasi ivitas firma. *Prov. 18.*

ANGELVS. O quot gemitibus & lacrymis, si feceris, si onsenseris, non factum non cogitatum optabis, & serâ orsan pœnitētiâ! quin igitur maturè sapis? hodie si vo- em Domini audieris, noli obdurare cor tuũ. Quid di- ĩ de judicio illo terribili? nónne puderet te hujusmo- i cogitationem tuam toti orbi patefieri? Quid respon- ebis Domino, qui te jã per me monet? quid mihi, qui ım assiduè te exhortor? quid excusare poteris?

HOMO. Certè nihil: video enim malum esse si hoc gam; & si verè ac sincerè judicare voluero, hoc pacto ıe legem Dei mei, & consilium ejus despicere.

ANGELVS. Si ergo in æternitatem cogitatione trans- eris, quid tristius ibi erit, quàm momentaneâ volupta- e æterna emisse tormenta, & perdidisse gaudia sempi- erna? Memorare ergo novissima tua, & in æternũ non eccabis. Neque existimes te esse solum in hoc certa- nine: aspice Sanctos, quomodo Antonii, Pauli, To- iæ, aliique exerciti fuerint, & quàm sint, eò quòd viri- iter certaverunt, toto orbe nominati. nemo enim co- onatur nisi qui legitimè certaverit. Imò Beatus, ait S. Jacobus, qui suffert tentationem; quoniam, cũ pro- atus fuerit, accipiet coronam vitæ. Esto verò post hãc itam nulla superesset, nónne melius est animo tran- quillo vivere, & beatè, quàm aut turpibus, aut aliis co- itationibus animam fœdari, inquietam & perturba- am reddi? Ecce, ut dixi, jam experiris quantas hostis nolestias tibi creet, etiamsi nec dum intra animæ tuæ ortas admissus sit. Quid faceret, ô miser! quam stra- em ederet, si ut in capta urbe cordis tui grassari liceret? omnia ibi ferro flammaque vastaret. *Cogita æternitatem.* *Eccli. 4.* *2. Tim 2.* *Iacob. 1.* *Quies animi quærenda.*

CHRISTVS. Quid invenisti in me iniquitatis, quia e- ogare te vis à me? Transite, ait Propheta meus, ad insu- as Cethim, & videte: & in Cedar mittite, & cõsiderate ehemẽter, & videte si factum est ejuscemodi. si muta- vit *Ierem. 2.*

vit gens deos suos, & certè ipsi non sunt dii: populu autem meus,& tu mutares gloriam tuam in idolũ? Obstupescite cæli super hoc, & portæ ejus desolamini vehementer. Nónne meritò idolum vocatur id, propter quod me despiceres,qui te creavi & exaltavi, & lavi in sanguine meo? Anne ut voluptate brevi fruaris, despicere potes omne consiliũ meum? & nihil valere apud te omnia beneficia mea, ut hoc uno quod dæmon offert potiaris; nihil promissa, ut fallacis mundi gaudii ad momentum exultes? Obstupescite cæli super hoc,& portæ ejus desolamini vehementer. Nónne vides quàm illa fœda, quàm fluxa gaudia? enumera generationes singulas,& vide quot millia sint, qui iisdẽ inebriati fuerunt,& aut miseri postmodum perierunt, aut multis lacrymis & doloribus vix tandẽ brevem voluptatem expiârunt. Denique memento te stare in conspectu meo, Judicis tui, Domini tui, Regis regum,& tu audebis illudere mihi, spernere jussa mea? Ego te hinc invito æternis præmiis;& diabolus indè suppliciis. ego pro te sanguinem fudi,& mortẽ subii, ille nihil nisi mortẽ tuã spirat. ego te creavi; & ille destruere nititur; & prævalere adhuc poterit? Ego permisi, ut tentareris, ut probarem te, infidelis esses, nec ne. Vide igitur, ut corã me,& universâ curiâ meâ id ostendas: aut citò veniam tibi, quasi vir armatus,& effundã iram meã in te, & videbis quòd amarum sit tibi dereliquisse Dominum Deum tuũ. neque tibi promittas pœnitentiæ spatium: tot repentini aliorum casus satis te monent, & dixisse me, Quâ horâ non putatis filius hominis veniet. Frustrà ergo tibi blándiris de spatio pœnitentiæ, qui coacervas tibi irã & vindictam meam: neque potes tibi veniæ spem, & misericordiæ magnitudinem proponere, qui jam sponte corã me hortante, monente, comminante, rogante, tantillũ omittere non vis, aut facere. Justa sunt judicia mea, & omnes viæ meæ æquitas: & horrendum esse scias incidere in manus Dei viventis. *Credo tibi*, ut supr. pag. 7.

Peccator est idololatra.

Præsentia Dei.

Dei & diaboli Antithesis.

Apoc. 3.

Ierem. 2.

Luc. 12.

Heb. 10.

Oratio

Oratio contra tentationem.

Etiamsi vehementer sollicitet me ista tentatio, ecce corā te, Deus meus, propono per gratiam tuā, nullâ ratione consentire: & scio liberum esse me, neque compelli posse: sed etsi fortè surrexerit aliqua cogitatio, protestor coram te, & curiâ tuâ, me ratum non habere, quod contrarium quocumque modo est decreto huic meo, & voluntati tuæ. Non est volentis, neque currentis, sed (scio) tui miserentis: atque in te, Domine, transgrediar murum, & spernam insurgentes in me. Obsecro te, adjutor meus esto, ne derelinquas me, neque despicias me, Deus meus. Non enim est tanta fortitudo nostra, ut resistere possimus absque te; sed pone me juxta te, & cujusvis manus pugnet contra me. Tu dixisti, Cum ipso sum in tribulatione; ecce tribulor, adesto mihi unica spes mea. Tentas me an verè amem te, & video non posse me tentari supra id quod possum; cùm omnia in pondere, numero & mensurà ab æterno à te ordinata sint. Cur igitur pusillanimis ero, cum tu desuper adstes mihi, virtus mea & fiducia mea? O quantum illa crescit voce illâ tuâ: Ecce ego vobiscum sum usque ad consummationem sæculi. Verâne es veritas, & fallere potes, ô fidelitas? verè non potes. Exalta in fortitudinè vocem tuam tu qui evangelizas Sion, ô anima mea, exalta, noli timere. Ecce Deus noster Christus JESVS, *ecce Dominus Deus in fortitudine veniet, & brachium ejus omnibus dominabitur. Ecce merces ejus cum eo, opus illius coram illo. Sicut Pastor gregem suū pascet, & quidem verè, verissimè corpore & sanguine suo, in brachio suo congregabit agnos, & in sinu suo levabit, fœtas ipse portabit. Ita fac, amantissime* JESV, *ita fac, & sonet illa vox tua in auribus meis, quæ de te Domino meo erat: Ecce servus meus, suscipiam eum, electus meus, complacuit sibi in illo anima mea, dedi spiritū meum super eum. Da mihi, obsecro, spiritum bonum & suavem, sicut tuus est: Et si dicat justitia tua, non permanebit Spiritus meus in hoc homine, quia caro est; respondebit bonitas tua & fiducia mea: Scriptum est de te, ô amor, non clamabit neque accipiet personas, nec audietur vox ejus foris: Calamum quassatum non conteret, & linum fumigans, quod sum ego, non exstinguet.*

Actus firmi propositi. Rom. 9. Humilitas cum fiduciâ in Deū. Psal. 17. Psal. 26. 2. Par. 20. Iob. 17. Psalm. 90. Præparatio ad Communionē. Esa. 40. Esa. 42.

guet. Conserva ergo me, Domine, quoniam Deus meus es tu vindica sanguinem tuum de inimicis tuis. Agnosce figmentum tuum & fragilitatem meam, & fac me vas in honorem; nec sinas
Rom. 6. *me fieri vas in contumeliam magni nominis tui. Nolo exhibere membra mea arma iniquitatis; sed anima mea serviet tibi, & omnia interiora mea dicent, Domine, quis similis est tibi? scio enim quia post tempestatem tranquillum erit, & cùm iratus fueris, misericordiæ recordaberis. & tunc lætabitur & dilatabitur cor meum, & cantabo tibi gloria mea: quia in nomine tuo spre-*
Psal. 53. *vi insurgentes in me. Tunc in templo animæ meæ suspendam spolia de inimicis meis, & idola voluntatis meæ sacrificabo tibi, & confitebor nomini tuo, Domine, quoniam bonum est; quoniam ex omni tribulatione eripuisti me, & super inimicos meos despexit oculus meus.*

Pici Mirandulæ spiritualis pugnæ arma 12.

Quid mihi illudis voluptas brevis & exigua,
Cùm sequantur dolor & angustia,
Supremum detrimentum animæ,
Sit hæc vita somnium & stultitiæ?

Ecce, mors propè latitat in januâ,
Reatus forsan erit sine gratiâ,
Æterna pœna & retributio.
O quàm digna hominis conditio!

Pax dulcis mundæ conscientiæ,
Tot dona Dei cælestis gratiæ,
Tormenta crucis Christi horrida,
Sanctorum gesta tot conformia,

Vbi tot sunt animæ subsidia,
Nisi sponte ruam ex dementiâ,
Nisi me tradam dira insania,
Inanis erit per te orci potentia.
O JESV *spes & amor meus, & omnia. Amen.*

PRAXIS.

Regulæ duodecim Ioannis Pici Mirandulæ partim excitantes, partim dirigentes hominem in pugnâ spirituali.

Rimò, si homini videtur dura via virtutis ob pugnam assiduam, advertit plura esse in quavis viâ aliâ, dura, adversa, istia.

Secundò, consideret in mundo diuturna bella, & æmuletnr onstantiam.

Tertiò, recordetur stultum esse credere posse ad cælum perveniri aliter, quàm per violentiam, cùm Christus vim regnum celorum pati dicat, & per crucem obtinuerit. *Via crucis est via cæli.*

Quartò, gaudeat conformari Christo: & cum sensibus suis in faciet, cogitet cui parti crucis conformis sit.

Quintò, confidat in virtute Christi, qui dixit: Confidite, ego ci mundum.

Sextò, unâ tentatione superatâ aliam expectet, cùm dæmon mper circumeat.

Septimò, non tantùm diabolus vincendus est, sed faciendus um tentatione proventus, ac tentatio accipienda, v.g. superæ, ut ad humilitatem adhortatio & invitatio. *Superata tẽtatio virtutem oppositã confert.*

Octavò, dum pugnas, pugna quasi perpetuam deinde pacem abiturus, quia sæpè generosis animis Deus hoc largitur: sed im vicisti, geras te quasi mox pugnaturus.

Nonò, fuge semper occasiones peccati.

Decimò, principiis occurre.

Undecimò, cogita dulcius esse vincere tentationem, quàm eccatis consentire: atque ita compara dulcedinem victoriæ, ulcedini peccati; non pugnam voluptati. *Victor non victus gaudet.*

Duodecimò, ne putes à Deo te derelictum, aut ei ingratum. stos enim probare solet, sed humilia in primis spiritum ium, ne ruas in superbiam. *Deus tentando nos probat.*

Aliæ praxes ac remedia.

Rimò, observa præsentissimum esse remediũ fingere sese inter Christum & diabolum, uti in imagine est, utriusq; in nos erita, affectum, &c. perpendere; & mox opem Domini implore, atque occasiones vitare. Sic Lotho dictum, ut statim è odomâ egrederetur, & in monte salvum se faceret. Eoque em pertinet à tentatione ejusque materiâ memoriam & imaginationem avocare; sive occupatione, sive cogitatione, quam iquãdo quis abripi solet; ut esset casus tristis, aut admirabilis, *Tentatus inter Christũ & diabolum medius. Gen 19. Animus in tentatione divertendus.*

vel ejusmodi. Id maximè in carnis tentatione, scrupulis, & m
lestioribus tentationibus blasphemiæ, &c. locum habet: uti e
jam in minutis ac frivolis, quæ ut muscæ, non gladio, non h
stâ, abigendæ, sed leni flatu: aut certè negligendæ, ut canis l
tratus ab equite solet; suaviter enim equitat quem gratia D
portat. Avertat ergo se suaviter, oculosque ad Deum conve
tat absque perturbatione: & actu uno, si libet, contrariæ virt
tis elicito, vel potiùs amoris Dei, qui omnia complectitu
pergat in viâ stadioque virtutis.

Matth. 26. *Oratio tentationis remedium.* *Ab. c. 2.*

Secundò, confugiendum ad orationem. Orate, ne intretis i
tentationem, ait Dominus: neque ab eâ desistendum, donec r
deat tranquillitas. Ita Dominus in horto oravit, donec ab A
gelo confortaretur; neque deerit ipse, si quis perseveraveri
quia veniens veniet, & non tardabit.

Psalm. 120. *Præsentia Dei tentationis remedium.* *1. Cor. 10.* *Deut 13.* *Deus probat nos.* *Psalm. 26.* *Vita Patrũ.*

Tertiò, mox ut tentatio ingruit, elevandus saltem oculus i
Deum præsentem, cum David dicente: Levavi oculos meos i
montes, unde veniet auxiliũ mihi. Cogitatio autem ea sic su
cipienda est: Ecce Deus videt hanc tentationem, & permisi
certoque certiùs non patietur me tentari supra id quod possi
sed in tantum, ut, si velim, facere queam cum tentatione pr
ventum. Tentat me Deus, & probat an sim fidelis, ut, si sponsu
sinat tentari pudicitiam sponsæ; Rex fidem ducis sui: & si hi
sciret se superari non posse, nisi omnino vellet, & simul à Re
videri, qualiter putas se gereret? dic itaque cum Regio Pr
phetâ: Etiamsi consistant adversum me castra, non timebit c
meum; dæmon siquidem violentiùs, ut femina, quo timidior
nos reperit, minusque Deo confidentes, insultat: quique gig
& leo est torpido, fidenti in Deum nanus & formica apparet,
in Vitis Patrum narratur.

Patientia necessaria. *Gregor.*

Quartò, patientia etiam necessaria est: nam impatientia s
perbiæ manifestum argumentum, iram Dei provocat: vt aper
ait Gregor. Qui appetit plenè vitia vincere, studeat humilit
purgationis suæ flagella tolerare, cum Deo enim contende
non possumus, nec dicere ei. Cur sic facis?

August. *Crucifixus tentationi resistit.*

Quintò considera, Christum velut crucifixum: stringe ill
eiusque pedes osculare, & lateri adhære: nihil præstantius rep
rit S. August. quàm eum amplecti, intueri, & protestari, & ave
tere hoc pacto cogitationem: itaque cum adversario non co
tendere, sed eundem contemnere: nónne enim potius est loq
cum Deo postulãdo adjutorium, quàm cum dæmone præliai

Climach.

Sextò, cùm primum poteris, explica tentationem Patri spi
tuali: nullum præsentius remedium omnium sanctorum Pat
judicio, adeò ut Climachus referat olim Religiosos etiã tabe
l

circumtulisse, ut incidentes cogitationes annotarent, quas inde aperirent: additque, qui cæcum duce, pastore gregem, ignarum ductore, infantē patre suo, ægrotum medico, gurnatore navim destituit & fraudat, utriusque periculum pat: qui verò sine Patris auxilio contra spiritus nequā pugnanititur, ab illis occiditur. Idcirco in confessione utiliter tentiones aperiuntur, non quòd sint peccata, sed peccatorum seina: quæ hoc pactò opprimuntur in semine. Id tamen consi-, nec scrupulosis, nec mulieribus passim dederim, neque iis i pusillanimes sunt, ut minuta scilicet confectentur. *Aperiendæ tentationes Patri spirituali.*

Septimò, principiis obstandum strenuè, & portæ obserādæ nt memoriæ ac voluntatis nostræ; atque, ut ita loquar, pes spendendus, id est, affectus, donec perspicuè constet quid veloporteat. Beatus, ait Propheta, qui tenebit & allidet parvulos abylonis (scilicet pravos instinctus) ad petram, id est, Chrium JESVM. *Psalm. 136. Initiò obsistendum & animus præoccupandus virtutis studio.*

Dici non potest, quantum præsidium, memoriam mox purre noxiis cogitationibus, & vitare omnē adm onitionem rei pitæ: atqui, ut id rectè fiat, bonis ea cogitationibus ex iis uæ videmus & audimus efformatis, præoccupanda est virtus studioso.

Octavò, occurrendum tentationi, & (ut dici solet) arma paanda in tempus belli. Considerabis igitur (quod iterum moui) ad quæ vitia sis magis propensus. v. g. superbiam, &c. illiq; ccurres. Primò, frequenter de ejus turpitudine, & virtutis ontrariæ pulcritudine cogitando. Secundò, de ea loquendo. Tertiò, actus contrarios humilitatis exercendo. Idem in aliis aciendum existima. *Animi mala propensio consideratione refrenanda.*

Nonò, vitanda omnis tristitia & inquietudo animi: quia uti rtâ tempestate tenere cursum difficile; &, cùm seditione omnia ommoventur, consilia maturè capi nequeunt, sed in arenâ, ut lici solet; neque hosti commodè resisti: ita prorsus in animâ ontingit. Curandum igitur ante omnia. Primò, ne appetitu oni alicujus, aut odio mali inquietetur, oratio negligatur: ommittendaque omnia divinæ providentiæ, & illius una vountas desideranda: nescis enim quâ viâ eundum, quid expeliat. quid ergo meritò anxiè petis, aut times? aut de quo imnoderatè gaudes, aut doles? id fortè maximè noxium, quod maximè appetis; & contrà. Secundò, suaviter, ordinatè, non anxiè adhibenda sunt ea, quæ necessaria maturè judicantur, ut d quod optamus consequamur. Tertiò, utile erit, confessario aut amico, vulnus hoc aperire; neque si lapsus quis fuerit, ideò perturbationi locum dare convenit, aut asperiùs in se invehi, *Animi quies conservanda. Nota. Nota.*

R 2 sed

ſed humiliter ad Dei thronum confugiendum, & gratiæ agen-dæ, quòd graviora quis non commiſerit Dei beneficio, atque manu ſuſtentante: quod alias procul dubio futurum erat.

Aliæ praxes, ſeu remedia contra vitia Capitalia.

Vita Chriſti ejuſq; doctrina eſt antidotum contra omnia vitia.

CONTRA SVPERBIAM vide humilitatem Chriſti, & miſeriam ac malitiam noſtram; ejuſque auxilio implorato ſententiam aliquam animo verſa velut antidotum & amuletum. Quid fui, ſum, & ero? Omnis qui ſe exaltat humiliabitur, & qui ſe humiliat, exaltabitur.

CONTRA AVARITIAM valet paupertas JESV Chriſti qui propter nos pauper factus eſt, cùm dives eſſet. Audi illum & ſi credis aſſerenti, viciſti: Beati, ait, pauperes ſpiritu, quoniam ipſorum eſt regnum cælorum. & rurſum: Væ vobis divitibus qui habetis hîc conſolationem veſtram.

Luc 18.
Matth. 5.
Luc. 6.

EXPVGNA LVXVRIAM, intuendo Chriſti JESV puritatē virgo enim fuit, virginem elegit matrem. Agnus immaculatus & qui illum ſequuntur quocumque ierit, virgines ſunt. Si vero voluptas trahat, audi pronuntiantem: Beati qui lugent, quoniam ipſi conſolabuntur: & dicito: O JESV crucifixe, ô vera delectatio, libera me, ô dulcedo ineffabilis, per ſanguinē tuum à cæco hoc, infami, inextricabili & æterno malo. Amen.

Matth. 5.

CONTRA INVIDIAM, Chriſti charitas ſtabit: qui pro inimicis mori dignatus eſt. Deum ergo ſic appella: O Deus meus, ex te, in te, & pro te ſunt omnia; da mihi charitatem veram: etenim in hoc cognoſcent omnes quòd diſcipuli tui ſumus, ſi dilectionem habuerimus ad invicem.

DAMNAT GVLAM Chriſtus, in cruce felle & aceto potatus aſpice in eum, & ſanabere, & audi dicentem: Beati, qui eſuriunt & ſitiunt juſtitiam, quoniam ipſi ſaturabuntur.

Matth. 5.

MODERARI IRAM diſce à Chriſto patiente, & tā longanimi ſuper innumeris hominum malis & blaſphemiis: ſic enim ille voluit: Diſcite, ait, à me, quia mitis ſum & humilis corde.

Matth. 11.

SI ACEDIA TE OPPVGNAT, conſidera JESVM bajulantem crucem, & quanta pro tuâ ſalute fecerit; audi dicentem, In laboribus à juventute meâ.

In omni tentatione hâc oratiunculâ uti potes.

Tentas me, Domine, an amem te, neque tamen ultra id quod poſſum. Scio, quòd ſine gratia tua ſpernerem te, ô omne bonum, ut teterrimo hoſti placerem: æternùm luiturus; momentaneum gaudium, at juravi & ſtatui cuſtodire judicia juſtitiæ tuæ. Adjutor meus eſto, ne derelinquas me, neque deſpicias me.

Pſal. 118.
Pſal. 26.

Alia

Alia remedia.

PRIMÒ, manè cogitationes, verba, & actiones illius diei prospice quoad potes: atq; eas ad Dei gloriam dirige, cum protestatione coram Deo, & curiâ ejus, & Angelo Custode nominatim, quòd ne minimo quidem peccato tantam majestatem offendere sciens eo die velis, ac mortem potiùs obire. *Matutina deliberatio malum præveniens utilis.*

Secundò, conterere toto corde, & nominatim de peccato, si fortè aliquando commisisti ad quod tentaris, & abnega rem illam, quæ est occasio & objectum peccati: hic enim est funis, quo quis trahitur in interitum, præscindendus omnino: nec refert an affectus & sensus maneat. voluntatem enim Deus inspicit, seu in bono, seu in malo, quam & solam coronat aut damnat. Neque te commoveat hostis importunitas: nemo læditur nisi à seipso etiam in hac pugnâ. *Contritio de præcedente peccato.*

Tertiò, accipe clypeum fidei, & illius actum exerce etiam recitando attentè Symbolum. dura cervix esset, quæ tãtis in eo recensitis beneficiis non flecteretur: ideoque in horâ mortis pronuntiari consuevit: idque est quod Apostolus suadet, assumere clypeum fidei, in quo possimus omnia tela nequissimi ignea extinguere. Secundò, spei in Deum actum elice, & diffidentiæ tui. Tertiò, charitatis. quod breviter sic facies: Credo Domine, & in te spero; & toto corde te diligo: ex te enim, & pro te, & in te sunt omnia. *Actus fidei, spei & caritatis tentationes extinguunt.*

Quartò, invoca Sanctos, qui virtute contrariâ claruerunt, & maxime B. Virginem, quæ verè cestrorum acies ordinata. Per immaculatam conceptionem eam rogasse in gravi luxuriæ lucta, multis salutare fuisse, usu compertum est. *Sanctorum invocatio.*

Quintò, neminem judica de ullo vitio: quia verissima illa sententia: In quo tu alterum judicas, in eo teipsum condemnas. Et ferè nemo est qui id expertus non sit. Justo siquidem judicio simili punitur tentatione, qui alium severè judicat & damnat. Ita in Vitis Patrum, cùm adolescens durè à seniore, cui carnis tentationem aperuerat, correptus esset, ab eâdem pulsatus fuit senex, ac tantùm non superatus. misericordes verò misericordiam consequentur. *Dignatus es*, &c. ut sup. pag. 10. *Rom. 2. Alium facile de aliquo vitio judicans in id m ferè semper incidit. Vitæ Patrũ.*

JACVLATORIÆ.

Domine vim patior, responde pro me. Isaiæ 38.

In te, Domine, speravi, non confundar in æternum. Psal 30.

In nobis, Domine, nõ est tanta fortitudo, ut possimus huic multitudini resistere, quæ irruit super nos; sed, cùm ignoremus quid agere debeamus, hoc solùm habemus residui, ut oculos nostros dirigamus ad te. 2 Paral. 20.

Deus in adjutoriũ meũ intende; Domine, ad adjuvãdum me festina. Psal. 69.

Psal 58. *Eripe me de inimicis meis, Deus meus, & ab insurgentibus in me libera me.*

Psal. 53. *Deus in nomine tuo salvum me fac, & in virtute tua judica me, quoniam alieni insurrexerunt in me, & fortes quæsierunt animam meam.*

Psal. 30. *Illustra faciem tuam super servum tuum, salvum me fac in misericordiâ tuâ.*

CAPVT XI.

De Impedimento Acediæ submovendo per ardentem profectus, & orationis desiderium, ad quod excitandum septem considerationes seu stimuli proponuntur.

Desiderium fervens optimū orationis condimentum.

QVEMADMODVM fames non tantùm est optimum ciborum condimentum, sed etiam ut corpus reficiatur plurimùm confert; ita desiderium fervens, pietatis studium & exercitationes pias mirificè commendat ac promovet, maximè verò orationem; cumque præcedit, magnâ condit suavitate, & fructuosam animæ efficit. Hujusmodi certè habebat Isaias dicens, Anima mea desideravit te in nocte, sed & spiritu meo in præcordiis meis de manè vigilabo ad te. Excute igitur torporem omnem in virtutis exercitiis: dilata ante orationem desiderio os tuum, & implebit illud Dominus, & dabit tibi petitiones cordis tui.

Isaia 26.

Psal. 81.

Si verò torpidus fueris, vide ne tibi accidat, quod viatori tardo & ignavo; is enim laborat & lassatur, & urbem non pertingit, juxta illud: Labor stultorum affliget eos, qui nesciunt in urbem pergere.

Eccl. 10.

Ad desiderium hoc perfectionis acuendum cùm videbitur, juvare poterit aliqua ex his septem considerationibus quæ subjicientur. Sic quoties remitti animum ad pietatis exercitia & torpescere senties, ex iisdem collige unde eum promptum & alacrem in divinæ Majestatis obsequio reddas. Maledictus enim homo est qui facit opus Dei negligenter; hilaremque datorem

Septem considerationibus id excitandum.

Jerem. 48.

2. Cor 9.

...rem diligit Deus, neque sibi ex tristitiâ aut necessita-..., sed bona voluntate optat serviri.

Hanc ut habeas & augeas, primò sæpè statue ante oculos tuos creationis tuæ finem, atque ante omnia divinam præsentiam, quâ nihil efficacius ad opera pia strenuè facienda, & orationem rectè perficiendam. Pluribus hæc jam suprà c. 1. tractata sunt, & infrà tractabuntur. *1 fine creationis & Dei præsentiâ propositâ.*

Secundò, attende seriò hanc forsitan novissimam actionem, v. g. orationem fore, & occasionem Deo opt. max. supplicem pro æternâ salute libellum offerendi. *2. novissimâ hac fortè horâ.*

Tertiò, vide quot mala te circumdent, à quibus, nisi ad virtutem & orationis asylum confugias, liberari non possis. *3. malis circumstantibus.*

Quartò, aspice Sanctorum fervorem, eoque te languentem accende. *4. Sanctorũ fervore.*

Quintò, audi Ecclesiam matrẽ undique ab hostibus oppugnatã, à te petentẽ strenuos in virtute progressus & orationum subsidium; imò & Christum Dominum, qui amore nostri in Venerabili Sacramento nobiscum permanere dignatus est, & exponere sese mille injuriis, quibus eum quotidie improbi afficiunt, quasque vitâ sanctè institutâ & oratione, bonâ parte posses avertere. *5. Ecclesiâ preces expetente.*

Sextò, neque minùs te excitabit animarum imploratio, quæ in Purgatorio detinentur, & orationum suffragium efflagitant. ô quàm piè & fructuosè unam horam, si daretur impenderent! *6 animabus Purgatorii suffragia postulantibus.*

Septimò, fac te videre animarum pereuntium numerum, & orationibus atque omni pietate adjuvare contende. *7. multitudine pereuntium.*

Exercitium supradictà motiva complectens.

DEfecit caro mea, & cor meum, Domine Deus meus, longè à salute meâ verba delictorum meorum. ô Domine, quando respicies, quando restitues animam meam à malignitate hostium meorum, & à leonibus unicam meam? Ecce dereliquerunt me Psal. 72. Psal. 21. Psal. 34.

 vires

Iob.7. *vires meæ: memorare, quæso, quæ mea substantia, nónne ventus e vita mea, & forsitan illius extrema est hora quâ licebit in tēpo miserendi alloqui te, ô Pater misericordiarum, & operari pro t*

Bern. serm. 4. in Cant. *Multiplicati sunt qui tribulant me super capillos capitis mei, qu oderunt me gratis, & insuper timor & tremor venerūt super m & contexerunt me tenebræ: non legere libet, non delectat, medi tationes solitas non invenio. Eheu! vbi est illa inebriatio spiritus ubi mentis securitas & gaudium, & pax in Spiritu sancto?* Isaiæ 38. *Atte nuati sunt oculi mei, suspicientes in excelsum quādo apparebo i conspectu tuo, in concilio justorum, & congregatione Sanctorun* Psal.110. *tuorum caritate summâ ardentium? quo pacto succurrā Eccles matri opem poscenti? quomodo solabor gementes in Purgatori animas sponsas tuas? quis mihi tribuat, ut avertam ab interit tuo precioso sanguine tuo redemptas, ad quas infernus dilatavi os suum!*

Fervoris propositū. *Obsecro, Domine, da mihi incensum offerre dignum in cōspe ctu tuo, & vitam in melius instituere. Velociter exaudi me, quo niam defecit me virtus mea, quoniam benigna est misericordia tua. Da mihi operari cibum qui nō perit, in vitam æternam. Da mihi pro te vivere, & laborare usque ad defatigationem; & ne, obsecro, sinas ut prudentiores sint filii hujus sæculi filiis lucis in generatione suâ. Et verò qui quotidie pascor cælesti mannâ, & ci* Applicatio ad Communionē. *bo fortium, ignavus esse potero? cui quotidie ex infinitâ, & ardēti charitate propinas tuum sanguinem, poterit surrepere maledicta tepiditas? Ita Domine, ita Domine, ideoq; Apostolus tuus aiebat:* 1. Cor. 11. *Inter vos multi infirmi, & imbecilles, & dormiunt multi. Respi ce verò bone* JESV *spes mea, respice in me secundùm multitudinē miserationum tuarum, & ne avertas faciem tuam à puero tuo,* Psalm. 68. *intende animæ meæ, & libera eam, propter inimicos meos eripe me. tu scis, Domine, improperium meum, & confusionem, & reverentiam meam: in conspectu tuo sunt omnes qui tribulant me.* Psal. 67. *Si respicere dignatus fueris, sicut fluit cera à facie ignis, sic peribunt omnes peccatores, & inimici mei à facie tuâ; & exaltabo te Deus meus Rex, & benedicam nomini tuo in sæculum, & in sæculum sæculi. Amen.*

Medi-

Meditatio de tepiditate & acediâ.

ORATIO præparatoria ſolita.

COMPOSITIO LOCI. Aſpice ſupra te velut cælum apertum, atque ibi Beatos de momentaneo labore exultantes; infrà, damnatos de momentaneo gaudio ululantes.

ORATIO, ut ſuprà.

PVNCTVM I. Conſidera Primò damna acediæ: multam enim malitiam docuit otioſitas. Et Primò, tentationi omni exponit, quia triſtitiam adducit & paupertatem; quia dum tempus eſt, negligit ſeminare & operari. Secundò, eſt velut tinea virtutum ac meritorum, cùm omnia à tepido imperfectè fiant: homo enim instar limacis ad omnia tardus evadit, conſolationeſque ipſa ſpirituales arefacit, facitque plenum ſuſpicionibus, & deſideriis vanis: denique maledictus eſt homo qui facit opus Dei negligenter: uſque adeò ut talem dicat Dominus ſe evomere ex ore ſuo. quid infelicius? neque hoc tantùm, ſed & talenta quæ dederat, aufert à pigro, atque eadem habenti ac diligenti largitur. Aſpira ut ſup. pag. 8. *Haccine firmâ*, &c. ibid.

Eccl.33. Acedia triſtitiam & paupertatē ſpiritualem parit.

Acedia velut tinea animæ eſt.

Deut. 15.

Apoc. 3.

Matth. 25.

Tertiò, adducit acedia hominē in periculum lapſus gravis. nam, ut Caſſianus, non ſubita ruina credenda, ſi aliquis labi viſus, ſed ſenſim vitiis increbreſcentibus caſu miſerabili concidiſse exiſtimandus eſt. Quartò, id quod longè graviſſimum, periculū magnum eſt numquam emergendi ex tepiditate. Qui enim in peccatis eſt, adhuc converſionis fiduciam non amiſit: qui verò poſt converſionem tepuit, etiā ſpem quæ eſse potuit de peccatore, ſubtraxit. Ratiò verò eſt, quia naſcitur ex tepiditate mala conſuetudo: &, vt Auguſt. dum conſuetudini non reſiſtitur, fit neceſſitas. Conſidera præterea ferventium gaudia, tepidorum moleſtias: coguntur enim portare pondus diei & æſtus, & tamen nequeunt ſolatia participare, cùm conſcientia

Collat. 6. c. 7 Nemo repentè fit malus.

Gregor in paſtor. c. 35.

Tepiditati aſſuetus difficulter emēdatur.

Lib. 8. Confeſſ. c. 5.

Matth. 20.

 perpe-

Tepidus vere est miser. Ser. 6. de Ascens. Domini

perpetuò urgeantur, atque inter mundi & Dei gaudia locati, neutris frui possint, desideriisque molestissimis ferantur; adeò ut Bernardus dicat: Num tibi horum tepidorum vita inferno potiùs appropinquare videtur, dum intellectu affectui, & affectu intellectui repugnante necesse habent mittere manum ad opera fortium, qui cibo fortium minimè sustentantur?

Haccine vera, ut suprà pag. 7.

Matth. 3.

Fervida Christi Sanctorum exempla acediam nostrã expellũt

l. 10. c. 25.

PVNCTVM II. Considera illa verba, Omnis arbor, quæ non facit fructum bonum, excidetur. Secundò, labores Christi pro tuâ salute susceptos, pœnitentias, orationes, legis observantiam, etiamsi non teneretur. Tertiò, Sanctorum labores, Apostolorum, Martyrum, pro suâ salute consequendâ; & accingere ad opus. illud enim remedium optimum docet Cassianus. Considera Quartò fervores eorum omnium qui Religiones ingrediuntur: vide pompam virginum mundo valedicentium. Quintò, ut omnia creata strenuissimè laborent. Sextò, homines mundo deditos, honoribus & operibus inhiantes. Septimò, brevitatem vitæ nostræ, quodque nox veniet fortè hodie, quando non licebit laborare. Octavò, quòd hilarem datorem diligat Deus. Nonò, novissima considera, & tempus irrecuperabile præterire: unde ne simus hîc negligentes carissimi mei, ut non per infinita sæcula pœnitentiam agere cogamur, ait B. Ephrem. *Aspira*, ut sup. pag. 8. *Haccine firmâ fide*, ut supr. pag. 7.

Fervor mũdanorum in temporalia.

Vita brevis, ergò sedulò laborandũ.

2. Cor. 9.

Ephr. in 2. Domini Adventu to. 1.

PVNCTVM III. Considera quomodo Scriptura invehatur in otiosos. Qui sectatur, ait, otium, stultissimus est: unde etiam hæc iniquitas Sodomæ fuisse dicitur: & alibi: Omnis piger semper in egestate erit. Secundò, considera, hominem natum ad laborem, sicut avis ad volandum, & unumquemque propriam mercedem accepturum secundùm suum laborem. Tertiò, considera quid in hoc mundo utile ac pulcrum, aut jucundum, in victu vestitu, quod sine labore à nobis

Prov. 12.

Ezech. 16.

Prov. 21.

Iob. 5.

1. Cor. 3.

aut

ut à bestiis haberi possit: imò omnia operantur, cælum & terra, Deus etiam ipse. Pater meus usque modò operatur, & ego operor, ait Dominus; & tu torpere & otiari auderes? Quartò, considera stagnantia & torpida omnia putrescere, hebescere ferrum, & rubigine obduci, sine usu, &, ut Ambrosius, tentare otia, quos bella non fregerunt. Quintò, vide, ut periculum omnia perdendi merita adeant tepidi, sicut & peccati gravissimi, & numquam mergendi ex torpore, ut suprà dixi, quia scilicet se sanctos putant: deinde quia tentationibus omnibus otiosi expositi sunt. hinc Matthæus: Dum dormirent homines, zizania superseminata sunt: Israëlitæ ad idololatriam per otium illecti; Samson victus, & David ac Salomon ceciderunt. Sextò, Dominum attende operariis dare mercedem, non otiosis; & eum qui parcè seminat, parcè & metere. Septimò, præmium immensum considera, & pudeat ob obolum mundanos ita strenuos, te tam pigrum ob æternitatem. *Haccine vera*, ut supr. pag. 7. vel Oratio ut suprà. *Defecit*, &c. ut sup. pag. 263.

Natura ipsa torporem horret.

Serm 11.

Cass. collat. 4. c. 19

Matth. 13.

Exod. 32.

Matth. 20.

Praxis ad teporem abjiciendum.

Considera in secreto cordis tui signa tepiditatis. Primò, horrere difficultates, abjecto animo esse & pusillanimem in arduis, desperare finem, & hinc otium quærere, tempusq; perdere. Secundò, divinis non delectari, at facilè fatigari, frigidè Sacramentis uti, & absque conatu ad fervorem; remissè orare, ac sine attentione: vagis orationi interesse oculis, spuere, aliorum defectus notare, illis suos velare, fictè confiteri, verbum Dei gravatè audire, examinare se perfunctoriè, & ægrè colligere. Tertiò, zelum non sentire, consortia hominum quærere, ad fastidium levandum; alios observare, censere, ac iis obtrectare. Quartò, effundere se in corporis commoda, memoriâ repetere mundanorum gaudia, ad ea suspirare, divinos instinctus ad vitæ severitatem non advertere, undique emendicare solatia, honorificè haberi velle, & honorifica affectare. Quintò, negligentem esse in iis quæ præcepti & consilii, circumstantias ac cærimonias facilè omittere, inconstantem esse, disciplinam gravi-

Sex signa tepiditatis.

graviter ferre, ac tardè obedire, indignari melioribus, putare quòd alibi meliùs proficeret. Sextò, excelsa vox, sermo rigidus & superfluus. Hæc ferè ex Bernardo Serm. 6. de Ascens. Cassiano l. 10. c. 2. 3. 4. item l. 12. c. 25. 26. 27. Seraphinus Firmanus Tepidus, inquit, dicit, Non est jam vita Sanctorum, verbaque movet otiosa, captiosa, cavillis plena, curiosa, inania; securè in dies recedit, teporem excusat per discretionem, arrogantiam dicit maturitatem.

Alia signa ex Firmano.

Secunda, à parvis incipere utilissimum, eaque constanter agere potiùs quàm multa complecti: sic enim crescit animus & ad ardua comparatur.

Parva superando alacriter paulatim acediam tollit.

Tertia, necessitatem sibi imponere, vel voto pœnali, aut sponsione, aut aliter. optima certè hæc necessitas secundùm Augustinum, quæ ad meliora compellit. Observandum autem hæc non inceptare quempiam oportere, nisi multâ præmissâ oratione, aut saltem crebriore, cùm nullum propè genus morbi difficiliùs curetur. Alias toto propè libro praxes reperies.

Acediam tollit imposita tibi necessitas.

Dignatus es, ut suprà pag. 10.

IACVLATORIÆ.

Psal. 41. *Sitivit anima mea ad Deum fontem vivum.*

Psal. 4. *Vsquequò gravi corde, ut quid diligitis vanitatem, & quæritis mendacium?*

Psalm. 70. *Ne projicias me in tempore senectutis, cùm defecerit virtus mea, ne derelinquas me.*

Psalm. 6. *Laboravi in gemitu meo, lavabo per singulas noctes lectum meum, lacrymis meis stratum meum rigabo.*

Psalm. 37. *Non est sanitas in carne mea, à facie iræ tuæ: non est pax ossibus meis, à facie peccatorum meorum.*

Ibid. *Miser factus sum, & curvatus sum usque in finem: totâ die contristatus ingrediebar.*

Filioli nouissima hora est.
G
H
C
C
C
C
D
E
B
A
C
C
V
9

NONÆ IMAGINIS ANNOTATIO.

Mors inſtat, vita fugit; quid ceſſas viator?

Onſidera A *tempus vitæ incertum, breve, volucre. Fingitur illud perſonâ grandævi nis; quia in ſingula momenta innovatur, conſeeſcit, labitur ſimul ac emoritur tempus. Vtere itur quaſi mox tranſituro. Ejus fluxum horaria clepſydra notat: ab horâ autem & vitæ filo endet æternitas; in quam mors nec opinantes rait. Aeternitatis hieroglyphicum veteribus eſt anuis circulum faciens; quia hic neque principium, eque finem habet: & ipſa à filo fragilis hujus vitæ ependet. Fugit hæc inſtar* C *fumi, bullæ, ſagittæ, avis, fluminis, avis, cervi, ac verni floris:* D *meſs inſtar decerpimur; ac velut* E *candela extinguiur, flatu minimo. Vigilandum itaque: nam* F *ſeuris ad radicem poſita eſt. Qui ſapiens eſt cuſtodiet æc, & vivet: agetq́ omnia quavis horâ, quaſi* G *oviſſima foret, ut monet Angelus. Et meritò, anc enim felix aut infelix* H *æternitas exceptuaeſt.*

CAPVT

CAPVT XII.

De secundo stimulo perfectionis; qui est de morte ac fugacitate vitæ, Meditatio.

PRÆLVDIVM I. erit, contemplari ea, quæ in imagine proponuntur.

Secundum, petere gratiam, ut diligentem rationem temporis & occasionis, quæ modò offeruntur, habere possis.

Vita hæc fugax. PVNCTVM I. O viator, vides, ubi stes, quàm fugiat vita tua, quæ te expectet æternitas? Obsecro te, quid moraris vel ad momentum converti? quem exspectat æternitas, quem spectat Sanctissima Trinitas, & tota cælestis curia, adspice ut omnia quæ circa te sunt, fluãt; adspice & considera vitam hanc, divitias, honores, ac voluptates instar navis, fluminis, volucris, sagittæ, fumi ac floris fugere. quod Salomon eleganter expressit: *Sap 5.* Transierunt, ait in personâ impiorum, omnia illa tamquam umbra, & tamquam nuntius percurrens, & tamquam navis quæ pertransit fluctuantem aquam: cujus, cùm præterierit, non est vestigium invenire, neque semitam carinæ ejus in fluctibus: aut tamquam avis, quæ pertransvolat in aëre; cujus nullum invenitur argumẽtum itineris: aut tamquam sagitta emissa in locum destinatum, divisus aër cõtinuò in se reclusus est, ut ignoretur transitus illius; sic & nos nati continuò desiimus esse. Spes enim impii tamquam lanugo, quæ à vento tollitur; & tamquam spuma gracilis, quæ à procellâ dispergitur: & tamquam fumus, qui à vento diffusus est & tamquam memoria hospitis unius diei prætereuntis. *Vanitas vitæ humanæ.* Itaque dum tempus est, operemur bonum, & ambulemus dum lucem habemus, ne tenebræ nos comprehendant, & januâ clausâ audiamus illud triste: Nescio vos. *Aspira*, ut sup. pag. 8. *Hæccine firma fide*, ibid. *Galat. 6. Ioan. 12. Luc. 13.*

Secundò, attende, quid de præteritis lustris, annis mensibus & transitoriis rebus, ubi transierunt, superfit

nihil

ihil ſanè, niſi benè vel malè factorum jucunda aut triis recordatio & æternitas. quocirca ſtatue, utram hâc k horâ perpetuam habere malis, & quo pacto jam oıre, vivere, &c. Sanè nemo ſapiens unâ horulâ epulari, ecreari, honorari optabit, potiùs quàm æternum. *Hæcne vera*, ut ſup. pag. 7.

Quid de præteritis ſupereſt.

PVNCTVM II. Memoriâ repete caſus repentinos eoım, quos aliquando noſti, & attende ac appende tibi t cuivis accidere poſſe, quod cuiquam; ac horam omnem velut ultimam ob oculos pone. Cæſarius ait, Omnis dies velut ultimus ordinandus eſt, tu etiam ad oram transfer: & cùm incertus ſis, quo loco te mors xpectet, tu illam omni loco expecta: ſiquidem talem e judicat Deus, qualem te invenit, cùm vocat, ait Cyrianus atque ita ab horâ unâ pendet longiſſima æteritas; hoc credis & nō contremiſcis? *Credo tibi*, ut ſu. p. 7.

Cæſarius *Omnis hora velut ulti-ma habēda.* *Cyprian.* *Simile.*

Sicut autem is, qui carceri incluſus, damnatuſque um aliis ad mortem, videns hunc illúmne à latere ſuo d ſupplicium citari, non ludo fallit tempus, ſed rebus uis conſulit: ita facito. quòd ſi verò is venéno vitam fiire deberet, eique ſeptem panes in dies ſeptem dati eſent, quorum unus foret veneno infectus; quo ſenſu, putas, quotidie panem ſumeret? Aut ſi adhiberetur quis epulo, in quo totidem fercula, vnum verò lethale, quanto ex mortis recordatione cum timore ea attingeret? Eundem affectum indue, & Omnem crede diem tibi diluxiſſe ſupremum, imò horam, ut tua omnia perfectè facias, juxta illud D. Tho. Alius, ait, eſt mos Dei, quo omnia opera ſua in ſūmo bene fecit, ſimiliter & nos diligētiam apponere debemus, ut ſingula opera noſtra, quanto unquā meliùs poſſumus faciamus; ex omni virtute Domini noſtri JESV Chriſti, & cum omni deſiderio triūphantis & militantis Eccleſiæ, & ſub nomine creatoris: quaſi tota ſalus noſtra, & omnis laus Dei, & univerſitatis utilitas ex uno opere dependeat: quaſi numquam ad id opus reverſuri, neque opus aliud poſtmodùm

S. Th. opuſc. de divinis moribus.

Omnia perfectè facere oportet, Deumq; imitari.

dùm incepturi. Etenim densè cadunt velut in confert: turba mortales, mortis jaculis confecti. Mortem igitu omnibus horis impendentem time, & occasione utere quæ nunquam, ubi semel abierit, reditura est. *O Rex regum*, ut infrà.

PVNCTVM III. Considera occasiones rectè agend quas jam habes, ac simul inspirationem ad eas non negligendas: etsi etenim vita prorogetur, non tamen tempus in quo Dominus recordetur nostri. siquidem si, postquam Dominus vocavit, occasionem offerendo, ea à nobis negligatur, justè etiã nos deinde negligit. Vocavi, ait, & renuistis; extendi manum meam, & non fuit qui respiceret; ego quoque in interitu vestro ridebo. Quid enim dignius, & quid justius? Non audimus? nõ audimur: nõ respeximus? non respicimur. Qui ex Deo est, ait veritas, verba Dei audit; propterea vos non auditis, quia ex Deo non estis. Non audis ergo Deum sic monentem? time itaque ne non sis ex Deo. Audi verò etiam Samuelem Sauli sic intonantem: Pro eo quòd projecisti sermonem Domini, projecit te Dominus, ne sis Rex super Israël. Projicere autem sermonem Domini videtur, qui ad Dei vocem audiendam non se ut debet comparat, torpidè ad orationem & opera pia procedit, atque ita ineptum sese divinis inspirationibus reddit, quas tunc ei Dominus largitus fuisset, quibusque forsan, & aliàs non, esset salutem consecutus. Ait enim: In tempore accepto exaudivi te, diesque nostri non solùm numerati sunt, quoad vitam temporalem, sed etiam sempiternam.

Prov. 1. *Vocationi Dei parendum.*

Ioan. 8.

1. Reg 15.

2. Cor. 6.

Exercitium pro actionibus piè ac rectè perficiendis.

O Rex regum, & Domine dominantium, numerasti dies nostros qui præteriri non poterunt, & ecce hoc N. *tempus mihi pœnitentiæ concessisti. Sed quamdiu hoc erit? Tu scis, amantissime* JESV. *Quot sunt dies servi tui, quando facies etiam de me judicium?*

Iob 14. Brevitas vitæ.

diciū? tu ſcis, & ſufficit mihi. Scio non eſſe meum ſcire tempora
l momenta, quæ pater poſuit in ſuâ poteſtate, Salvator mi, Be-
dictus ſis in æternum. Sed redimere tempus meum eſt, quoniam
es noſtri pauci & mali, cùm verò illud ubi elapſum fuerit, nul-
precio redimi, aut recuperari induſtriâ aut diligentiâ poſſit, te
imillimè rogo, ô vita animæ meæ, da mihi ut redimam tempus,
nptus à te precio magno. Da, dum lux eſt, operari ſalutē meam.
uæ autem illa niſi tu lux vera, quæ illuminas omnem homi-
m, ut veniat ad te? Ambulabo igitur ex hoc nunc ſic N.N. co-
m te, dum lucem habeo, & aſcendam ad te. Ecce, enim, ô panis
ngelorum, factus es mihi panis viatori, ut ambulem in fortitu-
ne cibi illius uſque ad montem Dei mei Oreb, & ſuaviſſimos
nplexus tuos. Surgo igitur cum Heliâ, nam grandis mihi reſtat
a, ut perveniam ad te ad quem ſuſpiro. Applicatio ad Communionē.

At quot dies, quibus mercari poſſum uno verbo regnum
um? quibus mereri gratiam tuam, & emere mihi à te aurum
nitum charitatis tuæ? Eheu, ubi ſemel hoc momentum, hæc
ra peregrinationis, quâ jam tibi reconciliari poſſum, & volo
to corde, tranſierit, ſcio, ſcio, recuperari non poterit. Vbi ſunt
t coævi & Sodales mei, & noti N. N? mors eos aut ſera, aut
ræmatura abſtulit, qui tamen ſibi ab ætate aut viribus mul-
s annos promittere videri poterant. Sed improviſum fore ad-
entum tuum illi didicerunt, & nos docuerunt, ut omni horâ &
âc eſſem paratus. Sûmne igitur? & veſtem habeo nuptialem
aritatis tuæ? Certè Domine per gratiam tuam deſiderio deſide-
o amare te, adhærere tibi, & unum eſſe tecum. Miſerere, & deſi-
erium hoc pauperis ſervi tui exaudi, quo deſidero te ſuſcipere
uanto poſſum affectu, & ſic vitam & orationem meam inſti-
uere, & omnes actiones meas, quaſi ex quolibet opere tota ſalus
ea, & tota laus tua, & univerſitatis utilitas dependeret; quaſi
unquam ad hoc opus reverſurus, quaſi nullum aliud poſtmo-
um incepturus. Itaque ſic N. coram te ambulare volo, & perfe-
us eſſe, ut inveniam gratiam in oculis tuis. Nónne tempus eſt
am miſerendi, Domine, tempus miſerendi venit? Recordare
itur tot miſerationum tuarum erga me N. & citò anticipent
os miſericordiæ tuæ. Ecce inclinata eſt jam dies, ecce venit nox, Vanitas mundi.

quando ampliùs nemo poterit operari, venit nox, sed aspirat e iam dies æternitatis, quæ non habet occasum, cùm te videbo JESV, unicum desiderium meum. Quando venies, ô sol justiti spes mea unica, unica fiducia, unica vita mea? Veni, veni cit veni, & noli tardare, relaxa facinora plebi tuæ, libera me à co pore mortis hujus, ut in sanctitate & justitiâ jam serviam tib & moriar, & vivam in æternum tibi, qui vixisti mihi & mo tuus es, & vivis, & me expectas, donec des mihi te, & retribu mihi. Amen.

Propositũ serviendi Deo.

Praxis.

PRIMÒ, contemplari aliquando ex editiore, si res ferat, lo ea quæ Sapiens cap.5. de vanitate rerum humanarum elega ter disserit, cogitando quot in urbe istâ vixerint mortales, ubi jam sint, &c. tum verò id magis afficit, cùm ruinæ appare veteres, & casus magnarum urbium oculis, mentique objiciu tur: hâc consideratione vitam tuam ordina.

Catalogum habe ac memoriam amicorũ mortuorum:

Secundò catalogum habere familiarium & notorum, m gnorum maximè virorum, quos dùm viverent, suspiciebas, videre vbi sit homo, & opera ejus: percontari quasi ex iis qu de hujus mundi rebus jam sentiant.

Tertiò, percurrere qualibet hebdomadâ vel mense vitam a teactam, & multa quæ evasimus divinâ misericordiâ pericul ut ex iis providi efficiamur & ferventes.

Vide occasiones pietatis.

Quartò, quas occasiones pietatis quisque habuerit & h beat percensere, maximè si oculos ad alios retrò convertat, chartas geographicas consideret; maximamque terræ parte & hominum, aut ignorantiâ aut malitiâ perire.

Quintò, aliquando percurrere actiones suas omnes die a quo solemniori dum officio interest divino, & secum dispice an non aliter eas in horâ mortis fecisse voluisset: hoc enim p rimùm illuminat intellectum, & voluntatem accendit.

Cogita horã supremam in omni actione.

Sextò, sæpiùs, cùm dubij hæremus, ut animus ab affectu lil sit & sinceriùs judicet, cogitare quid jam nos si hæc hora m tis foret, egisse optaremus: certè facilè quis hac ratione in ceret animum, ut inimico condonaret, facilè torporem ex teret, Missam debitè audiret, conscientiam discuteret, &c.

Ordina omnes actiones tuas;

In actionibus verò ordinandis, hoc in primis observandu ut non tantùm definitæ sint quoad modum, sed etiam quo tempus: & provideantur bona non solùm coram Deo, sed iam coram omnibus hominibus.

Septimò, sententiam etiã illam D. Thomæ antè allatam o

su

יהוה
INRI
E
H
G
Venite ad me qui laboratis.
A
D
F
B
VI
10

erare plurimùm juverit: maximè, ut actiones vitæ præcipuas
rfectè exequamur. *Dignatus es*, ut sup. pag 10.

JACVLATORIÆ.

Onsiderando innumeros, qui hâc horâ æternùm pereunt,
die affectu magno:

perdas cum impiis, Deus, animam meam, & cum viris sanguinum vitam meam. Psalm. 25.

uid est homo, quòd memor es ejus, aut filius hominis, quoniam visitas eum? Psalm. 8.

emento, Domine, quia ventus est vita mea; contra folium, quod vento rapitur, ostendis potentiam tuam, & stipulam siccam persequeris? Iob. 7. Job. 13.

o dixi in dimidio dierum meorum, Ecce nunc cœpi. Isaiæ 38.

diutor meus esto, ne derelinquas me, neque despicias me, Deus salutaris meus. Psalm. 26.

DECIMÆ IMAGINIS ANNOTATIO.

ide, quæso, pericula tua, & ad pietatis & orationis asylum confuge.

Onsidera quomodo A *mūdus*, B *dæmon*, C *peccatum cum* D *morte te persequantur, & con-uge ad crucifixū* E *Iesum, amantissimè ad se omnes nvitantē, cùm ait: Venite ad me omnes, qui laboatis, & onerati estis, & ego reficiam vos. Ad* F *oraionē quoque, ac Dei præsentiam velut ad asylum te ecipe: sic magnus ille* G *Antonius, & plurimi Sanli viri, orationis armis de hostibus triumphârunt.* H *Moyses eâdem Amalecitas superavit. hos imitae, ac magnis passibus ad Christum contende, ejus imitationem: omnis enim qui invocaverit nomen Domini salvus erit.*

CAPVT XIII.

De tertio stimulo, timoris Domini, qui est Medita tio de periculis hujus vitæ.

PRÆLVDIVM I. seu COMPOSITIO LOCI, est qual in imagine adumbratur.

PRÆLVDIVM II. Oratio.

PVNCTVM I. Considera Primò, te undique cinctu hostibus esse, mundo, diabolo, carne, & peccato, ejusc occasionibus; neque ullo unquā tempore aut loco ce cessare ad internecionem te persequi. Credis? quid er gò facturus es? Secundò, eos esse potentissimos, vafer rimos & pessimos, & ne quidem unum eorum te poss absque singulari Dei presidio & gratiâ superare. Tertiò adverte, quomodo Angelos è cælo peccatum detur barit, & deinde Adamum ex paradiso, etsi illi in gra tiâ creati, & infinitis (ut ita loquar) præsidiis vallati es sent. Omnem ergo operam adhibe, ut orationis fidei que clypeo jacula excipias inimici, & extinguas. O Do mine Deus exercituum, in nobis quidem non est tant fortitudo, ut possimus huic multitudini resistere, qu irruit super nos; sed cùm ignoremus quid agere debea mus, hoc solùm habemus residui ut oculos dirigamu ad te. *Credo tibi, &c.* ut sup. pag. 7.

Hostes plurimi & potentissimi.

2. Par. 20.

PVNCTVM II. Considera ruinas bonorum, qui co lumnæ cæli videbantur & Ecclesiæ Dei, postquā anno plurimos sanctè pieq; vixissent, uti fecerat Hosius, Lu cifer Calaritanus, Origenes, Tertullianus, &c. tā mult Religiosi, qui à Religione & sanctissimâ vocatione suâ atq; adeò etiam à fide persæpè apostatârunt. O judici Dei abyssus multa! Vide etiam, quàm multi penè usqu ad extremum vitæ multo te prudentiores & pietatis stu diosiores, tandem in superbiam elati, per hypocrisin lapsi, miseri perierint. Causam horum malorum si ex quiras à Sanctis, eam ferè audies; sinceram, puram a ferventem orationem, & virtutis studium homine

Attēde ruinas bonorū.

...usmodi deseruisse, & sic tepiditate suâ Dei iram, eheu! ...ovocasse. Cùm autem non sit peccatum, quod facit ...omo, quod non faceret alter homo, nisi Dei gratia a...esset; humilis esto in oculis tuis, & orationi & pietati ...ligenter incumbe, sic B. Antonius de suis hostibus, ...: Moyses de Amalech, & quotquot beati sunt in cæ..., de inferno triumphârunt. *Aspira*, ut supra pag. 8. ...*eccine firmâ fide credo*, ibid.

Tepiditas causa ruinæ.

Exod. 17.

PVNCTVM III. Considera hæc verba Christi in cru... velut coram pendentis: Venite ad me, omnes qui la...oratis, & onerati estis, & ego reficiam vos. O quàm ...ulcia hæc faucibus nostris eloquia tua, ô bone JESV! ...quomodò veniemus ad te, nisi traxetis nos in funi...ulis Adæ, in funiculis caritatis? Trahe, quæso, nos ad ..., ut curramus velut cervi ad fontes aquarum, qui jam ...boramus, & ambulamus vias difficiles & incertas; de...uc nos in viam mandatorum tuorum, & semitas tuas ...doce nos. onerati, eheu! sumus multis peccatis; adjuva ...os, & propter gloriam nominis tui libera nos; neque ...espicias nos, Deus salutaris noster.

Matth. 11. *Psalm. 118.* *Iesu Christi suavissima invitatio.* *Psalm. 78.*

Exercitium, ut à multis vitæ hujus periculis liberemur.

CIrcumdederunt nos inimici nostri undique, & laqueum paraverunt pedibus nostris, & anima mea turbata est val...: turbatus est à timore oculus meus, & inveteravi inter omnes ...imicos meos. Quis deducet me in civitatem munitam? quis me ...erabit de inimicis meis iracundis? Convertere, Domine, & eripe ...nimam meam, & salvum me fac propter misericordiam tuam, JESV, JESV, estne Redemptor mi, est in morte, qui memor sit ...i? in inferno autem quis confitebitur tibi? erubescant & ...nturbentur vehementer inimici mei, conturbentur & erubes...nt valdè velociter; quia exaudisti Domine deprecationem ...eam, Domine orationem meam suscepisti. Discedite à me o...nes, qui operamini iniquitatem, quoniam exaudivit Domi...

Psalm. 56. Actus agnitionis miseriæ nostræ. Psalm. 6. Psalm. 107. Psalm. 6. Actus fiduciæ in Deũ.

nus vocem fletus mei. Non timebo millia populi circumdantis m quoniam, tu, Domine, vocasti me, & suscepisti me.

Applicatio ad Communioné. Hom. 61. ad Pop.

Imò parasti mihi mensam adversus eos, qui tribulant me quâ ut servus tuus Chrysostomus hortatur, tanquam leones ign spirantes recedamus oportet, facti diabolo terribiles, & caput strum revolventes. Quem verò ignem nisi caritatis tuæ? Tu en Deus meus ignis consumens es, & Deus qui solùm exaudis ignem: etsi enim distribuero in pauperes facultates meas, & tı didero corpus meum ita ut ardeam, charitatem autem non l buero, nihil mihi prodest, nihil tibi cui vivo. Da igitur h mihi & sufficit, & cur non sperabo eam abs te, qui teipsum dedisti nascens in socium, convescens in edulium, moriens pro vilissimo servo tuo in precium, & regnans daturus es in præmi Fateor coram te & curiâ tuâ, debeo tibi me, & plusquam me, ecce periј & æternùm, nisi porrigas mihi operi manuum tuar dexteram.

Memento ergò Domine, memento, quæso, quomodo feceris, refeceris me, & pascas me, & tot annis quæsieris me. Ecce ego, e ô JESV, *nunc te quæro, dum inveniri potes, & invoco humilli & amantissimè te dum prope es. De profundis clamabo ad te I mine, & ad abyssum misericordiæ tuæ. Exsurge Domine, exsu Domine, ne unquam dominentur nobis inimici nostri, sed sci quia manus tua hæc, & tu Domine fecisti eam, & factus es re gium pauperi, adjutor in opportunitatibus, in tribulatione. S rent in te, qui noverunt nomen tuum, quoniam non reliqu quærentes te, Domine; sed exaltasti eos de portis mortis, ut ann tient omnes laudationes tuas in portis filiæ Sion. Tibi derelictu pauper, & orphano tu eris adjutor, quoties in oratione confit tur tibi, & extollet manus suas in sancta, & benedicet tibi. culi enim tui in pauperem respiciunt, & propter miseriam inop & gemitum pauperum exurges, & servabis nos, & custodie à generatione hâc in æternum. fiat, fiat.*

Actus invocationis. Psalm. 9. Psalm. 10. Psalm. 11.

Praxis.

Ex aliorum miserijs bona tua disce.

PRIMÒ, universum orbem mente decurre, die aliquo cert horâ ut in Sacro solemni, vel Vesperis; & miserias qu corpore & animâ homines alij patiuntur, Deoque grates quòd ab iis liberum te esse singulari beneficio voluerit.

Secun

D
E
C
B
G
F
IHS
A
A
VII
11

Secundò contemplare aliquando mundum velut laqueis tectum, ut eum vidit D. Antonius (laquei verò & decipulæ sunt creaturæ, quòd earum amore homo implicitus ab hoste capiatur) & quo pacto juvare te aliosque possis, & evadere.

Tertiò coram Ven. Sacramento aliquoties per diem vel saltem semel te siste, velut ante propitiatorium, imò velut in cælo cum vivâ fide; & pugnas ipsi consecra, victorias acceptas refer, gratiamque pete, ut resistere queas insidiis diaboli, ac protestare te nunquam ratum habiturum, neque habere, si quid humanâ fragilitate subrepserit. *Dignatus es*, ut sup. pag. 10. *Coram Ven. Eucharistiâ pericula & victorias cõsidera.*

JACVLATORIÆ.

Domine Deus meus, in te speravi, salvum me fac ex omnibus persequentibus me, & libera me. Psalm. 7.

Iudica Domine nocentes me, expugna impugnantes me: apprehende arma & scutum, & exurge in adjutorium mihi. Psalm. 34.

Eripe me de manu inimicorum meorum, & à persequentibus me. Psalm. 30.

Vt quid Domine recessisti longè, despicis in opportunitatibus, in tribulatione? Psalm. 9.

VNDECIMÆ IMAGINIS ANNOTATIO.

Æmulare Sanctos, & charismata meliora.

Qvod si te torpentem tepidumque esse videris, intuere quàm fervidè prompteque precationi, & omni pietati incubuerint Sancti, A *Benedictus, Augustinus, Dominicus, Bernardus, Norbertus, Bruno, Ignatius, Catharina Senensis, Teresa, aliique sexcenti. Vide quàm multi in* B *cœnobiis, in eremo Deum nocte dieque laudent. en* C *Hieronymum pectus cruentantem, en* D *Stylitas in tempestatum procellis perstantes; atque inprimis* E *divum Franciscum in Iesu vulneribus colliquescentem. & heu!* F *peccator in mediis periculis obdormiscit, audi, audi* G *Dominum dicentem: Vigilate & orate, ne intretis in tentationem.*

CAPVT XIV.

Meditatio de quarto ſtimulo ſanctæ æmulationis, qui eſt fervor Sanctorum.

COMPOSITIO LOCI, ut in imagine proponitur.
ORATIO, ut ſuprà.

Sancti magnam vitæ partem orationibus dabant. *Apoc 4.* *4. Reg. 2.* *Levit. 6.*

PVNCTVM I. Conſidera Primò, quomodo Sancti dum in terris agerent, bonam vitæ partem orationi cõſecrârint, pietatem diligentiſſimè coluerint. Ibant illi de virtute in virtutem, & requiem non habebant die ac nocte; ſed quærebant Dominum in toto corde ſuo, & curru igneo ac equis igneis Eliæ, id eſt deſideriis, ferebantur in cæleſtia. Omnia eorum ſacrificia ignis ille cõſumebat, quem Dominus venit mittere in terram, & voluit vehementer accendi, id eſt caritatis: ob eam ad ſolitudines & monaſteria, ut in imagine vides, convolabant, ut in ſacro orationis otio Deo ſuo quietiùs fruerentur. Ea tu mente perambula, & vide quam diligentiam adhibeas, ut Deo conjunctus ſis. Aſpira ut ſup. p. 8. *Hæccine firmâ fide credo, &c.* ibid.

3. Reg. 18. *Mirũ quanta orando impetraverat.* *Miſeri mundani inter tot & tanta pericula ſecuri agentes.* *Paz to. 1. l. 5. p. 2. c. 6.* *Matth. 16.* *Bern ſer. 2. de S. Andrea.* *Eccleſ. 12.*

Secundò vide, quanta impetrârint ſibi & aliis Sancti, nec non in omni elemento per orationem patrârint. Oratione Elias pluvias ſtitit, & oratione revocavit; alius ad ſanitatẽ ægros, alius mortuos ad vitam. Vide quanti Deus & orationem & pietatẽ facere ſolitus ſit. Tertiò, attende quantis in periculis mundani jaceant, ſecuri tamen, & inter medios hoſtes crudeliſſimos altùm dormiant, etiamſi Dominus inculcârit: Vigilate & orate, ut nõ intretis in tentationẽ. Ab inferiori parte, ait Bernar. timor nocturnus inſurgit, à ſiniſtris ſagitta volat in die, à dextris perambulat negotiũ tenebroſũ, à ſuperiori parte dæmoniũ meridianũ inſurgit; nos verò tot ſerpentibus atq; hoſtibus circũdati pernicioſiſſimâ ſecuritate & inertiâ torpemus, otio dormitamus in negotio maximè arduo, pigri ad ſpiritualia, prompti ad tẽporalia, ſegnes, ad ſalutem, parati ad interitum. Quis miſerebitur incã-

ıtori à ſerpente percuſſo, & omnibus qui appropiant eſtiis? Tu Domine, qui dominaris poteſtati maris, & ıotum fluctuum ejus tu mitigas *Haccine vera,&c.* ut ſurà pag.7. *Pſalm.* 88.

PVNCTVM II. Conſidera Primò, quanta ſolatia ex)eo & oratione perceperint Sancti, ut ſine tædio anos plurimos abſque omni humano ſolatio in ſolitudie multi perſeverârint, alij in laboribus plurimis & peculis, atq; adeò in tormentis. non habet enim, ô Deus ıeus, amaritudinem converſatio tua, ſed in gaudio ımmo propinare ſoles de fontibus tuis, ô Salvator mi, inum tuum, vinum germinans virgines, quo inebrias anctos tuos. Secundò, conſidera vanitatem omnis umani ſolatii: prætereunt enim omnia tanquam umra, &c. *Oratio ſumma Sanctorũ voluptas.* *Omnis voluptas malorum dolorifica.*

Habet omnis hoc voluptas,
Stimulis agit furentes,
Apiumq́ par volantum,
Vbi grata mella fudit
Fugit, ac nimis tenaci
Ferit icta corda morſu.

Boët. de Conſol.

At verò reliquiæ cogitationis & meditationis ſanctæ liem feſtum agunt in animâ, quæ in Domino delectaur. Orando enim, inquit Bernardus, tuum bibitur viıum lætificans, vinum ſpiritus, quod inebriat, & carıalium infundit oblivionem. Et Auguſtinus vulneraus amoris telo ajebat: Dulciores ſunt lacrymæ oranıum quàm gaudia theatrorum. Quid verò Propheta)avid? Quemadmodum, inquit, deſiderat cervus ad ontes aquarum: ita deſiderat anima mea ad te, Deus. Quid verò Dominus, qui dives eſt in miſericordiâ, his etribuit? id quod ipſe promiſit, Ego ſitienti dabo de onte aquæ vivæ gratis. Quis mihi det, ut veniat etiam etitio mea, & quod expecto tribuat mihi Deus? *Credo bi,&c.* ut ſup.pag. 7. *Bern. ſer.* 18. *in Cant.* *Solatia bonorum.* *Apoc.* 21. *Iob.* 6.

PVNCTVM III. Conſidera, quomodo Sancti in cælo

nostra pericula & labores contemplentur, & pro suâ erga mortales charitate ardentissimè pro nobis supplicent Deo; & quàm turpe somniculosos nos in salute nostrâ curandâ, & maximè in orando, coram eo comparere, ac tepidos in medio serventium Cherubim & Seraphim! Unde meritò certè Ecclesia cum iis nostras preces ut pater misericordiarum admitti jubeat, deprecatur. Secundò, quomodo ij in omni æternitate exaltent Dominum in Ecclesiâ plebis, & in cathedrâ seniorum laudent. Itaque etiam nunc id incipe, ô anima Christi sponsa, ad quod perpetuò faciendum à Deo creata es, neque committas ut vanis rebus & colloquiis temporis plurimum perdatur, orationi & pietati succisivum & exiguum ægrè concedatur.

Orantibus pro nobis Sanctis turpe est nos torpere.

Exercitium ad fervorē Sanctorum impetrandum.

Psalm. 68. *OPeruit confusio faciem meā, Domine Deus meus, quia extraneus factus sum fratribus meis Sanctis tuis & peregrinus, quia dissimilis filiis matris meæ Ecclesiæ tuæ. Video enim eos dum viverent, Spiritu sancto & gratiâ plenos, numquā ab oratione spiritum relaxasse, operibus piis institisse, sollicitè ambulasse coram te. ô quot suspiriis pulsabant portas palatii tui, & dulcissimū cor tuum, Domine* JESU! *quot desideriis humilitate plenis penetrabant aciem ordinatissimā Angelorum tuorū! Centies ille per diem flectebat genua corporis sui, & millies cordis sui: iste lacrymosis oculis tacitus clamabat ad te afflictus & tribulatus, ut radius aliquis affulgeret à te sole justitiæ, & dissiparentur nubes, id est, cogitationes iniquæ, quæ eheu etiam separant me à te, & tribuli, & spinæ terræ cordis mei eruerentur, in quo seminasti totū semē verum; & irrigasti illud sanguine tuo ab ubertate charitatis pientissimi cordis tui. Ego verò multo magis miser & miserabilis, ut eos sequar, suspiro: & velle quidē adjacet mihi; sed perficere nō invenio, nisi tu dederis mihi. Surgā, & quæram te unum quem*
Cant. 3. *diligit anima mea, ibo ad solitudinē, ut loqui digneris ad cor ejus & possit procedere de virtute in virtutem, donec videat te Deum deorum in Sion, donec inebrietur ab ubertate domus tuæ.*

Ad hoc, quæso, Domine, deduc me in semitam mandatorum tuorum, in loco hoc horroris & vastæ solitudinis, ut cum timore & tremore semper serviam tibi; neque inter pericula securus, neque inter adversa pusillanimis. Hoc certè vehementiùs me terret, & omnino timoris acerbißimo gladio reverberat cor meum, quòd inter tanta pericula minùs timoratus, minùs exercitatus, minùs quàm necesse sit sollicitus inveniar, si quidem unum è duobus hæc ipsa negligentia nostra probat, aut omnino traditos nos hostibus, & nescire (quod avertere dignetur clementißima bonitas tua) aut si inter hæc conservamur, tibi, qui nos tueris, ingratos nimiùm reperiri. infrena igitur os meum laude tuâ, ut benedicant tibi opera mea. Iubes enim semper orare, & non deficere. Vtinam igitur, dum me fragilitas, & instabilitas cordis mei non sinit tecum loqui, opera sancta & justa & pia benedicant nomini tuo: & cum cælis illis, quos semper velut præmium & palatium & regnum promissum in conspectu nostro esse voluisti, enarrent gloriam tuam! Nónne creasti me ad honorem, & laudem tuam? & ad hoc elegisti me antè mundi constitutionem? quomodo igitur vagus mente ac oculis inhonoro te? & cùm odorē ac thymiama suavißimū Domino meo oblaturus sū ex fonte impuri cordis mei, nefariæ etiam cogitationes ascenderunt in cor meum?

Psalm. 35. Psalm. 118. Bernard. Affectus timoris Domini. Isaiæ 48.

Quid faciam, cui unctio orationis, & medicina contemplationis vertitur in culpam, in vulnera animæ meæ? cui oratio, solatium bonorum, tristitiam parit? cui refugium miserorum iram provocat? cui Angelorum summa felicitas & cibus laus tua & oratio paulò longior nausea est & fastidium? Imperfectum meum viderunt oculi tui, ne derelinquas, ne deseras me; & ambulabo, & non deficiam; volabo, & non requiescam, donec inveniam locum Domino, tabernaculum Deo Iacob, non dabo somnum oculis meis, nec palpebris meis dormitationem, donec evigilet ad te cor meum, & rapiat me ad te omne desiderium meum, ut unum tecum sim qui quotidie pulsas ad hoc fores animæ meæ, & propterea temetipsum nobis immisces, & corpus tuum in nos contemperas, ut unum tecum efficiamur tanquam corpus capiti coaptatum; ardenter enim amantium id est, neque deterret te, ô Majestas æterna vilitas hæc mea, neque charitatis tuæ lampades

Psalm. 138. Psalm. 131. Applicatio ad Communionē.

pades ignis atque flammarum flumina peccatorum meorum obruent, neque altitudo & profundum miseriæ meæ, latitudinem & profundam abyssum misericordiæ tuæ. Vtinam igitur sicut tu desideras venire ad me, ita ego sitiens semper curram ad te, ut cervus ad fontes aquarum, & bibam ut inebrier vel nunc uti millies concupisco, à calice tantæ ac tam stupendæ benignitatis tuæ. Amen.

Praxis ad fervorem Sanctorum consequendum.

PRIMÒ, sanctos patronos, maximè menstruos, constitue præsides orationum & actionum tuarum, v. g. recita cum illis Psalmos, affectumque illorum indue.

Secundò, eorum singulares virtutes studiosè observa ac imitare. quod ut facere possis, vitas eorum sedulò volve.

Cultus Sanctorum. Tertiò, eorum manibus frigidas orationes tuas Domino offer.

Quartò, visita eorum sepulcra, reliquias, aliosque ad eorum cultum exemplo tuo & narratione eorũ quæ gesserunt, invita.

2. Mach. 1. Levit. 9. Quintò, orationis studium diligenter complectere. Ignitum enim est eloquium Dei vehementer, ideoque si tepidus es & frigidùs, accede ad Dominum, loquere ad eum qui est ignis consumens, tu qui es pulvis & cinis.

Sextò, quemadmodum filij Israël diem habebant solemnem ignis, sive Urim, quo ignem cælitus missum sibi gratulabantur, Deoque gratias agebant: ita etiam nos oportet gratiis agendis pro justificationis & vocationis gratiâ, & illius caritatis qualibet horâ innovare atque augere. Quid dulcius illâ esse potest? quid utilius? exsuperat omnem sensum, & omne gaudium quod de te, Domine JESV, sumit anima, quæ non præsumit de se, sed vivit in te. *Dignatus es,* &c. ut sup. pag. 10.

JACVLATORIÆ.

Psalm. 30. *QVàm magna est multitudo dulcedinis tuæ, Domine, quam abscondisti timentibus te!*

Psalm. 137. *In conspectu Angelorum psallam tibi, adorabo ad templum sanctum tuum, & confitebor nomini tuo.*

Psalm. 41. *Quemadmodum desiderat cervus ad fontes aquarum, ita desiderat anima mea ad te Deus,*

Psalm. 142. *Expandi manus meas ad te, anima mea sicut terra sine aqua tibi.*

Ibidem. *Velociter exaudi me Domine, defecit spiritus meus.*

Psalm. 91. *Iustus ut palma florebit, sicut cedrus Libani multiplicabitur.*

DVO-

E
F
F
G
D
D
D
D
B
B
B
B
VIII
12

DVODECIMÆ IMAGINIS ANNOTATIO.

Miserere Ecclesiæ matris, & probitate ac fervore tuo eam tueri conare.

Considera A *Ecclesiam, velut matrem esse fidelium, illamq́ à* B *dæmonibus, hæreticis, ac Turcis oppugnari ferro ac stylo, adeò ut magnam* C *mundi partem ab eâ divertat ac divellat dæmon. Vide eandem petentem à* D *filiis suis opem orationum, ac vitæ emendationem flagitantem, etsi à* E *Spiritu sancto* F *Angelisq́ propugnetur. Id ipsum à nobis exigit Christus Iesus benignissimus Dominus noster qui in* G *Venerabili Sacramento, amore nostri se nobis impertiri, & nobiscum esse vsque ad consummationem sæculi dignatus est, quamvis non ignoraret multis idcirco se onerandum injuriis, quas nostrum est virtutum fervore avertere.*

CAPVT

CAPVT XV.

De quinto stimulo charitatis erga Ecclesiam matrem, qui est meditatio de Ecclesiæ afflictione.

Christi amor erga Ecclesiam.

PVNCTVM I. Considera Primò, quomodo Ecclesi Dominus velut sponsam sibi precioso sanguine sub arrhaverit, adeoque amârit, ut pro ea mori dignatus sit ac proinde fideles ejus servos hostibus cinctam strenu propugnare, idque egregiâ virtute oportere. Secundò attende quàm multi in eâ sancti & pii homines; quo quotidiana propé procella multarum adversitatum & persecutionis exagitat. Omnes enim qui piè volent vivere in Christo, persecutionem patientur: neque dee rit tribulatio persecutionis, si numquam desit observantia pietatis. Atque adeò repete, si placet, altiùs; neque in veteri testamento ullum Deo probatum invenies, quem velut aurum anteà tribulationis ignis non repurgârit. *Aspira*, ut sup. p. 10. *Haccine firmâ fide*, ibid.

2. Tim. 3.
D. Leo.

Persecutio Ecclesiæ.

Tertiò, attende quantas per orbem totum persecutiones patiatur universa Ecclesia, tum à Mahometo tum Ethnicis, tum vel maximè hæreticis. quæ regna h non vastârunt? quæ sacra non profanârunt? omnium tamen maximè à dyscolis Prælatis: qui, ut dicit D. Bernard. cùm ministri Christi sint, serviunt Antichristo honorati incedunt de bonis Domini, & Domino honorem non deferunt, ut Ecclesia meritò dicere possit Ecce in pace amaritudo mea amarissima, amara priùs in nece Martyrum, amarior in conflictu hæreticorum, amarissima nunc in moribus domesticorum. Et Gregorius, Nullum puto, fratres carissimi, ab aliis majus præjudicium quàm à sacerdotibus tolerat Deus, quando eos, quos ad aliorum correctionem posuit, dare de se exempla pravitatis cernit; quando ipsi peccamus qui compescere peccata debuimus. Neque minùs tamen à Religiosis ordinibus peccatur, quorum multos miserè

Bernard.

Isai. 38.
Ecclesiastici mali nocent plurimum.
Greg. hom. 17. in Euãg.

ſerè diſcerptos & deformatos lugemus: quorum a-
qui cùm ſal mundi eſſe deberent, infatuati ſunt; cùm
rum ſit angelicam vitam inter homines degere, &
emplo præire, ex ipſis ſcandala multa nata ſunt, at-
ie etiam magiſtri errorum. *Aſtiterunt*, ut infrà pag.
8.

PVNCTVM II. Conſidera Chriſtũ JESVM ex infinito
nore ſe Eccleſiæ ſuæ dediſſe in auguſtiſſimo Sacra-
ento altaris, ut etiam ſic cum eâ eſſet uſque ad con-
mmationem ſæculi, ad præſidium, refugium ac ſola-
um omnium fidelium. Jam vide quantis amore tui ſe
poſuerit ſimul injuriis magorum, hæreticorum, qui
m non tantùm conculcare, ſed & mille indignis
odis & blaſphemiis dehoneſtare conſueverunt: Et
inam hi tantùm! ſed, quod multo magis lacrymis di-
num eſt, à Catholicis & Sacerdotibus aliquibus, &
eligioſis improbis eadem patitur: ut meritò illud ite-
m dicere poſſit: His plagatus ſum in domo eorum,
ui diligebant me, nam qui pro Domino ſanguinem
onere debuerant, hi ſunt qui eum oſtentui habue-
int, & eum ruiſus ſibi crucifixerunt. Iam video quo
acto ſubditi Regis terreni, eum in mediâ acie pro ſe
antem juvare & tutari, ſuis etiam corporibus oppoſi-
s conentur: & idem pro Rege tuo Chriſto IESV fa-
ito, imò pro patre, pro redemptore, tanto bene-
actore & ſponſo animæ tuæ. *Credo tibi*, &c. ut ſuprà
ag. 7.

Dominus Ieſus in S. Eucharistiâ, præſentiâ ſuâ nos animat.

Zach. 13.

PVNCTVM III. Conſidera quàm fortiter zelati ſint
to Deo & ejus Eccleſia Machabæi, & poſt Domini
nortem à principio pro eâ pugnârint Apoſtoli, Marty-
es & Doctores, & divi Athanaſius, Hieronymus, Au-
uſtinus, &c hæreticos ſcriptis, & quibus poterant mo-
is perſequentes. Quantâ ſolicitudine, velut boni ſpe-
ulatores in Eccleſiæ ſpeculâ cõſtituti, vigilârint ſuper
regem ſuum: neque tantùm pro animabus, quod præ-
ipuum eſt, ſed etiam pro immunitate Eccleſiæ fortiter
ſtete-

Zelus Sanctorum.

steterunt, ut Stanislai, & Thomæ Cantuarienses. Secu
Ephes. 6. dò, quanta hinc illis meritò gloria accesserit: non eni
de hostibus carnalibus triumphârunt, sed de princip
Quantum unus vir zelosus præstet. bus mundi hujus, & potestatibus tenebrarum. Terti
quantum aliquis vir zelosus possit, uti S. Dominicu
S. P. Ignatius. Franciscus, Ignatius, Xaverius. Certè duodecim Ap
stoli modicum fermentum, pauci aliquot viri Religio
plus aliquot millibus posuêre operæ, & fructum coll
gêre. Solitus sanè S. Ignatius dicere, neminē nosse, qu
tum Deus per eum gratiâ suâ operaretur, si homo il
quæ jam concessa est, uteretur. Attende ergo matre
2. Mach. 7. Ecclesiam his te verbis compellantem: Fili, misere
mei, quæ te in utero portavi & lac dedi, & in ætat
istam perduxi, peto, nate, ut adspicias ad cælum & te
ram, & ad omnia quæ in eis sunt, & intelligas, quia
nihilo fecit illa Deus, & hominum genus ita fiet ut n
timeas propter eum carnifices ullos, sed dignus frat
bus tuis effectus particeps, suscipe mortem, ut in il
Luc. 1. miseratione cum fratribus te recipiam. Illa enim n
Domino regeneravit & pascit, ut in sanctitate & jus
1. Mach. 2. ciâ coram illo vivamus. Induamus ergo Mathathiæ z
lum, videntes contritionem populi nostri. En sancta
manu extraneorum facta sunt, templa nostra sicut h
mo ignobilis, vasa gloriæ ejus captiva abducta sun
trucidati sunt senes ejus in plateis, & juvenes ejus ce
derunt in gladio inimicorum: omnis compositio ej
ablata est, sancta nostra, & pulcritudo nostra, & cla
tas nostra desolata est. *Haccine vera*, ut sup. pag. 7.

Exercitium.

Psalm. 2. *ASTITERUNT Reges terræ, & Principes convenerunt in unu adversus Dominum, & adversus Christum & Ecclesia*
Thren. 1. *ejus: ideò plorans ploravit in nocte, & lacrymæ ejus in maxi ejus, & vix est qui consoletur eam ex omnibus charis ejus. hal tavit inter gentes, nec invenit requiē: omnes persecutores ejus a prehenderunt eam: inter angustias filij ejus. Idcirco ego plora*

& ocul

oculus meus deducens aquas; quia facti sunt filii ejus perditi, oniam invaluit inimicus. Iacuerunt in terrâ foris puer & senex, juvenes & virgines ceciderunt in gladio. quomodo obscuratum est aurum, mutatus est color optimus, dispersi sunt lapides ictuarii in capite omnium platearum! Filii Sion inclyti, & amicti auro primo, quomodo reputati sunt in vasa testea, opus anuum figuli! candidiores nazaræi ejus nive, nitidiores lacte, bicundiores ebore antiquo, & sapphiro pulcriores, Religiosi, quam, aliqui apostatæ, & sacerdotes ejus. Denigrata fuit super rbones facies eorum, & non sunt cognitі in plateis. Propter peccata enim Prophetarum ejus, & iniquitates aliquorum sacerdotum ejus iratus es, Domine; furore in populum tuum, & abominatus es hæreditatem tuam; & ecce qui nutriebantur in croceis, nplexati sunt stercora. Recordare, Domine, quid acciderit illi: tuere & respice opprobrium nostrum. Thren. 4. Psal. 105. Thren. 5.

Verè hæreditas nostra versa est ad alienos, & Aegypto pluri-i dederunt manus; servi dominati sunt nostri, & non fuit qui dimeret de manibus eorum. Converte nos, Domine, ad te, & nvertemur, innova dies nostros sicut à principio. avertatur ira a à nobis, quia derelicti sunt filii tui, & zelatores honoris tui uci inter gentes. Exaudi, Domine, preces nostras, & orationes ostras, ut sciat omnis terra, quia tu es Dominus Deus noster, & uia nomen tuum invocatum est super Israël, & super me. Protector noster aspice Deus, & respice in faciem Christi tui, atque utinam, Christe JESV, *hodie, quando suscipere te desidero arentiùs, & amantiùs quàm in omni vita meâ, utinam omnes itelligant, quòd non sit verè alia natio tam grandis quæ haeat Deos appropinquantes sibi, sicut tu Deus noster, non tantùm bsecrationibus, sed his N. & omnibus infirmitatibus nostris, qui oties venis ut cures, ut sanes, ut tuearis me. Si enim tu Deus pro obis, & nobiscum es, quis contra nos? Dicebat ille: fuerunt mi-i lacrymæ meæ panes die ac nocte, dum dicitur mihi quotidie, bi est Deus tuus? hæc & ego recordatus sum, & effudi in me nimam meam, dum toties te edo panem vitæ, & tamen non ti-i uni vivo; toties bibo calicem salutis, & adhuc æger sum. O utiam, utinam in vitâ meâ appareret benignitas tua in nos ex* Applicatio ad Communioné.

 operibus

operibus nostris, & te esse nobis columnam nubis per diem vanitatis, & ignis per noctem sæculi hujus, Amen.

Praxis juvandi Ecclesiam laborantem.

PRIMÒ, statas preces sibi indicere, aut applicare pro Ecclesia Principibus, & iis qui multùm obesse & prodesse bono publico possunt. Sic B. Ignatius ter pro Hispaniarum Rege quotidie coram Domino cum lacrymis supplicare se aiebat, cùm quidam eum commendaret.

Secundò, pro Religiosis Ordinibus; quia florere eos plurimùm Ecclesiæ interest: & hoc pacto per complura sacra numismata particeps quis fit meritorum, ut videre est in variis Indulgentiis.

Tertiò, Sanctos provinciarum hæresi infectarum, & Angelos earum præsides colere atque orare.

Quartò, conferre pro virili ad Seminaria, & catechumenos instituendos & promovendos, & ejusmodi pietatis exercitia, aut per facultates, aut industriam.

Quintò, immunitates Ecclesiæ diligenter tueri, pro quibus etiam fortissimi Martyres occubuêre, ut D. Thomas Cantuariensis, &c.

Sextò, de Ecclesiasticis Prælatis honorificè semper loqui eósque venerari; adeoque id D. Francisco cordi erat, ut diceret prius se sacerdotem obvium, quàm Angelum salutaturum fuisse, si uterque simul occurrisset.

Dignatus es, ut suprà pag. 10.

IACVLATORIÆ.

Psal. 79. *DEVs virtutum convertere, & visita vineam istam.*

Psal. 83. *Protector noster aspice, Deus, & respice in faciem Christi tui.*

Psal. 105. *Memento nostri, Domine, in beneplacito populi tui, visita nos in salutari tuo, ut lauderis cum hereditate tuâ.*

Ibid. *Salvos nos fac, Domine Deus noster, & congrega nos de nationibus, confiteamur nomini sancto tuo.*

DECI-

L
F
G
E
C
B
D
I
Miseremini mei.
Saltem vos amici mei.
O si daretur hora!
Opus quale sit
Ignis probabit 1 Cor. 3.
A
IX

DECIMÆ TERTIÆ IMAGINIS ANNOTATIO.

Miſerere animæ tuæ placens Deo, & defunctorum; ac ſtrenuè virtutem cole.

C*Onſidera ut* A *animæ in Purgatorio à virtute tuâ & precibus opem poſtulent; illis compatere, earumq́ petitionem*, & B *Angeli Cuſtodis admonitionem (ut ille* C *imprudens) noli deſpicere; quia ſicut illarum judicium, ita erit & tuum. Eas itaque adjuva (ut hîc* D *filius matrem)* E *ſacrificiis*, F *orationibus*, & G *eleëmoſynis. O quàm gratum de iis nuntium ferent* H *Angeli! Attende quomodo vel unam* I *horam, ſi daretur, impenderent; & num opera tua ſic expianda non ſint, utrùm ſint* K *lignum, fœnum, aurum, lapides precioſi. Admirare* L *Dei juſtitiam iſta videntis ac permittentis.*

CAPVT XVI.

De ſexto ſtimulo, caritatis erga animas in Purga-torio exiſtentes, ſeu meditatio de Purgatorio.

PVNCTVM I. Conſidera, quomodo eſſes affectus, damnatum te ſcires ut igni interires magnâ cũ confuſione coram orbe terrarum univerſo, & quid non faceres ut illud genus mortis cum alio commutare liceret: ſanè nihil intentatum relinqueres. Et fieríne potest, ut quiſquam credat pro peccatis venialibus tam atrocia ſubeunda eſſe ſupplicia, & tam diuturna; eaque ſæpe parcendo verbo otioſo, aut aliâ quapiam parva mortificatione redimere non libeat? Conſidera, ſi parentes vel amicos videres in illis torqueri cruciatibus quem ſenſum haberes: maximè ſi opem tuam gemitibus & ejulatibus miſerabiliter implorarent, an ridere & deliciari luberet? Audi igitur eos jam clamantes: Miſeremini mei ſaltem vos amici mei: & juva quâ potes oratione, jejuniis, eleëmoſynis. *Aſpira,* ut ſup. p. 10. *Hæccine firmâ fide, &c.* ibid.

Tormenta atrocia animarum.

Iob 19.

PVNCTVM II. Percontare ex iis quæ patiantur & quare: & intelliges Primò, pœnam ſenſus tantam eos pati, quantam nullus unquam maleficus, aut Martyr paſſus eſt in hâc vitâ, ut D. Gregorius & Auguſtinus aſſerunt; imò etiam graviorem quàm ullus in hâc vitâ pati poſſit, atque adeò, ut Cæſarius, majorem quàm à crudeliſſimis tyrannis excogitari queat: & tamen quæ non malitia eorum adinvenit? Secundò, pœnam patiuntur damni, & ſi ſpes hîc dilatæ affligunt vehementer animam, quantum exiſtimas eos percipere doloris, quòd amantiſſimi patris & ſponſi tanto tempore optatiſſimo adſpectu & amplexu fruſtrentur; eoque vel maximè, quòd parvo eam moram dum viverent redimere potuiſſent; quam jam non niſi exquiſitiſſimis tormentis luere concedatur? O quàm triſtis illa relegatio amicorum

Pœna ſenſus quanta. Greg. in Pſalm. 37. Auguſt. de vera & falſ. pœnit. c. 18. Cæſar. homil. 7. Pœna damni.

orum, filiorum, & sitientium ad Deum fontem vi-
um, ad quem tot annis suspirarunt & contenderunt:
ista tamen sunt judicia Dei, & vera. Attamen uti est
eccatorum inter se magnum discrimen, ita etiam pœ-
æ. De quibus Cyrillus sic ait, esse quædam peccata ita
via, ut stipulæ comparentur, cui proinde ignis illatus
iu non potest immorari: alia verò fœno esse similia,
uæ & ipsa non difficulter ignis absumat; sed aliquan-
tardius quàm stipulæ immoretur: alia verò esse quæ
gnis conseruntur, in quibus pro qualitate criminum
iuturnum ac grande pabulum ignis inveniat. *Haccine*
era, ut sup. pag. 7.

PVNCTVM III. Attende ob quæ crimina ista patian-
ur, & videbis vel ob mortalia, quorum condonata est
ulpa; vel ob levia, ut otiosa verba, negligentiam in re-
us divinis, &c. Secundò, quid illi de hujus vitæ vo-
uptatibus & honoribus jam judicent, exquire. Tertiò,
uanta crudelitas esset hujusmodi tribus verbis libera-
e nos posse, & negligere aut oblivisci, & qualiter id te
fficeret si earum loco fores. Enimverò, quid aliud re-
uiritur quo eas liberare possimus, quàm pauculas pre-
es recitare, eleëmosynam dare, Indulgentiam iis ap-
licare? O quàm sedulò hæc illi præstarent, si eis ho-
ula daretur pœnitentiæ, ad redimendum tam justa &
mmania tormenta! Postremò justo Dei judicio scias
venire, ut qui immites sunt erga illas, tales etiam post
hortem suam vivos erga se experiantur; & è contrario
a à divinâ benignitate videri decretum, ut qui ani-
nam è Purgatorio liberat, propè de salute certus sit:
ùm gratissimæ sint piæ illæ animæ, & non cessent in
œlis orare pro eo, quem sciunt tanta bona sibi repræ-
entasse.

Cur ista patiantur animæ.

Magnum salutis præsidium orare pro animabus.

Exercitium pro animabus Purgatorii.

O *Pater misericordiarum, & Deus totius consolationis, mi-
serere animarum istarum, super quas invocatum est no-*

 me.

men tuum: perveniat ad te suspirium earum, aperi aures clementiæ tuæ, & ostende eis faciem tuam, tot annis tantis desiderijs petitam. Iusta quidem sunt judicia tua, & non est iniquitas in eis; verùm misericordia tua super omnia opera tua. Parce, Domine, parce populo tuo electo, & ne des hæreditatem tuam in opprobrium, ut irrideant eam inimici ejus. Concede mihi gratiam, ut orationibus, jejuniis, & piis operibus eas juvare, & ad amplexus desideratissimos perducere valeam. Scio equidem quòd, cùm venerint in regnum tuum, meminerint longè meliùs mei quàm Iosephi pincerna ille Pharaonis: sed & meritò justo judicio tuo eâ mensurâ mihi remetientur homines, cùm hac mortalitate ero defunctus, quâ eis mensus fuero.

Nihil sanè crudelius quàm audire illud: Miseremini mei; & videre fidei oculis flammas voraces & tormenta, nec dignari vel pauculis precibus, aut indulgentiis refrigerare tibi carissimas animas, & quibus ego plurimum debeo. O qualiter illas horas quæ mihi abeunt inanes, traducerent! quantum exiguo tempore quæstum facerent pietatis! Quomodo te susciperent accedentes ad mensam tuam, convivium pinguium & medullatorum, flumina de ventre earum fluerent aquæ vivæ, dum tu, Oceano bonorum, & fons vitæ esses in medio earum. Et ego eheu bibo ex hac aquâ, & sitire iterum possum cisternas dissipatas? & qui possum bonitate tuâ redimere tormenta ista? vereor ne negligentiâ meâ præparem illam mihi. Vtinam vel ex hoc momento incipiam restinguere illas flammas charitate tuâ! Vtinam velut Christina mirabilis, & Odilo amabilis, tibi dignus sim liberare eas per te de ore leonis, & repræsentare eas in lucem sanctam! respice Domine ad hoc desiderium meum, & animarum istarum, ut ego & illæ tibi vivant, & cantare incipiant tibi canticum novum, misericordias tuas fideles, & capere bravium, & videre immensam caritatem tuam, & frui optatis amplexibus, & desideratissimo vultu tuo. Cupio igitur per gratiam tuam sic instituere vitam meam, & deliciis & vanitati sæculi renunciare, ut non veniam in locum tormentorum eorum; sed hoc corpore mortis exutus veniã ad te, ô desiderium oculorum meorum, optata & millies desiderata quies, gaudium, & gloria mea. Amen.

Applicatio ad Communionẽ.

Praxi

Praxis iuvandi animas in Purgatorio.

PRimò, curare quis poteſt, ut piæ fundationes non negligantur.

Secundò, ſtatas quotidie preces & eleëmoſynas ad hæc dirigere, quoties ſe in iter dat, & quoties in publicum prodit.

Tertiò, benefactorum & propinquorum memoriam facere redivivam, & pro animabus eorum orare. Eo fine variis in oppidis nocturnus circuitor pio ritu id monere conſuevit.

Quartò, per cœmeterium eundo, *De profundis* recitare, aut alias preces, & quoties quis ante locum Juſtitiæ pertranſit.

Quintò, ſibi quotannis ſe ſuperſtitem fingere, & facere ſecretò obſequia defunctis præſtari ſolita, uti à pluribus feliciter admodum factum ſcimus.

Sextò, Indulgentias diligenter animabus applicare, & maximæ certè crudelitatis eſſe videtur illud negligere.

Dignatus es, &c. ut ſup. pag. 10.

JACVLATORIÆ.

IVſtus es, Domine, & rectum judicium tuum, ſed reminiſcere miſerationum tuarum antiquarum. Pſal. 118.

Vt quid, Domine, receſſiſti longè, deſpicis in opportunitatibus, in tribulatione? Pſalm. 9.

Vſquequo Domine oblivìſceris animas tuas in finem, vſquequo avertis faciem tuam ab iis. Pſal. 12.

DECIMÆQVARTÆ IMAGINIS ANNOTATIO.

Vide, quàm lata ſit via ad perditionem, & quot, ſi perfectionis ſtudioſus eſſes, animas liberare poſſes.

Conſidera magnum A *pereuntium numerum: quos* B *dæmon invitat, ac latitans ex inſidiis* C *ſagittat harum* D *vanitatum illecebris:* E *mundus trahit impellitq́, per leges ſcilicet ſuas: & ſunt, prô dolor! qui* F *ſponte in infernum præcipites abeant; hos* G *adjuva exemplo, verbo precibuſq́. Eheu! vide quàm infida* H *peccatoris fiducia, tela ſcilicet aranearum, ut eſt Iob. cap. 8. quâ inferni puteus prætexitur. vide ut* I *Angeli omnes ad zelum hortentur: immò ipſe* K *Rex noſter Ieſus iterum (ſi ſit opus) in terras, ut periclitantes* L *animas liberet, deſcendere paratus ſit, ut* M *Carpo quondam Epiſcopo monſtratum, uti refert S. Dionyſius Areopagita.*

CAPVT

K
L
M
A
A
A
E
H
G
G
F
O æternitas.
O æternitas.
B
D
I
X
14

CAPVT XVII.

Meditatio de septimo stimulo, zelo animarum.

COMPOSITIO LOCI, ut in imagine.

ORATIO solita.

PVNCTVM I. Considera Primò, flammarũ vortices : tormẽta, quibus tot animarum millia perpetuò vol- antur, quibusque erepta fuissent, & jam eripi possent lurima, si vel unus aliquis vir Apostolicus iis conver- ndis gnaviter insudaret. Secundò, suspice & vide uantis laudibus Deum honorent beatæ animæ, maxi- io suo solatio & Dei gloriâ: quæ si tibi cordi forent, uantum illam augere, & de animabus mereri posses imadverte; si generoso animo sensualitatem, illosque ios pravos animi motus, N. edomares. Tertiò, attende uanto in periculo sit peccator: verè enim sicut ara- earum tela fiducia ejus. *Hæccine vera*, ut suprà pag. 7.

Attende animarũ pericula, & succurre.

Iob 8.

PVNCTVM II. Quanta sit Dei majestas, quàm di- na ut ab omnibus colatur & ametur. Secundò, quan- opere id ipse desideret, adeò ut exinaniverit semeti- sum, formam servi accipiens, in similitudinem homi- um factus, & habitu invẽtus ut homo, ut velut pastor enignus oviculam humeris suis reportaret. Tertiò, ne- ue hoc tantùm, sed insuper gravissima tormenta, & iortem acerbissimam pati dignatus est, ut redimeret nimas in sanguine suo, & mundaret sibi populum ac- eptabilem, sectatorem bonorum operum. Quartò, ieque id tamen suffecit immensæ caritati ejus, sed, si a necesse foret, iterum pro qualibet animâ de cælo escendere, & ejusdem passionis calicem exhaurire di- naretur, ut salutem consequeretur. vide an etiam ze- im Dei in te habeas, & libenter te tuaque pro salute a- imarum, & Dei gloriâ impendas: an verò ne tantillum uidem de commoditate & existimatione discedere atiaris, ut animæ Christi sanguine redemptæ salvæ ant. *Aspira*, ut sup. pag. *Hæccine firmâ fide*, ibid.

Philipp. 2.

O quanti animam Deus faciat.

Tit. 2.

1.Pet.5. PVNCTVM III. Conſidera Primò dæmonis impro-
Dæmonum bam vigilantiam, quâ circuit tanquam leo rugien-
vigilantia quærẽs quem devoret, & alios quaqua verſus mittit, u
te excitet. animas perdant, & æternis ſecum ſuppliciis involvan-
Excita torporem vigilãti illius malitiâ, & quandoqu-
dem illi ſervi ejus, ſeu homines ſeu diaboli, tam ſi-
ſtrenui in perniciem animarum; non patiare ut in i-
juvandis opera tua deſideretur. Secundò, vide quib-
illecebris dæmon ineſcare ſolitus ſit miſeros mortale-
nempe voluptate aliquâ momẽtaneâ, vel honore, qu-
multâ adſperguntur amaritudine, & nullo pacto exſ-
Matth.25. tiant. Tertiò, expende illa verba, Quod uni ex minim-
meis feciſtis, mihi feciſtis, & quo affectu proximo tant-
in periculis conſtituto ſuccurrere debeas; cùm Redem-
ptor noſter ſibi fieri exiſtimet quod illi factum fueri-
uti hoc ipſum in noviſſimo die coram univerſo orb-
declarabit.

Exercitium zeli.

O *Chriſte* JESV, *Salvator mundi, qui redemiſti nos in ſan-*
guine tuo, & dediſti precioſam animam tuam in morte-
Iſaiæ 5. *pro nobis; reſpice, quæſo, quia dilatavit infernus os ſuum abſq-*
Matth.7. *ullo termino, & lata valdè facta eſt via, quæ ducit ad perdition-*
& plurimi ingrediuntur per eam: anguſta autem eſt via quæ du-
cit ad vitam, & pauci ingrediuntur ad illam. ideò defecerun-
Thren.2. *præ lacrymis oculi mei, & conturbata ſunt viſcera mea, effuſu-*
Thren.1. *eſt in terrâ jecur meum; quia facti ſunt hoſtes noſtri in capite, &*
inimici noſtri locupletati ſunt propter multitudinem iniquita-
tum noſtrarum; & qui ſe debuerant ponere muros pro domo tu-
principes populi tui, abierunt abſque fortitudine.

Applicatio ad Communionẽ. O JESV *Redemptor mi, nónne verum illud eſt, quòd pan-*
tuus quem paraſti mihi, confortat cor hominis, & vinum læti-
cat animam meam? quòd fortis eſt ut mors dilectio tua? eſt ut-
que & ea maximè quâ toties mihi naſci, toties mihi mori, to-
ties in me reſurgere paratus es, & te dare mihi pignus ſaluti-
& infinitæ charitatis tuæ. utinam ea incenſus omnia contemn-

propt-

pter te, & animam meã ponam pro proximo meo, maximè inimicis meis! Offero eam tibi, Domine, pro his, & quibus placet, totum tibi in holocaustum, in tabernaculum infinitæ misericordiæ tuæ, & locum habitationis tuæ. Tu enim dixisti: Ecce ego biscum sum usque ad consummationem sæculi, & æternùm pro mecum eris, quia æternùm diligere te volo.

O vani filij hominum! ô cæci & tardi corde! Si pereat numus, maria trajiciuntur; pereunt animæ innumeræ hæreditas a, & non est qui recogitet corde. Quis dabit capiti meo aquam, oculis meis fontem lacrymarum, & plorabo die ac nocte super terfectos populi mei? Sed misericordiæ Domini quod non sumus nsumpti: quia non defecerunt miserationes ejus, & non repellet æternum Dominus; si abjecit, & miserebitur secundùm multidinem miserationum suarum. Verè enim dolores nostros poristi dulcissime JESV, *& livore tuo sanasti languores nostros. Reordare quòd steteris, & stes etiamnum in conspectu Patris, ut loquaris bona pro nobis; & aperi, precor, oculos cæcorum, ut cognoscant & diligant te; aperi aures surdorum, ut audiant vocem uam, ô Pastor animarum nostrarum, & miserere omnium, uia non est alius qui pugnet pro nobis, nisi tu Dominus Deus noster.* Isaiæ 57. Ierem. 9. Thren. 3. Isaiæ 53.

Praxis exercendi zelum animarum.

PRIMÒ, proximo prælucere exemplo, & diligenter quæ ad proximi, ut dici solet, ædificationem spectant observare. Id verò Ecclesiasticos atque in primis Religiosos omnino facere oportet, ut videant homines opera eorum bona, & glorificent Patrem qui in cælis est.

Secundò, sermones pios inserere, colloquiaque prava, quæ mores corrumpere solent, impedire. Idem de cautionibus judicium.

Tertiò, nullos in domum suam famulandi gratiâ admittere, nisi cum pacto, ut singulis minimùm mensibus confiteantur ac communicent. Idem valere potest in operis adlegendis, in militum delectu.

Quartò, beneficia corporalia homini cõferre, ut aliquid spirituale impetres ab eodẽ. Sic S. Ignatius ad lusum invitatus quẽ ignorabat, ea cõditione lusit, ut victoris arbitrio victus aliquot dies viveret: itaque hominem ad exercitia spiritualia, & viã bonam perduxit. Sic alibi nõ priùs eleëmosynã dari vidimus, nisi post *Adverte quæ sint occasiones pietatis.*

post auditam Christianæ fidei explicationem. Alibi verò Sodales Deiparæ opulentiores singuli pauperem deligebant, quem donarent eleëmosynâ post sacram synaxin perceptam.

Quintò, infirmos, afflictos, carceres & nosocomia visitare iisque pietatem commendare, nunquam enim paratiores sunt ad haurienda salutis monita, quàm cùm adversis premuntur & re juvantur. Neque existimandum hoc dedecere Christianum; qui pauperum solorum suffragio, ut ita dicam, in judicio extremo sciat sese absolvendum.

Adversitate utere ad Zelum.

Sextò, libellos pios donare, & imagines & rosaria: nam & divites, in aliis profusi, hîc negligentes sunt.

Septimò, catechismum, ut suprà dictum est, curare, & scholas ac domos pias pupillorum, viduarum, atque in iis majorem pietatis & animæ quàm corporis habere rationem.

Matth. 10.

Cur pecuniâ tuâ animas non emis,

Octavò, animarum zelatores alere: qui enim recipit & alit Prophetam in nomine Prophetæ, mercedem Prophetæ accipiet. Sic Lusitaniæ Regina à S. Xaverio persuasa est, ut pecuniā in sandalia dari solitam, animarum auxiliis applicaret. quippe hâc ratione qui concionari, docere, catechismum tradere per se nequit, per alium sæpè fructuosiùs præstat. Et quemadmodum qui Ministrum hæreticum aleret ac fundaret, reus esset blasphemiarum & perditionis animarum, quæ inde sequeretur, ita è contrario fieri omnino certum est.

Pij viri in militiam & Magistratū adlegendi.

Nonò, si quis in republicâ constitutus ad clavum à Deo est, ut Magistratum creet, militum delectum faciat; pietatis sciat primam sibi in se atque aliis habendam esse rationem. Quis enim nescit ad Magistratuum mores atque exemplum alios sese componere? Et si nemo tam improbus ferè reperitur, qui populum ac subditos ad impietatem adhortari, vel cogere velit, suoque ad flagitia simul verbo, & exemplo invitare; certè non minùs convenit evitare scandalum, publicumque peccatum. Si enim, quòd verissimum est, exempla trahunt, movent verba; seriò cogitandum, quantum sit flagitium, quod plurimos pertrahit in lapsum, unâque ruinâ involuit. Atque hinc est, quod Scriptura dicat. Exiguo conceditur misericordia, potentes autem potenter tormenta patientur; cùm non raro contingat eos pietate minimè cæteris antecedere, quos dignitate præire videmus.

Sap. 6.

Daniel 4.

Miles bonus quanti sit.

Decimò, quod in Magistratu valet, & ejus electione, multò magis in militiâ. sive de ducibus agatur, sive de militibus. Si enim, præter militarem licentiam, trahat ad crimen ducis exēplum, fieri nequit, quin certum sit pietatis exitium. Cùm autē omne regnum in manu Dei sit, & cui voluerit, det illud; atq; ab illo

o solo victoria speranda sit, perspicuum est, ducis crimen, aut rtutem plurimum ad hanc momenti conferre. Si enim pro- *Iosue 7.* cr furtum unius Acham, castra Israël fusa fuerũt; quid, quæ-, futurum si dux furtis, rapinis, sacrilegiis, luxuriâ atque su- *Iudic. 20.* rbiâ iram Dei in se suosque provocet? Benjamitis castigãdis, luxerant castra Israëlitæ: at quia fortitudine & numero confi-ebant, bis fusi fugatique sunt. Quid futurum, si non præsiden- *Milites boni* â tantùm laboret miles, sed omni propè vitio diffluat? Certè *deligendi.* ducibus percunctari liberet, an à Deo putent victoriam im-trare improbos milites magis, quàm probos? Si hos; videre quidem debent, ut tales deligant, atque quoad possunt, effi-ant. nam cùm illi victoriâ suâ insolescant, & propagent im-ietatis regnum; quid interest Dei, hæresis, an universa impie-s latè dominetur? Corpus spectas in milite, nónne pluris ani-us? ignavo hominem corpore recusas, ac debili, cur impro-um animo, Deoque perduellem assumis? reipublicæ putas u-lem qui sibi inutilis? tibi fidum, qui Deo infidus? vitium vitio, ne ignem restinguere paras, pietatem propagare flagitio; vir-tis regnum, per illius adversarios; Dei amicitiam, per inimi-os ejus; honorem illius, per hos, qui eum crucifigunt, templa-ue animæ suæ & aliorum profanant? In sacris Literis Rex Iu-a victus est, quòd copias cum impio junxisset: quid si ex im- *3 Reg. 22.* robis eas collegisset? Omitto, aut milites securâ ac rectâ con- *Improbus* ientiâ esse fortes, Deumq; cum illis pugnare; aut temerarios *miles exitiũ* alcato Deo, ejusque præceptis non sibi, non reipublicæ, sed ei *reipub.* ui serviunt dæmoni, militare. Observent igitur duces, quales nt ipsi, quas habeant zeli occasiones, & præclarè iis utantur; e latiùs pietate regnet impietas: sciantque paucos bonos lurimis malis Dei gratiâ ac favore longè præstare. Exempla biq; obvia: quis ambigat? nisi qui Deum negarit ultorem esse alorum, bonorum remuneratorem? *Dignatus es,* ut sup. p. 10.

IACVLATORIÆ.

TV autem, Domine, ne elongaveris auxilium tuum à me, ad defensionem meam conspice. Psal. 21.

Erue à frameâ Deus animam meam, & de manu canis unicam meam. Ibid.

Vsquequo, Domine, avertis in finem, exardescet velut ignis ira tua? Psal. 88.

Domine, quando respicies? restitue animam meam à malignitate eorum, à leonibus unicam meam. Psal. 34.

CAPVT XVIII.

De exercitiis ad quæ proficientes stimulantu quorum primum est Mortificatio.

PRimo aspectu horridum nomen est,ut sectio, ustu latio:sed,si consideratur ut medicina, quemadmo dum verè est,gratior futura. Mortificatio enim nihil a liud est quàm ea exercitatio, quâ per Dei gratiam(ab que illâ enim nihil) quod in nobis ægrum est, sanũ fi quod pravum ac obliquum, rectum; quod obscurun perspicuum,quod in viâ virtutis,amarum, suave & ju cundũ,denique,quâ passiones animi & corporis, (qu suâ violentiâ post peccatum originale eam perturbai & evertunt) ratione coërcentur; homo satisfacit pr peccatis,omnes tentationes vincit, ædificat proximo orationes suas efficaces facit, ac tandem ad primævã pacem & integritatem revertitur. *Hæccine vera*, ut su pag. 7.

Quid mortificatio.

Duplex est mortificatio:alia exterior corporalis, al spiritualis.Exterior est,quâ corpus jejuniis,&aliis aust ritatibus cohibetur,& sensus quinque juxta rationis r gulas cõponuntur: de quâ Apostolus,Castigo corp meum,& in servitutem redigo,ne fortè,cùm aliis pr dicavero,ipse reprobus efficiar. Spiritualis verò , q affectiones animi & spiritus circumciduntur.

Quæ ejus divisio. *1.Cor. 9.*

Etsi autem oratio summopere cõmendetur,& vel prima virtus ab Asceticis habeatur,tamen mortificat nõ minùs collaudatur.adeò ut Apost.dicat: Si enim cundùm carnem vixeritis,moriemini;si autẽ spiritu f cta carnis mortificaveritis,vivetis: qui enim Christi su carnem suam crucifixerunt cum vitiis & cõcupiscent suis. Quemadmodum autem mortificatio ad oratio optima via est, ita oratio non tantùm ad mortificati nem ducit,sed impellit,& eam suavem efficit. Ascen itaq; cum sponsâ ad montem myrrhæ,seu mortificat nis,& collem thuris, sive orationis, & exue veter hor

Quæ necessitas. *Rom.8.* *Gal.5.* *Cant 4.*

minem, & indue novum, qui ſecundùm Deum atus eſt: ac quemadmodum ſerpentes pellem veteꝛn inter anguſtias ſibi detrahunt, ita nos exuere moveteres, idque ſponte noſtrâ facere oportet. Ita tan, ut ab aliis etiam oblata mortificatio, velut de ma-Dei ſit acceptanda eo animo, quo medicina à medinanu; quo ſubſidium ad hoſtem ſuperandum à fi-i amico. *Credo tibi*, ut ſuprà pag. 7.

Mortificandus autem imprimis eſt amor proprius, id, quo quis ſuis nimiùm ſtudet commodis; qui etiam teſt objectum habere res ſpirituales, quatenus utiliem & jucunditatem aliquam habent, isque non mis ſæpè noxius, quàm ille, qui circa ſenſuum oblectanta, honores, opes, & alia bona temporalia verſa-. nam cùm perfectio noſtra ſit divinam voluntatem omnibus ſequi: ſi quis affectu illo in obedientiâ difilior ſit, & ſuorum exercitiorum ac judicii tenacior, uè ac magis eſt noxius atque alius. *Quæ præcipuè mortificanda. Amor proprius.*

Effectus hujus amoris narrantur ab Apoſtolo: In noſimis, ait, diebus erunt homines ſeipſos amantes, cu-li, elati, ſuperbi, blaſphemi, parentibus non obediē-, ingrati, ſceleſti, ſine affectione, ſine pace, criminares, incontinentes, immites, ſine benignitate, proditres. protervi, tumidi, & voluptatum amatores magìs àm Dei. Item effectus ejus, pudor ob naturales defeis, vilitatem parentum (nam de Dei offenſa ſolùm defieri oportet) excuſare defectum, tractare quæ ad idem noſtram ſpectant; de aliis contemptim, de ſe ignificè ſentire ac loqui; ea ſolùm quæ dignitatem, æque auctoritatem pariunt ac alunt, affectare; ſtuim adhibere, ac ſe coërcere in publicis, non privatis; rena curare, æterna negligere; honorificè habere, ottere opera pia ob judicia hominum, &c. *Qui effectus amoris proprij.* *2. Tim. 3.*

Contraria autem in remedium adhibenda, ut ſunt, norem fugere, defectus diſcretè aperire, non ſe excue de ſe ſuiſque, niſi neceſſe, nunquam loqui; in iis quę *Quæ remedia.*

ad corpus, voluptuosa & supervacanea non expetere sed necessaria, & in iis (quod in se est) optare voluptate carere. Denique optimum remedium bonâ ac purâ intentione actuali aut virtuali omnia facere non propter proprium commodum, sed Dei voluntatem, & proximi utilitatem, &c. *Dignatus es*, ut sup. pag. 10.

Item mortificanda propria volũtas

Alter defectus mortificatione superandus est propria voluntas, lepra pessima animæ nostræ, quæ etiam bona opera vitiat ac corrumpit. Quare, aiebant Iudæi jejunavimus, & non aspexisti; humiliavimus animas nostras, & nescisti? responditque Dominus: Ecce in die jejunii vestri invenitur voluntas vestra.

Isaiæ 58.

Quid ea.

Voluntas autem propria est, quæ nõ est nobis communis cũ Deo & hominibus, sed nostra tantùm: quando quod volumus non ad honorem Dei, non ad utilitatem fratrum, sed propter nosmetipsos facimus; non intendentes placere Deo, & prodesse fratribus; sed satisfacere propriis motibus animorum.

Qui ejus effectus.

Varii autem hujus effectus: siquidem, ut D. August ostendit, omnia peccata ex eo ortum habent. Est enim homo voluntatis propriæ servus, curiosus, instabilis contentiosus, correctionis impatiens, plenus excusatione, & promptus ad eam, tenax judicii proprii, & voluntatis, aliena imperia detrectans, in communibus segnis privatis commodis sedulus. Credis hæc? *Credo tibi*, ut sup. pag. 7.

Quæ remedia.

Remediũ est Primò, curiositatem refrænare, stabilitatem colere, deniq; verbo vno contraria contrariis curare, & alterius sequi voluntatem; etiamsi Superior non sit. Nunquid enim dicit omnibus Apostolus: Subjecti estote omni creaturæ propter Deum? Hoc enim voluntatem propriam necat, ambitionemq; laudis ac honoris (prolem pessimam propriæ voluntatis) exscindit.

1. Pet. 2.

Item mortificãdus ambitionis affectus.

Tertiò, igitur extirpandus est ambitionis affectus, virus longè gravissimũ, quod etiã fidem labefactat. Quomodo, aiebat Veritas, vos potestis credere, qui gloria

Ioan 5.

invicem accipitis? Nulla enim pestis latiùs grassata est hodieq; grassatur: ob laudem enim & honorem famam fiunt pleraque ab hominibus, ab Ethnicis nnia: siquidē scientia, honores, opes, species, vestiū xus, nisi spectator & laudator sit, contemnuntur.

Statuendū igitur nullum honorem ac dignitatē, nisi ajorū jussio interveniat, aut spirituali Patri videatur, mittere: at verò illius affectum, numquam. Dignitas obedientia, necessitas, aut uberior animæ nostræ aliomque profectus, & divinæ gloriæ amplificatio ita reirat) aliquādo acceptanda: verùm ita ut nullo pacto animus adhærescat. Quemadmodū enim de divitijs citur, ita de honoribus judicandum. Divitiæ ergò & nores si affluant, noli cor apponere: imò honorifica ijs, in officijs, nominibus, locis, ultro ad imitationem omini, defer; humilia elige: virtutes occule, quantum et: ijs operibus tua impende, quæ alios habēt auctos: de rebus tuis ne loquere. Causæ honorem fugiensunt infirmitas nostra, & periculum vanitatis. si quis im quos non habet appetit ardenter, quomodo eos uos habebit fortiter animo abnegabit? si privatus & humili stare adversum vanitatis ventū nequit, quoodo in excelso locatus? unde Bernardus verè paucos t esse, qui alios regant cum profectu; pauciores qui im humilitate. Imò Gregorius, impossibile ait imperctos locum honori dare pro subditorum fructu, & on animo extolli. Ideoque omnes omnino Sancti hoorem defugerunt, Gregorius, Chrysostomus, Martius, Augustinus, Fulgentius, Nicolaus. Vide P. Ariam b. de mortificatione. Quid verò tu censes?

Quarta remedia.

Psa. 61.

Humilitatis praxis.

Honores ut fugiendi.

Bern. ser. in Cant.

Greg. in l. 1. Reg.

Quartum malum mortificatione sanādum, est proium judiciū, altera lepra, ut Bernardus ait, animæ noræ. Quod autem est proprium judicium? quando veim certumq; illud esse judicas quod Superiori, vel (si uperior non sit, aut sententiam & voluntatem non claret) alijs viris prudentibus minimè videtur. Arro-

Item mortificandum proprium judicium.

Basil. in Reg. brev q. 123. Bern. ser. 2. de resurrect. gantiæ enim est, ut Basilius, nolle majoris partis sententiæ acquiescere, & Bernardus: Quæ major superbia esse potest, quàm si unus suum judicium præferat universæ congregationis judicio, quasi solus haberet spiritum Dei?

Quæ remedia. Ad hoc juvat advertere ignorantiam nostram, cujus magnum verè pelagus est; opinionum varietates; passiones quibus excæcatur ratio, & quoties experientiâ comperimus, nos falsos & errore delusos fuisse. Sicut autem in Ecclesiâ, Republicâ, omni cõgregatione hoc vitium omnium est malorum dissensionumque origo, ita etiam gratissimũ est Deo abnegationis hujus sacrificium. Itaque aliorum voluntati & judicio tuum libens accommoda: ut sis filius pacis, & Dei optimi Patris tui. Delige verò Patrem spiritualem, cujus prudentiâ te regi permittas; neque tamen omitte propterea aliorum consilia humiliter exquirere, etiam inferiorum, imò & monita libens admitte: nescis enim, ut Job loquitur, unde tibi oriatur lux in tantis ignorantiæ tenebris. *Credo tibi,* &c. ut sup. pag. 7.

Meditatio de Mortificatione.

COMPOSITIO LOCI. Considera coram te Christum Dominum in cruce omnibus membris vulneratum.

PVNCTVM I. Considera Primò in Adamo statum naturæ integræ, quomodo tum corpus animæ subjacebat, passiones rationi, ipsa Deo: ita ut homo liberè contemplaretur, Deiq; voluntati in omnibus conformis esset, &c. Secundò, per peccatũ omnia inversa esse: neque *Per peccatũ corrupta natura est.* minùs fœdũ, quàm si membra sursum deorsum essent locata. Tertiò, quòd si homo vivere jã velit secundum rationẽ, id est, ut homo (quod ejus unicum est & summum bonum) non ut bestia, mortificatione uti debet: multò magìs si Christianè, si Religiosè: neq; in sæculum relabi. Adverte itaque, per mortificationem hominem

resti-

stitui statui primævo, cùm per eam rationi pareat, le-bus & Deo: & contrà, fugiendo eam, ægrum manere instar bruti, &c. proinde eam diligenter quærere, & mplecti constitue. *Aspira*, ut suprà pag. 8. *Haccine firmâ de*, ibid.

Mortificatione instauratur.

Pvnctvm II. Considera Primò, mortificationem, oluntatẽ, intellectum, aliasque potentias facere sanas, ntegras, perfectas, ita ut rationi pareant, & vetus homo rucifixus in servitutem redigatur. Secundò, quòd viaor nemo possit perfectè desiderio cælestiũ bonorum nflammari, nisi diligẽs sit in reprimendis cupiditatibus orporis, etiã licitis & necessariis. Tertiò, quòd tota juicio sapientium, philosophia, sapientia & felicitas hoinis in mortificatione posita sit: nã homo immortifiatus semper plenus est pœnitentiâ, semper ut mare, aut elut in cribro, ut ait Macarius, agitatur: mortificatus erò in pace summâ est, atq; cælesti vitâ fruitur, humais rebus superior: neque prosperis, neq; adversis fransitur. Quartò, considera Sanctorum solatia, quietem, tiam in magnâ austeritate, & perpetuâ mortificatioe. Quintò, considera quæ passiones te magis fatigent, uibus faciliùs valeas corrumpi, & proponas examine articulari eas tollere. *Credo tibi*, ut sup. pag. 7.

Tota sapientia in mortificatione.

Pvnctvm III. Considera quàm gratum sit Deo morificationis sacrificium; ideò namque Dominus Jesvs, tiamsi gloriosus esset, coërcuit gloriam, quæ ex animâ n corpus redundasset, idq; ut tolerare pro nobis acerissima tormenta & mortem posset; cui proinde humani generis tribuitur redemptio. Secundò, B. Mater llius, & Joannes Baptista atque Apostoli plurimis aderfitatibus exerciti fuerunt; quorum unus sic loquiur: Usque in hanc horam & esurimus, & sitimus, & coaphis cædimur. Martyres verò quo amore & ardorè atienti tyrannos urserunt, ut sese quibus possent nodis affligerent? Tertiò, omnibus Sanctis Domius hunc spiritum mortificationis etiam in minimis

Christi Iesu & Sanctorũ exemplum.
1. Cor. 4.

inſpiravit,ut patet in B Aloyſio & alijs: adeò ut Deo ſit
2. Reg. 23. gratius negligere florem, condimentum, cibum,aquã
uti David, Deoque offerre, quàm mortuum ſuſcitare
Hæccine vera, ut ſup.pag.7.

PUNCTUM IV. Conſidera quàm glorioſũ nobis ſit per hoc exercitium imitari Chriſtum Dominum tanta
Eccli. 23. paſſum toto vitæ ſuæ tẽpore: gloria enim magna eſt ſe-
Matth. 16. qui Dominum, & præceptum ejus eſt: Qui vult venire
Gloria nostra mortificatio eſt. poſt me, abneget ſemetipſum, & tollat crucem ſuam, & ſequatur me. Neque ullũ certius ſignum eſt amicitiæ cum Chriſto JESU, quàm crucem cum eo ferre, qui eſt Rex noſter, & Dominus, ac caput noſtrum. Sic Davide
2. Reg. 15. nudis pedibus egrediente, nullus equum conſcendere
Matth. 16. voluit. Urias noluit divertere in domũ ſuam, cùm Joab
3. Reg. 21. Greg. hom. & arca eſſent ſub pellibus: & quomodo Chriſtianum
34. in Evãg. non pudebit ſub cruce militare, & eam horrere? ducem ac caput habere ſpinoſum, & ſe eſſe delicatum?

PUNCTUM V. Conſidera mortificationem eſſe ſatiſfactionem pro peccatis. Sic Achab, Davidem, alioſque Domino ſatisfeciſſe Scriptura commemorat. Hinc
Greg. Gregorius, Cogitandum ſummopere eſt, ut qui ſe illicita meminit quæſiſſe, quibuſdam etiam licitis ſtudeat
Luc. 7. abſtinere, quatenus per hoc conditori ſatisfaciat. Sic B. Magdalena, & omnes pœnitentes fecerunt. Sciebãt enim Deum omne peccatum punire vel hîc, vel in fu-
Jona 4. turo; niſi nos ipſi puniamus. atque ita, ut in Ninivitis monſtratum, per mortificationem tum à malis hujus vitæ, tum futuræ liberamur.

Exercitium pro ſpiritu mortificationis impetrando.

QVis mihi tribuat, benigniſſime JESU, *ut ſequar te, & veſti-*
Pſal. 87. *gia pedum tuorum? Video te in laboribus à juventute tua*
Matth. 8. *& vulpes habere foveas, & volucres cæli nidos, te autem, Domine mi, non habere ubi caput reclines: & quorſum hæc, niſi ut doceas*
Coloſſ. 3. *me exemplo tuo carnis delicias non amare, ſed mortificare membr-*

a mea quæ sunt super terram? Et quem non invitabit amor i, & suavissima illa vox, Exemplum dedi vobis, ut, quemad- *odum ego feci, ita & vos faciatis? O suavitatem! ô gratiam! amoris vim! Tu summus omnium, imus factus es omniũ: quis c fecit? amor dignitatis nescius, dignatione dives, affectu po- ns, suasu efficax. quid violentius? triumphat de Deo amor; & e superare non poterit? amorem mei non poterit extinguere nor Dei mei?* Ioan. 13. Bern. super Cãt. ser. 64.

Scio quòd qui non odit patrem & matrem, insuper & animã am, non potest tuus esse discipulus. Si igitur te sequi volo, ecce isse me debeo, & perdere animam meam, ut inveniam eam. quid est odisse me propter te, nisi amare te? quid est perdere e, nisi te invenire, id est omne bonum? si abnegavero vanita- m, dabis veritatem; si stultitiam repulero, sapientiam; si mun- & hominum fallacem favorem, tuam gratiam, ut divinæ ım consors naturæ, & maximè quoties ad me venire dignaris, pascere me, & quiescere in me; si mundi flores respuero, regni i sempiterni hæres ero; si delicias, gaudio quòd nec oculus vidit, que auris audivit, neque in cor hominis ascendit, fruar in te. a ut gustare illud nunc incipiam, & desipiant mihi omnia, æ tu non es, da ut in te pane Angelorum omne delectamentum veniam, & sic detester omne creatum solatium ex corde, ita veniam te omne bonum. Luc. 14. Applicatio ad Communionẽ.

O quàm dulcis est fructus, quem de Cruce *tuâ & imitatione lligere nos jubes? Ascendam igitur in montem myrrhæ & in llem thuris, & præ amore tuo faciam, ut manus meæ distillent yrrham primam: cupio enim tuus esse ex toto corde meo.* Qui *item tui sunt, carnem suã crucifixerunt cum vitiis, & concu- scẽtiis suis.* Crucifige *igitur,* Domine, *carnẽ, circũcide præputiũ rdis mei, ut in numero filiorum tuorũ esse possim.* Tu, Domine su, *Salvatoris nomen suscipere noluisti nisi circũcisus: ego lutis recipere non possum, nisi signaculo justitiæ, fidei, & imita- nis tuæ, verâ mortificatione à filiis sæculi separatus. Da mihi, æso, gratiã, Deus meus, ut pro te alligari & mori paratus sim; gaudere, si quãdo dignus fuero pro nomine tuo contumeliam ti. Da semper circumferre mortificationem tuam, ô* Jesu, Cant. 4. Gal. 5. Mortificatio facit filium Dei. 2. Cor. 4.

in corpore meo; si enim complantatus factus fuero similitudin mortis tuæ, spero quòd misericordiâ tuâ similis etiam resurgam in gloriâ per gratiam tuam. Amen.

Praxis mortificationis.

Consecra Deo mortificationes certas.

PRIMA, præter eas quas suprà habes, erit, certo numero, v. g. quinario ad honorem vulnerum Christi, mortificationes offerre, præsertim in materiâ illâ, de quâ examen particulare instituitur, neque cessare quoadusque illud præstiteris. Quemadmodum enim David amore Michol, donec centum capita Philistinorum collegisset, quibus ei desponsa fuerat à Saule, non cessavit eos persequi; ita, ut anima nostra divino amore digna sit; de passionibus, amore nostri, cæterisque hostibus aliquot victorias referre debemus.

Vni tuas Christi meritis.

Secunda est, omnes illas cum Christi passionibus unire, & sic divinæ Majestati offerre, velut in compensationem, & ut membra capiti nostro, duci milites, ac filij parenti simus conformes.

Tertia, catalogum occasionum mortificationis colligere utile est iis, qui Christi crucem in corpore suo semper & stigmata eius cupiunt circumferre.

Certa coram Deo, & curiâ cælesti.

Quarta, cogitet in difficili pugnâ theatrum esse mundum, & coram Deo, ut generosus miles ardua habeat in votis, & gloriosum putet commissum se potiùs cum forti armato, quàm imbelli lixa.

Creatura venenum.
Prov. 23.

Quinta, sæpè cogitet creaturam vinum esse, pincernam qui propinet dæmonem, in fundo cyathi colubrum, & fontem malorum omnium, juxta illud Sapientis, ne intuearis vinum, cùm splenduerit in vitro color eius: ingreditur blandè, sed in novissimo mordebit ut coluber, & sicut regulus venena diffundet. *Dignatus es*, ut supr. pag. 10.

JACVLATORIÆ.

Psal. 30. VIriliter agite, & confortetur cor vestrum, omnes qui speratis in Domino.

Psal 49. *Immola Deo sacrificium laudis, & redde Altissimo vota tua; omnes qui in circuitu ejus adfertis munera.*

Psal. 2. *Apprehendite disciplinam, ne quando irascatur Dominus, & pereat de viâ justâ.*

Psal. 43. *Propter te mortificamur totâ die, facti sumus sicut oves occisionis.*

Prov. 16. *Melior est patiens viro forti, & qui dominatur animo suo, expugnatore urbium.*

CAPVT XIX.

De Passionibus edomandis.

QVemadmodum in parte superiori animæ omnis mali fons est voluntas & amor proprius, ac judi-
um proprium; ita in inferiore passionũ, quæ alioquin differentes sunt, immortificatio. Motus autem animi *Quid passio.*
cuntur passiones, eò quòd appetitus sensitivus com-
otus imaginatione alicujus boni, vel mali, impressio- *Vbi inveniatur.*
m seu immutationẽ in corpore faciat. Duplex est au-
m ille appetitus, concupiscibilis & irascibilis. Concu-
scibilis, qui circa bonũ vel malum absolutè versatur,
is sex passiones habet. Amorem boni repræsentati, *Sex passiones appetitus cõcupiscibilis*
quo desiderium si non adsit; & gaudiũ, si pręsens sit,
omanat: si malum sese menti offerat, mox odium il-
us; inde fuga, si absẽs sit; pòst dolor, si pręsẽs, exoritur. *Quinque passiones appetitus irascibilis.*
ascibilis versatur circa bonum & malum, quatenus
rdua sunt: cujus passiones sunt quinq;. Spes de bono
rduo: audacia cõtra malũ, quod superatu difficile: de-
peratio de bono, quod acquiri nequit: timor à malo, *Quæ passionum objecta.*
uod vinci nõ potest, uti & ira. Passiones istę pro obje-
to habent ea, quæ sensibus percipiuntur; bona inquã
nũdi hujus, quæ aut utilitate, aut gloriâ, aut voluptate
ontinentur. Si quis igitur affectum à temporalibus ad *Quæ remedia.*
eterna trãsferat, passionum suarum dominium nanci-
cetur; hæ siquidem ab illo omnes commoventur. Qui
enim non amat temporalia, non desiderat, non diffluit
gaudio, si affluant; rursus, si contraria accidãt, id est ma-
a, ea non odit, sed, ut Christi servus, crucẽ amat, ut ve-
è utilẽ, salutarem, gloriosam ac jucundam: non fugit,
ed sequitur; non tristatur immodicè, sed cũ Apostolo
n cruce Domini gloriatur, per quã ipsi mundus cruci-
fixus est, & ipse mundo. Similiter spem suã cùm in bo- *Galat. 6.*
no æterno totam collocârit, bona mundi hujus asper-
patur: malũ arduum vitat quidẽ, quatenus ratio dictat,
non tamen audacia perturbatur: nihil desperat, aut ti-

met, quia nihil concupiſcit. Vides remedium omniur paſſionum, eſſe proprij amoris ac creaturæ evacuatic nem, quā amor Dei cōſequitur? Fac igitur ante omni: ut temperatus in te omnino ſit omnium hujus munc bonorum amor: idq; fiet ſi æterna cogites, & hæc flux eſſe multis permixta doloribus, ac fieri nō poſſe, ut qui hîc illis fruatur, & poſtmodum æternis. unde dictū E puloni: Fili, recordare quia recepiſti bona in vitâ tu: Difficile id quidem, maximè in initio, ſed Chriſti exē plo carnem crucifigere oportet, ſenſuumque volupta tes ſpe cæleſtium abnegare: ipſoq; uſu mortificatio it dulceſcet, ut non mors, ſed vita eſſe credatur. Obſerv quod dictum eſt. amorem temporalium, ſeu voluptati aut commodi alicujus, cauſam eſſe perturbationum trahit enim unumquemque ſua voluptas, atque uti i ſaporibus & cibis, eorumque guſtu evenit; ita in alij varij varijs oblectantur.

Amor mūdi ejiciendus ex animo.

Luca 16.

Curioſitas autē inprimis refrænāda in viſu, auditu, &c ut Guilielmus Pariſiēſis rectè docet. quāta enim ejus ſi violentia, patet in omnibus, ſeu triſtibus ſeu alijs ſpecta culis, quibus quantum homo ineſcetur, docet Alipiu apud D. Auguſtinū: etenim cùm ſemel in theatro ſpe ctaſſet, poſtea vix averti potuit. Beatus verò Hugo Lin colnienſis Epiſcopus totos annos quinquaginta mulie rem non aſpexit: nec S. Franciſcus ullā de vultu nôra Quòd ſi metuebant viri ſancti induti loricam fidei, ga leam ſalutis, & omnem armaturam Dei, quid nos pu miliones inermes, de quibus toties hoſtis triumphavit formidare nō debeamus? Sic & auditus coërcēdus à fa bulis, inutilibus, novis; ſic odoratus, cæterique ſenſu ſancto ſui odio, & Chriſti amore mortificandi. Nequ tantùm in magnis, ſed etiam parvis; quid enim magn à turpis rei aſpectu abſtinere? ſed à licitis & parvis continere plurimum eſt. Sic David hauſtum è ciſtern Bethlehem aquam effudit, & Deo ſacravit; qui enim i modico fidelis non eſt, & ſe ſuperare nequit, neque et

Curioſitatis mala.

1. Theſſal. 1.

Mortificatio in parvis laudata.

2. Reg. 23.

Luca 16.

ian

...n in maiori id poterit. Anima autem sic mortificata, ...lut pluma sicca, cælum petit; aliàs madida terreno ...pore deorsum tendit. Fitque demum animæ, in hâc ...lactatione, convivium grande, uti fecit olim Abra- ...m in filii ablactatione, id est spirituali mortificatio-...e. Non enim invenitur Deus in terra suaviter viven-...um. Vt verò ea quæ dicta sunt altiùs imprimantur, ...editationes de his subnexas vide. *Aspira*, ut suprà ...g. 8. *Haccine firmâ, &c.* Genes. 21.

Meditatio prior de Passionibus edomandis.

COMPOSITIO LOCI. Statue te coram Deo, & imaginare velut te circumdari canibus; vel belluas ...urimas in corpore tuo pugnantes, & æternam perni-...em minitantes.

ORATIO, ut suprà

PVNCTVM I. Considera Primò, hominem à Deo sic ...eatum esse, & donatum omnibus suis membris, po-...ntiis & passionibus, ut ad Dei gloriam, & ex eius vo-...ntate, omnibus iis (quia omnia illius sunt) utatur, nisi ...ternùm, non in illo solùm membro, &c. sed toto cor-...ore malit cruciari. itaque præteritam vitam, quando ...xhibuisti mēbra tua servire iniquitati, detestare, & te ...mniaque Deo offer. Cōsidera Secundò, solas has pas-...ones ferè æternæ damnationis causam, & omnium es-... peccatorum fontem, si malè domitæ sint; imò etiam ...orborum corporis, & malorum temporalium. pauci ...nim bonis & mansuetis sunt infesti. Tertiò, vide quas ...erturbationes faciant, nimirum omnes easque maxi-...as, ut patet discurrenti per singulas; ita ut sicut cor-...ori morbos, & mortem humorum adfert perturbatio, ...a animæ passionum. Quare te ad eas edomandas ex-...ita, quantum tibi vita & salus sempiterna curæ & cor-...i est. *Haccine vera, &c* ut suprà pag. 7. *Passionum violentia omnium morborum causa.*

PVNCTVM II. Considera Primò, quàm suavis sit pax ...c quies in eius animâ, qui illas domitas habet; ut patet ...n Adamo. nihil hic timet, sperat; perpetuâ animæ, &

sæpè corporis ſuavitate, quiete, ſerenitate fruitur; quem tanti ſapientes omnes fecerunt, ut omnia, etiã Ethnici præ hâc contempſerint; quam tanti omnes mortales, ut omni ſtudio ad eam contendãt. Quorſum enim mortales implere ventrem, cupiditatem, ambitionis deſideria explere, curioſis opplere rebus intellectum exoptant, niſi ut dicere poſſint animæ ſuæ; Quieſce hîc: Sed fruſtra; cùm ſaturari anima his nequeat: & quamvis omnia poſſideret, nullius tamen certam ac diuturnam ſcit eſſe poſſeſſionem, uſum, aut fructum, tantumque proinde in humano pectore timoris, quantus fluxæ rei eſt amor atque cupiditas. Secundò, conſidera quòd nullus tam ſit dirus hoſtis, tortor crudelis, qui te cruciare ita aſſiduè poſſit, atque hæ paſſiones, cùm intrinſecæ ſint, perpetuæ atque pervigiles: immò nihil ferè nocere poteſt tibi dæmon, niſi harum velut miniſterio utatur.

Omnes quietem animi ubique quærunt.

Tertiò conſidera, hominẽ ad hoc creatum, ut omnibus creatis dominetur, & ſubter eum ſit appetitus ejus per has verò paſſiones. cuivis illũ rei etiã viliſſimę ſubjici, ſi videlicet ei non ſecundũ voluntatem Dei afficiatur. unde talis quaſi amens Deum ſępè, & animæ pacẽ æternã gloriam, & omne bonum abjicit, ut illam conſequatur; & ſi petatur, cur ita inſaniat, ſe ſponte cruciet reipsâ ait, Aliter res iſta quàm cupio, agere me non permittit, illi pareo, aliter non poſſum: conſequi illam debeo. Perſæpè autem viliſſima ea res eſt, à qua ſi prohibeatur aut vi, aut lege, aut mandato, manus tradit hoſti, murmurationi ſe ſubſternit, ac bonorũ omniũ ſuorum oblitus, miſeram trahit vitam; fortunatiſſimus, ſi voluiſſet, futurus. O infeliciſſimum & abjectiſſimũ, qui tot tortoribus ſe dedit in rei viliſſimæ gratiam, & gloriam æternam perdit! Quamvis autẽ non ſemper damnetur, tamen gloriam quam haberet, ſi in eo ſe viciſſet perdit æternam. *Aſpira*, ut ſ. p. 8. *Haccine firma fide*, ibid.

Dæmon paſſionibus noſtris nos oppugnat. Geneſ. 4.

PVNCTVM III. Conſidera Primò creaturas omnes & vi

& vide quomodo si uni per amorem adhærescas, mox
d ideria, spes, timores, fervor, zelus, audacia, ira, si quis
o sistat, in te impetum faciant; & rursus odium cõtra-
ri, tristitia cum desperatione boni. quòd si habeatur
b num optatum, amor, zelus, extasis, unio, inhæsio. nã
pùs amatur res aliqua, quæ amorem sui quasi formam
i primit amanti, velut ignis alij calorem. hunc sequi-
r: desiderium, cum ardore & fervore & languore, si
fui optatis nõ liceat; dehinc spes, timor ac desperatio,
r bonum consequatur, interveniunt; item ira & zelus
& audacia, si quis obstet; & rursus odium, fuga mali, &
t stitia ex carentiâ boni. si autem consequatur, nascitur
d lectatio valdè trahens, fervor, languor, extasis quâ est
nans in re amatâ, liquefactio cordis, ut bonum sub-
itret, viva inhæsio & zelus, timor perdendi, spes & de-
eratio retinendi, odium, fuga & tristitia de malo cõ-
trio. & sic perpetuò agitatur passionibus sex concu-
scibilis, quæ sunt amor, desiderium, gaudium, item
dium, fuga, tristitia; & rursum irascibilis, quæ quinque
umerantur, nempe spes, desperatio, timor, audacia,
a. Cùm igitur quævis res, etiam vilissima, tot te modis
itare possit, abnega omnem creaturæ inordinatũ af-
ctum, & in uno Deo omnem amorem colloca, fonte
nnium bonorum. *Domine Iesu Christe*, ut inf. pag 324.

Quanta perturbatio ex amore rei creatæ.

Amor omnis in Deũ convertendus.

Meditatio posterior de iisdem.

COMPOSITIO LOCI, ut suprà.

PVNCTVM I. Considera Primò, Deũ ut summum
onum & omnis boni fontẽ, ubique tibi adesse, ubiq;
perari, in quo sit summa quies tua, & vide an res ulla
eo te abstrahere possit, quã optes habere aut jam ha-
es, & retinere; an verò cũ Apostolo dicere queas, Quis
os separabit à charitate Christi? Vt verò cognoscas cui
i afficiaris, vide quid sæpius verses animo tuo, eaque
uã sit vilis, amara, turpis, fugax, agnosce. Secũdò, quo-
odo non satiet, sed irritet magis & torqueat, attende.
Tertiò,

Deus ubique adest.

Creatura non satiat.

Rom. 8.

Tertiò, quàm turpe illi ſe ſubdere, & ob eam ſic vel agitari. Quartò, quòd, ſicut nemo ab orbe condito i ullâ re hactenus quievit, neque unquam quieſcere i creaturâ ullâ potuit, ita etiā tu non poſſis in iſtâ, quod que certè neque in morte voles hanc ita dilexiſſe, ne que in judicio *Aſpira*, ut. ſup. pag. 7. *Hæccine firmâ fide, &c* ibidem.

Dæmon amore creaturæ nos vincit. Quintò, quomodo dæmon velut aranea ſedeat i omnibus creaturis, ut ſagittet amore earum rectos cor de, ut patet in Evâ parente noſtrâ à ſerpente delusâ Cogita verò te primò à dæmone, poſtea ab omnibu ſupradictis paſſionibus, deſiderijs, ſpebus, deſperatio nibus, averſionibus, timoribus, irâ, antequam habeas & poſtquam habueris, agitandum; ſi dæmon ullius re amore te vulneraverit, & ſimilem ſibi effecerit. Simile

Pſal. 113. enim, ait Propheta, illis fiant qui faciunt ea. Neque re fert parva, an magna res ſit. multi enim pereunt & op

Gregor. primuntur arenâ, ut ait Gregorius, qui grādia vitarun Sextò, conſidera quid ab iſta re tibi deſideres? volupta tem? atqui nónne animus paſſionibus perturbatus ve

Nota. rè eam non guſtabit, ſicut ægro cibi non ſapiunt? & ec ce meliorem in Deo ad manum habes ac paratam. Cu câ non frueris ſine noxâ? *Credo tibi*, ut ſuprà pag. 7.

PUNCTUM II. Conſidera Primò, quo modo Deu fons omnis boni, in te hactenus cōtinuò miſericordi

Beneficia Dei attende. ſuæ rivos per beneficia innumera ſiverit & ſinat fluer itaque in eo omnes paſſiones merge, ſit ille timor tuu ut Jacob ajebat, ſit ille ſpes tua, cùm ſolus juvare po ſit: ſit amor tuus & deſiderium cùm ſit omne bonum nihil oderis, niſi quod ei repugnat, qui omnia conti net, & ſolus bonus eſt: cùm neque quidquam nocer

Stultitia filiorum ſæculi. poſſit, ſine eo; neque quidquam te extra eum beare Conſidera Secundò, quid ſit quòd hæc tu & pleriqu omnino homines non apprehendant. Faſcinatio ocu lorum & intellectus, & inſania maxima: cùm enim pa cem & quietem in creatis habere nequeas, & nihil hi

per

rfectè,vel diu habere possis, quæ dementia te nolle
bere, vilissimis rebus abnegatis,omnia,id est,Deum
ssidere per amorem,hîc & in æternum! Tertiò,etsi
bere posses, & frui omnibus creatis aliquamdiu;ta-
n si pacem quæras nónne omnino,aliquando ea
negare oporteret? Cùm enim omnibus creaturarum
siderijs id solùm agatur, ut animus quietus sit,idque
ri omnino nequeat; tum quia extrema gaudij sem-
r luctus occupat; tum quòd unâ re habitâ,crescat al-
ius desiderium,ut in hydropico;tum quòd innume- *Abnegatio*
sint creaturæ, & frustraneus idcirco omnino labor; *necessaria.*
negare omnia, etiam seipsum necesse est,ut trãquil-
as & pax animi inveniatur:si tamen ea tibi, uti omni-
s proposita est. Accedit, quòd dum habetur,unà cũ
ssessione ejusdem timor nascitur, eoque major, quo
; carior. quare igitur omnibus abnegatis, per com-
ndium pacem non quæris cum Deo & in illo? Cur
n erubescis, aut detrectas fœdam ac turpem mendi-
atem à creatis cum opprobrio & molestiâ summâ
ercere? *Aspira*, ut sup. pag. 8. *Haccine firmâ,&c.* ibid.

PVNCTVM III. Considera quæ opus sint ad passiones *Remedia*
imi tui superandas, id est,hostes tuos crudelissimos. *passionum.*
imò, certè necessarius est generosus animus,qui istis
bus terrenis & vanis subdi nolit. Secundò,sensuum
stodia diligentissima; per hos enim,ut portas hostes
trant,qui longè facilius repelluntur,quàm expellun-
r. Tertiò, cogitare Deum, omne bonum, sibi adesse,
in eum omnes affectus convertere. Quartò,vanita-
n & vilitatem rerum omnium assiduè expendere,
de deinde quorsum in Baptismo mundo renuncia-
ris; certè ut sæcularia fugeres, non tam corpore
àm desiderio, firmaque voluntate serviendo Domi-
,omnibus diebus vitæ tuæ. *Dignatus es*, ut sup.pag.10.
l *Domine* JESU, ut inf.pag.324.

Medi-

Meditatio prima de Odio sui.

COMPOSITIO LOCI erit; cogitare teterrimam v
raginem, velut puteum abyssi; omnia mala e
ctantem, talis nempe est amor sui.

ORATIO, ut suprà.

Luc. 14. PVNCTVM I. Considera Primò illa verba: Qui n
odit patrem & matrem, insuper & animam suam, n
potest meus esse discipulus. Secundò, quomodo is q
Amandi qui nos exercent. aliquem odit, erga eũ afficiatur, & quòd ita etiam q
se odit, erga se affectus sit. nam in malis illatis sibi ga
det, & inferentes amat, uti contra hostem suum cõs
rantes: alios sibi blandos, ut hostem foventes, non m
gnopere amplectitur. Tertiò, vide quàm innumera d
sideria amor hic gignat in te, & quàm ampla sit seg
odium hoc exercendi, ac detestare hunc amorem t
dicens cum Seneca: Major sum, & ad majora geni
Senec. ep 66. Amor sui. quàm ut mancipium sim mei corporis. His te excita
viator, & aspera amplectere, eosque qui ea tibi of
runt; & contrà suavia aspernare. *Haccine vera*, ut s
pag. 7.

PVNCTVM II. Considera Primò, omnia peccata,
Origo malorum. per consequẽs omnia mala mundi, nasci ex sui amo
Nemo enim honoris ambitione, aut luxuriâ peccat, i
si quia commodum suum amat: unde qui perfectum
dium sui habet, liber est ab omnibus peccatis. Secu
dò, attende & appende, ô Christiane, eundem amor
tui Christum tuum crucifixisse. Nónne verè Aposto
dixit, peccator sibi metipsi filium Dei crucifigit? qu
odio tui satisfac Deo, & Christo JESU pro te ex infin
charitate crucifixo. Nónne satis est semel eum pro
mortuum, ut ei vivas, & beatus sis? Tertiò considera
morem sui, velut teterrimam lepram, & diaboli c
racterem; odium verò sui Christi discipuli nota,
ut in Sanctis, eorumque gestis apparet. *Credo tibi*,
suprà pag. 7.

PV

PVNCTVM III. Conſidera, cui iraſci ſoleant homines, ilicet hoſti capitali: talis eſt volũtas tua, & amor tui. ſt enim proditor venenũ propinans, ſuperbiſſimus & uculentiſſimus miſerorum oppreſſor, bellorum omium in animâ tuâ & ſeditionis auctor, ſpoliator boorum, Dei & animæ interfector. hæc omnia amori i tribuere quivis poteſt, ac ſic eum deteſtari.

COLLOQVIVM cum Chriſto crucifixo, qui nos ſic dixit, ut à planta pedis uſque ad verticem non eſſet in o ſanitas. *Domine Ieſu Chriſte*, ut inf. pag. 324. *Iſaia* 1.

Meditatio II. de Odio ſui.

COMPOSITIO LOCI, ut ſuprà.

PVNCTVM I. Conſidera Chriſtum JESVM, conulcatum ab impijs in domo Caiphæ, quamque hoc ongè pejus faciat amor ſui; & quàm indignum, viliſſium mancipium, id eſt carnem, Deum, Regem regum eſſum dare; & tu eum amas, & non ſuccurris? tu hæc ides, & aut rides, aut non lacrymaris? Secundò, tuum oſtem crudeliſſimum eſſe carnem, & quàm turpe, ım velle præ amico, qui ſanguinem ſuum nobis dedit, iligere; inſidiatorem admittere, Dominum excludee; viliſſimæ rei, utpote vermi fœtido, carni tuæ, plus onoris & favoris tribuere, quàm ſummæ Majeſtati. *ſpira*, ut ſup. pag. 8. *Haccine firma, &c.* ibid. *Amor ſui Chriſtum peſſumdat.*

PVNCTVM II. Conſidera, Regem ſapientiſſiıum Chriſtum JESVM, qui cùm poſſit alijs mille ıodis ſalvare mancipium, tamen ad oſtendendam nmenſam charitatem, voluiſſe pro mancipio, & quiem ſibi injurio, mori, & omnia quæ homo pati poteſt, olerare, vitam humilem & pauperem agere. Túne æc credis, & intelligis? Secundò conſidera, mancipiũ lud contrà quærere vbique ſua cõmoda, ut poſſit Re- & Patri inſultare. Tertiò, etiã filios ex Rege cõceptos l eſt pia deſideria, in gratiam hoſtis adulteri trucidare.

Quartò

Quartò, amantissimum tui Regem quasi abs te ope
poscere, ad ulciscendum hostem suum, & tuum; te v
rò, non tantùm eam non præstare; sed hostem fove
Heb.6. in delicijs habere, cum eo Regis tui cædem (crucifi
enim sibi Deum, ut dixi, peccator) tractare. hæc omn
amori tui, ac sensualitati applica, & detestare, ac veh
menti amore complectere Deum omne bonum tuu
Domine IESV, ut inf. pag. 324.

O quàm turpe Spiritum servire carni!

PVNCTVM III. Considera Primò, te constare anin
preciosissimâ, & corpore vilissimo. Secundò, quàm tu
pe saccum vermium, corpus inquam tuum, quod
velut brutum, dominari animæ tuæ: & quanta stulti
pro æterna animæ ruinâ, hostem momento recreare,
corpus simul cum animâ perdere in gehennæ ardo
bus perpetuò cruciandum! *Haccine vera, &c.* vt sup. p.

COLLOQVIVM, ut suprà.

Meditatio III. de Odio sui.

COMPOSITIO LOCI, ut suprà.

Amor sui dæmone pejor.

PVNCTVM I. Considera Primò, quot dæm
nes nobis insidientur, quæque mala hominibus passi
inferant. Secundò, nullum tamen adeò potentem
infensum quàm amorem tui, neque quidquam tibi
mundo magis nocere. Tertiò, omnes alios vinci, si
morem tui viceris. Detestare eum igitur, & recreati
nes, voluptatis illecebras, carnisque blāditias, ac sin
attende quàm bonus Israël Deus his qui recto su
corde. *Credo tibi*, &c. ut suprà pag. 7.

Anima voluptas propria quærenda.

PVNCTVM II. Considera Primò, brevissimam e
sensuum voluptatem, & quanto diuturnior & pot
ea, quā anima de Deo & virtute percipere potest: p
sertim cùm anima tantopere afficiatur eâ recreatio
quæ jumenti sui est. Secundò, attende impossibile ut
que frui; hîc ventrem & ibi implere mentem. Tert
etiamsi omnia concedas, tamen tantùm irritament

fo

re non ſatiandos appetitus, ſed plura petituros; &
iæ dementia hoſti tribuere, ut plura tribuas, & ſervi-
tem indies duriorem ſibi facere? *Haccine vera*, ut ſup.
g. 7. Quartò, quòd ſi voluptatem hanc momenta-
am rejicias, æternam te habiturum, & in præſenti
iam ex rectè facto majorem, quàm ex voluptate ju-
inditatem.

PVNCTVM III. Conſidera Primò, quàm cæcus ſit *Carnis affectus cæcus.*
rnis affectus, quàm turpis, & quanto cum diſcrimi-
: quis ſe cæcæ & furioſæ carni mancipet, ejus ductum
quatur, cùm lumen rationis homo habeat. Secundò,
pende carnem, & ejus amorem omni virtuti repu-
iare, cùm ea ardua ſit, ac radix illius, ut vulgò dici-
r, amara; illa verò ſemper commoda ſectetur. Ter-
ò, conſidera quantum in amore Dei creſcere cupias,
ntum in hoc decreſcendum; nec poſſe utrumque in
imâ conſiſtere. Quartò, conſidera quomodo Chri-
us JESVS carnem ſuam odio habuerit, & expende hæc
rba: Qui vult venire poſt me, abneget ſemetipſum, *Matth. 16.*
tollat crucem ſuam, & ſequatur me: & videbis adeò
ceſſarium eſſe odium ſui, ut Religioſi ac verè pij no-
en non mereatur, qui non imitetur. Vide jam an di- *Galat. 2.*
re poſſis, Chriſto confixus ſum cruci; & excita te ad
iorem Domini tui.

Domine JESV, ut infrà pag. 324.

editatio prior de Curioſitate, inſigni progreſſus in viâ Domini impedimento.

COMPOSITIO LOCI erit conſiderare animam no-
ſtram velut arcem, habentem portas quinque,
ibus plurimi hoſtes inſidientur.

PVNCTVM I. Conſidera Primò, qui actus curioſita-
ſint ex S. Bonaventura. Curioſus, ait, non curanda *Bonav. ſpec. diſcipl. c. 5. ſigna curioſitatis.*
rat, neceſſaria negligit, & ſui oblitus aliena conſide-
t, notat & explorat: ſi quod inſonuerit verbum, an-
lat ſollicitus ad ſciendum, & honeſtate poſtpoſitâ id

ab invitis, & celare forsan volentibus inverecundè re quirit; locis sibi non concessis, congregationi, & col locutionibus Fratrum se ingerit non vocatus; cùm eum abesse putaveris, adest impudens lateri, adest auri ut nec secretum valeas occultare sermonem; observa angulos, vagis circumspicit oculis, hæret ad singul quæ occurrunt, communes obsidet transitus, superve nientium & forensium gaudet occursu; rumoribus, & sæcularibus verbis hauriendis & referendis intendit res sibi non deputatas curiosè revolvere non quiescit Secundò, quàm turpia hæc sint attende.

DOMINE JESV CHRISTE, ut inf. pag. 324.

PVNCTVM II. Considera signa domitæ curiositati esse, nec domi nec foris oculos inconsideratè conjice re, nisi vel ob necessitatem, vel honestam recreatio nem; (nunquam tamen in mulieres figendus est aspe ctus) aliena non explorare, ex objectis piam aliquam considerationem capere. Secundò, finge te Christum Dominũ, vel beatam Virginem videre per omnia con tinentem: & vide quàm illis moribus dissimilis sis, & ad imitandum te accende.

Credo tibi, &c. ut sup. pag. 7.

PVNCTVM III. Considera Primo, hanc vitam, & *Sensus cur dati à Deo.* sensus datos ut Deum cognoscamus, & ea conquira mus quæ nobis necessaria sunt ad salutem; unde colli gendum quantum erret qui animam affectibus fœdis & noxiis imaginibus rerum deturpat. Secundò, consi dera hostes nullâ ratione ingredi in nos posse, seu arcem animæ nostræ, nisi per curiositatem sensus nostri inde bitè pateant. Tertiò, quòd, sicuti facile est, contra hoste extrà positos sese tueri, ita sensibus custoditis omnia in *Temporis habenda ratio.* tus fore secura. Quartò, brevissimum est tempus vitæ nostræ. Vnde seriis & utilibus quibus cælum compare tur danda opera; & quàm turpe malle de nominibu disputare, nova inquirere, videre velle, &c. quàm ani mam inferno eripere, & se nosse. *Haccine vera*, ut su. p. 7.

Medi

Meditatio posterior de eadem.

COMPOSITIO LOCI, & ORATIO, ut suprà.

PVNCTVM I. Considera Primò, quid ex omnius curiosis hactenus visis vel auditis habeas. Secundò, quid haberes si longè plura & omnia nosses, si te ignoras & Deum ac viam ad illum. Tertiò, attende perfectè nihil ab hominibus percipi posse, sed omnia velut per cansennam videri. unde nullius animalculi naturam omnino capimus. Quartò, cogita inquietudinem summam curiosi, pericula & molestiam: & contrà quietem eius qui in Deo uno omnia habet, & studet curiositati coërcendæ. Audi Sapientem: Proposui in animo meo quærere & investigare sapienter omnia, quæ fiunt sub sole. hanc occupationem pessimam dedit Deus filiis hominum, ut occupentur in eâ: & agnovi quòd in his quoque esset labor & afflictio spiritus, eò quòd in multâ sapientiâ multa sit indignatio: & qui addit scientiam, addit & laborem. *Fructus curiositatis.* *Eccles. 1.*

Aspira, ut sup. p. 8. *Haccine firma*, &c. ibid.

PVNCTVM II. Considera Primò, quàm stultum te aliena frivola curare, dum de vitâ tuâ agitur, eaque sempiternâ. Credis & intelligis, & sapis? Secundò, eum sapientissimum in cælo fore, qui cũ S. Benedicto sapienter indoctus fuerit, rerum, scilicet, curiosarum. Considera Tertiò, omnem delectationem, quam ex creatis haurire potes, in Deo plenissimè te reperire, & purissimè. Quartò, frustrà te conari satiare animam insatiabilem visis & auditis, cùm nec satietur oculus visu, nec auris auditu. Quintò, considera ut curiositatem Bethsamitarum Dominus punierit morte, in omnibus qui arcam adspexerant. Sextò, in Paradiso Evam curiositate tentatam ac victam, nos in hoc miseriarum pelagus deturbasse. *Aliena stultè curat curiosus, sua negligit.* *1. Reg. 6.*

Haccine vera, ut sup pag. 7.

PVNCTVM III. Considera Primò, frustrà aliquem *Sensus mortificandi.*

conari ad contemplationem aſcendere, niſi refrænet ſenſus ſuos, ideoque dictum ſponſæ: Averte oculos tuos: illi enim me avolare fecerunt, & quantum id damnum ſit, attende. Secundò, numquam curioſè perfectionis Dei, ejuſque judicia & facta ſcrutanda. Scrutator enim majeſtatis opprimetur à gloriâ; nunquam, ut in fide fit, rationes quærendas eſſe præcepti, ut propter eas operemur. Dæmonis hæc eſt vox & inveſtigatio: Quare præcipit vobis? At verò ſilet Abraham, nihil inquirit, nec quò eat, cùm abire juſſus è terrâ ſuâ; neque de filii ſtirpe, cùm eum ſacrificare juberetur; neque Iſaias, cùm nudus incedere; nec Jeremias, cùm catenis gravatus; nec Ezechiel, cùm ut in latus incumberet mandatum accepiſſet.

Cant. 6.

Prov. 25.

Ratio mandati non eſt inquirenda.

Iſai. 2.

COLLOQVIVM fiat ad Deum, in quo omnes Sancti omnia vident, cum affectu magno amoris & abnegationis omnis affectus erga res curioſas.

EXERCITIVM.

DOMINE JESV CHRISTE, *in quo omnes theſauri ſcientiæ & ſapientiæ abſconditi ſunt; utinam noverim te; noverim me, & noverim voluntatem tuam: illa enim ſola ſcientia ſufficit mihi, quâ in æternum ſapientiſſimus eſſe poſſum, & cognoſcere te, videre te, ac poſſidere in te omnia; eo plura ac perfectiùs, quo minùs me hîc vana curioſitas in diverſa diſtraxerit: unum enim eſt neceſſarium, & hæc eſt vita æterna, ut unum cognoſcamus. Hæccine vera ſunt? hæccine vivâ fide credo? & quâ crederem, ſic vivo, cogito, loquor, & operor coram te, & in* *ſpero, ô ſpes unica, & te amo, ô infinita bonitas hîc mihi præſentiſſima? Credo, Domine, adjuva incredulitatem meam, ſpero in te ſolo, & ſcio, non confundar, vanitas enim vanitatum, & omnia vanitas, & ſicut amore tui ſuper omnia doleo, quòd offenderim te, ita toto corde amo te ſuper omnia. Et an aliquid Nulli me ſeparare poterit à te, ô* JESV, *ô vita, ô amabiliſſima charitas, ô omne bonum Deus meus, Deus cordis mei & omnia! Quid nunc, anima mea, quæro altiora & fortiora me ſcrutari? cur o*

Eccli. 3.

convertam ad vanitatem, & non ad te ô JESV, *unde solùm niet auxilium mihi? Sed, eheu! dum per negligentiam terra rdis inculta spinas & tribulos germinat, quia in seipsâ non innit requiem, foris cogitur, evagari anima nostra; & dum à sui rcumspectione torpescit, incuria sui curiosam in alios facit. Et rò spectacula vana, & scientia, quid corpori præstant, quidve ima? Satiari enim non potest, neque in ullâ creaturâ quiesce- sed in te solo, in quo omnia sunt. O felix anima, cui tu unus omnia, & quæ in te videt omnia, & à te accipit, & ad te dirigit nnia Deus cordis mei, & omnia.* Bern. serm. de 7 donis, Idem serm. ad Cler.

Praxis.

CRVTARI quisque debet primò, quo maximè oblectetur, & trahatur, ut mortificationem adhibeat. Deindè observare luptatem, uti notum est, per sensuum portas ingredi, itaque eas maximè excubandum, ut in limine primo hostis repel- ur, v.g. offert sese visui aliquod objectum delectabile, mox nor, ac deinde concupiscentia seu desiderium inardescit: & ctâ magnâ opus ut superetur: si autem desiderium seu ignis e, seu serpentis caput non admissum, si inimicus clausis ostiis accessu prohibitus fuisset; in pace anima permansisset: sed m fieri nequeat, quin in usu rerum humanarum, maximè si rtæ illæ non custodiantur, subrepat hostis; explora illum, an nandus sit: vide dolonem, quo te, ut Joab Amasam, perimere pit, aspice sub veste, sub specie creaturæ sagittantem hom. sic enim moderaberis facilè affectum; neque species te cipiet, neque in objectum laqueum, seu muscipulam trahet: d si eâ re sit utendum, separabis preciosum à vili, aculeum, e quod noxium est, à melle: quodque tibi non libet solùm, d etiam licet, ex creaturâ usurpabis. Magnum verò discrimē ter justum & impium in ejusdem rei usu: ille temperatè at- e invitè eâ utitur, & æterna habet in desiderio: hic fertur equus & mulus absque intellectu, æternaque sunt illi in fa- dio. *Explora quæ delecteris & custodi portas sensuum.* *Hostis latet sub creaturâ.* *Vsus rerum varius.*

Postquam ergo sic quis restitit amori inordinato creaturæ, oque evasit etiam periculo cautior; revocare licet & juvat il- d in memoriam, sibiq; repræsentare, ac rursum generosè re- llere id quod malum est. Et quanquam hæc pugna cogita- onum utilis sit, quâ quis se disponit ac parat ad futura, animo o coram Deo repræsentando præterita; quòd ex actibus his scatur virtutis habitus; longè tamen utilius in occasione se- exercere, v.g. quandò se offert vel quæritur occasio injuriæ, *Mortificationis quærenda occasio.*

 contem-

contemptus, inediæ, incommoditatis, mortificandi gustus, cu piditatis &c. Neque illud quod dictum est de cogitatione revo canda valet in re carnali, aut gravi odio, aut simili affectu ve hementi: in illis siquidem victoria fuga est, seu avertere cogi tationem & omnem illius admonitionem.

Meditatio utilis. Praxis alia mortificationis passionum hæc est. Primò, medi tatione frequenti animum à voluptate, & sensuum oblecta mentis, tanquam iis quæ infra hominis dignitatem sunt, a lienum reddere. Huc spectant meditationes de vitiis capita libus.

Oratio cre-bra. Secundò, habere considerationes certas in promptu, & ex empla, quibus se, una cum prece, in occasione sustentet, ani mumque lapsantem ac nutantem roboret & confirmet.

Affectum suspendere. Tertiò occasione se offerente suspendere primò affectum, sei pedem aut manum, ne statim injiciatur, & explorare an bo num, an utile quod offertur. Quis prudens in tenebris manun aut pedem temerè ponet, ubi spinæ, ubi sordes, ubi contagioni multa pericula?

Quartò, implorato Dei auxilio ex ejus amore & odio nostri contrarios actus virtutis facere: si verò res necessaria sit, au utilis, bonâ intentione eam admittere, non solâ voluptate.

Quintò, revocare post victoriam cogitationem præteritam & lustrare unde periculum & lapsus; ac prudenter aliquotie coram Deo & curiâ ejus (ut dixi,) refutare; unam occasionem vel plures quærere, & aliquo numero Domino consecrare, a sic capitibus Philistinorum [id est, mortificationis actibus] a morem Dei promereri.

Dignatus es, ut sup. pag. 10.

CAPVT XX.

Deliberatio de Mediocritate tenendâ, auxilio pri mo in viâ Dei.

ANIMA. O Sapientia æterna, ô via, veritas & vita JESV Christe, dirige gressus meos in semitis tuis & errantem ovem reduc ad ovile tuum. Ecce velut in bivio hæreo: illinc sese aperit ad honores via; hinc ad tutam & quietam vitam semita: illuc mundus & ami ci, aut protrudunt aut provocant; huc mea me felicita & exemplum tuum invitat, & verò, aspirante grati tuâ, sequendum esse mihi propono. Nonne enim serv

tu

ii ſumus & filii? atque idcirco æquum, ut hoc tantùm pectemus quid in tuâ familiâ, id eſt Eccleſia, à nobis eri velis, quia tua voluntas ſola ſancta, beneplacens & erfecta. Tu ſiquidem pro munere, ad quod, vocas, ſo-is potes largiri vires & gratiam; eamque tum largiri oles, quando quis non ſumit ſibi honorem, ſed à te, ſi uando vocatur tanquam Aaron eum ſuſcipit. Hæc nim una beatitudo noſtra ex voluntate tuâ vivere, & perari. Quis enim homo eſt, qui ſciat viã ſuam, quam nere debeat? Neſcit, neſcit homo finem ſuum, neſcit iam in quâ ambulet. Ergo doce me facere voluntatem tuam, & vias tuas edoce me, & gratiã largire ut ſe-uar, & perſeverem uſque in finem, & ſalvus fiam.

Rom.12. *Deus dat gratiam ſecundùm munus.* *Eccleſ.9.* *Pſalm.142.*

CHRISTVS. Verumtamen conſiderare te oportet, & ùm ſignatum ſit ſuper te lumen vultus mei, rationis rutinâ expendere, quam viam eligas: ſic enim accedes d me, & illuminabere; ſic aſcendes ad montem Do-mini tui, & docebo te vias meas, & ambulare diſces in emitis meis. Attende verò primò, quid ſit honor & ignitas, fama & nominis celebritas, ob quam multi, ethnici potiſſimùm, vitam etiam libenter prodege-unt; certè nihil aliud, quàm teſtimonium excellentiæ, uod quibuſdam cærimoniis externis exhibetur, ſi-ut laus verbis. quæ autem excellentia eſt vera niſi irtutis?

Ratio audienda & homini. *Quid honor.* *Quid laus.*

Aſpira, ut ſup.pag.8. *Haccine firma*, ibid.

HOMO. Nulla alia, quin & ea ſola nobilitas, etiam ethnicis, & ſolæ veræ opes: nam opes per ſe non eſſe onore dignas, neque nobilitatem, patet: ſicut nec ha-æ, nec arma ſunt honor militis; ſed objectum ſunt & nſtrumentum. ſi autem miles neque haſtam ferre, ne-ue vibrare, niſi in ſuum & cognatum ſanguinem ne-uit, dedecori illi eſt potiùs & damno; honori verò ſi s benè uti noverit & utatur.

Quæ vera nobilitas.

CHRISTVS. Idem vides de omnibus bonis externis icendum. quis enim perduellem, improbum, divitem

ſeu nobilem non judicat honore indignum? illis igitur neque honor verus opibus aut ſplendore, neque famulorum etiamſi bonorum agmine paratur. Imò verò non magìs his tales illuſtrantur, quàm ſi gemma in ſe malè colorata inter alias pulcras, aut inter pulcerrimas aves noctua collocetur, aut inter opulentos, & ſplendidos pannoſus: hæc enim omnia æſtimanda ſunt, non prout oculis patent hominum, ſed ut oculis meis, quibus omnia patent.

Externa non reddunt hominem meliorem.

HOMO. Video perſpicuè: quæ rei alicui, aut homini non inſunt, eum meliorem reddere non poſſe, neque venuſtiorem; ſed verâ ſapientiâ (quâ viri in omni republicâ illuſtres evasêre) verâ pietate, juſtitiâ, fortitudine, honoris contemptu, honor meritò paratur: ab illis etiam ſuos Ethnici celebrârunt Scipiones, Alexandros, Catones, Cæſares. Qualiter verò tu æſtimes, qui pauperes dicis beatos, & perſecutionem patientibus regnum tribuis, & contemptibilia mundi eligis ut confundas fortia, & cùm in formâ Dei eſſes, temetipſum exinanîſti formam ſervi accipiens; Tu, inquam, æterna ſapientia & verbo & exemplo nos miſeros, & cæcos mortales docuiſti.

Nota benè.

CHRISTVS. Vides igitur, honorem, dignitatem, non eſſe niſi vanam alterius imperiti æſtimatoris æſtimationem, quam an habeas ſcire nunquam poſſis, quamque indies millies, ſi velit, alter deponere poſſit. Dixi imperiti æſtimatoris: nam prudentior homini nihil tribuit, ſed mihi cujus ſunt bona omnia; dignitates verò per ſe deſpicit, etſi tamen jure meritoque omnem poteſtatem in alijs veneretur, maximè ſi virtutem illi videat conjunctam.

Vanitas honoris mundani.

HOMO. Si verò ea deſit, cùm virtuti honor deferatur, cærimonia illa illuſio potiùs eſſe videtur, perinde ac ſi nigro dicatur quòd ſit albus, & claudus rectus prædicetur. Sæpè autem fit (quæ maxima calamitas eſt) ut virtus parto honore deperdatur; cùm honores mu-

tem-

nt mores, ut dici solet, sed raro in meliores, ut in Sau-l, Salomone, & omnibus ferè Regibus Juda apparet: que adeò bonis hisce ferè mali gaudent, iisque po-ıntur. Existimo sanctâ tuâ providentiâ id fieri ne mo-antur pedes justorum dum pacem & gloriam pecca-rum vident; de quibus Propheta tuus dixit: Existima-m ut cognoscerem hoc, & labor est ante me, donec trem in sanctuarium tuum, & intelligam in novissi-is eorum. *Aspira*, ut sup. *Hæccine firmâ*, &c. pag. 8.

Christvs. Sanè, si homines dignitatum onera ex-enderent, non facilè eas alicui inviderent; quid enim li qui iis honorantur, aut onerantur potiùs, præstare on debent? sanè id quod dux militi, præire scilicet rtute, & robore, sæpè protegere, fortè etiam alere, ut astor, imò & animam pro ovibus exponere. Nónne nim periculo pastoris oves pereunt & rapiuntur? Ad-e ingratitudines, murmurationes, æmulationes, eoq; ajores, quò sæpè magìs integrè munus geritur, ita ut illena beneficia etiam à parente collata, uno negato mnia obliterentur. Sollicitudines vide, quibus etiam gravari meus Apostolus ajebat, & neminem scan-alizari, quin etiam ureretur; neminem infirmari, uin etiam infirmaretur. Jam considera, suaderésne teri ut ad honores hos graderetur? Nónne diceres ementiam, honoris, id est incertissimæ rei, causâ, se liis mancipare, obnoxium facere ut omnibus iis satis-at; cùm tamen impossibile sit, unum aliquem omni-us, aut per omnia vel uni satisfacere? Nónne ergo gregia tibi insipientia videtur, cùm possit homo quie-ıs & tranquillus vitam agere, tempestati se commit-re? clavum etiam suscipere imperitum in tempestuo-mari, & gratìs pro omnium capitibus vadem se sta-ıere, cū securus in navi ludere possit? Quis in acie at-lli supra omnes vult, ut ab hostibus appetatur? Quis ro aliis (quod omnes in dignitate, quique aliorum ıram gerunt, patresfamilias, aliique faciunt) sponde-

Dignitatum onera.

Incommoda.

2. Cor. 11.

Nemo placere potest omnibus.

Pericula ambitionis & vanitas.

Nota simile.

re, qui ipſe ſolvendo non ſit? alterius ſarcinam ferre qui ſuam nequit? me Deum ſuum pro alijs placare velle, cùm pro ſe non poſſit? alium ignotâ ſibi viâ ducere & quæ ignorat ſæpè docere? alium è luto extrahere, cum ipſe non raró altiùs inhæreat? *Hæccine vera*, ut ſup. pag. 7.

HOMO. Hæc video omnia omni dignitati communia, ſeu ſæculari ſeu Eccleſiaſticæ; huic tamen magis ideoque longè ampliùs ab eo qui te Dominum timet fugiendam eſſe. O dementiam! ô inſaniam mortalium hæc ſcire, & palpare, & non ſapere!

CHRISTVS. Porrò ſi in horâ mortis jam te eſſe fingas & hæc enarrata conſideres; nónne obſtupeſces, poſſe fieri, ut aliquis ad dignitates & honores adſpiret, niſi ſit inſipiens? Et ſi in judicio te ſtatuas, quem ſenſum horum habiturus es? ibi veri honores humilibus decernentur, & qui reliquerunt omnia, ſedebunt ſuper ſedes duodecim judicantes duodecim tribus Iſraël: de quibus Bernardus ſervus meus dixit: Hæ ſedes ſunt ambiendæ, hæc pulpita toto conatu exquirenda; at humana ambitio humi tantùm locatas ſedes quærit, in cælis conſtitutas non novit. Infelix ambitio quæ magna ambire non novit! O quàm perſpicuè toti orbi tum vanitas ambitioſorum, & honorum etiam non ambitioſè quæſitorum apparebit; neque petetur in illo theatro quis quid geſſerit muneris, ſed qualiter geſſerit quod ſibi impoſitum fuerat: ibi pauper & inglorius honorabitur à me, ſuperbus & opulentus deſpicietur, & ejulabit dicens: Ecce hi ſunt, quos habuimus in deriſum, ecce quomodo computati ſunt inter filios Dei. Et verò, ſi honores quærendi, cur non potiùs momentaneum contemnendo, æternos amplecteris & certos.

Qui honores ambiendi.

Matth. 19.

In judicio non quid, ſed qualiter geſtum ſit attenditur.

Sap. 5.

Credo tibi, ut ſup. pag. 7.

Honores breves hujus vitæ.

HOMO. O quoties hîc honores adepti, vix eos aſpexerunt, & perierunt; ſpreverunt alii, & æternos à me nacti fuerunt! Sic narratur de viro religioſo, qui cognovit ſe damnandum graviter fuiſſe, ſi Epiſcopatum ſuſcepiſſe

pisset, & te audio dicentem: Potentes potenter tor- *Sap. 6.*
enta patientur. Quanto potiùs esset nomen scriptum
se in vitæ libro, in fastis æternis, quàm in mundo hoc,
ortis theatro, perituris mox vocibus resonare? Quid
iò est, quòd Sancti omnes tam sollicitè refugerunt
onores, adeoque etiam mori petierunt potiùs quàm
sciperent? Aut illi erratunt, aut ego si secùs facio.

Credo tibi &c. ut sup. pag. 7.

CHRISTVS. Expendebant illud, rapinam esse Deo li honorem & gloriam debitam ambire; atque altè ud imbiberant; Qui hominibus placent, confusi nt, Deus sprevit eos. *Honores ambire rapina.* *Psalm. 52.*

HOMO. Imò tuus Chrysost. Mirum, ait, si aliquis reorum potest salvari, etiamsi necessitate compulsus ofcium susceperit, ut Saul, ut Aaron: de quo illud; Neo sumit sibi honorem, nisi qui vocatur à Deo tamuam Aaron. Et verò si appetat, eo ipso videtur indiguis dignitate, quo ipsam ambit: insuper gratiâ tuâ, ô eus, & auxilio, cùm tamen illo maximè indigeat; tu nim superbis resistis, & humilibus das gratiam, atque a omnes secum periculo subditos exponit. *Chrysost. super ep. ad Hebraos, ca. 13. hom. 34.* *Hebr. 5.*

CHRISTVS. Hoc est quod metuebant tantoperè ancti, & amici mei maximè, dum se in hoc sæculo vet exilio, aut carcere, aut pœnitentiæ loco esse consierabant, ideoque cum timore, & tremore salutem am operabantur: ubi ambitiosus non suam tantumodò gravi periculo, sed etiam exponit alienam.

Haccine vera, ut sup. pag. 7.

HOMO. Imò Ethnici prudentiores me confundunt, onorum culmina fugientes, & privatam vitam eligens, beatum illum appellantes, qui procul negotiis & blico foret. Quot enim casus, ruinæ, strages maiorum? ut verè stare in excelso diu vix quisquam posvideatur. Pax certè, ut video, suavissimum bonum imæ nostræ, nunquam ab ambitioso, raro etiam honoribus pleno possidetur; servi sunt omnium, *Pace caret ambitiosus.*

omnium

Vide Greg. 4 Moral. omnium judicia metuunt, invidiâ & cupiditate tor quentur. Cùm verò omni Christiano ad quietem in ternam & publicam quoad potest, & veram liberta tem tendendum sit, quantum status permittit; plan ambitio maximè detestanda, ut video, & fugienda est *Ambitionis mala.* unde enim in consiliis etsi pravis, pertinacia? unde de tractiones, adulationes? ferè omnia ex ambitione nas cuntur, aut honorum, aut vanæ opinionis; & gravissi mo scelere, sæpè ob punctum, ut dicitur, honoris, res publica tota, multorumque salus periclitatur, boni *Bern. 3. l. de Considera- tione.* impediuntur, foventur mali, Deique gloria & hono despicitur. O ambitio, exclamavit rectè Bernardus, am bientium crux! quomodo omnes torquens, omnibu places? nihil acerbiùs cruciat, nihil molestiùs inquinat nihil tamen apud miseros mortales majus est ac cele brius. *Credo tibi &c.* ut sup. pag. 7.

Matth. 11. CHRISTVS. Sed quid magìs valet quàm quod ego præbui humilitatis exemplum? Discite, dixi, à me, qui mitis sum & humilis corde. vis tu meus discipulus esse *Luc. 11.* ergo audi & sequere; audi, Væ vobis hypocritæ, qui amatis primas cathedras, & vocari ab hominibus Rabbi.

Gregor. Ambitio apostasia. HOMO. Imò audio ambitionem à sapientibus etiam apostasiæ speciem vocari, & æstimari; sic sanè tuus Gre gorius: Toties in apostasiæ crimen Prælatus labitur quoties præesse delectatur. & rursus, Quoties homini bus præesse desidero, toties Deum præire affecto; hu miliavit enim semetipsum Dominus, factus obedien usque ad mortem. & fierine potest, ubi tu Deus te hu milias, homo se exaltet?

Hæccine vera, ut sup. pag. 7.

CHRISTVS. Si jam commemorem beneficia qua largior homini, ut humilis sit & obediens mandatis meis; quid magis æquum, quàm ut me imitetur? quid magìs rationi consonum? sed, quod indignissimum est, qui non habet nisi propositam sibi vanitatem, be

nefici

ficiis meis eam accendit, illisque in odium mei
itur.

Homo. O vanitas vanitatum! quæruntur, eheu! fru-
stà aquæ istæ, neque enim sitim explent; tu verò sola
ietas, tu solus sufficis. utinam, ô fons vitæ, sic saperent
mines, ut potiùs sitim à te tolli omninò & esuriem
tarent, quàm illius fomenta, id est, res desideratas
stularent!

Christus. Porrò quàm indignum hominem aliis præesse velle, ex hoc disce, quid si enim in aulâ Regis le mancipium coram eo vellet munia distribuere, si potiora deligere, an æquum, an gratum foret? *Turpe servum velle dominari.*

Homo. Tuum certè est, ô Sapientia, quæ attingis á
ne ad finem fortiter, omnia suaviter disponere. Tuum
familiam tuam regere; summi architecti, lapides or-
nare; per te Reges regnant, & legum conditores ju-
a decernunt. Et quæ impudentia, vilissimum homun-
onem hîc tantum sibi assumere, vel præsumere, ut
ideat familiam tuam ordinare? certè aut derogare sa-
entiæ tuæ ambitiosum, aut bonitati diffidere planè
deo. Tu nosti quos elegeris, & in manu tuâ corda
egum & Principum. Fiet semper, & fiat in omnibus
nctissima voluntas tua.

Christus. Nónne & tibi mea in Josepho provi-
entia manifesta evasit? attende ut illum è carcere
vexi ad regnum, & Davidem de pòst fœtantes assum-
si? Te itaque mihi committe, & omnem sollicitudi-
em projice in me: neque te deseram in æternum.

EXERCITIVM.

Non est consilium contra te, Domine, tibi ergo me totum committo, omnemq; sollicitudinem in te projicio, tu is quos elegeris; sufficit mihi invenire gratiam in oculis tuis; eque quidquam de manu tuâ requiro, sed jacto in te cogitatum eum, & cum sollicitus sis mei, omnem mei curam in te proji-o. Tu nosti quid expediat gloriæ tuæ, nolo quidquam aliud, Resignatio.

quàm

quàm fieri sanctißimam voluntatem tuam; sed in vocatione qu vocatus sum permanebo, & recumbam in novißimo tecum loci donec dixeris mihi: Ascende superiùs. O utinam hîc latere po sim, & fulgere in cælo; hîc esse parvus, & ibi magnus! imò etiam magnus non forem, nunc melius mihi est tecum humilem vita agere, quàm habitare in tabernaculis peccatorum; melius ti notum esse, quàm vulgò; tibi similem, quàm mundo; vestigia tu sequi, quàm Luciferum imitari; in humili stare, quàm ex al ruere; tibi aßimilari, quàm omnem mundi gloriam poßideri

Pium propositum. *Peream potiùs, quàm ego ambitione meâ impediam sana consili excludam fortiores, prudentiores & me meliores, aut iis detra ham, aut primas deposcam.*

Psalm. 115. *Protestor coram te, Domine, & curia tuâ cælesti, servus tu sum ego, & filius ancillæ tuæ; meliusq; esse novi servire tibi, quàm vanitati; perire, quàm peccare in conspectu tuo. Fiat igitur in om nibus sanctißima voluntas tua, & concede mihi gratiam, ut por tare poßim improperium tuum, & eligere abjectus esse in dom*

Bernard. serm. 6. super Psalm. Qui habitat. *tuâ, neque ulli velle placere nisi tibi. Ambitio enim subtile malum secretum virus, pestis occulta, doli artifex, mater hypocrisis, livo ris parens, vitiorum origo, criminum fomes, virtutum ærugo, ti nea sanctitatis, excæcatrix cordium, ex remediis morbos crean generans ex medicina languorem. Quantos hæc pestis nequiti supplantatos, turpiter dejecit, ut cæteri quique, quos latuit occul tus effossor, subitò expavescerent ad ruinam! quantos trudi fec in tenebras exteriores, veste spolians nuptiali, & virtutum exer citio, & fructu pietatis evacuans!*

Applicatio ad Communioné. *Gloria certè in confusione eorum, qui sic terrena sapiunt. No veniat anima mea in consilium eorum, qui despiciunt consilium tuum, ô Sapientia æterna. In nidulo meo moriar, & ascendam i palmam, & apprehendam fructus ejus. Quæ autem illa, nisi t arbor vitæ, & vita mea? Inclinasti enim te à summo cælorum, & inclinas brachia tua, ut amplectar te, & ego, ego miser, accedam ad cor altum ut exalteris à me? non permittas dominari mih superbiam, Domine mi, cui servire toto corde desidero, & cum e intimo corde tibi dedicem hoc templum cordis, oculi tui sint die a nocte aperti super locum istum habitationis tuæ, vel melius vilij*

sim

i hoſpitii tui, quod non dedignaris, etſi cœli cœlorum te non ca-
pint; neque deſpicis, ô ter maximè Deus, etſi anguſtum; neque
rſaris etſi per ſuperbiam immundum, tu qui mitis es & hu-
lis corde. Eheu quid magis indignum? quid deteſtandum am-
ùs? quid graviùs puniendum, quàm ut videns te Deum cœli,
vulum factum, ultrà apponat homo magnificare ſe ſuper
ram? Intolerabilis impudentia eſt, ut ubi ſeſe exinanivit ma-
as, vermiculus inflettur & intumeſcat. Bern. ſerm. 1. de Natal. Domini.

Credo tibi, ut ſup. pag. 7.

CAPVT XXI.

Meditatio de Superbiâ.

COMPOSITIO LOCI. Conſidera & imaginare coram te barathrum inferni, omneſque inferorum uciatus ab unâ ſuperbiâ eſſe profectos.

ORATIO, ut ſuprà.

PVNCTVM I. Conſidera Primò, ſuperbiam eſſe ap- titum inordinatum excellentiæ in temporalibus aut ritualibus, quo quis majorem ſe facit, & fieri vult àm re ipsâ ſit: id verò tam ſtolidum, quàm ſi pumi- indignetur, quòd gigas eſſe negetur, aut veſtis hu- ; ſibi non aptetur. Ideoque aptè Chryſoſtomus ho- il. 59. in Matth. Nihil certè arrogantiâ atque ſuperbiâ jus, quæ mentis quoque vires naturâ hominibus nceſſas ita dejiciat, ut amentes ex prudentiâ ac ani- o ſtolidos efficere videatur. Nam ſi quis, cùm ſtaturâ bitum non ſuperat, inſtar montium, imò altiorem putet, ac ideò ſe quaſi montes exceſſurus erigat, nul- n aliud argumentum ſuæ inſaniæ quæremus: ſic m inflatum videris hominem, qui meliorem ſe cæ- is arbitretur, contemnique opinetur, ſi cæteris ho- nibus conferatur, nullum jam aliud ſignum vecor- e hominis exquiras: tanto quippe ridiculoſior illis , qui naturâ inſaniunt, quanto ipſe ſibi ſponte hunc rbum injecit. Et pòſt pauca: Certè quaſi vile man- ium & miſerum captivum diabolus eum abduxit, agitatque

Quid ſit ſuperbia.

Chryſoſt. hom. 59. in Matth.

Dementia ſuperbi.

Superbus diaboli mancipium.

agitatque verberibus, & mille contumeliis quocur que velit. *Aspira*, ut sup.pag. 8. *Haccine firma*, ibid.

Secundò, cogita oriri illam ex sui ignorantiâ, & ve stultitiâ, ut ex allato exemplo patet. Hinc fit ut mul sibi deberi falsò existimet, multa licere, atque ita n legibus paret, neque beneficijs gratitudinem reddi quia nemini se debere existimat, cùm tamen debe omnibus; imperia excutit, leges ac regulas parvi pe dit, aliis imperare affectat, imperiosè agit. Conside igitur pro remedio qui hæc legis, quid tibi arroge quid ambias, quid tibi post tot peccata deberi exis mes. Ut autem id noveris, vide etiam atque etiam qu fueris, quid sis, & eris.

Cuivis omnia mala accidere possunt.

Tertiò, considera, nullum esse in mundo malu animi, aut corporis, quod tibi contingere non poss imò, si rectè judices, non debeatur. nonne enim æqu est, ut creatori à te illatam contumeliam omnis vlcisc tur creatura? Admirare igitur Angelos, ac Deum i primis, te tolerare, quem factis ipsis blasphemas, conterere Christum etiam Dominum, qui talem abs moribusque tuis sustinet contradictionem, & in s scholâ humilitatis ignaviam, & illiberalitatem, ac co dis duritiem, quòd ipsi pulsanti renuas aperire. Sic creaturas cæteras digredere.

Contritio.

Credo tibi, ut sup.pag. 7.

PVNCTVM II. Considera te, ut creaturam, Deo p rere debere; ut Christianum, Ecclesiæ, ut civem, R publicæ: imò, si rectè judicas, omnibus obstrictus nam qui Deo per peccatum est injurius, omni etia creaturæ consequenter est contumeliosus; unde er gloriari potes? Secundò, cogita talem te verè esse, qu lem æstimat Deus. Expende igitur, qualis coram eo s ob opera mala plurima, bona pauca, eaque imper cta, ut meritò te ulceri comparere possis. Tertiò, com para te cum bestijs quoad corporis qualitates; non reperies te iis longè inferiorem? ingenio verò non s

Vide quantus coram Deo sis.

in dæmonibus inferior es, imò etiam pejor, ob fre-
quentem post tot ac talia beneficia recidivam. Quid
ergo futurum, si damnatis ob pauciora longè quàm tua
sint crimina, te comparaveris? quid, si Ethnicis tam se-
dulis in virtutis studio ac dæmonum profundo cultu?
Haccine vera, ut sup. pag. 7.

PVNCTVM III. Considera quàm Deo sit odiosa su-
perbia. Primò, ex Scripturæ testimonio, quæ ubique
superbos ac oculos sublimes detestatur. Odibilis enim
coram Deo est & hominibus, & initium omnis peccati
superbia: qui hâc infecti sunt, despicit eos Dominus
in mente cordis sui. Neque tantùm Deo odiosa est, sed
hominibus: adeò ut Scriptura dicat melius esse humiliari
cum mitibus, quàm dividere spolia cum superbis. Cer-
te, ut August. nulla ferè est pagina sanctorum librorum,
in quâ non sonet quod Deus superbis resistit.
Haccine vera, ut sup. pag. 7.

Secundò, considera supplicia superborum hîc & in
futuro. O quàm terribile exemplum Luciferi, Adami,
Amani, Nabuchodonosor, &c. Tertiò considera servi-
tutem duram superborum, vitamque angoribus & sol-
licitudine plenam, timoribus & spebus variè contur-
batam, eamque penitus detestare. *Credo tibi*, ut suprà
pag. 7. Quartò, considera ob gravissimum peccatum
superbiæ, justo judicio hominem tradi in servitutem
luxuriæ, ac aliorum vitiorum omnium. siquidem bo-
norum spoliatrix est superbia; atque, ut Gregorius, vi-
tiorum regina superbia; cùm devinctum planè cor ce-
perit, mox illud septem principalibus vitiis, quasi qui-
busdam suis ducibus devastandum tradit; estque evi-
dentissimum signum reproborum, ut humilitas ele-
ctorum. Considera postremò ignominiam superbi in
novissimo: judicium enim durissimum his qui præ-
sunt fiet, exiguo autem conceditur misericordia, quan-
do potentes potenter tormenta patiuntur. O quàm du-
ra erit subsannatio, quâ dæmones superbo insultabunt,

Deo odiosa superbia.
Eccli. 10.
Aug. doct. Christ. lib. 3. cap. 13.
Esther. 7.
Dan. 4.
Basil. Const. mon. c 10.
Lib. 31. Mor. c. 17.
Greg lib. 34. Mor. c. 18.
Superbiæ ignominia, signumque reprobationis.

dicẽtes; Tu vulneratus es ſicut & nos, noſtri ſimilis eff-
ctus, detracta eſt ad inferos ſuperbia tua! O JESV, p. 34

Meditatio de Humilitate.

COMPOSITIO LOCI. Imaginare te velut recens e nihilo creatum, nudum atque inermem, omn buſque deſtitutum, coram Deo ac curiâ ejus, & ante plurima peccatorum præcipitia, poſt te & undique plu rimos hoſtes impellentes, ſubtus infernum apertum ſuprà cælum & cæleſtem curiam te ſpectantem.

ORA Dominum, ut tibi veram humilitatem cord largiatur.

PVNCTVM I. Imaginare te, ut in loci compoſition jam dictum, & diù inſiſte, & demum aſpira dicens *Haccine firma fide,* ut ſup. pag. 8.

Humilitas quid ſit. Deinde, conſidera humilitatem eſſe virtutem, qu homo ex ſui cognitione ſibi vileſcit, humilemque ve rè ſeſe exiſtimat, ex eo quod eſt ex ſe; quid verò illud utique nihil: ex nihilo enim homo eſt, & in illud rel beretur, niſi nos ſuſtentaret Dominus, qui portat om nia verbo virtutis ſuæ; imò in longè pejus quàm nih lum volveretur, id eſt, peccatum, omniũ malorum gr viſſimum. Nunc vide, an ſic te æſtimes; ſi enim aliqu *Galat. 6.* exiſtimes te eſſe, cùm nihil ſis, ipſe te, ut loquitur Apo *Homo nihil habet à ſe.* ſtolus, ſeducis. Credis hoc & verè? Secundò, cogit cùm tu nihil à te, quid ab alio habeas, à Deo, homin bus, cæteriſque creaturis. detrahe illa & ſepara à te a *1. Pet. 5.* liena, eſſe, tuum vivere, & intelligere; redde ea: & qu ſupererit tibi? nihil ſanè. ibi igitur ſiſte, ut te ipſum n veris, & diſcas humiliare te ſub potenti manu De *Humana miſeria.* Tertiò, conſidera te ipſum ut aliquid es, diem ortus t vitam & exitum illius, & cognoſces verè viliſſimum miſerrimum eſſe in omni ætate. Quid enim fuiſti? nih Age verò, quid nunc es? inſpice corpus, quid niſi ſacc ſtercorum, ſcaturigo ſordium & vermium? inſpice an mam; ſecundùm intellectũ, plenam erroribus & mu

tâ ign

ignorantiâ, ut penè de nullâ re bonâ rectè judica-
possit; secundùm voluntatem, ad omnia bona se-
nem, ad prava verò plurimùm pronam & inclinatam.
ónne enim omnium peccatorum capitalium in te fo-
item habes, ac radicem sæpiùs pullulantem, & con-
ipiscibilis passiones ardentes experiris? irascibilis ve-
in bono segnes? Quid dicam de memoria? eheu!
iàm multâ vanitate fœdatur? Quartò, aspice, quæso, *Pericula.*
rum iterumque mala quæ te circumstant, ut in Loci
mpositione dictum est, præcipitia peccatorũ in quæ
die incidere potes, præterita verò sicut onus grave
avata super te, dæmones undique te oppugnantes,
fernum subtus te hiantem, cælum apertum, ac judi-
m exspectantem. *Hæccine vera*, ut sup. pag. 7.

Quintò, considera quid futurus sis: certè secundùm *Quid futurum post mortem.*
rpus post tempus breve, morbosque, & miserias ex-
austas plurimas, esca vermium, usque ad diem novis-
num. Subsiste paulisper, ô lector, & descende in se-
ulcrum vivens. Quid tunc proderit superbia, gula, lu-
uria, &c? Deinde quid secundùm animam futurus sis,
empe post errores & longam spiritus afflictionem, &
eccata, morte mulctaberis, & reus ad Judicem trahe-
, salutis incertus, ejusque sententiâ cremandus, ut mi-
mùm (pauci enim plenè hîc purgantur) in Purgato-
ignibus. Et fieri potest ut extollas in altum cornu *Psalm. 74.*
um, ac loquaris adversus Deum iniquitatem, tu va- *Iacob. 4.*
or ad modicum parens, qui hodie es, & cras nõ com-
rebis? *Aspira*, ut sup. p. 8. *Hæccine firmâ fide, &c.* ibid.

Pvnctvm II. Cogita te ex te nec posse, nec scire *Hominum ignorantia.*
uidquam, sed Deum omnia operari in omnibus; te
rò instar pueri, qui nec se attollere, tueri, stare, nutri-
, neq; hæc ab alio postulare possit. Credis hoc & ad- *Matth. 11.*
uc superbis? & unde? disce ab amantissimo Jesv mitis
se, & humilis corde; omnia illi, tibi verò nihil adscri-
. ille enim lux est illuminans omnia, tu velut laterna *Homo instar laterna.*
quâ si lumen ponatur, non lucet ipsa, sed lumen: imò

verò hoc ipſum obſcurat, quòd arbitrio Domini ubivis locari poteſt. Diſce ergo eſſe humilis corde, ab humillimo JESV. Huccine redacti ſunt omnes theſauri ſapientiæ & ſcientiæ abſconditi in te, Domine mi, ut hoc pro magno diſcamus à te, quoniam mitis es & humilis corde? Itáne magnum eſt, eſſe parvum, ut niſi à te qui magnus es fieret, diſci omnino non poſſet? ita planè; non enim aliter invenitur requies animæ, niſi inquieto timore digeſto, quo magna ſibi erat, quando ſana tibi non erat. *Credo tibi*, ut ſu. p. 7.

Aug. de S. virginitate.

Imperfectio hominum.

PVNCTVM III. Conſidera aliarum perfectiones creaturarum, quodque præ cæteris nihil habeas, ſed plurima tibi quæ alij habent deſint, & in multis ab iis ſupereris, etiamſi forſitan in uno ſuperes. Quid igitur in victu, veſtitu, (quem nemo precioſum petit niſi ut videatur) officio, loco tibi conveniat, attende; ne, ſi jam plus tibi tribuas, digniori quid præripias in bonis, in honore, munere, in judicio confundaris, & jubearis noviſſimum locum tenere. Invenies certè, ſi rectè attendas, omnia infima tibi convenire.

Hæccine vera, &c. ut ſuprà pag. 7.

Itaque ſicut rideremus, ſi viliſſimus ruſticus præ Rege ſeſe extolleret, aut ſi quis magnum ſe putaret, quòd in monte ſtaret; ſic nónne meritò ridebere ſi altiora te quæſieris, ſi te propter dona Dei extuleris, Chriſto ſe humiliante & miniſtrante? Gaude igitur, uti Sancti omnes, tui contemptu; fateare eum tibi deberi, aliis honores, privilegia, omniaque officia: tu de nullo querere de quo omnis creatura meritò, ſed inprimis Deus graviſſimè queri poteſt. Et tu ſi te velim æſtimes, nónne foret indignum, ſi talis nolis haberi, dici, tractari? hypocriſis iſta foret & iniquitas, ſi enim alios meliores & ſapientiores judicas, nónne eos honore prævenire, non contriſtare, non judicare, ſed de omnibus bene te ſentire ac loqui oportet, & iis optima quæque deferre? tibi deteriora eligere, nulla privilegia vendicare, numquam dolere

dolere si alius tibi præferatur, de te sentiat malè.

Credo tibi, &c. ut sup. pag. 7. O JESV, ut inf. 343.

Secunda Pars.

PVNCTVM IV. Considera multitudinem peccatorum tuorum quæ in contumeliam Domini perpetrasti, & disce esse parvus in oculis tuis. Si oppugnet & elevet vanitas, horum memoriâ te libra, & recole gravissima quæque, ob quæ æterna supplicia promeritus es; de quibus etsi fortè reconciliatus, nunquam potes esse sine metu, cùm nescias amore an odio dignus sis. *Peccatorum multorum.* *Eccle. 9.*

Credo tibi &c. ut sup. pag. 7.

Secundò considera in quanta peccata adhuc cadere possis, non est enim peccatum quod facit homo, quod non faceret alter homo, nisi creator hominis ruentem in præceps sustentaret. in lubrico enim stamus, & præcipiti monte, & eheu! undique impellimur; at vel maximè pondere nostro. *Haccine vera,* ut sup. pag. 7. *Aug. hom. 15. d. 50. homil.*

Tertiò considera quòd certus non sis an ullum Deo gratum opus feceris. quis enim novit sensum Domini? & ecce justitiæ nostræ sunt velut pannus menstruatæ; & cùm omnia fecerimus, servi inutiles sumus; An forsan donis Dei extolleris? audi, quantum crescunt in te dona, tantum crescit donorum ratio. Túne eam dignè reddere potes? Quid ais? Quartò, considera nihil te posse boni præstare per te, sed esse velut terram proferentem spinas, nisi semen in te sit gratiæ Dei; age verò, quoties illud suffocasti, & cùm centesimum reddere deberes, minimum Tulisti? Quintò, actiones tuas percurre, & nullam deprehendes, in quâ te arguere non queas, aut non queat ille qui scrutatur corda & renes. *Nescimus an ullum opus Deo gratum.* *Rom. 11.* *Isaiæ 64.* *Lucæ 17.*

Aspira, ut sup. p. 8. *Haccine firmâ fide,* &c. ibid.

PVNCTVM V. Considera tantam esse necessitatem hujus virtutis, ut absque illâ nulla alia Deo accepta sit; Nisi enim efficiamini sicut parvuli, ait Veritas, non intrabitis in regnum cælorum. Fundamentum siquidem *Humilitatis necessitas.* *Matth. 18.*

est turris spiritualis, & per humilitatem ad sublimitatem adscendere oportet; quia hæc est via, & non alia præter ipsam: qui aliter vadit, cadit potiùs quàm ascendit; quia sola est humilitas, quæ exaltat; sola quæ ducit ad vitam. ita Bernardus, Chrysostomus verò ait, Ipsa mater est, & radix, & altrix, & fulcimentum, & vinculum bonorum, sicut superbia malorum; nihil humilitate potentius, fortior est petrâ, solidior adamante. Quid verò tu sentis, & reipse ostendis te sentire? Secundò, considera humiliantis se orationem semper exaudiri. Respexit, ait David, in orationem humilium, & non sprevit precem eorum. Imò ad nullum alium respicit. Ad quem enim, ait, respiciam, nisi ad pauperculum, & contritum spiritu, & trementem sermones meos? Deus autem superbis resistit.

Bern. ser. 2. de ascens. Domini. Chrysost. hom 20. in Acta. Psalm. 101. Isaia 66. 1. Pet. 5.

Haccine vera, ut sup pag. 7.

PUNCTUM VI. Considera te stare in theatro universi, & coram cælesti curiâ; jam tu decerne, an verè æternùm ab ea, an à verme falsò & ridiculè ad momentum laudari malis. Secundò, considera omnem Christianæ vitæ perfectionem in humilitate consistere: hæc est hominis sublimitas, hæc gloria & magnificentia, verè cognoscere hoc quod magnum est, & illi conglutinari, & gloriam à Domino gloriæ quærere: hoc tu credis, & de honore es sollicitus? Tertiò, attende Christi exempla, qui humiliavit semetipsum usque ad mortem, ut tu viveres in æternum. *Credo tibi, &c.* ut su. pag. 7.

Philip. 2.

Quartò, perpende veritatem hujus sententiæ, Omnis qui se humiliat, exaltabitur; & qui se exaltat, humiliabitur. Quintò, percurre exempla Sanctorum qui gloriabantur in cruce Domini: exultabant, quia digni erant pro nomine ejus contumeliam pati. Eligebant affligi, sicut Moyses, cum populo Dei magìs, quàm temporalis regni habere jucunditatem. Postremò, considera magnum Dominum non nisi ab humilibus honorari, quodque cum simplicibus sit sermocinatio ejus;

Luc. 14. 18. Actor. 5. Hebr. 11. Prov 3.

jus, nihilque illi esse tam amicum, quàm si quis se minimis annumeret.

EXERCITIVM.

O Jisv *humillime, Creator & Redemptor mi, nónne ex nihili creasti me, & redemisti me in sanguine tuo, ac proinde totus tuus sum ego: memoria, intellectus, voluntas, & omnia tua sunt opus manuum tuarum, & quodcumque his bonum gratiâ tuâ operor, tuum est; sed mihi hæc data à liberali manu tua, ut is utar, rationem strictam redditurus. Si ergo hæc omnia acceperim, & verè sim villicus malus, quid gloriari possum nisi in infirmitatibus meis, aut quomodo aliis me præferre! Eheu! poteróne tibi respondere unum pro mille talentis & gratiis tuis? An de uno peccato velut propitiato possum esse sine metu? scio me reum æternæ mortis fuisse, sed de verâ pœnitentiâ ignoro, & num amore an odio dignus sim. Video etiam innumeras miserias & casus ac peccata, in quæ hodie sic N. labi possum. non est enim peccatum, quod facit homo, quod non faceret alter homo, si tu deesses Deus meus. Ecce velut infans, nec stare, nec lapsus surgere, nec videre, nec tueri me possum in medio hostium deprehensus & inter angustias plurimas. Verè, Domine, jure ac meritò agnoscere me debeo ob ista vilissimum; sic de me sentire, loqui, me tractare, & velle ab aliis censeri, tractari; illos verò ut meliores sapientioresque habere & existimare.* Contemptus sui. Eccli. 5. Eccles. 9.

Sed ecce, Domine doleo vehementer, quòd cùm talis sim, tam infirmus, tā miser, præ me alios vitupero, præferri iis me meumque sensum volo, peccata excuso, celo, æstimari cupio, ac facta mea laudari, vituperari horreo, de publicis vehementer coram verminibus terræ sollicitus, de privatis coram te securus. Nónne si sic egero, meritò erubescam coram toto orbe terrarum supremo die, & abominabilis tibi ero, despectus, & contemptus, fur gloriæ tuæ deprehensus, cum æternâ ignominiâ meâ. O Domine, ecce ego pulvis & cinis, quomodo audeo coram te attollere in altum cornu meum? unde mihi hæc insania, ut audeam hominum laudem captare, tuam spernere qui me in gehennam hoc momento perdere potes? An ignoro utra verior, melior si? & cur, quæso, su- Contritio.

Superbia. *perbio, aut quid umquam superbia mihi profuit, aut gloria vana mundi hujus? An meliorem me faciet alterius error aut fucus, ac simulatio mea? imò deteriorem facilè, cùm veram æternámque laudem Sirenes istæ si audiantur, eripiant, & æternum reponant in judicio vituperium.*

O insaniam filiorum Adam! curritur, laboratur, studetur, Lucæ 14. *suadetur, ut fumus acquiratur, ut à vanitate quis illudatur. Nónne firmâ fide credo, quòd qui se exaltat, humiliabitur? Si honorem igitur peto; certè humiliationem flagito & vituperium: nónne solus honor is est, quem tua bonitas, & Sancti, in quorum conspectu sto, habent & habebunt in die illo judicij? æternus hic momentaneus ille; verus hic, falsus ille; magnus hic, verè minimus est ille; denique ad salutem hic, ille verò ad interitum, velut venenum melle illitum, propinatum ab hoste vero, aut hostiliter amico. Ergóne venabor ultrà amorem & favorem hominum, id est vermium terræ, de quo numquam certus esse queo; quem ut fumum nequeo retinere? Et tuas laudes spernam, ob vanitatem illam sub diaboli regno me constituam, & discipulus tuus, ô humillime* JESV, *esse renuam, & gratiam quam humilibus dare soles, & conversationem tuam quam simplicibus & humilibus nequis negare, aspernabor?*

Ecce infrà, suprà, intra me pericula sunt; imò anima mea malorum omnium fons & origo, uti corpus est morborum, quod ut video de sordibus natum, sordibus plenum, in sordes abibit. Psalm. 39. *Quò verò anima mea? Tu scis Domine: multiplicatæ enim sunt iniquitates meæ super capillos capitis mei, & bona si quæ feci,* Contritio. *omnia, vereor, infecit aut amor mei, aut voluntas mea. Doleo vehementer, ô infinita bonitas, maximè quia retribui mala pro bonis; quòd pro gratiâ tuâ & donis injurias reposui, quoties vanæ gloriæ servus fui. nihil est tibi carius humilitate, nihil acceptius modestiâ, nihil perosius gloriâ & studio hominibus placen-* Tertull. de virg. *di. Hæc est enim præcipua conservatrix, & quasi custos quædam virtutum omnium, nihilque est, quod nos ita hominibus gratos ac tibi Deo meo benignissimo faciat, quàm si vitæ merito magni, humilitate infimi simus. Humillime* JESV, *qui humilitatem meam ab ortu usque ad mortem tuam docuisti, qui Samaritanus & oppro-*

*probrium hominum pro me factus, & ad me abyssum miseria-
um tam amanter quotidie dignaris venire, & me tibi unire ut
uter in te, & crescam in te; quia cibus es grandium. Tu sic re-
umbes in novissimo, & ego optabo in summo? Tu descendere
is ad vilitatem meam, & ego recedam à Majestate tuâ? Non
a Domine mi, non ita Redemptor mi, sed vilissimus vermis vi-
or ero posthac coram te, & humilis per gratiam tuam in oculis
eis, tu enim despicis superbos mente cordis tui, & exaltas hu-
iles amicos tuos. Talis esse volo, & gratiâ tuâ opto volunta-
m istam sanguine meo signare, ut in pace fiat hodie locus tuus
corde meo in æternum. Amen.*

Praxis humilitatis exercendæ.

PRIMA erit, aliquando gradus ac signa humilitatis, inferiùs ponenda percurrere, & ad ea se examinare.

Secunda. Sese, ut in Meditatione dictum, considerare undi-ue cinctum periculis: quæ consideratio admodùm fructuosa, ubique in tentatione obvia.

Tertia. Idem fieri poterit, considerando sese velut puerum, ifantem, omnibus expositum ærumnis, & nudum præsidiis; it velut laternam, ut in Meditatione exposui. Hâc considera-one in omni vanæ gloriæ occasione utendum est, & haben-us iis qui te laudat quasi qui aut errore, aut dolo, Deo frustrà etrahat quod tibi tribuere velle videtur, & te participem sui crilegii efficere in conspectu ejus; aut certè qui boni operis ternam tibi gloriam nitatur odio aut ignorantiâ eripere, & elut coronam de capite tuo, ut falsam & merè imaginariam ponat, tibique miserrimè imponat atque illudat. *Modus vanā gloriam superandi.*

Quarta. Habere in numerato suas imperfectiones, earumque phabetum, quod percurrat, ubi vanitatum aura blanditur. Quod enim adversus præcipitē iram Imperatori cuidam sug-estum, ut alphabetum recenseret, priusquam sententiam fer-t; id hîc imitari non erit inutile, idemque vel leviter aliquo-es in die inspicere. *Habeto alphabetum imperfectionum tuarū.*

Quinta. Confessio sincera & frequens optima praxis erit.

Sexta. Considerare se ubique esse velut in theatro, & è cælo ectantem Deum ac Beatos; hîc ranunculum aliquem coaxa- vanitatis. Hoc valebit adversus vanam gloriam, animique morem ex rectè factis aut donis Dei nascentem. quemadmo-im & illud, quàm sit indignum acceptis à Deo beneficiis, sdem illi contumeliam facere; si honorem det, eum inhono- *Nota vani hominis impietatem.*

 rare;

rare; si soletur, Spiritum Sanctum contristare; si liberalitate erga nos exerceat, etiam quod illius est, nobis vendicare: qui enim aliud superbus agere videtur, quàm accipere à Deo don: & mox eadem per vanitatem hosti tribuere in Dei despectum aut eisdem Deum impetere; exaltari à Deo, & illum deprimere? ideoque per Isaiam queritur *Filios enutrivi & exaltavi, i autem spreverunt me?*

Esai.1.

Aspira, ut sup. pag. 8. *Haccine firmâ,* ibid.

Juverit etiam non mediocriter si numquam inter loquendum quis sibi aliquid tribuat, sed diuinæ bonitati adscribat, quâ omne donum; fiatque id quod monet Apostolus: si qui loquitur, quasi sermones Dei: si quis ministrat, tanquam e virtute quam administrat Deus, ideò numquam usurpet, Eg hoc feci, sed Dei gratiâ hoc factum est: sic Apostolus, *Non eg sed gratia Dei mecum.*

Modus humiliter loquendi.
1.Cor.15.

Septima. In iis quæ obvia sunt, obserua ubique humilitati documenta; quid enim vallis abundans frumento, quid aridita & sterilitas in monte, aliud docent quàm humilitatem, &c.

Octava. Aliquando contemplari septiformem ruinam; Prima est, tui similium qui fœdè lapsi sunt; Secunda, Gentilium Tertia, infantium ante Baptismum; Quarta, desperantium Quinta, præsidentium; Sexta, perfectorum; Septima, penè pe severantium. *Haccine vera,* ut sup. pag. 7.

Septuplex ruina tibi impendet.

Nona. In aliis aliquas virtutes notare, easque sibi imitanda proponere, nulli se anteponere.

Decima. Admonitorem habere amicum & fidelem, qui no seruiat auribus, sed veritati.

Admonitorem habe.

Vndecima. Humilitatis opera ac obedientiæ, exemplo Christi Domini exercere. neque quisquam est tam magnus, quin sæpè debeat alienæ parere seruientium sibi voluntati; faciet cur fructu, si libenter virtutum occasione utatur.

Duodecima. Libenter in viâ comitis & socii in negotiis consilio & voluntati acquiescere, numquam de se suisque rebus a ostentationem loqui.

Accipe alias è S. Basilio homilia de Humilitate. Quónam pacto, inquit, ad salutarem hanc animi humilitatem, pernicio sâ superbiæ elatione relictâ, descendemus? si perpetuo studium modestiæ exerceamus, &c. Vide ne in sermone arrogantiam usurpes sophisticam, neque dictionem ostentes superbam, se in omnibus splendori ac magnificentiæ detrahas; comis erg amicum, mansuetus erga domesticum; patiens erga temerarios humanus erga humiles; patronus afflictis, inuisens in dolor constitutos, in summâ neminem contemnens: suavis in appellatione

tione, alacer in responsione, dexter & expositus universis, neque tua ipsius celebrans encomia, neque alios qui hoc faciant bornans, neque inhonestam de proximo famam admittens, virtutes tuas ac prærogativas, quantũ fieri potest, obtegens, ccatorum verò gratiâ te ipsum accusans, nec expectans ut aliis reprehendare: ut idem facias quod justus, qui in principio sermonis seipsum accusat; & sis qualis erat Job, quem on puduit urbis tumultuationem, propriam contra se deprecare ruinam. Ne sis increpando molestus ac severus, neque atim aut cum animi commotione quemquam reprehendas, resipit enim hoc contumaciam quamdam.] Neque propter odica delicta condemnes aliquem, quasi rigidus juris exaor: sed eos qui deliquerunt complectare, & spiritualiter inuas, quemadmodum admonet Apostolus: considerans te um, ne & tu tenteris. Et tantum studij impendas, ne apud mines gloriosus habeâre, quantum impendunt alii, ut glorientur, siquidem Christi memor fueris. At prælatus es aliis, homines te glorificant; par esto subjectis, non tamquam dominans in cleris, ut Apostolus inquit, neque sæcularibus Principibus te conformes. qui namque primus esse cupit, omnium minum servum esse jubet Christus. *Nota.*

Adverte gradus superbiæ, & ad hoc te examina, & singulos ceestare. Primus, nolle puniri ob peccatum; Secundus, ferre patienter punitionem; Tertius, non ferre si erraſſe dicâris; uartus, agere ut alii credant te non erraſſe; Quintus, nolle eri; Sextus, non dolere; Septimus, defendere peccatum. *Gradus superbia.*

Gradus ex D. Bernardo. Primus, curiositas: Secundus, levi animi: Tertius, inepta lætitia: Quartus, jactantia: Quintus, gularitas: Sextus, arrogantia: Septimus, præsumptio: Octas, defensio peccati: Nonus, simulata confessio: Decimus, relio: Undecimus, libertas peccandi: Duodecimus, consuetudo candi. *Idem ex D. Bernard.*

Actvs. Primus, magni pendere se: Secundus, ad alta se diam profiteri: Tertius, alta appetere; Quartus, velle ab aliis gni fieri; Quintus, dolere si non: Sextus, præferre se aliis, & liorem putare: Septimus, Superioribus non parere: Octa-, nec Deo quidem obedire. Explora an hæc in te sunt, & deare. *Eiusdem actus.*

Nota gradus humilitatis.

Primus, cognoscere vilitatem: Secundus, dolere: Tertius, eri: Quartus, facere ut credant alii: Quintus, pati ut dicant: tus, pati ut velut viles tractemur: Septimus, optare ut sic .Statue te coram Deo, & hos conscende sanctis desideriis. *Humilitatis gradus.*

A. S. Be-

A S. Benedicto hi assignantur.

Idem ex D. Benedicto. Primus, timor Domini; Secundus, resignatio; Tertius, ob dientiâ; Quartus, obedientia etiam in arduis; Quintus, ma & alia aperire Superiori; Sextus, ad omnia se indignum æs mare; Septimus, omnibus se inferiorem ex animo existimar Octavus, communia servare, non esse singularem; Nonus, tac re donec rogetur; Decimus, non esse ad risum promptum; U decimus, pauca & rationabilia modestè loqui; Duodecimu corde & corpore præ se ferre humilitatem. Horum occasion attende & propone.

Ejusdem actus. ACTUS Primus. Vilipensio sui; Secundus, putare se inepti ad omnia; Tertius, nolle æstimari; Quartus, vilem velle se h beri; Quintus, dolere magni fieri; Sextus, aliis se conferen inferiorem reputare; Septimus, resignare se totum; Octavu subjicere se hominibus omnibus propter Deum; Nonus, am plecti quod humilius est. Vel sic; Primò, nihil dicere unde la dem consequatur; Secundò, non gaudere cùm laudatur; Te tiò, non facere quidquam ob respectum humanum; Quart non se excusare; Quintò, vanas cogitationes procul peller Sextò, omnes sibi ducere superiores; Septimò, benè accipe humilitatis occasiones. *Haccine vera,* ut sup. pag. 7.

Signa humilitatis ex Cassiano.

Signa. Primò, mortificatum esse; Secundò, aperire omnia Superi ris; Tertiò, omnia ejus arbitrio facere; Quartò, obedientia omnibus & mansuetudo; Quintò, non inferre malum, & il tum pati; Sextò, nihil agere sine exemplo aut regulâ; Septim omni vilitate contentum esse, & inutilem operarium se exis mare; Octavò, se ex corde putare omnibus inferiorem; Non cohibere linguam, & modestè loqui; Decimò, non facile dere.

Alia. Vel hæc. Primò, nolle laudari; Secundò, simplicem in mo bus esse; Tertiò, bona de se dicta non agnoscere, aut, ne ea p dat, quia cognita timere; Quartò, minus putare de se quàm cantur; Quintò, in proximo videre quòd plus habeat sese; Se tò, accusare se; non negare; Septimò, non excusare, & correct nem admittere libenti animo; Octavò, nescire virtutes sua Nonò, humana contemnere; Decimò, pro persequentibus o re & iis benefacere.

Prax

Praxis pro sui cognitione R. P. Roberti Sotvvelli.

Quid fui, Domine? quid sum? & quid ero? fui nihil, nihil
n, & ero fortè nihilo pejus. Fui conceptus in originali pec-
o, sum plenus peccato actuali, & quis scit an ero condem-
tus pœnâ gehennali? fui miserabilis in ingressu, sum misera-
ior in progressu, miserrimus ero in egressu. fui sperma fœti-
m, sum saccus stercorum, ero esca vermium. Cùm nihil es-
n, fui sine periculo damnationis, & sine spe salutis: & jam sũ
spe dubiâ & gravi periculo: ero aut ex re speratâ felix, aut ex
iculi successu infelicissimus, sic fui, ut damnari non possem;
sum, ut salvari vix possim; sic ero, ut in æternum damnatus,
t in æternum salvus. Quid fuerim scio, quòd fui pessimus:
id sim nescio, quia de gratiâ incertus: quid ero ignoro, quia
salute dubius. Quod fui, Domine, ignosce; quod sum, corri-
; quod ero, dirige: dirige inquam à malo præterito, in bono
esenti, ad præmium futurum. Amen.

Aspira, ut sup. pag. 8. *Haccine firmâ fide*, &c. ibid.

JACVLATORIÆ.

Overim me, noverim te; ut amem te, & contemnam me. Aug. l. 2.
Tua est, Domine, magnificentia, & gloria, & victoria, tua sunt Soliloq.
omnia: & quæ de manu tua accepimus, dedimus tibi. cap. 1.
is sum ego, Domine Deus, & quæ domus patris mei, ut præstares 1. Par. 29.
mihi talia? 2. Reg. 7.
id est homo, quia magnificas eum, & apponis erga eum cor tuum? Iob. 7.
is sicut Dominus Deus noster, qui in altis habitat, & humilia re- Psalm. 112.
spicit in cælo & in terra? Aug. lib. 1.
id tibi sum ipse, ut amari te jubeas à me, &, ni faciam, irascaris Conf. c. 5.
mihi, & mineris ingentes miserias? O quàm excelsus es Domine!
sed humiles corde sunt domus tua. Psalm. 35.
n veniat mihi, Domine, pes superbiæ; ibi enim ceciderunt omnes
qui operantur iniquitatem.

CAPVT XXII.

Meditatio I. de obedientiâ humilitatis filiâ.

COMPOSITIO LOCI, videre universum, Christum Dominum, B. Virginem, & Angelos & creaturas
nes Dei nutui parentes, & tu audes repugnare?

PVN-

Quàm necessaria sit in omnibus subordinatio.

PUNCTUM I. Considera, divinam Majestatem, e ubique præsens sit, tamen noluisse gubernare hæc i feriora, nisi per superiora, ut patet in cælis, Angelis hominibus. Considera Secundò, subordinationem i lam adeò necessariam, ut, quemadmodum in cælest bus orbibus contingit, inferiorem à supremo non n per immediatum moveri, ita neque homo à Deo eju que voluntate gubernetur, nisi ille cum Superiore su ejusque voluntate conjunctus sit. Primus enim orbi sive supremus hac in re est divina voluntas, regula om nium bonarum voluntatum: huic proxima illius qua ipse delegit, Superioris scilicet, omnis enim potestas Deo est, & à Deo singulari curâ gubernatur, cùm p Superiores communitas regatur, cujus meritò cu major est Deo quàm singulorum. *Hæccine vera*, pag. 7.

Deo maior certè cura communitatis quàm singulorum.

Considera Tertiò, omnia creata Deo parere; atq erubesce esse solum te rebellem, cui tamen omnia da sunt à liberalissimo Domino, ut pareant tibi, & tu u vicissim pareas Deo. Considera Quartò, quàm sit i dignum hominem voluntati divinæ, id est Superiori non parere: siquidem talis, ut equus, non fræno, se sessori resistit. qui enim potestati resistit, Dei ordinati ni resistit; atque ideò Scriptura dicit, Qui superbier nolens obedire sacerdotis imperio, morte morietur.

Rom. 13.
Deut. 17.

Aspira, ut supr. pag. 8. *Hæccine firmâ*, &c.

Obedientiæ perfectio & dignitas.

PUNCTUM II. Considera dignitatem & perfecti nem obedientiæ. Primò, quia conjungit nos optim Dei voluntati, ut quasi errare homo nequeat; quid t bi optatius esse potest? Secundò, nos totos Deo trad in holocaustum, veluti si arbor, non fructus tantùn daretur; quippe executionem, volũtatem & judiciun quod difficillimum est, tradit. vide an talis sis, scilic ut cadaver, baculus senis in manu Superiorum tuoru quisquis sis, & quocumque in statu, & vide ut vel co ctè hanc expleant milites in omnia pericula omni h râ parati. Tertiò, scito quòd obedientia sola virtus e

qu

uæ virtutes cæteras (juxta id quod S. Gregorius) men- *Greg.lib.35. Mor.c.10.*
inſerit inſertaſque cuſtodit. idque tum quòd omnes
ſtus virtutum jubeantur, tum quòd ipſa humilitatis,
atientiæ, fidei & charitatis actus virtute contineat; *Obedientia nota vera ſanctitatis.*
nò per ipſam ut notam, omnes aliæ virtutes in San-
is, etiam extaticis probentur. Quartò, conſidera lo-
um illum Scripturæ, Melior eſt obedientia quàm vi- *1.Reg.15.*
imæ; & auſcultare magis quàm offerre adipem arie-
m. quoniam quaſi peccatum ariolandi eſt, repugna-
; & quaſi ſcelus idololatriæ, nolle acquieſcere. Vi-
imas Gregorius corporis caſtigationem & devotio-
em interpretatur; Et obedientia, inquit, victimis verè
æponitur, quia per victimas aliena corpora, per obe-
entiam verò voluntas propria mactatur.

Hæccine vera, ut ſup. pag. 7.

Expende item illa verba Salvatoris noſtri: Qui vos *Luc.10.*
dit, me audit; qui vos ſpernit, me ſpernit. Sive enim
eus, ut Bernardus, ſive homo vicarius Dei manda- *Bernard. de præcept. & diſp.*
m quodcumque tradiderit, pari profectò obſequen-
um eſt curâ, pari reverentiâ deferendum. ideoq; hor-
ur Apoſtolus. Quodcumque facitis, ex animo ope- *Coloſſ 3.*
mini, ſicut Domino, & non hominibus.

Credo tibi, &c. ut ſuprà pag. 7.

Conſidera Quintò, obedientiâ omnes tentationes *Prov.21.*
pericula ſuperari; juxta illud, Vir obediens loque-
: victorias; operaque inſuper noſtra valdè nobilitari,
meritoria fieri, ac noſtras orationes efficaces. Obe-
et enim Deus orationibus noſtris, ſi obedientes fue- *Gregor.*
nus Præpoſitis noſtris. Sextò, obedientia, ut Clima-
us, eſt abnegatio animæ, corporis proprij voluntaria *Gradu.4.*
ors, vita ſine ſollicitudine, navigatio ſine damno, ſe-
ltura voluntatis, vita humilitatis, & quaſi ſiquis dor-
endo iter faciat: ſecurus enim eſt, ſive faciat, ſive o-
ttat, quando quidem Deo ſe tradiderit.

Creator meus, ut inf. pag. 356.

PVNCTVM III. Conſidera quantæ tenebræ ſint ho- *Obedientiæ commoda.*

minum,

minum, quanta cæcitas, quàm incertæ providentiæ no-
stræ, ut nemo sciat quid expediat, ideoque verè bene-
ficium esse magnum, bonum ducem nancisci, & po-
tissimùm Deum, qui ita intendit nobis, perinde ac
soli essemus, ut verè dicere liceat: Dominus regit me,
nihil mihi deerit, in loco pascuæ ibi me collocavit.
Nam ut Deus per Sacramenta sanctificat, ita per ho-
mines homines regit, & per internuntios suos suam
voluntatem indicat: habes non solùm tu Religiose, sed
omnis subditus, Arcam Domini Superiores suos, quam
in omni re interroget. Secundò attendo nullam artem
sine magistro facilè addisci, ita neque artem Deo ser-
viendi. Adverte autem multo magis vitam spiritua-
lem peritum ducem requirere, magnamque esse stul-
titiam scito, rerum incognitarum facere experimen-
tum tuo periculo, cùm aliter possis: ideoque Clima-
chus ait, rudem hac duce perfectionem attingere, sine
eâ peritissimum facilè errare. Quartò, considera utilita-
tem sinceræ obedientiæ: si quis enim sincerus & obe-
diens sit, statim etiam gravissimas tentationes, potis-
simùm carnis, evanescere sentiet, atque per eam sana
Quintò, quanto amore & observantiâ Superiores co-
lendi, cùm sint patres nostri, vicarii Dei, rationem red-
dituri pro animabus nostris. Obedite, ait Apostolus,
præpositis vestris, & subjacete eis. ipsi enim pervigilant
quasi rationem pro animabus vestris reddituri; ut cum
gaudio hoc faciant, & non gementes: hoc enim non
expedit vobis.

August. l. 3. Conf. cap. 11. *Psalm. 22.* *Exod. 25.* *Grad. 4.* *Obedientia tentationes vincit.* *Hebr. 13.*

' *Haccine vera*, ut sup. pag. 7. vel *Creator meus*, ut inf.
pag. 356.

Meditatio II. De Obedientia.

COMPOSITIO LOCI. Considera, Deum omnia cre-
antem, & suæ voluntatis exequendæ dantem præ-
ceptum.

Obedientia. PVNCTVM I. Considera, ô viator Dei voluntatem
seq

qui ut regulam perfectiſſimam, eſſe beatitudinem oſtram; imò eſſe beatius quàm eſſe matrem Dei, vt B. uguſt. unde Dominus, cùm mulier illa dixiſſet, Beaus venter, qui te portavit; ait, Quin imò beati qui audiunt verbum Dei, & cuſtodiunt illud Secundò, Chriſtum aſpice promptiſſimè veniſſe ut faceret voluntatem Patris ſui; factum obedientem uſque ad mortem, on ſolùm Deo Patri, matrique ſuæ, ſed & hominius impiis, Auguſto ſcilicet, imò immanibus etiam tororibus, & tu negas ipſi & Superioribus parere? Ita verò am dilexit, ut diceret cibum ſuum eſſe facere voluntatem Patris. Vide an Domino IESV ſimilis ſis, itaque avię atque ſi cibum quæras, in omnibus optes fieri Dei c Superioris voluntatem. Tertiò, conſidera hęc verba, Quicumque enim fecerit voluntatem Patris mei, ipſe neus frater & ſoror & mater eſt. *Aſpira*, ut ſup. pag. 8. *accine firmâ.* *Luc.* 11. *Ioan* 4. *Matt*

Quartò, conſidera ut B. Virgo filium ſit imitata, ut poſtoli, quos omnes Dominus per Bethaniam, id eſt omum obedientiæ, ad montem Oliveti duxit, cùm ſcenſurus eſſet in cælum. Eſt enim obedientia perfetiſſima dependentia à providentia divina, quam per uperiores experimur. Quintò, attende veri obediens eſſe, non ſpectare quis ſit Superior, an doctus, an ndoctus, quandoquidem ipſa Sapientia æterna nos egat. Sextò, ejuſdem eſſe id omne velle, & optimum id udicare quod ſtatuit Superior, ſicut fit in rebus fidei, uaſi ipſum mandatum ab ore Domini proficiſceretur. Inde Hieronymus, Credas tibi ſalutare quidquid Superior præceperit, nec de majorum ſententiâ judices; uum officium eſt obedire, & implere quæ juſſa ſunt, icente Moyſe: Audi Iſraël & tace. qui enim propter tionem obedit, ſibi obedit & rationi, non Superiori. eque obediens eſt; quemadmodum qui ob rationem lam credit, fidelis eſſe non poteſt. Septimò, incomoda quæ ex hujus defectu oriuntur. Primò, homo ni- *Obediens à Deo dependet.* *Hier. epiſt. ad Ruſt.* *Vide incommoda.*

Prov 12. *Incommoda propria prudentia.* *Bern serm. 3. de circumcis.* *Inobedientia concordiam tollit.*

titur propriâ suâ prudentiâ, quod stultum est: via verò stulti, ut Sapiens ait, recta est in oculis ejus; qui autem sapiens est, audit consilia. Judicio certè repugnanti nemo obedire diu potest; talis enim murmurat, temerè Superiorem judicat, se illi præfert: ideoque obedientia illa non est virtus patientiæ, sed velamentum malitiæ. Accedit Secundò, concordiam perire, pro qua æquum est membrum capiti potiùs, quàm contrà caput membris consentire. Considera ut adversus hæc preces, quamque grave sit hominem & maximè Religiosum, qui ut baculum & cadaver se fore obtulit, & obedientiam pro regulâ vitæ habet, hîc deficere; quantaque superbia sit ullum hominem se in suâ re sapientiorem Deo aut meliorem putare. Si enim secùs arbitratur inobediens, cùm sciat Deum mandare, cur obedientiæ refragatur? *Creator meus*, ut infrà pag. 356.

Obedientia fructus. *Bernar. voluntas propria lepra est.* *Cass coll. Abb. Moysis.* *Basil.*

PUNCTUM II. Considera Primò, quòd obedientia voluntatem propriam lepram pessimam animæ destruat: lepra quippe est, facitque ut bona bona non sint, Deumque oppugnat, ac universi ordinem à Deo constitutum perturbat. Secundò, quòd hæc portam aperiat gravissimis tentationibus & perturbationibus; neque ullo certè vitio tam præcipitem diabolus monachum pertrahit ad mortem, quàm si suo judicio suaserit definitionique confidere: idem valet in aliis. Obediens verò, propriaque voluntate carens, tranquillissimo in portu navigat. Considera Tertiò, quàm sit grave, maximè si vovisti, non parere, cùm ratio, creatio a redemptio, vocatio & conservatio nos obstringat. Ideò Basilius, Quicquid eo (Superiore) nesciente facis furtum ac sacrilegium est, tibique exitium, nullam autem utilitatem apportat, esto, tu id bonum judices: nam si bonum, cur non in aperto? Considera Quartò, si non obedias, necessariò aut carni aut dæmoni parendum esse; & vide quàm stultum, suave Christi jugum cum tam dirâ servitute commutare. *Credo tibi*, ut su. p. 7

PUN-

PUNCTUM III. Considera Primò conditiones obedientiæ,& an eæ in te sint. Primò, debet esse integra, etiam in minimis; turpe enim pro tantillo detrahere holocausto. Secundò, prompta, ut simus sicut Angeli veloces & ad nutum parati; sive enim Deus, sive homo mandatum aliquod tradiderit, pari profectò obsequendum est curâ, pari reverentiâ deferendum. Tertiò, simplex, purè propter Deum, non ob commoditatem. Hinc perfectè obediens nullum in præceptis discrimen facit, fortisque est in arduis tolerandis, patrandis, appetendis. Quartò, perseverans; Quintò, alacris; Sextò, humilis; Septimò, ex amore & devotione; Octavò, cùm gaudio spirituali. Considera Secundò exempla Sanctorum verè obedientium, ut magni Abrahami, ejusque premium; Joannis Monachi, &c. & pudeat nos prudentiæ nostræ: etenim si quis etiam minùs spirituali obediat, tamen, ut Climachus, non injustus est Deus ut eas animas fallat, quæ cum fide & humilitate alterius judicio se submittunt. Tertio vide pœnas inobedientis Adami, Saulis, Prophetæ illius in Bethel; & contremisce. Adverte autem Sanctorum omnium summum bonum & solatium esse in omnibus scire & exequi posse divinam voluntatem; ejusque obedientem verè participem esse. An verò tibi dulce est parere? an murmuras si quis petita neget & voluntati tuæ repugnet? Quartò, considera sine obedientiâ nullum meritum esse. quis enim remunerat servum non operantem pro se, nec secundùm voluntatem suam? Obedientia verò opera etiam indifferentia veluti virgula Midæ inaurat. Postremò vide, cùm tot nominibus Dei ac Domini tui sis, quàm grave sit murmurare, nolle obedire, ut patet in Core, Israëlitis, Maria sorore Moysis: ut verè à Basilio dictum sit, Præmium majus debetur obedientiæ, quàm rectè facto cum continentia.

Conditiones obedientiæ.

Bernard. in tract. 2. de præcep. & dispens. ferè initio.

Obediens non fallitur

Gradu 25.

Gen. 3.

1. Reg. 15.

3 Reg 13.

Num. 16.

Num. 12.

EXERCITIVM.

CReator meus, & Redemptor meus, Dominus meus, & Deus meus, ecce ego creatura, servus, filius, infinitis titu lis tuus sum, ut obediam Majestati tuæ. sed eheu! etsi omnia ti obediant, & hæc mihi dederis ut obediam tibi; tamen insta prodigi substantiam accipio, & parere recuso; quasi prudentio te sim, & iis quos ut me regerent constituisti. Hinc vagor in

Psal. 54. certus consilii, & sollicitus vivo, qui possum securus, si in te ja ctarem cogitatum meum. Quid enim scio quid expediat mihi certè novi hoc unum ut obediam tibi & Superioribus meis, & in star Abraham offeram voluntatem meam primogenitum meum & libertatem; id certè hodie facio in conspectu tuo, & curia tua ac in omnibus obedire volo: Superiores sive sæculares, sive spiri tuales agnoscere pro vicariis tuis, eosq; amore omni sincero & reverentiâ colere, non judicare jussa eorum. nescit enim judicare quisquis perfectè didicit obedire.

Philip. 2. Bone IESV, qui ex amore mei factus es obediens usque ad mortem crucis, atque ex iis quæ passus es, obedientiam didicisti, & docuisti exemplo & verbo tuo; dicis, Non mea voluntas fiat,

Luc. 22. sed tua. Egóne igitur dicam, etsi dura, etsi adversarios mihi im miseris, Non tua, ô Deus, sed mea fiat? repugnando, excusando & murmurando, quoties sensualitas & proprium judicium a liud ab obedientiâ suaserunt? Tu dicis, Non quæro voluntatem

Ioan. 5. meam, sed ejus qui misit me, & animam tuam ponis pro me; eg verò nisi sensui, nisi palato meo placeat quod jubetur, ut pla ceam tibi repugnabo, & ubique quæram toto corde & animo vo luntatem meam: Non ita sed ecce jam tibi offero eam in victi mam & holocaustum. In æternum nec in paruo, nec in magno e utar absque sanctissima voluntate tua. Nemo enim sibi vivit, se tibi, qui pro nobis vivere & mori dignatus es, utinam verò eg jam sincere dicere possim, Vivo ego, jam non ego, vivit verò i

Galat. 2. me Christus.

Applicatio ad Communionẽ. Quid enim justius, quàm ut tibi vivam, ô vita mea, & qu manduco te, vivam propter te? Et verè si hoc credo, te esse, & vive re in me, cupere mecum esse æternum, quãtum exultare debeo, & amar

mare te, cùm tu Deus meus charitas in medio mei es, & cibus &
otus meus. Vtinam vivam in te, & ſpiritu tuo agar, & filius
uus ſim, & tu hæreditas mea! Dicebat Boos, Ruth, ut cum meſ- Ruth, 2.
oribus intingeret buccellam ſuam in aceto, & ut colligeret liberè
icas, & illa mox adoravit eum ſuper terram. Tu verò jubes in
nguine tuo nō buccellam, ſed animam meam lavem, & in ace-
memorialis paſſionis tuæ, & frumentum toto pectore colligam
lectorum. Et quoties? quoties quiſpiam etſi improbus Sacerdos
vocat; toties enim obedis voci hominis, & tibi non erit para-
im cor meum, ut faciam voluntatem tuam, & patiar quod tibi
ſum fuerit? Et verò quid mihi beatius, quàm pravam volun-
tem meam, quæ me toties perdidit, & perdit quoties eam ſe-
ior, exuere, & tuam induere, quæ regula eſt omnis bonæ vo-
ntatis? O Sapientia æterna, dirige me in ſemitam mandato- Pſalm. 26.
m tuorum, & doce me facere unicam voluntatem tuam: neque
im alias mercedem exſpectare potero à te, ô Paterfamilias, qui Matth. 20.
e vocaſti in vineam tuam, cùm operarios es vocaturus, ſi ſe-
ndùm meam, & non tuam voluntatem operatus fuero. Da mi-
Domine gratiam, ut cognoſcam & faciam eam toto corde
nen.

Praxis obedientiæ exercendæ.

TOTA hæc quæ de obedientiâ dicta ſunt videri magis ad religioſos, quam ad ſæculares pertinere. verùm ad utroſque ...truendos eadem valent. Neque minùs ſæculari quam reli...ſo utilia ſunt.

Prima verò praxis eſt, conſiderare diligenter, quos qualibet ...e tibi Deus dederit ductores ac Superiores; deinde eorum ...ndata ac præcepta, legeſque inveſtigare & obſervare. Nulla ...tus latiùs patet, nulla utiliùs exercetur.

...cundâ. Parentum, Majorum, Præceptorum juſſis ſtudiosè ...ere, etiam in minimis. Hinc B. Catharina Senenſis domi in ...re Chriſtum, in matre B. Virginem intuebatur, eiſque pien...mè obediebat.

...ertia. Manè dum actiones noſtras diſponimus, eas omnes ...ormam legum ac voluntatis Superioris, id eſt, Dei com...ere.

...uarta. In omnibus dubiis primò Deum ſupplici prece, de...e Superiorem adire cum magnâ reſignatione.

Quinta. Ad mandata quæ graviora accidere possent, animu praeparare.

Sexta, Frequenter illud in corde revolvere: Quis vos audi me audit, id est, sapientiam, bonitatem & potentiam infinitan cui resistere nemo potest.

Septima. Numquam conari Superiores in suam sententia pertrahere, sed rationes exponere cum resignatione.

Dignatus es, ut sup. pag. 10.

IACVLATORIÆ.

1. Reg. 2. *Loquere, Domine, quia audit servus tuus.*

Actor. 9. *Domine quid vis me facere?*

Psal 118. *Levavi manus meas ad mandata tua, quæ dilexi: & exercebar justificationibus tuis.*

Psal. 115. *O Domine, quia ego servus tuus: ego servus tuus, & filius ancil tuæ.*

Psal. 110. *Fidelia omnia mandata ejus, confirmata in sæculum sæculi, facta veritate & æquitate.*

Psal. 118. *Pax multa diligentibus legem tuam, & non est illis scandalum.*

CAPVT XXIII.

Deliberatio de moderandâ cupiditate bonorum secundo in viâ perfectionis auxilio.

1. Tim. 6. HOMO. Nihil intulimus in hunc mundum, hau dubium quòd nec auferre quid possumus: N

Job 1. dus egressus sum de ventre matris meæ, & nudus r vertar illuc in matrem omnium. Interea, eheu! luct mur hîc inter desideriorum undas, spinæque diviti rum urunt & trahunt. Felicitas putatur multa possid re; sed quanta infelicitas Deus meus, pro felicitate am plecti infelicitatem. Divitiarum enim amor insatiabil longeque ampliùs desiderio torquet animam, qua refrigeret usu suo; utpote quarum acquisitio labor, possessio timoris, amissio plena doloris invenitur.

Cupiditas est animi carnifex & tortura.

Bern. ser de convers. ad Cleric.

Hæccine vera, ut supr. pag. 7.

Paupertas verò gravis est, multaque secum inco moda, multa impedimenta virtutis adferre videtur, beata quidem esse dicitur, sed omnibus odiosa, qu

eliga

eligam ignoro: Dirige me CHRISTE JESV Redemptor mi dux viæ, & vitæ meæ, ne radix malorum omnium cupiditas errare me faciat à viâ æternitatis & fine creationis meæ. Scio opes parandas esse ad vitam sustentandam mortalem, sed vereor ne sollicitudo hujus sæculi virtutis opprimat semina, & divitiis si potiar, apponam cor meum. *1. Tim. 6.*

CHRISTVS Ideò vide quem terminum constitueris desiderio quærendi & augendi opes. Nónne enim fatigat se supervacuo labore viator, qui terminum viæ nullum sibi proponit? Quòd si cupiditatem solam audias, certè terminum nullum invenies: illa enim sanguisuga semper dicit, affer, affer: impletur autem numquam. *Cupiditas refrenanda. Prov. 30.*

HOMO. Sic vulgò video cupiditati laxari fræna, & si multas opes congerere potuerint, multas largiri decernunt; juxta illud Tobiæ monitum: si multum tibi fuerit, abundanter tribue; si exiguum tibi fuerit, etiam exiguum libenter impertire. *Tob 4.*

CHRISTVS. Nónne hoc est ad incertum portum navigare, cupiditati vela pandere, & fœdi sese periculo naufragii exponere? definias ergo desideria, neque plus opum postula, quàm ut necessitati subvenias tuæ, ac Christianam in proximo exerceas charitatem, idque secundùm statum ac vocationem tuam. Cur tu togam staturæ tuæ non aptam, cur onus humeris tuis impar quæris? & cujus gratiâ? si nihil hinc auferes, hîc verò ultra victum & amictum nihil habere sit necesse, quid frustrá te torques? an ut cum damno animæ tuæ moriturus pascas alienum corpus?

Credo tibi, ut suprà pag. 7.

HOMO. Sed nescio, quomodo perpetuò desiderio torqueamur, crescatque illud semper, & amor divitiarum quantum ipsæ augescunt.

CHRISTVS. Credis hoc, & demens augere vis opes? si vis te divitem facere & contentum, non pecuniæ est

adjiciendum, ſed cupiditati detrahendum, ſitis enim reſtinguenda, non verò dolia illam foventia quærenda: neque mirum tamen divitiis auctis augeri earum protinus deſiderium. nam ſi creſcant opes, familia ferè augetur, & ſic nónne tantum paupertas creſcit, quantum opes? perinde enim eſt, ac ſi quò vas aquæ magìs impleas; eò plura facias epiſtomia. quia quo quis plus acquirit, in plures id abit, & proinde eo etiam pluribus eget. hinc qui volunt fieri divites in hoc ſæculo, incidunt in tentationem, & laqueum diaboli, & deſideria multa inutilia & noxia, quæ mergunt homines in interitum & perditionem. Credis hæc, & dives fieri optas? credis, inquam, hæc, & cupiditatem omnium malorum radicem non tantùm non extinguere, ſed & accendere quotidie conaris? Quis miſerebitur tui? Nónne qui amat periculum, peribit in eo? Túne Salomone meo ſapientior, qui me ſic rogabat: Mendicitatem, & divitias ne dederis mihi? tribue tantùm victui meo neceſſaria, ne fortè ſatiatus illiciar ad negandum, & dicam: Quis eſt Dominus? aut egeſtate compulſus furer, & perjurem nomen Dei mei. Itaque etiam tu ſtatue cupiditati tuæ modum, & proventum tibi neceſſarium bonis artibus non anxiè, ſed moderatâ ſollicitudine quære, & à me poſtula, nónne ego ſolus ſum bonorum omnium fons, & origo, & hæc credis?

1. Tim. 6.

Cupiditas radix malorum.

Eccleſ. 3.

Prov. 30.

HOMO. Equidem ſi nos mortales opes propriùs inſpiceremus, & fulgor earum non perſtringeret oculos noſtros, non tanti perituras opes tuâ gratiâ faceremus.

CHRISTVS. Rectè: Quid enim ſunt opes? an agri? & hi terra; dignúmne ut cæleſtem animum ea occupet? & Quid veſtræ opes? pecunia? Fulva certè terra vel alba, quâ ſi cælum mercari poſſis, beatus es; ſi verò illis apponas cor tuum, utique de terrâ es, quia terram amas: & utilitatem ex opibus non capies, niſi illis ſuperior diſpergas, & de pauperibus, & juſtitia tua maneat in ſæculum ſæculi. Hunc ſcopum tibi propone, & velut prudens

Vide quid ſint opes.

Pſal. 111.

Aeterna opes quærẽda.

udens negotiator vende omnia quæ habes, & eme rum illum, quo perpetuò frui poſſis. Victus, veſtitus, habitatio neceſſaria terminos anguſtos habent; in- a eos conclude deſideria tua; quæ ſi naturalia, finita nt. & hæc ipſa dixi fore ut adjiciantur quærenti pri- ùm regnum Dei. Credis hoc? *Matth. 13* *Matth. 6.*

Credo tibi, ut ſuprà pag. 7.

Quòd ſi adjecero tibi longè amplius quàm opus bes, cave in primis cor apponere: etenim diſpenſator ne conſtitutus es: & paratum te eſſe oportet omni rà non opes tantùm erogare, ſed & vitam abnegare juſſero, potiùs quàm me, qui tibi vitam & omnia lar- tus ſum, offendas. *Dives diſpenſator eſt.*

HOMO. Sanè libenter id præſtare nos oporteret; cui im veſtis, aut res alia commodatò data eſt, æquum domino repetenti promptè reſtituat ſi gratus eſſe luerit. Nos verò nónne hoc pacto à largi manu tuâ nnia accepimus? Tu enim ſolus dominus, nos ſervi, tua ſunt omnia, dominus univerſorum tu es. *Turpe reddere nolle commodatum.*

CHRISTVS. Sic Job affectus erat cùm diceret: Si pu- vi aurum robur meum, & obryſo dixi, fiducia mea, ſi tatus ſum ſuper multis divitiis meis, & quia pluri- um repetit manus mea. Diſce ergo cor tuum cæleſti- is apponere: diſce quid ſint terrenæ opes, quàm verè ne ſpinæ dictæ ſint, quę tantoperè urunt & pungunt, ſi procul poſitæ, ſoloque affectu, & oculo vel leviter tingantur. *Iob. 31.* *Cor à divitiis abſtrahendum.*

HOMO. O quantum, Deus bone, neceſſaria nobis eſt a gratia, ut communem illam maledictionem evade- poſſimus: omnes enim quæ ſua ſunt quærunt. Aufer æſo à me concupiſcentiam pravam, & ab avaritiæ ſte me libera; tu enim es ſpes mea à juventute meâ, te projectus ſum ex utero, de ventre matris meæ tu protector meus: adjuva me, & ſalvus ero. *Philip. 2.* *Pſalm. 21.*

CHRISTVS. Scis quo fine creatus ſis, quo fine creatæ t opes, & quidquid in orbe terrarum eſt? utique ut *Finem tuum & di-*

vitiarum intuêre. te adjuvent ad finem tuum consequendum, ideoq; opes, nonne hactenus quærendæ sunt tibi quantum finem consequendum utiles futuræ?

Luc. 6. Marc. 10. HOMO. Eheu! Domine, quæ utilitas ex illis esse p test, cùm dixeris, ô æterna veritas; Væ vobis divitib & rursum: O quàm difficile est divitem intrare in r gnum cælorum! imò facilius esse camelum transire p foramen acus, quàm divitem ad illud pervenire.

Hæccine vera, ut suprà pag. 7.

CHRISTVS. Utiles tamen esse possunt si benè d penses, & cælum tibi nummo emas, sed aliena. Prim restitue: Deinde illis largire quibus charitatis lege ter ris; Tertiò, pia opera promove, ut templa, hospital Religiosas domos, quibus rebus optimè divites æte num nomen suum efficiunt. Quartò, pauperes quo *Tobiæ 4.* die ale, atque ex substantiâ tuâ fac eleëmosynam, noli avertere faciem tuam ab ullo paupere; ita fiet, nec à te avertatur facies mea. & iterum dico: Ab ino ne avertas oculos tuos, propter iram; & non relinqu quærentibus tibi retrò maledicere. Maledicentis en tibi in amaritudine animæ, exaudietur deprecatio *Eccl. 29. Proverb. 3.* lius, exaudiet autem illum qui fecit illum. Conclu ergo eleëmosynam tuam in corde pauperis, & hæc p te exorabit ab omni malo, honora me Dominum tuu de tuâ substantiâ & de primitijs omnium frugum t rum da pauperi, id est mihi: & implebuntur horrea t saturitate, & vino torcularia tua redundabunt. Q s sapiens, & intelligit hæc? Tûne credis, & primitias f gum tuarum negas mihi? Nescis viduam Elię eleëm synam contulisse, & farinam simul & oleum toto mis tempore non defecisse? Sanè nisi pauperibus m id est mihi, opum tuarum partem sic credas, nihil r gis noxium est opibus, quia ærugine suâ inficiunt h minem, & gravant ascensuros in montē Domini, & ctantes cum hoste nudo vehementer impediunt. I nihil honestum, benignum, liberale avarus cogitat;

bi ex pecuniâ, neque aliis utilitatem ex eâ capit. ava-
enim nihil est ſceleſtius, nulluſque ſervus infelicior. *Eccli. 10.*
Cur ita? quia pecuniæ obedit per omnia, omneſq; ejus *Divitum*
entit affectus, pro eâ ſe vendit, & omni vitio ſe de- *ſumma infelicitas.*
urpat, torquet, &c. Quid? hoccine ergo alteri ſuadere
oſſes, ut opibus, quibus ad breve ſpatium uti poteſt,
otus incumbat, animo oculiſque in terrâ verſetur?
Quemadmodum enim is qui multis ſarcinis oneratus
ſt, difficillimè iter arduum facit; ita dives. divitiæ enim
erè onus ſunt. *Aſpira*, ut ſup. pag. 8. *Hæccine firma*, &c.

Homo. O quanto potius longè eſt modeſtè vivere
& lætari, quàm immodico opum amore æſtuare, &
perpetuò laborare, ac infirmari languore peſſimo, qui
non ſeneſcit, neque ullâ ætate ſanantur!

Christvs Quid tibi proderunt opes in horâ mor-
tis? quid tunc auferes, quando omnia relinquenda
erunt? quæ nunc paraveris cujus tunc erunt? vides
quanto labore quæratur, & quàm parvo, vel nullo tē-
pore iis frui liceat? Age quanto prudentiores qui cer- *Opes in cælum præmittendæ.*
tò ſcientes civitatem diripiendam eſſe, opes ſuas in
æternam cæli manſionem per manus pauperum præ
mittunt, ut, cùm hinc expulſi, nudi & egeni fuerint, ibi
reperiant æterna tabernacula! & tu hæc credis, neque
ſapis? appende igitur quomodo in judicio iniquitas
avaritiæ maximè declarabitur. Quis, precor, dives ibi
laudabitur? nónne qui animo pauper fuerit, plurima
tribuerit, omnia relinquere paratus, ſi ita mihi viſum
ac placitum fuiſſe intellexiſſet? Quis ibi niſi liberalis in
egenos & afflictos laudabitur? quis ibi niſi avarus dam-
nabitur, & in res vanas prodigus? Tu verò quibus an-
numerari optas. *Hæccine vera*, ut ſup. pag. 7.

Homo. Dum hæc recogito mecum, tremore
concutior ad vocem hāc tuam, ô Salvator mi. O quàm
erit ergo acerbum audire, Eſurivi, & ut deliciosè vive-
res, noluiſti me paſcere; ſitivi, & ut inebriareris, ſitim
meam levare detrectaſti; nudus eram, & ut multifariâ
veſte

veste splenderes, tegere me recusasti; multisque rebu in membris meis indigui, sed quia tibi libebat ludere & illudere opibus, non valuit deprecatio pauperis, quan ego tamen verè ore eius pronuntiavi: credis hoc? Cla-

Bernard. Eleemosynarum commendatio.

mant nudi, clamant famelici, & conqueruntur. Nobis inquiunt, fame & frigore miserabiliter laborantibu quid conferunt tot mutatoria, vel extensa in perticis vel plicata in manicis? nostrũ est quod effunditis, nobis crudeliter subtrahitur quod inutiliter expẽditis; inveniunt otiosi quo delectentur, non inveniunt miser quo sustententur. Nec ferè se solos, sed posteros divite eodem malo involvunt, quos exempla trahunt majo-

Matth.19.

rum; & difficillimè suadeas malè parta dimittere. Audite cupidi, Amen dico vobis, ait Veritas ipsa, quia dives difficilè intrabit in regnum cælorum; imò & facilius est camelum transire per foramen acus. Et quis non contremiscat? *Aspira*, vt sup. pag. 8. *Hæccine firmâ*, &c.

CHRISTVS. Verè miserrimus hominum est qu quantumcumque crescat opibus numquam satiatur neque fortunâ suâ contentus est, ô quanta vanitas! ô quanta insania! ô quanto satius esset æternas parare

Aug. serm. 9. in Nov.

opes! nónne momento hîc vivitur, momentoque transit omnis mundi gloria, & quæ parasti cujus erunt Dives & pauper occurrerunt sibi. in quâ viâ? nisi in ista vitâ? natus est dives, natus est pauper, occurristis vobis pariter ambulatis viam. Tu noli premere: tu noli fraudare. Ille eget, tu habes: feci autem ambos ego Dominus, per eum, qui habet juvo egentem: per eum qui non habet probo habentem.

Dives non videtur credere.

HOMO. Nescio verè, ô JESV, æterna veritas, nescio an dici possit eos verè credere, qui hæc cogitant: & tamen per omnem vitam de opibus terrenis, & vix de cælestibus tractant: sudant & laborant à diluculo in seram noctem pro terrenis, & ut æternas opes, gloriam, præmia habeant, vix vilem extorquere pauper nummum potest? Quis hunc avarum dicat, qui regnum nummo

mmo emere poteſt, & negligit?

Christvs. Verè inſania omnium hæc maxima eſt. ónne enim certa mors eſt? nónne hîc momento, ibi omnem æternitatem te vivere oportet? nónne mil-s ampliùs tamen laboras, ut hîc laxè habites, lautè vas, fundos & domicilia habeas? Age verò, dic tan-mne, ut in æternâ habitatione commodè tibi ſit, in-ſtriæ & ſtudii ponis? Dic mihi quem hîc ad momen-m cenſum habeas? quem ibi, expende: & ſi te, ut de-s, dementiæ ſummæ & incredibilis damnas, reſipiſce ndem. Hoc verò magis attendere debes, quòd nihil ec terrena contempſeris, fieri non poſſit ut æterna gna & gaudia emas. *Curandum ut in cælo divites ſimus.*

Homo. *Credo tibi*, ut ſup. pag. 7.

Christvs. Eme illa vili nummo, & ſimul redime ernas pœnas, aſpice, & audi, quomodo inſipientiam am auari in inferno teſtentur ejulatu perpetuo. Verè xit Eccleſiaſtes: Contra ſanguinem ſuum inſidiantur, moliuntur fraudes contra animam ſuam. Hoc eſt òd omnes Sancti mei opes contempſerunt, profuſi pauperes, in loca ſacra, & Deo ſacras perſonas; im-orum verò viſcera iis ubi poſſunt detrahunt, contra quod ſcriptum eſt, Noli prohibere benefacere; ſi po-s, & ipſe benefac. *Proverb. 1.* *Prov. 27.*

Homo. Hæc & infideles credunt, & ego quid di-m, qui video quòd etiã Philoſophi multi opes con-mpſerunt, quòd intelligerent ſapientiæ ſtudio eas commodas eſſe, atque animi quietem ad illud neceſ-iam prorſus tollere. Nam, ut Bernardus, non oneroſa odò, ſed limoſa quoque ac glutinoſa nimis ſubſtan-noſtra videtur; & facilè cor humanum omnibus æ frequentat adhæret. *Bernard.*

Christvs. Quid ego Sapientia æterna fecerim, otas? nônne ego pauper eſſe volui, cùm dives eſ-n, beatos pauperes prædicavi, Matrem & Apoſtolos es elegi, pauperes in hoc mundo, divites in fide? *Iacob. 2.*

Quid

Quid verò videtur? egóne Sapientia æterna errare p tui? si non potui, errat certè mundus, qui ita quærit pes, ac si præcepissem; ita auaritiæ studet, ac si paupert omnium malorum gravissimum foret. Erras verè anxiè proponis opes coacervare, iisque non parere existimas, cùm famelicos exsatiare abnuis, & mihi t buere. Ego promitto omnibus, qui propter me re querint domum aut agrum, centuplum in hâc vitâ, vitam æternam. Quis autem credit mihi? Túne? q mihi fœnerari optat? sanè arguere me falsi debet, q non credit, aut fateri quorumcumque hominum dem & ab iis lucellum minimum potiùs esse, quàm quod ego promitto. Sed & Religiosos hæc tangit par bola, qui amore mei omnia deseruisse videntur, & r culis parvis ita aliquando adhærent, ut difficulter ab avellantur, tanto filiis sæculi miseriores, quòd his vel crepundiis illudat diabolus; illis mundus majorib insultet. O utinam meminissent diei quâ egressi su de terrâ Ægypti! illíne à me regnum petere poteru mercedem, dicentes, Ecce nos reliquímus omnia, & cuti sumus te?

Promissio pauperi facta à Deo.

Avarus Deo non credit.

Religiosus adhærēs terrenis quàm miser.

Et quidem si ego meis non prospicerem, esset qu de se solliciti forent mortales, verumtamen eis asser dicens: Nolite solliciti esse dicentes; Quid manduc bimus, aut quid bibemus, aut quo operiemur? h enim omnia Gentes inquirunt: scit enim Pater vest quia his omnibus indigetis. Quærite ergò primù regnum Dei, & justitiam ejus, & hæc omnia adjiciet vobis; nolite solliciti esse in crastinum. Sed quæ mult rum est diffidentia, quo plus illis tribuo, eo minùs n hi confidunt, magisque solliciti sunt: neque tantùn quod vetui, in crastinum anxiè sunt solliciti, sed in a nos, quibus victuri non sunt.

Thesaurus divinæ providentiæ. Matth. 6.

Haccine vera, ut supr. pag. 7.

HOMO. Sic illudit nobis, Domine JESV, & imp nit præstigiis suis dæmon, quasi satiari avarus anim

Avari animus non satiatur.

qui ſpiritus eſt, pecuniâ, & terrâ iſta poſſit, aut conquiẽſcere. Ignis fateor ille numquã dicit, Sufficit; tam enim ideeſt quod habet, quàm quod non habet. O quanto ſunt prudentiores Sancti de tuo obſequio ſolliciti, ibique ſecuri, tranquilli, omnia in te habentes, qui hic beatam vitam, & poſt hanc tecum æternam conſecuti ſunt!

CHRISTVS. Quos tu imitaris? quorum exitus placet? quorum præmium?

HOMO. Sequar te, Domine IESV, quocumque ieris? Rex meus & Deus meus. Tu veritas, tu bonitas, tu ſapientia es & omne bonum meum.

CHRISTVS. Et quamvis illorum nihil eſſet, neque opes, onus, & ſpinæ; neque paupertas, beatitudo; nónne ſufficit quòd hæc mihi placeat? nónne expedit magis meum, Dei ac Domini tui conſilium ſequi; quàm hoſtis fallaciis, technis & ſpinis, quo nomine verè opes appellavi, implicari & irretiri, & animam ſuam pro tantulo venalem habere? nónne mea ſunt omnia, & vos diſpenſatores omnes? cujus verò arbitrio diſpenſari ea oportet, nónne meo? Verùm, ubi quis avaritiæ ſemel mancipatus eſt, me projicit. eſt enim illa idolorum ſervitus, pluſque valet imperium nummi quàm meum, plus ille me honoratur; quòd ſi verò illum aut creatum quid eripiam, ſæpè idolum, in quo homo animo fornicatur, querimoniis omnia plena ſunt; & injuriam facere videor. *Aſpira*, ut ſup. pag. 8. *Haccine firmâ*, ibid.

Conſilium Dei audi.

Gal. 5.

HOMO. O potentiſſime Deus, cùm per gratiam tuam cupiditatis mala cognoverim, deteſtor eam in conſpectu tuo; ac primò ſtatuo juxta vocationem meam: ſic meum cor ab omni affectu immodico terrenarum rerum abducere, ut te ſequar; deinde moderatè ea quæ mihi neceſſaria, quærere, & piè vivere, ac fiduciam in te collocare; non ita inſanire, quin te, Domine, honorem de ſubſtantiâ meâ, ſeu potiùs tuâ. Tua enim verè petis per pauperem, dicíſque mihi, Da mihi ex eo, quod dedi

Propoſitum pium.

Deo redditur quod ſuum eſt.

dedi tibi; de meo quæro, & mihi donas? da mihi, & red-
do: habuisti me largitorem, fac me debitorem, habea
te fœneratorem: pauca mihi das, plura reddam, ten-
poralia mihi das, æterna restituam Itaque quantum d
bonis à te largè concessis potero, judicio prudentis til
in paupere restituam, & in æternum mihi conservab
numquam differam debita dissolvere, aut defrauda
mercedem operarii, libens in pia opera, & ad tuum cu
tum largus ero; omnia enim tua sunt. Denique cùi
dispensator fidelis esse debeam, numquam aliud aga
quàm secundùm sanctissimam tuam voluntatem
beneplacitum tuum. Amen.

Orationem vide infrà: *O Rex regum*, &c. p. 374.

Meditatio de Avaritiâ.

COMPOSITIO LOCI. Considera omnes homin
velut montem conscendere, & Christum Rege
præire pauperibus, pauperes Christum facilè sequ
alios dæmonem vel etiam CHRISTUM JESUM nudun
sed suffarcinatos relabi.

ORA, ut Dominus aperiat cor, ut intelligas paupe
tatis pretium, quam Dominus coluit ab utero usq
ad mortem.

Quid sit avaritia. PUNCTUM I. Considera quid sit avaritia, nempe p
cuniæ & rerum hujus mundi inordinata cupiditas, qu
homo ita afficitur illis, ut impotenter ferat iis priva
quærit superflua & curiosa, etiam aliquando cùm dan
no alterius, & anxiè servat. Secundò, quàm fœda
Primò, ratione objecti, & quomodo homo pecuniæ,
Galat. 5. est terræ metallo vili se tradat, adeò ut idolorum serv
tus appelletur: Et tamen quis pecuniâ melior est, q
beatior, cùm extra nos sit? Quid ergo? quòd vanita
aliquid nanciscatur, & dicatur opulentus, hoc hab
avarus; præter victum enim & amictum, & hoc van
tatis ludibrium habet nihil.

Hæccine vera, ut sup. pag. 7.

Secu

Secundò, dignitatem hominis attende, qui ad hoc
atus ut amore suo Deum omne bonum complecterę-
r, & quàm turpe, si ille per avaritiam in caduca & pe-
ura se abjiciat, & vilissima corpora suæ animæ præ-
rat. Tertiò, turpis avaritia ratione modi acquirendi, *Avaritia fœda & indigna homine.*
m hominem adigat ad vilissima lucra sectanda, etiam
m infamiâ, per lites, mortis discrimina, & curas inex-
icabiles, ut nullum tempus, nullus locus vacuus iis
, inque mille partes animus distrahatur. Quartò, quia
quali curâ & anxietate conservare parta necesse est.
uintò, quod omnium, etiam Ethnicorum, judicio a-
rus abjectissimus habeatur, utpote qui frui bonis ne-
eat, & acquirendo se oneret.

Haccine vera, ut sup. pag. 7.

PVNCTVM II. Considera; quis tandem finis acqui-
tionis. Primò, sibi proponit avarus pacem, & ecce *Quàm insatiabilis eius sitis.*
antum crescit nummus, (& idem est in ceteris terre-
s) tantum crescit amor, ut in hydrope; non est enim *Isaia* 48.
x impiis. Secundò, sperat commoda carnis; ut benè
stiatur, splendidè epuletur, & dic, quæso, nónne ob
a dives sepultus dicitur in inferno? Et verò quid con- *Vitia multa ex divitiis.*
runt diviti opes, nisi victum & vestitum? nihil enim
iud præstant; verùm & pauperes hæc habent. Quid
go præ illo dives? unum ille habet, quòd ubi multæ
nt opes, sint multi qui devorent eas, quòdque præter-
ex deliciis morbos plurimos nutriat; quos frugales
on nôrunt, & insuper (quod dolendum maximè) in-
umenta gulæ, luxuriæ, & omnium malorum, id est,
ille furcas habeat ad æternam calamitatem, nullum-
e ferè in lubrico habeat retinaculum. Quid ergo su-
rest diviti, unde inaniter intumescat de opibus?

Credo tibi, &c. ut sup. pag. 7.

Attende verò opes veros honores non parere, cùm
t homine inferiores, & nihil in se habeant dignita-
. Considera deinde, in quàm multos diaboli laqueos *1. Tim. 6.*
cidant, qui volunt divites fieri in hoc sæculo: radix

enim omnium malorum cupiditas. Primò, orare ne queunt, ibi enim eſt cor eorum, ubi theſaurus eorum. Secundò, ab operibus pietatis alieni ſunt, cùm ſemper egeant, & ſatiari numquam poſſint. Tertiò, per fas & nefas acquirunt, & iniquè acquiſitis ita afficiuntur, ut prope impoſſibile ſit ad reſtitutionem cogere. Quartò morientes, ob rationem reddendam, pauperes defraudatos, opes deſerendas, velut in deſperationem aguntur. Itaque, ô homo, veluti ſi in ſummâ tempeſtate eſſes periturus, niſi abjiceres opes, jam projice; & divitiæ ſi affluant, noli cor apponere, ut ad æternum portum pervenias. Noli ergo, cùm alteri omnia relinquenda, illi gaudium creare, tibi tormentum, non reſtituendo; & ſi ſaltem in morte aliquid abnegandum aut reſtituendum, noli tam enormi tuo damno differre.

Matth. 21.

Avari ſtultitia.

PUNCTUM III. Conſidera ſtultitiam avari & conquiſitoris hujus ſæculi, qui Deo in paupere, æternæ inquam Veritati, centuplum promittenti & vitam æternam, ea quæ certò alioquin ei ſunt peritura dare recuſat, & contrà mundo fallaci, & hominibus credit exiguo & momentaneo lucro. Secundò, quanta ſtultitia quòd cùm tantùm diſpenſator ſit, Domino recuſet reddere, & dilapidet alterius bona, redditurus ſtrictam rationem. Tertiò, mirum certè quod quiſpiam hic eligat eſſe momento dives cùm tot miſeriis, & in futuro perpetuò pauper, potiùs quàm in æternum cum gloria maximâ dives, & hîc tecum, benigniſſime JESU egenus. Quartò, quòd res viles tanti faciat, ut puer crepundia, cùm Chriſtus & omnes ſapientiſſimi nihili fecerint. Quintò, quòd animam toto mundo precioſiorem pro quâ mortuus eſt Chriſtus, tantillo vendat, vel ſaltem imperfectam relinquat, & pauperem in alterâ vitâ & ſic opes longè pluris quàm ſe æſtimet. Sextò, quàm ſtultum, quòd Domino promittente omnia adjicienda, ſi quæratur primò regnum cælorum, hoc negligat & prorſus contra faciat, & quaſi diffidat ejus bonitati.

Cur ô dives non vis eſſe cum Chriſto pauper.

Conſidera

onsidera, quomodo Dominus punierit hîc avaros, & uidem Achan jusserit ob furtum lapidibus obrui, Jebelem vineam Naboth concupiscentem, Ananiam Saphiram de precio oblato detrahentes, & Judam oditorem dirâ morte multârit. *Iosue 7. 4. Reg. 9. Actor. 5. Matth. 27.*

O Rex Regum, ut inf. pag. 374. vel *Aspira*, ut sup. pag. 8. *aecine firmâ fide credo*, &c. ibid.

Meditatio de Paupertate, cujus affectus omnibus necessarius.

OMPOSITIO LOCI, erit Christum videre cum Discipulis miserè vestitum, famelicum, pauperculum gos & villas obeuntem, & nos velut peregrinos eum quentes.

ORATIO. Pete ut possis cognoscere dignitatem pautatis, & eam in tuo statu complecti.

PVNCTVM I. Considera 1. paupertatem esse dupli-m, una est quâ homo etsi opulentissimus ita animo mparatus est, ut potiùs, quam Deum offendat, parasit: vitam degere pauperem, opes partas omnes requere. Hæc verò, ô Lector attende, tibi, & omnibus salutem necessaria; cujus defectu multi egeni reipsâ uperes, sed animo divites valdè, & avari ad malas nfugiunt artes, furta, usuras, injustitias, quia paupertem ferre nequeunt, vel divites ne in eam incidant, dem sectantur, imò naufragium fidei faciunt potiùs àm bonorum. Alia paupertas, quæ reipsa abdicat nia, & à Domino suadetur, non verò præcipitur. inc ergo expende paupertatem esse rerum omnium ernarum saltem in animo abdicationem, quæ homin totum ordinat exteriùs & interiùs circa illas. Prio, in intellectu ponit veram, qualem Deus habet, illam æstimationem; ostenditque verè esse caducas, vi, noxias. Secundò, in affectu contemptum & fastim, denique in opere plenam, si Dominus ad perfe- *Quid sit paupertas.*

 ctionem

ctionem vocaverit, abdicationem. Vide an hæc in sentias, quanti tu eam facias, an sis etiam hodie parati omnibus carere, si salus animæ id posceret, aut necessi tas flagitaret. *O Rex Regum*, ut infrà pag. 374.

Aug. lib. 2. de civ. Dei. cap. 13. Considera Secundò, quòd sicuti cupiditas est rad malorum, & fundamentum Babylonis, ut August. i paupertas spiritus ac contemptus divitiarum radix bo norum, & parens quædam generatioq; virtutum, fu damentum cælestis Jerusalem, & prima beatitudo, m ximè tamen si reipsa quis eam sequatur. *Ambr. in 5. in Luc.* Ratio est, qu removet instrumentum vitiorum divitias, quæ supe biam, gulam & alunt & tuentur; & bene vivendi a fert quandam necessitatem ac facilitatem: cùm judic *Matth. 19.* Sapientiæ æternæ facilius sit camelum per foramen cus transire, quàm divitem intrare in regnum cælorui Credis hæc ô pauper & non exsultas? ô dives, ava & non horrescis? attende præterea paupertatem exp *Isai. 48.* re peccata, juxta illud, Elige te in camino paupertat & liberum reddere ab occupatione rerum terrenaru *Aug. serm. 28. de verbis Apost.* ut soli Deo vacare quis possit. O felicitas magna Ch stianorum, quibus datum est, ut paupertatem preciu faciant regni cælorum! non tibi displiceat pauper tua, nihil eâ potest ditius inveniri.

Haccine vera, ut sup pag. 7.

Paupertas Deo gratissima. PUNCTUM II. Considera gratissimos Deo esse sp tu & re pauperes, cùm paupertatem sibi JESUS, co lârit, & in se tantopere dilexerit, divitias verò ut q quilias, splendidaque omnia nascens, vivens & m *2. Cor. 5.* riens sit aversatus: qui cùm dives esset, factus est p *Luc. 9.* nobis egenus, ut non haberet ubi caput reclinaret, m tremque elegit & discipulos pauperes. Et sanè nón credendum tibi videtur eum dignum se statum ele *Phil. 3.* se? cur ergo tu in tuo gemis, aut eum times? Sic & S cti, qui cum D. Paulo omnia arbitrabantur ut sterc gaudebant fame, siti, & nihil habere, adeò ut B. Fran cus sanctè pauperioribus invideret. Tu ergo vide ne tiori s

oribus, uti mundani & molles Dei servi, qui omnes
onatus & studia ad opes referunt, ut splendidè, carè,
uriosè, commodè sint in victu, vestitu, habitatione,
nde amicis & divitibus libenter adherescunt; loca &
iunia refugiunt, in quibus paupertatem possent expe-
ri. Contemne ista, ut vir crepundia, & æternum ani-
ium & cor in æternis habeto; noli miles Christi aspe-
i horrere, quæ dux amplectitur.

Credo tibi, ut sup.pag.7.

Considera Secundò, excelsum verè spiritu pauperis
nimum, quo super omnia hæc terrena eminet, ut ne
erbo quidem vix suum quid dicere velit, cùm aliena
iat & fluxa, cavetque ne fortè iis ipse adhærescat. Ter-
ò, quàm sit gloriosum in quovis statu paupertatem
rre posse, cùm omnes ferè mortales, quæ sua sunt
uærant, ob innatam cupiditatem, & commoditatem
rum ac speciem; unde exclamat Sapiens: Beatus vir *Eccli.31.*
ui post aurum non abiit; quis est hic, & laudabimus
um? quanta itaque gloria eum affectum quo omnes
ripiuntur, laici, Ecclesiastici, & tepidi Religiosi, su-
erare? Vnde Chrysost. Anima pauperis fulget ut au- *Chrysost.*
im, splendet ut gemmæ, sicut Angelus ita conversa- *Homil 47. Matth.*
ır, non subjacet dæmonibus, assistit Deo. Quartò, *Emolumenta paupertatis Euangelicæ.*
uòd, ut Paulus ait, verè pauperes nihil habentes, om-
a sint possidentes; &, ut olim Climach. monachus
idus est mundi dominus, viroque forti totus mundus
vitiarum est. Credis hoc, & adhuc concupiscis? *2.Cor.6.*
uintò, considera quod is qui reliquerit reipsa omnia,
secutus fuerit Dominum, centuplum in hâc vitâ ac- *Matth.19.*
piet, & sedebit super sedes duodecim, judicans duo-
ecim tribus Israël, cùm Reges stabunt, & Monarchæ
epidabunt. Vide, ô Religiose, an verè dicere possis,
cce nos reliquimus omnia, neque animus tuus re-
ılis adhæserit, qui magnanimiter antea omnia de-
exerat.

Aspira, ut sup. p.8. *Haccine firma*, &c. ibid.

Divina providentia erga pauperes.

PVNCTVM III. Considera providentiam Dei erg pauperes secundùm illud Psalmistæ, Divites eguerui & esurierunt, inquirentes autem Dominum non m nuentur omni bono. non pauperibus ut nobilibus c suo providet Dominus in tempore, illum habent o conomum, ut beatus populus, cujus Dominus De ejus. Secundò, quòd ipsi sciunt certò jubilationes, nih metuunt, nihil sperant, curis vacui, paucis contenti, i quo etiam Epicurus felicitatem posuit; non nause bundi, ut divites, sed ex petrâ melle saturantur, & cù tam gaudeant nihil vel parum habendo, quàm omn possidendo, nucleum sine cortice habent: nam qu rentibus Deum hæc omnia adjiciuntur, ut Paulo, D nieli, Eliæ, & infinitis viris bonis, ac omnibus Religio sis, unde hi fiduciâ pleni utramque sortem securi exsp ctant, neque bonâ frustrari, neque adversâ grava metuunt. O beatos! quovis ire etiam sine viatico par ti sunt, de nullâ re solliciti quàm de Dei gloriâ, an marumque lucro, quia Dominus sollicitus est e rum.

Psalm. 33.
Psalm. 143.

Exercitium paupertatis omnibus utile.

O Rex regum, & Domine dominantium, ô Salvator mi, q cùm dives esses, pro me egenus factus es, ut tuâ inopiâ n divites essemus; concede mihi, ut numquam post aurum abea nec sperem in pecuniæ thesauris, in incerto divitiarum, neque a xiè dives fieri quæram, cùm desideria ista nociva & inutil mergant homines in interitum & perditionem. Vbi sunt eni qui argentum thesaurizant & aurum, in quo confidunt hom nes? exterminati sunt, & ad inferos descenderunt. Idcirco eg Domine JESV, *pro honore & amore paupertatis tuæ, cujus v luisti me per Prophetam tuum recordari, offero divinæ Majest tuæ quæcumque de manu tuâ accepi: neque retinere volo, aut d trahere quidquam cum Ananiâ de hoc holocausto, nec sollicit esse animæ meæ, quid manducem; neque corpori meo, quo indu Pater enim meus es tu, & nosti quia his omnibus indigemus: qu*

1. Cor. 8.
Eccli. 31.
1. Tim. 6.
Bar. 3.
Matth. 6.

ra

m igitur primùm regnum tuum, & scio ô bonitas, ô veritas, ia ea omnia adjicies mihi. Qui enim posses non adjicere mihi a, cùm digneris quotidie te tradere mihi? & quid ego negare ßim tibi ex omnibus quæ dedisti mihi, si tu illa ipsa & te mihi ibuis? O Deus, ô Deus, & Abysse bonorum, fac, obsecro, ut tu icum sis desiderium meum! Absit à me ut apponam cor meum rræ frusto, imò replere coner illud terrâ, quando hodie Rex cæli terræ paratus es me replere gratiâ & divinitate tuâ, & divi- consortem facere naturæ. Cur adhærebit in terrâ venter eus, quando à te, benignißime JESV *mi, & corde tuo & voce lci, & sanguine & morte ad cælestia tua regna vocatus sum? ce, video, ut iis fruar, & te ipso pascar, tu Rex cæli & terræ, om- a reliquisti amore mei, & non habuisti, ô dulcißime Redem- or, cui cælum sedes est, & terra scabellum pedum tuorum, ubi put reclinares. Reclina igitur ô* JESV *spes mea, obsecro in corde eo, paratum enim cor meum, & declina precor ad manendum, oniam ecce advesperascit dies ista mortalitatis, & suspirat ima mea ad diem illum æternitatis tuæ.*

Applicatio ad Communio..ē.

Isaiæ 68. Matth. 8.

Ecce, ecce illa N. *abnego, & coram te renuntio omnibus, quæ ßideo, aut poßidere possum potiùs quàm vel in minimo displi- am tibi. In te enim habeo omnia, & extra te nihil volo. Quo- odo ergo deinceps ego aliquid injustè ad momentum retinebo, de æternùm crucier? quomodo preciosis utar, quando tu, Rex eus, amore mei vilibus? ubi esset frons mea, si videns te amore ei pauperem & nudum, ego vestiri appetam splendidiùs àm status exigat meus? congregare argentum, & te inopem n imitari? scio enim quia satiari cupiditas non potest, sed, ò plus adjicitur, plus eam irritari. Pudet me vehementer, cùm dio Philosophos sua projecisse, & me sollicitum vivere, filium um, cui providus parens sollicitè, & perpetuò invigilas.*

Da mihi, quæso, gratiam, ut omnem sollicitudinem meam jiciam in te, & animo verè pauper sim. Beatos enim dixisti uperes, & eorum esse regnum cælorum, divites autem dimittis nes. Cur ergo nolim esse beatus, & evadere tristißimum il- l Væ vobis divitibus? Qui enim verè servi tui sunt, sunt sicut ntes, multos autem locupletantes, tanquàm nihil habentes, &

Matth. 5. Lucæ 1. Lucæ 6. 2 Cor. 6.

Num. 18. *omnia poſſidentes. Intereà nihil cum Levitis poſſident nec habe partem in terrâ: ſed dixiſti eis:* Ego pars, *& hæreditas tua. Id etiam venis quotidiè, & mihi te das & paciſceris reipsâ, ut ſi tuus: & cuius ero, ſi non tuus? qui creaſti me, & ſic emiſti, & paſcis, & ſic tibi conjungis? & poterit me quicquam ſeparare te? quidquid id eſt, mors eſt quæ me ſepararet à te vitâ meâ. poſſet id fieri? Eheu! poteſt, ſcio, ſi me reſpicio. Attamen dico, volo, & cupio unus eſſe tecum, mihi enim pauperi & miſero, eſurienti, & ſitienti, tibi, ô omne bonum, ô ſalus, ô panis vitæ, fons aquarum viventium, tibi adhærere verè mihi bonum eſt, ponere in Domino Deo meo ſpem meam in æternum, in æternum & ultrà. Amen.*

Deſiderium unionis cum Deo. Pſalm. 72.

Praxis ad paupertatem amandam.

Quid ſæculares præſtare debeant.

PRIMA. Sive ſæcularis, ſive Religioſus, recenſeat & enumera habeat quæcumque poſſidet, videatque an quid injuſtè r tineat, aut Superiore inſcio, ſi Religioſus eſt, aut ſuperfluum vel nimis curioſum, idque quotannis ſemel & iterum, omnia Superioris poteſtati reſignet ac tradat. Triſte certè eſt & co miſeratione digniſſimum Religioſum, qui orbem ſpeſque or nes ſuas deſeruit, roſario, libello, ſcalpello adhæreſcere. eòq turpius illud, quo glorioſiùs de mundo triumphârat. Ideò no nullis in more poſitum, ut catalogum rerum ſuarum habean eumque non niſi bonâ conſideratione præmiſsâ adaugeant.

Quid Religioſi. Praxis pro ſæculari.

Secunda Modeſtiam in habitu ſervet, ceteraque ſupelle le: quidquid verò ſplendori ſuo detrahit, ſi ſæcularis eſt, a commoditati, id tribuat Chriſto pauperi, & nuda memb Chriſti eo tegat quo parietes velarentur.

Alia.

Tertia. Quemadmodum Thomas Morus feciſſe fertur, p teſt quivis alteriùs curæ ſe committere, ut ſibi proſpiciatur datis contentus eſſe: quod filiis familias, ac filiabus, ac ma mè Religioſis convenit, qui gaudere debent, ſi paupertate experiri digni ſint. neque ferendum certè ut conquerantu paupereſque ſe velint, ac ſibi nihil deeſſe, cùm divitibus eti deſint plurima.

Altera.

Quarta. Cùm ſtatus & dignitas veſtem ſplendidiorem req runt, poteſt paupertatis & perfectionis amans interiora vi amare, ut de S. Carolo Borromæo memoratur, & plurimis al etiam ſæcularibus.

Nota.

Quinta eſt, exemplo Chriſti pauperes non averſari, ſed benter præ divitibus qui ſuam conſolationem habent, eis op

rre ad colloquium admittere, per se vel suos solari. Et certè uamvis hoc divitibus omnibus, etiam Principibus, usu veni: potest; maximè tamen Religiosos decet. Intolerabile siquiem est, paupertatem profitentes, & ejus in se amorem, ac paueris Christi sequelam, pauperes fastidire, divitibus adulari. enit enim Dominus pauper, & pauperes elegit, & missum se auperibus euangelizare testatus est, & tu, Religiose. Christi nitator, eos minùs complecti, aut etiam quandoque spernere ıdes? immemorem certè te declaras instituti & professionis ıæ, quodque paupertati alimenta, & beatitudinem tuam deeas.

Pauperes non negligendi minimè à Religiosis.

Sexta, Examinare se quo in gradu quisque sit. Sunt autem seundùm Bonaventuram; Primò, relinquere temporalia; Seundò, amicos sæculares & temporales; Tertiò, seipsum. Vel rimò, pro transitoriis non laborare; Secundò, non appetere; ertiò, respuere, & tantùm coactū admittere. Vel Primò, omibus contentum esse; Secundò, necessaria tantùm admittere; ertiò, iis etiam velle carere. Vel Primò, nil sine licentiâ accilere prærogatâ; Secundò, dare; Tertiò, nihil superflui habere; Quartò, in iis quæ utenda sunt pauperrima optare; Quintò, audere cùm necessaria desunt. *Dignatus es*, ut sup. pag. 10.

Gradus paupertatis. De gradu virtutis.

Examen quo defectus Paupertatis Religiosis potissimùm explorare potest.

Hi autem sunt Primò, necessariis nolle carere; quòd verè auperis; Secundò, commoda amare; Tertiò, sua non custodire; Quartò, superflua coacervare, & petacem esse, nec dare lienter; Quintò, viliora respuere, & parcitatem odisse; Sextò, reciosa & affabrè facta in iis quibus utitur exquirere; Septiıò, uti re aliquâ affectu proprietario, ita ut gravatè pateretur uferri; Octavò, per cuniculos agere ut iis uti possit; Noò, contra Superioris voluntatem abscondere, observare aliua, vel habere apud alium quidpiam; Decimò, transferre sine eniâ, dispensare, accipere, aut dare, vel usurpare ex domo per picias.

Examen defectuum circa paupertatem, utile etiam sæculari.

Septima Praxis. Considerare sæpe juvat insatiabile esse cor ominis, & avaritiam numquam dicere, Sufficit. frustrà itaque ominem opibus, honoribus augendis insudare; numquam eim cupiditati magis satisfaciet: cur igitur frustrà se fatigabit? ùm, si voluerit eam moderari, ex nunc contentus esse possit, uod omnia bona (ut vulgo verè dicitur) superat? O quàm tilè hoc esset multis, quibus res domi angusta, animi verò mpli! quibus quia cum paupertate non bene convenit, in-

Quomodo paupertas divitibus amplectēda.

quieti alienis invident, sordidè quærunt quæ posteà prodigat alieno se gravant ære creditoribus atque amicis graves; & cùn omnia fecerint, inde colligunt vituperium & dolorem, und famam, quietem & honorem sperârant. Verè enim spes impi

Sap. 5. tamquam lanugo, & tamquam spuma gracilis, quæ à procell dispergitur.

IACVLATORIÆ.

Psal. 61. *Divitiæ si affluant, nolite cor apponere.*

Eccl. 31. *Beatus dives, qui post aurum non abiit; nec speravit in pecuni thesauris.*

Matth. 16. *Quærite primùm regnum Dei, & hæc omnia adjicientur vobis.*

Prov. 30. *Mendicitatem & divitias ne dederis mihi, tribue tantùm victu meo necessaria.*

1. Tim. 6. *Nihil intulimus in hunc mundum, haud dubium quòd nec aufer quid possumus.*

Matth. 19. *Si vis perfectus esse, vade, & vende omnia quæ habes, & da pauperibus.*

2. Cor. 8. *Propter vos egenus factus est* JESUS, *cùm esset dives, ut ejus inopiâ vos divites essetis.*

Matth. 8. *Vulpes foveas habeant, & volucres cæli nidos; filius autem hominis non habet uti caput suum reclinet.*

Matth. 19. *Ecce nos reliquimus omnia, & secuti sumus te, quid ergo erit nobis?*

Luc. 14. *Qui non renunciat omnibus quæ possidet, non potest meus esse discipulus.*

Exercitium seu consideratio de Bonorum usu, & dispensatione pro divitibus, &c.

Iob 1. *Vnde habeantur bona.*

CONSIDERA Primò, unde, cùm nudus in hunc mundum veneris, tibi hæc bona accesserint: & cognosce à Deo tibi data; non ut dominus sis, sed ut dispensator: rationem enim redditurus es villicationis & negotiationis, & talentorum usque ad novissimum quadrantem. An paratus es? hodie enim fortè omnium erit tibi reddenda ratio, an justè, an utiliter, an ad Dei gloriam illius bona dispensaveris.

Quæ eorum reddenda ratio.

Secundò, an obstrictus ad rationem sic reddendam sub pœnâ non tantùm capitis, sed æternæ damnationis, non debeat esse sollicitus pro bonâ administratione? quæ autem bona est? nónne ea sola, quæ fit secundum

lum voluntatem Domini? quæ autem ejus voluntas, & quo fine hæc eum tibi dedisse putas? certè ut iis salutem æternam acquireres, alios ad eandem perduceres, & ad Domini tui obsequium & laudem. si quis verò bonis ad luxum & voluntatem, & animæ grave detrimentum utatur, Deique contemptum, quâ fronte ad Dominum veniet, & rationem reddet? Attende jam qualis sis dispensator, an fidelis, an verò & tuam & aliorum salutem bonis his perdideris, Domino contumeliam feceris, & quasi tua essent, iis usus sis: imò eo deteriùs forsan vixisti quo plura tibi contulit bona bonus Deus. Quid ergo? nónne tibi dicet: An oculus tuus, & cor tuum nequam est, quia ego bonus sum? cur mihi retribuis pro bonis mala, & odium pro dilectione. *Aspira*, ut suprà pag. 8 *Haccine firmâ*, ibid. *Matth. 20.*

Considera Tertiò, unde contingat hæc in sæculi divitibus insania, ut sibi quid vis libere & licere putent: & verum sit illud Augustini, sæculi potentiam esse impunitam nequitiam. & videbis id accidere ex obcæcatione, quâ præcipitia non vident, sed velut equi effrænes in ea ruunt, vel in angustâ trabe ambulantes se jactant, & ruunt. auri enim fulgor & adulatio, quæ opes consequitur, fascinat divitem, & tumidum reddit. Vnde Apostolus divitibus præcipiendum aiebat, ne altum saperent præstantiores enim sibi videntur propter opes: quasi verò equum strigosum & claudum phaleræ aureæ præstantiorem redderent. Nónne autem præstantia hominis vera in anima est? Quid si enim stultus auro splendeat, & niteat margaritis? sanè non eo melior vel præstantior. Age an quisquam prudens mallet esse minùs prudens aut sapiens, & magis dives? Imò verò divites cæteris ferè deteriores sunt. Unde Sapiens: Beatus dives, qui inventus est sine maculâ, quis est hic, & laudabimus eum? quapropter & Salomon petebat à Domino: Divitias & paupertatem ne dederis mihi Et Sapientia æterna pauperes beatos dixit, esurientes, lugentes,

Divitum insania. *August. de verb. Domin. ser. 37.* *1. Tim. 6.* *Eccli. 31.* *Proverb. 30.* *Matth. 5.*

Divitum arrogantia. Iob.21. lugentes, patientes propter justitiam; cur divites propter divitias beatos dicunt, tenentque tympanu & cytharam, crapulâ & ebrietate se onerant, largi i ludo & conviviis usque ad insaniam? cur vos in paupe res avari, & ut eos juvetis, inopes estis, aut videri vultis *Luc.14.* cur, si suadet Dominus, cùm facis convivium, voc pauperes, vos eos despicitis? Si humilitatem commen dat, cur verbo læsi, verbere, immò alterius morte vo vindicare vultis? si pacificos laudat Dominus, cur fast pleni ad duella provolatis, & propter justitiam pati ni hil vultis? Vide quanta diviti humiliandi se sit causa Inter vinctos, qui de suspendio certior, humilior est a lio de veniâ prope certò: at qui dives de gehennâ qu certior est, eo magis superbit, Quid enim dicit Ver *Luc.6.* tas? Væ vobis divitibus, væ qui habetis consolationer vestram: væ vobis qui saturati estis! Amen dico vobi quia dives difficile intrabit in regnum cælorum. Ite *Matth.19.* rum dico vobis, faciliùs est camelum per foramen acu transire, quàm divitem intrare in regnum cælorum. V de an hæc vera putes; an ita vivas, ac si putares esse ce tissima. Aspira ut sup.p.8. *Hæccine firmâ fide, &c.* ibid.

Divitiæ spinæ. Eccli.31. Considera innumeras spinas divitias gignere: no enim frustrà à Domino spinæ appellantur. Unde Sa piens: Multi dati sunt in auro casus: & facta est in spec ipsius perditio illorum. væ illis qui sectantur illud, omnis insipiens in eo capietur. Hæcne credis & ult in laqueos te abjicis?

Eccli.41. Divitum mors. Jam vide quis exitus & mors sit divitum. O mors, a ille, quàm amara est memoria tua homini habenti p cem in substantiis suis! quid verò post mortem? reve titur in terram communem matrem omnium, uti n *Iob.27.* dus egressus erat. unde Job: Si comportaverit impi argentum ut pulverem, & sicut lutum præparave vestimenta; præparabit quidem, sed justus vestietur i lis, & innocens argentum dividet. Quæ ergo habe cujus erunt? at familiæ erit splendor, eheu, & anin

tu

ıæ inde tormentum. Lautiùs vivent amici: & tu fortè leò bibes calicem furoris Domini. O ſtulte, an tibi fa- nilia non eſt in cœlo? quamdiu, ut ſperas, ibi habitabis, ui tam ſollicitus eras ut ſplendidè hîc viveres? quam- iu hîc tua familia ſtabit, immemor tui, aut ſi memor, ruſtrà, & quo ſplendidior, eo ſæpè deterior.

Conſidera Quartò, quomodo deinceps divitiis ad alutem uteris, & audi Dominum, qui tibi eas dedit; qui id ſuadet, imò mandat, ut primò animæ tuæ conſu- as: Facite vobis amicos de Mammonâ iniquitatis, ut ecipiant vos in æterna tabernacula: honora Domi- ıum de ſubſtantiâ tuâ: peccata tua eleëmoſynis redi- ne. Ecce quomodo Deum placare poſſis. imò & ſeptu- lum & centuplum promiſit; ſed, eheu! in ludum, in onvivia & luxum pecunia non deeſt; pro animæ ſalu- e, pro ejus victu, pro Dei cultu quoties deficit! Quan- o ſatiùs, cùm momentum tantùm ſit vita veſtra, æter- ıos ſibi facere theſauros in cælo, quò fur non appro- piat, neque tinea corrumpit. Statue ergo honorare Do- minum de ſubſtantiâ tuâ: ante omnia tamen juſtitiæ & creditoribus fac ſatis. ô quàm triſte, quàm turpe te, o dives, alieno ſplendore veſtiri, & pauperum credito- um audiri gemitus in cælo, cùm exultas illorum bonis & ſanguine in terrâ. Conſidera, an in horâ mortis, & in udicio iſta non ſint tibi futura in ſingultum. Deinde, provide familiæ tuæ ſecundùm rectam rationem; non ecundùm leges ſæculi: Chriſtianus es, Chriſti lege, ıon ſæculi juraſti vivere.

Divitiæ ad quid utiles.

Luc. 16.

Prov. 3.

Dan. 4.

Poſtremò, honeſtæ etiam licet recreationi aliquid ribuas. Ubi hæc legeris, & intellexeris te bonorum uorum non eſſe dominum, ſed diſpenſatorem, vide quomodo hactenus diſpenſaveris, & an talem tu diſ- penſatorem habere velles. Attende, quantum ludo & uxu, cum magno animæ detrimento, abſumpſeris, & Dei injuriâ. Secundò, quot, quantaque bona opera illis eciſſes ſi voluiſſes; quantumque ex iis theſaurum mo-

Divites bonorum tantùm ſunt diſpenſatores.

Alearum deteſtatio.

riturus in cælis haberes. Atqui non tenebaris. An forsitan ludere & prodigere debebas cùm scires talem reddendam rationem? Tertiò, vide quàm securè & quietè vivat bonus dispensator: non illum sollicitum creditor agit, non anxium habet rei familiaris angustia, ab omnibus colitur, & gratus est, ubi alius plurimis uti obstrictus est, ita iis supplex esse cogitur.

Hæccine vera, ut sup. pag. 7.

Considera, unde contingat hæc stultitia, ut plus quisque gratis expendat, quàm habeat in bonis: unde ista inquam prodigalitas? causa est Primò, quòd putet sese bonis pro arbitrio posse uti; quod falsum. unde monet Sapiens, Benefac humili, & ne dederis impio: si benefeceris, scito cui benefeceris. Dives autem hoc non considerat, & malè beneficia & opes collocat. Paria autem sunt, ait Hieronymus, dare histrionibus, & sacrificare dæmonibus. Secunda causa est gula, propter quam Esau primogenita sua dedit pro lenticulâ, & abiit parvi pendens quod primogenita sua vendidisset. Ita multi in conviviis prodigi stultè uno die multo parta tempore distribuunt, & se exhauriunt. Et cùm dicat Scriptura: Si multum tibi fuerit, abundanter tribue; tales de modico multum tribuere volunt, sed non Deo. Tertia est superbia, quâ se majorem & ditiorem, quàm sit, haberi cupit, & (ut ita dicam) plus vult ferre quàm potest, etiamsi se disrumperet. Vide quanta sit insania. Vide precor, quàm vanum sit à parasitis hodie laudari, & cras rideri; hodie largiri, & cras animá debere; posse Deo servire securè, & in omnibus gratificari, & inquietam tamen vitam ducere, & sæpè perditam, dum loculi vacui pessima suggerunt consilia, & amici ollares ea fovent.

Eccli. 12. *Vide ô dives. ubi & quomodo expendas.* *Hieron.* *Nota.* *Genes. 25.* *Tob. 4.*

Remedium in promptu est, quod monet Sapientia æterna; Primò, sedere nimirum, & computare sumptus, ne censum superent; Secundò, generoso esse animo, & scire ubi vera gloria, quæ non famulorum turbâ; sed

Quisque ratione subducere debet.

bonâ

onâ vitâ; non ſumptu, ſed prudenti diſpenſatione ıetienda eſt. *O Deus*, ut infr.pag.387.

Meditatio ſeu conſideratio de Bonorum diſpenſatione.

PVNCTVM I. Conſidera, quorſum bona hæc à Deo ſint data, nempe ut iis non aliter quàm ad ejus gloam & tuam ſalutem utaris. Expende an ita feceris. Seındò, ſcias non licere ocioſa relinquere, &, ut ille latth. 25. talentum abſcondere, ſed mandatum nobis ſe, ut negotiemur dum veniat Dominus; idque ad aximam ejus utilitatem, ſi ſervi fideles eſſe velimus collaudari; ut ille Matth. 25. qui quinque talentis acptis, alia quinque ſuperlucratus fuerat. Cogita, quæ, an non tu ſic velles tua bona adminiſtrari; an non men, quod jacis, fructum adferre centuplum; atque collige, meritò Dominum præcipere, ut ſic bonis is utaris, ut fidelis diſpenſator inveniaris. Adverte dedè, illa tua quæ appellas, tua non eſſe, ſed Domini, ac oinde diſce tuo arbitratu & commodo de iis nefas ſe diſponere: neque te eſſe fidelem, ſi, cùm poſſis cenm annuè (ut ita dicam) lucrari, octoginta tantùm omino reddas; viginti verò in proprios uſus & vanitem expendas: ut ſervus ille Lucæ 16. idem autem fa:, quiſquis ad Dei gloriam non purè bonis ſuis utir, ſed ſuam etiam quærit, aut certè vanitatem. *Cur bona hominibus à Deo data.* *Matth. 25.* *Diſpenſator es, vide ut fidelis.* *Lucæ 16.*

Aſpira, ut ſupr. pag. 8. *Hæccine firmâ*, ibid.

PVNCTVM II. Conſidera tres claſſes hominum, ſeu vorum, ſeu mavis filiorum. Prima eorum eſt, qui na domini, vel patris, expendunt ad ejus contumem, utque bellum illi inferant. ejuſmodi ſunt, qui nis ad luxuriam & faſtum abutuntur, & ſodales & nicos exemplo & aliter ad hujuſmodi invitant, vel iis ı largiuntur qui id faciunt, ut commodiùs faciant, & ære ſuo hoſtes Dei fovent. Nónne enim illos comare aptè poſſumus his qui à patre vel domino pecu- *Tres claſſes utentium bonis.*

niam

niam accipiunt, ut eis ſerviant, eoſque tueantur: qu
que eâ acceptâ, ſicarios & latrones in necem patri
ſeu domini conducunt, quorum etiam ſe duces conſ
tuunt? Alia claſſis eſt eorum qui Deo ſervire volunt
Matth.6. Mammonæ, uti Samaritæ Deo & idolis, Domino &
bi negotiantur. Hi, ubi herus ponit inſignia ſua, illic e
jam propria collocant: ſi hero duodecim debeantu
ſex ſibi capiunt; gloriæ, inquam, vel utilitatis partes
Hi ſunt, qui in conſpectu Dei dicunt ei, ſe velle parti
ejus voluntatem, partim ſuam adimplere in bonoru
uſu. Tertia claſſis eſt eorum, qui ſciunt ea, quæ poſſ
dent, prorſus aliena eſſe, eaque Domino offerunt,
iis ad arbitrium utatur, & ſollicitè quærunt, quomod
iis maximam voluptatem, honorem & gloriam conſ
qui Dominus poſſit. Hi ſunt verè reſignati, & qui i
venti ſine maculâ, poſt aurum non abeunt: hi ſunt, qu
ut Chriſti ſint diſcipuli, renunciant omnibus quæ po
Luc.14. ſident, ut Luc.14. præcipitur. Vide in quâ claſſe hact
nus fueris & eſſe velis. *Haccine vera*, ut ſup.pag.7.

Stricta bonorum ratio danda in die judicij.

PVNCTVM III. Conſidera, rationem bonorum m
ximam habendam & reddendam eſſe in die judicii:
eorum enim diſpenſatione ita Matth. 25. agitur, qua
aliarum ibi rerum ratio nulla haberetur. Secund
conſidera quomodo cupiditas humana in hoc mund
ad ſumma tendat, & pecuniam in cibum, veſtem, d
mum, agros, non niſi optimè collocari optet, & qu
dementia in æternitate, neque de optimâ manſion
nec de victu aut veſtitu, magnoperè curare? Non
ſtultus putaretur mercator, qui cùm poſſet eodem pr
cio comparare precioſam margaritam, multò deteri
rem ſciens ſibi vel hero emeret? Aliter Sapientia æter
Matth.13. docet, dicens: Simile eſt regnum cælorum homini n
gotiatori, quærenti bonas margaritas: & inventâ u
precioſâ dedit omnia ſua, & comparavit eam. Expe
de hæc coram Deo, & ab eo lumen & gratiam pete,
Luca 16. dole, quòd tu filius lucis non tam fueris prudens

ger

generatione tuâ,atq; filii hujus sæculi, qui assiduè quærunt quomodo plus fructus & honoris & commodi ex pecuniâ colligere, ex agro,ex arte suâ,&c.queant, & ad hoc mare & terram obeant; tu verò vide an exemplo, vel nescio quo motu actus, ubi possis centuplum accipere,octoginta cupias; ubi possis certò collocare, plurimis periculis tua & te exponas. *Imitari sæculi filios.*

Colloqvivm erit, quo te tuaque divinæ Majestati offeras,hoc vel simili modo: O fons bonorũ omnium, a quo omnia mihi bona venerunt, quorum ego me fateor solùm dispensatorem, offero ea,id est tua tibi: tua enim sunt, & vehementer opto ea ad honorem nominis tui impendere. vtinam scirem quo pacto id meliùs præstare possem! certè ut fidelis servus promptè id facerem, per gratiam tuam ad maximam gloriam tuam. Amen. *O Deus meus*,ut inf. pag.387.

Meditatio secunda de eadem.

PVnctvm I. Considera in dispositione bonorum primò quærendam Domini voluntatem; quidquid enim contrà, vel præter illam impenderis, te reddere cum usuris oportebit. quocirca ut in aliis rebus Deum suppliciter roga, ut tibi voluntatem suam aperiat: ita Joannes Patricius Romanus sollicitè quæsivit in quod opus pium Deipara erogari suam vellet hæreditatem: quæ ei ostendit sibi fore gratum, si in ecclesiam suas facultates expenderet, & hoc insigni miraculo declarat. Ut autem voluntas Dei tibi cognita sit, resignato animo esse oportet; neque enim revelat illis Deus voluntatem suam, quibus decretum est propriam sectari. Hoc est quod per Prophetam queritur Deus: Me etenim de die in diem quærunt, & scire vias meas volunt; quasi gens, quæ justitiam fecerit, & judicium Dei non dereliquerit;rogant me judicia justitiæ; appropinquare Deo volunt. Quare jejunavimus, & non aspexisti; humiliavimus animas nostras,& nescisti? ecce in die jeju- *In dispositione bonorum divina voluntas investiganda.* *Vide breviarium 5. Augusti.* *Isaiæ 58.*

nii vestri invenitur voluntas vestra. *Credo tibi*, ut su. p. 7.

Quæ eleëmosyna optima. PVNCTVM II. Ut autem ratiocinando quænam s voluntas Dei assequaris. Considera, quæ eleëmosyn melior sit. Est verò illa, quâ Dei honor maximè propa gatur, unde hæc sunt piorum vota, ut optent suis facu tatibus & aliis modis efficere, ut omnes Deum agno scant & ament; atque adeò, si cælos novos creare po ssent, & Angelorum hierarchias in Dei laudem perpe tuã, id sanè præstarent. Cùm verò Deus à justis & bon maximè honoretur, si quis, ut id illi cõmodè præsten sua conferat, id Deo acceptissimum esse apparet. Bo norum verò duo genera sunt: unũ eorum, qui ut Chri stum sequi possint, & meliùs illi servire, sponte suâ ab dicant. Et quantopere Rex hujusmodi sibi devotos mi lites à subditis suis ali desideret, manifestum est. Aliu genus bonorum est eorum, qui aut sorte, aut vitio su aut coactè sive ex necessitate pauperes sunt: quibus tua conferas, omninò rectè etiam feceris. quanto tan gratior Deo sit eleëmosyna cæteris paribus illis potiù quàm his collata, liquet. Inter hos duo item alia gene reperies; unũ, quod sibi vivet, & Domino servit: aliu quod insuper complures ad Domini obsequiũ addu cit, nomen ejus celebrat, imperium propagat & tuetu

Divites procuratores sunt. Et hujusmodi Religiosos nonnullos esse, omnibus n tum. divites autem procuratores esse videntur, opib ad hoc donati, ut operarios ejusmodi ad obsequiũ D mini adducant. quo verò illi aptiores & perfectiores, meliùs rem Domini agunt; magis certè quàm ii, qui i certo eventu erudiendos ad ministerium multo labo adsciscunt. Id ex militiâ sumpto exemplo clarius ev det. Quis enim Rex non mallet exercitatos milites, q prorsus tirones? quis non mallet asscriptis à se in mi tiam annonam præberi, quàm tirones legi, qui incer

Qui pauperes præ aliis alendi. an futuri militiæ apti? denique quos sapientissimus d magno studio delegisset è millibus, hos meritò qui aptiores militiæ ejus, & gloriæ propagandæ judicar

Appli

pplica hæc Christo Regi, clero & Religiosis, & aliis
ii proximi saluti vacant: his enim tessera militiæ vo-
tio est, alii quicumque aluntur, hoc fine aluntur, ut ta-
s, vel similes aliquando evadant. sic etiam gratius es-
t Regi, naucleros pro suâ classe ali & conquiri, quàm
ıbatas & sentinarios; sive architectos potiùs quàm
les operas. Quàm verò gloriosum sit Deo & homini,
udatores Dei, propugnatores fidei, complures archi-
ctos & naucleros in dubio hoc mari & naufrago un-
que colligere, luce clarius existit: sic enim eleëmosy-
latissimè diffunditur, ejusque fructus, cùm uni cor-
pralia præbentur, ut multis spiritualia tribuantur; imò
iam corporalia. denique hoc certum sit, eleëmosy-
m ex omnium Theologorum consensu potiùs ac
iùs meliori tribuendam. Unde Hieronymus contra *Hier. contra*
igilantium explicans illa verba: Facite vobis amicos *Vigilant. c. 5.*
Mammonâ iniquinatis. Num, inquit, isti pauperes, *Luc. 16.*
iter quorum pannos & illuviem corporis flagrans li-
do dominatur? nō, ait. simpliciter pauperes; sed, pau-
res spiritu beati appellantur: in vulgi pauperibus su-
ndādis nequaquam intellectu, sed eleëmosynâ opus
; in sanctis pauperibus, beatitudinis intelligentiâ, sic-
scriptum est: Beatus, qui intelligit super egenum & *Psalm. 40.*
uperem: in die malâ liberabit eum Dominus.

Oblatio quâ dives verè fit pauper & beatus, & illud, væ divitibus, evadit.

O DEVS *meus ecce hæc bona mihi largitus es, ô infinita bo-nitas; sed veréne bona sunt? O bone* JESV, *tu æterna ve-*
us dic mihi, obsecrò; quia audit servus tuus; & ecce væ, ais,
is divitibus qui habetis hîc consolationē vestram; væ vobis &
a sunt hæc? eheu infelix ego homo, cui tu ob ista væ minâris,
ns bonorum, imò addis: Amen dico vobis, quia dives diffici-
trabit in regnum cælorum; & rursum: Facilius est camelum *Matt. 19.*
nsire per foramen acus, quàm divitem intrare in regnum
m; hæccine ergò bona? hæccinè vera sunt, ô æterna veritas! &

illa bona sunt, ô æterna bonitas? quomodo bona: an quia
summo bono acceptos nos reddunt? sed elegisti, ut ait Apost
Eccli. 11. *tuus, pauperes in hoc mundo. & num fortè iis meliores sumus*
vites? Eheu si dives fueris inquis, non eris immunis à delicto: o
nes qui volunt divites fieri in hoc sæculo, incidunt in tentatio
1. Iac. 6. *& laqueos diaboli; & multos perdidit aurum & argentum,*
Luc. 16. *fortè divites meliùs serviemus tibi? Verùm audio, Non pote*
Deo servire & mammonæ; non potestis? non possumus? & b
sunt hæc? veruntamen aliquando convertes nos ad te: qu
Eccli. 31. *nónne asseris quòd qui amat aurum non justificabitur? n*
Ibid. *enim est iniquius quàm amare pecuniam, & beatus vir qui*
Matth. 5. *aurum non abiit, nec speravit in pecuniæ thesauris; & Beatos*
pauperes spiritu, & meritò, quoniam ipsorum dixisti esse regn
cælorum. O vox Domini confringentis cedros! vox Domini re
lantis condensa! An huic credo Deus meus? veréne credo tibi
terna veritas? veréne credo sapientia æterna? si vera sunt
certa, si indubitata responsa tua, nónne væ mihi misero, qu
bona fluxa, ad vitæ hujus momentum retinenda separare poss
à te ô omne bonum! Quid faciam tibi ô custos hominum, qu
posuisti me contrarium tibi? scio quid faciam, honorabo te de s
stantiâ meâ, quid aio? tuâ, inquam. Quid enim intuli in h
mundum? dispensator quidem tuus sum, sed eheu! si ponas rat
nes cum servis tuis, quis fidelis invenietur? Scio quid faciam,
gustiæ mihi sunt undique, & jactor in naufrago mari. Po
quàm peream æternùm, projiciam omnia, & tu mihi resti
hæreditatem tuam. Angusta est via, potiùs quàm excludar à
in æternum libentissimè exuam omnia, & scio, scio inveni
omnia.

Sequi te nemo omninò seu secularis seu Religiosus potest, nisi
Lucæ 14. *renuntiaverit, saltem animo, omnibus quæ possidet. nemo? Ren*
tio ergo omnibus, & volo & rogo. & humillimè rogo & obs
Renuntiatio rerum temporalium. *te per viscera misericordiæ, ut possim esse discipulus tuus. O Do*
ne, ô salus nostra, ô vita nostra, tu non delectaris in perdition
morte nostra; aufer ergo à me concupiscentiã, & suscipe hoc d
derium meum quo animo meo omnibus renuntio, re ipsâ eti
paratus facere potiùs quàm te offendam, & pauper esse potiùs

izaro, quàm cum Epulone dives, itaque cor meum & omnia ea, id est, tibi tua offero, dispone de iis ut tibi placet; si enim tua nt uti sunt, iniquus sum si velim arbitrio meo, de tuis dispone-. O Domine dominantium. Si igitur tollas per vim hominũ & iuriam, aut aliter à me bona, sustinebo, & humiliter dicã cum bo, Dominus dedit, Dominus abstulit; sit nomen Domini bene-ctum. Si petas à me tua per pauperem, reddam libens, nam tuum etis, & pro tuâ charitate infinita promittis centuplum, & non dam tibi? & potero unquam à me ullum tristem dimittere? quaquam; ita propono coram te, & curiâ tuâ. Quidquid co-overo ratione, aut prudẽtium consilio, aut sanctâ inspiratione, e pro majori tuâ gloriâ (non meâ) id faciam, deserenda semel n affectu per gratiam tuam desero, perdenda jam perdo, ut ea eniam, jam abrenuntio omnibus ut tuus sim discipulus. Mun-s hæc non novit, cujus est hic congregare, familias ornare, & nos multiplicare. Ego verò servus tuus sum, & dispensator lis esse cupio: Quod pro majori gloriâ tuâ, pro salute meâ, pro imarũ lucro magis esse conspexero, magisq; ex voluntate tuâ, iam; reddenda enim erit ratio, & à me petes cur non dederim usuram talenta tua, neque enim fallere te possum, & scio quid rvo meo vellem; scio quid à me tu velis; dixisti enim oportere uniam meam dare ad usuram, & si dedero tibi, etiam centu-m reddes, ergo me & omnia toto corde do tibi, & ecce jam af-u pauper sum; Ecce reliqui omnia & sequor te, quid ergo erit bi? Tu mihi Deus meus & omne bonum: tu mihi eris omnia, dedisti mihi vitam tuam, corpus & sanguinem tuum, & om-. Reddo tibi me, & hæc omnia, credo enim & firmâ fide, quòd accipiam centuplum, & vitam æternam poßidebo. Credo quia veritas es, potiùs quàm homini mendaci. Credo tibi bonitas es, & vinci non potes liberalitate; etenim quæ verè sunt, ea reddimus tibi. O Deus cordis mei, suscipe ea, sicut cor-ncero offero: ut quando placebit tibi, re divitem, sed affectu perem, recipias in æterna tua tabernacula. Amen.

Praxis.

HÆc facilè colligi poteſt ex iis quæ ſuprà dicta, pauca tamen accipe, &

Cavendum ne aliena quis possideat. Primò, recense bona tua, & vide num quæ mixta sint alien ne hæc, velut tinea, tua consumant, ne verò tuis fur appropi transmitte crebrò manu pauperis in cælum, ibi domum, ib gros compara æternos.

Secundò, delibera cum prudentibus, quomodo impend tua maximo lucro possis pro tuâ tuorumque salute.

Aemulare filios sæculi. Tertiò, sæcularium mercatorum industriam non tant æmulare, sed si potes, cùm de æternitate agatur, supera.

Quartò, ut illi rationes subducunt lucri temporalis, sic spiritualis.

Quintò, ut illi certos institutores habent, sic tu pauper quibus compares tibi æterna tabernacula. Ut illi non uno in co, sed ubicunque possunt, colligunt pecuniæ fructum, sic tu collige undecunque liberalitatis thesauros.

Dignatus es, &c. ut sup. pag. 10.

JACVLATORIÆ.

Psalm. 72. *QVid mihi est in cælo, & à te quid volui super terram? Dominus pars hæreditatis meæ & calicis mei.*

Psalm. 5. *Et quæ est exspectatio mea? nónne Dominus?*

Psalm. 8. *Portio mea Dominus sit in terra viventium.*

Psalm. 141. Matth. 16. *Quid prodest homini, si universum mundum lucretur, anima verò detrimentum patiatur?*

CAPVT XXIV.

Deliberatio de delectationum appetitu moderan tertio auxilio in viâ Dei.

Sap. 4. HOMO. O quàm pulcra est casta generatio cu claritate! immortalis est enim memoria illi quoniam apud Deum nota est, & apud homines: cu præsens est, imitantur illam; & desiderant eam cùm eduxerit, & in perpetuum coronata triumphat inco quinatorum certaminum præmium vincens. Sic so in auribus vox tua dulcissima, Christe JESV, & affi intima cordis mei: verumtamen cùm in omni vitæ nere dederis, ô Bonitas infinita, unde gaudeat cor minis, & rursum intonet Apostolus tuus: Qui Chr sunt, carnem suam crucifixerunt cum vitiis & con *Gal. 5.* piscentiis suis; quid faciam ô magni consilii Angele

Sapi

ſapientia æterna? trahit me voluptas, periculoſa eſca, quâ multos adverſarius ineſcat & in interitum rapit.

CHRISTVS. Fili, dixi ego veritas. Qui non odit pa- *Luc.14.*
trem & matrem, inſuper & animam ſuam, non poteſt *Voluptates*
meus eſſe diſcipulus. Credis hoc? Nónne vides, quia *amaritudine*
tranſit mundus & concupiſcentia ejus, & trânſit velut *condiuntur.* 1.*Ioan.*2.
umbra? ô ſi amaritudines quibus condiuntur munda- 4.*Reg.*4.
na gaudia, deguſtares? clamares utique mortem in ol- *Pſalm.*74.
lâ eſſe, neque edere ex eâ neque bibere poſſes de calice hoc, cujus fæx non eſt exinanita, ex quo bibunt omnes peccatores terræ. Quid enim ſunt voluptates corporis & ſenſuū, videre, audire, ſentire? nihil aliud quàm momentaneum aliquod gaudium, idque de re extra vos longè poſita, quæ vobis tantummodo per ſolam ſenſuum cognitionem conjungitur, neque tamen unquam verè poſſidetur. Imò attende, & vide quàm vana ſit voluptas & omnia. Ecce licèt Rex eſſes, & tamen regnum te poſſidere ignorares; nihilo felicior eſſes, quàm ſi eo careres. Vel è contrario, ſi fingeres te Regem eſſe, vel regnum habuiſſe, eodem modo te fictio, ſicut res ipſa vera afficeret. Hinc qui ſe beatum putat, etiamſi verè miſer ſit, gaudet, uti beatus: Qui verò ſe miſerum putat, miſer eſt etiamſi bonis omnibus affluat; ut avaro inter opes accidere ſolet, & ambitioſo inter honores, & delicioſo inter delicias, quarum extrema major amaritudo ſemper occupat. Vbi verò ſis ſi attenderes, in valle ſcilicet lacrymarum, exilio, carcere, putas liberet deliciari tibi, quem lictor ad portam, ut ducat, expectat? *Aſpira*, ut ſup. pag. 8. *Hæccine firmâ*, &c.

HOMO. Magnam omnino ſentio vim eſſe voluptatis, eheu per eam video columnas cæli, & ſtellas cecidiſſe, & totus contremiſco. Adamum unius pomi volu- *Gen.*25.
ptas, Eſauum pultis cepit, & perdidit: & quos non libido ſupplantavit? Davidem ſanctiſſimum, ſapientiſſimum vicit Salomonem, & fortiſſimum Samſonem ſuperavit. Video, Domine, nemo continens eſſe poteſt,

nemo deliciis, nemo vitiis abſtinere, niſi tu dederis.

Hæccine vera, ut ſup. pag. 7.

Voluptatis & abſtinentiæ effectus. *2. Cor 3.* CHRISTVS. Hoc eſt ſapientiæ initium & ſalutis, ſcire & cognoſcere quòd non ſitis ſufficientes aliquid e vobis tamquam ex vobis cogitare. ſufficientia enim omnis veſtra ex me eſt. Vide tamen quid ad ſalutis optatum finem conferat voluptas, quid abſtinentia. illa hominem enervat, mollem facit, & velut in viâ viatorem quidem momento reficit, ſed ſæpè tardantem cæleſti patriâ excludit. quis enim facilè modum voluptati ponit? in tam lubrico loco quis conſiſtit? & ut poſſit non invenitur ſapientia in terrâ ſuaviter viventium. *Iob. 28.* Finge hominem qui cum Salomone nihil deneget oculis ſuis, & abeat in viam concupiſcentiarum ſuarum quid in illo, niſi imaginem prodigi reperies? Videre omnia ardet, & ſitim non reſtinguit; audire, & ſemper plura avet cognoſcere; vult guſtare, & rurſum guſtata deſipiunt; trahitur in omnem partem, & ut Euripus agitatur: modò videre vult, modò audire, modò ambulare: viciſſitudo in omnibus placet, non tamen placat appetitum, ſed accendit ut oleum camino additum nulla ibi virtus, non modeſtiæ decor, non temperantiæ ſplendor, non tranquillitatis cæleſtis imago; ſed multis dominis ſervitutem ſerviens, in partes trahitur, nullique ſatisfacit, nuſquam quieſcit, ſibi gravis, ſibi ipſi diſplicet & faſtidio eſt. hoc unum agit, & nihil agit, quando inutilibus ſe onerat & exonerat. Et quemadmodum turpe foret uni colori & ſapori omnem intendere ſollicitudinem; ita etiam variis: varias etenim cupiditates induere non eſt laudabile, ſed magìs vituperio dignum. Ille autem id agit, & variis ſeſe ſubdit, ac quaſi brutorum formam induit, qui gaudet ut canis de luxuriâ, de voracitate & voluptate ut porcus exultat. *Pſalm. 31.* Nónne id monebat Propheta meus dicens, Nolite fieri ſicut equus & mulus?

Hæccine vera, &c. ut ſuprà pag. 7.

HOMO

Homo. O quanto melius esset generosè seipso esse ajorem, & terrenis his excelsiorem animum gerere? Quis libero amico eam perpetuam servitutem suaserit, ot vincula, tot compedes, quibus si non in interitum, mille molestias trahatur? At verò qui in his temperas est, nullius nisi tui Domine Iesv indiget, liber est libertate sanctâ, & tibi propiùs accedit, qui nullius omno indiges: & quemadmodum si quis omnia in se aberet, felix esset; ita proximè ad felicitatem accedit, ui gratiâ tuâ paucissimis indiget, eaque accipit de manu tuâ, cùm de nullis, non cibo ventris sui, non potu, on recreatione sollicitus sit; sed quomodo placeat tibi. ille quovis ire, & in cælum cogitatione cùm libet, bire potest, non istis illigatus quæ aggravant & depriunt animam nostram. *Voluptates vincula.*

Christvs. Cùm verò ad mortem venerit homo, uantam putas abstinuisse etiam licitis jucunditatem, mmamque pariet in ejus mente fiduciam? & capiet ulcissimum ex eo solatium, eò quòd sponte pridem nore mei dimissum sit, quod tum necessariò dimitte- oportebit. Quàm gaudet tunc, qui multa negavit oulis suis, qui pepigit cum iis fœdus ne cogitarent de rgine! tum enim clarè videt nihil esse omnia mundi udia, & ludibria, & pro nihilo ferè omnes homines sanire & perire. *Iob. 31.*

Homo. Sed tamen, nònne licita multa in hoc genesunt, ô æterna Sapientia?

Christvs. Sunt utique, sed diligenter cavendum, ne dum relaxare animum vultis, solvatis omnē harmoniam, & quasi concentum quendam bonorum. Sa- necesse est recreari corpus, & animi arcum non pertuò tendere. verùm eæ recreationes eligendæ, quæ illicitis longiùs dissident: ne qui in confinio peccati bulat, & periculum amat, pereat in eo. Vide etiam ut i illicita multa commisisti, etiam à licitis aliquibus stineas. cujus enim sub vexillo militare te profiteris? *Animus interdum relaxandus.* *Amb. lib. 1. Officiorum.* *Eccli. 3.*

 nónne

nónne meo Domini tui crucifixi? Et tu mundo tale te probare poteris, si indulgeas cupiditatibus tuis?

HOMO. O dulcissime JESU, & quidem si volupta placet; nónne magis debet æterna? nam, ecce, si hæc v sus vel auditus vitavero, æternam mihi promittis. quomodo, si hæc credimus, non libentes mortific mus carnem cum vitiis ac concupiscentiis suis?

Galat. 5.

Credo tibi, &c. ut su.pag. 7.

CHRISTUS. Nónne hoc Sanctos meos in eremo s litarios, consortio & solatio hominum ut sponte se pr varent effecit? sæpè toto vitæ tempore, sæpè annis mu tis austeritatis & silentii observantissimos, severos se suum custodes? quod jam multis sæpè cohortation bus, regulis ac statutis à Religiosis aliquando aut vi aut non potest impetrari. Quid caussæ est?

Sanctorum solatia.

HOMO. Tu nosti, Domine, imperfectum & tepic tatem nostram, odibilem quidem tibi, sed & sanabil O quàm rectè ad hoc quidam per te dixit: Si spectac lis interioribus non careres, nunquam ad exteriora ex res, sive vacares, aut voluptate abstrahereris, q quantumcumque fœda, tamen trahit. Nónne ideò vi ô JESU, vix potest videri in multis detractionis & m ledicentiæ emendatio, eò quòd solùm pruritus, ehe quispiam sit, & delectatio in alterius ulcere, sordibu fodicare? Qui verò viri virtutum fuerunt, carnem sua crucifixerunt cum concupiscentiis suis. Ideò Dav aquam effundens olim sacrificavit toto corde tibi, Moyses grandis factus elegit magìs affligi cum popu Dei, quàm temporalis regni habere jucunditatẽ. Pa lus verò tuus castigabat corpus suum, & in servitut redigebat, ne fortè, cùm aliis prædicasset, ipse reprob efficeretur. Similiter & omnes Sancti tui quo Spiri ducti? quo impulsi? Quid verò magìs pudere Christ nos debet, quàm quod Ethnici etiam oculos à form præstantiore, & aures à petulanti sermone, & manus s pè ab avaritiâ abstinebant, qui paulò plus cordis hal bar?

2. Reg. 23.
Hebr. 11.
1. Cor 9.
Ethnicorum modestia.

bant? Jam verò, Domine JESV, quasi cum Epicuro laxasses habenas omni voluptati. sic multi passim proruunt in sensuum curiositates & oblectationes: & eheu, si negentur, gravis illis afflictio, & tamen discipuli tui dici & haberi volunt. Ethnici voluptatis regnum cum virtute consistere non posse asserebant; neque in Republicâ voluptuosos, qui ei servirent idoneos, sed probrosos. Quid verò de Christianis multis dicemus? Domine JESV, ô Sapientia æterna, an confiteri fratres poteris coram Patre tuo, quos adeò degeneres vides ab exemplo tuo? quid enim nos aliud totâ vitâ docuisti, quàm deliciarum affectum moderari? elegisti enim quod carni molestius est: id ergo melius, id utilius, id magis eligendum, & quisquis aliud docet, vel suadet, ab eo tamquam seductore cavendum est.

Voluptas Christi exemplo fugienda.

Bern. ser. 1. de Nat.

Credo tibi, &c. ut sup. pag. 7.

Quare tam pulcer cælorum aspectus.

Nónne etiam idcirco tot innoxias voluptates & oblectationes in pulcerrimo cælorum aspectu dedisti nobis, totque quotidie producis liberalissimâ manu tuâ herbarum & fructuum genera? ut saltem velut in Paradiso Adamum oportuit, abstinentiam à paucis & parvis libentes tibi dicaremus. Sed ô insaniam! quærit homo gaudium & quietem, ubi certò inveniri non potest, in fœdo lacu scilicet vanitatis: an enim satiatur unquam oculus visu, vel auris auditu impletur? Et certò scitur, quod qui biberit ex lacu voluptatis, sitiet iterum, & magìs sitiet, ita ut ipsamet in tormenta oblectamenta vertantur, desideriumque nascatur bibendi, & habendi intolerabile & insatiabile. Quando, ait gulosus, evigilabo, & rursus vina reperiam? & licet voluptas, ut ait Bernardus, videatur esse medicamentum, tamen facit ad infirmitatis augmentum, ipsumque medicamentum in vulnus vertitur.

Ecclef. 1.

Bernard.

Aspira, ut supra pag. 8. *Hæccine firmâ fide credo*, ibid.

CHRISTVS. Unde Sapiens meus meritò ajebat: Inveni amariorem morte mulierem, quod ad omnem

Ecclef. 7.

Job. 20. meritò voluptatem transferre potes, in quâ pereunt robusti Iſraël, & cùm ſatiati fuerint, arctantur, & omnis dolor irruit ſuper eos. *Seneca.* Ebrietas enim unius horæ hilarem inſaniam nónne longi temporis tædio penſat?

Oratio. HOMO. Itaque ſi delectari libet, delectari in te, Domine, cupio, & ſcio dabis mihi petitiones cordis mei: & ſi medico præcipiente ob valetudinem aliquibus abſtineo, quanto magìs propter te, Deus meus, qui tam ſeverè eam voluptatem in parente noſtro caſtigaſti, & in nobis filiis ejus etiamnum poſt tot ſæcula caſtigas? Teneāt alii tympanum, & citharam, & gaudeant ad ſonitum organi; *Job. 21.* ego verò delectabor in te, Domine, & replebis me lætitiâ cum vulto tuo. Vivant licet ſæculi filij in deliciis: meliùs longè mihi adhærere Deo meo, & voluptas mihi maxima erit propter te carere voluptate, ut guſtare poſſim & videre, quàm ſuavis ſis, Domine Deus meus, & diligere te ex toto corde meo, quod totâ animâ meâ in æternum deſidero, ô gaudium noſtrum, ô pax & requies mea ſola & unica, Amen.

Meditatio I. De Caſtitate.

COMPOSITIO LOCI. Erit ſpectare Chriſtum Dominum, quem B. Virgo, & tot myriades virginum in cæleſti palatio ſequuntur.

Præſtantia caſtitatis. PVNCTVM I. Conſidera præſtantiam hujus virtutis, quantam animo pariat tranquillitatem & felicitatem: adeò ut Philoſophus Plato diceret hominum vitam fore inſtar deorum, ſi abſque uxoribus homines eſſe poſſent. *1. Cor. 7.* Secundò, contrarii vitii moleſtias: nam verè omnino experiuntur tribulationem carnis voluptatum amatores. Tertiò, collige dignitatem illius ex precio quod pro ea ſapientiſſimi dederunt. Quot enim virgines & Sancti, pro hac ex Chriſti amore vitam prodegerunt? Aſpice Agnetes, Catharinas, Barbaras, & totum virginum chorum. An hos, an mundum falli putas? Quòd ſi martyrium iis defuit, domeſticum quæſierunt,

id eſt

d est mortificatione durâ, & asperâ vitâ servare purita-
em studuerunt. Collige Quartò precium ejus ex diffi- *Castitas est signum electionis.*
ultate, quâ totus ferè mundus superatur: unde etiam
ùm tanta foret ac supra naturam, consilii Deus opt. *1. Thess. 4.*
nax non pręcepti esse voluit. Considera Quintò, quòd
it signum prædestinationis, ideoque castos vasa hono-
is appellari. *Haccine vera*, ut su. p. 7.

Pvnctvm II. Considera privilegia castitatis. Primò *Privilegia castitatis.*
omines Angelis similes facit, imò, quia hi sine corpore
unt & lucta, casti superiores iis sunt, juxta S. Bernardi
ententiam. Secundò, ab Angelis castus cingitur & cu-
toditur, ut pueri illi in camino, & percipiunt quasi ve-
um roris flantem, ac restinguentem ardorem libidinis.
Tertiò, Deo gratissimus est castus, ejusque deliciæ, ut
Basilius ait, sunt esse cum castis. hinc B. Virgo electa è *Basil lib. de vera virginitate.*
nillibus, B. Joannes præ cæteris dilectus. Quartò, ani
na casta desponsatur à Christo in fide & misericordiâ,
& suavitate spirituali pro carnali perfunditur; ut centu- *Osea. 2.*
lum verè in hâc vitâ accipiat, cùm innumeris miseriis
iberetur, & plurimis bonis cumuletur, ideò eunuchis
Dominus promittit nomen melius filiis & filiabus, & *Isaia 56.*
quòd sors illorum erit in templo Dei acceptissima.

Aspira, ut sup. pag. 8. *Haccine firma fide*, ibid.

Pvnctvm III. Considera castitatem aptissimum fa- *Effectus castitatis.*
ere hominem amori Dei, ob libertatem quâ fruitur;
lligatum verò uxori corporis sui potestatem non ha-
ere: qui enim sine uxore est, cogitat quæ Domini sunt, *1. Cor. 7.*
quomodo placeat Deo; qui cum uxore est, divisus est. *Casta anima Christi sponsa.*
ecundò, quia anima casta Christum sponsum habet in
ælo, Verbum Dei in ipso sinu Patris; ipse enim virgo *Ambr. lib. 1. de virgin.*
irginem elegit. Tertiò, attende quòd similes Deo fa-
iat: incorruptio enim facit proximum Deo, & speculũ
nundum. Credis hoc & adhuc te trahit vana voluptas,
& à Deo retrahit? Quartò, quod sacrificium sit, quo, ut
icit Origenes, nihil Deo est gratius, nihilque ad illum
obis conciliandum aptius. Quintò, quòd ut D. Hier.
marty-

Lib.1.de virgin. martyrio castitas comparetur, immò Martyres faciat. Sextò, quòd præmium virginibus summum tribuat in cælo, ut sequantur agnum quocumque ierit, & cantent ei canticum novum. Considera deinde, quantâ curâ e gemma servanda sit ob innumera ferè pericula; quam fugienda propterea omnis occasio, & familiaritas cum dispari sexu. Attende verò humilitatis tibi custodiã esse adhibendam, & vide quo pacto id facias. Præterea observa sedulò, & diligenter cole obedientiam, qui talem invenit anima inferiorem suum, ut Bernard. qualem se exhibuerit Superiori, & rebellionem carnis dicit arguere inobedientiam. Quartò, voti crebra renovatio etiam juverit plurimùm eos qui illud nuncupârunt.

Apoc. 14.

Magnâ curâ servanda castitas.

Bern. serm. 1. in fest. SS.

O Beatissima, ut infr. pag. 400.

Meditatio II. de Castitate.

COMPOSITIO LOCI, Considera Beatissimam Virginem stipatam virginibus, in cælo coruscantem.

PVNCTVM I. Considera peccati contra hanc puritatem Angelicam; Primò, cogitatione impura; Secundò, verbo quocumq; modo huc vergẽte; Tertiò, quinque sensuum blanditiis. Signa autem castitatis sunt: Primum, oculos, linguam & aures, habere bene custodita. Secundum, magnâ parcitate iis uti, quæ sensibus delectabilia, & rejicere mollia. Tertium, puritas in or[...] Quartum, puritas in amicitiis, vitando mulierum familiaritatem, colloquia & munuscula. Quintũ, fuga omnium quæ huic virtuti adversantur, ut iræ, superbia cõsortiorum. Sextum, puritas in cogitationibus & motibus, in somno & vigiliâ. hæc folia sunt lilij castitatis.

Quomodo peccetur contra castitatem.

Signa castitatis.

Greg. 11. Mor. c. 8.

Folia lilii castitatis.

Immunditia fœditas.

PVNCTVM II. Considera vitii turpitudinem, videndo corporis nostri originem, quod est fœditatum & mille morborum seminarium fœdissimũ, & vermium denique pabulum. Fige ibi oculos, & colliges vitii fœditatem, adeò magnam, ut natura ipsa semper latebras quærere docuerit. Attendè contrà, animæ dignitatem

& cre

crede certò ejus delicias longè puriores: & detestare
rporales ut illis fruaris, & ad cælestes animum trans- *Greg lib. 31. Mor. c. 17.*
tas. Secundò, considera effectus hujus. Hi sunt cæci-
mentis, inconsideratio, inconstantia, præcipitatio, *Luxuriæ effectus.*
nor sui, odium Dei, affectus præsentis sæculi, & hor-
r ac desperatio futuri. Denique præ cæteris omnibus
minem ad omnia indigna cogit hoc vitium, & est, ut
Job, ignis usque ad perditionem devorans. Tertiò, *Iob. 31.*
le in quot mala ruant homines hoc igne succensi, in
ot famæ, virium animæ & corporis detrimenta. Be-
s illos omnino similes facit, etiam judicio Ethnico-
m: estque inexplebilis prorsus libido, & inextricabi-
l. Considera Christum Dominum quasi coram te o-
lis & toto habitu corporis spirantem hanc virtutem,
deinde Sanctos ejus: vide ut oculos servârint, curio-
atem oderint, occasiones omnes vitârint, tentatio-
s vicerint, ut S. Bernardus, Benedictus, Thomas, Ed-
ndus, Xaverius; & contrà, quàm graves ruinæ fue-
t eorum, qui minùs circumspecti fuerint, etiamsi san- *Ruina multorum in luxuriam.*
, ut Davidis, Salomonis, Samsonis, & aliorum de
ibus Augustinus, Cedros Libani, duces gregum sub
c peste luxuriæ cecidisse reperi; de quorum casu non *De verb. Domini.*
gis suspicabar quàm de Ambrosii vel Hieronymi
pudicâ turpitudine: & tu audes in ætatis flore, pleno
tre, corpore benè curato, in mediis periculis castum
purum te sperare?

Haccine vera, ut sup. pag. 7.

PVNCTVM III. Considera, quomodo Deus in hoc *Impudicitiæ pœna.*
ndo punierit istud vitium. Primò, diluvio univer-
; Secundò, Sodomæ eversione; Tertiò, viginti qua- *Gen. 7. & 19.*
r millium Israëlitarum deletione, filiorum Heli per- *Num. 12.*
one, Salomonis exitio, Davidis persecutione à filio *1. Reg. 4.*
itutâ, Samsonis ruinâ, &c. Considera deinde pœ- *3. Reg. 11.*
, quibus ob momẽtaneum quod delectat, æternùm *2. Reg. 15.*
cientur impuri in inferno. Cogita, luxuriose, cogita, *Iudic. 16.*
ecro, frater, pœnas illas & flammas, & his turpes
cum

cum gratiâ Dei exstingue; descende in stagnum arde & animum refrigera ardoribus sempiternis. Aspice, dic obsecro, hæc credis? & tamen præ Christo eli diabolum, præ vitâ mortem, pro momentaneo gau æternum luctum? Credis? credis? & non stupes? non liquescit anima tua amore ejus, qui pro te mortu est, ut in æternis deliciis viveres in æternum?

EXERCITIUM.

O Beatissima Virgo, & omnium Regina, spes nostra post lium tuum unica, respice quæso benignissimo oculo tuo ctas nostras, & prælia filiorum Adam: tu vides quomodo me in fluctibus, & hostibus vivamus, imò nobiscum hostem por mus, & nutrire ac fovere cogamur carnem nostram, cùm ne carnem suam odio habeat. Et quis evadere poterit tyranni illius? Ecce Davidem sanctissimum virum, & secundùm cor I sapientissimum Salomonem, fortissimum Samsonem supera Quis igitur vincere poterit? O quot millia bellua ista voravit in infernum hac etiam horâ præcipitavit! O quot in judicii di creta hominum patefient flagitia, quorum pietas videbatur conspicua! hæc enim est universitas iniquitatis, quæ inflam rotam nativitatis nostræ, inflammata à gehennâ. O infelices Anima mea, quam tam dirus premit hostis, & nullo umqu tempore deserit, descende in infernum, & si libet torreri ætern ut momento corpori indulgeatur amarissima voluptas, perge que occasiones vitæ, ama periculum, & peri in eo.

Provec. 8. Applicatio ad Communionē. *Verùm fræno potiùs illud compesce, & erige te ad spon tuum, cujus deliciæ sunt esse cum filiis hominum. Qui & h paratus est cœnare tecum & præbere tibi cor suū. Et poterit fi ô amator hominum, ô Salvator mi, ut potiùs libeat mihi vol ri in porcorum volutabro, quàm amplexibus tuis, & gaudiis Angelorum, quàm similem esse illorum? Recordare, ô ani Creatoris tui, & nobilitatis tuæ, & noli degeneri animo, ut pori servias, crudeliter te jugulare, sed, fuge, fuge: in fugâ est, & victoria; in asperis dulcedo, in duris suavissimum sol O Angele Custos, qui me dignaris custodiâ tuâ, ô cælestis p*

nyn

mphe anima mea, averte quæso semper oculos meos, ne videant
nitatem, ne oculus meus deprædetur animam meam; percu-
t me timor Dei mei, & trahat me funiculus charitatis ejus;
fac semper reverear oculos ejus, & præsentiam tuam, ne un-
am irrideant me inimici mei, O IESV dilectißime, amore
millies mori malo, quàm tibi fidem in Baptismo datam, &
ies renovatam vel levi peccato violare.

O Redemptor mi, ô dulcißime IESV, castißime sponse anima-
n nostrarum, cujus frumentum electorum & vinum germi- Zachar. 9.
virgines; tu nosti, quia nemo, nemo potest esse castus; nisi tu
eris. Concede igitur mihi gratiam per caritatem tuam, quâ
æterno dilexisti me, ut occasiones diligentißimè vitem & a-
re amoris tui libidinis ardorem extinguere poßim. Monuisti Eccli. 3.
n nos, Qui amat periculum peribit in eo; ego verò amare illud
o, & amari non cupio, nisi abs te, nec amare aliquid extra te.
cero, tu mihi testis eris, & conscientia mea, neque erit quod
usem: quia scio, scio, ibi ceciderunt fortes Israël, & fugerunt
que robore ante faciem persequentis, cum ignominiâ sempiter-
Nónne mihi amor tuus omni melle dulcior, & morte fortior,
flammis omnibus potentior, quem aquæ nullæ possunt extin-
re, nec flumina obruere? Ecce, amantißime IESV, Deus meus,
estor coram te hodie, quia thorum animæ meæ immacula-
servare volo, neque templum tuum animam meam unquam
anare, sed te quotidie in eo suscipere. Vtinam non dimittas
neque ego te, donec benedixeris mihi & emarcuerit nervus
upiscentiæ meæ! Absit, absit ut corpus meum membrũ tuum,
m membrum meretricis, & peccem in illud & in te aman- 1. Corint. 6.
ум Dominum meum. Tu enim pro me toto corpore vulne-
es, & ego corpori meo delitias quæram? Tu mihi cor & ani-
tuam dedisti in mortem ex amore mei, & ego ob volupta-
ternùm doliturus te mihi crucifigam, & contristabo? In
um, Domine, non declinabo à mandatis tuis, per te, Salva-
i, spes mea, fortitudo mea. Pone te ut signaculum super cor
, ut nullum præter te diligam: annulo tuo subarrha me, & Ambros.
ine tuo orna genas animæ meæ, quia tibi soli servo fidem, ti-
totâ devotione committo. Amen.

ſcis animàm arcem eſſe, & Chriſti domicilium, & eâ maxi
parte infirmam quâ carni conjungitur? neſcis templum
Dæmonis vices obeunt. Dei, cui tu tales infers imagines? Si tentator deſit, tu vices e
obis, quâ potes, artifici manu & ſtudio. Omittere etiã nequ
quin moneam laſcivam omnem lectionem eſſe vitandam,
curioſitatem moderandam. Quid quæris ſcire quod facere
nefas? vix Ethnici cultores Veneris hæc probabant, & lauda
Chriſtianus? At venaris linguarum peritiam: & ſcilicet mo
perdis atque animam. Diſcere vis bene loqui, & malè vive
Lectio laſciva peſtilens & ſermo. imò malè loqui, & malè vivere? Ex abundantiâ enim cordis
loquitur, & quorſum iſta leguntur, niſi ut narrentur; & diſ
tus eſſe videatur in amore, & ſæpè etiam verſatus in offici
nequitiæ, ut fallatur tempus precioſiſſimum, & pereant anim
ut ſit in medio earum puritatis hoſtis, quando illius amat
filius Virginis, per inepta & obſcœna verba faceſſere juſtus e

Dignatus es, ut ſup. pag. 10.

JACVLATORIÆ.

Pſalm. 118. *Confige timore tuo carnes meas, à judiciis enim tuis timui.*

Pſalm. 37. *Non eſt ſanitas in carne meâ, à facie iræ tuæ: non eſt pax oſſi meis, à facie peccatorum meorum.*

Ibidem. *Domine, ante te omne deſiderium meum, & gemitus meus à te eſt abſconditus.*

CAPVT XXV.

Meditatio de Modeſtiâ.

Modeſtia bona. MODESTIA corporis ad animi tranquillitatem
ordinationem mirè omnium ſapientum judi
conducit: de eâ igitur, qui proficere deſideras, ſeriò
gita, eamque omni cum diligentiâ complectere ac
pè de eâ meditare.

COMPOSITIO LOCI erit, coram Domino te aſpi
re, ac ſi recens creatus eſſes, & corpus cum membris
cepiſſes, ut iis ad gloriam Domini uteferis, & arma
ſent juſtitiæ, non iniquitatis, ut Apoſtolus loquitur

Roman. 6. PVNCTVM I. Conſidera modeſtiam virtutem e
Quid ſit modeſtia, & quomodo contra eam peccetur. quæ decorum in motibus & geſtibus, potiſſimùm
tibus oculorum ſervat, habitâ ratione perſonæ, lo
temporis. Peccatur contra hanc ruſticitate, mollitie,
tulantiâ & affectatione, attende percurrendo actio

tis,

tas,an per eam & regulas ejus ordinati sint motus tui; maturitas, humilitas & pietas in eis eluceant; an oculi benigni, non torvi, non vagi, non sublimes, quos detestatur Dominus; caput rectum sit, modicè inclinatum, non leviter mobile, labia modicè clausa; tota facies denique hilaris. gressus, in quo secundùm Ambrosium sit species auctoritatis, tranquillitatisque vestigiũ cum simplicitate; vestes mundæ, manus quietæ; vox nõ remissa, fracta, agrestis, sed suavis, succum virilem referens; sermo non cum perturbatione, sed placidus, benevolentiæ plenus & gratiæ: verbum enim dulce multiplicat amicos, & verbum melius sæpè quàm datum. Appende & utere hoc salutari monito: & alibi, Oratio, ait Ambrosius, sit pura, simplex, dilucida, manifesta, plena gravitatis, non affectata; disceptatio sine irâ, modo sine asperitate, hortatio sine offensione. Et verò dici nequit quantum juvent hæc, ad virtutem & collectionem animi, nimirũ compositi mores, & quies corporis. nullumque absque causâ, neq; tum quidem cum levitate movere membrum. Huc etiam spectat eutrapelia, quæ jocis modum ponit. de quibus Seneca: Urbanitas tua sine dente sit, joci tui sine vilitate: nam & illi utpote animi remissio nonnumquam sunt necessarii, sicut & ludus. Hîc cavendum tamen ait Ambros. ne solvamus omnem harmoniam, quasi per quemdã concentum operum bonorum. Ridere verò, ô Religiose, & rideri, sæcularibus relinque, gravitas personam tuam decet, non puerilitas, non scurrilitas. Tobiam imitare, qui etsi esset junior, laudatur à Deo quòd nihil puerile gesserit. O JESV *suavißime*, ut inf. pag. 411.

Prov. 6.

Lib.1 Offic. cap.1.19.& 20.

Cap.19.

Eccli.6.

cap.10.

Seneca. Vrbanitas quæ laudata.

Hieron. ep.8. cap.7.

Tob.1.

PUNCTUM II. Considera, quantopere hæc virtus solida sit. Primò, ex immodestiæ turpitudine, quæ oculos omnium intuentium offendit, sicut è contrà modestia omnes ad amorem trahit. Secundò, quia valdè à Spiritu sancto redarguitur. Pro eo, ait Propheta, quòd elevatæ sunt filiæ Sion, & ambulaverunt extento col-

Immodestiæ turpitudo.

Isaiæ 3.

Prov. 6. lo decalvabit Dominus verticem earum. Sapiens ver Homo apostata, qui non consentit cum Deo, vir inut lis, graditur ore perverso, annuit oculis, terit pede, dig to loquitur. Commendatur autem crebrò modesti utque omnia honestè & secundùm ordinem fiant *1. Cor.* 4. *Philip.* 4. nobis. Modestia, ait Apostolus, vestra nota sit omn bus hominibus. & Dominus IESVS: Sic luceat lux v *Matth.* 5. stra coram hominibus, ut videant opera vestra bona, glorificent Patrem vestrum qui in cælis est.

Aspira, ut sup. pag. 8. *Haccine firmâ fide*, ibid.

Eccli. 19. Tertiò, considera hinc fieri à prudente judicium interioribus; ex visu siquidem cognoscitur vir, & an *L.* 1. *Offic.* ctus corporis, & risus dentium, & ingressus homi enunciant de eo. si enim, ut Ambrosius, vox quæda animi est motus corporis, membra indomita animu *Nazianz.* significant indomitum, unde etiam Nazianzenus pr dixit, Iulianum exitio orbi fore. hinc collige moc *2.2. q.* 168. *a.* 1. *ad* 3. stiam non fictam esse oportere, sed ut S. Thomas, ab i teriori procedere, considerando Deum ut patrem magistrum ubique præsentem.

Modestia allicit mirificè ad pietatem. PVNCTVM III. Considera quòd uti nihil magis fendit homines quàm immodestia, ita contra nihil m gis modestiâ allicere ad pietatem, cùm exempla t hant, verba vix moveant. O quanto præstat sic cum Francisco concionari! adeoque ut frustrà verbo dic qui facto longè potentiùs & immodestiâ contradi *1. Pet.* 3. Ideò hortatur mulieres Apostolus modestiâ (quæ cuples est in conspectu Dei) viros qui verbo non c dunt, convertere. Sanè cùm Thaumaturgum ho nes viderent tam modestum & humilem, magìs se b mores ac modestiam quàm miracula credere pro fuerunt, atque eum diligere; sine quâ nulla amici maximum hominis bonum, durare potest. vnde d ad omnes omnino hæc monita pertinere. Tertiò, c *Ser. de humil.* sidera mores leves animum corrumpere, ut colloc prava. unde Basilius: Studeamus modestiæ: nam stu

& er-

exercitiis assimilatur anima & qualia facis, talis for-
atur & figuratur. Quartò, quòd passiones etiam om-
es, si exteriores actus comprimuntur, velut ignis suf-
centur, idque facilè. Quintò, considera sine hac om-
em devotionem perire, atque velut è rimoso vase om-
em effluere. Sextò, immodestiam saltem maculosum
ominem, etsi alioquin bonum, facere. quod autem
aculas habet, hoc in sacrificium Deo acceptum offer-
nequit. morum levitas potest quidem aliquando esse
i bono ad horam, sed in devoto numquam, dummo-
o, ait Bonavent. sit devotus.

Haccine vera, &c ut suprà pag. 7.

Denique attende, si Religiosus es, multorum sæcu-
lium modestiam, qui de his vix monentur, vix instru-
ntur. quodque ex te uno omnes judicentur, ac quanta
hc incommoda nascantur. *Bonav. de profect. Relig. c. 5.*

PVNCTVM IV. Considera Domini nostri JESV ve-
r humilem & modestam domi & foris conversatio-
m, & B. Virginis & aliorum sanctorum. De S. P. Igna-
t, quemadmodum de S. Malachiâ, refertur, quòd
ullum sine ratione membrum moveret: de S. Lucia-
n Martyre, quòd multi solo ejus aspectu conversi fue-
rt. hos imitare quisquis es, & plus exemplo Christum
pædicabis quàm multi verbo, dum illi ab eo moribus
dcrepant. D. Chrysostomus asserit, Apostolos non
tn miraculis, quàm morum sanctitate orbem conver-
te, quam utique morum modestiâ præ se ferebant;
sit & S. Joannes, qui nullum fecit signum; tantus pro-
pta, tantus apud Deum, ut percursor illius fuerit, uti
n Abraham credentium Pater, & tamen latissimè fi-
dn propagavit. O JESV *suavissime* ut inf. p. 411. *Christi Domini modestia.*

PVNCTVM V. Considera te esse templum Domini, &
qsi sepulchrum, quod utiq; an oporteat esse glorio-
m, tu judica, cùm toties S. Eucharistiæ particeps fias.
Secundò, expende membra omnia tua Deo dicata esse,
ut potestatē eorū non habeas, unde August. ad suos *Isaiæ 11.*

Aug. serm. ad fr. in Erem. loquens ait, Carnes ergo vestras cum timore ejus cr
cifigite, & vobis diligenter providete, ne lingua l
quendo, quæ vocat de cælo filium Dei, contra Dom
Membra nostra Deo sacra. num loquatur; & ne manus quæ tinguntur sangui
Christi, polluantur sanguine peccati. Postremò vic
ut non solùm anima Deo servire debeat, eumque in
tari, sed etiam corpus per modestiam mortificatione
Domini IESV circumferre, ut in populo gravi Domin
Psalm.34. laudetur. Denique animo quieto statue te coram cr
cifixo, contemplare omnia IESV Christi membra p
te vulnerata, & alloquere Dominum, & percunctar
quid eum ad hoc impulit? nempe ut singulis tuis eu
laudares, qui sic te redemit, te provocavit ad imitati
nem, & amorem.

Credo tibi, ut sup. p. 7. vel O IESV *suavißime*, ut inf. p. 4

Meditatio de ratione conversandi cum proximo.

COMPOSITIO LOCI, Statue te coram Deo, & vi
orbem laqueis plenum.

ORATIO, ut suprà.

Pericula in agendo cum proximo. PUNCTUM I. Considera primò pericula quæ su
in conversatione, tum quia verè totus mundus sit
maligno positus; tum ex parte tuâ. Difficile enim est
multiloquio vitare peccatum, ac refrænare lingua
Iac.1. suam. Hoc verò quanti fiat à Spiritu S. audi, ut illi
vanam esse dicat Religionem, qui id non potest: col
ge ergò certò magni periculi esse improvidam conve
sationem: cui ut occurras, statue materiam sermonis
non sit nisi pia, vel saltem utilis & honesta, nam ut
lubrico & periculoso itinere tutior hîc via deligen
est. Religiosus certè vir, & quisquis pietatis amat
de pietate frequenter sermonem inferre debet. Servu
Dei, inquit Bonavent. de Deo loqui decet, ut fiat qu
1. Pet. 4. scriptum est, Si quis loquitur quasi sermones Dei. Qu
Matth.12. enim potius? cùm notum sit ex abundantiâ cordis
loqu

qui? Si igitur vana quis, si turpia proferat, cordis ar- *Sermo est*
na ejusmodi esse profitetur. Quemadmodum au- *mentis in-*
m nolles habitu profiteri spurcitiam, aut vanitatem, *dex.*
olles eam alieno ore tibi aspergi aut affingi; ita magis
nvenit te cavere, ne illam apud alios proprio ore ta-
as testatam. *Haccine vera &c.* ut sup. pag. 7.

PVNCTVM II. Considera præterea, omnes Dei servos *Sermonem*
ccasione datâ eniti debere, ut proximum ad meliora *pium serere*
omoveant. Cur enim quisquis est servus Dei id ve- *oportet.*
atur, aut pudeat illum pro Deo loqui & ejus hono-
, cum tot servi diaboli strenuè pro domino suo labo-
nt? Sic certè quivis, etiam qui ad alios juvandos pro-
iè vocatus non est, maximè dum ægri visuntur aut af-
icti, veri servi Dei partibus fungi potest, eoque cre-
riùs, quo faciliùs & magis obvium omnibusque per-
issum familiariter loqui, non concionari. Sanè Philo-
phi profitebantur suo se consortio homines efficere
eliores. Ad quod R. P. Balthasar Alvarez, vir omni
emoriâ dignus dicere solitus, debere homines à Re-
giosis abire percutientes pectora sua, dicentes, Verè
ii Dei sunt isti.

Certè quod attinet ad Religiosos, eo fine adire eos *Conversatio*
pè ab externis certum est, ut spiritualibus pascantur: *viri pii, &*
proinde illi sæpè existimare deberent illum N & il- *maximè Re-*
m ad se missum à Deo, ut per eum instruatur, eam- *ligiosi qualis*
ue fortè unicam horam salutis illius esse. Considera *esse debeat.*
l hæc dulcissima illa Christi IESV verba. Vbi duo, vel *Matth. 18.*
es fuerint congregati in nomine meo, ibi sum in me-
o eorum. O felicitas, ô beatitudo, habere in medio
i Deum, & quidem advocatum verbo pio! ô quanto
itas, Lector, tibi & sociis dulcius eum esse præsentem,
iàm principes tenebrarum? Adverte similiter hanc
isse Christi Domini consuetudinem ex omnibus bo- *Ioan. 4.*
e instructionis captare occasionem, sive regiones al- *Luca 21.*
e ad messem occurrerent, sive lapides templi osten-
rentur, sive obrutos esse aliquos ruinâ narraretur.

O quantâ cum voluptate & cum utilitate convenirent homines, & maximè Religiosi, si quisque velut ad charistia veniens, symbolum conferret; alius ex veteri alius è nova, sacra profanaque historia, aut litteris sanctisque Patribus. O quàm suave illud foret menti epulum, postquam corpus curatum est! uti enim cibi corpus replent ac nutriunt, ita ejusmodi colloquia animum pascunt. Optandum certè foret conspirare ad hoc exercitium probos, non minùs atque improbi aut saltem minùs religiosi solent in vaniloquio constante perseverare. *Aspira*, ut sup. pag 8. *Haccine firmâ.*

Conspira cum bono de hoc exercitio.

Turpe est fastidiosè de Deo loqui.

PUNCTUM III. Considera postremo, quid sit quod te retrahat à tam pio, tam obvio charitatis erga proximum & pietatis exercitio. an tædium? quòd si illud erubesce & horresce. neque enim de amato amantem loqui piget, sed facundum facit amor seu mundi, seu Dei. Appende illud: Qui ex Deo est, verba Dei audit: & iterum: Qui de terrâ est, de terrâ loquitur. unde ergo es tu? ex ore tuo te judica. *Haccine vera*, ut suprà pag. 7

Ioan. 8.

Ioan. 3.

An forsan piget, quia fructum non speras? At novit Dominus tempora, tu verò ignoras, & ut dicitur, Quo minimè credis gurgite piscis erit, refereſque mercedem juxta laborem ac studium tuum. Sed pudet forsitan coram de Deo loqui, & non pudet aliena à vitæ instituto, ac Christianæ pietatis professione effutire vel audire? Cur cùm vides alios de mundo & pro eo loqui tu zelum non exseris pro Deo tuo, qui debes id miles Regi tuo, servus Domino, filius amantissimo Patri. Considera ergo diligenter occasionem pietatis, neque ejus negligas opportunitatem. Non excludo tamen utilia colloquia, sed pietatem in oculis semper esse oportere admoneo. A silentio autem opportuno inchoandum illi est, qui rectè loqui velit. Secundò, pauca loquatur oportet. Tertiò, circumstantiarum habeat rationem, eoq; magìs quòd linguæ lapsus ferè irrevocabilis sit. idcirco etiam Philosophi, inprimis Pythagorici

ſilentii maximam curam habuêre. & nihil certè eſt
ıod adeò commendetur in ſacris Literis, ut linguæ
oderatio; atq; adeò Spiritus ſanctus per S. Jacobum
onuntiavit eum perfectum eſſe virum, qui linguâ *Iacob.3.*
ɔn offenderet. *Hæccine vera, &c.* ut ſup. pag. 7.

xercitium pro modeſtiâ & ſanctâ conver-ſatione impetrandâ.

D Jesv, *ſuaviſſime, vel mitiſſime Agne, qui pro inordinatis motibus meis, & immodeſtiâ meâ in omnibus membris aviſſimè ſponte tuâ cruciatus fuiſti; da mihi hodie gratiam per odeſtiam tuam, ut memor ubique ſim profeſſionis meæ, & diſ-ɔulatus tui: ne propter me blaſphemetur nomen tuum. Invenio* Rom.7. *iidem aliam legem in membris meis, repugnantem legi mentis eæ: ſed qui feci membra mea ſervire iniquitati, cur non faciam ɩdem ſervire juſtitiæ & æquitati? ſi oculus meus ſcandalizet* Matth.5. *e, ſi manus, jubes abſcindere eam, & projicere, & meritò: quan- magis coërcere membra mea debeo legibus modeſtiæ, ne ſcan-ılizem ullum ex puſillis iſtis minimis qui in te credunt? nolo* Rom.14. *itur cibo aut geſtu aut motu illum perdere, pro quo mortuus es,* 1.Cor.8. *vita mea, ſed cum Apoſtolo tuo dicam coram te, Si eſca, ſi in-ſſus, ſi habitus, ſi converſatio ſcandalizat fratrem meum, ab-ınebo ab his in æternum, ut nulli dem offenſionem, ut non vitu-ɛretur miniſterium noſtrum; ſed omnes qui vident me, benedi-ınt nomini tuo, quod toto corde deſidero, & dicant,* Ecce ſemen *ɩi benedixit Dominus.*

Ecce ego ſemen, bone Iesv, *cui benedixiſti miſericorditer ſu-* Applicatio ad Cõmunionem. *ra omne meritum, cui dixiſti per Apoſtolum,* Induimini Domi-*um* Iesvm *Chriſtum. Induite novum hominem qui ſecun-ùm Deum creatus eſt. Itaque te rogo humillimè, indue me irtutibus tuis ut honorificem te humilitate, & charitate, & mo-eſtiâ, ut omnes qui me vident glorificent te, & ament, & di-ınt de filiis tuis: En populus ſapiens & intelligens, gens magna.* Deut.4. *t verè quæ eſt alia natio tam grandis, quæ habeat Deos appro-inquantes ſibi ſicut tu Deus noſter ades cunctis obſecrationibus oſtris? Ecce etenim venis, erubeſco dum cogito, venis ad me no-*

viſſimum

vißimum servorum à summo cælorum, ut pascas me, & mecum sis, & mecum labores. Custodi ergò me, Domine JESV, *& animam meam sollicitè pro immensa charitate tua. Custodi, & visita vineam istam, cor meum, habitationem tuam, & perpetuam mansionem in eo fac. Quis mihi det, quis mihi tribuat, ut nunquam avertas faciem tuam à me? Ita spero, & toto corde te diligo, & tota anima mea.*

Philip. 2. 1. Tim. 4. *Recordare, quæso, Domine, quòd constituisti nos, ut simus sine querela, & simplices filij Dei, sine reprehensione in medio nationis pravæ & perversæ: ut exemplum simus fidelium in verbo & conversatione, in charitate, in fide, in castitate, ut profectus noster manifestus sit omnibus, ac conversatio bona, ut in eo quod detractant de nobis, ex bonis operibus nos considerantes, glorificent te Deum nostrum in die visitationis.* Iacob. 3. *Neque satis esse scio si graviora devitem. quis enim, inquit Iacobus Apostolus tuus, sapiens & disciplinatus inter vos? ostendat ex bona conversatione operationem suam in mansuetudine sapientiæ. Sic enim est voluntas tuas, ut bene facientes obmutescere faciamus hominum ignorantiam; & sic luceat lux nostra coram hominibus, ut videant opera nostra bona, & glorificent te Patrem nostrum qui in cælis es, & benedictus in sæcula sæculorum. Amen.* 1 Pet. 2. Matth. 5.

Praxis.

PRima est, observare defectus cujusque membri, & aliorum etiam judicium supra hoc exquirere; vix enim fieri potest, ut quis se ad normam modestiæ componat, nisi ab aliis observetur. Itaque fieri videmus, ut in publico magis modestiæ memores simus & observantes, quàm alibi: hoc tamen D. Bonavent. diligenter commendat, ut quisque sic se gerat in priuato suoque cubiculo, uti solitus est in publico. *Privatim agendum ut publicè.* Præterquam enim, quòd hac ratione faciliùs habitus acquiratur modestiæ, ejusmodi faciliùs ad orationem per ectam, atque animi quietem pervenit, quò non sinunt immodesti mores ullum pertingere.

Secunda. Legere libros de hac re conscriptos, tum à D. Bonaventura ad Novitios, tum aliis. Quamvis autem exterior illa modestia, nisi à virtutum omnium concentu proficiscatur, diuturna futura non sit; magnum tamen ipsa ad virtutem est præsidium,

dium, ac quod primò difficili ac quasi reluctanti sit naturâ, su atque consuetudine fit jucundum.

Tertia. Memoriali aliquo memorem te fac hujus vel illius efectus, & monitorem adscisce.

Monita quædam S. P. Ignatii circa conversationem, utilissima & sapientiæ plena.

PRIMÒ, vir sanctissimus suadebat contentionem omnem vitare, ac profitebatur malle se unum gra- um profectus in proximo absque eâ, quàm cum eâ lurimos. *Contentio vitanda.*

Secundò, omnibus satisfacere: nihil enim tam esse reciosum quod læsæ caritatis damnum possit repara- :. ideò patienter tolerandas contradictiones, longos que insulsos sermones. *Charitas omnibus præstat.*

Tertiò, in negotiis postulari tempus volebat, atque lud præstitutum sedulitate præveniri.

Quartò, omnia quæ quisque diceret, ita dicenda sse ajebat, atque si publicanda forent.

Quintò, pauca, eaque tardè proferenda esse, & lon- os aliorum discursus esse audiendos.

Sextò, hortabatur ut quisque se genio proximi pro- ter Deum accommodaret, ac læto non se tristem ex- iberet, tristi verò gratiosum, cum iracundo celeriùs iam loqueretur. Denique quemadmodum, ait, hostis im eo quod alienum est ingreditur, egreditur cum eo uod suum est: intrat enim non contradicendo mori- us ejus quem adoriri vult, immò etiam bonas inserit gitationes, deinde in speciem bonas; ac si egreditur im suo, id est, finem optatum consequitur. Sic & nos ortere bona in aliis primùm collaudare, posteà sua- ter mala emendare. *Omnibus omnia fiat.*

Septimò, numquam, inquiebat, recedatur ab eo uem ad bonum reducere volumus, afflicto, aut malè ntento. *Nunquam aliquis afflictus est deserendus.*

Octavò, condescendant aliis, quantum per in- stitutum

ſtitutum licet, ut omnibus omnia fiat.

Nonò, nec ſtatim ad ſumma veniat, ſed gradatim ſuauiter ad ulteriora promoveat.

Decimò, capacitati hominis multùm ſe attempere Si quis enim in guttur multa ſimul infundere nitatu effundet potiùs quàm infundat.

Vitanda in converſatione.

Vndecimò, cavendum eſſe dicebat, ne vitia in nob deprehendantur: ut ſunt exceſſus in cibo, potu, hype bolæ, vanitates, rixæ, motus inconcinni ac geſtus: ha enim uti exiſtimationi non parùm detrahunt, ita m nuunt amorem. In exteriori itaque homine concei tum & compoſitionem magnam (ſignum animi con poſiti) requirebat. *Dignatus es*, ut ſup. pag. 10.

JACVLATORIÆ.

1. Corint. 4. *SIc nos exiſtimet homo ut miniſtros Chriſti, & diſpenſatores myſt riorum Dei.*

Philip. 4. *Modeſtia veſtra nota ſit omnibus hominibus.*

Matth. 5. *Sic luceat lux veſtra coram hominibus, ut videant opera veſtra b na, & glorificent Patrem veſtrum qui in calis eſt.*

CAPVT XXVI.

Meditatio de Temporis ratione habendâ, & ejuſ dem accuratâ diſtributione.

QVEMADMODVM vides in univerſo ſuis tempor bus, pondere, numero & menſurâ definita eſſ omnia, & accuratiſſimè, ita & in te microcoſmo fie convenit, temporiſque maximam haberi rationem, a te vitam ejuſque partes ad illud dimetiri. eſtque ho præſidium ad pietatem minimè vulgare.

COMPOSITIO LOCI, conſiderare velut in ſolitudin cælorum ordinatiſſimos motus, & ut omnia velociſſ mé tranſeant, itaque ut poſt momenta ſingula nihil ſ recuperabile eorum quæ fuerunt in æternum.

PVNCTVM I. Conſidera primò ordinationem D & voluntatem, quâ ſuo tempore creata hîc oriri & oc cidere voluit, & accuratiſſimè tempora eſſe definita, &

ſign

gna eorum, & imitare quantum potes. Secundò, quàm sit tempus vitæ nostræ incertum, quàm breve, si comparetur ad longissimam æternitatem. Tertiò, per singula momenta æternum gloriæ pondus, aut pœnarum tibi accedere. merita enim coronabuntur æternùm, & peccata etiam levia æternùm punientur in iis qui reprobi fuerint. Quartò, vide quanta habeatur ratio à sæculi filiis mercatus, occasionis lucri alicujus; quomodo manè evigilent, diem in laboribus consumant homines, maria trajiciant, vitamque prodigant, tu verò quid agis? Considera Quintò, omnium rerum tempus preciosissimum esse, & irrecuperabile: sed, heu! ut Bernardus ait, nihil preciosius tempore, & tamen nihil hodie vilius reperitur. Transeunt dies, menses, anni salutis; & nemo recogitat, nemo sibi perire diem, & numquam rediturum causatur. Attende verò quare ita sit preciosum; quia nempe omnia illo lucrari, absque illo nihil possumus. Immò quamuis universum mundum daret homo, pro prorogando vitæ tempore in morte vel ad momentum, nequaquam illud posset comparare. quod seriò expende. Quanti æstimarent, putas, damnati & beati unâ horâ posse vivere; illi ut salutem, hi ut gloriam majorem consequerentur! Ideoque exclamat Sapientia æterna: O si cognovisses & tu, & quidem in hac die tuâ, quæ ad pacem tibi! O si cognosceret homo quantum hoc vitæ tempore possit animæ suæ bona augere! Quid, quòd de tempore etiam Philosophi sic philosophati sunt & senserunt: inter quos Zeno ajebat, hominibus nihil magìs deesse quàm tempus; Democritus preciosissimum impendium esse tempus. Seneca: Ita fac ergo, mi Lucili, vindica te tibi; & tempus collige, & serva. Quem enim mihi dabis qui aliquod precium tempori ponat, qui diem æstimet? Expende igitur quomodo tempore tuo utaris, cui rei preciosissimum omnium impendas, quâ cum re commutes, fortè cum fabulis, otio, lusu, cùm pos-

Temporis brevitas, incertitudo, pretium.

Serm. ad schol.

Mercatus est vita.

Damnati pretiũ temporis docent.

Lucæ 19.

Zeno.
Democritus.
Seneca.

posses regna acquirere, Dei gratiam augere, juvare pro-
ximos, vocationē tuam certam per bona opera facere.

Aspira, ut sup. pag. 8. *Haccine firmâ*, &c. ibid.

PUNCTUM II. Attende, ô mi frater, ante omni-
quàm parum temporis supersit, quantumque tibi ha-
ctenus perierit. Secundò, quomodo illud impenden-
dum. Monet certè Seneca eleganter: Formemus, in-
quit, animum, tamquam ad extremum ventum sit; ni-
hil differamus: qui quotidie vitæ suæ manum imponit
non indiget tempore. Videte verò, ait Apostolus, quo-
modo cautè ambuletis, non quasi insipientes, sed ut sa-
pientes, redimentes tempus, quoniam dies mali sunt.
Impendere autem oportet ad salutem: ad hoc enim
concessit illud Deus; atque, si hoc non fecerimus, seve-
ra ejus ratio reddenda erit. Adverte igitur quantum
quotidie pietatis exercitiis tribuas temporis; an plen-
quod debetur illis ac divino obsequio tempus imper-
tiaris; an his stultissimè tantùm succisivum, aliis opti-
mum. Præterea, an non meliùs impendere posses. Qu-
obsecro mercator stramen vile emet in die mercatus,
cùm possit aurum, gemmas preciosas; imò regnum?
Tertiò, attentè cōsidera, quid unâ hora boni, quid un-
die, quid constanter agere paucis hebdomadis possi-
in virtutis studio: & erubesce; maximè si attēdas mun-
danorum in rebus vilissimis incredibilem diligentiam.

Seneca epist. 102.

Ephes. 5.

Tempus quomodo impendendum.

Nota bene.

Vita est dies mercatus, & optima eme.

Haccine vera, ut sup. pag. 7.

PUNCTUM III. Considera quantæ dementiæ sit, o-
mnia (vade, si lubet, per singula) bene supputare quæ a-
rem familiarem spectant, & tempus negligere omnium
rerum preciosissimum, turpibusque & inanibus rebus
impendere. Secundò, quanta ex otio isto incommoda
expertus sis, & experiantur multi, qui numquam qui
certi agunt, sed fortuitò, velut cymbâ, quæ nullum ce-
tum portum habet, feruntur.

Temporis ineunda ratio.

Exercitium

Exercitium pro temporis habendâ ratione.

HEV *quid est homo, ô Creator mi? quid vita hominis? quod tempus illius? quàm breve ac preciosum sapienti, quàm le insipienti! & tamen à momento hoc vel illo æterna, æterna, erna mea pendet felicitas, vel calamitas. Nunc propior est nostra lus, quàm cùm credidimus. Ecce enim mediâ nocte clamor fa-us est, & audio à te & de te,* JESV *bone: Ecce sponsus venit, ite obviam ei. Egredior, & exeo de terrâ meâ, & terrenorum nore, de cognatione meâ, & sensualitate, de domo patris mei, ut veniam te, & deosculer te foris, & in medio cordis mei te am-ctar. Fratrem meum sugentem ubera matris mei, &c. Abne- meipsum ut sequar te jam nunc toto corde meo.* Applicatio ad Cõmunionem. Cant. 8.

Obsecro te, trahe me post te, & da te mihi, & suscipe me. Ecce im reliqui jam omnia, & sequor te: quid ergo erit mihi, aut id quæro? Te, Domine JESV, *te solum, dum inveniri potes, & arissimè doleo de peccatis; & amantissimè sequor & deoscu- vestigia pedum tuorum. Vtinam, utinam dicere queam, verè minus est in loco isto, corde meo, & ego nesciebam; vel cum Pe- : Nunc scio verè quia misit Dominus Angelum suum, & libe- vit me de manu Herodis, & de omni exspectatione inimicorum orum! Vtinam intelligere possim, Domine Deus meus, quòd n sunt condigna passiones hujus temporis ad futuram gloriam e revelabitur in nobis. Nam exspectatio creaturæ revelationẽ orum Dei exspectat: vanitati enim subjecta est creatura non ens; sed propter eum qui subjecit eam in spe, id est, in te Domi- Id enim quod in præsenti est momentaneum, & leve tribula- is nostræ, supra modum in sublimitate, æternum gloriæ pon- operatur in nobis, propter quod omnis creatura ingemiscit, arturit usque adhuc; non solùm autem ipsa, sed & nos ipsi nitias spiritus habentes; & ipsi intra nos gemimus, adoptio- filiorum tuorum exspectantes, redemptionem corporis no- , & adventum tuum optatissimum & desideratissimum, ando venies & consolaberis me, lux mea, spes mea?* Act. 11. Rom. 8. 2. Cor. 17. Rom. 8.

O quando apparebit illa dies æternitatis, in quâ momenta, ula hæc æternitatem fecisse videbimus! quando exultabimus

1. Pet. 1. *in te modicum si nunc oportet contristari, ut tribulatio nostr multò preciosior auro inveniatur in gloriam & laudem tuam!*

Bern. ferm. ad schol. *omne bonum! O quàm apparebit tunc preciosum tempus, quo ternitas potuit & tu omne bonum comparari; quàm brevis ho vita nostra, quàm brevis labor, quàm preciosus hora quadran qui jam sæpè abit in otia, in malitiam, in fabulas! volat verbu irrevocabile, volat tempus irremeabile: nec advertit insipie*

Temporis jactura quanta. *quid amittat; libet fabulari, dicit, donec hora prætereat. O d nec prætereat hora, quam tibi ad agendam pœnitentiam, ad obt nendam veniam, ad acquirendam gratiam, ad promerendã gl riam miseratio Conditoris indulget! donec transeat tempus, q divinam propitiare debueras pietatem, properare ad Angelica*

Eccles. 3. *societatem, suspirare ad amissam hæreditatem, excitare remissa voluntatem, flere admissam iniquitatem. Omnia tempus habe & suis spatiis transeunt universa sub cælo; nunc tempus flen pòst erit tempus ridendi; nunc tempus plangendi, pòst erit tem saltandi; nunc tempus belli, pòst erit tempus pacis; nunc tem odii (nisi enim qui oderit animam suam, tuus esse, ô dulcissi* IESV, *non potest) sed pòst erit tempus dilectionis. Imò iam es summo enim cælo egressio amoris tui, & non est qui se abscon à calore eius. Vtinam ergo ab hoc momento in æternum te am toto corde, & me oderim! utinam nihil amem extra te! utin sis mihi omnia in omnibus, & laudem nomen tuum magnum sæculum, & in sæculum sæculi. Amen.*

Praxis pro temporis ratione habendâ.

Salutis est prima cura. PRIMÒ considera, quæ tempora tibi commodiora rebus rendis, & ante omnia salutis negotio procurando, atque tende ne rebus nihili tempus optimum, orationi & salutis gotio id tribuas, quod illis incommodum. Ita, eheu! quot fieri videmus, optimam vitæ partem mundo ac vanitati tril optimam diei; effœtum corpus, deteriora tempora senect

Vita ordinanda est & quomodo. pietati adscribi. Respub. geritur in flore ætatis, negotium tis in declivi. Quid verò tibi potiùs, salvum, an bonum ess vem? Distribuat ergo sibi quisque annos, dies, horas, nec tuitò vitam agat, sed decreto. Ille inter otiosos ac inertes meratur, qui si fortè se benè gerendæ rei occasio obtulerit ctè faciat. Dividendum autem ita tempus est, ut Primò quæ obligamur, id est, quæ ad salutem spectant, tractemus

di

vino cultu, oratione, Missæ sacrificio, lectione piâ, examine
nscientiæ. Secundò, quæ his proxima sunt curemus, qualia
quæ ad statum & officium nostrum pertinent, artificium &
borem: natus est enim homo ad laborem, sicut avis ad vo- *Iob.5.*
ndum; Tertiò, quæ ad familiam; Quartò, quæ ad honestam
creationem. quod enim caret alterna requie durabile nō est.

Secundò, singulis mensibus rationem temporis subducas, &
nsidera, an meliori, an fructuosiori occupationi illud im- *Ratio temporis subducenda singulis mensibus.*
ndere non possis. occupationes enim variæ; aliæ animæ, ut
nt oratio, studium varium, lectio; aliæ corporis, ut sunt arti-
iorum exercitatio, item equitatio, venatio, luctatio, & re-
eatio; aliæ rei familiaris, ut sunt plantatio, ædificatio mode-
a, instauratio; aliæ reipublicæ; alia denique omnium gravis-
ma, præparatio ad mortem. huc enim omnia diriguntur, *Præparatio ad mortem.*
es, anni, lustra, & omnis exercitatio.

Dignatus es, ut supr. pag. 10.

JACVLATORIÆ.

Ecce nunc tempus acceptabile, ecce nunc dies salutis: abjiciamus ergo opera tenebrarum. 2 Corint. 6.

Fratres, hora est jam nos de somno surgere: nunc enim propior est nostra salus, quàm cùm credidimus. Rom. 11.

Quodcunque potest facere manus tua, instanter operare; quia nec tempus, nec ratio, nec sapientia, nec scientia erunt apud inferos, quò tu properas. Eccl. 9.

Operamini dum lucem habetis: venit enim nox, quando nemo potest operari. Ioan. 9.

Ambulate dum lucem habetis, ut non vos tenebræ comprehendant. Ioan. 12.

CAPVT XXVII.

Meditatio de Monitore aliquo eligendo, auxilio magno in viâ Dei.

ITA à Domino comparatum est in hâc vitâ & viâ, ut *Monitoris utilitas.*
nemo sibi dux esse possit, nemo inniti prudentiæ
suæ: ideoque nullum subsidium suavius ac utilius ab
iis quæ foris sunt accipi potest, quàm amicus fidelis &
monitor.

COMPOSITIO LOCI erit, speculari mundum plenum
erroribus, & erronibus ac vanitate, coram Deo nostro.

ORATIO, ut suprà.

Dux viæ quantum expetatur.

PVNCTVM I. Conſidera coram Deo te in viâ mult viâ, vel ad flumen aliquâ tantùm parte vadoſum, ſe neſcire quà, neque quam viam capias. Dic, rogo, eo ca ſu quantum optares ducem ſeu monitorem? ſi verò ſc res hinc vitam & ſalutem certò pendere, quàm diligen ter ſcrutarere an aliquis index eſſet viæ: quàm gratus e ſes, ſi quis errantem etiam aſperè revocaret, aliàs a præcipitium venturum? Imò ſi jumentum tuum, d quo in veteri lege præceptum erat, erraret, revocari ve les. Applica viæ æternitatis irremeabili, & cogita tib neceſſariò de duce & monitore aliquo proſpiciendum

Eccleſ. 9.

Neſcit enim homo finem ſuum, neque ullius negoti ob plurimos & varios caſus in rebus humanis, & ſæp

Res parva ſæpè magni mali fons.

quod minoris æſtimas, cauſa tibi eſt omnium malorum vel eſſe poteſt; & quanta dementia tentare ſpreto du ce, vias ignotas, vada periculoſiſſima? & vide an alic hoc ſuaderes. Secundò conſidera, ſapientiſſimos omn ſæculo primùm in iis quæ ad animam, deinde etiam i aliis quæ ad res humanas pertinent, turpiſſimè erraſſe quia ſuo judicio præfidentes, monita bona ſpreverun Quis enim ſapientior Salomone? & quomodo inf

Sapientes quoties lapſi, & fœdè!

tuatum eſt cor ejus? Secundò, optimos etiam in pro priâ causâ cæcutire. Quis Davide prudentior? & ecc novem menſibus excæcatus in adulterio hæſit, done Nathan eum moneret. Huc referri poſſunt varii exim viri, qui tandē in hæreſes & errores lapſi ſunt, quia inn tebantur prudentiæ ſuæ. Denique vide errores mund tum in ſæcularibus hominibus, avaritiâ, aut amore, au ambitione, ſe in multa pericula præcipitantibus quot die; tum in Ethnicis prudentiſſimis alioquin, lapides a dorantibus, &c. Poſtremò in variis viris bonis, & Rel gioſis, qui defectu admiſſæ monitionis dati fuerunt i reprobum ſenſum. Tunc collige quàm avidè monito

Rom. 1.

rem in viâ hac & ducem quærere oporteat.

Aſpira, ut ſup. pag. 8. *Hæccine firmâ*, &c. ibid.

PVNCTVM II. Conſidera quomodo in omnibus re

bi

bus monitores velit esse Deus, & adeò necessarios judicârit, ut ad id obligârit omnes Superiores, imò etiam pares, ut si quem peccantem viderint, monerent. unde Prophetas ut speculatores in Israël positos ajebat, quodque, nisi monerent, sanguinem de manibus eorũ requireret. Unde aliqui, potiùs quàm monere omitterent, vitam perdidêre, ut S. Joannes Baptista, S. Stanislaus Polonus; & patriam & omnia, ut D. Chrysostomus. Heli verò se suosque omnes, quia monere neglexit, evertit. Secundò, in omnibus rebus, operibus, structuris publicis syndici sunt, & qui detegunt errores; & magno sumptu emitur moneri de hostium insidiis, de machinatione adversus bona nostra, vel honorem nostrum. Applicemus hoc nobis, & hostibus animæ nostræ, & detestemur imprudentiam nostram. Tertiò considera, quomodo in pluribus rebus, quas prudentissimè gerere nos putabamus, erraverimus. Quartò considera, quàm indignè ferremus si amicus sciens aliũ nobis machinari mortem aut dedecus, taceret & dissimularet; quàm illam verecundiam in discrimine constituti damnaremus, & eum hostiliter egisse judicaremus? vel, si frustrà monuisset, quàm stultos nos fuisse serò videremus, ut Crœsus, qui à Solone in secundâ fortunâ monitus ex eâ in miserrimã lapsus, unum Solonem inclamabat. Imò si næuus in facie turpis, si adhæsisset vesti, vel ganeo aliquis affixisset probrum, & permitteret famulus herum rideri, quomodo id ferret? Quintò, vide quàm sollicitè in speculo se contemplentur homines, & eheu! næuum in animâ gravissimum admonitoris indicio detergere nolumus. Sextò, si quis medicus nunciaret tibi certis indiciis discrimen vitæ, quàm illum amares? si dissimularet, quàm offenderes? Applica ad morbos animi.

Correptio & monitio sæpè præcepti.
Ezech. 33.
1. Reg. 2.
Monitor in omni re necessarius.
Vide quoties erraveris.
In iis quæ corpus spectant, moneri volumus, non quæ animam.

Aspira, ut sup. pag. 8. *Hæccine firmâ fide, &c.* ibidem.

PUNCTUM III. Considera quare moneri nolimus. Primò, quia (quod insani est) putamus nos errare non

posse; omnia laudari nostra volumus, aliorum grave censores; cùm tamen (ut suprà ostendimus) sapientissimi & prudentissimi erraverint, & non sit homo qui non peccet. Secundò, quia putamus nos per nos errores videre posse; sed, ut proverbium, non videmus manticæ quod in tergo est. Et ut nemo in facie sua videt nævum nisi in speculo; ita neque errori occurrere quis potest, nisi monitus. & sic de aliis. Itaque superbiam malorum radicem, hoc remedium pellit. Unde Seneca sit aliquis custos, & aurem subinde pervellat, abigatque rumores, & reclamet populis laudantibus, &c. Necessarium est admoneri, & habere aliquem advocatum bonæ mentis in tanto strepitu tumultuque falsorum unam denique audire vocem. Quæ erit illa vox? ea scilicet quæ tibi tantis clamoribus ambitiosis exsurdato salubria insusurret verba. Tertiò, quia alios dijudicare nostra non posse putamus. & hæc dementia, quasi nostra aut sint supra captum hominum, vel sanè arcana patefacere amicis verè nolimus; quod quàm sit noxium, patet: si enim quis foret, qui medico morbum aperire nollet, & remedium tamen peteret, certè is demens esset; & arcana nolle aperire, est consilium nolle petere, aut perperam petere. Cogita an tibi in amicitiam aliquis recipiendus sit; cumque placuerit fieri, toto illum pectore admitte, tam audacter cum illo loquere, quàm tecum: post amicitiam credendum, ante amicitiam judicandum. Quartò, quia omnino perire volumus, ut is qui erroris in viâ seu præcipitij monetur & contemnit: imò quærimus eos qui ad interitũ ruentes fistulis & sambucis eò nos propellant; adulatores scilicet: qui verò obstare possẽt rejicimus. Sic Roboam senioribus consiliariis patris sui dimissis, juniores adlegit, & periit. Xerxes vocatis ad se Asiæ Principibus, viris prudentibus, ait, Venisse se scirent, ut parerent, non suaderent. Pruden es verò Principes longè aliter fecere; atq; adeò rumores de se avidè captare soliti, ut Frederici

3. Reg. 8.

Seneca epist. 94.

Seneca.
Amicus deligendus.

3. Reg. 12.
Valer. Max. lib. 9. cap. 5.
Reges habẽt monitores.

lericus III. Carolus V. & Franciſcus I. Galliæ Rex. Imò
& ipſe Dominus ad exemplum noſtrum petiit, Quem *Matth. 16.*
dicunt homines eſſe filium hominis? Quinta cauſa
pernendi monitorem eſt, quia dedecus putamus
moneri privatim, quod publicè audire aliàs cogere-
mur. Plutarchus ad hoc ſcitè ait, Telephum vulnera- *Plutarch.*
tum, coactum fuiſſe ab hoſtibus vulneri remedium pe-
tere; atque ita eum qui non habet amicum, ſæpè ab ini-
micis ſua vitia audire. Perſarum Reges quotidie à mo-
nitore ſic excitabātur: Surge Rex, ac negotia cura, quæ
Meſoromaſdes te curare juſſit. Philippus Rex cùm in
cauſis audiendis negligentior eſſet, & vacare ſe mulieri
cuipiam non poſſe diceret, publicè audiit: Noli ergo *Adulatorem*
Regem agere. Denique monitorem reſpuimus, quia *quærit qui*
parum amicum putamus eum, qui non adulatur; in re *non vult*
familiari tamen, ſi quis vitium, diſcrimen noſtrum, al- *moneri.*
terius circumventionem indicet, amicum factum puta-
mus. Et hæc eſt inſipientia filiorum Adam, qui de ju-
mēto aliiſque rebus omnibus magis ſolliciti ſunt, quàm
de anima. Vnde Sapiens, Noli arguere deriſorem, ne *Prov. 9.*
oderit te, &c. vir prudens & diſciplinatus non murmu- *Eccli. 10.*
rabit correptus. Sanè qui corripit, ſi amicus non eſt, of- *Corripiens*
ficium amici facit, aut facere voluit; quod nemo re- *facit amici*
ſpuere ſolet: ſi eſt, meliora ſunt vulnera diligentis, ait *officium.*
Scriptura, quàm fraudulenta oſcula blandientis. Stul-
titia certè magna eſt monentem averſari. Qui odit in- *Prov. 17.*
crepationes, ait Sapiens, inſipiens eſt. & rurſum: Noli *Prov. 9.*
arguere deriſorem, ne oderit te; argue ſapientem, & di-
ligit te. Ille, ut phreneticus, curantem ſe mordet, mon- *Monitionem*
ſtranti viam iraſcitur, & errare pergit. vel bonam medi- *reſpuens*
cinam ſibi datam, odio medici, ſponté ſibi in venenum *ſtultus eſt.*
vertit & haurit, fitque ut virga Moyſis (id eſt correptio)
in colubrum vertatur.

Hæccine vera, &c ut ſuprà pag. 7.

PVNCTVM IV. Conſidera aliquē quem nemo mone-
re audeat, nónne is ſimilis tibi videtur ei equo quem

Corripi re-cusans quanto in periculo. in præceps ruentem & calcitrantem nemo retinere potest; vel quem nemo velit, quòd eum contemnat? nónne tibi is miser videtur, & in crepidine montis prærupti ambulare; aut ponte angusto & excelso admodum absque ullo præsidio & retinaculo? nónne comparandus ei viatori, quem proximum ut incidat in manus hostium, speculator admonere negligit aut horret? ita omninò est. quare aptè Seneca: Monstrabo tibi cujus rei inopiâ laborent magna fastigia, quid omnia possidentibus desit: scilicet ille qui verum dicat. nemo ex animi sui sententiâ suadet dissuadetque, sed adulandi certamen est, & unum amicorum omnium officium ac contentio, quis blandissimè fallat. Hæc pestis est sæcularium, hæc multorum etiam piorum, quos si moneas exasperas; quosque proinde melius sinere jacere, quàm erigere. *Hæccine vera*, ut sup. pag. 7.

Nota similia.

Seneca de benef. lib. 6. cap. 10.

Pauci moneri volunt.

Psalm. 140. *Excusatio mala.* PVNCTVM V. Considera, quàm sit turpe declinare cor suum in verba malitiæ ad excusandas excusationes in peccatis: qui enim justificat seipsum, hostem suum excusat & Dei; cumque sit æger, sanus haberi vult; & cæcus, videns; imperitus, peritus; & qui injustus est, justus censeri. Peccator enim homo vitabit correptionem & secundùm voluntatem suam inveniet comparationem: justus autem accusator est sui. Hinc jubetur leprosus vestimenta dissuta habere, & caput detectum, id est, peccator se aperire. At Jacob extrema pellibus tegit, & peccator haberi vult. De eo Bernar. super Cantica: In animam peccat suam, qui excusat dum arguitur, repellit proinde à se medicinam, & sic vitam sibi intercludit æternam. Excusat, ait, quis dicendo. Non feci, aut benè feci; aut si male. Non multùm malè; aut si multùm malè, Non malâ intentione: si autem de illa velut Adam & Eva convincitur, alienâ suasione excusare se nititur. & Gregorius: Superbiæ vitium est, ut quod quisque de se fateri dignatur, hoc sibi ab aliis dici dedignetur. Considera Secundò, Adamum, Cain, & Saulem

Eccli. 19.

Levit. 13.

Genes. 27. *Serm. 16.* *Excusans repellit medicinam.*

Genes. 3.

Ibid.

aulem, excusantes se, à Deo projectos; Davidem, Pe-rum & Latronem susceptos. Tertiò, considera Chri-um Dominum circumcidi, baptizari, damnari, de quo lud, Sicut agnus ad occisionem ductus est, coram ondente se obmutuit, factus tamquam homo non au-iens, & non habens in ore suo redargutiones. Chri-um verò secuti sunt, de quibus Gregorius: Piarum ientium est, illic culpam agnoscere ubi culpa non est. ixi ergo, Confitebor adversùm me injustitiam meã omino, & tu, Deus meus, remisisti impietatem pecca- mei non declines, quæso, unquam cor meum in ver-a malitiæ, ad excusandas excusationes in peccatis: sed misericordiâ tuâ vivifica me.

Excusantes à Deo profecti. *Genes.4.* *1.Reg.15.* *2.Reg.12.* *Isaiæ 53.* *Psalm. 37.* *Regist epist. li.12. indict. 7. epist.31.* *Psalm.31.* *Psalm.140.*

Exercitium pro monitore & correptione libenter suscipiendâ.

CORRIPE *me, Deus, in misericordiâ tuâ, oleum autem peccatoris non impinget caput meum; corripe me, dum mpus miserendi, ut absolvas me, dum tempus erit judi-ndi. Ecce enim protestor, quòd spiritu tuo agi volo, & fi-us tuus esse; & bodie si vocem tuam audiero, nolo obdurare r meum. Audiam quid loquaris in me, Domine, quo-am loquêris, spero, hodie pacem in plebem tuam, in derelictam imam meam. Exspecto enim te hodie, exspectans exspecto, ando facies de persequentibus me N. passionibus istis judicium, sicut fluit cera à facie ignis, sic peribunt peccatores à facie tuâ. e permittas, rogo, ut peccem in te, ut errem à te, velut cæcus in â, ignarus in silvâ, & moneri nolim, ut viam teneam rectam, videam pericula, ut declinem damna animæ meæ, ut conver-r ad te, & salva sit anima mea: nam qui odit correptionem, stigium est peccatoris, sive diaboli, ejusque mancipium, venun-tus sub peccato, ligatus non ferro, sed ferreâ voluntate, ut strahi à malo nolit, & nequeat, quia vix est qui faciat mi-ricordiam cum illo, dum pauci sanare volunt, & dum sanant, t vulnerari linguâ, aut ad vulnus in secreto postulari. Con-de etiam ut timore humano errantem monere, ægrum curare*

Applicatio ad Cõmunionem.

Corripi nolens vinctus est.

August. *non desinam. Verè enim dicebat servus tuus Augustinus: Si pec caverit in te frater tuus, corripe illum inter te & ipsum solum si neglexeris, pejor es. ille injuriam fecit, & injuriam faciend gravi seipsum vulnere percussit: tu vulnus fratris tui contemnis tu eum vides perire, & negligis? Pejor es tacendo, quàm ille con viciando. Sed plures qui alios libenter censeant & judicent, repe riri video, paucos qui optent moneri. veritas hæc odium parit. Iu sti esse nolumus, & dici volumus; cùm corripere nos audeat ne mo, etsi perire propè videat; quia ex superbiâ medicamentum vi derit esse factum venenum.*

Moneri pauci volunt.

O infelices, quibus à bonitate tuâ ad salutem nobis data auxi lia, fiunt ex militiâ, rectæ mentis impedimenta! Aufer à me Domine IESV, *qui tot calumnias pro me passus fuisti, hanc su perbiam, quâ defectus meos agnoscere detrecto, & aperire nol malens in judicio perire forsitan, & malus judicari à te, dum bonus ab homine haberi possim, & malus esse. Si corpus curar opto, negligi indignè fero; cur mihi anima mea sic viluit, u irascar, si quis eam curare velit, si sanare? si laqueus pedi me ostendatur positus. gratus sum; si vulnus aperitur animæ ingra tus, immò furiosus sum, quia perire libet potiùs, quàm de peri culo moneri; miserum esse, quàm ubi opes & felicitas sunt, reve lari. Proditio vulgò censetur, occultare, & nutrire hostem ami ci sui; amicitia verò sæpè reputatur, graves animorum (viti inquam) adversarios fovere. Ea est, Domine, infelicitas nostra cùm justus in principio sermonis accusator sit sui; hoc est impe fectum nostrum, quod viderunt oculi tui, & sanare pote unica manus tua; quæ omnia fecit, & fecit benè, & me inf nitâ misericordiâ refecit. Sunt qui se nequiter humiliant, e arguunt, sed si, velut vasa figuli probat fornax, hos etiam exe ceat aliqua tribulatio; cujus est simulata confessio, unâ vel le contumeliâ, aut exiguâ pœnâ interrogatus, jam humilitate simulare, jam simulationem dissimulare non potest: murmura frendet, irascitur, nec in gradu stare humilitatis, sed in novu superbiæ gradum corruisse probatur. Scio, non veniet in conspect tuo omnis hypocrita, & si ascenderit usque ad cælum superb ejus, & caput ejus nubes tetigerit, quasi sterquilinium in fi perdetu*

Prov 18. Psal. 138. Bernard. de grad. Humil. Job. 3. Job. 20.

rdetur. Aufer itaque de medio mei magniloquos superbiæ, & non adjiciant exaltari in corde meo; quia tu scio, Domine, magnus & terribilis, non respicis nisi ad humiles & trementes sermones tuos. Amen. Sophon.3. Isaiæ 66.

Praxis in monitore adhibendo.

RIMA. Vide, quas conditiones monitor habere debeat. Et quidem Primò, debet esse amicus: moneri & monere proprium est veræ amicitiæ, inquit Cicero. Secundò, debet esse ætate, virtute & prudentiâ præditus. nam ut doceri ab indocto nemo cupit; ita se moneri ab illo pauci patiuntur, quem idem aut similis culpa redarguit. Tertiò, debet velle id facere: multi enim sunt, qui scientes obsequium amicos, veritatem odium parere, monere detrectant. Accedit autem hoc ferè, quia non sincerè diligunt, sed sua quærunt, & tales non in amicorum numero collocandi, sed adulatorum. at verò adulatione, blanditiâ, assentatione in amicitiâ nullam esse pestem majorem aptè Cicero dicit. Vel certè eò accidit, quòd ex veritate odium nasci videant. cujus autem aures veritati clausæ sunt, ait idem, ut ab amico audire verum nequeant, hujus salus desperanda est. Vel denique eò quòd ii qui monentur eam molestiam quam debent capere non capiunt, cùm emendare negligunt, monita spernunt. *Qualis esse debeat Monitor. Cicero.*

Secunda. Ut ergo aliquis monitore utiliter utatur. Primò aperiendum pectus: aliàs enim nec amicum agnoscis, cùm diffidas; nec consilium expectare potes, cùm de re incognitâ per sententiam ob dissimulationem tuam dicturus sit. Unde Sapiens: Causam tuam tracta cum amico tuo, & secretum extraneo ne reveles, ne fortè insultet tibi cùm audierit, & exprobrare non cesset. Secundò, cogendus amicus ut moneat liberè, & seriò allaborandum, ut corrigat quis quod à prudente amico homine suggeritur. Ex his facilè colligitur, sæpè qui paris tecum conditionis sunt, non ita aptos esse monitores, cùm inter eos sæpè æmulatio sit; neque subditos, cùm ... è libertate abutantur, aut timore prohibeantur: neque eos, quorum si amicitia dissuenda sit, timeas, ne, quòd parum probè noceant (multi enim nisi viri omninò probi sint, sæpè vitiis amicorum offenduntur;) sed alium quempiam, qui in Deum respiciens, nihil timeat, aut speret, & salutis tuæ ac felicitatis ... sit æmulus, sed amans. Talis unus deligendus est atque al... & statuendum quoties, si ita res poscat, eum auditurus sis, cum eo de tuis rebus acturus. *Amico sincero familiariter utendum. Prov.25. Quales non sint apti monitores.*

Tertia

Quomodo sit facienda monitio. Tertia. Correctio fiat non de re incertâ vel levi, vel intempestivè, dum perturbatus est animus errantis: modusque fit lenis, juxta Apostolum. Si præoccupatus fuerit homo in aliquo
Gal. 6. delicto, vos qui spirituales estis, instruite ejusmodi in spiritu le-
2. Tim. 2. nitatis. Servum enim Domini non oportet litigare, sed man-
Ambr. lib. 8. in Lucam. suetum esse; & verè, ut Ambrosius, Plus profuit amica correptio, quàm accusatio turbulenta. *Dignatus es*, ut sup. pag. 10.

JACVLATORIÆ.

Psalm. 6. *DOmine ne in furore tuo arguas me, neque in ira tua corripias me*

Psalm. 38. *Propter iniquitatem corripuisti hominem, & tabescere fecisti sicut araneam animam ejus.*

Prov. 3. *Quem diligis, Domine, corripis, & quasi pater in filio complaces tibi fac de me secundùm divinum beneplacitum tuum.*

Psalm. 40. *Corripe me, Domine in misericordia tua: oleum autem peccatoris non impinguet caput meum.*

CAPVT XXVIII.

Meditatio de amicorum delectu.

Amicitiæ effectus. Super Matth. INTER externa pietatis præsidia est amicitia: bonum enim sic malo connectitur, ut Chrysost. ait, ut aut pares reddantur, aut citò ab invicem separentur. Amicitiæ enim pares aut quærunt, aut faciunt, & sicut multa bona habet communis vita sanctorum, sic plurima mala societas malorum.

COMPOSITIO LOCI, erit se constituere in Dei præsentiâ. ORATIO, ut suprà.

PVNCTVM I. Considera quid sit amicitia. Est verò, ut Cicero loquitur, divinarum humanarumque rerum summâ cum benevolentiâ consensio. Duplex illa est falsa & vera. vera autem hæc est & Christi glutino, copulata, quam non utilitas rei familiaris, non corporis præsentia tantum, subdola & palpans adulatio, sed Dei timor & divinarum Scripturarũ conciliant studia,
Ambr. de amicit. c. 7. ut Ambrosius. Hinc collige qualis tua amicitia sit. 2 Considera quotsum amicitiam Deus instituerit; & do-
Eccli. 6. num illud largiatur (qui timet enim Deum, habebit am

micitiam bonam,uti Sapiens) nempè ut cùm viatores
& peregrini ſimus ſuper terram tendamuſque in cælum
patriam noſtram viâ difficili ac periculosâ, latronibus
obſitâ, Comites & viæ bonos ſocios,id eſt amicos no-
bis eſſe voluit.Conſidera 3.Quales vitandi & fugiendi:
primò vitandi improbi,hi enim cũ hoſte tuo,id eſt dæ-
mone conſpirant: hi mellito ſermone venenũ tibi in-
ſtillant,in præcipitia ducũt, dum hoſtis premit.Et verò
túne eum putas tibi amicum qui Deo ſit inimicus, cui
tot nominibus obſtringitur? túne eũ tibi,qui nec ſibi?
qui enim facit iniquitatem,odit animam ſuam,& omne
bonum Deum ſuum. Hoc ergo pacto quem amicum
fidelis explora. Et certò ſcias ſperare eum tibi fore ami-
cum, qui Patri & Deo & Redemptori ſuo infidelis eſt,
meram eſſe inſaniam. Cogita verò quam turpe tibi ſit,
eum coram Deo & curiâ ejus cum perduelli & infami
conſuetudinem & amicitiam habere, quamque horrẽ-
dum id futurum in judicio,& amicos Regis Dei tui jam
tibi concilia. *Aſpira*,ut ſup.pag 8. *Hæccine firmâ,&c.*ibid.

Cur amantiæ à Deo instituta.

Mali numquam veri amici.

*Pſalm.*10.

PVNCTVM II. Hæc quidem in genere dicta ſunt:
nũc conſidera quos maximè vitare debeas Davidis mo-
nito dicentis: Oculi mei ad fideles terræ: ſuperbo ocu-
lo & inſatiabili corde cum hoc non edebam, detrahẽ-
tem ſecretò proximo hunc perſequebar. primo igitur
ſuperbum vita; inter ſuperbos enim ſemper jurgia,quæ
ergò amicitia? 2.hominem avarum,& ſui valdè aman-
tem. Hic enim erit amicus ſecundùm tempus & non
permanebit in die tribulationis. Orientem ſolem tales
ſpectant, de quibus Sapiens: O præſumptio nequiſſi-
ma, unde creata es cooperire aridam malitiâ & doloſi-
tate illius? 3. Cave à detractore, imò eum perſequere
cum Davide,de quo ſcriptum: ſi mordeat ſerpens in ſi-
lentio, nihil eo minus habet,qui occultè detrahit; talis
enim detractor, ut ſerpens repit per terram, & eam co-
medit,eſtque velut ſanguiſuga, & canis macelli, rictu,
ſanguine,id eſt peccato proximi fœdato. Et quæ cõmu-
nica-

Pſal 100.

Qui maximè vitandi nempe ſuperbus & ſui amans.

*Prov.*13.

Ecli 6.

*Eccle.*17.

Detractor fugiendus.

*Ecleſ.*10.

Eccli.13. nicatio sancti hominis ad canẽ? unde monetur; cave n
Deut.12. sanguinem comedas, vel quod idem, carnes proximi
Ideò quidam sanctus ajebat: Melius est comedere car
nes & vinũ bibere, quã detrahere. Persequere ergo de
Detractoris malitia. tractorem, cujus dentes arma & sagittæ, & gladius in la
biis ejus, & venenum aspidum sub iisdem: hi enim sun
Prov. 30. de quibus Sapiens: Est generatio quæ pro dẽtibus gla
dios habet, quibus auditores percutit, & se & proximũ
Ne permitte ut alienas sordes in cor tuũ ingerat, & au
Detractor nulli fidus. res, sic de te certò cras loquitur, ut jã de proximo tuo &
festucam in oculo tuo videbit ut trabẽ, & te judicabi
Dic, quæso, putas plus amicitiæ tuæ tribuet, & fidelio
erit tibi quã Deo, & ejus legi quæ ita charitatem præci
Eccli. 28. pit, & susurronẽ & bilinguem maledictum appellat? S
ille arbitretur se tibi gratificari, similẽ te sibi æstimat, &
velut porcum qui volutari velis in sordibus. sepi erg
Eccli. 28. aures tuas spinis, & noli audire linguam nequam; scri
ptum est, Non maledices surdo, nec corám cæco pone
offendiculum: ille enim se excusare nequit adversu
Eccli. 20. hunc testem iniquũ. Neq; ab hoc speres correctionem
Detractor vix corrigitur. homo enim assuetus verbis improperii omnibus dieb
vitæ suæ non erudietur. vide ut David Amalechitem, &
2. Reg. 1. eos qui Isboset occiderant, peremit, illi dicens: Quar
non timuisti, mittere manũ tuam ut occideres Christ
Domini. Idem dicito detractori, & similem crede Oz
percusso & arcam tangenti si superioribus detrahat.

Haccine vera, &c. ut suprà pag. 7.

Quales amori deligendi. PVNCTVM III. Nunc considera quales tibi diligend
sint, & adhoc simul attẽde qualis sis, quibusq; obnox
vitiis & qualis esse velis, cum bono enim bonus eris, se
Psalm. 17. *Seneca.* puntque, ut ait Seneca, vitia, & in proximis quemqu
trãsiliunt, & contactu nocẽt: convictor enim delicatu
paulatim emollit, & enervat. Necesse est aut imiteri
aut oderis. Igitur optimum quemque delige, vel potiù
cùm quisque suos habeat nævos, quàm minimè inqu
natos. Ratio manifesta est, amicitia enim nos alteri cõ
jungi

ıngit,uti & familiaritas, imò facit idem velle & nolle. ·a enim amicitia ſola eſt) atq; adeò anima quæ amat, ıagis in eo eſt quem amat, quàm ubi animat. An ergò irum ſit talem eſſe quemque,quales ii cũ quibus vertur? Vnde veteri proverbio. Pares cũ paribus ferè ſoãtur. Vti enim ſimilitudo morum amicitiam parit,ita ciſſim morum ſimilitudinem amicitia facit,& ad hoc tende, quæ vitia in animo, immò etiam corpore haeas,ne conſuetudine ejus qui eodẽ malo laborat, tuũ ıgeatur,& ſi diligenter obſerves, iiſdem aſperſos vides,quibuſcum aut conſuetudinem habuiſti,aut etiamım habes.Statue proinde ſi bonus eſſe velis,bonos aicos & familiares eligere; nihil enim ſtultius, ait Cirro, quàm equum, famulos, domum, optima,parare, non amicos à quibus ſalus noſtra pendet univerſa, eoq; idẽ Cicero toto propre libro diſputat amicitiã, on niſi inter bonos eſſe poſſe,nec amicum alterum ab tero niſi honeſtum petere debere, virtutũ enim amitia adjutrix data eſt,non vitiorum comes:ut quoniam litaria non poſſet virtus ad ea quæ ſumma ſunt, pervenire,cõvincta & ſociata cum altera perveniret. Quacùm amicitia hoc ſpectet unum, ut amici auxilio ad rtutem perveniamus, illius in delectu amicorum priùm eſt habenda ratio, conſiderandi mores, quid ex oc,quid ex illo virtutis diſcere,quod tibi maximè uſui t,quid ſapientiæ poſſis *Haccine vera, &c.* ut ſup. pag. 7.

Amicitia eſt ob virtutem.
Cicero.

PVNCTVM IV.Conſidera quã ſuave ſit amicitiæ bonũ uàm dulce ejus ſolatium, idcirco hortatur Ambr. dions: habeas amicũ cui pectus aperias,cui arcana communices,cui ſecreta tui pectoris committas,ut colloces bi fidelẽ virũ, qui in proſperis gratuletur, tibi in triſtius compatiatur,in perſecutionibus adhortetur. Secũò cõſidera nihil potẽtius eſſe amore, itaq; etſi amicitia ilitatẽ nõ ſpectet, nihilominus utiliſſimã eſſe cũ omia bona cõmunia facit, & perpetuã & jucundã eorum oſſeſſionem, uſum,ac fructũ. Itaq; ſi deſideras alienis bonis

Ambr li.3. Offic.
Solatium ex amicitia magnum.
Amicitia utilitas.

bonis frui, si optas favorem, stude omnes amore præve-
nire, ac devincire concertatione benevolentiæ, null
enim nummo commodiùs amorē emeris, atq; amor
Eum si obtinueris, & cor hominis possederis, quid er
amici tui, quod tuum etiam nō erit? attamen amiciti
ac benevolentiæ stude, non tua quærendo, sed ut pro-
ximo tuo placeas in bonum, ut cum eo propter Deu
conjunctus sis, & certò possidebis illum. O quanta in-
Amicitia omnibus præponenda. dustria charitatis! quàm utilis mortalibus, quàm grat
quàm jucunda, quàm Deo accepta! Tertio consider
hinc sequi omnium jacturam esse libenti animo facie-
dam, ut charitas cōservetur, quia si illius integritas se
vatur, omnia salva sunt apud Deū & homines. Quart
considera, quanta insania eorū, qui per simultatē verb
uno, repulsâ unâ amicitias violāt; se ipsos enim ob ho
privant maximo humani generis bono, quod certè na-
turæ instituto omnes vehementer desiderant, id est, a-
mari etiam ab hoste. Et verò qui se ulcisci cupit, si spe-
ctes finem, quid aliud petit quàm amari! injuriam illa-
tam non esse? id est, amatum perpetuò amicum etia
fuisse, vel amicitiam reparatam? scilicet, per amoren
Amicitia amore acquiritur. Nam dona, officia, obsequia delata, si animus ejus q
præstat sit adversus, officiunt, non placant. Illud ver
attende nullo amorem imperio aut vi extorqueri, nu
lo etiam precio, nullâ arte comparari, quàm benevo-
Seneca. lentiâ, & amore. Monstrabo tibi, ait Seneca, amatoriu
sine medicamento, sine herbâ, sine ullius veneficæ ca
mine; si vis amari, ama. Huc omnia à Deo & naturâ d
recta, ab hominibus ordinata, urbes, vici, familiæ, lege
Itaque statue inviolatam in omnibus servare, cum om-
2. Cor. 6. nibus quoad fieri potest pacem habere, nemini da
ullam offensionem, insuper omnes devincire propt
Eccli 6. Deū, serioque vias ac modos accōmodos ad hoc inve-
nire, omniaque præ amicitiâ vilia habere. Amico eni
Prov. 8. fideli nulla est cōparatio, & nō est digna cōparatio au
atque argenti contra bonitatem fidei illius. Nam frat

q

ui adjuvatur à fratre, quasi civitas firma. Væ autem so- *Eccles. 4.*
, quia cùm ceciderit, non habebit sublevantem se. A- *Quanti sit*
icus verò fidelis protectio fortis; qui autem invenit *amicus sin-*
lum, invenit thesaurum. Et rursum: Amicus fidelis *cerus.* *Eccli 6.*
edicamentum vitæ & immortalitatis: qui metuunt
ominum invenient eum. Fatuo autem, ut ait scriptu-
, non erit amicus, & non erit gratia in bonis illius:
ui enim edunt panem illius, falsæ linguæ sunt; quoties
quantum irridebunt eum? Nemo enim potest, ait
ugustinus, veraciter amicus esse hominis. nisi fuerit
sius primitus veritatis; quòd si gratìs non fiat, nullo
eri pacto potest. *Aspira*, ut sup. pag 8. *Hæccine firmâ fide,*
rc. ibid.

Pvnctvm V. Considera suavissima illa verba bo- *Ioan. 15.*
itatis infinitæ loquentis ad cor tuum: Iam non dicam
os servos, vos autem dixi amicos, quia omnia quæ ac-
epi à Patre meo, nota feci vobis. Pro hoc ergò, & ejus
micitiâ zela in te & proximo tuo. Eructavit ille tibi ab-
ondita à constitutione mundi, sapientiam, inquam, *Sap. 7.*
iam communicavit nobis, de quâ Sapiēs: Infinitus est *Amicitia*
esaurus hominibus nempè sapientia, quâ qui usi *Christi quæ-*
int, participes facti sunt amicitiæ Dei propter discipli- *renda præ*
æ dona commendati. Vide igitur, quomodo hunc a- *omnibus.*
icum præ omnibus conservare debeas; & cave obse-
o, amicus esse hujus sæculi: amicitia enim hujus mun- *Iac. 4.*
i inimica est Deo. Cave ullius hominis gratiâ Deum
ffendere, legem aut regulam prætergredi, & illius be- *Amicitia*
evolentiam perdere. Ille enim solus verè amicus & *sæculi mala.*
edicamentum animæ, & immortalitatis: amicitia
item hæc inter omnem animam piam & Iesvm, con-
liatur, at maximè religiosam, hæc enim cum eo com-
unia habet omnia, hujus cum eo conversatio in cæ-
s est, cùm jam sit facta civis sanctorum, & inter dome-
cos Dei annumerata. Angelum item custodem fi-
elissimum, aliosque patronos sincerissimâ charitate
osequere, & imprimis beatissimam matrem, quæ non

 dedi-

dedignatur nos amicitiâ suâ, quando filius ejus amor
nostri dignatus est mori.

Exercitium pro amicitiâ fideli, & verâ consequendâ.

Ioan. 13. *DIxisti, Domine, quòd in hoc cognoscent omnes discipul tuos, si dilectionem habuerint ad invicem. Habeóne illam Estne ullus, quem aversor, & non diligo in te corde syncero? Absit*
Ioan. 3. *absit, ut oderim quemquam, & non vivam tibi, qui enim non di ligit manet in morte, & qui fratrem suum odit, in eo charit tua non est, sed odit te; quod abominor, & detestor, & ejuro. Ve niat mihi mors, ô vita mea Iesu, veniat potiùs quàm non diliga te in te, & in omnibus, cùm sis mihi omnia in omnibus. Amo t ô amor, diligo te omne bonum. Quæro te salus mea, & place volo tibi, & gratus offerre tibi sacrificium hodie laudum & co dis, & mentis meæ, & reddere tibi altißimo vota mea. Audi D mine de profundis clamantem ad te, & exaudi vocem meam,*
Marc. 12. *fac ut diligam te; diligere enim te, & proximum majus est omn bus holocautomatibus & sacrificiis. Nihil utilius homini, n hil gratius tibi, quàm si simus in charitate radicati, & funda ut poßimus comprehendere cum omnibus sanctis, quæ sit latit do, longitudo, sublimitas & profundum, utque tibi servire pos mus humero uno; omnis enim amicitia nostra ad hoc dirigi d bet, ut serviamus & placeamus tibi, & amici tui simus. Si q aliud à me poscat, anathema mihi est: tuus enim sum ego, & j stificationes tuas quæsivi, & quæro, quæro ex nunc in toto co de meo.*

Magna certè foret, & ter maxima dementia, amicum f hominis & mundi hujus, & inimicum tuum constitui, quid en tribuere, aut veri solatij, aut subsidii potest quispiam, nisi tu deris ei? Ideoq; justo tuo judicio, Deus meus, fieri videmus, quos charitas non conjungit, sed vanitas; non tui amor, mundi; perseverare in amicitiâ nequeant; immò nullos ma experiantur adversarios, quàm illos, quos non propter te dile runt: ut omnino attendere oporteat eos admonitum illud P
Ierem. 9. *phetæ tui, Vnusquisque se à proximo suo custodiat, & in om*

fra

atre suo non habeat fiduciam; quia omnis frater supplantans ipplantabit, & omnis amicus fraudulenter incedet, & vir fra- em suum deridebit, & veritatem non loquetur. Sed, tu Domi- e, fidelis es, & amicus in tempore obductionis, & quamvis videas oc imperfectum meum N. me tamen amas, & visitas me, & pa- is Angelorum dignaris fieri cibus viatorum. Viator enim sum, r peregrinus & advena, sicut omnes patres mei. Quando ve- iam & apparebo ante faciem tuam? fuerunt mihi lacrymæ meæ ines die ac nocte dum dicitur mihi quotidie, ubi est Deus tuus? æc recordatus sum, & effudi in me animam meam, quoniam ansibo in locum tabernaculi admirabilis usque ad domum Dei, tu habitabis in medio mei. Verùm exclamat illa: Filii ma- is meæ pugnaverunt contra me. monet alter: noli credere ami- , noli confidere in duce, Dum ergo transeo, dum propero ad te die, concede mihi, Deus meus, in viâ hâc, ut tales peregrina- nis socios acquiram, qui non retardent iter meum ad te; sed ii, si cecidero, fulcire me poßint; si æger fuero, recreare. Amicus im fidelis medicamentum vitæ & immortalitatis; & qui me- ent te, Domine, invenient illum. Da mihi ut inveniam, ut ventum servare poßim, omnibus placere in bonum, omnes be- volentiâ sic conjungere mihi, ut unum simus tecum, sit nobis unum, & anima una, & spiritus unus, quò idem sentiamus, amus, idem velimus. velle enim & nolle idem, amicitia est: utem erit, si nihil velimus, nisi ut fiat sancta voluntas tua, eplacens & perfecta, & amici optemus fieri tui, in quo uno nia habentes, ad aliud suspirare poterimus, aliud amare? d enim nobis est in cælo, & à te quid velle poßumus super ter- n? O Iesu, ô Iesu, tu spes, tu solatium, tu refugium, amicus us in æternum & omnia, Amen.

Applicatio ad Cōmunionem.

Psalm. 41.

Cant. 1.

Eccles. 4.
Eccli. 6.

Rom. 12.

Psalm. 72.

Praxis in amicis deligendis.

I ima. Seriò circumspicere qui in amicos tibi deligendi sint; c primò quidem, ut dixi, probi sint oportet. Secundò, firmi tabiles; vitiosi autem ejusmodi nunquam esse possunt: stul- enim, & peccator, ut luna mutantur. Sustine itaque, ait Ci- , consilio cursum benevolentiæ, & amicos tenta, priusquā nicitiam recipiàs perfectam. Si possides amicum, ait Sa-

Probi amici eligendi.

Eccli 27.
Cicero.

 piens,

Eccli. 6. piens, in tentatione posside eum, & ne facilè credas ei. Tertiò eligendi fideles: cum illis enim uti nobis loquendum, ita & agendum sapientes censent. Mulierosi igitur, & ebriosi, & detractores idonei non sunt: horum enim multiplex ingenium, & tortuosum fidum esse non solet. Quartò, eligendi qui utilitati suæ causâ amicitiam non ambiunt, sed honestatis: illi enim instabiles fortunam sequentur; quæ si faverit, multi numerantu Quintò, eligendi humiles, non fastuosi, non detractores, nam inter superbos semper jurgia & æmulatio: maledicus verò, & gravis aliorum censor, præterquam quòd manifestè arrogantiam fateatur, mordebit te ut coluber in occulto. Quid enim illum qui pro proximo debet animã ponere, & multis plurim debet, ac nihilominus detrahit, eosque contemnit: tu eum fid putabis? Canis macello assuetus, ubi occasio datur, ad ingeniu redit, nec parcit heri sui carnibus; nec maledicus & susurro ami co suo. Ad quod appositè Bernardus: Ego, inquit, in hoc sen puto appositum, Recti diligunt te. Nec absurdè, ut æstimo, cù ubiq; pœnè in choro adolescentularum tales inveniã, quæ ac sponsæ curiosè observent, derogandi non imitandi causã; to quentur in bonis seniorum suorum, malis pascuntur. Vide ambulare seorsum, convenire sibi & sedere pariter, moxque l xare procaces linguas in detestandum susurrium. Una uni co jungitur, nec spiraculum incedit in eis: tanta est libido detr hendi, audiendive detrahentem. Ineunt familiaritatem ad m ledicendũ, concordes ad discordiam: conciliant inter se inim cissimas amicitias, & pari consentaneæ malignitatis affectu c lebratur odiosa collatio. Haud secùs egêre quondam Hero & Pilatus, de quibus narrat Euangelium, quia facti sunt am in illà die, hoc est, in die Dominicæ passionis. Convenientib sic in unum non est Dominicam cœnam manducare, sed ma propinare & bibere calicem dæmoniorũ; dum importantib linguis alienæ perditionis virus, aliorum aures intrantẽ mo libenter excipiunt. Sic quippe, juxta Prophetam, intrat m per fenestras nostras, cùm prurientes auribus & oribus, leth poculum detractionis invicem nobis ministrare contendim Non veniat anima mea in concilio detrahentium, quoni Deus odit eos, dicente Apostolo, Detractores Deo odibiles

Detractor nunquam amicus.

Bern. serm. 24 in Cant.

Detractoris imago.

Rom. 1.

Secunda. Observa, quòd si jam aliquos habeas amicos n bonos, dissuendam potiùs, quàm disscindendam amicitiam. omnes quidem benevolos semper esse licet, & convenit; sed familiaritatem, & crebrum colloquium, non nisi bonos adm tere. qui secùs facit, nec animæ suæ consulit, nec famæ, cũ q que talis meritò habeatur, quales ii quorũ consuetudine d

Dissuenda quandoque amicitia.

ctat

atur. Qui timet Deum, ait Sapiens, æquè habebit amicitiam Eccli. 6.
onam: quoniam secundùm illum erit amicus illius. Adverte
men, vitia ac defectus; sine quibus nemo vivit, esse dissimulã- *Vita amici*
os. Amici, dicitur, vitia noveris, non oderis. Et quæ viderunt *dissimulan-*
culi tui, ne proferas in jurgio, ne posteà emendare non possis, *da.*
im dehonestaveris amicum tuum. à suspicione maximè cave; *Prov 26.*
a enim amicitiæ venenum est.

Tertia. Adverte etiam, amicitiam exigere, ut proximi quis *Officia*
ona, quibus potest & licet modis, promoveat; proinde seriò *amici.*
ude illius commodis ac profectui. Deinde verbis dulcedinem Eccli. 6.
æfer. Verbum enim dulce multiplicat amicos, & mitigat ini- Eccli. 22.
icos. Et sicut mittens lapidem in volatilia, dejecit illa: sic & *Quæ vitia*
ui convitiatur amico, dissolvit amicitiam. Ad amicum etsi *in amicitia*
oduxeris gladium; non desperes: est enim regressus. Ad ami- *cavenda.*
m, si aperueris os triste, ne timeas: est enim concordatio, ex- Eccli. 22.
pto convitio & improperio, & superbiâ, & mysterij revela-
one, & plagâ dolosâ; in his omnibus effugiet amicus. Quis
fert plagam dolosam, nisi qui denudat arcana, & amici fidem
rdit? & non inveniet amicum ad animum suum. Denudare
nici mysteria, desperatio est animæ infelicis. Audisti ergo Eccli. 19.
rbum adversus proximum tuum? commoriatur in te, fidens *Secretum*
oniam non te dirumpet. Præterea corripe amicum, ne fortè *servandum.*
on intelligat te, & dicat, Non feci; aut si fecerit, ne iterum ad-
t facere. Postremò, in angustijs eum ne deseras, sed fidem Eccli. 22.
sside cum amico in paupertate illius, ut in bonis illius læte-
. In tẽpore tribulationis illius permane illi fidelis, ut in hæ-
ditate illius cohæres sis. Multi colunt personam potentis, & Prov 19.
amicus secundùm tempus suum, & non permanebit in die Eccli. 6.
bulationis. tu autem ne derelinquas amicum antiquum; no- Eccli. 9.
s enim non erit similis illi. *Dignatus es*, &c. ut sup. p. 10.

IACVLATORIÆ.

Ripe me Domine ab homine malo, & ab iniquo & doloso eripe me. Psal. 139.

pe me de operantibus iniquitatem, & de viris sanguinum salva me. Psalm. 58.

pe me de inimicis meis, Deus meus, & ab insurgentibus in me, libera me. Ibid.

n adhæsit mihi cor pravum, declinantem à me malignum non cognoscebam. Detrahentem secretò proximo suo, hunc persequebar superbo oculo, & insatiabili corde, cum hoc non edebam. Psal. 100.

CAPUT XXIX.

Meditatio de Familiæ delectu, atque ejus gubernatione, magno in viâ Dei præsidio.

COMPOSITIO LOCI erit, considerare se stantem c[oram] Deo, cui ille cōmittat aliquot conservos, ad h[oc] tamen, ut soli serviant sibi. ORATIO, ut suprà.

Omnis potestas à Deo.

PUNCTUM I. Considera Primò, omnem potesta[tem] esse à Deo: nihil enim fortuitum in hoc mundo, sed [e] certâ scientiâ, potentia, opes, scientia (ob hæc enim a[b] aliis subjiciuntur) ab illo tributa sunt; quo vero fin[e] eo scilicet, quo Princeps committit cohortes ducib[us] suis, non ut contra se militent, sed ut pro se, etiam sacr[a]mento adacti; utque sanguinem pro imperio, pro h[o]nore suo generosè profundant, & ad hoc instituant[ur] vel eo, quo pater filiis pædagogos dat, qui eos institu[a]nt & corrigant, ac ducant: hoc enim dominorum, h[oc] patrumfamilias, hoc eorum qui alios docent. Secund[ò] quomodo generosi viri suis cohortibus studeant, pr[æ]clara facinora facere, quanta gloria illis sit, civitat[es] intercipere, hostes subigere. id applica familiæ, schol[æ] &c. Considera verò quos subditos habeas, & quant[um] si velles, ad Dei gloriam iis præstare posses. Quis nesc[it] aliquando unū ludimagistrum corrumpere posse n[on] unam civitatem, sed provinciam? similiter & juvar[e] discipulis ut pietatis incentoribus submissis? quis n[e]scit è famulis dominos, è mancipiis Reges non sem[el] factos, è discipulis ad omnes dignitates materiam pr[æ]parari? Instituere Ordinem, & formulam rectè viver[e] tradere, multos eâ ad virtutis perfectionem adduce[re] opus est grande: sed & per eum quasi ordinem instit[uit] Deus, per quem, seu dominū, seu herum, seu magist[rum] plurimos ad pietatem promovet, spargitque in R[e]publ. optima semina. Tertiò, quanta necessitas do[mi]no incumbat familiam sic ordinandi atque instituen[di], ut Deo ac Domino nostro accepta sit, & militet, n[on] hos[tibus]

O quantum boni præstare superior potest.

hosti: etenim fidejussor est pro suis herus; & væ, si negligentiâ tuâ, si exemplo, pereat filius tuus, servus tuus & discipulus tuus, idemque discipulus Christi, servus Christi, filius Dei: etsi ipse cætero quin bonus sis, innocens non eris; sed damnaberis alienâ vitâ, qui absolvendus propriâ fueras. Nónne tibi potestas, domus, opes concessæ, ut stipendium à Principe, ut tu Deo tuique serviant? *Haccine vera, &c* ut suprà pag. 7.

Pvnctvm II. Considera esse necessarium, ut probi sint subditi, discipuli, delectum (qui in filios non cadit) ut boni eligantur, aut minimè mali. quis enim cum perduellibus ad bellum tendet? quis cùm epibatis vitiosis & infirmis tempestuosum conscendet mare? Equidem famuli. discipuli, eidem navi tuæ impositi sunt, quasi in cohorte tuâ sunt, quâ aggrediendus tibi est hostis gravissimus diabolus: nónne enim militia est vita hominis super terram? ut Job ait. qui verò commilitones, nisi famuli, discipuli, subditi? Vide ergo quàm utile ac necessarium sit delectum hunc facere. Omnem enim sæpè industriam ac robur unus in militia Achan, qui turbavit tota castra Israël, inertem & inanem facit: propter unum Ionam fugientem à facie Domini naufragium fit nisi ejiciatur: unus improbus sæpè familiam perdit, pietatem omnem ac vigilantiam heri eludit. Quantum in discrimen venit familia Iacob, ob deos alienos quos Rachel occultârat? Secundò, quia certissimum est; eum solum fidelē atque obsequiosum hero minori, qui magno sit Deo; domino conservo, qui summo Regi; se pascenti, qui se creanti; se hìc remuneranti, qui largissimo remuneratori fidelis est. Túne putabis filium viri optimi tibi fore fidelē, qui patri esset infidelis & injurius? Túne putares tibi soluturum debitorē illem, cui minimo titulo obligatur ac spontaneo; qui ei, cui infinitis titulis obligatur, ne rem minimā restituere quidem velit? Tu in præceptis gravibus pariturum, qui Dei mandatis, quæ gravia non sunt, ipsius Veritatis ore,

Iosue 7.

Ion. 1.

Gen. 35.

Ille solus Domino suo fidus qui Deo.

Matth. 11.

Quomodo famuli conducendi.

non obedit? Tertiò, quàm turpe te conservum pacifi de obsequio tuo, dum servum conducis, & de commu nis Domini servitio minimè sollicitū esse? Tu dux co hortis es, exempli causâ, vis in verba tua jurare militem & non Principis? Tu servus Domini exercituum, missu ut operarios in vineam ejus eligas, quorum præstes no xas; vide igitur an illi utiles sint Domino. Procurato es; vide negotium geras non tuum, sed Domini tui. Vi des viros in Repub. principes familias suas suo insigni re colore, & gaudent ac volunt colore suo signari ser vos suos, & pudet eos obligare, ut gerant signa summ Regis? Quartò, adverte sæpè unum verè bonum to familiæ salutem adferre: nónne propter Jacob domu Laban benedixit Dominus? propter Moysen domu Iethro? *Aspira*, ut sup. pag. 8. *Haccine firmâ fide*, ibid.

Servus bonus est salus familiæ.

Gen. 30. *Exod. 2.*

PUNCTUM III. Quomodo præterea ad familiam or dinandam necessarium sit eum qui præest, prælucer exemplo ac præire. quâ enim fronte hortabitur servum ad Dei obsequiū, qui efficaciter exemplo suo trahit a dæmonis servitiū? Hinc Saul cùm electus est, dicitur n fuisse vir de filiis Israël melior illo: ab humero & sursu eminebat super omnem populū. humerus fortitudinē collum & guttur efficacitatē jubendi notat. Hinc Isaia ait: Princeps ea quę digna sūt Principe cogitabit. Capu in statuâ Nabuchodonosoris erat aureū, ita familiæ s oportet. Mōstrosa certè res, ut Bern. gradus summus, & animus infimus; sedes prima, & vita ima; lingua magni loqua, & vita otiosa; sermo multus, & fructus nullus vultus gravis, & actus levis; ingens auctoritas, & nutā stabilitas. Et certè tristis res & lacrymis digna, quo ma jor aliquándo quispiā est, eo minus bonū; quo divitii potentior, eo vitiis infirmiorem; quo honore ac glori apud homines illustrior, eo magis apud Deum vitâ a moribus dedecoris esse plenū. Ecce, cùm parvulus esse in oculis suis Saul, caput in tribubus Israël factus est; ex altatus autē, incrassatus & dilatatus, recalcitravit. Secū dò

Qualis herus & pater familias esse debeat.

Isaia 32.

l. 2. Consid. ad Eugen.

1. Reg. 15.

ò, ſollicitudo Superioris magna requiritur ac vigilan-
a. nam velut ſpeculator conſtitutus eſt in turri quiſ-
uis præeſt, & velut navarchus ad clavum proſpicere
ebet pericula. Si itaque claudis diligenter arcam pe-
uniæ aut arcem; longè potior tibi eſſe debet anima
imuli, diſcipuli, ſubditi, pro quâ rationem redditurus
s. neque ita te excuſa, Vnuſquiſque onus ſuum por- Galat.6.
ıbit; hoc onus tuum eſt.

EXERCITIVM.

DEus Patrum meorum, & Domine miſericordiæ, qui fecisti Sap.9.
omnia verbo tuo, & ſapientiâ tuâ conſtituiſti hominem, ut
ominaretur creaturæ quæ à te facta eſt, ut diſponat orbem ter-
arum in æquitate & juſtitiâ, & in directione cordis judicium
idicet; da mihi ſedium tuarum aſsiſtricem ſapientiam, & noli
ıe reprobare à pueris tuis. Eia quæſo reſpice ad orationem ſervi
ui, & preces ejus; tu enim dediſti mihi has animas, ego autem
um puer parvulus ignorans egreſſum & introitum meum: da 3.Reg.3.
rgò ſervo tuo cor docile, ut diſcernere poſsit inter bonum & ma- 2.Paralip.1.
um. Da mihi ſapientiam & intelligentiam, ut ingrediar & e-
rediar coram populo tuo. Quis enim poteſt populum tuum di-
nè judicare niſi tu faveas, ipſumq; adjuves? utinam omnia oſſa
ıea dicant, Domine, quis ſimilis tui! Vtinam omnes quos com-
iiſiſti mihi, ſerviant tibi in toto corde ſuo!

Etenim ſi neglexero, ſi perierint exemplo meo, ſanguinem
ırum de manu meâ requires, & ſeveram rationem exiges in die
uroris tui. Sunt enim filij tui, ſunt precium ſanguinis tui, ſervi
el ſubditi, ſed & conſervi mei; & forſitan quia humiliores, in
ternum ipſi Domini futuri, & ego ſervus; ipſi primi, &
go noviſsimus; ipſi Principes in accubitu ad menſem tuam, & ego
ıbebor cum rubore noviſsimum locum tenere. Pervigilo nunc ego
uaſi rationem pro animâ redditurus; ſi lapſus quis fuerit, erit
nima mea pro animâ illius. Majorem charitatem nemo habet,
uàm ut animam ſuam ponat pro amicis ſuis. Ergò cùm ita ve-
s, & quia vis, ego non ambitiosè, ſed ſolùm quia jubes, animam Applicatio ad Communionē.
ıeam pono pro ovibus meis, & magìs pro te amantiſsimo Paſtore

meo, quia animam tuam posuisti pro me, & venisti, & ecce i- rum & iterum venis, & accurris quotidie in sacrificio Missæ, vitam habeam & abundantiùs habeam. Eia Pastor bone, gnosce oves perditas, & cognoscant te tuæ; ego gratiâ tuâ t sum, sonet vox tua in auribus meis, & suscipe animam mea imò omnes; pro omnibus enim paratus sum meam ponere g tiâ tuâ, & propter te. Nónne enim vita mea abscondita tec est, Christe IESV, *in Deo? Serva eam, Servator mi, & non tres in judicium cum servo tuo, quia verè sincero corde eligo jectus esse potiùs in domo tuâ.* Concede *ergò mihi, mihi quem prævenisti benignitate tuâ & amplexu tuo, concede* Domine *D minantium stare super custodiam meam, ut te lætus venient excipiam; vineam meam sic custodire, ut bibas vinum in læti ex eâ, & sic aliis præesse, ut prodesse queam, & eos ad te perd cam, ut cantent tibi canticum lætitiæ, & exultationis, & laud te mecum.*

Da mihi verò ut sicut minimus sum servorum tuorum, verè parvus sim in oculis meis, & inveniam quod unum quæro cupio, gratiam in oculis tuis. Scio & contremisco, dum te in postolo audio dicentem: Si quis suorum, & maximè domesti-
1. Tim. 5. *rum curam non habet, fidem negavit, & infideli est deterior; tu visitabis super omnem qui arroganter ingreditur.* Hæc *igit dulcissime* IESV, *subtilissima ars vivendi est, culmen tener*
Greg. 26. Mor. c. 19. *& gloriam premere; esse quidem in potentiâ, sed potentem se n scire; ad largienda bona potentem se cognoscere, ad rependen noxia omne, quod potenter valet, ignorare. Sed, tu, Domine, jus solius magna potentia est, & à quo est omnis potestas, & om paternitas in cælo & in terrâ nominatur, conserva me, quoni Deus meus es tu: converte eos quos dedisti mihi, ut non perd*
Eccli. 3. *ex iis quemquam, sed quærant nomen tuum & gloriam tuam,*
Galat 6. *sciant, quia tu es Dominus, & non est alius. Da in mansuet*
Prov. 27. *dine perficere opera mea, utque alter alterius onera portem Monuisti me, dicens, Diligenter agnosce vultum pecoris tui, tuo greges considera. Vtinam, Domine, fructum omnem, quem cere possunt, sedulò colligam! utinam omne quod eis nocere pote*
Rom. 9. *studiosè avertam! utinam etiam anathema esse possem pro fr trib*

ribus meis,ut agnoſcant & diligant te! Venite,filij,audite me,ti- Pſalm.33.
morem Domini docebo vos, Sperate in eo omnis congregatio popu- Pſalm. 61.
,effundite coram illo corda veſtra. Deus adjutor noſter in æter-
num. Accedite ad eum, & illuminamini, & facies veſtræ non Pſalm.33.
confundentur; apprehendite diſciplinam, ne quando iraſcatur
Dominus,& pereatis de viâ juſta. Sed tu, Domine Deus, obſecro
per viſcera miſericordiæ tuæ, operi manuum tuarum porrige
dexteram tuam,ut ſerviamus tibi corde perfecto atque veriſſimo,
omnibus diebus vitæ noſtræ. Amen.

Praxis ad familiam ritè ordinandam.

PRima eſt, diligenter conſiderare & ſæpè, quanti ſit anima una, & quibus modis domeſticorum, & nobis commiſſorum animas juvare poſſimus, atque à Domino humiliter petere pro iis gratiam neceſſariam.

Conſidera quanti una anima.

Secunda. Quoties in familiam aliquis admittendus eſt, paciſci cum illo de Dei obſequio perinde ac noſtro. nimirum ut confiteatur & cōmunicet ſaltem quolibet menſe,ne noſtri amantiores eſſe quàm Domini noſtri deprehendamur:quòd ſi dyſcolus evadat,aliiſque noxius ſit,eliminandus eſt.Exemplum illuſtre tibi dabit S.Elzearius,de quo Surius in vita ejus 27.Septēbris:qui velut novus paterfamilias,novo quodam modo cœpit ſuæ familiæ præſidere,novaſque morum plantulas inſerere,& tranſgreſſoribus pœnas proponere.Primò conſtituit,ut omnes in ſuâ domo tā mares quàm feminæ quotidie ut minimùm Miſſam unam integrè audiant.Secundò,vt vivant caſtè & purè:qui ſecùs facerent,eos ſuâ domo expellebat: nolebat enim ut quiſquam pane ſuo veſceretur, quem ſciret peccato mortifero implicatum,ne alios inficeret.& ne illius peccatum ipſe fovere videretur. Tertiò,ut nobiles & milites, itemque virgines & matronæ,quâ libet hebdomadâ ſemel confiteantur peccata ſua, & ſingulis menſibus devotè percipiant Euchariſtiæ Sacramentū. Quartò, ut eædem virgines & matronæ manè uſque ad prandium precibus & piis exercitiis vacent: à prandio manuariis operibus ſeſe occupent. Quintò,ut nemo auſus ſit blaſphemare Deum, ſacroſanctam Virginem, vel aliquem Sanctorum: nec quiſquam falsò juret, aut vitiosè & leviter abſque causâ, nec impudica vel inhoneſta verba proferat. Sciebat enim ex Sapiē. mortem & vitā eſſe in manibus linguæ: & ex Apoſtolo,corrumpere bonos mores colloquia prava. Hujus conſtitutionis violatores hâc ratione puniri voluit,ut vel toto prandio coram aliis

Nota & paciſcere de Dei obſequio.

Surius.

Exemplum S.Elzearij.

Prov.18.

1.Cor.15.

aliis sederent in terra, solo pane & aqua contenti, vel toto c
in cubiculo manerent inclusi, communi cibo vescentes. Sext
ut nulli fas sit ludere tesseris, aut alio uti lusu illicito, turpi
inhonesto, si quis contra fecisset, gravis illum pœna maneb:
Septimò, ut omnes è sua familia, pace, amicitiâ & concorc
inter se fruantur, alius aliũ non offendat, neq; verbo neq; fact
si quid à quoquam aliter sit attentatum, mox cum offenso r
deat in gratiã. atque ut id fieret, nõ mediocriter ipse dabat op
ram: reos autem pro ratione culpæ puniebat. Octavò, ut quo
die à prandio, vel alia hora vespertina, nisi legitimum impe
mentum inciderit, fiat aliqua collatio inter illos, ipso præse
te, de verbis Domini pro animarum informatione. In eo aut
colloquio, dum unus aliquis loquitur, cæteri orent pro illo
cordibus suis, ut Deus illi subministret sermonem, ex quo
mnes proficiant: nec quisquam audeat sic loquentis verba i
terrumpere, aut aliter impedire. id si quis non observet,
tam pio colloquio excludatur, donec emendatus ab aliis
vocetur.

Lectio pia fiat in familia. Tertia. Ad orationem aliquam saltem vespertinam curare
conveniant. quod S. Carolus Borromæus per totam diœcesi
suam introduxit. idem est de lectione aliqua libri pij, vespe
maximè dum familia convenit, quod à multis usurpatur.

Quarta. Curare ut libri pii in manibus sint, & ad manu
& ad conciones, aliaque pietatis exercitia mittantur.

Pietati dandum præmium. Quinta. Ut præmia pietati ac probitati tribuantur, atq; ad
nihil quoad fieri potest, nisi eo fine concedatur, ut melior
qui accipit, ac corporalia accipiendo ad spiritualia invitet
idque quantum valeat in pueris, vix credi potest.

Sexta. In familia sunt liberi, sunt servi: liberorũ verò hab
da ratio maxima, ut benè educẽtur; videte, nónne qualis sur
lus, talis arbor? Educationis formam dedit Tobias: Honor
Tob. 4. ait, habebis matri tuæ omnibus diebus vitæ ejus; memor e
Educatio filiorum quanti sit. esse debes, quæ & quãta pericula passa sit propter te in utero s
Cũ autem ipsa compleverit tempus vitæ suæ, sepelias eam
ca me. Omnibus autẽ diebus vitæ tuæ in mente habeto De
& cave ne aliquando peccato consentias, & prætermittas p
Tobiæ exemplum & monita. cepta Domini Dei nostri. Ex substantiâ tuâ fac eleëmosyn
& noli auertere faciẽ tuam ab ullo paupere; ita enim fiet, ut
à te avertatur facies Domini. Quomodo potueris, ita esto m
ricors. Si multum tibi fuerit abundanter tribue; si exiguũ
fuerit, etiam exiguum libenter impertiri stude. præmium e
bonum tibi thesaurizas in die necessitatis, quoniã eleëmos
ab omni peccato, & à morte liberat, & nõ patietur animam
in-

tenebras. Fiducia magna erit coram summo Deo eleëmosyna
nnibus facientibus eam. Attende tibi, fili mi, ab omni forni-
tione, & præter uxorem tuam numquam patiaris crimē scire.
perbiam nunquam in tuo sensu, aut in tuo verbo dominari
rmittas: in ipsâ enim initium sumpsit omnis perditio. Qui-
mque tibi aliquid operatus fuerit, statim ei mercedem resti-
e, & merces mercenarij tui apud te omnino non remaneat.
uod ab alio oderis fieri tibi, vide ne tu aliquando alteri fa-
is. Panem tuum cum esurientibus & egenis comede, & de ve-
mentis tuis nudos tege. Panem tuum & vinum tuum super
ulturam justi constitue, & noli ex eo manducare & bibere
m peccatoribus. Consiliū semper à sapiente perquire. Omni
pore benedic Deū, & pete ab eo, ut vias tuas dirigat, & omnia
nsilia tua in ipso permaneant. Noli timere, fili mi; pauperem
idē vitā gerimus, sed multa bona habebimus si timuerimus
eum, & recesserimus ab omni peccato, & fecerimus bene.

Cavendum autem Primò vehementer, ne videant aut au-
int domestici, quod castimoniæ adversetur. Quid? quòd Iu-
nalis poëta etiam hoc monet dicens:

Nil dictu fœdum visuq; hæc limina tangat
Intra quæ puer est: procul hinc, procul inde puellæ
Lenonum, & cantus pernoctantis parasiti.
Maxima debetur puero reverentia.

primâ pueritiâ instillanda vita Christi & Sapientiæ æternæ
sta, de charitate, humilitate, patientia, liberalitate in paupe-
s. Absit verò ut anilibus (quod Plato vetabat) fabellis memo-
a parvulorum impleatur; Quanto satius vitæ Christi histo-
i, maximè infantiæ! Beatus Hieronymus optabat posse pri-
am formare pueritiam, quem de hâc egregiè differentē lege.
cundò, observandæ sunt puerorum inclinationes, & quibus
creentur, ac suaviter corrigendæ præmio proposito. Baleares
eros suos, nisi fundâ suâ dextrè usi fuissent, cibo privabāt; ita
nnia, etiam necessaria, parentes pueri largiri possent, præ-
umque virtutis alicujus aut honestatis statuere, unaq;, quod
citur, fideliâ duos dealbare parietes. Tertiò, quanta sit iam
ra adhibenda in nutricum corporis & animi, seu magistrorū
lectu, omnino omnibus in confesso est. Vitia enim illorum
pueros certò derivantur: Alexander, ut fertur, in Leonidâ
æceptore incessum non sat commodum est imitatus: Nero à
trice crudelis esse didicit. Videat omnes, qui præsunt aliis, &
aximè magistri, quæ incumbat illis necessitas formandi suos
ores ex virtute. Nō poterit certè ebrietati deditus, luxuriæq;
que ambitionis mancipium magister esse humilitatis & tem-
perantiæ,

Quid pueris instillandū.

Hier. ep. ad Latam.

Præmia pueris proponenda.

Magistri & nutrices bona salus filiorum.

perantiæ. Videant sibi se non vivere, sed multis: unoque suo d
fectu ac labe tot animas interire, quot habent sibi commiss
Nullæ charybdes aut syrtes juventuti majores, quàm pædag
gus vel magister, si ingenio magno sint & moribus improb

Otiũ vitandum pueris. Otium omnino à pueris arcendum est. idcirco ante omnia
videre illis oportet tempus, ita ut in pietatis, civilis vitæ ex
citia, & recreationes dispertiatur. *Dignatus es*, ut sup. pag. 10.

JACVLATORIÆ.

Psalm. 100. *NOn habitabit in medio domus meæ, qui facit superbiam: qui quitur iniqua, non direxit in conspectu oculorum meorum.*

Psalm. 30. *Diligite Dominum omnes sancti ejus, quoniam veritatem requi Dominus, & retribuet abundanter facientibus superbiam.*

Ibidem. *Viriliter agite, & confortetur cor vestrum, omnes qui speratis in D mino.*

Psalm. 21. *Et anima mea illi vivet, & semen meum serviet ipsi.*

Psalm. 33. *Timete Dominum omnes sancti ejus, quoniam non est inopia time tibus eum.*

Tob. 4. *Pauperem quidem vitam gerimus, sed multa bona habebimus, si muerimus Deum.*

Psalm. 100. *Oculi mei ad fideles terræ, ut sedeant mecum: ambulans in via imm culata hic mihi ministrabat.*

Ibidem. *Non proponebam ante oculos meos rem injustam, facientes præva cationes odivi.*

CAPVT XXX.

Meditatio de Solitudinis bono.

PRÆLVDIVM I. Constitue te velut in deserto cu
Domino IESV jejunante & orante.

PRÆLVDIVM II. ORATIO pro subjectâ materiâ.

Solitudo duplex. PVNCTVM I. Cōsidera duplicē esse solitudinem,
nimi, & corporis, Animi (quæ ab omnib. haberi potes
solitudo ea vocatur, quâ homo mentē avocat subinc

Seneca. à rebus externis, & secū habitat, ut vulgò dici solet. S
cessi, aiebat quidã, non tantùm ab hominibus, sed à r
bus. Omnes enim vacant, qui volunt: neminem res s
quuntur, ipsi illas amplectuntur, & argumentū felicit
tis, occupationem esse putant. hâc frui, etiam in turb
quis potest. Ita videmus aliquos ea quæ præsentia sun
nec videre, nec audire, nec gustare. Alia est corporis, q
etiam corpore quis sese ab hominū separat consorti

idq

-ij; ut animi sanctam solitudinem consequatur, eum-
que à terrenis ad cælestia elevet: juxta illud, Sedebit so- *Thren. 3.*
litarius & tacebit, quia levavit super se. vide an hanc at-
que illam ames, & quantum de utraque consecutus sis.
Qui enim solus esse nequit, vix unquam spiritualis e-
videt. Considera Secundò, quanti hanc mentis, vel a-
nimi Sancti fecerint. Quid enim aliud Joannes Baptista *Quanti sit solitudo.*
in deserto, Pauli, Antonij & tot Anachoretarum mil-
lia fuga mundi, & solitudinis amore testantur? Quis ad
hæc eos impulit? Spiritus certè sanctus, cujus vocem
aure cordis audierant, quam Arsenius etiam corporis
acceperat clamantem: Fuge, late, tace. Imò vix ullus
Sanctorum reperitur, qui non hujus amans fuerit. Sed
ante omnia intuere exemplum JESU Christi, qui ductus
fuit à Spiritu Sancto in desertum post baptismum, & *Matth. 4.*
quadraginta dies in eo permansit; præterea pernocta-
bat in oratione, secedebat in montem ipse solus, & o-
rabat, persæpè autē in montem Oliveti: sciebat enim,
ut ait Ioannes, Iudas locum, quia frequenter JESUS *Ioan. 18.*
convenerat illuc cum discipulis suis. Sequere, imitare
Dominum, & Sapientiam æternam. *Aspira*, ut sup. p. 8.
Dicine firmâ, &c. ibid.

PUNCTUM II. Considera quanta necessitas hujus
sit: etenim uti nulla negotia rectè in turba tractantur;
ita minimè omnium quæ ad salutem pertinent. Si enim
nemo scribit sapientiam, nisi in otio: nemo rem tractat *Solitudo in re seriâ quæritur.*
gravem, nisi secretum petat, seque interpellari, aut stre-
pitum fieri prohibeat, immò etiam in mensa, in ludo,
in somno optata quies est: quid non debet facere in
salutis negotio is, qui eam amat? quid non pericu-
la plurima efficere, & admonitio, & exemplum, &
doctrina Domini JESU à te impetrare? Audi eum *Matth. 6.*
monentem: Tu autem cùm orare vis, intra in cubi-
culum tuum, & clauso ostio ora Patrem tuum in abs-
condito. Audi per Prophetam loquentē: Ducam eam
in solitudinem, & loquar ei ad cor; quasi in turbâ loqui *Osea 2.*
non

non ſit ſolitus, aut certè non ad cor, ut convertatur, ne-
que profectum etiā largitur, niſi ei qui ſeceſſu captat
& clauſo oſtio conſiderat ſemitas domus ſuæ. Non po-
terat mulier illa Eliſæi alſina debita diſſolvere, niſi do-
mo clauſa oleum in vaſa vacua infunderet. ac ſæpè ob-
rui neceſſe eſt peccatis & debitis graviſſimis hominem
niſi receptui aliquando canat. Nónne hoc Dominu
innuere viſus Marci c. 6. cùm diſcipulis in prædicatio-
ne occupationibus dixit: Venite ſeorſum in deſertum
locum, & requieſcite puſillum. *Haccine vera*, ut ſup.
pag. 7.

4. Reg. 4. Vidua debita nequit ſolvere niſi ſolitudine.

Idcirco ſanctus Franciſcus in montem Alvernum
S. P. Ignatius in Caſſinum montem ſecedebat, S. Marti-
nus quotānis menſem unum, excluſis omnibus, ab ur-
be in ſolitario loco animum vireſque colligebat: idē
S. Carolus Borromæus factitabat, aliiſque Sanctis fe-
omnibus commune eſt & fuit. Hîc expende iterum
quo ſpiritu impulſi illi ſolitudinem ita amârint & quæ-
ſierint, tantoque eam tempore incoluerint: nónne ſan-
cto? proinde ſolitudinis horrorem maximè in pio ac
religioſo ferè à ſpiritu maligno eſſe ſcias. Vis igitur De
tibi ad cor loqui? vis legem vivendi ac normam certa
cum Moyſe accipere? ſolitudinem pete. vis IESVM trā-
figuratum videre? vis ſponſum invenire cum ſponſa
egredere in agrum, relinque turbas, non tam corpore
quàm animo; corpore tamen etiam fuge, quantum vi-
tæ tuæ ratio permittit. *Haccine vera*, ut ſup. pag. 7.

PVNCTVM III. Conſidera attentius, unde tam lau-
data ſolitudo corporis. Nempe quia animum extra
poſitum, revocat ad ſe; & obſurdeſcentem divinis vo-
cibus obaudientem facit: ita ut quem anteà non au-
dierat, hujus vocem audire incipiat, & virtutis dulced-
nem in fonte deguſtare. E contrario ut muſicæ in ſtr-
pitu harmonia percipi nequit, nec loquentis vox: i-
neq; Sancti Spiritus inſpiratio, neque mentis gaudiu
abſque ſolitudine poteſt deguſtari; imò nec hom
conſ

Dei vox non auditur in turbâ.

ınſideratè aliquid facere poteſt, niſi in eâ. Quis pin-
re,ſcribere, diſcere valet in boario ac ſtrepitoſo foro?
què adeò nullum ſerium opus abſque ſolitudine fie-
poteſt; neq; corpus commoda, neq; anima quietem
pere. ama igitur illam, & ſtatue audire Deum loquē-
m ad cor tuum. Conſidera præterea quæ ſolitudinis
ıt ad ſalutem præſidia. Primò,is qui intra eā ſe abdit,
ıia ſolatio hominum ſe privat,divinum meretur;quā-
autem illud meritò æſtimetur, per ſe manifeſtum eſt.
einde omnem ferè peccandi illecebrā ſolitarius eva-
t. Imò quemadmodum curari peſte infecti nequeūt,
ſi à morbidis ſeparentur; ita animus valere non po-
ſt,niſi ſeparetur ab iis qui animo peſtes circumferunt.
eoque de ſe ait Propheta: Ecce elongavi fugiens, &
anſi in ſolitudine. Solitudinem,ajebat Seneca, quæ-
,qui vult cū innocentibus vivere.Quid ita? inprimis,
ia ibi linguâ offendere non poteſt:qui autem linguâ
n offendit.hic perfectus eſt vir. quid?quòd etiā Phi-
ſophi illum proximum Deo putarunt, qui ſilere noſ-
, & ad ſummam perfectionis breviloquum, & rari-
uū, & ſubmiſsâ voce loquentem requirunt. Quo-
s,aſſerit quidam,inter homines fui, minor homo re-
. Silendi, ait Ambroſius,patientia,opportunitas lo-
endi, & cōtemptus divitiarum,ſunt maxima funda-
nta virtutum. Adde, hominem ferè creaturæ amore
olitudine non ineſcari (minùs enim irritant longè
ita,quàm quæ oculis ſubjecta ſunt) adque adeò nec
mplo depravari. unde dicebat S. Antonius: Qui ſe-
in ſolitudine, & quieſcit, à tribus malis eripitur, id
auditus,locutionis & viſionis. Et Arſenio dictū eſt,ut
monui,Fuge,tace,quieſce;hæ enim ſunt radices nō
candi. Ea de cauſa monaſteria petuntur,ſolitudines,
ritu ſancto inſtigante, quæruntur, ac licèt ſæculares
poſſint pari paſſu ambulare, ſæpè tamen aliquod
ıs pietati ac lectioni piæ tribuere poſſunt: imò pri-
m argumentum, cum Seneca,compoſitæ mentis in

Quid ei,qui ſolitudinem amat,ipſa conferat.

Solitudo vitiorum remedium, virtutum plantarium.

Pſalm. 54.

Seneca.

Iacobi 3.

Silentij commoda.

Seneca.

Ambr. l. 1. de Offic.

In ſolitudine rara tentatio.

Athan. in vita ejus.

Nota.

Prima bine mentis nota amare ſolitudinem.

 iis exi-

iis existimo, posse secum consistere, secum morari. Certè conversio, quam neque auditis concionibus atqu adhortationibus impetrare à se homo potuit; diei au horarum aliquot secessu, ac considerațione non rarò al eodem obtinetur. *Hæccine vera*, ut sup. pag. 7.

Solitudo auges prudentiam.

Seneca ep. 8

PVNCTVM IV. Considera, quæ solitudo insuper bona secum adferat. In hâc enim homo ad se redit atqu ad cor, suaque expendit & disponit prudenter, ocul mentis depurato; atque ita, qui nihil videtur agere, majora agit. Præterea hoc pacto aptus redditur Dei colloquio, illoque fruitur. Quid ultrà sperare, aut optar potes, ô anima? dic enim, nónne illud suavius quàn humanum arbitraris? cum illo inquam amantissim Patre ac Domino colloqui, totius beatitudinis & bon tatis fontem degustare, cui per orationem homo con jungitur, sed rarò nisi in solitudine. Ubi enim Eliæ, ul Moysi locutus Deus? nónne in deserto? ubi Christu manifestavit gloriam suã? nónne in solitudine? Quo per Isaiam dignatus est promittere, dicẽs, Ponet dese tum ejus quasi delicias, & solitudinem quasi hortu Domini, gaudium & lætitia invenietur in eâ, gratiaru actio, & vox laudis. unde verè, ut August. ait, dulcior sunt lacrymæ orantium, quàm gaudia theatrorum *Assi ra*, ut sup. pag 8. *Hæccine firmâ, &c.* ibidem.

cap. 51.

In Psal. 127.

PVNCTVM V. Considera alia solitudinis bona; qu tæque sit voluptatis Sanctorum Patrum lectio, & qu ex studio universim hauritur scientia & cognitio. quà dulcis enim cum illis collocutio? Nunc etiam vide i ter alia solitudinis bona, quàm in eâ liber cæli asp ctus, quâm jucundus terræ & terrenarum rerum desp ctus, in quo crebrò se exercere solitũ scimus S. P. Ign tium, & suavissima cæli gaudia libantem, erumpere has voces, Quàm sordet mihi terra, dum cælũ aspici! At quanto dulcius in solitudine, ac sancto otio post rationẽ, prata inambulare Scripturarũ? nam ut D. H ron. pinguissimus est sermo divinus omnes in se habe de-

Exercitia solitudinis quàm jucunda.

Hier. sup. illud. Ps. 47

Et ad pe-

licias: quidquid volueris ex divino sermone nascitur. rursus: Si quidquam est, quod in hâc vitâ virum sa- *super ep. ad* ;ntem teneat, & inter pressuras & turbines mundi *Ephes. l. 1.* quo animo manere persuadeat, id esse primum reor editationem, ac scientiam Scripturarum, *Haccine ve-* *&c* ut suprà pag. 7.

Non igitur molestiâ solitudinis timenda est, maxi- *Contra* è cùm Sapiens, ut idem Hieron. nunquam solus esse *Iovin.* ssit: habet enim secum omnes qui sunt, & qui sunt ni, & animum liberum quocumque vult profert & nsfert, & quod corpore nō potest, cogitatione com- *Bonus nunquam solus.* ectitur; & si hominum inopia fuerit, loquitur cum eo. Nunquam bonus solus erit. Denique videri certè test, neminem in terram sanctam veræ perfectionis, *Solitudo* t veræ beatitudinis pervenire, nisi per mare rubrum, *quàm necessaria pater* est Christi merita, & desertum, solitudinem saltem *ex viâ deserti.* imi, quæ ægrè nisi ea quæ corporis est aliquando co- ur, acquiritur: hæc autem sine illâ, nullius precii est. *Seneca ep. 6.* m quid prodest, ait Seneca, totius regionis silentium, ffectus fremant? Vtinam hæc consideraret amans tatem, maximè Religiosus, & delectaretur, quiete tiùs, quàm concursatione, nisi quoties urget charitas que animarum zelus! Si enim SS. Patres, Pauli, An- *Solitudo externa sola parvi est pretij.* nii, conversationem hominum detrimentum spiri- sentiebant; quid accidet nobis miseris, si non zelo, ut tædium levetur, solatiola quærantur, otium san- m & quies deseratur? O si scirent quantum in so- dine, silentio, colloquio cum sanctis Patribus, cum ditissimis viris, cum Sapientiâ æterna capere possent tium!

ercitium pro solitudinis ac silentii virtute impetranda.

O Amator hominum, qui lucem habitas inaccessibilem, olim nemo poterat te videre & vivere, sed jam quotidie ubique naximè in V. Eucharistiâ quanta apparet humanitas & Applicatio ad Communionē.

 beni-

benignitas tua, quando nemo vivere potest, nisi te videat; neq tantùm videat, sed, quod opto vehementer, te manducet & bib Quid ultrà facere potes mihi? & quid ego jam reddam tibi, n me totum toto corde, tota animâ meâ, & totâ mente meâ? Qu olim, eheu! tum spes esse poterat inveniendi te, cùm tibi non e cum hominibus conversatio? nunc verò plurimum est, cùm no vivere tibi & nosse te dedisti, & cùm dignatus es propter me scendere de throno regali, de cœlesti palatio in desertum istud a ma mea. Ecce quale desertum! & tu tamen dignaris in illud scendere, & manna pluere, & in terram sæculi hujus, terram h roris & vastæ solitudinis venire. Cùm enim in eâ nos vides err tes in montibus, sicut oves sine pastore, quid facere potes cui na ra bonitas? Quomodo possent non commoveri viscera misericor tuæ, ut populus qui sedet in tenebris te videat lucem magna Et quorsum hæc? ut rediremus, & converteremur ad te pasto animarum nostrarum, sequeremur te itinere tridui in soliti nem, & ibi nos mannâ pasceres corporis ac sanguinis tui; ut bitaret in solitudine judicium, & esset opus justitiæ pax, & cu

Isaiæ 32. *justitiæ silentium, & hoc pignore salutis accepto securitas u in sempiternum.*

Isaiæ 35. *Dixerat Propheta tuus, Lætabitur deserta & invia, & e tabit solitudo, & florebit quasi lilium, germinans germinabi exultabit lætabunda & laudans: gloria Libani data est: Carmeli & Saron, ipsi videbunt gloriam Domini, & dec Dei nostri. Tunc saliet sicut cervus claudus, & aperta erit li mutorum, quia scissæ sunt in deserto aquæ, & torrentes in so dine, & quæ erat arida, erit in stagnum, & sitiens in fontes a rum. in cubilibus in quibus priùs dracones habitabant, orietu ror calami & junci. Quid ista sibi volunt, Deus meus, nisi in tudine & non in turba exultare animam, & florere, germi & videre gloriam Domini sui: bibere aquas de fontibus t Salvator mi, & aridam fieri in stagnum, & sitientem in aquarum? qui enim bibit ex aqua quàm dederis ei, flum ventre ejus fluent aquæ vivæ. Concede mihi ergo ut libenter annis vitæ, tot mensibus, tot diebus decimas aliquas dem ti te sequar in solitudinem, & audiam quid loquaris in m*

im habet amaritudinem conversatio tua, ô Sapientia æterna, l magna est multitudo dulcedinis tuæ, quam abscondisti timentus te. vacare, & videre nos jubes quoniam tu es Deus, id est, ine bonum, & abscondere diceris dilectos tuos in abscondito fa-i tuæ à conturbatione hominum. Psalm. 45. Psalm. 30.

O utinam delectet me abscondi propter te, & libenter de tot bus vanitatis vitæ hujus consecrem tibi, & saluti meæ pauculos quiete & solitudine, ut audiam te loquentem ad cor meum: ut uar tecum, & cum Sanctis tuis libentiùs quàm cum homini-:. Quis enim novit sensum tuum, Domine, aut quis consilias tuus fuit? Incomprehensibilia sunt judicia tua, & nescio quâ patriam ducere decreveris. sed quid? inquietudo cordis corpus escere non sinit, & fascinatio quædam mentis nostræ: libet ire, ere, audire, & redeo vacuus, quia non sunt ista, quæ valent are me; lassus redeo, quia non est quies animæ, nisi in te. Egree igitur anima mea de terra tua, de cognatione tua, de domo ris tui: obliviscere populum tuum, & domum patris tui, & cupiscet Rex decorem tuum. Scis quâ Deus te ad regnũ velit ducere. Nihil satiat cor hominis. Psalm. 44.

O anima mea sola esto, ut soli omnium serves teipsam, quem mnibus tibi elegisti. fuge publicum, fuge & ipsos domesticos, de ab amicis & intimis, etiam ab illo qui tibi ministrat; seceed mente, non corpore; sed intentione, sed devotione, sed spiri-O quis mihi det ut inveniam te solum, amantissime IESV, cte animæ meæ, & quietem in te inveniam, & cesset turba tationum mearum, & in solitudine meâ viror calami & juniatur, & sedeam tecum in pulcritudine pacis, & nihil me urbet, mortuus sim, & vita mea abscondita tecum Christe V, in Deo meo, donec venias, & introducas me in amplissicæli spatia; ubi laudem te totâ animâ meâ, & diligam te, & s me ad te, voces in sortem Sanctorum, ubi erit gaudium, & ltatio in sæcula sæculorum! Amen. Bern. serm. 40. super Cant. Colos. 3.

Praxis ad solitudinis amorem ingenerandum.

Prov. 4. *Custodia sensuum necessaria.*

P ima. Omni custodiâ, nt Scriptura monet, custodi cor tuũ, sẽsus corporis tui. vide nt tibi excubet ratio, ne in penetralia in-

lia intrent hostes, pacemque turbent, & solitudinem cordis tui Sicut enim urbs patens, & absque murorum ambitu; sic vir qu non potest in loquendo, idem est in videndo, audiendo, cohibe re spiritum suum. Meritò idem comparatur horto absque sepe de quo Eccles. Qui dissipat sepem, mordebit eum coluber, ill scilicet tortuosus, ac infernalis: unde primum argumentum disciplinæ religiosæ, modestia ac solitudo, adeoque in usu tem pore S.P. Ignatii (ut ex iis qui cum eo erant intellexi) ut cùm magna hominum turba domi esset, nullus ibi esse crederetur imò si quis strepitum faceret, ipse Generalis egrediebatur, & monebat grauiter transeuntem: ita ut nonnemo, quem novi quoties ad cubiculum. Beati viri transiturus accederet, man prehenderet calceos, ne strepitum vel molestiam illi crearet Hic est spiritus Sanctorum, qui aliter vadit, cadit potiùs quàm vadit, ut verbis Bernardi utar.

Linguosus ut urbs sine muro.

Quantum silentium cura erat S. P. Ignatio.

Secunda. Quotidie saltem aliquod tempus tibi tribue, & sa luti tuæ in remoto, quoad fieri potest, à strepitu loco. Sic sci mus fecisse Thomam morum, aliosque illustres sanctitate vi ros. quòd si domi nequeas, in religiosâ domo, velut asylo, per turæ vitæ partem aliquam decerpe, & otio tribue non otiosc Otium enim, ut Philosophus, sine litteris mors est, & vivi ho minis sepultura; additq;. Nullus mihi per otium dies exit, pa tem noctis studiis vendico; non vaco somno, sed succumbo Ecce ubi Gentilis, & idolatra: ubi nos?

Quotidie solitudini vaca.

Seneca ep. 8. Temporis quanta habenda ratio.

Tertia. Quoties tibi licet, negotia tua in otio dispone, & cō sidera in solitudine vias ac semitas domus tuæ. Nihil certè ut lius, quàm meditatè sua agere, & non fortuitò, ut etiam ali monui. Ideò negotium grave, aut iter, aut munus suscepturu secede ad dies aliquot, atque imitare Dominum, qui priusqua prædicationem inchoaret, in deserto 40. dies in oratione ac j junio sese exercuit. Quin & Scipio Africanus dicere solitus rat, numquam se minùs otiosum esse, quàm cùm esset otiosu eò quòd in otio de negotiis cogitaret.

Solitudo in re gravi est quærenda.

Quarta. Sub festa solemnia more multorum, aut domi fr quentius solitudinem cole; aut si eam ibi nancisci nequis, domum aliquam religiosam, si potes, te abde. Atqui, inquie non hæc sola ad salutem via. fateor. at tu securiorem ad ope ad honores, ad gloriam, ac faciliorem negligas?

Amanda sub præcipua festa.

Quinta. Quamvis omnes, maximè tamē Religiosos, crebr imò quotannis dies aliquot animo colligendo dare conven saltem ex mensibus singulis diem unum, cùm de Arsenio leg mus eum quot hebdomadis id facere solitum. Illud tamen su dendū imprimis ei, qui de re gravi, statu vitæ, vel simili dilib

Decimam da temporis Deo.

rati

rationem vult inire, ut Spiritus sancti instinctum audiat, & ab eo dirigatur, qui solus novit vias hominum, & omnes incertas prudentias eorum suâ ac paternâ prudentiâ gubernare.

Sexta, quod si solitudini plures dies tribuere nequis, unũ, ut dixi, saltem tibi sume, & animæ tuæ: qui tot corpori curando, ejusque exercitationibus impendis & mundi negotiis, unũ cum Christo, exemplo Apostolorum maneto, tamen præparatione anteâ præmissâ. Attende verò maximè, quot per Religionis ingressum mundum fugiant, & tamquam unicam salutis viam illam amplectantur. Cur te non movent etiam pericula tua, ut saltem brevi tempore eum fugias? vide etiam atque etiam, ne occasionẽ hujus negligas; ne serò æternum pœniteat. Ecce quot reos ad solitudinem carceres cogunt: quot Principes, auctoritas: quot infirmos, necessitas. Attende etiam tu morbũ tuum, exilium, carcerem, & solitudine te cura ac libera. Multis certè ea ita profuit, ut totam vitam emendârint, molestissimis scrupulorum vexationibus, imò tormentis se liberârint, de seipsis, quod antea numquã potuerant, triumphârint, odium superârint, cum inimicis in gratiã redierint, ac singularia à Deo beneficia consecuti sint, &c. Sed quid hæc prosequor; toto orbe notissima. Exercitia S. P. Ignatii, & fructus eorũ, quos annales nostri diligenter enarrant. Vt autem ad solitudinem istam Exercitiorum Religioso, invitaret Summus Pontifex Paulus V. Indulgentiam plenariam illis qui in eâ se exercerent, concessit.

Saltem breve tempus solitudini tribue.

Brevi tempore mundum desere.

Fructus solitudinis & exercitiorum S. P. Ignatii.

Nota autem universum hunc secessum à populo sex capita, seu fines continere; 1. Confessionem generalem. 2. Consultationẽ de rerum suarum dispositione. 3. Pœnitentiam de præterito. 4. Decretum de instauratione crebra vitæ per recollectionem aliquam quot hebdomadis; 5. Similiter de statu finali seu in quo statu, ac virtutis gradu mori velis; 6. Ordinationẽ vitæ. Primò, quoad orationem; Secundò mortificationem; Tertiò, temporis distributionẽ; Quartò, actionum quoad modum reformationem, & maximè quoad intentionem; Quintò, occasiones virtutis; Sextò, perfectionis studium. Neque enim solitudinẽ, ut Exercitia initurus, proponere sibi debet altam contemplationem, sed sui cognitionem, & vitæ emendationem, ideoq; ad ea præparatio optima, videre quis nos defectus magìs remoretur, quæ passio perturbet, & ad hæc omnia dirigenda sunt. Huc pertinet quod S. Bernard. ait: & primùm quidem ipsum fontem suum, id est mentem de quâ oritur, purificat consideratio, deinde regit affectus, dirigit actus, corrigit excessus, componit mores, vitam honestat & ordinat, postremò divinarum pariter, & humanarum rerum scientiam confert. hæc est quæ cõfusa di-

Fines eorum utiles & varij.

l. 1. de Cõsid.

sa di-

ſa diſterminat, hiantia cogit, ſparſa colligit, ſecreta rimatur, vera veſtigat, veroſimilia examinat, ficta & fucata explorat. Hæc eſt quæ agenda prærordinat, acta recogitat, ut nihil in mente reſideat, aut incorrectum, aut correctione egens. Hæc eſt quæ in proſperis adverſa præſentit, in adverſis quaſi non ſentit: quorum alterum fortitudinis, alterum prudentiæ eſt; tam pio otio, tamque utili, nullam in vitâ operam dare, nónne vitam perdere eſt?

Quod ſit ſolitudo aliqua quærenda vel unius horæ quotidie.

Septima. Quòd ſi neque oratione, neque lectione, neq; concionibus audiendis juvari te ſentias, percunctare quæſo ex te an juvari velis: nā ſi corpus fruſtrà aliquibus remediis tentaſſes curare, & præſtans ſuggereretur, idque ſine noxâ ſumendum plurimaque experientiâ probatum, nónne amplectereris? Applica ſimile iſtud animæ tuæ: & tenta hoc ſaluberrimum ejus remedium. Secede, ſi potes, ad hebdomadas aliquot; ſi non potes, ad dies; ſi neque hoc, ad unum: quòd ſi nec iſtud ſaluti animæ tuæ, tibi, Deo tribuere velis, horam continuis diebus aliquot, non audiendo profeſſori, non mimo, non ludo, ſed concede Deo loquenti in ſolitudine ad cor. Audi eum, & noli avertere aurem, obdurare cor: ſed erubeſce quòd libeat ſæpe fabulis horas optimas tribuere; confabulari, donec hora, ut Bernardus ait: prætereat, quam tibi ad pœnitentiam agendam, ad obtinendam veniam, ad quærendam gratiam, ad promerendā gloriam, miſericordia conditoris indulſerat; & non libeat horam unam aut alteram quieti, ſolitudini, taciturnitati dare, è quâ tot tantaque bona omnium ſapientium judicio, omnibus quidem, ſed maximè Clerico & Religioſo proveniunt. Certum eſt ſæpè unâ horâ attentè & inquietè conſideraſſe plus profuiſſe quàm plurimas conciones in turba audiviſſe. Vt appoſitè dixerit Seneca: Quid, ait, tibi præcipuè vitandum exiſtimem, quæris? turbam. numquam illi tu te commiſeris: nunquam à turbâ mores, quos extuli, refero.

Nota.

Bern. de triplici cuſtodiâ.

Fabula vitanda.

Seneca.

Senſum aſſueſce ſolitudini.

Octava. Quemadmodum autem in omni virtute gradatim aſcendēdum eſt, ita & in hâc. Aſſueſce igitur ſenſim, & coge te exiguo tempore in ſolitudine permanere, deinde illud protrahe, variaque præbe, ſed ſancta in quiete ſolatia: protrahe, inquam, v. g. ad honorem B. Virginis ad quadrantem unum atque alterum, ut ſolitudinis capiaris uſu & amore.

Varia ſunt exercitia aſſumenda.

Nona. Solet in ſolitudine tædium naſci, quod magnum Antonium in ſuo tirocinio cœpit tentare: verùm Angeli monitu edoctus eſt quâ ratione illud levaret, orationem cum manuum opere alternando: ſic etiam & tu poteris variis exercitiis te occupare, tædiumque levare. Sunt autem illa Primum, oratio vocalis

ılis diſpoſitis etiam ſubinde v. g. ſtationibus Vrbis Romanæ. ecundum, mentalis, ſive meditatio; Tertium, ſtudium ſacræ cripturæ, quod D. Chryſoſt. etiam ſæcularibus familiare eſſe ıpit. Magna certè utilitas ex eo ut ſuprà declaratum eſt. Ex- *Scriptura lectio quàm utilis.* rietur autem qui quotidie ſaltem unum atque alterum caput, ım aliquo commentario perlegerit. Quartum, memòriæ excitatio. Ejus ſiquidem theſaurum quotidie augere vehemenr expedit, maximè ſacræ Scripturæ ſententiis, & Sanctorum. nt enim & vitiorum antidota, & ſincera mentis oblectatio. uintum, lectio SS. Patrum; Sextum, ſtudium Caſuum conientiæ; ut ſuis quis, ac deinde alienis vulneribus poſſit mede-: ad quod, compendium eorum colligere juvat. Septimum, ctio librorum piorum, qui de virtutibus & vitiis tractant; ctavum, ſtudium ſacræ ac profanæ hiſtoriæ; unà cum chartis ographicis, atque ex his colligere exempla ad vitam bene initituendam; Nonum, Politicorum ſcriptorum cognitio, quæ Chriſtianâ pietate nitantur, magnum ſunt ad gubernatio- *Machiavellica peſtis.* em præſidium. Quemadmodum Machiavelli inſtitutionem rtam eſſe reipub. perniciem omnibus manifeſtum eſt, qui eum eſſe, ac mundum gubernare crediderint. Decimum, ſtuum quo quis diligenter quærit praxes proximi juvandi, diſ- *Morientes juvandi ſedulò.* lentes conciliandi, afflictos ſolandi, ac maximè omnium juındi morientes: tum enim de ſummâ rei agitur, & de æternite jacitur, ut ita dicam, alea. Sic ſeſe ad converſationem præırare, eſt magnâ parte bona opera in ſecreto informare, qui item ſecùs facit, magno labore, ac fructu exiguo operatur: ut qui ſerram ad opus non parat, ſecurim non acuit faber, viam ator priuſquam in eam ſedet, non inquirit, at fortuito aggre- *Converſatio præmeditanda.* tur. Undecimum, Philoſophicam aliquam quæſtionem, aut heologicam excutere; Duodecimum, naturalis hiſtoriæ, antarum atque animalium perveſtigatio: item Matheſios & ſtronomiæ. Lectio item Poëtarum, aut ſcriptio aliqua. Poemò ad recreationem animi, pingere, fingere, tornare, funde-, vel ſimile aliquod exercitium elegantioris ingenii moderatè ſumere, ita ut ſeria ac graviora negotia non impediantur: ne irgilii illo monito opus ſit:

Excudent alij ſpirantia molliùs æra,
Orabunt cauſſas meliùs, cœliq́; meatus
Deſcribent radio, & ſurgentia ſidera dicent.
Tu regere imperio populos, Romane, memento.
Hæ tibi erunt artes, paciq́; imponere morem.

uibus indicatur quemque muneri ſuo attēdere in otio oporte, ac ſemper aliquid agere. Rectè enim ait Ennius in Iphigen.

Otium fugiendum.

Otio qui nescit uti, plus negotii habet,
Quàm cùm est negotium in negotio.
Nam cui quod agat, institutum est, nullo negotio
Id agit, studet sibi, mentem atque animum oblectat suum.
Otioso in otio animus nescit quid velit,
Dignatus es, ut supr. pag. 10.

JACVLATORIÆ.

Psalm. 62. *IN terra deserta, invia & inaquosa; sic in sancto apparui tibi, viderem virtutem tuam & gloriam tuam.*

Cant. 7. *Veni, dilecte mi, egrediamur in agrum, commoremur in villis,*

Cant. 8. *Quis mihi det te fratrem meum, ut inveniam te foris, & deoscul... & jam me nemo despiciat?*

Psalm. 54. *Ecce elongavi fugiens, & mansi in solitudine.*

Oseæ 2. *Duc me in solitudinem, Deus meus, & loquere ad cor meum.*

CAPVT XXXI.

Meditatio prima de studiis, & præcipuâ hominum occupatione.

PRÆLVDIVM I. Compositio loci est statuere se co... ram Deo patre luminum, velut cæcum & in... pem, &c.

Secundum. Orare ut Dominus te illuminare & a... cendere dignetur.

PVNCTVM I. Considera Primò, quanta sit in hom... ne ignorantia: quod in pueris & plerisque mortaliu... patet. Sed & sapientissimus Socrates hoc magnum p... tabat, quòd sciret se nihil scire: & vix quidquam in Ph... losophiâ, etsi maximè obvium, plenè cognoscitur, ... multò plura ignoramus quàm scimus. quòd si quis, u... debet, credit, se vilipendet, alios libenter audiet, nc... interpellabit; Dei gratiæ, si quid perceperit, animo ... ore tribuet. Et quid hæc prosunt si nos ipsos ignor... mus, si te, ô sapientia æterna? Considera Secundò, ... scientiis, artibus & opibus velut vilissimis rebus, D... minum Ethnicis principatum dedisse, adeò ut null... ad eos jam accedat: omnes verò eos cum plerisque d...

Socrates.

Homo nihil perfectè cognoscit.

ctissim...

tissimis damnatos, ut fidem etiam facere fortè Salo-non sapientissimus, potest. eheu! ex quo vanitatem scientiæ agnosce. Tertiò, attende & nisi demens sis, teipsum despice & confunde, Deum cum simplicibus sermocinari, & contemptibilia mundi semper solere eligere; scribas & sapientes sæculi ferè projecisse: & modo mulierculis familiariùs (ut B. Teresæ dixit) uti quàm doctis, ob superbiam illorum, quid ergo habet sapiens unde glorietur? Quartò, omnia creata esse ad Dei gloriam, & salutem nostram consequendam; utq; ex cognitione creaturarum, ad Creatoris pervenire-mus cognitionem & amorem. Detestare igitur studiũ, quo à Deo receditur, à verâ sapientiâ, & insaniam istã, quâ, ut scientia vana habeatur, charitas destruitur; ut lumen tenue habeatur, sol excluditur Christus JESVS ab animis nostris. *Aspira*, ut sup. pag. 7. *Hæccine firmâ fide, &c.* ibidem. *Deus docet simplices & pios.* *Insania docti qui Dei oblitus est.*

PVNCTVM II. Attende cur jam in scientiâ provectiores, sæpè, eheu! arrogantiores sibi plus tribui velint, difficiliùs regantur, privilegia vindicent: in disputando alacres, in piâ vel regulari vita remissi: & videbis primam causam esse superbiam, & ambitionẽ tacitam. Sed attendite miseri: si linguis hominum loquamini & Angelorum, charitatem autem non habeatis, nihil vobis prodest. Et videte Secundò, quid prosit homini, si universum mundum non dico sciat, sed lucretur, & animæ suæ detrimentum patiatur, ac se ignoret? Hæccine credis, ô Lector? Age quod in morte optabis viaticum? quod in judicio? an à scientiâ malis, quàm à virtute magis te ornatum, illic ubi plagis multis servus sciens voluntatem Domini vapulabit; & tanto graviùs vapulabit, & damnabitur, quanto plus sciverit. Facito ergo murænulas primò aureas bonæ vitæ; deinde vermiculatas argento doctrinæ. *Credo tibi, &c.* ut sup. pag. 7. *Cur aliqui eruditi sint arrogantes.* *1. Cor. 13.* *Matth. 16.* *Doctrina & pietas jungenda.*

PVNCTVM III. Considera homines ejusmodi umbram, folia, & pictam pro verâ sapientiâ colligere: hinc tales *Vmbram eligit vanus præ corpore.*

tales dum intellectum implent ſcientiâ, gratiam & Dei tandem ejiciũt, & vocationem ſæpè perdunt poſt orationes & vitam diſtractionibus plenam. Conſidera Secundò, inſaniam hujus, qui de Deo & virtutibus bene differit, ut contra ſe ſententiam pronuntiet mortis; aliis oſtendit iter, & ipſe deviat, alios paſcit, & ipſe eſurit: lucet aliis, & ipſe in tenebris eſt. Triſtatur, ſi de nugis, vel etiã virtute differendo alteri cedat; ſi virtute cedat, non curat; dũ pecunias alteri numerat, ipſe pauper ſolo sono recreatur; hinc clamoribus omnia complet, quibus, & impatientiæ ſignis dũ ſtudet, ut pòſt aliquando, ſi vivat, homines ad Deũ trahat, jã illos ab eo, uti & à doctrinâ ſuâ (cùm ex patiẽtia viri cognoſcatur de doctrina ejus) avertit; neque quiſquã hortanti ut bene faciat, credat niſi ille ſibi fidem habeat, & ipſemet intelligat (ſecundũ Pſalmiſtam) ut bene agat. Conſidera Tertiò, talem ut furem gloriam Dei ſibi tribuere; & ſicut injuſte eam acquirit, etiam veriſimile, quòd ea ſic utetur.

Vide diſputatorum in charitate tepidorum inſaniam.

Vanus homo fur eſt.

COLLOQUIUM:

Meditatio ſecunda, de ſtudio Chriſtianè inſtituendo.

COMPOSITIO LOCI, ut ſuprà. & Oratio.

PUNCTUM I. Conſidera illum neglectum ſpiritus oriri ex nimio affectu in ſtudia; quòd putent ſe per ea poſtea Primò, gloriã Dei; & Secundò, ſalutem proximi promoturos, & quod ad ea plurimùm juvat, auctoritatem ſe comparaturos. Et ad primum errorem, conſidera beatitudinem noſtram hîc, & in cælo, in Dei contemplatione conſiſtere, etiam Philoſophorum judicio Quàm ergo ſtultum, velle variarum rerum imagines contemplari, & ſic ſtudere, ut Dei imaginem recipere & ei inhærere, & beatus eſſe non poſſis? Deinde attende Spiritum Dei nunquam ſibi contrarium. Cùm ergo eos qui virtute & doctrinâ maximè claruerunt, ut D. Bonaventuram, & S. Thomam, & plurimos alios docuerit

Vnde oriatur in doctis indevotio.

Studetur ut Deus meliùs videatur.

uerit,ut ſcirent plus eſſe ab oratione,quàm ſtudio, lu-ninis & ſapientiæ exſpectandum; certè qui Spiritu Dei gitur, idem ſentiet. Conſidera Secundò, nunquam piritum Dei eſſe inordinatum. *Haccine vera,&c.*ut ſup. pag.7.

Oratione plus quàm ſtudio proficitur.

Tertiò, eum qui privato ſtudio ex affectu nimio rapitur, vanitate aut delectatione trahi, pluſquam oportet; neque veriſimiliter poſteà malè partis bene uſurum. Quartò, ſtudia omnia & opera ad orationem perfectam, ut ſcopum dirigi; ergo cavendum ne huic officiant. Quintò, ſi religioſus es, Religionem non ſcholam literarum eſſe, ſed maximè, & ferè vnius virtutis. Sextò, quòd ea ob quæ Religioſi aptiores ſtudiis habētur, ſint oratio, & puritas animi: itaq; primò hæc quærenda. Septimò, eum qui tanto affectu & impetu tanto tempore in propriam laudem, vel ex ſui amore in ſtudia fertur, ægerrimè poſſe poſtea habitu jam cōtracto, Dei purè gloriam quærere, vel ſalutem proximi curare: quia qui à Deo remotior, id eſt cauſsâ primâ, eo minùs operari poteſt; cùm Deus trahere debeat: imò talis verè furari videtur, ut dein holocauſtum faciat. Quòd ſi ſpectes auctoritatem, nónne pietas & virtus ad pietatē & virtutem commendandam magis valent: Deuſque humilibus dat os & ſapientiam, cui omnes adverſarii reſiſtere nequeunt, qui ſi intus non trahat, fruſtra vox exteriùs ſonat? Poſtremò, non eſt inter Chriſtianos tam ſcientiæ, quàm bonæ voluntatis defectus: immò & Ethnicorum facilis ferè converſio, niſi vitio alicui affecti ſint: atque ita virtute magis, quàm ſcientiâ convertendi: & vide in utrâ excellas, & magìs excellere ſtudeas. *Aſpira*,ut ſup.pag.8. *Haccine firmâ fide*,ibid.

Vanitas difficulter evacuatur.

Zelo officit vanitas.

Auſteritas unde veniat & fructus.

Nota non tam ſcientiæ quàm virtutis penuriam eſſe.

PVNCTVM II. Conſidera nunc coram Deo, & primò, quis ex omnibus in omnē æternitatem doctior ſit futurus: nónne qui humilior? meliùs enim ille omnia in lumine videbit. Itaque vide, ut eò tua ſic dirigas ſtudia, ut virtus non patiatur detrimentum. Ad hoc imprimis,

Intentio recta in studio maximè necessaria.

primis intentio recta habenda, & quidem super omni in studiis, cùm potissimâ parte vitæ nostræ tractentur & sicut nemo prudens pergere incipit, nisi sit in viâ; it nemo studere debet, nisi amore Dei & proximi se sentiat, id est purissimâ intentione, impelli. Secundò, puritas & tranquillitas animi quærenda; ut velut purum speculum, radios plenæ lucis meliùs percipiat: nam perturbatio oculos obfuscat, &c. Considera secundè signa, quibus cognoscere possis, an purâ intentione feraris ad studia: ea sunt, si non intempestivè, non nimi fervidè, sed devotè ea aggrediaris; nullam orationem omittas, nullam regulam vitæ negligas; immò si inte studendum sæpè ad lumen æternum, fontem sapientia præsentem confugias; Deum, Angelum & Sanctos invoces, & consulas; ad Deum à creatis ascendas. Tertiò, si post studia oratio & colloquia de Deo sapiant; si quando Dei gloriam, & propriam salutem per hæc qua jam didicisti promovere possis, attendas, Deo gratias agas: mox enim talentum dandum ad usuram & fructum. Cur enim differs? memineris autem ut humiliter de te loquaris; Deo totum tribuas: non te de ingenio, facilitate & plausu jactes. Considera Tertiò, eum qui contrà facit, & non impellitur solâ voluntate Dei ad studendum; Primò, prævaricari ejus voluntati, & studere ut illi adversetur: hic enim posteà scientia adversus Deum inflatur, & velut gladio suo se jugulat & interficit. Secundò, operam perdere, & scopum: cùm Deus tunc non misericorditer, etsi naturaliter concurrat, & talem tendendo ad Deum, averti ab eo, & vilissimæ rei cognitionem numquam perfectam, Deo, ejusque cognitioni & amori præponere. *O sapientia æterna*, ut inf. pag. 463.

Quomodo studium inchoandum.

Pax animi quærenda.

Vanus studiosus adversarius Dei & sui.

Nota.

PVNCTVM III. Considera Primò, quantâ diligentiâ homo, maximè Clericus & Religiosus studere debeat. Primò ex parte Dei, qui id ab iis postulat. Secundò, ex parte proximorum, qui eos alunt suis opibus, ut se doceant

ant & præluceant factis & verbo. Vide an hoc præ-
es: alioqui quisquis es, otiosus panem pauperum edis.
ertiò, quia tantam Clerus commoditatem habet, &
Religionem qui vocatus est, ut bonitatẽ & discipli-
m, & scientiam discat. Quartò, quia plurimum ad
ei gloriam promovendam pius ac doctus præstat. Po-
emò, quia felicitas humana aliquo modo in scientiâ
nsistit. Preciosior enim est sapientia cunctis opibus; *Prov.3.*
omnia quæ desiderantur, huic non valent compara-
Ideoque Cyrillus ait, Semper oportet addiscere, &
extremis hortis, fundum sapientiæ investigare. Con-
lera præterea, unde contingat id non fieri, & adverte
forte contingere, quia dum unum agere deberet, ad
tura, quæ destinat animo, se stolidè (cùm ea fortè
umquam sit consecuturus) præparat, contra Dei vo-
ntatem; & sic numquam perfectè alicujus rei scien-
m consequitur: vel, quia velox ad loquendum, cu-
osus, vagus, solitudinis non amans, sed in familiarita-
s & recreationes pronus, parum de scientiæ veræ ma-
o thesauro augendo, est sollicitus. Vel denique otia-
r, ut puer, & tempus omnium preciosissimum illi vi-
simum est. Attende quæso quot pro gloriâ, & vili
mmo Iurisconsulti, litterati in Universitatibus, &
pè totos propè dies & noctes absumant cũ volupta-
(quam P. Platus propriam in Religiosis, & ut exi-
iam voluptatem commendat) & tu verè miser si hanc
n percipis, sed ad recreationes anhelas. Statue igitur
emplo eorum, & omnium mercatorum, scientiæ se-
ndùm Deum vacare, & videre per illam, quàm sua-
s sit Dominus. *Haccine vera, &c.* ut sup. pag. 7.

Exercitium.

O Sapientia æterna, ô lux quæ illuminas omnem hominem venientem in hunc mundum, te quæro, te desidero; respice me, & ostende mihi lucem miserationum tuarum, ut videam & amem toto corde meo & sufficit mihi. O sol justitiæ, illu- *Eccli.36.*

cesce

cesce mihi, ut amem lucem, & bonitatem tuam, hoc enim quà in nocte hâc, donec illucescat dies, optata dies, desiderata mill quâ te videbo, & cognoscam sicut cognitus sum, & ultra non e nox, neque mors, neque clamor, neque dolor. Nunc vero dolor e quòd uti cupio non amem te, & clamor, quia in hoc nõ exaudi; nox, quia angustiæ mihi undique, & mors, quia à te peregrin vita mea. Solatio tamen mihi est, quòd infinita pietate visitas s vum tuum, sed eheu ponis nubes descensum tuum, & tenebras l tibulum tuum. Hoc tamen utcunque sustento vitam meam, spem, & desiderium meum. Qui enim manducat te, ipse vi propter te, & ego vivere volo & mori pro te, tu scis.

Applicatio ad Communionẽ.

O IESV, *ecce in quantis tenebris sumus, & difficilè æstim mus; quæ in terra sunt, & quæ in prospectu sunt, invenimus cu labore; quæ autem in cælis sunt, quis investigabit? Nemo, Dom ne, nisi cui tu dederis, ut noverit se, & noverit te: nisi simplex rectus, quocum est sermocinatio tua. Vtinam igitur sim cum m tis servis tuis potiùs sapienter indoctus, quàm cum sæculi filiis in pienter doctus! qui dicunt se esse sapientes & stulti facti sunt; q existimant se scire aliquid, non tamen cognoscunt quomodo op teat eos scire. Quid ergo? gloriari poterit sapiens in astutia ac s pientia sua, nisi noverit te; in quo cognoscet humilis & modes sæpè in æternũ eo plura, quo pauciora hîc intellexerit? Sed qua ta vanitas hîc etiam nobis illudit? Scire quid cælum sit studem & ad inferna vanitate tendimus. Scire quid sit creatura ina vapor & umbra & nihil; & te & nos ipsos ignoramus: quot disputamus & asserimus humilitatem, charitatem, patientia & verbis quasi pro iis digladiamur acriter, & factis eas elimin mus, & conculcamus, sententias quisque suas tuetur, & præce tua negliguntur. O vanitas, ô vanitas! triumphare quasi de scie tia, & damnare sese de malitia, quid, ô sapientia æterna, ô Ch ste* IESV, *quid prodest homini, si universum mundum non sci sed lucretur, & animæ suæ detrimentum si nõ exitium patiatu nónne omnis scientia ad virtutem accommodanda est? cur igi nunc mihi serviet ad contentionem, ad æmulationem? qua sursum est sapientia, primùm quidem pudica est, modesta, sua bilis, bonis consentiens; & qui per eam sapiens, ostendit ex bo*

Sap. 9.

Rom. 1.

Iacob. 1.

conv

conversatione operationem suam, in mansuetudine sapientiæ. Quòd si, ait Apostolus tuus, zelum amarum habetis, & contentiones sint in cordibus vestris; nolite gloriari, & mendaces esse adversus veritatem. An potest, ô dulcissime IESV, *spiritus tuus dulcis & humilis, spiritus veritatis simul esse cum spiritu vanitatis? an in malevolam animam introibis, ô Sapientia æterna? Bonitatem itaque pro amore tuo, & disciplinam & scientiam doce me. Ostende mihi viam, quâ ad te ambulem, hanc enim solùm quæro, & te solum crucifixum scire cupio dulcissime* JESV. *Tolle à me Deus meus scientiam, quâ inflat; da mihi sapientiam, qua mitis sim & humilis corde; ut non pigeat me, sicubi hæsito, quærere; nec pudeat, sicubi erro, discere. Da disputare de veritate, & factis ei non contradicere; concupiscere sapientiam, & justitiam conservare, & charitatem proximi, & tuam. Amen.* Sap. 1. Psalm. 118.

Praxis studendi.

PRima est, initio studiorum gratiam Dei invocare, & intentionem renovare. Secunda, inter studendum sæpè, maximè in dubiis, cor ad Deum elevare. Tertia, ut humilitate contra vanitatem scientiæ se muniat, sæpè alios consulere. Quarta, pauca legere, & bene intelligere, & evolvere auctorem (Fastidientis enim ait Seneca, stomachi est, multa degustare) ejusque axiomas, velut gemmas colligere, & memoriæ commendare: tantum enim quisque scit, quantum memoriâ tenet. Quinta, post studium gratias Deo agere, & videre, quis usus esse possit eorum, quæ didicit, Deoque offerre, &, ut ait S. Bonaventura, de iisdem quasi in orationem redactis (ut in psalmis factum videmus) cum Deo colloqui, vesperi autem aptè distributa omnia memoriæ commendare. Exemplum habes in Confessionibus S. Augustini libro 2. c. 11. Sexta, interponere aliquando studiis lectionem librorum piorum ac simpliciorum, uti in more habuit D. Thomas.

Humilitas necessaria.

Nota usum scientiæ.

Lectio libri pij.

Oratio ante studia.

Æterna Sapientia, lumen mentis loquere, quia audit servus tuus, & gratiâ tuâ paratum cor ejus: inflamma illud: obscura explica. Propter te enim, & tecum, & coram te cupio legere, quæ tuâ Ma-

jestas inspiravit, & dedit: & quæ agnovero, facere ad gloriam tuam, & salutem animarum; non ut doctus sim, vel habear. sed ut te amem. Quid enim scire & sciri in judicio proderit? Suscipe hoc opus, in unione omnium operum tuorum, Deus cordis mei, & omnia.

Oratio post studium.

Scio, Domine, hanc esse voluntatem tuam N. (hîc lecta breviter repete) & gratias ago. Da mihi gratiam, ut faciam illam, & amem te; neque enim aliter possum, sed eâ fretus hæc propono N. scienti enim & non facienti peccatum est illi. O utinam his omnibus N. utar ad gloriam tuam! Amen.

Quid qui docet facere debeat.

Secunda. Quòd si docendum tibi est: postquam benè paratus es, ingressurus scholam, Deum supplex roga, & intentionem renova, ac statue captare occasionem pietatem insinuandi; eaque inter docendum utere. Cùm autem discipuli, quorum affectum tibi conciliare debes; plurimum etiam præceptori debeant, & tribuere, si boni, soliti sint; vide, ut auctoritate & scientiâ utaris, ad omnes, sed eos magis in spiritu juvandos, quos Dei obsequio & reipublicæ judicas esse utiliores. Plures industrias unctio docebit.

Oratio, antequam ad scholam docturus eas.

O potentissime IESV, *qui me ab æterno dilexisti, & de me optimè ordinasti, pro tua sapientia & bonitate: ecce mittis me ut doceam, eamque scio esse voluntatem tuam & licet ob malitiam meam destruere, quàm ædificare magis paratus sim, tamen quia jubes, ad tuam illius gloriam hoc aggredior, & offero hunc laborem in unione doctrinæ tuæ in præsentia tua, & has animas, seminarium Ecclesiæ tuæ, sponsas & filios tuos; fac ut zelo honoris tui ductus, rationis reddendæ memor eos ut oportet, instruam, pietateque semper informem. Et vos Angeli sancti præsentes adeste, ut exemplo praeam, N. defectus hos tem, hac ultima forsan hora, & viscera charitatis impetrate, per Christum Dominum nostrum.*

Postquam docuisti, lauda Dominum. roga ut semini det incrementum, & Angelis id commenda. *Laudate Dominum omnes gentes, &c.*

ORAT

ORATIO.

Gratias ago tibi, IESV, *Sapientia æterna, cui hæc per me operari acuit. Da, Domine, incrementum; ignosce defectus illos meos N. & uod ritè egi suscipe in unione actionum tuarum, ad gloriam tuam. t vos Angeli sancti, irrigate semen, ut fructum afferant clientes vêri, & fructus maneat; & Dominus noster glorificetur, & ametur, delectetur in operibus manuum mearum. Amen.*

Quomodo disputandum.

Tertia. Quòd si disputandum, præparatione præmissa at e oratione, cogita te velut in theatro stare, & ab omnibus dicandum, sed maximè à Deo, primò de vitâ, deinde de do- rinâ. Secundò, cogita utrum præstet, alium doctrinâ an vir- te superare, alios contentione avertere, an charitate devinci- . Tertiò, cave censeas, arguas alios, aut interpelles. Hæc t arrogantis, aut impudentis, aut fatui signa habentur, qui n potest in loquendo cohibere spiritum suum. *Dignatus es,* sup. pag. 10.

JACVLATORIÆ.

Confiteor tibi Domine cæli & terræ, quia abscondisti tua à sapientibus & prudentibus, & revelasti ea parvulis. Matth. 11.

Ecce timor Domini, ipsa est sapientia; & recedere à malo, intelligentia. Prov. 3.

Mitte sapientiam de cælis sanctis tuis, & à sede magnitudinis tuæ, mecum sit & mecum laboret. Sap. 9.

CAPVT XXXII.

De officio ejus qui alium docet Patrisfamilias, Præceptoris, Concionatoris, &c.

PRÆLVDIVM I. Constitue te coram Domino & ejus majestatem intuere.

PRÆLVDIVM II. Pete, ut ſicut labia Iſaiæ Pro phetæ ita etiam tua mundet calculo ignito amori ſui.

PUNCTUM I. Conſidera ignorantes docere omnibus incumbere Chriſtianis, & eos Apoſtolorum atqu Epiſcoporum munus obire, qui id agunt: imò Angel ſimiles eſſe qui filios Iſrael cum Moyſe per deſertu duxit. Unuſquiſque veſtrûm in quantum ſufficit quantum gratiam ſupernæ adſpirationis accepit, ſi pravitate proximum revocat; ſi exhortari ad benè ope randum curat; ſi æternum regnum vel ſupplicium de nuntiat; cùm ſanctæ devotionis verba impendit profe ctò Angelus eſt: vide igitur an Angelica vita tua ſit; a cum Abrahamo, Moyſe, cum Apoſtolis, cum (ſi Eccle ſiaſticus es) Vincentiis, Xaveriis, contemplatione & o ratione cum Deo ſis conjunctus; an virtutibus a exemplum ornatus. Dic enim, quo pacto amore virtu tis humilitatis & caritatis accendes alios, ſi ipſe eo nc ardeas? Qui ſibi nequam, cui bonus erit? Quomoc fidelis diſpenſator multiformis gratiæ Dei, qui ea negligit? Quomodo tepidus illuminare per nocte poterit, eſſe fermentum bonum, & columna in temp Dei? Quomodo inſtrumentum atque organum fie gratiæ ac gloriæ Dei? *Aſpira*, ut ſup. pag. 8. *Hæccine firm fide, &c.* ibidem.

1. Cor. 1.

Gregor.

Omnium eſt proximum promovere.

Quid requiratur in eo qui alium docet.

PVNCTVM II. Conſidera, eum qui alium docet, l gatione fungi pro Deo; ut populos rebelles concilie quid ergo ſi ejuſmodi legatus pacis à Rege miſſus, be li incentor foret? negotium Regis agere juſſus, ſuu ageret, gloriam quæreret ſuam? ſi, cùm convertere Deum animas deberet, averteret manu, ore ſimula advocaret? ſi, cùm quærere deberet ſponſam Domi ſuo, ipſe exemplo eam corrumperet? ſi, cùm paſce verbo, ipſe vanitatis vento ejus famem accendere nonne magni criminis reus foret? Qui alium doce agere videtur, qui, dum aliis bene dicit, agit ſibi ma

Legatus Dei qui alium docet.

Doc

)ocere ait Gregor. & non facere, non solùm nihil lu- *Greg. hom. lib. 10. Moral. c. 1.*
r i, ſed etiam damni plurimum confert. Grandis enim
ondemnatio eſt, componenti quidem ſermonẽ ſuum,
t opere negligenti. Immò Ariſtoteles ait, ab his, qui
on perinde vivunt, ut loquuntur, tolli & interimi ve- *Lucrum nullum doctor malus facit.*
tatem. Seneca verò, Nullos, inquit, pejus mereri de
mnibus mortalibus judico; quàm qui Philoſophiam,
elut aliquod venale artificium didicerunt: qui aliter *Seneca.*
vunt, quàm vivendum eſſe præcipiunt. Exempla
nim inutilis diſciplinæ circumferunt. Hi enim dupli- *Nota.*
modo animas perdunt. Primò, quia alios magis ido-
eos, ambitione ſuâ officiis aut pulpitis v.g. excludunt.
ecundò, quia exemplo retrahunt à Deo, quem verbo
llo ſequendum denuntiant: laudant humilitatem,
bedientiam, reſignationem, charitatem ut utilem, fa-
em, jucundam; ſed factis contrarium, longeque po-
ntiùs teſtantur. Litteram habent, & non ſpiritum; *1. Cor. 2.*
tera autem occidit, ſpiritus vivificat. Prædicatio eorũ *Concionator vanus torquetur.*
i perſuaſibilibus humanæ ſapientiæ verbis; non in o-
nſione ſpiritus & virtutis. Si applaudentium multi-
tdinem habent, quaſi regnum adepti, ait Chryſoſt. exi- *Chryſoſt. hom. 50.*
lnt gaudio; ſi autem ſilentio ſermo eorum clauda-
t, major illis ex ſilentio, quàm ex gehenna mœror.
Obſerva autem vocationem Dei ad hoc munus, & miſ- *Vocatio ad concionandũ neceſſaria.*
ſinem præcedere debere, qui alios quidem dat Pro-
petas, alios Apoſtolos, alios doctores, & mittit, dicen- *Epheſ. 4.*
te Apoſtolo, Quomodo prædicabunt, niſi mittantur?
Quòd ſi miſſi non fuerint; exprobrabit illud eis Domi- *Ierem. 23.*
n: Non miſi eos, neque præcepi, neque locutus ſum
a eos, & ipſi currebant; non vocabam eos, & ipſi re-
ſpondebant. Signum autem vocationis eſt, non ambi- *Signum ejus.*
tione propriâ, ſed ſuperiorum voluntate hoc munus
ſuſcipere, fructum facere, animas convertere, & in ſe
humilitatem experiri ac charitatem. Neque enim in
malevolam animam introibit ſapientia; neque Satanas
Satanam ejicit, ſuperbiam ſuperbus, avaritiam cupidus.

Et, ut Gregorius, inflammare auditores suos nequeunt verba, quæ frigido corpore proferuntur. *Domine Deus*, ut infrà pag. 471.

PVNCTVM III. Considera Primò IESVM, exemplar doctorum & concionatorum, & eorum qui alios erudiunt, quomodo, & quando ad conciones processerit: nonne post baptismum, & ad annum usque trigesimum in humilibus exercitatus: post jejunium atque orationem quadraginta dierum? Cœpit enim IESVS facere, & docere. Humilitas enim maximè necessaria est, ne fiat quod Gregor. deflet: Ossa jejuniis atterimus, & mente turgemus; corpus despectis vestibus tegimus, & elatione cordis purpuram superamus; jacemus in cinere, & excelsa suscipimus; doctores humilitatis, duces superbiæ; ovinâ facie, lupinos dentes abscondimus. Considera Secundò, quàm severum erit eorum judicium in die novissimo, qui tot, perperam viventes, protulerunt sententias contra se. Toties enim ex ore suo judicabuntur, quoties alios ad humilitatem & charitatem hortati fuerint. Propter quod, ait Apostolus: inexcusabilis es, ô homo omnis qui judicas: in quo enim judicas alterum, teipsum condemnas. Quare, inquit Dominus, enarrasti justitias meas, & assumpsisti testamentum meum per os tuum: tu verò oderas disciplinam, & cum adulteris portionem tuam ponebas? Hos enim adulterare verbum Dei dicit Apostolus, quia, ut Gregor. non Deo filios gignere, sed suam scientiam desiderant ostentare; plurima cum Pharisæis onera aliis imponunt, quæ digito nolunt attingere. Considera Tertiò, quantam gloriam verus verbi Dei prædicator consecuturus sit, juxta illud Matth. 5. Qui fecerit, & docuerit, magnus vocabitur in regno cælorum: fulgebit certè ut splendor firmamenti, & qui ad justitiam erudiunt multos, quasi stellæ in perpetuas æternitates.

Actor. 1.
Gregor.
Turpe vestē habere humilem & animum superbum.
Rom. 2.
Judicium temerarium periculosum.
Psalm. 49.
2. Cor. 2.
Greg. l. 8. Moral. c. 2.
Adulter est doctor vanus.
Daniel. 3.

Exercitium.

DOmine Deus, in cujus manu sunt omnes fines terræ, in cujus conspectu totus mundus, quasi gutta roris antelucani; priusquam me formares in utero, nosti me. Me nosti? imò amasti, & vocasti, ut annuntiarem nomen tuum fratribus meis. Me vocasti? nónne vir pollutus labiis ego sum, & in peccatis concepit me mater mea? Quis igitur sum ut enarrem justitias tuas, qui eheu! non facio eas? imò cujus peccatis, & exemplo plures in interitum deturbari potuerunt! Quis ego sum, ego, ut annuntiem omnes laudationes tuas in portis filiæ Sion? Et magis, quis sum ego, ut toties venias ad me, & potestatem mihi tribuas filium tuum fieri? repleatur os meum laude, ut cantem gloriam tuam, totâ die magnitudinem tuam. Certè universum orbem, quod B Catharina Senensis de se, sanctissima inquam, virgo fatebatur; mea malitia nata est velut pestis, inficere. Quomodo ergo assumam testamentum tuum per os meum? quis sum ego, canis mortuus, ut respicias ad me, & loquaris mihi? & per me ducantur ad te animæ istæ N. qui eheu longè sum à te? Sed hodie, spero de longè venies ad me, ut propè sis, & vivam in te, & qui surdos facis audire, & mutos loqui, solves vinculum linguæ meæ, ut non loquatur os meum opera hominum: nihil enim nisi de te cogitare, & loqui volo æternùm.

Applicatio ad Communionē.

Psalm. 70.

Audio infelix ego homo, Jesv bone, per servum tuum sic te loquentem: Feci ego cælum & terram; eâ conditionis facultate te dono, ut terram facias cælum: accendi ego luminaria; accende & tu clariora illis: namque potes his, qui in errore sunt, lumen veritatis accendere. majus istud beneficium est, quam solem intueri. hominem facere non vales: at justum gratumq; mihi potes efficere: ego substantiam feci; tu exorna propositum. vide quā te diligam, qui majora tibi faciendi potestatem tribuo. Video, Domine, & gratias tibi ago toto corde, sed, ut novit divina bonitas tua, nescio loqui; & scio certissimè, quòd nihil possim sine te, nullū verbum proferre, quia puer sum ego, & miser, & miserabilis absque te: & verè sine te peccator gravissimus, pestis certissima futurus, ut non sit, unde me extollam. sine te enim verè nihil possumus; & nemo potest venire ad te, etiamsi omnia adhibeantur,

Nota dignitatem eius qui aliū docet.

Humiliatio sui.

nisi gratia tua traxerit illum. Mitte ergo, Domine, manum tuam, & tange labia mea, ut auferatur iniquitas mea; tange os meum, & pone verba tua, sicut gladium acutum, in eo. Sis tu, Domine, in ore meo; doce me quid loquar, ut evellam, destruam, Ierem 1. *disperdam, dissipem, ædificem & plantem, non asperè aut superbè, sed in visceribus charitatis & amoris.*

Ecce bone pastor, IESU *dulcissime, mittis me ante faciem tuam, ad oves, quæ perierunt, domus Israël: concede mihi gratiam, coram populo isto, ut eundo fructum adferam, & fructus maneat, & semen centuplum afferat in virtute tuâ.*

Pater sancte, sanctifica nos in nomine dilecti Filij tui, ut simus unum, sicut & vos. Sanctifica nos in veritate, quia pro nobis Dominus IESUS *sanctificavit semetipsum, ut simus & ipsi sanctificati in veritate. Zelus honoris tui comedat me, ut te conculcantes, vel eò properantes amovere studeam; caroque sanguine redemptas sponsas, tuosque filios de hostium captivitate educam in brachio tuo, qui sceleribus meis eos perdere, & exemplo potui & conversatione. Ecce video stantes in crepidine abyssi, & audio te Domine, vocantem, ut succurram, hoc sitis, Domine* IESU: *pro hoc mortuus es, & ego eo fine vocatus. Da ergo mihi Domine, in iis tuum sanguinem intueri, tuam imaginem, non autem accipere personam hominum, sed te, dulcissime Redemptor mi; te, qui ubique es cui fieri scio, quod uni ex minimis factum fuerit. Da mihi gloriam tuam spectare, non meam quærere. Absit, ut ego videri velim, vel laudari, & esse Luciferi mancipium, à curiâ cælesti & ab ipsis hominibus in die judicij condemnandus. Propter te igitur, & tuam solius gloriam, quia ita placitum est tibi per obedientiam jubere, clementissime, amantissime, misericordissime hoc aggredior, in conspectu tuo: adjuva me protector meus, & tu beatissima Virgo Maria, refugium meum, & vos Angeli Custodes, & sancti loci Patroni quotquot adestis, date veniam mihi peccatori enarranti justitias Domini mei; benedicite mihi, & vestris orationibus succurrite. Amen. Ave Maria. Veni Creator.*
Benedictionem pete à Domino, & B. Virgine. *Nos cum prole pia, &c. Angeli sancti Dei, &c.*

Exercitium

Exercitium post concionem.

MAgnificat anima mea Dominum.Tua enim bone IESV, *manus fecit omnia;neque enim verbum possumus sine te, eque sufficientes sumus aliquid ex nobis facere,tanquam ex no- is,sed sufficientia nostra à te est. In quo ergo infelix gloriabor? ixi,fateor; sed si non habueris opera, dixit mihi servus tuus hrysost. non tantùm loquens non profuisti, sed & potiùs læsisti. eliùs est tacere. Quare? quoniam opus mihi reddis impoßibile. gito namque,quòd si tu tanta differens non efficis,multò magis o veniâ dignus.In quo ergo gloriabor infelix homo?an quòd ho- uncioni placeam,quod incertißimum est; & tibi, ac curiæ tuæ omnibus Sanctis displiceam in æternum, & mercedem perdi- erim sempiternam? Tibi gloria, Deus meus; tibi gratias ago, omine, qui dignatus es me uti ad ministerium tuum, indignis- mò servo tuo,ore superbo,& impuris labiis, ad annuntiandum populo veritatem tuam.* Lucæ 1. Chrys. homil. 38. ad pop.

Ecce enim video defectus illos N. *commissos, neque zelo tuo nico satis me moveri sentio, neque huic ministerio dignè me pa- vi. O quot sententias in tremendo judicio recitandas,hîc con- a me tuli! Etenim eheu aliud facio, aliud dico, sepulcrum de- lbatum. Impono gravia onera aliis, quæ digito nolo attingere. t ut* Hypocrita, *trabem in meo oculo negligens, de alieno festu- m eruere nitor: & quam aliis viam ostendo,ipse miser negligo. uomodo ergo poterit,Domine,arbor hæc mala bonos fructus fa- re,non nisi per te,qui radix es,qui me portas, qui jußisti ut fa- rem? Obsecro te, ne propter me affligatur, aut impediatur in no populus iste: sed errata mea emendet bonitas tua. si autem r eos stat,nec audiunt me,scio quia non est servus major Domi- o suo,neque discipulus major illo qui misit illum: si te persecuti, emoniacum vocarunt; quid quærar ego? potens es tamen, Do- ine,de lapidibus his suscitare filios Abrahæ. Benedic igitur,Do- ine, & da benignitatem, ut hæc terra afferat fructum suum; suscipe obsequium meum manibus & meritis B. Virginis, & nnium Sanctorum,maximè Angelorum Custodum hujus loci,* Matth. 10. Matth. 3.

& Patronorum ; & in unione prædicationis & paſsionis, & la-borum Chriſti IESV : *& à tentatione me libera protector meu cui me totum, uſque ad extremam ſanguinis guttam conſecro devoveo, licet indignum Majeſtate tua holocauſtum, Amen.*

Oratio brevior ante concionem.

DIgnus es, Domine, accipere omnem gloriam & honorem, ut nam omnes ad te creatorem ſuum convertam! Eia, Domi-ne, video ut infiniti pereant, tuo ſanguine & laboribus empti: nemo poteſt venire ad te, niſi tu traxeris eum: quid ergo pollut labiis & corde præſtare potero ſine te? da igitur mihi gratiam a hoc, ad quod vocaſti me, & adſint mihi Angeli tui, ut ad tuan unius gloriam fiant univerſa. Amen.

Oratio brevior poſt concionem.

Luc. 1. *MAgnificat anima mea Dominum. Tuum eſt, ô* IESV *à q omnis ſufficientia noſtra. Ignoſce imperfectionibus me ne & convertendis obſint, & repetas eos de manu meâ. Bened Domine, ut terra hæc afferat fructum ſuum, & vos Angeli ſan Dei intercedite pro nobis. Amen.*

Praxis ad ritè concionandum.

Ambitio ad pulpita turpis & noxia. PRima. Numquam ambi locum, pulpitum, aut cathedra ſed humillimè admitte; minùs frequentes opta ex humi tate; aliis majores cede, quòd alios te meliores æſtimes, proinde Dei inſtrumenta aptiora. Vehementiſſimè autem al horreat Dei ſervus impedire, quo minùs gloria Dei per aliu promoveatur.

Affectus induendus virtutis à concionatore. Secunda. Nullam unquam concionem habe, quin priùs i imbiberis affectum erga illam virtutem, quam aliis comme datam eſſe deſideras. maximè zelum exacue, & charitatem e cita erga proximum & humilitatem: ut dicere poſſis cum poſtolo. Teſtis mihi eſt Deus, quomodo cupiam vos omnes viſceribus IESV Chriſti. *2. Cor. 9.*

Tertia. Pœnitentiis atque mortificatione Dei gratiam a te concionem implora: graviſſimam enim rem tractas, ſalute

plu

lurimarum animarum, quam oratione multâ & lachrymis à)omino impetrare debes, non dictione tuâ. stulto itaque labo- e consumeris, si multũ dictioni, parum orationi tribuas. Hinc idemus concionatores multos aliquando annos multos stu- ere & concionari fructu parvo; qui si spiritum orationis habe- ent, magnum facerent. Quis ut Gregorius, afferre soliti, quæ uditorum corda ad rependendas laudes excitent, non autem d lachrymas accendant. Munus suum ut præstet, ait Augusti- us, magis pietate orationum opus est, quàm orationis facul- ate. Gregorius verò imitandum Christum Dominum propo- it, qui nocte orabat, per diem docebat, ut quieti contemplan- es sorbeant, quod occupati erga proximos loquentes refun- ant apposite: ipsi enim haurire assiduè debent de fontibus alvatoris, quod in pectora auditotum transfundant. Accedit, rustra concionatorem dicere, nisi Spiritus sanctus cor præpa- et, & in te loquatur, & ad illud. Proponere quidem potest, sed on aptè, neque quod expedit, nisi per gratiam illius, qui om- ium corda videt, & omnium corda habet in manu suâ. Ad hoc tatas habeat preces; quotannis, ut minimùm semel, in solitu- ine exercitiis vacet. Denique semper oret, & non deficiat; & najorem sciat curam in oratione, quam in præparatione po- endam. Etenim dicit Chrysostomus: Cùm video quempiã non mantem orationis studium, neque hujus rei fervidâ vehemen- ique curâ teneri; continuò mihi palam est, eum nihil egregiæ lotis in anima possidere. Rursum: ubi quem conspexero insa iabiliter adhærentem cultui divino, idque in summis damnis umerantem, si non continenter oraverit; conjecto talem o- nnis virtutis esse meditatorem, ac Dei amicum. D. Bernardus eptem requirit quasi gradus ad suggestum. Primus est, contri io; Secundus, devotio; Tertius, pœnitentiæ labor; Quartus, ietatis opus; Quintus, orationis studium; Sextus, contempla- ionis otium; Septimus, plenitudo dilectionis.

Vanitas multoru.

Greg. l. 8. Moral. c. 26.

Aug l. 4. de doct. Christ. c. 5.

Greg. lib. 6. Moral. c. 17.

Dei est movere cor.

Chrysost. l. 1. de orando Deo.

Orationis vis & ei instandum.

Septem gradus ad suggestum.

Serm. 18. in Cant.

Quarta. Primò, oratione præmissâ, & intentione innovata, nateriam diligenter conquire & distribue, scopo seu intẽtione estinata, ac deinde de illa meditationem institue. Observa, eo acto utilem fore concionem, si formam meditandi supra po itam secutus, ex aliquo loco stimulum petieris ad excitandos uditorum animos; certũ enim est si in præsentia Dei, & com- ositione loci facta dixeris, ad Deum sæpè etiam inter dicen- um oculos & animum attuleris, efficaciter te dicturum. Præ- aratione igitur præmissa, cùm tempus instat, ad orationem onfuge: & Primò, considera Dei Majestatem, & intentionem ectam. Secundò, peccata tua, & ineptitudinem tuam, & te hu- milia,

Praxis varia ante, in, & post concionem.

Quomodo quis dicere queat efficaciter.

Gregor.l.3. Moral.c.12. milia ſub omni creaturâ, omnes te æſtima meliores; tibique prorſus diffide, Deoque confide. Habet, inquit Gregorius, doctrina arrogantiam, ut humiliter nequeat inferre quod docet: in verbis enim eorum proditur, quod cùm docent, quaſi in quodam ſibi videntur ſanctitatis culmine reſidere. Tertiò, cõſidera miſerias hominum, & peccata plurima, & numerum innumerum propè pereuntium, & dolores ac labores Chriſti Iesv, & zelum excita. Conſcenſurus ſuggeſtum, iterum te humilia; Secundò, intentionem ardenter renova, dicendo: *Munda cor meum, ac labia mea,* &c. Tertiò, invoca omnes Angelos præſentes auditorum. Inter dicendum, Dei præſentiam, quo ad potes, habe; ad eum ſæpè animos attolle.

Arrogantia concionatorum noxia.

Nunquam ſine fructu concio dimittenda.

Nunquam concionem deſeras, quin efficias, ut auditores aliqua proponant, & ipſe pro iis, quaſi Deo offeras; qui unus eſt & perpetuus fructus concionis, ſicut eleemoſyna, & oratio. Verbi gratiâ, dixiſti de charitate inimicorum, offer Deo aliquos actus virtutis illius ex parte auditorij, quia legatione fungeris pro eo, objectiones dilue coram Domino, per apoſtrophem, vel aliter. Poſt concionem, gratias age Deo, eique totum tribue, & roga, ut dignetur benedicere opera manuum tuarum. Diligenter autem vita plauſum, eiuſque locum, & tempus. Ad omnem laudem, cogita, *Non ego, ſed gratia Dei mecum*: vel ſimilem aliquam ſententiam. Certè qui ſe laudat, ferè ex ignorantia Deo detrahit, & quaſi calamo tribuit, quod ſcriptori debetur. Secundò, ad vituperia, ſi cauſſam non dederis, gaude: illud enim certum ſignum eſt profectus tui, & alieni. Numquam de tuis loquere. Tota Chriſtianæ ſapientiæ diſciplina, non in abundantia verbi, nõ in aſtutia diſputandi, neque in appetitu laudis & gloriæ, ſed in vera & voluntaria humilitate, conſiſtit. Superbum enim Deus & homines deſpiciunt. Huc pertinet, gratulationes non admittere, quoad licet. Tertiò, paupertatem colas, particularia ne admittas: Gratis accepiſtis, gratis date, ait Dominus: & ſic libertatem ſerva Chriſtianam, & contentus eſto paucis, paucíſque indigebis, viveſque nulli obnoxius, & omnibus carus. Neſcio enim, ait Hieronymus, quomodo etiam ipſe qui deprecatur ut tribuat, cùm acceperis, viliorem te judicat, & mirum in modum, ſi eum rogantem contempſeris, plus te poſteà veneratur. Et ſic faciendo omnino, plus opere, quàm verbo; tacendo, quàm loquendo proficies; ſicut plus confert virtutis, quàm doctrinæ opinio. latronem de juſticia dicentẽ ſpernimus: ita quemvis ea patrantem, vel appetentem, quæ vitanda proclamat. convivia, ſpectacula, ſæcularia negotia, per ſe patet quàm ſint vitanda.

1. Cor. 15. Laudator vanus Deo detrahit. Vituperia ſignum profectus. Leo. Humilitas perfectio eſt. Matth. 10. Hieron. epiſt. 2. ad Nepot. Facta oportet loquantur.

Videre

Videre complura poteris in instructione B.P.Francisci Borgiæ; item in oratione R.P.Caroli Regii. *Dignatus es*, ut suprà pag.10.

JACVLATORIÆ.

SErvus qui scit voluntatem domini sui, & non facit, plagis vapulabit multis. Lucæ 12.

Ego non quæro gloriam meam, sed ejus qui misit me. Joan. 8.

Si ego gloriam meam quæro, gloria mea nihil est. Ibidem.

In verbo tuo Domine laxabo rete. Luc. 5.

Si quis loquitur, quasi sermones Dei: si quis ministrat, tanquam ex virtute quam administrat Deus 1. Petri. 4.

Non nobis Domine, non nobis, sed nomini tuo da gloriam. Psalm. 113.

Et si tentatio surrepat:

Vade retro Satana. Dominum Deum tuum adorabis, & illi soli servies. Matth. 4.

CAPVT XXXIII.

Meditatio de Lectione pia, magno ad meditationem & perfectionem auxilio.

COMPOSITIO LOCI erit, considerare Deum præsentem, & in mundi creatione thesauros potentiæ & sapientiæ, ac bonitatis suæ explicantem pro salute nostrâ.

ORATIO, pete à Deo, ut det tibi intellectum de lege suâ.

PVNCTVM I. Considera quanta multitudo librorum toto orbe terrarum fuerit, videlicet propè infinita, & etiamnum sit: quid verò illis continetur, & contentum fuit? nisi artium & scientiarum explicatio, & humanæ industriæ, potentiæ & justitiæ monumenta. Quorsum hæc? inspice. Nónne cùm omnia Deus operetur in omnibus, ipse instinctus illos dedit, & ad labores suffecit animos eis ac vires, ut illa salutis auxilia tibi, & singulis hominibus per scriptores illos tribueret

ret, præteritarum inquam rerum memoriæ tibi & omnibus viventibus præsentes res eas facerent, & magnalia ejus enarrarent. gratias ergo illi age toto corde, & donis utere. Deinde cùm loco parvo, ergastulo hujus corporis inclusi simus, & neque oculis, neque cogitatione longè prospicere possimus: ut ea quæ longè absunt coràm essent, iisque pasci in alienis scriptis posses, & malis simul ac bonis eventis ad salutem quo spectant omnia, juvari: cùm diligentibus Deum omnia cooperentur in bonum. Adde, ut quæ singulis Deus communicavit non ex vanitate, sed societati humanæ jure, communia ea essent; & quidem non temerè pronuntiata, sed labore & meditatione mult expolita. Vides quanta sit providentia Domini in librorum scriptione, quàm suavis, quàm benigna? utere igitur, & statue tantum beneficium non negligere

Neglectus lectionis unde

Quid enim hoc esset? præsidium certè ad salutem non exiguum contemnere, idque aut quia homo per se solum sapere se putat, quod extremæ est arrogantiæ, aut quod non minoris dementiæ, quia sapientiam ac prudentiam discere, parvi facit; aut certè quia tempus il tribuere piget: enimverò, si considerares, quanto sua

Suavitas ex lectione.

vius cum mortuis, quàm cum vivis esset colloquium nec fabulas, nec ludum lectioni præponeres. illi enim jucundam tibi omnium temporum (& simul ferè) seriem repræsentarent, illi naturæ seu potiùs auctoris ejus arcana patefacerent, illi gratiæ portentis in admirabilem divinæ potentiæ abyssum considerationem deducerent. *Haccine vera, &c.* ut sup pag. 7.

Lectionis piæ utilitates.

PVNCTVM II. Considera quæ bona, quas p lectio utilitates habeat. Primò, intellectum illum nat; Secundò, voluntatem accendit; Tertiò, memoriam optimis imaginibus, id est, templum animæ nostræ exornat, vereque divitem hominem facit. Nónn enim præstantiores opes rerum cognitio, quàm terra

lap

pidum, &c. possessio? Intellectum dixi illuminare: debis enim in eâ, ex præteritis quæ tibi futura, quæ bi providâ mente cavenda, te tibi in alio velut specu-, intuebere: te nosces, ut Gregor libro 1. Moral. *Gregor.* ieronym. verò epist. 143. ad virg. Demetr. dicit, O- *Hieron.* imè uteris lectione divinâ, si tibi eam adhibeas spe-uli vice. Erit tibi etiam pro concionatore, consiliario ono, admonitore qui liberè moneat, quod alii non ident. Denique poteris ex omnibus ad Dei cogni-onem ascendere. Expende hæc, & non mirabere, si *Dæmon le-* æmon tanto conatu à bonorum librorum lectione *ctionis stu-* dolescentes, viros, feminas, magnates divertat, ne *dium odit.* ilicet in bono opere se inspiciant, ad cor redeant, & d Deum suum. Omnis enim scriptura divinitus in- *2.Tim.3.* irata, utilis est ad docendum, ad arguendum, ad cor-piendum, ad erudiendum in justitia, ut perfectus sit omo Dei, ad omne opus bonum instructus. Illud teor quidem de sacrâ dictum esse, sed ad aliam et-m, quando bona est, potest transferri: nemo enim onus, nisi solus Deus, & quæcumque bona & utilia, *S.Scripturæ* eo sunt. Considera igitur illa verba, & utilitates sa- *laudes.* æ Scripturæ expende, & quantum studium sit po-endum in ea. Est enim sacra Scriptura, Primò, lux lucerna pedibus nostris. Lucerna, ait David, pedi- *Psal.118.* us meis verbum tuum. & Apostolus Petrus: Habe-us firmiorem propheticum sermonem, cui benè fa- *2.Petri 1.* tis attendentes, quasi lucernæ lucenti in caligino- *Est lux, & spiritus, & vita.* loco, donec dies elucescat, & lucifer oriatur in ordibus vestris. Secundò, est hæreditas à Deo nobis licta; unde dicebat David: Hæreditate acquisivi te- *Psal.118.* monia tua, & diligebat ea super aurum & topazium. ertiò, est via: quis autem peregrinus de ea sollicitus on est? Hæc est via, ait Isaias, ambulate in eâ, & non *Isaiæ 30.* eclinetis neque ad dextram, neque ad sinistram. uartò, quia spiritus & vita est in iis (sic enim Domi-us Joannis 6. Verba mea, spiritus & vita sunt) & amo-

ris

Luc. 24. ris incentiva. nónne, ajebant illi, cor nostrum arde
erat in nobis, dum loqueretur nobis in viâ, & aperir
nobis scripturas? Vis igitur vivere? vis spiritum duc
Deus vult Scripturam legi. re, attrahere salutarem? lege Scripturam. Lege, i
quam, quia Deus ita mandavit. Primò enim jus
Prophetas, & viros Sanctos scribere: illos expres
hos sanctâ inspiratione: cùm non alio fine, quàm st
dio proximum juvandi, ad id animum appulerint. S
Exod. 17. Moysi dixit: Scribe hoc, ob monumentum in libr
Ierem. 30. Jeremiæ: Tolle volumen libri, & scribes in eo omn
Apoc. 1. verba quæ locutus sum. S. Ioanni, Scribe ergo q
vidisti. & alibi sæpè. Secundò, mandavit legi publ
Deut. 31. cè. Convenientibus cunctis ex Israël leges verba l
gis hujus coram omni populo Israël congregato, ta
viris, quàm mulieribus, parvulis, & advenis. sed n
Ioan. 5. vissimè mandavit per filium. Scrutamini, ait, script
Deut. 17. ras. Nec solùm communiter, sed etiam privatim lect
commendata: & Primò, Regibus ac Principibu
Postquam, ait Dominus, sederit in solio regni sui, d
In manibus superiorum Scriptura esse debet. scribet sibi Deuteronomium legis hujus in volumin
accipiens exemplar à sacerdotibus Leviticæ tribus;
habebit secum, legetque illud omnibus diebus vi
Iosue 1. suæ, ut discat timere Dominum Deum suum, & cust
dire verba, & cærimonias ejus. Et Iosuæ 1. Non r
cedet volumen legis hujus ab ore tuo, sed meditabe
in eo cunctis diebus ac noctibus, ut custodias, & f
cias omnia quæ scripta sunt in eo: tunc diriges via
tuam, & intelliges eam. Et rursus: Ponite hæc ver
in cordibus, & in animis vestris, & suspendite ea p
signis in manibus, & inter oculos vestros collocat
Vides quo studio Dominus legi Scripturas vel
Scriptura est Dei epistola, & piget legere? Nunc attende: si tu magno studio, & amore ac lab
re dictasses epistolam ad amicum, ut eum moneres
periculis maximis, & ille negligeret: quid si filio, si s
vo mandata scripsisses, & ipse legere contemneret,
simul tuam negligeret curare hæreditatem; quàm æ

id n

l ferres? At Deus, Rex regum per filium suum tibi mi-
t sacras Litteras: dictavit, eructavit abscondita à con-
itutione mundi; & vix aspicere libet? Audi igitur
uisquis es: & si libet epistolas legere amici, procurato-
s, & vilissimorum hominum, non pigeat legere Dei,
d accuratè lege, quoniam jota unum, aut unus apex
on præteribit, donec omnia fiant. Libet legere gesta
ominum? ecce Dei hîc sunt. verba eorum? hîc Dei
int. prudentiam eorum? hîc Dei sapientia est. bella
orum? hîc de tuis cum dæmone instrueris. remedia
alorum temporalium? hîc habes & simul æterno-
im. *Aspira*, ut sup. p. 8. *Haccine firmâ fide, &c.* ibid.

PVNCTVM III. Considera Primò illa verba: Non in olo pane vivit homo, sed in omni verbo, quod procedit de ore Dei; & lectionem cibum esse animæ disce. Secundò, esse velut manna, omne delectamentum & omnis saporis suavitatem in se habens, deserviens uniuscujusque voluptati: quanto igitur studio manè illud colligere deberemus, eoque vesci! Verè enim dixit Hugo: Sacra Scriptura est liber vitæ, cujus origo æterna, cujus incorporalis essentia, cujus cognitio vita, cujus scriptura indelebilis, cujus inspectus desiderabilis, cujus doctrina facilis, cujus scientia dulcis, cujus profunditas inscrutabilis, cujus verba innumerabilia, & unum tantùm verbum omnia. Nihil in hac vitâ dulcius sentitur, nihil avidiùs sumitur, nihil ita mentem ab amore mundi separat, nihil sic animum contra tentationes roborat, nihil ita excitat & adjuvat ad omne opus, & ad omnem laborem, sicut studium sacræ Scripturæ. Etenim in ea quidquid docetur, veritas; quidquid præcipitur, bonitas; quidquid promittitur, felicitas est. Nam Deus veritas est sine fallaciâ, bonitas sine malitiâ, felicitas sine miseriâ. Idcirco quod Aristoteles de Philosophiâ, de hac una verè dici potest: Qui voluptate, ait, frui, & tristitiâ carere velit, nullum aliud esse remedium quàm Philosophiam: ejus enim mul-

Matth. 4.
Lectio est animæ cibus.
Deut. 8.
Sap. 16.
Hugo de arca Noë,
S. Scripturæ præstantia.
Idem lib. de anima.
S. Scriptura magnum spatium.

tas & magnas esse delectationes, certum est. Quid ig tur juvat, quid prodest, in mundanis proficere doctr nis, & inanescere in divinis? caduca sequi figmenta, & cælestia fastidire mysteria? Considera Tertiò, hoc es unum, inter præcipua salutis media. Sic Augustino converteretur cælitus inclamatum: Tolle, lege; toll lege; legit, & intellexit viam mandatorum Domin Sic illi, apud eundem Nobiles cum B. Antonii vitan legerent, conversi, à sponsis, à sæculo ad Religionem perducti fuêre: sic S. Pater Ignatius. Sic Eunuchus le git Isaiam, missusque ei Philippus interpres. Conside igitur, Deum quasi carmine, ut sic loquar, invitari, quo ties de eo sermonem legimus, aut facimus. Advolat ill amator hominum, benignissimus JESVS, ubi duo con gregati sunt in nomine ipsius: saltem corpus & anim Quartò, præterea est velut epistola amatoria Dei ad a nimam; & quomodo poteris despicere eam? Augusti ait, Divinæ Scripturæ, quasi litteræ de patriâ nost sunt. Immò verò, quotquot libri, veræ sunt epistol quibus innumeris modis suam Deus tibi, ut eum ame declarat potentiam, sapientiam & bonitatem. O qua ta dignatio! quantus amor Dei nostri! O Domine, qu est homo, quòd memor es ejus; aut filius homini quoniam reputas eum? Tenenti ergo codicem, ait Hi ron. somnus obrepat, & cadentem faciem pagina sa cta suscipiat. Quintò, est etiam cum Deo colloquiur Cur non, ait, Ambros. illa tempora, quibus ab Eccle vacas, lectioni impendas? cur non Christum revisa Christum alloquaris? Christum audias? Illum alloqu mur, cùm oramus; illum audimus, cùm divina legim oracula.

August. l. 8. Conf. c. 12.

Exempla eorum qui conversi per lectionem.

Actor. 8.

Deus adest pia legenti.

Aug. ser. 56. ad Fratres.

Hieron.

Ambros. l. 1. Offic. c. 20.

Lectio est colloquium cum Deo.

Ora

Oratio poſt lectionem.

IN capite libri huius ſcriptum eſt de me, ut facerem voluntatem tuam; Deus meus volui, & legem tuam in medio cordis mei. Concupivit anima mea deſiderare juſtificationes tuas in omni tempore, cognovi enim Domine, quia æquitas judicia tua: & cùm non ſimus ſufficientes aliquid facere ut oportet ex nobis, da mihi gratiam, ut quod ſcio & deſidero, faciam ad gloriam magni nominis tui. Amen.

Pſalm. 39.
Pſalm. 118.

Praxis ad librum ſpiritualem legendum.

PRIMA. Cura pios ac bonos libros, & libellos comparari, immò pro munuſculis diſtribue. De Alexandro legitur, quòd Darii myrothecium precioſiſſimum dederit Homero ſervando, eumque ſecum tulerit ſemper, ſub cervice habuerit dormiens, ut evigilans ad manum eumdem haberet. O quantum confundit hujus diligentia in re vanâ, noſtram in ſalutis negotio inertiam! Sanctus Chryſoſtomus verò de Eunucho Candacis Reginæ, quod ad rem noſtram facit, loquens: Ecce, ait, hic Eunuchus, & Barbarus erat: quæ utraque ad legendum negligentiorem ut redderent ſufficiebant, & ad hæc dignitatis amplitudo, & opum abundantia: adde, quod & in itinere erat, & curru ferebatur: attamen deſiderium & ingens ſtudium, omnia obſtacula è medio auferens, in lectione retinebat.

Exemplum Alexandri & Eunuchi legentis.

Chryſoſt. 35. hom. in Gen.

Secunda. Statue tibi certum tempus, quocumque in ſtatu ſis, legendi quotidie aliquid ad ſalutem tuam: neque periſſe illud abſtrahere, ſi quæ dicta ſunt, expenderis. Hoc in omni ordine benè ordinato ſervatur. Immò etiam ſi paterfamilias es, cura communiter familiæ commodo tempore aliquid legi. Poteris etiam facere, ut ex lectione privatâ, quilibet aliquid in commune poſt menſam proferat, ut in Galliâ à viris etiam principibus fieri ſolet. Utinam & in omni Religione, in quibus Scripturæ ferculum ferè ſuper menſam proponitur, immò & ejus explicatio; utinam, inquam, de parte aliquâ ſermo poſt eam inſtitueretur! ſanè ſuaviſſimus fructus atque utiliſſimus illius exercitationis foret.

Statue lectioni tempus ut cibo.

Bern. in ep. ad Fratres. *Eleva mentem dum legis.* *Vincent. de vita spirituali.*

Tertia. Inter legendum fac quod monet S. Bernardus. Hauriendus est sæpè, ait, lectionis seriæ affectus, & formanda oratio, quæ lectionem interrumpat, & non tam impediat interrumpendo, quàm puriorem continuò animum ad intelligentiam lectionis restituat. Idem monet D. Vincentius, & quod vulgò dici solet, faciendum est ut columbæ, ut gallinæ, quæ post singula propè grana sursum respiciunt. Imò ei qui meditari, aut orare nequit, utilissima hæc occupatio est.

Pii libri in carcere, etiã curandi.

Quarta. Non solùm pii libri ut domi suæ sint curare, verùm etiam noxios ab eâ proscribere. Huc pertinet in locis ubi ... rari multi debent, v.g. ubi statio militaris, libros aliquos, ut ... strumentum certum loci illius, affixos habere, & in atrio Religiosorum sæpe hâc occasione curiositas adduxit ad legendum, & pietas etiam sese in animam insinuavit.

Quæ observanda in lectione.

Quinta. Adverte autem nonnulla in lectione tibi observanda. Primò, ut præpares animum tuum ad illam brevi mentis elevatione, quâ roges Dominum ut dignetur tibi loquì ad cor, cum proposito faciendi quod te docuerit, ut suprà obiter l. 1. dictum est; Secundò, tractim lege, neque te hoc cibo spirituali obrue, sed attende quasi audias Deum; Tertiò, interrumpe orationem jaculatoriâ saltèm dicendo, *Da Domine quod jubes, & jube quod vis*; Quartò, postquam plura legisti, ut D. Bonavent. bene monet, ea ipsa in modum orationis redige, & compendium, ut quod Bernard. monet, commodè præstare posses. Sic enim ... ad Fratres de monte. Sed & de quotidiana lectione aliquid quotidie in ventrem memoriæ demittendum est, quod fidelius digeratur, & rursum revocatum crebriùs ruminetur, quod proposito conveniat, quod detineat animum, ut aliena cogitare non libeat.

Bernard.

Fortuita lectio quando usui. *Rom 13.* *Luca 4.*

Sexta. Fortuita lectio in tristitia, tentatione, dubitatione sæpè opportuna fuit. Sic S. Augustinus aperiendo librum, legit aptum sibi locum: Non in comessationibus & ebrietatibus, non in cubilibus, & impudicitiis, non in contentione & æmulatione, sed induimini Dominum Iesum Christum. Sic Salvator noster librum quasi fortuitò aperuit, & locum de se invenitum explicavit. Consultantes autem sic consulere Deum ...tos refert Illustriss. Cardinalis Baronius ex Cedreno, dicens Heraclium post triduanum jejunium nescius an in Albania maneret, aperuisse librum, & lectis illis verbis: Apud vos autem forsitan manebo, vel etiam hiemabo, ambiguum animum firmasse. Sic Morovæus dum regnandi avidus Chilperico patri insidias parat, Gregorio Turonensi cum eo colloquente, eoque instructionem petente, aperuit hic librum, & oppo...

Baron. to. 8. a. 621. *2. Cor. 16.* *Consulitur Dominus lectione fortuitâ.*

is occurrit locus : Oculum qui ſubſannat patrem, effodiant *Prov.30.*
m corvi de torrentibus; atque ita ejus vulneri tacito medici-
propoſita divinâ ac ſuavi providentiâ. Quâ etiam D. An-
nius, audito hoc verbo : Si vis perfectus eſſe, vade, & vende
nnia quæ habes, & da pauperibus ; jecit primum fundamen-
m illius faſtigii, & turris perfectionis, quam deinde ædifi-
vit.

Septima. Quemadmodum autem talis quiſque eſt, quales *Lectio malorum librorũ peſtis eſt.*
nici : ita talis, quales libri, quos legit, vide ergo qualem tei-
um velis, qualem uxorem, filias, filios, & ea lege, quæ pieta-
n ſpirant, non vanitatem; caſtitatem, humilitatem, non verò *1.Cor.15.*
s adverſantia. Si enim corrumpunt bonos mores colloquia
ava, decuplo magìs perſæpè lectio, quia ubique obvia, quia
ecundia eam non prohibet, comit induſtria, condivit &
ndit diaboli verſutia.

Dignatus es, &c ut ſup. pag.10.

IACVLATORIÆ.

A mihi intellectum, & ſcrutabor legem tuam, & cuſtodiam illam in toto corde meo. Pſalm.118.

Viam iuſtificationum tuarum inſtrue me, & exercebor in mirabi- lius tuis. Ibidem.

Dirige me in veritate tuâ : doce me, quia tu es Deus Salvator tus, & te ſuſtinui totâ die. Pſalm.24.

CAPVT XXXIV.

Meditatio prima de Perseverantiâ, singulari aux lio in viâ virtutis.

COMPOSITIO LOCI, est, constituere se coram Ch sto crucifixo, qui ut omnia consummavit, ita ill stre illic perseverantiæ dedit exemplum.

ORATIO, ut suprà.

Quid sit perseverantia. PVNCTVM I. Considera, quòd perseverantia sit ratione bene consideratâ stabilis, ac perpetua perma sio, non obstante difficultate diuturnitatis. Percur hìc proposita sancta tua, & vide quantâ, & quàm fr quenti consideratione ea decreveris; quàm verò i constanter ea prosecutus sis: & si vel unum vitiu constanter quotannis conatus fuisses extirpare, qua tus modò fores! Secundò scias Deum unumquemq vocare non tantùm ad statum certum; sed certa viam, & semitam & gradum in hoc vel illo statu: qu sunt exercitia aliqua, quibus si homo insisteret, ad pe fectionem venire posset, & non aliter. (varia enim d na sunt, & divisiones gratiarum, etsi unus spiritus.) Hi verò ferè esse principium apostasiæ, à fine & religio vocatione, quòd parva in speciem propria statui; re v rò magna negligantur & interrumpantur exercitia, a que fluxus divinæ gratiæ retardetur. vide igitur ad qu bona propensus, quæ tibi magìs necessaria.

Thom. à Kempis, l. 1. cap. 21. Cuique gratia dat a cooperandum. 1. Cor. 12.

Hæccine vera, ut sup. pag. 7.

Matth. 24. PVNCTVM II. Considera necessitatem hujus virt tis, etiam in parvis: qui enim perseveraverit usque in nem, hic salvus erit. Quod, etsi de finali in bono per verantiâ dictũ; tamen ad alia pertinet exercitia: in qu bus si inconstans fueris, finalem aliquâ etiam ratio perseverantiam labefactas, cui ut calcaneo diabol insidiatur. Deinde, ut Laurentius Justinianus, virt laudem non meretur, nisi in eâ utiliter perseveret Sicut non satisfacit partem debiti solvens, nec qui p te

Laur. Iust. de ligno vitæ tract. de obed. c. ultim.

em itineris conficit, pervenit; nec qui partem ſtadii ecurrit, bravium capit. Quid ergo hi faciunt? Labore ſe fatigant prorſus inani, ac pleno inſuper ignominiâ, efectu perſeverantiæ. Bonum enim inchoare, & malo ne concludere, quid aliud eſt quàm monſtroſas res onficere? Illa enim actio quaſi chimæra eſt, quæ iniium quidem habet à ratione, ſed finem à ſenſualitate. rorſus abſque p rſeverantia, nec qui pugnat victoriã, ec palmam victor conſequitur. Vigor virium, virtuim conſummatio eſt (ut Bernard.) nutrix ad meritũ, nediatrix ad præmium, ſoror eſt patientiæ, conſtantiæ lia, amica pacis, amicitiarum nodus, unanimitatis inculum, propugnaculũ ſanctitatis. Tolle perſeveranam, nec obſequium mercedem habet, nec beneficium ratiam, nec laudem fortitudo.

Perſeverantia neceſſaria in omni re.

Aug. ſer. 8. ad fratres in Eremo.

Bern. epiſt. 10. ad Ianuenſes.

Credo tibi, ut ſup. pag. 7.

Pvnctvm III. Conſidera Primò, quàm turpe ſit, inſtar arundinis vento agitatæ multa inchoare, nihil erficere: ut patet ex ſimili, ſi quis in univerſo omnia ichoata videret. Secundò, quòd omnis labor irritus t, &, ut ita dicam, impenſa gratiæ perdita, dum ſemper ruimus, & mox deſtruimus. Tertiò, attende relabenem facere perinde, ac ſi proditor poſt veniam à Rege doptatus, iterum incipiat rebellionem moliri, & Reis cædem: etenim peccator, culpâ mortali Chriſtum bimet crucifigere dicitur. Quamvis autem venialibus eccatis atque imperfectionibus Dominus Iesvs non rucifigatur; tamen quia per illa ad mortale diſponiur homo, eò quòd charitatis vigor ſenſim imminuaur, etiam ad illud facinus tendere videtur. Quartò, onſidera, optimam vitæ rationem, conſtantiâ & conietudine valde facilem fieri; at contrà ſemper inchontem, ſemper eſſe diſcenti ſimilem, omniaque diffilia experiri. Igitur ſic ſtatue: Ecce ſtadium ingreſſus im: quid ergo? cupióne rapere bravium? ſi volo; trum præſtat? uno menſe vel altero ſtrenuè laborare,

Labor omnis inanis abſque perſeverantiâ.

Inconſtans proditionem moliri videtur.

& postea in summâ quiete vivere; an semper in schol[a] Christi discere, & numquam ad scientiam pervenire semper serere, & non metere: fodere, & aquam no[n] invenire: ædificare, & numquam consummare, ut do mo frui possim, sed injuriis aëris expositum manere Quintò, considera perpetuum, & sibi similem cælo rum motum, anni tempestates, & cætera à creatore no stro, perpetuo quodam ordine ac modo gubernari omnia in pondere, numero & mensurâ, etiam minu tissima quæque esse facta, ut nos etiam accurati esse dis camus, & ab omnibus creatis ad id invitemur. tali[a] commoda & incommoda constantiæ & inconstanti[æ] percurre.

1. Tim. 3. Quàm miserum semper ire, & non pervenire.

Aspira, ut sup. pag. 8. *Hæccine firmâ fide*, vel *O Rex Regum* ut infrà 492.

Meditatio Secunda.

PVNCTVM I. Considera, quid sit, quod in exerciti[o] virtutis te inconstantem efficiat. Primò, fortè e[st] laboris fuga; sed si inspicias, illum hoc pacto eo plu[s] auges, quo facilius domum conservare, quàm ædifica re; servare sanitatem, quàm recuperare; cavere lapsum quàm surgere. ergo vide, an præstet declinare parvu[m] laborem, & gravem admodum, ac intolerabilem pro pè, subire; ut inconstans facit. Vel Secundò, fit ob jud[i] cia hominum, & sermones. O quæ dementia! advert[e] eum, qui suadet vel cogit interrumpere, gravissimè tib[i] nocere, quacumque specie id faciat, seu amici, seu ad versarii. quòd si verè talis non est, saltem ab adversari[o] tuo capitali diabolo subornatus est, ut in viâ deficia[s], ne ducem JESVM constanter sequaris, ac tandem, fra ctus molestiâ, ex parvo profecti nasci solitâ, ab eju[s] sequela nauseabundus abscedas; nam qui contemn[it] modica, verè (ut Scriptura loquitur) paulatim decidi[t]. Videtur hujusmodi perinde facere, ac si cataractam di reter

Inconstans dupliciter laborat.

Iudicia hominum contemne.

Eccli. 19.

:tentam, molæ verbi gratiâ vertendæ, ſinat elabi. O
uanto tempore ac labore opus eſt, ut ceſſatio parva
ompenſetur! Simile idem habes in aliquibus opifici- *Diligentia opificum eſt imitanda.*
us, qui ignem perpetuum alere debent, quibus remiſ-
o parva, maxima jacturaeſt, quos imitari diligentiâ
ebemus, atque ignem ſemel accenſum in altari animæ
oſtræ, ut olim præceptum fuit, ſemper fovere. *Levit. 6.*

Hæccine vera, ut ſup. pag. 7.

PVNCTVM II. Conſidera ſtultitiam eorum, qui per- *Eccli. 27.*
ide, ut Scripturæ verbis utar, ac luna mutantur, inſta-
iles ſunt, ac crebrò exercitia mutant. fruſtra enim hi
: præſumptione omnia ambiunt; ſæpè quæ audiunt,
eque conſiderant vocationes eſſe varias, quodque *1. Cor. 7.*
nuſquiſque donum habeat ex Deo, alius verò ſic. *Col. 14. c. 5.*
audet, ait Caſſian. aliorum virtutes, ipſe in ſua pergat,
iamſi vaccæ mugiant ſenſualitatis, improbitate labo-
; omnia ſuperanda.

Credo tibi, &c. ut ſup. pag. 7.

PVNCTVM III. Conſidera Primò, quàm difficilis
rſeverantia, ac proinde verè glorioſa; multi enim vo- *Matth. 22.*
ti, pauci verò electi. Ex Saule exemplum pete, Salo-
one, Judâ, Nicolao Diacono, Tertulliano, & Ori-
ne, & tot quotidie Religioſis. Secundò, quàm
udiosè eam Sancti coluerint, in eodem loco manen-
s, (nam, ut Climachus,) qui faciles ſunt ad mutatio- *Climach.*
s locorum, improbi judicantur) in magnâ auſterita- *grad. 3.*
diutiſſimè viventes, caſtitate ſummâ ac pietate. Dic
rò tibi cum Auguſtino, Tu non poteris quod iſti, *Aug. lib. 8. Confeſſionũ.*
iſtæ? Tertiò, quomodo CHRISTVS JESVS in finem *Luca 12.*
rſeveraverit propter te dicens, Baptiſmo habeo ba-
izari, & quomodo coarctor, uſque dum perficia-
r! Et rurſus in cruce tibi dixit, Conſummatum eſt.
uartò, conſidera adverſus puſillanimitatem provi-
ntiam Dei, & amorem erga nos; quodque in illo
nnia poſſimus qui nos confortat. Attende verò in *Philip. 4.*
iis recidivam, ut in febri peſſimam, fierique homi-

 nis

nis illius novissima deteriora prioribus, juxta Euange-
Matth.12. licam parabolam. Namque ob ingratitudinem ex part
Dei, emendatio fit difficilior; & ex parte dæmonis
quia ille potentior; & ex parte peccatoris, quia debi-
lior. unde Paulus, Impossibile est eos, qui semel sun
Hebr.6. illuminati, gustaverunt etiam donum cæleste, & pro
lapsi sunt, rursus renovari ad pœnitentiam.

Aspira, ut sup. p. 8. *Haccine firmâ fide*, &c. ibid.

Meditatio tertia.

PVNCTVM I. Considera, quæ remedia hactenus ad
hibueris ad superandum te, vel virtutem acquiren
Remedia efficacia sunt quærenda. dam, quemque profectum feceris; si exiguum, cogit
an illud per se remedium satis sit efficax, nec ne: si non
& nihilominus aliud pigeat adhibere, ex te percontar
num velis illam imperfectionem expugnare, aut perfe
ctionem acquirere. Volo, ais; Quare tibi ergo illudis
Quid enim? velle tibi is videretur sanari qui remedi
adhibita novit minùs sufficere, neque tamen alia qu
in manu habet usurpare vult, aut applicari permitt
cui talis imponit, nisi sibi, quasi velit, & imperitis? Dic
Non vult sanari qui remedia efficaciora non quærit. to verò mihi, si videres aliquem crebrò tentasse leva
grave pondus, aut promovere manu unâ currum, v
bove uno aratrum trahere, neque posse; nollet tam
conatum majorem, aut auxilia adhibere illúmne vel
diceres? Adde, si quis foret, qui vellet quidem extr
ctum ædificium, neque tamen materiam aut oper
conquirere, manumque admovere studeret, nónn
stultè eum agere meritò diceres? id applica tibi, vole
ti turrim perfectionis ædificare. quâ in re certè peri
dè est, aut nulla adferre, aut efficacia nolle media a
hibere: immò præstaret omnino nihil tentare, quà
se frustrà fatigare, vanaque sui complacentiâ, maj
periculo se exponere, ac lento labore velut igne frust
consumi. *Haccine vera*, ut sup. p. 7.

PV

PVNCTVM II. Cogita, Vel ego in hoc nunc ſuperare ne volo, vel numquam. Si volo, potiùs jam pergere onſtanter debeo, priuſquam intepeſcat amor ac vointas, & dum vita datur, & occaſio, dum vires animi orporiſque magìs integræ, minùs per torpedinem ac nconſtantiam labefactatæ, minùs Deus à me offenſus er eam, à quo mihi omne auxilium meum. quorſum iffero? nónne creſcit paſſio dum negligitur? dilatione : interruptione fervor charitatis minuitur? morbus ravior animi quo diutiùs in tepiditate manetur? Deique quid ex morâ utilitatis? *Vtendum occaſione & tempore.*

Aſpira, ut ſuprà pag. 8. *Hæccine firmâ fide,*

PVNCTVM III. Conſidera, in omnibus difficilibus rtutum exercitiis eſſe tria, quæ permovere te deeant. Primum eſt neceſſitas duriſſimum telum; quæ ic ſine dubio invenitur, cùm ſalvi omnino eſſe velius. certum autem multos, eò quòd initio ſeſe non perent, deficere primò à vocatione, deinde etiam ſatis facere naufragium. Secundum, jucunditas, quæ irtam ſequitur victoriam: qui verò remiſsè agit, eſt ater opera ſua diſſipantis, ſemperque laborat, ac de uctu manuum ſuarum minimè comedit; contrà qui mel virtutis moleſtiam vicit, perpetuò felix & beas. Tertius ſtimulus, eſt æterna gloria virtuti debita: ce quàm multi, quàm fortiter in bello & aliis ſe gent filii ſæculi pro vanâ gloriâ, te verò cur obſecro on excitat æterna? quid non fecerunt Martyres cum hriſto jam in cælis triumphantes? quomodo audebis m illis & coram illis comparere, quos fortiſſima fa, duriſſima tolerata glorioſos efficiunt & coronant? *Neceſſitas nos impellat oportet.* *Prov. 18.* *Iucunditas ex fervore & felicitas,*

Obſecro te, & moneo, qui hæc legis, ut qui Sodoam reliquiſti, ad montana feſtinans, poſt tergum ne ſpicias, ne aratri ſtivam, ne fimbriam Salvatoris, ne ncinnos ejus noctis rore madefactos, quos ſemel teere cœpiſti, aliquando dimittas: ne de tecto virtutum ſtina quæſiturus veſtimenta deſcendas, ne de agro reverta- *Hier. ep. 28. ad Lucinium.* *Nota ſimilia.*

revertaris, domum: ne campeſtria cũ Loth, & amœna hortorum diligas, quæ non irrigantur de cælo, ut terra ſancta, ſed de turbido flumine Jordanis, poſtquam dulces aquas, maris mortui commixtione mutavit. Cœpiſſe, multorum eſt, ad culmen perveniſſe, paucorum.

Aug. ſerm. 8. ad fratres in Eremo. O fratres mei, non tædeat incipere magna, nec faſtidio ſit retinere inchoata, ſcientes quòd perſeverantia informat meritum, colorat bonum propoſitum, remunerat currentem, coronat pugnantem, ducit ad bravium, conducit cunctos ad portum: hæc eſt tunica talaris S. Joſeph, uſque ad finem contingens: hæc eſt tunica ſacerdotalis, uſque ad pedes perveniens: hæc eſt cauda hoſtiæ, quam tenemur reddere Deo, & offerre: hæc eſt calcaneum bonæ operationis, quod contra ſerpentis morſum debemus obſervare: hæc eſt virtus, quæ Deum ligat, hæc eſt quæ omne bonum informat.

Exercitium pro perſeverantiâ in viâ virtutis.

O Rex regum, & Domine dominantium, verè tibi ſervire regnare eſt; quis mihi det, ut ſincerè tibi ac perſeveranter ſerviam, & oſtendam me verè ac ſincerè ſervum tuum, fortia agendo, & dura tolerando? Ignis, crux, beſtiæ, confractio oſſium membrorum diviſio, & totius corporis contritio, & tota tormenta diaboli in me veniant, tantùm Chriſto fruar, intonat generoſus Martyr tuus Ignatius. Inclamat verò Apoſtolus: Quis nos ſeparabit à charitate Chriſti, tribulatio? an anguſtia? an nuditas? an periculum? an perſecutio? an gladius? certus ſum, quia neque mors, neque vita, neque Angelus, neque principatus, neque virtutes, neque inſtantia, neque futura, neque fortitudo, neque altitudo, neque profundum, neque creatura alia, poterit nos ſeparare à charitate Dei, quæ eſt in Chriſto IESV *Domino noſtro. Me verò eheu! quæ non retardant, non propè ſeparant à te Deu*

Epiſt ad Roman. & refertur à Hieron. l. de Scriptoribus Eccleſiaſticis. Rom. 8.

Deus meus? Ecce N. nugæ nugarum, & vanitas vanitatum, ne perveniam ad te: pudet me ignaviæ meæ pristinæ, & frigoris mei, ô ignis qui semper ardes, & numquam deficis. at ex nunc opto te, & maximos Martyres in rebus saltem parvis, sic N. imitari, ego imbecillis servus tuus per gratiam tuam, ut placeam tibi Deo meo. Eruntné constantiores, fortiores ac prudentiores filij sæculi, mancipia diaboli, quàm servi tui? tolerabunt illi omnia pro supplicio, & ego nihil pro æterno præmio? Sedulò illi facient omnia pro leone rugiente in suam perniciem, & ego pro te, amantissimo Patre, benignissimo Rege, Redemptore meo, durum quid arbitrabor, & retrò respiciam?

O quàm vilis facta es anima mea, iterans vias tuas! Ecce, si quæ destruxi, iterum hîc reædifico, prævaricatorem me constituo; & si immundus spiritus exierit à te, & reversus fuerit, erunt novissima tua pejora prioribus. Teneamus ergo viam nostram, & si spiritus potestatem habens ascenderit super nos, ne dimittamus locum nostrum, ne deferamus JESUM *Dominum nostrum. Væ enim his qui perdiderunt sustinentiam, & qui dereliquerunt vias rectas, & diverterunt in vias pravas. Quid facietis cùm inspicere cœperit Deus? & ponere rationem cùm servis suis de tot gratiis & donis? Quid faciam, cùm scrutari me incipies, & renes meos, an sincerè amem te, qui sic me amasti? an quæram te, qui sic quæsisti me? an sic delectet me esse tecum, & suscipere te quotidie sicut tibi infinitâ dignatione deliciæ sunt, esse mecum & participem me facere corporis & sanguinis tui? Confusio operuit faciem meam, & dixi: Ecce nunc cœpi, & diligo te toto corde meo, & strenuè te sequi volo. An ad hoc veni, ô bone* JESU, *ut ignavus sim miles in castris tuis? Ecce te præsentem ubique ac semper habeo; & à cruce hac N. per te missâ, aut virtutis molestiâ fugitivus & impatiens ero? téne derelinquam fontem aquæ vivæ, & quæram cisternas quæ non valent continere aquas? serviámne creaturæ potiùs quàm creatori? alterutrum eorum, & vel æterna: vel momentanea eligere hodie debeo: nemo enim potiri utrisque potest, nemo duobus servire dominis. Elegisti verò me in servum misericorditer, ideoq; per tuam gratiam adhærere tibi nunc, & servire volo perseveranter, non dæmoni ac creaturæ.*

Matth. 12.

Eccli. 2.

Applicatio ad Communionē.

Spes in Deo.

Tolle

Tolle me ſuper altitudinem terræ, ſublimem ſuper omni creata, in vertice quodam me ſtatue juxta te, & nihil timebo, nihil cupiam, nihil detrectabo. Tu enim, ô Jesv, *unica es virtus mea, & in te omnia collocata ſcio, & omne bonum eſſe meum; ego propter te, & in te tranſgrediar murum; in te omnia potero, quando me confortare dignaberis, attendam ad patrem qui genuit me, attendam ad paßionem tuam duriſsimam, & amorem pleniſsimam; quæ redemit me. quid eſt quod recuſare poſſum dum hæc cogito? quid appeteres? vanum honorem, fruſtum terræ, vilem voluptatem, ex creaturâ ſolatium? & quid difficile arbitrari pro te, mi bone* Jesv *potero? ánne uſque ad ſanguinem reſtiti? aut vitæ periculo me pro amore tuo expoſui, ut facit omnis miles, & mercator plurimus? & verò nónne ſanguini tuo debetur meus? Quòd ſi ita eſt, quomodo recuſabo quamcunque, Domine* Jesv, *propter juſtitiam & pietatis ſtudium, perſecutionem pati? abſit ut ullum opus difficile exiſtimem, ullum munus, officium, accuſationem, contemptum. Ecce deſpicio libentiſsimè omnes vaniſsimos mundi honores, ut te conſtanter ſequar, & æternos conſequar. Vtinam haberem omnia, & contemnere poſſem omnia, per gratiam tuam, pro te! Vtinam poſſem omnis creaturæ affectu, diligere te ſuper omnia, momento vitæ hujus! exemplo Martyrum N. dura pati conſtanter, & conſtantiâ Confeſſorum perſeverare in exercitio virtutum jugiter, donec venias & aſſumas me ad te ipſum, donec ſis omnia in omnibus! O quando hoc erit.*

Adeſto Beatiſsima Virgo. Adeſte mihi fortiſsimi athletæ Chriſti Jesv *Martyres. Adeſte Angeli, coram quibus hæc propono. Adjuva me, ô* Iesv, *fortitudo mea, virtus mea, & gaudium meum, & timor meus, & omne bonum meum. Amen.*

Prax.

Praxis ad perseverandum in benè cœptis.

RIMA. A parvis incipere, & mordicus, ut sic loquar, servare. Incredibile est, quanti hoc intersit; non multa, quod vulgò ci solet, amplecti; sed stringere pauca. Melior est enim pugil- s cum requie, & certa ejus possessione, quàm manipuli. *Inchoandum à parvis constanter.* *Eccles. 4.*

Secunda. Diarium aliquod habere, & temporis distributio- em; etiam scriptam (de quo infrà) seu vitæ legem, quam tibi cas ac statuas, quamque sequi velis. *Tempus est ordinandũ.*

Tertia. Vti alias dictum, triplici modo constantia in huma- s acquiritur. Primò, ex amore rei alicujus quam prosequi- ur: ideò magna opinio æstimatioque esse debet virtutis ac rfectionis. Secundò, ex obligatione adjectâ, vel promisso, vel to, vel juramento. Promittere Superiori possumus tot de oste animæ victorias, vel familiari, & certare quasi cum illo; i & votum aliquod pœnale facere; vel certè ferventer sibi si liquerit statuere spontaneam aliquam pœnitentiam. Tertiò, ferendo Deo coram Ven. Eucharistiâ propositum aliquod otidie. *Variæ praxes perseverantiæ.*

Quarta. Offerre Angelo Custodi, vel sanctis patronis, victo- arum sui certum numerum. neque quiescere, donec eumdem quisiveris. Sunt qui gerant sacrum habitum certo tempore, piè quidem; utinam non vestem solùm corporis, sed animæ oque conarentur acquirere, pœnitentiâ susceptâ, donec in oc vel illo se superassent. Captivi alunt capillitium, obsessi ontinuant jejunium, donec liberentur: quòd si & nos assiduâ ortificatione imitaremur, evaderemus vitiorum tyrannidem que captivitatem. *Constanter pœnitentia etiam amplectenda.*

Quinta. Perfectorum exempla sibi proponere, ac magnani- itatem induere.

Sexta. Si quis aliquod exercitium augustiâ temporis pro- beatur facere uti decreverat, saltem breviter id faciat; si ve- omiserit, repetat, ut habitus retineatur; immò superaddat iquid ut defectus compensetur, etiamsi nulla culpa interces- rit. *Dignatus es*, ut sup. pag. 10. *Habitus quærendus.*

JACV-

JACVLATORIÆ.

Psalm. 67. CONfirma hoc, Deus, quod operatus es in nobis, à templo sanč tuo.

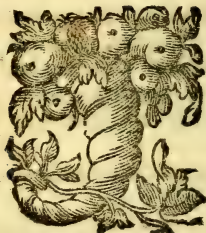
Matth. 11. *Dixisti, Domine, Rgnum cælorum vim patitur, & violenti rapiu illud: dereliquerunt me vires meæ, adjuva me.*

Philip. 3. *Fratres, ego me non arbitror comprehendisse: unum autem, q quidem retrò sunt obliviscens ad ea quæ priora sunt extendens n ipsum, ad destinatum persequor, ad bravium supernæ vocationis D in Christo* IESV.

Ibid. *Non quòd iam acceperim, aut jam perfectus sim: sequor autem quo modo comprehendam, in quo & comprehensus sum à Chri* IESV.

Psalm. 79. *Deus virtutum, convertere, respice de cælo, & visita vineam ista & perfice eam quam plantavit dextera tua.*

FINIS PRIMÆ PARTIS.

SECVNDA PARS

VIÆ VITÆ

ÆTERNÆ.

Benigne Lector, commodo tuo divisi hanc viam in partes duas, & aliqua capita hoc fine transposui: Vtere & fruere.

CAPVT XXXV.

De meditandi methodo, quâ anima à terrenis elevatur in Deum.

Hom. 4. & 50. *Oratio quã necessaria.*

CVm teste D. Augustino, rectè noverit vivere, qu recté novit orare; oratio autem ea, quæ meditatio dicitur, pro cæteris utilis, ac Deo sit accepta; visum mihi est pluribus de eâ dicendum,& adminicula si qua possem omnium quidem, sed maximè Religiosorum utilitati accommoda proponenda esse. Omnis enim religio absque orationis & contemplationis studio arid est & imperfecta & ad ruinam promptior, si D. Bonaventuræ credimus.

Bonavent.

Neque tamẽ iis solùm, ut dixi, sed omnibus dicata es hæc qualis qualis industria, qua ea quæ in auctoribu legũtur, etiam imaginibus expressa sunt. Juvare hæ po terunt omnes in ariditate animi, simpliciores verò sem per ad attentionem utilioremque meditationis usum Nam qui hâc methodo utuntur, superabunt facilè e duo, quæ meditationem sæpe difficilem & infructuo sam facere solent.

Duo orationis impedimenta.

Primum est imaginationis instabilitas, quæ post Ad peccatum omnino effrenis, facit animam vagam tot orbe discursare, nec piis cogitationibus inhærere pe mittit: ut verò illa coërceatur pijs cogitationibus & imaginibus (ut ita loquar) eam affigere expedit: quo cum adeò S. Ignatio parenti nostro probaretur, ma davit P. Natali, in hanc rem incumberet, ut vita Chri imaginibus pulcris expressa, meditantium insig commodo ederetur. Idque quàm verum sit experie tia docet; & sacrosancta Ecclesia S. Spiritu edocta, i quâ plurimus imaginum usus est, sua auctoritate co firmat.

Imaginationis instabilitas. *Imaginum usus.*

Alterum, quod meditantibus incommodum obj citur, est partim in voluntate, partim in intellectu: sæ enim

Voluntatis intellectusq́ue sterilitas.

nim contingit præ ſterilitate,ut nullum formare con-
eptum, nullam rationem ritè expendere poſſit: atque
a fit,vt voluntas arida fructus bonorum deſideriorum
iinimè proferat. Tollitur illud multiplici & attentâ
onſideratione eorum, quæ omnibus communiter ſe-
ndis, vel irrigandis virtutum ſeminibus inſerviunt,
t ſunt loci aliqui divinæ Rhetoricæ,ſeu orationis,v g.
ortis, aliorumque extremorum conſideratio: Chri-
i & Sanctorum exempla, & alii quos infrà prolixè
oſequimur.

Verumtamen,neque qui plantat,neque qui rigat eſt aliquid; ſed qui incrementum dat Deus: quem neceſſe t radiis ſuis animam illuſtrare, ut flores appareant, & uctus naſcantur in terrâ noſtrâ, & cum ſine adminiulis his meditari potes, non eſt quod ea requiras, ſed iritum ſequere, & ductum illius. *1. Cor. 1.* *Nota diligenter.*

Dei itaque gratia in primis imploranda, qua cum is, ui hâc methodo utitur, facilè fructum è meditatione feret,& deſideriis piis animam irrigabit arentem,ſteemque prole fœcundam reddet. Porrò ſuperiore lio cùm de oratione, tamquam opere ſatisfactorio aum eſt, dixi de præparatione ad eam atque ad meditionem; quæ proinde hîc repetere neceſſum non eſt, d peti inde poterunt,quomodo diligenda materia ac genda, quo pacto meditatio ad defectus ſuperandos igenda ſit. Neque enim in genere propoſita in re rali, efficacia eſſe ſolent, ſed ad particularia deſcenndum. Hinc videre eſt,exercere ſe nonnullos in fraantiſſimo horto virtutum, ac myſteriorum Chriſti; tamē æquè arrogantes,ſuique amantes,irreſignatos, bedientes, & ad externa ſolatiola effuſos, bonum hriſti odorem à ſe minimè ſpargere. Sed hæc, & quæ loci compoſitionem, orationemque præparatom,aliaque huc ſpectantia,pertinent; ex priore libro, dixi,ſumi poterunt: nunc de meditatione ipsâ agenm erit. *Præparatio quæ neceſſaria.* *In meditatione ad particularia deſcendendum*

De Meditatione eiusque methodo.

Qualis cogitatio, talis fere homo. NOTA, ô Lector, radicem & fontem omnis ma ac boni, felicitatis & infelicitatis tuæ, tuam esse co gitationem. hæc si mala, & voluntas tua eam sequatu malus es & infortunatissimus: si bona, talisque volun tas tua, bonus & felicissimus. Vides quàm necesse pi cogitationibus mentem occupare, malasque exclude re frequenti Meditatione & ruminatione.

Adverte præterea voluntatem ab intellectu vix al ter flecti, nisi clarè proponat rei malitiam aut bonita *Omnium est meditari.* tem, & quidem si crebrò, si diu, eo efficaciùs. Ecce id facis, meditaris. Erras, si arduum aut novum putes me ditari, aut litteratorum; omni sæculo etiam à sæcular *Gen. 24.* bus & indoctis id usurpatum. Testis David, testis Isaa qui sub vesperam egrediebatur in agrum ut meditare tur. Et quis, obsecro, de salutis negotio non meditab tur, qui videt sæculi filios in causis tractandis, opibu *Modus meditandi facilis.* quærendis, & honoribus totos propè dies mente me ditari; seu occupari ut ea consequantur? varios erg meditandi modos accipe.

Primus. Primus esse potest simplicissimus, humillimè se st tuere coram Deo, animo quieto ac corpore, & vel mendicum ulcerosum, vulnera sua Christo Deo ap rire, opemque implorare: vel nudum virtutum vest humiliter flagitare, vel instar sponsæ charitate plen desideriis sponsum invitare, & ad eum suspirare.

Secundus. Secundus modus. Accipe virtutem aliquam aut vi tium, & examina te an signa & gradus ejus habeas, a que contritione excitatâ, obsecrationibus & petition bus flagita à Deo gratiam. Idem ferè facere potes, si b neficia Dei appendas, & tuam ingratitudinem; vel pe fectiones divinas, & defectus tuos iis contrarios, & a xilium ab omnipotenti postules.

Tertius. Tertius. Sententiæ alicujus piæ singula verba ad reflectendo expendere in præsentiâ Dei.

Quart

Quartus & facillimus. Meditationes jam factas aut *Quartus.*
;. Scripturam, aut pium librum legere, mentemque
:levare, pedemq; affectus figere cùm sapit, & cum Deo
:olloqui, idque aut alienis etiam & conceptis verbis
quibus affectus juvari potest, & extendi.

Nota tamen affectus proprios unumquemque ma-
ime juvare, alterius verò, ariditati nostræ & indevo-
ioni succurrere, de quibus Dei gratiâ pluribus infrà.
Nunc de meditandi methodo pluscula & accuratiora
rosequar.

Quid ergo Meditatio vel meditari? Est considerare *Quid Medi-*
um animo suo, & velut in corde depingere myste- *tatio.*
um, aut doctrinam aliquam è vitâ Christi, vel deni-
ue perfectionem Dei cum circumstantiis personæ,
ctionum, verborum, loci ac temporis; eo fine, ut ex his
elut floribus, dulcissimum mel instar apum, id est ca-
tatem colligamus, & aliquam instructionem seu vir-
item, ejusque stimulum adinveniamus, ad mores vi- *Vti avarus*
: conformandos; & voluntatem inclinemus ac per- *omnia ad*
ioveamus ad propositam virtutem complectendam, *lucrum re-*
a ut instar avari omnia ad spiritualem utilitatem no- *fert, ita me-*
tam referamus, sive de creaturâ aliquâ, sive de myste- *ditans.*
o, sive Dei beneficio agatur.

Dicitur Meditatio esse consideratio, seu intellectus *Est intelle-*
peratio postquam enim memoria rem repræsentavit, *ctus opera-*
im iterum intellectus velut quidam oculus, eam ejus- *tio.*
ue partes ac circumstantias contemplatur, personæ,
ci, temporis, finis, sive quis, quid, ubi, quibus auxiliis,
ır, quomodo, quando; ac dispicit quid virtutis ex iis
:cerpendum seu prosequendum, quid verò vitii fu-
endum, ut saltem (quam semper propositam sibi
elut finem creationis quisque habere debet) homo
onsequatur. Post hæc voluntas, perinde ac auditor, ea, *Voluntatis*
uæ ratio dictavit ac jussit, quasi manu apprehendit *operatio.*
(ut certè nititur) irrito tamen conatu absque Dei
ratiâ, cùm nihil ex nobis tanquam ex nobis facere

possimus. Intellectus igitur quasi canis venaticus, feram suscitat, quam voluntas instar accipitris nititur apprehendere. neque enim intellectus alio fine suum munus exequi debet. quàm ut voluntas pium ad Deum ac virtutem affectum concipiat, vel eumdem augeat & accendat.

Triplex in meditatione affectus. Cui triplex via respondet.

Triplex in primis affectus in meditatione exercetur Primus, est doloris, Secundus, amoris virtutis; Tertius amoris Dei: quibus viri spirituales tres animæ vias respondere dicunt, quarum Prima sit, purgativa; Secunda, illuminativa; Tertia, unitiva.

Purgativa.

Viam purgativam vocant, quando intellectus animæ peccati fœditatem proponit, ut illud detestetur, atque exterminet; quibus ipsa permota, affectuum suorum pedibus (ut sic loquar) per voluntatem, abeat in timorem Domini, & à peccatis magnâ cum detestatione recedat.

Illuminativa.

Via illuminativa est, quando intellectus voluntati proponit amandam pulcritudinem virtutis, omnique studio quærendam, maximè Christi & Sanctorum exemplo; ita ut (quemadmodum de sapientiâ loquitur Salomon) præponat eam regnis & sedibus, & divitias nihil esse ducat in comparatione illius.

Sap. 7.

Vnitiva.

Vnitiva via dicitur, quâ beneficiorum Dei & perfectionum consideratione, voluntas in Deum fertur per amorem, ejusque voluntati se conformat, atq; ad perfectam cum eo unionem adspirat.

Hinc apparet triplex affectuum genus, quod triplici viæ respondet, in partes plures dividi posse.

Affectus viæ purgativæ.

Affectus viæ purgativæ sunt, pudor & confusio de peccatis, dolor de iisdem, & timor divinæ justitiæ, atque hinc mortificationis desiderium, ut homo illi satisfaciat.

Affectus viæ illuminativæ

Illuminativæ, virtutum variarum amor, spes ac desiderium eas acquirendi; rerum terrenarum & volun-

tat

tatis propriæ abnegatio, imitatio Christi & Sanctorum.

Unitivæ verò, amor Dei, gratiarum actio, zelus animarum, admiratio, lætitia & gratulatio de perfectionibus divinis, resignatio, suspirium ad fontem vitæ & cælestem gloriam, &c. *Affectus via unitiva.*

Observa passim septem ferè solùm, vel octo affectus numerari, nempe præcipuos. Sunt vero ii, admirationis, compunctionis, compassionis, gratiarum actionis, spei, lætitiæ, amoris & imitationis, de quibus infrà fusiùs. R.P. Alcantara omnem meditationem, in gratiarum actionem, sui oblationem, & petitionem resolvit. Certus omnino ordo observari non potest; sed Spiritus sancti unctio ductusque sequendus est. Id certum, quòd plenitudo legis sit dilectio, atque ad eam diligendam meditationem omnem, imò omnes cogitationes, verba & opera. *Quot sint affectus.* *Meditatio omnis ad amorem dirigenda. Rom. 13.*

Observa præterea, tribus illis viis S.P. Ignatij hebdomadas Exercitiorum respondere: purgativæ enim & ejus affectibus prima subservit; illuminativæ secunda & tertia; unitivæ quarta est accommodata.

Quamvis autē meditationes & affectus singulis viis & hebdomadis proprii sunt; in unâ tamen eadē q; meditatione varii affectus illarum viarum concurrere solent: verumtamen in primâ hebdomadâ, seu viâ purgativâ potissimùm dolorem; in secundâ & tertiâ imitationem (qui affectus est illuminativæ) in quartâ seu viâ unitivâ amorem Dei meditans sibi propositum habet. Verùm, uti dictum est, ferè semper & commodè hi affectus miscentur eadem in meditatione, ita ut primò, meditās de virtute, quæ proponitur, hactenus neglecta doleat; Deinde exemplo Christi se ad ejus studiū; Tertiò, amoris & gratitudinis affectu ad eam se exstimulet. *Varij affectus concurrunt.* *Nota.*

De hâc meditandi methodo Andreas Capella fusè scribit in proœmio suarum meditationum, etsi ille de quolibet Euangelio secundùm tres vias, tres item

Bonavent. diversas formet meditationes. Divus autem Bonavent. in libello, qui dicitur parvum bonum, pluribus in hanc sententiam sic disserit: Ex his autem liquidè patet, qualiter ad sapientiam sacræ Scripturæ perveniri potest, meditando scilicet circa viam purgativam, illuminativam & perfectivam. Et non solùm sacræ Scripturæ continentia, imò omnis Meditatio nostra debet versari circa ista. Nam omnis Meditatio sapientis, aut est circa opera humana, cogitando scilicet quid homo fecerit, & quid debeat facere, & quæ sit ratio movens: aut circa opera divina, cogitando scilicet quanta Deus homini commiserit, quòd omnia fecit propter hominem, quanta dimiserit, & quanta repromiserit, & in hoc clauduntur opera creationis, reparationis, & glorificationis; aut circa utrorumque principia, quæ scilicet sunt, Deus & anima, qualiter hæc ad invicem sunt copulanda. Et in hoc debet stare omnis Meditatio nostra, quia est finis omnis cognitionis & operationis, & est sapientia vera, in quâ est cognitio per veram experientiam. In hujusmodi autem Meditatione tota anima nostra debet esse intenta, secundùm vires suas, scilicet secundùm rationem & synderesim, conscientiam & voluntatem. Nam in hujusmodi Meditatione, ratio percunctando affert propositionem, synderesis sententiando profert definitionem, conscientia testificando infert conclusionem, & voluntas præeligendo defert solutionem. v. g. si quis velit meditari circa viam purgativam, debet ratio quærere, quid debeat fieri de homine, qui templum Dei violavit. Synderesis respondet, quòd aut debet disperdi, aut lamentis pœnitentiæ purgari. Conscientia assumit, Tu es ille, ergo vel oportet te damnari, aut stimulis pœnitentiæ affligi. Deinde volũtas præeligit, scilicet quòd recusat damnationem æternam, & assumit voluntariè pœnitentiæ lamenta. Juxta hunc modum in viis aliis incedendum est. Subnectit deinde quomodo per orationem perveniatur

Materia Meditationis ex S Bonaventurâ.

ad

d ſapientiam veram. Poſtquam, inquit, diximus, qua-
ter ad ſapientiam veram pervenitur legendo & me-
itando, videndum eſt, qualiter ad ipſam pervenitur
rando. Sciendum autem eſt, quòd in oratione ſunt *Orationis*
es gradus, ſive partes ipſam perficientes: quorum *partes tres.*
rimus eſt, deploratio miſeriæ: Secundus; imploratio
iſericordiæ: & Tertius, exhibitio latriæ. Latriæ autem
ultum Deo exhibere non poſſumus, niſi ab eo gra-
am conſequamur. Miſericordiam verò Dei ad dan-
am gratiam non poſſumus inflectere, niſi per deplo-
tionem & expoſitionem noſtræ miſeriæ & indigen-
æ. Nam omnis perfecta oratio debet habere iſtas tres
artes. non enim ſufficit una ſine alterâ, nec perducit
d metam perfectam, & ideò hæc tria ſunt ſemper jun-
nda. Deploratio autem miſeriæ, circa quamcumque *Deploratio*
iſeriam ſit, ſive pro perpetratione culpæ, ſive pro a- *miſeria.*
iſſione gratiæ, ſive pro dilatione, gloriæ; hæc tria de-
et habere, ſcilicet dolorem, pudorem, & timorem.
olorem propter damnum, ſive incommodum: pudo-
m propter opprobrium, ſive inhoneſtum: timorem
opter periculum, ſive reatum. Ex memoriâ enim
æteritorum oritur dolor, dum recordatur quid omi-
, quia præcepta juſtitiæ: quid commiſit, quia prohi-
ta culpæ: quid amiſit, quia gratuita vitæ. Ex intelli-
ntiâ præſentium oritur pudor, dum attendit, ubi ſit,
uia longè in imo, quæ fuerat propè in ſummo: qualis
, quia fœda in luto, quæ fuerat pulcra imago: quæ
, quia ancilla, quæ fuerat libera. Ex providentiâ fu-
rorum oritur timor, dum præcogitat quò tendat,
uia ad inferos properat greſſus ejus: quid occurrat,
uia judicium inevitabile, juſtum tamen: quid aſſe-
uatur, quia ſtipendium mortis æternæ. Imploratio *Imploratio*
utem miſericordiæ, circa quamcumque gratiam in- *miſericordia.*
ocetur, debet eſſe cum affluentiâ deſiderii, quod
abemus à Spiritu ſancto, qui poſtulat pro nobis *Rom. 6.*
emitibus inenarrabilibus; cum fiduciâ ſpei, quam

habemus à Christo, quia mortuus est pro nobis omnibus; cum diligentiâ implorandi subsidii, quod quærimus à Sanctis omnibus. Quando enim hæc tria concurrunt, tunc imploratur efficaciter divina misericordia. Affluentiam desiderij habemus à Spiritu sancto, quia per ipsum sumus à Patre in Filio prædestinati æternaliter: per ipsum sumus renati in baptismo spiritualiter: & quia per ipsum sumus congregati in Ecclesia unanimiter. Confidentiam spei habemus à Christo Domino, quia pro nobis obtulit se in cruce in terris, quia pro nobis offertur à Matre Ecclesia in Sacramento altaris, in sui memoriam, & quia pro nobis apparet vultui Patris in cælo in gloriâ. Diligentiam implorandi subsidii à Sanctorum consortio habemus ab Angelorum ministrantiũ patrociniis, à Beatorum triumphantium suffragiis, & justorum militantium meritis. Exhibitio autem latriæ, ex quacumque gratiâ Deus colatur, debet habere tria. Primò enim ob gratiam impetrandam, debet cor nostrum incurvari ad Dei reverentiam & adorationem. Secundò, debet dilatari ad benevolentiam, & gratiarum actionem. Tertiò, debet elevari ad complacentiam, & mutuam allocutionem, quæ est sponsi & sponsæ, quam docet Spiritus sanctus in Canticis. In quâ si recto ordine fiat, mira est exultatio & jubilatio: ita ut ducatur homo in excessum, & faciat animam dicere, Bonum est nos hîc esse. Et hîc debet oratio nostra terminari: nec antè debet homo desistere, donec ingrediatur in locum tabernaculi admirabilis usque ad domum Dei: ubi in voce exultationis est sonus epulantis. Ut autem incurveris ad reverentiam, admirare immensitatem divinam, & intuere modicitatem tuam. Ut dilateris ad benevolentiam, attende benignitatem divinam, & vide indignitatem tuam. Ut eleveris ad complacentiam, recogita charitatem divinam, & considera tepiditatem tuam: ut ex hujus collatione pervenias in excessum mentis.

Exhibitio latriæ.

Matth. 17.

Psalm. 41.

R.P.Ar

R.P. Arias in libello de modo meditandi, monet ſi-
militer poſt virtutis exercitationem, & aliorum affe-
ctuum, ex conſideratione alicuius perfectionis divinæ,
amorem excitandum eſſe. Id ut clariùs adhuc appareat,
attende Meditationem ad morum emendationem
maximè inſtitui, ac proinde virtutem aliquam in eâ
conſiderandam vel eliciendam: neque id otiosè tan-
tùm; ſed reflectendo ad ſe, & videndo, quàm malè
eam coluerit. Atque ita dolor primæ hebdomadæ, ac
viæ purgativæ affectus excitatur. Deinde proponit eam
exemplo Chriſti & Sanctorum exercere, qui eſt imita-
tionis affectus, ſecundæ & tertiæ hebdomadæ, ac viæ il-
luminativæ reſpondens. Tum amore Dei, & beneficiis
eius, & conſideratione divinarum perfectionum, ſe ad
caritatem accendit anima, quæ eſt quartæ hebdomadæ,
& viæ unitivæ.

Quomodo in Meditatione ad ſe oporteat reflectere.

Ferè igitur in primâ hebdomadâ propoſito vitio ad-
miſſo, aut virtute omiſsâ dolor; Secundò, imitationis
affectus; Tertiò, amoris ſequitur. In ſecundâ; Primò,
imitatio exempli proponitur; Secundò, dolor & pudor
de eo neglecto excitatur; qui etiam conſideratione be-
neficiorum Dei augetur: & denique amor accenditur.
Quòd ſi perfectio aliqua divina, vel beneficiũ ſit Medi-
tationis materia. Primò, ad amorem tendit Meditatio:
Mox ſequitur dolor de præceptis amantiſſimi Domini
neglectis. Denique imitatio Chriſti decernitur.

Ordo affectuum.

Dixi generatim virtutem in Meditatione cum refle-
xione ad ſe eliciendam atque conſiderandam eſſe, ante
omnia tamẽ fidei, ſpei & caritatis exercitiũ uſurpandũ:
Et verò id perfacile. Credere enim, certoque nobis per-
ſuadere debemus, omnia propter nos quaſi ſolos (id e-
nim valdè affectũ auget) ex ſummo amore creata eſſe à
Deo, imò itẽ à Chriſto Domino geſta, dicta factaq; eſ-
ſe: atque ita fides exercetur, & viva efficitur. quod ma-
gnopere commendat Puente, §. 6. introd. & Barthol.
Salutius in horto Orat. cùm verò animadvertimus fa-
cta

Fidei & ſpei & caritatis affectus extendendus.

cta esse propter nos, spes & desiderium imitandi facil oritur, ac denique caritas; etsi illa magis spontaneo De & Christi erga nos amore excitatur. Quòd si meditatio hoc pacto ad virtutem Theologalem, vel moralem exercendam dirigatur, ac voluntati proponatur, ita u ab eâ ametur, vitiumque detestetur, fructuosa sempe meditatio futura est.

Quid appendendum in sententiâ meditandâ.

Quid si materia meditationis tantùm sit sententia aliqua? tum etiam virtus, quæ in ea commendatur, pe circumstantias consideranda; quis, quid, ubi, cur, quomodo, quando, eam Christus Dominus, aut Spiritus sanctus per Apostolos aut Prophetas pronuntiârit. S vitium in meditatione aliquod arguatur, & vel illud, vel virtus ei opposita pro materiâ accipiatur, tum, velut in imagine de ponderatione ostenditur, vitium & virtus consideranda, & ponderanda occasio utriusque.

Quid de virtute vel vitio.

Quid eliciẽdũ ex creatura consideratione.

Matth 6.

At verò si aliquam creaturam contemplari libet, præter divinas perfectiones in eâ elucentes, facilè instructionem aliquam, id est virtutem, ex eâ decerpes; uti docuit Christus Dominus discipulos Deo confidere ex consideratione volucrum cæli, & liliorum agri: dolorem verò, quòd impigrè virtutẽ in materiâ meditationis propositam vitâ tuâ non expresseris, excitabis: atque ita fit, quod D. Augustinus lib. de Spiritu & animâ c.70. meditatio parit scientiam, scientia compunctionem, compunctio devotionem, devotio verò perficit orationem.

August. de Spiritu & animâ, c.70.

Ex iis, quæ hactenus dicta sunt, apparet, quemvis sese exercere posse eâdem meditatione in tribus viis, seu earum affectibus. Sed quia in iis perseverare sæpè difficile, tria adverte, quæ non parùm juvabunt. Primum est, attende diligenter & suaviter circumstantias exempli Christi, vel virtutis. violentia enim cavenda est, cùm animus suavi potiùs, & penitiore inspectione circumstantiarum virtutis propositæ moveatur, quàm violentiâ, & actuum ac propositorũ iteratione.

Iuvantia ad perseverantiam in meditatione eiusque affectu.

1. Attendere circumstantias.

Secun-

Secundum, conſiderationes aliquas certas habere, & quaſi locos communes, quibus, uti Guilielmus Pariſienſis loquitur in Rhetoricâ ſuâ divinâ (quâ modum meditandi tradit) orationem ſimul fœcundam & fructuoſam efficere poſſimus. Hujuſmodi locos ſuggerit D. Vincentius tractatu de vitâ ſpirituali, & alii. Videtur autem omnis quaſi meditatio in genere deliberativo verſari: quia ſcopus ejus qui meditatur, hic eſſe debet, pios affectus excitare, animum ſuum torpentem aut dubium, ad Dei laudem, ad virtutem propoſitam, & saniora conſilia capeſſenda adhortari, quod his quæ ſequuntur locis ſeu capitibus commodè fiet.

2 Locos certos habere. Gulielm. Pariſien. in Rhet. div. Vinc. tract. de vit. Spir.

Poſtquam enim in aliquo myſterio aut perfectione divinâ, aut creaturâ, quam ſibi quis conſiderandam propoſuit, virtutem animadvertit, quam animæ ſuæ inſitam optaret; dolorem excitet, quòd eam non fuerit hactenus ſecutus, & ſequi proponat; ſed cùm id abſque Dei gratiâ nequeat, coram Deo humilitatem & diffidentiam ſui, & in Deo confidentiam exerceat.

Praxis corũ quæ dicta. Elicienda ex conſiderãda virtus N. Exercẽda ſui diffidentia.

Deinde ut voluntatem accendat propoſito ſibi fine, Primò attendat, quæ commoda ad finem illum conſequendum ex virtute, quæ item ex vitio incommoda proveniant; & quænam utriuſque ſint occaſiones.

Quibus mediis volũtas excitanda? Attende 1. fine creationis; & quam virtus ad eum accommodata.

Secundò, ſi ulteriùs ſe permovere cupiat, cogitet quid amico ſe conſulenti ſuper virtute illa colenda ſuaderet, quâque ſimilitudine eam illi commendaret; atque idem ipſe facere decernat.

2. Cogita quid amico ſuaderes, & quo ſimili.

Tertiò, attendat quid in morte; Quartò, quid in judicio feciſſe optabit, quamque diligenter virtutem illam N. tunc coluiſſe; ac demum Quintò, quid in omni æternitate.

3. Quid in morte 4. in judicio, 5. in æternitate optares.

Sextò, quomodo Sancti exemplo ſuo in eâ N. virtute nobis præiverint, quídve de ea ſenſerint & ſcripſerint, quid item Philoſophi ac ſapientes viri.

6 Sanctorũ exempla.

Septimò, reputare licet quâ pace, liberatate & gloriâ fruatur, qui virtutem illam N. colit; & contrà quam inquie-

7. Expende pacẽ virtutis comitem.

inquietus, inhonoratus & obnoxius, qui vitio servit.

8 Gaudium liquidum ejusdem. Octavò, quærat à se, quid tandem sit, quod ut vitium virtuti N. præferat, invitet; & comperiet, nihil esse nisi fœdam & fugacem minimè cor exsatiantem voluptatem. Assurgas igitur animo generoso cum filio prodigo & dicas: Potiùs per virtutem ibo ad fontem omnis boni, & hauriam aquas in gaudio de fontibus Salvatoris, & satiabor; *Isaia 12.* quàm cœnoso mundi lacu frustrà laborem sitim per vitium explere.

9 Exemplo Christi & doctrinâ te excita. Nonò, ex Christi Domini vitâ virtutis N. propositæ exemplum est conquirendum, & ex sacris Litteris maximè sententia de eâdem, quòd summa semper earum sit auctoritas.

10. Beneficiis item Dei plurimis. Decimò, beneficia Dei commemoret, quibus videat se vel saltem gratitudinis nomine obstringi, ad virtutem N. illam amplectendam.

11. Tandem elige potiùs Deo per virtutem N. servire, quã diabolo per vitium. Vndecimò, tandem sic statuat apud se: Nemo potest duobus dominis servire; aut per vitium N dæmoni, aut per virtutem N. Deo servire necesse: at longè satius Deo infinito bono & perfecto servire, quàm infensissimo hosti. itaque ex ejus amore sincero id facturum sese ejus gratiâ decernat.

12. Petitionẽ & obsecrationem institue, tum pro te, tum pro aliis. Duodecimò, posthæc supplex à Deo illam flagitet, & obsecret per Christi dolores, per Sanctorum intercessionem; neque illam tantummodò, sed & aliàs, in fide nihil hæsitans, seu fiduciâ plenus efflagitet.

Postremò, charitatis memor, Deo supplicet pro iis omnibus, pro quibus orare illum oportet.

Quid agendum peracta Meditatione 1. agat gratias; 2. proposita renovet; 3 agenda dirigat in Deũ; 4 ad adversa animum præparet. Meditatione peractâ, Primò, Deo gratias pro eâ & aliis omnibus beneficiis agat, & se suaque Domino offerat. Secundò, perpendat quomodo illo die divinâ gratiâ ac Meditatione adjutus, defectus & peccata vitabit. Tertiò, prævideat, quæ agenda eodem habeat die, & quo pacto ea piè in conspectu Dei, & religiosè facturus sit. Quartò, quæ item adversa toleranda obvenire possent, atque ad ea se comparet.

Observa

Obſerva nullo modo præſcribi, ut quiſquam hunc *Non omnes loci unâ Meditatione percurrendi.*
dinem ſervet, hos omnes locos unâ Meditatione
ccurrat; ſed oportere iſtic acquieſcere, ubi quæſitam
votionem aſſecutus fuerit. & cùm ſæpè ſufficiat ad
rmovendam voluntatem, diligenter (ut ſuprà di-
um) ac ſuaviter attendere circumſtantias alicujus ex-
pli Chriſti, vel virtutis naturam, abſque aliis ſubſi-
is; patet tum tantùm hiſce utendum, cùm anima ſte-
is atque arida eſt.

Tertium, quod ad affectus continuandos pertinet, *3. Medium ad affectum continuandum.*
(ut tradunt complures) ſui efficax reprehenſio, in-
rogatio, oblatio, petitiones, obſecrationes, admira-
nes, deſideria & optationes virtutum, ſeu adſpira- *Adſpirationes quæ dicantur.*
nes: quæ nihil aliud ſunt, quàm breves orationes,
uibus anima ſuum deſiderium exponit, poſtquam il-
d aut Meditatione, aut Spiritus ſancti gratiâ ſingu-
i exarſit. Aſpirare autem poteſt ad Deum, ex deſide- *Fontes earũ.*
, Primò, vitia extirpandi; Secundò, virtutis acquiren-
; Tertiò, imitandi Dominum JESVM, & compatien-
illi; Quartò, & maximè amandi Deum, illoque fru-
di cum admiratione & gaudio de bonitate illius.

Habes igitur tres modos, quibus in unâ eademque
tute exercenda perſeverare poſſis: ex hoc enim præ- *Propoſita quomodo facienda & occaſiones captandæ.*
uè manat Meditationis utilitas, maximè ſi, ut ſuprà
onui, non in genere propoſita virtutis fiant; ſed, ut
ebrò dicetur, occaſiones ejus ſigillatim recolantur.
tem in fine Meditationis, atque ad eas anima com-
retur. Propoſitorum etiam repetitiones plurimùm *Iuvat propoſita repetere.*
mmendat S. Ignatius, quæ omnia exemplo clariora
adent, & iis, quæ ſingulis imaginibus ſubjicientur.
ia autem illa maximè ſunt; Primò, imaginis, par- *Tria maximè quolibet capite continentur.*
umque ejus fuſior declaratio; Deinde, cùm ea mate-
m Meditationis complectatur, Meditatio; Poſtremò
ercitium ſeu oratio, quæ ſit velut praxis, ac Medita- *Oratio eſt uti praxis Meditationis.*
nis argumenta contineat, & cuivis quacũque de vir-
te meditari volenti ſubſerviat. Generales enim hi loci

ſunt,

ſunt, ut ita dicam, & motiva ad virtutem & perfecti-nem in modum orationis redacta, ſtimuloſque adde- poſſunt volenti virtutem, v.g. patientiam, in animo ſu- agere radices. Fac igitur quempiam patientiæ in aliqu- myſterio propoſitum exemplum velle æmulari, & r- miſſam experiri voluntatem, licebit ei hinc petere ſu- ſidium; & ſiquidem meditari non libet, poteſt ſing- las orationes, quæ generatim ad omnes virtutes ref- runtur, ſigillatim huic ſibi propoſitæ vel optatæ virtu- applicare, prout inferiùs & ex uſu ipſo perſpicuè app- rebit. Exempli gratiâ, in Nativitate, humilitatis exem- plum contemplatus, optat imitari, neque ob diſtractio- nem animi, capita ſingula expendere commodè pote- (hoc enim faciendum eſſe hîc præſcribitur, non leger- das meditationes aut orationes) quid faciet? utile eri- ſi virtutem, ejuſque circumſtantias paululùm conſid- ret, ut in imagine, ad ſpatium unius atque alterius *M- ſerere*; ac tum exercitium ſeu orationem legat, quæ po- meditationem de confidentiâ in Deo ac diffidentiâ ſ- collocatur, ſed ſenſim, & meditatè. Deinde ulteri- pergat, ſi opus eſſe judicaverit. Vbi enim (ut jam d- ctum eſt) devotionem quæſitam invenerit, nihil ult- riùs quærat oportet, ſed in eâ Spiritus ſancti ductu ſequendo permanendum eſt. Verùm, uti dixi, ex u- fructus ipſe apparebit. Quid enim ſuavius atq; utili- quàm ſecum velut de profectu deliberando hoc pac- ſeſe ad virtutem accendere, & animo quieto ac co- pore, has imagines contemplari? oculoſque atque - nimum paſcere? quid fructuoſius ei, qui dubitat de vi- genere, de munere, de perfectiorum aliquo capeſſen- exercitio, quam locos illos in otio ſancto, in ſecre- cubiculi & cordis ſui obambulare, viamque ſimul ſal- tis optimam explorare.

Avidus pro quavis virtute orationibus his uti poteſt.

Nota diligẽter, eſſe ſenſim orationes legendas.

Imaginibus oculos animumq; paſcere jucundum juxta ac utile tum ad virtutis amorem, tum ad deliberationem inſtituendã.

Nota. Praxis brevis, ſed utilis meditandi.

Ad uſum eorum, quæ dicta ſunt, facilem ac com- pendioſum; poſtquam materiam, ſeu punctum leg- ris, forma tibi has quæſtiones. Prima, quid in hâc m-

eria notandum mihi est? Secunda, quid ponderandum ad profectum? Tertia, quos affectus ex hac ponderatione seu consideratione elicere & sentire in me debeo? Quarta, quomodo & quibus circumstantiis, quæ mihi hic proponuntur documenta, factis exequar? Quinta, quomodo ex his cum Deo meo loquar? Alia praxis meditandi etiam esse potest R. P. Borgiæ, qui ex omnibus eliciebat, Primò, confusionem; Secundò, gratiarum actionem; Tertiò, petitionem, ut pluribus est videre in ejus opusculis. Huic consimilis illa R. P. Capellæ, quâ monstrat in omnibus Primò, considerationem; Secundò, gratiarum actionem; Tertiò, confusionem; Quartò, petitionem; Quintò, oblationem ... esse exercendam.

Exercitium seu praxis eorum quæ dicta sunt, complectens meditandi modum & præparationem ad Communionem, variosq; affectus, & virtutum actus, quæ ante sacrum, meditationem omnem & post ista, ac subinde in illâ, animo colligendo usui esse potest.

D DEVS *qui præsentissimus & intimus hic mihi & omni creaturæ es: ecce ego adsto coram te & curiâ tuâ reus & in... à virtutibus* N N. *quas meritò à me exigis: verumtamen, ... spero & cupio, toto corde amo te: ignosce obsecro amanter do... ti quòd minùs quàm debeo, amarim, quodq; tot gratijs ac do... tuis (pro quibus tibi cum omnibus Angelis, & sanctis tuis ac ... aturis humillimè gratias ago) tot de perfectione, & virtute ...* N. *mandatis ac consilijs non responderim. Da mihi bone I*ESV *jam id facere; credo enim & scio hoc à solâ tuâ gratiâ uti ... omne donum non ab industriâ nostrâ manare: verè enim di... li: Sine me nihil potestis facere, Da igitur, & indue me hoc ... ctu & virtute* N. *ex alto, hanc enim mihi etiam ipsa ratio & ... litas, sic* N. *suadent, imò & sapientum mundi facta* N. *& di-*

Præsentia Dei.
Humiliatio sui.
Actus contritionis & amoris.
Petitio.
Diffidentia sui & confidentia in Deo.
Virtutem suadet: Ratio. Sapientes.

 cta,

DECIMÆQVINTÆ IMAGINIS ANNOTATIO.

Vis modum meditandi noſſe? intuere illum in myſterio Nativitatis.

PRæparatione præmiſſa delige tibi meditandi materiam: v g. A *Nativitatem Chriſti: hanc tamquam pictor in* B *corde quod* C *pax ſuſtinet, id eſt, tranquillum eſt ac pacificum, depinge, ſeu perpende cum omnibus circumſtantijs. Primò, itaque expende* D *quis ſcilicet naſcatur. Secundò,* E *quia ſcilicet dicatur, aut fiat, & quomodo. Tertiò,* F *ubi & quando. Quartò,* G *cur, ſeu quo fine: nempe, ut Adam, & humanum genus redimerentur. Quintò, ex ſingulis collige, & nota* H *virtutem aliquam (uti vides ex ſingulis areolis circumſtantiarum lineam ad virtutem duci, & te quaſi manu ducere) quamq; ejus habeas* I *occaſionem, conſidera; ac deteſtare* K *vitium illi contrarium. Excita ſæpè te ad* L *affectum gratitudinis (cùm ubique beneficentia Dei appareat)* M *gaudii,* N *admirationis,* O *compaſſionis: inprimis tamen ubique* P *fidem, ſpem, & charitatem exerce, & obſerva* Q *virtutem quæ in myſterio elucet ac docetur. Quòd ſi Meditationem inſtitueris de ſolâ aliquâ* R *doctrinâ ſeu documento, adverte circumſtantias prædictas, maximè quid, ſeu quam* S *virtutem doceat, quæq; ſit ejus occaſio, unaq; affectus prædictos exerce.*

CAPVT

יְהֹוָה
P
P
P
Crede
Dilige
Spera
S
R
Q
A
B
D
E
Quis?
Quid?
Quomodo?
F
G
Quando
Cur?
H
I
K

CAPVT XXXVI.

Meditatio de Nativitate Christi, quâ praxis methodi supradictæ ostenditur, & ad charitatem accendimur.

COMPOSITIO LOCI, ut in imagine.

ORATIO, ut suprà, pro charitate obtinendâ.

PVNCTVM I. Considera mysterium hoc magnum, *Fides.*
n quo Filius Dei, Sapientia æterna, & Verbum Patris
actus est infans unius diei, super terram. Ergóne cre- *2. Paral. 6.*
libile est, ut habitet Deus cum hominibus super ter-
am! si cæli cælorum non te capiunt, quanto minùs *Deus in præsepio, obstupesce.*
præsepe hoc? Mirabile certè mysterium declaratur ho-
die, innovantur naturæ jam exclamare licet, Memo- *Psalm. 110.*
iam fecit mirabilium suorum misericors & miserator
Dominus. Nihil enim ita mirabile est, atque verbum
hoc, quòd Deus manens Deus factus sit homo; & æter-
nus, & Sapientia ipsa facta sit infans unius diei super
errã. Et quorsum? ut æternùm viveres, immortalis est
actus mortalis. *Aspira*, ut sup. p. 8. *Hæccine firma*, &c. ibid.

Mirabilis facta est scientia tua ex nobis, & non po- *Psalm. 138.*
erimus ad eam, quis cognovit sensum tuum, Domine,
 quis consiliarius tuus fuit? Venite igitur, & videa- *Lucæ 2.*
nus hoc verbum, quod factum est, quod Dominus *Spes.*
stendit nobis; accedamus cum fiduciâ ad thronum *Fiducia in Deum.*
isericordiæ ejus. Quid enim nobis denegare poteris,
ulcissime JESV, qui te ipsum nobis dare dignatus es?
uid tuus Pater æternus, qui proprio filio suo non pe-
ercit, sed pro nobis omnibus tradidit illum? Ecce, ec- *Psalm. 39.*
e, ô JESV, salus mea, ego in peccatis conceptus sum, &
ircumdederunt me mala, quorum non est numerus:
erumtamen jam non timebo; quoniam tu Emmanuel
obiscum es. non potes mihi negare munera tua, qui
perire mihi dignatus es viscera misericordiæ tuæ, in
uibus nos visitasti oriens ex alto. Da mihi, Domine, *Lucæ 1.*

propter gloriam nominis tui.ut hac fiduciâ plenus serviam tibi in lætitiâ; & nulli omninò placere cupiam nisi tibi,vel displicere timeam, cùm tu unus omnia mihi sis,Deus meus; nullum amem nisi te, aut propter te, cùm sis unicum bonum meum, & dignatus fueris mei recordari in excelso solio gloriæ tuæ. Quem enim, benignissime JESV, non accendat caritas & benignitas tua, quæ jam apparet, & suo fulgore & calore nos liquefacit? exultat enim Majestas tua ut gigas ad currendam viam, & à summo cælo egressio ejus, & occursus ejus usque ad summum ejus; nec est,qui se abscondat à calore ejus. O charitas immensa,Deus meus,fac me unum tecum,sicut Pater & Filius unum sunt. Verè tristitia est magna cordi meo,quòd peccata mea, N. hactenus diviserunt inter me, & te; sed projice hæc, quæso, post tergum tuum, ut caritatem tuam & humilitatem imitari, & perfectè exprimere possim, hodie tali & tali occasione, N. Quomodo enim denegare potero operam meam proximo meo, quantumvis abjecto, dum intueor Majestatem tuam exinaniisse se, & formam servi accepisse propter nos, cùm adhuc inimici essemus? Estne jam servus major domino suo? cur, obsecro,venisti ministrare,& non ministrari? certè ut caritatem nos doceres, & sanares vulnus gravissimum, superbiam nostram.Et pigere potest,ô Domine,sequi vestigiæ tua? Quis enim novisset precium ejus in terrâ hâc opertâ mortis caligine, ubi peccatum & ignorantia inundaverant,nisi sic nos docuisses,Domine Deus meus, exemplo tuo? Eheu, postquam non uno, sed pluribus nobis caritatem commendare dignatus es, adhuc etjam sequi piget milites ducem, servos Dominum, subditos Regem, creaturas Creatorem! Imperfectum meum viderunt oculi tui, miserere mei, & exaudi me, quia in te solo confidit anima mea. Da mihi caritatem perfectam,ut nullâ personarum habitâ ratione, omnibus, maximè adversariis, benefacere studeam, propter nomen

Charitas ad quam Meditatio dirigitur.
Psalm.18.
Contritio.
Charitas Dei quanta.
Admiratio.
Reprehensio & invitatio.
Phil. 2.
Matth.20.
Interrogatio.
Pauci Christum imitantur.
Psalm.138.

nomen tuum. Obſecro te, Domine, memento, quoniam pro nobis natus & mortuus ſis, & ne deſpicias hanc deprecationem & oblationem meam. *Obſecratio.*

Offero enim me tibi, ut ſincerè te diligam, & omnem proximum ſimiliter propter te: ſi enim amicos tantùm dilexero, nónne & Ethnici hoc faciunt? Orabo igitur & oro te intimo corde per gratiam tuam pro perſequentibus me, benefaciam his qui oderunt me, ut inter filios Patris æterni connumerer, qui ſinit ſolem ſuum oriri ſuper bonos & malos, & pluit ſuper juſtos & injuſtos. Scio, non eſt hoc volentis, neque currentis; ſed tui, Deus, miſerentis: ſine te enim nihil facere poſſumus, neq; ſufficientes ſumus cogitare aliquid ex nobis tamquam ex nobis; ſed ſufficientia noſtra ex te uno eſt, etiamſi videamus caritatem hanc maximo ad vitam eſſe præſidio & ſolatio: frater enim, qui adjuvatur à fratre in via hac difficili & periculi plenâ quaſi civitas firma, & nihil triſtius, quàm cum aliquo diſſidere. Quæ enim non mala ejaculatur diſcordia? tripliciter certè animum fatigat, cogitationes ac memoriam fœdis implet imaginibus, linguam exacuit, & velut veneno inficit, juxta illud: Lingua eorum gladius acutus, & venenum aſpidum inſanabile; quibus opera prava reſpondent, fructus malitiæ. Quæ verò ſtultitia & inſipientia, vitium præ virtute eligere, ſtultitiam præ prudentiâ, puſillanimitatem præ fortitudine, injuſtitiam præ juſtitiâ, intemperantiã præ moderatione? iſtæ enim virtutes in caritate unâ concurrunt, cujus uberrimus & ſuaviſſimus eſt fructus; in memoria, in intellectu & voluntate. Sed videamus, anima mea, quæ hujus, quæ illius nobis ſeſe offerant occaſiones, ut illis utamur, has ejuremus & deteſtemur. N. Et verò quis eſt tam imprudens, qui ſuadeat alteri, quacumque occaſione ſimultatem fovere, niſi amens ac improbus ſit? nónne quod calx in muro, id caritas eſt cum proximo? corruet ille certè abſque cæmento; & ſolus ſtare non poterit in acie, quem

Matth. 5.

Diffidentia ſui & confidentia in Deo.

Rom. 9.

2. Corint. 3.

Conſidera virtutis commoda, & vitii incommoda ad finem conſequendum.

Pſalm. 65.

Occaſiones virtutis attende.

Quod alteri ſuaderes, hoc fac.

Quid in morte optares. charitas commilitoni nõ conjunxerit. Nunquam verò meliùs hoc apparet, quàm in mortis horâ. quis enim Christianus tum cum aliquo diffidere vult, cùm ad judicem ire parat, qui quâ mensurâ mensi fuerimus, remetietur nobis? *Matth. 7.*

Quid in judicio? Verè enim in judicio hæc una virtus causam obtinebit; quia charitas operit multitudinem peccatorum: & nudus apparebit, quisquis veste hâc nuptiali indutus non fuerit, projicieturque in tenebras exteriores. *1. Pet. 2.*

Quid in æternitate fecisse optares? Itaque hanc unam peto à te, Domine, unam volo charitatem, & æternùm volam; aut certè (quod absit) non voluisse me dolebo. Faciam igitur, ut occasio hujus non præterlabatur; quod in æternum me fecisse optabo, jam in tuo conspectu propono.

Credo tibi, &c. ut suprà pag. 7.

Vide exempla Sanctorum. Hoc est, quod sancti ita eam virtutem suis commendârint scriptis & exemplis: nihil aliud noverat, quàm caritatis legem prædicare discipulus ille, quem tu unicè diligebas, bone JESV; sed & Ethnici, quibus, ô sol justitiæ, ortus non fuisti, quomodo nobis concordiam, quâ res parvæ crescunt, dilaudant?

Quanta ex virtute pax. Quanta autem hinc pax animi, quanta consolatio in Spiritu sancto, quam experti sunt sancti tui, & experiũtur omnes charitatis amatores. Pax certè hæc ex virtute vera dimanans, exsuperat omnem sensum, quia in pace factus est locus tuus, dulcissime IESV. Ubi autem tu es, non potest non esse gaudium in Spiritu sancto: uti tribulatio & angustia in omnem animam operantis malum. *Philip. 4.* *Roman. 2.*

Quod nihil sit, cur vitiũ placeat. Ecquid tandem esse potest, quod me à virtute istâ divertat? an delectatio vana & fœda, haurienda ex teterrimo lacu peccati? videtur illud ob amorem proprium, infundere cordi nostro nescio quid amarulentæ voluptatis; sed simul ac infudit, effluxit, & solum remanet pœnitere, inquietudo cordis & tristitia: si delectari libet, video & scio licet mihi ex te fonte bonorum

omnium

omnium præſentiſſimo virtute duce haurire aquas in gaudio, quas qui biberit, adhuc ſitiet abſque dolore, & ſatiabitur abſque faſtidio, & lætabitur in te ſummo bono. At nihil magis vulnerat cor meum, quam illud verbum & exemplum tuum, quo hanc notam ſtatuiſti filiis tuis; in hoc enim cognoſcent omnes, quòd diſcipuli tui ſint, ſi dilectionē habuerint ad invicem: & potero quemquam averſari quantumcumque fuerit injurius mihi permittente te? Huc etenim ſpectant tot beneficia, quibus me prævenisti, ex infinitâ charitate tuâ, & quotidie prævenis; vis enim nos, amator hominũ trahere ad virtutem in funiculis charitatis. O quàm ardenter omnem virtutem, quam mihi proponit Maieſtas tua, complecti deberem, cùm tot beneficiis, velut ſagittis amoris, vulneras cor meum! Ingratitudo ſanè maxima foret petenti hoc N. tibi Domino ac Deo meo, & munifico largitori, illud denegare: avertat hoc miſericordia tua à ſervulo ſuo. Sed etiamſi, Dominus Deus meus, hæc ita ſe non haberent, nónne ſatius eſt tibi Regi regum, & Domino dominantium per virtutem ſervire, quàm acerbiſſimo hoſti noſtro per peccatum gratis venumdari, & duriſſimum ſubire jugum crudeliſſimi tyranni? id eſt peccati & dæmonis. Ah, numquam veniat mihi vel alicui in mentem ſic inſaniæ, ut de ſummo bono derelicto, & Rege ſummo, quis adhæreat ſummo malo, & capitali hoſti, illectus momentaneo fortè gaudio! O cæcitas humana! ô inſipientia noſtra! ô quàm vani filij hominum in ſtateris! Tu enim es potentiſſimus, ſapientiſſimus, fons omnium bonorum, à tua liberali manu omnia nobis bona venerunt, tu ſolus ſatias & reples cor noſtrum, ubique præſens es, & ad te me trahit virtus, invitat benignitas tua, & cogit charitas. mihi itaq; adhærere tibi bonum eſt, & ponere in Domino meo ſpē meã. Vacate & videte, mortales. quàm ſuavis ſit Dominus, quàm dignus accipere gloriam & honorem. Filii hominum uſquequo

Vide Chriſti exemplum & doctrinam.
Ioan. 13.
Quantis nos beneficiis Deus ad virtutem invitet.
Charitatis commendatio.
Vanitas hominum.
Pſalm. 72.
Pſalm. 45.
Pſalm. 4.

Psalm. 99. gravi corde? ut quid diligitis vanitatem, & quærit mendacium? ſcitote, quoniam Dominus ipſe eſt Deu ipſe fecit nos, & non ipſi nos.

Petitio. Eia Domine, hæc ſcio, ſed humillimè rogo, da quò jubes, & jube quod vis. Jubes amare, ſic & ſic concec illud mihi, & reſpice de excelſo ſolio gloriæ tuæ labc rantem & naufragum in hoc mari; ſiquidem contrari *Sap. 9.* nobis eſt ventus, & vide ô JESV, vide ut corpus quo corrumpitur, aggravet animam, & terrena habitati deprimat ſenſum cæleſtia cogitantem. Reſpice, Pat *Apoc. 1.* æterne, ad caritatem Filii tui, qui dilexit nos, & lavit peccatis noſtris in ſanguine ſuo. Audi pro nobis ſuppl cantes Sanctos tuos: clamat ſanguis & merita eoru pro nobis miſeris, ut conſequamur auxilium grat tuæ, & virtutes nobis neceſſarias exercere valeamus, il occaſione N. Suppliciter etiam te rogo, Deus meus, Eccleſiæ tuæ gemitus exaudire digneris, & omnes I *Pſalm. 20.* pro quibus orare debeo, in benedictionibus dulced nis tuæ prævenire.

Vides, quomodo in Nativitatis myſterio, Primò, f des, ſpes & charitas exerceantur: Deinde quomodo circumſtantiis, virtutis aliquod documentum elici tur; ad quod poſtmodum varii ſtimuli adhibentur, qu bus voluntas ad virtutem eandem complectenda urgeatur.

Vti potes hoc modo in omni materiâ. Idem, ut ſuprà dictum eſt, fieri poteſt, ſi quis ſente tiam aliquam pro materiâ meditationis habeat, ſeu jam aliquam creaturam conſideret, Nulla ſiquide eſt, quæ non enarrat gloriam Dei, & ad rectè vivendu documentum aliquod præbeat. ideoque mittitur à S *Prover. 6.* piente ad formicam piger, dicente. Vade ad formica ô piger, & conſidera vias ejus, & diſce ſapientiam, q cùm non habeat ducem, nec præceptorem, nec pri cipem, parat in æſtate cibum ſibi, & congregat in me quod comedat. Vſquequò piger dormies? quan conſurges è ſomno tuo? paululùm dormies, paululù

dorn

lormitabis, paululùm conferes manus ut dormias: & 'eniet tibi quasi viator egestas, & pauperies quasi vir rmatus; si verò impiger fueris, veniet ut fons messis ua, & egestas longè fugiet à te.

CAPUT XXXVII.

De modo Meditandi per Fidei, Spei & Charitatis actus.

NUNC explicatum habes modum ampliandi affectus, obeundo locos aliquos divinæ hujus Rhetoicæ: sed & diversos meditandi modos expositos vidi;i, atque insinuari inter eos aliquem, quo Fides, Spes, c Charitas in primis exercentur, tanquam virtutes, uæ meritò, utpote Theologales, principem locum ob.nent. Quia tamen ille modus præ cæteris excellenam aliquam habet, & simul non tam obvius est; non biter, sed cum cura explicandus videtur. faxit divina onitas, à quo omne bonum ac donum est, ut sit ad no-inis ejus gloriam, & animarum salutem.

Principiò igitur, ut suprà monui, quidquid divinâ otentiâ creatum est, si diligenter inspiciamus, nobis ber vitæ esse potest: cæli enim enarrant gloriam Dei, : omnis creatura clamat hæc tria, Accipe, redde, cave; ccipe me à Deo donum, redde ei gratias, cave abuti d contumeliam largitoris, & ad interitum, quod con-essum tibi est ad vitam. Ex omni enim creaturâ docu-ientum vitæ elicere possumus, & hoc ipsum quasi à Deo nobis non dictum tantùm, sed scriptum chara-teribus creaturarum considerare. Rursum quidquid apientia æterna nobis dignata fuit revelare, hoc u-um spectat, ut intelligamus voluntatem ejus & con-lia illius, ut nos oves Christi ejus pientissimâ miseri-ordiâ vitam habeamus, & abundantiùs habeamus, ut ›se dignatus est ore suo aperire, quo eructavit abscon-ita à constitutione mundi: Omnis enim Scriptura di-vinitus

Omnis creatura est homini liber vitæ.

Omnis Scriptura nos decet.

2.*Tim*.3. vinitus inſpirata utilis eſt ad docendum, ad arguendum, ad corripiendum, ad erudiendum in juſtitia, ut perfectus ſit homo Dei ad omne opus bonum inſtructus. Quidquid item à veritate profectum, ad nos per Philoſophos, aut ullos mundi ſapientes pervenit, multò magìs per ſacros Scriptores ab eo provenit, ut viam ad ſe oſtenderet, & veritatem, per quam ad vitam pervenire liceret. Ipſe enim eſt ſolus via, & veritas & vita.

Ioan.14. *Quicquid verum eſt à Deo eſt.* Denique quidquid ab ullo rectè dictum, factum, ad inſtructionem noſtram, ab eo factum ac dictum eſſe ſciamus. De ſacris Litteris ſic S.Paulus: Quæcumque ſcripta ſunt, ad noſtram doctrinam ſcripta ſunt. Sed quid prodeſt ſcripta eſſe, ſi meliora videntes & ſaniora, ea amplecti nequeamus! Certè nihil: immò plurimùm obeſſe ſciret voluntatem Domini, atque eam explere non poſſe; viam oſtendi, & nos prohiberi ab eâ. Ideò addit Apoſtolus: Ut per patientiam & conſolationem Scripturarum ſpem habeamus. Cujus verò rei? primò conſequendi gratiam, ut faciamus ea quæ ad noſtram doctrinam ſcripta ſunt; deinde gloriam, ſi ſimus in charitate radicati & fundati, ſempiternam.

Rom.15.

Ibidem.

Praxis. Itaque cùm inſtitueris meditationem de aliquo myſterio, conſiderationem alicujus creaturæ, aut ſententiam aliquam expenderis, ac documentum vitæ elicueris; primò fidem ejus doctrinæ excita, velut ſi à Deo (quod maximè in ſacris valet) illa tibi in illo myſterio vel Scriptura ſacra, aut etiã profana proponatur. Quidquid enim ad veritatẽ pertinet, etiamſi apud Philoſophos inveniatur, illius eſt, & propter nos ab illo profectum. Idem eſt ſi ab aſpectu creaturæ alicujus erudiaris ad ſalutem. Quidquid enim in illis eſt, & ab eis, ſive ad vitam hanc, ſive ſalutem promanat, ſive ab Angelo, ſive ab homine, ſive creaturâ irrationali; à Deo opt. max. eſſe certum eſt, velut omnium bonorum fonte: non enim minùs à Deo eſt, etſi familiarius, quòd loquitur (ut ſic dicam) formica pigro, quò eum ſapientiam doceat.

eat, quàm, quod rarius est, si asina Baalamum corpiat & moneat.

Fide exercenda. *Matth. 23. Luc. 14.*

Crede igitur Deo, quia veritas est, crede veritati sic bi propositæ, & virtutem juxta eam statue tibi esse nplectendam. v. g. in hâc sententiâ, *Omnis qui se exaltat, umiliabitur*; crede verè sic se habere quia Veritas dicit, uæ fallere non potest, nec falli: ea enim est ratio creendi. Secundò, neque tantùm crede Deo, id est Veriti dicenti, sed, ut fit in fide tum humana, tum divina, tionem expende quare tibi credibile illud sit, & quiem valdè. testimonia enim Domini credibilia facta nt nimis: id est, vide quare homines alicui credant. lia certè causa est ex parte eorum qui credunt, quia nari, cæci, imprudentes. Alia ex parte asserentis, ob us auctoritatem, sinceritatem & fidelitatem. Alia ex rte rei ipsius: sicut enim parum credibile aliquid apret, quia vel impossibile, & sic divinæ repugnare pontiæ, vel certè sapientiæ ac prudentiæ aut bonitati vitur: ita cùm quid ratione possibile prudenter judicar, credibile apparet. Id autem in præsenti materia va plurimùm. Res enim quæ præcipitur aut suadetur, à eo potentissimo ac sapientissimo suadetur, qui cùm t præceptum, tribuit etiam quo compleatur.

Credibilitas est consideranda. *Psalm. 92.*

Affectus pius excitandus.

Tertiò, exerce pium affectum credulitatis, quo firter à fide propositis adhærescimus. Quomodo, incis, hoc faciam? Respondeo, attende quæ sint quæ minem à fide avertunt, eaque detestare. Primum, scit est suasio & doctrina alterius, dæmonis aut homi. Secundum, illecebra & invitatio creaturæ, quâ ho abstractus & illectus naufragat à fide, quemadmon de cupiditate loquitur Apostolus. Tertium, tornta & adversa. Statue igitur, etiamsi totus mundus, ò, ut Apostolus loquitur, etiamsi Angelus de cælo ntrarium rebus scilicet de fide certis doceret, anathe illi dicere, quanto magìs homini & mundo univer quidquid blandiatur, quidquid terreat, idque

Galat. 1. *Detestatio eorum quæ fidem enervant.*

sen-

ſeu bonorum, ſeu famæ, ſeu vitæ amiſſio proponatur, crede, & ſta exemplo Martyrum fortiter, ſive moleſtiâ, ſive blanditiis, ſive malis tolerandis, ſive bonis amittendis impellaris. Quartò, cùm ſic te exercueris in uno fidei puncto, extende te ad alia argumenta: ferè enim eadem ſunt, quæ omnia teſtimonia Domini credibilia nobis faciunt. Percurrere itaque præcipua myſteria fidei, ejuſque articulos potes: ac tandem in fine vel poſt meditationem. Quintò, cogita ſeriò hoc tecum. Si verè crederem, & fidem vivam haberem, cùm ſine operibus mortua ſit, quæ opera facerem hujus vel illius virtutis N. de quâ meditatio inſtituitur, hac & illâ occaſione, quam toties habui & habeo etiam hodiernâ die.

Exploratio vivæ fidei.

Exercitium ſpei.

POST Fidem exercitam Spem excitato. Quæris quomodo id facies? Reſpondeo, cùm videas illud tibi à Deo verè eſſe mandatum, vel ſuaſum, ab infinitâ, inquam, bonitate (non enim docet, ut perdat; non invitat, ut ejiciat; non mandat adeò ſeverè, quod præſtari nequeat) ſpera certò gratiam, quæ requiritur ad illud implendum, ſimiliter & gloriam, atque id quod promittitur obſequenti mandatis ac conſiliis Domini (quemadmodum in octo beatitudinibus & alibi fieri vides) certò te conſecuturum, idque quia Deus verax eſt in promiſſis, apud quem non eſt tranſmutatio, nec viciſſitudinis obumbratio. Nota verò duo ſperari, vires ſeu gratiam ad laborandum in vinea, ad currendum in ſtadio, & mercedem ipſam ſeu bravîum. Et vide Primò, quomodo ex parte tuâ res ſperabilis ſit quamque deſperationis (ab humanis ſumpto exemplo) & ſpei cauſam habeas; Secundò, ex parte rei quæ ſperatur; Tertiò, ex parte Dei à quo ſperatur. Ex parte tua deſperare potes, quia debilis ad ardua, ad laborandum in vinea, currendum in ſtadio. Secundò, quia indigni

Deus non mandat, & vires negat.

Iacob. 1.

Quæ ſperanda & quomodo ſpes augeatur.

dignus es, cui ille à quo ſperas ſua conferat dona & munera, quia injurius illi fuiſti, & beneficiis es ingratus. Sperare autem ſolent homines ſi digni, ſi grati ſint, ſi beneficiis obſtrinxerint eum, à quo ſperant. id etiam accommoda tibi, quia dignos nos miſericordiâ ſuâ fecit Dominus, in partem ſortis Sanctorum, gratos ſibi, & à nobis accipere ſe, v.g. eleëmoſynas, fateri dignatur.

Secundò, homines ſpem augent ex parte ejus à quo ſperatur. Primò, quia promiſit, & ſe obligavit. Secundò, quia majora dedit tibi, & aliis multis tui ſimilibus, & quidem ex bonitate ſuâ, quodque ultrà hæc per ſe præſtare ſolitus ſit, ac cùm voluerit poſſit. Tertiò, quia promiſſor cogi poteſt. Nónne verò & Dominus promiſit, & majora dedit, &, ut ſic loquar, cogitur ac vulneratur in uno oculorum ſponſæ, fortiſque etiam eſt in eum dilectio? Nónne dixit Moyſi, Sine me? nónne Abrahamo, Num celare potero Abraham quæ geſturus ſum? *Geneſ. 18.*

Tertiò, deſperant homines ex parte rei, ſi ardua & difficilis; at verò ſperant ſe facturos & conſecuturos rem facilem: atqui mandata & conſilia Dei difficilia non ſunt: jugum enim ejus ſuave, & onus leve. Atque hactenus de ſpei augmento atque exercitio, ex eo quòd res triplici nomine ſperari poſſit.

Quartò, poſt hæc affectum ſpei augere volens, cogita quæ hominem de ſpe dejicere ſoleant. Primò, ſuaſio alterius, ſeu diaboli, ſeu hominis. Secundò, blanditiæ ut aliud ſperetur. Tu igitur, etiam ſi omnes contrarium tibi dicerent, ſi blandirentur ut averterent à Domino, & ſi omnes adverſarentur, & Dominus te caſtigaret, dicito, Etiamſi occiderit me, in eum ſperabo. *Quid de ſpe homines dejiciat.*

Quintò, neque ſpera tantùm hoc de quo in materiâ præſenti, v.g. humilitate, agitur, ſed extende ſpem ad ea omnia quæ neceſſaria ad ſalutem.

Sextò, cogita, ſi verè ſperares, quid & quomodo ageres: qui non ſperat non ſeminat, non laborat, non *Exploratio vivæ ſpei.*

pugnat;

pugnat; ut in rebus humanis manifeſtum eſt. E contrà-riò qui ſperat arat, pugnat, ſudat, currit, ut rapiat bravîum: quæ in virtutis ac pietatis materiâ, de quâ agimus, rem non incommodè, vt cuivis patet, proponunt.

Exercitium Charitatis.

Caritatis præceptum. PRo charitate excitandâ & inflammanda, conſidera illud præceptum aut conſilium tibi datum, vel per creaturam ſuggeſtum, ex infinitâ charitate Dei, idque ob ſummum bonum ac felicitatem tuam; atque accipe velut à duce viam oſtenſam, à magiſtro veritatem, à domino vitam, à medico medicinam, à Rege ac agonothetâ coronam, idque bono tui ſolius & commodo. Quantum igitur impellere debet te amor illius, qui nihil fecit eorum quæ fecit, nihil cupit eorum quæ mandat, nihil loquitur, nihil ſuggerit per omnem creaturam niſi pro te, & ex amore tui, præceptor tuus, & *Pſalm.118.* paſtor, dux in viâ, Rex & Creator tuus? ſunt enim mãdata eius ſuper mel dulciora, lucerna pedibus noſtris, *Spontaneo amore nos Deus diligit.* diligenda ſuper aurum & topazium. Tu verò ſpontaneo amore dilecta à Deo anima, cave alio eum redamare, mercenaria eſſe, tuum commodum ac gloriam ſpectare; ſed unam illius intuere, & ama voluntatem, *Amoris origo.* gloriam & honorem. Secundò, conſidera quare amare homines ſoliti ſint. Primò, quia ſe amari putant. O quãtum dilexit nos Pater, qui proprio filio non pepercit, ſed pro omnibus tradidit illum! quantum Filius, qui oblatus eſt, quia ipſe voluit. & poſuit animam ſuã pro nobis ovibus ſuis! quantum Spiritus Sanctus, qui venit ad nos in igne amoris, & poſtulat pro nobis gemitibus inenarrabilibus, id eſt, poſtulare facit præ deſiderio ſalutis noſtræ!

Secundò, dixi ſuprà, fidem & ſpem augeri, eò quòd res credibilis & ſperabilis ſit: ita caritas & amor Dei ac *Quàm amabilis Deus.* voluntatis ejus, quia ipſe amabilis eſt. Amabilis verò ille eſt tum propter ſe, & ſummè perfectus & bonus,

tum propter beneficia præstita, tum ea quæ præparavit diligentibus se.

Tertiò, vide quæ ab amore avertere possent, blandiendo, terrendo, suadendo: & attende quàm fortiter amare debeas. fortis enim est ut mors dilectio, & dura sicut infernus æmulatio, lampades ejus, lampades ignis atque flammarum, aquæ multæ non potuerunt extinguere charitatem. Etiamsi igitur omnia bona mundi te allicerent, mala te vallarent ac turbarent, omnes etiam Angelici spiritus aliud suaderent; ama Deum, quia solus bonus est, & dignus accipere amorem, gloriam & honorem.

Cant. 8.

Detestanda quæ amori repugnant.

Quartò, observa autem ut ames eum singulari amore, quia singulariter complexus est & complectitur. Quidquid enim à Deo gestum, factum, dictum aut permissum, tamquam pro te solo dictum, factumque & permissum amore tui solius existima: tanto enim fertur erga singulos, quanto erga omnes Deus, id est infinito, ineffabili & incomprehensibili amore.

Attende omnia à Deo propter te esse facta.

Quintò, cogita, si verè amares Deum, qualiter cogitares, loquerere & ageres: numquam enim amor Dei est otiosus: operatur enim magna, si est; si autem operari renuit, amor non est.

Experimentum charitatis.

Greg. hom. 3. in Euang.

Vis hæc compendio?

CVm in sententiâ aliquâ, aut creaturâ, aut mysterio, doctrina, vel pia instructio, aut virtus amplectenda proponitur; cogita ac crede, Primò, à Deo tibi proponi, & verissimum esse propositum; & Secundò, simul etiam maximè credibilem esse veritatem illam; ideoque Tertiò, adhæreas illi toto affectu, ita ut cum Apostolo dicere possis, Quis ergo nos separabit à charitate, humilitate, patientiâ, modestia Christi, &c. tribulatio, an angustia, an fames, &c.

Fides.

Rom. 8.

Deinde spera auxilium à Deo, quia ipse præcipit bonitas ac potentia infinita, & daturum se gratiam promisit.

Spes. mifit. Secundò, attende quæ fiduciam & ſpem augere debeant, & rem aliquam in humanis ſperabilem faciant. Tertiò, amplectere eam perinde ac Sancti, de quibus Apoſtolus: Lapidati ſunt, ſecti ſunt, in occiſione gladii mortui ſunt, propter ſpem utique & fiduciã.

Hebr. 11.

Charitas. Tertiò, charitatem excita, eò quòd præcipit ad utilitatem tuam, non ſuam: ergo ex amore ſequere Dominum, cùm ex æterno & ſpontaneo id tibi ſuadeat, vel præcipiat. Secundò, conſidera quantoperè tibi ille amabilis ſit, & mandata illius. Tertio, amplectere eum, omnia propter illum abnegando, & ama toto corde, totâ animâ, totâ mente, totis viribus tuis.

Quæſtio triplex continens modum meditandi. Hæc verò quæſtionibus tribus exercere potes circa quamvis materiam: quarum Prima, quàm verum hoc & credibile eſt quod proponitur? Secunda, quàm certa obtinendi ſpes, & res per ſe ſperabilis? Tertia, quanto mihi à Deo mandata, quanto verò à me implenda eſt amore ac charitate?

Poſt hæc attende, ſi verè crederes, ſperares, amares, quales eſſent cogitationes, verba ac opera tua.

Hoc igitur modo uti poteris in omni Meditatione, ſive ea fuerit de myſterio aliquo, ſive de creaturâ aliquâ, ſive ſententia. Myſteria paſſim nota ſunt, creaturæ ubique obviæ, ideò ſufficiet præcipuas aliquas ſententias hîc proponere. Habes præterea toto libro Jaculatorias, quas hac ratione poteris expendere.

Sententiæ in quibus exerceri hic modus utiliter poterit, quæ tribus viis, reſpondent.

Gen. 1. Pro viâ Purgativâ. Finis hominis.

Creavit Deus hominem ad imaginem & ſimilitudinem ſuam, ut ei ſerviat, & ſerviendo eidem ſalvus fiat. Credis hoc & ſperas, & non amas?

Lucæ 12. Mortis meditatio.

Et vos eſtote parati, quia qua horâ non putatis filius hominis veniet: Credis hæc, &c.

Matth. 15. Æternitas.

Ibunt mali in ſupplicium æternum: Iuſti autem in vitam æternam.

Iuſt

Iusti in æternum vivent, Anima autem quæ peccaverit, ipsa morietur. Ezech. 18. Peccatum.

Maledictus homo, qui facit opus Dei fraudulenter: Anima autem laborantis impinguabitur. Credis hoc & speras, & non amas? Jerem. 48. Acedia. Proverb. 11.

Dicunt impii, quid nobis profuit superbia, aut divitiarum iactantia quid contulit nobis? transierunt omnia illa tanquam umbra, & tanquam navis, &c. Sap 5. Mundi vanitas.

Quid prodest homini si universum mundum lucretur, animæ verò suæ detrimentum patiatur? Credis hæc verè, & speras? Matth. 16. Mundi vanitas.

Omnis qui se exaltat humiliabitur, & qui se humiliat, exaltabitur. Credis hoc & speras, & non amas? Lucæ 14. Pro viâ illuminativâ.

Avaritia est idolorum servitus: ergo.

Quærite primum regnum Dei & justitiam ejus, & hæc omnia adjicientur vobis. Credis hoc, & speras, & non amas? Humilitas. Galat. 5.

Amen, Amen dico vobis, si quid petieritis Patrem in nomine meo, dabit vobis. Credis hoc, & speras, & non amas? Matth. 6. Spes. Ioan. 16.

Fidelis Deus, qui non patietur vos tentari supra id quod potestis. Credis hæc verè & non speras? 1. Cor. 10. Fiducia in tentatione.

Qui vos audit, me audit, qui vos spernit, me spernit. Credis hoc, &c. Lucæ 10. Obediẽtia.

Patientia vobis necessaria est, ut voluntatem Dei facientes reportetis promissionem. Credis hæc verè, & speras? Hebr. 10. Patientia.

Vnusquisque in quâ vocatione vocatus est, in eâ permaneat. 1. Cor. 7. Perseverantia.

Qui non nubunt, neque nubuntur, erunt sicut Angeli Dei. qui potest capere capiat. Credis hoc, & speras, & non amas? Matth. 22. Matth. 19. Castitas.

Quod uni ex minimis meis fecistis, mihi fecistis. Matth. 25. Liberalitas

Beati pauperes spiritu, quoniam ipsorum est regnum cælorum. Matth. 5. Paupertas.

Hoc est præceptum meum ut diligatis invicem, sicut dilexi vos. Joan. 15. id est, ut explicat idem, *Et nos debemus pro fratribus animas ponere.* Pro viâ unitiuâ. Charitas. 1. Ioan. 3.

Qui converti fecerit peccatorem ab errore viæ suæ, liberabit animam ejus à morte, & operuit multitudinem peccatorum. Iacob. 5.

Omne quodcumque facitis ad gloriam Domini nostri JESV *Christi facite.* 1. Cor. 10.

Meditatio de verbis illis :

Omnis qui se exaltat, humiliabitur; & omni qui se humiliat, exaltabitur : *per exercitium Fidei, Spei, & Charitatis.*

CONSIDERA *verba singula,* Omnis, *quod exemplo etiam Angelorum probatur. O judicia Dei ! ô quanta abyssus!* qui se, *non quem alius,* exaltat, *in cogitatione, verbo, vel opere, in bonis naturæ, fortunæ, gratiæ,* humiliabitur, *à Deo scilicet, hominibus, dæmonibus.* *Exaltavit se desertor Angelus & apostata, exaltavit se Adã, Nabuchodonosor; & quomodo humiliati sunt à te, qui in altis habitas & humilia respicis in cælo & in terrâ.* Quàm vera hæc Deus meus! quam par est me credere tibi, & obedire mandatis & doctrinæ tuæ? omnia enim

Psalm. 118. mandata tua veritas. Tu, inquam, es æterna veritas, sapientia & bonitas infinita, qui fallere non potes, nec

Deus fallere non potest. falli; ego verò cæcus in viâ, quomodo nõ te sequar ducem meum quocumque ieris? ego ovis errabunda, pastorem in hac vastâ solitudine? ego puer ignorans egressum & introitum meum, non audiam te, ô Sapientia æterna? Ecce in tenebris existo, & tu lux mea, tu stella naufraganti; quomodo te non sequar? ex scuto fidei dextram armabo seu dextrum oculum, fidem, inquam,

1. Reg. 11. servabo, ut adversariis resistere queam, quem Israëlitis

Psalm. 92. Naas eruere volebat? Credo igitur & confiteor tibi super

Ratio quæ rebus fidei ancillatur, resq; credibiles facit. judicia justitiæ tuæ: cur enim non credam tibi nónne testimonia tua credibilia facta sunt nimis? Imò quotidiana veritatem hanc adstruit experientia, illam creaturæ nos docent propè omnes, Domine mi, judicia

Psalm. 92. tua vere esse, & justificata in semetipsa: æquum enim

Psalm. 18. est, ut qui se opponit factori suo quacunque ratione

Amplexus fidei cum detestatione contrarii. superbit, humilietur. Amplector ergo istum quem scio esse fidelem sermonem tuum, & omni acceptione dignum, & quamvis adversarius contrarias ingerat animo cogitationes, N. & conetur ex bonis tuis elicere vanitatem gravissimum malum, ut me malum faciat, q

ı erga me bonus es; superbum, quia erga me clemens, & humillimè ad me te dimittis; avarum, quia liberalissimus es erga me; & invidentem gloriæ tuæ, eamque affectantem quo magìs eam mihi vis communicare: etiamsi omnia mundi bona atque honores N. habere possem, detestor & abominor omnia ut laqueum, uti verè sunt, ut lapidem offensionis, ut præcipitium, ut ruinam sempiternam. Imò etiamsi cogerer, ut sic loquar, tormentis, adversis premerer, nisi me erigerem contra mandata aut consilia tua, tamē parerem, & crederem tibi potiùs, & talis esse vellem, qualē me optas, & per gratiam tuam eligerem abjectus esse in domo Dei mei magìs quàm habitare in tabernaculis peccatorum. *Credo tibi*, &c. ut suprà pag. 7.

Neque tantùm in eo tibi credo, ô æterna Veritas sed omnibus quæ per Ecclesiam mihi proponis, sive scripta sint, sive non sint, N. omnia enim credibilia facta sunt mihi, quia tu dixisti, ô æterna Veritas: atque insuper confirmant tot Sanctorum exempla, tot Patrum scripta, tot Philosophorum dicta, qui cùm per visibilia invisibilia tua cognovissent, non sicut Deum glorificaverunt, datique sunt in reprobum sensum, & ad nostram utilitatem vixerunt, si tibi vivamus & moriamur: vivamus inquam, & ex operibus ostendamus fidem nostram. Si enim verè crederem, si in me fides hujus verbi tui verè operaretur, fieret velut granum sinapis in arborem magnam: qui enim credit in te, opera quæ tu fecisti, Deus meus, & ipse faciet, atque imitabitur factorem suum. *Et verò si humilis forem, quàm verè me vilem æstimarem, quàm vilis haberi vellem, & non humilis reputari? loquerer humiliter, modestè, deferrem omnibus, omnes mihi præponerem, nemini arroganter repugnarem; appareret in voce, gestu, oculis humilitas, non fastus, non arrogantia, non proprium judicium, pestis animæ meæ! sed discipulus tuus factus, mitis essem, & humilis corde, & invenirem requiem animæ meæ & gratiam in oculis tuis, ad quod toto corde*

Percurrere hic uti's articulos fidei licet.

Viva fides efficax.

Quid humilis experiatur.

 suspiro,

suspiro. Haccine vera, ut sup. pag. 7.

Exercitium spei. Video quidem & credo esse vera, quæ suggerit Majestas tua; sed quæ virtus mea, ut illam virtutem consequar in valle miseriæ, quam perdidit ille & ille, & quam *Actus spei.* tot ac tantis viris in Religionis arce constitutis eripuit adversarius, deturbans eos in profundum? Verumtamen cùm tu, Domine, mandaveris eam mihi, certus sum, quia gratiam dabis, ut impleam mandata tua. An *Matth.11.* enim, Pater benignissime, tyrannus es, qui mandes filiis quæ præstare nequeant, & invites omnes qui laborant *Matth.7.* & onerati sunt, & promittas quòd reficies eos, & non facies? Promisisti dicens, Petite & accipietis; quærite, *Psalm. 22.* & invenietis: cur ergo non sperem? quid non sperem? quomodo & ubi non sperem? si ambulavero in medio umbræ mortis, non timebit cor meum. Ecce ego hìc laboro quidem, & oneror superbiâ meâ, deprimit me illa, demergeretque in infernum, nisi tu supponeres ma- *Psalm.30.* num tuam: in te enim speravi, non confundar in æternum. Da ergo quod jubes, & jube quod vis. Tu mandasti mandata tua custodiri nimis sub pœnâ mortis æternæ, numquid ergo gratiam tuam mihi negabis, quâ *Psalm. 4.* *Ephes. 6.* obediam tibi? Tu Domine qui sic singulariter in spe constituisti me? Dabis ergo spero mihi armaturã tuam ut possim resistere in die malo, stare succinctus lumbos in veritate, indutus loricam justitiæ, in omnibus sumere scutum fidei, & galeam spem salutis. Ego quidem non sum dignus, qui operibus meis & injurius & blas- *Rom.5.* phemus fui; sed ubi abundavit delictum, per misericordiam tuam solet abundare & gratia. Fateor, equidem nihil dignum feci oculis tuis, sed per gratiam tuam infinitam video me velle servire tibi, & quærere te in *Ratio spem adjuvat.* toto corde meo: super hoc confiteantur tibi omnia opera tua, & sancti tui benedicant tibi.

Sed unde tanta fiducia misero mihi, qui nescio infelix homo, amore an odio dignus sim? Charitas tua, Christe JESV, urget me, ut credam tibi & sperem in

in tuâ benignitate. Cur ita? nempe quia postulanda promisisti, quia majora non petenti dedisti; imò dedisti te mihi, animam tuam in mortem propter me, & corpus & sanguinem tuum in cibum & solatium animæ meæ. Scio etiam quia multis es largitus eam virtutem N. At digniores quidem me longè erant, sed nónne per te erant? & tu potens es de lapidibus suscitare filios Abrahæ, & ex me facere filium tuum. Scio etenim, quia statui gratiâ tuâ nunquam legem tuam, consiliũ tuum, nunquam te dimittere, sed amplexu intimo cordis mei te stringere, donec benedixeris mihi, qui verbo uno creasti omnia, & potes nutu uno sanare omnia mala mea, qui sanguine tuo me redimisti, & regnum tuum promisisti. *Eccl.9.*

Et verò humilem esse certè gratiâ tuâ difficile non est: nónne facilius descendere, quàm ascendere? nónne facilius esse quod es, quàm esse quod non es? habere, & in te videri quod habes, quàm sperare & ostendere quæ non habes? Certò igitur per gratiam tuam spero, quòd hanc gratiam inveniã in oculis tuis: & licet moram feceris, expectans expectabo te Domine, quia veniens venies, & non tardabis. Esto, aliud mihi hostis insusurret, aliud labor longus; sperabo tamen, & licèt occideris me, in te sperabo. *Humilitas facilis.* *Hebr.10.*

Neque hanc tantùm gratiam, sed quidquid mihi ad salutem necesse est, petam & accipiam, quæram & inveniam; pulsabo fores misericordiæ tuæ, & aperientur: aperiesque manus tuas liberalissimas, in quibus descripsisti me, & implebis me benedictione, ut benedicam & laudem nomen tuum in sæculum sæculi, quod est summa desideriorum meorum. *Dilatatio spei.*

Nunc igitur, anima mea, si verè speramus per virtutem N. ascendere, & similes esse Deo nostro, scito nobis ista N. quærenda esse; aliis; illa N. deferenda: humiliari nos hic oportet, ut exaltemur in tempore opportuno, in die visitationis: quando veniet illa, quando veniet, ut assumas nos ad teipsum, & videa- *Propositum firmum.* *Aspiratio ad Deum & resignatio.*

mus te? At nō videbit te homo, & vivet: ô utinam moriar, ut te videam ô vita mea! quid enim hîc moror, aut quid me moratur? Quòd si aliud placet tibi, placet & mihi: velle enim meum dicavi tibi, & omnem amorem meum, ut nihil cupiam, nullam virtutem aut donum, nisi ut placeam tibi; cùm nihil à te factum sit aut mandatum, nisi ut tu unus mihi placeres, & omnia displicerent aliena à te.

Mandas ergo mihi virtutem hanc N. & suades, ejus perfectionem, quæ in eâ sita est. Et quorsum? certè video, bonum meum quæris, quia bonorum meorum non eges, idque ut me exaltes ex charitate tuà immensâ. O Deus meus, ô amator hominum benignissime; quàm purè nos diligis, quàm gratuito amore! Ecce si quid mandas, præcipis, si quid facis, creas, id propter me; & ego mercenarius ero, & non potiùs ex amore parebo tibi, ut placeam tibi? ut deliciari possis in animâ meâ? ut exultare in seruulo tuo, & gloriari in eo quòd non sit infidelis tibi, quia tu dignatus es facere misericordiam tuam cum illo? si jubes ex amore, quid quæris aliud quàm amorem? Amari à me vis. Quid ergo est amare? benè tibi velle, de bonis tuis gaudere, de malis quæ tua reputas dolere, tibi libenter adesse, de te cogitare, & tecum ac de te loqui, propter te operari. Hoccine est amare? & amarum mihi erit amare te, dulcedo summa, suavitas infinita, bonitas immensa, misericordia mea, refugium meum, ac liberator meus?

Quid sit amare Deū.

Possumus malè velle tibi, qui non vis nisi bona tua communicare mihi? non gaudebo super bonis, ac gloriâ tuâ, cùm omnia tecum mihi donaris? mala tua non sentiam, cùm qui tangit me, tangat pupillam oculi tui? tibi non adero libenter, cujus sunt deliciæ esse mecum; mecum, qui sum vermis, & non homo, cinis & pulvis? Tu perpetuò de me cogitas, ut juves, ut provideas, ut dirigas, ut foveas, ut nutrias; & quomodo oblivisci potero tui? Venisti à summo cælorum, ut eructares abs-

Zach 2.
Proverb. 8.
Matth. 13.

condita

condita nobis à constitutione mundi, &, quæ est dignatio tua, amantissime JESV! nos dixisti amicos, & *Ioan.15.* omnia quæ accepisti à Patre tuo, nota fecisti nobis: & fieri poterit, ut non loquar de te? Adhæreat lingua mea *Psalm.136.* faucibus meis, si non meminero tui, si non meminero tui omnibus diebus vitæ meæ. Ah, non meminissem *Beneficium* tui, qui è millibus quos oblivioni dedisti, & nescisti, e- *creationis.* legisti me ut essem? Erant & sunt in conspectu tuo, quotquot esse possunt homines, in abysso potentiæ tuæ; & esse nequeunt, nisi jusseris ut prodeant; ego verò cùm essem inter eos innumerabiles, præstantiores, meliores futuros, jussus sum exire in lucem hâc. Quid, quæso, invenisti in me, quòd præ cæteris ante mundi constitutionem diligeres me? quid egeram, qui non eram? quid acturum videbas, qui sprevi aliquando te, & multiplicavi peccata mea, injurias tuas, super numerum arenæ maris? Quid ergo, Domine, impulit te ut meminisses mei? amor tuus, qui me, cùm non essem, fecit; & cùm factus essem, refecit.

Natus eram, & mecum nati erant plurimi velut flo- *Iustificationis.* res agri innumerabiles; & cùm staremus simul coram te, innumeris in infidelitate relictis, pereuntibus sine baptismo, iterum jussisti ut egrederer de numero, & numerarer inter filios tuos. O dignatio! ô misericordia! *Nota diluvium pereuntium.* Ecce tu velut in diluvio verus Noë mihi fuisti, & salvasti animam meam. Stabant innumeri, stant etiamnum in littore deserti mundi hujus; & ecce aquæ peccatorum inundant omnia, etiam summos montes superant aquæ; ecce audio clamores, videre videor tendentes brachia, ut in arcam, Ecclesiam, in gratiam à te recipiantur: ego verò inter eos incurius stabam, contemnens & irridens te; & tamen, ô charitas Deus meus, me vocasti à morte ad vitam, ab interitu ad salutem, à diluvio communi in arcam. Neque hoc tantùm, sed portasti ad eam, ad caulam tuam in humeris tuis.

Quomodò te amplectar, ô amor! ô charitas! ô abys- *Psalm.32.*

Psalm. 32. ſus amoris! Beata gens, verè beata, & ter beata, cujus eſt Dominus, Deus ejus; populus, quem elegit in hæreditatem ſibi! De cælo reſpexit Dominus, vidit omnes filios hominum: de præparato habitaculo ſuo, reſpexit ſuper omnes qui habitant terram. Et ecce, erat fames in Ægypto mundi, & eſt; ego neque de pane ſollicitus ſed tibi Salvatori meo moleſtus eram, ac ſtabam inter innumeros, & ſto, qui fame pereunt; tu verò me vocaſti, & vocas, & nutris manu tuâ. quid dico, manu: paſcis corpore, potas ſanguine, & te totum mihi das; & cujus ero? Ecce, ecce, ecce ut oculi Domini ſuper metuentes eum: ut eruat à morte animas eorum, & alat eos in fame.

Applicatio ad Communionem.

Ibid.

Incendium mundi. Incendium eſt, & ardet mundus; ſto in medio reorum, quo juſto judicio ſinis concupiſcentiis ardere & conſumi; cadunt à latere tuo mille, & decem millia à dextris tuis, ad me & tabernaculum meum non appropinquavit flagellum. Quid feci ego? quid merui? nihil ſed vox ſanguinis tui, ô JESV, ô IESV, ô IESV, clamavi ad Deum Patrem, & inveni gratiam in oculis ejus, & veniſti, & ſuſtuliſti me ex mediis periculis: & cujus ero? Anima mea ſuſtinet Dominum, quoniam adjutor & protector noſter eſt; quia in eo lætabitur cor noſtrum, & in nomine ſancto ejus ſperabimus.

Psalm. 90.

Psalm. 32.

Naufragiū mundi. Naufragium erat, & eſt: &, eheu! quot fruſtra tabulam pœnitentiæ quærunt? quis eripere me potuit? qui voluit? omnes dereliquerunt me: ſed veniſti, deſcendiſti, & nataſti in ſanguine tuo, ut eriperes me. Eheu quis ſum ego, quis ſum ego? & quis tu? unde me noſti qui nihil ſum, & nihilo pejus? unde in tanto pereuntium numero me diſcernis? uno equidem amore, ac infinitâ charitate tuâ. Benedicā Dominum in omni tempore, ſemper laus ejus in ore meo. In Domino laudabitur anima mea, audiant manſueti & lætentur.

Psalm. 33.

Miſericordia dei erga peccatorem. Ecce veniſti fortis armatus, & mandaſti exercitibus tuis, ut deleant inimicos tuos: inter eos ego eram & perieram

perieram: lata erat ſententia, majorque mea erat quàm aliorum culpa; & tamen mandaſti, & audivi, Servate mihi puerum iſtum: & cui vivam? Fremunt alii, & meritò: ululant alii, invident alii, dicentes: Ut quid ille aſſumitur? quid ille præ nobis fecit? & erubeſco ad voces illas, quas mihi ſuggerit veritas & conſcientia mea. Quid facturus es? miſereberis, ſcio; imò & reſpondebis pro me: An oculus tuus nequam eſt, quia ego bonus ſum? ecce ajunt illi, Iſte conſumpſit omnem ſubſtantiam ſuam: & ego erubeſcens audio, ac vim patior, reſponde pro me, apprehende arma & ſcutum, & exurge in adjutorium mihi, effunde frameam, & conclude adverſus eos qui perſequuntur me: dic animæ meæ, Salus tua ego ſum. Dixiſti, & ecce confunduntur & reverentur quærentes animam meam. *Matth. 20.* *Pſalm. 34.*

Video innumeros in nocte ignorantiæ, in tenebris neſcire quò vadant: ambulabam ego vermis cum illis inter mille millia, & ego qui eram in tenebris & umbra mortis, vidi mihi oriri lucem magnam. Immò quid dicam? quid loquar? veniſti ipſemet, ô ſol juſtitiæ, ô ſplendor gloriæ, ô candor lucis æternæ, & illuminaſti me; & cùm ſtarem cum omni gente quæ ſub ſole eſt, revelaſti mihi aurem, & docere me voluiſti vias tuas. Quid ultrà dicam? quid loquar? ſilentium meum, & cor meum loquatur tibi. non feciſti taliter omni nationi, & judicia tua non manifeſtaſti eis. Magnificate Dominum mecum, & exaltemus nomen ejus in idipſum. Exquiſivi Dominum, & exaudivit me, & ex omnibus tribulationibus meis eripuit me. Accedite ad eum, & illuminamini, & facies veſtræ non confundentur. Iſte pauper clamavit, & Dominus exaudivit eum, & de omnibus tribulationibus ejus ſalvavit eum. Neque, ô bone JESV, laſſatus fuiſti, etiamſi projicerem ſermones tuos retorſum, & ambularem vagus, & luderem in plateis, & illuderem tibi; nihilominus elegiſti me, quem doceres vias tuas. Audire videor iterum muſſi- *Deus lucet nobis peccatoribus.* *Pſalm. 147.* *Pſalm. 33.* *Patientia Dei.*

mussitantes, & dicentes innumeros. Quare hic eligitur, & cur nos derelinquimur? nec habeo quod dicam, nisi, Misericordias Domini in æternum cantabo; misericordiæ Domini, quòd non simus consumpti.

Psalm. 88.
Thren. 3.

Credo tibi, ut sup. pag. 7.

Post hæc omnia adhuc tamen erravi, & consiliis tuis non obedivi, sed abii toties contemnens mandata tua, etsi levia: & jam videbas me cum multis ire & perire; quid faceres, Deus meus, ô bonitas infinita, quid faceres? O quoties misisti Angelos tuos, qui revocarent errantem, & clamarent suavissimè in auribus meis? Revertere, revertere, revertere Sunamitis, revertere ut intueamur te. Reversus sum itaque, vel potiùs retractus sum. Nemo enim potest venire ad te, nisi Pater tuus traxerit eum. Nónne sperare poteras, quòd oculi mei semper essent ad te, sicut tui erant ad me aperti die ac nocte, & animus meus tecum esset? & nō amarem ultrà aliquid, nec peterem, nec optarem, nisi fieri voluntatem tuam, quam scirem esse salutem, & summum bonum meum? ita meritò: sed, eheu! quoties in actione intentio inficitur creaturæ amore, & detrahitur de amore meo erga te? & tamen omnis creaturæ amor non sufficit mihi, ut dignè diligam te. Scio, & video multos traditos esse in manus dominorum crudelium, dæmonum, satellitum justitiæ tuæ: dereliquisti enim plurimos, & ceciderunt è vocatione, exciderunt gratiâ tuâ; & ego eodem de meliori jure deseri debueram: cōclusi erant omnes reti vanitatis; quo tegitur, ut vidit Antonius servus tuus, universos orbis; sed sæpissimè mandasti ut parceretur mihi, nec permisisti induci me in tentationem. Videor quasi de terrâ audire clamores, & de sub terrâ, quòd mihi peperceris, quòd me præveneris tot benedictionibus: imò, & de cælo admirantium & gratulantium voces quasi percipere. Video plurimos admirari, quasi non feceris eis, quæ incomprehensibili benignitate præstitisti mihi. O quot sunt mala mundi, &

Quot modis Deus peccatorem revocat.
Cant. 6.

Amor creaturæ noxius.

Deus à tentationibus præservat.

Gratiarum actio.

& quæ non communi jure etiam puniri deberent peccata mea! tot, inquam, morbi, tot miseriæ, tot ærumnæ: sed prohibuisti, ne accederent ad me. Quid retribuam tibi, Deus meus! quid retribuam? cui vivam? cui vivam? ô amor, ô charitas, Deus meus, unum peto humillimè: adjutor meus esto, ne derelinquas me, ne umquam despicias me: ne despicias me, magne Deus, propter amorem tuum, nec projicias me umquam à facie tuâ. In te cantatio mea semper: tu scis In te cantatio mea semper. Tamquam prodigium factus sum multis, & tu adjutor fortis. Suades emere à te aurum ignitum, id est amorem: cupio, & vehementer desidero, & rogo iterũ humillimè, ut moriar potiùs, quàm non amem, nõ vivam nisi tibi, non loquar nisi de te, non sperem nisi te, non quæram quidquam extra te. O utinam, ô utinam audias me, & admittas ad thronum gloriæ tuæ petitionem parvulam meam: ea est, ut cum nõ possim amare te, nisi per gratiam, des mihi amorem, & sufficit mihi; vestem istam nuptialem, ut sentias fragrantiam ejus, & benedicat mihi anima tua. Nec gloriam peto, nec donum ullum, nec privilegium: hæc sint & sunt amicorum tuorum: ego servus & filius ancillæ tuæ. nihil peto, nisi ut redamare possim amantem, mori possim pro te, & vivere tibi. Transfige me, & vulneret me amor tuus, ut moriar mihi, & vivam tibi. O amor! ô ignis qui semper ardes! ô charitas, ô Deus meus! Quis nos, ô anima mea, separabit à charitate Christi? tribulatio? an angustia? an fames? an nuditas? an periculum? an persecutio? an gladius? certus sum enim, quia neque mors, neque vita, neque Angeli, neque principatus, neque virtutes, neque instantia, neque futura, neque fortitudo, neque altitudo, neque profundum, neque creatura alia poterit nos separare à charitate Dei, quæ est in Christo JESV, Domino nostro. Amen. Amen.

Psalm. 70.

Amor Dei emendus.

Psalm. 115.

Actus amoris.

Rom. 8.

Exer-

Exercitium idem brevius per orationem & jaculatorias, quo in omni meditatione uti potes.

O Veritas, ô bonitas, credo tibi hîc & ubique mihi præsentissima, & hæc N. & quæcumque scripta, facta & dicta sunt ad meam esse instructionem, & certissimè profiteor coram curiâ tuâ, neque esse quòd excusem nisi credam illa & opere id ostendam per gratiam tuam. Tu potentissimus & sapientissimus & optimus, & ego non credam tibi? & hæc N. testimonia voluntatis tuæ non amplectar? Verè credibilia mihi & amabilia facta sunt nimis sive rationem N. & sapientes N. sive rerum naturam inspiciam & audiam. utinam te audissem semper ô omne bonum & nunquam te offendissem. Vtinam vitâ meâ te honorassem & ex patientiâ meâ ostendissem fidem meam. Verùm ex nunc in æternum credam, & diligam te opere & veritate N. fac de me quod tibi visum in æternum: ego gratiâ tuâ quum scivero voluntatem tuam faciam ex intimo tui amore, & quæcumque revelasti pro salute mea amplectar, & omnes voluntates tuas, ô vita mea & omne bonum meum. Amen.

Dei mandata credibilia.

Resignatio.

Jaculatoriæ pro eodem affectu.

Omnia & hæc possibilia sunt credenti. Credo igitur ô bonitas, ô veritas adjuva incredulitatem meam.

Dixisti ô veritas si non credideritis quia ego sum moriemini in peccatis. & poteris ô veritas in hoc negare mihi vivam fidem tuam?

O JESV *scio, fides sine operibus mortua est, & sine fide impossibile est placere tibi; adauge quæso mihi fidem ut placeam & vivam tibi, & amem te in æternum.*

Exercitium spei brevius.

TV scis Deus meus, tu scis quod non sumus sufficientes aliquid facere ex nobis uti nec hoc N. tanquam ex nobis. Itaque ego pulvis & cinis ad te confugio, uti per te, & patientiam & consolationem scripturarum spem habeam & in te sperans non confundar.

Humiliatio sui.

undar. Tunć enim ô bonitas sic N. me vocas, & repellere potes? sic invitas & trahis ad te, & deficere sines in viâ? In te Domine sperans scio non infirmabor in æternum, etsi inveniam in membris meis legem repugnantem legi mentis meæ, neque dignus sim gratiâ tuâ. Sed qui dedisti mihi Corpus & Sanguinem tuum in precium, & te hodie paratus es dare in pignus salutis, & qui tot beneficiis N. prævenisti me, & petere toties jußisti & dare promisisti ô bonitas, ô veritas, dabis utique mihi quod petam, ut toto corde sperem in te, & quamvis occideris me, ô spes & vita mea in te sperabo, etsi consurgerent in me castra mundi hujus & vanitatis, & reclamarent, portio mihi tamen erit, sic N. custodire legem tuam, & te sequi: quò enim ibimus à te bone Jesv, *nónne verba vitæ æternæ habes?*

Beneficia Dei & promissa spem excitant.

Jaculatoriæ.

Dixisti Domine, & ita est, sine me nihil potestis facere, quid ergo residui habeo, nisi ut oculos jam dirigam ad te, & tu, ô bonitas adjuves me?

Adjutor meus esto, ne derelinquas me, neque despicias me Deus salutaris meus. Tanquam prodigium factus sum multis, & tu adjutor fortis.

In Deo salutare meum & gloria mea, Deus auxilium meum & spes mea adjuva me, ecce enim tempus miserendi, quia venit tempus.

Exercitium Charitatis brevius.

O *Charitas Deus meus da mihi intellectum, & discam mãdata tua, sive per epistolam sive per creaturam loquaris ad cor meum, Quidquid enim ad salutem disco, tu præsentissimus mihi me ex infinito amore doces: O salus mea, & medicina animæ meæ. Et quanto, quanto id amore doces me, qui nihilum sum ante te! túne bonorum meorum eges, ut tam spontaneo amore tot me bonis & charitate tuâ prævenias? Sic enim Pater æterne dilexisti mundum ut filium tuum unigenitum dares. Sic tu benignißime* J e s v *Fili Dei, ut pro me in mortem dederis propriam animam tuam, & gravia mihi esse queant mandata &*

Deus nos docet ex amore.

Magnitudo amoris Dei.

consilia

consilia tua? Diligàm ergo hæc N. & te Deus fortitudo mea, ô quàm tibi adhærere mihi bonum est! quid ergo me separare poterit à charitate tuâ? tribulatio? an angustia? an fames? an nuditas? an periculum? an persecutio? an gladius? fortis enim ut mors dilectio tua, & aquæ multæ sp ro non poterunt extinguere charitatem, id est, ignem quem venisti mittere in terram, & vis vehementer accendi.

Rom. 8. Resignatio. Cant. 8.

Jaculatoriæ.

1. Cor. 13. *Si habuero fidem ut montes transferam, charitatem autem non habuero, nihil sum: ure igitur me amore tuo, cujus ignis est in Syon, & caminus in Ierusalem, & sufficit mihi*

Act. 16. *Dicebat Apostolus tuus, crede in Dominum* IESUM, *& salvus eris tu & domus tua, salva igitur me, & da mihi ut te diligam sicut dilexisti me.*

Joan. 3. *Sic tu Domine, dilexisti mundum, ut Filium tuum unigenitum dares, ut omnis qui credit in illum non pereat; & ego sic dilectus perire potero? & te, ô charitas, ô omne bonum non amare aut aliquid extra te?*

Exercitium quo anima se elevat in Deum in vel ante Meditationem, aut Communionem aut post eam.

Præsentia Dei. O DOMINE *Deus meus, ô bonorum Oceane in omnibus mihi præsentissime. Si enim coram te eorum quæ sunt circa me veritatem & vanitatem considero, video omnia esse coram te quasi non sint: & in iis te magis esse & operari video ô lux verá quàm ipsa: sunt enim ista opera tua quæ ex infinitâ sapientiâ, potentiâ & bonitate operatus es & sustentas ea, & in iis etiamnum pro me operaris. O utinam videam illa semper in te & ex te esse omnia! sed velut tenuissimum radium à luce tua immensâ, velut guttam, aut atomum ut sic dicam de Oceano magnitudinis tuæ.*

Cùm ergo hæc omnia ita sint quasi non sint coram te, quomodò me creatura trahit, vel eheu quomodo retrahit à te id quod non est & quidem coram te qui solus es quod es, & es mihi

Deus

Deus meus & omnia? ita credo, ita spero & te totâ animâ concupisco. omnia enim (uti & nos) quid nisi vapor ad modicũ parens coram te? tu verò solus es qui es. si quid videam, si quid audiam magis te in eo audio quàm creaturæ sonum aut vocem, præter eam quâ omnis clamat mihi, ipse fecit nos, ipse movet nos propter te, & operatur in nobis. Atque adeò tango te, & amplector suavi amplexu animæ meæ & si voluero gusto & video, quàm suavis sis omne bonum, & mihi præsens, & trahor in odorem unguentorum tuorum. Imò nihil video, aut videre volo nisi in te, sic neque audire, nisi vocem tuam, Paratum cor meum; loquere, Domine, quia audit servus tuus.

Deus in omni creatura operatur.

Certò equidem jam novi quòd velut lumen aut aër, aut nebula undique cingas me, & certissimè scio cor, corpus, & animam meam intimè penetras; & irrigabis illam ineffabili gaudio, si voluero, si apperuero cor tibi, & omnes affectus meos in te convertero, & uni adhæsero tibi. O quàm amarum mihi est te unquam dereliquisse, te offendisse & respuisse omne bonũ, aut voluisse aliud extra te! Verùm jam ex misericordiâ tuâ velut mare, magna est contritio mea, & doleo toto corde, quòd te summum bonũ Deum & Patrem offenderim & contristârim, aliud præ te æstimârim; gratiasq; tibi ago, ô fons bonorum, gratias tibi ago, & ardenter te amo, eò quòd in omnibus liceat mihi nunc videre oculis animæ meæ operantem omnia, & audire ad me clamantem ut ad te veniam, te amem, te amplectar & fruar. O quàm suaviter trahis me in odorem unguentorum mysteriorum tuorum N. in quibus possim si voluero, degustare possessionem veram omnis boni & pacem quæ exuperat omnem sensum.

Quomodo circundet nos Deus.

Contritio.

Gratiarum actio.

O amator fidelissime, & præsentissime & intime mihi, amo & amplector te intimo cordis affectu, quia scio, scio me amplecteris, sustines, & penetras, & amas me sincerè, id est, vis mihi omne bonum, vis ut eo in te jam jam fruar, in te sperem, vivam, movear & sim, & beatus sim, ô beatitudo mea. Charior video tibi mea est, ut sic loquar, quàm tua tibi vita, cùm illam pro me dederis, ut ego viverem & sanguinem ut ego biberem, & carnem ut esurirem, & labores tuos ut ego quiescerem. Quid ergo mihi est in cælo, aut à te quid velle possum super terram? si quid enim dele-

Actus amoris.

Conversio omnium affectuum in Deum.

dele-

delectabile aut videt oculus aut mens intuetur, id tu es qui delectabilis in creaturâ es, & in eâ existis ut me trahas in amorem tuum. O Deus meus qui es super omnia desiderabilis.

Creaturæ nihil sunt.

Nunc ô JESV, *spes mea venio toto corde ad te, & nihil videri opto vel audire, aut cognoscere, cùm verè delectabile nihil, imò nihil vere sit extra te, unde etiam nihil verè satiat, quietat, au replet extra te. Cur ergò illudere mihi volo quasi aliquid esset, au tibi qui es sola mea delectatio? qui ades ubique mihi, cujus vox undique sonat in auribus meis, & facies decora illuminat me, u unum te videam dulcissime* JESV, *te unum amem toto corde & anima mea, & beatus sim in te, cùm in nullo esse queam extra te Possúmne in nihilo, id est, creatura exultare? in eâ quæ non es pedem fiduciæ & amoris ponere potiùs, quàm in te, qui in æterni non deficis, & facis mirabilia magna solus, & solus, ut sic dicam operaris omnia. Tu enim mihi solus luces per astra tua, in te sol aëre meo respiro, in te sto & vivo, per te sol justitiæ video oper tua, & video verbum hoc quod factum est N. visionem magnai humanitatis tuæ videbo opera ejus, & anima mea cognoscet n mis & diliget te totis viribus suis.*

Deus omnia operatur in omnibus.

Creaturæ vanus amor.

Videbo te unum & video, ô lux vera in tenebris meis & illu minatio mea in nocte hac. si igitur nullam veram lucem video ni te, quò ibo nisi ad te quem sequar? quid me ô JESV, *divertet à te verè nihil video, quod amare possum extra te? si quidquid illi est, & nihil est, & fumus & umbra, & laqueus & muscipula, perditio, in te verò sint omnia veritas & vita, & lux & salus, omne bonum. Quis velle potest quod non est, quod non satia proinde nec tranquillat, quod seu fuerit, seu sit, sive non sit, & putetur, æquè satiet & evacuet. Quid enim ex visis, auditis, g status superest, nisi dolor, aut desiderium siticulosum hydropici, canina fames egeni quid? an optabo ut potiùs creaturæ ea amando quæ non est bene, sit illi inquam potius benè, quæ agit malè mihi sit, imò nihil sim, quàm ut tibi, à quo omnia mihi bo venerunt, benè sit, id est, ut sincerè amem te, & cupiam te solu & nihil quæram extra te; ac proinde de nullo negato vel am doleam, nihil optem mihi obtingere vel fieri, nisi juxta volun tem tuam, sed eam solam amem in omnibus.*

Ach utinam ego utinam omnia te ament, tibi serviant, non hi, non me ament, non laudent, sed te solum; in te enim can- tio mea semper & tanquam prodigium factus sum multis, quia hi verè es adjutor fortis, & omne bonum meum: ô quàm cer- s sum beatissimum me, si nihil amem extra te, in quo omnia; si hil nisi propter te, ex quo omnia; si nihil nisi te videre velim m in te omnia, & sis vera lux, & omne bonum non absens, sed æsentissimum; nihil præter te & voluntatem tuam fieri vel fa- um esse vel habere optem, cùm nihil præter te sit, imò laqueus sit, venenum & perditio quidquid tu non es. nihil præter te timeā: b umbrâ etiam alarum tuarum protegis me, & scuto circum- t me veritas tua, potentia & sapientia, neque movetur absque gutta, vel arena, vel atomus, nec moveri potest nisi per te, con- tuisti enim terminos omnium, & ordinasti omnia pro æterna pientia & bonitate tuâ, à summo cælorum usque ad terminos rum.

Creatura vana time- tur.

Quid igitur nunc formidare possum aut de quo tristari cùm tu rè tota sis salus mea: quid amare præter te, cùm in te omnia ha- am? cui placere alteri optem quàm tibi, cui displicere timeam si tibi? nónne tibi si placeo omnibus placeo? quid dico omnibus iceo, cùm nihil sint, & tu unus sufficias mihi Deus meus & om- a? an non credo te esse quem teneo, video, audio & amo? an non edo quòd nemo bonus nisi tu Deus meus? nemo mihi velit bo- m aut voluerit unquam, sed tu per eum feceris, & volueris qui lus bonus es: illi verò nec bona habeant, nec alicui velint aut lle possint nisi per te? cui igitur placere volam aut displicere ti- eam? cui timorem & amorem debeo totum nisi tibi charitas effabilis Deus meus?

Creaturæ placere va- num aut quidquam ei tribuere.

Amo igitur te quantum possum, & opto supra id quod pos- n omnes omnium creaturarum affectus & amorem transferre te, odium peccatorum & damnatorum in tui amorem, bla- emias eorum in tuas laudes commutare, arenas omnes & ttas, & atomos in ardentissimos Seraphinos, in Choros eorum cælos illis plenissimos convertere; omniumque eorum & beato- m laudes futuras in æternum jam repræsentare tibi; & quid c sunt omnia ad te? non velut momentum stateræ; non velut

Actus amo- ris.

gutta ad Oceanum & mundum universum. Nihil enim sunt omnia si tecum comparentur. neque quidquam cupere possum præter te unum, utq; te solum ament omnes, tibi serviant, de te solo cogitent, gaudeant, te timeant, & in omnibus solum laudent. Tibi ô Oceane, & abyssus bonorum, benefaciant, id est, juxta legem tuam benè velint, non mihi nisi quâ per me velle eorum redundet, & refluat in te, & nihil remaneat in me, qui non sum aut esse volo sine aut extra te, aut præter te.

Nulla nulla jam me tenet sollicitudo mei, quia scio, & humillimè gratias ago, tu sollicitus es de me, infinities meliùs quàm si ego forem. Non me jam occupat creaturæ alicujus amor, sed relinquo omnia, & odi etiam animam meam ut de diligam: neque enim demens habere volo nihilum pro omnibus bono vel super omne bonum. Nullus me jam timor angit, quia timenti te Domine nihil deest: cùm posueris me juxta te cujusvis manus pugnet contra me, vel potiùs contra te. Quia me ut pupillam oculi tui custodis, quia locas me in medio dulcissimi cordis tui, & in manibus tuis descripsisti me, & operatus es salutem meam in medio terræ cum labore & dolore, & nunc mecum es usque ad consummationem sæculi, & omni horà paratus me visitare & solari, & operari pro me pergis infinito & suavissimo cum amore. Vulnerasti illi cor meum, & effecisti faucibus meis eloquia tua dulciora supra mel & favum. Revela obsecro oculos meos, & considerabo mirabilia de lege tuâ, de vitâ tuâ, de amore tuo, qui mihi es suavissimus & plus millies gratissimus, quàm dicere sufficimus.

Applicatio ad Communionē.

DECI

E
G
H
D
A
F
יהוה
Quis?
Quid?
Quomodo?
Cur?
XII

DECIMÆSEXTÆ IMAGINIS ANNOTATIO.

Vis virtutem notatam in myſterio N. ſequi? Deo ſoli confide, diffide tibi.

ETſi virtutem in myſterio obſervatam, & A *Chriſtum ſequi decreveris; eheu! retinebit* B *mundus, & pondus corruptæ naturæ: vel etiam* C *peccati vinculis retrahêris: ſed confide in Deo, &* D *Chriſtus ſuâ te gratiâ liberabit, & viam oſtendet ad* E *virtutem. Hac abſque gratiâ homo* F *infanti ſimilis eſt, qui neque ſurgere, neque conſiſtere, nec ſe tueri, nutrire, aut hæc ab alio petere valet. Tibi itaque diffide, Deoq́; ſoli, eiuſq́; gratiæ confide cum* G *Davide, qui non in fundâ, ſed in nomine Domini Goliam ſuperavit: neque dubita ullo pacto, ne cum* H *Petro ob modicam fidem mergi incipias.*

CAPVT XXXVIII.

Meditatio de Confidentiâ in Deo, & diffidentiâ sui in omni oratione exercendâ.

Homo nihil potest sine gratiâ Dei.

COMPOSITIO LOCI, ut in imagine. PETITIO hujus virtutis.

PVNCTVM I. Conſidera hominem ita infirmum eſſe, ut quamvis videat meliora & probet, tamen ea, ſive quòd mundi amore & naturæ pondere, ſive quòd à dæmone peccati vinculis retineatur, niſi gratiâ Dei opitulante, ſequi non poſſit. Nemo enim poteſt venire ad JESVM, niſi per illum attractus fuerit. Quod ſponſa expreſſit clamans: Trahe me poſt te, curramque in odorem unguentorum tuorum: diffide ergo tibi, Deoque confide. *Hæccine vera*, ut ſup. pag. 7. Conſidera Secundò, hominem velut infantem eſſe, hoſtibus cinctum, eorumque injuriis expoſitum: ut enim ille ſe tueri nequit, neque ſi ſorduerit, mundare, aut lapſus erigere, aut jam erectus niſi alterius ope conſiſtere; ſi fames aut ſitis urgeat, nec cibum quærere, & (quod omnium miſerrimum) nullius in his opem flagitare poteſt: ita homo non eſt ſufficiens aliquid ex ſe tamquam ex ſe facere, nec dicere, JESV; niſi in Spiritu ſancto. Ecce quàm rectè monet nos Dominus: Niſi facti fueritis ſicut parvuli, non intrabitis in regnum cælorum. Solus enim qui ſe talem cognoſcit & æſtimat, ad Dominum accedit dicentem: Sinite parvulos venire ad me, talium eſt enim regnum cælorum. *Aſpira*, ut ſupr pag. 8. *Hæccine firmâ.* Tertiò, conſidera quâm ſit hujuſmodi infans reſignatus, & parùm ſollicitus, quoad victum, veſtitum & habitationem; nihil enim eorum cogitat, ſed aliis omnem ſui curam ſecurus committit: hunc imitari ſtatue, ac divinæ pietati omnia committe. Quartò, quomodo Dominus inſtar ſuaviſſimæ matris omnibus his infantilibus incommodis amantiſſimè ſuccurrat, ut meritò per Iſaiam

Ioan. 6. — *Cant. 1.* — *Homo velut infans. Vide P. Puente medit. 50. parte 6.* — *1. Cor. 12.* — *Matth. 18.* — *Luca 18.* — *Committere se & reſignare Deo quiſque debet.*

Iſaiam dicat: Quomodo ſi cui mater blandiatur, ita ego conſolabor vos, & ad ubera portabimini, & ſuper genua blandientur vobis, Ecce ego declinabo in vos fluvium pacis, & quaſi torrentem inundantem gloriam; &, Numquid poteſt mulier oblivìſci infantem ſuum, ut non miſereatur filio uteri ſui? & ſi illa oblita fuerit, ego tamen non obliviſcar tui: ecce in manibus meis deſcripſi te. *Credo tibi*, ut ſu. p. 7. *Iſaia 66.* *Deus inſtar matris.*

PVNCTVM II. Conſidera animo quieto omnia quæ hîc vides in univerſo, & à Deo habere quòd ſint, quòd conſerventur, & operentur, ex ipſo & per ipſum & in ipſo nos vivere, moveri & eſſe, ut Apoſtolus loquitur: in quo ergo potes confidere & quid tibi tribuere? Secundò attende, fide certiſſimum eſſe, nos nihil abſque Deo ejuſque gratia ſingulari poſſe ad ſalutem operari, juxta illud: Sine me nihil poteſtis facere; ſed omnia illum operari in omnibus, tribuereque ſingulis prout vult. Credis hæc & confidis in virtute tuâ? Conſidera Tertiò, quantopere diſpliceat Domino, hominem in ſe, vel in alio quàm in ejus bonitate ſpem collocare. Maledictus homo, qui confidit in homine, & ponit carnem brachium ſuum; erit enim quaſi myricæ in deſerto, & non videbit cùm venerit bonum; & qui confidit in cogitationibus ſuis, nihil agit. *Credo tibi*, ut ſuprà pag. 7. Quartò, deſeri à Deo omnes, qui ſibi fidunt; uti Goliath à David in nomine Domini ſuperatus; Nabuchodonoſor velut beſtia factus. quare Propheta Amaſiam ſic monuit: O Rex, ſi putas in robore exercitus bella conſiſtere, ſuperari te faciet Deus ab hoſtibus tuis: Dei quippe eſt adjuvare, & in fugam convertere. Experti id Iſraëlitæ numeroſi, victique à Benjaminitis paucis, quia, ait Scriptura, Filii Iſraël & fortitudine & numero confidentes aciem direxerunt. Cenſet omnino Baſilius, neminem ſuperari à tentatione ullâ, niſi ſibi plus æquo fidentem. Richardus verò, Impoſſibile eſt hominem de ſe ipſo triumphare, qui *Vid. Lud. de Puente 6. p. med. 50.* *Act. 17.* *Ioan. 15.* *Ierem. 17.* *Prov. 12.* *1. Reg. 17.* *Deſeritur à Deo qui ſibi fidit.* *Dan 4.* *2 Par. 25.* *Iudic. 20.* *Baſilius.* *Richardus.*

non experimento didicerit propriâ virtute ſe non poſſe obtinere triumphum; & tentationes ſolere Dominum tamdiu immittere, donec id planè intelligat.

Hæccine vera, &c. ut ſuprà pag. 7.

Spes à malis omnibus liberat.

PUNCTUM III. Conſidera quomodo in Deo confidentia hominem ab omnibus malis liberet. Invoca me, ait, in die tribulationis, eruam te, & honorificabis me; & rurſus vel parùm Deo diffidere, gravia mala creet. quocirca Moyſes hæſitans ad aquas contradictionis excluſus eſt terrâ promiſſionis, & Petrus in mari mergi cœpit, qui antè Deo confidens undam calcabat. Secundò, cauſam hujus exquire, & reperies quòd homo Deo diffidens plus ſibi fidere videatur, quaſi aut bonitas infinita nolit, aut potentia immenſa non poſſit eruere, aut quod deſiderat præſtare, aut alius poſſit ipſo renuente. Tertiò conſidera, quanto amore Dominus ducem ſe offerat volenti viam ſalutis inire: Ego ſum, ait, via, veritas & vita: non tantùm ut viam oſtendat; ſed etiam ut portet bonus & optimus Paſtor oviculam errantem & debilem in humeris ſuis, & non ſequar, & illudam tibi? ô bonitas! ô immenſa charitas! cùm tu id velis & ego poſſim? Quartò, expende Dominum, quantumvis ab homine plurimis peccatis provocatus ſit, mox ut ad ſe ſequendum venerit, non recordari præteritorum: ſed, ut in filio prodigo demonſtravit, illum amplecti, & ſolari, & induere ſtolâ primâ, &c. Poſtremò apparet JESUS ſemper vultui Patris in cælo, ut pro nobis intercedat optimus advocatus, qui numquam non exauditur pro reverentiâ ſuâ, pro nobis, ſi nos oves audiamus vocem illius.

Pſalm. 49. Num. 20. Matth. 14.

JESUS nos invitat ad ſequelam amantiſſimè.

Hebr. 5.

Exercitium brevius.

PROTECTOR *noſter, aſpice Deus, & eſto firmamentum & refugium meum, etenim credo tibi Domine, & in te ſpero, & toto corde te diligo. Deus meus ne elongeris à me, Deus meus, in auxilium meum reſpice, & me emptum ſanguine tuo ſtantem in lubrico.*

lubrito, undique laqueis & foveis animæ meæ cinctum trahe in funiculis charitatis tuæ. O quis dabit mihi pennas ſicut columbæ, ut volem & non deficiam? ut ſequar ſic N. te paſtorem meum gratiâ tuâ, & adhæream tibi toto corde meo! Tibi, ô JESV, *derelictus eſt hic pauper; orphano mihi, quæſo, Pater miſericordiarum, ſine quo nihil poſſum, eſto mihi adjutor: Tu enim es Deus meus, ſpes mea unica, adjutor meus, protector meus, cornu ſalutis meæ, & ſuſceptor meus, Amen.* Pſalm. 9.

Exercitium longius.

VOCAS *me, Domine, ut ſequar te, & amantiſſimè vocas, non ſigno tantùm, non commotione, non ſibilo auræ tenuis, ſed vocas clamore valido exempli tui, lacrymarum tuarum & ſanguinis tui, ſic me me ſervum vocas; etiam invitas chirographo, non mortis, ſed vitæ, quo promittis æterna, ſi ſequar; an credo? O quàm fortiter, quàm amanter trahit verbum tuum, lacrymæ & ſanguis tuus, & cor tuum loquitur ad cor meum. Et quomodo factum non eſt, ſicut cera liqueſcens in medio ventris mei, & à voce hac tuâ contremuerunt labia mea? nónne gloria magna eſt, ſic N. ſequi Dominum ſuum? Sed eheu Deus meus! infelix verè homo ego ſum, quis me liberabit de corpore mortis hujus? quod aggravat animam meam, ne te ſequar & conſequar omne bonum. Condelector quidem legi tuæ ſecundùm interiorem hominem, video autem aliam legem in membris meis, repugnantem legi mentis meæ, & captivantem me in lege peccati, quæ eſt in membris meis. Ecce non quod volo bonum, hoc facio; ſed quod nolo malum, hoc ago. Volo ſequi te quocumque ieris, & currere in viâ mandatorum tuorum, & virtutes tuas imitari.*

Vocatio divina. Rom. 7. Rom. 7. Confeſſio miſeriæ ſuæ.

Sed quid retinet me? Ecce N.N. nugæ nugarum, vanitas mundi hujus, & corpus hoc quod corrumpitur aggravat animam, & terrena habitatio deprimit ſenſum, multa cogitantem & volentem aſcendere ad te; vide, obſecro, Domine, afflictionem meam, vide ut multiplicati ſunt qui tribulant me, ut multi inſurgant adverſum me. Circumdederunt me ſicut apes, exarſerunt ſicut ignis in ſpinis: ſed nónne in nomine tuo ulciſcar in

Sap. 9. Pſalm. 5. Pſalm. 117.

eis? impulsus eversus sum ut caderem, sed tu Domine suscipe me.
Act. 17. *Quæ enim creatura non revolveretur in nihilum absque te, in quo omnia vivunt, moventur, & sunt? Qui homo fragilis & debilis stare posset absque te in lubrico vitæ hujus? Obsecro te, spes mea, non veniat mihi, non veniat, quia stare eò non possem, pes ille superbiæ, ut confidam in virtute meâ: certus enim sum, quia nihil sum, nihil scio, nihil possum absque te, in mediis positus hostibus, in mediis fluctibus, & ærumnis. Omnia tu in nobis operaris, Domine, hoc scio, & non in arcu meo sperabo, & gladius meus non salvabit me; sed dextera tua fecit virtutem, dextera Domini exaltabit me, dextera Domini faciet virtutem. Fortitudo & laus mea tu es, & factus es mihi in salutem. In te eripiar à tentatione, & in Deo meo transgrediar murum.*

In lubrico stat homo.

1 Cor. 12.
Psalm. 43.
Psal. 114.
Psalm. 17.

In Deo est fidendum.

Tu solus præcinges me in virtute, & pones immaculatam viam meam, & perficies pedes meos tanquam cervorum, & super excelsa statues me, docebis manus meas ad prælium, & pones ut areum ærcum brachia mea. Ego autem persequar inimicos meos, & comprehendam illos, & non convertar donec deficiant, confringam illos, & non poterunt stare, cadent subtus pedes meos. Benedictus Dominus qui docet manus meas ad prælium, & digitos meos ad bellum. Iste Deus meus, Salvator meus, adjutor meus non emigrabo. Iste liberabit me de laqueo venantium, & à verbo aspero. quomodo enim oblivisci mei potes, quem in manibus tuis descripsisti? Non potes, & si mulier obliviscatur infantis uteri sui. In te inimicos nostros ventilabimus cornu, & in nomine tuo spernemus insurgentes in nobis; salvasti enim de affligentibus me, & odientes nos confudisti. O Domine, ô Domine, salvum me fac salus mea etenim tu scis, quia puer sum ego, nesciens introitum & exitum meum.

Psalm. 143.
Isaiæ 66.
Psalm. 43.

Applicatio ad Communionē.

Confitebor tibi, quoniam exaudisti me, & factus es mihi in salutem; Deus meus es, & exaltabo te. Venite & audite omnes qui timetis eum, & narrabo vobis, quanta fecit & faciet animæ meæ: quanta? immensa, infinita, incomprehensibilia, & inscrutabilia; nam & hodie verè, verè, ô anima mea magnificavi

cavit facere nobiscum, & quare non facti sumus lætantes? faciet enim pascha suum apud nos JESVS, *sed Pascha faciet, & hoc est transitus* Domini. O JESV, ô JESV, *mane nobiscum* Psalm.117.
Domine, *quoniam advesperascit.* Ecce *quod hostes circumierunt me inermem & infantem: quid faciam? vel potiùs quid facies? sicut fluit cera à facie ignis, sic pereant peccatores à facie* Dei, *& justi epulentur & exultent in conspectu tuo, & delectentur in lætitiâ, quoniam in nomine tuo, ô* IESV, *ulciscar in eos.*

Nolite, *quæso, confidere in Principibus, in filiis hominum, in his enim non est salus, sed in* Deo JESV *meo, neque enim in fortitudine suâ roboratur vir, neque in tibiis viri beneplacitum erit ei.* Et *maledictus homo qui confidit in ho-* Ierem.17.
mine, & ponit carnem brachium suum. At verò fortitudo mea, & laus mea tu es, bone JESV, *& factus es mihi in* 2.Reg.22.
salutem. Dominus petra mea, & robur meum, & Salvator meus, Deus fortis meus, sperabo in eum; scutum meum, & cornu salutis meæ, elevator meus, & refugium meum, Salvator meus, de iniquitate liberabis me, invocabo Dominum, & ab inimicis meis salvus ero. Non *glorietur sapiens in sapientiâ suâ, & non glorietur fortis in fortitudine suâ, &* Ierem.9.
non glorietur dives in divitiis suis: sed in hoc glorietur qui gloriatur, scire & nosse te, quia tu lucerna nostra, Domine, *& tu illuminabis tenebras meas; tu Pastor meus & pastor verè bonus, qui spero nosti me, & errantem ovem reduces in humeris, tu ad pascua æterna, tu loquêris pro me bona in conspectu patris tui, tu solus refugium, tu solus liberator meus, & auxilium meum de inimicis meis iracundis:* Intuere *superbiam eorum; & respice ad humilitatem nostram, & faciem Sanctorum tuorum attende, & ostende, quoniam non relinquas præsumentes de te, & præsumentes de se, & de virtute suâ gloriantes humilias: tibi enim derelictus* Psalm 9.
est pauper. Aspice *igitur, aspice qui intueris cor & omnes* Psalm.112.
vias nostras. Ecce *ego pauper & inops & orphanus. Suscita, suscita de pulvere egenum, & de stercore imperfectionum illarum* N. *eleva pauperem, ut complaceant tibi in illo, ut*

sedeat

sedeat cum Principibus, & solium gloriæ teneat, & te amet ut desidero, teq́ laudet ac glorificet in sæcula sæculorum. Amen.

Praxis ad fiduciam in Deum, & diffidentiam sui in quacumque oratione & re concipiendam.

PRIMÒ, considera quomodo plurima variis in rebus tibi malè cesserint, etsi consilia optima cepisse videreris.

Antequam quicquam incipias contritionem excita. Cassian.

Secundò, nihil attenta nisi Numine propitiato & invocato: nihil enim absque Dei gratiâ possumus. Igitur priusquam incipies rem aliquam alicujus momenti, saltem contritionem exerce, & Deum invoca, dicens: *Deus in adjutorium meum intende.* Quo versu Patres olim frequenter uti solitos refert Cassianus.

Tertiò, grates Deo de successu age, adito, si fieri potest Venerabili Sacramento: neque umquam tibi aliquid tribue, sed Deo; idq; etiam verbis testare: quemadmodum enim Religiosi etiam hæc nomina *meum* & *tuum* vitarunt, ita etiam hîc expedit proprium sibi nihil facere, ut fiat illud: Si quis ministrat tamquam ex virtute quam administrat Deus; si quis loquitur tamquam sermones Dei, ut in omnibus honorificetur Deus.

1. Pet. 4. Omnia Deo tribue.

Quartò, peculiaribus beneficiis solemnem quotannis diem pro gratiarum actione destina.

Quintò, quotidie bis in examine, aut saltem semel, gratias Deo age, & omnia bona & mala quasi de manu ejus accipe.

Sextò, prævide agenda manè, vel pridie vesperi, & pro singulis gratiam pete, magnâ cum humilitate ac tui diffidentia.

Prius à Deo quàm ab homine quicquam petas.

Septimò, nullum umquam beneficium ab homine pete, quam prius à Deo omnium largitore id suppliciter efflagitâris, & quasi impetrâris: dispensatores enim sunt homines. Deus ipse est Dominus, sine quo illi dispensare nequeunt, etiamsi maxime velint; neque quidquam negare, cùm divinæ ejus bonitati visum fuerit.

Arrogantia eorum, qui aliena consilia respuunt.

Octavò, præterea facit ad diffidentiam sui, in re propria non inniti prudentiæ suæ, sed divinæ: & præterea humiliter ab aliis consilium & auxilium poscere. Magnæ certè est argumentum arrogantiæ & præfidentiæ, si se solum quis sapere existimet, nullius consilium exquirat, aut dicis caussâ tantummodo, adhibeat qui sua collaudent consilia potiùs, quàm dirigant. Certum verò est hominem sibi diffidentem, Deoque confidentem dum industriæ, tum prudentiæ, tum certè alterius probitati magis, quàm suæ confidere. Hoc in illis efficit ut resig-

ti 1

ſint ad quævis juſſa Superiorum, nihil detrectent, nihil am-
iant cùm ſibi diffidant.

Nonò, eſt & hoc diffidentiæ ſuæ argumentum & praxis umquam dicere Faciam, Feci, Promitto, ſeu cum aſſeveratio-e. Id effectum dabo; ſed hoc pacto, Dei gratiâ & auxilio id iciam: Præſtabo, ſi Dominus me dignatus fuerit juvare; & ſi-iul attollere cor in Deum, atque auxilium petere. *Modus loquendi ejus qui ſibi diffidit.*

Dignatus es, &c ut ſup. pag. 10.

IACVLATORIÆ.

NOn nobis, Domine, non nobis; ſed nomini tuo da gloriam. Ex te & in te, & pro te ſunt omnia, Deus meus, & omnia. Pſalm. 113.

djutor meus eſto, ne derelinquas me; neque deſpicias me, Deus ſalutaris meus. Pſalm. 26.

num eſt confiteri Domino, & pſallere nomini tuo Altiſſime. Pſalm. 91.

r ſingulos diebus benedicam tibi, & laudabo nomen tuum in ſæculum, & in ſæculum ſæculi. Pſalm. 144.

nfiteantur tibi, Domine, omnia opera tua, & ſancti tui benedicant tibi. Ibidem.

o autem mendicus ſum & pauper: Dominus ſollicitus eſt mei. Pſalm. 39.

mini eſt ſalus, & ſuper populum tuum benedictio tua. Pſalm. 3.

uoniam in te eripiar à tentatione, & in Deo meo tranſgrediar murum. Pſalm. 17.

nſerva me, Domine, quoniam ſperavi in te; dixi Domino Deus meus es tu, quoniam bonorum meorum non eges. Pſalm. 15.

DECI-

DECIMÆ SEPTIMÆ IMAGINIS ANNOTATIO.

Considera, & pondera virtutem cum vitio, atque utriusque naturam expende.

VIs te magis ad A *virtutem exstimulare? vide ut hæc* B *vitio, totiq́; mundo præponderet. Virtus tibi pollicetur ac ostentat laudem & præmia; vitium servitutem & pœnas (qui enim facit peccatum, servus est peccati.) Virtus, animæ potentias sanat ac roborat; vitium sauciat triplici telo, ut sunt tria mundi mala, & perdit. Attende utriusq́;* C *occasiones, & amplectere virtutis, fuge peccati ansas.* D *Virtus omnis, quemadmodum patet in* E *paupertate, expeditum, ut S. Franciscum, facit, & viâ rectâ te promovet ad* F *salutem:* G *vitium verò à viâ salutis abstrahit, quemadmodum* H *mundus, & ejus amor ac divitiarum ducit per vias amfractuosas, gravatq́; ut minimum adscendentem, ac testudineum facit gradum. Quid ergo? primum illud in omni deliberatione propositum tibi habe, quem ad finem* I *creatus sis, utq́; ad eum sola virtus, & quæ cum virtute conjuncta sunt, te ducere, & promovere queant.*

F
I
D
G
E
H
B
C
A
17

CAPVT XXXIX.

De primo medio meditationem atque affectus ejus ampliandi: sive meditatio de Ponderatione virtutis ac vitij, & illius electione.

COMPOSITIO LOCI, ut in imagine. & ORATIO, ut suprà.

PVNCTVM I. Considera Primò, quomodo Dominus omnia in pondere, numero & mensurâ creârit; & quantum magnitudine, dignitate, precio cælestia hæc terrenis antecellant, & æterna sint à te momentaneis anteponenda. Intuere igitur illa, & ex horum aspectu affectum ad cælestia attolle, illa enim creavit benignissimus Deus ut tu qui cælum assiduè intueris, illius pulchritudinem, magnitudinem, & in hæc inferiora imperium & hæc ipsa in Deo tuo contempleris. Vide an ad cælestia non tantùm caput, sed etiam animum perpetuò erectum habeas, & spiritualia ac æterna perituris anteferas, an verò illa segniter uti mundani tractes. Secundò attende quàm vera illa Davidis sententia: Verumtamen vani filij hominum, mendaces filii hominum in stateris, ut decipiant ipsi de vanitate in idipsum. Quantum autem id Deo displiceat, Salomon docet, dicens: Pondus & pondus, mensura, & mensura, utrumque abominabile est apud Deum. O quàm iniquo pondere æstimantur cælestia, quàm magno appenduntur terrena! Vide, quàm parvi materia virtutis, dura, aspera, serpens, sitis, ardor, arenæ, injuriarum tolerantia (quam S.P. Ignatius suis magni faciendam, summiq; momenti in cōspectu Creatoris ac Domini nostri asserit) paupertas item, esuries æstimentur ab hujus sæculi filiis; & contrà quanti honores, voluptates, genus, robur, opes, &c. faciant: imò nummum unum, verbum unum: sæpe enim, vel ob hoc, vel illum, etiam vitæ & animæ æternam jacturam faciunt; & veluti pueri de bullis & quisquiliis

Sap. 11. Deus omnia fecit in pondere.

Psalm. 61.

Prov. 20.

Iudicium mundi vanum.

quiliis disceptant; æterna veramque virtutem despiciunt. hinc tribunalia omnia litium ac litigantium multitudine obruuntur; æmulatio verò virtutis rara. Tertiò, unde hæc contingant, & deprehendes ex eo, quòd finem creationis non respiciant, sed præsentia: si enim illi intenderent, nihil æstimarent ista, nisi quatenus ad illum juvarent: sicut infirmus medicum & pharmacum ponderat ex eo, quòd ad sanitatem utilia, & miles arma, & quilibet artifex sua instrumenta, in ordine ad finem suum. Vide an communi errore abripiare, quid te turbet, quid speres, & quo fine, an meliora eligas, habitâ ratione salutis tuæ. & ad particularia vitia tua, & virtutes quas exoptas, descende.

Aspira, ut sup. p. 8. *Haccine firma*, &c. ibid.

PVNCTVM II. Considera nullos rectiùs hæc considerare posse, & appendere quanti virtus, quanti mundus, quàm eos, quibus ista specie suâ non imponunt, quique precium eorum intimè cognoscunt. Vide igitur quanti Deus ipse ista mundi bona æstimaverit, tum quòd improbis bona hæc ferè largiatur, filiis autem suis, & bonis virtutem, atque adeò idcirco filium in terram misit, ut nos mundi despectum, virtutis precium edoceret. Túne credis reipsâ Deo tuo? inspice vitam ejus, & tuam. Secundò, quanti Angeli vana hæc & virtutem N. faciant, qui perpetuò ad eam nos adhortantur. Tertiò, quanti dæmones, qui assiduè dehortantur homines ex implacabili odio, & nihil non tribuunt suis servis & mancipiis, ut à virtute abducant; nihil timent, nullo domantur, nisi solâ virtute. non enim est potestas, ait Job, quæ comparetur ei. Quartò, vide quãto Ethnicis etiam improbis ficta & adumbrata virtus semper in honore fuerit, eamque reveriti sint, solo lumine naturæ illustrati: quibus honoribus illi suos, quos etiam habent, Anachoretas, sacrificulos colant, vanâ probitatis specie improbitatem summam velantes. Tu verò quanti facis? quantum laboras pro eâ? Quintò, ut

Iob. 41.

virtutem

virtutem ames, considera quid sit virtus in se: nempe bona qualitas mentis, quâ rectè vivitur, quâ nemo malè utitur, quàm Deus sine nobis in nobis operatur. Quid optas aliud, quàm rectè & beatè vivere? illa enim mala omnia vincit, & invulnerabilis est, ac tales sui amatores facit, palmâque donat & coronâ, superat ardua, & petit volucri gressu atque alis cælestia. Deinde pulcritudinem ejus quasi intuere. Nihil certè, ait Lactantius, virtute pulcrius, nihil sapientiâ dignius inveniri potest, de hac ajebat Plato, Si oculis conspici posset, mirabiles amores sui excitaret. Clemens Alexand. in Pædagogo, In solâ, ait, animâ apparet pulcritudo: & ideò is solus, qui est virtute præditus, verè est pulcer, bonus, honestus: & solum quod pulcrum est & honestum, bonum esse statuitur. Sola autem virtus vel per pulcrum corpus apparet, & in carne efflorescit moderationis speciem amabilem ostendens, quando mores tamquam lux quædam in formâ resplenduerunt. Vt autem id meliùs conspicias, considera Adamum in innocentiæ statu, ejusque mentem & animam benè ordinatam, & eandem post lapsum. Deinde considera virum hac vel illâ N. (pro quâ acquirendâ laboras) virtute præditum tibi notum, & attende quid in ejus intellectu, voluntate, memoriâ virtus efficiat: intellectum verum efficit, voluntatem rectam & tranquillam, memoriam sanctis cogitationibus implet; quid demum in corpore atque actibus ejus externis operetur. Tertiò, inspice Rempublicam, & vide eam solam benè ordinatam, ubi optimi Superiores aliis imperant, & sic esse animam virtute ornatam, quietam, pacatam, ubi virtute passiones sunt domitæ, ubi nihil timetur, nihil speratur. Sextò, considera virtutis originem à Deo esse, summo bono; vitium à dæmone, summo malo, imò verò vitium hominis summum esse malum, & virtutem summum & solum bonum. Nihil enim hominem bonum, sanctum, justum efficit præter virtutem; nihil improbum,

Lactant. l. 3. institut.

Plato.

Clem. Alex.

Virtus velut lux in homine splendet.

Virtus in alio consideranda.

August. probum, nulliuſque precii & malum præter vitium. Quæ verò dementia, ut omnia bona velint homines præter ſe? Auguſt. Bona ait, vis habere; & nõ eſſe. Quod cùm ita ſit, nihilque te bonum præter virtutem efficere poſſit, quid vanitatem & judicium hominum æſtimas, quid bona caduca, quæ vitium proponit? quibus habitis neque melior, neque beatior eris, imò pejor & infelicior. *Hæccine vera*, ut ſuprà pag. 7. vel *Iudicia tua Deus*, ut infrà 563.

Quid vitiũ. PVNCTVM III. Conſidera Primò, quid ſit vitium, monſtrum ſcilicet quod animam deformat, cæcam reddit, labe aſpergit, morbiſque plurimis affligit, & graviſſimè triplicique telo vulnerat, ſcilicet in cogitatione, intellectu & voluntate, ut patet in ſuperbiâ, avaritiâ, luxuriâ, irâ, &c. Finge igitur hoc, quod velles eradicatum in te, vitio laborantem alium notum aliquem tibi intueri, ejuſque cogitationes, judicia, ſermonem &c. Deinde inſpice te, quid vitium illud in tuâ cogitatione &c. operetur, & deteſtare generosè. Cogita deinde Angelos pulcerrimos, & ſapientiſſimos, & quid in illis mentibus effecerit ſuperbię peccatum. Secundò attende ejus bona, ſi quæ ſint, una cum toto mundo, vide an ullo pacto cum virtute ponderari poſſint aut comparari. Tertiò, quanta ſit virtutis N. libertas, quanta vitii N. ſervitus: quantum enim ſervit ambitioſus, avarus, guloſus, luxurioſus & quàm durę eorum leges? etiamſi enim de animâ, famâ, vitaque etiam æternâ agatur. Non poſſum, ait, &c. abſtinere à vitio cui obligatus ſum. Quartò inſpice infernum & attende ſuper omnia quantum Deus oderit peccatum, ipſe infinitum ſcilicet bonum infinitum malum. Quintò, quomodo omnibus bonis ſpiritualibus animam ſpoliet, Dei amicitiâ, Spiritus ſancti donis, fructu bonorum operum, denique eheu! deleat è libro vitæ, &c. *Hæccine vera*, ut ſu. pag. 8. Conſidera, quid ſit occaſio virtutis, quàm calva à tergo, uti fingi ſolet, ita ut numquam recuperari queat; quàm ſtudiosè

acceptanda,

acceptanda,& vitium ejusque occasio vitanda; quanta ex illa neglectâ tristitia, ex hâc vitatâ lætitiâ consequatur. Sextò, considera quomodo uno aliquo heroico actu per occasionem oblato, sæpè fortiter eo utendo, in perpetuam se quis asserat libertatem; vitii verò similiter sese occasione laqueatâ objiciente, in perpetuam transferat servitutem: hanc fugere firmiter statue, & principiis obstare: quia serò medicina paratur, quique amat periculum, peribit in eo. Quantum, aiebat Seneca, possumus à lubrico recedamus, in sicco quoque parum firmiter stamus.

Occasione utendum.

Eccli. 3.
Epist. 117.

Exercitium brevius ne cum mundo in virtutis precio erremus.

IVDICIA *tua, Deus, vera, justificata in semetipsa. Credo tibi, & spero in te, & toto corde te diligo. Vtinam ego & homines saperent, & intelligerent, & novissima providerent. O stateram dolosam, in quâ virtus, & pax, & honor, & gloria appenditur, & tu simul omne bonum Christe* JESV; *& in aliâ lance peccatum, & servitus ejus, & tormenta, & tamen eheu! præponderant, & stultitia & injustitia placent, tu verò sapientia & bonitas infinita displices. Tolle à me insipientiam meam, ut sciam quò tendam, quem sequar, quò me virtus, quò vitium trahat; quanti apud te illa, quanti apud Sanctos & Angelos tuos, & prudentes omnes: & qui me amasti plus quàm te, ut sic loquar, cùm mortuus sis pro me, fac ut vivam tibi; & propter te ex nunc in æternum, moriar mihi.*

Exercitium longius.

CLAMABAT, *Dulcissime* JESV, *ad te, cùm adhuc peregrinus esse dignareris in terrâ hâc, cæcus sedens secùs viam:* JESV, *fili David, miserere mei. neque quicquam petebat, nisi ut videret lucem istam brevem, instabilem, quam quotidie tollit nox, & alternant multæ vicissitudines. Sed (quæ est benignitas tua) dedisti ei, ut te etiam aspiceret solem justitiæ, lumen indeficiens; desiderium collium æternorum, lucem veræ fidei, & vanitatem rerum omnium disp:ceret, ac te*

Lucæ 18.

 seque-

sequeretur. Hoc lumen jam humiliter flagito à te, & quanto affectu, tu nosti, ô Sapientia æterna, hoc peto, dum tempus est miserendi, & dum venit tempus, idq; ut te amem, & inveniam, ac donum intelligentiæ tuæ. Nescit enim homo precium ejus, nec invenitur hîc in terrâ suaviter viventium, id est, hominum carnalium. Abyssus dixit: non est in me; astuti enim hujus sæculi non inveniunt eam. Et mare hujus mundi loquitur: Non est mecum. Abscondita es, ô Sapientia, ab oculis omnium viventium, & volucres cæli, & sapientes hujus mundi, lates, sed, quæso, ostende mihi faciem tuam, & salvus ero.

Psal. 101.

Iob. 28.

Doce me, ô Sapientia, æstimare voluntatem tuam, & virtutem veram. Quis enim eam ritè æstimat? egóne? & diligo, & quæro eā super aurum, & topazium? ita cupio toto corde: omnes ut video, quæ sua sunt, quærunt, & quæ sunt sæculi hujus. Quid verò ego pauper & inops hodie moriturus? nónne & mea quæram, id est, te Deum meum, & omne bonum? quid enim mihi est in cælo, & à te quid volui super terram? Quæram ergo te, dum à me misero adhuc inveniri potes, invocabo te dum propè es ut venias, quia & hodie te mihi dare paratus es, & ego desiderio desideravi te suscipere. Et quorsum? ut videam te, & adhæream tibi, & unus tecum sim, & in lumine tuo videam lumen, & tenebras, id est, creata despiciam mundi hujus. Veni, veni lumen cordium, & fac de tenebris lumen splendescere, & amoris tui in me ignem accende, nihil aliud peto, uti spero; mentitur enim, scio, sæpè iniquitas sibi.

Applicatio ad Communioné.

O quàm mendaces filii hominum in stateris, ut decipiant ipsi de vanitate in idipsum! pro virtute enim & regno cælorum, & pro te, eheu! vix pes à terrâ levatur, appenduntur in staterá nimis injustâ virtus & mandata tua, nam mundi bona longè præponderare consueverunt, virtus & lex tua convertens animas, & sanans omnes ferè contemnitur. Vitium verò ecce lethaliter vulnerans animas nostras, ita intellectum excæcat, ut suscipiatur, voluntatem obdurat ut quæratur, memoriam fœdat ut studiosè desideretur, & tamen fumo & flore citiùs perit & transit; & trahit in mortem sempiternam, & abstrahit à te ô via, veritas & vita. Quid verò virtus? nos tibi similes facit & proximos

Mundi vanitas Psal. 61.

Vitiorumque illecebræ.

Vitii mala.

Virtutis laus.

proximos, & filios chariſſimos ducit in patriam, & ſola bonos facit ac beatos. Verumtamen contemnitur iſta, ſic vani filii hominum & mendaces decipiuntur miſeri & decipiunt. Non eſt qui recogitet corde, omnes, aiebat ille, declinaverunt, & inutiles facti, vix eſt qui faciat bonum. O quanta, quanta cœcitas nos miſeros premit, quantæ tenebræ! & nónne tamen tu luces nobis, & de propinquo luces, qui omni horâ paratus es venire ad me, ut illumines vultum tuum ſuper me, & habites in me, & ego vivam in te, ut videam vanitatem mundi, & laqueos ac vulnera declinem? Sed eheu miſeri! ruimus, ruimus ultrò in hoſtes, & laqueos avaritiæ, ſuperbiæ, & luxuriæ, quaſi ignari eſſemus, quomodo vitium gulæ vulneraverit Adam patrem noſtrum, & arrogantiæ romphæa Angelos deturbârit, quos cum Lucifero turpiſſimos, peſſimos, crudeliſſimos, ex puriſſimis ſpiritibus effecit. Pſal.13.

Sed hæc eſt dementia & inſipientia filiorum Adam, Redemptor mi, adhuc alta ſperantur & ſpirantur, & ſervire libet vitio huic N. & illi, libertate ſanctâ donatis, & ſanguine tuo pretioſiſſimo redemptis. Erravi & ego, Domine ſicut ovis quæ periit, quære, obſecro, ſervum tuum, quia mandata tua non ſum oblitus, & deduc me in ſemitam rectam, occaſiones devitare concede, & averte benigniſſimâ manu tuâ, ne unquam intrem in tentationem. Etenim video mundum hunc laqueis plenum, ubique pedicas, ubique foveas, Quid verò alteri ſuaderem? quid filii ſeculi prudentes in generatione ſuâ? ô JESV, *ô via, ô Sapientia, ô veritas, ô ſalus unica, nemo evadet ſine te, nemo vivens, aut moriens, ſeu vigilans, ſeu dormiens, nemo ſine te; niſi enim cuſtodieris animam noſtram, fruſtrà vigilat qui cuſtodit eam: niſi domum ædificaveris tu, in vanum laboraverunt, qui ædificant eam: tu enim ſalus noſtra, fiducia noſtra, protector noſter, & unicum refugium noſtrum. Amen.* Pſal.118.

Praxis ad virtutem ac vitium ex merito ponderandum.

PRIMÒ, ſeriò conſiderare ſemitas domus ſuæ, & exquirere quæ malæ conſuetudines, qui defectus in animâ, qui in corpore, *Adverte quas conſue-*

tudines habeas pravas. corpore; & catalogum horum facere, atque super his aliorum exquirere judicium.

Secundò, aliquando, saltem semel in mense, eum percurrere, & videre profectum & defectum.

Tertiò, referre alicui vel familiari, vel confessario numerum defectuum: quod apprimè utile observavit S. P. Ignatius.

Occasiones virtutis observa. Quartò, considerare potissimùm in vitiis & virtutibus, quænam eorum sint occasiones; ut vel eas, si de vitio agitur, evites; aut amplectâris, si quidem virtutes eæ fuerint. Magna enim probitatis ac salutis pars pendet à diligenti in utramque partem occasionis prævisione.

Quintò, sæpè se confundere ex eo quòd videas tot improbos, fures, latrones, tanta tolerare pro scelere perpetrando incommoda, imò etiam omnes mundanos, ut desideria sua expleant.

Vide ut quantum tribuisti mundo, tantum Deo. Sextò, consideratis peccatis præteritæ vitæ, & laboribus pro mundo ejusque legibus toleratis, decernere quid simile pro virtute acquirendâ.

Septimò, numquam ob hominum gratiam, aut judicium, aut rem ullam temporalem, virtutem piasque consuetudines deserere. illud enim esset eam minimi facere, eique rem vanissimam præponere: sed ea quæ semel probata ac decreta, constanter prosequi oportet. *Dignatus es*, &c. ut sup. p. 10.

IACVLATORIÆ.

Psalm. 12. *ILlumina, Domine, oculos meos, ne umquam obdormiam in morte, ne quando dicat inimicus meus, Pravalui adversus eum.*

Psalm. 118. *Da mihi intellectum, & scrutabor legem tuam, & custodiam illam in toto corde meo.*

Ibidem. *Iniquitatem odio habui, & abominatus sum, legem autem tuam dilexi.*

Ibidem. *Quomodo dilexi legem tuam, Domine! totâ die meditatio mea est.*

Ibidem. *Quàm dulcia faucibus meis eloquia tua! super melori meo.*

M
K
G
H
F
E
D
A

DECIMÆOCTAVÆ IMAGINIS ANNOTATIO.

Age, & vide quid amico de virtute deliberanti, & quo ſimili ei ſuaderes.

HÆres, & adhuc vis animum ad virtutem reddere promptiorem? vide quid coram Deo ſincerè amico A *ſuaderes, idq́ facito. quod ſi retinet te* B *vitium, & maximè prava* C *conſuetudo, (quæ quaſi neceſſitas catenam nectit, & à filo incipiens creſcit in rudentem) abrumpe: ſequere* D *ſimpliciter &* E *prudenter (quod ſerpente & columbâ notatur, Matth. 10.) ducem Angelum, Chriſtiq́ in viâ rectâ conſilium. Salutis* F *occaſioni invigila. Excogita ſimile aliquod, aut diſſimile quo tibi* G *virtutem repræſentes. Hoc enim* H *Dominus Ieſus parabolis* I *paſtoris,* K *ſatoris,* L *vineæ,* M *prodigi uſus, nos edocuit.*

CAPVT

CAPUT XL.

De secundo medio meditationem, atque affectus ejus ampliandi, sive de Prudentia filiorum sæculi imitanda in electione virtutis, & ut sibi quisque suadeat, quod amicissimo suaderet.

COMPOSITIO LOCI, ut in imagine. Ora Dominum, ut tibi possis eligere, & suadere quod alteri.

PUNCTUM I. Considera, quàm prudentes sint filij hujus sæculi in curandis negotiis suis, opibus, voluptate aut honore quærendis; quàm seduli nocte, dieque, ut consilia bona indagent; quàm prompti & indefessi, ut ea perficiant quæ sibi utilia fore perspexerint: neque pericula maris aut latronum deterrent, nec labor continuus, neque eventus infelices aliorum. Confer cum ea quam filii lucis in salute suâ adhibent diligentia, & confundere; deinde statue in re tanti põderis, id est tuâ salute, prudentissimos atque sapientissimos in consilium advocare, neque permitte ut Deus queri de te possit servo suo, dicens, Quis cæcus nisi servus meus, aut quis surdus nisi ad quem nuntios misi? Et cùm nemo scire queat quid sit in homine, nisi spiritus hominis, qui est in homine; in primis in consultando de virtute vel profectu, rationem ab omni affectu alienam adhibere convenit, & scire tum commodè id fieri, cùm rem negotiumque nostrum, velut alienum, ob oculos ponimus atque appendimus, velut Davidi Regi eleganter Propheta Nathan peccati commissi enormitatem exposuit, & mulier illa Thecuitis eidem, ut Absalonem in pristinam gratiam reciperet, persuasit. Vide ergo conversationem, vitam tuam, vel partem aliquam illius; vel defectum aliquem, quem emendare studes. non tuo, ut ita loquar, sed alieno oculo, dispice an verè hoc vel illud in alio probares, quomodo in hoc, vel illo

Prudentia sæculi imitanda.

Isaiæ 42.

1. Cor. 2.

2 Reg. 12.
2 Reg. 14.

illo illi ſuaderes, an eſſe ad horā pauperem, & æternū divitem, vel ad horam humilem, & æternùm glorioſum, ad horam imò momentum lugere & pati, & æternum lætari & triumphare, an contrà probares; quamque illi viam monſtrares, tu ipſe eam capeſſe, tutiorem nempe & commodiorem ad virtutem & ad ſalutem. Adverte verò quanta meritò, & quàm acerba hæc exprobratio futura ſit in judicio, ſi quando is qui aliis uiam oſtendit, facem doctrinâ prætulit, in devia & tenebras ſponte iviſſe arguetur. Appende illud, Servus enim qui ſcit voluntatem Domini ſui, plagis vapulabit multis, & ſcienti legem & non facienti, peccatum eſt illi. *Aſpira*, ut ſup. pag. 8. *Hæccine firma fide*, &c. *Lucæ 12.* *Iacob 4.*

PVNCTVM II. Conſidera à bonis conſiliis capeſſendis nihil magìs nos avocare, nihil magìs profectum retardare conſuetudine aliquâ inveteratâ: quot enim cohortationibus & commonitionibus opus, ut quis pravum aliquem habitum exuat; Oſſa hominis, inquit Job, implentur vitiis adoleſcentiæ ejus, & cum eo in pulvere dormient. Adoleſcens juxta viam ſuam, etiam cùm ſenuerit, non recedet ab eâ; Sapientis dictum eſt, adeoque verum, ut hoc ipſum exprimere volens Jeremias, dixerit, Si mutare poteſt Æthiops pellem ſuam, aut pardus varietates ſuas; & vos poteritis bene facere cùm didiceritis malum. Siquidem quaſi altera natura conſuetudo eſt, & velut catena, quâ homo alligatur, ut expreſſit Auguſtinus: Ligatus, ait, eram non ferro alieno, ſed meâ ferreâ voluntate; velle meum tenebat inimicus, & inde mihi catenam fecerat & conſtrinxerat me: quippe de voluntate perversâ facta eſt libido; & dū ſervitur libidini, facta eſt conſuetudo; & dum conſuetudini non reſiſtitur, facta eſt neceſſitas. Quocirca dum de virtute ſequenda, vitioque fugiendo tecum diſceptas, principiis obſta, inſta operi, ac vehementer cavendum tibi exiſtima, ne malum, ſi moram etiam parvam habeat, & inveteretur, & paulatim ab uno illius gradu *Iob. 20.* *Prov. 22.* *Conſuetudo mala grave impedimentum.* *Ierem. 13.* *Aug lib 8. Confeſſ c 5.* *Conſuetudo velut catena.* *Principiis obſtandum.*

Matth.26. in deteriora labaris; nonne D. Petrus cùm primò negasset; secundò, juramentum addidit; tertiò, Christum detestatus est? *Ioan.11.* Quatriduanus Lazarus non nisi lacrymis & clamore suscitari potuit, qui est peccatoris simulacrum, quem peccandi usus sepelivit, ligavit, velavit, fœtentem effecit, & lapide grandi (consuetudine nimirum) conclusit. Hoc igitur vel solum calcar sufficere poterit ad profectum si bene appendatur, timor nimirum pravæ consuetudinis; quæ ubi inoleverit, hominem gravissimo salutis æternæ periculo (potissimùm in morte) exponit. *August.* Vnde ajebat S. Augustinus: Quæ tenuissima licia putabantur, in funes nauticos excrescunt, & si non abrumpatur idipsum exiguum & tenue, revalescit iterum, & fortiùs alligat. *Consuetudo bona utilissima.* Neque minùs juvabit attendere, ad salutem è contrario nobis auxilia magna præstare bonam consuetudinem; itaque pervictis difficultatibus stude eam acquirere, & habebis in virtute constantiam, & verè magnum solatium. Nam priusquam eam quis fuerit consecutus, laborum affatim exhauriendum, uti assolent semper discentes, & numquam ad scientiam pervenientes; eâ verò obtentâ, lata fit via mandatorum, & suavis etiam in ætate senili. O quantum solatium, habitu acquisito, laborem nec sentire virtutis, nec Religiosæ vitæ molestiam, sed veluti partis opibus securè frui! *Haccine vera*, ut sup. pag. 7.

PVNCTVM III. Considera omnia quæ in mundo sunt, à liberali Dei manu creata esse, tum ad usum, tum etiam ad disciplinam ac institutionem nostram. Idcirco vix quidquam ad spiritualem vitam accommodatius esse S. P. Ignatius ajebat communicatione cum Deo, quæ est virtus seu pius habitus ex creatis eruendi, quæ ad spiritualem utilitatem valere possunt; & ad cælestia mentem atque affectum elevare, memoriam piis cogitationibus & similitudinibus fœcundare, & voluntatem iis veluti faculis accendere. *Communicatio cum Deo valde utilis.* Et vide quomodo hactenus iis usus, an ut sapiens Dei filius. Ex creatis

scientiam

ſcientiam Creatoris & aurum amoris ejus colligas, an verò potiùs venenum, & agas ſicut equus & mulus quibus non eſt intellectus. Per ejuſmodi conſiderationem vide ut ſimilia varia ſeſe offerant, quibus per viſibilia ad aliquod inviſibile aſcēdas. ut cùm ex pulcritudine eorum quæ videntur, quaſi ex veſtigio divinam contemplamur: vel per inviſibilia creata, utpote animam noſtram, inviſibilem Deum: vel denique per viſibilia, ad alia viſibilia ſpeculanda aſſurgimus; quemadmodum in parabolis & apologis Sapientia divina præmonſtravit. Felices, ait Richardus, quibus vertitur in ſcalam, quod aliis ſolet in ruinam: felices, quibus exteriorum ſcientia fit ſchola aſcenſionis, non ruina dejectionis: felices, quibus ſcientia illa quæ inflat, non eſt ad inflationem, ſed ad inflammationem ejus qui ædificat: felices, quibus temporalium pulcritudo, fit æternitatis inſtigatio. Vis ad virtutem te excitare, meditationumque ac cogitationum amplam habere ſegetē? aſpice hunc orbem ſpectabilem, ejuſque pulcritudinem & varietatem admirare; & conſidera quomodo ſeſe habeant creaturæ erga conditorem ſuum. Primò, ſicut ſpeculum divinorum, ut Triſmegiſtus dicere ſolebat, & liber divinitate plenus. loquuntur in auribus noſtris potentiā, ſapientiam & bonitatem ejus, eamque dilaudant. Secundò, quomodo ei omnes obediant. Tertiò, quomodo ſerviant tibi omnes, teque inſtruant, ſi rectè attēdere volueris. unde Sapiens ait, Vade ad formicam, ô piger. & Sapientia ipſa: Eſtote prudentes ſicut ſerpentes, & ſimplices ſicut columbæ. Quartò, quomodo omnes conentur ſe ſervare, & pleræque pro conditione ſuâ creſcere & perfici, ut & nos doceamur progredi in viâ Dei, & creſcere de die in diem, & parta conſervare.

Pſal. 31.

Richard. tract. 3. de Exterm. mali.

Aſpectus mundi excitat ad virtutem

Triſmegiſt.

Prov. 6.
Matth. 10.

Exem-

Exercitium brevius de Morte.

Esaiæ 42. CREDO *tibi, Domine mi, ô Sapientia æterna, & in te spero, & diligo te corde meo.* O JESV, *dixisti olim. Quis cœcus nisi servus meus, & quis surdus, nisi ad quem nuntios meos misi? Verùm, ô bonitas infinita, erúntne prudentiores filij sæculi in generatione suâ filiis tuis? ut eligant illi potiora, & nos deteriora; illi honores quoad possunt longos, & opes magnas, & gaudium præ dolore, & pacem præ bello; ego verò in illa* N. *re bellum tecum, & paupertatem, & dolorem, & ignominiam æternam? Absit à me, absit à te, qui sanguine tuo & lacrymis scripsisti legem tuam & sapientiam in cordibus nostris, & humilitate tuâ, & tormentis tuis vana esse bona mundi hujus clamas, quibus abstrahimur, & illicimur, & æterna perdimus, & te omne bonum. O utinam precium virtutis discerem ex te, & vitâ tuâ omni* N. *ex Angelis, ex hostibus meis, imò & ethnicis; da obsecro, ut illam propter te & occasiones omnes* N. *sequar. sic mihi ut alteri suadeam, consulam; uti alium aliquem ita me ipsum horter, vrgeam, ut sapiam, & intelligam, & novissima provideam, & te diligam. Amen.*

Exercitium longius.

HEV *mihi! quàm densis tenebris involvimur; ô lux æterna, veritas amabilis, Christe* JESV, *sapientia Patris, magni consilii Angele, veni, obsecro, & illuminare his qui in tenebris, & umbrâ mortis sedent, ad dirigendos pedes nostros in viam veritatis & pacis.* (Lucæ 1.) *Pedes mei sunt amor meus, illo feror quocumque feror. Quid verò amo? in illo & illo* N. *eheu damna mea, & morbos animæ & mortem. ab his sibi ut caverent, ipse alios monerem, fateor; ego verò cæcus & infelix homo amplectar? & te omne bonum, Deus, vocantem ad suavissimos patris amplexus, id est, perfectionem fugiam?* (Prudentia sæculi.) *video alienos defectus, damna, & mea ignoro aut negligo, in alienis lyncei, in nostris eheu cœci sumus. O quanto prudentiores filii hujus sæculi filiis lucis in generatione suâ sunt! Suademus, ecce, amicis* N. *hæc & illa ut meliora, viam ad æternitatem esse irremeabilem, incertum mortis diem,*

diem, horam, momentum, vivendum esse quasi hac horâ morituri, hæc alteri & ego ingeminarem, etenim fastidiosi sumus ad alienos defectus, prompti ad eos arguendos: nobis verò blandimur quærentes excusationes in peccatis. Nónne meritò dicere posses: *Medice, cura te ipsum, cùm aliis sana consilia demus, & ipsi deteriora sequamur?* Lucæ 4.

O quàm durum judicium servo illi, qui scit voluntatem domini sui, & non facit! certè plagis vapulabit multis. Quid enim? scio mortem in ollâ istâ; sive creaturâ N. *& non exclamo? scio vitam in cruce tuâ, & calice tuo, & piget in eo gloriari? video te in humilitate, paupertate præeuntem, & sequi servus dominum dedignabor? Quid faciam tibi ô custos hominum? Ne intres, ô Domine, in hoc judicium cum servo tuo, sed fac mihi secundùm verbum tuum in bonum, ut quod aliis ipse suaderem in vitæ statu, in virtutum delectu, vanitatis contemptu, & defectuum exstirpatione; ipse sequar, ne audire cogar illud: Tu qui alium doces, teipsum non doces: qui prædicas hoc illúdve* N. *alteri, teipsum negligis. Et qui tibi nequam servus, cui bonus esse poteris?*

Lucæ 12.

Mors in creaturâ latet.

Rom. 2.

Qui te spernit omne bonum, quid amare potest, nisi omne malum, & universitatem iniquitatis? Et fieri hoc potest, ut suscipiam illam in animam meam, & te, quem exspectans exspecto, amantissimum sponsum illius, excludam? ut non sit tibi locus in eâ, nisi in spinis & urticis vanitatis & pravitatis? Sed quis potest facere mundum de immundo semine? nónne tu, qui solus es? Da igitur, ô Sapientia æterna, ut ita dirigam vias meas, ut alteri præmonstrarem; ita desistam à malo, ut alteri suaderem; ita meliora eligam, ut amicissimo auctor essem, ut qui te Regem regum hodie suscepturus sum, quem amo, & quæro toto corde. Et quid, quæso, me tenet videntem meliora, & probantem? eheu! Domine mi, liberator meus de inimicis meis iracundis, sola est consuetudo gravis quædam & perniciosa catena, soluenda utique faciliùs quàm rumpenda, nisi per te Domine virtutum. Exsurgam, exsurgam, & gratiâ tuâ sequar te, Domine, non nectam moras ne invalescat consuetudo, & veniat nox, & videre te nequeam, ô lux mea, & fugias à me æternùm, & derelinquas me.

Eccl. 14.

Applicatio ad Cõmunionem.

Bern. serm. de 7. verbis Domini.

Consuetudo dura.

Absit

Proposi-tum pium. *Absit, absit, absit, ô bonitas, ô amor, absit hoc à te, absit à me in æternum.* Non tardabo venire ad te, virtutemq; N. tam necessariam ut tibi placeam, quærere. Amo enim te ex toto corde meo, ô lumen oculorum meorum, unicum refugium meum. Solve colligationes impietatis, solve vincula, quæ me libertate per sanguinem tuum donatum retardant: Da mihi pennas sicut columbæ ut volem, & requiescam: sustolle me super altitudinem terræ, ut frustrà jaciatur rete ante oculos meos: ut liceat mihi videre opera

Baruch.3. manuum tuarum, & discere, ubi sit prudentia, ubi sit virtus, ubi sit intellectus, ubi longiturnitas vitæ & victus, ubi sit lumen oculorum & pax. Vbi verò est requies nisi in te? ubi lumen oculorum, nisi in te lux vera? ubi longiturnitas vitæ, nisi in te vita

Prover.30. mea, quem amo supra omnem vitam? Quatuor sunt etiam minima terræ, & ipsa sapientiora sunt sapientibus; formicæ populus infirmus, quæ præparant in messe cibum sibi; lepusculus, plebs invalida, qui collocat in petrâ cubile suum; Regem locusta non habet, & egreditur universa per turmas suas; stellio manibus niti-

Matth.10. tur, & moratur in domibus Regum. Ad hæc me mittis & ad formicam, ut quæram te dum inveniri potes, & cibum qui non perit: & esse jubes prudentem sicut serpentes, & simplicem sicut columbæ. Benedictus sis in æternum. Ecce messis nostra jam est & jubes, ut operer cibum in vitam æternam; id est, te quæram qui permanes in sæculum sæculi.

Et ubi erit, ô anima mea, cubile tuum? nonne in foraminibus petræ: Petra autem mea es tu, Christe JESV, & refugium meum tu unus es. Vtinam ita bibam hodie de spiritali petrâ, ut non sitiam creaturæ solatium in æternum! utinam missus ad formicam piger, & ad columbam, ut discam simplicitatem, & serpentem, ut discam prudentiam, te ubique mihi præsentem, & in omnibus audiam creatis, quia tu per ea loqueris mihi, sed eheu! sæpè surdo & muto, & tamen loqueris, surdo loqueris. Sonet, obsecro, vox tua in auribus meis, ita ut audiam, & omnis creaturæ

Psal 99. hortantis ut amem te, & omnis spiritus laudet te, Domine, & omnia opera tua assiduè dicant: Ipse fecit nos, & conservat nos, ut serviamus tibi, ut tu vermis servias Deo nostro. Clamat ad me omnis creatura: Quis magnus sicut Deus noster? clamor eorũ,

species

ſpecies eorum. Et cur clamant, ut veniam ad te, audiam te, ut ſerviam tibi, & ego quem emiſti precio magno, non te glorificabo & portabo te, Domine, in corpore meo, in animâ meâ, ut verâ virtute tibi uni placeam, tibi qui unus es Deus meus, Deus cordis mei & omnia? Tu conditor meus, & finis, & Pater, & Dominus meus, & caro tua verè eſt cibus meus, & ſanguis tuus eſt verè potus meus, ut vivam & tibi vivam, quod deſidero totis viribus meis.

Praxis de Prudentiâ ſæculi.

PRIMA, Obſerva obambulans per plateas & campos induſtriam hominum, quam quiſque in ſuis exercet, & ex ea ſpiritualem aliquem fructum collige. *Communicatio cum Deo.*

Secunda. Ex creaturis omnibus aſſueſce idem facere, & deſtinatò modò de hac, modò aliâ creaturâ philoſophare.

Tertia. Pii ſermonis anſam ſic cape, & per viam diſquire ad tempus jucundè tranſigendum, quæ ex hoc vel illo elici ſpiritualia poſſint; & multa, eaque magno cum oblectamento ſeſe offerre videbis. *Pii ſermonis inſtituendi ratio.*

Quarta. Applicari etiam poſſunt nominatim conditiones earum creaturarum, quibus aut Chriſtus, aut Beata Virgo adumbrantur in Scripturâ, ut navis, arboris, ſolis, luminis.

Quinta. Diligenter exquire, quas habeas, etiam naturales pravas conſuetudines, eaſque contrariis vincere ſtude. Nullam ego majorem exiſtimo prudentiam, cùm, ut dixi ſæpè, optima conſuetudo uſu ac tempore non minùs facilè quàm peſſima contrahatur. *Conſuetudinis bonæ utilitas.*

Sexta. Quemadmodum avari ex re qualibet lucrum facere conantur, ita etiam tu, aſceta, conſueſce: & ſeu bona, ſeu mala eveniant, in omnibus vide ne de ſtatu animus deiiciatur, ac divinæ voluntati tuam conforma.

Septima. Vt ſæculi filii potentioribus ambitioſè adhæreſcunt, ita tu virtutis alumnus, amicos & ſtudioſos illius obſerva, & quoad potes cum iis fac habeas conſuetudinem.

Octava. Conſidera quæ paſſiones in te maximè vigeant, iiſque ad profectum ſpiritualem utere: verbi gratiâ, ſuperbus es? utere ſuperbiâ, & ad verè alta ac ſublimia animum attolle, terrena deſpice, humana judicia præ divinis contemne. Neque patiaris ut inſipientiæ illius meritò arguaris, quâ mundi amatores momentanea æternis, vana veris, creaturam creatori & ſummo bono anteferunt. *Dignatus es,* ut ſup. pag. 10. *Nota & utere paſsionibus ad profectum.*

JACV-

IACULATORIÆ.

Luc. 16. *Prudentiores sunt filii hujus sæculi filiis lucis, in generatione suâ.*

Rom. 8. *Prudentia carnis mors est.*

Isaiæ 42. *Quis cæcus nisi servus meus?*

Psal. 118. *Averte, Domine oculos meos, ne videant vanitatem: in viâ tuâ vivifica me.*

Psal. 17. *Quoniam tu illuminas lucernam meam; Domine Deus meus, illumina tenebras meas.*

Psal. 24. *Dirige me in veritate tua, doce me, quia tu es Deus Salvator meus; & te sustinui totâ die.*

Psal. 138. *Proba me, Deus, & scito cor meum, interroga me, & cognosce semitas meas.*

DECIMÆNONÆ IMAGINIS ANNOTATIO.

Considera quomodo virtutem N. in morte coluisse optabis: vitaque & occasione utere.

Vide an non virtutem, præ vitio secutũ te fuisse in A *morte optares. Sola enim tibi* B *virtus aderit ac solatio erit, cùm* C *peccatum ac vermis ejus torquebit,* D *mors terrebit,* E *dæmon paratus adstabit ad rapiendam animam tuam: cùm etiam* F *intimi amicorum, opes & caro ac sanguis deferent: cùm* G *occasio abierit, omnisq́ mundana* H *voluptas ludiq́ perierint. De facultatibus tuis unica tibi* I *sindon supererit, affines* K *amiciq́ funebrem quidem pompam prosequentur; sed, eheu! deserent, terræq́ simul & oblivioni tradent: quorum etsi societatem* L *appeteres, nihil tamen obtineres. Contrà* M *justus, à virtute & Angelis recreatus, mortem in vitam, dolorem in gaudium commutabit. O quàm tranquillo animo justus, quàm perturbato peccator ad* N. *Dei judicium accedet!*

CA-

XV 19

CAPVT XLI.

De tertio medio Meditationem atque affectus ejus ampliandi, sive de Morte, & consideratione eius quod tunc nos elegisse optabimus.

COMPOSITIO LOCI, ut in imagine. & ORATIO, ut suprà.

PVNCTVM I. Considera quorsum in hâc vitâ à Deo collocatus sis: numquid ut spatio brevi horæ vnius æternum gloriæ pondus mercarere? proinde nihil tibi, nihil ulli homini aliud est quod agat: & vide quomodo plerique mortalium alia omnia agant. Secundò, animadverte quomodo, ubi venerit hora hæc, affectum esse oporteat eum, qui in hâc vitæ scenâ ritè partes suas egerit, & in hoc mercatu opes veras compararit, quomodo exultet de mortis nuntio, anhelet ad eã, ita planè ac si famelicus ad opiparam cœnam, operarius ad mercedem, mendicus ad regnum vocatur: è contrario malos inertes, tum cum fatuis virginibus serò cogitare de oleo, de lampadibus, & citò rapi ad judicem omnibus relictis, nudos, obæratos, & gravissimè perturbatos. Quis sapiens hæc considerat, & non continuò virtutem N. etsi radix ejus amara est, libenter amplectitur, vitiique absinthium detestatur? *Finis creationis.* *Mors boni quàm felix.* *Matth. 25.*

Nunc vide, quos imiteris, vide an jam paratus sis ire ad judicem, & rationem reddere, atque ita tamen te vivere oportet, ita virtutem colere.

Aspira, ut sup. pag. 8. *Hæccine firmâ.*

PVNCTVM II. Finge te videre ejusmodi hominem moribundum, vel N. notum aliquem divitem magìs quàm bonum, & cogita quàm amara sit & recordatio mortis habenti pacem aliquam in divitiis suis, quid cogitet, dicat, sentiat de mundo, ejus gloriâ &c. dum oculos retorquet ad loca & tempora, delicias pristinas, & amicos, quibus fruebatur, quibusque jam extremum *Mors mala ô quàm infelix.*

vale & perpetuum dicendum erit: versa omnia videbit in luctum, & cantica in lamentationem, & dies istos brevì æternâ cum nocte esse commutandos. O quàm vana tunc apparebunt mundi hujus irritamenta, quàm amaræ deliciæ! ubi erunt illæ, ubi amici? Amici solem orientem, quod dicitur, respicient & adorabunt, heres ad hereditatem & spolia anhelabit. Tentationes undique ingruent, & te obruent. Nunc vide quid dives, & gloriosus, & deliciosus ex omnibus hinc secum aufe- rent & quid tu. Contrà accidet piis viris, & timentibus Dominum: hi enim ea quæ priora sunt relinquent siccis oculis, labores fæcundos præmiorum & solatii exhaustos gaudebunt, exilium peractum, quietem paratam, & coronam post legitimum virtutis certamen.

Haccine vera. vt sup. pag. 7. vel *O vita* ut infr. pag. 579.

Moribundus quid de futuris cogitet

PVNCTVM III. Fac moribundum ad futura cogitationem convertere, illic decursum sæculorum usq; ad judicium videbit, & in eo mundi regnorumque illius multiplicem mutationem, nullam sui memoriam. Vide, ô vanitatis ludibrium, & nobilitatis, vide ambitiose. Secundò æternitatem horrendam intuebitur; in quam passu uno eheu! quàm incerto, quamque formidabili, tibi & mihi hodie, hâc horâ fortè transeundum. Attende jam diviti peccatori judicium paratum esse, uti & tibi & mihi, & accusatores & tortores multos, incertissimum exitum, cùm nesciat homo, amore an odio dignus sit. Credis hæc? *Credo tibi*, ut sup. pag. 7.

Tertiò, appende ab hoc momento & passu illo pendere universam ęternitatem, & omnem eo occasionem salutis eripiendam. Deus bone, Deus bone! Hæccine credo, & non horresco? ô quàm meritò exclamabat Moyses, Vtinam homines saperent & intelligerent, & novissima providerent! Quartò jam verò attende quid post mortem homini accidat, & ex nunc prospice quale futurum funus tuum, quale & ubi sepulcrum. Funeris fortè longa erit pompa, sed brevis: comitęs erunt

amici

amici, sed frustrà cadaveri non sentienti, neque valentes opem adferre: lugebunt crescēte fortè lacrymâ, sed certè inani. Nunc verò descende in sepulcrum tuum, procumbe velut vivens mortuus, hiantesque vermes, & bufones ad prædam venientes contemplare: aspice ut in saniem mox defluere incipias fœtidum cadaver, quod horrent omnes & fugiunt. Et tu potes adhuc fovere corpus in detrimentum animæ tuæ? vide denique quò se vertere possit ad solatium peccator post horam auditam mortis, & cùm venerit Dominus ut ponat rationem cum servis suis. Quò se vertet miser? suprà videbit iratum Deum; infrà hiare barathrum, circa fremere hostes, intus rodere conscientiam: & ab horâ hàc videt, imò à momento longissimam pendere æternitatem. O æternitas, æternitas, æternitas à momento pendens, tremenda æternitas! An apprehendis? an credis? an opera id tua, & mea loquuntur? an cura & sedulitas?

Exercitium brevius.

O *Vita mea unica Christe* JESV! *Credo tibi, & in te spero, & toto corde te diligo.* Nescit *homo finem suum, sed sicut pisces* Eccl 9.
capiuntur hamo! sic capiuntur homines in tempore malo. & ego nónne fortè hodie ingrediar viam universæ carnis? numerus enim mensium meorum apud te, ô JESV, *imò momentorũ. Tunc* Iob. 14.
verò cùm omnia transierint tanquam umbra, quid amasse volam? quid cogitasse, dixisse, fecisse? quos beatos dixisse? an pauperes, humiles, mites, lugentes, patientes, esurientes justitiam, an secus? sanè tunc beati erunt mihi quos tu appellasti. Itaque ex nunc ex Amore tui moriar mihi, ut vivam tibi, relinquam omnia ut te inveniam, patiar & lugebo hîc, ut tibi gaudeam, odero me & animam meam, ut, sicut desidero, æternùm te amem toto corde meo. Amen.

Exercitium longius.

MELIVS *esse dixisti, Deus meus, quem video ubique præ-* Eccle. 7.
sentem, & monentem ire ad domum luctus, quàm ad

domum convivii: in illâ enim finis cunctorum admonetur hominum, & vivens cogitat, quid futurum sit postmodùm. Verùm quanta est fascinatio nugacitatis! quàm obscurat bona nostra, & quantum inconstantia concupiscentiæ transvertit sensum nostrum! At video per gratiam tuam, ô JESV, *lux mea, cùm mors venerit, & tu vita mea advenies, tunc demùm aperientur oculi cæcorum, & videbunt quomodo transierit mundus & concupiscentia ejus. O quàm erit tunc alius cuique sensus, alia judicia! Quis tum quantumuis improbus non optabit se virtutem in vitâ & probitatem coluisse, & in his & in illis se superasse, & vocem tuam, ô Pastor bone, audiisse sed eheu! prorsus inani voto! tunc videbit homo transisse mundum, & concupiscentiam ejus, & quæ amabat opes, honorem, gloriam, favorem, omnia transisse tanquam umbram. Et fieri potest ut ob hæc, ob umbras, ob fumũ, ô Deus meus, lux vera, & bonitas infinita, & vita nostra, jam improbis ludibrio sis, & despectui? Eheu quàm doleo sic fuisse illusum, sic tibi me illusisse.*

Sap.4.

O mors, quàm amara est memoria tua tepido, & ignavo, & homini habenti pacem in substantiis suis! quid ergo erit cùm videbit sibi parari propalatio sepulcrum, horam extremam audiet, & de te certos nuncios accipiet? O quantum palpitabit cor ejus! languescent oculi, pallescent ora, diffugient amici, opes herum deserent relictâ ei unicâ sindone: videbit abiisse voluptates, & æternas, eheu! miser desperabit, quòd virtutes, humilitatem, charitatem, liberalitatem & patientiam neglexerit, & maximè vocem tuam, & exemplum regis pastoris sui, ô bone JESV. *Quid enim tunc solatii morituro erit homini & mihi, nisi virtutis & vitæ benè actæ memoria? Et tu, bone* JESV, *electorum tuorum certa spes & præsidium, ideò viaticum dici & esse dignaris, ô infinita bonitas, & jam in viâ & vitâ cibus mihi viatori, etsi sæpè canibus à filiis tuis projiciaris. Ego verò cupio corde & affectu intimo semper suscipere te ut dum defecerit virtus mea, tu spes mea verè unica, non derelinquas me, sed recipias in tabernacula tua æterna imò amplexus tuos, ut dum mors aderit, occurras mihi, ô vita; dum amici fugient, amicum te inveniam, & solatium, & refugium in illâ hora? Sanè si hæc penetrarem, Deus meus, nunquam*

Applicatio ad Cõmunionem.

quam virtutem negligerem, nec in animo meo vitia per misericordiam tuam excisa repullularent. Iosias tibi dilectus contrivit statuas, succidit lucos, & ,ne rursum erigerentur illæ, loca ossibus mortuorum complevit: neque certè idola, quæ veneror quoties à virtute deflecto, restituerentur in templo cordis mei, si illic mortis perpetua excubaret memoria. Monet enim, ut Bernardus tuus aiebat, horror in exitu, dolor in transitu, pudor in conspectu gloriæ magni Dei. Vnde, ait, ista nobis dissimulatio, unde hæc tam perniciosa tepiditas, unde hæc securitas maledicta? quid seducimus miseri nos ipsos? forsitan jam divites facti sumus, forsitan regnamus: nónne ostium domus nostræ horribiles illi spiritus obsident? nónne exitum nostrum larvales illæ facies præstolantur? Sed si virtutem verè colimus, sicut tunc optabimus, erimus gratiâ tuâ securi, visitabit nos dextera tua, & dulcissima Angelorum præsentia recreabit desertos, & tua, bone IESV, *ita spero, salvabit nos: ostendes faciem tuam, & salvi erimus. Certus enim sum, quia neque mors, neque vita, neque instantia, neque futura, neque altitudo, neque profundum, neque creatura alia me separare poterit à charitate tuâ. Immò verò quod tunc optabo, jam faciam, neque illudet mihi communis error & insania per gratiam tuam, ut nunc eligam cujus tunc me pœniteat, & æternùm. Et cùm statutum sit omnibus semel mori, jam mihi mori incipiam, ut vivam tibi, ô vita, ô lux mea. Quando orieris mihi lux indeficiens, & umbræ hæ inclinabuntur? Sunt certè brevissimi dies nostri, & numerus mensium apud te est; longi tamen illi suspiranti ad te, & quærenti te. Quando venies, ô mors, quæ me reddas vitæ: venies, ô* IESV, *scio, sicut fur in nocte, veni, veni, sed da metuenti & amanti te significationem, ut vigilem ad te, sive in primâ sive in secundâ, sive in tertiâ vigiliâ veneris, da operari dum lux est, dum spatium pœnitentiæ, dum tempus est merendi gloriam, ut te honorem in æternum; & gratiam inveniam in oculis tuis. Testis mihi es, quia hanc unam peto. Itaque utar talentis & occasionibus istis* N. *quæ mihi bonitas tua concedit, ne tuum ut servus nequam jubear duci in tenebras exteriores, & separari à te, quando, eheu! post longas vitæ moras sperarem intrare, cum servo bono & fideli, in domum & gaudium Domini mei.*

[Margin notes: 4.Reg.23. Memoria mortis. peccatorũ remedium. Serm. de 6. tribulationibus. — Rom.18. — Actus charitatis. — Iob.18. — Lucæ 12.]

O quando hoc erit, quando veniam & apparebo ante faciem tuam? quando venies, & liberabor à corpore mortis hujus, & vivens vivens ipse confitebor tibi, & laudabo & exaltabo te in sæcula sæculorum? Amen.

Praxis pro memoria mortis.

PLuribus tertio libro, ubi de præparatione ad mortem agitur, hanc pertractatam videbis, paucas hìc tantummodo ponam.

In sacro est mortis memoria. Prima. Quotidie in Sacro, cum sacerdote, pro defunctis sacrificium offer: & velut in medio mortuorũ positus (sunt enim in templis plena sepulcris omnia) cogita moriendum tibi brevi esse, & perpende, an jam ad mortem comparatus.

Eccles. 7. *Luctu quomodo utendum.* *In hist. de Barlaam & Iosaphat.* Secunda. Melius est, ait Sapiens, ire ad domum luctus, quàm ad domum gaudii; ideoque, si lugeas amicorum aliquem, tum magìs ad mortem te compone; si quis tibi fortè occurrat veste lugubri, ne fortuitò id fieri putes, sed admonitorem missum. Sic Divus Damascenus, commemorat de pio quodam Rege, qui Religiosos eo nomine suspiciebat & venerabatur.

Quotidie mortis memoria excitanda. *Philippus Macedo moneri se vult.* Tertia. Divus Joannes Eleëmosynarius, divinâ planè prudentiâ, quotidie à famulo moneri volebat de sepulcro; nempe parari illud, paulatim perfici; ut hoc pacto memoriâ mortis vitæ melioris desideria vir sanctissimus acueret. Imò etiam de Philippo Macedonum Rege refertur monitorem sibi in magna fortunâ statuisse, qui quotidie manè sibi inclamaret hominem eum esse, quo scilicet tumidiores animos comprimeret, & fortunæ inconstantiam, cæterasque vitæ humanæ miserias animo quotidie perciperet, & ad eas se compararet. O quantum hic ruboris incutiet Christiano in die judicii! Imitari illud D. Joannis poteris & Regis hujus; si sententiam de morte vel de vanitate mundi, pridie quàm incumbas scripseris, & lecto affixeris, ut postridie evigilans illa in oculos incurrat prima, atque animum feriat, vel sin tabellâ unâ annorum vitæ (incipiendo scilicet à die Nativitatis) ac mensium habeas numerum, & prætereà diei distributionem & officiorum, & inter ea mortem reponas.

Quarta. Quotidie dum incumbis, cogita an paratus sis mori; lectus enim nos meritò commonet sepulcri, uti mortis imago somnus esse dicitur. Itaque incumbe, tamquam sic ad judicium eâ nocte rapiendus fores, & saltem contritionem cum actu fidei, spei & charitatis, & gratiarum actionis excita; vota, si Religiosus sis, renova; atque ita in pace in idipsum, dormias & requiescas. *Dignatus es*, &c. suprà pag. 10.

Nota modũ vesperi incũbendi.

JAC

K
I
B
C
A
Illuminabit abscondita tenebrarum et manifestabit consilia cordum.
G
E
D
F
H
Amor Sui
XVI
20

IACVLATORIÆ.

Imortui sumus cum Christo; credimus quia simul etiam vivemus cum illo. Rom. 8.

Breves dies hominis sunt, numerus mensium ejus apud te, Constituisti terminos ejus, qui præteriri non potuerunt. Iob. 14.

O mors, quàm amara est memoria tua homini pacem habenti in substantiis suis! Eccli. 41.

Omnes morimur, & velut aquæ dilabimur in terram quæ non revertuntur. 2. Reg. 14.

Quis est homo qui vivet, & non videbit mortem, eruet animam suam de manu inferi? Psalm. 88.

Et vos estote parati, quia quâ horâ non putatis filius hominis veniet. Lucæ 12.

Iustorum animæ in manu Dei sunt, & non tanget illos tormentum mortis. Sap. 3.

Scimus quoniam si terrestris domus nostra hujus habitationis dissolvatur, quòd ædificationem ex Deo habemus, domum non manu factam, æternam in cælis. 2. Cor. 5.

VIGESIMÆ IMAGINIS ANNOTATIO.

Quid in judicio elegisse te optabis? virtutem N. an vitium N.

O *Horrendum judicii spectaculum! Vide, ô homo, quid tum fecisse optares: id nunc age, &* A *virtutem ama, quæ sola tum patrocinabitur, cũ manifestabuntur consilia* B *cordis tui. Bona quidem* C *Angelus recensebit: sed* D *dæmon etiam corã Deo, & orbe terrarum de peccatis te accusabit. O quàm tum bonis jungi optabit* E *improbus! ô triste* F *divortium! ô funestum spectaculum! hîc* G *mundus (quem jam tanti faciunt mortales) exuritur; ibi* H *Reges ac Principes palpitant: hîc irrevocabilis feretur sententia* I *pœnæ aut* K *gloriæ. Memorare novissima tua, & in æternum non peccabis.*

CAPVT XLII.

De quarto medio Meditationem atque affectus ejus ampliandi, sive de Extremo judicio.

COMPOSITIO LOCI, vt in imagine. ORATIO, ut suprà.

Cur judicii futurum. *Matth. 24.* *Actor. 17.* PVNCTVM I. Considera Primò, diem aliquem constitutum à Deo, de quo nemo scit, in quo judicaturus est orbem in æquitate, in viro, in quo statuit, & cur id decreverit attende, nēpe 1. ut in judicio particulari lata sententia promulgetur, 2. ut recipiat unusquisque *2. Cor. 5.* propria corporis, prout gessit, sive bonum, sive malum, & illud ipsum, velut instrumentum, similiter judicetur. 3. ut appareant justa sanctaque Dei judicia: etsi jam prosperari & laudari malos, bonos opprimi & despici sinat. de quo ajebat David laborasse se ut cognosceret, nec potuisse, donec novissima consideraret. Denique ut JESV Regi nostro dulcissimo Redemptori coram orbe terrarum restituatur honor pro ignominiâ in loco illo, scilicet juxta Hierosolymam in monte Oliveti, ubi cum tormentis plurimis mors ei ignominiosissima illata fuit. Gaude, ô anima, gaude in Christo JESV tuo, quòd Pater omne judicium dedit filio, ut omnes glorificēt filium. Certè gratulari Domino nostro oportet de die illa, & gratias Deo Patri agere, & gaudere, quia judicabit populos in æquitate, & arguet pro mansuetis ter- *Isaia 29.* *Terribile judicium.* ræ. Considera Secundò signa, quæ præcedent; quomodo, ut Isaias loquitur, veniet Dominus repentè, & confestim, & visitabit in tonitruo, & commotione terræ, & *Ioel. 2.* voce magnâ turbinis & tempestatis, & flammæ ignis devorantis. Ante eum, ait Ioël, ignis vorans, & post eum *Apoc. 6.* exurens flamma, sol & luna contenebrati sunt, & stellæ retraxerunt lumen suum; immò stellæ cadent de cælo, & sol obscurabitur, fietque ut saccus cilicinus, & luna *Sophon. 1.* ut sanguis. O quàm justè Sophonias exclamat: Vox diei

diei Domini amara, tribulabitur ibi fortis; dies iræ, dies illa, dies tribulationis & anguſtiæ, dies calamitatis & miſeriæ, dies tenebrarum & caliginis, dies nebulæ & turbinis, dies tubæ & clangoris. Intuere orbem uti Sodomam conflagrantem, ignem vaſtantem terram, maria, oppida, turres & ſuperbiam ſæculorum; elementa calore ſolventur; terra autem, & quæ in eà ſunt opera, exurentur. Circumfer oculos: ecce, ut omnia involvat flamma vorans, & ſquallor & deſolatio, & adhuc placere poterit mundus & ſpecies illius? Adhuc virtus erit aſpera, & pigebit unâ horâ laborare pro Chriſto? *Contemplatio mundi.* *2. Pet. 3.*

Aſpira, ut ſup. pag. 8. *Hæccine firma.*

PVNCTVM II. Conſidera, tonitruum illud Angelicæ tubæ: Surgite mortui. vide, vide ut anima damnata maximo cum horrore corpus induere cogatur; ſancta verò ingenti id faciat gaudio & colloquia utriuſque, ac ſenſum tibi repræſenta bonæ conſcientiæ & malæ, & hîc ſiſte gradum; vide deinde, ut ex urbibus, mœnibus & ſpeluncis prodeuntes ingenti numero omnes ad vallem Joſaphat contendant, & eos omnes hîc contemplatus diſcerne, ſi potes, Regem à mancipio, divitem à paupere, ſapientem à puero. Vbi tunc erit favor hominum, opes, gloria, ſapientia hujus ſæculi? & deteſtare quidquid iſtiuſmodi eſt, & à perfectione te remoratur & virtute N. & contremiſce. Aſpice, ut ſeparentur oves ab hœdis, boni à malis, triticum à zizaniâ; & hos ejulantes, inclamantes montibus, Cadite ſuper nos. O quàm triſtis, luctuoſa, lamentabilis ſeparatio! & ubi tu eris, quibus adjungêre? certè, quibus jam volueris. O quid non optabit infelix homo feciſſe, ut in illâ die bonis ſocietur! ſed fruſtra lacrymæ, preces, ejulatus. Tunc dicetur humili, Aſcende ſuperiùs; diviti & potenti & ſuperbo, Da huic locum. heu? quanto cum rubore deſcendet? At verò tunc ſtabunt juſti in magnâ conſtantiâ adverſus Monarchas, Reges ac Principes terræ, trementes & palpitantes, qui ſe anguſtiaverũt, *Iudicii forma.* *Apoc. 6.* *Luc. 14.* *Sap. 5.*

& qui abſtulerunt labores eorum, dicentes intra ſe, & præ auguſtiâ ſpiritus gementes: Hi ſunt, quos aliquando habuimus in deriſum, & in ſimilitudinem improperij: nos inſenſati vitam illorum pauperem, humilem, afflictã, æſtimabamus inſaniam, & finem illorũ ſine honore; ecce, quomodo computati ſunt inter filios Dei, & inter ſanctos ſors illorum eſt. *Hæccine firmâ*, ut ſup. p. 7. vel *O Iudex æquiſsime*, pa. 588. Inter hæc veniet Dominus cum poteſtate magnâ & majeſtate, veniet in ſanctis millibus ſuis, cum ſanctiſſimâ matre ſuâ, arridebuntq; bonis, averſabuntur malos. Quid tunc optabis? quo oculo aſpici? Apparebit mox ſignum filii hominis ſplendidius ſole; & levabunt capita ſua filii Dei, gaudebuntque crucis & mortificationis imitatores, qui jam carnem ſuam crucifixerunt cum concupiſcentiis ſuis: exultabunt incredibili gaudio, videntes ſe ſcriptos, ô JESV dulciſſime, in manibus tuis, & vulneribus tuis ſacratiſſimis: erubeſcent, & contabeſcent adverſarii tui. quid eligam tunc feciſſe?

Luca 21.

Galat. 5.

Credo tibi, ut ſuprà pag. 7.

Conſcientia patebit omnibus.

Deinde aperientur libri conſcientiarum, & manifeſtabuntur conſilia cordium. tunc exiſtimationes, opiniones, ſecretiſſima hypocriſis, perfidia, intentiones obliquæ uniuſcujuſq; apparebunt. quanto, Deus bone, pudore malorum & confuſione? Vide an omnia arcana cordis omnibus patere velis; vide quid in libro illo jam ſcribas, virtutes an vitia? nihil enim opertum, quod non ſciatur. Mox accuſationes ſequentur terribiles, ſed quod ſuper omnia erit amariſſimum, finge te, audire quomodo tum omnibus & tibi Chriſtus exprobrabit beneficia; Sancti adhortationes & exempla; dæmones ſuggeſtiones & ſcelera; creaturæ omnes abuſum ſui. Scrutabitur Dominus Jeruſalem in lucernis. magnus verè dies Domini, terribilis valdè. quis ſuſtinebit eum? ardens furor ejus, & gravis ad portandum. labia ejus repleta ſunt indignatione, & lingua ejus quaſi

Matth. 10.

Accuſatores terribiles.

Sophon. 1.

Iſaia 30.

quaſi ignis devorans, ſpiritus ejus velut torrens inundans ad perdendas gentes. ſtabit peccator, & videbit intus conſcientiam accuſantem, dæmoniaque undique parata ad prædam: quò fugiet? infrà infernus hiabit, cælum ſuprà clauſum, & judicem iratum intuebitur; quò ibit?

Peccatoris infelix ſtatus.

O Domine qui, &c. ut infr. pag. 589.

Pvnctvm III. Conſidera quomodo tandem convictis improbis, ita ut negare nequeant, & bonis laudatis feretur ſentẽtia irrevocabilis de æternitate longiſſimâ & interminabili, & incomprehenſibili, de felicitate ſummâ, & ſuppliciis ſempiternis. Primò, dicet benigniſſimus Iesvs: Venite (de cruce & tribulatione, ſcilicet) benedicti Patris mei, poſſidete paratum vobis regnum à conſtitutione mundi, ô quantum, putas, ſtupebunt illi & omnes Angeli liberalitatem, & infinitam Dei charitatem! Contrà verò audient improbi: Diſcedite à me (ſcilicet omni bono, Patre & Deo veſtro) maledicti in ignem æternum. quia ad horam, ad momentum ſervare noluiſtis mandata. Expende ſingula verba, &, ſi potes adhuc, theſauriza tibi iram in die iræ. Mox fiet executio, & ibunt hi in vitam æternã, illi autem in ignem æternum. Age, junge te modò bonis plenis gratulatione, & experire, quo gaudio de virtute, de ſecuritate æternâ fruantur. Modò malis accede, & vitii, ac eorum amaritudinem inexplicabilem quòd ſeparentur æternùm à Deo, cælo, ſanctis amicis, expende, & vide quo oculo cælos & amicos adſpiciant; audi triſtiſſimum vale, quod amicis cognitis dicent, æternùm: & mox terra dehiſcens involvit ejulantes & horrendum ſtridentes permixtos dæmonibus infeliciſſimos homines, inter quos multi Reges, potentes, Prælati, nobiles, ambitioſi, luxurioſi. Sta, & æſtima librâ juſtâ mundum, & concupiſcentias ejus; ac vide quomodo evades tanta pericula. Inde redi ad electos, & cum iis mente in cælum abi: iiſque gratulare.

Matth. 25. Sententia bonorum.

Rom. 2.

lare. Poſtremò ad Dominum JESVM, agnum mitiſſimum, longanimem modò & patientem, & roga cùm ſic emerit & redemerit te, ut numquam projiciat te à facie ſuâ, obſecro te bone JESV, ne intres, quæſo, in judicium cum ſervo tuo: ſed fac mecum ſecundùm magnam miſericordiam tuam: quia, ſcio, ſcio non juſtificabitur in conſpectu tuo omnis vivens. Quid facietis, ait Propheta tuus, in die viſitationis & calamitatis, de longè venietis? ad cujus confugietis auxiliũ? ah! Domine, tu ſcis, ô charitas Deus meus verè, nõ eſt auxiliũ, neque ſpes, neque ſolatium, niſi in te, ſuſceptor meus es tu, refugium meum, Deus meus, ſperabo in te. Tu liberabis me à laqueo venantium, & à verbo illo aſpero, ite à me. Nolo gratiâ tuâ, vel ad momentum unicum, nolo, Domine, ſeparari abs te, nolo derelinquere te fontem aquæ vivæ, neque nunc, neque in æternum. Quis enim me ſeparabit à charitate tuâ, an tribulatio, an anguſtia, an fames, an nuditas, an periculum, an gladius? certus ſum quia neque mors, neque vita, neque Angeli, neque principatus, neque virtutes, neque inſtantia, neque futura, neque fortitudo, neque altitudo, neque profundum, neque creatura alia poterit me ſeparare à charitate tuâ.

Pſal. 142. — Iſaiæ 10. — Rom. 8.

Exercitium brevius.

O Iudex æquiſsime, credo tibi, & ſpero in te, & toto corde te diligo. O quàm mendaces filii hominum in ſtateris! quantum exaltantur cogitationes noſtræ à cogitationibus tuis! Tu verò judicas juſtè, qui ſcrutaris cor & renes. Sapiens corde es, & fortis robore, quis reſtitit tibi, & pacem habuit? quomodo is turbabitur in die illâ tremendâ, cùm pronunciabitur à te beatus pauper, humilis, mitis, & patiens? Quid reſpondebo tibi ſi nunc virtutes illas, & occaſiones neglexero, & quomodo confundar coram orbe terrarum? O Redemptor mi, ne intres in judicium cum ſervo tuo, doleo enim ex corde de peccatis meis, & cũ ſciam ſcriptum: Triumphator in Iſraël non parcet, & pœnitudine non flectetur,

Iſaiæ 55. — Iob. 9. — 1. Reg. 15.

flectetur, supplex te rogo, ô bonitas, nunc in tempore hoc dum tempus est miserendi, miserere mei secundùm magnam misericordiam tuam. Amen.

Exercitium longius.

O Domine, qui mihi adstas, & vides gemitum meum & timorem, quis mihi tribuat, ut in inferno protegas me, & abscondas me donec pertranseat furor tuus! Venies enim tu, agni mitissime, quasi leo de tribu Iudâ; quasi ursa raptis catulis, occurres impiis, qui nunc monita tua & inspirationes ad virtutem contemnunt; & cùm revelabitur dies ille, illuminabuntur abscondita tenebrarum, & manifesta erunt consilia cordium. Vide nunc, obsecro, ô Salvator, si via iniquitatis in me est, & deduc me in viâ æternâ. Inspice qui scrutaris cor meum, si quid diligam præter te, aut non propter te, & ejice illud. Templum enim sum tuum, & altare tuum, & habitatio tua, in quâ optarem etiam millies hodie te suscipere & amplecti. Noli permittere ut domus patris tui fiat spelunca latronum. O hypocrita, ô luxuriose, avare, ambitiose, recordare, id quod jam versas, animo tuo patebit orbi terrarum in die illâ, quando erit peccatori tribulatio magna, qualis non fuit ab initio neque fiet: isti verò qui virtutem colunt, lætabuntur sicut in messe, sicut victores dum dividunt spolia. Iam ad modicum humiliari, & tecum novissimum locum tenere, esurire, sitire, pati, despici grave est; sed tunc gloriosa erit humilitas, & fiduciam dabit coram majestate tua, ô Salvator & Redemptor mi. Iam animi motus N. sic frangere, alterius nutum sequi, molestum; sed tunc erit obedienti & mortificato laus à te coram orbe terrarum: Tunc patientia cum sanctâ cruce fulgebit, murmurator cum reprobis ejulabit. Tunc afflicti levabunt capita sua, quoniam appropinquabit redemptio eorum. Tunc gloriosum hujus sæculi mancipium vinculis stringetur æternis, & flammis tremendis circumdabitur. Ignis enim in conspectu tuo exardescet, & in circuitu tuo tempestas valida; sed in dexterâ manu refrigerium erit, & corona his qui diligunt te, & quærunt te ex toto corde suo. O quantum optabit tunc improbus inter bonos numerari! sed frustrà. qui enim jam ad virtutis monita obsurdescit,

Iob. 14. — Oseæ 13. — Applicati ad Communionē. — Psal. 49.

Ecclef.1. *furdescit, cum vitio flammis deputabitur æternis; & ubicumque*
Malach.3. *ceciderit semel arbor, ibi manebit, sive ad Austrum, sive ad Aquilonem. Quis poterit cogitare diem adventus tui? quis enarrare, quàm tristis separatio à te omni bono & electis tuis in æternum? & hoc, quia ad momentum, ad modicum in hoc vitæ cur-*
Sap.5. *riculo impii noluerunt laborare. Lassati sumus, inquiunt, in via iniquitatis & perditionis, & ambulavimus vias difficiles; viam autem Domini ignoravimus. quid nobis profuit superbia, aut divitiarum jactantia quid contulit nobis? transierunt omnia illa tamquam umbra, & virtutis quidem nullum signum valuimus*
Apoc.9. *ostendere, in malignitate autem nostrâ consumpti sumus. Quærent isti mortem, & non invenient eam; & desiderabunt mori, & fugiet mors ab eis. Erit verò jucunda & suavis retributio bo-*
Exod.15. *norum, quibus modicum tribulatis æterna gloria à constitutione mundi parata tribuetur. Tunc cantabunt tibi, Domine* JESV, *canticum novum; quia gloriosè magnificatus es in eis: equum &*
Apoc.21. *adscensorem, & qui illos tribulabant, dejecisti in miseriarum*
Apoc.14. *mare, sed maximè, quia neque luctus, neque dolor erit ultrà, neque cadet super illos sol, neque æstus, & amodò dicet Spiritus, ut requiescant à laboribus suis, & epulentur in conspectu tuo. Concede mihi, benignißime* JESV, *per viscera miserationum tuarum, & charitatem quâ dilexisti nos, sic jam vivere, virtutem N. colere, ut in æternum te fruar & cognoscam, & amem toto corde, & totâ animâ meâ. Amen.*

Praxis ad judicii memoriam recolendam.

Dies judicii dies fori. PRIMA. Considerare, quæ hîc videmus splendere, æstimari, quo precio tunc æstimanda sint, cùm Dominus ad judicandum venerit: ibi enim erit vera libra, & precium omnium.

Vanitas mundi. Secunda. Hæc omnia, quæ videmus, respicere, ut ignè illo terribili consumenda, & contemptum mundi sæpè excitare, æternisque incumbere.

Nota remedium tentationum. Tertia. Sæpè scrutari cor suum, & ita secum loqui: Ecce quod nunc cogito, ago, patebit orbi terrarum.

Quarta. Cogitare omnes tunc pares futuros, & nihil gravius fore, quàm ob unum aliquem hominem maximè Deo detestabilem, illi injuriam magnam intulisse, ut faciunt mundani.

Quinta.

Quinta. In omni mortificatione cogitare, quid præstet, coram orbe toto confundi, an paucis, vel uno confessario.

Sexta. Aliquando cùm timorem Domini sanctum excitare libet, videre, ut omnia nos judicii commonefaciant. Nã quot Religiosos videmus, tot judices; quot creaturas, tot accusatores, si illis abutamur: terra, carcer est, quo claudentur rei; aër, sedes judicis tremenda; quoties strepitum audimus, fragores attendamus cælorum; quoties cantus, lamentationes damnatorum; si quid odoramur, universi ambustionem cogitemus. Denique videamus qualia futura sint, quæ hîc videntur, &c. *Omnia nos possunt facere memores judicii.*

Septima. In omni electione officii aut virtutis, cogitare quid tunc fecisse voluissemus. Nunc fascino oculi nostri velantur, & judicium ac ratio excæcantur; verùm tunc insensati suam videbunt insaniam, & dicent. Nos vitam illorum æstimabamus insaniam, & finem illorum sine honore; ecce, quomodo computati sunt inter filios Dei, & inter Sanctos sors illorum est. *Dignatus es*, ut sup. pag. 10. *Sap. 5.*

IACVLATORIÆ.

Confige timore tuo carnes meas: à judiciis enim tuis timui. Psal. 118.

Iustitia tua sicut montes Dei: judicia tua abyssus multa. Psal. 35.

Quis novit potestatem iræ tuæ, & præ timore tuo iram tuam dinumerare? Psal. 89.

Non intres in judicium cum servo tuo, quia non justificabitur in conspectu tuo omnes vivens. Psal. 142.

Dies iræ, dies illa, dies tribulationis & caliginis, dies nebulæ & turbinis, dies tubæ & clangoris. Soph. 1.

Magnus dies Domini, & terribilis valde, & quis sustinebit eum? Ioelis 2.

VIGE-

VIGESIMÆ PRIMÆ IMAGINIS

ANNOTATIO.

Si dubitas in virtutis electione, vide an in omni æternitate non eam optabis te elegisse.

Ante omnia A *æternitatem attende, & quomodo Sancti in cælo, ac reprobi in inferno optent meliùs virtutem coluisse. O quàm longa est, cujus annos neque* B *arenæ, neque* C *guttæ maris adæquant! ubi semel ceciderit* D *arbor, sive ad Austrum, sive ad Aquilonem, ibi semper manebit: nequeerit ultrà* E *tempus, aut* F *occasio, aut* G *mors, nisi æterna. en, ut vel* H *unum peccatum hominem inferno claudat. O quanti damnatus vel* I *horulam emeret, si pœnitentiam agere posset! sed frustrà est, atque à dæmone* K *irridetur. Vide igitur quid & quâ* L *in æternitate jam scribas: semel enim cogitata, dicta, facta, æterna sunt, & infecta esse nequeunt. Vtinam, utinam saperes!*

A
B
C
D
E
F
G
H
I
K
L
AMOR
DEI
AMOR
SVI
si daretur hora
O aeterni
XVII
21

CAPVT XLIII.

De quinto medio Meditationem atque affectus eius ampliandi, sive de AEternitate.

COMPOSITIO LOCI, ut in imagine. ORATIO, ut suprà.

PVNCTVM I. Considera quod uti omnia flumina in mare unde ortum habent redeunt, ita omnia temporalia in æternitatem tendunt, & corruptibilia nonnulla incorruptionem expectant perpetuam; alia verò in nihilum suum revertentur, atque in eo perpetuò manebunt. Contemplare igitur velut è specula creaturas universas, & expende quàm brevi omnia transitura sint, velut umbra; tot flores, fructus, opera, animantia; ita ut numquam deinceps in æternum futura sint: oculosque ad te converte, certus quia, sicut illa, sic vita tua præteribit, eademque numquam, præterquam in judicio, renovabitur. Sic Xerxes è monte exercitum maximum despiciens, & quàm brevis ævi totus ille futurus esset; attendens, illacrymari cœpit; Tu verò vanitate rerum conspectâ per hiemes & æstates mortem & vitam, despice ea quæ te à virtute avertunt & vide an non ad eam atque æterna oculos animumque convertere æquum sit. *Aspira*, ut sup. pag. 8. *Haccine firmâ fide*, &c.

Creata omnia quàm caduca.

PVNCTVM II. Considera, quàm brevis sit vita, & ab eâ deinde pendere duplicem æternitatem: felicem & infelicem, & necesse esse alterutram sortiri: tuâque in manu esse jam virtutem N. sequi, & felicissimam comparare; aut certè vitium, & æternis ærumnis mancipari. Quid videtur agendum, & quid agis? Expende hîc quid sit illa æternitas, spatium scilicet temporis interminum, incomprehensibile, longissimum. Plures in ea non anni tantùm, sed myriades, immò millenæ myriades numerantur, quàm sint cæli stellæ, arenæ maris, & pluviæ guttæ, arborum flores, frondes. Atque adeò,

Aeternitas quid sit.

Ejus longitudo.

etsi quispiam ab exordio mundi ad finem usque, maximos annorum numeros supputaret, & quasi de æternitate detraheret, numquam tot tantosque conciperet, quin æternitas tota atque integra adhuc permaneret.

Aeternitas durissima malis.

Jam vide quantum damnatorum pœnas augeat æternitas, in qua interruptio nulla, nullum ne quidem guttæ aquæ solatium, nullius terminus; quia vermis eorum non moritur. Descende tu vivens in infernum, lacumque intuere maximum, ardentissimum sulphure & pice, & intuere hominum myriades, & in iis Prælatos, sacerdotes & Religiosos, Reges & Monarchas, & vide v.g. quomodo Cain, aut dives Epulo, in sensibus singulis & mẽbris torquẽtur. Deinde mentis oculo inspice, quantus sit in animis istorum dolor, timor, pudor, desperatio, rabies, & furor inexplicabilis. Audi deinde amarissimos fletus & ejulatus, quæ maledicta in Deum bonosque omnes jaciant impiâ flammivolâ linguâ. Pete ab horum aliquo quid de mundi gloriâ & deliciis sentiat, quomodo horulam impenderet ad salutem ex iis quas tu otio & fabulis perdis. Nunc verò odorare sulphureum illum & teterrimum odorem, & gusta quàm amarus sit calix iræ Domini. Hæc contemplatus in flammarum undis si quem illæ extulerint ad cõspectum tuum ut in lebete fieri solet, percunctare quid in his omnibus maximè eos torqueat, & mox cum horrore, furore, stridore ejulãs clamabit: Sola sola æternitas. præ quâ illis omnia gravissima essent levia, & tormenta levamenta. Pete deinde quamdiu ibi fuerit, quamdiu erit, quod solatium exspectet, nullum inquiet. Et rursum vide ut in vorticem descendat, & resorbeatur & volvatur in æternum. Hæccine verâ? & si vera, ita vivo, quasi vera? ita contemno præsentia, ita ad virtutem in futura anhelo? *O Rex Regum,* &c. ut inf. pag. 596.

Marc. 9.

PUNCTUM III. Nunc verò ascende ô anima in montem Sion, accede ad Pastorem tuum stantem in medio ovium suarum, paratum te amplecti, & æternùm inebriare

inebriare ab ubertate domus suæ. Vide sedentes sanctos in pulcritudine pacis, & requie opulentâ: ut in omnibus sensibus plenè sint beati, membrisque omnibus; audi suavissimum melos laudantium Deum & illos qui virtutem N. ad horam hìc sequuntur; ut possideant æternum quod nec oculus vidit, nec auris audivit, nec in cor hominis ascendit. Pete denique ab Angelo tuo, vel Patronis, quid de dolore, afflictione, humiliatione sentiant, quid de mundi deliciis, quídve in cælo post Deum eos màgis exhilaret; & respondebunt cum exultatione incomparabili, quòd pro horâ & momento obtigerit illis felicissima æternitas. O quanti videre Deum, & amare eum & adesse illi, & possidere omne bonum in æternum, securè & tranquillè frui omni bono & carere omni malo? Ergo sic ratiocinare tecum, & vide quo dementiæ veniat homo ut cruciatus æternos, & mortem eligat pro vitâ & gaudiis sempiternis. Obstupescite cæli super hoc, & portæ ejus desolamini vehementer. Finge tandem, si libet, te ad horam beatum, vel quod absit damnatum; & tuum de virtute & vitio sensum explora. *Ierem. 2.*

Haccine vera, &c. ut sup. pag. 7. vel *ô Deus meus*, ut infrà pag. 596.

PUNCTUM IV. Considera hæc verba: Multi sunt vocati, pauci verò electi: & vide quomodo connitendum tibi, ut inter Electos numereris constanti virtute, maximè humilitatis? Appende hæc verba: Contendite intrare per angustam portam, quia multi, dico vobis, quærent intrare, & non poterunt. Cùm autem intraverit Paterfamilias & clauserit ostium, incipietis foris stare, & pulsare ostium dicentes: Domine, aperi nobis. Et respondens dicet vobis: Nescio vos unde sitis. Considera è contrario, quantopere Deus & Dominus noster cupiat omnes salvos fieri, & ad agnitionem veritatis venire, quomodo sanguinem suum tibi præbeat in potum, & corpus in cibum, & omnia sua promittat, ut *Matth. 20.* *Luca 13.*

æternùm beatus eſſe velis,& ad horam cum eo labora re. *Credo tibi*,ut ſup.pag.7.

PVNCTVM V. Conſidera in omni actione, cogita tione,&c.alterutrius ex æternitatibus electionem inſti tuendam: quidquid enim ſemel cogitatum, dictur factúmve fuerit, æternum erit: quia infectum eſſe ne quit. & iterum hominem illud aut beabit, aut cruci bit. Maturè igitur & conſideratè ſingula opera perfi cienda ſunt, cùm regreſſus non detur, neque emenda tio ejuſmodi,ut præterita eſſe deſinant; ſed, ſicut qu dam dicebat, Pingimus,ſcribimus æternitati; laudab aut vituperabit auctorem ſuum opus quodlibet æte nùm; etſi enim per pœnitentiam peccata deleantu non tamen innocentia reſtituitur.

Semel factū infectum fieri nequit.

Exercitium brevius.

O Rex regum,credo tibi & in te ſpero, & te toto corde dili go. O æternitas,æternitas feliciſſima & infeliciſſima, qu te novit quid ſis,& quid non ſis? quando cœperis, quando termi naberis,oceane infinite? quis de te cogitat,& libet ei ad momen tum ridere, & æternum flere? quis credit te ſequi nos, & no properat,in virtutis ſtadio,ut conſequatur bravîum, quod mi tu es unum, & eris Rex ſæculorum immortalis & inviſibili Chriſte JESV? *O felix labor, quem tu æterna requies; felices la crymæ, quos æterna gaudia; felix luctus & tribulatio, quam ex cipit æterna gloria! & tua, ô* JESV, *infinita charitas. Nemo, n mo credere videtur, aiebat quidam. O Rex regum, qui factus mortalis ut ego eſſem immortalis, natus es in tempore ut viv rem æternùm; Dirige, quæſo, ſic actiones meas, & ſtudia mea, eligam æterna pro momentaneis, & amore tuo uri, & frui om bono, quàm flammis deputari æternis.*

Exercitium longius.

O Deus meus, æterne, incomprehenſibilis, Alpha & Omeg principium & finis, ſine principio tamen & fine, & à fi ad finem pertingens. Regnum tuum regnum omnium ſæculor

& dom

& dominatio tua in generatione & generationem. Priusquam nontes fierent, aut formaretur terra & orbis, à sæculo usque in eculum tu es Deus. Et quamvis omnia sicut vestimenta veteascant, tu idem ipse es Deus meus, & anni tui non deficient. Non est apud te transmutatio, nec vicissitudinis obumbratio. Nos verò quid sumus vasa figuli, opus manuum tuarum, vapor d modicum parens, quasi flos egredimur & conterimur, & fuimus velut umbra, & numquam in eodem statu permanemus, ui hodie sumus, & cras non comparemus, & sumus tamen æterùm, æternùm victuri. Sed ubi? ubi? ubi? tu nosti, utinam tecum! t verò tecum si te jam sequamur, & consilia hæc tua N. uti otabimus in omni æternitate. Psal. 114. Psal. 89. Psal. 101.

Ingemiscimus, sicut omnis creatura, donec corruptibile hoc nduat incorruptionem, & mortale induat immortalitatem. siuidem cùm ad modicum vivere hic detur, ad perpetuam vitam spiramus; sed viam aut ignoramus, aut cognitam, heu! derenquimus. Quæ enim ea est, nisi insistere vestigiis tuis, qui es via n exemplo, veritas in promisso, & vita sempiterna in præmio; ùm venerit tandem, & illuxerit dies illa æternitatis? O quanto audio, quàm inenarrabili tunc explebimur, si te & virtutem cuti fuerimus, & obediverimus voci tuæ! O quàm volupe erit ost sæcula plurima, illud integrum superesse! postquam torrente oluptatis tuæ potati erimus, oceanum bonorum restare, & peagus inexhaustum, & fontem æternum! O felix esuries & sitis, uam ejusmodi suscepit satietas! O felix contemptus, quem æterus honor exaltat! O felix dolor, & virtutis labor, quem reuies & gaudium sequitur! Quàm dilecta tabernacula tua, Domine, virtutum! concupiscit, & deficit anima mea in atria Domini, & momentaneum & leve videtur omne tribulationis ostræ, quod æternum gloriæ pondus operatur in nobis. 1. Cor. 15.

Verumtamen, quia nescit homo amore an odio dignus sit, tior & tremor venerunt super me; & quantum tua gloria æter a invitat, tantùm terret pœna sempiterna. Habeo tamen, hao, & gratias ago tibi toto corde meo, ô Charitas mea, habeo turæ gloriæ pignus, toties iteratum corpus & sanguinem tuum. hoc tota fiducia mea, tota, dixisti enim, & fallere non potes: Eccli. 9. Psal. 45. Applicatio ad Communionē

Ioan. 6. *hic est panis de cælo descendens, ut si quis ex ipso manducaverit, non moriatur. Ego sum panis qui de cælo descendi, si quis manducaverit ex hoc pane, vivet in æternum.* Igitur in fortitudine cibi hujus, quo hodie frui spero, & ardeo, pergam ad montem tuum, ad montem Dei Oreb. ibo de virtute in virtutem, donec videam te Deum deorum in Sion.

Peregrinus adhuc sum & advena, fateor, fateor, & heu mihi quia incolatus meus prolongatus est, multùm incola fuit anima mea. Quid agam? ingrediar momento hoc vitæ labilis in domum æternitatis meæ, & annos æternos in mente habebo. Et quorsum? certè ut te amem in æternum, qui ruiturum millies in æternas miserias, servas. Conservasti me verè præ millibus, ut ego æternùm, æternùm benedicam nomini tuo in sæculum, & in sæculum sæculi. O quid felicius felicissimâ æternitate, quid infelici infelicius potest cogitari? cujus cogitatio pœna est acerbissima; cujus duratio, tormentum gravissimum, cujus nomen terribilium omnium terribilissimum. O quàm rara es, quàm rara es in mentibus hominum! Cui, JESU bone, salus mea, spes mea, cui liberet ad momentum, ad modicum ridere, ut æternum fleret? Quomodo abdicare per virtutem momentaneum mundi solatium, grave erit ei, qui æternitatem cogitabit? Cui durus virtutis labor est futurus, qui præmia æterna intuebitur? Aeterna offers gaudia, honores, ô æterna Veritas; momentanea fallax mundus. quid elegisse in omnem optavero æternitatem: Quid Epulo eligeret, tot annis guttam aquæ flagitans in tormentis, sed frustra? magnum chaos est inter infelices illas & felices animas, & peccato vel uno, æterno carcere conclusæ sunt: frustrà horam optant ad salutem, qui tot annis obduraverunt corda sua ne cognoscerent vias tuas; quibus jurasti in irâ tuâ, si introibunt in requiem tuam. Da mihi, benignissime Deus, sic novissima æternitatemque eorum considerare, ut in sæcula sæculorum laudare te possim potiùs, quod horresco cogitans, quàm te, quem hodie amantissimè exspecto in cibum & solatium æternum, qui me sic amasti, & amas, odisse & blaspemare. En optio mihi datur, tu elige, quæso, pro me, ut diligam te. Quid enim possum absque te? perire, & hoc solùm. Et potero coram te spectante te? ô spes! ô fiducia mea! angustiæ

Lucæ 16.

Psal. 94.

gustiæ mihi sunt undique, hoc solum habeo residui ut oculos dirigam ad te, & cùm optio mihi detur, & alterum ut eligam necesse sit, da mihi ut cùm liber sim eligam, cui vivo & moriar, in omnibus operibus, verbis, & cogitationibus potiùs æternum gaudere, propter te, quàm lugere & pœnitere. Scio, semel facta, dicta, cogitata, æterna omnia sunt, infecta numquam futura sunt, sed aut æternùm illa coronabis, aut certè quod absit, cum dolore tuo, & perditione æternâ meâ vindicabit illa æternùm justitia tua. Obsecro, Domine, per misericordiam tuam, ut sic opera mea perficere possim, & virtutem sequi, quemadmodum in omnem æternitatem optabo, & optabit æterna bonitas tua. Amen.

Praxis, ut æternitatis memoria altè menti infigatur.

PRIMA. Sæpè in creaturis earum attende vanitatem, ac certò tibi persuade, si aliquam earum abnegaveris, quòd pro temporali æternam habebis verbi gratiâ, si honorem, si nummum, si commodum aliquod corporis, si voluntatem propriam in re quapiam propter Deum repudiaveris, non perdidisti; sed, cùm temporalia essent, imò momentanea, æterna effecisti. Valdè est efficax ejusmodi exercitium, & præsertim si crebrò usurpetur reipsâ, vel mente repræsentetur. Verbi gratiâ, afficeris inordinatè huic codici, imagini, domui, agro, liberis, finge tibi hæc eripi à Deo, vel illum abs te petere ut æternùm servet, ut æterna afficiat. Ita enim verè contingit: & quæ nos in viâ Dei impediunt ob nimium amorem, providus parens aufert à nobis, ut pueris cultum, vel crepundia, ut pro iis æterna reponat. Neque tantùm voluntate ea abnega, sed reipsâ cùm id potes, aut eleëmosynam dando, aut cedendo, aut contumeliam tolerando. Hoc exercitium, uti vides, resignationem continet, quæ perfectionis uti est argumentum, ita etiam ad illam singulare auxilium. Poteris ergo utiliter illud exercere circa omnia quæ possides; ut in omnibus ante pugnam præludas. Imaginare tibi imperandum, ut locum mutes, officium, habitationem, ut vitæ adeas periculum; & mox resignato, immò libenti animo hæc ipsa tecum Deo offer, non veluti illa perditurus, sed facturus ut æterna sint ea quæ amas. Quod enim de animâ Salvator noster dixit, Qui perdiderit animam suam inveniet eam, in omnibus aliis valet. Neque tantùm in futuris te exerce, sed etiam in præteritis, in quibus repugnantem expertus es voluntatem, ut eam corrigas, & ad meliora inclines.

Vide uti facere queas quæ temporalia æterna

Deus eripit ut servet tibi.

Resignationis praxis.

Nota exercitium.

Quid ante actionem sit cogitandum. Secunda Ante omnes actiones hanc considerationem præmitte, numquam infectas esse posse cùm semel factæ sunt: & provide ut tales sint, quales æternùm optabis fuisse.

Quid post eam. Tertia. Post actiones peractas, easdem recognosce, & expende orationem, sermonem prolatum, quidque jam ad momentum factum vel cogitatum est, evasisse æternum: quia cogitata, dicta, aut facta semel, infecta esse nequeunt.

Dignatus es, ut suprà pag. 10.

JACVLATORIÆ.

Psal. 143. *Homo vanitati similis factus est dies ejus sicut umbra prætereunt.*

Psal. 102. *Homo sicut fœnum dies ejus, tanquam flos agri sic efflorebit.*

Psal. 145. *Exibit spiritus ejus* (scilicet hominis) *& revertetur in terram suam; in illa die peribunt omnes cogitationes eorum.*

Psal. 38. *Ecce mensurabiles posuisti dies meos, & substantia mea tamquam nihilum ante te: verum tamen universa vanitas omnis homo vivens. Verumtamen in imagine pertransit homo: sed & frustrà conturbatur.*

Psal. 36. *Novit Dominus dies immaculatorum: & hereditas eorum in æternum erit.*

VIGE-

C
G
F
IHS
H
I
D
E
A
B
XVIII
22

VIGESIMÆ SECVNDÆ IMAGINIS

ANNOTATIO.

Attende exempla Sanctorum, & dicta eorum de N. virtute tibi propositâ.

VT potentiùs ad virtutem excitere, quære & A *sectare exempla Sanctorum, maximè Patronorum, ac* B *peccatum hinc te abstrahens detestare. Expende quid de eà virtute senserint, scripserint, ut eam coluerint* C *Spiritu sancto impulsi. Omnis virtutis exemplar optimum* D *Mater Dei Maria, zeli ac studii orationis* E *Paulus, pœnitentiæ* F *Hieronymus aut Antonius, patientiæ* G *Martyres. Vide etiam quid* H *Philosophi in umbrâ* I *virtutis solùm versantes, de eâ senserint, ut eam exercuerint. cur hos non imitaris?* Viri Ninivitæ, *ait Salvator,* surgent in judicio cum generatione istâ, & condemnabunt eam, quia pœnitentiam egerunt in prædicatione Ionæ; & ecce plusquam Ionas hîc. *Atque idem de Reginâ Austri, quæ venerat à finibus terræ audire sapientiam Salomonis, asserit: idem de Philosophis omnibus accipere debemus, & eorum umbratili virtute ad veram nos stimulare.*

CAPVT XLIV.

De sexto medio Meditationem atque affectus ejus ampliandi, sive de Imitatione Sanctorum.

COMPOSITIO LOCI, ut in imagine. ORATIO, ut suprà.

PVNCTVM I. Considera Dominum præter luminaria duo magna in hoc mundo plurimas insuper stellas, ut nobis per noctem lucerent, dedisse: similiter præter Christum & B. Virginem, Sanctos in Ecclesiâ, qui viæ nostræ comites & duces se præberent ad cælestem Ierusalem. Vide an sequaris, & attende, quomodo hi plurima patiendo, & humilitate & constantiâ ac fortitudine in pravis inclinationibus superandis, pervenerint ad illam præstantem virtutem. Tu verò quomodo ad eam contendis? Secundò, quâ gloriâ Deum affecerint, exemplo suo provocando innumeros ad Christum ejusque consilia sequenda; lucentes, ut Apostolus loquitur, velut lucernæ in caliginoso hujus mundi loco. Percurre eorum maximè Patronorum N. tuorum, insignes victorias, etsi arduas, quas de se, abnegando honores, & carnis voluptates atque desideria reportarunt. Lapidati sunt, ait Apostolus, secti sunt, tentati sunt, in occisione gladii mortui sunt, circuierunt in melotis & pellibus caprinis, egentes, angustiati, afflicti: quibus dignus non erat mundus: in solitudinibus errantes, in montibus & speluncis, & in cavernis terræ: & hæc omnia, ut testimonio fidei probati invenirentur, & virtutem consequerentur. Et sanè meritò; cùm enim virtus ita præstans sit, quid mirum, si, quantum in perituris opibus mortales desudant, tantum in sempiternis viri boni ponant studii ac laboris?

Genes. 1. *Sancti velut stellæ.* *1. Pet.* 1. *Hebr.* 11. *Labor SS. in virtute.*

Aspira, ut sup. p. 8. *Hæccine firmâ*, ibid.

Iacob. 5. PVNCTVM II. Considera Sanctos, ut Apostolos loquitur, similes nobis fuisse. Elias, ait, erat homo similis nobis,

nobis, passibilis. Ex eâdem certè massâ, iisdem corporis & animi miseriis ex humanæ naturæ lege erant obnoxii; & vide, ut multi ex iis primò magni fuerint peccatores, Matthæi, Sauli, Magdalenæ; qualesque per gratiam deinde evaserint coram Domino. & cognoscat unusquisque, qualis sit homo per naturam, & rursum qualis ac quantus per gratiam esse queat. Tu qualis fuisti, qualis nunc es, & qualem te futurum speras, sic agendo ut agis Nec solùm attende ad peccata, quæ ante conversionem, sed etiam, quæ post eam aliqui Sanctorum perpetrârunt, ut Moyses, David, Petrus: atque hinc etiam tuam miseriam divinamque misericordiam collige. Progredere deinde; & inspice quàm magni coram Domino facti sint, quàm fideles, fortes, patientes, humiles, Dei amantes: & tuam virtutem exiguam & debilem cum eorum virtute confer. Ostende, inquit Deus Ezechieli, domui Israël templum, & confundantur ab iniquitatibus suis, & metiantur fabricam, & erubescant ex omnibus quæ fecerunt. Quod verò hoc est templum, nisi, ut interpretatur S. Gregorius, vita Sanctorum, quos Dominus nobis statuit in exemplum, qui verè mirabilis in Sanctis suis? Ante omnes autem Sanctos Beatissimam Virginem MARIAM, ut prototypon omnis sanctitatis ac pietatis ob oculos pone. Illa est enim mulier amicta sole Justitiæ, in quâ posuit Deus tabernaculum suum. quia, ut S. Thom. contemplando perfectiones solis, anima ad divinas perfectiones ascendere potest: similiter contemplando perfectiones MARIÆ, ejusque heroïcas virtutes, perveniet ad mirabilem Dei cognitionem. Statue igitur illam patronam sedulò colere, & imitari; præsertim humilitatem & charitatem ejus, &c. Secundò, adverte eos non ita divinâ gratiâ præventos fuisse, ut nullo negotio ad virtutem pervenerint: multis enim vigiliis, austeritatibus, & oratione quasi perpetua à divinâ liberalitate dona impetrârunt: & quàm indignum confidere eâ nos

Sanctorum pœnitentia & fervor.

Ezech. 43. Templum Salomonis typus perfectionis.

Greg lib. 14. Mor. cap. 11.

Apoc. 12. Thomas.

B. Virgo ante omnes imitanda.

Sanctorum labor & industria.

nos obtenturos, otiosè agendo, & remissè, aut certè
Bonav. in Medit. de vitâ Christi perparum, si cum illis nos comparemus. Beatam Virginem sic D. Bonavent. loquentem cuidam facit: Pro firmo scias, quòd ita me reputabam ream, & vilissimam & gratiâ Dei indignam, sicut tu; propterea petebam sic gratiam, & virtutes. Filia, tu credis, quòd omnem gratiam, quam habui, habuerim sine labore: sed nō est ita. Imò dico tibi, quòd nullam gratiam, donum, vel virtutem habui à Deo sine magno labore, continuâ oratione, ardenti desiderio, profundâ devotione, multis lacrymis, & multâ afflictione, dicendo, cogitando semper placita sibi. Pro firmo scias, quòd nulla gratia descēdit in animam, nisi per orationem, & corporis afflictionem.
Sancti etiam minima observant. Tertiò, considera quàm solliciti fuerint, etiam in minimis virtutum præsidiis studiosè conquirendis &
Eccli. 19. observandis. hinc alii perpetuo ferè decreto linguam coërcebant, illi oculos, hi manus: siquidem qui contemnit modica, paulatim decidet: & plus sæpè periculi ob tepiditatem in parvis, quàm gravibus peccatis.

Haccine vera, ut suprà p. 7. vel *O Salvator*, ut inf. p. 605.

PUNCTUM III. Considera Primò, quantâ perseverantiâ, ab infantiâ primâ usque ad mortem Sancti in
Matth. 10. virtutum cursu processerint: solus enim, qui perseveraverit
Perseverantia Sanctorum. usque in finem, hic salvus erit. Attende verò tuam inconstantiam, & detestare. Secundò, quomodo perseverantiam consecuti fuerint, nempe utentes Dei gratiâ, & talenta ejus non otiosa relinquentes, incremen-
Prover. 14. tum gratiæ quotidie impetrârunt; atque ita semita eorum sicut lux splendens crevit usq; ad perfectam diem.

Hanc spera etiam à Domino, & æmulare charismata meliora. Considera Tertiò, ut egregiâ fortitudine virtutis ardua penetrârint, & omnia impedimenta superârint, parentes, opes, liberos, habitus pravos, & in bre-
Consuetudo bona quanti sit. vi expleverint tempora multa. Optimam & tu rationē vitæ delige, jucundam omninò faciet consuetudo; idque diligenter expende. Accede verò ad Deū Patrem,

eique

eique offer laudes totius curiæ cæleſtis, & Sanctorum labores pro illius amore toleratos, in primis ardentiſſimam charitatem Deiparæ matris, in quâ ſibi ab æterno complacuit: & obſecra per hæc ut tibi & aliis obtineas gratiam ad imitationem neceſſariam; invoca eorum interceſſionem, qui vehementer tuam non ſolùm optant ſalutem, verùm etiam excellentiorem longè ſanctitatem. Gratias age Deo pro illorum gloriâ, & de eâ illis toto animo gratulare, & ſingulos ordines Sanctorum percurre. *Gratulandũ Sanctis.*

Exercitium brevius.

O *Via, & vita noſtra, Chriſte* IESV, *credo tibi, & in te ſpero, & te toto corde diligo. Vtinam te ſequar, ſicut Sancti in hoc & illo* N. *ſi potuerunt hi, potuerunt per te ſolum, non enim ſumus ſufficientes facere aliquid ex nobis. Sed & ſufficientia mea ex te eſt, & in te eſt paratum auxilium meum. Confundor & erubeſco ad fervorem eorum, & teporem meum, ad conſtantiam eorum & inſtabilitatem meam. Et ſtatuo firmiter in conſpectu tuo, non tantùm quæ mandas, ſed quæ conſulis, & inſpiras gratiâ tuâ ſequi, ut honorem te, & homines videntes opera mea bona glorificent te, & benedicat tibi anima mea, & omnia quæ intra me ſunt nomini ſancto tuo. Amen.*

Exercitium longius.

O *Salvator mundi, tu quidem es via, veritas & vita, & dux noſter in hâc noſtrâ ad æternitatem, quæ numquam iterari poterit, peregrinatione: verumtamen etiam Sanctos tuos mihi duces & comites in illâ dediſti. Obſecro ergo te per viſcera miſericordiæ tuæ, ut mihi gratiam dones, quâ eos ſtrenuè ſequi valeam: Sic* N. *in verâ humilitate, charitate, cæteriſq́; virtutibus, quas à me exigit ſanctiſſima voluntas tua, & vocatio mea. Erubeſco, Domine* IESV, *quòd tã præclara exẽpla hactenus neglexerim, & ſanctiſsimas inſpirationes tuas, nõne me trahere debuerãt in odorem unguentorum tuorum? O Domine* IESV, *olim Diſcipulis multis abeuntibus retrò, ab Apoſtolis tuis petiiſti: vultis &* Ioan. 14. Confuſio ſui.

vos

Applicatio ad S. Communionē. *vos abire? At illi: Domine, quò ibimus? verba vitæ æternæ habes. Quid ergo me facere oporteret & dicere, qui jam dedisti mihi toties corpus & sanguinem tuum, ut sequerer te, ut adhærerem tibi? Et quid me separare potest à charitate tuâ? Ecce enim verè video nihil esse omnia, nec tantum sunt vanitas, sed vanitas vanitatum. eheu! hoccine me à virtutis semitâ, à te viâ & vita mea deviare cogit? cùm mihi facem præferant, tot tamq; illustres non hujus mundi, sed Spiritu tuo sancto afflatæ animæ, & tam fortis sit tua, JESV bone, dilectio, & dura sicut infernus æmulatio.*

O utinam nunc me, qui cum Sanctis tuis æternùm regnare vehementer desidero, & te laudare, ad momentum fortiter cum illis sic sese vincentibus, N. pugnare delectet? Quòd si enim ignavus fuero, quàm turpe mihi erit cum Sanctis tuis gloriosis athletis comparere coram te, Rex meus & Deus meus, quando illi magnas victorias suas tibi cum exultatione enarrabunt, quas gratiâ tuâ reportârunt? Ibi Beatissima mater tua, facta ancilla Elizabethæ & Ioseph obediens, omniumq; se minimam agnoscēs, magnificabit animâ suâ, te Domine, quòd eam super omnes choros extuleris, quia infra omnes se collocavit: & confundentur filii Adæ, quos scientia inflat, potentia effert, divitiæ turgidos faciunt. imò & iis pietas, nescio quæ animos addit; sed non à te, qui mitis es & humilis corde. Ibi Apostolici viri, qui hîc in paupertate, ærumnâ, in doloribus & pœnitentiâ asperâ vixerunt, exultabunt, & centuplo fruentur, sedes duodecim occupabunt, quòd omnia reliquerint, & te secuti fuerint, animasq; suas dederint pro te, confundentur verò conquisitor hujus sæculi & proprietarii Religiosi ac delicati.

Lucæ 1.

Triumplus Sanctorum.

Matth. 11.

Matth. 19.

Ibi Abraham ad nutum tuum obediens, & Religiosorum innumera turba, de amore trophæum per abnegationem statuent; & quia hîc propriam abnegarunt, ibi perpetuò suam facient voluntatem. At verò quomodo iis sese junget, qui tunc solùm obedire consuevit, cùm sibi probatur, & flexit ad voluntatem suam Superiores suos; qui quo in vitâ spirituali provectior, eo in obedientiâ tardior; plusq; sibi vendicat propriæ voluntatis, quo diutiùs infelicem illam plantam conatus fuit eradicare; difficiliùs obedit,

Tepidorū mores.

obedit, quo diutiùs didicit obedire? Denique castitatis lilia & flolas puras habebunt, & te sequentur Agnum agmina Virginum & Sanctorum, qui pepigerunt, sicut Iob, fœdus cum oculis suis, Iob. 31.
ut ne cogitarent quidem de virgine. O quàm exultabunt in illa vita, qui in ista portas sensuum suorum diligentissimè custodiverint, & in virtutum solidarum ac perfectarum studium incubuerint! Desidero ergo, Domine Deus meus, sic deinceps vitam instituere, ut in conspectu Sanctorum tuorum & divinæ majestatis tuæ non confundar, neque cùm loquendum mihi erit inimicis meis in porta, in exitu vitæ hujus. Confido certè ego pulvis & cinis in infinitâ bonitate tuâ fore, ut mihi gratiam tuam non deneges.

Da mihi ut possim virtutibus N. ornatus portare nomen tuum, & trahere ac convertere animas ad te, ut mecum in cælo Affectus
laudent & glorificent te, à quibus jam propter defectus meos & zeli.
servorum tuorum blasphemaris. Verè enim dixit quidam servus tuus, Apostolos orbem convertisse, non quòd eos signa mirabiles Chrysost. hom. 46. imperfect. in Matth.
facerent, sed pecuniarum contemptus, gloriæ despectus, ab omnibus hujus vitæ negotiis ereptio: quæ si non habuissent, etsi mortuos suscitassent, non juvissent, sed etiam seductores existimati fuissent. Da mihi, benignissime Domine, horum vestigia sequi, Oseæ 7.
minimos etiam defectus vitare, ne comedant alieni robur meum; da currere per semitam mandatorum tuorum, & non deficere. 2. Tim. 2.
nemo etenim coronabitur cum Sanctis & electis tuis, nisi qui legitimè certaverit: nemo ingredietur tecum, ô sponse animarum Matth. 10.
nostrarum, ad æternas nuptias, nisi qui constanter exspectaverit adventum tuum. nam qui perseveraverit in finem, solus salvus erit; & manifestabis ei teipsum, ac recumbere facies ad mensam tuam. & transiens ministrabis ei, & dabis ei teipsum: hæc spes reposita est in sinu meo; quidquid enim tu non es præmium mihi leve est, neque enim cupio aliquid extrà te, nisi quantum possum propter te.

O beatissima Virgo, exaudi, quæso, preces, quas coram te hodie effundo, & humillimè peto, ut mihi, quem tibi cum Ioanne pro filio commendare dignatus est Dominus IESVS *filius tuus, ornamenta virtutum omnium; contemptum rerum humanarum*

rum munditiem cordis & corporis, humilitatem & charitatem; & tui amorem, mihi quem nosti indignissimo, sed tamen sic commendato tibi à filio tuo, impetres ab eo. Ille tibi nil negare potest, & tu mater misericordiæ, quid miseris poteris clientulis tuis? quibus es porta vitæ, salutis anchora, & portus, & spes, & solatium & refugium?

O Beatæ mentes quibus jam æterna ista obtigit fælicitas, respicite ad me fratrem vestrum indignissimum adhuc peregrinantem in loco horroris & solitudinis, ut vos imitari possim & amare JESVM, *& vobiscum eundem laudare æternum.*

O Angele Custos, qui in speculo lucidissimæ Deitatis vides pericula mea, & lapsus, & occasiones ejus: adesto, precor, supplicationibus meis, & dirige in viam bonam, ut non pigeat, non doleat tibi de cura mei, sed gaudeas in æternum.

O Patroni mei NN. vestrâ tutelâ undique hostibus irruentibus vallate, ut non accedat ad me malum, & flagellum non appropinquet tabernaculo meo. Angelis enim suis & vobis mandare Psal. 90.
dignatus est Dominus meus JESVS *moriens & vivens, ut custodiatis me in omnibus viis meis. Venite igitur in subsidium, fortissimi Athletæ, ut auxilio vestro ultionem videam ex inimicis meis; & vobiscum in æternum laudem, & glorificem Dominum meum ac vestrum, Patrem meum, & Patrem vestrum* JESVM *in terrâ viventium, Amen.*

Praxis pro cultu Sanctorum.

Exempla Sanctorum poma odorifera.

PRIMA, Vitas Sanctorum diligenter evolve, atque insuper collige varia exempla virtutum: & illustre aliquod sæpè mente pertracta accommodatum ad examen particulare. hoc enim efficax antidotum & remedium, ac velut odoriferum pomum quo vires animæ tuæ recreare valeas.

Imitatio Patroni. *1. Cor. 4.*

Secunda. Conare etiam alicujus sancti Patroni mores virtutesque in te effingere. ad hoc nos hortatur Apostolus Paulus dicens: Imitatores mei estote, sicut & ego Christi.

Patroni menstrui cultus.

Tertia. Patroni menstrui vitam lege diligenter, & eum imitatione alicujus virtutis honora, atque ad eam illius patrocinium implora; omniumque Patronorum indiculum facias, ut in horâ mortis propitios habeas, & quos invoces amicos.

Cultus Sanctorum per hebdomadã.

Quarta. Sunt qui in dies singulos hebdomadæ Sanctorum choros dividunt, invocando Dominicâ die, Angelorum choros

ros; Lunæ, S. Joannem Baptiſtam; Martis, Patriarchas & Prophetas; Mercurii. Apoſtolos; Iovis, Martyres; Veneris, Confeſſores; Sabbathi, Virgines. Sed ante omnia Regina cælorum, & princeps militiæ illius ſanctus Michaël, cum Angelo Cuſtode, ſæpè invocandi ſunt.

Quinta, Laudabilis eſt etiam eorum exercitatio, qui per ſingulas diei horas, Sanctorum cultum diſtribuunt: & invocant, horâ v.g. quartâ matutinâ SS. Trinitatem, ac petunt potentiarum animæ reformationem; quintâ Chriſtum paſſum, & petunt illius imitationem; ſextâ B. Virginem rogant, pro animi puritate; ſeptimâ Seraphim ardentes, pro charitate; octavâ Cherubim ſcientiâ plenos, pro Dei præſentiâ; nonâ Thronos, pro pace animi; decimâ Dominationes, pro paſſionum victoriâ; undecimâ Principatus, pro humilitate; duodecimâ Poteſtates, ut vincant in bono malum; primâ Virtutes, ut proximum efficaciter juvare poſſint; ſecundâ Archangelos, ut obedientiam impetrare; tertiâ Angelos, ut omnes modeſtiâ queant ædificare; quartâ Patriarchas obſecrant, pro deſiderio æternæ vitæ; quintâ Apoſtolos, pro zelo animarum; ſextâ Martyres, pro gratiâ mortificationis; ſeptimâ Confeſſores, pro dono orationis; octavâ Virgines, pro caſtitate & abſtinentiâ; nonâ, omnes Sanctos venerantur, & ad patriam ſuſpirant. *Alius per diem.*

Dignatus es, ut ſup. pag. 10.

IACVLATORIÆ.

Diligite Dominum omnes ſancti ejus, quoniam veritatem requiret Dominus, & retribuet abundanter facientibus ſuperbiam. Pſal. 30.

Viriliter agite, & confortetur cor veſtrum, omnes qui ſperatis in Domino. Ibidem.

Melius eſt modicum juſto ſuper divitias peccatorum multas. Pſal. 36.

Iuſti autem hereditabunt terram, & habitabunt in ſæculum ſæculi ſuper eam. Ibidem.

Cuſtodi innocentiam, & vide æquitatem, quoniam ſunt reliquiæ homini pacifico. Ibidem.

VIGESIMÆTERTIÆ IMAGINI ANNOTATIO.

O quantam pacem haberes, ſi virtutem N. coleres! expende ſedulò.

Conſidera quantâ fruerêris pace, quantum honorem conſequerêris, ſi virtutem coleres ut A *ſanctus Franciſcus, aliiq́ Sancti experti ſunt: nam* B *virtus ſemper cum* C *pace connexa eſt, ſimul in eodem corde habitat: ac* D *Ieſum in eodem quieſcere facit. Vide, precor, quantum eam honorent omnes, dum Sanctorum* E *caſas, &* F *ſepulcra ſummi juxtà infimiq́ venerantur. quin & Deus eam honorat, &* G *Angeli in hoc mundo atque hi cum Chriſto ob ſingularem virtutis prærogativam ſuâ eos familiaritate dignantur, ut patet in* H *ſanctâ Catharinâ Senenſi, cui Dominus cor ſuum largitus eſt. En quàm ſublimè* I *Dei mater per virtutem ſubvecta. Contrà* K *vitium animam torquet, inquietat, omniq́ honore ſpoliat hominem, etiam in ſummis* L *mundi vanitatibus & deliciis.*

CA

IX
23

CAPVT XLV.

De ſeptimo medio Meditationem atque affectus ejus ampliandi, ſive de Pace & ſecuritate animæ, quæ ex virtute promanat.

COMPOSITIO LOCI, ut in imagine. ORATIO, ut ſolet.

PVNCTVM I. Conſidera ſtudia ac cogitationes hominum hoc unum ſpectare, ut pacem ac quietem animi ſui conſequantur. Nihil aliud avarus conquiſitor hujus ſæculi, ambitioſus & curioſus propoſitum habet, quàm ut anhelum animum & inhiantem rebus caducis exſatiet; ac dicere poſſit, Anima mea requieſce: habes enim repoſita bona plurima in annos plurimos. Deſideria ſiquidem terrenorum velut motus ſunt; quæ tam diu urgent miſeros, donec re cupitâ fruantur, & in eâ pacem inveniant, quam invenire in iis homo non poteſt: ſed verè dicere, In omnibus requiem quæſivi, & non inveni. quia etiamſi univerſum mundum poſſideat, æquè, & millies magìs inquietus eſt: ut per hujus ſæculi potentes luce clarius evadit. Quæ igitur inſania, mundana conſectari, & certò ſcire nullam ibi quietem, & non quærere pacem in te, ô dulciſſime JESV? *Hæccine vera*, ut ſuprà pag. 7. vel *O Princeps pacis*, ut infr. pag. 616. Secundò, cogita unde fiat, amatores ſæculi in terrenis nullam quietem obſequendo vitio, declinando à virtute, invenire. Primò, quia pax & quies ibi ſolùm eſt, ubi bellum non eſt; at dum cupiditatibus ſuis carnalis obſequitur, bellum rationi, legibus ac Deo movet, & animæ ſuæ ſubditos ſenſus ac paſſiones adverſus rationem armat, & confligere cum eâ, immò cum Deo facit. quomodo igitur pax ibi eſſe poterit? quis enim, ait Iob, reſtitit ei, & pacem habuit? Et Baruch, Si in viâ Dei ambulaſſes, habitaſſes

Omnes pacẽ quærunt.

Luc. 12.

Pax non eſt in bonis vanis.

Cur pax non ſit impio.

Iob. 9.

Baruch. 3.

bitasses utique in pace sempiternâ: quia scilicet virtutis cultores cupiditates subjiciũt rationi, & ipsam Deo, unamque cum eo habent voluntatem, & expende quàm id æquum & pulcrum sit, vitiumque detestare. Si mens, ait S. Leo, rectori suo subdita, & supernis muneribus delectata, terrenæ voluptatis incitamenta calcaverit, & in suo mortali corpore regnare peccatum non siverit; ordinatissimum tenebit ratio principatum, & munitiones ejus nulla spiritualium nequitiarum labefactabit illusio: quia tunc est vera pax hominis, & vera libertas, quando & caro animo judice regitur, & anima Deo præside gubernatur. Secundò, perturbatio nascitur ex eo, quòd vitium ac cupiditas pro objecto habent rem fluxam, mutabilem & caducam: cui animam suam homo affigit, & sic affixam necesse perpetuò cum eâ volvi, fluctuare ac mutari; uti navis in turbido mari, ventis concussa, scopulisque allisa: at verò virtus animum Deo, apud quem non est transmutatio, nec vicissitudinis obumbratio, conjungit, ipsaque in eo velut in Septemtrione acus nautica, & elementum in centro suo conquiescit; vide verò in quo hîc anima tua, & abnega illud. Æger animus se ut ægrum corpus versat in partem omnem, frustrà. Vicissitudo est malorum, non remedium: palato infecto cibus quamvis varius non sapit, sed molestiam adfert: *Aspira*, vt sup. pag. S. *Hæccine firmâ fide.*

Leo serm. 1.

Pax in quo sita sit.

Alia caussa inquietudinis.

Iacob. 1.

Seneca.

PVNCTVM II. Considera tertiò oriri inquietudinem in peccatore ex perpetuo metu, qui vitium comitatur, metuit enim priusquam quod optat obtineat, ne non consequatur: graviùs, ne obtentum amittat: gravissimè, ne cùm hoc orbatus fuerit, id recuperare non liceat; denique Dei vindictam formidat, cùm voluntati ejus adversetur, & hostis ejus sit. Quod eleganter Iob expressit.

Iob. 21.

Quoties lucerna impiorum extinguetur, & superveniet eis inundatio, & dolores dividet furoris sui: erunt

erunt ſicut paleæ ante faciem venti, & ſicut favilla, quam turbo diſpergit. Juſtus autem quaſi leo confidēs abſq; terrore eſt: unde dicite, ait Dominus, juſto, quoniam bene. Expertus id David cantabat. Si ambulavero in medio umbræ mortis, non timebo mala, quoniam tu mecum es, ſi conſiſtant adverſum me caſtra, non timebit cor meum: Deum enim ſolum quærit juſtus, eumque poſſidet, quia in pace factus eſt locus ejus. *Credo tibi* ut ſuprà pag. 7. vel *O Princeps pacis*, ut infrà pag. 616.

Impius ſemper timet. *Prov.* 28. *Pſal* 22. *Pſal.* 26. *Pſal.* 75.

PVNCTVM III. Conſidera Primò, unde præterea perturbatio in anima vitioſi hominis oriatur: utique quia voluntatem ſuam explere non poteſt; ſed plurimos experitur diverſam habere, immò etiam adverſari, cùm ejuſdem habeat rei competitores ac corrivales, & plures eſſe nequeant ejuſdem poſſeſſores. Juſti verò & virtutis ſtudioſi ſemper ſuam voluntatem perficiunt, quia aliam à divinâ nullam habent; nihil autem eſt quod ei reſiſtere valet. Qui enim propriam non habet voluntatem, ſuam ipſius ſemper agit voluntatem, & ſic nolentes propriam explere voluntatem, invenimur illam ſemper expleviſſe, ut S. Dorotheus dicere ſolitus. atque ita talis arbitrio ſuo agit omnia, perpetuoque lætus juge convivium in animo ſuo experitur: & cùm ſtultus ſicut luna mutetur, homo ſanctus in ſapientiâ manet ſicut ſol, Deumque imitatur. Secundò, attende quòd omnis qui facit peccatum, ſervus ſit peccati. tanta autem ſervitus eſt vitii vitioſique hominis, ut etſi ſuam videat ſe voluntatem explere non poſſe, ceſſare tamen ei non liceat; duæ enim ſanguiſugæ ſemper dicunt, Affer, affer, ait Sapiens hinc ebrioſus etiamſi nequeat vina haurire, concupiſcere tamen & ad ea ſuſpirare jubetur, ut ſervus peccati: etiamſi honor & fama legeſque vetent, tamen parere cogitur laſcivus luxuriæ, ebrietati, &c. eadem enim ſervitus omnibus vitiis communis eſt. At virtute præditus unum Deum timet,

Alia cauſſa perturbationis. *Iuſtus facit ſemper quod vult.* *Dorotheus.* *Eccli* 27. *Ioan.* 8. *Libertas juſti & ſervitus peccatoris.* *Prov.* 30.

 nullius

nullius judicium metuit; nulli supplex & obnoxius est; sed stans in quodam rerum vertice in verâ & aureâ libertate triumphat. Gloriosa, ait Ambrosius, libertas quam nulla servitus culpæ, nulla peccatorum vincula constringunt, nulla flagitiorum onera, nulla criminum commercia degeneris nexui servitutis addicunt.

Ambros.

Haccine vera, ut sup. pag. 7.

Scrupuli & remorsus peccatoris.

PUNCTUM IV. Considera vitiosum, etiamsi facere voluntatem propriam valeat, nihilo tranquilliorem esse: quia illa cum divinâ pugnat; ac proinde perpetuò scrupulis conscientia agitatur, & se judice nemo nocens absolvitur, dum se verè accusat conscientia, eademque condemnat & torquet. O quantam ex eo gehennam experiuntur peccatores! neque tantùm, qui gravibus delictis obnoxii, verùm etiam qui defectibus serviunt, neque mortificationi pravorum affectuum student. Præterea adverte è contrario, quantum sit solatium ex pace in animâ justi, & collige ex jucundo cæli aërisque tranquilli & maris aspectu, vide qui fructus pacis in republicâ. & hæc ad animam transfer. quanti autem hæc, de quâ sermo est, pax sit, audiendus S. Paulus. Pax Dei, ait, quæ exsuperat omnem sensum: nihil enim ei sanè comparari potest, securaque mens juge convivium à Sapiente meritò appellatur: superatque omnem sensum, nec æstimabitur argentum aut aurum in comparatione illius. Quantum enim est, ait Ambrosius, non moveri aut turbari metu, non exagitari suspicione, non dolore vexari; sed quasi in littore tutissimo adversus insurgentes fluctus sæcularium procellarum mentem immobilem fidâ statione placidare!

Phil. 4.

Prov. 15.

Ambr. lib. 1. de Iacob.

Aspira, ut sup. pag. 8. *Haccine firmâ*, &c. ibid.

Quantus honor virtutis.

PUNCTUM V. Considera quanto honore virtus vera etsi in vili & obscuro homine afficiatur, atque adeò etiam Ethnicis, in Vestalibus & sacrificulis fucata virtus summæ venerationi fuerit, atque etiam num sit. Vide u[t] vivos Sanctos omnes honorent Imperatores & poten-

tes ſeculi; eorũ preces & ſuffragia apud Deum efflagitent; caſas eorum ut templa venerentur, ut oracula adeant. Antonium, ait Athan. hominẽ in extremo mundi limite conditum Principum & omnis celebrat aula regalis agens de Conſtantino & filiis. Sepulcra verò Sanctorum ſunt velut aſylum, velut malorum omnium levamen: quot peregrinationes illuc inſtituuntur? donaria mittuntur? quo honore eorum reliquiæ coluntur? quos, ſi genus cæteraque externa bona ſpectes, nullo mortales loco paulò antè habuerant, vel haberent, ſi abſque virtute eſſent. Secundò, vide quàm honos ille verus ac ſolidus ſit, cùm alius omnino vanus. neque enim, ut S. Chryſoſt. voces illę populi per quas judicibus acclamabatur, ex veritate proferũtur: ſed ipſę ſunt, quibus fucatum nomẽ honoris depingitur. quod, ubi poteſtate defũcti ſunt, liquidò apparet. Memoria juſti, ait Sapiens, cum laudibus, & nomen impiorum putreſcet. Virtute enim præditi, Reges appellantur: & verè ſunt fortiores & meliores, quia dominantur animo ſuo, expugnatore urbiũ. ſunt enim ſummi Regis amici intimi, qui cũ ſuos voluerit honorare, quid nõ præſtat? Teſtatur D. Franciſcus ejus deliciæ, D. Dominicus S. P. Ignatius, S. Catharina Senenſis: cũ quâ & cor cõmutare dignatus eſt, alioſq;, ut Magdalenã & innumeros, crebrò viſere, & magnâ familiaritate honorare. Quid verò Angeli facerent, cùm Regẽ ſuum tantâ nos dignatione afficere videãt? Ecce quàm verũ hoc eſt: Omnis qui ſe exaltat, humiliabitur; & qui ſeſe humiliat, exaltabitur? Quanta autẽ ſit ignominia vitiorũ, patet ex ſuppliciis reorũ quotidianis; quodq; quantumcumq; improbos, ſuorũ ſcelerum pudeat: neque ſit quiſquam tam potens aut ſapiens, qui ſi vitiis ſerviat, non ludibrium fiat ſuis, & amicis & inimicis ſubſannatio. Veriſſima enim ea D. Pauli ſententia: Tribulatio & anguſtia in omnem animam hominis operantis malum: gloria autẽ & honor & pax omni operanti bonum. *Haccine verâ*, ut ſup. pa. 7.

Athan. in vitâ Antonii.

Chryſoſt. l. quòd nemo læditur niſi à ſeipſo.

Prov. 10.

Laus vera virtutis.

Honor quem Deus ſanctis habet.

Nota.

Luca 14.

Rom. 2.

Exercitium brevius.

O Princeps pacis, credo tibi, & in te spero, & toto corde te diligo. Converte, obsecro, vultum tuum ad me, & da mihi pacem propter nomen tuum, & amorem: ut in pace meâ fiat locus tuus & cordi meo, & sufficit, & sufficit mihi: si enim veneris Esaiæ 66. *ad me fons aquæ vivæ, declinabis super me quasi fluvium pacis, & thesaurum habebo absconditum, & spero quòd in æternum non separabor à te. Quis enim restitit tibi, & pacem habuit? Nemo: cupio igitur tecum & mecum pacem habere, ut non repugnet lex in membris meis legi mentis meæ, sed idem tecum velim, tecum nolim, unusq; sis mihi omnia in omnibus. Amen.*

Exercitium longius.

Jerem. 2. *O Requies vera, & gaudium universæ terræ; vide afflictionem nostram, quâ quærimus cisternas, cisternas dissipatas; quæ continere non valent aquam. In omnibus requiem quærit cor nostrum, pacem & tranquillitatem desiderant universi: quia hæc unica felicitas in hoc statu, infelicíq; exilio, ubi militia est* Rom. 5. *vita nostra, invenire pacem; & ad hoc justificati sumus à te, ut pacem habeamus apud Deum, per te Dominum* JESVM *Christum. Omnium huc spectat labor, hanc luxuriosi, avari, ambitiosi* Isaiæ 48. *quærunt, sed frustrà: non est enim pax impiis, non est pax nisi* Psalm. 118. *diligentibus legem tuam. Tu illam nobis attulisti è cælo benignissime* JESV, *& mundo nuntiasti. Verè Princeps pacis, lapis angularis, qui facis utraque unum, & in te reconcilias ima summis. O quanta felicitas illius animæ, quam per virtutem elevas supra tempestates mundi hujus, sanctâ contemplatione defixam! non timebit mala, quoniam tu cum eâ es; non agitabitur cupiditatibus cor illius, quia tu ei omnia unus es; inter prospera & adversa secura & tranquilla, quasi in quodam rerum vertice stat, & despicit universa.*

Psalm. 54. Cant. 2. *O pax nostra unica Deus meus, quis mihi tribuat pennas sicut columbæ, & volabo, & requiescam in foraminibus petræ, in caverna maceriæ? Venisti enim ut pacem habeam, & moriturus* Joan. 14. *pacem reliquisti mihi dicens, Pacem relinquo vobis, pacem meam*

do vobis. Propitius mihi esto, Domine, ne dem hereditatem tuã, quam sanguine tuo signatam reliquisti mihi, pro re hujus mundi vili, caducâ & transitoriâ in pace factus est locus tuus, ut nec templum fieri tibi nisi à Salomone volueris, neque nasci, nisi in pace; neque mori, nisi ut pacem nobis impetrares. Ergo si pacem habuero, certus sum quòd tu Deus pacis & dilectionis eris mecum: & quid erit tunc quod ultrà petere possim? pax enim ista exsuperat omnem sensum. Vtinam gustare eam possim, & videre quàm suavis sis, Domine, & præ dulcedine corporis & sanguinis tui, ô Creator mi, amarescat omnis creatura.

Psalm. 75. Philip. 4. Applicatio ad Communionẽ.

O quanta, ô quanta cordis pacifici felicitas te habere, & te frui, te refici & pasci, nihil cupere, nihil timere, nihil sperare, nihil velle præter te & tuam sanctam voluntatem, nullo conscientiæ stimulo urgeri, omni horâ ad mortem, ad adventum tuum esse paratum! si quis hanc gustaverit, nescio, ait Bernardus *tuus, an talis anima vel ipsam gehennam ad tempus experiri horribilius pœnaliusque ducit, quàm post spiritualis studij hujus gustatam semel suavitatem, exire denuò ad illecebras, vel potiùs molestias carnis, sensuumque inexplebilem repetere curiositatem.*

Bernard. serm. 35. in Cant. Infernus videtur justo, pacem amittere.

Neque pacem tantùm virtuti tribuis; sed decreto perpetuo divinæ majestatis tuæ illam verus honor etiam sequitur. regiâ enim quadam potestate se cohibens rex dicitur, quòd regere se noverit, arbiter sui, suique iuris sit, non captivus trahatur in culpam, nec præceps feratur in vitium. atque adeò sola virtus honorem meretur, improbitatem honorabilem facere neque imperia, neque infulæ possunt: pluris est meritò apud omnes pauper virtute præditus, quàm omnis potentia sæculi. Tantus enim quisque est, quantus est in oculis tuis: & certè eos qui diligunt te, Domine, etiam hîc glorificabis; qui autem te contemnunt, erunt ignobiles. Verè exclamavit Psaltes tuus: Nimis honorati *sunt amici tui*, Deus, *nimis confortatus est principatus eorum. Cùm verò me infinitâ miseratione dignatus sis in amicum eligere, quia præcepta & consilia tua omnia, quæ accepisti à Patre, nota mihi fecisti; nolo esse amicus hujus sæculi, sed unum te amare toto corde, & totâ mente meâ, te stringere amplexibus animæ meæ, donec aspiret dies, & inclinentur umbræ, donec appareas mihi,*

Ambros. Honor virtutis. 1. Reg. 2. Psal. 138. Affectus amoris.

& aperias thesauros charitatis tuæ, quâ dilexisti me ante constitutionem mundi, Amen.

Praxis ad securitatem animæ comparandam.

Resignationis praxis. PRIMÒ, sæpè resignare sese hoc, vel simili modo: Deus meus & omnia, fiat in omnibus sanctissima voluntas tua. Proponere verò quisque sibi diversa potest, ut tentet animum an repugnet nec ne, & se resignare.

Pacis preciū pondera. Secundò, si quid adversi accidat, animum collectum servare, & cogitare, Tanti est, & pluris pax: atque uti quis omnia pro vitâ exponit, ita omnia amittat potiùs quàm pacem.

Amaritudinem vitæ. Tertiò, frequens & humilis confessio.

Quartò, supra omnia mansuetudo, & omnem amarulentiam, suspicionesque ex animo suo expellere.

Occupationem moderare. Quintò, moderata occupatio. Martha enim turbatur ergà plurima: de illâ etiam Moysem Jethro monuit.

Exod. 18. Sextò, lectio sacræ Scripturæ frequens: quæ de sursum enim est sapientia, primùm quidem pudica est, deinde pacifica.

S. Scripturæ lectionem frequenta, Septimò, sensuum diligens custodia.

Dignatus es, ut suprà pag. 10.

IACVLATORIÆ.

Philip. 4. PAx Dei exsuperans omnem sensum, custodiat corda nostra & intelligentias nostras.

August. *O Domine, fecisti nos ad te, & inquietum est cor nostrum, donec requiescat in te,*

Psalm. 118. *Pax multa diligentibus legem tuam, & non est illis scandalum.*

Psalm. 4. *In pace in idipsum dormiam & requiescam, quoniam tu, Domine, singulariter in spe constituisti me.*

VIGE-

XX 24

VIGESIMÆ QVARTÆ IMAGINIS ANNOTATIO.

O quantum gaudium habet qui virtutem sequitur! hoc saltem te trahat ad eam N.

VNiversus A *mundus non valet explere cor tuum, quod variorum* B *desideriorum flatibus exagitatur. cur igitur à virtute abduceris stultis* C *vitiorum illecebris? nimirum ut è fœdo* D *lacu potes, ad quem periculosâ & ambagiosâ* E *viâ deerras: ubi* F *superbia, luxuria, avaritia te allectum in* G *belluam deforment, & in* H *inferni barathrum detrahant. ecce* I *regnum Dei intra te est, quid frustrà alibi quæris? en maxima* K *gaudia virtutis quæ cor verè replent, quæ* L *B. Xaverius aliiq́ Sancti, etiam in hac vitâ degustârunt. Hausta certè ex Deo bonorum fonte gaudia ex* M *corde exundant, illudq́ satiant: ex peccati autem lacu haustæ lætitiæ* N *perfluunt ac dilabuntur.*

CAPVT

CAPVT XLVI.

De Octavo remedio Meditationem atque affectus ejus ampliandi, sive de Gaudio, ob quod virtutem sequi oporteat.

COMPOSITIO LOCI ut in imagine, ORATIO ut suprà.

Gaudium ex virtute.

PVNCTVM I. Considera Dominum pro suâ erga homines benignitate ita ordinasse, ut traherentur voluptate ad operandum: atqui si corporalis voluptas hanc vim habet, multo magis spiritualis, id est ea quæ ex virtute promanant. Si ergo voluptate à virtute abstraheris (unusquisque enim tentatur & avocatur ab ea abstractus & illectus) vide quanto major ac melior, eaque sancta & vera, ex virtute quàm caducis istis hujus mundi deliciis, voluptas emanet. Primò, quia ista fœda & turpis & falsa est. Adeò ut Aristoteles dicat, delectationes corporis fœdas ac turpes, non esse veras delectationes: quoniam non tales videntur, nisi iis qui malè sunt affecti; sicut, ait, pueri sua crepundia æstimãt, quæ viri contemnunt: fœdæ autem adeò sunt, ut olim etiã Philosophi ac Poëtæ homines in belluas ac feras mutari finxerint, qui amoribus Circes capti essent. Neque incommodè. Nonne enim videmus superbum, instar pavi ambulare? luxuriosum instar capræ lascivire? gulosum velut porcum in ventrem & cibum pronum ferri? Neque quisquam est honestior, qui affectus ejusmodi præ verecundia non dissimulet. Vide igitur quàm in se turpia illa sint gaudia, & vilia. Consolatio enim verè, uti Bernard. mundi vilis est, & ad nihilum utilis, & quod magis metuendum, est veræ & salubris delectationis impedimentum. Equidem quid insanè appetit gulosus, ob quod maria trajiciuntur, animæ intereunt, cælestis hereditas deperditur, ut Esaui primogenitura; Religiosi etjam periclitantur? scilicet frustum carnis, bolus unus, atque alter dulcior, & eo carior quo

Arist. 10. Ethic. 3.

Voluptas peccati fœda.

Serm. 4. in vigil. Nativit.

quo rarior. Secundò, vide quantâ molestiâ, quàm longâ ac difficili viâ quæratur, ut verè his applicet illa Iob Gregorius: Qui inter ejusmodi lætantur, quasi sub sentibus delicias reputant. neque enim, ait, sine gravibus curarum molestiis possunt temporalia, quæ appetunt, vel non habita quærere, vel quæsita servare, inter æquales præstantiorem gloriam appetere, semper prava agere: & tamen, ne opinionem pravitatis habeant, formidolosè custodire. Hebræis iis similes sunt, quibus manna non sapiebat propter ollas carnium, porros, & allia Ægypti. Quid enim signatur per ollas carnium, nisi carnalia vitæ opera, in tribulationis doloribus, quasi ignibus excoquenda? quid per pepones nisi terrenæ dulcedines? quid per porros & cepas exprimitur) quæ plerumque qui comedunt lacrymas emittunt) nisi difficultates vitæ præsentis, quæ à dilectoribus suis & non sine luctu agitur, & tamen cum lachrymis amatur? Tertiò, attende, quòd hoc genus bonorum non tam bona sint, quàm minora mala: iisque nihil agi aliud, quàm ut graviores compedes in leviores mutemus. Fames urget? suave est comedere. satur es? gravius est edere, quàm esurire. Itaque nulla delectatio liquida, aut pura, sed permixta multis amaritudinibus. Denique ea conditio est delectationum sensualium, quòd dum habentur, fastidiuntur; dum non habentur, desiderio torquent: spiritualium verò & appetitus placet, & experientia magìs. Igitur sic ratiocinare: Si desiderium torquet terrenorum, multo magìs præsentia; ac proinde ea abominare. quis enim hostem propinquum, & intra muros existentem propulsare poterit, si absentis timore totus concutiatur? Quartò, attende ideò hominem verè recreari terrenis non posse, quia illius naturæ non conveniunt: sicut videmus alios cibos hominibus, alios belluis gratiores. Cùm igitur hæc infima tantum hominem oblectent, quantum cum belluis participat, corpusque & sensus habet, sequitur propriam

Greg. 10. Moral. c. 6.

Voluptas sæculi amara.

Greg. hom. 36. in Euāg.

Homo verè recreari terrenis nequit.

propriam nobilioremque illi longè esse secundùm rationem delectationem, ac multò majorem.

Aspira ut sup.pag.8.*Hæccine firmâ.*

Animi delectatio præstantissima.

PVNCTVM II. Considera majores longè spiritus & virtutis esse delectationes, quàm corporis. Primò, quia spiritual bonum & objectum melius est & nobilius: unde oculo, quàm ratione carere malumus. Secundò, conjunctio major, quia sensus tantùm in accidentibus hęret, & corporis delectationes perpetuò fluunt, mentis verò simul totæ sunt, ut res ipsæ, quas concipimus. Tertiò, quia bona spiritualia manent, alia pereunt. Adverte autem sedulò objectum gaudij spiritualis præcipuum, illud verò Deus est. quid ergo mirum si amplexus ejus, quo ei jungimur summo bono, suavissimus jucundissimusque sit? Fit autem ille, quando jungitur anima Deo per veram virtutem, maximè per amorem, & contemplationem, in quâ etiam Aristoteles & Philosophi beatitudinem posuerunt.

Credo tibi, ut suprà pag.7.vel *O gaudium*, &c.ut inf.p.614.

Attende jam quanta gaudia Sancti ex ea perceperint, adeò ut ferre nequirent eorum magnitudinem, ut de B.Ephrem, B.Xaverio accepimus, cùm, Sat est Domine, sat est, exclamarent. Ratio autem, quare in Deo beatitudo, sola, vera & summa sit delectatio hominis est, quia finis illius Deus est: quidquid autem finem suum attingit, beatitudinem suam consequitur. Primò quia solus ille animam satiat, cætera omnia nullo pacto: non magìs quàm si quis fumo aut vento se pascat.

Cur anima in Deo lætetur.

Osea 4. *Hieron.* Comedent (inquit Oseas, de impiis loquens) & non saturabuntur. Sicut, ait Hieronimus, justitia saturat sic iniquitas substantiam non habens vana comedentes fraude deludit, & uteros comedentium vacuos derelinquit. At Isaias somniantibus mundanos comparat, qui sibi comedere videntur, & expergefacti esuriunt, O quæ infelicitas, pertuso dolio haurire debet frustra laërem captare frustra! Ea est mundani insania

Mundi gaudia.

Isaia 29.

a

ait Bernardus, ut quasi famelicus inflatis buccis aërem hauriat, eoque saturari speret, aut fumum sulphureum excipiat: non enim impletur. Sapiens verò: Avarus, inquit, non implebitur pecuniâ, & qui amat divitias, fructum non capiet ex eis: quod aliis omnibus vitiis commune est. Ecce nihil negaverat Salomon oculis suis, & vidit omnia esse vanitatem, & afflictionem animi. Contrà verò qui esuriunt & sitiunt justitiam, & hîc & in futuro saturabuntur. Tertiò, ut homini benè ac beatè sit, oportet, ut illud, per quod id ei obtingit, eo melius sit, ac invito auferri nequeat: quod virtus sola, & Deus est, cui per virtutem homo conjungitur. O quanta rerum in mundo vicissitudo & inconstantia! At verò virtus, & ejus opes, perpetuæ & inviolabiles Dei gratiâ sunt, & nostrâ cooperatione.

Vide Bern. in sermone. Ecce nos reliquimus.

Eccles. 5.

Eccles. 2.

Matth. 5.

Gaudium à virtute volenti tantùm eripi potest.

Haccine vera, ut sup. pag. 7.

Pvnctvm III. Considera hominem omnem esse velut sitibundum, & mundanum per ambages longas & molestas quærere explere sitim, sed instar hydropici augere, & haurire quasi ex sulphureo aut salso lacu, quò concupiscentia invitat: justum autem ubique Deum habere præsentem, fontem bonorum omnium, immò regnum Dei intra nos esse. O quanta igitur indignitas atque insania, eum omnis boni fontem derelinquere! uti queritur per Ieremiam Dominus: Me dereliquerunt, ait, fontem aquæ vivæ, & foderunt sibi cisternas, quæ continere non valent aquas. Sitivit verò anima mea ad Deum fontem vivum, quando veniam & apparebo, quando veniam & adimplebis me lætitiâ, cum vultu tuo? Secundò considera certissimum esse, si dimidium laboris & molestiæ cum gratiâ Dei, pro verâ virtute suscipias, ejus quæ pro mundo sustinetur, te beatum hîc verè æternùm futurum.

Discrimen pii & impii.

Ierem. 2.

Psal. 41.

Exer-

Exercitium brevius.

O Gaudium nostrum Deus meus, credo tibi, & in te spero, & toto corde te diligo. Lætabor & exultabo in te, omnia enim ossa mea dicunt mihi, Domine, quis similis tibi? hortaris nos per Psaltem tuum, dicens: Introite in conspectu ejus in exultatione, scitote quoniam Dominus ipse est Deus; scio per gratiam tuam, & audio, Delectare in Domino, & dabit tibi petitiones cordis tui. Invitas igitur ut verè de te gaudeam, & creaturæ spernam solatium, & promittis mihi dare petitiones meas; quæ verò istæ? unam petit à te, Domine, hanc requiro, ut diligam te, & nihil me separet à te in æternum. Amen.

Exercitium longius.

Psal. 41. QVEMADMODVM *desiderat cervus ad fontes aquarum, ita desiderat anima mea ad te, Deus. sitivit anima mea ad Deum fontem vivum: quando veniam, & apparebo ante faciem tuam, Deus meus? Indica te mihi, quem diligit anima mea,* (Cant. 1.) *ubi pascas, ubi cubes in meridie; ne vagari incipiam post greges sodalium tuorum.* (Applicatio ad Communionē.) *Votum vovi tibi, si dedero somnum oculis meis, & requiem temporibus meis, donec inveniam locum tibi, Domine* JESV, *& requiescas in tabernaculo cordis mei. Ecce in* (Psalm. 62.) *terrâ hâc desertâ, inviâ, & inaquosâ, ego ego quem nosti, infelix ego homo, felix tamen quia sto coram te hodie, appareo tibi, ut gustem quàm suavis sis animæ meæ, ut videam virtutem & gloriam tuam. Obsecro te per magnam charitatem tuam, ne despicias exulem, & advenam, oviculam errantem, & ne abscondas faciem tuam à me, tu enim nihil odisti eorum quæ fecisti, & multò minùs quicquam eorum quæ sic refecisti. Quæ enim est exspectatio mea? nónne tu Domine mi, Salvator mi? quod est, eritq; in æternum solatium meum? nónne tu Deus totius consolationis?*

Absit hoc à me indignissimo filio, ut aliquid à te velim super terram, vel extra te, ut ambulem vias difficiles & pravas, ut delecter, & capiar creaturæ solatio, id est muscipula, & finem gaudii mei luctus occupet. Et quis ille? O utinam is, quo doleam quòd te dereliquerim fontem aquæ vivæ, uti vehementissimè doleo, ex amore

amore tui, quæso, ne abscondas faciem tuam à me: quæ enim est exspectatio mea? nónne tu, Domine? non ultrà ambulabo vias difficiles & pravas. Vbi enim sunt deliciæ, propter quas lassati sumus? nónne fœdæ, turpes, & illiberales, ob quas, cùm præterita sunt, erubescimus? Verè, verè amarum est, amarum te derelinquere, dulcissime JESV. *Tu enim dulcedo ineffabilis, totus desiderabilis. Væ ergo mihi si derelinquam te dulcissime* JESV. *O insaniam filiorum Adam! Quid quæritis, obsecro, cisternas, quæ continere non valent aquas? Quærite fontem aquæ vivæ, & bibite, & inebriamini ab uberibus consolationis ejus.*

Vide, Domine, afflictionem meam, vide, ô JESV; *etenim si hîc mihi, & omnibus præsens sis, ô oceane bonorum omnium, eheu! fugimus te sequentem, & quærimus fœdas lacunas velut Sodomæ lacum, & mortuum mare. Non satiat illud sitim, sed accendit; verùm enim & solum hoc est gaudium quod de te sumitur, Deus meus. Quale gaudium? novit ille qui te novit, qui gustavit, quàm suavis sis, Domine, his qui diligunt te, quid quæris anima mea? delectare in Domino, & dabit tibi petitiones cordis tui. Bonum tuum quære: est enim bonum aliud alteri, & omnes creaturæ habent quoddam bonum suum. pecori bonum est implere ventrem, carere indigentiâ, dormire, gestire, vivere, sanum esse, generare. Tale tu bonum quæris cohæres Christi? quid gaudes? quia socius es pecorum? erige spem tuam ad bonum bonorum omnium. Tu enim, Deus meus, omne bonum es, & solus satiare animum potes: tu solum gaudium continuâ jucunditate firmissimum, delectationes in dexterâ tuâ usque in finem. hoc est quod amo, cùm te Deus meus, amo, omne bonum & perfectum, & permanens, & liquidum. Deliciæ omnes aliæ breves, sive ex honore, sive ex voluptate: vana enim omnia & caduta sunt & incerta. quis enim gloriari de favore mundi potest, qui momento fugit? incertus perpetuò est, blanditurque, ut Ioab, & occultè occidit: leniter influit, & in fine mordet ut coluber?*

August. in Psal. 102.

Quale de Deo gaudium.

Experiuntur filii hujus sæculi stimulos cogitationum, conscientiæ morsus, quibus conditur aut potiùs extinguitur. quid esse dulce potest absque te, ô dulcedo summa, felicitas nostra, & gaudium super omne gaudium. Melior, melior est dies una in

atriis tuis super millia, meliores sunt micæ quæ cadunt de mensa Domini mei, deliciis universæ terræ. In te verò omnia habentes, Bern. serm. 1. in fest. omnium Sanctorũ. *propter quid, precor, te relinquemus? Miror in sole splendorem, in flore pulcritudinem, in pane saporem, in terra fœcunditatem, sed à te Deo universa hæc sunt: nec dubium quin multò amplius reservaveris tibi, quàm dederis creaturis creator mi. Tæderet tamen fortè adspirare, si longa per desertum ad te & gaudium tuum foret via; sed ecce, si volo, amicus tuus esse jam possum per gratiam tuam, & lætari coram te, & in mente securâ juge tibi parare convivium, gloriaq; & honore coronari. Videte, quæso,* Eccli. 51. *oculis vestris, ajebat Ecclesiasticus tuus, modicum laboravi, & inveni mihi multam requiem: accede ad eam, & sustine bonos fructus illius: in opere enim ipsius exiguum laborabis, & citò edes de generationibus ejus. Cupio igitur ex nunc, ex hoc momento, seriò te, Domine* JESV, *sequi, & virtutem N. amplecti: si enim* Psal. 83. *hoc fecero, ecce cor meum & caro mea exaltabunt in te Deum* Psal. 72. *vivum: si non egero, tribulatio & angustia me manent. quid mihi* Psal. 141. *ergo est in cælo, & à te quid cupio super terram? Tu es spes mea, portio mea, in terrâ viventium. Amen.*

Praxis ad gaudium è virtute captandum.

Suspende animum in tentatione. PRIMA. Cùm homo sese voluptate allici sentit, suspendere animum, & moderari desiderium: quia id quod per vitium quærit, vel sperat, orando, seque superando, longè nobiliùs & utiliùs acquirere potest.

Voluptas uti sit repellenda. Secunda. Quoties voluptas invitat, cogitare quod D. Bonaventura, se jam eâ fruitum esse: nihil enim interest verè an solâ opinione tuâ voluptate fruitus sis: cùm nihil post eam supersit nisi dolor ex usurpata voluptate, quàm poteras in Domino quærere, & haurire de fontibus Salvatoris.

Tertia. Mortificationem & abnegationem in magnis & parvis rebus exercere: mirè enim id conducit; neque difficile *Mortificatio necessaria & suavis.* erit, si pro tali creato solatio omisso, æternum paratum esse certò sciat: imò etiam divinum nunc in hâc vitâ. Quoties enim quis propter Dei amorem aliquid relinquit, & liberalem Sap. 7. erga divinam majestatem se ostendit, toties illam erga se libe- Matth. 19. raliorem vicissim experietur. Non vincit enim sapientiam malitia, neque liberalitatem ipsam inopia nostra. Imò omnis qui *Centuplum datur mortificanti se.* reliquerit domum, vel fratres, aut sorores, aut patrem, aut matrem, aut vxorem, aut filios, aut agros propter nomen Domini cen-

ni, centuplum accipiet, & vitam æternam possidebit. At quando, inquies, illud centuplum? Respondit Dominus, Amen dico vobis, accipiet centies tantum nunc in tempore hoc, domos, & fratres, & sorores, & matres, & filios, & agros, cum persecutionibus, & in sæculo futuro vitam æternam. Hoc est quod in Canticis insinuat sponsus: Veni in hortum meum; id est, animam, messui myrrham meam, quia ad mortificationem excitârat; comedi favum cum melle meo, bibi vinum meum cum lacte meo; comedite amici, & inebriamini charissimi. Mox enim post mortificationem favum animæ habuit, & vinum propinat lætificans cor hominis. Visitat animam & terram nostram, inebriat eam, & multiplicat pluvias gratiarum ut locupletet eam. *Dignatus es*, &c. suprà pag. 10.

Marc. 10.
Cant. 5.
Psal. 64.

IACVLATORIÆ.

VNam petii à Domino, hanc requiram, ut inhabitem in domo Domini omnibus diebus vitæ meæ, ut videam voluptatem Domini, & visitem templum ejus. Psalm. 26.

Credo videre bona Domini, in terrâ viventium. Ibidem.

Inebriabuntur ab ubertate domus tuæ: & torrente voluptatis tuæ potabis eos. Psal. 35.

Quoniam apud te est fons vitæ, & in lumine tuo videbimus lumen. Ibidem.

Hæc recordatus sum, & effudi in me animam meam, quoniam transibo in locum tabernaculi admirabilis, usque ad domum Dei. Psalm. 41.

VIGESIMÆQVINTÆ IMAGINIS ANNOTATIO.

Inſpice, & imitare virtutis N. exemplar, quod tibi à Domino monſtratum eſt.

ATtende, Chriſtiane, quoties Spiritus ſanctus & Chriſtus Dominus in A *Scripturâ præclara tibi virtutum documenta dederit: en ut* B *virtus tibi oſtendat, quot exemplis* C *Dominus Ieſus præceſſerit;* D *hunc ſequere, &* E *inſpice, & fac ſecundùm exemplar in monte monſtratum. audi* F *Chriſtum in monte nos docentem: ut ſe, &* G *virtutem quam oſtendit, ſequamur: audi* H *Deum Patrem illud ipſum præcipientem: fuge denique* I *peccatum, quod à Chriſti ſequelâ, & crucis, ſive virtutis arduâ viâ te in interitum avertit. Vnuſquiſque enim tentatur à concupiſcentiâ ſuâ abſtractus & illectus, & ad peccatum vel horrore aſperitatis, quæ in virtute eſt; vel amore voluptatis momentaneæ, quæ in vitio reperitur, invitatur.*

H
Ipsum audite.
Estote perfecti sicut pater vester.
E
Inspice et fac secundum exemplar.
F
G
Venite post me.
C
D
A
I
XXI

CAPVT XLVII.

De nono medio Meditationem atque affectus eius ampliandi, sive de Imitatione Christi.

COMPOSITIO LOCI, ut in imagine. ORATIO, ut suprà.

PVNCTVM I. Considera, Primò, Deum Patrem illis verbis te alloquentem: Vide terræ vermicule, adspice homo, vapor ad modicum parens: sic ego Deus dilexi mundum & te, ut Filium meum unigenitum darem, ut omnis qui credit in eum non pereat, sed habeat vitam æternam. An vera hæc? obstupesce miser, atque attende quanto amore tale prototypon tibi dederit divina bonitas, infinities perfectius Sanctis omnibus. Adspice quibus coloribus dignatus fuerit illud pingere; est enim in eo candor lucis æternæ & castitatis virgineæ imago, & figura substantiæ Patris, coccus & purpura è precioso sanguine agni immaculati. Et considera, precor, an, cùm tale dederit exemplar tanto sumptu paratum, è cælo demissum, contemni illud à te deceat & despici. *Aspira*, ut sup. pag. 8, *Haccine firma fide*, ibid. *Ioan. 3.* *Quanti sit exemplum Christi.*

Imaginare Deum Patrem statuere parvulum IESVM in medio nostri, & dicere: Nisi quis humiliarit se sicut parvulus iste, non intrabit in regnum cælorum. Adspice ut invitet oculo, manu ad sequelam & amplexus: ergo arctè stringe & amplectere illum, qui cùm ter maximus sit, propter te factus est paruulus, & minoratus ab Angelis. Secundò, attende, quòd quemadmodum videre Deum in cælo, est beatitudo summa; ita hîc IESVM Christum nosse & imitari, summa sit dignitas & felicitas. Tertiò, quàm triste, ut ita loquar, sit Christo Domino ipsum se statuisse exemplar in cruce tantis cum tormentis, ut te beatum redderet, ut te illi, maximè tu, qui spiritualis esse cupis, conformares, & hoc ipsum à te contemni. Quartò, Dominum descendisse ex infinito amore de cælo, ut nobis, imò velut tibi soli *Ioan. 14.*

viam ostendat,(ipse enim via, veritas & vita) ut te ovem errantem reducat: & eheu! quoties extendis manum tuam, JESV benignissime, & non est qui adspiciat: vocas, & renuimus! ô quàm justè quereris per Prophetam tuum: Tota die expandi manus meas ad populum non credentem, & contradicentem mihi! ô quàm luctuosum tibi, bonitas infinita, audire à filiis quos emisti precio magno sanguinis tui, Recede à nobis, scire tuam viam nolumus!

Isaiæ 65.
Rom. 8.
Iob. 22.

O JESV *amantissime*, ut infrà pag. 633.

PVNCTVM III. Considera, in quo maximè imitari Dominum JESVM oporteat, & attende Primò, reformandas tibi esse tres potentias animæ tuæ, per peccatum originale plurimùm depravatas. Cogita igitur quàm sanctas in memoria habuerit cogitationes, quàm purum ab omni errore & falsitate intellectum, voluntatem ab omni amore terreno alienam, & infinito Dei Patris repletam. Excute verò tres potentias tuas, & earum vulnera Christi exemplo sanare contende. Secundò, considera qualiter JESVS passiones, quæ versantur circa bona mundi, honestum, utile, delectabile, &, velut Jacob & Esau in ventre matris, sic in animâ nostrâ luctâtur, ipse refrænârit, & ad meliora concupiscibilem bona transtulerit, & ad mala animæ nostræ irascibilem. Ingredere igitur cor amantissimi IESV, Primò, ab omni perturbatione passionum liberum; Secundò, ab intentione obliquâ; Tertiò, à mundanâ delectatione; Quartò, à placendi hominibus desiderio; Quintò, ab inutili cogitatione; Sextò, à superfluâ curâ; Septimò, à noxiâ amaritudine; Octavò, ab inani complacentiâ; Nonò, ab affectu creatæ consolationis; Decimò, ab anxietate; Vndecimò, ab impatientiâ; Duodecimò, à propriâ voluntate, maluit enim perdere vitam potiùs, quàm obedientiam: atque illam adeò commendavit, ut centuplum ei promiserit, & decreverit eum, qui non renuntiat omnibus quæ possidet, suum

Quale fuerit cor dulcissimi IESV.

non

non posse esse discipulum. Animadverte simul paupertatis virtutem, mansuetudinis, sancti luctus, quanta in Christo esuries justitiæ, quanta misericordia, cordis mundities, amor pacis, patientia, zelus & humilitas: de qua quod dicit D. Leo, cæteris omnibus virtutibus potest applicari; nulli aspernanda divitum est, nulla est erubescenda nobilium: nec enim in tantum provehi potest felicitas humana fastigium, ut æstimet sibi pudendum, quod Deus in forma servi non est arbitratus indignum. O JESV *amantissime* ut infrà pag. 632. *Leo serm. 2. de Resurrect.*

PVNCTVM III. Considera conversationem Sapientiæ æternæ, in omni actione suavissimam ac providentissimam. certè nullam unquam, ut Sapiens ait, amaritudinem habuit, sed in omnibus obedientiæ, caritatis, puræ intentionis, devotionis heroica exempla reliquit. Tu itaque similiter numquam à divina voluntate deflecte, neque in opere, neque in modo; sed in adversis & prosperis æquabilis semper eum intuere: quoniam oculi Domini multò plus lucidiores super solem, circumspicientes omnes vias hominum, & profundum abyssi, & hominum corda intuentes, in absconditas partes. Non patiaris exempla tam illustria frustra tibi esse proposita. Exemplum enim dedit nobis, ut quomodo ipse fecit, ita & nos faciamus. Et qui dicit se in ipso manere, debet sicut ille ambulavit & ipse ambulare. Considera præterea, quòd tibi non solùm Christus Dominus imitandus sit, sed etiam Pater noster cælestis: sic enim mandatum habemus; Estote ergo vos perfecti, sicut Pater vester cælestis perfectus est. Quocirca mysteria & virtutes humanitatis, veluti ostium esse existima, quo ingrediaris in potentias Domini, & ad considerationem perfectionum illius. Ego enim sum ostium, ait Dominus, per me si quis introierit salvabitur, & ingredietur, & egredietur, & pascua inveniet. Itaque perfectiones Dei, v. g. longanimitatem, prudentiam, sapientiam, liberalitatem & bonitatem,

Conversatio Christi Iesu qualis, Sap. 8.

Eccli. 23.

Ioan. 13.
1. Ioan. 2.

Deus imitandus.
Matth. 5.

Ioan. 10.

Vide libellū D. Thomæ de divinis moribus.

etiam in tuis actionibus considera, ac tibi imitandas esse statue, & gratiâ Dei utere, ac prototypon Christum IESVM, in corde tuo depinge, certè ut eleganter Gregorius S. Basilii frater: Suæ quisque vitæ pictor est, artifex hujus operis est voluntas, colores sunt virtutes, exemplar Christus esse debet.

Epist 1. de perf. Christ. form.

Hæccine vera, ut suprà pag. 7.

Exercitium brevius.

O Speculum sine maculâ, Christe JESV, *credo tibi, & in te spero, & toto corde te diligo. Video te Rex regum, Pastor bone, Magister optime, & audio vocem suavißimam: veni, & sic N. sequere me, & centuplum accipies, & vitam æternam poßidebis. An credo & spero & non sequor? qui fieri potest: velle quidem adjacet mihi, sed perficere non invenio. Trahe igitur me post te, & sequar te omne bonum quocunque ieris. Verè verè etenim mihi adhærere tibi bonum est, & ponere in te Domine* IESV *spem meam. Amen.*

Exercitium longius.

Coloss 2.
Joan. 1.
Psalm. 142.

O IESV *amantissime, limpidissime fons & speculum omnis perfectionis, in quo inhabitat omnis plenitudo divinitatis corporaliter, in quo thesauri scientiæ & sapientiæ Dei reconditi, de plenitudine tuâ omnes accepimus, & gratiam pro gratiâ. Verumtamen aret adhuc anima mea, & facta est sicut terra sine aqua tibi: necdum necdum transformata est in te. Fac igitur mihi hanc gratiam, ut te imitari, in te esse, vivere, moveri perpetuò queam, ac perfectissima virtutum exempla in me, secundùm signaculum tuum exprimere. Nonne enim meritò queri potes, si ego servus miser & miserabilis, renuam sequi te: Quid? pudebitne? sed gloria magna sequi Dominum, dolebit? sed non contristabit justum, quidquid ei acciderit, semperq; est rectis corde lætitia, quoniam apud te est fons vitæ, & in lumine tuo videbimus lumē. Quid igitur me avertet à te, & vestigiis tuis, quæ video sanguine rubere, & lucere igne charitatis? exosculor & exulto: sentio spargere odorem, quo rapiar in amorem tuum. Tu es exemplar, quod nobis*

Christus postulat ut servus sequatur.

Proverb. 12

Psal. 35.

Exod. 25.

nobis in monte monstratum, cupio imitari per gratiam, cupio potentias animæ meæ tibi consecrare.

Procul deinceps sit tumultus cogitationum mundanarum, & inanium rerum, à memoriâ meâ: ornabo eam cælestium rerum cogitationibus, & auferam de templo tuo, id est, corde meo, hæc N. idola pristinæ vanitatis meæ. O utinam eorum quæ retrò sunt oblitus, ad ea quæ sunt priora me extenderem, semper de te cogitarem, ex omnibus quæ sensibus concipio, ingrederer in potentias tuas! quàm facilè, si hanc clauderem memoriæ portam, ut facere omninò statuo, omnes animi mei motus sedarem! Nam simul atque huc ingressus est inimicus, aut superbiæ, iræ, luxuriæ scintilla admissa, conturbatur anima mea, & offunduntur intellectui tenebræ, ut te lux vera, quæ illuminas omnem hominem, nequeam, nec rationem, quam mihi ducem dedisti, intueri. Veni lux beatissima, veni hodie, & cùm ita digneris, sine bibam de calice tuo, & comedam panem in regno tuo, ut satiet me omne bonum, & intima cordis mei repleat immensa charitas tua, ut noverim me, & noverim te, & quòd nihil sint omnia præter te, scio enim, scio, tu solus es, qui es, cætera umbra sunt, & vanitas vanitatum.

Memoria ut excolenda. Philip. 3.

Ioan. 1.

Concede verò mihi, ut quæ beneplacita tibi esse cognovero, quæ justa, bona ac sancta, ea etiam talia ego verè cæcus & insipiens tandem talia esse judicem. Tu sapientissimus enim es, tu potentissimus, optimus, pulcerrimus, dignissimus, ut ab omnibus, & solus diligaris. Tu lux æterna, & sapientia æterna, scrutaris omnia, uti fecisti omnia. Quomodo igitur non credam tibi, sed potiùs mundo fallaci? Aufer à me, quæso, cæcitatem illam, errorem, & ignorantiã. Da mihi credere Scripturæ tuæ, verbo tuo, & sacris tuis Doctoribus, ac Superioribus meis. Sed cùm scienti bonum, & non facienti, peccatum sit illi, da, obsecro, ut quod video bonum, hoc agere me delectet: da voluntatem sanctam, ut nihil velim nisi te, aut propter te: sit mihi cibus facere voluntatem tuam, judicium proprium abnegare, numquam niti prudentia meæ, sit mihi ut tibi, benignissime JESV, *fuit cibus facere voluntatem Patris tui, cibus verè & millies suavissimus. Illa enim est norma omnis bonæ voluntatis: quæcumque ab hâc deflectit,*

Obediẽtiæ exercitium. Ioan. 4.

flectit, obliqua, & prava, & injusta est. O utinam unum sit velle tecum, unum judicium, nihil arbitrer me scire nisi te JESVM, *& hunc crucifixum; nihil sperare aut velle queam, nisi fieri voluntatem tuam; ut mea illi unita jam non mea, sed tua, non hominis miseri ac improvidi, sed* Dei *mei sit, ac deiformis, una sit cum tua, quia tum demum, scio, recta erit, & sancta, & perfecta.*

Da mihi, Deus *meus, fortitudo mea, ita passiones amoris, odii, gaudii, tristitiæ, spei, & timoris moderari, ut te, pulcerrime sponse animæ, in pace cordis mei, & hodie & usque ad consummationem sæculi, morari delectet. O quantum bonum habet, qui illas sic reprimit, ut serviant sibi, & tibi, propter te, & pacem habeat, sed, eheu! sæpè hactenus abripior, & servire cogor. Verumtamen ex nunc detestor & abominor eas, & tibi toto cordis affectu dedico, ut serviant tibi omnibus diebus vitæ meæ, & imitator tui existam, creatura* Creatoris, *mancipium* Domini, *discipulus Magistri optimi, filius* Patris *benignissimi.* Exaudi, *Domine, hoc desiderium meum, ut juxta vocationem meam exprimam vitam tuam, ô speculum omnis perfectionis; in omnibus cogitationibus, verbis & actionibus meis, vitam meam tuæ similem reddam; humiliter, tranquillè, ferventerq; operer secundùm voluntatem tuam. sicuti enim palmes non potest ferre fru-*
Ioan. 15. *ctum nisi manserit in vite, sic nec ego nisi per virtutem in te mansero.*

O utinam, humillime JESV, *cognoscant omnes, quòd discipulus tuus sim, non tantùm si charitatem habuero (quod est vinculum perfectionis) sed etiam humilitatem, abscondendo virtutes, ut tu gloriam tuam; locum infimum semper petendo, non primas cathedras; quas, sicut & superbiam, detestor, ut pannum menstruatæ. Desidero tecum, humillime* JESV, *ambulare: nolo superbire, cùm tu te humilias, nec sedere, ubi tu stas,* Rex *meus, &* Deus *meus; nec deliciari, ubi caput meum, Christe* JESV, *cru-*
Ioan. 8. *ciaris; neque honorari, ubi ignominiam elegisti. Ego, aiebas, non quæro gloriam meam, est qui quærat & judicet: ita ego desidero,*
1. Cor. 10. *sive comedam, sive bibam, sive quid aliud agam, omnia ad gloriam tuam facere; præsentia, caduca & fluxa contemnere; cæ-*

lestia

lestia & æterna appetere; tibi me resignare, & omnia accipere de manu tuâ amabilissimâ per gratiam tuam. Amen.

Praxis ad Christi imitationem dirigens.

PRIMA. In omni dubio, cùm hæres quid tibi dicendum vel agendum sit, considera, quomodo Christus IESVS, Sapientia æterna ea diceret aut faceret, & gratiam illius implora, ut eum valeas imitari. *Christus sit in omnibus exemplar.*

Secunda. Aliquando in examine idem cogita, & animadverte, quomodo in hoc, vel illo, Dominus IESVS sese gessisset, qualiter locutus fuisset, quid egisset.

Tertia. Cùm vitam tuam ordinare, actionesque tuas volueris in secessu & quiete, finge Christum Dominum tibi præsentem, & actiones singulas ad illius normam compone ac dirige.

Quarta. Cùm mandatum cæleste acceperimus à Deo Patre, ut audiamus Christum Dominum & imitemur; ab Apostolis enim in monte Thabor cælitus hæc vox audita est: Hic est filius meus dilectus in quo mihi benè complacui, ipsum audite; necesse ut quoad fieri potest illud impleamus. Ideò enim Verbum caro factum est, & habitavit nobiscum, ut exemplo suo nos invitaret, & homo sese ei conformaret. Quapropter qui vult ad perfectionem contendere, & ad vitã ingredi, faciat quod S. Bernardus fecisse se profitetur: Meditationem instituat de vitâ & morte Christi Domini nostri, & ex illâ & ex omnibus anxietatibus & amaritudinibus illius colligat sibi fasciculum myrrhæ, qui inter ubera sua commoretur, id est, perpetuò oculis observetur, Licèt enim variæ sint Meditationis materiæ, hæc tamen una instar omnium est, hæc ostium ad omnem virtutem & contemplationem, quod Dominus innuere etiam voluit dicẽs, Ego sum ostium, per me siquis introierit salvabitur, & ingredietur, & egredietur, & pascua inveniet. Ad quod eleganter & suaviter Bernard. IESVS, inquit, est mel in ore, in aure melos, in corde jubilus. Sed est & medicina. tristatur aliquis nostrûm: veniat in cor IESVS, & inde saliat in os, & ecce ad exortum hujus nominis lumen, nubilum omne diffugit, redit serenum. Labitur quis in crimen, currit insuper ad laqueum mortis desperando? nónne, si invocet nomen vitæ, confestim respirabit ad vitam. Cui aliquando stetit ante faciem salutaris nominis, duritia ut assolet cordis, ignaviæ torpor, languor acediæ? cui fons fortè siccatus lacrymarum invocato IESV, non continuò erupit uberior? Nihil ita iræ impetum cohibet, superbiæ tumorem sedat, sanat livoris vulnus, extinguit libidinis

Matth. 17. *Meditatio de vitâ Christi quàm utilis. Bern ser. 43. in Cant. Ioan. 10. Serm. 15. in Cant. Memoria IESV quàm dulcis & utilis.*

libidinis flammam, ſitim temperat avaritiæ, ac totius indecoris fugat pruriginem. Siquidem cùm omninò JESVM, hominē mihi propono, mitem & humilem corde, benignum, ſobrium, caſtum, miſericordem, & omni denique honeſtate ac ſanctitate conſpicuum, eundemque ipſum Deum omnipotentem, qui ſuo me & exemplo ſanet, & roboret adjutorio. Hæc omnia mihi ſonant, dum inſonuerit JESVS. Summo igitur mihi exēpla de homine, & auxilium à potente: illa tamquam pigmentarias ſpecies, hoc tamquam unde acuam eas, & facio confectionem, cui ſimilem medicorum facere poteſt nemo. Hoc tibi electuarium habes, ô anima mea, reconditum in vaſculo vocabuli hujus, quod eſt IESVS, ſalutiferum certè, & quod nulli umquam peſti tuæ inveniatur inefficax. Semper tibi in ſinu ſit, ſemper in manu, quò tui omnes in IESVM & ſenſus dirigantur & actus. Pone me, inquit. ſignaculum in corde tuo, ſignaculum in brachio tuo. S. Bonaventura verò ſic ait: Venerabilis paſſionis Chriſti continua & devota Meditatio mentem ab hujus ſæculi mundanis & carnalibus concupiſcentis ſequeſtrabit, cor tuum ad ſpiritualia & cæleſtia ſublevabit, quid cogitandum ſit, quid loquendum, quid reſpondendum, quid tacendum, quid vel qualiter agendum, tibi veraciter indicabit.

Qualem oporteat contēplari. *Electuariū animæ IESVS.* *Cant. 8.* *Bonavent. ſtim. divin. cap. 1.* *Paſſionis Meditatio utiliſſima.*

Dignatus es, ut ſupr. pag. 10.

JACVLATORIÆ.

Pſalm. 33. AVdi Dominum quaſi tibi loquentem: *Venite filii, audite me, timorem Domini docebo vos.*

Ibidem. *Accedite ad eum, & illuminamini, & facies veſtræ non confundentur.*

Matth. 16. *Qui vult venire poſt me, abneget ſemetipſum, & tollat crucem ſuam, & ſequatur me.*

Ioan. 13. *Exemplum dedi vobis, ut quemadmodum ego feci, ita & vos faciatis.*

VIGE-

N
K
C
I
H
M
G
A
B
L
D
F
E
XXII
26

VIGESIMÆ SEXTÆ IMAGINIS

ANNOTATIO.

Attende beneficia ac dona Dei, quibus ad virtutem N. meritò provocâris.

Considera beneficia, quibus ad virtutem te invitat Deus: A *creationis,* B *incarnationis,* C *redemptionis,* D *Sacramentorum & gratiarum. Deus enim te* E *pascit ac vestit,* F *liberat à multis malis atque miseriis, & per G. Angelos suos dona mittit, ut olim* H *Israëlitis. Deus* I *pluvias.* K *solem,* L *& incrementa frugum ad tuos usus & oblectamenta offert; ut tu* M *virtutem sequaris. Cumq́ hæc omnia Deus ex summa* N *charitate faciat, non liquesces vicissim amore? equidem par est ut virtutem, etsi per se amabilis est, vitiumq́ abominabile, amore Dei ac Domini nostri, & ob beneficia quibus prævenit nos, amplectamur.*

CAPVT.

CAPVT XLVIII.

De decimo medio meditationem atque affectus ejus ampliandi, sive de Beneficiis Dei, quibus ad perfectionem nos invitat.

COMPOSITIO LOCI, vt in imagine. ORATIO, ut suprà.

PVNCTVM I. Considera Primò, hominem à Deo
Iob. 11. ejus beneficentiâ ex nihilo creatum esse, ad imaginem & similitudinem ipsius; ac proinde non sicut pullum onagri liberum, sed Deo subjectum esse oportere, ejusque non mandatis tantùm, sed nutibus & inspirationibus, si suo rectè velit munere fungi, obedire. Ad hoc enim creatus est à Domino, cujus ipse totus est. Clamat, ait Laurentius Iustinianus, innata ratio, ut quisque se illi subjiciat, à quo habet, ut sit: numquid ergo gloriabitur securis contra eum qui secat in ea? aut exaltabitur serra contra eum à quo trahitur? quomodo si elevetur virga contra elevantem se. Væ qui contradicit fictori suo, testa de samiis terræ: numquid dicet lutum figulo suo, Quid facis? aut homo, Quare præcipis nobis, aut exigis hæc? hæc verba appende & ingratitudinem tuam. *Hæccine vera*, ut sup. pag. 7. Considera etiam præstantiam & excellentiam divinæ majestatis, præsertim si nobiscum comparetur, eaque de causâ studendum illi omnibus modis placere & servire, cùm minùs præstantia aliis præstantioribus naturaliter subdantur, *Credo tibi*, ut suprà pag. 7. Secundò, incarnationis redemptionis beneficium expende, emptosque esse nos precio magno, sanguine Agni immaculati, ut glorificemus & portemus eum in corpore nostro. Tertiò, etsi ista magna sint, valdè tamen illustrantur, si attendamus Deum ab æterno nos elegisse, ante mundi constitutionem, ut essemus filii ejus & vasa in honorem; ad hoc media decrevisse. & mox ut nati sumus, ad

Ad quid creatus es. — *Laur. Iust. lib. 1. c. 5.* — *Isaia 45.* — *1. Pet. 2.* — *Electio Dei.* — *Quot quantaque beneficia.*

Baptismi

Baptiſmi fontem perduxiſſe,in Eccleſiâ educaſſe,in arca vera conſtituiſſe,Sacramenta dediſſe, ut eſſemus genus effectum,regale ſacerdotium,gens ſancta,populus acquiſitionis,utque virtutes ejus annuntiaremus. Miſericordiſſime Deus, quid retribuam æternæ bonitati tuæ,qui me video vocatum ad fidem & gratiam tuam, & ſimul innumeros in gentilitate & perfidiâ naſci & mori? Certè bone JESV,non poſſunt mihi mandata tua & conſilia eſſe gravia, & virtutem, id eſt, pulcritudinem,ſalutem,decorem, opes, gloriam animæ meæ amplecti: præſertim cùm non ſolùm tanta dederis, ſed etiam majora multò promiſeris, oſtentans perpetuò cælum, ſolium regni tui, præmium noſtrum inferno abſtruſo: quia amari mavis,quàm timeri. 1. Pet. 2.

Magnificat, ut infrà pag. 642.

PVNCTVM II. Conſidera quoties id Rom. 3. uſurpare poſſis : Iuſtificati ſumus gratis, per gratiam ipſius. Quoties divina miſericordia tam longanimiter te ad pœnitentiam expectârit, & pereuntibus ſingulis horis millibus plurimis, tibi tamen pepercerit, eò quòd precioſa eſſet anima tua in conſpectu ejus. Secundò, expende hæc verba: Complacuit ei, qui me ſegregavit ex utero matris meæ, & vocavit per gratiam ſuam, ut revelaret filium ſuum in me. Et vocationi tuæ applica, & peculiari gratiæ quæ radicis inſtar eſt alias progignens,aut fontis alias fundens. Etenim dum ſtatum vel munus Dominus largitur, etiam dat media & gratiam ad illud obeundum. ut patet in ordine, Matrimonio &c. Si Religioſus es, Religioſæ vocationi tuæ accommoda, & vide ut vocatus ſis de medio nationis pravæ, & ſæculo nequam vocatus es ad verum paradiſum, & felicitatem in terris, Apoſtolicum vitæ genus, certiſſimam ſalutis viam. Verè applicare ſibi quiſque Religioſus poterit illud Mardochæi: Parvus fons crevit in fluvium magnum, in lucem ſolemque converſus eſt, & in aquas plurimas redundavit. Mox enim ut vox tua, Domine

Domum converſionis. *Galat. 1.* *Religioſa vocatio quanti.* *Eſther. 10.*

Domine JESV, in auribus meis audita est, ecce venerunt mihi omnia bona pariter cum illa,& gratiæ plurimæ redundârunt de pelago misericordiæ tuæ. *Magnificat*,ut infrà pag.642. Tertiò, considera plurima alia particularia beneficia naturæ, quòd bonis ortus parentibus, bonos nactus sis præceptores, socios, necessaria vitæ, quòd tot creaturas dederit ad recreationem & necessitatem. Omnes enim etsi non immediatè, mediatè nobis utiles,& sæpè necessariæ sunt. Quæ egregiè prosequitur Basilius homilia 3. Ex nihilo, ait, effecit,ut essemus,ac produxit, è terræ visceribus elementa eduxit, in ministerium dedit omnigenum pecus; propter nos imbres, sol,montana, campestris regio pulcrè exculta; propter nos omnes fluunt, promanant fontium scatebræ, &c. Quid jam dicam, amantissime Pater, si considerem quanta sunt,quàm multa incommoda,pericula, quæ aliis eveniunt, & à quibus me vilissimum peccatorem & ingratissimum præservare, vel eripere dignatus es? neque verò hæc omnia tanti fortè facerem, nisi hæc ex infinito amore viderem emanare ab æterno,ac prorsus gratuitò. O quàm turpe nolle tibi Domino dulcissimo benefactori mutuum reddere amorem, sed eum tribuere vili creaturæ, & amore proprio à te summo bono,& virtute N. averti.

Basil. ho. 3.

Beneficium magnum à malis præservari.

PVNCTVM III. Considera Primò, quòd,ut dicit Augustinus, cultus Dei in hoc maximè constitutus sit, ut anima Deo non sit ingrata, ingratitudinemque Deo esse,uti etiam hominibus videmus, maximè odiosam: adeò ut Dominus, quasi tactus dolore cordis intrinsecus, dicat per Isaiam: Filios enutrivi, & exaltavi; ipsi autem spreverunt me. Videan non sic de te queri possit, si sanctas ejus & plurimas ex infinito amore profectas inspirationes neglexeris. Cùm decem mundati essent leprosi, uno tantùm gratias agente, ajebat JESVS, Nónne decem mundati sunt,& novem ubi sunt? non est inventus nisi hic alienigena, qui daret gloriam Deo.

August.

Gratitudo quàm necessaria.
Isaiæ 1.

Luc. 17.

Munda-

Mundatus es à Domino, cave ne ingratus ejus respuas doctrinam, & exempla virtutis sequi. Secundò, considera secundùm D. Bernard. nihil adeò impedire ne orationes nostræ exaudiantur, atque ingratitudinem. Quid sibi vult, ait, quòd incessanter orantes, obsecrantes, postulantes non exaudit, quibus tantam, & tam gratuitam misericordiam prærogavit? & respondet; nec reprehensibile quòd instanter petimus; sed planè petitioni negat effectum, quòd invenimur ingrati. Idem sermone in Cantica: Ingratitudo inimica est animæ, exinanitio meritorum, virtutum dispersio, beneficiorum perditio: ingratitudo ventus urens, siccans sibi fontem pietatis, rorem misericordiæ, fluenta gratiæ. Vide igitur, cùm Dominus tanta tibi conferat beneficia, & hæc non alio fine, quàm ut eum ames & per virtutem honores & colas, qualiter ei studere te oporteat, & retribuere tantæ majestati, tam amanter, tam dulciter à te flagitanti, ut se sequaris & ames. Tertiò, considera Primò, quid requiratur ad gratitudinem; nempe Primò, non dicere tantùm, Domine, Domine, sed facere voluntatem ejus. quæ enim gratiæ acceptæ esse poterunt, si labiis honoretur, & factis inhonoretur æterna bonitas? Secundò, ut verè gratis divinæ statuas bonitati servire, & dicere possis. Voluntariè sacrificabo tibi, & confitebor nomini tuo, quoniam bonum est, & quoniam ex omni tribulatione eruisti me. Tertiò, ut offeras te magno affectu ad omnes labores & afflictiones à Domino immittendas: animumque resignatum, ut iisdem beneficiis, si ita ei placeat, priveris. Si enim tot bona de manu ejus accepimus, mala quare non suscipiamus? In omnibus igitur gratias agamus, & immolemus Deo sacrificium laudis, & reddamus Altissimo vota nostra. sacrificium enim laudis, ait, honorificabit me, & illic iter, quo tibi ostendam salutare Dei. hac enim gratitudine ad aperienda mysteria sua maximè invitatur Dominus, qui est benedictus in sæcula. Amen.

Bernard. Ingratitudo orationes facit inefficaces.

Serm. 51.

Gratitudo ut exigat.

Psal. 53.

Iob. 2.

Psal. 49.

Exercitium brevius.

QVid retribuam tibi, Deus meus, pro omnibus quæ retribuisti mihi, cor, corpus, & animam meam? credo enim tibi, & in te spero, & verè toto corde te diligo. Psal. 115. *Ecce vota mea tibi Domino meo reddam coram omni populo tuo, & desideria hæc qui dedisti incipere N. dabis spero perficere. Spondent hoc beneficia plura, sanguis tuus & corpus pignora mihi sunt, sed super omnia charitas tua, quòd non me deseres, neque derelinques.* Psalm. 66. *Confiteantur tibi populi Deus, confiteantur tibi populi omnes. Repleatur os meum laude tuâ, ut cantem gloriam tuam, totâ die magnitudinem tuam, & ut videant homines opera mea bona, & glorificent te qui in cælis es. Amen.*

Exercitium longius.

MAGNIFICAT *anima mea te, Domine Deus meus, quia respicere me dignatus es de excelso solio gloriæ tuæ. Quis enim sum ego, Domine, ut memor sis mei, & quæ domus patris mei?* Applicatio ad Cõmunionem. *N. Tu scis, & imperfectum meum viderunt oculi tui, & tamen hactenus spero, non avertisti tuos à me servo nequam & prodigo, & ove errante, immò quotidie me pascis teipso, & nutris sanguine tuo; & poteris oblivisci mei, aut ego tui? exaltabo te, Deus meus Rex, & benedicam nomini tuo in sæculum sæculi.* Psal. 144. *Per singulos dies benedicam tibi, & laudabo nomen tuum in sæculum sæculi* Psal. 65. *venite, & audite, & narrabo, omnes qui timetis Deum, quanta fecit animæ meæ:* Proverb. 8. *ab æterno ordinavit me ex antiquis, antequam terra fieret, & videns me in communi & infelici sorte filiorum Adam, originali labe damnationi obnoxium, ex infinitis propè millibus elegit ante constitutionem mundi; & antequam essem, ab æterno dilexit; & cùm jam esse cœpissem, & adspecerem hanc lucem, illuminavit me luce verâ, & sol justitiæ ortus est mihi: aliis plurimis præmaturâ morte raptis, me ad Baptismi gratiam, & fidem, ac Ecclesiæ gremium perduxit, & alit carne ac sanguine filii sui. & tamen, Pater benignissime, sciebas ab æterno, quod aliquando te peccatis meis offenderem, quoties tibi insultarem, quod mihi amore tui dolet*

quàm

uàm maximè. Vicit charitas tua malitiam meam, vicit ignis le frigus meum, vicit benignitas omnia peccata mea. & quid t, Pater æterne, quod me poterit separare à charitate tuâ? quo- odo non libenter obediam omnibus mandatis tuis, & faciam mnes voluntates tuas? virtutem N. sequar, & vestigia dilectißi- ni filii tui?

Benedic anima mea Domino, & omnia quæ intra me sunt omini sancto ejus. Benedic anima mea Domino, & noli obli- isci omnes retributiones ejus, qui propitiatur omnibus iniqui- atibus tuis, qui sanat omnes infirmitates tuas, qui redimit de iteritu vitam tuam, qui coronat te in misericordiâ & misera- onibus. Nisi enim tu, Domine, adjuvisses nos, & quotidie ser- ares; paulò minùs in inferno habitasset anima mea: sed manus uæ quæ blasmaverunt me, & fecerunt me, illæ fecerunt virtu- em, & liberarunt me de inimicis meis, impleverunt me omni enedictione. quæcumque enim video creata, dona tua sunt, qui- us me invitas, ut serviam tibi: non enim ea propter te, quasi iis geas, neque propter se, sed ut electis tuis servirent, & illi tibi. Ieque minoris ea æstimare debeo, quòd aliis communia; quia oc ipsum beneficium mihi est maximum, & pro eo gratias ibi ago, Domine, ac pro beneficiis omnibus alicui mortalium onceßis, eoq; magis, quo minùs illi agnoscunt, & benedi- unt te. Psal. 102.

Ago verò tibi in primis gratias, quòd capiti nostro Christo ESV, *humanitati ejus dedisti divino Verbo copulari, & diade- na speciei, ut sit Rex regum, & Dominus dominantium. Pro mnibus item donis & gratiis illi collatis, de cujus abundantiâ os omnes accepimus. Gratias ago pro omnibus item beneficiis, uæ liberali manu tuâ in purißimam Virginem contulisti, uodq; eam in matrem Filii elegeris, & supra Angelos collocasti. Gratias etiam ago pro Angelis fidelibus, qui retinuerunt gratiâ uâ principatum suum; pro Sanctis, qui ad finem usque perseve- ârunt propter te, & de se ac mundo triumphârunt; pro ju- is denique omnibus & improbis, quos magnificâ gratiâ tuâ rævenisti, & quotidie prævenire dignaris. dignus es enim, Do- nine Deus, ut benedicant tibi cælum & terra, & omnia quæ in* Gratiarum actio pro beneficiis aliis concessis. Psal. 68.

eis sunt, & omnia enarrent gloriam tuam. Vtinam, utinam si vivam, ne pœniteat te aliquando liberalitatis tuæ, ne irascaris propter iniquitatem avaritiæ meæ, & abscondas faciem tuam à me. Sed spero quòd non poteris, quia pignus habeo amoris tui corpus & sanguinem tuum, & scio quia diligentes te diligis, & ego uti spero te diligo, saltem diligere toto corde volo, & si desiderium pauperum exaudis, & voluntatem timentium te facis, confido humillimè quod non proiicies me à facie tuâ, neque despicies me in æternum. Sed veniens venies & non tardabis, & merces tua tecum, id est, teipsum dabis mihi, ut ego me tibi. Qualis permutatio! ô quanta tua dignatio! Benedicite omnia opera Domini Domino, laudate & superexaltate eum in sæcula, &c.

Applicatio ad Communionē.

Memento, Domine, quòd vineam hanc animam meam, ex Aegypto & Aegyptiis tenebris transtulisti, proiecisti gentes plurimas, & plantasti eam, dux itineris fuisti in conspectu ejus & constituisti eam in monte sancto tuo, Ecclesiâ tuâ, & hujus vocationis. quæso te per immensam charitatem tuam, noli permittere, ut, cùm exspectaveris ab æterno, & speraueris uvas, tibi proferam labruscas: ne dicere illud, quod olim de populo electo, de me possis: Ego te plantavi vineam electam, omne semen verū: quomodo ergo mihi conversa es in pravum vinea aliena? Avertatur, obsecro, ira tua ista à me, & ne unquam ponas eam desertam, ut ascendant vepres & spinæ; sed sit anima mea sicut hortus irriguus virtutibus floridus, sicut lignum quod plantatum est secùs decursus aquarum, quod fructum tibi reddat in tempore suo: ne veniens, & non inveniens fructum veræ virtutis maledicas mihi ut ficui illi, & numquam quisquam ex eâ fructum videat. Benedic Domine, operi manuum tuarum animæ meæ, ut benedicat tibi omni tempore, nunc quidem virtute verâ & pietate, in æternum verò laudibus, & hymnis, & canticis, ardentißimaq; charitate. Amen. Amen.

Gratiæ pro vocatione. Isaiæ 5. Jerem. 2. Psalm. 1. Matth. 21.

Praxis agendi Deo gratias ob beneficia.

PRIMÒ, sæpè per diem, & maximè in Sacro & examine, Deo pro omnibus gratias agere.

Secundò, beneficia præcipua aliquibus per annum festis col-

Certis festis beneficia recole.

olere: quemadmodum in publicis fieri videmus. ac proinde iem natalis, vel proximum aliquem pro gratiâ Baptiſmi ſo-emnem habere, & confeſſione, communione, eleëmoſynis, & juſmodi pietatis exercitiis colere, &c.

Dominicis beneficia recole.

Tertiò, etiam praxis utilis eſt, idque maximè diebus Dominicis; per ſingulas horas unum aliquod memorare beneficiúm, Deumque laudare, atque ita cæleſtem vitam in terris nchoare.

Minima etiam appende.

Quartò, non ſolùm autem pro magnis, ſed etiam pro minimis beneficiis gratum eſſe oportet. unde D. Franciſcus, inſpirationem percipiens, mox vel in mediis plateis conſiſtebat, gratias agebat, & hoc ipſum pro ſingulari gratiâ accipe, te oſſe Deo grates perſolvere.

Tribue omnia Deo. *Auguſt. ep. 77. ad Med.*

Quinto, obſerva omnia, quæ nobis obveniunt à quocumque, Deo retribuenda eſſe, & accepta ferenda, ut ſic amor & charitas maximè in Deum auctorem omnis boni referatur; neque tantùm de bonis id accipe, ſed etiam adverſis. Non minùs prodeſt medicus ſecans, quàm demulcens, neque urens quàm refrigerans. Quid ergo melius & animo geramus, & ore promamus, & calamo ſcribamus, quàm, Deo gratias? hoc nec dici breviùs, nec audiri lætiùs, nec intelligi grandiùs, nec agi fructuoſiùs poteſt.

Dignatus es, ut ſuprà pag. 10.

JACVLATORIÆ.

Benedic anima mea Domino, & omnia quæ intra me ſunt nomini ſancto ejus. Pſalm. 102.

Benedic anima mea Dominò, & noli oblivìſci omnes retributiones ejus. Ibidem.

Quid retribuam Domino pro omnibus, quæ retribuit mihi? Pſalm. 115.

Venite, audite, & narrabo, omnes qui timetis Deum, quanta fecit Dominus animæ meæ. Pſalm. 65.

Miſericòrdias Domini in æternum cantabo, in generationem & generationem, annunciabo veritatem tuam in ore meo. Pſalm. 38.

VIGESIMÆSEPTIMÆ IMAGINIS

ANNOTATIO.

Contemplare hinc Denm, indè Lucife-rum: vide an hinc per vitium, an illi præstet per virtutem servire.

A*Lter utri servias necesse est, aut* A *Deo, aut* B *diabolo, utrum præstat?* C *Virtus, ut Deo;* D *vitium, ut dæmoni servias, invitat. Vide quid agas. quis enim Deus?* E *trinus & unus,* F *fons omnis boni,* G *æternus,* H *omnipotens,* I *sapientissimus,* K *liberalissimus, solus* L *cor exsatians, omnia* M *implens, & ubique præsens,* N *justissimus &* O *Rex summus. Ad eum accede, omniaque ei offer,* P *cor ei, velut ardens amore* Q *sponsa, per* R *fidem, spem & charitatem trade, quousque potes, ad ejus amorem* S *trahe, zelo honoris ejus succensus, omniaque ad gloriam ejus facito.*

CAPVT

E F G H I A K L M N O
P
Q R
Quis sicut Deus
S S S S
C
D
B
XXIII
27

CAPVT XLIX.

De undecimo remedio Meditationem atque affectus eius ampliandi, sive de Perfectionibus Dei, quibus meritò provocamur, ut ei per virtutem serviamus.

COMPOSITIO LOCI, ut in imagine, & ORATIO, ut suprà.

PVNCTVM I. Considera, ò anima Christiana, quæ ad virtutem amplectendam, & perfectionem vocaris; necessariò tibi serviendum esse, aut Deo per illam, aut dæmoni per vitium; idque attendere licet in singulis actionibus, cogitationibus, verbis, desideriis, &c. & dic mihi, utri eligas parere. Nemo enim potest duobus dominis servire, Deo & mammonæ: non capit idem locus arcam & Dagon: non est conventio Christi ad Belial: neque est participatio justitiæ cum iniquitate, aut societas luci ad tenebras. Quid verò præstat? *Aut Deo aut ut dæmoni serviendum.* *Matth.9.* *2. Cor.6.*

Haccine vera, ut suprà pag.7.

Considera Secundò, quid sit diabolus, cui servit omnis peccator: hostis Dei & tuus infestissimus & crudelissimus, qui illecebris mundi te invitat ad flammas æternas, in quas innumeros præcipitavit Reges, Principes, & sæculi amatores: dirissimum monstrum, in quo nulla pietas, æquitas, largitas, sed omnium vitiorum sentina & malorum. Invitat autem ex summo odio & invidiâ, quâ Lucifer cælò privatus nos similiter excludi æternis vellet gaudiis, & in eâdem secum esse damnatione: atque ad hoc omne genus fraudum & deliciarum excogitat, ut ad vitium alliciat, maximè superbiam & ambitionem, & amorem divitiarum. Putas qui hæc credit ei vult servire? Tertiò, considera peccatum nihil (ut sic loquar) aliud ágere, quàm ut ei serviatur; virtutem verò, ut Deo optimo maximo. Quartò, cogita quid sit diabolo per vitium servire; nempe ad *Servitus vitii.*

vilissima indignissimaque præstanda compelli, omni horâ ac momento alligari catenâ pravæ voluntatis, rei abjectæ & vili, eique mancipari: servit enim pecuniæ avarus, servit voluptati luxuriosus, &c.

Aspira, ut sup. pag. 8 *Haccine firmâ fide.*

Quid sit Deus.

PVNCTVM II. Considera Primò, ac vivâ fide apprehende esse verè Deum optimum, maximum, cui omnes servire oporteat, eumque solum verè esse, cùm cætera tanquam nihilum sint, ante illum; ideoque. Qui est, dicebat Moyses, misit me. Eundem attende esse spiritum nobilissimũ, amabilissimum, & simplicissimum absque ulla compositione, unum quidem in substantia, sed trinum in personis, & immortalem. Vide ergo an ei qui est, an ei quod non est, & mundo perituro, hostibusque tuis magìs quàm immortali Deo servire expediat. Secundò, considera eum fontem omnis boni atque perfectionis, omniaque in se eminenter habere unde B. Franciscus sic orare solitus: Deus meus, Deus meus, Deus cordis mei, & omnia. Percurre, si libet, perfectiones creaturarum, & ad Deum fontem bonorum, in quo omnes simul sunt, & ex quo omnes manarunt, & dimanant quotidie, amorem transfer: ipse enim fecit omnia, & coram eo omnia velut gutta roris antelucani, aut momentum stateræ. Tertiò, æternus est & immutabilis: à sæculo & usque in sæculum tu es Deus, ajebat David; nos verò ad momentum, & numquam in eodem statu permanentes; sed si virtutem ejus, & mandata diligamus, æternos nos secum efficiet & beatos. Illum igitur Dominum colamus, qui semper idem ipse est, cujus anni non deficient. Quartò, attende, quòd sit omnipotens, qui verbo uno creare infinitos mundos potest, & similiter annihilare in ictu oculi. Adspice hanc mundi machinam, maria contemplare, & cælos: hæc ipse dixit ut essent & facta sunt, ipse appendit tribus digitis orbem terræ, & libravit in pondere montes, & colles in staterâ: ipse est fons sapientiæ,

Exod 3.

Fons omnis boni Deus.

Sap. 11.
Isaia 40.
Psal. 101.

Deus æternus cætera momentanea.

Deus omnipotens.

Isaia 40.

tiæ, qui ab æterno omnia cognovit, naturam, potentiam, perfectionem rerum omnium, motum, speciem & ordinem, distinctissimeque omnia in pondere, numero & mensurâ, singulaque individua, omnes capillos capitis nostri. Ipse numerat multitudinem stellarum, & omnes eas nomine vocat; ipse mensus est pugillo aquas, & cælos palmo ponderavit, & diem prævidit, ortus & occasus omnium ab æterno, meritaque & demerita, circumspiciens omnes vias hominum. Illi si omnis scientia humana & angelica comparetur, vera est insipientia. Numquid ergo audebis arguere opera ejus, & dicere, Quare sic præcepisti nobis, aut cur hoc ita accidit? non est consilium, non est sapientia contra Dominum: omnium est artifex, omnia ille adinvenit: lux omnes illuminans, & revelans profunda cogitationum & mysteriorum. Sed inprimis, appende amorem, quo diligit omnia quæ fecit, & nihil odit eorum. In hoc enim amore complacet sibi, operatur omnia propter se, & diligit ab æterno spontaneè, beneficè: zelosus pro gloriâ suâ, pro justis suis; in pace tamen, auctor pacis, & cum tranquillitate zelat & judicat: longanimis super malitiâ hominum, dans metuentibus se significationem, ut fugiant à facie arcus: miserator & misericors, statim obliviscens iniquitatum, ut in Ninive apparuit: liberalissimus etiam in hostes suos, & ingratos mortales: immensus, quem cæli cælorum capere non possunt, & ubique præsens: in ipso enim vivimus, movemur & sumus, ut non sit quod ultrà quæramus, cùm in ipso omnia habeamus: iustissimus judex & rectissimus; ultor terribilis, pius, beneficus, affabilis, fortis, magnificus, patiens, benignus, clemens, mansuetus, suavis, dulcis, sanctus, purus, creator, conservator, omnia providentiâ suâ gubernans & custodiens. Ipse enim verus Dominus est, & Dominus exercituum, & Rex regum, & Dominus dominantium, magnus, immensus, sublimis, excelsus, totus amabilis, desiderabilis, laudabilis,

Deus est sapientia.

Isaia 40.

Nemo eum arguere potest.

Iob. 12.

Sap 11.

Deus est charitas.

Psal. 59.

Actor. 17.

Perfectiones divinæ.

dabilis, incomparabilis: talis ac tantus est Dominus, & nos servi, creatura, & nihil. Quid igitur nos remoratur; nec ei serviamus? eheu! quàm promptè in durissimis obsequiis mundo servitur! & pro te, Deus meus, grave nobis est per virtutem veram, veram humilitatem, puritatem, resignationem, esse beatos. O malitiam & cæcitatem filiorum Adæ!

Domine Dominus, &c. ut infr. pag 651.

PUNCTUM III. Considera quomodo tota curia cælestis nutui ejus obediat, Angelici illi spiritus, & Sancti omnes, maximoque amore ejus honorem & gloriam studeant laudibus perpetuis celebrare, zeloque ardentissimo ferantur: neque hi tantùm, sed etiam venti & mare, & omnia obediant ei; tu verò inter omnia repugnare poteris voluntati ejus? O quàm esset æquum te purissimâ intentione, id est, quia ei placet, & vult, atque dignissimus est, virtutem colere & pietatem, perfectionique studere potiùs, quàm aut spe præmiorum, aut pœnæ timore! Dignus est enim accipere honorem, & gloriam, & benedictionem, qui solus est Dominus, solus altissimus. Secundò, finge hinc dæmonem, mundum, & propriam voluntatem; inde Deum optimum maximum: simulque adverte omnem omnino creaturam ab eo creatam ad gloriam nominis sui: quamque impium & indignum obliquâ intentione avertere eas à fine suo, & se convertere à creatore ad illas. Tertiò. considera Dominum in omni creaturâ præsentem, easque conservantem, & operantem in iis gratuito amore, propter te; & quàm turpe te mercenarium esse, neque sincerâ charitate ei servire, totoque eum corde diligere.

Intentio recta laudatur.

Apoc. 4.

Contemplatio utilis.

Deus gratis tibi omnia præstat.

Exercitium brevius.

NOn nobis Domine non nobis, sed nomini tuo da gloriam. Tibi meum & omne genu flectatur cælestium, terrestrium & infernorum, non teterrimis hostibus meis. Tibi flecto genua

cordis mei, & de profundis clamo ad te Domine, & desidero toto jam corde servire tibi. Magnus enim es Dominus & laudabilis nimis, & magnitudinis tuæ non est finis. Generatio & generatio laudabit opera tua, & potentiam tuam pronunciabunt. Magnificentiam gloriæ sanctitatis tuæ loquentur, & mirabilia tua narrabunt. Memoriam abundantiæ tuæ eructabunt, & justitia tua exultabunt, & ego gaudens gaudebo in Domino, & exultabo in Deo JESV *meo: Credo enim tibi, & in te spero, & toto corde te diligo. Amen.* Psal. 144.

Exercitium longius.

DOMINE *Dominus noster, quàm admirabile est nomen tuum in universa terra! quis in nubibus æquabitur tibi, aut similis erit in filiis Dei? tu enim excelsus super omnes gentes Dominus, & super cælos gloria tua est. Veniant igitur omnes gentes, quascumque fecisti, adorent te, & glorificent nomen tuum, nomen ineffabile, quod est super omne nomen, & in nomine tuo omne genu flectatur, cælestium, terrestrium & infernorum. quis enim Deus magnus, sicut Deus noster, ô anima mea? Ipse est omnipotens super omnia opera sua, & multa abscondita sunt majora his: pauca enim videmus operum ejus. Terribilis Deus, & magnus vehementer, & mirabilis potentia ipsius. Glorificantes Dominum, quantumcumque potuerimus; supervalebit enim adhuc, & admirabilis magnificentia ejus.* Psal. 8. Philip. 2. Eccli. 43. Ibid. Laus Dei.

Benedicentes Dominum exaltemus illum, quantum possumus: major est enim omni laude. Quis videbit eum & enarrabit? quis magnificabit eum sicut est ab initio? Ecce Deus magnus, vincens scientiam nostram; numerus annorum ejus inæstimabilis, excelsior cælo est, & quid facies? profundior inferno, & unde cognosces? longior terrâ mensura ejus, & latior mari: si subverterit eam, vel in unum coarctaverit, qui contradicet ei? Nemo potest, sed etsi tam magnus sis & terribilis; attamen cum veniâ tuâ dicam, mihi certè amabilis es nimis, etsi magnitudinis tuæ non est finis, video quòd neque etiam amoris tui. Vnde enim aliter meminisse mei poteras tu, qui Deus meus es, & quidem novissimi servorum tuorum? & venire ad me, & dare te Iob. 11. Applicatio ad Communionē.

mihi

mihi & desiderio desiderare esse & manere mecum? Absit, absit ut ultrà contradicere possim, vita mea, charitati tuæ, quem tam suaviter, tu ô bone JESV, *invitas ad virtutem, & amorem tuum amabilissime* JESV, *& mandas voce illâ tuâ, quæ valeat con-*

Matth. 11. *fringere cedros Libani, & petram durissimam dicens:* Discite *à me, quia mitis sum & humilis corde: tollite jugum meum super*

Ioan. 6. *vos: jugum, ais, meum suave est, & onus meum leve; & ecce durus hic sermo multis videtur, & vix est qui possit eum audire. Nónne ergo tibi servire regnare est? nónne gloria magna sequi*

Roman. 8. *te, Domine? quis est ergo, qui nos separare poterit à caritate tuâ?*

1. Pet. 5. *an hostis teterrimus, qui circuit tanquam leo rugiens, & quæ-*

Cui servire velis vide. *rit quem devoret? an mundus vanissimus, honoris fumus, umbra & vapor ad modicum parens? voluptas fœda & momentanea? hæc sunt, pro dolor! quæ miseros mortales agunt præcipites in ruinam, & miseriam sempiternam; quæ avertunt à te, ô omne bonum, Pater æterne, qui tam longanimiter sustines nos, & expectas ad pœnitentiam.*

Iob. 31. *Verè misericordia tua super omnia opera tua. neque enim si*

Peccator sibi nocet. *peccaverimus, nocebimus tibi; & si multiplicatæ fuerint iniquitates nostræ, nil faciemus contra te; & si justè egerimus, nihil donabimus tibi, aut aliquid de manu nostrâ accipies: tu solùm*

1. Tim 2. *quæris unde nos corones, ideoq; vis omnes ad agnitionem veritatis venire, & neminem vis perire, quia bonus es, & quia in sæculum misericordia tua. Mihi ergo adhærere tibi* Deo *meo bo-*

Psal. 72. *num est, & servire tibi omnibus diebus vitæ meæ.* Concupiscit

Psalm. 118. *anima mea desiderare justificationes tuas in omni tempore: verè enim dulcia faucibus meis eloquia tua super mel & favum ori*

Ibidem. *meo. Nónne tibi subjecta erit anima mea? immò juravi, & statui custodire judicia justitiæ tuæ, & custodiam legem tuam semper, in sæculum, & in sæculum sæculi. Tu enim* Rex *potentissimus, sapientissimus, liberalissimus, benignissimus, justissimus, pulcerrimus, ineffabilis, & totus desiderabilis.*

Liceat ergo mihi, cum veniâ infinitæ benignitatis tuæ desiderare te in nocte hâc N. *miseriarum mearum, te lucem veram, ad quam in umbrâ mortis positus anhelo. Suspiro ad te potentissimum infirmus; sapientissimum stultus, & tardus corde ad credendum*

credendum in omnibus quæ scripta sunt, & quæ dicta sunt mihi, pauper ad liberalissimum. Et cur anhelo & suspiro? ut te amem. hoc unum peto, te unum quæro, ut sequar te per infamiam & bonam famam, per inopiam & abundantiam, sive in vitam sive in mortem: sequar per gratiam tuam, quocunque ieris in æternum. Ecce coràm te protestor ex intimo affectu. Nolo conformari ultra huic sæculo nequam, sed probare, quæ sit voluntas tua bona, & beneplacens, & perfecta. Dico enim per gratiam tuam quæ data est mihi, nolo alteri Domino servire, concupiscentiæ carnis, oculorum, aut superbiæ vitæ, sed tibi, amantissime JESV, *Rex regum, & Dominus dominantium, tibi uni placere in justitiâ & sanctitate: scio enim, si hominibus placerem, tuus servus esse non possum.*

Protestatio.

Actus zeli.
Galat.1.

O utinam omnes ad te exemplo bono & virtute adducere possem, à tenebris ad lucem, ab errore ad viam, à mendacio ad veritatem! cupio impendi, & super impendi pro gloriâ tuâ, pro salute proximorum meorum, ut cognoscant, & diligant, & sciant, quia Dominus meus JESVS *ipse est Deus, & non est alius præter te, Redemptor mi. Adjutor ergo meus esto, & ne derelinquas me, neque despicias me unquam, Deus salutaris meus: in te enim solo Domine, & speravi, & non confundar in æternum; in te salutare meum, & gloria; Deus auxilium & spes mea in te est; quia pater meus & mater mea dereliquerunt me, tu autem, Domine, spero, assumpsisti me: in te confirmatus sum ex utero matris meæ, tu es protector meus diligam ergo te, Domine, fortitudo mea, ex toto corde, ex totâ animâ, ex totâ mente meâ, & ex totis viribus meis, quid enim mihi est in cælo, & à te quid volui super terram? absorbeat me, dulcissime* JESV, *immensa & melliflua vis amoris, ut amore amoris tui moriar, qui amore mei dignatus es mori. Amen.*

2. Cor. 12.

Psalm. 20.
Psalm. 26.

Actus amoris.
Psal. 72.

Praxis exercendi sese circa perfectiones divinas.

PRIMA. Exercitium fidei, spei, charitatis, de quo pluribus actum est suprà. Hæ enim Theologales virtutes divinæ bonitati animam uniunt.

Secunda.

Communicatio cum Deo Secunda. Communicatio cum Deo, quâ homo ex creatis ascendit ad Deum, & ex eorum perfectione in divinarum perfectionum admirationem rapitur & amorem.

Intentio recta. Tertia. Pura intentio in omnibus actionibus, quoad fieri potest.

Resignatio. Quarta. Resignatio, quâ quis sua, & voluntatem maximè, divinæ voluntati dedicat atque consecrat, & in omnibus conformat.

Quinta. Oratio affectiva, quæ ab aliis Recollectio appellatur: Quæ breviter hîc perstringo, eò quòd infrà pluribus de iisdem tractandum sit, cùm de contemplatione agemus.

Dignatus es, ut supr. pag. 10.

JACULATORIÆ.

Psal. 41. *Quemadmodum desiderat cervus ad fontes aquarum; ita desiderat anima mea ad te Deus.*

Ibidem. *Sitivit anima mea ad Deum fontem vivum, quando veniam, & apparebo ante faciem Dei?*

Psal. 26. *Tibi dixit cor meum, exquisivit te facies mea: faciem tuam, Dominè, requiram.*

Psal. 62. *Sitivit in te anima mea: quàm multipliciter tibi caro mea.*

Psal. 47. *Magnus Dominus, & laudabilis nimis, in civitate Dei nostri, in monte sancto ejus.*

Psal. 88. *Quis in nubibus æquabitur Domino, similis erit Deo in filiis Dei?*

Psal. 144. *Magnus Dominus, & laudabilis nimis, & magnitudinis ejus non est finis.*

VIGE-

E
D
E
G K L M I N O P H
Orate pro invicem
ut salvemini.
Spera in Domino
Q R S T V W X
F
C
A
B

XXIIII

VIGESIMÆ OCTAVÆ IMAGINIS ANNOTATIO.

In omni oratione & obſecratione cum gratiarum actione petitiones tuæ innoteſcant apud Deum: quia ſine ipſo nihil potes.

Fruſtrà hæc omnia expendiſti, niſi Deus adſit. Pete igitur virtutem per A *paſſionem Chriſti, &* B *peccatum deteſtare, atque iterum hîc in fine orationis ſeu meditationis ſtatu prævíſis* C *occaſionibus virtutem, ad quam te in Meditatione excitaſti, exercere.* D *Obſecra Deum pro illâ virtute impetrandâ,* E *Sanctos quoque roga, ut pro te Deum deprecentur. precare ardenter, velut* F *moriturus, aut in ſummis periculis poſitus. Ora etiam pro* G *fide,* H *ſpe,* I *charitate,* K *humilitate,* L *liberalitate,* M *caſtitate,* N *ſobrietate,* O *manſuetudine,* P *diligentiâ. Demùm charitatis memor, ora pro totâ* Q *Eccleſiâ,* R *parentibus & Superioribus,* S *ſubditis ac tibi commiſſis, uti David,* T *benefactoribus,* V *inimicis,* W *peccatoribus convertendis, &* X *animabus purgandis.*

CAPVT

CAPUT L.

De Petitione.

QUAMVIS tot ac tanta habeamus, ô Lector, adminicula ad intellectum illuminandum, & voluntatem accendendam, tamen parùm proderit quidquid ejusmodi est, nisi adspiret Dei gratia: & hærebit, ut sic loquar, navis animæ nostræ miserrima malacia & tædio: si verò Spiritus Domini spiret, & nos gratiæ cooperemur, lætissimum celeusma canentes in portum provehemur æternum. Quid verò faceret nauta instructissimam habens navim vento nullo spirante? nónne sibi diffisus rogaret eum qui producit ventos de thesauris suis? Hunc ergo frequenti petitione & obsecratione pro nobis & aliis orantes imitemur, Deo adspirante, forma hæc forsitan usui tibi esse poterit, si propria desint.

Quomodo utendum petitione.

Exercitium Petitionis.

Esdr. 1.

QUÆSO Domine Deus fortis, magne atque terribilis, qu custodis pactum & misericordiam tuam, cum his qui t diligunt, & custodiunt mandata & consilia tua N. *Fiant aure tuæ auscultantes, & oculi tui aperti, ut audias orationem serv tui hodie, quia tempus miserendi, quia venit tempus, & ignor quando veniet nox. Audi ergo, obsecro orationem servi tui, quar ego oro coram te hodie, ut possim facere voluntatem tuam, & in spirationes sanctas fideliter exsequi: nisi enim dignata fuerit ma jestas tua respicere me benignis misericordiæ suæ oculis, vanus e labor meus, & meditatio mea. Obsecro ergo, Domine, sit aur tua attendens ad orationem servi tui, & da mihi virtutes anim meæ necessarias, fidem vivam, spem firmam, charitatem pe fectam, da cor humile & contritum, ut tibi placeam; largum e liberale, ut te imiter; castum & purum, ut in eo conquiescas h die, in eo tibi complaceas, in eo tibi esse deliciæ sint, & si non locus in diversorio, sit saltem in stabulo hoc & præsepio ut pro i finitâ charitate tuâ, aliquando me recipias in æterna tabernac*

Applicatio ad Communioně.

la tu

a tua, & abscondas me in abscondito faciei tuæ à contradictione linguarum, in die illâ tremendâ. da mihi cor dulce, ut te amem; sobrium ut te gustem; mansuetum, ut discipulus tuus appaream; studiosum & strenuum, cùm promiseris mihi quæ nec oculus vidit, nec auris audivit, neque in cor hominis ascenderunt, quæ præparâsti diligentibus te; & maximè quia dedisti te mihi toties bone JESV, hodieq; mihi dabis, ut vitam habeam, & abundantius habeam, ut moriar in te & vivam tibi. 1. Cor. 2.

O Pater æterne, Domine Deus virtutum convertere, respice de cælo, & vide, & visita vineam istam, & perfice eam, quam plantavit dextera tua, & super filium hominis, quem confirmasti tibi: commoveant paterna viscera tua pericula nostra, Deus meus, Deus totius consolationis, & reminiscere miserationum tuarum, quæ à sæculo sunt: tu qui verbo uno potes omnia, & dedisti nobis unigenitum Filium tuum, quomodo non omnia nobis cum illo donabis? Exaudi, Domine, orationem servi tui, & preces ejus, propter temetipsum, propter gloriam nominis tui libera nos, & propitius esto peccatis nostris, ne des nos in opprobrium propter nomen tuum, neque facias nobis contumeliam solij gloriæ tuæ. tu enim dixisti, Invoca me in die tribulationis, eruam te, & honorificabis me. Psalm. 79. Psalm. 24. Obsecratio. Dan 9. Psalm. 78. Psalm. 49.

Venio igitur ad thronũ misericordiæ tuæ, & quomodo repulsam pati potero; cùm & sanguis dilectissimi filii tui clamet pro me de terrâ non vindictam, sed pietatem? meritus ille fuit, ut non despicias demerita mea: ille pro me postulavit cum lacrymis, & exauditus est pro reverentiâ suâ, etiam pro me minimo servulorum suorum. si manus meæ plenæ sint sanguine peccatorum, respice, quæso, ad manus illas, in quibus me scribere dignatus est; respice cor ejus sacratissimum, & inveniet Majestas tua memoriam mei, & amorem & benignitatem ergà me. Promisit ille, Quodcumque petieritis Patrem in nomine meo, dabit vobis; benignitatis tuæ est annuere, ô Veritas æterna, quod petimus in nomine unigeniti Filii. Respice, quæso, in faciem illius, & ad sacrificium ejus, quod despicere non potes: respice ad preces Sanctorum tuorum, Beatissimæ Matris Filii tui, & Patronorum meorum. Scio, Domine, scio quia de se jam securi, de nobis solli- Hebr. 5. Ioan 14. Obsecratio per Sãctos.

citi sunt ipsi in portu, nos in mari naufrago: attende charitatem, quâ te complexi fuerunt & sanguinem suum fuderunt pro te. Monstra apud filium, ô Beatissima Virgo, nunc te esse matrem, matrem gratiæ, matrem misericordiæ; neque mihi tantummodo, sed Ecclesiæ afflictæ, parentibus, & Superioribus meis, ut secundùm voluntatem filii tui omnia sincerè dirigant; subditis, ut ferventer serviant tibi; benefactoribus, ut pro temporalibus æterna consequantur, adversariis meis, ut in æternum Deo meo vivo et vero, et mihi charitate verâ conjungantur; peccatoribus, eheu! ut tandem oculos suos convertant ad solem justitiæ; denique animabus, ut ad speratos amplexus citò veniant, et te videant cum Filio regnantem, et benedicant in sæcula sæculorum. Amen.

Oratio pro aliis.

Praxis ad petitionem in oratione exercendam.

VARII orandi modi hîc traduntur, quos S. Paulus 1. ad Timotheum 2. commendat dicens: Obsecro primùm omnium fieri obsecrationes, orationes, postulationes, gratiarum actiones pro omnibus hominibus: hoc enim bonum est, & acceptum coram Salvatore nostro Deo, qui omnes homines vult saluos fieri, & ad agnitionem veritatis venire.

1. Tim. 12.

Primus modus est oratio, quâ mentem elevamus ad Deum, ut eum laudemus & glorificemus, ut Sancti in cælo perpetuò faciunt. Decet enim sic orationem inchoare, & ob id eam maximè instituere, Deumque exaltare magnaliaque ejus commemorare, ac quasi litaniam facere ex ejus perfectionibus, & ab una in cæteras debita cum mora transire, laudando eum, ut summè potentem, sapientem, bonum, sanctum, liberalem, longanimem, fortem, prudentem; item propter officia quæ erga creaturas præstare solet. Est enim creator, conservator, protector, gubernator, magister, pater, medicus, servatur, glorificator earum. Sed de hoc modo actum superiori capite.

Quid sit oratio.

Idem modus potest exerceri, percensendo virtutes & excellentias Christi Domini nostri, in conspectu ejus; quas in Incarnatione, Nativitate, cæterisque mysteriis monstravit, dicẽdo: Gaudeo vehementer, dulcissime IESU, ob immensam charitatem tuam, & humilitatem, quâ de sinu Patris dignatus es in uterum Virginis descendere propter nos homines & salutem nostram, &c. Similiter potest quis potentias singulas animæ suæ provocare in laudem Dei, cum Prophetâ dicente: Benedic anima mea Domino, & omnia quæ intra me sunt, nomini sancto

Psalm. 103.

ſancto ejus: vel omnium creaturarum nomine ejus laudes velut linguâ earum celebrare, eodem ferè modo, quo pueri in camino Babylonis. Benedicite omnia opera Domini Domino, *Dan.* 3. huc etiam pertinet diſcurrere per Angelorum choros, & Sanctorum ordines eoſque ad Dei laudem invitare.

Gratiarum actio. Secundus modus eſt, per gratiarum actionem, qui modus & affectus ſæpiſſimè in oratione, & per diem uſurpandus: de quo pluribus ſupra dictum.

Petitio. Tertius modus eſt, per petitiones, quibus mala deprecamur; & bona nobis petimus, virtutes & gratiam Dei, devotionem. Fit autem petitio hæc, mala & plagas, ut mendici faciunt, Domino noſtro oſtendendo, & deſideriis ardentibus ejus auxiliū implorando. Secundò, per inſinuationem, cùm perpaucis neceſſitatem noſtram & deſiderium exponimus, atque eo ſuſpenſi ſtamus coram Domino velut catelli comedentes de micis quæ cadunt de menſâ domini ſui, & ſicut oculi ancillæ in manibus dominæ ſuæ: ita oculi noſtri ſint ad Dominum Deum noſtrum, donec miſereatur noſtri. Sic petebat ille dicēs, Domine, ſi vis, potes me mundare: ſic & Martha, Domine, ſi fuiſſes hic, frater meus non fuiſſet mortuus, fitque ex reverentiâ magnâ, vel magnâ fiduciâ, ut cùm ſorores dicerent IESV; Ecce quem amas, infirmatur. *Vide P. Lud. de Puente tr. 1. de orat. cap. 15.* *Matth. 8. Ioan. 11.*

Obſecratio. Quartus modus eſt, explicitè petere à miſeriis liberari, & virtutes obtinere cum obſecratione, quæ eſt ſimilis cuidam adjurationi, offerendo varias rationes. Prima eſt propter Deum ipſum: ſic David orabat dicens. Propter nomen tuum propitiaberis peccato meo: multum eſt enim, id eſt, quia decet magnitudinem & bonitatem tuam, & ne hoſtes illudant tibi, vel iis qui confidunt in te, quaſi non adjuves, & fruſtrà tibi ſerviatur. Item quia eſt pater & protector, &c. Secunda ratio, ſeu titulus obſecrandi eſt, per Chriſtum Dominum: merita enim illius allegare poſſumus, vitam, paſſionem, & mortem ejus, promiſſa illi facta, quòd hoc ad gloriam ejus ſpectet. Tertia ratio obſecrandi eſt, offerre Domino merita Sanctorum, & maximè D. Virginis & matris unigeniti filii ejus. *Pſal. 24.*

Plurimæ veritates petendæ. Notandum verò Primò, quòd Granatenſis admonet, expedire in petitione varias poſtulare virtutes, & remedia defectuū noſtrorum; hoc enim modo renovari ſaltem propoſita, & plurimùm ſpiritum promoveri. Ideò hic virtutes, quæ vitiis capitalibus opponuntur appoſitæ ſunt, una cum fide & ſp..

Pro quibus orandum. Neque tantùm pro ſe quis obſecrare debet; ſed ex charitate pro Eccleſia, Superioribus, benefactoribus, adverſariis, peccatoribus & animabus defunctis, quos omnes in Chriſti crucifixi

membris collocare possumus: Ecclesiam ejus sponsam in corde, Superiores in capite, subditos in sinistrâ, benefactores in dextrâ, adversarios in genibus peccatores in pede sinistro, animas purgandas in dextro.

Notandum Secundò, septem Horas canonicas his septem ordinibus hominum, pro quibus orandum est, posse applicari.

Notandum Tertiò, ad attentionem conciliandam etiam fore utile discrimina illa, quæ corporaliter hîc videre licet expressa, spiritualiter concipere, atque hoc pacto stimulos nobis addere, ad fervorem in oratione aliisque pietatis exercitiis.

Dignatus es, ut supr. pag. 10.

CAPVT LI.

De affectibus Orationis in genere.

NOTA diligenter animam nostram solâ voluntaté bona mereri, sola illa sancta verè Deo placere. Attende igitur in omni Meditatione & piâ consideratione nullum meritum esse, & parum utilitatis, nisi voluntatis actus & affectus simul exerceantur. Pluris certè unus voluntatis actus est apud Deum, quàm scientia totius orbis terrarum. Quid enim prodest homini si eum noverit, immò lucretur, & animæ suæ detrimentum patiatur? Hæc adfero ut in omni Oratione affectibus maximè insistas, & ante omnia amori. Insistere autem affectui potes ductum Spiritus sancti sequendo quoties ille spirat in animâ tuâ. Quando verò non spirat, vela, ut sic loquar, piarum cogitationum pande, & vel jaculatoriis his utere, aut prolixiori affectu te exerce. Adverte igitur præcipuum fructum in affectu positum esse, vnus enim charitatis actus vel contritionis Filium Dei & beatum facit. Hos itaque familiares habe, neque tamen alios neglige. Cavendum autem tibi ne sicut picæ de uno in alterum affectum transilias, sed altè imbibas oportet unum aliquem, maximè charitatis, humilitatis, patientiæ, &c. Inter affectus numerare etiam poteris Dei præsentiam, quam in omni Oratione, maximè tamen initio vivificare oportet, idque eo faciliùs

Matth. 16.

Affectibus maximè insistendum.

Quomodo affectibus utendum.

Non est de uno in aliũ leviter transeundũ.

Affectibus etiam adiice Dei præsentiam.

faciliùs, quòd anima justi templum sit Dei, & sedes Sapientiæ. Itaque cum Prophetâ dic: Tu autem in nobis es Domine, & nomen sanctum tuum invocatum est super nos, ne derelinquas nos Domine Deus noster, vel cum Psalte: Adhæreat lingua mea faucibus meis si non meminero tui, vel illud versa: Ecce ego vobiscum sum omnibus diebus usque ad consummationem sæculi, vel illud: In ipso enim vivimus, movemur & sumus. Quemadmodum autem affectus alii augeri possunt, ita & hîc: verbi gratiâ; 1. Affirmatione cum fide vivâ, 2. Reprehensione sui & cōtritione, 3. Interrogatione cum motivo aliquo è primâ hebdomadâ, atque ita vides hos tres actus ad illam seu viam purgativam pertinere. Pro Illuminativâ pete affectum N. vel virtutem à Deo & diffide tibi, 2. Obsecra Deum, & per Sanctos eum roga, eosque imitari propone, 3. Propositum firma magno affectu, & ad particularia descende. Pro Vnitivâ admirationem 1 excita, simul & amorem, ex quo 2. progredere ad perfectam resignationem, quâ virtutis obex tollitur. 3. Intentione purâ ex sincero amore affectum in Deum converte.

Anima justi est Dei templum. *Ierem 14.* *Iaculatoria pro Dei præsentiâ.* *Psal. 136.* *Matth. 28.* *Actor 17.* *Quomodo affectus augeri possint.*

Jaculatoriæ pro Dei præsentiâ.

Verè Dominus est in loco isto, & ego nesciebam. Gen. 28.

Si in te vivo, moveor, & sum, quomodo eheu oblivisci potero tui, & in medio ignis charitatis tuæ non æstuare? Actor. 17.

Quid faciam tibi, ó Iudex supreme? quid in iudicio ad hæc respondebo tibi? Iob. 31.

Pro illuminativâ dic: *Ostende mihi faciam tuam & salvas ero, adimplebis enim me lætitiâ cum vultu tuo.* Psal 79.

Obsecro te, qui cælum & terram imples, per Amorem tuum, da ut numquam cogitatione, verbo aut opere recedam à te. Ierem. 23.

Providebo Dominum in conspectu meo semper N. quoniam à dextris est mihi, ne commovear. Psal. 15.

Pro unitivâ. *O Domine, quis tu es, & quid est homo obliviosus quòd memor es ejus? adhæreat lingua mea faucibus meis, si non meminero tui.* Psal. 8. Psal. 136.

Ecce sto coram te hodie, & paratum tibi cor meum. Psal. 56.

Psalm. 72. *Quid mihi est in cælo, & à te quid volui super terram, qui ubique es, & unus omnia mihi es?*

Adorandus Deus humillimè. Iob, 26.

Nota, post memoriam præsentiæ Dei, ut minimùm divinam ejus Majestatem adorandam maximè fidei, spei, & charitatis actibus, summaq; humilitate, ad quã Majestas & magnitudo illius, & vilitas & nihilum nostrum excitare nos potest. Quid enim faciet vermis & non homo? coram illo coram quo tremunt Potestates, & columnæ cæli contremiscunt? Dilatari hîc affectus adorationis posset, sicut ille de præsentiâ Dei, præsertim Regio Psalte spiritu Domini modulante, & suppeditante tam dulcia de hac re carmina & eloquia Scripturarum.

Actus vivæ fidei,

Post hunc affectum Adorationis actus vivæ fidei exercendus est, ut & consideratio viva sit, & illius boni fructus colligantur. Cæteri affectus Compassionis, Contritionis, Imitationis, Gratitudinis, Admirationis, Gaudii, Spei, Amoris & Resignationis pro re natâ excitari debent, iisque se anima quasi immergere, & impinguari in oleo devotionis. Habent tamen affectus hi aliquem ordinem, respondentque diversis viis, verbi gratiâ: Viæ purgativæ, affectus Timoris, Contritionis, Detestationis peccati & fiduciæ: Viæ autem Illuminativæ, affectus Imitationis, Lætitiæ, Gratitudinis, Compassionis: Unitivæ affectus, Admirationis, Dilectionis, & ex affectu Amoris unitivi purissimę & Deificæ intentionis.

Observa autem ex Amore Dei ad Amorem proximi descendendum esse, & sæpè hunc exercendum. Imò vehementer expedit præcipuarum virtutum affectus in animo suo dilatasse, ut si quando illarum occasio occurrat, faciliùs exerceri possint & radicari: præcipuæ autẽ virtutes sunt Dei præsentia, humilitas, paupertas, patientia, pura intentio, & contemptus rerum humanarum, qui sicut & patientia summam perfectionis continet juxta illud dictum. Sustine & abstine & Spiritus

Iacob. 1.

ritus Sancti pronunciatum Patientia opus perfectum habet quâ solâ possidere possumus animas nostras. Verum cùm virtutes præcipuæ alias ferè omnes complectantur, hîc infrà habes earum breve exercitium, ut quoties in meditatione aliquod ejus motivum occurrit, illud etiam usui esse queat, ut altius illius virtutis affectus in animo radicetur. Si longius desideres, id ex ipsarum loco proprio petendum erit.

CAPVT LII.

De affectu vivæ Fidei & modo eum exercendi.

HIc quanti sit, apparet, cùm sit substantia rerum credendarum argumentum non apparentium. *Hebr.11.* Continet hoc 1. pium affectum erga Deum, & æternam veritatem, quo quis ei ubique præsenti, corde assentitur, & adhæret, eumque adorat.

2. Humilitatem, quo rejectis argumentis contrariis captivamus intellectum in quo obsequium Christi & *2.Cor.11.* Dei, non tantùm in uno, sed in omnibus quæ credenda sunt.

3. Constantiam, quâ & si blandiatur mundus, aut premat, nos toto corde veritati adhæremus iis, quæ *Vti Martyres fecerunt.* præcepti, & consilii nobis ab optimo Domino nostro proponitur.

4. Argumenta probabilitatis valdè juvat expendere, cùm ad hoc signatum sit super nos lumen vultus Domini nostri.

5. Nota utilissimum esse in omni Oratione fidem vivificare, & juxta illam operari, & sancta concipere desideria.

Exercitium Fidei brevius.

CREDO *tibi, ô veritas, ô bonitas, & hîc, & ubique mihi præsentissima, & hæc, & quæcumque scripta, facta & à te dicta sunt, ad meam esse instructionē, & certissima esse profiteor* Rom.15. *coram curiâ tuâ, neque esse quod excusem, nisi credam illa, &* Iacob.2.

 opere

opere id ostendam per gratiam tuam. Tu potentissimus, & sapientissimus, & optimus, & ego non credam tibi? & hæc testimonia voluntatis tuæ non amplectar? verè credibilia mihi, & amabilia facta sunt nimis. Sive rationem N. & Sapientes N sive rerum naturam inspiciam, & audiam. Vtinam te audissem semper, ô omne bonum, & numquam te offendissem. Vtinam vita mea te honorassem, & ex patientiâ meâ ostendissem fidem meam. verùm ex nunc in æternum credam, & diligam te opere, & veritate N. Fac de me quod tibi visum in æternum. & ego gratiâ tuâ quam scivero voluntatem tuam faciam ex intimo tui amore, & quæcumque revelasti pro salute meâ amplectar, & omnes voluntates tuas ô vita mea, & omne bonum. Amen.

Dei mandata credibilia.

Contritio.

Resignatio.

Exercitium vivæ Fidei initio Orationis & quoties ejus occasio in Meditatione occurrit.

VERANE *sunt hæc N. verane Deus meus te esse hîc & ubique adesse mihi? & hæc N. ita se habere coram te, & sic his invitari me abs te, ut serviam tibi, & amem te? an ita afficior ac si veræ essent, & ideò omnia creata despicio, & te unum amo? & mandata ac consilia tua? O utinam! an ita loquor ibi & ibi N. an ita operor hîc & nunc? scio tamen eheu miser, vera & certa magis quàm esse me, & vivere, & hæc pertinere ad æternitatem, & ob amorem majestatis tuæ, ob quæ vivo, & spero, quem totâ mente concupisco.*

Fidei beatitudo.

Mirabilia quidem opera & judicia tua Domine, sed vera, & justificata in semetipsa, & testimonia tua credibilia facta sunt nimis sapienti, & timenti te, vir enim insipiens non cognoscet, & stultus non intelliget hæc; nimis enim profundæ factæ sunt cogitationes tuæ. captivo itaque intellectum meum in obsequium fidei, ut hoc N. credam, & amanter credam, quamvis fortè non videam, neque intelligam: fides enim est credere quod non vides, neque habet meritum, ubi humana ratio præbet experimentum; credo itaque hoc quia tu Deus sapientia æterna, infallibilis veritas, sic dicis, sic suades, credo uti & omnia mysteria

Psal. 18. Mirabilia sunt Dei opera, sed tamen credibilia.

Quid sit fides.

ia tuæ, & quæ cuique per Ecclesiam proposita sunt: omnes enim ia tua veritas ô Deus meus & omne bonum meum, imò tu mi- esse dignaris via & veritas, & vita. Itaque propter te, & ex more tuo, & reverentiâ quam debeo tibi ô veritas, quæ digna- es revelare, & ubique esse te, & hæc N. vera esse ita firmiter oc N. & alia credo coram te, & curiâ tuâ, ut quamvis Ange- s de cælo aliud euangelizaret, anathema foret mihi propter ô veritas, ô charitas Deus meus. Iam verò si omnes mundi sa- entes in hoc N. vel alius aliter sentirent, magis anathema mihi rent. Actus fidei. Fortitudo fidei. Galat 1.

Verùm si rectè iudicemus, testimonia tua credibilia facta int nimis, tu enim omnipotens, & summè sapiens, & summè onus, quid ergò non credibile est verè timenti, & amanti te? ve- ùm non sæculi filiis quorum sapientia animalis, & diabolica, & ultitia apud te est. Quamvis ergo contrarium judicaret mens ea, imò & si viderem oculis meis & manibus palpare viderer, t tamen crederem tibi; illudere equidem sensibus meis potest fas- inatio creaturæ, tu fallere non vis, neque potes ô infinita bonitas. nò etsi id quod credo videre possem v.g. in venerabili Sacramen- o, nollem cum Divo Ludovico: certior enim fides, quàm fallax culus meus, & experientia mea. Denique si pro hâc veritate de ii amore cum martyribus, supplicia infamia, exilium, mors to- randa forent, en paratum cor meum Deus, paratum cor meum, t millies potiùs quàm te ô veritas negando, vel dubitando inho- orem, & quasi mendacii arguam dignare obsecro Domine per dem habitare in corde meo, & per charitatem in eo mansionem cere, ut quod nunc video per speculum in ænigmate, aliquando ideam clarè facie ad faciem. O quando hoc erit! quando veniam apparebo ante faciem tuam? Cur credibilia misteria fidei. Iacobi 3. Fidei firmitas. Affectus martyrii. Ephes. 3. 1. Cor. 13.

O quando tolles, ô lux mea, ô veritas, ô amantissime, Jesu, *elamen de oculis meis, & illuminabis me lux vera, ut videam ana hæc omnia, & mandata tua vera, & utilissima cognoscã! quantum tunc mirabor incredulitatem meam! adjuva nunc recor illam, & adauge mihi fidem. omnia enim poßibilia sunt redenti, imò & facilia; quid enim formidat in hoc mundo qui terna timet & credit supplicia? quid sperat, qui gaudia sempi-* Adspiratio. Marci 9. Credenti omnia possibilia.

terna, & annos æternos in mente habet? ambulat simpliciter coram te, & confidenter; quia credit in te, & quamvis mortuus foret operibus malis, vivet & iterum, insistet firmæ petræ, tibi amantissime Jesv, *neque adversis spe præmiorum, neque secundis timore gehennæ commovebitur. Insistet etiam columnæ, & firmamentô veritatis Ecclesiæ tuæ.*

Huic qui non credit, & in hoc N. vel illo N Ecclesia tua non adhæret verâ fide, certè cæcus est, est sicut ethnicus & Publicanus. Illa enim est civitas supra montem posita, & velut Pharos in naufrago mari. Nemo eam ignorare potest, nisi cæcus, & in tenebris palpans hæreseos, aut impietatis. Ego verò per gratiam tuam credo firmissimè pro amore & reverentiâ, quam tibi debeo, & cæcus te ducem, & in tenebris te lucem, & toto corde sequor, & te amo. Credo quidquid de te Deus meus revelasti, qui ubique es, & omne bonum mihi es, & per mandata tua illud mihi tribuere vis, ideò dilexi ea super aurum & topasium.

Ecclesiæ credendũ.
Matth. 19.

Fides de Deo uno.
Psalm. 118.

Credo tibi, ô Fili Dei, amor noster, quidquid de te Patre, & Spiritu sancto revelare dignatus es. credo iis, quæ per Scripturam locutus es. profiteor coram te, ô Mater pulcræ dilectionis, & veritatis. & coram vobis Angeli Dei mei, & omnes Sancti, coram te Rex regum qui es mihi via, veritas & vita, & amor, & omne bonum meum. O utinam hæc sincerè apprehenderem, & semper vivè credidissem tibi, quo studio operatus fuissem salutem meam! qui viverem dum æternitas impendet capiti meo, & subter me hiat æternitas, æternitas infelicissima. Duplici æternitati vallasti me, in alterutram eundum, an sic ago, cogito, loquor tamquam si cervici hæc impenderent meæ, velut gladius anceps: an in æternitate, in morte hîc mihi sensus erit de hoc, & illo sicut modò est? ubi es fides mea si non vivis? an credenti ulla difficilia, pœnitentiæ labor, dolor imò & tormenta? an credit quis te esse ubique, & ita nos amare, & non liquescit amore? an credit te esse Iudicem, & adesse, & hæc, & illa N. sic commendare, & mandare, & non timet? adauge ergo mihi fidem in omnibus, & maximè de dulcissimâ veritate, & suavissimâ charitate tuâ, quâ verè te præsentem in Venerabili Eucharistiâ sistis, mirabili quidem modo, sed suprà modum credibili. Est enim memoriale mirabi-

Fides de Deo trino.

Vivæ fidei vis.

Æternitatis consideratio.

Effectus fidei mortuæ.
Lucæ 17.

Applicatio ad Cõmunionem.

nirabilium tuorum, est potentiæ & bonitatis tuæ monumentum, Quid sit
uo charitas tua in ipso fonte degustatur, & vallis hæc lacry- Euchari-
marum tolerabilior fit viatori, quem iste panis confirmat, & stia.
vinum istud lætificat. Adauge ergo mihi fidem, nam sine fide im-
possibile est tibi placere, & id unum suspiro, ut scis, & peto, & ob-
secro, ut tibi complaceat in me, & sit hoc sacrificium meum cor-
dis mei, & intellectus mei, sicut dies sæculi & anni antiqui. Da Malach. 3.
mihi fidem, & adauge illam, ut existimem omnia detrimen-
tum esse propter eminentem scientiam tuam IESV *Christe, pro-*
pter quem omnia detrimentum feci, & arbitror ut stercora, ut te
lucrifaciam, & inveniar in te, non habens justitiam, quæ ex lege Philip. 3.
est, sed illam quæ ex fide est, ô Christe JESV. *Vtinam confiteri*
te, & fidem tuam possem, & hanc veritatem N. ore, & factis ipsis Martyrii
coram omnibus hominibus, & Regibus. Vtinam pro tot hæreticis desiderium
& blasphemis, & impiis tibi benediceret mecum omnis creatu-
ra, & fide humillimâ omnis spiritus laudaret te Domine IESV,
& obmutescerent ora loquentium iniqua.

Ah utinam ego resarciam tunicam tuam, quam Arius & Actus zeli.
ejus similes gladio linguæ proscindunt! Vtinam pro iis, qui te ode-
runt ô veritas, ego te, sicut toto corde desidero, te impensiùs ama-
rem, ut scuto circumdaret me veritas tua, & sub umbrâ alarum
tuarum protegeres me, &, quod unum peto, perfectè te noscerem,
& amarem, & adhærerem tibi, & unius spiritus essem tecum in Hebr. 10.
æternum! Desiderium hoc pauperis exaudi Domine, & præpara-
tionem cordis mei audiat auris tua. Amen.

IACVLATORIÆ.

CVm sine fide impossibile sit placere tibi, adauge hic N. mihi Hebr. 11.
fidem. Iudicia enim tua verè justificata in semetipsa. Lucæ 17.

Heu mihi, ô veritas, ô bonitas, ut quid dilexi vanitatem, & quæ- Psalm. 4.
sivi mendacium, credo & in hac fide vivere & mori cupio. Ioan. 9.

Quid faciam cùm tu Domine adjudicandum veneris, & fecisse Iob. 31.
nunc vellem?

Sentite ait ille, de Domino in bonitate, & in simplicitate cordis Sap. 1.
quærite illum, quoniam invenitur ab his qui non tentant illum:
apparet autem eis qui fidem habent in illum appare igitur mihi viva
spes, & tota fiducia mea.

Obsecro te, ô IESV, *per charitatem tuam, da mihi fidem ut gra-* Matth. 17.

*num sinapis, ut glorificem te Patrem meum, sicut illi * Sancti tu*
Martyres & Thaumaturgi.
Marc. 9. *Si omnia possibilia sunt credenti, credo Domine hæc N. gratiâ tuâ*
Iacob. 2. *& sic ex operibus per gratiam tuam cupio ostendere fidem meam.*
Sap. 3. *O quanti est apud te Domine meritò vera & viva fides: da mi[hi]*
fidei donum electum & sortem in templo tuo acceptissimam.
Luc. 17. *O quando audiam fides tua te salvum fecit? quando & tibi plen[e]*
Ioan 3. *resignatum erit cor meum ut credens in te habeam vitam æternam*
Galat. 5. *Domine Iesu Christe Paulus tuus ait, neque circumcisio aliquid*
valet, neque præputium, sed fides quæ per charitatem operatur. Credo
igitur, & amo toto corde, & adhæreo tibi ô æterna veritas, tota anima
mea.

CAPVT LIII.

De affectu Admirationis & modo eum exercendi.

1. EXCITARI hic solet ex consideratione perfectionum divinarum & mysteriorum Fidei.

Secundò ex consideratione peccati, miseriæ & vanitatis humanæ. Hæc enim duo, dum sibi opposita considerantur, velut abyssum abyssis invocat.

Tertiò Creaturarum liber magnam materiam admirationi præbet.

Quartò beneficiorum Dei copia ergà nos, & maxi-
3. Reg. 10. mè Passionis Christi Domini; si enim Regina Saba videns sapientiam Salomonis, non habebat ultrà spiritum, quid faciat anima quæ videt vitam pro se morientem? nota autem omninò convenire, ut ex unâ admirationis causa oblata, ingrediatur anima in potentias Domini, & progrediatur ad alia admirabilia ejus.

Exercitium brevius Admirationis.

Psalm. 112. QVIS *sicut Dominus Deus noster, qui in altis habitat, & humilia respicit in cælo & in terrâ?* O quanta Majestas! ô quanta bonitas, quanta potentia! O quanta benignitas erga me, qui verè sum vermis & non homo, & vapor & nihil. Quicquid video vel audio, magnificentiam sanctitatis tuæ loquitur mihi, & narrat mirabilia tua. Verè exclamat Apostolus Deum divitem in misericordia, & nimiæ charitatis, qui cùm essemus mortui

i peccatis, vivificavit nos in Christo, ut ostenderet sæculis su-
rvenientibus abundantes divitias gratiæ suæ in bonitate super
s in Christo J*ESU.* *Verè, verè apparet benignitas infinita &*
iis pondus, numerus, & mensura, & humanitas tua, Salvator
i, & nota tibi egestas mea, medico animæ meæ infirmitas mea.
ufficit ut noveris. An enim amas & deseres? exaltare super cælos Psalm. 59.
eus meus, & super omnem terram gloria tua. Confitebor tibi,
omine, quia terribiliter magnificatus es, mirabilia opera tua, & Psal. 138.
nima mea cognoscet nimis; consideravi enim ea & expavi, sed
per omnia supereminentem charitatem tuam, propter quam Abac. 1.
ligo te super omnia, & in æternitate diligam te quando eris
ibi omnia in omnibus. Amen.

Exercitium Affectus Admirationis.

MIRABILIA *judicia tua Domine, ideò scrutata est ea*
anima mea. Mirabilia opera tua, & anima mea cognos- Psalm. 144.
t nimis. Magnus enim es Domine, & laudabilis nimis, & ma-
nitudinis tuæ non est finis. Generatio, & generatio laudabit
pera tua, & potentiam tuam pronunciabunt, magnificentiam
oriæ sanctitatis tuæ loquentur & mirabilia tua narrabunt, & Psal. 144.
irtutem terribilium tuorum dicent, & magnitudinem tuam
arrabunt, memoriam abundantiæ suavitatis tuæ eructabunt,
r justitiâ tuâ exultabunt. O Domine Deus meus verè magnifi- Genes. 18.
us es vehementer. quid ergo ego pusillus pulvis, & cinis in Ocea-
o isto bonitatis tuæ ingrediárne, & introibo in potentias tuas? Psal. 70.
Nónne scrutator majestatis opprimetur à gloriâ? Verumtamen Prov. 25.
go in humilitate, & sinceritate cordis mei considerabo mirabilia
e lege tuâ. Quàm enim bonus Israël Deus his, qui recto sunt Psal. 27.
orde! quàm magna multitudo dulcedinis tuæ Domine, quam Psal. 30.
bscondisti timentibus te!

Domine Dominus noster quàm admirabile est nomen tuum Psal. 8.
universâ terrâ! Deus in Sancto via tua. Quis Deus magnus
cut Deus noster? tu es Deus qui facis mirabilia: Confitebor ergo Psalm. 138.
bi Domine, quia terribiliter magnificatus es. Mirabilia opera
ua, & anima mea cognoscet ea. Tui enim sunt cæli, & tua est Psalm. 38.
rra, orbem terræ, & plenitudinem ejus tu fundasti, aquilonem
& mare

Psalm.103. *& mare tu creasti, tu fundasti terram super stabilitatem suam*
Psal 91. *non inclinabitur in sæculum sæculi. Tuus est dies, & tua est nox*
Psalm.118. *tu fabricatus es auroram, & solem, & ordinatione tua perseve-*
rat dies, quoniam omnia serviunt tibi. Omnis ergo terra adoret
Psal.83. *te, & psallat tibi, psalmum dicat nomini tuo. Sed quis vestigia*
Iob.11. *tua comprehendet? excelsior, inquit ille, cælo est, quid facies? pro-*
fundior inferno, & unde cognosces? longior terrâ mensura ejus
Creaturæ nobis de Deo loquuntur. *& latior mari: si subverterit omnia, vel in unum coarctaverit*
quis contradicet ei? ipse enim novit hominum vanitatem, & vi-
dens iniquitatem, nónne considerat? Nimirum interroga jumen-
Iob.12. *ta, & docebunt te, & volatilia cæli, & indicabunt tibi. Loquere*
terræ, & respondebit tibi, & narrabunt pisces maris Quis igno-
rat quòd omnia hæc manus Domini fecerit, in cujus manu ani-
ma omnis viventis & spiritus universæ carnis hominis. apud
ipsum est fortitudo, & sapientia: ipse habet consilium, & intelli-
gentiam. si destruxerit, nemo est qui ædificet; si incluserit homi-
nem, nemo est qui aperiat, si continuerit aquas, omnia siccabun-
tur; & si emiserit eas, subvertent terram: apud ipsum est forti-
tudo, & sapientia, ipse novit & decipientem, & eum qui decipi-
tur, adducit consiliarios in stultum finem, & judices in stuporem
Baltheum Regum dissolvit, & præcingit fune renes eorum. Du-
cit Sacerdotes inglorios, & optimates supplantat, commutans
labium veracium, & doctrinam senum auferens. Effundit despe-
ctionem super Principes, eos qui oppressi fuerant, relevans, qui re-
velat profunda de tenebris, & producit in lucem umbram mor-
tis. qui multiplicat gentes, & perdit eas, & subversas in inte-
grum restituit: qui immutat cor Principum populi terræ, &
decipit eos, ut frustrà incedant per invium. Palpabunt quasi in
Iob.26. *tenebris, & non in luce, & errare eos faciet quasi ebrios. Ecce*
gigantes gemunt sub aquis, & qui habitant cum eis. Nudus est
infernus coram illo, & nullum est operimentum perditioni. qui
extendit, Aquilonem super vacuum, & appendit terram super
nihilum: qui ligat aquas in nubibus suis, ut non erumpant pari-
ter deorsum. Qui tenet vultum solii sui, & expandit super illud
nebulam suam. Terminum circumdedit aquis, usque dum fi-
niantur lux, & tenebræ, columnæ cæli contremiscunt, & paven-

a

l nutum ejus, in fortitudine illius repentè maria congregata
ınt, & prudentia ejus percußit superbum: spiritus ejus ornavit
:los, & obstetricante manu ejus eductus est coluber tortuosus.
cce hæc ex parte dicta sunt viarum ejus, & cùm vix parvam
illam sermonis ejus audiverimus, quis poterit tonitruum ma-
ıitudinis illius intueri? Sic vir ille simplex; & rectus magnitu-
inem tuam narrat nobis, & quis nō obstupescet ad hæc magna-
a tua? Magis tamen ac longè magis, si cōsideret magnitudinem
ıam simul, & quàm parvus sis factus pro nobis. ô infinita & in-
ɔmprehensibilis bonitas Deus meus, tu qui æternus es, natus es Isaiæ 19.
ı tempore, & Rex sæculorum immortalis, & invisibilis, factus 1. Tim. 1.
puer unius diei super terram visibilis, & mortalis, & paulò Psal. 8.
ıinus es minoratus ab Angelis, imò factus es sicut colonus in Hebr. 2.
ɛrrâ, & sicut viator declinans ad manendum. & eheu! in Ierem. 14.
ropria venisti, & venis, & tui te non susceperunt, nec suscipiunt,
& tamen venisti in propria Rex regum, & Dominus dominan-
ıum. Venisti, & venis quotidie in cor meum; ut videas si flo- Applicatio ad Communionē.
eant mala, & fructus parturiunt: utinam te dignè suscipere
ossem, quando tu immense Deus magnus consilio, & incompre- Ierem. 32.
ɔensibilis cogitatu dignaris ad me venire, & sic exemplo tuo, &
ınctissimâ doctrinâ tuâ erudire. ô ineffabilis Deus; qualis est
ıæc memoria mirabilium tuorum! ô verax Deus; quanta est a-
yssus bonitatis, & sapientiæ tuæ! utinam sicut tu verax es, ita &
go veritatem amem, & cognoscam nihilum meum! utinam
ımem bonitatem tuam. Et ostendas mihi omne bonum, & dete-
ɫer omne malum! utinam nihil pulcrum videatur, quod abdu-
at abs te. tu enim confessionem, & decorem induisti. Vtinam Psal. 103.
ıihil admirer nisi te unum, cujus mirabilia opera sunt, & in-
ffabilia. quidquid hic mortale sese ingerit oculis meis, contem-
ɔo illud præ te vita mea. ut cor meum & caro mea exultent in Psalm 83.
e Deum vivum. tu enim sapientissimus, & attingis à fine ad Sap. 11.
inem fortiter, & omnia in numero, pondere, & mensura dis- Isaiæ 10.
ɔonis, & tribus digitis appendis molem terræ. tu omnium arti-
ex ô æterna sapientia. tua igitur consilia, tuam viam sequar, & Sap. 7.
ıon ambulabo in tenebris. Tu enim mihi lux es, tu illuminator 1. Ioan. 1.
meus. tu revelas profunda. tu denique diligis omnia quæ sunt, Prover. 28.
& nihil Dan. 2.

& nihil odisti eorum quæ fecisti quomodo igitur non diligam te Deus meus, fortitudo mea, quando sponsabis me tibi in justitiâ
Oseæ 2. *& judicio, & misericordiâ. Vtinam magne Deus zelotes, Deus æmulator nullius alterius rei amor occupet cor meum, sed toto corde tibi adhæream & in pace in idipsum (quoniam tu Princeps es, & Auctor pacis) dormiam & requiescam. Amen.*

JACVLATORIÆ.

Psalm. 143. Iacobi 4. *DOmine, quid est homo, quia sic N. verè innotuisti ei, aut filius hominis, quia reputas eum? Ecce enim ventus est vita nostra, & vapor ad modicum parens.*

Psalm. 112. *Quis sicut Dominus Deus noster qui in altis habitat, & humilia respicit in cælo & in terrâ? Ecce cor contritum & humiliatum, O Iesu respice in me.*

Roman. 11. *O Altitudo divitiarum sapientiæ & scientiæ Dei, quàm incomprehensibilia sunt judicia ejus & investigabiles viæ ejus.*

Psalm. 118. *O Sapientia æterna, da mihi intellectum, & scrutabor mirabilia de lege tua, sine te enim nil possum facere.*

Psalm. 70. *Obsecro te per charitatem tuam, ut considerem mirabilia, & memorer justitiæ tuæ solius.*

Psalm. 16. *Non loquatur os meum opera hominum: propter verba labiorum tuorum custodivi vias nostras.*

Psalm. 8. *O Domine Dominus noster, quàm admirabile est hic nomen tuum & in universâ terra.*

Psal. 88. *Tui sunt cæli, & tua est terra, & in manu tua omnes fines terræ, fac de me beneplacitum tuum.*

Galat. 2. *Vivo ego jam non ego, vivis verò in me Christe* IESV, *& ego tibi, Deus cordis mei & omnia.*

CAPVT LIV.

De affectu Compassionis & modo eum exercendi.

HIc exerceri potest, & debet potissimùm in Meditatione Passionis Domini, etiamsi in variis locis vitæ Christi Domini, idem etiam sit locus. & quoties consideramusquantis injuriis à peccato tibusa fficiatur.pro hâc Primò considera quis patiatur.

Secundò, quo pacto hæc in te sentire debeas, utpote patienti amore, cognatione, & aliis infinitis titulis conjuncto.

Tertiò,

Tertiò, quomodo in te, & in aliis impedire queas peccata, & imperfectiones emendando, ne patiatur is, cui tanta debemus, Deus noster.

Quartò, offer te vicissim ad tolerandum quæcumque placita fuerint divinæ bonitati, & gratias age, ac tantum benefactorem (plus est enim pati pro aliquo, quàm facere) magno amore complectere.

Exercitium brevius Compassionis.

QVID *video, quid audio? Deus, & naturæ Auctor, Rex meus, et Dominus, et pastor, patitur pro me, pro me! an capio me & credo? Deo patiente pro me gemuit orbis, cælum luget, Angeli pacis amarè flent, et saxa dolore rumpuntur, & velum templi scinditur, & ego vix commoveor? et necdum deducunt oculi mei lacrymas, ut plangam super te, sicut mater solet super unigenitum? Obstupescite cæli super hoc, Rex meus, & Deus meus, & Pater meus, et amicissimus meus, sponsus animæ meæ, tam indigna, tam multa patitur, et ego non compatior, filius Patri, servus Domino, miles Regi immortali, qui pro me mortalis factus ut ego æternis fruar deliciis: patitur ut ego eximar æternis tormentis, et non compatiar? Liceat mihi, ô Domine* JESV, *dicere; Baptismo hoc habeo baptisari propter te, et quomodo coarctor donec perficiatur in me, donec sentiam in me, ô Pater æterne, quod et in Christo* JESV? O IESV, *quàm verè dixit ille: Parvulus datus est nobis, verè datus, et in laboribus fuisti pro me à juventute tua. Ego etiam tua misericordia in flagella paratus sum pro te, ut æternùm, æternùm te laudem et amem, paratus sum quoniam tu es fortitudo mea, refugium, et liberator meus. Amen.*

Isaiæ 53. Ierem 6. 2. Reg. 1. Ierem. 2. Lucæ 12. Philip. 2. Psalm. 87. Psalm. 37.

Exercitium affectus compassionis.

VERÀNE *hæc sunt Deus meus quæ te pati longanimiter audio, quæq; video te tam amanter sustinere? si vera credo, cur non contremisco et ardeo amore simul, et dolore? doleo super te mi bone* JESV, *doleo et eò magis, quòd ego vermis, et ci-*

nis, & quod his pejus est, peccator (qualis autem, & quantus tu nosti) quòd ego te tanta pati video, & quòd corde lapideo ista non
Rom. 8. *uti debeo, sentio. numquid sic scriptum, si compatimur tibi, & conregnabimus? scio, & quis sis scio; amor meus es, frater meus primogenitus in multis fratribus, & ego minimus tuorum; sed*
Psal. 68. *tamen tuus sum, & ultrò ex summo amore mei pro me hæc pateris, & quid ego? Operuit confusio faciem meam, quia non sentio, uti volo dolores tuos, & injurias tuas. Compaterérne malefico, & cani sic miserando? ita: & tibi? Eheu addam afflictionem*
Psal. 37. *afflicto tepore, languore? Peccata enim mea sicut onus grave gravata sunt super te.*

JESVS. *Fili mi, si compati non vis mihi, tibi compatere & miserere*
Homo. *animæ tuæ. O* JESV *mi, bone* JESV, *obsecro te quid dicis æterna*
Ioan. 6. *bonitas, durus est hic sermo. Egóne nolim condolere, aut te amare potiùs? volo, & infinities, & in æternum. Non possum non amare te, & condolere tibi, ut fratri pro me patienti (ita enim me dignatus appellare) quid dico fratri? nónne Pater meus es tu, qui toties prodigum cum lacrymis præ gaudio recepisti?*

JESVS. *Si ergo Pater tuus sum, à quo omnia habes si tui amantissimus*
Homo. *sum, ubi est amor meus? Tu scis Domine mi; doleo super te Deus meus, doleo super te spreto ferè ab universo orbe, & contempto tot peccatis, tamquam si non esses, & in passione ita afflicto*
Apoc. 19. *quasi esses opprobrium hominum, & abjectio plebis. Tu gloria*
Hebr. 7. *nostra, Rex Regum & Dominus dominantium. Tu nobis Pontifex sanctus, impollutus, segregatus à peccatoribus, & excelsior*
Hebr. 1. *cælis factus. Tu splendor gloriæ, & figura substantiæ Patris. Tu*
Ibidem. *portas omnia verbo virtutis tuæ, & sedes ad dexteram majestatis in excelsis: & utinam non à me ab hoc momento in æternum paterer is! ego sum qui peccavi & erravi, & pro festucâ vendidi te! pro bulla contristavi, & in agoniâ constitui, flagellavi, co-*
Contritio. *ronavi, & rursum te mihimet crucifixi. Sed ecce doleo ex amore vehementi, & me offero, ut compatiar tibi, tecum contemnar, omni solatio, & affectu humano priver. Deus bone, si hæc parùm sentio, nónne (horresco referens) parùm amo, omni amore dignissimum? súmne ergo filius tuus si non sentio? spero gratiâ tuâ, spero equidem, sed quia non ut volo amo, & sentio*

ıala tua, vereor eheu ne ſpurius ſim, quem tam parùm tangit mor tui, & commiſeratio!

Quomodo non eſt, qui conſoletur te, ex omnibus charis tuis Deus meus? ſed amici & proximi tui, etiam ego, longè receſ- Pſalm. 37.
mus à te, & ſicut populus ſic & ſacerdos? quæ membra non Oſeæ 9.
ntiunt capitis dolores? ô IESV *tu caput meum es plenum rore* Cant. 2.
nguineo, & cincinni tui guttis noctium & tenebrarum no-
rarum, & ego ſub ſpinoſo capite membrum eheu delicatum? Bernard.
uæ ſponſa non tabeſcit ſponſi mœrore? Tu *verò, bone* IESV, Exod. 4.
onſus ſanguinum mihi es, & quod ſuper hæc omnia tu Deus eus es, & omne bonum meum, & non compatior malis tuis? mmò verè etiam contriſto ſpiritum tuum, dum adſpicis & vides eſt intelligens aut requirens te: utinam ſicut in Iobo, ita & in Pſal. 13.
e lætari poſſes, & dicere; Numquid vidiſti ſervum meum quòd
on ſit ſimilis ei in terrâ, timens, & amans me? ubi tot ſunt, qui Iob. 2.
rident, & contemnunt, & conculcant me. quis ſapiens, & in- lliget hæc? tu es frater meus infinitâ dignatione, & Pater a- antiſſimus, & ſponſus amabiliſſimus, & Deus totius conſola- onis, & ego non miſerebor, & compatiar tibi ſic contempto, ſic uſo pro me? Complaceat tibi Domine, ut eruas me, Domine ad Pſal. 39.
diuvandum me reſpice, ut amem te toto corde meo, totâ animâ eâ. Tu enim Deus meus, & Rex meus, magnus ſuper omnes Nemo reſi-
eos, cujus ſicut ira reſiſtere nemo valet, ità multò minùs debet ſtere debet
ſſe amori tuo, qui hîc, & ubique lucet, & urit, & vulnerat cor charitati
eum; ſub quo meritò curvantur qui portant orbem. Tu excel- Dei. Iob. 9.
r cælo poteſtate es, ſapientiâ profundior abyſſo, æternitate lon- Cant. 4.
or terrâ, immensâ charitate latior mari: & tamen in paſſione Iob. 9.
â redẽptione meâ, ut video afflictus es, & humiliatus es nimis, redimini filiæ Sion, & videte Regem gloriæ in diademate quo Cant. 3.
ronavit eum mater ſua, & peccata mea. Verè dixit ſervus tuus, magnus amicus tuus. Inter omnia opera Dei in quibus huma- admirationis fatigatur intentio, nihil ita contemplationem ntis noſtræ oblectat & ſuperat, ſicut Paſſio Salvatoris, de tu- omni-potentiâ, quæ ei cum Patre unius, & æqualis eſſentiæ, oties, ut poſſumus, cogitamus, mirabilior fit humilitas, quàm eſtas, & difficiliùs capitur divinæ Majeſtatis exinanitio, Leo.

 quàm

quam servilis formæ in summa provectio.

Ita verè est dulcissime JESV, *compati tibi debemus, si hæc attendamus, maximè si, quòd pro me tu omnipotens, factus es quasi impotens, tu sapientia, quasi insipiens: tu infinita bonitas cum iniquis, & sceleratis deputata es, & factus es vermis, & non homo pro me vinctus, calcatus, consputus, illusus, cæsus, & vulneratus. Veréne ita est, pro me hæc pateris? tu justus pro injusto, agnus pro lupo, bonitas pro scelerato? pro me? tu Rex regum qui verbo creasti omnia, & momento cùm vis destruis omnia? Veréne hæc credo, & ut credens operor? in æternum, in æternum non declinabo à mandatis tuis, nec minimo quidem peccato quantum potero per gratiam tuam. Sed amo, & amabo te super omnia in æternum. Quî enim aliter potero, quando sic Deus meus dilexisti me, ut filium tuum unigenitum dares in precium magnum, in cibum preciosum, & vitæ æternæ præmium?*

Isaiæ 53. Psalm. 21. Fides viva exercenda. Psalm. 118. Ioan. 3.

Et pignus illius tu bone JESV, *etiam hodie dare paratus es corpus, & sanguinem tuum. ita credo, ita spero, quid enim negare nobis potes, qui sic dedisti in mortem pro me animam tuam? & quid ego ultrà in rebus creatis sperare possum, cùm tu ultrò te offeras mihi omne bonum? Vtinam nullum aliud à te bonum umquam me trahat, vel distrahat cogitatione à te! tu enim dignus es, ut non cogitem nisi de te, qui sic mei curam geris in bonis & malis, velut si unius mei curam gereres. Hoc loquuntur mihi dona tua plurima N. sed magis vulnera tua, in quibus, ut in foraminibus petræ utinam tutò lateat! & maneat anima mea, columba tua. Reddo tibi me sincero, & quanto possum amore, reddo tibi quod tuum est malè mutilatum. Vtinam augere donum possem, sicut vis, sicut optas! gratias tibi ago Deus Pater, & tibi Christe* JESV, *tibi Spiritus sancte pro amore hoc vestro, in me æterno, amore tam gratuito, spontaneo, recto singulari, mihi utilissimo exhibito à te, qui bonorum nostrorum non eges, cuiq; nihil accedere potest. Vicissim ego amo, sed quantum? quantum equidem possum, nihilq; peto extrà te, aut præter te, aut umquam petam, aut optabo, fac de me secundùm divinam voluntatem tuam. Si bona de manu tuâ accepi, debeo utique & cupio accipere mala de manu tuâ, ut compatiar, & regnem*

Applicatio ad Communioné. August. Bernard.

regnem, ut tecum novissimus hîc sim, & sedeam tecum, & epuler in regno tuo. Ecce ego, paratum cor meum Deus, paratum cor meum ire extra castra, & improperium tuum portare, sequi te, & ferre crucem meam hanc N. & illa N. si oportuit te pati, & ita intrare in gloriam tuam, nec possum scio, nec volo, nisi sicut decretum est sapientissimæ bonitati tuæ, patiendo te sequi quidquid volueris. Si grave fuerit, tu fortitudo mea, nec sines me tentari suprà id quod possum: si durum, molestum, fortis erit per gratiam tuam ut mors, dilectio mea, & flumina spero tribulationum non obruent illam. Utinam omnia creata convertere possem in ardentissima corda, quale tuum illud erat, ô beatissima Virgo Maria mater mea, & tuum dulcissime JESV, *spes unica & salus mea. Illis te stringerem, & amarem, & nihil esse vellem inter omnia, ut tu esses omnia, & mihi omnia. In hâc jam sum voluntate uti spero, & testis es mihi in cœlo Deus meus, cum curiâ tuâ, & ero per gratiam tuam in æternum, & moriar tibi, ut tibi uni vivam in æternum. Amen.* 1. Cor. 10. Cant. 8.

IACULATORIÆ,

O Anima mea, verè languores nostros ipse tulit, & dolores nostros ipse portavit: Túne æterne Deus pro me? O quomodo commendas mihi charitatem tuam! Isaiæ 53. Roman. 5.

Quid sunt plagæ istæ in medio manuum tuarum? eheu his plagatus es in domo meâ, & eorum, qui diligebant te. Zach. 13.

An gratiam fidejussoris mei oblivisci potero, qui dedisti pro me animam tuam? Eccli. 29.

Confige timore tuo carnes meas, à judiciis enim tuis timui: si enim in viridi ligno hæc fiunt, in arido quid fiet? Psalm 118. Lucæ 22.

Protector noster aspice Deus, & respice in faciem Christi tui, ô Pater æterne: vox sanguinis filii tui clamet ad te de terrâ pro me. Psal. 83. Genes. 4.

Verè languores nostros ipse tulisti, & labores nostros ipse portasti, & ego adhuc addam tibi, ó charitas, ó bone IESV *dolorem peccatis meis?* Isaiæ 53.

Quis est iste qui ascendit de Edom tinctis vestibus de Bosra, iste formosus in stola sua, & gradiens in multitudine fortitudinis suæ? Isaiæ 63.

Túne vulneratus propter iniquitates meas, & attritus propter scelera mea? & quomodo non gaudebo, cùm dignus ero contumeliam pati pro nomine tuo Rex meus & Deus meus? Isaiæ 53.

Quid reliquum est, nisi ut qui vivat non sibi vivat, sed tibi, ô IESV, *qui pro nobis mortuus es & crucifixus.* 2. Cor. 5.

CAPVT LV.

De affectu Contritionis & modo eum exercendi.

EXCITATVR ille Primò, consideratione Charitatis Dei erga nos, & Majestatis ejus, & vilitatis nostræ.

Isaiæ 1. Secundò, Beneficiorum Dei erga nos maximè particularium, & quòd tamen, etsi bos cognoscat possessorem suum, nos ejus obliviscamur.

Isaiæ 53. Tertiò, Consideratione Passionis amantissimi Domini nostri qui vulneratus est propter nos, & attritus propter scelera nostra; imò nos sumus qui peccavimus, & sic attrivimus illum.

Quartò, Consideratione malorum quæ infert peccatum, & bonorum quibus nos privat.

Quintò, Admirare crebrò longanimem patientiam erga te Dei tui, deinde obstupesce eum in omnibus creaturis tibi quasi servire; & eas non vindicare ingratitudinem tuam.

Sextò, Nota hunc affectum utilissimum ad salutem, ideoque creberrimè usurpandum esse, ut & charitatis; his enim portis certus in cælum patet aditus.

Exercitium brevius Contritionis.

DOMINE IESV *Christe, verè Deus & homo, Creator pariter ac Redemptor, doleo ex intimo corde me offendisse divinam tuam Majestatem, quia tu es Deus meus & omnia, quem super omnia diligo & colo. Proinde firmiter statuo ac propono me non ampliùs te offensurum, sed omnes peccandi occasiones pro viribus devitaturum, insuper de noxis meis ritè confessurum, & pœnitentiam quæcunque imponetur impleturum: ad pleniorem verò satisfactionem hodie tibi meipsum offero, vitam meam & mea omnia, & omnes labores meos. Et quemadmodum rogo te suppliciter, & flagito veniam delictorum meorum, ita cōfido me eam impetraturum per infinitam misericordiam ac benignitatem tuam, per merita quoque preciosissimi sanguinis ac sanctissi-*

næ passionis tuæ, daturum te quoque gratiam emendandi vitam meam, & in bono usque ad finem perseverandi. Amen.

Exercitium longius Contritionis.

DVm hæc attendo, & vitam meam legi tuæ, & monitis & exemplis Sanctorum adeò dissimilem; maximè verò infinitam bonitatem & charitatem tuam erga me, & patientiam tuam tanto tempore in tot peccatis meis, verè magna facta est, magna velut mare contritio mea. Veni enim in altitudinem maris, & tempestas demersit me. O Christiane; ajebat quidam & rectè: non sunt in te charitatis viscera, si luges corpus à quo recessit anima, animam verò à quâ recessit Deus, non luges. Vtique lugeo, ô benignissime Redemptor, propter te, & amorem tui & dolor meus in conspectu tuo semper. sed numquid dixisti: beati qui lugent, quoniam ipsi consolabuntur; spero itaque quòd & mihi dicere licebit cum Esaiâ: gaudens gaudebo in Domino, & exultabit anima mea in Deo meo, quia induit me vestimentis salutis, & indumento justitiæ circumdedit me, & quasi sponsum decoratum coronâ, & quasi sponsam ornatam monilibus suis: tu enim nudus coram me pendes in cruce, ut ego vestiar veste nuptiali, & purpuratâ sanguine tuo. tu vulneratus es, ut sanentur vulnera mea. Sana me Domine & sanabor, & anima mea tibi vivat, & semen meum serviat tibi.

Quæ attendenda ad Communionē. S. August. serm. 41. de Sanctis. Isaiæ 61. Fiducia in Deo. Lucæ 15.

Venio ecce de regione longinquâ, ut Prodigus, & supplex jam exspecto stolam primam & annulum in digito meo: ut desponsata sit tibi anima mea in charitate. Vtinam jam tandem gaudium sit tibi super me peccatore pœnitentiam agente, & Angelis tuis! Quid enim feci tibi? & quid mihi boni debuisti facere, & non fecisti? fugi tamen à te eheu! & dereliqui te fontem aquæ vivæ; fugi, sed ecce revertor, revertor ut intuear te, & tu me respicias, oculo misericordiæ tuæ. Vide, Domine, ut exitus aquarum deduxerint oculi mei: doleo enim ex amore tui vehementer, quòd non responderim tanto amori, & tanto, tam gratuito, tam continuo erga me etsi inimicus tuus essem, tanto & misericordissimo benefactori; imò ego tibi Potentiæ, Sapientiæ, & Bonitati immensæ: & quare? quia lubebat eheu Vermis terræ retribui tibi

Peccator fugit à Deo.

mala pro bonis. Et quot *mala & peccata* N. *pro tantis bonis.*

Peccatorum multitudo.

Multiplicata sunt ergo peccata mea super numerum arenæ maris, & sicut onus grave, gravatæ sunt super me. Sed tamen misericordia tua super omnia opera tua, & major est bonitus tua, quàm iniquitas mea. Quid ergo faciam miser, factus mihimetipsi gravis? Imò comprehenderunt me iniquitates meæ, & non potuit ut viderem. Quid faciam? ibo, ibo: & quò? nisi ad te bone IESV, *qui dum tempus est miserendi benignissimè peccatores recipis, & manducas cum eis: recipe me obsecro te per viscera misericordiæ tuæ, & sanguinem & lacrymas tuas. Audivi vocem tuam & audio inter tot angustias comprehensus, tot hostes & timores, cùm nesciam, amore an odio dignus sim: Venite ad me omnes qui laboratis & onerati estis, An ut Adam in Paradiso abscondam me? imò dico, & dixi: Confitebor adversum me injustitiam meam, & mox tu remisisti iniquitatem peccati mei.* Nolo *obdurare cor meum: nolo propter amorem tui ultra vel levissimo peccato contristare te, ô bonitas infinita! ô amor! & licet cum* Publicano *vix audeam oculos ad te levare, faciam tamen; imò cum* Magdalenâ *lacrymis rigabo, & deosculabor pedes tuos, & deosculor, ex quo intrare mihi licet in conspectum tuum: utinam audiam,* Remittuntur *illi peccata multa, quoniam dilexit multum.* Numquid, ô IESV *spes mea, non venisti vocare justos sed peccatores, quorum primus ego sum? & fateor, novissimus virorum, prodigium humanæ fragilitatis, & tuæ misericordiæ & benignitatis per gratiam tuam futurus in æternum.*

Genes. 3.

B. Magdalenæ exemplum.

Audio Ioëlem tuum dicentem: Convertimini ad Dominum Deum vestrum, quia benignus & misericors est, patiens & multæ misericordiæ, & præstabilis super malitiâ, nónne verè ita est? surgo igitur, & venio corde contrito & humiliato & vulnerato amore tui, ad te Patrem meum verè prodigus & dico: Pater, peccavi in cælum, & etiam fateor coram te & curiâ tuâ; non sum dignus vocari filius tuus, sed fac me sicut unum ex mercenariis tuis, & tamen aliam non peto mercedem nisi te, nam sufficis mihi. O *quàm amarum est dereliquisse te Dominum meum. quid enim feci dum id feci & peccavi? ecce omnia, omnia bona animæ præter fidem, & spem perdidi; & dolor & tremor & angustia*

Lucæ 17.

Peccati damna.

ustitiæ & horrores invenerunt me, & ô lux, ô sol justitiæ, conte-erunt me tenebræ. Exuta *fuit anima mea stolâ gratiæ tuæ, & veste nuptiali, & jucunditatis, & nuda atque infamis stetit co-am te, & staret, nisi tu pro me Mediator Dei & hominum sta-es, & interpellares pro me; staret inquam, & causâ caderet co-am orbe toto in judicio, & in æternum, qui non unius hominis erisionem ferre valeo.* Fierine *potuit ut credens ego te ad iram provocarem in re vilissimâ, & momentaneâ, & pudendâ, & de-icere te & dona & lacrymas tuas?* Et *quomodo famuli tui Rex Regum, id est creaturæ, quas hic percipio, terra, cælum, aqua, aër, & quæ ex eis fecisti omnia pro me obsequium solitum non nega-unt? maximè fideles serui, animæ & Angeli, cùm viderent me velle contristare te & conculcare te, & iterum crucifigere quo-modo continuerunt manus suas? id mihi super omnia dolet, quia super omnia te diligo,*

Quid sit peccare.

Creaturæ cur parcant peccatori.

Et idcò doleo ex animo & ex toto corde meo. Et licet omnes honores & opes, & deliciæ in uno peccato forent N. *& illo* N. *maximè ad quod inclinor, si iis totis sæculis frui, & sine scrupulo impiùs possem, neque parceres tantùm, sed in æternum beares me; & si etiam omnia mala evadere possem impendentia, & nisi te offenderem, forent jam à Tyranno inferenda, infamia, dolores, mors, adhærerem, ut spero, omni bono amore tui propter te: non enim sunt, non sunt condignæ passiones ad futuram gloriam, & multò minùs ad tuum ardentissimum amorem erga me ca-nem mortuum, & tuam in me patientiam; & scio non contrista-bit justum, quidquid ei acciderit. Ita statuo coram te, & curia tua, ita volo propter te ex amore tui. Et poterisne, cui proprium est misereri, avertere faciem tuam à Magdalenâ, à prodigo, à pub-licano, & à me, à teipso, inquam, quia unum tecum sum per amo-rem, aut saltem esse volo, & tu vis, & sum dignatione tuâ servus, & filius & membrum tuum?*

Propositũ firmum.

Psalm. 50.

Recordare, Domine, tui laboris N. *doloris* N. *& mortis tuæ, ô vita mea, ô infinita charitas, & obliviscere peccatorum meorum, & sana me. Dixit David, peccavi, & transtulisti peccatum ejus. Dico & ego, & gemitus meus nõ est ante te absconditus, & ne ab-scondas obsecro faciem tuam à me. Manasses coangustatus undi-*

Obsecratio.

 que

que & catenis pressus levavit oculos ad te, & respexisti eum; & ego levo ad te lacrymosos oculos, & confido, quia veniet auxilium mihi, quoniam misericordia tua super omnia opera tua.

Exempla pœnitentium.

Plorarunt Ninivitæ, ploravit & Petrus, & misertus es ejus, neque unquam exprobrasti, neque principatum ejus alteri dedisti. Convertere igitur Domine, & deprecabilis esto super servo, & dele sanguine & lacrymis tuis, dele N. iniquitatem meam. Et vos ô cæli cives, quos video lætantes, etiam securos per amorem vestrum, & Regem JESVM, *rogo vos, ut & vos rogetis, quæ ad pacem animæ meæ. Tu in primis, B. Virgo mater mea, refugiũ peccatorum, Angeli, Patriarchæ, Prophetæ, Apostoli, Martyres, Confessores, N. Virgines. Memento Domina mea, mementote Domini mei, quòd sim ego miserrimus & vos fœlicissimi, quòd sim redemptus sanguine Regis vestri. Sponsa ipsius sit anima mea. an potestis despicere inopem divites, vel miserum beati? vestrum fratrem, sed prodigum; conservum, sed indignissimum? & vos vidistis pericula in quibus fuistis, & in quibus adhuc ego sum horrendis præcipitiis æternæ damnationis, & potestis non misereri amici mei, Patroni mei? charitate pleni, & in eâ radicati & fundati? sed videtis peccata mea, perfidiam, torporem; videte, obsecro, amorem Domini erga me; videte ut in manibus suis descripserit me: compatimini illi, & miseremini mei membri ejus, etsi vilissimi, membri tamen.*

Psal. 120.

Amoris actus.

O Pater! ô bonitas! ô JESV! *quid ago? cur non potiùs propero ad te fontem Iacob, sicut cervus ad fontes aquarum amore tui saucius, quo me dignaris & compellis ut amem? tu fateor, tu verè infinita bonitas, sapientia, potentia. Quid autem tibi facio cùm te amo? volo te esse eum qui es, & tibi esse omne bonum, quod ipse es. Et exulto & delector quia id es, quod es, non ut mihi benè sit, sed tibi. Vtinam ergo ex nunc, utinam in æternum omnis spiritus te laudet, omnes creaturæ pusilla, & magna! Dignus es enim accipere omnem laudem, gloriam, & honorem. Vtinam ego jam toto corde te diligam, qui ab æterno dilexisti me, & jam in tempore hoc, tãquam omnium peccatorum meorum oblitus, paratus es de cælesti palatio venire, & gaudiis Beatorum in cordis mei angustias, & verè vallem lacrymarum. Sed ut aquæ amaræ per lignum*

Applicatio ad Cõmunionem.

lignum olim dulces reddita sunt, sic tu dulcedo summa amaritudinem omnem tolles: & sicut farina mortem, quæ in ollâ erat, ab Elisæo immissa eam fugavit, sic cùm veneris vita mea, vestigia mortis & peccati dele quæso, & pone te ut signaculum super cor meum, ut vivam in te.

Ecce antepono te omnibus donis tuis, id est, oceanum guttæ; terram arenæ: & diligo totâ animâ & omnem operationem ejus & vitam tibi dico, ut sit plus ubi amat, quàm ubi animat. O utinam etiam mente meâ totâ in te sim, & non sciam nisi te Dominum meum, neque scire velim. aut profitear nisi te, bone IESV *crucifixe, quem amplector omnibus viribus meis animæ & corporis; nihil iis cupio, quàm cùm tua sint, tibi uni servire: utinam totâ virtute meâ etiam diligentiùs quàm filii sæculi, & fortius! fortis enim est ut mors dilectio tua.*

O quis mihi det ut semper inseparabiliter adhæream tibi omni bono, & non me retrahat peccatum ullum, omne malum: neque affectus meus ullo creaturæ amore depravetur, aut defatigetur, aut superetur, ut dicere cum Paulo *possim: Quis me separabit à charitate tuâ? cupio enim alligari tibi funiculis charitatis tuæ, & vulnerari amore, & languere, & omnia respuere terrena, & insatiabiliter appetere te omne bonum. Cupio te amare sine cessatione, sine modo, sine termino ut tu me dilexisti ab æterno in æternum, & in tempore hoc sine termino, & modò benefecisti mihi: Liquefiat anima mea igne hoc amoris tui, & separet omne quod displicet, & purificet omne quod placet in me, & habeam te semper præsentem, & in te vivam, non in me: movear non falsâ persuasione, sed sincerâ operatione comitante, ut in me charitas* 1. Cor. 13. *tua patiens sit, benigna, non æmuletur, non agat perperam, non infletur, non sit ambitiosa, non quærat quæ sua sunt, non irritetur, non cogitet malum, non gaudeat super iniquitate, congaudeat autem veritati, omnia sufferat, omnia credat, omnia speret, omnia sustineat. Amen.*

IACV-

IACVLATORIÆ.

Psalm. 68. *DEus tu ſcis inſipientiam meam, & delicta mea non ſunt à te abſcondita; peccavi enim in cælum & coram te.*

Ibidem. *Vt quid dereliqui te fontem aquæ vivæ, ut quid erravi ſicut ovis quæ periit? exitus aquarum deduxerunt oculi mei, quia non cuſtodierunt legem tuam.*

Pſalm. 39. *Quare triſtis es anima mea & quare conturbas me? comprehenderunt me eheu iniquitates meæ, & non potui ut viderem, reſpice in me ô* IESV *& miſerere mei.*

Pſalm. 37. *Domine ante te omne deſiderium meum & genitus meus non eſt à te abſconditus, dereliquit enim me virtus mea, & tu lumen oculorum meorum.*

Iſaiæ 49. *Reſpice Domine manus & pedes tuos, in quibus deſcripſiſti me &*
Pſalm. 82. *tu Pater æterne reſpice in faciem Chriſti tui.*

Pſalm. 118. *Iuravi & ſtatui cuſtodire judicia juſtitiæ tuæ, odivi Eccleſiam malignantium & cum impiis non ſedebo.*

Pſalm 91. *Quàm magnificata ſunt opera tua, nimis profundæ factæ ſunt co-*
Iſaiæ 38. *gitationes tuæ, dum recogito tibi annos meos, & charitatem tuam quâ aſſumpſiſti me de aquis multis.*

Iob. 29. *Quis mihi tribuat ut ſim juxta menſes priſtinos ſecundùm dies, quibus cuſtodiebas me quando eras in tabernaculo meo!*

Pſalm. 102. *Iſte Deus meus, Salvator meus, Adjutor meus, benedic anima mea Domino, & omnia quæ intra me ſunt nomini ſancto ejus.*

CAPVT LVI.

De affectu Spei, & modo eum exercendi.

SPEI affectus excitari poteſt Primò, Conſideratione alicujus beneficii divini, aut promiſſionis; qui enim tribuit beneficium, invitat ad ſpem. Itaque in omni myſterio exerceri hoc poteſt. Secundò, quoties beneficio aliquo novo à Deo donamur, aut etiam adverſitate aliquâ affligimur. Tertiò, nulla eſt creatura quæ non ad gratiarum actionem ſimul & ſpem excitet; qui enim ultrò hæc vidit, certè majora rogatus concedet, nempe gratiam, gloriam, cæteraque media ad ſalutem neceſſaria, quæ ſingula percurrere potes. Denique in præſentiâ Dei te ſtatue, id eſt, in medio Oceani bonitatis ejus, neque poteris diffidere omni bono. Poſtremò, peculiaria

peculiaria beneficia Dei erga te percurre,& spem illius gratiâ adauge.

Exercitium Spei brevius.

TV *scis Deus meus, tu scis quòd non simus sufficientes aliquid facere ex nobis, uti nec hoc N. tanquam ex nobis. Itaque ego pulvis & cinis ad te confugio, uti per te & patientiam & consolationem scripturarum spem habeam, & in te sperans non confundar. Túne enim ô bonitas sic N. me vocas, & repellere me poteris? sic invitas & trahis ad sequendum te, & deficere sines in viâ? In te Domine sperans scio non confundar in æternum, etsi inveniam in membris meis legem repugnantem legi mentis meæ, neque dignus sum gratiâ tuâ; sed qui dedisti mihi corpus et sanguinē tuum in precium, et te hodie paratus es dare in pignus salutis, et qui tot beneficiis N. prævenisti me, et petere toties jussisti et dare promisisti ô bonitas, ô veritas, dabis utique mihi quod petam, ut toto corde sperem in te, et quamvis occideris me ô spes, et vita mea, in te sperabo; et si consurgerent in me castra mundi hujus et vanitatis, ut reclamarent, tamen portio mihi erit sic N. custodire legem tuam et te sequi; quò enim ibimus à te bone* JESV? *nónne vita mea es, et verba vitæ æternæ habes?*

Humiliatio sui. 2. Cor. 3. Rom. 15. Psalm. 30. Beneficia Dei & promissa excitant.

Exercitium affectus Spei.

D*Vm hæc cogito, et video donum hoc tuum N. et universum et dignationem tuam quâ jam mihi vermi terræ libet, et licet loqui; tibi mihi qui non sum, ad te, et audire te Deus meus qui es, et omne bonum es; arrham teneo, et pignus habeo, quod unum peto, amo, amplector, pignus scilicet amoris, amoris tui, et spei meæ, quæ me, spero pro infinitâ charitate tuâ, non confundet, sed te laudabit in æternum, in æternum. Etenim gratiâ tua veniet, veniet, ô quando veniet illa dies quæ non habebit occasum, et introibo in domum tuam, et me servum tuum, famulum tuum cohæredem facies, et vesties byssino splendenti, et vestibus jucunditatis, et lumen dabis, quo te, lux vera, adspiciam, et nemo me despiciat. ô quantum, quantum id desidero! tu scis, qui hîc adstas, & vides me, et audis, et spero et exaudis, et habitas*

Pignus habemus amoris Dei. Eccli. 22. Apoc. 19. Zachar. 19

tas in medio cordis mei: quem amplector totis viribus animæ meæ; hujus enim dignaris esse sponsus, & finis, & quies, & centrum, & omne bonum.

Spes resurrectionis. *Neque tantùm adimplebis eam lætitiâ cum vultu tuo, sed & hoc corpus meum suscitabis de pulvere, & quasi de nihilo, & omnia ossa mea, & sensus mei pleni gaudio de te, tibi cum jucunditate, & gaudio, & amore puro dicent: Domine quis similis tui? credo enim quòd tu Redemptor meus vivis, & gaudeo, & gratulor, & in carne istâ, videbo visionem magnam, videbo te, & æternùm amplectar, & fruar te Salvatore meo.*

Et sicut hæc spero, ita media ad illa; Primò peccatorum veniam. Secundò virtutum humilitatis & charitatis & patientiæ ornamenta, ut nullis in te sperans adversis opprimar; ea enim à manu tuâ paternâ & amantissimâ medicina est malis meis: neque secundis efferar; Vanitas enim vanitatum, & omnia vanitas; unde nec satiare, neque pacare me quidquam potest: cur ergò appetam aliquid extrà te, & præter unum amoris tui preciosum donum? ô quam ad illum suspiro, & ad dona tua, virtutes, quibus placeam tibi N. sed super omnia tuam charitatem? hæc spes reposita est in sinu meo.

Abnegatio creaturæ.

Psal. 61. Psalm. 25. *En credo tibi, & in nullâ creaturâ pedem ullum, ut sic loquar spei defigo. Sed in te Deo meo est salutare meum, & gloria mea, Deus auxilii mei, & spes mea in te Deo meo est. Conserva me*

2. Reg. 22. *Domine, quoniam speravi in te: Deus meus es tu, quoniam bonorum meorum non eges. Sed tu Domine, petra mea, robur meum, & Salvator meus, tu Deus fortis meus sperabo in te: tu scutum, & cornu salutis meæ, Elevator meus, & refugium meum; Salvator*

Eccl 2. *meus, de iniquitate liberabis me. Laudabilem invocabo Dominum, & ab inimicis meis salvus ero. Et nónne pro charitate tuâ recuperabis me, & diriges viam meam? & spero in te, & servabo timorem tuum, & in illo veterascam: quis enim permansit in mandatis, & derelictus est? aut quis invocavit te, & despexisti eum? Salve spes mea, amo te, & amplector te, & renuntio omnibus, quæ possidere possum, aut amare, cùm uti spero te habeam, & habere ubique possim summum, & omne bonum.*

Sed quomodo hæc spero infelix, peccator, et ingratus pro tot

donis

*onis tuis. quorum minimum, fateor, est infinities majus omni-
ius meritis meis? Non in arcu meo spero, sed in infinito erga me
more tuo, à manibus tuis in quibus me descripsisti, non ex meritis
neis, nulla, nulla enim certò agnosco, & siquid est, gratiæ debetur
tuæ, quàm copiosè contulisti in me ingratum, & immemorem; ut
aborarem in vineâ tuâ, & tu esses merces operi meo magna ni-
mis. non tamen confido in laboribus, aut industriâ meâ, sed san-
guine tuo, & sudoribus, & bonâ voluntate tuâ: non in exerci-
tatione, aut statu, aut ullâ creaturâ; Maledictus enim homo qui
confidit in homine, & qui ponit carnem brachium suum. Ego au-
tem in misericordiâ tuâ speravi; exultavit cor meum in salutari
tuo. cantabo Domino, qui bona tribuit mihi, & psallam nomini
Domini altißimi.*

*Sive ergo mala ingruant, non timebo mala; quoniam tu me-
cum es. & si bona obveniant aut petenda mihi sint, quid non spe-
rare jubes, dixisti enim, ô infinita bonitas, dixisti, ô fidelis veritas,* Promissio
petite, & accipietis: peto igitur & accipiam, quærite ais & inve- Dei spem
nietis: quæro gratiam in oculis tuis invenire & nihil ultrà. Vtinã auget.
inveniam eam. Nihil ultrà peto: tu testis in cælo Deus meus.

*Pulsate, ais, & aperietur vobis; nempè thesauri misericordiæ
tuæ aperientur, & abyssus miseriæ, & inopiæ meæ. In hâc fiducia,
in pace hâc dormiam, & requiescam: & gaudens gaudebo in Do-
mino, & exultabo in Deo* JESV *meo, qui dat lasso virtutem, &
is, qui non sunt fortitudinem, & robur multiplicat. neque enim* 2. Par. 7.
*gratia tua umquam nos deseret, sed oculi tui semper aperti sunt,
& aures tuæ erectæ ad me: nónne enim ego templum tuum? li-* 1. Cor. 3.
ceat ergo obsecro mihi, usurpare quod de Salomonis templo lego, Applicatio
idem de corde meo: & aure interiore illius audire: Elegi enim, & ad Com-
sanctificavi locum istum, ut sit nomen meum ibi in sempiternũ, munionẽ.
*& permaneant oculi mei, & cor meum ibi cũctis diebus. ô quàm
dulcia faucibus meis hæc eloquia tua! Verbum hoc tuum penetra-* Psalm 118.
bilius omni gladio ancipiti, ut vulneret corda filiorum Adæ, & Hebr. 4.
spirent ad te, sisq; eorum tota fiducia.

*Augetur autem fiducia hæc mea ab immensâ liberalitate, &
misericordiâ tuâ; neque enim sufficit tibi impartiri mihi dona
tua, sed teipsum præbes, ut verè dicere poßis: ego quasi nutrix*

Ephraim

Oseæ 11. *Ephraim portabam eos in brachiis meis, & ero eis quasi exaltan. jugum super maxillas eorum, & declinavi ad eum, ut vesceretur. O amor, ô charitas! & fieri poterit ut non confidam tibi? Vtinam sicut confido, ita fiat mihi! & placeat tibi anima mea, & venias ad eam, & mansionem in eâ facias, & oleo misericordiæ tuæ ungas eam, & bibat vinum tuum in lætitiâ. Quæso te per viscera charitatis tuæ, ne ei fiat, quod comminatus es olim:*
Mich. 6. *calcabis olivam, & non ungeris oleo, & mustum & non bibes ex eo. Calicem ergò hodie salutaris accipiam, & nomen tuum,*
Psalm. 22. *Domine, invocabo: calix enim tuus inebrians, quàm præclarus est! calix utique benedictionis, & æternæ salutis. da mihi illum obsecro, ut illo inebrier, ita ut omnium oblitus memoriam abundantiæ suavitatis tuæ eructet cor meum, & exultet spiritus meus in Deo salutari suo. Amen.*

JACVLATORIÆ.

Joan 16. Lucæ 11. DIXISTI, *ô veritas, quidquid petieritis Patrem in nomine meo, dabit vobis; & rursum: Petite & accipietis, quærite & invenietis: si hæc vera quid dubito modicæ fidei?*

Jerem. 17. *Maledictus homo, qui ponit carnem brachium suum, ideò doleo valde ex amore tui & omnem solicitudinem meam proiicio in te quoniam tibi est cura de nobis.*

1. Cor. 4. *Quid proderit universa vanitas, cùm novissima hora veniet, & revelabis consilia cordium?*

Psalm. 67. *Confirma hoc Deus in nobis, quod operatus es in nobis, quid enim possumus facere sine te, qui solus es quod es?*

Hebr. 11. *Obsecro per misericordiam tuam ut quemadmodum Sancti tui per fidem vicerunt regna, operati sunt justitiam, ita & ego gratia tua faciam.*

Psal. 56. *Miserere mei, Deus, miserere mei, quoniam in te confidit anima mea, & in umbra alarum sperabo donec transeat iniquitas.*

Psal. 26. *In te cantatio mea semper, tanquam prodigium factus sum multis, & tu adjutor fortis: verè mirabilis facta est scientia tua ex me, confortata est, & non potero ad eam.*

Psalm. 4. *In pace in idipsum (scilicet resignatus) dormiam & requiescam quoniam tu Domine singulariter in spe constituisti me.*

Psalm. 72. *Mihi autem adhærere Deo bonum est, ponam in te Domine Iesu spem meam. In manibus enim tuis sortes meæ, & tempora mea, æternitas mea,*

CAPV

CAPVT LVII.

[D]e affectu Imitationis & modo eum exercendi.

HIc ferè præcipuus eſt: ad hoc enim dirigitur Oratio, ut Chriſtum Dominum ſequamur, & ad hoc [ve]nit Filius Dei in mundum, ut redimeret, & exemplo [su]o nos doceret; omnis enim Chriſti actio noſtra eſt [in]ſtructio. Poſtquam igitur aliquod exemplum Chri[sti] meditando conſiderâris. Primò, confunde te, & vi[de] quantum diſtes à veſtigiis, & exemplo Domini tui, [&] excitatâ contritione, emendationem propône, vi[ti]umque contrarium deteſtare. Secundò, gratias age [d]eo quòd tale tibi monſtratum fuerit, & quàm illud [pr]eciosũ reſpectu ejus qui præbet, & indignitatis ejus [q]ui præbetur, attende. Tertiò, lauda illud & virtuti illi [a]fici ſtude, & vide quomodo imitari poſſis, non tan[tu]m in genere, ſed etiam in particulari: neque tantùm [in] unâ virtute, ſed in omnibus potentiis, & viribus [tu]is, ut quoad fieri poteſt, mores tui clament: Vivo ego [ja]m non ego, vivit verò in me Chriſtus. Quartò & po[ſt]remò humillimè gratiam efflagita, & obſecra per [ill]ud exemplum Chriſti, cæteraque ejus merita, &c.

Exercitium brevius Imitationis.

[I]AM audio clamantem voce magnâ & amantiſsimâ, Exemplum dedi vobis, ut quemadmodũ ego feci, ita & vos faciatis. [Et] iterum: Qui vult venire poſt me, abneget ſemetipſum, & tol[la]t crucem ſuam & ſequatur me. Nemo alius ad te veniet, ne[m]o ô Pater æterne, & audio uti Moyſi, ita mihi dictum: inſpice [&] fac ſecundùm exemplar quod tibi mõſtratum eſt. Inſpicio & [aſ]picio in Auctorem fidei, & conſummatorem JESVM, *qui pro[po]ſito ſibi gaudio ſuſtinuit crucem. Sed & recogito te, Domine [JE]SV, qui talem ſuſtinuiſti adversùm temetipſum contradictio[ne]m. Sed tu, miſericors Deus, vide infirmitatem meã, & legem [in] membris meis repugnantem legi mentis meæ. Quis me libera[bi]t, niſi tu Redemptor mi, liberator meus? Redime ergo me, &* Hebr. 12.

miserere mei, quia unicus & pauper sum ego, redime me, & tra
Psal. 24. *he me post te, sequar quocunque ieris, imò sequor Regem servus Patrem filius, Creatorem creatura, & sic curro in odorem unguentorum, in viam mandatorum tuorum. Tu æterna Sapientia & veritas non me falles, tu æterna bonitas, scio nō me deseres tu æterna es potentia, ut in te possim omnia qui me conforta[s]. Pone te ut signaculum super cor meum, ut signaculum supe[r] brachium meum. Amen.*

Affectus Imitationis Christi Domini.

O Redemptor mi. Cæcus quidam sedebat secus viam & clamabat ad te, ut videret te viam veram & sequeretu[r]
Luc. 18. *te. Ego verò secus viam sedeo, & viam video, & vestigia tua pe[r] gratiam tuam, & velle quidem adjacet mihi, perficere autem non invenio: ô sapientia! ô infinita bonitas! quantum prædica[s]*
Psal. 28. *verbo, tantum clamas exemplo, imò vox hæc tua, vox est præparantis cervos, & concutiētis desertum, & potens, vt commovea[t] cedros Libani, id est Principes, & Reges terræ, ut te sequantur, e[t] ego manebo secus viam sedens, & non sequar, & non adhærebi[t] tibi anima mea? adhæreat potiùs lingua mea faucibus mei[s] quàm non sequar te lumen oculorum meorum. Quis enim t[e] non libenter sequatur, magister bone qui venisti primùm facere & deinde docere! quis sedens in tenebris, & videns te lucem magnam non properet, & hæc N. & illa exempla tua sequatur, qu[i]bus recedat à miserâ servitute peccati, & respiret in libertate[m] filiorum tuorum?*

Propositū requirendi Iesum.

Abiiciamus ergo opera tenebrarum: induamur ô anima me[a] arma lucis, ut sicut in die honestè ambulemus, & honorificem[us] te Dominum nostrum. Túne etenim benignissime JESV, *præib[is] & exemplum relinques, ut sequar vestigia tua, & ego sequi d[e]trectabo? Tu enim Dominus, & ego vilissimus servus; tu Pate[r] & ego indignissimus filius; tu Deus meus, & Creator, & eg[o] terra & cinis, opus manuum tuarum, sed ex nunc cogitation[es]*
Isaiæ 55. *meæ, & viæ meæ per gratiam tuam nolo ut exaltentur à tuis sic[ut] olim questus es dicens: non enim cogitationes meæ, cogitation[es] vestræ, neque viæ vestræ viæ meæ dicit Dominus, quia sicut ex*

altantu

altantur cœli à terrâ, sic exaltatæ sunt viæ meæ à viis vestris, & cogitationes meæ à cogitationibus vestris. Ergo quomodo *descendit imber, & nix de cœlo, & illuc ultrà non revertitur, sed inebriat terrã, & germinare eam facit, & dat semen serẽti, & panem comedenti, sic fit obsecro Domine verbum tuum quod egreditur de ore tuo: non revertatur ad te vacuum à me, sed faciat quæcumque voluisti, & prosperetur in his ad quæ misisti illud.* Gratia Dei non debet esse vacua. Isaiæ 55.

Scriptum audio: Quærite Dominum dum inveniri potest, & invocate eum dum prope est: derelinquat impius viam suam, & vir iniquus cogitationes suas, & revertatur ad Dominum, & miserebitur ejus, & ad Deum nostrum, quoniam multus est ad ignoscendum. Itaque, *benignissime* JESV, *derelinquo viam meam, & cogitationes meas, & revertor toto corde ad te. Miserere igitur, ut in viam mandatorum tuorum curram, & prava mea fiant in directa, & aspera in vias planas. Pravum enim est cor hominum & inscrutabile, quis cognoscet illud? tu qui scrutaris cor, & renes. Fac igitur, ut quod cor meum trahit deorsum, videlicet creaturæ inane solatium, vel pondus potiùs amoris mei fiat in directam, & cor meum, & caro mea exultent in te Deum vivum: Non me moveat temporale, quando æternum bonum mihi adest, nec amaritudo, (quo nomine meritò, omnis creatura, quia verè decipula, & laqueus appellatur) dum cupis ut gustem, & videam quàm suavis sis.* Ibidem. Ibidem. Lucæ 3. Isaiæ 14. Ierem. 17. Cor hominis inscrutabile.

Cor mundum, obsecro, crea in me Deus, & quidquid est ibi idoli vanitatis, tu dele, qui figura es substantiæ Patris, & imago bonitatis illius; ut nulla intentio prava depravet cor meum, nulla delectatio inanis, & vana occupet illud, neque impleat tamen. Non enim satiari potest orbe toto, sed in te uno quiescit: ideò etiam hominibus placere non cupio, sed tibi uni, & apud te infelix vermis & non homo, apud te invenire gratiam. Sicut enim oculi ancillæ in manibus dominæ suæ, sic oculi nostri ad te Dominum Deum nostrum, donec miserearis nostri. Qui hominibus placent, inquit ille, confusi sunt, Deus sprevit illos: placebo ergo tibi, Domine, & nullius quæram gratiam, nullius amor cogitationes meas inquinabit, ut tu totum possideas, quòd totum toties tibi dicavi. Cordis munditiες necessaria. Psal. 52.

Aspera quoque fac in vias planas, ut te sequar, dixisti enim Omnis enim vallis implebitur, & omnis collis humiliabitur. Tolle igitur à me superbiam & anxietatem, quæ displicet tibi, & impatientiam, tu quia mitis es, & humilis corde, & quidquid placuerit infamiæ, contumeliæ, aut desolationis immittere, fac ut accipiam de manu tuâ verè paternâ, & benignâ. Fac ut volupe *mihi sit compati tibi, ut conregnare possim; neque discutiam per quem exercear: sed quis tu sis, medice suavissime, qui animæ meæ vulnera curas, secas tamen & forsitan uris. Ah utinam inebriaret me amor tuus, & ignis ille ureret, quem voluisti vehementer accendi? Labor enim meus non esset tunc unius horæ, & si ampliùs esset, non sentirem præ amore.* O *quis mihi tribuat hunc ignem, ut in illo tamquam in fornace purificetur intentio & amor meus, neque petam quidquam abs te, nisi propter te! Quid enim mihi est in cælo, & à te quid volui super terram? Tu enim præmium meum, & merces magna nimis; neque enim peto gloriam, nisi ut glorificetur* Dominus *meus in servulo suo, neque dona tua, nisi ut magnificet anima mea te* Domine, *& omnia quæ intra me sunt, benedicant nomini sancto tuo.*

Resignatio.

Non est attendendum quis nos exerceat.

Luc.12.

Bern.

Psal.16.

Elisæus dum puerum suscitaret, applicuit os ori, manus manibus ut suscitaret eum. Contraxit *ille se, & ego te magne* Deus, *rogo ne despicias me, sed contrahe magnitudinem tuam, & fac obsecro ut os meum non loquatur opera hominum, sed te unum. Memoria mea tui memoriâ impleatur, & vanitas creaturæ non occupet illam, intellectus meus nihil quæso sciat, nisi te Dominum meum* JESVM, *& hunc crucifixum; hæc est enim vita æterna, ut cognoscant* Deum Patrem, *& te filium ejus.* Cor *verò meum sit thronus misericordiæ tuæ, & lectulus floridus, in quo requiescas sponse animæ meæ. Si enim occupaveris illud, oculi mei & aures, omnesque sensus mei convertentur ad te, neque quærent in vanitate creaturarum, quod coram habent in Creatore.*

Regnum Dei *intra nos est, & tu desiderium animæ meæ: quid enim diligere potest extra te, qui novit te esse intra se? an alta, quæ tu à longè cognoscis, qui me doces esse mitem, & humilem corde, qui minoratus es paulò minus ab Angelis? & ego major esse*

Matth.11.

Hebr.2.

cupiam

upiam, quàm sim, & existimabo me aliquid esse cùm nihil sim? rimas Cathedras & primos accubitus petam, & te videbo in ouissimo sedere! Non faciam per gratiam tuam, sed vilis ero & umilis in oculis meis. Et si tu pro me pauper factus es, cùm esses ives, ego pauper diu esse nolo, ut paupertatę tuâ dives sim. Lucæ 50. Humilitatis affectus.

Voluptas autem non me trahet, si amor tuus & funiculi cha-itatis tuæ traxerint me. qui enim tui sunt, carnem suam cruci-xerunt cum concupiscentiis suis; militant enim illæ adversus nimam meam, & adversus te Deum meum: ideò non habita-unt in medio domus meæ, & in matutino interficiam omnes eccatores terræ meæ. Adoro enim & laudo te Deus meus, & be-edico te toto corde meo, quòd cùm in formâ Dei esses, te sic con-raxisti & exinanisti, ut esset quod sequerer exemplum, vel po-iùs quod me traheret. Quem enim non trahat paupertas, & cu-ıæ tuæ, & panni tui? quis te non suscipiat in corde suo, dum vi-let in propria te venisse, & quòd tui non receperint te, nec habue-is ubi caput reclinares? sed quem non trahat patientia tua, do-ores, ignominiæ, & vulnera tua? dicit Apostolus tuus benignis-sime JESV, *nam quos præscivit, & prædestinavit conformes fieri maginis filii sui: nolo igitur conformari huic sæculo nequam, sed eformari in novitate mentis meæ; & quāvis ægrè possim & cer-tè non æquis passibus sequi te spero: tamen quia habeo, & teneo promissum, & negare non potes: dixisti: petite, & accipietis, quæ-rite, & invenietis. Peto igitur, ex intimo corde hoc sentire de ho-nore, & vanitate, & voluptate, & hominum judiciis quod tu Christe* JESV. *tu enim reliquisti hæc mihi exempla, ut sequar vestigia tua. Et certè qui dicit se in te manere, debet sicut tu infi-nita bonitas ambulasti, & ipse ambulare. Cupio igitur ambulā-tem per spinas cruentatis plantis, ut me quæras, & animas er-rantes sicut oves absque Pastore, cupio te non fugere, sed sequi ex intimo corde, & illas non fugare, sed charitate omnimodâ quæ-rere, ducere, trahere ad te omne bonum, sponsas tuas, & pre-tium magnum sanguinis tui. hoc cupio sentire in me, quod tu bo-ne* IESV *in te; & Apostolo tuo clamante: induimini Dominum* IESVM *Christum, parere exopto, & hodie te amantissime sus-cipere, ut vivam ego jam non ego, vivas verò tu in me Christe* Psal. 100. Exemplum IESV trahit. Rom. 8. Confidentia in Deo. 1. Pet. 2. Epist. 1. c. 2. B. Ioan. Rom. 13. Applicatio ad Communionē.

Cant. 8. IESV. *Pone obsecro te ut signaculum super cor meum, ut signaculum super brachium meum: fac ut qui portavi imaginem primi hominis terreni, portem imaginem cælestis. Sic enim spero ibo*

1. Cor. 10. *de virtute in virtutem, & spiritu tuo agar, ut filius tuus sim, & repleas in bonis desiderium meum, & renovetur ut aquilæ juventus mea. Vtinam hoc cibo refecto desipiat mihi universi mũdi solatium! Vtinam hujus suavitate animæ meæ illectæ mundi hujus oblectamenta vertantur in absinthium! Vtinam sileat in conspectu tuo omnis terra, & totum sic occupes me, ut nullum in me reperiat locum, hostis, & tu unus sis mihi omnia in omnibus. Amen.*

JACVLATORIÆ.

Psalm. 44. *O Speciose formâ præ filiis hominum, diffusa est gratia in labiis tuis, trahe me in odorem unguentorum tuorum.*

Psal. 118. *Erravi eheu! sicut ovis quæ periit, quære servum tuum, quia mandata tua non sum oblitus.*

Isaiæ 64. *Vtinam dirumperes cælos, & descenderes! nequando rapiat ut leo animam meam, dum non est qui redimat, neque qui salvum faciat.*

Psalm. 84. *Ostende nobis, Domine, misericordiam tuam, & salutare tuum da nobis.*

Psalm. 24. *Descende, obsecro, & veni, & reminiscere miserationum tuarum antiquarum quæ à sæculo sunt, ut sequar te.*

Cant. 5. *Veniat dilectus meus in hortum suum, & comedat fructus pomorum suorum, & desideriorum meorum.*

Cant. 2. *O splendor gloriæ & figura substantiæ Patris, portans omnia verbo virtutis tuæ! Quis mihi det te fratrem meum sugentem ubera matris meæ?*

Thren. 3. *Pars mea Dominus, dixit anima mea, propterea exspectabo eum.*

Rom. 8. *Quid me separabit à charitate tuâ, ô Deus? tribulatio, angustia, an fames? certus sum, quia neque mors, neque vita, neque creatura alia per gratiam tuam in æternum.*

CAPVT LVIII.

De affectu Gratitudinis, & modo eum exercendi.

HVNC ut exerceas Primò, agnosce beneficium quasi tibi soli collatum, etsi fortè pluribus commune.

Secundò,

Secundò, Appende autem singula ex eo quòd in singulis plurima contineantur.

Tertiò. Vide quanta tua sit indignitas.

Quartò, Quanta sit liberalissimi Domini charitas.

Quintò, ex malis contrariis, quæ aliis obveniunt, & tibi obvenire possunt, benignitatem Dei erga te extolle.

Sextò, Sic uno appenso beneficio cùm omnia connexa sint, perge ad aliorum considerationem, quæ à cælo, elementis quatuor percipis, aut in corpore, aut animâ, aut externis rebus: infinita enim Dei beneficia sunt.

Septimò, Gratum te exhibe tanto Benefactori, præstando aut offerendo te ad ea, quæ ille petit abs te, & omnes creaturas in vita, ut te ad laudandum juvent.

Affectus Gratitudinis brevior.

CONFITEBOR *tibi Domine in toto corde meo, narrabo omnia mirabilia tua. Mirabilis enim facta est scientia tua ex me super misericordiâ, & veritate tuâ erga me. Vnde enim hoc mihi ut recorderis mei, & tot* N. *me prævenias benedictionibus dulcedinis, & amantissimæ charitatis tuæ? Adhæreat lingua mea faucibus meis, si non meminero tui in principio lætitiæ meæ. Tu enim potentissimus, & ego vapor, & nihil; tu sapientissimus, & lumen, & ego tenebræ, & ignorantia; tu bonitas ipsa & justitia mea sicut pannus menstruatæ, & tamē hæc mihi præstas, & aperis manum tuam mihi, & imples me omni benedictione. Ideò eructavit cor meum verbum bonum, & dico tibi opera mea, & totum me, ut facias de me volentem in bonis & malis* N. *in tempore, & in æternitatè trado me tibi, qui tradidisti temetipsum pro me. Reddo me tibi, tuus enim sum ego, vivo denique tibi, ut vivas in me, & ibi moriar, & diligam te toto corde meo. Amen.*

Psal. 137. Psalm. 138. Psalm. 20. Admiratio Psal. 136. Resignatio. Gal. 2.

Affectus gratiarum actionis.

Humiliatio sui.

O Domine Deus meus, ô bonitas infinita, quis ego sum homo miser, & miserabilis, ut memor sis mei? immò verò vermis sum ego, & non homo, opprobrium meritò hominum, & abiectio plebis; & dignum ducis super hujusmodi aperire oculos tuos, & vel semel respicere de summo cælorum; immò hîc adesse mihi, & adstare, & largiri dona hæc N.*tua? Benedic anima mea Domino, & omnia quæ intra me sunt nomini sancto ejus. Benedic anima mea Domino, & noli oblivisci omnes retributiones ejus. Quid retribuam tibi, Domine, pro omnibus quæ retribuisti mihi, & pro hoc* N.*nominatim, quodq; toleres me stare in conspectu tuo, & oculi tui in omni loco contemplentur me, ut sub umbrâ alarum tuarum protegas me, uti benignißimè facis? Quanta enim & quàm innumera mala me circumstant! scio & aures tuas intentas ad deprecationem meam, quæ tamen qualis sit, & à quo nouisti dulcißime* JESV, *quem præsentem amplector, & amo toto corde quantum possum.*

Præsentia Dei. Psal. 102.

Deus præservat à malis. Psal. 39.

Et unde quæso hoc mihi, amantißime Domine mi, ut tu in splendoribus Sanctorum memineris mei, & tenebrarum mearum? Eramus enim aliquando tenebræ, nunc autem spero, lux in te Domine. Vtinam ergo luceam tibi cum jucunditate, & sic luceant opera mea coràm hominibus, ut glorificent te Patrem nostrum, qui in cælis! sed unde, obsecro, Rex regum, & Dominus dominantium, unde hoc mihi, ut in gloriâ tuâ, & lætitiâ, memineris lacrymarum mearum, & recorderis mei, quasi guttulæ in vasto mari, & arenulæ in universo hoc? Et hæc N. *mihi tribuas, cùm tot millium obliviscaris, id est, perire eos sinas, & me, me, me (quis, obsecro, quis ego sum) me eximas de pereuntium numero, & ames? túne Deus meus infinita bonitas, de ventre matris meæ recordatus es nominis mei, & dignatus es esse protector, & susceptor meus? & ego oblivisci tui aliquando potero, aut legis tuæ, quâ me te amare iubes? & non cantare in æternum misericordias tuas?*

Ephes. 5.

Electio & conseruatio Dei gratuita. Isaiæ 49.

Si oblitus fuero tui, IESV *dulcißime, quem amo, & amplector, oblivioni detur dextera mea, & adhæreat lingua mea faucibus*

tibus meis si non meminero tui. Quis enim sum ego, & qua domus Patris mei, ut vnum me eligas, & innumeros relinquas? me inquam, vermiculum unum, arenulam, guttulam unam, vel atomum in magno hoc universo, quod tamen est corã te instar gutta roris antelucani. Vnde inueni hanc gratiam in oculis tuis? scilicet ostendere vis divitias misericordia tua in me. O altitudo divitiarum sapientia, & scientia Dei mei! ô abyssus misericordia, qui me tot bonis cumulas, undique circumdas, ut ab infinitis prope malis praeservas! & quorsum hac? scilicet ut gratus tibi sim, & erudiar ad amorem abs te, & provoces me, ut pia mater ad amplexus, denique ut adhaream tibi omni bono, & bene atque optime mihi sit in te. quod vehementer opto, sed non nisi propter te, in quo vivo, moveor, & sum, & ero gratiâ tuâ in aeternum. Tu enim in manibus tuis portas me, ne fortè offendam ad lapidem pedem meum. Sap. 11. Rom. 11.

Et hac praestas quamvis injurius tibi fuerim, & quotidie multis peccatis contristem spiritum tuum, ego inquam pulvis, & cinis, & vapor ad modicum parens, & nihil. ô quam doleo ex amore tui quòd umquam id fecerim, aut facere cogitarim! ô utinam saltem ex hoc nunc in aeternum tot bonis provocatus à te, non declinem à mandatis tuis, non derelinquam te fontem aqua viva! sed eheu! nescio, nescio quid serus vesper vehat; & audio, Qui stat videat ne cadat: & post hac omnia dona tua horresco, dum cogito, quòd ecce Domine mi, nisi tu adjuvares me, etiam hoc momento calcarem te, & rursum crucifigerem te mihi, pro tot scilicet donis tuis. Quod enim est peccatum quod facit homo, quod non facerem ego sine te, & oblivíscerer Amoris, et infinita charitatis tua? Quas ergo gratias tibi referam? Venite et audite Angeli Dei, et sancti ejus, qui me intuemini, et hac auditis clamantem, et suspirantem in valle lacrymarum, vel in naufrago mari inter mille scopulos luctantem, inter hostium myriades inermem, et fragillimum constitutum. Venite, et audite quàm suavis sit mihi Dominus, vos qui gustatis et videtis. Venite, et audite, et narrabo vobis, qui timetis et amatis Deum, quanta fecerit anima mea. Contritio. Iacob. 4. Humiliatio. Aug. Psal. 33.

Misericordias tuas Domine in aeternum cantabo, in genera-

tione & generationem annuntiabo veritatem tuam in ore meo. Quid enim, quæso, invenisti in me, cur præ cæteris me beatum esse velles, & me, me hisce donis tuis N. cumulares canem mortuum, & pulicem unum? ecce vis divinæ consortem facere naturæ, & regni tui, cujus non erit finis. Benedicam *itaque te Domine in omni tempore, semper laus tua erit in corde, & in ore meo: quia eripuisti animam meam de morte, & pedes meos à lapsu, & de manu canis unicam meam.* Exaltabo *te Deus meus Rex, et benedicam nomini tuo in sæculum, et in sæculum sæculi.* Per *singulos dies benedicā tibi, & laudabo nomen tuum in sæculum, & in sæculum sæculi. In omnibus, & de omnibus benedicam tibi, ut ingratitudo mea non arefaciat fluenta misericordiæ tuæ, quæ fluunt, & affluunt in me tanto impetu charitatis de* Libano, *& fonte bonitatis tuæ. Vtinam fluant de ventre meo flumina aquæ vivæ, quibus irrigetur universa creatura, & confiteantur tibi Domine omnia opera tua, & Sancti tui benedicant tibi. In his igitur, & pro omnibus, quæ fecisti mihi gratias ago; nam non per omnia tibi gratias agere, quid est aliud, quàm quadam te parte reprehendere, sicut dives, qui non tam magnitudine fructuum sibi gratulatur, quàm de vilitate conqueritur. Etsi centuplum, imò millecuplum dedisti, & unum negaveris mihi pro æternâ sapientiâ tuâ, ô medice, & salus animæ meæ, numquid oculus meus nequam erit, quia tu bonus es? & oblivis car bonitatis tuæ, quia præteritis donis non adiicis quod optabam? ego, inquam, cæcus, & infirmus, & miser, & miserabilis, nescius quid expediat saluti meæ, & gloriæ tuæ. Tu verò pro sapientia, & clementiâ tuâ disponis omnia, et misericorditer multa negas, quæ iratus concedis improbis filiis tuis. Sic filiis Israël carnes dedisti, & adhuc esca eorum erant in ore ipsorum, & ira tua ascēdit super eos. Sive igitur mihi petita neges, sive tribuas hæc vel illa* N. *semper tibi gratias agam, & ago pro bonis & malis præteritis, præsentibus, et futuris. Pater optime, tu, scio, quem diligis castigas, et flagellas omnem filium quem recipis.*

Noli, obsecro, reprobare me à pueris tuis. Servus enim tuus sum ego, et filius ancillæ tuæ. Et cur non tibi Domino prudentissimo, et optimo Patri permittemus tuas, ut opes dispertiâris arbitratu

I. Reg 24. Psal. 144. Leo de Iejunio, ser. 1. Resignatio. Apoc. 3. Psalm. 77.

bitratu tuo? Si quid tribuas, gratos nos esse oportet: si quid item neges, confidere bonitati tuæ, & acquiescere sanctissimæ voluntati tuæ: ita volo, ita facio per gratiam tuam. Si enim bona de manu tuâ accepimus, mala quare non accipiamus? accipio, accipio, & te amo totâ animâ meâ, & mente meâ, & licet occideris me, in te sperabo. Ecce nunc benedicite Dominum omnes servi Domini, qui statis in domo Domini, in atriis domus Dei nostri. Dicite laudem Deo nostro omnes servi ejus, & qui timetis eum pusilli & magni. & ô utinam, Domine, complaceat tibi laus mea, & speciosa sit hæc in ore meo! utinam sic vitam instituam meam, ut omnes videant opera mea bona, & glorificent te qui in cœlis es! opto omnium Sanctorum, & Angelorum, & beatissimæ matris tuæ laudes offerre tibi ex hoc nunc & in æternum. Serò enim te cognovi pulcritudo tam antiqua, tam nova; bonitas inexhausta, & incomprehensibilis charitas Atque utinam possem creaturam omnem & arenam & guttas, & atomos in Sanctorum, & Angelorum choros convertere, & laudarent te pro me, pro omnibus quæ retribuisti mihi, ex die quo conceptus fui, & in hanc ætatem perductus sum. Recogitabo tibi omnes annos meos, & dona tua in dulcedine animæ meæ. Nullum enim fuit momentum, quo non innumera mihi impendentia mala averteris, & dona concesseris, & quod caput est, in singulis propè donis universa: ut enim uno dono fruar, tu infinita propè mihi, & aliis tribuis, ut hoc uno mihi liceat frui, v.g. ut frusto panis pascar, cœlorum motus, & influentias, & elementorum inter se pugnantium consensum, & causarum atque hominum series, à te facta, & servata fuit, ut paratus mihi esset cibus in tempore opportuno. Ordinatione enim tuâ serviunt mihi. audeo ampliùs, in his omnibus tu qui es, et operaris omnia, nónne tu quasi servis mihi in his Deus cordis mei et omnia?

Basil. hom. 3. de Mart. — Psal. 133. — Apoc. 19. — Isaiæ 38. — In uno dono Dei plurima sunt.

Revela quæso oculos meos, ut considerem mirabilia de lege, et charitate tuâ. Aperi quæso omnium oculos, ut tibi Regi cœlorum, & immortali, soli honor, et gloria ab omnibus tribuatur. Nolite, quæso, filii hominum diligere vanitatem, et quærere mendacium. Nolite dicere, manus nostra, et non Dominus, fecit hæc omnia, nolite tribuere laternæ lumen, scriptionem calamo, imaginem

Psal. 118. — Soli Deo gloria tribuenda. — 1. Tim. 1.

ginem cælo, panem aratro, &c. Audite, audite: ipse fecit nos, & non ipsi nos, omnia in nobis ipse operatus est, non tamen sine nobis & sine ipso factum est nihil. Psal. 102. *Benedic ergo anima mea, Domino, & omnia quæ intra me sunt nomini sancto ejus. Benedic anima mea Domino, & noli oblivisci omnes retributiones ejus: qui propitiatur omnibus iniquitatibus tuis, qui sanat omnes infirmitates tuas, qui redimit de interitu vitam tuam, qui coronat te in misericordia, & miserationibus: qui replet in bonis desiderium tuum, & renovabitur, ut Aquilæ juventus tua.* Applicatio ad S. Communionē. Cant. 2. *Ecce enim venit dilectus tuus saliens in montibus, transiliens colles. Surge igitur ô anima mea, & aperi dilecto tuo, ut benedicat tibi anima ejus, & expleat omne desiderium tuum. Quod verò desiderium hoc meum? tu nosti, tu unus es, Iesu benignissime.* Psalm. 41. *Quemadmodum enim desiderat cervus ad fontes aquarum, ita desiderat anima mea ad te Deus. Sitivit anima mea ad te Deum fontem vivum, quando veniam, & apparebo ante faciem tuam? ecce nunc cantamus canticum tuum in terrâ alienâ: quando dabitur, ut in conspectu Angelorum psallam tibi, & adorabo ad tem-* Psal. 137. *sanctum tuum, & confitebor magno nomini tuo?* Psal. 144. *Magnus enim es Dominus, & laudabilis nimis, & magnitudinis tuæ non est finis. Generatio, & generatio laudabit opera tua, & potentiam tuam pronunciabit, magnificentiam gloriæ sanctitatis tuæ loquentur, & mirabilia tua narrabunt, & virtutem terribilium tuorum dicent, & magnitudinem tuam narrabunt. Memoriam abundantiæ suavitatis eructabunt, & justitiâ tuâ exultabunt. Miserator, & misericors Dominus, patiens & multum misericors. Suavis Dominus universis, & miserationes ejus super omnia opera ejus. Confiteantur tibi Domine omnia opera tua, & sancti tui benedicant tibi. Lauda anima mea Dominum.* Psal. 145. *Laudabo Dominum in vitâ mea, Psallam Deo meo, quamdiu fuero. Amen.*

IACVLATORIÆ.

Tob. 12. *BEnedicimus Deum cæli, & coram omnibus viventibus confitebimur ei, quia fecit nobiscum misericordiam suam.*

Psal. 115. *Quid retribuam Domino pro omnibus quæ retribuit mihi? calicem salutaris accipiam,* Psal. 50. *& ecce tibi ô Iesu cor contritum & humiliatum quod tu non despicies.*

Benedic

Benedic anima mea Dominum, & noli oblivisci omnes retribu-ones ejus: qui redimit de interitu vitam tuam qui coronat te in mi-ricordia & miserationibus. Psalm. 102.

Repleatur os meum laude, ut cantem gloriam tuam, totâ die ma-nitudinem tuam. Domine labia mea aperies, & os meum annun-iabit laudem tuam. Psalm. 70.

Ego autem cantabo fortitudinem tuam, & exaltabo manè mise-icordiam tuam, quia factus es susceptor meus, & refugium meum ı die tribulationis meæ. Psalm. 58.

Vota mea Domino reddam in conspectu omnis populi ejus, in atriis omus Domini, in medio tui Hierusalem. Psal. 115.

Quàm bonus Israel Deus his qui recto sunt corde! quoniam ma-nificata est super cælos misericordia tua, & usque ad nubes veritas ua. Psalm. 71.

Confitebor tibi Domine rex, & collaudabo te Deum Saluatorem neum, confitebor nomini tuo, fac de me secundùm beneplacitum uum. Eccli. 51.

Venite & audite omnes qui timetis Deum, & narrabo vobis, uanta fecit anima mea. Anima mea illi vivet, & semen meum erviet ipsi. Psalm. 65.

CAPVT LIX.

De Affectu Gaudii Spiritualis, & modo eum exercendi.

EST gaudere primo de Deo, & de perfectionibus illius, potentiâ, sapientiâ, bonitate, quæ illi intrinseca sunt.

Secundò de extrinsecis bonis ejus.

Tertiò de bonis quæ anima cum Deo habet, & à Deo fonte, omnis boni consequitur, veniam peccatorum, gratiam, & gloriam, &c.

Quartò respuere omne creatum bonum, tamquam nimicum veræ lætitiæ, & gaudii.

Quintò rogare Dominum, ut gaudium nobis concedat & confirmet.

Exer-

Exercitium brevius Gaudii spiritualis.

1. Cor. 13. *QVOD mihi in hâc solitudine gaudium, Deus meus, nisi tu omne bonum? sed eheu! longè & à me, & prope, & intrà*
Tobiæ 5. *me, videoque te per speculum in ænigmate. Quantum ergo & quale gaudium mihi esse potest, qui in his tenebris sedeo, &*
Isaiæ 61. *lumen tuum, ô sol justitiæ, non video? Gaudens tamen gaudebo in Domino, & exultabo in Deo* IESV *meo, quia post tenebras spero*
Psalm. 83. *lucem. Vtinam cor meum & caro exultent in te Deum vivum! ubique enim etiam in hâc lacrymarum valle materia gaudii*
Psalm. 18. *mihi est. Servit enim mihi omnis creatura, & cæli enarrant gloriam tuam, & annuntiant mihi amorem tuum. Muros video cælestis Ierusalem, positos in oculis meis, ne tui, ne patriæ obli-*
Psal 136. *viscar. Adhæreat lingua mea faucibus meis, si non meminero tui.*
Psal. 91. *Delectasti me Domine in facturâ tuâ, & in operibus manuum*
Psalm. 36. *tuarum exultabo, & cùm scriptum legam: Delectare in Domi-*
Philip. 4. *no, & dabit tibi petitiones cordis tui: nónne dabis eas mihi quæ sunt gaudere in te Domino meo semper, & exultare in te in glo-*
Rom. 14. *riâ tuâ, quodque tibi flectatur omne genu? Vtinam sic gaudeam, ut vitæ hujus gaudia repellam constanter, & te fruar, ac tædia feram fortiter, & quidquid tibi visum fuerit, tuus enim sum: &*
Psalm. 72. *quemadmodum desiderat cervus ad fontes aquarum, ita desiderat anima mea ad te Deus.*

Affectus Gaudii.

Psalm. 41. *O Quàm bonus Israël Deus his, qui recto sunt corde! verè suavis est, Domine, spiritus tuus, qui jubes me delectari in*
Psalm 36. *te, & si id fecero, promittis mihi dare petitiones cordis mei: di-*
Gaudium in Deo omnia impetrat. *xisti enim per Psaltem tuum: Delectare in Domino, & dabit tibi petitiones cordis tui. At quænam istæ sunt? nullæ spero, nisi ut lætetur sapiens in astutiâ suâ, & fortis in fortitudine suâ: ego*
Psal. 31. *autem in eo, quòd cognoverim te omne bonum, & quòd exultent*
Gaudium de bonis Dei *justi in te Domine, & glorientur in te omnes recti corde. Lætamini in Domino & exultare justi, & gloriamini omnes recti corde. Laudamini in nomine sancto ejus, lætetur cor quærentium*
Isaiæ 55. *Dominum. Et quomodo non lætetur in te is, qui quærit te, dum*

inve-

inveniri potes, & invenit te? dicebat ille amicus tuus : Memor fui Dei mei, & delectatus sum, nónne & me replebis lætitiâ cum vultu tuo? & introibo in conspectu tuo in exultatione? sto enim hodie coram te, & lætabor, & exultabo in te : psallam nomini tuo Altißime. Memoria dulcissima. Psal. 76. Præsentia Dei. Psal 9.

Exultabit cor meum in salutari tuo : Cantabo Domino, qui bona tribuit mihi, & psallam nomini Domini Dei Altißimi: Quanta enim bona de manu tuâ accepi præ aliis plurimis, à quibus me nihil discernit, nisi gratia tua? Itaque dicam cum Psalte tuo: Dominus regit me & nihil mihi deerit, nihil, nihil in loco pascuæ, ubi me collocavit : super aquas refectionis educavit me: animam meam convertit : deduxit me super semitas justitiæ propter nomen suum. Quis enim homo novit viam suam, & finem suum, nisi tu Domine? parasti insuper in conspectu meo mensam carnis, & sanguinis tui ferculis instructam, adversus eos, qui tribulant me, impinguasti in oleo misericordiæ tuæ, caput meum, & calix tuus inebrians, quàm præclarus est! Psal.12. Gratiarum actio. Psal.22. Enumeratio beneficiorum Dei & causæ lætitiæ.

Super omnia tamen hoc me delectat, quòd misericordia tua subsequetur me omnibus diebus vitæ meæ : idq; ut inhabitem in domo Domini in longitudinem dierum. sic detergo omnem lacrymam ab oculis meis, quia oculi mei te conspecturi sunt, & vias justas & æquas, quibus me perduxeris ad te. O quomodo anima mea tunc exultabit in te Domine, & delectabitur super salutari tuo! omnia ossa mea dicent : Domine quis similis tibi? quando nempe inebriabor ab ubertate domus tuæ, & torrente voluptatis potabis me. Desideriũ vnionis cum Deo. Psal.39.

Nunc hîc ure, hîc seca, quod bonum est in oculis tuis hoc facito; tuus sum ego: tu nosti quid expediat non tam mihi, quàm magno nomini tuo. Tu medicus, & ego æger; tu benignißimus Pater, & ego filius, quis, qualisq; tu nosti qui scrutaris cor & renes: sufficit ut noveris, non enim amas & deseris. Etenim agnosco Patrem, ideoq; & si ambulavero in medio umbræ mortis, non timebo mala, quoniam tu mecum es. Resignatio.

Lætabor & exultabo in te, & gloriabor in te Deo Salvatore meo. Absit enim gloriari nisi in te & in cruce Domini nostri JESV *Christi, & in amore tuo bone* IESV. *Exultabimus, &* Cant.1.

lætabimur

lætabimur in te memores uberum tuorum super vinum. Vbiq; enim elucet potentia, sapiētia, & bonitas tua, & in omni mysterio vitæ meæ charitas immensa erga me elucet, & me trahit. Video enim hæc geri ut mortem me appetentem interimas, & vivam tibi; ut ignorantiam meam pellas, & cognoscam te esse omne bonum, & me, & omnia nihil esse in conspectu tuo, nec satiari posse cor meum, nisi te uno, eò quòd creaveris nos ad te. Doces me vincere hostes meos, & gratiâ tuâ prævenis, & ubique gloriæ æternæ pignora ostentas mihi, & ubique ô gaudium, ô fiducia mea, ubique es mihi præsens & omne bonum.

Affectus zeli. *O utinam cognoscant te, & te præsentem intelligāt omnes* Cant. I. *mortales. gaudeo interim & gratulor; quia recti diligunt te, &* Psal. 20. *sperant in te, qui nouerunt te. Inter hos ego minimus seruorum tuorum, quem tot benedictionibus dulcedinis prævenisti, & in* Isaiæ 53. *amaritudine animæ meæ delicias mihi præparare dignatus es. Condonasti etiam, ut spero, mihi omnia peccata mea, qui dolores meos, & languores verè portasti, & tormenta tua mihi voluisti esse vera solatia, tuas calumnias mihi gloriam, & doctri-* Rom. 13. *nam, & arma mea, imo vestem meam, ad quam me horta-* Actus amoris. *ris, per Apostolum amantißimè, dum dicit, Induimini Dominū* IESVM *Christum: quid illud est? lucem inacceßibilem, charitatem ineffabilem, ut omnis ignorantia tollatur, & omnis amaritudo evacuetur. Gloria enim magna indui veste tuâ, & te Domine mi sequi.*

Non fecisti, non fecisti taliter omni nationi, uti mihi; & cur mihi? equidem quia amabas me. & ego ullo momento vitæ meæ, aut æternitatis tuæ te non amabo? dico tibi, dico obsecro ne irascatur Dominus si loquatur pulvis & cinis, dico ex intimo corde coram curiâ tuâ; per gratiam tuam amo sincerè te, amo & ex Affectus amoris. *hoc momento in æternum omnes respirationes & motus, actus esse cupio ardentißimi amoris. Cantabo Domino in vitâ meâ,* Psal. 103. *psallam tibi Deo meo quamdiu ero. Iucundum sit tibi eloquium meum: ego enim delectabor in te Domine, & amabo te toto corde meo.*

Gratulatio. *Gratulor tibi, & gaudeo de omnibus bonis tuis, non quia communicare ea mihi vis, sed quia tu ea poßides, & iis gaudes ô*

infinita

nfinita bonitas, sapientia, & potentia, sufficit mihi hæc esse tua, & me esse nihil in conspectu tuo, qui enim existimat se aliquid esse cùm nihil sit, ipse se seducit; gaudeo tamen de præsentiâ tuâ, cui flectitur omne genu, quem ardentissimo corde complectitur universa curia Sanctorum, & Angelorum. O utinam etiam sic universum cor humanum tecum unum esset, te unum amaret, & veraret. Non eges quidem, non eges istis amatoribus, non eges tu Domine Deus bonorum meorum, sed quod tibi debeo, infinitis titulis. malignè quidem reddo, reddo tamen, & cum gaudio: Confitebor tibi in vasis Psalmi, & veritatem tuam Deus psallam tibi in citharâ sanctus Israël. Galat. 6. Psal. 70. Deus non eget nobis. Psal. 15. Psal. 70.

O utinam ego, & omnes perfectè te diligant omne bonum! utinam exemplari vitâ, qualem me ducere decet, & exigit charitas tua, sic honorificare possem te, ut traherem omnes in odorem unguentorum tuorum; tu enim amor noster, & gaudium, tu delectatio nostra, tu spes & gloria nostra. Fac igitur ut omnẽ risum reputem errorem, & in te solo, & de te solo gaudeam. Hoc enim scio à principio, ex quo positus est homo super terram, quòd lætitia impiorum brevis est, & gaudium hypocritæ adinstar pũcti. Si adscenderit usque in cælum superbia ejus, & caput ejus nubes tetigerit; quasi sterquilinium in fine perdetur, & qui eum viderint, dicent ubi est? velut somnium avolans non invenietur, transiet sicut visio nocturna, & cùm dulcè fuerit in ore ejus malum, abscondet illud sub linguâ suâ, panis ejus in utero illius vertetur in fel aspidum intrinsecus divitias, quas devoravit, evomet, & de ventre illius extrahet eas Deus, caput aspidum suget, & occidet eum lingua viperæ. Absit ergo, absit à corde servi tui, qui confitetur tibi, absit ut quocumque gaudio gaudeam beatum me putem. Est enim gaudium quod non datur impiis, sed iis qui te gratis colunt: quorum gaudium tu ipse es, & ipsa vita est beata gaudere ad te, de te, & propter te; ipsa est, & non est altera, neque ad alteram tuâ gratiâ suspiro: Quidquid enim in mundo est, universa vanitas est, & afflictio spiritus. In te verò qui exultat animus, tranquillus est, neque habet, quod expetat extra te. Animi enim tranquillitatem & lætitiam, inquit Chrysostomus tuus, non principatus magnitudo, non pecuniarum co- Actus zeli. Eccli. 2. Contemptus sæculi. Job. 20. Ibidem. Aug. lib. 10. conf. c. 22. Eccl. 1. Chrys. ho. 2 in epist. ad Rom.

 pia,

pia, non potentiæ tumor, non corporis fortitudo, non mensæ sumptus, non vestium ornatus, non aliud quidquam rerum humanarum afferre consuevit, præterquam rectè factum, & bonum spirituale, & munda conscientia, quam certè qui habet, ut pannosus sit, & cum fame luctetur, tamen tranquillior, & beatior est iis, qui inter delicias degunt; quemadmodum & qui malè sibi conscius est, etsi omnia bona possideat, omnium est miserrimus.

Mundus non satiat. Esther 3. 3.Reg.21. *Ecce Aman mediâ in felicitate quidquam se habere negat, eò quòd Mardochæus se non colat, & infelix Achab, quòd vineam Naboth non possideat. Apostolus verò tuus in fame, & siti, in frigore, & nuditate, in laboribus plurimis, in carceribus abundantiùs, in plagis suprà modum, in mortibus frequenter, Repletus sum, ait, consolatione, superabundo gaudio.* 1.Cor.11. 2.Cor.7. *Da mihi, obsecro, hoc gaudium, & amara sit mihi omnis delectatio, quæ extra te est: hujus enim extrema luctus verè occupat, & tristitia sæcularis, quam, obsecro, ut avertas à servo tuo.* Tristitia noxia. Prov.25. *Sicut enim tinea vestimento, & vermis ligno, ita tristitia viri nocet cordi: & à tristitiâ cordis festinat mors, & cooperit virtutem, & tristitia cordis flectit cervicem, & omnis plaga tristitia cordis est,* Eccli.38. & 35. *verùm hæc non invadit servum tuum, qui despicit universa propter te, & novit quàm preciosa sit anima sua sibi, & tibi; quodque pro eâ nullam commutationem dare poterit.* Iustus non tristatur. Matth.16. 1.Cor.6. Philip.2. *Empti enim sumus à te precio magno, ô sapientia, ô bonitas, & verè quàm preciosus tibi sum servus, qui ut tuus essem, formam servi accepisti in similitudinem hominum factus, & habitu inventus ut homo.*

Contemptus sui. *Et unde tibi tam preciosus eram qui sum verè & sincerè vilissimus, & talem me haberi volo & velle debeo? quomodo emisti me precio tam magno, ut scilicet glorificarem & portarem te in corpore meo, & unum te diligerem? & poteróne alium præter te? quàm preciosa debet esse gloria, & desiderabilis, quam sic emisti mihi! quàm terribilis infernus, à quo me sic redimisti, & præservasti, in quem innumeros ruere video, quia derelicti sunt à te, quia dereliquerant te.* Psalm.70. *Exultabunt labia mea, cùm cantavero tibi, & anima mea quam redemisti: sed & lingua mea totâ die meditabitur justitiam tuam, cùm confusi, & reveriti fuerint, qui quærunt mala mihi.* Psalm.70. 56.9.21.34. *Exurge Deus meus, exurge gloria mea: lætabor,*

latabor, & exultabo in te, & narrabo nomen tuum fratribus
meis, & in populo gravi laudabo te; quia vicisti leo de tribu Iuda, Apoc.5.
& illuminasti me sedentem in tenebris, ut surgerem, & sequerer
te, & intrarẽ in gaudiũ Domini *mei. Vnum id peto, sed non nisi*
propter te; non cupio videre bona tua, nisi ut laudem te, nec eva-
dere supplicia æterna, nisi ut honorificeris, & justificeris in ser- Psal.50.
monibus tuis, & vincas cum judicaris: omnia enim propter te-
metipsum fecisti; tu unus sufficis mihi, & sufficit mihi gratia
tua. Non *ergo sapiat mihi mundus, aut bona illius, quando gu-* 2 Cor.12.
stavi, & vidi quàm suavis sis, Domine IESV, *quem amo toto cor-* Psalm.33.
de meo, non delectent me syrenum cantus fallaces, quando vox
tua dulcis sonuit in auribus meis, & dulcia facta sunt faucibus
meis eloquia tua super mel & favum.

Quid mihi delectabile esse potest, postquam vidi te Domine,
& salva facta est anima mea? quid me contristare deinceps po-
test? gaudens gaudebo in Domino, & exultabo in Deo IESV Abacuc.3.
meo. Tu enim regis me Domine, *& nihil mihi deerit. Cur ergo* Applicatio
laberare, aut alicui obnoxius esse volo, qui in te uno omnia habeo: ad com-
si fameo, ecce parasti in conspectu meo mensam. Et tu qui cibus es munionẽ.
Angelorum, factus es cibus viatorum, & fecisti mihi convivium Psalm.22.
pinguium, & manna absconditum, & panem præparasti omne
delectamentum in se habentem. gaudens ergo gaudebo in Domi-
no, & exultabo in Deo IESV *meo, quia hodie licebit vesci pane*
Angelorum, & non tantùm ut catellus comedere de micis, quæ
cadunt de mensa dominorum meorum. Si æger fuero, ecce im-
pinguasti in oleo misericordiæ caput meum, & calix tuus ine-
brians quàm præclarus est! si conturbatus, ecce gustare dedisti &
videre quã suavis sis, etiam in hac valle lacrymarũ; tolerabilem Fiducia in
hanc mihi facit providẽtia tua, qua & capillos meos numerasti, Dei provi-
& ne quidem unum decidere posse absque tua providentiâ novi. dentia.
Hinc nox illuminatio mea sit in deliciis meis, quando tu in tene- Matth.10.
bris lux orta es mihi, & uti spero, & opto, recto corde lætitia. Lucæ 21.
Psalm.138.

Narrabo nomen tuum fratribus meis, & in medio Ecclesiæ
laudabo te. Qui timetis Dominum laudate eum; universum se- Psalm 21.
men Iacob glorificate eum. Laudate nomen ejus, quoniam sua-
vis est Dominus *in æternum misericordia ejus, & usque in ge-* Psalm.99.

Pſalm. 95. *neratione veritas ejus: cantate Domino, & benedicite nomini ejus: annuntiate de die in diem ſalutare ejus: annuntiate inter*
Pſalm. 93. *gentes gloriam ejus, in omnibus populis mirabilia ejus: quia ſecundùm multitudinem dolorum meorum in corde meo, conſolationes tuæ Domine lætificarunt animam meam, ſed ſuper hæc*
Pſalm. 83. *omnia quàm dilecta tabernacula tuà Domine virtutum! concupiſcit, & deficit anima mea in atria Domini, quando veniam & apparebo ante faciem tuam? quando reddes mihi lætitiam ſa-*
Pſalm. 15. *lutaris tui, & implebis me cum gaudio vultu tuo, & oſtende mihi delectationes tuas in dexterâ tuâ uſque in finem?*

JACVLATORIÆ.

Rom. 11. *O Altitudo divitiarum ſapientiæ & ſcientiæ Dei, quàm verè incomprehenſibilia ſunt judicia tua, & inveſtigabiles viæ tuæ quàm magna multitudo dulcedinis tuæ!*

Pſalm. 30. Dan. 3. *Benedicite omnia opera Domini Domino, laudate & ſuperexaltate eum in ſæcula. O quàm doleo quòd non omnia opera mea ſemper benedicant tibi.*

Eccli. 51. *Cur ad modicum piget hic ô anima mea laborare & flere, & invenire in te multam requiem?*

Pſalm. 76. *Da mihi, Domine, qui ſolus potes, de te gaudere, ut dicere poſſim: Memor fui Dei mei, & delectatus ſum, & exercitatus ſum, & defecit ſpiritus meus.*

Pſalm. 118. *Obſecro te per miſericordiam tuam, particeps ſum ego omnium timentium te, & gaudii Sanctorum tuorum N.*

Philip. 4. Matth. 5. *Gaudebo in te Domine ſemper & ſine intermiſſione, ut videant homines opera mea bona, & glorificent te.*

Cant 8. 1. Pet, 3. *Aquæ multæ non potuerunt extinguere charitatem & gaudium Sanctorum in tribulationibus, quid ergo mihi nocere poterit ſi boni æmulator fuero?*

Pſal, 72. *O Domine, da mihi guſtare & videre quàm ſuavis ſis, & nihil velle præter te, aut extra te.*

Act. 20. *Nihil vereor horum, nec facio animam meam precioſiorem quàm me, dummodo conſummem curſum meum, & placeam tibi.*

CAPVT LX.

De affectu Amoris, & modo eum exercendi.

1. EX omni creaturâ hìc elici poteſt, ex omni beneficio, ex omni vitæ Chriſti myſterio; ad hun autem conducet ſe in præſentiâ Dei ſtatuere quiet

corpor

orpore, ac animo, eumque intueri summum, & omne omum.
Secundò, Illi gratulari, & optare hoc ipsum quod st.
Tertiò, Supra omnia æstimare, & quidquid creatum est despicere.
Quartò, Gaudere de perfectionibus ejus.
Quintò, Optare ut omnes eas cognoscant, & anent, & dolere quòd neque tu, neque homines id ut neretur faciant.
Sextò, Resignare voluntatem suam perfectè.
Septimò, Statuere cuncta ejus mandata & consilia ervare.
Octavò, Id sperare ad unionem cum illo. Vide P. Paez tertio Tomo Libro 4.

Exercitium Charitatis brevius.

O Charitas Deus meus, da mihi intellectum & discam mandata tua, sive per Epistolam, sive per creaturam loquaris ad cor meum. Quidquid enim ad salutem disco, tu præsentissimus mihi me intimo amore doces, ô salus mea, & medicina animæ meæ. Et quanto quanto id amore doces me, qui nihilum sum apud te! túne bonorum meorum eges, ut tam spontaneo amore tot me bonis & charitate tuâ prævenias? Sic enim Pater æterne dilexisti mundum ut filium tuum unigenitum dares. Sic tu benignissime IESV *fili Dei, ut pro me in mortem dederis animam tuam: & gravia mihi esse queant mandata & consilia tua? diligam ergo hæc* N. *te Deus fortitudo mea, ô quàm tibi adhærere mihi bonum est, quid ergo me separare poterit à charitate tuâ? an angustia? an fames? an nuditas? an periculum? an persecutio? an gladius? fortis enim ut mors dilectio tua, & aquæ multæ spero non poterunt extinguere charitatem, id est, ignem quem venisti mittere in terram, & vis vehementer accendi.*

Psal. 118. Deus ex amore docet. Ioan. 3. Rom. 8. Resignatio. Cant. 8.

Exercitium quo excitatur affectus Amoris Dei.

SI vera sunt hæc, & tãta bona tua sunt, quæ mihi largiris, & tot mala, à quibus me præservas ne me sicut alios premant, uti manifestè video, & firmißimè credo, si tu mihi ubique præsens es, & undique me circumdas omne bonum, quid aliud præter te quæro, aut spero, aut quo trahor Deus meus abs te, qui ignis es consumens, & Deus, qui exaudis per ignem. Quomodo, quomodo cor meum non est ardens in me, dum hæc video & te audio tot mihi loquentem vocibus, quot circumdor undique creaturis; totidem enim beneficiis prævenis me, tot funiculis trahis ut fruar te; immò centies millies quotidie à summo cælo descendis in sacerdotum manus propter me; atque adeò speculator adstas desuper, qui nos diebus omnibus actusq́ nostros prospicis à luce primâ in vesperam. Et verò quid per hæc omnia requiris à me, nisi hoc unum ut diligam te? hoc unum à me postulas sive bona mihi tua tribuas, sive suppliciis terreas. Vis enim ut fugiam mala, quia me amas, ut in te inveniam bona, immò poßideam omne bonum. Si bona tribuis, invitas ut majoribus me beês, & te omnium authorem diligam toto corde, & animâ meâ.

Deus ignis. Hebr. 12.

Amari cupit.

Amo igitur te Deus meus, id est bene tibi volo, & servare tua omnia, etiam minima mandata; ut placeam tibi, & complaceat tibi in me. Itaque ego te, ego te præsentem arctißimè cõplector & sincerè amo, atque utinam ignis iste amoris, & dulcißimæ charitatis tuæ in omni meâ meditatione exardescat, imò in omni loco & momento ex nunc usque in æternum, & jucundum tibi foret hoc eloquium meum, & lætareris super me hæreditate tuâ, postquam toties, quod vehementer ex amore tuo doleo, contristârim te amantißimum Patrem meum.

Psal. 38.

Psalm. 103.

Contritio.

Sed cur amari à me vis? utique ut mihi benè sit, & amarum mihi esse potest, ô Deus meus amare te? non potest. Amo, amo, & corâm cælo & terrâ, & omni creaturâ amare te volo æternùm & respuo omnem creaturæ amorem, nihilq́ volo extrà te, licèt resistat caro, reclamet mundus, & diabolus retrahat. Et verè nihil

ihil ultrà præstari à me vis præter amorem? nihil. Sed unde id sciam, nisi per te? Obsecro te igitur humillimè, da mihi ut te amem & nihil extrà te, aut saltem, non nisi propter te. Sed, ô Majestas infinita, obsecro ne indigneris si coràm curiâ tuâ ego pulvis & cinis loquar ad te. Quis ego sum ut à me diligi velis, & vehementer optes? tu à me? nostine me, novine te? priusquam me formares in utero nosti me; sed ego, eheu! utinam & nihil præter te, amantissime IESV *! sed quid? Tu à me amari vis, qui sum peccator, & abyssus miseriarum? scio, vis, & vicissim amas, & mihi ades, & vides me, & in adjutorium meum intendis, & amari à me desideras, hæc altissima abyssus est bonitatis, misericordiæ, & charitatis tuæ: non potero ad eam, non potero ad eam.* Admiratio quòd Deus velit diligi. Ierem. 1. Psalm. 41.

O utinam haberem latitudinem cordis, sicut arena maris, & nunc tandem aliquando amarem te latissimè, & in omni creaturâ te omnium Auctorem! utinam ab initio fuissem semper secundùm cor tuum, & fecissem ex sincero amore omnes voluntates tuas! qui enim habet mandata tua, & servat ea, hic solus diligit te. Vtinam in omnem æternitatem, ex hoc nunc saltem amare te possem, & amore sublimi transcenderem terrena omnia, & adscenderem ad te, & amplecterer te omne bonum, sed non nisi propter te. Vtinam profundissimè in me descenderem, & ex amore tui sub omnibus me collocarem! recumberem tecum in novissimo, & invenirem te, & super me requiesceret spiritus tuus dulcis & omnia mea in te centro suo, extra quod illi omnia mala, & in quo ei omne bonum quod certè non peto, nisi propter te, uti neque debeo, sed ut laudari à me, & in me possis, & recreari, & tu omne bonum benedicere mihi propter te. Charitatis latitudo, &c. Ioan 14.

Quis mihi det, ut cum Moyse voces me in caliginem, & tu solus mihi appareas, & ostendas mihi omne bonum! tum sileret terra omnis in conspectu tuo, nec esset quod me traheret, aut terreret. Sed quid dico? quid audeo? non sum ego Moyses, non sum; quid ergo sunt ut clamem & loquar ad te? ego vox animæ clamantis in deserto, ego vox oviculæ relictæ, & errantis in vastâ solitudine invocantis amorem tuum. Non sum ego Moyses aut similis ei, qui hoc audere debeam, Non sum, sed verè novissimus Exodi 33.

sum virorum, & omnium peripsema, sed quid? amare tamen te debeo, & cupio toto corde. Ignosce, quæso, ignosce, & memento Domine, quia pro infinitâ bonitate tuâ, mandasti mandatum hoc tuum custodiri nimis, ut diligam te Deum ex toto corde meo, ex totâ mente meâ ex totis viribus meis. Scrutabor hanc legem tuam, & custodiam illam in toto corde meo: dulciora siquidem eloquia hæc tua super mel & favum ori meo. Momento uno, uno te, qui ab æterno amasti me, diligi cupis: momento, inquam, vitæ hujus, & si fecero, omnia & te mihi dabis: charitate enim perpetuâ dilexisti me, & ideò attraxisti miserans mei.

Amoris Dei excessus. *O Amor quàm gratuitus es erga me, quàm liberalis, quàm magnus es, & excessivus! quid hoc est, fierine potest ut cogites de me? quid dico? etiam de sinu Patris descendisti, & 33. annis quæsivisti me, ut amarem te. Venditus es pro me in precium meum, ô Rex regum, & qui es gaudium Angelorum, tristatus es usque ad mortem propter me, & factus es opprobrium hominum, ut gauderem de te, & amarem te. Eras fons vitæ, & aruit tanquam testa virtus tua, & infirmus homo factus es ut fortis forem: & mortuus es, ut ego viverem, & quomodo non vivam tibi ô infinita bonitas, potentia & sapientia? quomodo non amabo te, vel quomodo potiùs amabo te? Quid enim facio tibi dum te amo? volo te esse, qui es, & tibi esse omne bonum, non mihi; quia tu solus es. Tibi flecti omne genu, & per misericordiam tuam in te possidere omne bonum. Sed verè non opto nisi propter te, ut laudem tè intimo corde meo. Itaque obsecro fac, ne me etiam diligat ullus homo, nisi propter te. Non mihi tribuat quidquam, nisi ut tibi Deus meus benè sit per me. si me pascat, unum de minimis tuis, te pascat in me, si potet, te potet in me, & soletur; ego enim verè minimus ille sum, de quo tu ter maxime Deus, dicere dignatus es: quod huic uni ex minimis meis fecistis, mihi fecistis. Túne dicis, & censes fieri tibi, quod mihi? & ego quid faciam? non vivam nisi in te, nec fieri mihi quidquam volam, aut volo, nisi quod tibi utile, honorificum, & jucundum.*

Psalm. 21.

Quid sit amare Deū.

Matth 25. Dan. 7. *Millia millium ministrent tibi, & decies millies centena millia assistant tibi: & ego inter ea adstabo minimus, ut appareat maxima charitas, & dignatio tua. Vidit Ioannes amicus tuus,*

&

& dilectissimus Patronus meus fluvium aquæ vivæ splendidum tamquam crystallum, procedentem de sede Dei, & Agni: quis ille nisi amor tuus dulcissime IESV? sine ergo Domine mi, sine fluat in sitientem animam meam ut ferat tibi per menses singulos fructum suum. & licèt me gratiâ tuâ indignum, & egenum videas, memor esto verbi tui servo tuo, in quo mihi spem dedisti. Illud verò est: ego sitienti dabo de fonte aquæ vitæ gratis. Ecce Domine mi promisisti! fallere neque vis, neque potes. Merita si fortè non habeo, spero tamen; quia gratis promisisti, ut pauper & inops laudent nomen tuum, & ament infinitã bonitatem tuam. Sed quis erit diligendi modus? vereor enim ne plus, minúsve quàm oportet, inflammer desiderio, & amore Domini mei. Ex toto, inquis, corde, non est satis. ex totâ animâ tuâ: ne hoc quidem satis est. ex totâ mente tuâ. Quid vis ampliùs? vellem fortasse, si viderem quid posset esse ampliùs: vellem utique ex intimo corde dicere posse cum Apostolo: Quis me separabit à charitate Christi? tribulatio, an angustia, an gladius? Certus sum, aiebat ille, quid verò dicam, ego nesciens amore an odio dignus sim? dicam tamen gratiâ fretus tuâ: certus sum, quia neque mors, neque vita, neque Angelus, neque principatus, neque virtutes, neque instantia, neque futura, neque fortitudo; neque altitudo, neque profundum, neque creatura alia separare me à charitate tuâ poterit ô Deus, quæ est in Christo IESV Domino nostro: toto enim corde te diligo, & diligere volo. Apoc. 22. Apoc. 21. Bernard. de diligendo Deo. Rom. 8.

Quid verò illud est, diligere te, clementissime Domine IESV; non abduci blanditiis, non seduci fallaciis, non frangi injuriis, sed integrè sic te diligere toto corde, ut ad nullius rei dilectionem cor meum magis inclinetur, quàm ad te, nec delectetur in aliqua re magis, quàm in te: minùs enim te amat, qui tecum aliquid amat, quod non propter te amat. Totum namque exigis, qui totũ hominem fecisti. Hoc opto & perfectè te amare in æternum, qui enim non diligit, manet in morte, & qui diligit vivit in te, ô vita mea, & vivet in æternum: aquæ enim multæ non poterunt exstinguere charitatẽ, nec flumina obruent illã; imò fortis erit sicut mors dilectio, & dura sicut infernus, æmulatio. Pro te igitur vivã & moriar, & mortificabor tota die: mihi enim adhærere tibi Deo August. 1. Ioan. 3. Psalm. 72.

Psal.72. *Deo meo bonum est, & ponere in Domino Deo spem meam? tu*
Psal.15. *enim Domine pars hæreditatis meæ, & calicis mei: tu es qui re-*
Psal. 38. *stitues hæreditatem meam mihi: verè funes ceciderunt mihi in præclaris, etenim hæreditas mea præclara est mihi. Etenim nunc quæ est exspectatio? nónne Dominus? & substantia mea apud te*
Psalm.72. *est. Quid ergo mihi est in cælo, & à te quid volui super terram? Defecit caro mea, & cor meum Deus cordis mei, & pars mea Deus in æternum.*

IACVLATORIÆ.

Psal.72. *QVid mihi est in cælo, & à te quid volui super terram? defecit caro mea, & cor meum Deus cordis mei; & pars mea Deus in æternum.*

Ierem.2. *O quàm amarum est mihi reliquisse me te Deum meum & omne bonum.*

Sap.11. *Quis resistet tibi & charitati tuæ coram quo sic est orbis terrarum tamquam gutta roris antelucani?*

Cant.8. *Pone te ut signaculum super cor meum, ut signaculum super brachium meum.*

Lucæ 1. *Obsecro te per viscera misericordiæ tuæ in quibus visitasti nos oriens ex alto, & visitas quotidie, respice in me.*

Psal.27. *Mihi autem adhærere Deo meo bonum est & ponere in Domino spem meam.*

Ierem.2. Prover.8. *Vnde hoc mihi ut recorderis mei! unde hoc mihi ut deliciæ tuæ sint esse mecum.*

Psal.56. & 107.118.30. *Paratum cor meum Deus sive ad prospera, sive ad adversa; paratum cor meum tibi, tuus ego sum, tu quæso, ô Deus, esto meus.*

Exodi 33. Psalm.5. *Si inveni gratiam in conspectu tuo, ostende mihi faciem tuam, & dirige in conspectu tuo viam meam. Amen.*

CAPVT LXI.

De exercitiis præcipuarum virtutum.

CONTINET hoc caput exercitia brevia virtutum præcipuarum, & adspirationes, ut si quando in meditatione harum motivum occurrat, his si libet affectus earum augere queas.

Exer-

Exercitium brevius, de Charitate proximi.

O Charitas Deus meus, credo tibi & spero in te, & diligo te toto corde & proximum propter te. Etenim in hoc cognoscent omnes quòd discipuli tui sumus si dilectionem habuerimus ad invicem. Hoc inquiebas esse mandatum simile maximo. Qui enim diligit proximum verè legem implevit, & qui non diligit manet in morte. Si ergo ante omnia mutuam in nosmetipsos cōtinuam charitatem habere debemus, ex hoc in æternum super omnia hanc servare volo, & discipulus tuus esse, neminem judicare, neminem verbo aut opere contristare, sed solari, juvare, ultro honore omnes prævenire, omnes in te diligere, omnibus etiam minimis facere quod tibi facerem, ô amantißime JESV. *Mandatum enim, dixisti, novum do vobis, ut diligatis invicem sicut dilexi vos. Cùm igitur dignatus sis animam ponere pro nobis & me: & ego debeo & cupio gratiâ tuâ pro fratribus non pecuniam, non commoditatem solùm ponere, sed animam meam. Da autem mihi, ô* JESV, *non diligere verbo, neque lingua, sed opere & veritate, ut quæcumque volo ut faciant mihi homines, id faciam illis seu tibi potius, quâ enim mensus mensurâ fuero, remetieris mihi, & teipsum dabis mihi, qui es spes mea, salus mea & refugium meum.*

Matth. 5. Rom. 13. Ioan. 13. Matth. 7.

IACVLATORIÆ.

Credo Domine hoc esse preceptum tuum ut diligamus te, & invicem sicut dilexisti nos, cumq; in his universa lex pendeat & prophetæ cupio implere ea toto corde meo, & diligere proximum sicut meipsum. Matth. 22.

Vt quid, ô IESV, *ergo diligo vanitatem & quæro mendacium? ut quid in aliis hæreo, & decimo mentham & anethum, & toto corde non diligo te in proximo meo & tolero defectus ejus, & adimpleo legem tuam?* Psal. 4.

Certè etiamsi fide montes transferam. & tradidero corpus meum ita ut ardeam & universum mundum lucrer, charitatem autem non habuero, quid mihi prodest, aut proderit in judicio tuo? Matth. 23.

Da quod jubes Domine IESV, *& jube quod vis, paratum est cor meum, & non est abbreviata manus tua.* 1. Cor. 13.

Obsecro te, charitas Deus meus, per viscera tua misericordiæ, da mihi ut diligam proximum propter te & inimicos meos, gaudeam de bonis, & malis illius doleam, ut filius tuus sim. Matth. 5.

Cùm tu charitate perpetuâ dilexeris me, diligam te Deus fortitu- Ierem. 31.

do

do mea, & animam meam pono pro fratribus meis, quanto magis omnem substantiam meam!

Psalm. 8. *Domine, quid est homo quod sic memor sis ejus, ut tibi fieri dicas, quod uni ex minimis fecero? nunquam ergo avertar ab ullo ut nunquam avertaris à me.*

Prover. 8. Rom. 5. *O utinam deliciæ tuæ sint esse mecum & charitas tua diffusa sit in corde meo, & faciam omnes voluntates tuas, & placeam in bono proximo meo.*

Galat. 2. Psal 21. *Vivo ego jam non ego, sed tibi, & vivet tibi anima mea in omnibus, & semen meum serviet tibi. Amen.*

Exercitium brevius de affectu Resignationis.

1. Cor. Act. 17. Psalm. 72. O Christe JESV, *refugium meum, Domine mi, credo, & in te spero, & te toto corde diligo. Cùm verò in te vivamus, moveamur, & simus, ex hoc momento in æternum tibi vivam & movebor & ero. Quid enim mihi est in cælo, & à te quid volui super terram? Si quid est, toto corde abnego, ut amem te totâ animâ meâ. Et verò quid velle miseri extra te possumus in te*

Tobiæ 10. *uno omnia habentes? Ecce apposuisti mihi in hoc* N. *aquam &*

Eccli. 15. 3 Reg. 3. *ignem, mortem & vitam, tristia & læta, speranda & timenda? quid optabo aut timebo? ad quæ extendam manum meam? ego nescio introitum & exitum meum ô* JESV, *nescio, tu scis, fac de*

Psalm. 30. *me quod placet tibi, tuus sum ego toto corde. In manibus tuis sortes meæ: sive in morte, sive in vitâ. ad te levabo oculos meos,*

Psalm. 133. *& extollam manus meas in sancta, benedicam te Domine in æternum, in æternum. O unica mea spes Christe* JESV *Deus*

Psalm. 72. *meus, fiat voluntas tua, sicut in cælo & in terrâ, fiat, fiat, non quod ego volo, sed quod tu. Ecce ut jumentum factus sum apud te, & ego semper tecum, ideò omnem solicitudinem meam, sive de publicis, sive privatis agatur, in te projicio ex nunc in æternū: quoniam scio, scio tibi, tibi de illis & istis ter maxime Deus est cura, etiam de me, etiam de me, etsi noveris me & nihilū meum.*

1. Pet. 5. *Custodi me obsecro te propter te ut pupillam oculi & sub umbrâ alarum tuarum protege me. Et si non est malum in civitate quod*

Amos 3. *non feceris, amantissime Domine mi, quid querar? fiat, fiat voluntas tua, & si non est bonum nisi à te, ad quem respiciam nisi*

Thren. 3. *ad te? & præstolabor cum silentio salutare tuum Deus meus, & diligam te toto corde meo. Amen.*

JACULATORIÆ.

Verè, ô IESU, *nescit homo finem suum, nescit ingressum & introitum suum, ideò ad te Domine levavi animam meam Deus meus, in te confido, & non erubescam.* Eccli. 9. Psalm. 24.

Maledictus homo qui confidit in homine, & ponit carnem brachium suum. O utinam ô IESU *id nunquam fecissem, cùm tu præsens adstes mihi spes mea & gloria mea.* Ierem. 17.

Et nunc quæ est expectatio mea? nonne Dominus? *& substantia mea apud te est.* Psal. 38.

Esto mihi in Deum protectorem & in locum refugii, ut salvum me facias: nō enim in arcu meo sperabo, & gladius meus nō salvabit me. Psal. 30.

Obsecro te per charitatem, ut qui docuisti me à juventute meâ usque in senectam & senium Deus, ne derelinquas me, sed perfice gressus meos in semitis tuis, ut non moveantur vestigia mea. Psalm. 70. Psalm. 16.

Miserere mei Deus, miserere mei, quoniam in te confidit anima mea, & in umbrâ alarum tuarum sperabo. Psal 51.

Domine quid est homo quòd memor es ejus? aut filius hominis quia visitas eum? & apponis erga eum cor tuum? Psal. 8.

Quis mihi tribuat ut sub umbrâ ejus quem desideraveram sedeam? Quis mihi tribuat ut sim juxta menses pristinos, secundùm dies, quibus tu Deus custodiebas me? quando splendebat lucerna ejus super caput meum, & ad lumen ejus ambulabam in tenebris! Iob. 29.

Ad te, Domine, levavi animam meam: dirige me quæso in semitam mandatorum tuorum quia ipsum volui. Psalm. 24. Psal. 118.

Exercitium brevius de affectu Humilitatis.

DISCERE *me jubes à te Magister bone, ut mitis sim & humilis corde, & unde obsecro, qui nihil sum & vapor, ignorans odio an amore dignus sim, unde inflari possum: si existimem me aliquid esse cùm nihil sim, scio ipse me seduco? si nihil sum, si nihil habeo quod non accepi, & tua sunt omnia, cui me præponam? Omne datum optimum, & omne domum perfectum desursum est, descendens à te Patre luminum, & Deo gratias, Deo gratias, Deo gratias. Video quis sim, ubi sim, & qualis; ubi, eheu esse hodie possim, quid faciam & facere hodie possim? mala scilicet omnia ex me, & bona aliqua per te; non enim sumus sufficientes facere aliquid ex nobis tamquam ex nobis, sed sufficientia nostra ex te est, & omnia opera nostra operatus es in nobis. Nunquid ergo gloriabitur securis contra eum qui secat in eâ, & coràm te, ter maximè Deus, qui exaltas humiles,* Matth. 11. Galat. 3. Iacobi 1. 2. Cor. 3. Isaiæ 26. Isaiæ 10. Lucæ 1.

&

& despicis superbos, etiam Angelos mente cordis sui, & humi-
Dan. 3. *lias omnem superbum. Cupio igitur gratiâ tuâ recumbere tecum*
in novissimo, de nullo queri; omnia enim in vero judicio fecisti,
nullum æmulari, ex te enim & in te & pro te, sunt omnia Deus
cordis mei & omnia. Amen.

JACULATORIÆ.

Psal. 113. *NOn nobis Domine, non nobis, sed nomini tui da gloriam, omnia enim in nobis operatus es.*

Isaiæ 10. *Nunquid gloriabitur securis contra eum qui secat in eâ, aut exaltabitur serra contra eum à quo trahitur?*

Isaiæ 48. Psal. 115. *Gloriam tuam, Domine, alteri non dabis, ideò vota mea tibi Domine reddam, & confitebor nomini tuo in conspectu Sanctorum tuorum.*

Sap. 4. *Da mihi Domine, sedium tuarum assistricem sapientiam, ut mecum sit & mecum laboret, & tibi soli honor sit & gloria in sæcula sæculorum.*

Obsecro te Domine, qui pro me venisti ministrare & non ministrari, da mihi ut tecum recumbam in novissimo loco, & exaltes me in tempore visitationis tuæ.

Ioan. 15. Psal. 43. *Sicut palmes non potest ferre fructum nisi manserit in vite, sic neque nos nisi in te manserimus. In te igitur laudabitur totâ die, & in nomine sancto tuo sperabimus.*

Psal. 112. *Quis sicut Dominus Deus noster, qui in altis habitat, & humilia respicit in cælo & in terra?*

Psal. 5. *Domine deduc me justitiâ tuâ propter inimicos meos, dirige in conspectu tuo viam meam.*

Psal. 16. *Non loquatur os meum opera hominum, sed benedicant omnia quæ intra me sunt nomini sancto tuo.*

Exercitium brevius de Contemptu rerum terrenarum.

Matth. 13. *O Sapientia æterna, ô veritas, ô Magister bone, qui eructasti*
Psal. 77. *nobis abscondita à constitutione mundi, da mihi ut idem*
Matth. 5. *sapiam tecum, idem loquar, beatos eos appellem, nempe pauperes, mites, patientes, pacificos, quos tu appellasti, & sunt in æternũ apud te tot Sancti & electi tui. Da ut de mundo & concupiscentiâ ejus sentiam quod tu Deus meus: nónne enim transit instar navis, floris, volucris, fluminis, fumi & vaporis quidquid est? Quid enim qui ab orbe condito hoc in loco, urbe, regione, vel*

etiam

etiam à sæculo fuerunt, ubi nunc sunt? ubi ego & illi brevi erunt qui nunc sunt? Transierunt illi, & non est invenire vestigium eorum, transibunt & hi. Vanitas vanitatum, & omnia vanitas. Eccles. 1. *Scio, scio, & tu sola veritas, sola bonitas, quam diligo super omnia, pro quâ dispono omnia. Quid enim prodest mihi* Matth. 16. *& alli homini, si universum mundum lucretur, & animæ suæ detrimentum patiatur? quid prodest? Verè enim non satiatur* Eccles. 1. *oculus visu, nec auris auditu impletur, neque anima his terrenis omnibus; res enim omnes extra nos sola cognitione ferè in nobis sunt, immò æquè anima in opinione sola, atque re ipsa quiescit, neque in ullo omninò quiescere potest cor meum, nisi requiescat in te. Cur ergo in vanum curro, & aërem verbero? cur ullius hominis diem quæro, aut judicium revereor? Mihi pro minimo* 1. Cor. 4. *est ab ullo judicari, aut ab humano die. Quid verò mihi opus est cætera quærere, quibus expleri non possum, & quæ si primò quæsivero, te ultrò adiicies mihi! Eant igitur qui confidunt in nihilo,* Matth. 6. Psalm. 37. *& loquuntur vanitates, conceperunt laborem, & pepererunt iniquitatem. ova aspidum ruperunt, & telas araneæ texuerunt, &* Psal. 7. Isaiæ 56. *cùm dictum sit à te, nisi quis renuntiaverit omnibus quæ possidet, non potest meus esse discipulus, abnego omnia & abhæreo tibi Deus meus omne bonum. Amen.*

IACVLATORIÆ.

Spes impii tanquam lanugo quæ à vento tollitur, & tanquam fumus qui à vento diffusus est; idcirco adhæreo tibi, ô veritas, toto corde meo. neque peto ultra quicquam de hoc mundo. Sap. 5.

Filii hominum usque quo diligitis vanitatem, & quæritis mendacium? Psalm. 4.

O fili sæculi, nónne subter te sternetur tinea, & operimentum tuum erunt vermes? Isaiæ 14.

Ecce transibit vita nostra tanquam vestigium nubis, & sicut nebula dissolvetur quæ fugata est à radiis solis, ideò fac Domine, ut adhæreat anima mea post te, & suscipiat me dextera tua. Sap. 2.

Obsecro te per charitatem tuam, da mihi Domine ut sapiam & intelligam, & novissima provideam: odisti enim observantes vanitates supervacuas. Psalm. 30.

Non sedi in concilio vanitatis, & cum iniqua gerentibus non introibo, ô æterna Sapientia, sed sequar vestigia pedum tuorum. Psalm. 25.

Quid prodest homini si universum mundum lucretur, & animæ suæ detrimentum patiatur? Matth. 16.

Super

Psalm.36. *Super flumina Babylonis, illic sedimus & flevimus dum recordaremur tui Sion.* Psalm.59. *Deduc me Domine in civitatem munitam secundum beneplacitum tuum.*

Psal.39. *Beatus vir cujus est nomen Domini spes ejus, & non respexit in vanitates, & insanias falsas.*

Exercitium brevius de Paupertate.

Lucæ 5. O Rex regum, & Dominus dominantium, qui mihi hic ades, & ubique me conservas, veréne dixisti: Beati pauperes spiritu, ô veritas, & ego beatus esse nolim, & habere regnum tuum, & similis esse tibi Regi meo Deo meo, & sedere aliquando, Matth.19. & tecum judicare? verè elegisti pauperes in hoc mundo, & desi- Iacobi 2. derium pauperum soles exaudire. Elige ergo me, & exaudi me, quia ecce toto corde & sincero abnego omnia propter te parva & magna, saltem affectu, ut dicere aliquando possim, Ecce nos reliquimus omnia, & secuti sumus te, quid ergo erit nobis? quid; certè thesaurus maximus in cælo. Et quis ille? Tu amantissime JESV, tu enim thesaurus meus, in quo est cor meum & omne Iob 1. desiderium meum. Nudus egressus sum de utero matris meæ, & Matth. 19. nudus revertar illuc, & ego nudus, nudum te IESVM sequi cupio, & perfectus esse, & vendere omnia, ut inveniam in te hic & in æternum centuplum & omnia. Amen.

IACVLATORIÆ.

Matth.5. VErè beati pauperes spiritu, quoniam ipsorum est regnum cælorum. Credo Domine, adjuva incredulitatem meam.

Thren. 3. *Recordor, Domine IESV, paupertatis, & absinthii, & fellis Domini mei, & ego posthac de ullo queri potero?*

Matth.19. *Ecce nos reliquimus omnia, & sequimur te, quid ergo erit nobi in die illâ tremendâ?*

Psalm.109. *Desiderium pauperum exaudisti, Domine.*

Psalm. 118. *Da mihi intellectum, & scrutabor hæc mirabilia de lege tuâ, & precium paupertatis tuæ.*

Obsecratio. *Obsecro te per præsepe tuum & panniculos tuos, Domine JESV, da mihi ut in omnibus gaudeam imitari paupertatem tuam, de nulla queri, nihil appetere.*

Lucæ 14. *Volo Domine venire post te, & abnegare omnia, qui enim non renuntiat omnibus quæ possidet, non potest esse tuus discipulus.*

Iacobi 2. *Nónne tu, Domine, elegisti pauperes in hoc mundo, divites in fide & hæredes regni, quod promisisti diligentibus te?*

Domin

Domine quid est hoc vulpes foveas habent & volucres cæli nidos, & tu fili hominis Deus meus non habes ubi caput reclines pro me? Lucæ 9.
Quid mihi, ô Domine est in cælo, & à te quid volui super terram? Psal. 72.

Exercitium brevius de Obedientiâ.

HVmiliasti temetipsum Domine Deus meus & Rex meus, factus obediens usque ad mortem, mortem autem crucis, ut discerem à te esse mitis & humilis corde, & ego non sequar te sic invitantem me? non audiam te dicentem, *Qui vos audit me audit, qui vos spernit me spernit?* Sequar per gratiam tuam: melior certè est obedientia quàm victimæ, & auscultare magis quàm offerre adipem arietum; quasi enim peccatum ariolandi est repugnare, & quasi scelus idololatriæ nolle acquiescere. Itaq; per gratiam tuam subjectus ero omni creaturæ propter te, maximè Superioribus meis, sive bonis, sive dyscolis; & voluntariè sacrificabo tibi, qui oblatus es propter peccata mea, & attritus propter scelera mea, ut nec in ullo opere inveniatur voluntas mea. Neque inquiram velut nec Abraham, quare præceperis mihi, tu enim sapientia æterna es, & ego puer nesciens introitum & exitum meum. Tu bonitas infinita es, & de me quasi solus essem sollicitus esse dignaris, & scio vir obediens loquetur victorias. Quid igitur est Domine JESV Redemptor mi, quid vis me facere? paratum cor meum paratum: da quod jubes, & jube quod vis servo tuo, filio ancillæ tuæ. Veni enim facere voluntatem tuam, Deus meus volui, & volo legem tuam in medio cordis mei. Amē.

Phil. 2. Lucæ 10. 1. Reg. 15.

JACVLATORIÆ.

BEati immaculati in viâ qui ambulant in lege Domini, & quæ via hæc quam monstraveris mihi? audivi enim hanc vocem tuam, Qui vos audit, me audit, & qui vos spernit me spernit. Psal. 118.

Dixi, Confitebor adversum me injustitiam meam Domino, & inobedientiam meam, & tu remisisti iniquitatem peccati mei, quasi enim peccatum ariolandi est repugnare. Lucæ 10. Psal. 31. 1. Reg. 15.

Quomodo dilexi legem tuam Domine, totâ die meditatio mea, à judiciis enim tuis timui. Psal. 118.

Revela Domine oculos meos, & considerabo mirabilia de lege tuâ. Ibidem.

Obsecro te Deus per charitatem tuam, legem pone mihi viam justificationum tuarum, & exquiram eam semper. Ibidem.

Psal. 118. *Iuravi & statui custodire iudicia justitiæ tuæ.*

Ibidem. *Mirabilia testimonia tua Domine, ideo scrutata est anima mea ergóne omnia serviunt tibi & non ego?*

Ibidem. *Vtinam dirigantur viæ meæ ad custodiendas justificationes tuas & facias de me secundùm eloquium tuum!*

Ibidem. *Levavi manus meas, id est opera, ad mandata tua quæ dilexi, & exercebar in justificationibus tuis Domine, quid vis me facere?*

Exercitium brevius de Castitate.

O Fili virginis JESV Christe, dilectissime animæ meæ, cujus oculi contemplantur me omni loco, Beati sanè sunt mundi corde, verè beati, quoniam ipse te videbunt; videbunt te hoc est unicum votum meum, & omne desiderium meum. Audivi dicentem Ecclesiasten tuum: Qui diligit cordis munditiam propter gratiam labiorum suorum, habebit amicum regem: ideo ego eam diligo, ut tu mihi amantissime Domine mi amicus sis qui dedisti mihi gratiam ut caperem verbum quod non omnes capiunt, ut non nuberem, sed essem sicut Angelus Dei, sollicitus tantùm quæ Domini mei sunt, ut anima mea tota pulcra & sine macula & ruga audire aliquando mereatur, veni veni de libano soror mea sponsa, veni coronaberis. Sed quia scio quoniam aliter non possum esse continens, nisi tu Deus des mihi, rogo te per viscera misericordiæ tuæ, custodias animam meam, quoniam ego sanctus sum, ut vitem occasiones eas, & conversationem & diligentissime sic N. sensus custodiam, ut ignem illum evadam qui ad internecionem devorat, & urat me ignis amoris tui, quem voluisti vehementer accendi. Amen.

(Margin: Prover. 22. Psal. 85. Prover. 5.)

IACVLATORIÆ.

2. Cor. 7. *Volo sine sollicitudine esse per gratiam tuam bone IESV, & abs à me, ut peccem in Dominum meum & templum ejus.*

1. Cor. 3. *Heu mihi, quod vel minimo nævo offenderim purissimos oculos tuos Christe IESV.*

Prover. 21. *Nónne qui diligit cordis munditiam propter gratiam labiorum suorum habebit, ô IESV te amicum regem suum in illâ die?*

Sap. 5. *Da mihi hanc Margaritam ô virginum sponse in æternum: Si Domine quoniam aliter non possem esse continens nisi tu dederis.*

Psal. 50. *Obsecro te per virginum Reginam Matrem tuam, cor mundum*

..a in me Deus, & spiritum rectum innova in visceribus meis.

Cùm qui non nubunt neque nubentur, sint sicut Angeli Dei, cupio ..ne periculum vitare gratia tua Deus meus. Lucæ 10.

O quàm pulcra est casta generatio cum claritate! immortalis est ..im memoria illius. Apoc. 14.

O quis mihi tribuat sequi te Agnum immaculatum, quocunque ..is in æternum? Sap. 4.

Beati mundo corde, quoniam ipsi Deum videbunt. Matth 5.

Exercitium brevius de Patientiâ.

AVDIO te patientissime IESV, *& video te velut præsentissimum virum dolorum, & scientem infirmitatem, audio ..centem verbo & exemplo, ut in patientiâ possideam animam ..eam: Qui vult venire post me, tollat crucem suam, & sequatur ..e, ita cupio tollere crucem & sequi te, scio enim quòd non sines ..e tentari supra id quod possum. Tu nosti onus jumenti tui qua.. ego factus sum apud te, & scio bona & mala; paupertas & ho..stas à te Deo meo sunt, neque est malum in ciuitate quod non ..erit Dominus meus, Et si bona de manu tuâ accepimus, mala ..are non sustineamus? Iram tuam Domine portabo, quoniam ..ccavi tibi; Omne gaudium existimabo, uti me hortatur Apo..lus, cùm in varias tentationes incidero, & recogitabo te aman..sime* IESV, *qui talem sustinuisti adversus temetipsum pro me ..ntradictionem, ut patientia mea multo greciosior auro inve..atur in laudem & gloriam nominis tui, qui tot ac tanta pro ..e passus es, ut intrares in gloriam tuam. Et spero momenta..um hoc N. & leve tribulationis nostræ, supra modum in subli..itate æternum gloriæ pondus operabitur in nobis. Amen.*

Eccles. 11. Amos 3. Mich. 7. Iacobi 1. Hebr. 11. 1. Reg. 2. 1. Cor. 4.

IACVLATORIÆ.

Recogitabo te, Domine IESV, *in his N. qui talem sustinuisti adversus temetipsum contradictionem pro me, ut non fatigetur an..a mea.* Hebr. 11.

Quis ego sum qui dicam tibi, cur fecisti nobis sic: Tu enim Domi..us, & nos servi tui, opus manuum tuarum. Rom. 9. Exod 23.

Quis sum ego qui contradicam sermonibus Sancti Dei mei? quis ..m ego ut loquar ad Deum meum? puluis & cinis, etiamsi inimici ..ei maledicant mihi. Psalm. 137. Iob. 6.

Domine, ne in furore tuo arguas me, neque in ira tua corripias me. Psal 6.

Obsecro te, patientissime IESV, *qui sic à tuis derelictus, sic ab hosti-bus* Obsecratio

1. Pet. 4. *bus afflictus fuisti, da mihi te in cruce passo eadem cogitatione armari*

Prov. 3. *Disciplinam tuam Domine, non abjiciam, nec deficiam cùm à Patre corripior, audivi enim, quem diligit Dominus corripit, & quasi in filio complacet sibi*

Lucæ 24. *Itáne oportuit te Rex gloriæ pati, ut intrares in gloriam tuam? absit ergo mihi gloriari nisi in cruce Domini mei.*

Galat. 6.

Act. 5. *Vtinam dignus sim cum Apostolis tuis gaudenter pro nomine tuo contumeliam & paupertem, & quicquid tibi placuerit pati.*

Hebr. 10. *Patientiam audio necessariam ut reportent promissionem. Itaque fac ut pro te pati mihi dulce sit, & vita sit pro te mori, & cibus meus facere voluntatem tuam.*

Exercitium brevius de Abstinentiâ.

O Aeterna Sapientia, fierine potest, ut non tinniant adhuc ambæ aures nostræ præcepto illo tuo primo dato homini primo & sancto: In quocunque die comederis, morte morieris, & adhuc Evæ nostræ libet auscultare, & hosti huic vilissimo succumbere, & ventri & Deo parere? & edere, & nunquam satiari siliquis porcorum? Iustus comedit & replet animam suam, venter autem impiorum insatiabilis. Nónne omnis qui in agone contendit ab omnibus se abstinet, & illi quidem ut corruptibilem coronam accipiant, nos autem incorruptam? Nolo igitur amore tui, qui pro me esuriisti quadraginta dies, & sitisti, felle & aceto in cruce potatus es, nolo propter vilissimam escam, momentaneam voluptatem destruere opus tuum Deus meus; sed libens, si placuerit, sequar te Domine cum Nazaræis, vinum & siceram non bibam, in quo est luxuria, sed desidero cum Daniele & Elia, Ioanne, & omnibus Sanctis tuis sobriè, & justè, & piè tibi vivere, & expectare beatam spem, & adventum gloriæ tuæ Deus, ô satietas, ô verè omne bonum meum. Amen.

(Margin: Prover. 13. — 1. Cor. 9. — Rom. 14.)

IACVLATORIÆ.

Psal. 109. *CRedo, Domine, initium omnium malorum nostrorum est gula, ideò soli necessitati parebo, & spero quòd de necessitatibus meis etiam eripies me.*

Ó quàm verè panis in utero peccatoris vertitur in fel aspidum intrinsecus! O quàm amarum mihi est reliquisse te Dominum meum.

Nónne turpissimum erit, & tamen æquissimum in judicio de pomo, de carnis frusto damnari?

Da mihi Domine, spiritu ambulare, & desideria carnis non perfi- Galat 5.
re ad gloriam tuam.

Obsecro te per esuriem tuam, & acetum, & fel, quibus in cruce Obsecratio.
tatus es, Domine extingue in me gulæ concupiscentiam insidian-
m mihi.

Si esca aut modus, aut tempus scandalizat fratrem meum, aut
bi displicet Redemptor mi, non comedam in æternum.

O quàm comederunt Patres nostri uvam acerbam, & adhuc den- Ierem. 31.
s filiorum obstupescunt.

O quàm beatum hic esurire & satiari cùm apparuerit gloria tua. Psal 16.

Meus cibus, Domine IESV, *sit, obsecro, facere voluntatem Patris* Ioan. 4.
i, & tuam qui elegisti me.

Exercitium brevius de spirituali fervore contra Acediam.

T*úne Domine* JESV *Rex meus & Deus meus, túne in laboribus es à juventute tua pro me, & omnes Sancti tui? & omnis creatura tua laborat mihi ut serviam tibi, & quomodo udat mundus ut pereat tibi & sibi? ego igitur servulus tuus mptus pretio tam magno, non jam portabo & glorificabo te in rpore meo? Per gratiam tuam quodcumque potest facere manus mea, instanter pro te operabor, qui sic operaris omnia in omnibus pro me, & sic es operatus salutem meam in medio terræ. onum autem facientes si non deficiamus, tempore suo metemus.* Galat. 6. *t quid obsecro nisi frumentum scilicet electorum quod tu es, ô la satietas? et beati et læti comedemus panem in regno tuo in ternum, si in momento hoc in sudore vultus vescamur pane, et egno tuo vim faciamus? ut quid ergo in pigritiis humiliatur ontignatio mea, & cur manus mea ut fortium non parat divitias? Sed quæ est fortitudo & laus mea? tu Domine, & hodie factus es mihi spero in salutem: etenim cupio perfectè servire tibi et iligere te, non cœcum & claudum offerre tibi. Mors instat, tẽus volat irrecuperabile, & fortior morte dilectio, & charitas ua urget me. Quis ergo tyrannus amputabit ultrà summitates nanuum mearum, ut olim Adonibesec septuaginta regibus, ut* Iudic. 1. *gestatem hic operer, & filius fiam æternæ confusionis? Absit, absit; non sunt enim condignæ passiones hujus temporis ad futuram loriam quæ revelabitur in nobis, ideò non defraudabor à die* Eccli. 14.

 bono,

bono, & particula boni diei non præteribit me ut in æternum amodò jam dicat spiritus ut requiescam à laboribus istis. Amen

IACULATORIÆ.

Psal. 131. *SI dedero somnum oculis meis, & palpebris meis dormitationem, & requiem temporibus meis, donec inveniam locum Domino, tabernaculum Deo Iacob.*

Psalm. 17. *In viâ tuâ Domine non progredi, regredi est; pone ergo pedes meos quasi cervorum, & super excelsa statuas me.*

Matth. 20. Lucæ 8. *Quid faciam quando vocabis operarios, ut reddas eis mercedem suam? ut quid terram occupo terram Sanctorum, & non reddo tibi frugem in tempore suo?*

Bernard. Psal. 118. *Retribue servo tuo, vivifica me, & custodiam mandata tua. Quàm mitius me privares ô amara mors vita usu quàm fructu quem tibi ô IESV, debet terra animæ meæ!*

Psal. 54. *Obsecro te, amantissime IESV, per labores & sudores tuos, da mihi pennas sicut columbæ, & volabo, & requiescam in te spes mea.*

Thren. 3. Bernard. *Quamdiu vixero, memor ero laborum quos sustinuisti in prædicando, fatigationum in discurrendo, tentationum in jejunando, vigiliarum in orando, lacrymarum in compatiendo & recordabor etiam dolorum tuorum.*

Tob. 5. Matth. 25. *Nónne sicut avis ad volandum, sic homo natus ad laborem? & adhuc quærimus requiem? nónne scio judicia tua instrutabilia, quia habenti dabitur, & à pigro auferetur talentum suum?*

2. Cor. 4. *O quàm momentaneum & leve tribulationis nostræ æternum gloriæ pondus operatur in nobis!*

S. Ambros. *Amor tuus ô IESV, non est otiosus, operatur enim magna si est, & si operari recusat, amor non est.*

CAPUT LXII.

Exercitium post Meditationem.

Gratias age pro audientia. PRIMÒ, gratias age Deo pro dono orationis, quòd infinita majestas dignata fuerit te ad sui conspectum, ad colloquium admittere, & distractas orationes ac laudes non aspernari; etiamsi sit in medio cælestis aulæ suæ, & nuptiali convivio, quod fecit Rex filio suo, inter Angelorum ac Beatorum laudes & hymnos, quodque cum iis te clementer audire non recusârit: & generatim pro omnibus beneficiis. Secundò consider

onſidera defectus admiſſos in Meditatione, quomo- *Defectus examina.*
o pane cæleſti, & mannâ piæ orationis ac meditatio-
is confirmatus, non tantùm eos, ſed & alios (qui bre-
iter in memoriam revocandi, ac deteſtandi) vitabis;
naximè tamen illum defectum, quem in perfectionis
rogreſſu potiſſimam, eſſe remoram advertis, ac per
xamen particulare ſtudes expugnare. Tertiò, conſide- *Conſidera*
a breviter quæ tibi agenda illo die, eaque Deo offer, *quæ agenda*
c debitè ordina. Quartò, proſpice quæ accidere poſ- *& quæ pa-*
nt adverſa, & animum reſignatione inſigni ad ea *tienda.*
ompara. Eſt verò ejuſmodi exercitium breviter, ut ra-
io ipſa dictat, & utiliter poſt meditationem pro recol-
ectione tantummodò perſtringendum; niſi tamen in-
elix meditationis ſucceſſus ſuadeat diutiùs immorari,
 ſic illum defectum ſupplere: quod quàm commodè *Quomodo*
o pacto fiat, uſus ipſe edocebit. Itaque cùm hanc uti- *defectus ſup-*
itatem, & alias complures habeat, fuſiùs de eo ſuprà *pleri queat.*
dictum eſt. Siquidem illa quatuor puncta eomple-
ctuntur inſuper modum utiliter meditandi, ſeu potiùs
ecolligendi, & renovandi vitam, modum item in-
cumbendi, & faciendi examen, ſurgendi manè, ſeſe
præparandi ad Sacramentum Pœnitentiæ & Euchari-
ſtiæ, audiendi Sacrum, &c. ut pluribus expoſitum eſt
ſuprà.

Exercitium brevius poſt Meditationem.

QVIS *ſicut Dominus Deus noſter, qui in altis habitat, & humilia reſpicit in cælo & in terra? Túne Rex regum, & Domine dominantium, dignaris me reſpicere, & audire & allo-* Pſal. 102.
qui, qui ſum pulvis & cinis? Benedic anima mea Domino, & omnia quæ intra me ſunt nomini ſancto ejus: benedic anima mea Domino, & noli oblivíſci omnes retributiones ejus ſed ſerviamus illi in corde perfecto, & induamur Dominum IESVM *Chriſtum in omni cogitatione* N. *verbo* N. *& actione* N. *tollamus crucem ejus, & ſequamur eum. O dulciſſime* IESV, *ſuſcipe, quæſo, hoc deſiderium meum, & omnia mea manibus B. Virginis*

 matris

matris tuæ, in unione omnium meritorum tuorum, & fac de me secundùm sanctißimam voluntatem tuam. Ex te enim, & in te, & pro te sunt omnia, Deus meus, cordis mei, & omnia. Amen.

Exercitium brevius post Meditationem.

Contritio. EHEV! *Domine, unicum auxilium meum, Rex regum, & Domine dominantium, ego cinis & pulvis in tot periculis constitutus, quàm frigidè & distractè, ob negligentiam custodiæ sensuum meorum, & cordis mei, tecum locutus sum coram curiâ tuâ universâ, quæ toto corde te laudat, sicut & animæ omnes* Humiliatio. *justæ ac verè religiosæ! Miserere mei infantis, omnium egeni, vix valentis in summis periculis, patris sui, patris misericordiarum,* Oblatio. *tuam, dulcißime* IESV, *opem implorare: & suscipe si quid boni feci, gratiâ tuâ, in unione meritorum, vitæ & mortis tuæ, B. Virginis & Sanctorum tuorum, maximè eorum quos in patronos* Resignatio. *delegi, dispone de servo tuo, sicuti tibi visum fuerit; sive consolari libeat, sive relinquere me; tua voluntas fiat: dignus verè sum, si me respicis, quem relinquas; sed, si te, & vulnera tua, erit unde me non despicias, ut sit misericordia tua super omnia opera tua.*

Propositorum renovatio. *O Domine, da mihi gratiam, ut quod me docuisti, Pater benignißime, ad salutem & solatium animæ meæ, pro amore tuo & infinitâ charitate, promptè exequar, cùm manifestè cognoverim voluntatem tuam. Tu scis, tu scis qui nosti omnia, ardens desiderium meum quodq; abominer has imperfectiones meas, N.* Confidentia in Deo. *& voluntatem propriam, carnemq; gravißimum hostem meũ: verùm, nisi miseratio tua magna sit, peribo utique in infirmitate* Diffidentia sui. *mea; ideoq; tu es spes & fiducia unica mea: quomodo enim mihi qui nihil sum, & nihilo pejus, confidere potero? Vilis certè &* 2. Reg. 6. Judith. 9. *miser sum, sed vilior fiam, atque humilis ero, saltem in oculis meis, quia humilium & mansuetorum semper tibi placuit deprecatio. Vilis etiam haberi optabo, & opto, delicias mundi spernere & in præsentia tua ambulare, Superioribus meis obedire sicut tibi, proximum amare propter te, maximè adversarium, ne sim sicut Ethnicus & Publicanus, qui solùm diligentes se diligunt. Quis mihi det ut poßim carbones ardentes beneficiorum* Rom. 12. Iacobi 1. *congerere super caput ejus propter te, ut sim verè filius tuus? Tu*

solus

solus dare potes, à quo omne datum optimum, & omne donum perfectum descendit. Da mihi, obsecro te, ô Pater, ô Deus meus, gratiam ut emendem has imperfectiones meas N. & omnia mea opera N. perfectè, sicut proposui, faciam ad majorem gloriam nominis tui; ne considerationes hæ atque exempla, tum tua, tum Sanctorum, cùm tot exhortationibus & mediis, mihi in die judicii sint in singultum & in dolorem tibi, quòd toties me visitaveris, & visitatio tua non custodierit spiritum meum; quòd toties me paveris, & non sim saturatus, toties vitam dederis, & panem vitæ æternæ, & tamen mortuus sim. Verùm gratiâ tuâ vivens, vivens ipse confitebor tibi, laudabo nomen tuum, & exaltabo misericordiam tuam, & amabo bonitatem tuam sincero corde, ex nunc & in æternum. Sed si te amo, quid spero, & toto corde opto, nónne libenter pro te ista pati debeo? ideò ex nunc accepto omnia adversa de manu tuâ N. & amplector cruces, mortificationes, dicteria, ut tibi similis sim, & Sanctis tuis; ut pro peccatis meis satisfaciam, ut te perfectè, ô bonitas infinita, amem ex totâ animâ meâ. O utinam digneris te ponere ut signaculum super cor meum, ut signaculum super brachium meum, ut nemo mihi deinceps molestus sit, & sciant omnes quia tuus ego sum, & tu meus; utinam digneris mansionem apud me facere, uti desiderio desideras hoc pascha mecum manducare, & quemadmodum desiderat cervus ad fontes aquarum, ita etiam desideret anima mea ad te, Deus. Quando id dabis mihi? quando pro infinita misericordia me ægrum, & pauperem, & miserabilem trahes ad teipsum, qui es salus, & potentia, & felicitas nostra, & recipies in æterna tabernacula? Quando introduces me in domum Patris tui? quando, ô bone IESV, introibo in potentias Domini mei, & videbo, & considerabo de magnitudine atque abysso charitatis tuæ mirabilia tua? Amen.

Applicatio ad Communioné.

Resignatio.

Cant. 6.

Recollectio mentis in Deum post Meditationem, vel in eâ, vel antè sacrum, vel post illud.

Præsentia Dei.

INTUEOR *cælum & terram, & animam meam, & plena omnia Majestate tuâ O quàm mihi gratulor & gaudeo, dum video me quasi in medio tui, ô Deus, ô charitas, ô ignis semper ardens: & meritò exclamo: Magnus est Deus & laudabilis nimis, & magnitudinis tuæ non est finis. Vidi eum, & salva facta est anima mea, vidi te hodie dulcissime* IESU; *imò video ubique te, & mirabilia opera tua, & anima mea cognoscet nimis. In his enim omnibus quæ coram me sunt, te video magis, & amo quàm ipsa, & ineffabilem charitatem, sapientiam potentiam, & bonitatem tuam video, & si volo, ecce teneo te, & amplector ulnis animæ meæ ô amor! ô oceane bonorum omnium, si volo ecce totâ mente mergor in te, & undique circumdas me miserum & miserrimum, ac beatum facis, si volo amare te solum, & alia non nisi propter te, & in te Volo & toto corde te amo, nihilq; cupio extra te, cùm in te habeam omnia: nihil timeo extra te, quia non sines me tentari supra id quod possum, imò custodis me ut pupillam oculi tui.*

Attende in omnibus Deū, ejusque perfectiones.

Actus amoris.

O pelagus immensæ felicitatis, ô IESU, *respice quæso in me, nam abyssus nihilitatis ac miseriæ meæ voce grandi & clamore valido invocat abyssum immensæ charitatis tuæ: quanto affectu filius prodigus in exilio & deserto hoc te Patrem misericordiarum invocet, quanto pauper & inops, & in mille periculis æternæ desolationis constitutus te Deum totius consolationis; tu nosti qui scrutaris corda & renes, quo ardore vel potiùs tepore, tu nosti ô amor & ignis consumens, ô ignis qui semper ardes, quot & quantis me beneficiis accendis? si quando me respicis quàm suaviter aduris? maximè quoties ad me venis in Ven. Eucharistiâ, ut inflammes frigidum cor meum. Ideò enim venis in terram hanc, & vallem lacrymarum animam meam, ut ignem mittas in eam, & vehementer accendatur, & consumat me, ut sim quasi non sim, in quo eram cùm non essem, & quiescam in te vita mea, ut*

Applicatio ad Communionē. Cant. 2.

ut vivam & movear in te, imò tecum unum sim, ut tu & Pater unum estis.

O utinam id mihi contingat! & de te uno ac gloriâ tuâ sollicitus sim, & de me omnem in te projiciam sollicitudinem meam: Tu enim sollicitus eris de me, si ego non fuero nisi de te. Et verò de quo sollicitus esse possum? éstne aliquid quod extra te aut præter voluntatem tuam, volo aut spero aut sperare possim, cùm sciam nihil esse omnia, & tu mihi sis omnia? solus dignus es accipere gloriam, honorem, & benedictionem; & ante omnia omnium amorem, minùs enim te amat, qui tecum aliquid optat aut amat, aut perdere formidat, cùm in te omnia habeat, & tu sis in medio cordis nostri, vel potiùs nos in medio cordis tui. Clamas enim: Audite me domus Iacob, qui portamini à meo utero. circumdas me enim & nutris me, & protegis sub umbra alarum tuarum; neque accedere potest ad me malum, nisi per te, ut sic loquar transeat, qui stas super custodiam meam, & contemplaris me in omni loco, & velut scuto circumdas me, vt flagellum non appropinquet tabernaculo meo. Resignatio. Apoc. 4. Isaiæ 46. Vndique nos Deus circumdat.

Quòd si tamen accesserit malum per te qui cingis me, & es omne bonum, & bonum tibi videtur ut patiar, idq́ sit ad gloriam tuam, & secundùm voluntatem tuam: bonum mihi est & valdè bonum, tuus enim sum ego, tibi vivo & moriar; omnia siquidē & me propter temetipsum fecisti, & propter me, atq; adeò mortuus es, ut vivam ego jam non ego, tu autem vivas in me Christe JESV, *& ego in te, & omnia mea passiones sensus N. & actiones N. sic hodie componam secundùm exemplar monstratum à te in temetipso per misericordiam & gratiam tuam, cùm sine te nihil possimus facere, nihil simus extra te. O pelagus inexhaustæ bonitatis, ex quo omnia fluunt, & in quod refluunt universa.* Oblatio sui. Galat. 2.

Flumina ex te quatuor manare video ô Paradise deliciarū. Primum est sacratissima humanitas tua ô Christe JESV: *secundum gloriosissima Mater tua, & Angeli, & nos miseri mortales, & omnis creatura: tertium, innumera beneficia quibus has & me sustentas & perficis: quartum, innumera mala quòd ea avertere digneris à me servo tuo, ô fons domus Iacob, quantæ fluunt* Flumina 4. paradisi.

fluunt ex te aquæ consolationis, & miserationum, quãto impetu de Libano! In te ergo uno omnia habentes, quomodo possumus te derelinquere? Idcirco gaudens gaudebo, & lætabor in te, inebria me ex abundantiâ tuâ, ut sincerè te solum diligam, qui solus bonus es, solus dignus amari in omni quod videre vel audire, gustare, vel quo frui aut solatium capere possum: desiderare nescio nisi te IESV, *quem diligo, & cui me toto corde committo.*

Tob. 10.

Curiositatis abnegatio.

Scire non cupio quid facturus sis publicè aut privatim, aut de me, ô sapientia & bonitas infinita. Nihil sollicitus sum, quid futurum, quid dicturi aut facturi homines; incertæ enim providentiæ nostræ: & tu solus attingis à fine usque ad finem, fortiter & suaviter omnia disponis; curas me ac si solus essem, solamq; mei curam gereres ab æterno. Ab æterno enim amasti me, & cùm habitares lucem inaccessibilem, & in splendoribus Sanctorum ageres beatus, memoria memor fuisti, & miseratus es exulem me, recordatus misericordiæ tuæ, descendisti à summo cælorum usque ad inferiora terræ, ut quia nemo ascendit, nisi qui descendit, per te ascenderem ô vita mea, qui per me in mortem descenderam, & in lacum profundum.

Providentia Dei singulans.

Ioan. 3.

O Deus meus, unde hoc mihi ut veneris ad me? unde ut inter innumeros pereuntes unum evocaveris, selegeris, quem servares & amplectereris, &, ne sic loquar, amares (obstupescite cæli, obstupescite) plusquam te ipsum; & operareris salutem meam in medio terræ, triginta tribus annis, & in laboribus plurimis à juventute tuâ, & poteris aliquando derelinquere me? & operi manuum tuarum non porriges dexteram? dies illi pauci sunt visi tibi, & parvi præ amoris magnitudine. Vnde hoc mihi? unde illa tibi charitas, nónne tibi benè erat sine me? erat equidem nisi quòd tecum non essem, ideo descendisti ut assumeres me ad teipsum, & eructares abscondita à constitutione mundi, & ignitũ eloquium tuum vehementer sonaret in auribus cordis mei.

Spes in Deo.

Quid dicam servus tuus & filius ancillæ tuæ, & tanquam nihilum ante te, utinam nihil mihi dulce sit extra te infinita suavitas, utinam omnia præter te amara mihi sint, utinam videam te solum, et audiam loquentem ad cor meum: Ex corde

enim

enim & corde tuo verè ardenti loqueris mihi, in quo video nomen meum scriptum ab æterno. Sicut etiam est in manibus tuis, noli, obsecro, te, piissime JESV, *me delere de hoc libro vitæ; noli permittere, ut me rapiat aliquis de manu tuâ, & memor esto verbi tui servo tuo, in quo mihi spem dedisti.* Psalm. 118.

O quomodo coarctor donec perficiatur illa in me! ideò defecit cor meum, & caro mea, & languerunt oculi mei, veni & descende in hanc vallem lacrymarum, spes mea, & fortitudo mea. Venisne bone IESV? *& millenis viis per Sacerdotum manus, etsi impuras ad me properas ut sis mihi cibus, mihi vermi, & non homini, & potus suspiranti & sitienti ad te fontem aquæ vivæ? Quin igitur bibo & inebrior? quid ultrà sitio & perdere metuo, qui verè omnia in te habeo, quin curro ad te ut cervus ad fontes aquarum? quid me retinet? an hominis gratia? an creaturæ fallacia? Ecce transeunt omnia instar floris, & roris, & fumi, & vaporis ad modicum parentis. Tu autem idem ipse es, & anni tui non deficient, neque amor tuus, ut spero, erga me, unde mihi sitienti irriguum est superius & inferius, & bonorum abyssus, cùm creata omnia sint instar pũcti, arenæ, guttæ, stillæ amaritudine plenæ: In te est, quidquid oculus vidit, aut auris audivit, aut in cor hominis descendit: omne delectabile, omne desiderabile sine termino, modo, & mensurâ.*

IESVS milleviis ad nos venit.

Vanitas rerum.

In Deo omnia.

Et hæc coràm habeo, & possideo si te amo, neque necesse habeo optare ut quidquam videam, habeam, audiam, gustem, si gusto & video te, quoniam suavis es. Non me torquebit *desiderium, si te amo, desiderium collium æternorum; non me affligent publica vel privata mala, sed te stringam & amplectar sincerum & omne bonum; non vivam sollicitus, aut quidpiam optabo fieri mihi dici, cogitari, aut aliquo malo liberari, vita mea est & solatium ut fiat voluntas tua, cumq; futura sit ea, semper securus ero, quid serus vesper vehat, quid pariat dies. Tu enim stas super custodiam meam, & placet mihi magis ordo rerum quem elegisti ab æterno, quàm insipiens votum meum; malo ut fiat quod manus tua & consilium tuum decre-*

Resignati beatitudo.

Isaiæ 21 & Habac. 2. Rom. 3.

Iob. 1. *decreverunt fieri, quàm ut impleatur cœcum desiderium meum quod torquere solùm me potest; si aliò me rapiat, quàm in tui amorem.*

Quomodo sit Deus amandus. *Sed quomodo id poterit fieri ut aliud præter te amem? si vitam amo, tu vita mea es, & cùm starem coram judice Patre tuo mortis reus dedisti mihi vitam tuam, & chirographum mortis delevisti; si amo potum, adstas mihi fons vitæ, & ne sitiam de* In Deo omnia. *corde tuo fluit mihi sanguis tuus, flumina aquæ vivæ, & in aceto dolorum propinas mihi cor tuum liquescens amore mei; si cibum concupisco, tu panis omne delectamentum in se habens, con-* Nota. *fortans cor hominis, si amo amantem me, cur non magis te qui amasti me plusquam te? cùm enim decretum esset ut biberem calicem mortis rapuisti eum de manu mea, & ultrò bibisti; cùm nudandus essem, sponte nudatus & pro me flagellatus, & coronatus, cùm solvendo non essem solvisti novissimum quadrantem morte tuâ, & ultimam sanguinis guttam dedisti mihi ô Oceane bonorum, ô abyssus amoris! amo te toto corde meo; & amare te volo in æternum, & aut esse nolo, aut amare te ex nunc in æternum. Amen.*

Aspira,, ut sup. Hæccine firmâ fide, *ut supr. pag. 8.*

Praxis eorum quæ post meditationem facienda sunt, ac primò de Distractionibus, & earum remediis.

Thren 1. *Unde mentis instabilitas.* PECCATUM, ait Propheta, peccavit Ierusalem propterea instabilis facta est. peccavit utique & anima nostra, atque instabilis facta est, abiitque vaga post amatores multos & concupiscentias suas; ita ut nullo loco conquiescere possit, sed in *Eccles. 10.* varias partes distrahatur. Cùm verò distractio hæc, animique evagationes velut muscæ morientes perdant omnem suavitatem unguenti seu orationis, utilitatemque ejus non parùm *Cyprian de orat. Dominica.* impediant, studiosè remedia adhibenda sunt. Quomodo enim, ait Cyprianus, te audiri à Deo postulas cùm te ipse non au- *Distractio quàm sit indigna.* dias: Vis Deum esse memorem tui cùm rogas, cùm tu ipse memor tui non sis! hoc est vigilare oculis, corde dormire, cùm debeat Christianus etiam cùm dormit oculis, corde vigilare.

Primum

Primum ac præcipuum est, ante orationem animum servare collectum. Quales enim orantes volumus inveniri, tales nos ante orationis tempus præparare debemus; ex præcedenti enim statu mens atque animus in supplicatione firmatur, eo autem id diligentiùs est faciendum, quia oratione velut aquæductu gratiarum aquæ ad nos dimanant, atque adeò nihil est quod proinde dæmones horreant magìs, nihil quod magìs conentur impedire.

Cassian.l.6 cap.1. Quomodo speranda.

Secundum verò remedium, ac præcipuum est, præter præparationem, de quâ dictum lib.1.cap.11. præsentiam diuinæ Majestatis retinere, vivamque ejus fidem crebrò excitare, ac magnâ reverentiâ, etiam exteriori coram illâ atque curiâ ejus stare, tamquam spectaculum facti simus mundo, Angelis & hominibus. Quòd si coram Ven. Sacramento orare possis, id etiam facito. sin verò id non licet, versus illud ubicumque quis sit sese convertere pium atque utile est; cùm etiam in orando ad templum se convertere Israëliticus populus à Domino edoctus fuerit. Ad reverentiam pertinet valdè quieto esse corpore, & simul imaginationem certo loco per compositionem loci, de quâ actum pluribus, alligare.

Orationis præstantia.

1. Cor 7.

Coram Ven. Sacramento oratio fructuosior.

Tertiò, observa tria nos in oratione distrahere, præsentia, præterita ac futura. Præsentia maximè tum, quando affectum ad se trahunt, inquietos efficiunt, & curiositate distrahunt; ideoque solitudo, quies & sensuum custodia maximoperè commendantur. Præterita verò nos impediunt, si quando aliquid malè gestum fuit, vel accidit ingratum: hæc enim pertractare secum animus & retractare solet eò quòd priùs ut se inspiceret non conquieverit. Si quis igitur inter orandum quietem quærat, examinet se priusquam ad orationem accedat, contritionem excitet & de singulis decernat. Primò, nihil esse omnia præ studio placendi Deo, & ejus voluntatem implendi, atque ita nihil se velle cogitare aliud, quàm id quod divinæ majestati gratum; nolle pro incenso & odore suavitatis offerre fœtentis & vilis animæ exhalationes, curas scilicet ac cogitationes vanas, inutiles, turpes & malas. Studiosè autem sibi persuadeat ac firmiter credat, perdere se, atque impedire negotiorum successum, si de iis cogitet, cùm per istos defectus & intellectus tenebrescat, & voluntas tardior fiat ad bonum; & gratia Dei, lux nostra ac robur nostrum per eos impediatur. Si sic egerit, & nihili præ Deo, ejusque honore fecerit omnia, certum quòd facilè rerum mundanarum obliviscetur, ut solemus alia contemptibilia & res nihili difficilè recordari. Ne ergo solitudo in oratione animũ pungat,

Tria in oratione distrahunt.

Remedium distractionis examen ante orationem.

Nota negotia retardari distractione.

Greg. lib. 10 Mor. c. 16. gat, salubre, ait Gregorius remedium; ut, cùm se mens ex memoriâ culpæ reprehendit, hoc priùs in oratione defleat, quòd erravit, quatenus cùm erroris maculâ fletibus tergitur, in petitione sua cordis facies ab auctore munda videatur. Et rursum semper ante orationis tempora debet sollicitè conspici quidquid potest in oratione reprobari.

Sollicitudo projicienda. Si quid igitur alicui occurrat non ritè à se factum, & quod emendare oportet; firmiter credat & statuat, id se divinâ gratiâ corrigere solùm posse, ideoque omnem sollicitudinem in Dominum projiciendo, toto animo ad devotionem incumbat, neque admittat ullam de ea dum orandum est, cogitationem; quandoquidem eam suscipere sit avertere se à Deo adjutorio unico nostro, & luce (qua ante omnia indigemus) animam nostram. Sicut ergo vanum est volenti scribere, ante lucem surgere, vanum absque Domino ædificare (ut Psalmi- *Psal. 126.* stæ verbis utar) ita lōgè vanius lucem necessariam & virtutem ac robur excludere ad res gerendas. quod fit quoties anxii de *Lux necessaria excluditur oratione distracta.* rebus agendis fenestram, quâ lumen intrare oportebat, distractione occludimus, cùm Deum illâ offendamus, qui nobis lux, & virtus, & sapientia est. Si igitur gratiam ab eo poscimus, omnem sollicitudinem nostram in eum projiciamus, ut ipsi sit cura de nobis.

Decernat Secundò, si quid perperam factum sit, contritione, ut initio monui, excitatâ, nihil anxiæ cogitationis, diffi- *Circa præterita quid agendum.* dentiæ, vel tristitiæ admittere, sed Deo supplicet, ut pro suâ paternâ providentiâ omnia disponat, quæ videt ex illo quod à nobis dictum, aut factum emanare posse. Quod factum semel est, infectum esse nequit; sed ut perinde sit atque infectum, & nobis etiam mala nostra cooperentur in bonum, id solius Dei est, ejusque potentiæ, sapientiæ, & immensæ bonitatis.

Quid de futuris agendum. Nunc quod attinet ad futura quæ aut agenda nobis forsitan, aut patienda erunt, ad utraque gratiam nobis necessariam esse constat. Quomodo verò impetrabimus, sive quid negotii tractandum, siue concio habenda, aut publicè quid dicendum aut scribendum sit, nisi attentâ ac humili prece; adeò ut omnis cogitatio de re futurâ importunâ, vel non necessariâ, sit divinæ lucis, uti dixi, obstaculum, fontis gratiæ obstructio, rei illius quam paras maximum impedimentum. Si autem quid times? nullum asylum certius; nullum refugium, quàm protegi sub umbrâ alarum Domini: sic aram sacram tenere, & in protectione Dei commorari. Sit ille igitur timor tuus, & spes tua; solus enim omnia facere Dominus potest, & cum

im voluerit, & placuerint ei viæ nostræ, inimicos nostros onvertere ad pacem.

Vides quàm firmo atque utili decreto, omnis cogitatio de æterito, præsenti ac futuro excludenda sit. Verumtamen id equaquam sufficit fragilitati nostræ, sed in oratione, si distra- *Quomodò in oratione distractionibus resistendum:* iones occurrerint, primò leniter (non autem cum detestatio e) avertendi oculi mentis nostræ, ne videant vanitatem, ac uemadmodum si erravissemus à via, in eam statim, & locum ropositum redeundum est. Quid si turba phantasmatum inet? numquam tamen cedendum hosti: sed oculos ad Deum tollere mox oportet, pluribusque rursum fides vivificanda dinæ præsentiæ: si neque id sufficit, ea quæ jam diximus de præritis & futuris per interrogationes expendenda sunt. v.g. perontetur ex se:

Quorsum ista cogitamus coram te, Deus meus; cùm id quod *Quæstiones utiles contra distractiones.* ctum est, tu solus ut velut infectum sit, efficere possis: quod ciendum verò, tu solus perficere, qui omnia in nobis operas? Quomodo igitur avertar à te unica spes mea? nónne hæc ollicitudo mea est injuria tua? & prodesse mihi non poterit? n facere possum quidquam absque te? Certè si beneficium acpis, anima mea, quoties cum Deo loqui permitteris; quomoo ei injurias dicere audes? Cogitatio enim nostra, locutio nora: túne sic mancipio loquerere ut modò Deo? quid si hæc omines audirent quæ versas animo? Itáne tibi vilis, coram uo tremunt potestates? usquequo provocabis iram ejus, qui cce post tot evagationes tuas præ amore provocari ad iram on posse videtur, verè mitis & humilis corde?

Præterea utile fingere se alterum à se, sibique quasi concio- *Finge te alium à te.* ari, vel cum Deo, Sanctis, Patronis; aut Angelo Custode de uis animi corporisque miseriis tractare, & vicissim quasi audie respondentem, ut in Echone audienda fieri solet. Quando *Echo Spiritualis.* utem animus longo tempore distractus est, aliquo secessu nius vel paucorum dierum, eum ad se revocare, vel saltem creorioribus per diem orationibus valdè conducit. O infelix illo- *Infelix qui vacat aliis plus quàm sibi.* um sors, quorum vita ita negotiosa est, ut tamen coram Deo t otiosa; eò quòd mundo & negotiis ita tota tribuatur, ut vix die horam, è mense diem, ex annis hebdomadam sibi, & salus negotio tribuere queant!

Observa etiam Primò, non mediocriter attentionem juvae, quæcumque ad pacem animi impetrandam pertinent; uti tiam, cùm secundo successu oratio fluit, humilitatem conserare: ideò enim sæpè consolatio in oratione adimitur, quia *Humilitas laudata.* er illam anima sui ignara inflatur, itaque evenit quod Salo-

Prov. 25. mon ait: Qui mel multum comedit, non est ei bonum. In quam rem sanctus Bernardus apposite: Superbia, inquit, inventa est in me, & Dominus declinavit in irâ à servo suo: hinc ista sterilitas animæ meæ, & devotionis inopia quam patior, non compungi ad lacrymas queo, non sapit psalmus, non legere libet, non orare delectat, meditationes solitas non invenio. ubi est illa inebriatio spiritus? ubi mentis serenitas, & gaudium & pax in Spiritu sancto? Post hæc sic rursum scribit: In veritate didici, nihil æquè efficax esse ad gratiam promerendam, retinendam, recuperandam, quàm si omni tempore coram Deo inveniaris non altum sapere, sed timere. Beatus homo qui semper est pavidus. Time ergò cùm amiseris gratiam, time cùm abierit, time cùm denuò revertetur: & hoc est semper pavidum esse. Succedant vicissim in animo tres isti timores; secundùm quod gratia vel adesse dignatur, vel offensa recedere, seu iterum placata redire sentietur. Cùm adest time, ne non dignè opereris ex ea. Videte, inquit Apostolus, ne in vacuum gratiam Dei recipiatis. quid si recesserit, num multo magis nunc timendum? planè multo magis: quia ubi defecit tibi gratia, deficis tu. Time ergo subtractâ gratiâ, tamquam mox casurus: time & contremisce Deo tibi, ut sentis, irato: time, quia reliquit te custodia tua. nec dubites caussam esse superbiam, etiamsi non appareat, etiamsi nihil tibi conscius sis; quod enim tu nescis, scit Deus, & qui te judicat, ipse est. Numquid qui humilibus dat gratiam, humili auferet datam? Ergo argumentum superbiæ, privatio est gratiæ, quamquam interdum subtrahitur gratia, sive retrahitur, non pro superbiâ, quæ jam est, sed quæ futura est nisi subtrahatur.

Serm. 54. in Cant.

Prov. 28.

Tres timores utiles in animam.

2. Cor. 6.

Superbia gratia nos privat.

Secundò observa, quod etsi aliqua ex iis quæ dicta, in oratione mentali ferè solùm usui sint, in vocali tamen pleraque etiam valent, ac præterea in eâ expedit sæpè animum elevare maximè initio & fine Psalmorum autem singulos certo fine atque intentione, varioque etiam situ pio ac decenti; ac varie cum Patronis, ac Sanctorum choris recitare.

In vocali oratione quo modo attentio fovenda.

Inspirationes annotãdæ triplici caussa.

Observa Tertiò, valdè utilem esse praxim quorumdam, qui inspirationes sanctas & illustrationes ac desideria annotant. Et verò id maximoperè juvat; Primò, quia sic Domino placuisse testantur Sanctorum scripta: quibus ut id facerent, ac donorum rationem haberent, mandavit; Secundò, ut in tempus ariditatis, præteritæ irrogationis cælestis aquæ, verbis spiritu plenis, velut cisternâ fideli asserventur: itaque fieri ut reliquiæ cogitationis sanctæ diem festum agant in animâ nostrâ. Id se spectasse in Manualis sui scriptione S. Augustinus fatetur

etur. Tertiò, quia proposita scripta, uti contractus in humanis, plus habere videntur firmitatis, plus verecundiæ & pudoris, dum iterum leguntur & negliguntur. Modus itaque scribendi erit, verbi gratiâ. Gratias tibi ago Domine, quòd die 25. Decemb. 1619. dignatus fuisti aperire precium paupertatis tuæ; quam cùm esses dives, propter me assumpsisti, ut erudires me, &c. Propono igitur per gratiam tuam (nihil enim possum ex me) pauperes hodie tali occasione N. & deinceps eleëmosynâ spirituali & corporali sic & sic juvare, pauperes ullos amicos non aversari, sed contrà eos præ aliis solari. Vtinam dirigantur viæ meæ ad custodiendas justificationes tuas. *Modus scribendi illustrationes.* *Psalm. 116.*

Observa Quartò, ut sæpiùs dictum, aliquam jaculatoriam esse assumendam, quâ quis meditationis fructum ruminare, & conservare ignem, quem in meditatione suâ exardescere dicebat David, per diem possit. Quales hic tibi subjicio cuivis pio desiderio fovendo accommodatas. *Psalm. 38.*

Dignatus es, ut sup. p. 10.

IACVLATORIÆ,

Quibus cujusvis Meditationis fructus ruminar[e] Asceta per diem poterit.

Psalm. 15. *NOtas mihi fecisti vias vitæ, adimplebis me lætitiâ cum vult[u] tuo, delectationes in dextera tua usque in finem.*

Psalm. 18. *Cognovi Domine, quia æquitas judicia tua, in veritate tua humi liasti me.*

Ibidem. *In justificationibus tuis meditabor, non obliviscar sermones tuos.*

Psalm. 76. *Et meditabor in omnibus operibus tuis, & in adinventionibus tu[is] exercebor.*

Psalm. 17. *Et ero immaculatus cum eo, & observabo me ab iniquitate mea.*

Psalm. 61. *Nonne Deo subjecta erit anima mea? ab ipso enim salutare meum*

Psalm. 85. *Deduc me, Domine, in via tua, & ingrediar in veritate tua, lætetur cor meum, ut timeat nomen tuum.*

FINIS LIBRI SECVNDI.

L

LIBER TERTIVS

VIA PERFECTORVM.

VIGESIMÆNONÆ IMAGINIS ANNOTATIO.

Baruch 3. Disce, ubi sit prudentia, ubi sit virtus, ubi sit intellectus; ut scias simul, ubi sit longiturnitas vitæ & victus, ubi sit lumen oculorum, & pax. Quis invenit locum ejus? & quis intravit in thesauros ejus?

MVlti dicunt: Quis ostendit nobis bona? ecce indicabo tibi, quid sit bonum, & quid Dominus requirat à te: utique facere judicium (si enim nosmetipsos frequente examine ut A *hic, judicaverimus, non judicabimur à Domino) & diligere misericordiam, aliorum defectus tolerando, &* B *sollicitum ambulare cum Deo tuo. Hoc pacto enim, &* C *crebrâ passionis Christi meditatione, ac* D *contemplatione, &* E *Pœnitentiæ ac sanctissimi Sacramenti frequentatione, & maximè* E *amore Dei & proximi, pervenies ad veram animi tranquillitatem, & locum, ubi est lumen oculorum, & pax quæ exsuperat omnem sensum; præsertim si, saltem in solitudine cordis, pijs istis exercitationibus animam tuam excolueris.*

PRÆ-

A
B
C
D
E
F
SIMILIS FACTVS SVM PEL-
LICANO SOLITVDINIS. Psal. 101.
XXV

PRÆFATIO.

D VOBVS libris prioribus actum de viâ Incipientium, ac Proficientium, & auxilijs in eâ. Hoc libro de Perfectorum viâ, & eorum exercitijs agendum est. quæ, uti dictum, non ita eorum sunt, quin & aliorum. Ferè enim, parte saltem aliquâ, quævis exercitia omnibus sunt communia, uti virtutes omnes: sed perfecti perfectiùs ea possident, & exercent. Perfectos appello, non ex omni parte: quis enim ille est? Imò verò, inquit Bernardus, nemo perfectus est, qui perfectior esse non appetit; sed eos, qui in virtute, maximè humilitatis & charitatis, magnos progressus fecerunt. *Bern. ep. 34. ad Drog.*

Cùm autem Perfectio cõsistat in Dei amore, de illo, atque de iis, quæ maximè ad eum animam Christianam disponunt, hîc agitur. Sunt verò illa, animi puritas, quæ frequenti renovatione, & sui discussione ac confessione, cum divinâ gratiâ paratur. Dixi, cùm divinâ gratiâ: quis enim potest facere mundum de immundo conceptum semine? nónne ille solus, qui scrutatur corda & renes? Verùm id non sufficit: sed speculo animæ purgato oportet illud irradiari à sole justitiæ. Quomodo autem id commodiùs futurum est, quàm frequenti communione, & Christi crucifixi amantissimi Domini nostri attentâ consideratione?

ratione? & purâ intentione in omnibus actionibus nostris, quâ actiones nostras in Deum dirigamus, gratissimumque divinæ bonitati offeramus sacrificium; eumque in omnibus creaturis, & omnes in eo amemus? Dehinc

Præsentia Dei est meridies.

ad præsentiam divinam crebrò habendam ascendit anima: atque in illo meridie, & sui creatoris aspectu vulnerata, amore illo æterno accenditur, amore quo non tantùm illum stringit amantissimis amplexibus, sed omnia ad eum trahit, omnia in eo videt, & illum unum in omnibus intuetur, nihil novit nisi IESVM, & hunc crucifixum; illum in pueris puerum, speciosum præ filijs hominum; in juvenibus juvenem crescentem gratiâ apud Deum & homines; in viro virum perfectum, & sponsum suum. Hunc ubi invenerit diu quæsitum, diu desideratum, & mille suspirijs

Intentio pura.

vocatum, complectitur ubicumque sit, quodquid agat, sive comedat, sive bibat, sive quid aliud agat, omnia propter eum agit, qui se dilexit: in eoque vivit, moritur, & quiescit; quiescit, inquam, contemplationis quiete; sedetque in pulcritudine pacis, & requie opulentâ, & notas salutis consequitur, testimonium perhibente Spiritu Sancto, quòd filius sit Patris cælestis, Patris misericordiarum, & Deus totius consolationis.

CAPVT

CAPVT I.

De perfectione, in quo ea consistat.

QVONIAM de perfectione hîc agendum erit; forsitan optes scire, ac meritò, in qua virtute maximè perfectio sita sit. Itaque paucis hæc accipe. Primò, non consistere in gratiis gratis datis, ut miraculorum gratia, sublimis contemplationis, & orationis: non in magna, etiamsi sit infusa, scientia, ut in Salomone fuit: neque in status perfectione, etsi foret is Angelicus: neque in severioris disciplinæ observantia, neque in castitatis præstantia. ad quam illa ordinatur. sed sunt quidem ea magna ad sanctitatem præsidia, quæ in charitate consistit, non tamen illa perfectio sunt, sicut nec miracula patrare, etsi hæc magna sanctitatis indicia, de quibus Dominus dixit: verumtamen in hoc nolite gaudere, quia spiritus subjiciantur vobis, & ut dixi teste Gregorio, sanctitatem ostendant, non faciant. Consistit verò perfectio in charitate Dei, & proximi; plenitudo enim legis est dilectio; atque adeò, etsi linguis, ait Apostolus, hominum loquar & Angelorum, charitatem autem non habeam, factus sum velut æs sonans, & cymbalum tinniens. Etsi habuero prophetiam, & noverim mysteria omnia, & omnem scientiam : & si habuero omnem fidem, ita ut montes transferam; charitatem autem non habuero, nihil sum Et si distribuero in cibos pauperum omnes facultates meas, & si tradidero corpus meum [illegible] ut ardeam, charitatem autem non habuero, nihil mihi prodest.

Perfectio non est in gratiis gratis datis.

Hom. 9. in Euangelia.

Rom. 13.

1. Cor. 13.

Perfectio in quo sit, nempe charitate.

Duplex verò est charitas; alia concupiscentiæ, quâ amamus Deum propter nos, & bonum nostrum: alia amicitiæ: quâ amamus illum non propter nos, sed propter seipsum, & bonitatem suam; & in hac perfectio est. Non sine præmio quidem diligitur Deus, etsi absq; premii

Charitas duplex.

Bern. de dilig. Deo.

præmij intuitu diligendus sit. vacua namque vera charitas esse non potest, nec tamen mercenaria est. Id verò intellige non de charitate afficiente solùm, sed de efficiente. neque enim gaudere solùm de bonis Dei, præsentia, & alloquio ejus, veram charitatem arguit: sed impulsus ad servandum mandata & consilia ejus. Nam, ut Gregorius, probatio dilectionis, exhibitio est operis. Et D Ioannes, Filioli, ait, non diligamus verbo, neque linguâ, sed opere & veritate. Quod egregiè Richardus explicat, dicens: Affectuosa dilectio, quâ superiùs dilectionem animæ significari diximus, interdum plus afficit minùs diligentem, minùs perfectiorem. Non enim tantum diligit quisque, quantum sentit, & quantum in illo statu diligere sibi videtur; sed quantum in virtute & charitate fundatus fuit, & in servãdis mandatis fidelis habetur. Dulcis in Deum affectus quodammodo carnalis est, & fallax, & humanitatis interdum potiùs, quàm gratiæ; cordis, quàm spiritus; sensualitatis, quàm rationis. Quid verò aliud Veritas ipsa declarat, dicens: Qui habet mandata mea, & servat, hic est qui diligit me? Diligere autem eum debemus ex toto corde, ex tota anima, ex tota mente, & ex omnibus viribus nostris. Ex toto corde, ait Chrysostomus, id est, cor tuum non sit inclinatum ad ullius rei dilectionem ampliùs, quàm ad Dei: nec delecteris in aliqua specie mundi ampliùs, quàm in Deo, non in honoribus, non in auro, &c. sed hæc omnia existimes tibi esse in Deo, ut præ omnibus Deum ames. Totum, ut vides, cor sibi præberi vult, totamque animam: igitur si aliquid ames non propter eum, minùs eum amas, & imperfectè. Sed oportet pro perfectione omnem creaturæ affectum in auctorem ipsum transferre. Fiet verò id primò, si eũ exuas. quo pacto? inquies. dic mihi: quid odisti? nonne noxium, pestiferum, majoris boni impedimentum? Hoc tibi verè est amor creaturæ, quo de Creatoris amore aliquid detrahis, cùm eum etiãsi toto

cord

Probatio charitatis.

Gregor.

1. Ioan. 3.

Richard in Cant. c. 6.

Non tãtum quis diligit quantum sentit.

Diligere Deum ex toto corde quid sit.

Chrysost. in Imperf. sup. Mat. hom.

Creaturæ affectus quomodo sit exuendus.

orde, animâ, ac viribus ames, dignè tamen nequeas mare, qui omne bonum tuum eſt, & ſumma bonorũ. i verò inſuper infinities perfectiùs, hoc ipſum quodumque eſt creatum bonum,in Deo eſſe ſcias,eoque te oſſe frui, quæ poterit creatura te decipere, & divide: cor tuum? Hoc eſt quod eleganter Thom. à Kempis: Cui omnia unum ſunt, & omnia ad unũ trahit, & omia in uno videt, poteſt ſtabilis corde, & in Deo pacicus permanere. In cæleſti beatitudine erit Deus unus omnia in omnibus; in ea autem quæ in hac lacrymaum valle obtinetur, idem aliquâ ratione perfecti conequuntur. omnia enim ad Deum trahunt,& omnibus ahuntur ad eum: omnia in eo vident, quia tamquam ternæ lucis radiolos minimos quidquid creatum eſt, ituentur, illiſque velut ſcalis ad eum tendunt: omnia eo habent, ut verè cum B. Franciſco dicant, Deus neus,Deus cordis mei,& omnia; ideòq; & opes,& hoores, famam, favorem, parentes, liberos, amicos, & uidquid haberi poteſt, potiùs quàm ei diſpliceât, perunt libenter, imò & ultrò projiciunt & deſpiciunt; nprimis ſeipſos, animamque ſuam oderunt & perdũt, t inveniant eam: ea libenter, ſicut puer crepundia & onchilia daret, ut regnum conſequeretur. Et verò omnes Chriſtiani parati eſſe debent opes, famã, vitam & mnia potiùs amittere, quàm Dei gratiam,quod eſt digere Deum ſuper omnia: adeò ut potiùs quàm Deum ffendant, libenter, uxore, liberis, opibus, honoribus, c vita ipſa,ut omnes Martyres, ſpolientur. Vnde collie affectum omnem ab omnibus erga creata tẽperanum eſſe,à perfectis etiã abnegandum. Perfectus enim ervus Chriſti,ut Hier. ait, nihil præter Chriſtum habet, ut ſi quid præter Chriſtum habet, perfectus nõ eſt. Ad uod libri de vanitate mundi inducunt. Vanitate enim erum humanarum perſpecta, earum æſtimatio minuiur & amor, quo infelix homo in certã perniciem traitur ſui amore illuſus. Etenim amor ſui, ſeu cupiditas, juxta

De imit. Chriſti l. 1. cap. 3.

1. Cor. 15.

Perfecti mores.

Qualiter Chriſtianus ſe habere debeat.

Epiſt. 1. ad Heliodor.

Libri de mundi vanitate ad quid utiles.

Aug. ser. 39. de Temp. juxta August. radix omnium malorum est, & radix omnium bonorum est charitas. Quæcumque enim appetimus creata, ea propter amorem nostri, eoque impulsi appetimus De quo pluribus jam actum est secundo libro, & declaratum, quemadmodum odio sui superandus sit, ut charitas Dei diffundatur in cordibus nostris per Spiritum sanctum. Ac bonorum quidem cupiditas, paupertate vincenda; commodorum corporis & voluptatum & propinquorum, abnegatione eorum; voluntatis verò propriæ, libertatis & honoris, renuntiatione atque obedientiâ. Quæ autem hoc consecuta fuerit anima, per se in Deum tendit, ut apertâ fornace, ignis; ut suber quod sub aqua depressum fuit, sublato pondere supernatat: ita enim anima creaturarum amore liberata, evolat, & velut acus nautica in suo Septemtrione, id est, Deo, conquiescit, eique adhæret, & unus spiritus fit cum eo: denique idem vult & non vult quod est perfecta cum Deo amicitia, & ipsa perfectio Hoc Dominus IESVS apertè testatus est, dicens: Non rogo pro eis tantùm, sed pro eis qui credituri sunt per verbum eorum in me, ut omnes unum sint, sicut tu Pater in me, & ego in te, ut & ipsi in nobis unum sint, & aliàs ait, Quæ est mater mea, & qui sunt fratres mei? quicumque fecerit voluntatem Patris mei, qui in cælis est, ipse meus frater, & soror, & mater est. Ecce quàm arcta conjunctio inter animam & Deum? quanta, & quàm sincera amicitia? Quomodo verò, dices, differunt justi inter se, perfecti ab imperfectis, cùm hi etiam potiùs omnia, quàm Deum deserere debeant? Respondeo, ut reges à rusticis, ab infirmo robustus: eo modo quo stella differt à stellâ in claritate; quo semina, quorum unum trigesimum, aliud sexagesimum, aliud centesimum fructum profert quo institores, quorum alius duo talenta, alius tria, alius quinque superlucratur. Perfectus, inquam, facit omnes voluntates Dei, ut de Davide dicitur. ad quod

Anima purgata à creatura amore volat, &c.

Ioan. 17.

Matth. 12.

Conjunctio animæ cum Deo.

1. Cor. 15.

Apost

Apost. Iacobus hortatur dicens: Vt sitis perfecti, & integri, in nullo deficientes, imperfectus ea ferè tantùm facit, quæ sub æternæ gehennæ supplicio mandantur. Perfectus omnibus potentiis adhærere Deo nititur: intellectum enim captivat in obsequium fidei, & in omnibus operibus Deum laudat; memoriâ eum præsentem ubique habet, voluntate eum in omnibus creaturis amando, ei adhæret: non loquitur, nisi sermones Dei, & ex ejus amore: non administrat, nisi ex virtute quam administrat Deus, qui omnia ei tribuit: ex omnibus quæ videt, audit, gustat, sentit, in Deum assurgit, omnes ad eum adducere nititur, ubique aliquid Dei videt quod amet: & quia novit separare preciosum à vili, ita amat creata, ut per ea in potentias Domini introëat, & ferventissimam fornacem amoris, quam beneficia omni creaturæ præstita propter nos, & nobis in iis, quasi cinnanomum & balsamum accendunt in odorem suavitatis. Præcepta omnia servat, illa enim ordinantur ad removenda ea, quæ sunt charitati contraria, cum quibus charitas esse non potest. Consilia autem ordinantur ad removenda impedimenta actus charitatis, quæ tamen charitati non contrariantur: sicut est matrimonium, occupatio negotiationum sæcularium, & alia hujusmodi. Ex quo liquet perfectum eum virum appellari, qui non solùm nullius mortalis culpæ reus est, sed longè etiam abest ab iis, quæ nos ad eum pertrahunt, & à virtute impediunt: sive, perfectio consistit in optimo usu virtutum, ac tollendis impedimentis oppositis charitati, & eamdem remorantibus; deinde in ipso divini amoris affectu, qui finis est legis. Hinc Dominus: Ego sum A & O, principium & finis: & aptè Gregor. Virtutis principium & finis, est dilectio. Apostolus verò, Finis præcepti est charitas, de corde puro, & conscientiâ bonâ, & fide non fictâ. hæc omnium fundamentum est bonorum. Immò credere esse Deum, omnia mala arcet, omnia bona

Iacobi 1.

Quomodo perfectus tribus animæ potentiis utatur.

In omnibus Deum videt perfectus.

D. Thom. 2. 2. q. 184. a. 3.

Præcepta Dei ad quid ordinata.

Quis perfectus.

Hom. 23. ad Rom.

1. Tim. 1.

Charitas est finis & initium.

Fides viva quid operetur, peccata removet, &c.

bona inserit. Dic mihi qui credit Deum esse omnipotentem, omniscium, & optimum, simulabitne, & fallere sperabit impunè, ac superbiet? Nónne scire eum novit, & despicere superbos, ac omnem extollentem se humiliare, & exaltare in æternum humiliantem se. Avarus erit, qui Deum habere se posse novit, & omnia in eo? nimis certè avarus, cui ille non sufficit. Luxuriosus, cui ille fons gaudij, & Deus totius consolationis ad manum est? Invidebit, qui scit Deo fieri, quod proximo: Dei esse voluntatem, ut ille his bonis ornetur? an verò malum, aut minùs providum ejus consilium judicabit? Gulosus, qui momentaneam voluptatem potest in Deo æternam facere, si illam velit aspernari? Cui verò iracundus irascetur? Deo? qui dixit, Qui vos tangit, tangit pupillam oculi mei? quomodo erit acediosus, ignavus, qui quãtis sese bonis exuat, quantis ærumnis induat, agnoscit? Quòd si fides hæc præstat, longè magìs charitas. Ex hac charitate erga Deum, fluit amor proximi: fluvius, inquam, pacis, cordis dulcedo, & verbum dulce, & opera misericordiæ, maximè spiritualia: qui enim amat proximum, in bonis omnibus illi consentit, mala potissimùm animæ ab eo, quoad potest, arcet, bona procurat, neminem temerè judicat, nemini obloquitur, juvat omnes opere & exemplo.

Ex charitate Dei fluit amor proximi.

An quivis possit esse perfectus. Col. 10. c. ult.

Sed quæres, an quivis ad perfectionem pervenire possit? Respondeo omninò, quocumque in statu positus sit, licet alius alio magìs sit accommodatus ad eam. Cassian. ait, Constat neminem prorsus ob imperitiam litterarum ab perfectione cordis excludi, nec rusticitatẽ obesse ad capessendam animę puritatem: imò cùm sit cum simplicibus Dei sermocinatio, hos ferè ad altiorẽ gradum sanctitatis evehit, ut non glorietur omnis caro in conspectu ejus. Non potes orare, contemplari, crebrò confiteri & communicare, sanctam austeritatem æmulari; patiẽs esto, & humilis, dilige opere & veritate proximum & Deũ, voluntatem ejus in omnibus lauda;

&

t acquires preciosam margaritam, thesaurum, sapientiam, veram perfectionem.

CAPVT II.

Meditatio de Imitatione Christi Domini, in quo omnis perfectionis exemplar.

CHRISTVS. PVNCTVM I. Fili, vis venire post me? vis perfectus esse? audi igitur me, qui animam meam posui pro te? Qui vult venire post me, tollat crucem suam, & sequatur me; si quis enim venit post me, & non odit Patrem suum, & matrem suam, adhuc autem & animam suam, non potest, non potest meus esse discipulus. Considera quis te vocet, quem vocet, & quò. quo item præmio. Spei, fidei & charitatis affectus excita. *Luc. 14.*

PVNCTVM II. Exemplum dedi vobis, ut quemadmodum ego feci, ita & vos faciatis. Admirare & imitare.

PVNCTVM III. Qui mihi ministrat, me sequatur, & ubi ego sum, illic & minister meus erit. Credis hæc? & nónne per gratiam meam me sequi potes? cur igitur, non obedis voci meæ?

Eadem diducta.

HOMO. Effundo in conspectu tuo, Domine, orationem meam, & tribulationem meam ante te pronuntio; etenim ecce universus orbis in maligno positus, & in erroribus mille quasi deviis, & non est qui reducat nos in viam rectam, nisi tu, bone JESV, qui es via, veritas, & vita. Vias tuas, Domine, demonstra mihi, & semitas tuas edoce me. Omnis siquidem creatura decipula est, & laqueus pedibus insipientium! Et eheu! quot video, ô Bonitas, ô Pater misericordiarum, quot video perire abstractos & illectos ab ea! Quid faciam, Deus meus, inter tot hostes, & tot laqueos, quibus tegitur universus orbis? quid in tanta caligine, & tot jam *Præsentia Dei.* *Ps. 141.* *Mundus in errore.* *Creatura decipula.*

coram

coram me præcipitiis? Quando, quando, ſedenti in te-nebris, & umbrâ mortis orieris mihi lux, & vita mea, u ſequar veſtigia pedum tuorum?

IESVS. Ecce veni, veni, ſequere me; Nonne enim e-go ſum lux mundi? errare times, & rectam viam ad perfectionem quæris? Ecce ego ſum via. Quid? an fall metuis, cùm paupertatem præ opibus, crucem præ de-liciis & honoribus offero? Atqui ego ſum bonitas in t propenſiſſima, & diffidis mihi qui te ſic redemi? ego ſum veritas: quid dubitas aut metuis, damna, pericula morte, nonne ſum tibi ſalus & vita & omnia? ego ven & venio ut vitam habeas, & abundantiùs habeas ſan-guine meo partam, & quidem ſempiternam. Nonne qui habitabam lucem inacceſſibilem, ex inviſibili fa-ctus ſum viſibilis, ut redemptus à me, non jam Patrem prævaricatorem in ſuperbia, gula, &c. ſequerere; ſed me humillimum & patientiſſimum, & imitareris me qui ſum ſpeculum ſine macula, figura ſubſtantiæ Pa-tris, in quo habitat omnis plenitudo divinitatis cor-poraliter, ut divinitas mea in humanitate vobis prælu-ceret, & actiones hujus ab illâ etiam fieri ſciretis. Cu homo mortalis, paſſibilis, & ſimilis vobis factus ſum, & ut homo operatus, niſi ut te divinitatis meæ faceren participem, ſi humanitatis eſſem imitator? Si præſcripſ medicinam, ipſe prior hauſi ut tu ſequerere, & in ſingu-lis actionibus id mihi propoſitum fuit, ut nominatim tu imitareris, quod intelligebat Apoſtolus meus, dicẽs Qui dilexit me, & tradidit ſemetipſum pro me.

Chriſti ſequela neceſſaria.

Matth. 5.

Deus deſcẽdit de cœlo, ut ſequeretur eum homo, tu recuſas.

Sap. 7.

Galat. 2.

HOMO. Id cupio, & in omni cogitatione, verbo, & actione te velut depingere, & opus meum tuo in omn etiam ætate conformare: ſic enim video, ſoles Sancto ad tuum exemplar ſimiles facere, itaque in omni etiam ætate te imitari cupio, te præſentem quaſi intueri. Be-nedictus ſis in æternum, in æternum, in æternum, bon IESV. Utinam, utinam cum Apoſtolo dicere poſſem Nos autem non ſpiritum hujus mundi accepimus, ſed ſpiri

Chriſtus in omni actione imitandus.

Rom. 9.

piritum, qui ex Deo est; quos enim Pater tuus elegit.
iam vocavit, ut sint conformes imagini filii sui, & *Isaia 55.*
edit te præceptorem, & ducem gentibus. Itaque non
oto aliquid scire nisi te JESVM crucifixum, ut sicut
postoli speculati Deum in te revelatâ facie transfor-
ati sunt de fide in fidem; ita ego ad honorem tuum
escam in te, & de claritate in claritatem transeam, &
vam in te S. Paulus: Ideò apparuit gratia Dei Salva- *Tit. 2.*
oris nostri omnibus hominibus erudiens nos, ut ab-
egantes impietatem & sæcularia desideria, sobriè &
stè & piè vivamus in hoc sæculo. Inspice ergo & fac
cundùm exemplar, quod ex infinitâ charitate tibi à
atre luminum monstratum est. Abjice opera tene- *Exodi 25.*
rarum, & indue arma lucis, immò induere Dominum *Rom. 13.*
ESVM Christum, ut possis comprehendere quæ sit *Ephes. 3.*
ongitudo, latitudo, sublimitas, & profundum; & scire
upereminentem scientiæ charitatem Dei, aspiciens in
mni horâ, & tempore auctorem fidei & consumma-
orem JESVM.

HOMO. Utinam mihi liceat, ô Beate Paule, tecum
icere: Vivo ego, jam non ego, vivit verò in me Chri-
us! Utinam ô B. Virgo, quæ à Christi Nativitate in *B. V. & Sancti Christum sunt imitati.*
ngulis actionibus divinitatis lucem in humanitate
micantem peculiariter es imitata, tanquam speculum
itidissimum Soli justitiæ oppositum, te sequi possim!
Itinam tu Mater nostri amantissima, velut olim Re- *Genes. 27.*
ecca Jacobum induit vestibus Primogeniti sui, sic tu
ne Christo JESV, & des ut oportet offerre æterno Pa-
i corpus & sanguinem ipsius in cibum, quo libenter
um vesci nosti! Utinam, amantissime IESV, cùm ve-
ementer cupias, me imitari te facias, ut in omni vitâ
neâ portem imaginem tuam, meliùs quàm sindon
la, & sanctissimum Veronicæ linteum, aut ad Aba-
arum missum amoris tui monumentum: pone te si-
naculum super cor meum, & omnes actiones meas.
n illo enim gloria tua, & charitatis tuæ pignus erga

nos eſt, ſi imaginem ad quam creati ſumus, ſic in nobi reſtituas, & tuam animæ noſtræ imprimas, ô IESV pr me crucifixe, uti etiam corporaliter in electis tui Franciſco & Catharinâ Senenſi declaraſti.

CHRISTVS. Fili, uti te creavi ad imaginem ac ſimi litudinem meam; ita te recreavi, redemi, ut ſimilis me fieres; utque in creatione mundi ideam meam ſecutu ſum ſempiternam, ita in renovatione, & omnium et iam minimarum gratiarum largitione Pater meus re ſpicit in faciem meam filii ſui? & hoc ſpectat ut mil ſimilis evadas.

Roman. 8.

Omnes debent Chriſto conformari.

HOMO. Ita credo firmâ fide, nam quos Majeſt tua, ô Pater æterne, præſcivit & prædeſtinavit cor formes fieri imaginis filii ſui, ut ſit ipſe primogen tus in multis fratribus. Sis benedictus in æternun & tu, ô JESV, ô via, veritas, & vita; ſpes me quæ de tenebris facis lumen ſplendeſcere. Quid u trà hæreo? quis niſi fatuus deliberare poteſt, an te ſeq lucem inquam in tenebris velit? ſed eheu! verè dixi Domine: Dilexerunt homines magìs tenebras quà lucem: quas quidem ſic & ſic N. dilexi. At nunc abl ut amem illud abs te omne bonum, & teipſum n propter te: Abſit mihi gloriari niſi in cruce tuâ, ben gniſſime Domine mi. Deteſtor inſipientiam meam, ſequar te, ô æterna Sapientia, quocunque ieris R meus & Deus meus; ſcio enim ſi te ſequar, errare n

Ioan. 12.

queo. Qui ſequitur te, non ambulat in tenebris, qui videt & ſequitur te, videt & ſequitur eum qui miſit.

CHRISTVS. Nónne hoc vel nomen tuum, ô Ch ſtiane, exigit à te, ut hoc exemplum quod tibi in mor Calvariæ monſtravi ſequaris, quando & cum clam valido ſanguinis mei clamantis de terrâ, & de arâ cr cis in vita vi exemplo meo, reipsâ dicens: Qui vult v nire poſt me, tollat crucem ſuam, & ſequatur me, qui non accipit crucem ſuam, & ſequitur me, non

re dignus. *Aspira*, ut supr. pag. 8. *Haccine firmâ fide*, vel O Jesv *Magister*.

Homo. Ita Domine, & olim per Apostolum tuum monuisti, dicentem: Imitatores mei estote, sicut & ego Christi. & per alium iterum: Christus passus est pro vobis, vobis relinquens exemplum ut sequamini vestigia ejus. O vestigia amabilissima animæ meæ! ô quàm speciosi pedes tui; euangelizantis pacem, euangelizantium bona! Utinam irrigem omnia vestigia quæ pro me posuisti, & lacrymis & sanguine meo, & pes meus sit in via rectâ, ut inveniam te. Wenceslai tui vestigia nivi impressa insistentis iisdem & sequentis, non plantas tantùm, sed totum corpus sacro calore recreavit: quantò magìs tua, Redemptor mi, cùm sis ignis ardens, & non deficiens? Scio igitur nos vocatos omnes ut te sequamur, sed eheu! quàm multi declinaverunt etiam religiosi, qui tamen ad hoc vocati ut te propiùs imitentur: & perfectionem sequantur. *Vestigia Christi sequi dulce.*

Christvs. Exemplum quidem dedi vobis omnibus, sed maximè Ecclesiasticis & Religiosis, ut quemadmodum ego feci, ita & vos faciatis. Age actiones tuas à manè in vesperam considera, meisque compone, & vide an exemplum meum sequaris. Non enim feci taliter omni nationi, & judicia mea non sic, ut tibi manifestavi eis. *Haccine vera*, ut sup. pag. 7. *Psalm. 147.*

Homo. Operuit confusio faciem meam, dum Te video viam; & meditor & lego, me hortor ut ineam. Quid hoc dementiæ? viâ planâ, & rectâ relictâ, mille præcipitiis & periculis scatentem, sic N. sequi, & inire? O Deus meus! ô bonitas! miserere & trahe me post me, ut sequar te; etsi enim viam ad perfectionem, ad beatitudinem infinitâ bonitate tuâ ostendas, ecce quàm tardè eheu sequor: etsi, ô lux mea, appareas mihi in tenebris meis, non confugio ad te, non uti debeo, sequor te. Trahe igitur me, & sequar quocunque ieris, sive in vitâ sive in mortem. paratũ cor meũ, paratũ cor meum. *Resignatio.*

CHRISTVS. Veni & ſequere. neque pigebit in æternum; ſed qui mihi miniſtrat, me ſequatur,& ubi ego ſum, illic & Miniſter meus erit, & ſedebit mecum in throno meo. Verùm regnum meum vim patitur, & violenti rapiunt illud. Vis ergo tibi,vis illi ſic vim facere, & in terribili judicio audire dulciſſimum verbum Venite, poſſidete regnum, quod vobis paratum eſt à conſtitutione mundi?

HOMO. Volo,volo,gratiâ tuâ, bone IESV, & cupio atque amo te toto corde meo.

IESVS. Ecce hoc eſt conſilium meum, poſtquam princeps tenebrarum, & mundi hujus infinitas prope animas ſeduxit, & diluvium peccatorum inundavit cupio, ut fortis armatus, diripere ſpolia impiorum, & animas perditas quærere, & ſalvas facere. Ad hoc deſcendit ut gigas ad currendam viam. Vis militiæ meæ nomen dare? ſi dederis, dabo tibi edere de ligno vitæ & accumbere ad menſam meam in regno Patris mei & Regem te conſtituam in ſempiternum. Credis hæc ita ſeſe habere? quid ergo moraris contemptum tu pro honore mundi amplecti, paupertatem pro divitiis mortificationem pro deliciis, idque tantùm ad momentum vitæ pro longâ & feliciſſimâ æternitate? Fili mi,putas ſi mundus,aut Rex quiſpiam tantum offerre militi ſuo, eum pauci ſequerentur; præſertim ſi eundem victum, veſtitum, habitationem etiam viliſſimo caloni offerret,quo ipſe Rex uteretur, uti me facere vides?

Chriſtus Rex & Dux noſter.

HOMO. Omnes equidem eum ſequerentur, immò parvo ſtipendio magna, & innumera pericula, ac labores adit; atque adeò depoſcit miles;& me pudebit te Domine IESV ſequi Rex regum,& Domine dominantium? manſuetudinem inquam, charitatem & humilitatem,ac patientiam: præſertim cùm aſſiduè ſonet vox tua in auribus meis,vox inquam illa tua dulcis: Diſcite à me, quia mitis ſum,& humilis corde.

Miles mundi no confundit.

JESVS. Quid ergo moramini; ego ante vos ibo, & gloriosos terræ humiliabo: Neque est, quòd mortem meas: Qui enim manducat meam carnem, & bibit meum sanguinem, habet in se vitam æternam. Si famem quis timeat, ego sum panis, qui de cælo descendi, ut manducet me, & vivat propter me. Si sitim, ecce sanguis meus verè est potus, quem ex nunc tibi offero paratum, *hic affectum gratitudinis excita.* Denique, quod Apostolis, hoc tibi dico: Quando misi vos sine sacculo, aut perâ, numquid aliquid defuit nobis? Responderunt, nihil. At forsitan non potes onus militiæ meæ ferre; verùm nónne dixi: Venite ad me omnes, qui laboratis, & onerati estis, & ego reficiam vos? neque tantum portabo onus vestrum, sed etiam vos uti ovem perditam libenter tollam in humeros meos. An credis hoc? Ergo sicut me videtis, & vidistis facere, sic facite: Et certò scias, falli nequeo, neque fallere. Dixi, & ita est: Jugum meum suave est, & onus meum leve. *Isaia 45.* *Matth. 11.*

HOMO. Credo Domine, adjuva incredulitatem meam: credo, & cùm alicui militare & servire mihi necesse sit, quem præter te eligam Regem regum sapientissimum, quique nôrit reprobare malum, & eligere bonum? Te potentissimum, & fortissimum Ducem, & quod super omnia me trahit, mei amantissimum. Filioli, exclamat Apostolus tuus, quos iterum parturio, donec formetur in vobis Christus, volens nos conformare tibi. Pone igitur te, ut signaculum super cor meum, sicut signaculum super brachiũ meum, ut qui portavimus imaginem terreni, jam portemus & cælestis. Tuam Christe JESV sanguine tuo coloratam. Denique Christianus sum immensâ, & incomprehensibili gratiâ tuâ. Confiteri igitur te volo coram hominibus ô æterna, & amabilis mihi veritas, neque diligere te verbo, sed opere, & veritate. Tu pro me mortuus es, ut tibi vivam, pro me natus, ut tibi renascar, pro me circumcisus, ut abnegem circumcisione non *Marc. 9.* *Galat. 4.* *1. Cor. 15.* *Confiteri Deum facie oportet.*

manu factâ impietatem, & sæcularia desideria, & sobriè, justè, & piè vivam in hoc sæculo. Cupio ambulare sicut ambulasti, & sanctificare me sicut tu sanctus es, & quantum possum gratiâ tuâ perfectus esse, sicut Pater noster cælestis perfectus est.

Joan. 2.

Paupertas Christi omnibus amanda, &c.

JESUS. Ne cuncteris igitur, aut deliberes. Ego sum via, & non est alia, & cùm essem dives, propter te factus sum pauper, ut non haberem ubi caput reclinarem, nempe ut tu aliquando conversus saltem animo talis fores; qui enim non renunciat omnibus quæ possidet, attende iterum, & iterum, qui non renunciat saltem animo, paratus id re facere, cùm jussero, non potest meus esse discipulus. Similiter factus sum obediens usque ad mortem, mortem autem crucis, cibusque meus fuit facere voluntatem Patris mei, ut tu Superioribus tuis obsequens fores. Ego delicias carnis & commoda ab ortu meo usque ad extremum vitæ abnegavi Ego inquam, sapientia æterna, & intellectus infinitu ita judicavi, ita judico. An qui verbo non auderes ar guere me, facto velles, & deserere me, & sequi hoste tuos? me relinquere veram vitæ viam, & abire in præceps, & ambulare vias difficiles, & quod caput est, irremeabiles? At forsitan difficilè est me sequi.

HOMO. Facile est, quidquid gratiâ tuâ præstare po simus; suaviter enim equitat, quem gratia tua porta & erubesco, qui video sæculi filios ambulare vias ade difficiles, tot adire pericula, seu mercatores, seu milite sint.

Sap. 5.

JESUS. Et quo quæso præmio in hoc mundo, ul transeunt omnia tamquam umbra, & tamquam navi cujus non est reperire vestigium in fluctibus? Et qui dubitas, num me sequi possis? Putásne, fili mi, invito i illudam tibi? nónne sæpiùs inclamavi, & jam præser tibi dico: Petite, & accipietis; quærite, & invenieti pulsate, & aperietur vobis. Ergo omnia possibilia sun credenti, & me amanti: neque puto, sequi pudet, qu

Facilè Deū sequi.

e

go præivi, neque pigere poteſt; ſi memineris, quòd ab ãc viâ vita, vel mors dependeat ſempiterna.

HOMO. Habeamus ergo, ô anima, fiduciam in introitu Sanctorum in ſanguine Chriſti, quam initiavit obis viam novam, & viventem per carnem ſuam, & acerdotem magnum, ſuper domum Dei accedamus n vero corde in plenitudine fidei. Ecce enim venit, cce venit, & nobiſcum eſt; ergo, ſive comedimus, ſive bibimus, ſive quid aliud agimus, omnia ad gloriam jus & exemplar ejus velut præſentis faciamus. Ipſe adix bonorum juſtitia noſtra. *Hebr 10.*

EXERCITIUM.

O JESU *Magiſter bone, Paſtor bone, Dux meus, & notus meus; vis me ſimilem eſſe tibi, ô Rex regum, me tibi? cur, obſecro te, ſpectavit huc omnis labor tuus, & dolor & afflictio tua, ut benè mihi eſſet? an idcirco Sanctis electis tuis communicas dolores & vulnera tua? ideò hominem verè induiſti ut ego te? ideò de cælo deſcendiſti, & ad me incomprehenſibili dignatione toties declinas, ut eò aſcenderem, & ſim unus tecum, & ſimilis tibi? adeò formam ſervi accepiſti, & eheu pro me colonus factus es ſuper terram, ut ego hæres & civis eſſem regni tui? veráne hæc & certa & indubitata, & piget ſequi? Nónne nos agricultura tua ſumus & tua ædificatio, tu verò fundamentum &* 1. Cor. 3. *lapis angularis, nunquid in te verâ petrâ ideam feciſti mihi, & deſcripſiſti ſanguine tuo, infinitâ charitate tuâ? utinam ſuperædificem non lignum, fœnum, ſtipulam, ſed aurum, argentum, lapides precioſos, & honorem te, & delecteris ſuper me, & diſcam à te mitis eſſe, & humilis corde. Et utinam nihil ſciam nec ſcire ultrà velim niſi te, dulciſſime* JESU, *& quidem crucifixum. Hæc* Ioan. 17. *eſt enim vita æterna, ô Pater æterne, ut cognoſcamus te Deum verum, & quem miſiſti* JESUM *Chriſtum, & ſequamur veſtigia ejus. Induo ergo te, & cupio imitari, Domine* JESU, *& reſpicio in te unum conſummatorem & remuneratorem, & amantiſſimum Redemptorem, & currere cupio in viam mandatorum tuorum, ut perveniam ad te, & amem te toto corde meo. Amen.*

Praxis pro Imitatione & perfectione assequendâ.

1. SÆpe IESVM præsentem intuere, ideoque illud à S.P.N. in initio Meditationum vitæ Christi valdè commendatum. Tum verò id maximè fac, quando actio aliqua instat facienda, cogita quomodo eam in hoc sæculo fecerit, aut fieri suaderet, & imitare.

2. Nota autem valdè conducere ad Christi IESV imitationem, amorem ejus sæpè in se excitare hoc pacto, ut in discipulis patet; sine sensu induuntur Magistri mores & amici.

3. In examine etiam actiones tuas, præteritas & futuras examina. Ipse enim est norma vitæ nostræ, & Regula ædificii spiritualis. Et quicunq; hanc regulam secuti fuerint, pax super illis & misericordia. *Galat. 6.*

Gradus ad perfectionē. 1. vitare minima 2. contēnere temporalia. 3. passiones domare. 4. cohibere linguam. 5 profectui studere 6 patientiā servare 7. internas solidas virtutes exercere 8. resignatū esse. Nota.

Quòd si gradus ad perfectionem habere velis, ecce tibi Primus est, postquam à peccatis gravioribus purgatus es, minima etiam diligenter devitare, ac modestiam colere. Secundus, temporalia contemnere, & saltem affectu abnegare. Tertius, passiones, maximè appetitum honoris, refrænare. Quartus, linguam cohibere, maximeque à detractione & vanitate coërcere. Quintus, puritatem cordis, & cogitationum frequenti renovatione quærere: ac zelo profectus quotidie ad anteriora se extendere & actiones suas, ac cogitationes suas perficere, Justorum enim semita, quasi lux splendens, crescit usque ad perfectam diem. Sextus patientiam servare in adversis, & gaudium existimare cùm in varias tentationes inciderimus: patientia enim opus perfectum habet. Multi enim in oratione, regularum observatione seduli, modesti, quieti; sed si tangas montes, fumigabunt. Septimus, virtutes interna frequenter exercere, maximè solidas; intentionis puræ, charitatis, zeli, & præsentiæ Dei. Octavus, unum atque idem velle cum Deo, de nullo queri, sed æquabilitatem animi atque tranquillitatem, inter tot rerum vicissitudines conservare. In his te examina, atque in singulis excitatâ contritione, propone hos gradus ascendere, & gratiam pete. Est enim gradus ad virtutem primus, ejus desiderium.

Dignatus es, ut supr. pag. 10.

REGVLA *brevis, seu via ad perfectionem, respondens petitionibus orationis Dominicæ. Hanc meditando expendere juvabit.*

PRIMA. *Pater noster qui es in cælis.* Et contemplaris in omni loco bonos & malos. da mihi, obsecro quod jubes, ut ambulem coram te & sim perfectus sicut tu Pater meus cælestis perfectus es. *Haccine vera*, ut sup. pag. 7. *De præsentia. Gen. 17. Matth. 5.*

Secunda. *Sanctificetur nomen tuum.* Utinam, utinam ô bone IESV, in illo flectatur omne genu, & ab omnibus omnia purâ intentione fiant in nomine tuo ut in omnibus honorificeris, dulcissime Redemptor mi, atque exemplo & verbo omnes traham ad te omne bonum, ego servulus tuus. *Intentio pura, fides & zelus animarum.*

Credo tibi, ut sup. pag. 7.

Tertia. *Adveniat regnum tuum.* Ad hoc enim nati sumus, sed quod majus est, sic N. redempti à te, ut terrena hæc despiciamus, & conversatio nostra in cælis sit, & tecum sit, qui non dedignaris omni horâ audire me in conspectu Sanctorum tuorum, neque obliviscerìs mei vincti & improbi servi tui in gloriâ tuâ. Quid ergo me separabit à te? *Contemptus rerum humanarum & spes.*

Aspira, ut sup. pag. 8 *Haccine firmâ fide* ibidem.

Quarta. *Fiat voluntas tua sicut in cælo & in terrâ.* In corpore & animâ meâ. Nonne enim omnes Angeli, omnes creaturæ obediunt voci tuæ? quanto magìs ego vermis & non homo, faciam voluntates tuas, quas aut inspiraris mihi, aut per Superiores indicaris? quid enim mihi est in cælo, & à te quid volui super terram? *Credo tibi*, ut sup. pag. 7. *Resignatio perfecta & charitas.*

Quinta. *Panem nostrum quotidianum da nobis hodie*, ô benignissime IESV, non tantum supersubstantialem, corpus tuum, sed meditari dolores tuos, atque eloquia tua, dulciora super mel & favum. Verè enim non in solo pane vivit homo, sed de omni verbo quod procedit de ore tuo, favus enim distillans labia tua. Da mihi omnem solicitudinem in te projicere, dixisti enim & credo quod hæc omnia adjicientur nobis. *Meditatio rerum divinarum. Psalm. 18. Matth. 4.*

Aspira, ut sup. *Haccine firmâ*, pag. 8.

Sexta. *Et dimitte nobis debita nostra* plurima; *sicut & nos dimittimus debitoribus nostris.* Numquid enim oportet alterũ alterius onera portare, & sic adimplere legem tuam? ille enim verè perfectus est, qui ad imperfectionem proximi impatiens non est. O quàm suavis est Domine spiritus tuus; Ecce si ego demisero denarium unum proximo meo, talenta plurima dimittes mihi ex infinitâ misericordiâ tuâ, & te mihi dabis ex immensâ charitate tuâ. *Haccine vera*, ut sup. pag. 7. *Dilectio proximi etiam inimici. Gal. 6. Gregor. Perfectus quis sit. Sap. 1. Matth. 18.*

Fortitudo in tentationibus ac sui mortificatione.

Septima. *Et ne nos inducas in tentationem.* Tentatio enim est vita hominis super terram : sed concede ut resistam, sic ut possum per gratiam tuam : fidelis enim es , nec sines me tentari ultra id quod possum. Tribue etiam ut mortificatione illam præveniam, & judicia hominum contemnam , & momentanea æternis, coram te judice meo, & patre amantissimo non præferam. *Credo tibi*, ut sup. pag. 7.

2. Cor. 3.
Psalm. 50.

Diffidentia sui ac confidentia in Deo.

Octava. *Sed libera nos à malo*, culpæ & pœnæ, nihil enim verè absque tua providentia accidit nobis, & nihil possumus ex nobis, sed omnis sufficientia nostra ex te est. Libera ergo me, ô charitas Deus meus , sicut & quando tibi placuerit ; & cor mundum crea in me, atque illud examine frequenti purga ut velut speculum mundum radios bonitatis tuæ excipiam & ardeam amore tui, & vivam ego jam non ego, vivas autem in me Christe Iesu refugium meum, & ut securus committam me totum paternæ providentiæ tuæ in tempore & in æternitate.

Aspira, ut sup. pag. 8. *Haccine firmâ fide*, &c.

Brevis Regula S. P. Ignatii pro perfectione consequenda sæpè expendenda.

Hoc documenta suis Ignatius edit alumnis.
Vt methodo parvâ commoda magna ferant.
Nulli, vel minimo, quavis ratione repugnes,
Cedere te potiùs quàm superare juvet.

PRimò Adverte quam turpe sit facilè alicui contradicere sive superiori, sive inferiori, sive æquali; semper ego dum licet, quod aliis probatur tu complectere, & appende, quantò melius te & alios in pace servare, eosque charitate & humilitate superare, quàm à tui amore ac judicio proprio superari ac perturbari excusando, contradicendo, &c.

Credo tibi, ut suprà pag. 7.

Obsequium studeas præstare per omnia cæcum;
Iudiciumq́ue lubens subjice cuique tuum.

Luca 10.

Secundò , Præstare debes obedientiam cæcam in rebus minimis & parvis. Numquid enim scriptum nosti: Qui vos audit me audit? Iudicium verò etiam æqualibus & inferioribus subjicere stude ; Omnis enim qui se humiliat exaltabitur. Credis hæc? *Credo tibi Domine*, ut sup. pag. 7.

Non vitia inspicias aliena , & visa retundas,
Sed propria accuses, atque patere velis.

Tertiò

Tertiò, vide quàm turpe curiosè defectus aliorum observa-; & semper paratus esto ad excusandum eos: certè nónne utius tibi accusare teipsum, & non cũ Adamo excusare? Nónne nim Deus novit insipientiam tuam, & omnes in judicio eam gnoscent si jam te vanè excuses? ignoscent verò si te accuses? spira, ut sup. pag. 8. *Haccine firmâ, &c.*

Quidquid agas, dicas, mediteris, prospice finems
Proximo an expediat, complaceatq; Deo.

Quartò, Numquam loquaris, vel respondeas, vel mediteris, el ambules, vel quid demùm facias; nisi priùs cogites an Deo laceat; an exemplo & ædificationi sit proximo: itas enim coam Deo, cui de omnibus nónne reddenda severa erit ratio? *Haccine vera,* &c. ut sup. pag. 7.

Sit sua spiritui libertas semper; & illam
Nec persona potens, caussa vel ulla gravet.

Quintò, Serva libertatem spiritus ubique etiam cum quacumque personâ: Christianam inquam tene libertatem ad oposita: & ne eam propter humanum respectum perdas; nónne enim scriptum, qui hominibus placent confusi sunt, Deus sprevit eos. *Credo tibi,* &c. ut sup. pag. 7.

Ne facili jungas tibi consuetudine cunctos;
Spiritus ac ratio quemlibet ante probent.

Sextò, Ne sis communis omnibus, neque familiaris, sed consule spiritum, ad quem ipse magìs te moveat atque impellat. Inspicias tamen accuratiùs, quales & qui sint motus, qui ad hoc te moveant. Nónne enim scriptum, Cum bono bonus eris. Et rursus, Vir iniquus lactat amicum suum, & ducit eum per viam non bonam. *Credo tibi,* ut sup. pag. 7. *Prover. 16.*

Exerce assiduè pia mente & corpore facta;
Sis populo demens, sic sapis ipse Deo.

Septimò, Exerce te continuò actualiter & mentaliter in exercitiis piis, & desidera haberi stultus ab hominibus, ut sapiẽs habearis à Deo, & ipsum lucrifacias, ut dicere queas: nos stulti propter Christum; stulta enim mundi elegit Deus, suadetque dicens: Si quis videtur inter vos sapiens esse, stultus fiat, ut sit sapiens. *Haccine vera,* ut sup. pa. 7. *1. Cor. 1.*

Fac matutino vespertinoq; revolvas
Hæc studio: & lectum dum petis adde preces.

Octavò, Hoc inquit erit tuum studium. Mane & Vesperi cùm ibis cubitum, ista percurre.

Exer-

Exercitium seu descriptio viri spiritualis, ad quam te examina.

POteris autem utiliter id facere, si singulis notis subjicias hanc interrogationem. An talis sum?& cur non? An talem me vult Deus, & esse possum? quid igitur faciam? firmumque adde propositum, & libet. *Credo tibi*, ut sup. p. 7.

Vir spiritualis hominem interiùs ordinat: Exteriùs ornat: à rebus turpibus cohibet, sermones rectos & utiles amat: non pueriliter in risum effunditur, non altè loquendo clamat, modestè incedit: aliorum facta non curiosè inquirit, admonitiones hilari vultu recipit: errori aliorum facilè condonat, laudibus non extollitur, detractione non dejicitur: interroganti facilè leniterque respondet, contendenti facilè cedit: patienter alios audit; in omnibus ædificare fratrem studet. Rari est & gravis sermonis: in cibo & potu parcus & sobrius: Compositus in vultu & verbis, filius veritatis, oculos habet dimissos, & simplices: puritate candidus, humilitate insignis: obedientiâ promptus, patientiâ præmunitus, in oratione assiduus, in fide stabilis, in opere diligens, in abstinentiâ rigidus, in moribus exemplaris: in conversatione gratus, in verbis affabilis, in dando liberalis, amicis fidus: inimicis benignus: Deo resignatus: sibi mortuus, mundo crucifixus; omnibus omnia, ut omnes lucrifaciat.

CAPVT III.

PRÆFATIO *in vitam Christi.*

VITA Domini nostri IESV verè lignum est vitæ & medicamentum animæ nostræ. Quam verò sit utile eam meditari, audi Bonaventuram: Super omnia (ait) spiritualis exercitii studia hoc magìs necessarium, magisque proficuum credo, & quod ad excelsiorem gradum producere possit. Meditatio hæc, inquit, roborat mentem contra vana & caduca, fortificat contra tribulationes, docet circa gerenda, &c. Vitã igitur Domini nostri digressi in puncta, eaque verbis S Scripturæ conflata. Vix adjeci ullas considerationes, scientibus enim Scripturas loquor: Indicavi dumtaxat quinam affectus excitari queant, unde si opus fuerit extendi & intendi. Huc spectant quæ de affectibus suprà habes

Quàm utile meditari vitam Iesu.

bes de modo meditandi, per actus trium virtutum Theologalium, de exercitiis præcipuarum virtutum: & rursùm aspirationes quas infrà invenies ca. de Contemplatione. Igitur cùm inveneris hæc verba, exerce contritionem, fidem, &c. item paupertatem, contemptum rerum humanarum, id ita accipias ut vel illud per te facias Spiritus sancti ductum sequendo, vel si placet languenti animæ subsidium petas ex affectibus & exercitiis suprà positis, si non meliora, quod opto toto corde, te unctio docuerit.

Meditationes de vitâ Christi IESV *amantissimi Domini nostri.*

1. MIssus est Angelus Gabriel ad Mariam virginem desponsatam Ioseph de domo David, & dixit Ave, &c. *Expende verba & crede, gratulare Abigaëli & Esteræ nostræ* 2. *Cui turbata* sit. Ne timeas Maria, invenisti gratiam apud Deum, Spiritus sanctus superveniet in te: ecce concipies & paries filium; & vocabis nomen ejus IESVM Filium Altissimi, & regni ejus nō erit finis, *Crede & admirare & gaude in Christo* IESV. 3. Ecce ancilla Domini, fiat mihi secundùm verbum tuum. *Imitare resignationem humilitationem, crede & ama* IESVM *hominem pro te factum, quasi velatum ut Moyses.*

DE ANNVNTIATIONE. *Lucæ* 1.

Exodi 34.

1. Exurgens Maria jam mater Dei, abiit in montana, & salutavit Elizabeth, & exultavit infans in utero ejus. *Imitare Charitatem B. Virginis & Zelum, humilitatem, & compungere de superbia.* 2. Et exclamavit Elizabeth & ait: Benedicta tu inter mulieres, & benedictus fructus ventris tui. Vnde hoc mihi, &c. *Crede & gratulare B. Virgini matri tuæ veræ Iudithæ nostræ & Annæ.* 3. Et ait Maria: Magnificat anima mea Dominum, &c. & mansit tribus mensibus. *Imitare, & gaude in Domino.*

DE VISITATIONE. *Lucæ* 1.

Iud. 13.

1. *Reg* 2.

1. Cùm desponsata esset Maria Joseph, inventa est in utero habens, & voluit occultè dimittere eam. *Compatere Dominæ in suspicionem adductæ ut Susanna, & admirare, & resigna te Deo.* 2. Hæc eo cogitante apparuit ei Angelus: Noli timere accipere Mariam conjugem tuam. Quod enim in eâ natum est, de Spiritu sancto est. *Gratulare B. Virgini, & gratias age Deo.* 3. Pariet filium, & vocabis nomen ejus IESVM, ipse enim salvum faciet populum suum à peccatis eorum, *Fidem, spem in Iesum, & amorem excita.*

DE REVELATIONE FACTA IOSEPHO. *Matth.* 1. *In Vigilia Nativitatis Domini.*

1. Eli-

NATIVITAS S. IOANNIS BAPTISTÆ. *Lucæ 1.* *In festo nativitatis S. Ioannis Baptistæ.*

1. Elizabeth impletum est tempus pariendi, peperit filium, & vicini gratulantur, & die octavo cum Zachariam illum vocari vellent, ipsa ait: vocabitur Ioannes, id est gratia. *Imple & tu tempus, & humilitatem exerce, & diffide tibi, ac gratiæ omnia tribue.* 2. Et Zacharias postulans pugillares idem scripsit, & apertum est os ejus, & prophetavit dicens: Benedictus, &c. 1. *Fidem excita,* 2. *gratitudinem Zachariæ imitare.* 3. Et dicebant omnes: Quis putas puer iste erit? etenim manus Domini erat cũ illo. 1. *Admirare Dei judicia & te resigna.* 2. *fiduciam in eo loca.*

CHRISTVS NASCITVR. *Lucæ 1.* *In nocte Nativitatis Domini.*

1. Exiit edictum à Cæsare Augusto, ut describeretur universus orbis, ascendit autem & Ioseph à Galilæâ in Bethlehem, ut profiteretur cum Mariâ uxore prægnante. *Admirare obedientiã Christi & imitare.* 2. Factum est autem cùm esset ibi, impleti sunt dies ut pareret. *Crede & Deo gratias age.* 3. Et peperit filium suum primogenitum, & pannis eum involuit, & reclinavit eum in præsepio, uti Moysem mater sua in fiscellâ, quia non erat eis locus in diversorio. *Crede, & amorem excita, & imitare paupertatem, & gratias age Deo tuo.* *Exod. 2.*

PASTORIBVS REVELATVR. *Lucæ 2.* *In aurorâ Nativitatis Domini.*

1. Et pastores erant in regione eadem vigilantes, & ecce Angelus Domini stetit juxta illos & dixit: Ecce Euangelizo vobis gaudium magnum quod erit omni populo. *Admirare tales eligi & imitare.* 2 Et hoc erit vobis signum; invenietis infantem pannis involutum, & positum in præsepio. *Admirare signum, & inde spem excita & gaudium:* 3. Cecinerunt Angeli, Gloria in excelsis Deo, &c. & venerunt illi festinanter, & invenerunt Mariam & Ioseph, & infantem positum in pręsepio. Et reversi sunt glorificantes Deum. *Crede, admirare, & ama Redemptorem, eiq; gratias age.*

DE CIRCVMCISIONE. *Lucæ 2.* *Genes. 25.*

1. Postquam consummati sunt dies octo circumcisus est puer verus Isaac noster. *Fidem excita, compatere, & admirare humilitatem, patientiam, & imitare & ama.* 2. Et vocatum est nomen ejus IESVS, id est, Salvator, non Ægypti ut Ioseph, sed orbis, quod vocatum est ab Angelo priusquam in utero conciperetur pro te. *Gaude, & spem excita, & gratias age.* 3. Redditus matri suæ. *compatere & spem excita.*

DE REGIBVS *Matth. 2.* *1. Reg. 10.*

1. Cùm natus esset IESVS in Bethlehem Iudâ, ecce Magi, ut olim regina Saba ad Salomonem, ab Oriente venerunt Hierusalem dicentes: Vbi est qui natus est Rex Iudæorum? Vidimus enim stellam ejus in Oriente, & venimus adorare eum. *Vide quos, quò vocet, admirare, & gratias age.* 2. Turbatur Herodes tamen

nen per Sacerdotes indicat Christum è Scriptura, & mittit
s in Bethlehem. Et ecce stella, quam viderant in Oriente, an-
cedebat eos, & gavisi sunt gaudio magno valde. *Imitare, &*
uere vocantem, & gaude in Domino. 3. Et intrantes domum
venerunt puerum cum Mariâ matre ejus, & procidentes
oraverunt eum, & obtulerunt ei Aurum, Thus, & Myrrham;
per aliam viam reversi sunt in regionem suam. *Fidem, spem,*
imprimis charitatem excita, & paupertatis affectum.

DE PVRIFICATIONE. *Luca* 2. 1.*Reg.*1.

1. Postquam impleti sunt dies purgationis secundùm le-
m tulerunt IESVM, ut olim Anna Samuëlem suum in Hieru-
lem, ut sisterent eum Domino, & darent hostiam parturtu-
m, aut duos pullos columbarum. *Imitare Christi humilitatem,*
edientiam, & B. Virginis paupertatem, & admirare. 2. Et ecce
omo; homo erat in Hierusalem Simeon, qui venit spiritu in
mplum, & accepit eum in ulnas suas, & benedixit Deum, &
xit. Nunc dimittis servum tuum Domine. *Spem excita, & amo-*
m magnum erga Iesum. 3. Et Anna superveniens confitebatur
omino, & loquebatur de illo omnibus qui exspectabant re-
emptionem Israel. *Gaude, & gratulare Domino tuo, & amorem*
xcita.

DE FVGA IN ÆGYPTVM. *Matth.* 2. *In festo Innocentium.*

1. Angelus apparuit in somnis Ioseph, dicens: Surge & acci-
e puerum, & matrem ejus & fuge in Ægyptum, & esto ibi
sque dum dicam tibi. *Admirare Deum fugientem pro te, & spem*
um Ioseph excita 2. Qui consurgens accepit puerum & matrē
lius nocte & abiit in Ægyptum, sicut olim Iacob & Moyses in
Madian. *Imitare obedientiam etiam Christi, & charitatem excita.*
. Tunc Herodes iratus, quòd illusus esset à Magis, cecîdit pue-
os à bimatu & infrà. illo defuncto Angeli monitu rediit Io-
seph & in Nazareth habitavit. *Conterere de superbiâ, & te ipsum*
Deo in omni re committe.

DE ASCENSV IN TEMPLVM. *Luca* 2. *Dominica infra Octavam Epiphaniæ.*

1. Cùm factus esset annorum duodecim, ascendit IESVS cum
parentibus ad festum. consummatis diebus remansit puer IESVS
n Hierusalem, & non cognoverunt parentes ejus. *Quære eum,*
& spem in eo excita, compassionem IESV *pauperis & amorem.* 2. Et
requirebant eum inter tristes cognatos & notos frustrà, ut To
biæ mater olim, & factum est post triduum invenerunt illum
in templo, sedentem in medio Doctorum, audientem & in-
terrogantem eos stupentes. *Admirare & resigna te illi* 3. Et di-
xit mater ejus: Fili quid fecisti nobis sic? qui ait: Nesciebatis
quia in his quæ Patris mei sunt, oportet me esse? *Compatere ma-*
tri, & gratias age Domino Iesu.

1. Anno

IOANNIS PRÆDICATIO. *Matth.* 3. *Lucæ* 3. *Marci* 1. *Domin.* 4. *Adventus & Sabbatho* 4. *Temp. Adven.*

1. Anno 15. Tiberii venit Ioannes in deserto Iudææ, dicēs: Pœnitentiam agite, appropinquavit enim regnum cælorum. 1. *Conterere de peccatis.* 2. *Spem excita.* 2 Ipse autem habeba vestimentum de pilis camelorum, esca autem locustæ. Exibat ad eum Hierosolyma, & baptizabatur. *Excita* 1. *diligentiam.* 2. *contemptum rerum humanarum.* 3. Videns autem Pharizæos ait: Progenies viperarum, quis vos docuit fugere à venturâ irâ ne velitis dicere, Patrem habemus Abraham. Potens est Deus de lapidibus suscitare filios Abrahæ. Omnis arbor quæ no facit fructum bonum excidetur, & in ignem mittetur. Qui post me venturus est, baptizabit Spiritu sancto & igni, & mundabi aream suam. 1. *Admirare Dei potentiam*, 2. *Gratias age pro vocatione & fide.* 3. *Ignem amoris excita.*

DOMIN. 3. ADVEN. *Ioan.* 1.

1. Ioannes testimonium perhibet de Christo: Hic est qu ante me factus est, quia prior me erat. Lex per Moysem, grati & veritas per IESVM Christum. *Fidem & amorem* IESV *excita* 2. Et miserunt ad eum rogantes, tu quis es? & ait: Non sum ego propheta, Helias, aut Christus, ego vox clamantis i deserto, parate viam Domini, rectas facite semitas ejus *Humilitatem exercere ut Ioannes.* 2. Charitatem erga proximum & zelum. 3. Ego baptizo in aquâ, medius autem vestrûm stetit cujus non sum dignus solvere corrigiam calceamenti. *Humilia te valdè, & amorem Dei ubique præsentis exerce.*

DE BAPTISMO CHRISTI. *Matth.* 3. *Marci* 1. *Lucæ* 3. *Ioan.* 1.

1. Factus jam 30. annorum, quos privatus egit. ut etiam ad tempus certum Ioseph. Moyses, David, Matri valedici IESVS, venit ad Ioannem ut baptizaretur in Iordane. *Admirare & humilem* IESVM *imitare & ama.* 2. Ioannes autē probibeba eum, dicens: Ego debeo à te baptizari, & tu venis ad me? ips verò ait: Sine modò, sic enim decet nos implere omnem justitiam. *Crede & admirare humilitatem, & imitare* 3. Baptizatu autem IESVS ascendit de aquâ, ut arca olim viam aperiens, & ecce aperti sunt ei cæli, & vidit Ioannes spiritum descendentem, & audivit. Hic est filius meus dilectus, in quo mihi ben complacui. *Gaude, & gratulare Domino, & ama eum toto corde.*

DE TENTATIONE. *Matth.* 4. *Domin.* 1. *Quadrag.*

1. Tunc ductus est in desertum à Spiritu sancto ut tentaretur. Imitare & spiritum sequere, & resigna te. 2. Et cùm jejunasset 40. diebus & 40. noctibus, postea esuriit. Accedēs autem tentator dixit ei. Si filius Dei es, dic ut lapides isti pane fiant. Mitte te deorsum, hæc omnia tibi dabo, si cadens adoraveris me. *Admirare, & Dominum imitare, & gratias age pro exemplo*

3. Angeli accesserunt, & ministrabant ei. *Gratulare, & amorem excita.*

. IESVS sequentibus se ait: Quid quæritis? qui dixerunt: habitas? quibus ille, venite & videre, & manserunt die uno. *mirare quos eligat & amorem erga* IESVM *excita.* 2. Adduxit em Andreas. Petrum, cui ait: Tu vocaberis Cephas & Philo ait: sequere me, deinde Nathanaëli. priusquam te Phius vocaret, cùm esses sub ficu novi te. *Admirare & gratias pro fide.* 3. Filios Zebedæi lavantes retia vocavit, qui con uò relictis retibus & Patre, secuti sunt eum. *Tu etiam omnia nque, & spem in Deo excita & amorem.*

DE VOCATIONE APOSTOLORVM. *In Vigiliâ S. Andreæ. Matth. 4 & 9. Matth. 4.*

Nuptiæ factæ sunt in Canâ Galilææ, & vocatus est IESVS, discipuli ejus. *Admirare benignitatem & hic abstinentiam e.* 2. Deficiente vino dicit mater IESV: vinum non habent, ait: Quid mihi & tibi? nondum venit hora mea. *Contemne ndum deficientem, & spem in Deo & B. V. loca* 3. Dixit ma ministris, quodcumque dixerit vobis facite. tunc manda hauriri aquam hydriis sex, & convertit eam in vinum, quo stato ait Architriclinus: Omnis homo primò bonum vinum nit, tu autē servasti usq; adhuc. *Vide vim obedientiæ, Dei potentm admirare, & gratias age pro solatiis acceptis.*

DE NVPTIIS. *Ioan 2. Dominica 2. post Epiph.*

. Nicodemus venit ad IESVM nocte, cui IESVS: nisi quis atus fuerit ex aqua & Spiritu S. non potest videre regnum i. Quod natum est ex spiritu, spiritus est. Spiritus ubi vult rat *Zelum & fervorem excita.* 2. *diffide tibi, resigna te Spiri sancto* 2. Nemo ascendit in cælum nisi qui descendit. Sicut oses exaltavit serpentem in deserto, sic oportet exaltari filiū minis, ut omnis qui credit in eum, non pereat. *Fidem excita gratias age Domino* IESV sic exaltato. 3. Sic Deus dilexit ndum ut filium suum unigenitum daret. Qui credit in eum n judicatur. Hoc est judicium mundi, quia dilexerunt hones magis tenebras quàm lucem *Resigna etiam te Deo & orem excita, cum vivâ fide.*

NICODEMVM IESVS INSTRVIT. *Ioan. 3. In inventione Crucis.*

. Venit IESVS in Samariam, & fatigatus sedit sic suprà fonn, & mulieri dixit, ut olim Helias Sareptanæ viduæ: da hi bibere. Si scires donum Dei, & quis est qui dicit tibi, da hi bibere, tu forsitan petiisses ab eo, & dedisset tibi aquam am. *Compatere* IESV *& fidem excita, & admirare judicia Dei, electionem, & gratias age.* 2. Omnis qui bibit ex hâc aquâ, iet iterum, qui autē biberit ex aquâ quam ego dabo ei, non

DE SAMARITANA. *Ioan. 4. Feria 6. ante Dominicam Lætare 3. Reg.*

sitietin æternum: sed aqua quam ego dabo ei, fiet in eo fon aquæ salientis in vitam æternam. Sed discipulus ait: meus cibu est ut faciam voluntatem ejus qui misit me. *Excita te ad obedië tiam & imitare, & gaudium spirituale, & rerum humanarum con temptum, quia non satiant.* 3. Veri adoratores adorant Deun in spiritu & veritate. Et cùm advocasset Samaritanos, mansi ibi, & multi crediderunt in eum. *Excita te ad charitatem & ze lum hoc exemplo. 2. humilitatem, 3. amorem tantum boni tatis.*

REGVLI FILIVS SANATVR. *Ioan.* 4. *Domin.* 20 *post Pentec.*

1. Reguli filius infirmabatur Capharnaum; petiit itaqu parens, ut descenderet & sanaret filium ejus priusquam mo reretur. *Vide* 1. *rerum vanitatem in morte. 2. Charitatem excit exemplo Reguli.* 2. Cui Dominus: nisi signa & prodigia vide ritis non creditis, & dixit: Vade, filius tuus vivit. *Fidem excit & fiduciam, & admirare Dei potentiam.* 3. Et ecce credidit, & ibat, & intellexit quod hora 7. reliquit eum febris & credidi & domus ejus tota. *Fidèm tuam excita, ut Sunamitis, & ut vidu illa Eliæ &* IESVM *ama.*

4. *Reg.* 4. 3. *Reg.* 17.

DE SEDATA MARIS TEMPESTATE. *Matth.* 8. *Dominica* 4. *post Epiph.*

1. Et ascendente IESV in naviculam secuti sunt eum disci puli ejus, & motus magnus factus est in mari, ipse verò doi miebat. 1. *Admirare Dei providentiam. 2. patientiam anim* 2. Accesserunt discipuli dicentes: Domine salva nos perimu *Spem in Deo loca, gratus esto toties salvatus.* 3. Quibus ill Quid timidi estis modicæ fidei? & imperavit ventis & mari, facta est tranquillitas magna. *Admirare potentiam, & spe excita.*

DE PARALYTICO. *Matth.* 9. *Domin.* 18. *post Pentec.*

1. Cùm venisset IESVS Capharnaum, convenerunt ad e ex omni castello Galilææ, & ecce offerebant ei paralyticu jacentem in lecto, & videns fidem illorum dixit: Confide fil remittuntur tibi peccata tua. 1. *De paralysi, id est, negligentiâ co terere. 2. charitatem proximi eorum exemplo excita, & fiducia in* IESV. 2. Et ecce quidam dixerunt, hic blasphemat: quib IESVS: Quid cogitatis mala in cordibus vestris? *Compat* IESV, *& Sapientiam Dei admirare.* 3. Vt autem sciatis quia f lius hominis habet potestatem in terrá dimittendi peccata, paralytico; surge & tolle lectum tuum, & vade in domu tuam. Et abiit &c. *Admirare potentiam Dei, & amorem excita.*

MATTHÆI VOCATIO. *Matth.* 9.

1. IESVS vidit hominem sedentem in telonio, & ait il Sequere me. & surgens secutus est eum. *Tu etiam obedientia exerce, 1. contemptum rerum hoc exemplo.* 2. Et discumbe

ꝛco in domo: Ecce multi peccatores accesserunt Pharizeis murmurantibus. *Admirare bonitatem IESV, & ama.* 3. Non est, ait IESVS, opus valentibus medico. Ite, discite, quid est, misericordiam volo, non sacrificium. *Hic aperi tuos morbos & contere.* 2. *Charitatem erga proximum exerce.* *In festo S. Matth.*

1. Venit Princeps ad IESVM dicens: Domine filia mea modò defuncta est, sed veni, impone manum tuam super eam, & vivet. Et surgens IESVS sequebatur eum & discipuli ejus. *Contemptum rerum humanarum excita.* 2. *Spem in Deo, & charitatem Christi admirare.* 2. Et ecce mulier, quæ sanguinis fluxum patiebatur, multa perpessa à medicis, & erogaverat omnia sua frustra, accessit & tetigit fimbriã & sanata fuit. cui timenti Dominus: Confide filia, fides tua te salvam fecit. *Considera peccati miseriam & conterere.* 2. *Spem excita.* 3. *amorem erga Iesum.* . Ejecit turbam tumultuantem, & tenuit manum puellæ, & ait: Tibi dico surge, & dixit: date illi manducare. *Admirare potentiam Dei, & amorem Dei excita, ac spem.* DE FILIA IAIRI. *Matth. 9. Dominica 23. post Pent.*

1. In piscina probatica 5. porticus habente erat multitudo languentium, & Angelo movente aquam, qui prior in eam descendebat, sanus fiebat. *Admirare Dei potentiam & judicia.* . Erat autem ibi homo 38. annos habens, cui IESVS: vis sanus fieri? ille verò: Domine hominem non habeo. & ait illi IESVS: Tolle grabatum tuum & ambula. *Excita & tu spem in Deum.* 2. *in obedientia te exerce.* 3. Nesciebat æger quis esset huic ergo IESVS invento in templo ait: Ecce sanus factus es, jam ampliùs noli peccare, ne deterius tibi aliquid contingat. *Gratiarum tu actionem pro sanitate animæ exerce, eiq; insiste.* 2. *humilitati.* 3. *charitati.* DE PARALYTICO IN PISCINA. *Ioan. 5. Feria 6. ante Dominicam 2. Quadr.*

1. Videns autem IESVS turbas, ascendit in montem & cùm sedisset, accesserunt ad eum discipuli, quos ille docuit hos octo esse beatos, pauperes, mites, lugentes, esurientes justitiam, misericordes, mundo corde, pacificos, & persecutionem patientes propter justitiam. *Admirare, & harum virtutum affectum excita, ut imprimis, fidem.* 2. Hortatur ut talentis suis rectè utantur; sic ait, luceat lux vestra coram hominibus, ut videant opera vestra bona, & glorificent Patrem vestrum qui in cælis est. *Excita zelum in te, & conterere quòd secus feceris.* Ostendit se non solvere legem, sed adimplere explicatis præceptis de homicidio furto, fornicatione, perjurio, & diligendis inimicis; Ego autem dico vobis: diligite inimicos vestros, & benefacite his qui oderunt vos. *Exerce te in charitate.* DE OCTO BEATITVDINIBVS. *Matth. 5. In festo omnium SS.*

DE IVSTITIA PHARISÆORVM. *Matth 5. Dominica 5. post Pentec.*

1. Nisi abundaverit justitia vestra plusquam Scribarum & Pharisæorum, non intrabitis in regnum cælorum. *Conterere de tepore.* 2. Qui irascitur fratri suo, reus erit judicio: qui dixerit Racha, concilio, qui fatue, gehennæ. *Patientiam & charitatem exerce.* 3. Si offers munus tuum ad altare, & ibi recordatus fueris quod frater habeat aliquid adversum te, vade priùs reconciliari fratri tuo. *Admirare Dei bonitatem erga nos, charitatem exerce, & obedientiam.*

DE AVARITIA FVGIENDA. *Matth 6. Dominica 14 post Pent.*

1. Nemo potest duobus dominis servire, aut enim unum odio habebit, & alterum diligit, aut unum sustinebit, & alium contemnet. *Considera Dei potentiam, & dole quòd alteri servieris.* 2. Non potestis Deo servire & Mammonæ, ideò dico vobis: Nolite solliciti esse ut Gentes, quid manducetis. Respicite volatilia cæli, quoniam non serunt, considerate lilia agri. *Fiduciam in Deo loca, & amorem erga Patrem cælestem.* 3. Quærite ergò primùm regnum Dei, & hæc omnia adjicientur vobis, nolite solliciti esse in crastinum, sufficit diei malitia sua. *Contemptum rerum humanarum excita, & amorem erga providum Patrem.*

DE FALSIS PROPHETIS. *Matt.7. Dominica 7. post Pentec.*

1. Attendite à falsis Prophetis, qui veniunt ad vos in vestibus ovium, à fructibus eorum cognoscetis eos. *Compungere de illis admissis & peccatis. Christi amorem excita sic tibi caventis.* 2. Non potest arbor bona malos fructus facere, neque contrà. Omnis arbor, quæ non facit fructum bonum, excidetur, & in ignem mittetur. *Considera hæc, & conterere de fructibus malis tuis.* 2. *Gratias age Deo pro pœnitentiæ dono.* 3. Non omnis qui dicit, Domine, Domine, intrabit in regnum cælorum, sed qui facit voluntatem Patris. *Diligentiam acue, & resignationem excita.*

DE LEPROSO. *Matth.8. Dominica 3. post Epiph.*

1. Cùm descendisset IESVS de monte, secutæ sunt eum turbæ multæ, & ecce leprosus adorabat eum, dicens: Domine si vis, potes me mundare. *Spem tu similiter in Deum pone, & resignate ejus providentiæ in omnibus,* 2. Extendens IESVS manum tetigit eum, dicens: Volo, mundare, & confestim mundata est lepra ejus. O quanto felicior Naamano Syro! *Gratias age pro sanitate animæ tuæ.* 3. Vide, ait, nemini dixeris, sed vade, ostende te Sacerdoti, & offer munus tuum quod præcepit Moyses. Accessit Centurio rogans pro servo suo, cui Dominus: Ego veniam & curabo eum. At ille: Domine

4. Reg.

Domine non sum dignus. Cui Dominus: vade & sicut credidisti, sic fiat tibi *Humilitatem exerce & spem, & verum humanarum contemptum.*

DE NAIM. *Luc.* 7. *Dominica 15 post Pentecost.* 3 *Reg* 17.

1 Et factum, deinceps ibat in civitatem quæ vocatur Naim, & efferebatur filius unicus matri suæ, & ait illi: noli flere. *Amorem Dei excita & spem in eo, item contemptum rerum humanarum.* 2. Et tetigit loculum, & qui portabant, steterunt, & ait: Adolescens, tibi dico, surge, & resedit, & dedit eum matri suæ, ut olim Helias viduæ suum. *Admirare potentiam Christi, & gaude.* 3. Accepit autem, omnes timor, & magnificabant Deum dicentes: quia Propheta magnus surrexit in nobis, &c. *Gratias age Deo pro sæpe suscitata anima tua.*

IOANNIS AD CHRISTVM LEGATIO. *Matth.* 11. *Dominica 2. Advent.*

1. Ioannes cùm audisset in vinculis opera Christi, mittens duos de discipulis suis ait: Tu es qui venturus es, an alium exspectamus? *Tu nullum exspecta, & amorem IESV excita.* 2. *Patientiam cum Ioanne.* 2. Et respondens IESVS ait, dicite Ioanni: cœci vident, claudi ambulant, surdi loquuntur, mortui resurgunt, & beatus est qui non fuerit scandalizatus in me. *Admirare potentiam Dei.* 2. *Fiduciam excita in malis tuis.* 3. Illis abeuntibus cœpit IESVS dicere: Quid existis in desertum videre? arundinem vento agitatam? Prophetam? immò plus quàm prophetam. Hic est enim de quo scriptum: Ecce ego mitto Angelum meum, qui præparabit viam meam ante te. Non surrexit inter natos mulierum major, &c. Regnum cælorum vim patitur. *Excita contemptum laudis & rerum humanarum.* 2. *præpara viam per zelum erga proximum & charitatem.*

DE S. MAGDALENA. *Luc.* 7. *In festo S. Magdal.* 4. *Reg.* 4.

1. Rogabat IESVM quidam Pharizæus ut manducaret panem, id ut cognovit accessit Magdalena, vel ut Sunamitis illa Elizæum filio mortuo, & attulit alabastrum unguenti, & lacrymis cœpit rigare, ac osculari pedes ejus & capillis tergere, & unguento ungere. *Amorem excita erga bonitatem tantam, & conterere cum Magdalenâ, & contemptum mundi excita.* 2. Pharizæo scandalizato de eo IESVS parabolam adfert duorum debitorum quibus fœnerator dimiserat debitum, uni quingentos denarios, alii quinquaginta, & petit uter eum plus diligat; æstimo ait, & rectè

quia is cui plus donavit. *Admirare & ſpem & amorem Dei excita.* 3. Tum dixit ei: Vides hanc mulierem? & commemoravit beneficia ejus, & remittuntur ei peccata multa, quoniam dilexit multum. *Excita te ad diligentiam peccatricis exemplo, & amorem Dei ob ejus clementiam.*

DE CVRATO DÆMONIACO MVTO ET COECO. *Luc.* 1. *Dominica* 3. *Quadrag.*

1. Erat IESVS ejiciens dæmonium mutum, & dicunt: in Beelzebub ejicit dæmonia. Quibus Dominus; omne regnum diviſum in ſe, deſolabitur, ſi Satanas Satanam ejicit. *Compatere IESV & patientiam exerce.* 2. Cùm fortis armatus cuſtodit atrium, in pace ſunt omnia quæ poſſidet: ſi autem fortior venerit, univerſa arma ejus auferet. *Admirare Dei potentiam & ſpem excita.* 3. Qui non eſt mecum contra me eſt, & qui non colligit mecum, diſpergit. Cùm immundus ſpiritus exierit ab homine, ſi redeat aſſumit ſeptem ſpiritus nequiores ſe, & fiunt noviſſima pejora prioribus. Tum mulier ait: Beatus venter qui te portavit &c. *Contritionem & diligentiam excita.*

PARABOLA SEMINANTIS. *Luc.* 8. *Dominica Sexageſim.*

1. Dominus IESVS cùm turba plurima convenirent de civitatibus dixit per ſimilitudinem. Exiit qui ſeminat ſeminare ſemen ſuum, & aliud cecidit ſecus viam, & conculcatum eſt, & comederunt illud. *IESVS ſeminat, dole quod ſæpè ſine fructu in te ſit.* 2. Alius cadit in petram, & natum aruit, quia non habebat humorem, aliud inter ſpinas, & illæ ſuffocaverunt illud, aliud cecidit in terram bonam, & ortum fecit fructum centuplum. *Spinas rerum humanarum contemne.* 2. *Gratitudinem exerce.* 3. *Diligentiam ut centum proferas ut Iſaac.* (*Gen.* 26.) 3. Diſcipulis autem explicuit dicens: vobis datum noſſe myſterium. Semen ait verbum Dei, quod aliquando diabolus tollit, aliquando in tentatione auditor ab eo recedit in alio ſæculi curis ſuffocatur, alii fructum deferunt in patientiâ. *Gratias age pro fidei dono, & patientiam exerce.*

PARABOLA ZIZANIORVM. *Matt.* 13. *Dominica* 5. *poſt Epiph.*

1. Simile factum eſt regnum cælorum homini ſeminanti bonum ſemen in agro ſuo, cùm autem dormirent homines, venit inimicus ejus, & ſuperſeminavit zizania, & abiit. Cùm autem creviſſet, apparuerunt ſimul. *Ad diligentiam te excita, & gratias age pro ſemine inſpirationis.* 2. Accedentes autem ſervi patrisfamil. dixerunt: Nónne bonum ſemen ſeminaſti? unde ergo habet zizania? & ait: Inimicus homo hoc fecit. *Imitare patientiam* Dei, 2. *in eâ te exerce.* 3. At ſervi dicunt: vis imus, & colligimus ea? at ille: Sinite utraque creſcere uſque ad meſſem, & tum dicam meſſoribus; Alligate ea in faſciculos ad comburendum, triticum autem congregate in horrea mea.

Contri-

contritionem excita. 2. amorem erga Deum tam longanimem.

PARABOLA SINVPI ET FERMENTI, *Matth. 13. Dominica 6. post Epiph.*

1. Simile est regnum cælorum grano synapis, quod accipiens homo seminavit in agro suo, quòd minimum est, cum autem creverit majus est oleribus, & fit arbor, ita ut volucres cæli habitent in ramis ejus. *Vide ut humilitatem colas. 2 Admirare Dei potentiam in sanctis & sapientiam.* 2. Simile est regnum cælorum fermento, quod mulier abscondit in farinæ satis tribus, donec fermentatum est totum. *Humilitate tuâ tege te, & IESVM fermentum verum ama.* 3. Hæc in parabolis, & sine illis non loquebatur, seorsim autem discipulis edisserebat omnia dicens? Qui habet aures audiendi audiat. *Gratias age pro fide, & ama Deum.*

DE MISSIONE APOSTOLORVM *Matth. 10.*

1. Et convocatis discipulis suis, dedit illis potestatem spirituum immundorum & ut curarent omnem languorem, *Admirare Dei potentiam & benignitatem, & fidem excita.* 2. Docuit eos dicens: Ecce, ego mitto vos sicut oves in medio luporum. Estote ergo prudentes sicut serpentes, & simplices sicut columbæ, *Disce patientiam & prudentiam, & resigna te Deo ac fiduciam in eo loca.* 3. Gratis accepistis, gratis date, nolite possidere aurum neque argentum, cùm steteritis ante reges, nolite cogitare quid loquamini, non enim vos estis qui loquimini. *Spem excita in Deum, resigna te ei, ac paupertatem & patientiam exerce, & gaude in ejus providentiâ, quâ ut vides mittit* 12. *quot olim erant Iacobo filii quotque olim Moyses misit exploratores.*

DE SVRDO ET MVTO. *Marci 7. Dominic. 11. post Pentec.*

1. Exiens de finibus Tyri adducunt ei surdum & mutum, & apprehenso de turbâ seorsum misit digitos in auriculas, & expuens tetigit linguam ejus, & sanavit illum. *Admirare Dei potentiam & charitatem, & eam in te excita.* 2. & præcepit ne cui dicerent; illi verò tanto magis prædicabant, populo acclamante, Bene omnia fecit, &c. *Humilitatem exerce, gratulare, & gaude in Deo.* 3. Et ascendens in montem accesserunt turbæ, habentes claudos, mutos, & surdos, & sanavit eos, mirante populo & Deum laudante. *O quanta benignitas! Spem excita ergo in Deo & amorem.*

DE SEPTEM PANIBVS. *Marci 6. Dominic. 6. post Pentec.*

1. Convocatis discipulis suis ait: Misereor super turbam, quia ecce jam triduo sustinent me. quidam ex eis de longè venerunt. 1. *Fiduciam excita.* 2. *Christi amorem eorum exemplo.* 2. Interrogavit, Quot panes habetis? qui dixerunt: septem, & præcepit turbæ discumbere, & accipiens illos pisciculos benedixit, & dedit discipulis ut apponerent. *Potentiam admirare.* 3. Et apposuerunt turbæ, & saturati sunt, & sustule-

runt septem sportas. *Admirare Dei ubique liberalitatem, & excita contemptum rerum quæ non satiant.*

CLAVES PETRO CONTINENTI PROMITTUNTUR. *Matth. 16. In festo A post Petri & Pauli.*

1. Quem dicunt homines esse filium hominis? illi verò alii Ioannem Baptistam &c. Vos autem, ait, quem me esse dicitis? cui Petrus: tu es Christus filius Dei vivi. *fidem hanc vivifica.* 2. Beatus ait, es Simon Bar Iona, tu es Petrus, & super hanc Petram ædificabo Ecclesiam meam, & portæ infer non prævalebunt. *Spem in Deo loca & gratias age quòd Pater tibi etiam filium revelaverit.* 3. Tibi dabo claves regni cælorum quodcumque solveris super terram, erit solutum & in cælis. *Admirare bonitatem & ama.*

DE TRANSFIGURATIONE DOMINI. *Matth. 17. Dominica 2. Quadrag.*

1. Et post sex dies assumpsit IESVS Petrum, Iacobum, & Ioannem in montem excelsum, & dum oraret, transfiguratus est ante eos, & resplenduit facies ejus sicut Sol, vestimenta autem alba sicut nix. *Admirare & ama bonum IESVM & gratulare.* 2. Ecce apparuerunt ibi Moyses & Elias loquentes de excessu ejus in Hierusalem. *Gratus esto, & compatere IESV tuæ salutis memori.* 3. Petrus autem ait: Bonum est nos hîc esse, faciamus hîc tria tabernacula, tibi unum, Moysi unum, & Heliæ unum. Et audierunt vocem: Hic est filius meus dilectus, in quo mihi bene complacui, ipsum audite. Et timentibus ait IESVS: Surgite, nolite timere, nemini dixeritis &c. *Contemne humana solatia, & gaudium in Domino excita.*

DE PRIMATU ET HUMILITATE. *Matth. 18. In festo S. Michaëlis.*

1. Quis putas major est in regno cælorum? & advocans IESVS parvulum statuit eum in medio, & ait, nisi efficiamini sicut parvuli, non intrabitis in regnum cælorum. *Fidem vivam & humilitatem & diligentiam exerce.* 2. Si quis vult primus esse, erit omnium novissimus. *Audi & contemptum rerum humanarum excita.* 3. Qui susceperit unum parvulum in nomine meo, me suscepit. *Fidem hujus & charitatem hic exerce in IESVM.*

PARABOLA REGIS PONENTIS RATIONEM CUM SERVIS SUIS. *Matth. 18.*

1. Simile est regnum cælorum homini regi, qui posuit rationem cum servis suis, & oblatus ei qui debebat decem millia talenta, & jussit eum venundari, &c. *Excita contritionem de debitis tuis, 2. Humilitatem* 2. At ille procidens ait: Patientiam habe in me, & omnia reddam tibi, & dimisit eum. *Tu etiam gratias age Deo pro peccatorum remissione, & diligentiam excita ut omnia reddas.* 3. Egressus ille conservum tenens suffocabat

ocabat eum frustrà rogantem, qui debebat ei centum dena ios. Videntes autem conservi narraverunt Domino, qui tra- lidit eum tortoribus dicens: Nonne oportuit te misereri con- ervi tui? Sic faciet vobis pater cælestis, &c. *Charita- em exerce erga fratrem. 2. Admirare Dei in nos bonitatem & ma.* *Dominica 21. post Pentecost.*

1. Cùm ingrederetur castellum, occurrerunt ei decem Le- rosi à longè stantes, & dicentes: IESV, præceptor mise- ere nostri. *Vide morbos tuos & conterere. 2. Humilitatem dis- e.* 2. Quos ut vidit, ait, Ite, ostendite vos Sacerdotibus. & actum est dum irent mundati sunt. *Obedientiæ affectum indue & humilitatis.* 3. Vnus autem alienigena solus; ut se mun- atum vidit, regressus dedit gloriam Deo. cui ait: fides tua e salvum fecit. *Attende Dei beneficia erga te, & gratias age, & ma.* DECEM LEPROSI CVRANTVR. *Luc 17. Domin. 13. post Pentec.*

1. Quis ex vobis arguet me de peccato? si veritatem dico, uare non creditis mihi? qui ex Deo est, verba Dei audit. *Fi- em excita & conterere de incredulitate.* 2. At Iudæi, dæmo- ium inquiunt, habes, & Samaritanus es. IESVS verò: on habeo, & honorifico patrem meum, & vos inhonorastis ie. Est qui quærat & judicet. *Compatere IESV & patientiam ice.* 3. Numquid, aiunt, tu major es Abraham? quibus Dominus: Abraham exultavit ut videret diem meum, & an- equam Abraham fieret ego sum, & tulerunt lapides ut jace- eni in eum. *Admirare patientiam & exerce eam, & humilitatem & amorem.* IESVM IN TEMPLO DOCENTEM CONANTVR LAPIDARE. *Ioan. 8. Dominica Passionis.*

1. Amen, amen dico vobis, qui non intrat per ostium, fur st. Ego sum ostium, ego veni ut vitam habeant, & abun- antiùs habeant. Ego sum Pastor bonus, bonus Pastor ani- iam dat pro ovibus suis, mercenarius autem fugit. *Admirare IESV bonitatem & amorem excita. 2. Contemptum rerum hu- anarum. 3. Charitatem erga proximum.* 2. Ego sum Pa- or bonus, & cognosco oves meas, & voco eas nominatim, cognoscunt me meæ, & animam meam pono pro ovibus ieis; propterea diligit me Pater. *Admirare charitatem IESV, mpatere illi, & resignationem exerce.* 3. Alias oves habeo uæ non sunt ex hoc ovili, illi aiebant: Dæmonium habet. *nitare patientiam & stupesce, charitatem exerce, & gratitudinem o vocatione.* DE VERO PASTORE. *Ioan. 10. Dominica 2. post Pascha.*

DISCIPVLOS SVOS FELICES PRÆDICAT. *Matth.* 11. *In festo S. Matthæi & S. Francisci.*

1. Cùm reversi discipuli 70. dicerent, etiam dæmonia subjiciuntur nobis, ait: in hoc nolite gaudere, sed gaudete quia nomina vestra scripta sunt in cælis. In illâ horâ dixit, IESVS confiteor tibi Pater, quia abscondisti hæc à Sapientibus & revelasti ea parvulis. *Contemne res humanas. 2. gratias age pro vocatione. 3. humilitatis excita affectum.* 2. Omnia ait mihi tradita sunt à Patre meo, & nemo novit Patrem nisi filius, & cui voluerit filius revelare. 1. *Gratulare & gaude in Domino 2. Gratias age pro fidei dono.* 3. Venite ait, ad me omnes qui laboratis & onerati estis, & ego reficiam vos: Tollite jugum meum super vos, & discite à me: quia mitis sum & humilis corde, & invenietis requiem, jugum enim meum suave est, & onus meũ leue. 1. *Confide in Domino. 2. resigna te illi. 3. humilitatẽ exerc & patientiam.*

PARABOLA DE SAMARITANO. *Luca* 10. *Dominic.* 12. *post Pentec.*

1. Et conversus ad discipulos ait: Beati oculi qui vident quæ vos videtis. multi reges voluerũt videre, & audire quæ auditis & non audierunt. *Conterere de negligentia* 2. Et ecce quidam petiit: Quid faciendo vitam æternam possidebo? cui duo præcepta charitatis proposuit. *Admirare Dei benignitatem mandantis, & charitatem exerce.* 3. Ille verò suscipiens ait: Quis est meus proximus? cùm IESVS proposuit ei parabolam peregrini descendentis ab Hierusalem in Iericho læsi & vulnerati; Sacerdote & Levita relicti, sed à Samaritano curati oleo & vino, &c. *Gratias age Deo pro tui curâ. 2. resigna te medico. 3. erga eum amorem excitã.*

HOSPITIO IESVS EXCIPITVR A MARTHA. *Luca* 10. *In Assumpt. B. Virg.*

1. Intravit IESVS in quoddam castellum, & Martha accepit eum in domum suam. *Vide an castellum sis & si non contereris. Amorem* IESV *excita & eum invita.* 2. Huic erat soror Maria quæ sedens secus pedes Domini, audiebat verbum illius, Martha autem satagebat & questa de sorore ait: dic illi ut me adjuvet. *Gaude in Domino, & patientiam exerce, ubique necessariam.* 3. Cui Dominus: Martha, Martha, sollicita es, & turbaris erga plurima: porrò unum est necessarium. Maria optimam partem elegit. 1. *Fiduciam in obtrectatione in Deo loca. 2. contemne humana judica. 3. resigna te Deo tuo.*

VIM ORANDI DISCIPVLOS DOCET JESVS. *Luca* 11. *In Litaniis.*

1. Cùm oratis dicite: Pater noster, *&c. Expende præstantiam orationis hujus, & percurre si libet.* 2. Simile adfert ejus cui amicus venit de viâ, & petit ab amico panes mediâ nocte, eoque propter improbitatem impetrat, & ait: Petite & accipietis quærite & invenietis, pulsate, & aperietur vobis. Omnis qui petit accipit. *Fiduciam hic excita, & charitatẽ in* IESVM. 3. Ai ne

Patrem filio dare pro pane lapidem, neque pro pisce ser-
pitem, neque pro ovo scorpionem. Itaque cælestem Patrem
d urum bonum spiritum petentibus se. *Considera bonitatem*
i & ama. 2. Gratias age pro beneficiis datis & acceptis, & resigna-
tiem exerce.

PARABOLA DE LVCERNA. *Luc 11. In festo S. Martini.*

. Nemo accendit lucernam, & ponit eam sub modio. Si o-
cus tuus simplex fuerit, totus corpus lucidum erit. *Excita te*
diligentiam ut Deus honoretur, & intentionem rectam. 2. Vide;
a ne lumen quod in te est, tenebræ sint. *Compungere de gratiis*
lè impensis. 3. Invitatus à Pharizæo arguit eós qui calices
undant, & quod intus est, seu cor habent plenum rapinâ &
alit: Date eleëmosynam, & omnia munda sunt vobis, Væ qui
digitis primas cathedras, decimatis mentham & Anethum,
g via onera aliis imponitis. *Humilitatem exerce, contemptum re-*
rn humanarum.

HYDROPICVS CVRATVR. *Luc. 14. Dominic. 16. post Pentec.*

1. Cùm intraret IESVS in domum cujusdam Pharisæi, ut
manducaret panem, ipsi observabant eum. *Vide abstinentiam*
Christi & imitare, compatere illi. 3. paupertatem sectare. 2. Et ecce
homo hydropicus ante illum, & respondens Pharizæis ait: Si
licet Sabbatho curare? & tacentibus eis, sanavit illum, & dimi-
sit. *Admirare Dei potentiam, contemptum rerum humanarum exci-*
t quia non satiant, & ama IESVM. 3. Et ait: Cujus vestrûm
bos in puteum cadet, & non continuò extrahet illum? dixit
vero illis parabolam, ut invitati in novissimo loco recumbe-
rent, ne jubeantur eum tenere, quia omnis qui se exaltat humi-
liabitur, & qui se humiliat exaltabitur. *Humilitatem exerce pro-*
pter IESVM, & imitare.

DE COENA MAGNA. *Luca 14. Dominica 2. post Pentec.*

1. Homo quidam fecit cœnam magnam, & vocavit multos,
misit servum dicere invitatis, quia jam parata sunt omnia.
Gratias age pro vocatione. 2. Et cœperunt simul omnes excu-
sare, unus; villam emi, & necesse habeo videre illam. alter, juga
boum emi quinque, tertius, uxorem duxi, & ideo non possum
venire. *Compatere Domino IESV vocanti, & conterere de negligen-*
tia tuâ, contemptum rerum humanarum excita. 3. Iratus Pater-
familias dixit servo: exi cito in plateas, & pauperes, & debiles,
& claudos introduc, & iterũ misit & dixit: Compelle intrare,
nemo virorum illorum gustabit cœnam meam. *Admirare Dei*
bonitatem, compellentis te, & amorem excita.

PARABOLA OVIS ET DRACHMÆ.

1. Erant Publicani & peccatores appropinquantes illi, &
murmurabant Pharisæi dicentes. Quia hic peccatores recipit
&

Luca 15. Dominica 3. post Pentec. & manducat cum eis. *Admirare benignitatem* I E S V, *& ar*
& appropinqua imitando. 2. Et ait ad illos parabolam de
qui relictis nonaginta novem ovibus, quærit centesimam
inventam ponit in humeros, & ait amicis: Congratulam
mihi. Ita gaudium erit in cælo super uno peccatore mag
quàm super nonaginta novem justis. *Excita hîc amorem e*
IESVM, gratias age quòd sic te quærat. 3. Quæ mulier, inqu
habet drachmas decem, & si perdiderit unam, quærit do
inveniat, & cùm invenerit, convocat amicas. Ita ait, e
gaudium super uno peccatore pœnitentiam agente. *Cha*
tatem exemplo hîc excita, 2. diligentiam, & denique spem
Deum in

PARABOLA FILII PRODIGI. *Luc 15. Sabbatho post Dominicam 2. Quadrag.* 1. Homo quidem habebat duos filios, & dixit ado
scentior: Pater, da mihi substantiam, & divisit eis, & pe
grè profectus dissipavit eam. *Vide dementiam, admir*
Dei erga te bonitatem, & ama. 2. Et facta est fames va
da, & adhæsit uni civium, qui misit eum ut pasceret p
cos, & cupiebat implere ventrem siliquis, & nemo illi
bat. *Contemptum hic rerum humanarum disce.* 3. In se
versus ait: Quanti mercenarii in domo Patris mei abund
panibus. Surrexit, & cùm longè esset, accessit Pater, &
cidit super collum ejus, & osculabatur eum dicentem: P
ter, peccavi in cælum & coram te. Et jussit indui stolâ p
mâ, & annulum, & occidit vitulum indignante primog
nito. *Contritionem hic excita, & amorem erga Deum t*
bonum.

INIQVI DISPENSATORIS PARABOLA. *Luc. 16. Dominica 8. post Pentec.* 1. Homo quidam erat dives; & diffamatus est villicus e
apud illum, quasi dissipasset bona ipsius, & vocato dixit: R
de rationem villicationis tuæ. *Timorem Dei excita, & de pec*
tis conterere. 2. Ait autem villicus: quid faciam? ut cùm am
tus fuero à villicatione, recipiant me in domos suas. Ita
convocatis debitoribus providit sibi & minuit debitum. C
sidera prudentiam sæculi, & excita te ad fervorem. 3. Et lauda
Dominus villicum iniquitatis, qui fidelis est in minimo,
majori fidelis est.

DE DIVITE EPVLONE ET LAZARO PAVPERE. *Luc. 16.* 1. Homo quidam induebatur bysso, & epulabatur quo
die splendidè. Lazarus verò jacebat ad januam ejus
ceribus plenus, cupiens saturari de micis, & nemo illi
bat. *Vide, contemptum mundi excita, & patientiam æmulare,*
conterere de excessibus tuis. 2. Mortuus autem est La

, & portatus ab Angelis in sinum Abrahæ, similiter & di- Feria 5.
, & sepultus est in inferno. *Vide hanc Metamorphosin, & Dominica 2.
ta te ad diligentiam & patientiam.* 3. Elevans autem Quadrag.
los in tormentis, petiit ut mitteret Lazarum, ut intinge-
extremum digiti sui in aquam, ut refrigeraret linguam
n, sed audiit: Fili, recordare, quia recepisti bona in vitâ
Lazarus mala, petiit verò ut mitteretur ad fratres; sed di-
n illi: Habent Moysem, & Prophetas. *Elige cui similis
velis, & fidem excita, & amorem quia hactenus partitum*

DE PHARIZÆO ET PVBLICANO. Lucæ 18. Dominic. 10. post Pentec.

. Dixit IESVS ad quosdam, qui in se confidebant para-
am de Pharizæo & Publicano. Duo ascendebant in tem-
n ut orarent, ille verò gratias agit, quòd non sit sicut cæ-
hominum. *Humilitatem exerce, & fiduciam in Deo loca.*
. Publicanus à longè stans, nolebat nec audebat oculos
cælum levare, sed percutiebat pectus suum, dicens: Deus
pitius esto mihi peccatori, & descendit justificatus in do-
m suam. *Admirare Dei bonitatem erga humiles.* 2. *Humi-
tem exerce & contritionem.* 3. Omnis qui se humiliat,
ltabitur; & qui se exaltat, humiliabitur. *Exerce contem-
n rerum humanarum, & amorem in IESVM pro te humi-
um.*

PARABOLA DE OPERARIIS Matth. 20. Dominica Septuages.

Simile est regnum cælorum Paterfamil. qui exiit
mò manè conducere operarios in vineam suam, conven-
e factâ ex denario diurno. Item hora tertia, sexta, & no-
circa undecimam dicens: Quid statis hîc totâ die otiosi?
*tias age pro vocatione. Excita te ad diligentiam, & charita-
erga vocationem.* 2. Cùm serò esset, dicit procuratori:
Vca operarios, & acceperunt singuli singulos denarios.
n gloria excita & gaude 3. Venientes autem primi mur-
rârunt quòd pares essent sibi qui portassent pondus diei, &
s. quibus Paterfamilias: An non licet mihi quod volo
re? sic erunt novissimi primi, & primi novissimi. *Hu-
a te valdè.* 2. *Bonum patrem ama, & charitatem proximi
ce.*

RESVSCITATVR LAZARVS. Feria 6. post Dominic. 4. Quadrages.

Lazarus erat languens frater Mariæ & Marthæ, quæ mi-
ant ad IESVM, dicentes: Ecce quem amas infirmatur.
verò, Infirmitas est pro gloria Dei, eamus ergo: Et me-
bant Apostoli. quibus ille: Duodecim sunt horæ diei.
omas verò, Eamus & nos, & moriamur cum eo. *Spem excita
in*

in Deo, cum his. 2. amorem erga IESVM cum Thoma. 2. Cu
Maria intellexiſſet IESVM venire, cecidit ad pedes ejus dix
que; Domine, ſi fuiſſes hîc, frater meus non fuiſſet mortu
infremuit autem, & ait: ubi poſuiſtis eum? & lacrymatus e
& ait: Tollite lapidem. *Compatere Domino & conterere de t
peccatis, & imitare zelum IESV. Gratias age pro tua converſione, 8*
3. Cum autem oraſſet IESVS ait voce magnâ: Lazare veni
ras, & ſtatim prodiit. at IESVS: ſolvite eum, & ſinite abire. *A
mirare Dei potentiam. 2. obedientiam diſce. 3. contemptum rer
quibus ligamur.*

IESVS MORTEM SVAM APOSTOLIS PRÆDICIT. *Luca 18. Dominica Quinquag.*

1. Aſſumpſit IESVS diſcipulos ſecretò, & ait illis: E
aſcendimus Hieroſolymam, & filius hominis tradetur gen
bus, & flagellabitur, & conſpuetur, & occident eum, & 3.
reſurget. *Fidem excita, & compatere Domino tuo.* 2. Et ipſi ni
horum intellexerunt. *Tu ne reipſa capis? conterere de impatient
& imitari IESVM propone.* 3. Cùm autē appropinquaret Ierich
cæcus clamabat, licet increparent eum: IESV fili David n
ſerere mei. Stans autem IESVS juſſit illum adduci ad ſe,
Dominus ait: Quid vis ut faciam tibi? Reſpondit, ut videa
& ait: reſpice, fides tua te ſalvum fecit. *De cœcitate tua conter
re, admirare Dei potentiam & amorem in eum excita.*

FILIIS ZEBEDÆI PRIMATVM CHRISTVS NEGAT. *Matth. 20. in feſto S. Iacobi.*

1. Mater filiorum Zebedæi petit, ut filii duo ſedeant unu
dexteris, alter à ſiniſtris. Quibus Dominus: Neſcitis quid p
tatis. *Humilitatem diſce & reſignationem.* 2. Petiit, poteſtis bib
calicem, quem ego bibiturus ſum? dicunt ei, poſſumus. S
ille: bibetis quidem, ſedere autem à dextris non eſt meum da
vobis. *Reſigna te Deo, & patientiam exerce.* 3. Indignantibus al
ait: qui voluerit inter vos primus eſſe, ſit veſter miniſter, fili
hominis non venit miniſtrari, ſed miniſtrare. *Imitare IESVM
& conterere de ſuperbia.*

DE ZACHÆO. *Luc. 19. In dedicatione templi.*

1. IESVS perambulabat Iericho, & Zachæus princeps P
blicanorum quærebat videre IESVM, & non poterat præ tu
bâ, quia puſillus erat. *Excita contemptum rerum humanarum,
amorem Chriſti.* 2. Et aſcendit in arborem Sicomorum,
cùm eò veniſſet IESVS, ſuſpiciens dixit: Deſcende, quia ho
in domo tuâ oportet me manere, & feſtinans deſcendit &
cepit illum gaudens. *Admirare benignitatem. 2. gaude quod toi
ad te veniat IESVS.* 3. Et murmurabant quòd ad peccat
rem divertiſſet. Stans autem Zachæus ait: Ecce dimidium b
norum meorum do pauperibus, &c. Et Dominus, Salus dom
huic facta eſt, eò quòd & ipſe ſit filius Abrahæ, venit enim

us quærere & salvum facere quod perierat. *Conterere etiam de* *ccatis tuis, 2. Imitare Deum in Zelo. 3. Amorem excita erga illum.*
1. Cùm appropinquaret IESVS Hierosolymis, missis disci- ulis asinam, & pullum adduci jussit, mandans ut dicerent: ominus his opus habet: *Admirare Dei potentiam & imperium.* *Conterere de inobedientiâ.* 2. Adducunt verò discipuli asinam, : vestimenta imponunt. Cùm autem Hierosolymam appro- nquasset, flevit super illam, & ait: Quia si cognovisses & tu, & uidem in hâc die tuâ, quę ad pacem tibi, quia venient inimici ii, & prosternent te, eò quòd nõ cognoveris tẽpus visitationis æ. Ex ore infantium perfecisti laudem. &c. *Hic excita contri-* *onem & spem dum tempus est.* 3. Alii sternebant vestimenta in â, ramos alii, acclamabant turbæ: Hosanna filio David, bene- ctus qui venit in nomine Domini. *Contemptum hic vestium,* *est, rerum humanarum excita, & gaudium in Deo.*

IESVS ASINO INSIDET, ET FLET SVPER HIERVSALEM. *Matth.* 21. *Dominica in Palmis* | *post Pentec.*

1. Gentiles aiunt Philippo: volumus IESVM videre. Tum rò IESVS: Amen, amen dico vobis, nisi granum frumenti ortuum fuerit, ipsum solum manet, si autem, multum fru- um adfert. 1. *Amorem* JESV *excita,* 2. *diligentiam in spi- tualibus.* 2. Qui amat animam suam perdet eam, & qui lit, custodit eam. Si quis mihi ministrat, me sequatur. *Cõtem- um tui, & rerum humanarum exerce & imitationis* IESV *desi- rium.* 3. ait, nunc anima mea turbata est, & quid dicam? ater salvifica me ex hâc horâ, & clarifica nomen tuum: Et vox : cælo audita est: Clarificavi & clarificabo. *Compatere Domi- o. 2. fiduciam in eo loca.*

IESVM VIDERE CVPIVNT GENTILES. *Ioan.* 12. *In festo S. Laurentii.*

1. Simile est regnum cœlorum homini regi, qui fecit nup- as filio suo, & misit servos suos dicere: Ecce prandium meũ aratum est. *Fidem excita,* 2. *gratias age pro invitatione.* Illi autem neglexerunt & abierunt, alius in villam, & reli- ui tenuerunt servos ejus, & contumeliis affectos occiderunt. *dmirare & imitare Dei patientiam.* 3. Rex cùm audisset mis- s exercitibus perdidit illos. Et cùm quoscumque invenisset, ussisset vocari ad nuptias, venit Rex, & homini non habenti estem nuptialem ait: Amice, quomodo huc intrasti? & jussit um mitti in tenebras exteriores. Multi enim sunt vocati, pau- verò electi. *Vide charitatis precium, dole de tepore.* 2. *humilitatem* *erce, & diligentiam excita.*

PARABOLA DE NVPTIIS FILII REGIS. *Matth.* 22. *Domin.* 19. *post Pentec.* *Esther* 1.

1. Pharisæi volentes capere IESVM in sermone aiunt. Ma- ister, scimus, quia verax es &c. licet censum dare Cæsari an on? *Compatere bone* IESV. 2. *fidem excita quia verax est.*

DE TRIBVTO CÆSARI PENDENDO.

2. Qui-

Matth.22. Domin. 22. post Pentec.

2. Quibus IESVS: Quid me tentatis hypocritæ? osten dite mihi numiſma cenſus. *Tu animam oſtende inſignitam Di imagine, & dole defœdatâ.* 3. At illi obtulerunt ei denarium Cujus ait, eſt hæc imago & ſuperſcriptio? dicunt ei: Cæſaris Reddite ergo, ait, quæ ſunt Cæſaris Cæſari, & quæ ſunt De Deo. *Conterere de ſolutione malignâ tuâ, & gratias age Domin pro beneficiis.*

DE PRIMO MANDATO. *Matth.22. Domin 17. post Pentec.*

1. Legis Doctor petit à IESV, quod ſit mandatum ma gnum in lege. ait ille: Diliges Dominum Deum tuum e toto corde tuo, &c. *Amorem Dei juſſus exerce.* 2. Secun dum autem ſimile huic: Diliges proximum tuum ſicut tei pſum. In his duobus univerſa lex pendet & Prophetæ. *Chari tatem hanc exerce, & conterere de defectu.* 3 Diligere proxi mum majus eſt omnibus holocautomatibus & ſacrificiis. Cu IESVS. Non es longè à regno Dei. *Appende charitatem, & ſe dulò exerce.*

VITIA PHARISÆORVM INSECTATVR CHRISTVS. *Matth.23. In feſto S. Stephani Protom.*

1. Ecce ego, ait IESVS, mitto ad vos Prophetas, & e illis occidetis, &c. Vt veniat ſuper vos omnis ſanguis juſtus 1. *Compatere Domino.* 2. *Ad patientiam te exerce.* 2. Jeru ſalem, Ieruſalem, quæ occidis Prophetas, quoties volui con gregare filios tuos, quemadmodum gallina congregat pul los ſub alis. *Attende longanimitatem & ama.* 2. *Obedientiam exerce & diligentiam* 3. Reſpiciens viduam, quæ mitteba duo minuta: Amen, ait, quia hæc plus omnibus miſit. *Vide a affectu omnia metienda eſſe, & compungere, & tam benigni Domi amorem excita.*

DE IACTATIONE ECCLESIÆ VLTIMO CHRISTI ADVENTV. *Luca 21 Dominica 1. Adventus.*

1. Erunt ſigna in Sole & Luna, & in terris preſſura gen tium areſcentibus hominibus præ timore, & tunc pareb ſignum filii hominis, & plangent omnes tribus terræ. 1. *Fi dem,* 2. *Contritionem,* 3. *Spem excita.* 3. Et videbunt Filiur hominis venientem in nubibus cæli, & mittet Angelos cur tubâ & voce magnâ, & congregabunt electos ejus à ſumm cælorum uſque ad terminos eorum. *Admirare Dei potentiam in reſurrectione.* 2. *Humilia te valdè.* 3. *Confide in Domino.* 3. A arbore autem fici diſcite parabolam. Cùm jam ramus ejus te ner fuerit: ſcitis quia prope eſt æſtas: ita cùm hæc videritis ſcitote quia propè eſt. Cælum & terra tranſibunt, verba autem mea non præteribunt. *Fidem 1, excita, 2. Diligentiam. 3. Amorem erga Deum præmonentem.*

1. Simi

1. Simile est regnum cælorum decem Virginibus quæ ac-
cipientes lampades suas, exierunt obviam sponso & sponsæ,
quinque fatuæ erant, quinque prudentes. Illæ vero non sum-
pserunt oleum secum. 1. *Attende, & dum tempus est diligentiam*
exerce. 2. *Contemne res humanas.* 2. Media nocte clamor
factus est: Exite obviam ei. Fatuis autem oleum petentibus,
negarunt sapientes, & dum irent emere, quæ paratæ erant in-
trarunt, & clausa est janua: 1. *Dole de tempore perdito.* 2. *Prospice*
futurum. 3 Novissimè veniunt illæ & audiunt: Nescio
vos. Vigilate itaque quia nescitis diem neque horam *Diligen-*
tiam excita, & æternitatem appende.

PARABOLA DE DECEM VIRGINIBVS. *Matth. 25. De Virgine Martyre.*

1. Homo peregrè proficiscens vocat servos suos, & uni de-
dit quinque talenta, alii duo, alii unum. 1. *Gratias age Deo.* 2.
Resigna te Deo. 2 Abiit qui quinque acceperat, & lucratus est
alia quinque, qui duo alia duo, qui unum fodit in terram, &
cum rediisset Dominus rationem posuit, & collaudans sedu-
los, ait: *Euge serve bone & fidelis,* 3 Inutilem autem servum
increpitum ejecit in tenebras exteriores, & ait: Tollite ab eo
talentum, & date ei qui decem habet, omni enim habenti
dabitur. *Timorem Domini excita.* 2. *Diligentiam & spem in*
Domino.

PARABOLA DE TALENTIS. *Matth. 25. De confessore Pontifice.*

1. Non turbetur cor vestrum neque formidet: Creditis in
Deum, & in me credite. In domo Patris mei mansiones mul-
tæ sunt. *Spem in Deo & fidem excita, & resignationem* 2. Vado
parare vobis locum, cùm verò dicerent se viam nescire, ait:
Ego sum via, veritas & vita. *Amorem* IESV *excita & gratitu-*
dinem, & amorem in IESVM 3. Et Philippo petenti ostendi
Patrem ait: Qui videt me, videt & Patrem meum, quia ego in
Patre, & Pater in me est. Qui credit in me, opera quæ ego
facio & ipse faciet, & majora his. *Fidem excita & amo-*
rem.

APOSTOLOS TRISTES CONSOLATVR IESVS. *Ioan 14. In festo SS. Apost. Philippi & Iacobi.*

1. Si quis diligit me, sermonem meum servabit, & Pa-
ter meus diliget eum, & ad eum veniemus, & mansionem
apud eum faciemus. 1. *Fidem excita.* 2. *spem.* 3. *charita-*
tem 2. Paraclitus Spiritus sanctus quem mittet Pater in
nomine meo, ille vos docebit omnia, quæcumq; dixero vobis.
Amorem Spiritus sancti excita, & obedientiæ affectum. 3. Pacem
relinquo vobis, pacem meam do vobis. non turbetur cor
vestrum, neque formidet. Vado, & venio ad vos. *Fiduciam ex-*
cita, & in Deum amorem.

DE SPIRITV S. CONSOLATORE ET DOCTORE. *Ioan 14. In festo Pentecostes.*

DE VITE, AGRICOLA, ET PALMITE. *Ioan.* 15. *de Martyre.*

1. Ego ſum vitis vera, & Pater meus agricola eſt. Omnem palmitem in me non ferentem fructum, tollet eum, & ferent purgabit. 1. *Gratias age pro fide.* 2. *conterere de parvo fru ctu.* 3. *reſigna te.* 2. Manete in me, & ego in vobis. No poteſtis ferre fructum niſi in me manſeritis, quia ſine me n hil poteſtis facere. 1. *Amorem Dei excita,* 2 *humilitatem & dili gentiam.* 3. Si manſeritis in me, & verba mea in vobis, quo cumque volueritis petetis, & fiet vobis. *Fiduciam excita,* e *amorem in tam benignum Dominum.*

AFFLICTIONES PROPTER CHRISTVM. *Ioan.* 15. *In feſto Simonis & Iudæ.*

1. Hæc mando vobis ut diligatis invicem. Si mundus vo odit, ſcitote quia me priorem odio habuit.. ego elegi vos d mundo, propterea odit vos mundus. *Charitatem excita, & con temptum mundi, & gratias age pro vocatione.* 2. Non eſt ſe vus major Domino ſuo; ſi me perſecuti ſunt & vos perſequer tur. *Imitare* IESVM *& ad patientiam diſpone te.* 3. Si ope non feciſſem in eis, quæ nemo alius fecit, peccatum non ha berent, nunc autem excuſationem non habent. *Gratias age p donis Dei, & conterere.*

CVR MANIFESTAVERIT IESVS PERSECVTIONES APOSTOLORVM. *Ioan* 15 *&* 16. *Dominica infra Octavam Aſcen.*

1. Cùm venerit Paraclitus quem ego mittam vobis à Patr ille teſtimonium perhibebit de me, & vos teſtimonium perh bebitis, quia ab initio mecum eſtis. *Anvitâ id tuâ facis? dole erg gratias age pro dono Spiritus ſancti.* 2. Hæc locutus ſum vob ut non ſcandalizemini; abſque ſynagogis facient vos & ven hora, ut omnis qui interficit vos, arbitretur obſequium ſe pr ſtare Deo. *Admirare providentiam, reſigna te, & patientia exerce.* 3. Et hæc facient vobis, quia non noverunt Pa trem, neque me, ſed hæc locutus ſum vobis, ut cùm vene hora eorum, reminiſcamini. *Gratias age pro fide & reſigna Deo.*

DE SPIRITV SANCTO QVI MVNDVM ARGVET ET DOCEBIT. *Ioan.* 16. *Domin.* 4. *poſt Paſcha.*

1. Vado ad eum qui miſit me, & nemo ex vobis interrog me quo vadis, ſed quia hæc locutus ſum vobis, triſtitia impl vit cor veſtrum. *Compungere, quod non dolueris abeunte* IES 2 *Reſigna te in omnibus.* 2. Expedit vobis ut ego vadam, enim non abiero, paraclitus non veniet ad vos. Cùm aute venerit, arguet mundum de peccato, de juſtitia, & de judici *Fidem excita & amorem, & gratitudinem erga tam liberale Deum.* 3. Cùm venerit ille docebit vos omnem veritaten Adhuc habeo multa vobis dicere, ſed non poteſtis porta modò. non enim loquetur à ſemetipſo, ſed quæcumque a diet loquetur, & ventura annuntiabit vobis: *Vide benignita tem* IESV, *& ama, gratias age pro Spiritu ſancto.*

1. Modicum & jam non videbitis me, & iterum modicum & videbitis me: quia vado ad Patrem, *Vide vanitatem mundi & contemne.* 2. *Resigna te Deo.* 2. Et volentibus interrogare ait: Amen, amen dico vobis, quia plorabitis & flebitis vos, mundus autem gaudebit, sed tristitia vestra vertetur in gaudium. Mulier cùm parit tristitiam habet, &c. *Excita te ad verum gaudium & patientiam & resignationem.* 3. Et vos igitur tristitiam habetis: iterum autem videbo vos & gaudebit cor vestrum, & gaudium vestrum nemo tollet à vobis. *Spem excita & amorem erga* IESVM.

AFFLICTIONES IN PRÆDICANDO EVANGELIO. *Ioan. 16. Dominica 3. post Pascha.*

1. Amen amen dico vobis, si quid petieritis Patrem in nomine meo, dabit vobis; petite & accipietis ut gaudium vestrum plenum sit. *Fiduciam in bono Domino excita & gaudium.* 2. Venit hora cùm jam non in proverbiis loquar. In illo die in nomine meo petetis, & non dico vobis; quia ego rogabo Patrem de vobis. Ipse enim Pater amat vos, quia vos me amastis. *Charitatem exerce & spem, & resigna te Deo.* 3. Exivi à Patre, & veni in mundum, iterum relinquo mundum, & vado ad Patrem. *Admirare Dei bonitatem & ama* IESVM.

QVOMODO PETENDVM. *Ioan 16 Dominica 5. post Pascha.*

1. Et cùm transisset Sabbathum, tres mulieres emerunt aromata, ut venientes ungerent IESVM, & valdè manè veniunt ad monumentum orto jam Sole. *Excita te ad diligentiam hoc exemplo.* 2. Et dicunt; quis revolvet nobis lapidem? & viderunt revolutum. *Fiduciam in Deo loca.* 3. Et introeuntes viderunt juvenem, sedentem in dexteris coopertum stolâ candidâ. Ille verò: nolite expavescere. IESVM quæritis? non est hic. Ecce locus ubi posuerunt eum. Ite dicite discipulis: præcedet vos in Galilæam. *Cur non alibi? resigna te Deo, & amorem excita.*

RESVRRECTIO CHRISTI MANIFESTATVR. *Marci 16. In festo Paschæ.*

1. Abeuntibus mulieribus mansit Maria. & stabat plorans & inclinavit se & prospexit in monumentum, & vidit duos Angelos in albis, qui dicunt ei: Mulier quid ploras? dicit eis, quia tulerũt Dominũ meum & nescio ubi posuerunt eum. *Contere-re de amisso Domino tuo, & persevera, & amorem excita.* 2. Hæc cùm dixisset conversa retrorsum vidit IESVM, qui ait: mulier quid ploras? quem quæris? illa verò Domine, si tu sustulisti eum, dicito mihi, ubi posuisti eum, & ego eum tollam, & dicit ei IESVS: Maria, & agnoscitur, sed ait: noli me tangere. Vade ad fratres meos & dic eis. *Admirare Dei bonitatem in peccatricem, & ama, & diligentiam spiritualem exerce.* 3. Et cùm

DE APPARITIONE FACTA MAGDALENÆ. *Ioan. 20. Feria 5 post Pascha.*

ipsa cum alijs iret, iterum apparuit & dixit: Avete. Illæ autem accesserunt & tenuerunt eum, quibus ait: Nolite timere, ite dicite fratribus meis ut eant in Galilæam, *Gaude in Domino, confide in illo, & resigna te.*

DE APPARITIONE FACTA DISCIPVLIS EVNTIBVS EMAVS. *Luca 24. Feria 2. post Pascha.*

1. Duo ibant ab Hierusalem in Emaus, dum loquuntur de morte IESV, accessit, petijtque. Qui sunt hi sermones? Cui unus, tu solus peregrinus es in Hierusalem, & hæc ignoras? Et ait, Quæ? & narravit ei quæ passus erat & de Angelorum visione. *Admirare & imitare benignum IESVM & ama.* 2. O stulti ait, & tardi corde ad credendum, nónne oportuit Christum pati, & ita intrare in gloriam suam? & interpretabatur scripturas, & cor eorum ardens erat. *Gratias age Domino pro redemptione, & vehementer eum ama.* 3. Et cùm appropinquaret castello, finxit se longiùs ire, sed coegerunt illum, dicentes: Mane nobiscum Domine, quoniam advesperascit. Et intravit cum illis, & cognoverunt eum in fractione panis, & eâdem horâ regressi sunt. *Amorem excita IESV. 2. Gratitudinem. 3. Spem in eum, si quando advesperascit.*

IESVS ABSENTE THOMA APOSTOLIS APPARET. *Ioan. 20. Dominica in Albis.*

1. Cùm serò esset, & fores clausæ, & discipuli congregati propter metum, venit IESVS & stetit in medio eorum, & dixit: Pax vobis; & ostendit eis manus & latus. *Fidem vivifica, & charitatem erga* IESVM. 2. Dixit: sicut misit me Pater. Ita ego mitto vos, & insufflavit & ait: Accipite Spiritum Sanctum, quorum remiseritis peccata, &c. *Gratias age pro dono hoc, & benignitatem* Dei *sic condonantis excita amorem.* 3. Thomas non erat cum eis, & incredulus erat, post dies octo iterum stetit in medio, & dicit Thomæ; Infer digitum tuum huc, & vide manus meas. & noli esse incredulus, sed fidelis. cui Thomas: Dominus meus, & Deus meus. *Tu etiam zelum & charitatem exhibe fratri, & ama* Dominum.

IESVS AD MARE DISCIPVLIS SEPTEM APPARET. *Ioan. 21. Feria 4. post Pascha.*

1. Manifestavit se IESVS ad mare. Cùm enim Petrus ivisset piscari; & alij nocte nihil prendissent, mane facto stetit IESVS in littore. *Diffide tibi, & soli fide Deo, & spera auxilium à Domino.* 2. ait: Mittite in dextram rete, & non valebant illud trahere præ multitudine. *Obedientiam excita, & gaudium in Domino, & admirare potentiam.* 3. Petrus videns Deum misit se in mare, & deinde ait IESVS: Venite & prandete, & divisit eis panem, &c. *Fiduciam imitare Petri. 2. Benignitatem admirare & ama IESVM.*

1. Cùm prandissent dicit IESVS ter Simoni Petro: Diligis me plus his? cui ait, etiam Domine, tu scis quia amo te. Cui ait bis: Pasce agnos meos, tertiò verò Pasce oves meas. *Excita te ad amorem Domini & charitatem proximi tui.* 2. Cùm esses junior, cingebas te, & ambulabas ubi volebas: cùm autem senueris, extendes manum tuam, & alius te cinget, & ducet quò tu non vis, indicans quâ morte esset clarificaturus Deum, & dicit ei: Sequere me. *Resigna te Domino, & ad patientiam exerce.* 3. Petrus de Ioanne sollicitus ait: Hic autem quid? cui IESVS: Quid ad te tu me sequere. *Resignationi & amori & imitationi insiste.*

S. PETRO IESVS OVES COMMENDAT. *Ioan.* 21. *In Vigiliâ SS. Apostolorum Petri & Pauli.*

1. Quod toties IESVS promiserat, tandem in monte apparuit suis plusquam quingentis, & ait: Data est mihi omnis potestas in cælo & in terrâ. *Gaude, gratulare, & ama.* 2. Euntes ergo docete omnes gentes, baptizantes eos, &c. Qui crediderit & baptizatus fuerit, salvus erit. *Fidem excita, & Zelum.* 3. Signa autem eos qui crediderint, hæc sequentur: In nomine meo dæmonia ejicient, linguis loquentur novis, serpentes tollent, & si mortiferum quid biberint, &c. Ecce ego vobiscum sum usque ad consummationem sæculi. *Fidem excita.* 2. *Amorem* IESV *ex ejus præsentia, ut cum illo etiam semper sis.*

OSTENDIT SE CHRISTVS DISCIPVLIS IN MONTE GALILÆÆ. *Matth.* 28. *In festo SS. Trinitatis.*

1. Novissimè recumbentibus discipulis apparuit illis IESVS, & exprobravit incredulitatem eorum. *Respice Domini benignitatem & fidem excita.* 2. Hæc ait sunt verba quæ locutus sum ad vos cùm essem vobiscum. quoniam necesse est impleri omnia quæ scripta sunt. *Fidem iterum excita, & gratitudinem quòd impleverit* IESVS *omnia pro te.* 3. Tunc aperuit illis sensum, ut intelligerent Scripturas, & postquam locutus est assumptus est in cælum, & sedet à dextris Dei. *Gratulare Domino, & amorem excita, & fiduciam, & illi toto corde, mente, & viribus adhære. Vive & merere.*

DE ASCENSIONE CHRISTI. *Marci* 16. *In festo Ascensionis.*

CAPVT IV.

Exercitium de magno perfectionis desiderio excitando.

PRÆLVDIVM I. Considera te coram Domino cum Moyse in excelso monte, unde videas hominum studia vanissima & magna molimina, ut in hâc vitâ beati sint honore, opibus, &c.

ORATIO, ut tanto desiderio etiam accendi possis ad perfectionem.

O utinam tantùm studeres virtuti, quantum studetur scientiis! Perfectio est sapientia.

PVNCTVM I. Considera quanto, quàm longo & assiduo labore ac sudore mortales scientijs operã dent, & cognitioni creaturarum, cùm tamen qui addit scientiam, addat dolorem. Nónne autem perfectio, vera est sapientia, quâ homo Deum, & se cognoscit; & humana atque divina jura non tantùm novit, sed etiam exequitur? & tamen piget te modicum pro eâ laborare. Secundò, quantum laborent atque impendant, ut sanitatem discant conservare, & conservent homines: sæpè, ut illa in Euangelio, omnem frustrà perdunt substantiam suam. At verò sapientia & perfectionis studium non tantùm medicinam animæ edocet, sed per illam homo perfectam sanitatem consequitur. Tertiò, cogita, si libet, quid quæque scientia & ars, cui insudãt homines, iis præstet, & omnia invenies sapientiæ convenire. unde gloriabatur de eâ Propheta dicens, Ecce enim veritatem dilexisti, incerta & occulta sapientiæ tuæ manifestasti mihi. Illius inquam sapientiæ, cujus comparatione sapientia mundi stultitia est. Invenies autem eam, si prioris vitæ peccata defleas, si hujus sæculi desiderabilia parvipendas, si æternam beatitudinem toto desiderio concupiscas. Neq; pigeat laboris, aut difficilem putes. Clara est enim, & quæ numquam marcescit sapientia; & facilè videtur ab his qui diligũt eam, & invenitur ab his qui quærunt eam. Cogitare de illâ sensus est consummatus: & qui vigilaverit propter illam,

Perfectio est sanitas. Quid scientia præstet.

Psalm. 50.

1. Cor. 3. Bernard.

Sap. 6. Perfectio facilis.

llam citò ſecurus erit. *Aſpira*, ut ſup. pag. 8. *Haccine firmâ ide, &c.* ibidem.

PUNCTUM II. Conſidera verba illa Salvatoris: Quæ nulier habẽs drachmas decem, & ſi perdiderit drachnam unam, nónne accendit lucernam, & everrit donum, & quærit diligenter donec inveniat? Drachma næc, perfectio eſt, ſignata Dei imagine: quia perfectio ſt quædam Dei ſimilitudo. *Haccine vera*, ut ſuprà p. 7. Dicit Sapiens: Pecuniæ obediunt omnia. Perfecto viro erra, mare, aër, ignis, ſol, mors ipſa paret, cùm his omnibus aliquando perfecti imperârint. vide ergo quanti facere eam oporteat. O quanto prudentiores ſunt filii hujus ſæculi, filiis lucis in generatione ſuâ! Conſidera Secundò verba illa: Simile eſt regnum cælorum homini quærenti bonas margaritas, & inventâ unâ pretiosâ, vendit omnia quæ habet, & emit eam. una enim talis continet immenſas opes: non gravat tamen, ſed ornat, ac beatum facit. Illa verò eſt perfectio, de quâ dici poteſt, Precioſior eſt cunctis opibus, & omnia quæ deſiderantur, huic non valent comparari. Vel, ut ait Auguſtin. Hæc margarita precioſa, eſt charitas, ſine quâ nihil tibi prodeſt quodcumque habueris, quam ſi ſolam habeas, ſufficit tibi. Ut autem margarita rore cæleſti gigni dicitur; ita perfectio, magna Dei miſericordiâ obtinetur. Credis tanti eſſe illam? ergo vide quid pro eâ præſtes. *Credo tibi, &c.* ut ſup. pag. 7. Conſidera Tertiò, perfectionem ſimilem eſſe theſauro abſcondito in agro, quem qui invenit homo, abſcondit, & præ gaudio illius vadit, & vendit univerſa quæ habet, & emit agrum illum. hîc eſt perfectio. Infinitus enim theſaurus eſt hominibus; quo qui uſi ſunt, participes facti ſunt amicitiæ Dei. Nónne ſapientia (quo nomine perfectio appellatur) meritò exclamat: Mecum ſunt divitiæ & gloria, opes ſuperbæ & juſtitia. Et verè, melior eſt perfectionis fructus auro, & lapide precioſo, & genimina ejus argento electo. Fideli enim totus mundus

Lucæ 15.
Perfecto omnia parent.
Eccleſ. 10.
Hebr. 11.
Luc. 15.
Matth. 13.
Prov. 3.
Auguſt. in 13. *Ioan.*
Matth. 13.
Perfectio theſaurus.
Sap. 7.
Prov. 8.

Philip. 4. possessio est. Thesaurizemus nobis hunc thesaurum in cælo, ubi neque ærugo, neque tinea demolitur, & *Matth. 6.* ubi fures non effodiunt, neque furantur. sed memine- *Matth. 11.* rimus, hanc abscondi à sapientibus & prudentibus, & revelari parvulis.

O Pater æterne, ut infrà pag. 793.

Perfectio regnũ Dei. *Rom. 14.* PUNCTUM III. Considera Primò, perfectionem verè esse regnum Dei, quod quotidie in oratione Dominica postulamus. Non est enim regnum Dei esca & potus; sed justitia, & pax in Spiritu sancto. Regnum Dei illud dicitur, per quod Deus in nobis regnat, ut D. Ioannes exponit. Reges autem verè sumus, si perfecti sumus, ut D. Chrysostomus multis declarat; quia verè perfectione virtutis regnum Dei intra nos est: & sicut in cælo Deus videtur perpetuumque ibi est gaudium, corpora impassibilia claraque sunt, agilia, subtilia, ac velut ibi Sancti filii Dei & amici liberi satiantur *Perfectio est beatitudo.* ab ubertate domus Dei; ita etiam aliquâ ratione perfecti, hæc in animâ suâ experiuntur. Magno ergo ardore ad illud regnum tendamus: regnum enim cælo- *Matth. 11.* rum vim patitur, & violenti rapiunt illud. *Hæccine vera* ut sup. pag. 7. Considera Secundò, perfectionem nos constituere Dei amicos. quod declaratur ipsius æternæ Sapientiæ verbis: Vos autem dixi amicos, quia omnia *Ioan. 15.* quæ audivi à Patre meo, nota feci vobis. Quid non agunt homines ut amici Regis sint? quid verò tu agis, ut *Vis esse Dei amicus & filius? ecce potes.* Dei fias? quid omittis, ut ei placeas? Nec amicos tantùm perfectio constituit, sed filios Dei: ideoque imitari Patrem cælestem sic monemur, Estote perfecti, sicut Pater vester cælestis perfectus est. Immò etiam animas sponsas filii Dei efficit, ut toto libro Canticorum manifestè ostenditur. *Aspira*, si libet, ut sup. pag. 8. *Hæccine firmâ* ibid. Considera Tertiò, quantam hic pacem, delicias, familiaritatem cum Deo, quantam hîc & in cælis gloriam perfectus habeat. Quæ omnia quantum, Deus bone, desiderium in nobis excitare deberent

Con-

Concupiſcentia enim ſapientiæ deducet ad regnum
erpetuum. Optavi, ait Salomon, & datus eſt mihi ſen- *Sap.* 7.
us; invocavi, & venit in me ſpiritus ſapientiæ, Poſtre-
nò vide, quæſo, vide ô mi frater quid ſit quod te,
uod me, ne potiamur regno, theſauro illo, & bonis
mnibus, impediat, & ferè deprehendes eſſe rem par-
am, affectum erga aliquid creatum. Compara, & ex-
ende hæc cum perfectione, & ſtatue firmiter magnâ
oluntate ad eam incumbere.

Oratio pro perfectionis deſiderio augendo.

*O Pater æterne, dixiſti mihi: Ambula coram me, & eſto per-
fectus. Sed, eheu! quamdiu lacerabo carnes meas, & ani-
nam meam portabo in manibus meis? quamdiu laborabo, ut
odiam mihi puteum, quem appellare poſſum Abundantiam
ratiæ, & charitatis tuæ ut ſitim meã expleam, & tuam dulciſ-
me Domine mi ſitientis in arâ crucis ſalutem meam? quando
eniam, & accedam ad te fontem aquæ vivæ, & non ſitiam am-
lius in æternum? Ecce ſicut oculi ſervorum in manibus domino-* Pſal. 121.
*um ſuorum; ſicut oculi ancillæ in manibus dominæ ſuæ; ita oculi
oſtri ad te Dominum Deum noſtrum, donec miſerearis noſtri.
ed ecce, audio: Exſpecta Dominum, & viriliter age. O amator* Applicatio
ominum, quando venies? quando venies: ô veni, veni, & noli ad Com-
ardare. Etenim jam concupivit anima mea deſiderare juſtifica- munionẽ.
es tuas in omni tempore. Et ecce, apparebo tibi in terrâ deſertâ, Pſal. 118.
*nviâ & inaquosâ, ut videam virtutem tuam, & gloriam tuam
& ſuſcipiam te in medio templi tui, id eſt cordis mei, & gaude-
o in Deo* Iesv *meo. Si enim tu eſurientes reples bonis, ecce eſu-
io: ſatia, Domine, animam inanem, & animam eſurientem
atia bonis tuis. Si mœſtos ſolaris, Deus totius conſolationis, ecce
uerunt mihi lacrymæ meæ panes die ac nocte, dum dicitur mihi,
bi eſt Deus tuus? & hæc recordatus ſum, & effudi in me ani-
nam meam, & ecce venis & quæris me replere benedictione tuâ
tamen voluero.*

*O quæ cœcitas mentis meæ! quæ ignavia voluntatis meæ! quid
nim me impedit quo minùs ſim felix, & verè beatus, & te*

 amem?

amem? Ecce, Domine, amor mei, & creaturæ N. me retinent, & miserum ac infelicem constituunt. Adjuva me, ô virtus me

Baruch. 3. *Quare oblivisceris inopiæ meæ, & tribulationis meæ? Deduc m Domine, in viam, & doce me, ubi sit sapientia. Quis enim ascei dit in cælum, & accepit eam de nubibus? quis transfretavit mar & invenit illam? non est qui possit scire vias ejus. Doce me u sit thesaurus absconditus, & margarita preciosa, ob quam m*

Proverb. 3. *ritò omnia bona vendam, & quasi nihilum despiciam; tu es th saurus meus, & in te proinde est cor meum. O quàm beatus ve homo est, qui te invenit & sapientiam, & perfectionem cons quitur: & melior est acquisitio ejus, negotiatione auri & argei ti primi & purissimi. Fructus ejus preciosior est cunctis opibus: & omnia quæ desiderantur, huic non valent comparari. Super salı tem & speciem dilexi illam, & proposui pro luce habere illan quoniam inexstinguibile est lumen ejus; & venient mihi omn bona pariter cũ illa, & innumerabilis honestas per manus illiu Tu, inquam venies, venies ad me, & spero, spero mansionem apı me facies, & habitabis in tabernaculo cordis mei; & exultabo e lætabor in te, & diligam te in toto corde meo: quod est unicu desiderium meum; regnum, quod peto; thesaurus, quem quær margarita, quam emere concupisco; beatitudo, ad quam toı corde suspiro. Amen.*

Praxis pro Desiderio perfectionis augendo.

Bernard. de ordine vitæ.

Minima sunt vitanda.

PRima. Statue firmiter perfectionem sequi, & vim infer regno cælorum, atque voluntatem istam perpetuò adaug Cave autem sedulò, ut Bernard. monet, minora vitia, ut maj ra. quia à minimis incipiunt, qui in maxima proruunt; & m nima etiam lucra consectari, maximus quæstus est; omni eni habenti dabitur.

Creata ad perfectionem invitant.

Secunda. Vide, ut sæpè dixi, omnia creata, & considera illa te ad perfectionem invitent, illius desiderium in te au geant, & velut dona ferant, quibus, ex parte Dei, ad illum pelliciant.

Colloqui spiritualis utilitas.

Bern. serm. 14. in Cant.

Tertia. Frequenter age cum viris spiritualibus, & colloqu pia sere. Nam uti in meditatione, sic in colloquio exardesc ignis, ut egregiè Bern. Cùm enim perfectionem quæreret, in quo recalesceret spiritus, dormitabat, ait, anima mea, mu

sitat

ans secum illud. A facie frigoris ejus quis sustinebit? cùm bitò fortè ad affatum, vel etiam aspectum cujusdam spiritalis perfectique viri interdum, & ad solam defuncti seu entis memoriam flabat spiritus, & fluebant aquæ. Nimias nen familiaritates vita

Quarta. Desideria à Domino immissa, annota: & quæ olim buisti fervida, cùm remissior est animus, recole. *Pia desideria annota.*

Quinta. Constitue tibi aliquem, aut plures, quos in variis tutibus imiteris; ut de Sancto Antonio commemoratur. oc monet Ecclesiasticus dicens: In partes vade sæculi sancum vivis & dantibus confessionem, id est, mortuorum ac orum exemplis, te ad perfectionem stimula. *Eccli.17.* *Exempla tibi propone.*

Sexta. Diligenter observa inspirationes divinas, & audi quid quatur in te Dominus: atque ad hoc vide, ut totum te rebus n tradas, sed commodes, neque in iis nimiùm occupari te as. *Dignatus es,* ut sup. pag 10. *Occupationes nimias vita.*

JACVLATORIÆ.

Apientiam amavi, & exquisivi à juventute meâ: & quæsivi sponsam mihi eam assumere & amator factus sum formæ illius. Sap. 8.

Lex Domini immaculata, convertens animas: testimonium Domini fidele, sapientiam præstans parvulis. Psalm. 18.

Iustitiæ Domini rectæ, lætificantes corda: præceptum Domini lucidum, illuminans oculos. Ibidem.

Desiderabilia judicia tua super aurum, & lapidem preciosum ultum, & dulciora super mel & favuum. Ibidem.

Quis ascendet in montem Domini, aut quis stabit in loco sancto us? innocens manibus, & mundo corde. Psalm. 23.

CAPVT V.

Meditatio pro Sui renovatione semel quot hebdomadis facienda.

COMPOSITIO LOCI sit, quasi videas ex orbe terrarum undique evocari subitò ad judicium, alium agro, alium ex molâ, lecto cubiculo, convivio, vaaque morte, seu viâ ad illud properare.

ORATIO. Pete animi renovationem.

PVNCTVM I. Considera Primò, si jam moriendum bi foret, & reddenda vitæ ratio, quàm vana omnia undi studia apparerent; inania omninò quæ jam præterita, *Si jam moriendum, quid velles fecisse.*

præterita, cùm nihil superſit; vilia verò præſentia; p
na autem timoris futura: & quid tunc optares te fe
ſe, expende. Secundò, cogita quàm ſit irrecuperab
tempus amiſſum, & occaſiones quas habuiſti bor
rum, ac quomodo deinceps iis meliùs uteris, diſpice

Tempus eſt irrecuperabile.

Heu mihi, ut infr. pag. 798. Tertiò, vide tuum pr
greſſum in viâ virtutis, qualis quantuſque ſit. Collig
autem eum, ſi finem attenderis cur vitam ſpirituale
agere cœperis; quem initio perfectionis gradum,
quanto affectu ac voluntate tibi propoſueris, aut ce
proponere debueris, quidque ſtatus tuus exigat. Q
autem ille fuit? nempe Primò, Deo toto corde, & t
animâ adhærere: qui enim adhæret Deo, unus ſpiri
fit cum eo. An ita tecum eſt? Secundò, cum proxir
omnibus pacem habere, charitate ac voluntate cc
jungi; an cum aliquo diſſides? & quid faciendũ pu
ut reſarcias? ſi Superiores ſint, inſuper nulli legi eor
vel præcepto, judicio aut volũtate repugnare te op
tet. Tertiò res humanas, laudes hominum, opes
mundi gaudia odio tui abnegare, ac divinis oblecta

2. Cor. 6.
Quid à perfecto requiratur.

Vide præterea quomodo adhæreas Deo tribus p
tentiis, & in ejus adhæſione profeceris: Memoriâ, ſc
cet, ubique eum præſentem habendo, & colloquen
ſæpiſſimè: oportet enim ſemper orare, & non defice
Secundò, intellectu, omnia opera ejus & judicia jul
ſeu bona tibi aliiſque tribuat, ſeu mala immittat, la
dando. Tertiò, voluntate, numquam de Deo, aut h
mine querendo, aut eventu aliquo, idque quia neq
malum, neque bonum eſt in civitate, quod non fe
Dominus: juxta illud, nullum mandatum quantum
parvum, ſcienter ac prudenter negligendo. Atten
etiam, an puram in omnibus intentionem habeas,
eſt oculum mentis purum. Conſidera Secundò, qu
modo erga proximum profeceris: ac Primò, memo
an neminem negligas & omittas, ſed ultrò commo
proximi, maximè parum tibi affecti, ſtudeas, eiq; g
tifice

Attende quomodo erga Deum ſit affectus.
Luca 18.
Qualiter habere oporteat potentias ordinatas.
Pura intentio.
Quomodo in charitate proximi proficias vide.

ceris. Secundò; intellectu, an contentiosè cum ne-
ne agas, sed libens judicium tuum submittas, maxi-
Superiori. Tertiò, volũtate, an idem cum iis, maxi-
Superioribus, sapias, dicas; & planè resignatus sis,
ilque designes in re, loco, officio, & occupatione
. An proximi bonis, laude, honore uti tuis recreeris,
gratuleris, eumque promoveas; malis ejus condo-
s & compatiaris, ac re, quâ potes in corpore & spiri-
cum zelo adjuves, idque ptopter Deum, non sym-
hiam, aut gratiam aliquam naturalem: an verò aver-
is, judices in animo tuo, te ei præferas, de ejus defe-
bus loquaris. Considera Tertiò, quomodo in con- *Quomodo in*
nptu rerum humanarum, laudis, vituperii, & judi- *affectu ad*
rum humanorum sensu, commoditatum & recrea- *res huma-*
num, quæ sensibus percipiuntur, despectu, mortifi- *nas proficias*
ione, & odio tui progressum feceris, & Primò, an tui *vide.*
moriam ac commodorum negligas, & æternorum
ore ea despicias. Secundò, an intellectu præ omni-
s omnino te vilem æstimes, & æstimari ac haberi
is. Tertiò, an voluntate amplectaris eos qui de te *An ames*
lè sentiunt & loquuntur, eosque laudes atq; ames: *laudantes*
i te verò laudãt, æstimant, & te decipiunt, minimè *te.*
nomine diligas ac foveas. Omnino sibi imponit,
i profectum suum metitur ex solâ meditatione &
ntemplatione, ejusque affectu. Etenim si meditatio, *Illusio ejus*
l oratio tua fervet, & bona est, cùm sit ipsa elevatio *qui profectũ*
entis in Deum, certum est, te sustolli per eam super *ex oratione*
itudinem terræ, & terrena, atque effici ut nihil petas *solâ metitur*
t desideres præter Deum, ejusque sanctissimam vo-
ntatem. Si id non efficiat, frustra de eâ gloriaris, &
lusio potiùs est, quàm profectus indicium. Quar- *Signum*
, statue, quomodo deinceps vitam agere, ac in via *illusionis in*
andatorum Domini, & consiliorum ambulare *oratione.*
lis.

Aspira, ut sup. pag. 8. *Hæccine firmâ* ibid.

PVNCTVM II. Considera Primò, quæ te remora tar-
det

Examen adhibe particulare.

det in viâ salutis, quæ passio, quæ creatura, vel ejus amor. Secundò, an possis eam removere, & quanta dementia id omittere, quantoque potiùs conatu tollere oporteat, ac de examine particulari seriò statue, eaque media adhibe, quæ juvare efficaciter possint. Quid enim? Certè seriò sanitatem non vult, qui media inefficacia, ac talia reipsâ & annis, atque experientiâ multâ probata, solùm vult adhibere. Secundò, coràm Deo expende, quàm triste, quàm pudendum, videre meliora & sanctiora, tantam perfectionis, veræque virtutis ac libertatis gustare posse dulcedinem, atque eminentis super omnia animi excellentiam; & tamen ob honoris appetitum, vel affectum erga creatum aliquod, & brevissimum solatium, illa tanta bona non consequi. Pone ergo cor tuum super vias tuas; & vide cur in te vaticinio illi locus sit, Seminastis multum, & intulistis parum; comedistis, & non estis saturati; bibistis, & non estis inebriati; operuistis vos, & non estis calefacti; & qui mercedes congregavit, misit eas in sacculum pertusum: certè quia seriò animus non applicatur.

Quæ sit voluntas vera proficiendi.

Aggæi 1.

Haccine vera, ut sup. pag. 7.

Actiones tuas considera.

PVNCTVM III. Considera semitas domus tuæ, actiones, inquam, tuas à manè usque in vesperam; & duo in iis attende. Primum, quomodo eas facere proposueris. Secundum, an proposita exequaris. Præterea considera, quo pacto in adversis te geras, quàm patienter atque humiliter. Postremò ea, quæ proposuisti, scripto annota, & Sanctissimæ Trinitati offer, per manus B. Virginis, & Angeli Custodis; teque totum Deo consecra, etiam repetitis votis, si Religiosus es.

Oratio pro profectu.

Psalm. 119.

HEu mihi, quia incolatus meus prolongatus est! habitavi cum habitantibus Cedar, multùm incola fuit anima mea.

Isaiæ 59.

Exspectavimus judicium, & non est; salutem, & elongata est à nobis. Multiplicatæ sunt iniquitates nostræ coram te; & peccata nostra

ostra responderunt nobis. Aufer quaeso, de medio mei catenam Isaiae 58.
N. ô JESV *Salvator mi, & fac ut oriatur jam in tenebris meis* Applicatio ad Communioné.
ux tua, & tenebrae meae fiant sicut meridies, praesertim cùm in
ole posueris tabernaculum tuum, & jam tanquam sponsus
rocedens de thalamo tuo; tu Deus meus manifestè venies velatus
uidem, sed tamen totus desiderabilis. Veni, veni, de mane enim
oc jam vigilo ad te, & anima mea desideravit te in nocte. Vs- Proverb. 6.
uequo deinceps piger dormiam? quando consurgam de somno
neo? Ecce enim veniet mihi quasi viator egestas, & pauperies
uasi vir armatus. Si verò impiger fuero, veniet ut fons messis
nea, & egestas longè fugiet à me, quam operata est manus mea
emissa. Ecce enim quot annos laboro in vanum? & totâ die con- Prover. 10.
upisco, & desidero, & desideria mea occidunt me: quia strenuè
& constanter non operor salutem meam, & cibum, qui non pe-
it. Et verò quid me retinet, ne dives sim, ne sapiens, ne beatus, ne
gnum tuum intra me sit, ne mansionem apud me facias, ne di-
gam te & beatus sim. Ecce N. ô Deus meus! erubesco coram te.
uae insania mea, ut propter hoc, N. aut istud, N. tot tantisque bo-
is, tot inquam frui non libeat, immò non liceat? Si vis, potes
ne sanare. Sana, obsecro, & requiem da mihi: imple splendori-
us animam meam, & libera ossa mea. & indue me fortitudine Isaiae 58.
uâ. Fac ut sim quasi hortus irriguus, sicut fons aquarum, cujus
on deficient aquae: ut vocari possim Sabbatum delicatum, san-
tum Domini gloriosum; & non inveniatur ampliùs in me vo-
untas mea. Tunc delectabor super te, Domine, & sustolles me su-
er altitudines terrae; & cibabis me hereditate tuâ, & replebor
b ubertate domus tuae, & charitate tuâ implebis me, & non ul-
ra separabor abs te. Amen. Amen.

Oratio Divi Thomae Aquinatis.

CONCEDE *mihi, misericors Deus, quae tibi placita sunt di-*
ligenter & ardenter concupiscere, prudenter investigare,
eraciter agnoscere, perfectè adimplere, ad laudem & gloriam
ominis tui ordina statum meum, & quod à me requiris ut fa-
iam, tribue ut sciam, & da exequi sicut oportet, & expedit sa-
uti animae meae. Da mihi, Domine Deus, inter prospera & ad-
versa

versa non deficere,ut in illis non extollar, in istis non deprimar, de nullo gaudeam vel doleam,nisi quod ducat ad te,vel abducat à te.Nulli placere appetam, vel displicere timeam, nisi tibi Vilescant mihi,Domine,omnia transitoria, & cara mihi sint omnia tua propter te,& tu Deus meus,præter omnia. Tædeat me gaudii quod est sine te,nec cupiam aliquid quod est extra te.Delectet me,Domine,omnis labor qui est pro te & tædiosa sit mihi omnis quies quæ est sine te.Frequēter da mihi, Domine,cor ad te dirigere,& in defectione meà cum emendationis proposito dolendo pensare.Fac me,Domine Deus, obedientem sine contradictione;pauperem sine defectione;castum, sine corruptione; patientem,sine murmuratione;humilem sine fictione;hilarem sine dissolutione;tristem,sine dejectione;maturum,sine gravitate; agilem,sine levitate;timentem sine desperatione; veracem,sine duplicitate;operantem bona,sine præsumptione; proximum corrigere,sine elatione;ipsum ædificare verbo & exemplo,sine simulatione Da mihi,Domine Deus,cor pervigil,quod nulla abducat à te curiosa cogitatio; da nobile, quod nulla deorsum trahat indigna affectio;da rectum, quod nulla deorsum obliquet sinistra intentio;da invictum, quod nulla frangat tribulatio; da liberum,quod nulla sibi vindicet perversa & violenta affectio Largire mihi,Domine Deus, intellectum te cognoscentem; diligentiam te quærentem; sapientiam te invenientem, conversationem tibi placentem;perseverantiam te fideliter exspectantem; & fiduciam te finaliter amplectentem; tuis pœnis configi per pœnitentiam;tuis beneficiis in vitâ uti per gratiam; & tandem tuis gaudiis in patriâ perfrui per gloriam. Qui cum Patre,&c.

Praxis ad mentis renovationem instituendam.

PRima. Considera,modò suprà declatato,profectum & defectum aliquo tempore succisivo:vel hoc perbrevi: An melius te habeas erga Deum,proximum,& teipsum.Maximè verò attende ad examen particulare, an sint in eo pauciores lapsus,quàm superiore hebdomadá,an plures ; & quasi subduc rationes tuas,atque annota,si videtur.Sic enim multi quotidie consignant gesta sua. Sic S.P. Ignatius omnes etiam Spiritus sancti motus, ac vitam suam in libellum digerebat.

Rationes tuas sedulo nota.

Secunda

Secunda. Si minùs te proficere senseris; ac stimulari tali v.g. *Votum pœnale utile.* ercitatione, meditatione, aut lectione, spontaneâ pœnitentia iam propone, immò & voto contra inconstantiã, sed pœnali, iquando confirma te, ex judicio Superioris vel Confessarij.

Tertia. Percurre diarium, sive scriptum: quo actiones tuas dinasti, atque ad illius perfectam observationem collima.

Quarta. Proposita varijs Sanctis dica, atque offer ex inten- *Sanctos sedulò cole.* one sancta: & coram venerabili Sacramento, vel post communionem, confirma.

Quinta. Inter alia autem vide, ut semper proficere studeas *In quibus sit maximè virtutibus sudandum.* verâ humilitate; Secundò, in verâ charitate, potiùs opere, iàm sermone in eam declarando. Tertiò, in communicatione m Deo, seu Dei præsentiâ; Quartò, in purâ intentione; Quin-, in cultu B. Virginis.

Alia Methodus colligendi sese, & Praxis.

Vprà dixi, exercitium quod fuerat quadrimẽbre; variũ usum habere: tum ad manè surgendum: tum vesperi incumbenm: tum ad animum recolligendum. Si igitur superiùs posimeditatio prolixior videatur; utere hâc methodo.

Constitue te in præsentia Dei, & Primò considera beneficia livinâ liberalitate tibi hebdomadâ superiore, collata: & gras age.

Secundò, considera defectus, & maximè consuetudine aliâ inveteratos; an proficias, an secùs: & quid maximè in viâ te pediat, & ei examen particulare adhibe.

Tertiò, considera actiones tuas à manè usque in vesperam, forma eas ad regulas, & institutum tuum, si Religiosus es, maximè ad exempla Domini IESV, & Sanctorum.

Quartò, considera quomodo in adversis te gesseris, quàm oderatè, tranquillè & providè ea quæ evenire possent, animque robora.

Postremò, scribe proposita breviter, aut decreta, & Deo ac mino nostro offer.

Hæc puncta quatuor, magnam utilitatem habere, & comdium vitæ spiritualis, usus docere poterit. Observa autem, gula per se etiam exercitium facere; ideoque in capita plura um illud distributum habes suprà. Cùm verò hac praxi te liges, & renovabis desideria; imagines suprà positas, quæ e capitibus quatuor respondent, si libet, inspice, Dei gra- auxilio spirituali esse poterunt.

Signa Profectus.

HVc pertinet signa profectus aliquando pervestigare; a quem cognoscendum, conducet legisse, quos quælib virtus gradus habeat. Addo etiam compendio ea quæ apud S necam de profectu morum legi, & in tenebris gentilitatis l cem tantam vehementer sum admiratus.

Seneca lib. de profectu morum. *Signum primum profectus est amor ingens, & quasi esuries virtutis.* Primum ait, indicium profectus, est ejus amor vehemen non contenta est Philosophia, ut præsens dumtaxat nos am re sui capiat, velut unguenta: quorum absentia nemo discruci tur: sed inediam quamdam sitimque oportebit concipere, sici bi avellimur: talique argumento intelligere utique licebit, n verè profecisse. O Sapientia æterna tu etiam hîc in tenebris l ces; quæ dixisti. Beati qui esuriunt & sitiunt justitiam, qu niam ipsi saturabuntur.

Matth. 5. *2. Aspera non horrere.* Secundum. Asperam non horrere viam, neque laboribus virtute deterreri. Nónne est quod dixisti Domine IESV, Q vult venire post me, abneget semetipsum, & tollat cruce suam, & sequatur me?

3. Aliorum judiciis dictisq; non moveri. *2. Tim. 3.* Tertium signum est, ait, si placido tranquilloque sit anim ita ut nihil commoveatur quibuscumque imperfectorum d cterijs, nihilque reluctetur. Omnes enim qui piè volunt vi re in Christo IESV, persecutionem patientur, etiam à fratrib & amicis.

4. Omnia ad virtutem trahere quæ quis legit. Quartum. Ea quæ quisque audit aut legit, ad morum co rectionem, affectumque, in vitiorum alleviationem trahere; cut apis mel è flore colligit; cùm alij nihil præter colorem & dorem in illis admirentur. Hoc est, quod Sancti vocant co junctionem cum Deo habere.

5. Imò etiam spectacula & quævis alia. Quintum. Non solùm ex doctrina & libris, verum etiã sp ctaculis ac quibusvis alijs negotijs philosophari; & ad bon frugem, suis incrementis proficere. Nónne ita fecit dulci mus IESVS, dum Apostoli illi lapides templi ostenderent: dum sapientia æterna parabolis ex rebus obvijs, nos erudire

6. Ostentationem fugere. Sextum. Ostentationem fugere, & contumeliam ferre; e dens planè documentum ejus hominem in Philosophiæ stu promovisse. Videas, ait, nonnullos etiamnum discentes, i mox ad ostentationem omnia conferunt & disputant: de v tute magnificè differere, id esse philosophari putant; peri ac si quis credat, pharmaca populo vendere, id esse med Hinc viros sanctos & modestos numquam audies de visio bus, de revelationibus multa loqui, vel jactare: sed parce modestè, cùm necesse est, agere, D. Vincentius, certè vir s ctissimus, & miraculis quidem clarissimus; sed longè cla

D. Vinc de vita spirituali c. 11.

irtute,tractatu aureo de Vita spirituali,dicit: Qui volunt se ıbdere Deo,non desiderent per orationem , vel contempla.onem,vel per alia opera perfectionis, visiones, vel revelatio-es,vel sentimenta,quæ sunt supra naturam; quia prædictum esiderium non potest esse sine radice superbiæ. Immò, non ıstineas aliquam consolationem, ex quâ tibi videtur quòd ındares te in præsumptione,& æstimatione tuiipsius: & pro-ter hoc,cave,ne in tuâ oratione vel contemplatione sustineas .iquã consolationem,nisi illam,quæ venit post perfectam sui otitiam, & completum sentimentum tuæ humilitatis & im-erfectionis, & quæ facit perseverare dictam notitiam, & an-dictum sentimentum, & exclamat: Heu! heu! Deus, quot ersonæ sunt deceptæ per istum modum. Monet insuper,vitã-as tales personas, & qui eos laudant: additque. Credo quod .us placet Deo,quòd visiones, sentimenta & raptus (qui, se-ındùm quod dictum est, habent similitudinem veritatis & onitatis) dimittas ire,pro tanto,quantum valent: nisi contin-ant aliquibus personis, ratione sanctitatis & discretionis, ac eorum humili probitate (hic enim Lydius lapis est, ad au-ım devotionis probandum:) & tunc,quamvis sit pium visio-bus & sentimentis talium personarum consentire; tamen curum est,non totaliter credere eis,ratione sui,& per rationẽ ædictam; sed quantum concors cum fide Catholicâ est, & crâ Scripturâ,& bonis moribus,& verbis Sanctis, ac doctri-à Sanctorum.

De visionibus & revelationibus.

Deceptio his plurima.

Visionum examen.

Septimum. Applausum populi non captare. Perspicuum itur est, ait, eis qui fructũ ex Philosophiæ studio percipere oliuntur,deponendum esse protinus,quidquid vanum est & rogans. Modestia enim sapientiæ comes est. Et quemadmo-ım è vasis liquorem aliquem recipientibus aër inanis expel-tur; sic, qui in Philosophiæ studio veris implentur bonis, stum exuunt. Adde,quòd sibi severiores tum fiunt magisque gidi;aliis contrà,benigni & placidi. Huc pertinet, quòd à enandro,non minùs verè,quam eleganter dictum est: Com-ures videlicet esse,qui Athenas navigẽt Philosophiæ gratiâ, imùm sapientes,deinde sapientiæ amantes, ac mox Rheto-s;neque ita multò post idiotas, rerumque omnium ignaros se appellare. Quo enim magis cuique ex Philosophiâ cedit rationis, eo plus decedit fastus & arrogantiæ. Hinc demus viros sanctos in quolibet Ordine, nõ se,nõ suos, non stitutũ cæteris præferre,non efferre; sed alios omnes præ se timare ac laudare. Ordinẽ enim suũ multũ inhonorat apud udentes,ut docet D.Vincent de vitâ spirituali, qui tacitè se opter eum extollit,quem sui demissionem assumpserat.

7. Applausum non captare.

Perfecti aliis benigne.

Quo quis perfectior, eò humilior.

Vanitas ejus qui se aut institutum vanè laudat

8. Reprehensionem ferre æquo animo. Octavum. Reprehensionem ferre æquo animo; immò ingenuè se efferre corripientibus. Quicumque enim peccant, & monitoribus vitia corrigentibus sunt asperiores; hi profectò malo & quasi phrenesi laborant, non admittentes curationem. quid dicet ad hæc, cui monitio, exacerbatio; curatio, inquam vulnus fit, & medicina, languor, & quisquis vult mederi, inimicus?

9. In somniis quid turpe videre. Nonum. Ex somniis, ait, deprehendere licet, num quis profecerit in studio virtutis. Si enim in somnis nullâ capitur voluptate erga turpitudinem; neque gravi inhiat crimini, quo se contaminet; prorsusque nihil videt cum vitio & fœditate conjunctum: consentaneum est, omnia in tuto esse posita. Siquidem, ut equi jugales, recta currere instructi, non deserunt viā etiam dormiente aurigâ. ita bruti affectus domiti, nec in somnis, facilè recalcitrant. *Nota quàm castè Philosophus disserat.* Quis non miretur in Veneris cultoribus tales inveniri pudicitiæ ac castitatis amatores? Quid si cognovissent filium Virginis, IESVM sponsum animæ nostræ? Toleravit ille in Iudâ, avaritiam; in alijs, arrogantiam; ambitionem in omnibus, & contentionem: numquam turpitudinem. *Signū servi Dei estcastitas.* Ita etiam, quisquis servum Dei cognoscere velit, hàc notà utatur, castitatis: an, quidquid ullo modo ei vel eminus adversatur, detestetur, ut summum flagitium; quidquid insidiatur, ut dæmonem horrescat; ubicumque ejus periculum aliquod, ut mortem reformidet, numquam sibi cum sola quocumque prætextu instructionis, meditationis, aut quovis alio confidens; immò etiam sibi soli suspectus, ut de viris sanctis accepimus.

10 Affectus experiri sedatiores. Decimum. Affectus noxios experiri sedatiores. Illud autem colligi potest, intelligendo maiorum desideria in nobis jam esse remissiora, quàm fuerunt olim. Advertendum etiam, num in victus ratione rigidiores nobis ipsis, an licentiâ nimiâ simul laxiores, in rebus gerendis; maturitate utamur, an inconsultâ temeritate. *IESVS sedat tēpestates animi.* In animâ enim, quam inhabitat Princeps pacis, Dominus IESVS, non tumultuantur carnis passiones; sed si exurgāt dicit ille, Tace, & obmutesce; fitque tranquillitas: dispellit, ut sol, caliginem, & nubes dissipat animæ nostræ.

11 Imitari quæ in aliis admiramur. Vndecimum argumentum est, si mox imitari conemur, quod nobis est admirationi, sedulòque probatur. Sic Themistoclem Miltiadis trophæa excitabant. O quot sunt, qui Sanctorum hæc & illa dicunt; & quæ in ijs laudant patientiæ, humilitatis & abjectionis opera, in se factis vituperant! *Confundit Philosophus Christianos.* Quid si Seneca Vnigenitum, qui est in sinu Patris, audisset, legisset quæ gessit ille pro nobis, quæ passus, inquam, pro nobis? si attendisset verbum

um illud : Exemplum dedi vobis, ut quemadmodum ego fe-
i, ita & vos faciatis : verbum penetrabilius omni gladio an-
ipiti?

Duodecimum. Iam si libeat, ait, præter ea, quæ recensuimus idicia profectus, & hoc, non parvi momenti, adjungas velim: Ie quis peccatum aliquod reputet exiguũ, sed sollicitè quod-is caveat atque devitet, ut enim qui se divites fore desperant, npendia exigua flocci pendunt, nihil magni efficere illa cre-entes, si tenui acervo accesserint (at spes ditescendi nihil negli-it, quantumcumque exigui lucelli; eoque magis auget æris ppetentiam, quo propiùs admotæ fuerunt opes) Sic haud du-iè usu venit in negotijs per virtutem gerendis: non enim illic ocum habet indulgentia, ut dicas: Hoc perpusilli momenti est l illud. Nónne idem Spiritus sanctus clarè nobis explicavit, icens: Qui spernit modica paulatim decidet? *Eccli. 19.*

12. Peccata & defectus parvos vitare.

Dignatus es, ut sup. p. 10.

IACVLATORIÆ.

N toto corde meo exquisivi te; ne repellas me à mandatis tuis. Psal. 118.
Viam veritatis elegi, judicia tua non sum oblitus. Ibidem.
Ecce concupivi mandata tua, in æquitate tua vivifica me. Ibidem.

CAPVT VI.

Exercitium seu deliberatio de pia ac frequenti Communione.

HOMO. O Sapientia æterna, ô lumen mentis, quàm variis sententijs & exemplis distrahor! neque satis ossum constituere cum animo meo, quid expediat; trùm crebrò hæc Sacramenta usurpare, an reverenter riùs ad illa accedere. Invitat me vehementer certè enignitas & humanitas tua, Domine IESV, qui ad *Luc. 14.* agnum hoc convivium vocare dignatus es etiam audos, cæcos, & debiles & peccatores, quorum pri-us ego sum. Obsecro te igitur, ut, si divinæ voluntati æ id magis placeat, concedas mihi gratiam, quâ sæ-ùs ad sacram hanc cœnam, cæleste epulum accedam, tibi qui es salus mea unica, conjungar.

CHRISTVS. Fili mi, Ego descendi de cælo, ut panem *Ioan. 6.*

illum cæleſtem omnibus, & nominatim tibi propone rem,ut qui manducaret hunc,viveret in æternum. Eg quotidie in Miſſæ ſacrificio memoriale completũ eſſ volui paſſionis, & amoris mei erga te; & ego volui in arâ crucis amoris igne uri, ut eſſem tibi dulcis panis, & acceptus,& omne in me delectamentum haberes,qui ergo formidas accedere ad me, Patrem & conſolato rem tuum & medicum,quando ego clamo; Venite,co

Proverb.9. medite panem meum, & bibite vinum, quod miſcu vobis? bibite,& inebriamini, cariſſimi, imò minas in tento ex infinita charitate dicens: Niſi manducaveriti carnem filij hominis,non habebitis vitam in vobis.

Hæccine vera, ut ſup.p.7.

Pſ.110. HOMO. O benigniſſime IESV, quantam memorian hîc facis mirabilium tuorum, miſericors,& miſerator Dominus,ut talem eſcam des timentibus te? Quid e nim eſt homo,& quid obſecro ſum ego,ut digneris m vocare,& mecum epulari, & ingredi ad me,& manſio nem apud me facere? Quæ non bona illi obvenire de bent,ad quem divertere dignaris? quæ gratiæ in eun non derivari, à te fonte omnis bonitatis! Exiſtimo cer tè, eos, qui toties pane cæleſti devotè paſcuntur, cæle ſtes evadere debere,& unum tecum fieri.

Ioan.6. CHRISTVS. Vivunt & manent illi in me, & ego i illis;ſi quoad humanitus poſſunt, ſeſe præparent ad ho convivium, in quo ego ſumor, & recolitur memori

Aug. lib.10. conf.c.19. paſſionis meæ. Sed cibus ſum grandium; creſce etiar tu, & manduca me; nec tu me mutabis in te, ſicut ci bum carnis tuæ;ſed tu mutaberis in me, & particeps e ris omnium timentium me. *Credo tibi*,ut ſup.p.7.

HOMO.Credo,Domine,quia, cùm ſis potentiſſimu & liberaliſſimus,non potes introire ad nos, & non ef fundere munera gratiæ tuæ: non poteſt quis acceder ad te, fontem vitæ, & ſitire fluenta fœtida mundi hu jus:animæ, cui licet bibere ex calice tuo verè præclar non libet bibere de calice dæmoniorum.

CHRI

Christvs. Ita gratiâ meâ efficere soleo. sed sunt qui panem meum, qui præbet delicias regibus, hodie comedunt, & mox ad siliquas porcorum cum filio prodigo redeunt, istis certè sæpè fiunt novissima pejora prioribus. Iubeor enim cedere dæmonibus locum meum, id est, animam, quam mihi emi precio magno, ut glorificarer & portarer in eâ, deliciæ enim meæ sunt esse cum filijs hominum. *Haccine vera*, ut sup. pag 7. *Gen. 49.* *Indignè communicans quid agat.* *Proverb. 8.*

Homo. Vereor, Domine, accedere, ne thesaurizem mihi iram in die iræ: quia fragilis & miser homo ego sum, neque possum resistere adversarijs meis. *Rom 2.* *Chryso. ho. 61. ad pop. Ant.*

Christvs. Ad hoc paravi in conspectu tuo hanc mensam, adversus eos qui tribulant te. Nam qui me devotè suscipiunt, tanquam leones ignem spirantes ab hac mensa recedunt, diabolo terribiles. neque difficile proinde est volenti, resistere. Si quis enim advertat me secum esse, nónne cum Davide dicere poterit; Si consistant adversùm me castra, non timebit cor meum? Pone me juxta te, & cujusvis manus pugnet contra me. Nullum certè efficacius remedium adversus omnes tentationes; maximè carnis, cujus sunt jacula ignita, & cum qua anceps semper pugna, cupiditas verò radix omnium malorum minuitur, quia ego solus satio animam me esurientem bonis. & divites dimitto inanes. Voluptatis omnis ardor, imò sæpè etiã sensus restinguitur, quia præbeo iis verè panem, omne delectamentum in se habentem. Verè enim dixit Propheta meus: Quid enim est bonum ejus, & quid pulcrum ejus, nisi frumentum electorum, & vinum germinans virgines? *Credo tibi*, ut sup. pag. 7. *Tentationi facilè resistere est.* *Psalm. 26.* *Iob 17.* *Sap. 16.* *Zach 9.*

Homo. Verùm tot humanarum rerum occupationes nos distrahunt, neque volentes, accedere sinunt ad te: sed turbamur erga plurima, cùm verò in pace sit factus locus tuus; gratum tibi obsequium esse non potest corde animoque vago, & vix cum veste nuptiali, venire ad te Regem regum, & Dominum dominantium. *Psalm. 75.*

1.Cor.11. CHRISTVS. Probare ſeipſum omninò debet homo & ſic de pane meo comedere, & de calice bibere: qui enim manducat, & bibit indignè, judicium ſibi manducat & bibit: ſed vide, an non tanti ſit hoc donum meum, ut ſe paret quiſque & probet. Verùm hæc probatio hoc ſolùm omninò exigit, ut immunis ſis à gravioribus peccatis, & quoad humana poteſt fragilitas, pares te ad tantum hoſpitem, tantumque convivium. Neque poteſt mihi quidquam eſſe magìs ingratum, quàm has audire excuſationes, quas adeò manifeſtè damnavi: Villam emi & juga boum, & uxorem duxi, & ideò non poſſum venire. triſte mihi eſt, omnibus me poſtponi; & indignitas ſumma, nihil eſſe apud aliquos quod minore curâ ac ſollicitudine peragatur, quàm accedere ad menſam meam, & panem comedere Angelorum. Negotijs omnibus tempus tribuitur & largitur, cur ergo in omnium negotiorum maximo tibi tempus deficit? cur properatur & feſtinatur ad forum, ad commercia; ad fabulas, ad jocos, ad ludos? immò, etiamſi ad proximum juvandum eatur, niſi neceſſitas aut obedientia urgeat, irreuerentia magna eſt, mox hoſpitē me deſerere: me, qui de ſummo cælorum veni, ut cibem, ut reficiam, ut ſanem, ut me totum tribuam. ſiccine ſeſe hoſpites haberi vellent? eâ benevolentia accipi? ea inurbanitate derelinqui? Túne ſuaderes amico tuo, ut cum tot bona veniant mecum; tot mala diſſipem præſentia mea; tam dulce mihi ſit vobiſcum eſſe uſque ad conſummationem ſæculi; tam triſte videre menſam meam vacuam & deſpectam: ut rarò accederet ad me Dominum ac Deum ſuum? At negotia habet: quod majus quàm me ſuſcipere? prudentia indiget: quid utilius, quàm ut me, qui ſum Sapientia æterna, ſecum habeat magni conſilij Angelum? robore indiget; nónne ego ſum fortitudo veſtra? nónne ego operor omnia in omnibus? imò hic eſt panis de cælo, ut ſi quis ex eo manducaverit, non moriatur. nec enim ſolùm

Lucæ 14.
Excuſatio à Communione eſt Deo ingrata.

IESVS hoſpes non deſerendus.

Communio negotium graviſsimũ.
Ioan. 6.

Effectus S. Sacramenti.

im hîc peccata præterita condono; ſed præſervo à fu-
ris, & applico homini merita mea. Hæc ſanè cauſſa
ſt, cur ſapientia mundi, quæ ſtultitia eſt, ſeipſam deci-
iat: ſine me itur ad prælia, ſine me conſilium initur. *Iſaiæ 19.*
erùm ego Dominus exercituum: ego ſolus diſſipo ſa- *Cur ſæpè*
ientiam ſapientum iſtorum, & conſilium impiorum *mali ſuc-*
on adjuvo. Non ſic faciebat Moſes ſervus meus; qui *ceſſus in hu-*
ucere populum, etſi juſſus à me, noluit niſi præcede- *manis rebus*
m caſtra, & dux itineris eſſem, in conſpectu ejus. Si
go abſque me non eſt conſilium, non eſt potentia,
on prudentia: nónne qui me derelinquunt, derelin-
uentur à me, & non proſperabitur via eorum?

Aſpira, ut ſup. p. 8. *Hæccine firmâ fide*, ibid.

Homo. Quando ad vitæ terminum venerimus, me-
tò timere debemus, ne nos viſere recuſes, Redemptor
oſter, ſi ſani ad te venire noluimus. Forſitan & juſtâ
ìc animadverſione punitur peccator, ut qui te ſuſci-
ere noluit ſanus deploratus, & ab omnibus deſertus
te etiam derelinquatur, averte hoc à me, ô ſpes mea
nica Iesv.

Christvs Nónne id meritò quandoque facio to-
es repulſam paſſus? quot enim concionatores, ſervi, &
æcones mei, invitant ejuſmodi ad me? & tamen,
uàm multi durâ cervice, & incircumciſis cordibus
piritui Sancto, & bonis inſpirationibus reſiſtunt? Sto, *Lucæ 22.*
pulſo, & deſiderio deſidero paſcha manducare cum
s: & ecce quia ſimul invitat caro, invitat mundus, ſæ-
contemnor, & vix tandem admittor, admiſſus mox
rſum expellor. Quid tu ad hæc? Quid, cum ad judi- *Exprobratio*
um veneris, reſpondebis, ô miſer homo? Quando im- *Chriſti in*
operabo & exprobrabo tibi hanc ingratitudinem *judicio.*
am? & quæram ex te, Quare dereliquiſti me fontem
quæ vivæ? Quid nocui, aut in quo moleſtus fui? num-
uid invitavi & dixi: Venite & bibite, & emite abſque
gento, abſque ulla commutatione vinum & lac? Cur
go toties cœnam meam es aſpernatus? Ego te pavi

ſanguine & carne meâ; amplexus te fui, & oſculum pa cis dedi; imò tradidi me tibi, & crebrò id facere paratu fui. An ob bonitatem meam, & malitiam tuam, tibi fa ctus ſum ita vilis, & ideò aut contempſiſti me, aut ne glectim me ſuſcepiſti, & mox abiiſti vagus in viam de ſideriorum tuorum? An forſan aliud quod agas tibi eſt quàm ut mihi placeas? me quæras in toto corde tuo quæras dum inveniri poſſum? Quâ fronte venies ut re cipiam te in æterna mea tabernacula; qui ſæpiùs ho ſtes capitales tuos ac meos, quàm me hoſpitio no tantùm accepiſti, ſed maximo diſcrimine advocaſti quoties ut peccatum perpetrares, & admitteres in te multa toleraſti; me vero ſolio meo, templo meo quo eſtis vos, excluſiſti? & jam vis habere partem mecum mecum epulari?

Aſpira, ut ſup. pag 8. *Hæccine firmâ*, ibid.

HOMO. O quoties in æternitate dolebo, ſi te u debeo, Deum ac Dominum meum non recepero, ſe

Pſalm. 16. repulero, aut frigidè ſuſcepero, quomodo poſtular potero ut intrem regnum tuum, ſi tibi clauſero co meum, ut illud aperirem hoſti aut vanitati? erubeſc totus dum cogito, Domine Deus meus, immenſan charitatem tuam quâ exultas ut gigas ad currendan viam, ut è ſummo cœlorum deſcendas, ad manus & nutum Sacerdotum, ut venias ad me, & ego ad te, ut t

Cant. 3. fruar. Quid dicam? Erubeſco, quòd ſæpiſſimè audierin in auribus cordis mei vocem tuam: Aperi mihi ſoro mea, ſponſa; caput meum plenum eſt rore, & cincinn

Apoc. 5. mei guttis noctium. Et rurſus: Ecce ſto ad oſtium, & pulſo, ſi quis audierit vocem meam, & aperuerit mih januam, intrabo ad illum, & cœnabo cum illo, & ipſ mecum? *Hæccine vera*, ut ſup. p. 7.

Sanctorum in Communione fervor. CHRISTVS. Attende inſuper Sanctos meos, quo vigiliis, quot precibus, quot ſuſpirijs parabant viar ante me; ſi comedebant, ſi bibebant, fluebant illis la

Pſ. 101. crymæ, & potum ſuum cum fletu miſcebant, quò

qu

ui panem Angelorum manducarent, ſiliquis coge-
ntur veſci porcorum. erat illis omnis mora longa,
uà à menſa mea abeſſe cogebantur: erat omnis mora
revis, & labor levis, quando præparabant ardenter
iihi cor ſuum,& cum gaudio edebant & bibebant ſu-
er menſam meam.

Homo. Heu mihi, Domine, heu miſero mihi! cur
ie non amor tuus ſtimulat, non urget fames, & nudi-
is, & vulnera, & pericula mea Eheu! quot ſumus qui
d te imus forte quia compellit fama, provocat con-
ietudo; & interius nauſeat anima ſuper manna iſto
iaviſſimo? Eheu! hinc paſtus carne tuâ, ſuſpiro ad ol-
is carnium; potatus ſanguine tuo, cogito de Ba-
ylonis poculo; jam recreata amplexu tuo, prope-
it fornicari anima cum amatoribus multis, inquieta,
t vaga. Quò imus,precor, à facie tua,Domine? quare
eſerimus te, ſalus noſtra? obliviſcimur tui, Jesv, &
ifinitæ charitatis tuæ? nónne nobis tibi adhærere bo-
um,& in pace altâ guſtare,quàm ſuavis ſis? intrare ſic
d altare tuum, ad te, qui renovas juventutem no-
tram? in te manere,& te in nobis? Dixiſti enim: & nón-
ie veriſſimè? Qui manducat meam carnem, & bibit *Ioan. 6.*
neum ſanguinem, in me manet, & ego in eo. O dul-
iſſimum verbum! tu in me, & ego in te! O quanta di-
gnatio! tu in me, & ego in te! O quantus amor! tu in
ne vili ſterquilinio, & ego in te ſummo bono! O
qualis commutatio! tu in me, & ego in te! quid ultrà
etere aut ſperare poſſum? viſitas nos certè in ſalu- *Pſalm.105.*
tari tuo, ad videndum in bonitate electorum tuo-
rum.

Pone te, Domine mi, ſicut ſignaculum ſuper cor *Cant. 8.*
meum, ſicut ſignaculum ſuper brachium meum. Me-
moriâ memor ero tui, & in æternum non declinabo à
mandatis tuis. Traxiſti me funiculis Adæ, in vinculis
charitatis. Quis me ſeparabit à charitate tua? quis me *Oſeæ 11.*
ultrà morabitur,ne vocatus ad nuptias veniã; aut ſitiens
ad

ad fontem; aut prodigus, ad patrem; infirmus, ad medicum; aut sponsa, ad sponsum, & desiderium animæ meæ? Ne, precor, despicias me, ne respuas me justo judicio tuo; sed si moram feci, si rariùs veni ad te, si tardiùs aperui tibi, si oblitus fui comedere panem meum, per gratiam tuam, nequaquam vltrà jam faciam: sed frequenter & reverenter apparebo in conspectu tuo, & scio pro benignitate tua, nec vacuus gratia redibo; sed
Cant. 5. manus tuæ distillabunt myrrham primam, mortificationes, & cor meum loquetur tibi, & adhærescet anima mea post te, & me suscipiet dextera tua, & dabis mihi has petitiones cordis mei. Amen.

Exercitium pro Communione.

Sap. 12. *O Quàm suavis est, Domine, spiritus tuus, qui, ut dulcedinem tuam in filios demonstrares, pane suavissimo de cœlo præstito, esurientes reples bonis, & fastidiosos divites dimittis inanes! hic sisto & obstupesco verúne sunt hæc? respice, quæso in me*
Psal 39. *verè enim ego mendicus sum & pauper, Domine, tu, quæso, sollicitus sis mei: ut gustare possim & videre, quàm suavis sis; & numquam nauseare super Angelorum pane, in quo est omne oblectamentum, & omne miserorum solatium. Tu enim dixisti & es veritas, Deus meus, nec fallere, nec falli potes. Vilescant jam mihi omnia, & amara sint, propter dulcedinem tuam, quam hîc abscondisti timentibus te. Ecce cum fiduciâ pauper, miser, & cæcus, accedam ad te, & nónne illuminabis me, ô lux vera, quæ illuminas omnem hominem? Accedam ad te frigidus & stupens, & spero accendes me, & ignem mittes in ossibus meis, ut luceat lux*
Matth. 5. *mea coram hominibus, & videant opera mea, & glorificent te Patrem meum, qui in cælis es: turpe enim est valde mihi & tibi dulcissime IESV, toties pasci me pane Angelorum, & cum sæcularibus, & iis qui te ignorant, tam avidè vesci siliquis porcorum. Nónne mutari omnes deberemus in te, & Angelorum vitam vivere, qui Angelorum pascimur cibo, & frumento electorum? O quando inebriabor ab ubertate domus tuæ!*

O quando lætificabitur cor meum in vino, quod tu, amantißime Domine, expreßisti, & torcular calcasti solus! Quando ddam me totum tibi? & totus ero tuus qui te toties totum mihi ibuis? & cùm digneris esse cibus meus, & delectatio mea, cur trà quæram bibere de calice Babylonis, & delectari in vanitate undi hujus, Túne mihi panem præbes, carnem tuam, ut vivam te nihil ergò cupio extra te: sed credo, Domine, & spero, quòd Ioan. 6.
i manducat hunc panem, vivet in æternū, spero quòd manebo te, & tu in me, & quòd resuscitabis me in novißimo die. Túne ibi calicē præbes, calicem salutarem? da, quæso, per gratiam ā, ut digne bibam illum, & satier cùm apparuerit gloria tua. Cyprianus epist. 54.

O quàm præclarus calix iste! quàm religiosa est hujus potus rietas, per quam excedimus Deo, & quæ retrò sunt obliti, ad nteriora extendimur, non habentes sensum mundi hujus, sed ditis purpurati delicias contemnentes cruci hæremus, sanguinem gimus, & intra ipsa tua, ô Salvator, vulnera figimus linuam, quo interiùs exteriùsque rubricati, à sapientibus hujus sæli iudicamur amentes, qui religionis hujus abhorrentes manatum usque hodie retrò abeunt, & à secretis divinis, omnium ntra se mysteriorum continentibus summam, diffugiunt & reedunt. Qui manducat ex hoc pane ultrà non esurit, qui bibit, ltrà non sitit, quoniam mysterij huius sic sufficit gratia, sic recit intelligentia, ut cuicumque tantæ rei innotuerit plenitudo, mnis consummationis fine invento, te, ô Domine, ferat in pectoe, teipsum ferat in mente & omni tempore habitatori suo dicta r facta iubilatione consonâ laudes resonent, & gratiarum ationes decantet. Hæccine vera, *ut sup. pag. 7.*

Praxis ad piè communicandum.

PRIMA: Consideratè statuere, frequenter, ut minimùm singulis mensibus, communicare, judiciumque Confessarij super o exquirere, eique humiliter acquiescere. Ille status profeusque rationem habebit; de quo difficile judicare est. Semel n hebdomade ferventer Deo servientibus sufficit; quod S. Pahomij discipulis Angelus præscripsit, & in varijs Ordinibus piritus sanctus instituit: sæpiùs tamen etiam licet, atque utile st, quia Domino IESV gratum sæpiùs se invitari, vel se invitātem *Quoties cuique sit communicandū.*

tem à filiis visitari. Certè viaticum optimum est in viâ hâc c munio, antidotum, præsidium, lucrum.

Communionis spiritualis utilitas. Secunda. Quotidie spiritualiter in Sacro communicare, hoc pacto ad sacramentalem communionem sese præparat Neque hoc solùm, sed magìs quotidianis mortificationis e ercitiis, & diligenti curâ spiritualis profectus. Humilitas opt ma dispositio, quâ quis sese indignum æstimat; & vera ac si cera charitas; nihil enim æquè repugnat, ac vel minima à pr ximo aversio, propter quem etiam debemus animas ponere.

Aversio à proximo officit communicanti.

Tertia. Quotiescumque negotium arduum est, subsidium solatium hinc petere, idque publicè potiùs, quàm privatim, omnes agnoscant nos (non ut Ethnici) fidere viribus, aut ir dustriæ, sed levare oculos in montes, ad cælum, unde veni auxilium nobis.

Psal. 120.

Ante susceptionem negotii communicandũ. Quarta. famulos, & fidei nostræ commissos exemplo & e hortatione ad piam, hanc consuetudinem inducere; imm illos etiam hac conditione conducere.

Quinta. diligenter se ad communionem præparare, & po eam sese conservare in devotione, ac bibere de fontibus Sal vatoris, instaurare vires ut cibo optimo.

Communicantem crebrò & malè. Observa. Primò, extrema hîc vitanda: sunt qui peccatis ir retiti & immersi, hæc sacrosancta mysteria crebrò etiam adir optant; neque tamen vitam corrigunt: sed eam hoc velamin tegunt, ac sibi blandiuntur. De quibus illud Apostoli dicer licet; idcirco eos dormire, & indormire peccatis, quia non sati se probant, nec dijudicant corpus Domini. Alii non sunt qui dem gravioribus implicati peccatis, sed inveteratis inhæren imperfectionibus, neque conantur se vincere; & tamen, ne alii inferiores videantur, sæpè ad sacram Synaxim accedere con tendunt: dicique illis potest; Comedistis, & non estis satiat bibistis, & non estis inebriati. Si quis dissuadeat, queruli, im portuni. Vtinã ejusmodi, & qui quotidie celebrant sacerdote (aut certè deberent crebrò) adverterent fructum, quem colli gunt, & metirentur profectum ab annis aliquot, quanto humi liores, magis patientes, resignati, quieti, facilè deprehenderen ambitionis hæc desideria esse potiùs, quàm devotionis. Cùn invitatus fueris ad nuptias, ajebat Dominus, vade & recumb in novissimo loco: hi verò cum primis volunt, & murmuran impudenter, si per famulos suos Dominus eos jubeat novis simum locum tenere. Magna certè potentia Dei solius, & ab humilibus solis honoratur!

1. Cor. 11.

Aggæi 1.

Lucæ 14.

Considera quem fructum ex Cõmunione facias.

Communicantes rarò Observa Secundò, aliud esse genus qui nescio quâ reveren tiâ Domino molestâ, sibi inutili, venire recusãt invitati & mo

niti

iti, quòd defectibus pleni sint & negotijs. Verumtamen certum est non satisfieri debitis tempore, sed re: & optandum, ut i videant an tempore magis præparentur; an verò mundi magis sint, quo diutiùs differunt, & peccata coacervant; an magìs devoti postquam pluribus & peccatis & negotijs immersi uerint. An magis videtur propinquus esse saluti, qui medicum iu fugit cùm æger esset, exspectavitque donec malum inveteratum foret? an debitor qui sinit usuras usurarum excrescere, magis solvendo fit? sanè, ut suprà dictum, præstat in negotijs humiliter auxilium flagitare per sacram communionem. quàm bsque ea sibi præfidere: humiliter ad Deum invitantem dulcissimis his verbis: Venite, ad me omnes qui laboratis, & oneati estis: Venite, comedite panē meum; & bibite vinum quod niscui vobis; etiam debiles & claudos accedere; quàm rusticâ erecundiâ retrocedere. ita tamē, ut quantùm res patitur, præparatio fiat tanto hospiti: quo suscepto, nihil opus ab alijs negotijs feriari, sed à malo; sufficitque ambulare in conspectu jus, & currere in viam mandatorum. Audiamus ergò Damascenum, & purâ conscientiâ, fideque haudquaquam dubia accedamus; ac profectò, ait, sic nobis fiet, quemadmodum firmè c constanter credimus. Ipsum porro omni puritate colamus. oc est, spirituali, & corporeâ; siquidem duplex ipse est. Ardeni cupiditate ad eum adeamus, manibusque in crucis formam ompositis, crucifixi corpus suscipiamus, atque oculis & labijs, & frontibus impositis, divini carbonis participes efficianur, ut ignis desiderij in nobis insiti, assumptâ eâ, quæ ex carbone oritur, inflammatione, peccata nostra exurat, ac pectora nostra collustret: demusque operam ut per divini ignis perceptionem inardescamus, dijque efficiamur, &c.

& mali.

Differre non præparat.

In negotijs petendum auxilium.

Matth. 11.

Prov. 9.

Damasc. de orthodoxa fide l. 4. c. 14.

Adhortatio ad Communionem elegans.

Dignatus es, ut sup. p. 10.

JACVLATORIÆ.

M*Emoriam fecit mirabilium suorum misericors & miserator Dominus, escam dedit timentibus se.* Psal. 110.

Quis sicut Dominus Deus noster, qui in altis habitat, & humilia respicit in cælo & in terra? Ps. 112.

Quàm bonus Israel Deus, his qui recto sunt corde! Ps. 72.

Sicut adipe & pinguedine repleatur anima mea, & labiis exultationis laudabit os meum. Ps. 62.

CAPVT

CAPVT VII.

Meditatio de Sacerdotis officio, ſubſerviens etian Sacroſanctæ Communioni.

1. Pet. 2. NOTA hoc exercitium propriè videri eſſe pro Sacerdotibus: ſed cùm omnes Chriſtiani ejus munere fungantur ſpiritualiter, juxtà illud D Petri: Vo eſtis gens ſancta, Regale ſacerdotium, ad omnes etian pertinet. Immò & in Canone, idcirco Sacerdos ait: pro quibus tibi offerimus, vel qui tibi offerunt Quia tamen aliqua, non ita commodè omnibus tribuuntur, ideò diverſo charactere, ea poſita, quæ non ſunt omnibu communia.

Omnes Chriſtiani ſpirituales ſunt Sacerdotes.

Nota.

PRÆLVDIVM I. Compoſitio loci: Conſtitue te coràm Deo vnà cum univerſo hominum genere, eorumque multitudine innumerabili, ut eſt arena in littor maris.

PRÆLVDIVM II. Pete humillimè gratiam, ut ſcia quod ſit officium Sacerdotis vel communicantis, & exequaris.

PVNCTVM I. Conſidera Primò ſummam Chriſt

Rom. 8. IESV in nos charitatem: quâ vult omnia nobis ſua eſſe communia. qui enim nobis ſeipſum, nónne omnia ſe

Iacob. 4. cum donavit? Dedit ſe tibi, & quis es tu? vapor & nihilum dedit tibi, Quis? ille Deus: ſe tibi; & non dabis te Deo tuo? ſe dedit, & ut ſic loquar, ſubjecit ſe poteſtat tuæ, ut quoties voluerit homo, ſiſtat ſe. Et quorſum Domine IESV? quorſum? ut ſis mihi in cibum & potum, in medicinam, ſolatium, refrigerium. Præterea ut tu regnum ſis illi, Rex enim ipſe eſt, & in hoc natus eſt, & ut Sacerdotium communicet animæ tuæ Ipſe enim Sacerdos eſt ſecundùm ordinem Melchiſedech. Itaque munda illi templum cordis tui, & fac ut in altari illius ſemper vivat charitas ignis ejus, & requieſcat in eo pax illius.

Conſidera verò tu, ô Sacerdos, coram Deo univer-
m ut dixi genus hominum; & obſerva, ut ſingulis ſua *Sacerdotii*
unia Rex ſummus, Dominus, & Paterfamilias tri- *dignitas.*
iat: ſummum autem inter ea eſſe ſacerdotium. Pri-
iò, reſpectu populi: Omnis namque Pontifex ex ho- *Hebr. 5.*
inibus aſſumptus pro hominibus conſtituitur in his
iæ ſunt ad Deum, ut offerat dona & ſacrificia pro
ccatis. Secundò, reſpectu Dei: quia cùm alii circa
ia verſentur, Sacerdotes circa perſonam Regis ſum-
i; quam quotidie veſtiunt ſpeciebus ſacramentali-
is, deferunt ac diſtribuunt. Vide quanta dignitas Sa-
rdotum! Hinc viri ſancti, ut Antonius, manus Sa-
rdotum deoſculari cupiebant, S. Franciſcus priùs il-
s, quàm Angelum venerari; Conſtantinus in Con-
lio, non niſi juberetur, conſidere; S. Catharina Se-
nſis eorum veſtigia deoſculari ſolebat: & in veteri
ſtamento, ſumma illis reverentia, ut ab Abrahamo
lelchiſedech, & ſumma privilegia deferebantur; ad- *Deut. 17.*
, ut etiam morte moreretur, qui obedire nollet ſa-
rdotis imperio. O Rex regum & Domine dominan-
ım, quanto te amore ac honore proſequi debemus;
ui de ſtercore elegiſti nos, ut collocares cum princi-
bus populi tui! Quàm vereri debemus, ne qui plus
eteris in hoc mundo accepiſſe cernimur à te, auctore *Greg. hom. 9 in Euang.*
iundi, graviùs inde judicemur; ô quàm triſte tibi ac-
dit eſſe multos, qui neſciunt te Dominum, neque
fficium Sacerdotale, Regale Sacerdotium; & quos
gnatus es menſâ tuâ & viſitatione, vendere in taber- *Gen. 25.*
i hujus mundi, non pro pulte ut Eſau, ſed pro hauſtu
io fœdæ voluptatis primogenita ſua, & animam ſuā *Rom. 8.*
atis venūdare ſub peccato: immò & te primogenitū
oſtrū è multis fratribus, pro fimo, pro ſtercore, omnia *Philip. 3.*
iim verè arbitratus eſt Apoſtolus tuus ut ſtercora. Me-
ò mandaſti in lege tuâ, ut qui altari ſerviunt, vinū &
ceram non bibant: vinum ſcilicet in quo luxuria, ut *Iudic. 13.*
bant te IESV amantiſſime, vinū germinans virgines.

 Conſi-

Conſidera ô anima ſponſa Chriſti, fælicitatem tuam, & vide quanti te faciat veniendo ad te Chriſtus IESVS, facit certè Arcam teſtamenti, ſiquidem eſt in te velut throno ſuo; immò deliciæ ejus ſunt eſſe tecum & colloqui. In arca erat Manna, quòd verò melius eſſe poteſt quàm ipſe? Patres enim noſtri manducaverũt Manna, & mortui ſunt; qui autem manducat hunc panem, vivet in æternum. Arca autem fœderis es; quæ enim arrha major, promiſſio major eſſe poteſt, quàm ſi tradat tibi ſe Dominus JESVS tuus? Ergo fac obſecro, Domine, ut ſim arca ex lignis imputribilibus, & auro mundo charitatis veſtita. Et ut ſicut B. Virgo Mater tua, cui aliquâ ratione aſſimilor dum te ſuſcipio, inveniam gratiam in oculis tuis.

Communicans eſt velut arca.

Communicans B. V. ſimilis.

PVNCTVM II. Conſidera, ô Sacerdos, dignitatem tuam, quibuſque comparari ob munus illud poſſis, ut diſcas non ſuperbire, ſed honorificare miniſterium tuum. Comparari Sacerdotes poſſunt, & tu potes 1. veteris teſtamenti Prophetis; per quos Dominus conſulebatur & loquebatur. Secundò, ſancto Ioanni Baptiſtæ; qui præcurſor Domini cum ſemel tetigit & abluit cùm Sacerdos quotidie conſecret, contrectet eum eoque paſcatur. Tertiò Angelis; quia ſicut hi Loth de Sodoma, Iſraëlitas per deſertum duxerunt, Eliæ panes tulerunt: ita Sacerdotes ſpiritualiter facere oportet: Labia Sacerdotis inquit Malachias, cuſtodient ſcientiam, & legem requirent ex ore ejus: Angelus enim Domini exercituum eſt. Quod ſi ita eſt, & ſacerdotale cor ut Gregor. arca teſtamenti, in quo ſpiritualis doctrina videtur, & proculdubio tabulæ legis jacent: ſi, ut Hieron. Dei & hominum ſequeſter eſt, ejuſque ad populum nuntiat voluntatem; nonne, ſi ignorat legem, ipſe ſe arguit non dignè eſſe ſe ſacerdotem? ſi verò non faciat cùm ſciat, ex ore ſuo ſe judicat? Quartò, comparatur Moyſi; quia educunt populum de Ægypti, id eſt peccati, ſervitute, & præeunt exemplo, Quid igitur? an non

Deut. 17. Num 18.

Sacerdos Prohetis & Moyſi & S. Ioanni & Angelis cõparatur.

Malach. 2.

Gregor. Hieron.

ion judicium severissimum fiet, si quis verbis prædicet oluntatem Dei, & non faciat? & pœnitentiam, paentiam, charitatem, & humilitatem, & factis contraia faciat? Quintò, B. Virgini etiam aliquâ ratione assiilantur; quia inter manus Sacerdotis quotidie Verum caro fit: imò Sextò, divinitas aliqua est hæc dignias. unde dicitur: Ego dixi, Dii estis: Diis non detraes, & iterum: Afferte Domino filii Dei, afferte Doiino filios arietum. Hos jam non sacrificat Sacerdos, d filium Dei. Vide obsecro, quàm dignè has personas istineas, videamus, frater mi, ne nos quibus dictum st, Dii estis, audire cogamur: Vos autem sicut homines ioriemini, & sicut unus de Principibus cadetis. O dulissime JESV, quid retribuemus tibi pro omnibus quæ etribuisti nobis? Túne dignaris per nos sacrificium oferre, peccata dimittere, amicos appellare, cælum aliis perire, & ob ingratitudinem nostram claudetur illud obis? O mira divinæ bonitatis dignatio? servi digni on sumus, & amici vocamur, & per hanc amicitiam is omnia nobis communia: quæcumque enim audiisti à Patre, nobis nota fecisti; & dixisti: Dispono vois sicut disposuit mihi Pater meus, regnum, ut edatis t bibatis super mensam meam. O sanguineis digna res icrymis, quod sæpè amici tui osculo te tradant; qui dunt non panes tuos, sed te te quotidie; aluntur paimonio tuo, & illud dissipant; pastores sunt & dispeunt exemplo greges; amici dicuntur, & sunt, qui alios xemplo ad inimicitias tecum provocant; immò avertint aliquando à te, & vix sinunt ad amicitiam tuam nquam redire.

Psalm. 81. *Exod 2.* *Psalm. 28.* *Gratiarum actio.* *Gregor.* *Ioan. 15.* *Lucæ 22.* *Sacerdos malus quid agat.*

PVNCTVM III. Considera, ô anima, te esse templum Dei optimi maximi, & attende, an æquum sit ut ibi Dagon colatur, ut ibi Beelzebub adoretur, id est superia, avaritia, ambitio, luxuria regnet. Non regnet, ait le, peccatum in vestro mortali corpore, non regnet, bsecro, in te, ô anima immortalis, mors & perditio.

Anima est templum Dei.

Considera, ô Sacerdos, tibi dictum illud Salvatoris: Vos estis sal terræ: quòd si sal evanuerit, in quo salietur? ad nihilum valet ultrà, nisi ut mittatur foras, & conculcetur ab hominibus. Vide igitur qui à corruptione luxuriæ, avaritiæ, superbiæ, alios servare debes quantoperè cavendum tibi sit; ne infatueris & conculceris; & quo pacto id facturus sis. Quis dabit capiti meo aquam, & oculis meis fontem lacrymarum? Quid dicam, Deus meus? cithara mea conversa est in luctum, & organum meum in vocem flentium. Multum enim datum est nobis: sed cui multum datum est, multum quæretur ab eo; & cui commendarunt multum plus petent ab eo. Certè (de Sacerdotibus enim illud scriptum video, & exemplis probatum) impossibile est eos, qui semel sunt illuminati, gustaverunt etiam donum cæleste, & participes facti sunt Spiritus sancti, & prolapsi sunt; rursus renovari ad pœnitentiam; rursum crucifigentes sibimetipsis filium Dei, & ostentui habentes. Nonne verò ita contingit tibi benignissime JESU; dum te audent illi aliquando cælo evocare & tractare filium Virginis, qui paulò ante contrectârant membra meretricis? Nescitis, quoniam corpora vestra membra sunt Christi? tollens ergo membra Christi facies membra meretricis? absit. Quæ participatio justitiæ cum iniquitate? aut quæ societas lucis ad tenebras? quæ autem conventio Christi ad Belial? aut quæ pars fideli cū infideli? quis autem consensus templo Dei cum idolis? Vos enim estis templum Dei vivi sicut dicit Deus: Quoniam inhabitabo in illis, & inambulabo; & ero illorum Deus, & ipsi erunt mihi populus; propter quod exite de medio eorum, & separamini, dicit Dominus, & immundum ne tetigeritis, & ego recipiam vos.

Matth. 5. Ieremiæ 9. Iob. 30. Lucæ 12. Hebr. 6. 1. Corint. 6. 2. Cor. 6. Bellar. l. 2. de Gemitu Columbæ, c. 5. & 6.

Quantum Sacerdos distare moribus debeat à vulgo.

Considera Secundò, quantum debeat pastor ab ove distare; dux à milite; Rex à cerdone; magister à discipulo; qui alium portat ab infimo; Angelus ab homi-

e: & hoc tibi, ô Sacerdos, applica. Cogita, cur à plebe fficio, fori privilegio, & libertate vectigalium separaus sis. Nónne ut moribus etiam distes? vides, ait Ambrosius, in Sacerdote nihil plebeiũ requiri, nihil popure, nihil commune cum studio atque usu & moribus aultitudinis? sobriam à turbis gravitatem, seriam viam, singulare pondus dignitas sibi vendicat sacerdolis. Quomodo potest observari à populo, qui nihil abet separatum à populo? Hieron. verò, vulgus, ait, ndoctum in die judicii, tanquam Gith, & cyminum orripietur virga & baculo; Sacerdotes autem magnis applicïis torquebuntur. Appendit enim Dominus ona sua, & talentorum usuras repetit, & pondere sancuarii trutinat opera nostra: nisi illa tantum distiterint vulgo; quantum dignitate anteimus; tanquam minus abentia rejicientur. *Ambr. l. 1. epist. 6. ad Iren.* *Hier. sup. Isaiæ 32.* *Iudicium grave Sacerdoti.*

PVNCTVM IV. Considera, ô anima, tibi dictum: os estis lux mundi, & licet id omnibus dictum, sic luat lux vestra coram hominibus, ut videant opera vera bona, & glorificent Patrem vestrum qui in cælis t; tamen id magis tibi, ad quem toties venit justitiæ ol. Quid enim turpius quàm filium videri tenebraum, quem sol ille toties venit ut illustret? *Matth. 6.*

Quòd si verò id cuivis animæ quid tibi, ô Sacerdos, aciendum putas? Cogita, obsecro, mi frater, dum temus est miserendi, dum habes placabilem Dominum, ui enim maximè hoc dictum convenit? nónne tibi? & ide quale, ô obsecro, lumen sis. Non potest civitas bscondi supra montem posita. non poterit latere irtus tua, non poterit iniquitas tua. Cogita, obsecro e statutum velut Pharon navigantibus hoc mare, & ide quæso, ut non verbo, sed opere luceas. O quanum tibi & mihi paratum judicium, si exemplo in deia & syrtes & charybdes animas ducamus? Quid puas faceret rex, si quis exaltatus ab illo de stercore, & aissus, ut ad se populum convertat, averteret; ut sibi

eum conciliet, ad seditionem contra se, seu peccatum exemplo provocaret? Nos enim legatione fungimu pro Christo. Beati, ait Bernar. pacifici quoniam fili Dei vocabuntur. Considera, ait, non pacidicos, sed pacificos commendari. Timeamus ergo vehementissimè ait Gregor. fratres charissimi, & curemus ut convenia actioni nostræ ipsum ministerium nostrum. De peccatorum quotidie relaxatione cogitemus: consideremu sine cessatione, quid sumus. Sanè ait, Bernard. si altio rem, & non meliorem esse delectat, non præmium, se præcipitium expectamus.

Greg hom. 17. in Euãg.

1. Pet. 2.

PVNCTVM V. Considera an hæc tibi quadrent, anima, quæ toties Christi corpore pasceris, an electum sis genus & electa ex millibus, ut tibi toties se communicet fons omni boni; quantum præ aliis eum timeas colas & ames. Electus erat populus ut peculiari cult eum honoraret. 2. Attende an, quia es Regale Sacerdotium, verè Rege dignos mores habeas, & cui homi num, cui creaturæ servias. Obsecro te, noli degener ser vire servitutem duram, quæ ad regna vocata es. Nun verò te & me alloquor, ô Sacerdos, nos verè genus e lectum, Regale Sacerdotium, gens sancta, populus ac quisitionis, qui nos de tenebris vocavit in admirabil lumen suum, dicito mihi, poterimúsne in die Domin novissimo meritò audire: vos autem genus electum An verò sicut populus sic & Sacerdotes, leves, vani, & cupidi sumus? An ut Reges animo nostro moderamu An gens sumus sancta? populus dignus qui ita acqui reretur? tanti emeretur, id est sanguine unigeniti fil Dei?

Animæ justi Regnum habet.

Apoc. 1.

O IESV Redemptor mi, fecisti nos infinitâ dignatic ne tuâ & charitate Reges, & Sacerdotes Deo & Pat tuo. Et quorsum? scriptum video, ut annuntietis virtu tes ejus qui de tenebris vòs vocavit in admirabile lu men suum. Eramus aliquando tenebræ, nunc autem lux in te, Domine IESV. Utinam ergo sic luceat lux no

st

tra coram hominibus ut videant opera nostra bona, & glorificent te, ô Jesv, salus nostra. Quòd si in lege veteri Sacerdos sine maculâ esse debebat; nónne id multo magìs in nova oportet? & non cæcum esse ignorantiâ, non claudum inconstantiâ, ut sic nos existimet homo quasi ministros Christi, ut dispensatores mysteriorum Dei. Et ad hoc, considera cærimonias veteris legis, quibus Sacerdos sacris aptabatur. Primò: vestibus ordinariis exuebatur: ut sciamus & nos oportere deponere, secundùm pristinam conversationem, veterem hominem, qui corrumpitur secundùm desideria erroris. Inde albâ vestiebatur, quâ puritas significatur. Secundò Hyacinthinâ tunicâ; qua cælestis vita. Sacerdotes enim oportet verè posse dicere cum Apostolo, Nostra conversatio in cælis est. Ex hac pendebant tintinnabula de auro purissimo, & inter hæc malogranata; quia incitare omnes exemplo ad pietatem debent. Deinde ornabatur rationali de auro, Hyacintho, purpurâ, coccoq; bis tincto & bysso retortâ, opere polymitario, quod quatuor elementorum colores præferebat. unde colligunt Doctores, ex hoc intelligendum, Sacerdotem velut Atlantem, totum mundum sacrificiis & sanctitate sustinere debere. Hîc igitur attende quot toto orbe peccent; & periclitentur animæ; quibus tu sacrificio adesse, si velis, potes, & charitatem ac zelum excita. Hoc indicabant lapides duodecim preciosi, in quibus erant nomina filiorum Israël posita in rationali. quemadmodum & per verba Vrim & Thumim, id est doctrinam & veritatem, eum memorem reddebant, in his populo præire debere Sacerdotem. Si autem in figurâ tanta observantia, quanta in veritate? In fronte habebat laminam de auro purissimo: scriptum in eâ erat opere gemmario, Sanctum Domini: eratque hæc in fronte Sacerdotis, ut vita tota sanctitatem præ se ferret. Sancti ergo simus Deo nostro, & sacerdotes Dei induamur justitiam. Sanctus

Sacerdos debet esse sine macula.

1 Cor 4.

Cærimoniæ legis quæ.

Philip 3.

Sacerdos quasi Atlas.

Zelo ardere debet Sacerdos.

 Chry-

Chrysoſt. Eum, inquit, qui pro civitate totâ; quid dico, pro civitate? immò verò pro universo orbe terrarum, legatus intercedit, deprecaturque, & apud Deum, ut hominum omnium, non viventium modò, ſed etiam mortuorum peccatis propitius fiat; qualem quæſo eſſe oportet? imputandum ergo timeamus nobis, ſi ſtare inter mortuos & viventes, cum Aaron, & plagam orando avertere digni non ſimus, immò fortè provocemus.

Sacerdos pro omnibus intercedit.

PVNCTVM VI. Conſidera, ô anima quibus cæremoniis Dominus JESVS Sacerdotes novi Teſtamenti creârit. Primò, pridie, quàm pateretur, ſummam omnium ſuorum operum, magnâ voluptate (quam indicat illud: Deſiderio deſideravi hoc Paſcha manducare vobiſcum) facere voluit, priuſquam opus redemptionis paſſione conſummaret, ſanguine ſignaret. Ingreſſus eſt cœnaculum grande ſtratum, precioſamque adhibuit (quæ etiamnum viſititur) ſupellectilem, ut exigebat myſterium. & ſurrexit æqualis Patri, à cœna, & ipſe ponit veſtimenta ſua, & proſtratus, ô dignatio ſumma! pedes lavit diſcipulorum; & exhortatus eſt eos ad humilitatem, charitatem, & omnimodam perfectionem. Vides quomodo ponere faſtum, pedes aliorum, & affectus erga terrena lavare debeas, id eſt, exemplo tuo homines à terrenis avocare, ô anima, quæ toties ad cæleſte convivium vocaris, quàm mundam te eſſe oporteat, quàm precioſa cordis tui vaſa offerre debeas.

Lucæ 22. Inſtitutio Sacerdotis.

Ioan. 13.

Et verò, ô frater, ô Sacerdos, nos ad majora vocati ſumus. Nonne ideò putas, poſtquã triennium in ſcholâ virtutis ſuos exercuiſſet Apoſtolos Dominus noſter IESVS, tum demum Sacerdotes ordinaſſe, & quidem in pectore illo decumbente Ioanne virgine? qui enim ad pectus IESV, ad ſacrificandum corpus ejus accedere vult, & eſſe diſcipulus, quem tu Magiſter bone, dulciſſime IESV, diligas, virgo ſit oportet, & purus. Sanè ſi pa-

nes

ꝛs propoſitionis in menſâ aureâ ponebantur, immò *Exodi 25.*
iam in clibano aureo (ita Lyranus) coquebantur; de-
ique in auro puriſſimo ſervabantur; quantâ hîc puri-
te opus, quàm arctè renes conſtringendi? nihil enim
im adverſarium filio virginis quàm impuritas, qui o-
nibus infirmitatibus noſtris ſe ſubjecit, de Virgine
men naſci voluit. Quantum ergo ei diſplicet impu-
; animis ſuſcipi, pollutis manibus tractari, templum
um libidine violari? Neſcitis, ait Apoſtolus, quia
mplum Dei eſtis, & ſpiritus Dei habitat in vobis? ſi *1. Cor. 6.*
iis autem templum Dei violaverit, diſperdet illum
eus. Lavamini igitur & mundi eſtote: mundamini
ui fertis vaſa Domini; maximè, cùm etiam Ethnici
acerdotes. Venere, carnibus & vino abſtineant. Ad *Iſaiæ 1.*
uod meritò exclamat Auguſt. O grandis Chriſtiano- *Iſaia 52.*
um miſeria! ecce Pagani, doctores fidelium facti ſunt; *Auguſt.*
: peccatores ac meretrices præcedent nos in regno
ei. Illi certè, ut Ninivitæ ſurgent in judicio, & con-
emnabunt noſtram inertiam & laſciviam. Graviùs *Matth. 21.*
nim peccant indignè offerentes Chriſtum regnan- *Auguſt. ſup.*
em, quàm qui eum crucifixerunt ambulantem in *Pſalm. 88.*
erris. uti pro favo mellis & manna cæleſti, dant, &
ederunt in eſcam Chriſti fel; & in ſiti ejus potave-
unt eum aceto, & ſuper dolorem vulnerum ejus ad-
iderunt. Quis non contremiſcat audiens Ozam *2. Reg. 6.*
ercuſſum, volentem ſuſtinere arcam? Quis non ad-
niretur ſe veritatem divini judicii in Moyſe dubitan-
e, & prohibito cum Aarone intrare terram ſan-
ctam?

PVNCTVM VII. Conſidera Primò, quâ devotione *Quâ devo-*
& deſiderio accedere te oporteat, ô anima. Si enim *tione com-*
onvivium magnum, ſumptuoſum paratum foret à *municandũ.*
Rege, quàm indignum ſi vilis homuncio invitatus re-
pueret & ſignificaret illi, quòd malit ire ad haram,
& comedere cum porcis, etſi ſiliquis eorum explere
ventrem nequeat; ſic facis quoties pigrè & ſegniter

ad cæleste hoc convivium vadis.

Considera Secundò, quæ Deus tibi dederit in hâ vitâ bona, & scis non alio fine quàm ut itautereris, u dignum te faceres hac cænâ cælesti. miraris? Ecce si vi ctum det & panem quotidianum, supersubstantialer te postulare vult, si vestem largitur, nónne ut vester nuptialem habeas, eâque ornatus sic in triclinio ul corpus ejus distribuitur compareas? si honores tribua nónne ut honorifices eum præ aliis in Vener. Euchari stia? ideò enim comparet, ideò circumferri vult, dulci simus Redemptor noster.

Quanta debeat esse Sacerdotis puritas,

Nunc verò, ô Sacerdos, quâ te & me par est præ a liis desiderio & præparatione accedere? nónne ide curâ rerum temporalium liberati sumus? Quid cla mant purgandæ animæ eorum, quorum sanguine & sudoribus vivimus, nisi vindictam, si non exhibeamu illis vitâ sanctâ, & orationibus nostris misericordiam Illi tibi sua dederunt, ut eas juves; illæ suum defrauda runt genium, ut tibi lautè esset. Vt quid putas, qui d eleëmosynis eorum fidelium vivis, & Christi IESV pa trimonio? Túne potes surdâ aure audire illud: Misere mini mei, misereminі mei, saltem vos amici mei; no amici eorum simus oportet, si grati esse volumus; no illis solatio esse, quarum plurimæ torquentur, quò bona malè pepererint, etsi postea pœnitentes, quibu tu & ego fruimur.

Animarum purgatorii postulatio.

Considera quanta sit gratia, ô Sacerdos, quòd ego tuque dicere queas: Dominus pars hæreditatis meæ, & calicis mei; & iterum, funes ceciderunt mihi in præcla ris; etenim hæreditas mea præclara est mihi, verè enin præclara est. Ideò meritò exclamat S. Augustinus: Qu conventio Christi ad Belial? Qui possessiones terrena relinquere nolunt, cur peccata populi comedunt? & decimas cum filiis Levi accipiunt, quomodo inter cæ teras tribus partes accipient? Si ergo hæreditas nostr Dominus; cur militantes Deo multi, implicant se sæcu laribus

Psalm. 13.

Rom. 8.

ribus? cur plus nugis & fabulis tempus teritur, quàm editatione & oratione?

Cur sacerdotes pii esse debeant.

Considera deinde illa verba: Spiritus postulat pro obis gemitibus inenarrabilibus, id est, postulare facit, vide quo dicendi sint spiritu agi, qui sacrosancta aınt minùs sæpè reverenter & accuratè, quàm domeica negotia sua & aliorum agere soliti sunt? Considei tertiò, sacrificium hoc esse illud, Primò, quo Deus iaximè honoratur; Secundò gratiæ pro omni creatui aguntur, & Deus propitiatur; Tertiò, quo beneficia ro toto orbe petuntur. Si ergò adorare & honorare ro omni creaturâ vitæ & mortis imperium habentem ebes: quâ par est devotione offerre hoc acceptissiıum & nobilissimum sacrificium, & majus omnium anctorum meritis? offers enim, ô Sacerdos, Chriun; immò ipse se offert per te: quod majus longè est, c acceptius Deo, quàm sint omnes omnium Sanctoım laudes. vis ergò gratissimum opus sanctissimæ huıanitati Christi facere? crebrò sacrificium hoc offer, um nullo magìs Deo Patri gratus fueris quàm illud offerendo. Vis B. Virgini amātissimæ Matri & Dominæ ıostræ rem gratissimam præstare? offer illius amplexiıus filium ejus recens natum inter labia & manus uas. vis sanctos maximè honorare, & gratificari? offer llud sacrificium in gratiarum actionem pro beneficiis quæ in eos diviña contulit liberalitas. Equidem sacriıcium hoc respondet magnitudini beneficiorum; imnò majus est. Si ergo pro omnibus orare, partes Christi IESV agere (qui quoties Missa peragitur, ipse vulnera ostendit Deo Patri, & pro nobis vermiculis etiam advocati partes agere dignatur, & interpellat pro nobis) si propitiare oportet Deum pro universis: quantam afferre innocentiam necesse est! O tremendum, terribile, divinum, deificum, sacrosanctum, plenum divinitate, honorificum, summum, singulare sacrificium! quis fidelium, ait Gregor. habere dubium possit, in ipsâ immola-

Quid hoc agatur Sacrificio.

Gratissimum Deo sacrificium & SS.

Quid in cōsideratione

considerandum. molationis horâ, ad sacerdotis vocem cælos aperiri? i illo Christi IESV mysterio, Angelorum choros adess summis ima sociari? terrena cælestibus jungi? unum que ex visibilibus & invisibilibus fieri? Considera de nique iterum iterumque quâ præparatione opus sit u sacrificium hoc offeras. Et si planè maxima, cur nobis obsecro mi frater, dies abeunt in negotia frivola? Cre dimus hæc? credere nos fatemur, at quæ vita fidei no stræ est, si id unde pendent universa bona, procrastina tur, negligitur; si quod summum est, minimi, quo minimum est, maximi fiat; si quod maximum, ocios festinanter, intempestivè, inconcinnè agitur & peragi tur? An majus hoc negotium habemus? an utilius no vimus? an honorificentius?

EXERCITIVM.

Isaiæ 59. *O Anima mea, ecce vides ut non est abbreviata manus Do mini, ut salvare nequeat, neque aggravata auris ejus, u non exaudiat. Veni igitur, & ascendamus in montem Domini & domum Dei Iacob. Veni, & hauriamus aquam de fontibu Salvatoris; vulneribus tuis, ô* IESV *amantissime. Iniquitates me* Isaiæ 59. *diviserunt inter me & te, & peccata tua absconderunt facien tuam à me, ne exaudires. veruntamen, Ecce revertor ad te i* Isa. 55. *toto corde, & quæro te. Respice prodigum & suscipe me, quem tam amanter vocas, & invitas ad te.*

Venio ergo ut emam absque argento, & ullâ commutation vinum & lac à te, Pridiè enim quam patereris, accepisti cali Isaiæ 25. *cem, & gratias agens dedisti gratis, fecistiq; conviviũ pinguium pinguium medullatorum, ad quod suspiro. Gustavi enim quàm* Humiliatio sui. *suavis sit Domine spiritus tuus, & licèt miser & nudus, & mise rabilis sum, audivi & credo toto cordo, totâ animâ meâ, quo misericordiam potiùs velis, quàm sacrificium præter illud, de qu ille, Sacrificium Deo spiritus contribulatus, cor contritum & humiliatum non despicies, imò post hoc gratiâ tuâ & dignation pro charitate tuâ infinitâ erga me, hoc retribuam tibi, & pr omnibus quæ retribuisti mihi, calicem salutaris accipiam, &*

nomen

nen tuum Domine invocabo. Laudans invocabo Dominum, ab inimicis meis salvus ero. Vota mea reddam coram omni pulo ejus, in atriis domus Domini, in medio tui Ierusalem. Psal. 115.

Exercitium pro Sacerdote.

QVIS *sum ego, & quæ domus patris mei? quis es tu Domine Deus meus! magnus es, Domine, & laudabilis nimis, & gnitudinis tuæ non est finis. Vnde ergo recordatus es nominis i, ut faceres me genus electum, regale sacerdotium? Quis sum ut memor sis mei? quî factum est ut eligeres me ex millibus, fungerer Sacerdotio coràm te, & haberem laudem in nomine o, & offerrem tibi incensum in odorem suavitatis? unde hoc bi ut ego essem sal terræ, ut quisquis mihi Sacerdoti jungitur,* Gregor. *asi ex salis tactu, æternæ vitæ sapore condiretur, & ego non sa-um quæ Dei mei sunt, quæ sursum sunt? O lux mea, quæ illu-inas omnem hominem, unde hoc mihi ut essem lux mundi, ut cerem sic coram hominibus, ut viderent opera mea bona, & orificarent te Patrem meum qui in cælis es? Ego esse potero fi-us tenebrarum, & sæculi hujus, vanus & cupidus, & quærere iquid extra te qui es pars mea & hæreditas mea?*

O quàm desidero honorificare te, & amare super omnia! Ab- ut etiam de me ô infinita bonitas, conqueri possis & dicere: ilios enutrivi & exaltavi, ipsi autem spreverunt me! Filius ho- Isaiæ 1.2. *orat patrem, & servus dominum suum. Si ergo pater meus, & ater misericordiarum, & Deus totius consolationis, meritò uæris & quereris ubi est honor, ubi amor meus? & si Deus uni-ersorum tu es, meritò rogas ubi est timor meus. Vtinam sic te imeam, sic te amem ut postulat à me Majestas tua & amabilis-ima Charitas tua.*

Ecce audio talem oportere esse Sacerdotem, ut quod populus ro se apud te, Domine, non valet, ipse pro populo mereatur, quod oposcerit impetrare. Quia scriptum est, si peccaverit popu[lus], rabit pro eo Sacerdos. Quâ autem fiduciâ pro peccatis alienis Aug ser. 2. in Psal. 3. *d Deum intercessor venio, qui de propriis securus non sim? Mise-ere mei, Deus, miserere mei; cor mũdum crea in me, cor novum, or carneum, cor quod tibi placeat, contritum & humiliatum,*

ut

ut despicere illud nequeam, sed in eo in pace, & in idipsum dormire & requiescere, & mansionem in eo facere.

In sole posuisse diceris tabernaculum tuum, & ipse tamquam sponsus procedens de thalamo suo. O utinam ergo sol esse queam ut in me sit tabernaculum, & thalamus tuus. Imò sacerdotalem animum solaribus radiis puriorem esse oportet. Quid ergo faciam? Quid facies de me, ô infinita bonitas? quis potest facere mundum de immundo conceptum semine? nónne tu qui solus es? Cor mundum crea in me Deus, & spiritum rectum innova in visceribus meis; spiritum sancti timoris, sapientiæ ac scientiæ spiritum amoris ac filiorum tuorum, ut dicere possim: Vivo ego jam non ego, vivit verò in me Christus; ut sic queam vivere ut tibi vivam, sic N. & sic N. & moriar mihi.

Ecce venio ad te ad thronum misericordiæ tuæ, ad te bone JESV, *qui dilexisti justitiam & odisti iniquitatem, & propterea unxit te Deus, Deus tuus oleo lætitiæ præ consortibus tuis ut de plenitudine tuâ accipiamus, & hauriamus aquas de fontibus tuis. O dulcissime Redemptor mi, da mihi, uti promisisti mensuram bonam, & confertam & coagitatam, quia bonus es quia in sæculum misericordia tua. Quæ illa mensura? tu illa es & omnia mihi es. Da ergo mihi teipsum, da ut istud quod tibi amantissime offero, tibi sit in odorem suavitatis, in quo caro tuâ in veritate sumitur. Vbi summis ima junguntur, ubi adest*

Hebr. 5.

præsentia Sanctorum. Vbi tu es Sacerdos & sacrificium, mirabiliter & ineffabiliter constitutus, Tu Sacerdos summe pientissime Pontifex, qui compati nosti infirmitatibus nostris, cum clamore valido preces supplicationesq; offerens, exauditus es pro reverentiâ tuâ. Exaudi me per sanguinem tuum, per merita tua, & multitudinem miserationum tuarum.

Animæ purgatorii juvandæ, &c.

Ecce fideles animæ afflictæ sponsæ tuæ, ardentissimè suspirantes ad amplexus tuos clamant ad me, ut miserear earum. Ecce peccatorum pereuntium plurima turba, miseriâ ipsâ suâ quasi ejulatu magno subsidium flagitant & dicunt. Empti sumus pre-

Zeli actus.

cio magno, & quòd laveris eos in sanguine tuo. Itaque per gratiam tuam cupio & ego anathema esse pro fratribus his meis, ne in æternum maledicant tibi, ô bonitas, quæ reples nos cum benedictioni-

dictione in cœlestibus. Ecce quot justi, amici, N. & Benefacto-
N. afflicti exspectant hanc elevationem manuum mearum,
crificium hoc vespertinum. Quid faciam? jussisti me legatione
gi pro omnibus, & omnium peccatorum, quorum primus ego
n delicta porto, vel potiùs, ut verè, tu portas in me. Ego loquor
Dominum pulvis & cinis, canis mortuus, & vapor & nihi-
n: protector meus esto, ne derelinquas me Deus salutaris meus.
Pater æterne, dirigatur obsecro, jam oratio mea, sicut incensum
conspectu tuo: & respice, Domine, ad unigenitum tuum, re- Psalm. 140.
ce in faciem Christi tui, & per illius amarissimam passionem,
memoriale ejusdem concede reis veniam, defunctis solatium,
edelam ægris, afflictis consolationem, peccatori conversionem,
stis perseverantiam, & mihi ut te diligam toto corde, & totâ
imâ mea, nunc & per infinita sæcula. Amen.

raxis præparandi sese ad Sacrum: seu octo gradus, quibus anima ascendat ad tabernaculum Dei cum hominibus, sanctissimam Eucharistiam.

Nte omnia confessionem instituere, vel saltem examine cor mundare convenit, ad adventũ illius, cujus oculi mun-ssimi sunt, & ad iniquitatem respicere non possunt. Deinde quo temporis spatio, ante Sacrum octo his velut gradibus cende ad tabernaculum. Primò, fidem vivam excita tum æsentiæ Dei, si in ullâ oratione, tum realis corporis Christi Vener. Sacramento, & cogita quâ intentione illi offerre sa-rificium velis. *1 Gradus. Actus fidei.*

Secundò, defectus ac peccata vitæ præteritæ universim de-ora, optando vehementer totâ eâ præparasse te habitaculum rdis tui, Domino tuo. Si tempus ferat, defectus, quos jam huc experiris, coram Deo detestare; maximè eum, contra em te examine particulari exerces; & virtutum ornatum te. *2. Contritio.*

Tertiò, considera mundum universum, & lamenta ac desi-ria animarum in Purgatorio, & viventium pericula; multo-m item in terrâ fervorem: eoque accende teporem tuum. Po-s etiam aliquod motivum addere, ad varietatem, ex iis quæ frà ponentur. *3. Zelus & charitas.*

Quartò considera, quidquid est in ullâ creaturâ, in Deo, ut fonte *4. Cõsideratio bonitatis divinæ.*

ſonte atque abyſſo, infinities perfectiùs contineri: quantoq
affectu mortales ad illas ferantur; quanto tepore ad Deum
quendum feraris, omnemque affectum in eum transfer:
nihil ames, nihil timeas, extra illum.

5. Aemulatio Sanctorũ. Quintò, cogita quo fervore ſancti Apoſtoli, Martyres, Virgines communicârint, dum viverent, quo in morte, & q Deum, recepti in cælum, affectu complexi, quoque jam cor plectantur; eumque æmulare, & ſupplex eos roga ut tibi adc dignentur.

6. Angelorũ item & B.V. Sextò. attende ſimiliter quo id fecerint & faciant Angeli p riſſimi ſpiritus, jam nacti poſt prælium cum dracone æterna ſecuritatem, & imprimis Regina eorum ſancta Maria. eode ſuſcipere Dominum opta, & ad eum ſuſpira; ac B.V. inprin patrocinium implora.

7. Beneficiorum Dei recordatio. Septimò, conſidera beneficia Dei quibus te prævenit, gen ralia & particularia, & iis te accende: ſpemque diligenter exc ta obtinendi cætera ad ſalutem neceſſaria.

Octavò, admirare potentiam, ſapientiam, & in primis bon tatem Dei, & amorem æternum hîc elucentem: ac fidei, ſpei caritatis affectus exerce.

Poſt hæc, valde collecto animo ac ſilentio ad locum ſacri cij. Ad aquam luſtralem vel lotionem manuum excita contr tionem & oratiunculam ante lectionem Horarum, vel Sac auditionem poſitam recita, & hanc qua intentione dirigitu & ex conceſſione Greg. XIII. *Indulgentia* 50. *annorum* acqui tur. Ego volo celebrare Miſſam, & conficere corpus & ſangu nem Domini noſtri IESV Chriſti, juxta ritum ſanctæ Romar Eccleſiæ ad laudem omnipotentis Dei totiusque curiæ mi tantis, pro omnibus qui ſe commendârunt orationibus me in genere & in ſpecie; & pro felici ſtatu ſanctæ Romanæ E cleſiæ. Amen.

Gaudium cum pace, emendationem vitæ, ſpatium veræ pc nitentiæ, & conſolationem ſancti Spiritus, perſeverantiam bonis operibus tribuat nobis omnipotens & miſericors D minus. Amen.

Exercitium quòd ſuperiora ferè complectitur.

Deſideriũ & fames Ven. Sacramenti.

O Rex Regum & Domine Dominantium ſitivit anima m ad te fontem vivum, ad te, ô finis & principium meum, c deſidero te amantiſſime ſuſcipere, idq; ut te, quod mihi manda poſſim ſuper omnia amare, quæſo Domine mi jucundum ſit ti bi

c eloquium meum. Confitebor tibi in vasis Psalmi mirabilem nc veritatem tuam, opus enim grande quod fecisti mihi, & irabile, imò memoria & summarium omnium mirabilium orum. Miretur quis te verbo uno ex nihilo creasse omnia, mibor ego te verbo hominis, & pane cælesti recreare omnia. upeat qui volet magnitudinem universi hujus; ego magis abbreatum te esse, ô Verbum, sub minimâ specie Sacramenti hujus, no te, & extollo charitatem tuam, quia cælum & terram desti homini, & omnia subjecisti sub pedibus ejus. Sed superamais mihi es, quòd te mihi, cæli & terræ Dominus sic dones. & cuero ego si non tuus? hæc firmâ fide credo, & pro eo paratus sum ori ut vivam tibi, quod spero, & te amem, quod totis viribus ncupisco. Tuus ego sum, & tu ex nihilo creasti me, & sic me creas & nutris? Quod sum, possum et scio, tuũ est, et quomodo stor bone Creator mi non adhærebo tibi toto corde meo? Quodo potui aliquando sic & sic N. derelinquere te? & pergere in inam? Nunc verò miserere, ô IESV, pupilli & filij prodigi tui, lsantis viscera misericordiæ tuæ, ut possim hæc N. emendare atiâ tuâ, tecum terrena omnia despicere, in novissimo loco rebere, pauper & contentus esse. Non sum enim, non sum, amanssime IESV, ego vilissimus servus major te Domino & præpoiti Deo meo, da voluntatem & tuam unius gloriam quærere, i in omnibus obedire. Psal. 109. Fidei actus primus gradus. Contritio secundus gradus.

O quot video pereuntes animas, quot conspicor affligi sponsas as in flammis! quot amicos tuos in angustijs! morituros in perilis. Hi omnes flagitant abs te per sacrificium hoc meum solatiũ. torpere possum? desidero ergo te humillimè & amantissimè suspere, & sincero amore tibi conjungi, & nunquam abs te separi, in te enim omnia habentes, et à te, quomodo possumus te omine IESV dimittere? Nónne tu fons omnis boni & omne bom nobis es? Quanto igitur par est affectu, cùm tanto sua quænt filij sæculi hujus, me quærere te & suscipere te, & complecti puriissimo amore, ad gloriam tuam? Desidero te millies mi SV, quando venies? ut unum tecum me facias. Tertius gradus zelus & charitas. Quartus cõsideratio bonitatis divinæ.

O utinam te cum omnium Sanctorum & Angelorum affe, cum B. Virginis velut immenso amore, & omnium creatu- Quintus æmulatio S.

Ggg rarum

rarum suscipere te possim, qui tot benedictionibus immeritu prævenisti, ô Deus meus! O potentissime, & optime Deus meus, gr tulor tibi & gaudeo de omni bono tuo, & gratias agere v hoc sacrificio pro omnibus beneficiis tuis, & quia pro me nat crucifixus & mortuus es, ô vita nostra, nonne quia fecisti n debeo me tibi, & quia me sic refecisti plusquã me? quid jam tribuã tibi, quòd dum me pascere vis corpore & sanguine tuo, improborum & tepidorũ injuriis in hoc Sacramento exponere dignatus sis, idq; quia deliciæ tuæ sunt esse mecum, qui deside desiderabas hoc Pascha mecum celebrare.

Sextus. B V. imitatio & Angelorum. Septimus. Beneficiorum Dei recordatio.

O quanta hic Deus meus potentia elucet, quanta emicat pientia, sed super omnia inexhausta bonitas & misericor tua! credo tibi, veritas æterna, quòd verè & realiter mihi præs sis in hoc memoriali Passionis & mortis tuæ, potentiæ, sapient & bonitatis tuæ, verè tu Deus absconditus, & vides & audis, scrutaris intima mea, sic totus in toto, ut etiam in singulis pa bus indivisibilis, & immutabilis, ut me vermem pascas & san ut me doceas humilitatem, obedientiam, patientiam, charit & perseverantiam. In te solo spem omnem colloco, & resigno divinæ providentiæ tuæ, & diligo te toto corde & animâ m Offero tibi hoc sacrificium laudis in unione sacrificij cruenti, omnium meritorum tuorum. Offero me & omnia propo mea, & commendo eos, & ea pro quibus orare debeo, quia vis sicuti vis; & sincerissimè statuo coram te, ô IESV, amor ate tibi vivere & mori, da mihi gratiam ad hæc omnia, sine nihil omninò possum, o Deus meus, Deus cordis mei & omn Amen.

Octavus. Perfectionum divinarũ consideratio.

Resignatio.

Considerationes, seu Motiva varia, pro affectu rio ac tempore consideranda, expendendo mul primò; quis veniat; secundò ad quem; t tiò, quare.

PRIMVM est, magnitudo amoris Christi in hoc Sanctissi Sacramento, ubi hoc consideraveris, uti poteris exerc illo: *Haccine vera*, ut suprà pag. 7. Secundum, miracula,

hoc facta, & beneficia ab alijs per hoc ipsum impetrata. ertium, magnificentia, quâ ubique colitur. Quartum, effeus Sanctissimi Sacramenti; qui sunt, illuminatio, unio, & cōrtatio. Quintum forma institutionis illius. Sextum, quòd sit edicina omnium malorum. atque per hoc mysterium omnia iracula à Christo Domino facta, innoventur. Septimum, fis hujus, qui est deificatio nostra. Octavum, hæc sententia: *robet autem seipsum homo, & sic de pane illo edat, & de calice bit: qui enim manducat & bibit indignè, judicium sibi manducat, bibit*, &c. Nonum, consideratio, quasi quis præ omnibus lus ad cœnam Christi Hierosolymæ vocatus esset, & facta forent quæ cæteris Apostolis. Decimum, Zachæi historia. ndecimum, consideratio horum verborum; *Ecce panis Anlorum, factus cibus viatorum, non mittendus canibus*. Duodecium, consideratio, quàm frequenter communicaveris; quan oportuerit fructu, quàm parvo tamen. Decimumtertium, editatio horum verborum: *Delitiæ meæ, esse cum filiis hominū*, l istorum, quod erit Decimumquartum. *Quid est, quod debui neæ meæ facere, & non feci*, vel Decimumquintum: *Desiderio sideravi hoc Pascha manducare vobiscum, antequam patiar*. Denumsextum, sit applicatio sensuum, super quinque sensibus Virginis communicantis, vel Deum cōcipientis. Decimumptimum, consideratio; quid sit, peccatorem demittere Chrium Dominum in stomachum: nónne enim hoc est regem lut in sterquilinio collocare? Et tamē præ amore non offentur. Decimumoctavum. Pastorum ad Christum vocatio. ecimumnonum adoratio Magorum. Vigesimum, transfigutio. Vigesimumprimum, Magdalenæ conversio. Vigesimumcundum, cæci illuminatio. Vigesimumtertium, Samaritanæ nversio. Vigesimumquartum, Lazari suscitatio. Vigesimumintum, ingressus in Ierusalem. Vigesimumsextū, apparitiom post resurrectionem B. Virgini, aut alteri factam medita-. Vigesimumseptimum, erit figuram aliquam considerare, & plicare, sunt autem arbor vitæ, sacrificium Abelis, Melchisech, sacrificium, Abrahami, & sacrificium Agni Paschalis, anna, arca fœderis, panes propositionis, panis Eliæ subcinecius, sacrificium propitiatorium, farina Elisæi quæ sustulit naritudinem ollæ, miraculum quinque panum. Vigesimum ctavum, meditatio perfectionis alicujus divinæ, sunt eæ: Ærnitas Dei; Iustitia, Amor, Liberalitas, Longanimitas, Misecordia, Patientia, Pulcritudo ejus.

1. Cor. 11.

Isaiæ 5.

Lucæ 22.

Praxis colligendi se in Missæ sacrificio.

NOTANDVM Primò diligenter, secundùm tres vias, diversaque dispositiones, varios à Spiritu Sancto modos sugger eosque quemlibet sequi oportere.

NOTANDVM Secundò, quosdam varijs imaginibus animu collectum servare; quod quia quandoque nocet, cautè usu pandum. Tamen post præparationem superiorem, & recitatio nem istius, *Ego volo celebrare Missam*, &c. prodest compositi nem aliquam facere. v.g. Pro viâ purgativâ; considerare Chi stum judicem, clementem tamen adhuc, dum tempus est mis rendi. Pro illuminativâ; Christum videre in solio cum B. Virg ne, & Angelis, à quo, usque ad altare radius lucidissimus, p quem Angeli, velut scalam Iacob ascendant; & preces adsta tium offerant. Pro viâ unitivâ; considerare curiam cæleste ardentem amore Dei, & illam, & omnes creaturas nos horta tes ad eundem; & audire Christum Dominum dicentem: *Vi dilecta mea, veni sponsa mea.*

Cant. 2. *Quater se colligere quis potest.*

In ipso sacrificio quater te colligere potes. Primò, in initi Secundò, offertorio; Tertiò, consecratione; Quartò, comm nione. In initio tibi affectuosè repræsenta Christum in hort ad sacrificium crucis se parantem ac prostratum; & contriti nem excita. Secundò, euntem ad montem Calvariæ, ibique e spectantem dum crux paretur, & immoletur, & plenè te resig ad ardua; Tertiò, elevationem crucis, & Christi immolat nem. Quartò, mortem illius & sepulturam, & quo potes am re eum complectere.

Attendendum verbu.

NOTA. non oportere à verborum intellectu deflectere, sed ad Christū præsentem dirigere, eumq; adorare. Si enim alie cogites, quid interest, quæ verba sacra, citra præceptum tam dixeris? Patribus his quatuor, perfectiones divinas. Iustitia, Potentiam, Sapientiam, Bonitatem attribuere, & pro quatu beneficijs præcipuis eas Domino offerre etiam quis poterit.

Sensus verborum inspiciendus.

Cùm certum sit memoriam rei bonæ, æquè ac malæ refri ri sæpè verbo uno; utile mihi visum semper fuit, non sol Psalmorum varios sensus explicare, sed etiam officij Missæ, sicut in illis, sic hîc, mens minùs eo pacto distrahatur; nec tamen, cùm multis id noxium sit, alligetur: sed cogitatio & reflexiones paucas hîc suggero, ut, quocumque modo a ut sic loquar, cogitationis cadat, cadat bene. Quàm facilè consuetudo magistra docere debet. Certum est mentem vel verba, vel rem advertere, vel ad vana cogitationem evagar piis non assuescat. Cùm ergo accedis, ut laves; excita con tion

onem. Cùm hoſtiam patenæ imponis, per illam orationem, *go volo*, renova intentionem. Ad amictum; ſtatue ferventer, ullum incurſum dæmonis, vel diſtractionem admittere, di- endo: *Impone, Domine (pro me velate) capiti meo galeam ſalutis, ad pugnandos diabolicos incurſus.* addere mente poteris: *Iuravi e- im, & ſtatui cuſtodire judicia juſtitiæ tuæ.* Ad albam: pete vir- tum ornatum, & ſuſpira ad Chriſtum, dicendo, *Dealba me, omine (pro me illuſe) & munda cor meum*, &c. Ad cingulum: *raecinge me, Domine, (quem alligaverunt peccata mea) cingulo*, &c. d manipulum: reſigna te ad omnia adverſa, dicens: *Merear, omine, (vulnerate pro me) portare*, &c. Ad ſtolam: aſpira ad Deũ, dic, *Redde mihi, Domine (qui hîc te in pignus gloriæ dediſti) ſto- *, &c. Ad caſulam: propone vivere & mori in Dei amore, di- ndo. *Domine, (qui bajulaſti crucẽ pro me) & dixiſti*, &c. Egreſ- rus, ſaluta crucifixum, & renova intentionem, dicendo: *Gloria atri*, cujus hîc ſcilicet potentia; & *Filio*, cujus ſapientia; & *Spi- tui Sancto*. cujus hîc infinitus amor elucet. Incedendo, excita vam fidem, & mox adora ad altare Deum cum Angelis præ- ntem, ut complures SS. Patres aſſerunt, dicendo iterum, *loria Patri & Filio & Spiritui ſancto*, ac fidei, ſpei, charitatis a- um mente eliciendo, v.g. *Credo Domine, in te ſpero, & ex toto rde te amo.* Tum accede ad altare, manẽdo in Dei præſentiâ. ibrum cùm aperis, memor eſſe poteris ejus Libri, quem ape- it Agnus, & ſeptem ſignacula ejus. Et iterum in medio, pro functis, vivis omnibus, & ad gloriam Sanctorum, intentio- m renova, cum actu fidei, ſpei, & charitatis. Ad pedem altaris em facias, & humilia te valdè, cum Chriſto deſcendente ad a, & adora pro omni creaturâ.

Dũ lavas, contere re.

Pſ. 118.

Cogita ſu- pra altare calũ apertũ.

Cùm ad verba veneris, non properè, ſed clarè & diſtinctè onuntia, affectuſque indue, quos illa continent, v.g. Ad *In- ibo*, excita fiduciam. Ad *Confiteor*, contritionem, & firmum opoſitum. Ad *Miſereatur*, ex zelo mente opta, ut omnes ſan- ificent Dei nomen. Oſculum altari ſemper fige ex magno a- ore; & ſtatue adhærere Deo. Ad *Gloria Patri*, magno affectu ora Sanctiſſimam Trinitatem; & opta, ut omnes ei ſerviant. d *Kyrie*, ora pro te, pro peccatoribus & purgandis. Ad *Gloria excelſis*, fac ut in *Gloria Patri*; ac omnia auctori Deo tribue. ratio Prima ſemper ſit pro primaria intentione. Secunda, ad itum. Tertia, pro commendatis. Ad *Per Dominum*, offer eo omnia merita Chriſti, & ingentem fiduciam excita: ſcri- um eſt enim. *Quidquid petieritis Patrem in nomine meo, dabit bis.* Lege Epiſtolam velut à Deo tibi miſſam ex ſummo a- ore, cum implendi præcepti voluntate. Ad *Dominus vobiſcum*,

Quid initiò Sacri faciẽ- dum.

Ioan. 14.

Epiſtola Dei Scriptura.

Ad Dominus vobiscū. opta, ut ſicut Dominus ubique per eſſentiam præſens eſt, it cum omnibus dignetur eſſe per gratiam, ut egregiè ſugger P. Punte. Ad benedictionem, pete zelum, & animarum cōver ſionem, Euangelium, ut à Chriſto IESV audi; in fine oſculand librum gratias age; & factor verbi eſſe propone, non auditc tantùm. *Nota.* Ad *Credo*, eliciendo actus fidei honora Deum, pro e quòd Ethnici & hæretici incredulitate ſuâ eum inhonorant, gratulare, cum B. Tereſâ, Chriſto, quòd regni ejus non er finis, in cæteris ſicut unctio docebit, fidei, ſpei & charitatis a *Ad Oremus.* ctus miſce. Ad *Oremus.* omnimodam tui diffidentiam & hum litatem excita. Ad Offertorium, reſpice in cælum ad Deu Patrē; Secundò, ad te & nihilum tuum; Tertiò, toto cordis a *Ad Offertorium.* fectu offer te, & vota, & poſtea dic: *Suſcipe*, &c. Dùm vinu infundis, gratias age Deo, quòd in his ſpeciebus vilibus ſit d gnatus ſe præ amore tui occuleꝛe. Dum aquam, opta ſic un Deo. Ad oblationem calicis offer te iterum, & puriſſimam i *Contritio excitanda.* tentionem renova. Ad *In ſpiritu humilitatis*, ex animo contti humiliate, & conterere. Ad *Lavabo*, iterum conterere, & gr tias age, quòd ablutus ſis ſanguine Chriſti. Ad *Suſcipe Sanct Trinitas*, fac ut in oblatione. Orationes recita, ut ſuprà. Ad *ſi ſum corda* attentionem renova. Ad *Gratias agamus*, gratias ag ut Indulgentiam centum dierum promerearis. Ad *Benedict qui venit*, &c. invita Dominum omnium Sanctorum affectu animam tuam. Ad *Memento*, ora Primò, pro te ipſo, ut libere à defectibus tuis, eoſque deteſtare; Secundò, virtutes cert v.g. amorem, humilitatem, pacem, Dei præſentiam, perſev *Pro quibus orandum & quo ordine.* rantiam pete; Tertiò, exerce actus fidei, ſpei, charitatis & re gnationis, votaque renova, ſi Religioſus ſis. Deinde, ora prim pro parentibus & Superioribus; Secundò, pro commenda tibi & ſubditis, Tertiò, pro benefactoribus; Quartò, inimic Quintò, vocatis ad religionem, & fidem: Sextò, pro tota Ecc ſia. Hæc per caſus Latinos retinentur, aut per IESV Chri crucifixi membra; ita ut in capite, Superiores; in dextra, ſubd & commendati; in ſiniſtra, benefactores, in corde, inimici; pede dextro, convertendi; in ſiniſtro, univerſa Eccleſia col cetur. Ad *Communicantes* invoca Sanctos. B. Virginem, & ſp ſum ejus, &c. Ad *Hanc igitur, obſequium ſervitutis*, propone quis poteſt, omnia, etiam minimas regulas, ſervare, ut ſer fidelis. *Ad Conſecrationem.* Ad *Dilectiſsimi*, excita amorem Chriſti. Ad *Qui pri* &c. *accepit panem*, fidem. Ad *elevatis oculis*, præſentiā Dei re va. Ad *Gratias agens* eas age. Ad *Benedixit, fregit, deditque* exe fidem, ſpem, charitatē, ita ut deſideres quantum potes, & qu to affectu omnes creaturæ poſſent, Deo hoc ſacrificio gra cari. Mox prolatis verbis omni excipe venientem affect

illiq;

Illique gratulare, & trinâ eum adoratione adora pro omnibus qui blasphemant, fide, spe, charitate. Ad calicem, idem fac, Ad *Unde*, &c. exerce gaudii actus de ascensione Christi, & gratias age Deo pro Sacramenti hujus institutione. Ad *Justi Abel & Abraha*, offer omnia sacrificia vetera. Ad *Per manus sancti Angeli* roga ut etiam auxilio sint, & sanctus Michael imprimis. Ad *Memento etiam Domine, famulorum*, cogita necessitatem eorum, & obsecra Dominum, per passionem ejus; & propone sic vivere, velut hodie moriturus. Ad *Nobis quoque*, sub omnibus te humilia, & invoca Sanctos. Quoties autem sanctissimam hostiam tangis, toties omni omnium affectu id facias, & complectaris Dominum tuum. Ad *Omnis honor & Gloria*, intentionem renova. Ad *Audemus dicere*, excita fiduciam, & recita attentè singulas petitiones, quibus omnis intentio continetur, quâ communio suscipi potest. Ad *Per eumdem*, mortui Christi memoriam renova, vitam tuam illi dedica. Ad *Agnus Dei*; IESUM velut in præsepio jacentem, vel in sanguine suo post flagellationem, velut in throno cœlesti sedentem adora. Ad orationem de pace excita contritionem. Ad Secundam, fiduciam, & pete liberari à peccatis. Ad Tertiam *Perceptio*, pete perseverantiam & amorem excita. Ad Primum *Domine, non sum dignus*, humilia te ob peccata sub omni creaturâ, & dole de iisdem; ad Secundum; considera beneficia Dei, & humilia te, quòd iis non responderis; ad Tertium, abyssum perfectionum Dei intuere, & tuam miseriarum & peccatorum, & collige omnes affectus ex omni creaturâ in Deum, & vide Christum te omniaque tua inspicientem: deinde renova vota, ac fide, spe, & charitate summa Deum amplectere, optans affectum omnium Sanctorum. Postea sumendo, ardentissimum Christi amorem attende, & quasi os lateri admovendo, amplectere arctissimè, ac opta, ut omnes eum laudent, teque ei vicissim trade. Ad calicem, immensum rursus amorem Dei considera, eique te totum devove, manendo in gratulationibus, & amoris actibus, abyssum majestatis Dei, & tuæ vilitatis attendendo, levi oculi mentis conjectu. Ad cætera, ut suprà. Ad *Ite, Missa est*, gratias age. Ad *Placeat tibi*, iterum offer cum omni desiderio triumphantis, & militantis Ecclesiæ purissimâ intentione, ut verba docent. Ad benedictionem, humilia te, & pete efficaciter pro te, præsentibus & commissis. *In principio*, totum dicatur, considerando mysterium sanctissimæ Trinitatis, & gratulando, & amplectendo, maximè cùm legitur, *In propria venit, & sui eum non receperunt*. In genuflexione, gratias age pro omnibus; & rursus in medio, incipiendo *Trium puerorum*. Ad *Benedicite*, ad singula te humilia, eò quòd indignus sis & insufficiens; & simul

Adoratio.

Ad contactum hostiæ.

Intentiones variæ in Pater noster.

Ad Domine non sum dignus.

In Communione.

In principio.

omnia ad laudandum Deum, tamquam te aptiora invita. A *Actiones nostras*, omnes offer. adde *Pater*, & *Ave*, pro defunctis & merere indulgentias pro animabus quas poteris.

Post sacrificium Missæ.

Gratulatio. PRIMÒ, fidem vivam excita & considera, iterum majestatem Dei, teque eâ plenum, & Angelis cinctum, eique gratular potentiam, sapientiam & bonitatem. humiliando te sub potent manu ejus, & ei te resignando, eum super omnia amando omnemque creaturæ affectum in eum refundendo. nihil e

Humiliatio. nim boni, nisi à fonte bonorum. Secundò, vide ut te sub omnibus colloces & humilies; ideòque percurre, & aperi Christo indignitatem & miserias tuas, & eum quasi has scrutantem considera, & propone unam potissimùm seriò emendare atque ad hoc pete gratiam. Tertiò, gratias age omnibus Angelis & Sanctis ad hoc invocatis, & eorum affectu assumpto quo ipsi Deo gratias pro suâ salute egerunt ingressi in cælum

Gratiarum actio. æternumque agunt, illum amplectendo, & ora ut pro vitiorum exstirpatione intercedant; cum quibus etiam colloqui exercere aliquando posses. Quartò, offer Domino Deo filium

Oblatio & Consecratio. & percurre singula passionis & vitæ mysteria; & per illa postul pro te & amicis gratias: teque & omnia offer ad ejus gloriam animam scilicet; & corpus, proponendo ejus sensus, maxim oculos, aures & linguam custodire. Quintò, considera quasi Deum omnia in corde lustrantem; & vota, si Religiosus es, renova: pauperrima elige, voluptates respue, Superiores reco

Votorum renovatio, & gnosce pro vicarijs Dei, & offer omnes actiones tuas, dehinc beneficia Dei percurre, generalia & particularia; & ut in omni creaturâ omnia pro nobis, & in nobis operetur, & præsens sit ejus item summum amorem erga nos perpende; & gaude iterum de ejus bonis, teque totum ei resigna, omniaque creat contemne, propone verò quantum poteris, omnes ad illum trahere, & iterum omnia ad ejus honorem facere, actione quantum potes prævidendo, ne quid tanto hospite indignum agas.

Distributio Communionis.

SAnè si verbis sacris in eâ proferri solitis, attendas, abunde est. Poteris tamen, dum hierothecam, ô Sacerdos accipis actum fidei, spei, ac charitatis excitare, ut in Elevatione. Quid enim aliud tunc animo volves? Ad *Misereatur* contritionem renova; Ad *Agnus Dei*, & *Domine non sum dignus*, fac ut in Sacro

Sin

ingulas hoſtias preme amoris affectu. Inter diſtribuendum, ave, oculis animoque evagari: ſed aliquamdiu modò fidem, nodò ſpem, modò charitatem excita; modo imitare Chriſtū, e tradentem homini, & te ei reſigna; modò potentiam, ſapieniam, & bonitatem ejus admirare. Cæterùm, ut ſuprà de alijs ictum, Spiritus ſancti unctio ſequenda eſt, neque his, niſi per e ſic fluant aromata gratiæ Dei inſiſtendum. Sed obſerva ſæpè el ſemel audiviſſe malam alluſionem verbi alicujus, non paùm obfuiſſe, & bonam pariter multùm prodeſſe.

Oratio ſuperiora complectens.

Túne Deus meus venis ad me infinita Majeſtas, infinita bonitas, venis ad me, & manſionẽ apud me vis facere, & meus es? quis mihi ribuat ut omnem affectum meum in te refundam, & revertatur tota nima mea in originem ſuam? O abyſſum miſericordiæ & charitatis! ide afflictionem & paupertatem meam N. & quid dives es in omnes, e deſpicias me. Benedicite Domino omnia opera ejus, benedic anima 1ea Domino, & omnia quæ intra me ſunt nomini ſancto ejus. Vtiam affectu omnium Angelorum & Sanctorum te complectar, & tibi ratias agam, & omnis ſpiritus laudet te Domine, Suſcipe, obſecro, in ratiarum actionem Pater æterne vitam & mortem N. unigeniti filij ui, & per hanc da mihi, ut vivam tibi, & ſerviam omnibus membris potentiis meis. Domine ante te hoc eſt deſiderium meum, ſed & imerfectum N meum viderunt oculi tui. Verùm ecce vota N. mea tibi Domine reddo in conſpectu omnis populi tui, & memor beneficiorum uorum, & immenſæ charitatis tuæ, dico tibi omnia opera mea, Credo ibi, & in te ſpero, & toto corde te diligo.

Alia ſed brevior præparatio ad Sacrum.

MAnè meditationem ad Miſſæ Sacrificium ordina, aut certè ejus loco exercitium aliquod pium mente revole. 2. Lectionem horarum huc dirige, & quoties dicis, *Deus n adjutorium*, aut *Gloria Patri*, humillimè invita Dominum intilis ſervus atque affectibus Pſalmorum inſiſte. 3. Confeſſioiem inſtitue, aut præmiſſo examine contritione animum diſone, invocato Sanctorum Patronorum auxilio, & maximè 3. Matris. 4. Cum verò jam ad Sacrum eundum fidem vivam, pem & charitatem exerce, ſaltem ſpatio aliquo. Deindè dum nanus lavas, contritionem excita, ac dum hoſtiam imponis Calici intentionem formula conſueta renova, Ego volo, &c. Tandem priuſquam ab altari deſcendas, ut confeſſionem inirio ſacri facias, & præſentem Dominum Angelos item & Pa-

tronos tuos circumstantes facito, & fidei, spei ac charitatis a
ctus elicito, sacrificium auspicare.

Post illud iterum fidem vivificam, & humilia te valdè, a
gratias age. 2. Spem talique atque alijs bona humiliter flagit
nihil hæsitans. 3. Charitatem accende commemorando passio
nis mysteria, cujus hoc Sacramentum memoriale est, te
que & omnia tua Domino offer, prospice verò quid reliqu
tibi die agendum, ne irreverenter tantus hospes apud te ha
beatur.

CAPVT VIII.

Meditatio ante sacrosanctam Communionem.

A creatis pete quid sit IESVS.

CONSTITVE te coram Deo, deinde gratiam pet loquendi Domino tuo.

Primò, considera Dominum IESVM quasi cum curi suâ ad te venientem. Pete verò, quis sit ab omnibus crea tis, nempe Deus potentissimus, sapientissimus, opt mus, justissimus, qui homo factus, tanta pro te fecit, si cut omnia pro te creavit, &c.

Aspira, ut sup. pag. 8. *Hæccine firmâ*, ibid.

Præparatio necessaria.

Secundò, quantâ præparatione opus sit, vide & qualem Deo ob beneficia debeas, doctus tot figuris Sanctorum exemplis & ratione, cùm omnes tituli Re gis, Imperatoris, &c. ei conveniant, quem tu paras su cipere. *Credo tibi*, ut sup. pag. 7.

Vide cur veniat IESUS.

Tertiò, quomodo, & quare veniat, nempe ut plen se communicet, ut omnia miracula spiritualiter renc vet: unde accipere potes personas diversas, modò ca ci, modò hydropici, modò paralytici, ut Spiritus un ctio te docebit, eoque affectu accedere, ut sanet te, velut parvum mundum recreet, ac sanctum Spiritui innovet in visceribus tuis. Vide etiam quanti steter Christo hic cibus animæ tuæ.

Personam indue.

Fidei affectus exerce, ut sup.

Quis tu sis attende.

Quartò, ad quem secundùm animam & corpus v niat, attende, & detestare imperfectiones tuas præc pu

uas etiam ſigillatim, maximè illam contra quam inſtituis examen particulare.

Quintò, conſidera quis ſit effectus Ven. Sacramenti, nempe ſumma utilitas, ſumma dignitas, ſumma jucunditas. fit enim anima templum, mater, ſepulcrum, cœlum Dei & fidei, ſpei ac charitatis actus exerce, percurrendo præcipua beneficia & perfectiones, v.g. Credo, Domine, te eſſe eum qui creaſti me, & omnia propter me, & jam ecce venis ad me: quomodo ergo non ſperabo in te, & diligam te ex toto corde meo? &c. *Effectus Ve. Sacr. qui.*

EXERCITIVM.

O IESV, IESV, IESV, *veni deſiderium collium æternorū, & ſuſcipe cor contritum & humiliatum, & ſi qua unquam in me operatus es, & ego per te bona ad majorem gloriam tuam, B. Virginis, & omnium Sanctorum ac Patronorum meorum, pro Eccleſiâ tuâ, Principibus, &c. & potētibus, & Religioſis omnibus, pro animabus defunctis, & pro parentibus, ac benefactoribus noſtris, vivis & defunctis, denique juſtis & injuſtis, & ſuſceptis à me mihiq́ commiſsis, vel propter te particulariter conjunctis* N. *En venio pulvis & cinis, & peccator, fateor, verè maximus, ad te, ô Rex regum, & Pater miſericordiarum, ac gratiâ tuâ filium tuum & heredē me eſſe ſpero, & laudare te cupio pro omnibus donis tuis, & beneficijs, & vitâ ac morte tuâ. O unica ſpes, gaudiū, & gloria mea, utinam te fruar, tibi inhæream, & unus tecum ſim, voluntate & amore, habitemq́ in cavernis dulciſsimis vulnerum tuorum, & ſanentur hæc vulnera mea* N! *ô virtus mea, ſi vis, potes me mundare, & cùm diligas me plus quàm ego me; quomodo de veniâ non ſperabo, & victoriâ paſsionum mearum, ut cantem tibi, gloria mea, & non confundar? Cōcede mihi ſpiritum tuum, bonum & ſuavem, humilem & benignum, ut unus tecum ſim, nihilq́ velim extra te, cùm nihil boni ſit ſine te. Credo tibi, Veritas æterna, & ſpero in te ſolo, gratulabor tibi, ô omne bonum, & ſuſpiro cum Sanctis & Angelis, & beatâ Virgine ad immenſum, infinitum, gratuitum & ſpontaneum amorem tuum; in te* Fiducia in Deo.

omnem affectum quem possum,& voluntatem omnem transfundo,& confido tibi, ac diligo te ex toto corde meo, animâ meâ mente meâ,& ex totis viribus meis,omnesq; in te,& nihil nisi in te,& propter te,ô Deus meus,Deus cordis mei,& omnia. Amen.

Exercitium aliud ante & post Communionem.

Humiliatio sui.

ADorande, potētissime,immense, incomprehensibilis Deus, nunquid tu habitas lucem inaccessibilem, quomodo igitur esse potest conventio lucis tuæ ad tenebras meas? tu es qui es, & in tuo conspectu omnia sunt quasi non sint, ac tamquam gutta roris antelucani:quomodo ergo accedet ad te, qui existimat se aliquid esse, cùm nihil sit? coram te columnæ cæli contremiscunt,& velant facies suas;tibi decies centena millia assistunt, & ego vermis & non homo, cujus conversatio est in terris,audebo ad te accedere? Tu Deus fortis,zelotes, Rex regum,quem nemo hominum videre potest, & vivere; quid ergò faciam peccatis innumeris reus majestatis tuæ: & hodie in pluribus futurus nisi gratia tua retineret me præcipitem, & currentem animam meam post greges sodalium suorum,quærentem cisternas quæ continere non valent aquas, & derelinquentem te fontem aquæ vivæ?

Jerem.3.

Contritio.

Ecce hæc est illa infidelis, quæ post sanctas in baptismo nuptias, fornicata est cum amatoribus multis, id est, creaturis, & te repudiavit,atque earum amore filios tuos, sanctas inspirationes, odio habuit,& occidit in conspectu tuo,immò sanguinem tuū contēptui habuit.Denique ortus mihi est,culpa;vita, peccatū & miseria;mori,pœna. Domine Deus meus, quomodo audebo cælum aspicere,quomodo potero? qui cæcus ubique existentē,& propter me operantem non agnovi? & toties ab inferno eripientem me,adhuc ut debui non dilexi,& cui adhæsi? creaturæ fallaci, hosti,capitali? & cur? ut vitam, solatium & salutem animæ perderem (quæ in te solo erat) ut libertatem et te pro vilissima re venderem,et à te, Pater æterne,longè recederem,qui tamen ubique es,& dominaris. Nónne metuere debeo, ne cum Oza & Bethsamitis per eam ad conspectum arcæ sanctissimi corporis tui? ne veste nuptiali carēs,

iciar à cœlesti cœna, ut pascā porcos, nec satiari possim, ô pastor nima meæ? Cooperuit confusio faciem meam. Ps 43.

Quid faciam, ô custos hominum, cæcus in viâ, vulneratus in luâ, paralyticus in grabato? fugiámne cum Cain à facie tuâ? & uò irem Deus meus? ergo veniens veniam ad Patrem meum, ad ontem aquæ vivæ sitientem salutem meam, ad pastorem quæren- em perditam ovem, cæcus ad lucem, oneratus & laborans ad um, qui reficiat me, et prodigus ruam in paternos amplexus, Thren. 2. *Pater mi, medice animæ meæ, magister, sacerdos, cibus meus. En* Ps. 72. *velut mare magna contritio mea: non est qui consoletur me ex* Eccles. 1. *omnibus caris meis præter te: quid ergo nunc mihi est in cœlo, & à te quid volui super terram? Vanitas vanitatum, & omnia va- nitas; & tu unicum desiderium meum.* Quinta Christi bonitas.

O anima mea vide IESVM stantē à dextris virtutis Dei, & ut veniat relinquens 99. oves in montibus ut te quærat, & ecce, ecce verè merces ejus magna cum illo. Venísne, bone IESV? veni, Domine, noli tardare: Venis enim ut excipias prodigum, lassum recrees, te contristantem exhilares, fugientē trahas, quondam te flagellantem osculeris, spinis pungentem corones, crucifigentem amplectaris, occidentem vivifices, odientem infinito amore prose- quaris. Eja respice, Deus meus, de excelso solio gloriæ tuæ, & ne despicias me opus manuum tuarum, factum et refectū à te, em- ptum precio magno, ut glorificem et portem te in corpore meo, immò sanguine tuo precioso lotum, & tibi, dulcissime IESV, pro tot lacrymis, opprobrijs et sputis, et mortis sententiâ adjudi- catū: O quid pro his retribuam tibi, nisi me totum? omnia nunc ut stercora arbitror, ut te lucrifaciam; tecum in novissimo sedere volo, ut placeam tibi, obediens esse usque ad mortem Superiori- bus, omnia accipere de manu tuâ. fac de me secundùm benepla- citum tuum, & fac ut nihil me delectet præter te, non laus pecca- toris, non creaturæ quod satiare me non potest solatium, etenim tu sola satietas, tu omne bonum meum. Da mihi, precor, ut im- pendam me in gloriam tuam, & superimpendā, ut proximum o- mni charitate reducam ad te, ut totus tuus sim, & tu meus, in te vivā lignum vitæ, & per te dulcissimum Manna, & tecum A- gne benignissime, et propter te: ecce venio, et venire ad me di- gnaris, Proposita pia & gratiarum actio. Zeli actus.

gnaris, ut glorificem te, ut amem te, ut saner à te, ut pro præter tis satisfaciam, pro futuris gratiam impetrem, & gratiam mereor in conspectu tuo, pro Ecclesia & Ordinibus, parentibu benefactoribus, commendatis, & inimicis. Accedo, ut amplecta te, firmissimè credens, quia tu verè es hic præsens, & facis mira bilia solus. Auge obsecro in me fidem, spem excita, accende char tatem. Veni, veni, veni IESV, deliciæ tuæ sint esse mecum, & mi tecum. Veni, dulcissime, potentissime, sapientissime, misericordi

Actus fidei. *sime, amabilissime Deus meus, cum B. Matre tua, cum sanctis Pa triarchis, Apostolis N. Martyribus, N. Confessoribus, N. Virgin bus N. omnibus, potissimùm Patronis, & quorum hodie memo riam facimus: præparent illi cor meum in habitaculum tuum arcam, tabernaculum, thronum, templum, cubiculum & lectu lum tuum, ut quiescas & maneas in me, ut videam te brevi, e veniam ad te, amem te, ardeam, liquescam, consumar, & con summer in te. Amen.*

Exercitium aliud post Communionem.

VNde hoc mihi, ut venias ad me, Rex regum, & Domine do minantium, coram quo Angeli non sunt puri? Venis ad m à templo gloriæ tuæ, & unde & quo? ecce speluncam latronum serpentum habitaculum, vas contumeliæ, toties fœdatum, post quam toties sanguine tuo lotum per infinitam misericordiam

Admiratio bonitatis Dei. *tuam fuit: & tu, ô Deus, ô bonitas infinita, toties à me repulsam passus fuisti, & contemptus. Ergóne credibile est, quòd Deus ha bitet super terram, & velit facere nobiscum, & epulari, & ju cundari cum servulo suo? Ita, Domine, & venire ad cloacam fœ dam, leprosam, fornicariam sponsam: quæ quod fecisti, defecit; pr*

Hominis vilitas. *dilectione odium, pro beneficiis reddidit maleficia, nec dedigna ris præ amore sedere cum ea in sanie & sterquilinio? nescit, tame homo, eheu! an amore, an odio dignus sit post tot peccata commis sa, bona omissa, tot imperfectè facta.*

Ecce, nihil invenio in me, nisi peccati fomitem & sentinam ex me, & bonum facere non invenio, abusus sum animæ meæ po

Peccata mala. *tentiis; & facta est memoria vaga ac instabilis, imbecilla rati & cæca, voluntas sacrilega & furiosa: te enim creatorem calcavi*

r crucifixit, ut placeret hosti homicidæ; te conservatorem, ut isidiatori; Redemptorem, *ut perditori; se vocantem ad salutem egem suum, ut tyranno; & nescio, bone* IESV, *quare offenderim e, nisi quia bonus es, & præstabilis super malitia hominum. Mi- rere mihi, & exaudi me, & mansionem tuam apud me fac, & erviam tibi omnibus diebus vitæ meæ.*

Et verò tu Domine mi, quid invenisti in me quod trahat te à ummo cælorum, & descendere faciat in abyssum miseriarum, isi abyssũ charitatis & misericordiæ tuæ? nihil hic nisi quod in Magdalena, quod in paralytico, leproso, sed tu solus potens es mun- ũ facere de immundo conceptũ semine; sine fluant aromata gra- iæ, & flumina sanguinis tui ex paradiso corporis tui, de quinque mpidissimis fontibus vulneribus tuis, & mundabor, & lavabis ie, & super nivẽ dealbabor. Riga me, ô IESV, *lacrymis, quas fu- listi pro me, myrrhâ doloris tui unge me, astringe vinculis, sputis blue, flagellis tuis emolli, sanguine munda, irrisionibus fortifica, ruce erige, morte vivifica. eia suscipe me in holocaustum, & ty- annis peccatorum meorum fugatis, regna super me, ut in quiete erviam tibi, amem & fruar te, beatitudo mea, & nihil velim xtra te. velle posthac non habeo, nisi tuũ. fac quod placet infinitæ otentiæ, sapientiæ, ac bonitati tuæ: ego omnia accipiam à pater- â providentiâ tuâ, quæ novit quid expediat prodigo filio suo. Dis- one, Domine, in tempore & æternitate de me. nescio quid pro loriâ tuâ, quam unam spectare volo, conveniat & salute meâ: deò iterum resigno omnia in manus tuas, Domine, nolens in llam rem affectu propendere, vel postulare, ut nudus nudum se- uar, velut jam-jam essem moriturus. Accipe me, Domine, & espice in me dolentem quòd unquam recesserim à te; amplectere edeuntem, ô charitas immensa, Deus meus, & serva in te solo berantem, & ne projicias me à facie tuâ, et Spiritum sanctum uum ne unquam auferas à me.*

Qualis sit anima defectuosa. Iob 14.

Passionis Domini memoratio.

Resignatio.

Psalm. 50.

O amor dulcis, ô dulcedo amoris IESV, *totus desiderabilis. Accende in me ignem amoris tui, & vulnera me, ut totus trans- former in te. Amo te omne bonum, pulcrum, & honestum, o- mnis amœnitas, omnis suavitas, fons splendoris, fons melodiæ, fons odoris, fons dulcoris, fons amoris: astringe me, ut non fu-*

Amoris incentiva.

giâ illectus stercoribus, & à te separer vanissimâ vanitate, et spe[...] nam inenarrabile bonum; ne plus me trahat creatura quà[m] Creator, vanitas quàm æternitas, detestabilissima miseria quà[m] summa felicitas, plus me inclinent sordes, quàm elevet pulcrit[u]-

Cant. 2.

do; servitus quàm magnitudo, amaritudo quàm dulcedo. Dil[e]-ctus meus mihi, & ego illi, qui pascitur inter lilia, donec aspir[et]

Cant. 8.

dies æternitatis, & inclinentur umbræ vanitatis. Ego dilecto me[o] & ad me jam conversio ejus. Quis mihi det te fratrem meum, [u]t inveniam te foris, & deosculer te, & jam me nemo despiciat, [e]t nunquam separer à te?

Conteptus mundi.

Tu scis, sponse animæ meæ, desiderium & gemitum meu[m] tolle quod displicet tibi in me. Da mihi cor humile, ut diaboli[cà] superbiâ non ruam, nulli displicere timeam, vel placere optem n[isi] tibi, sed ut lutum æstimari velim pro te, qui venisti ministrare, [&] Samaritanus, & dæmonium habens æstimatus es; da obediens [o]mnibus ut tibi; da forte, ad toleranda quæ provida manus tu[a] imponit, da dulce, ad compassionem & proximum ut me diliger-dum; da liberum, ut ex omnibus evolet ad te; da carneum, ut pe[r]fectè amem te. Tu potes, Domine IESV, & nutu potes, & tan[ta] pro me fecisti & passus es, utinam ergo velis jam memini[sse]

Obsecratio.

afflictionis meæ in excelso solio gloriæ tuæ. Vtinam sanctissim[a] Mater tua, Patriarchæ N. Apostoli N. Martyres N. Confessores N. Virgines N. intercedant pro me, & gratias agant pro omnib[us] beneficiis tuis, ut citò ad te veniam & salver, & inebrier tui am[o]re, & gloriâ tuâ. Amen.

Praxis.

Quid in Cõmunione.

MEDITATIO ad Communionem disponit & præparat qua[e] suprà habes. In ea verò considera in ictu oculi Majesta[tem] Dei, ac vilitatis tuæ abyssum, & amplectere Dominum cu[m] Angelorum, Archangelorum & Sanctorum affectu, eundo p[er] singulos choros, teque totum resigna, & offer ei omnia, ac gr[a]tulare illi de omnibus bonis ejus.

Quid post faciendum.

Post eam Primò, fides viva excitanda est; Secundò, admir[a]tio, humiliatio, gratiarum actio & amplexus, oblatio cu[m] unione, petitio ac commendatio. Ad humiliationis affectu[m] peccata, & indignitas tua te excitet. Ad admirationem, pe[r]fectiones Dei: Ad gratiarum actionem, omnia beneficia: ad a[m]plex[us]

exus amoris Dei, immensitas & bonitas infinita. Deinde of- *Refig.* r te,& omnia in unione meritorum Christi IESV. Postremò, *Fiducia in* ote & commendatis postula quod vis in fide nihil hæsitans; *oratione ne-* ui enim hæsitat,ait S.Iacobus,similis est fluctui maris, qui à *cessaria.* nto movetur & circumfertur.Non ergo existimet homo ille, *Iacob.1.* uod accipiat aliquid à Deo.

Praxes aliæ.

PRIMA. Cùm communio sit memoriale Dominicæ Passionis, *Passionis* de illa meditationem instituere optima est præparatio:quē- *meditatio* modum etiam de nativitate Christi, aut annunciatione B. *est prapara-* rginis,seu incarnatione Verbi Dei,eò quòd per communió- *tio.* m mysterium illud quasi innovetur. O quanta dignitas pec- toris! quanta dignatio Creatoris! Idem etiam dici potest de ichæo, &c.

Secunda. Videmus tot peregrinationes institui ad reliquias *Nota & vi-* nctorum, & rectè: sed quid illæ si ad hoc SS. Sacramentum *de quis quò* mparentur? ergo peregrinemur nos ad illud, ad veram,ut sic *veniat, &* quar, humilitatem, & charitatem ac devotionem; ad admi- *peregrinare* ionem, quòd veniat Rex ad Pauperem, idemque Deus ad *spiritualiter,* um mortis & proditionis, ut reconciliet eum sibi. Gaudea- us ob tanta dona,tantam apparitionem non Angeli,sed Dei, n dubiam, sed certissimam.

Tertia. Cogita epulum esse, ac vestitu, appetitu, spirituali *Ven Eucha-* ione,reverentiâ te para;commenda hospitem & fercula; au- *ristia est e-* : & conserva ex ijs quod tuis communices. Appetitum ju- *pulum.* bit si ab alijs abstineas cibis, ideò devoti abstinentiâ aliquâ parant. S.Margareta Hungarica, teste Surio, jejunabat pri- *Sanctorum* : in pane & aquâ; B. Stanislaus Kostka cæna abstinebat; S. *exempla &* edvvigis Ducissa Poloniæ præ amore ac reverentiâ uberrimè *devotio.* re solebat, & crebrò flexis genibus Eucharistiam venerari tequam sumeret; B. Xaverius eam flexis genibus distribue- t, & in Sacro quotidiano quasi novus sacerdos, devotissimè Hostiam offerebat,& lacrymabatur; B.Aloysius tribus die- s gratias agebat pro præteritâ communione, tribus gratiam tebat pro futura.

raxis alia pro Sacra communione Religiosis, & devotis minùs occupatis accommodata.

TRia sunt inquit Hugo,sacrificiorum genera,unum Domi- *Hugo de* nici corporis, alterum contriti cordis.tertium mortificatæ *claustro ani-* mis. oportet igitur præcedere sacrificium humilitatis in *ma,l. 2.c.23* ente, afflictionis in carne, ut habeatur devotio in Dominici *Qualis sit*

præparatio necessaria. corporis consecratione. Ideò pridie animam purgare cont tione, vel confessione, & abstinentiam saltem aliquam fac
Vestis anima. convenit. Secundò, actum aliquem charitatis erga proxim (quod saltem orando pro eo fieri potest) ut induatur ani
Mortificatio præmittenda & humiliatio. veste nuptiali. Tertiò, affectum erga creatum aliquod exue proponendo, aut, si licet faciendo aliquem mortificationis ctum, ut induere possit IESVM Christum; quod respond valedictioni, quâ IESVS Matri valedixit ante passionem, e enim ipsa illi unicum propè solatium. Quartò, aliquem salt actum humilitatis exercere, qui respondeat lotioni pedu quod D. Bernardus suis commendavit.

Invitatio IESV. Primò, manè, invita Dominum, dum expergisceris: conv
Lucæ 19. te te, vel, si potes, ut in Religione: Adi Ven. Sacramentum, que invita, & audi: *Aperi mihi, soror mea sponsa*: vel, *Zachæe fe nans descende, quia hodie in domo tuâ oportet me manere.* Resp de, *Desidero te millies* cum affectu omnium Sanctorum, *mi* I *quando venies?idque toties, quoties videbitur.*

Postea, si Horas legis, eò applica, ad singula *Gloria, &c.* fid spem, & charitatem exercendo; quia in hoc Sacramento p
In itu quid cogitãdum. tentia & sapientia, & bonitas relucent. Tum cum B. Sim Valentino à cubiculo vade ad Sacrum, quasi comitando Ch stum ad montem Calvariæ, & compassionem excitando, at intentionem renovando.

In sacro quid facto opus. Quartò in Sacro; Primò, in confessione detestare om imperfectiones tuas usque ad Euangelium, & gratiam p
Indulgentia promerẽda. emendandi, & lege *Miserere*, vel alias preces pro Indulgen maximè plenariâ; Secundò, passionem revolve usque ad S *ctus*, Tertiò, qcneficia alia tum generalia, tum particularia que ad communionem. Tum communica spiritualiter, in tando Dominum, ut dignè valeas posteà sacramentaliter.
Patronorum invocatio. tendendo verò defectus & peccata, humilia te, post invoca s ctos Patronos, & maximè B. Virginem, ut sicut ipsa in incar tione, communione, & morte adspiravit ad Dominum, & paravit; ita te juvare, & ad tanti hospitis adventum te com rare dignetur, ut pientissima mater, usque ad postcommun
Marci 5. nem. Tum fidem excita ad imitationem hemorrhoissæ &
Fidei actus. Thomæ. Secundò, amorem cum Magdalenâ, & B. Virgine opta, ut omnes Deum infinitè ament, Sancti, purgandi, ju &c. Tum ad benedictionem ultimam cogita quasi cælum periti, & Sanctissimam Trinitatem invoca, ut ad te veniat,
Oblatio sui. mansionem apud te faciat: Patrem ut tibi iterum det Filium Filius, & Spiritus Sanctus seipsum, eisque tres potentias ca, omniaque facienda offer, contritionem rursus excita, &

na

ova vota, si religiosus es, vel proposita tua præcipua. Tum piritualiter Dominum cœlitibus comitatum venientem vide, modò ut medicum, modò ut Patrem, &c. semper ut omne bonum amantissimè exspecta, & complectere: & mox, ut se tradit, te totum ei vicissim trade, & millenos mundos si haberes, um omni affectu possibili. Secundò, humiliando, & cognoscendo indignitatem tuam, opta cum omnibus Sanctis, & omnibus creaturis eum ardentissimè diligere, & uni potentias potentijs ejus, ei actus & mēbra omnia offerendo. Tertiò; gratulare ei omnia bona sua, & gratias age pro beneficiis. Deinde post Sacrum pete cum magnâ fiduciâ quod optas, impetrare & haurire de fonte omnis boni, cùm virtus hìc de illo exire solita ..ut imperfectiones tuas sanet omnes: denique cælestem curiam saluta, & ut tuos suppleat defectus roga; postea ad singulas horas invita, ut maneat tecum Dominus, ac rursum illi te offer. Dicere posses; Illud mane nobiscum Domine, quoniam advesperascit.

Quid faciendum in Cōmunione, & post

Resigna te.

Humilia te.

Gratulare Domino.

In prandio statue cultrum in gutture tuo, ne pecces in hospitem; sed ei de singulis præbe ferculum, mortificando te & applicando passioni: quod tamen faciliter & absque sollicitudine fieri debet; ita ut non impediatur lectio, si Religiosus es. De ..en. quoque Sacramento ejusque laude si potes, aliquid proximo differas; quantum potes, tantum aude quia major omni laude, nec laudare sufficis. Posthæc totâ hebdomadâ Dominum quotidiè potes invitare juxta exercitium infrà positum. Si vero sis Sacerdos, à meridie velut officium incipe; ac totum ordina ad hoc sacrificium: & cùm colligis te ad horas, poteris fortiùs exercere te, & præparare primâ, secundâ, tertiâ per contritionem & confusionem, seu humiliationem, faciendo, si fieri potest, aliquod opus humile. Quartâ, quintâ, sextâ, per fidem, ..em, & opus charitatis aliquod erga proximum, aut si potes corporis mortificationem. Septimâ, octavâ, nonâ, excitare te ad amorem, & Primò, in Litaniis, (si, ut solent vesperi, à te etiam recitentur) invitando omnes Sanctos, sive per te, sive per Angelum. Secundò, ad cœnam, cœnæ Eucharisticæ memoriam renovando, ut ad manuum lotionem. lotionis pedum, quam Christus exercuit, atque hic etiam mortificare te in aliquo aut cibo aut condimento. Tertiò, suspira ad cælestem cælum, & post hæc linguam diligenter custodi; & saluta vener. Sacramentum, convertendo te saltem versus templum, & invita in fine examinis IESVM cum Sanctorum omnium desiderio; atque iterum incumbendo, à ven. Sacramento pete benedictionem, uti & manè, *Dignatus es*, ut sup. p. 10.

In prandio quomodo cibabis IESVM.

Sermo de hospite faciendus.

Invitandus IESVS quotidie.

Præparatio nova cum horarum distributione.

IACVLATORIÆ.

Ps. 138. *Confitebor tibi quia terribiliter magnificatus es: mirabilia ope*
tua, & anima mea cognoscet nimis.

Ps. 89. *Repleti sumus manè misericordiâ tuâ, & exultavimus, & delect*
sumus.

Matth. 26. *Accipite & comedite,* Hoc est corpus meum.

Ps. 98. *Exaltate Dominum nostrum, & adorate scabellum pedum eji*
quoniam sanctum est.

CAPVT IX.

Aliud exercitium pro Communione, quo anin à Christo, & vicißim Christus ab animâ invit tur.

NOTA, post singulas periodos, ad spatium al quod, quasi respirando, coram Deo expende da esse, quæ lecta sunt, fit enim commemoratio vari rum beneficiorum, titulorum, & miraculorum in Ve Eucharistiâ contentorum, unà cum contritione, gratiarum actione, resignatione, fidei, spei & charita actu.

Secundò, ubi affectus dictat, ibi aliquantisper h re.

Tertiò, adverte hoc exercitium posse in fine Sa i pridie communionis fieri, vel certè eundo eò consi ad Ven. Euchariſtiam, aut domi vesperi vel manè, infrà dicetur; & maximè in Sacro.

DOMINICA.

IESVS invitat animã. *Matth.* 11. *Ioan* 6.

IESVS Venite ad me omnes, qui laboratis, & oneri estis, & ego reficiam vos. Omne, quod dedit m Pater, venit ad me: & eum qui venit ad me, non e ciam foras. *Adspira*, ut sup. p. 8. *Haccine firmâ*, ibid.

Anima IESVM ut Creatorem. *Psalm.* 8. *Isaia* 40. *Humiliatio sui.*

ANIMA. Quid est homo, quòd memor es ejus; t filius hominis, quia visitas eum? Omnia enim qu stillæ situlæ, & tanquam momentum stateræ, & omr quasi non sint, sic sunt coram te, & tamquam nihil & inane, reputata sunt tibi. O amator hominum, ô p tentissime, Deus meus, qui me creasti, & omnia p

e,& mirabiliter hoc in Sacramento ſub ſpeciebus his
ſe voluiſti; verè mitis, & humilis corde! Tibi dixit *Pſalm.* 28.
or meum, exquiſivit te facies mea; faciem tuam, Do- *Pſalm.* 33.
ine, requiram. Dic animæ meæ, Salus tua ego ſum; &
iſerere mei. Exaudi me ſpes omnium finium terræ, &
mari longè.

Laboravi in gemitu meo, lavabo per ſingulas noctes *Contritio.*
ctum meum, lacrymis meis ſtratum meum rigabo. *Pſalm.* 6.
eccavi in cælum, & coram te. Vtinam numquam de- *Admiratio potētia Dei.*
inaſſem à mandatis tuis! Nonne enim mihi adhærere
bi Deo meo bonum eſt? te unum quærere? ad te u-
um ſuſpirare, à quo omnia mihi bona manârunt?
uid retribuam tibi? Quid retribuam tibi? Quid
tribuam tibi? qui, cùm mei immemor eſſem, recor-
atus es mei tu; cui millia millium miniſtrant, & de- *Iſaia* 40.
es centena millia aſſiſtunt, & non eſt numerus mi-
um tuorum. Tu reſpicis terram, & facis eam tre- *Pſ.* 103.
ere, & tribus digitis appendis molem ejus. Infinitas
bi, immenſe Deus, gratias ago, pro omnibus donis *Gratiarum actio.*
is, & in unione gratiarum actionis, quam agit, & egit
initio creationis ſuæ ſanctiſſima anima tua, dulciſſi-
e JESV, & mater tua, & omnes beati ſpiritus ac Sancti
ui. Et credo in hoc Sacramento eſſe verum corpus &
nguinem tuum. Tu enim dixiſti, ô æterna Veritas, *Actus Fidei,*
oc eſſe corpus tuum, & illud mihi dediſti: ideòque & *Spei, & Charitatis.*
pero in te, omniaque tibi committo. Diligo te ex to- *Oblatio ſui.*
corde meo, totâ animâ meâ, & mente meâ, & ex to- *Præſentia*
s viribus meis. Ex te enim, & in te, & pro te ſunt om- *Dei actus.*
ia, Deſidero te millies, in quem deſiderant Angeli *Adſpiratio.*
roſpicere, cujus pulcritudinem Sol & Luna miran-
ur. mi IESV, quando venies? me lætum quando facies,
e de te quando ſatiabis? O Deus meus, Deus cordis *Vnio.*
ei, & omnia! abſorbeat me immenſa & melliflua vis
moris tui: ut amore amoris tui moriar, quia amore mei
ignatus es mori, *Vtere ſi licet exercitio Fidei, Spei, & chari-
tis*, ut ſup.

Manè evigilans, iterum hæc potes repetere post so litas preces. Initio Sacri, cogita, quo affectu æquum si recipi Dominum tuum à te, ut est, v.g Creator tuus, ve Pastor, Redemptor, &c Secundò, expende verba invi tantis Christi; Tertiò, animæ; & exerce affectus in ho exercitio positos; Quartò, per diem subindè eosden renova.

DIE LVNÆ.

IESVS invitat animam. IESVS. Ecce sto ad ostium, & pulso: si quis au dierit vocem meam, & aperuerit januam, introibo a illum, & cænabo cum illo, & ipse mecum. Ego sun Pastor bonus, & cognosco oves meas: & venio à sum mo cælorum, ut vitam habeant, & abundantiùs ha beant. *Apoc. 3.* *Ioan. 10.*

Haccine vera, ut sup. p. 7. *Exerce fidem, spem, & charita tatem*, ut sup in modo, meditationibus vel affectibu

Anima IESVM ut Pastorem. ANIMA, O Pastor & conservator mi, & Sapienti æterna, & Veritas certissima, qui me pascis & conse vas, & omnia pro me: atque insuper hîc panem in co pus & sanguinem convertis, ut ego vivam, & conve tar in te Scriptum est de te: Sicut Pastor pascet greger

Isaia 40. suum, & in brachio suo congregabit agnos, & in sin suo leuabit, fœtas ipse portabit. Require ergo ove tuas, & visita eas, sicut visitat pastor gregem suun quando fuerit in medio ovium dissipatarum. In pa cuis uberrimis pasce eas, & in montibus excelsis I raël. Paratum cor meum, Deus, paratum cor meun

Psalm. 56. Sonet vox tua in auribus meis. Vox enim tua dulcis, &

Cant. 2. facies tua decora, ô speciosa forma præ filijs homini Quæ est nunc exspectatio mea? nónne tu, Domine Attamen, ô Deus meus, confundor, & erubesco levar faciem meam ad te, quia fornicata sum cum amator bus multis. Laboravi in gemitu meo, &c. ut suprà. *V utere affectu spei*, ut sup.

DIE MARTIS.

IESVS invitat animã. IESVS. Ecce Rex tuus venit tibi justus, & Salvato

Ip

ſe pauper, aſcendens ſuper aſinam, & ſuper pullum *Zachar.9.*
lium aſinæ. ubi eſt refectio mea, ubi paſcha cum diſci- *Marci 14.*
ulis meis manducem?

ANIMA. Rex regum, & Domine dominantium. *Anima IESVM ut Regem.*
cce, ecce, cænaculum non grande, non ſtratum, para-
m tamen tibi, ô IESV, qui me ad fidem, tot millibus
lictis vocare dignatus es, & hîc pro me, mirè acci-
entia abſque ſubſtantia conſervare. Exſpectans, ex- *Pſal. 39.*
ectavi te, Domine, intende mihi, ô deſiderium col-
ım æternorum. Eſto brachium noſtrum in manè, & *Matth. 21.*
lus noſtra in tempore tribulationis. Te enim exſpe- *Iſaiæ 33.*
avimus, neque aliud poſſumus: veni, Domine, & no-
tardare; & relaxa facinora plebi tuæ. Ne memineris *Pſalm. 78.*
iquitatum noſtrarum antiquarum, ſed miſerere mei.
u es enim Rex meus, qui mandas ſalutes Iacob. Ex- *Pſalm. 43.*
ge, exurge, quare obdormis, Domine? Exurge, & ne *Ibid.*
pellas in finem, quare faciem tuam avertis? obliviſ-
ris inopiæ noſtræ, & tribulationis noſtræ? *Laboravi gemitu meo*, &c. ut ſup. *Excita gratiarum actionem*, ut
prà.

DIE MERCVRII.

IESVS. Venite, & comedite panem meum, & bibite *IESVS inuitat animã.*
num, quod miſcui vobis. Omnes ſitientes venite ad
quas: & qui non habetis argentum properate, emite, *Proverb. 9.*
: comedite: venite, emite abſque argento, & abſque *Iſaiæ 55.*
llâ commutatione vinum & lac. Comedite amici, & *Cant 5.*
ıebriamini, cariſſimi: deſiderio enim deſideravi hoc *Lucæ 22.*
aſcha manducare vobiſcum. *Aſpira*, ut ſup. p. 8.
Haccine firma, &c.

ANIMA. O liberaliſſime Domine, qui non dedigna- *Anima IESVM ut amicum.*
ıs es vocari & eſſe amicus ac frater noſter: O quàm ve-
è amicus, qui te totum mihi dare, & ad pœnitentiam
c amicitiam vocare dignatus es, & hîc per accidentia
a atque per ſubſtantiã operari: qui omnia, quæ audiſti *Ioan. 15.*
Patre tuo, nota feciſti nobis. Quid eſt homo, quia *Iob 7.*
ıagnificas eum, aut quid apponis erga eum cor tuum?

Quid est homo quia magnificas eum, aut quid appo
nis erga eum sic cor tuum? Quemadmodum deside
rat cervus ad fontes aquarum, ita desiderat anima me
Psal.41. ad te, Deus. Sitivit anima mea ad te, Deus, fonten
vivum; quando veniam, & apparebo ante faciem tu:
Ierem.2. Fuerunt mihi lacrymæ meæ panes die ac nocte, qu
dereliquit te fontem aquæ vivæ, & fodi mihi cisterna
quæ continere non valent aquas. *Laboravi in gemitu me*
&c.ut suprà. *Contritiones hic exerce*, ut sup.

DIE IOVIS.

IESVS animã invitat IESVS. Aperi mihi, soror mea, sponsa, amica me
columba mea; quia caput meum plenum est rore, &
Cant.5. cincinni mei guttis noctium. Surge, propera amic
Cant.2. mea, speciosa mea, & veni; ostende mihi faciem tuam
Osea 2. Sponsabo te mihi in fide, & in justitiâ, & in judicio, &
in misericordiâ, & in miserationibus: & scies quia eg
Dominus.

Cant.5. ANIMA. Surrexi ut aperirem tibi dilecto meo. Ma
Anima IESVM ut sponsum. nus meæ distillaverunt myrrham, & digiti mei plen
myrrhâ probatissimâ. Veni, ô sponse mi dulcissime, qu
ad hunc statum filiorum tuorum me vocare dignatu
es; & hîc mirabiliter esse: totus in toto, & in quâlib
parte, spirituali ac mirabili adinventione tuâ: ut no
secundùm carnem vivamus; sed in te, cujus deliciæ sun
Prov.8. esse cum filijs hominum. O quàm suavis est, Domin
Sap.12. spiritus tuus, qui, ut dulcedinem tuam, quam habes, i
filios demonstrares, pane suavissimo de cælo præstit
reples eos, habente in se omnem dulcedinem, & om
nis saporis suavitatem. Veni, veni, veni, Domine, in do
mum tuam, templum tuum, animam meam, quam tib
Cant 3. millies dedicavi, & dedico toto corde meo. Egredim
ni, & videte filiæ Ierusalem Regem Salomonem i
diademate, quo coronavit eum mater sua, in die de
Ierem.14. sponsationis illius, & in die lætitiæ cordis illius. Sed
eheu! bone IESV, cur sicut colonus futurus es mihi i
terra, & ut viator, declinans ad manendum? veni, d

lect

ecte mi, & mansionem apud me fac, & trahe me post *Cant.* 1.
e; curremus in odorem vnguentorum tuorum. Nemo *Psalm.* 118.
nim potest venire ad te, nisi traxeris eum. Erravi fateor
icut ovis, quæ periit, sed ecce nunc revertor ad te in
niverso corde meo. Convertere quæso, & projice
ost tergum tuum omnia peccata mea. Laboravi in ge-
nitu meo, &c. ut suprà. *Hic affectu amoris utere*, ut sup.

DIE VENERIS.

Iesvs. Consurge, consurge, sede Ierusalem, solve *IESVS invitat animam.*
incula colli tui captiva, filia Sion: quia hæc dico ego
Dominus: Gratis venundati estis; & sine argento, redi- *Isaia* 58.
nemini. Emi enim te precio magno, ut glorifices me,
& portes me in corpore tuo. Emi, non corruptibilibus,
uro, vel argento, sed precioso sanguine meo. Immò 1. *Pet.* 1.
tiam tauri mei, & altilia occisa sunt, & omnia parata;
enite ad nuptias. Quid potui tibi facere, & non feci? *Matth.* 22.
Quod est enim bonum meum, & quod pulcrum meũ, *Zach.* 9.
isi frumentum electorum, & vinum germinans virgi-
es? *Adspira*, ut sup. p. 8. *Haccine firmâ*, ibid.

Anima. O ineffabilis dilectio! ut servum redimeres, *Anima IESVM ut Redemptorem.*
u, te, ô Domine tradidisti! O Iesv, redemptor libera-
issime, túne vermiculum & miserrimũ servulum tuum
anguine tuo sic liberare dignatus es? & ità hîc esse, ut,
quamvis hostia dividatur, dividi corpus tuum nequeat,
ut scilicet cor meum in æternum, in æternum non di-
idam abs te? Respice in me, & miserere mei; neque
despicias me, Deus salutaris meus. Anima enim mea *Psalm.* 62.
desideravit te in nocte. Sitivit in te anima mea, quàm
multipliciter tibi caro mea, in terrâ hâc tam desertâ,
inviâ, & inaquosâ Expandi ad te manus meas; quia ec-
ce, ecce verè anima mea sicut terra sine aquâ tibi, ô
fons paradisi Dei mei! Miserere mei, Deus, secundùm *Psalm.* 50.
magnam misericordiam tuam. Miserere mei, quia uni-
cus & pauper sum ego. Et quò ibo cœcus & pauper à
facie suâ, Pater mi, liberator meus de inimicis meis *Psalm* 24.
iracundis? nónne tuus sum ego? ergo ô Iesv, ô salus, ô *Ps.* 118.

Psal. 118. ſpes mea, jam ſalvum me fac; quoniam mandata tua exquiſivi. Laboravi in gemitu meo; & cetera ut ſup.

Gratiarum actio hic exercenda, ut ſup.

DIE SABBATHI.

IESVS animã invitat. *Cant.* 5. IESVS. Veni in hortum meum, ſoror mea, ſponſa: meſſui myrrham cum aromatibus meis: & comedi panem meum cum melle meo, & bibi vinum cum lacte meo. *Cant.* 4. Surge, propera, amica, ſpecioſa mea, & veni. Iam enim hiems tranſijt, imber abijt, flores apparuerunt in terra noſtra. Veni de Libano ſponſa mea, veni de Libano: veni, coronaberis.

Anima IESVM ut glorificatorem. *Pſal.* 22. ANIMA. O Pater mi, ô Liberator meus & Rex meus, ô glorificator meus! O quàm præclara eſt hereditas tua! quanta præparaſti timentibus & diligentibus te, Deus meus, qui præparaſti in conſpectu meo talem menſam adverſus omnes qui tribulant me; qui hîc eſſe, & ad vocem etiam peſſimi Sacerdotis aſſiduè præſtò eſſe pro me, ſub utraque ſpecie totus & integer non dedignaris! Fac, obſecro, ut cibus etiam meus ſit *Exodi* 33. voluntas tua. Et ſi inveni tantam gratiam in conſpectu tuo, ut te mihi dares; oſtende mihi faciem tuam ut ſciam te, & inveniam te, quem magno deſiderio deſiderat anima mea; & quomodo coarctor, uſque dum perficiatur! Oſtende mihi gloriam tuam, & ſalvus ero Recordare, recordare Paſtor bone, recordare ovis perditæ, Pater amantiſſime, prodigi filij tui. Scio, non ſum tibi neceſſarius, non ſum neque utilis ſervus. Sed tamen noſti, ſpero, Domine, quia amo te, & ad te omne *Pſalm.* 83. ſuſpirium meum. O quàm dilecta tabernacula tua Domine! concupiſcit, & deficit anima mea in atriâ Domini. *Laboravi in gemitu meo*, &c. ut ſuprà. *Exerce hic affectum Amoris & Reſignationis.*

ratio coram Ven. Sacramento, pro sui renovatione, & vitæ emendatione: quæ etiam ante, & post Communionem usurpari potest.

PRIMÒ, observa, & memento, dum ingrederis templum ad aquam lustralem, lotum te sanguine Chri... IESV, & te ablue actu contritionis, ac siste te quasi ...ram totâ curiâ cælesti, cujus ibi pars bona est, hanc...ue orationem recita: *Nota. Contritio ad aquam lustralem excitanda.*

Ave, dulcissime IESV, *Domine meus, & Deus meus; benedic, ...æso, inopi & calamitoso exuli tuo, recipe me in amoris tui suavissimos amplexus.* Fac signum Crucis.

Avete venerabiles manus pro me cruci affixæ.

Avete pedes speciosi pro me clavis confixi.

Ave latus speciosum pro me vulneratum.

Ave cor mitissimum I... SV, *meo & mei indignissimi peccato... æterno amore saucium.*

Ave Mater & refugium peccatorum MARIA, *stella maris ...r portus salutis.*

Avete Angeli & Sancti Dei, faustissima sidera, succurrite ...ufrago & erranti in medio vasti maris mundi hujus, vel de...rto invio & inaquoso.

Audi, Domine, suspirantem ad te, laqueis in mediis, in montibus ...elboë, ubi, ubi, eheu! tot ceciderunt fortes Israel. Ecce velut in an...sto & lubrico stamus: & hîc subtus me dracones & mille cus...des, infernus ipse, circa me hostes, intra me ipsa fragilitas. Tu, ...eus meus supra me, cujus abyssalia judicia conturbant me, qui ...fidelis fui peccatis innumeris, longè plura cõmissurus, ni ebrium ...nuisset in præcipiti manus tua & misericordia tua. quod enim est ...ccatum, quod facit homo, quod non faceret alter homo, si tu de... Rector per quẽ factus est homo? & eheu! quid scio, quid serus ...sper vehet, quando columnæ cæli obstupescunt, & stellæ de cælo ...ciderunt? Habeo enim fontes peccatorum & omnis infelicitatis ...tra me, imperfectiones meas, quibus omnia ita vereor inficiũtur, ...t nesciam, an respondere tibi de ullo opere possim. O quoties peri...tatus sum, & evasi gratiâ tuâ de medio hostium, serpentium, ignis, Miseria humana. Aug. hom. 23. lib. 50. homil.

ignis, naufragij in arcem tuam, id est, adjutorium tuum, & sublatus super altitudinem terræ ex amore tuo, qui amore mei solu[m] non habuisti ubi caput reclinares!

Oblatio sui & resignatio.

Obtuli tibi & iterum offero in holocaustum voluntatem me[am] arborem tuam, ut nec bona velle liceat mihi, nisi tu, Deus, cu[i] cura ab æterno de me est, id per Superiores significes. Absit ve[rò] ut iam detraham de holocausto. Quid enim, Pater benig[nis]sime, scit puer tuus, quid expediat sibi, quam viam teneat cæcu[s] in tot periculis, & ignarus viæ? Quid medico phreneticus præscri[bet]? si me voles esse omnium minimum, ut sim maximus in æter[num] apud te sessurus in throno tuo, nónne infinita est misericor[dia] tua? si obedire vis me omnibus, ut regnem & judicem, & gloriâ tuâ circumder, qui venisti ministrare, & non ministrari qui factus est obediens Patri æterno, etiamsi ei esses æqualis, usqu[e] ad mortem crucis, parentibus tuis, immò & tortoribus in tor[mentis]; nónne mihi magna gloriâ sequi te, Domine præsertim cum pro me cum sceleratis reputatus es? Si ergo iam commod[a] quæram, corporis, sensuum, ventris mei mancipium, sciens im[possibile] esse hic ventrem, & ibi implere mentem; si oblivisca[r] prævaricationis meæ, & Adæ, & tot damnatorum, & tui, IESV *felle potati; si immenso supplicio redimam sicut Esau in conspe[ctu] tuo vilem è creatura voluptatem; si honorifica, qui me ver[è] omnium minimum, & peccatorem maximum agnoscere debeo affecto; si pauperes sperno, iudicia hominum formido; si vilem me cognosco, & vilis haberi nolo; ô quanta erit confusio mihi i[n] die illa in conspectu tuo!*

Isaiæ 53. Marci 15. Hieron. in epist. ad Iulian.

Quomodo, ô IESV *amantissime exempla tua sequi grave mi[hi] esse potest, nónne sum creatura, servus, miles & filius tuus, to[ties] æternæ mortis reus? nunquid toties sponte in servum me ob[tuli] tibi, & optavi fieri unicam voluntatem tuam? nunquid pr[o]bè scio te per Superiores loqui utilissima animæ meæ, & omni[no], omninò incertas esse providentias nostras? Vbi iam est ergo fi[ducia] mea? Tu, Domine, spes mea, & amor meus à juventu[te] meâ, ne memineris iniquitatum mearum. ne sis mihi formid[ini] tu spes mea; sed illumina me, & conjunge me tibi, & laudent cælum & terra mecum pro tot, & tantis beneficiis tuis. Grati[as]*

a[gam]

go ex affectu & amore quo possum summo: (nosti enim, spero, Domine, quia amo te) quòd tu Deus, me amaveris ab æterno, etiamsi scires, me te aliquando osurum, & conservaveris te crucifixurum, redemeris te toties pro vili creaturâ venditurum, expectaveris prodigum. iustificaveris impium, præservaveris fragilissimum, & vocaveris fugientem proditorem tuum, ut collocares eum cum Principibus populi tui, & serviret tibi omnibus diebus vitæ suæ. Et non sufficit adhuc charitas tua tanta, ut amore liquescat anima mea? Gratiarum actio.

Gratias item ago pro tribulationibus, tentationibus, reprehensionibus & confusionibus, quas ad salutem meam esse voluisti, & me offero ad hæc, & postulo veste tuâ indui, obtestans per viscera misericordiæ tuæ, ut retribuas illis, qui suo fortè crudeli dãno, & pœnâ tibi luendâ, tantum bonum mihi attulerunt. Cupio tecum baiulare crucem, nudus nudum sequi pro te vivere & mori. Hæc est voluntas mea, Deus meus, suprema, velut hodie morituri coram te Iudice & Patre amantissimo, & curiâ Sanctorum, quos testes habebo infidelitatis & tepiditatis, si deterior, superbior, distractior impatientior evasero. Averte, Domine, & dele in me quicquid tibi displicet in me, servo tuo, & fac ut temporalium omnium habeat fastidium, cùm hæc satiare numquam possint. Tu verò, Domine, solus bonus, & omne bonum sola satietas animæ meæ; quis ergò mihi tribuat, ut te solum diligam, & proximum propter te, etiam hostem, ut membra, ut filios tuos, & sponsas, & paratus sim etiam animam ponere pro iis? tibi enim præstare me scio quæ iis facio, seu bona, seu mala.

Quis mihi jam tribuat, ut quæram te toto corde, ut amem te in omnibus, cùm tu in omnibus mei amore existas & mihi opereris? Desidero te millies, mi IESV *dulcissime, suavissime, amantissime, preciosissime, pulcherrime, potentissime, nobilissime, sapientissime, liberalissime, optime, vita mea, protector, gloria mea, creator meus, finis, Redemptor meus, Domine, Pater, sponse, frater, & omne bonum. Hæc omnia es, & quomodo mihi non sufficis, & tepidus sum in tui amore? Veni, mi bone* IESV, *quando venies? veni, & ure cor meum, inebria me charitate tuâ, fac me unum tecum, sicut tu & Pater unum estis. Accipe cor meum,* Actus charitatis, & resignationis.

meum, suspiria hæc mea, corpus & animam, sanguinem, cogitationes N. verba N & omnes actiones meas N. in unione omnium meritorum tuorum, & Sanctorum tuorum, purissimis manibus B. Virginis & Angeli Custodis mei, sanctorum Patronorum meorum. Dispone, ordina de me creatura tua: nosti enim quid expediat, & vis & potes, & tua infinitis titulis sunt omnia Deus meus, Deus cordis mei, & omnia. Amen.

Colloquium animæ cum Christo pro Sacro audiendo, & Communione, maximè pro ijs, qui non intelligunt, quæ loquuntur, & distractis.

CONSIDERARE hîc oportet IESVM velut præsentem, atque eum magno affectu comitari.

Isaia 63. ANIMA. Quis est iste, qui venit de Edom, tinctis vestibus de Bosrâ, iste formosus in stolâ suâ, gradiens in multitudine fortitudinis suæ? quare rubrum est indumentum tuum Domine IESV, & vestimenta tua sicut calcantium in torculari?

Ibidem. CHRISTVS. Torcular calcavi solus, & de gentibus non est vir mecum. circumspexi, & non est auxiliator; quæsivi, & non fuit qui adjuvaret; quæsivi qui simul

Ps. 68. contristaretur, & non fuit; consolantem me quæsivi, & non inveni.

Hæccine vera, ut sup. p. 7.

Isaia 63. ANIMA. Miserationum Domini recordabor; laudem Domini super omnibus quæ reddidit nobis Dominus, & super multitudinem bonorum domui Israël quæ largitus est secundùm indulgentiam suam, & secundùm multitudinem misericordiarum suarum. Lu-

Bern. serm. 3. de nat. Christi. debam ego in plateis, & in secreto regalis cubiculi super me ferebatur judicium mortis. Audivit hoc Vnigenitus ejus, exijt posito diademate, sacco vestitus, aspersus cinere caput, nudus pedes, flens & ejulans quòd morte damnatus esset servulus ejus. Intueor illum subitò procedentem, stupeo novitatem, causam per-

ercunctor. & audio Quid facturus sum? adhúcne luam & illudam lacrymas ejus? planè, si insanus sum, & ientis inops, non sequar eum, nec simul cum lugente igebo. Ecce, unde pudor, dolor, & timor unde? utique uia ex consideratione remedij, periculi mei æstimo uantitatem.

CHRISTVS. Ne timeas, quia ego tecum sum; ne de- *Isaia* 41.
ines, quia ego Deus tuus. Elegi te, & non abjeci te; onfortavi te. & auxiliatus sum tibi: super montem ex- *Isaia* 40.
elsum adscende tu, exalta in fortitudine vocem tuam. cce enim memoriam feci mirabilium meorum, & di- *Ad ingressũ*
i discipulis meis: Hoc quotiescumque feceritis, in me- *Sacerdotis.*
ioriam mei facietis. Audi Euangelistam meum, & re- *Luc.* 22.
ordare paupertatis meæ, ab ynthij & fellis. *Thren.* 3.

ANIMA. Quid retribui tibi? eheu! *advertere hîc poteris,* *Actus contritionis, fidei, spei & charitatis.*
uomodo tu Christo moribus tuis fueris contrarius, quid reibuam? credo, Domine, & doleo vehementer peccasse me in cælum, & coram te, qui dedisti animam iam pro me: sed spero in te spes mea, & diligo te ex oto corde meo. *Gloria Patri,* &c. vel potes, si vacat, diere. *Hæccine vera,* ut sup. p. 7.

EVANGELISTA. Egressus JESVS trans torrentem di- *Matth.* 26.
it: Tristis est anima mea usque ad mortem; sustinete îc, & vigilate mecum: & progressus pusillùm procit in faciem suam orans, & dicens: Pater mi, si possi- *Luc.* 22.
ile est, transeat à me calix iste: verumtamen non sicut ego volo; sed sicut tu: & factus in agoniâ prolixè oabat, & factus est sudor ejus sicut guttæ sanguinis deurrentis in terram.

ANIMA. Et ego te ultrà offendere potero, Deus neus? quid retribui tibi, &c. vel *Credo tibi,* ut sup. p. 7.

EVANGELISTA. Tunc ait illis, Venit hora, ecce filius *Ad osculum*
ominis tradetur in manus peccatoris: & confestim *altaris.*
ccedens ad JESVM, dixit Iudas, Ave Rabbi; & oscu- *Marc.* 14.
atus est eum; dixitque illi IESVS, Amice, ad quid ve- *Matth.* 26. *Luc.* 22.
isti? osculo filium hominis tradis?

ANI-

ANIMA. Et ego pro vana creatura te tradam & de
ſeram? quid retribui, &c.

Ad introitum. Ioan. 18. EVANGELISTA. Et poſthæc adduxerunt eum a
Annam, primò, & interrogavit IESVM de doctrinâ, &
diſcipulis ejus, atque unus aſſiſtens miniſtrorum ded
alapam JESV, dicens, Sic reſpondes Pontifici?

ANIMA. Et ego, ô IESV patientiſſime, ne verbu
quidem pro verbere tolerare potero, quid retribui, &

Ad Kyrie eleyſon. Marc. 14. Matth. 26. EVANGELISTA. Sequebatur autem JESVM à long
Simon Petrus: & qui adſtabant dicebant ei: Verè e
illis es: ille autem cœpit anathematizare, & jurar
Quia neſcio hominem iſtum, & ſtatim gallus cantavi
& egreſſus foras, flevit amarè.

ANIMA. O quoties negavi te, & egreſſus adhuc m
tiſſime JESV, riſi dolores tuos! quid retribui, &c.

Ad orationes, epiſtolam, graduale. EVANGELISTA. Et adduxerunt IESVM ad Caipha
Principem ſacerdotum, & quærebant falſum teſtimo
nium contra IESVM, ut eum morti traderent: & adj
ravit illum Caiphas, & conclamârunt univerſi: Re
Matth. 26. eſt mortis. tunc exſpuerunt in faciem ejus, & colaph
eum ceciderunt: alij autem palmas in faciem ejus de
Matth. 27. derunt & illudebant ei. Manè autem facto conciliu
inierunt, ut eum morti traderent.

ANIMA. Et quomodo non vivam tibi, ô vita mea, &
ſalus mea, quid retribui, &c.

Ad Euangelium. Ioan. 18. EVANGELISTA. Adducunt ergò IESVM à Caiphâ i
prætorium, & cœperunt illum accuſare dicentes, Hun
invenimus ſubvertentem gentem noſtram.

ANIMA. Te, Domine, qui pertranſiſti benefacien
do, & ſanando omnes! tu autem nihil reſpondebas, bo
ne IESV, quid retribui, &c.

Ad Credo. Luc. 23. EVANGELISTA. At illi invaleſcebant, dicentes: Com
movit populum docens per univerſam Iudæam.

ANIMA. O quoties reddidimus tibi, ô bone IESV
pro bono malum! quid retribui ego tibi? Eheu! qui
retribuam? credo, Domine, & doleo vehementer pe

cat

cle me in cælum,& coram te; ſed ſpero in te,ſpes mea, diligo te ex toto corde meo. *Gloria Patri*: vel utere li oratione. *Haccine vera*, ut ſup.pag.7.

Hîc offer te & omnia opera tua ,ſicut Dominus à Iudæis re-probatus ſeſe Patri pro nobis obtulit. Ad oblationem,& calicis præparationē.

EVANGELISTA. Pilatus autem audiens Galilæam, miſit eum ad Herodem, qui interrogabat eum multis ſermonibus: & cùm JESVS illi nihil reſponderet, ſprevit illum Herodes cum exercitu ſuo,& illuſit indutum veſte albâ,& remiſit ad Pilatum. *Luca* 23.

ANIMA. O Sapientia æterna, túne factus es in deriſum propter me! quid retribui tibi, &c. *Ierem.*3.

EVANGELISTA. Per diem autem feſtum ſolebat dimittere illis vnum ex vinctis, quemcumque petiiſſent, & dixit, Quem vultis vobis dimittam, Barrabbam an JESVM? *Marc.* 15. Ad lotionem manuum & ſecretas.

ANIMA. Cui comparârunt te,Deus meus! & quoties melior mihi fuiſti? quid retribui,&c. *Matth.*27.

EVANGELISTA. Dicit autem illis Pilatus, Quid igitur faciam de JESV,qui dicitur Chriſtus? dicũt omnes, Crucifigatur. ait ille Præſes: Quid enim mali fecit. Ad præfationem. *Matth.*27.

ANIMA. Ego ſum, Domine, qui peccaui. filii hominum uſquequo gravi corde? nónne iſte eſt,cui venienti cecinistis feſtum oſanna? nónne, de quo ſcriptum: Omnia bene fecit? & canunt Angeli, Sanctus, & perenne Alleluia? quid enim mali feciſti,ô bonitas infinita? at illi magìs clamabant, Crucifigatur. Sanguis ejus ſuper nos & ſuper filios noſtros.quid retribui tibi,&c.

EVANGELISTA. Tum milites Præſidis ſuſcipientes JESVM in prætorio, congregaverunt univerſam cohortem, & flagellabant eum, & plectentes coronam de ſpinis,poſuerunt ſuper caput ejus,& arundinem in dexterâ ejus,& genuflexo ante eum,illudebant ei, dicentes: Ave Rex Judæorum, & exſpuentes in eum,ceperunt arundinem,& percutiebant caput ejus,& ponentes genua adorabant eum, & dabant ei alapas. Ad Canonem. *Matth.*27.

ANIMA. O quàm pudet me, sub spinoso capite mem-brum esse tam delicatum! quid retribui, &c.

Memento hîc cum sacerdote eorum, pro quibus orare debes, & supplica per dolores Christi Domini, in nomine ipsius.

Ad Elevationem. *Ioan.19.* EVANGELISTA. Exivit ergo iterum Pilatus foras, ex-vit & JESVS, portans spineam coronam, & purpureum vestimentum, & dicit eis, Ecce homo. Cùm ergo vidi-sent eum Pontifices & ministri, clamabant, Crucifige crucifige eum; & dicit Iudæis: Ecce Rex vester. illi au-tem clamabant: Tolle, tolle, crucifige eum.

ANIMA. O Pater æterne, respice in faciem Chri-tui, & miserere nostri, quid retribui, &c.

Ad reliquũ canonis post elevationem. *Matth.27. Lucæ 23. Matth.27.* EVANGELISTA. Exuerunt ergo eum chlamyde, duxerunt, ut crucifigerent eum, & angariaverunt Si-monem Cyrenæum, & ad flentes mulieres conversi IESVS dixit: Filiæ Ierusalem, nolite flere super me, s super vos ipsas flete, quia si in viridi ligno hæc faciun in arido quid fiet? & venerunt in locum, qui dicit Golgotha, & dederunt ei vinũ bibere cum felle mistũ

ANIMA. Volo Domine, sequi te Regem meum, abnegare me, tollere crucem tuam, & sequi te. quid r-tribui? &c.

Ad *Omnis honor, &* *Pater noster.* *Lucæ 23. Matt.27. Ioan.19.* EVANGELISTA. Et ibi crucifixerunt eum, & latro-nem unum à dextris, & alterum à sinistris, & diviseru vestimenta ejus, sortem mittentes, & blasphemaba eum dicentes, Salva temetipsum. Stabat autem ju crucem IESV mater ejus. IESVS autem dicebat, Pater mitte illis, non enim sciunt, quid faciunt: latroni ve Hodie mecum eris in paradiso: matri, Ecce filius tu Ioanni & mihi, Ecce mater tua: Deo Patri, Deus me, ut quid dereliquisti me?

Ioan.19. ANIMA. Mihi verò dixisti, ô JESV, Sitio, æstuans -more salutis meæ. denique, Consummatum est. &, -ter in manus tuas commendo spiritum meum. Verè -gnus est, Domine IESV, morte, qui tibi recusat viv quid retribui, &c.

EVA-

EVANGELISTA. Centurio autem, & qui cum eo e-
ant, videns tenebras factas super universam terram, *Ad Agnus Dei.*
it: Verè filius Dei erat iste: Stabant autem omnes noti *Luca 23.*
jus à longe: & unus militum latus ejus aperuit, & *Ioan. 19.*
ontinuò exivit sanguis & aqua.

ANIMA. Quis mihi tribuat ut vivam tibi, & moriar
ro te, bone IESV? quid retribui tibi; &c.

EVANGELISTA. Et cùm serò esset factum, Ioseph ab Ad Communionē.
rimathiâ petiit corpus IESV, & donavit ei Pilatus, & *Marci 15.*
ccepto corpore involvit illud in sindone mundâ, & *Matth. 27.*
um aromatibus, sicut mos est Iudæis sepelire: & po- *Ioan. 19.*
uit illud in monumento novo, quod exciderat in
etrâ.

ANIMA. O IESV, utinam complantati facti simus si-
ilitudini mortis tuæ, ut simus simul etiam resurre-
tionis, & in novitate vitæ ambulemus! Mihi verè ad- *Psalm. 72.*
ærere tibi, bonum est, & ponere in te omnem spem
ieam. quid retribui, &c.

EVANGELISTA. Et cùm transisset sabbathum, Ma- Ad post
a Magdalene, & Maria Iacobi, & Salome emerunt Commu-
romata, ut venientes ungerent IESVM, qui tertiâ die nionem.
esurrexit à mortuis propter nostram justificationem.

ANIMA. Quid retribui tibi, &c.

EVANGELISTA. Maria autem stabat ad monumen- Ad *Dominus vobiscū,*
um, & conversa retrorsum, vidit IESVM stantem. tunc & oratio-
icit ei IESVS, Vade ad fratres meos, & dic eis: Ascendo nes.
d Patrem meum & Patrem vestrum, ad Deum meum *Ioan. 20.*
t Deum vestrum. Posthæc apparuit discipulis suis, &
ixit eis: Pax vobis, ego sum, nolite timere.

ANIMA. Quando veniam, & apparebo ante faciem
iam? quid retribui, &c.

EVANGELISTA. Et accedens IESVS locutus est eis Ad Bene-
icens, Euntes in mundum universum, predicate Eu- ctionem.
ngelium omni creaturæ, & ascendit in cælum: & cùm *Marc. 16.*
npleretur dies Pentecostes, misit promissum Paracle-
um: illi autem prædicaverunt ubique, Domino coo-

perante, & sermonem confirmante sequentibus signis.

Psalm. 115. ANIMA. Quid retribuam Domino pro omnibus quæ retribuit mihi? calicem salutaris accipiam, & nomen Domini invocabo. Credo, Domine, & doleo vehementer peccasse me in cælum & coram te; sed spero in te, ô spes mea, & diligo te ex toto corde meo. Absorbeat me immensa & melliflua vis amoris tui, ut amore amoris tui moriar, qui amore mei dignatus es mori.

Alia oratio, Christiani hominis officia ac omnium propè virtutum actus complectens.

4. Reg. 5. Isaiæ 40. *Gratiarum actio.* *DOmine Deus meus, in cujus conspectu sto, coram quo tremunt universæ potestates, omniaque sunt, quasi non sint; gratias tibi ago, quia me de nihilo creasti, & hæc universa pro me, quia redimisti me sanguine tuo, & Ecclesiæ tuæ aggregasti; & pro omnibus beneficiis, quæ sanctissimæ humanitati Christi Domini, Beatæ Virgini & omnibus Sanctis, atque hominibus & mihi concessisti:* 1. Cor. 1. August. *à te enim, & tua sunt omnia, ut non sit unde glorietur omnis caro. Creasti verò me, & hæc omnia dedisti, ut serviam tibi, & nisi fecero, æterna mihi supplicia comminatus es.* *Adoratio.* *Adoro te ergo, Deus meus, & servire tibi volo: atque abrenuntio mundo, carni & diabolo, & omni creaturæ, quæ me rebellem faciat tibi creatori meo.* 1. Thess. 5. *Quid enim? fortè hodie sicut fur in nocte veniet improvisa mors, & quid tum coram tribunali tuo responderem tibi, si ob levem voluptatem, vile lucrum, vel vanitatem* Psalm. 118. 1. Ioan. 5. *declinassem à mandatis tuis, quæ, ut dixisti, verè gravia non sunt?* *Actus contritionis.* *Ah, utinam te, Pater piissime, nunquam offendissem! tu enim verè omne bonum es, & à te immensa ac spontanea charitate mihi omnia bona venerunt: pro quibus, eheu! retribui mala, verùm ecce redeo servus ad Dominum, filius prodigus ad Patrem misericordiarum, & Deum totius consolationis, & adhærere tibi volo fide viva, spe firmâ, charitate perfectâ.* Sap 7. Psalm. 34. 2. Cor. 1. *Fidei.* *Credo tibi ô Veritas æterna, ac Catholicæ Romanæ Ecclesiæ tuæ, tot Martyribus, miraculis, antiquitate & unitate roboratæ; immò p*

gratia

gratiam tuam paratus sum potiùs millies mori, quàm eam non audire. O Deus meus, tu es enim spes mea, in te confido, non erubescam. etiamsi occideris me, in te sperabo. Iacto super te, Domine, curam meam, & omnem sollicitudinem meam projicio in te. Scio enim præsentem ubique esse te, & mei, velut universi curam gerere. Fac ergo, Pater *amantißime, de me secundùm bonam voluntatem tuam, non meam: tu enim solus* Dominus, *tu medicus & dux meus in via hac; tu nosti, quid mihi ægro expediat, quæque sit peregrino eundum. Accepto proinde omnia bona & mala de manu tua, sive paupertas, infamia, seu dolores erunt: omnia enim providentiâ tuâ gubernantur, & in ditione ac voluntate tua cuncta sunt posita, & quis est qui dicere poßit. Cur ita facis? & quid quæso, habet conqueri, qui infernum est promeritus, de momentaneâ tribulatione, quæ æternum gloriæ pondus operatur in nobis? Scio insuper quòd benignus & misericors Pater es, neque patieris scio me tentari supra id quod possum.* Nunc *ergo, ô bonitas infinita diligo te, utinam verè ex toto corde meo, & nihil extra te: à te enim, & in te solo omne bonum meum est, ubique mihi præsens es, & omnia largiris, ô fons bonorum omnium. Cur igitur te neglecto, creaturæ vanum anxiè simul & frustra quæram solatium?* Téne JESV *bone, derelinquere possum, fontem aquæ vivæ & bibere Aegypti, hujus mundi, aquam turbidam? Sitio & suspiro te unum, & amplectar te ulnis animæ meæ, proximos verò omnes & inimicos propter te. Ecce condono illis jam coram te ex toto corde, quidquid peccaverunt in me. Si enim diligentes me tantùm diligo, nónne &* Ethnici *hoc faciunt? Ego verò ô* JESV *Christianus & filius tuus sum, qui pluis super justos & injustos, & solem tuum oriri facis super bonos & malos. Verùm, ô* Domine Deus, *da mihi ut non verbo tantùm, sed & opere & veritate diligam te & proximos meos, ac lato corde curram in viâ mandatorum tuorum. Et certè cùm recogito labores & dolores,* JESV *dulcißime, quos pro salute meâ sponte subiisti, quid mihi pro illâ grave esse potest? an Missam audire? terræ vilißimum aliquod frustum alteri restituere? hoc* N. *abnegare? Sacramenta ferventer frequentare? conscientiam sedulò examinare? sobrium esse? proximum diligere? alüs honoratiora*

Spei.
Iob.3.
Psalm.54.
Aug. Soliloq. c. 14.
Resignationis, Patientiæ & Fortitudinis
Sap. 14.
Esther. 13.
Job.9.
2.Cor.4.
Confidentia.
Ioël.2.
1.Cor.10.
Amoris Dei.
Matth.22.
Ierem.2.
Charitatis proximi & inimicorum.
Matth.5.
1.Ioan.3.
Propositum benè vivendi.
Psalm.118.

Lucæ 16. *deferre? te super omnia amare? Pudet me torporis mei, dum filios hujus sæculi aspicio, & quantos illi labores pro momentaneâ hac vitâ tuendâ subeant, quomodo enim mihi mandata gravia*
Matth. 24. *videri possunt, cùm tu, Veritas æterna, dixeris, Mandata mea gravia non sunt? Verè leve est onus tuum, & jugum tuum suave, maximè si annos æternos in mente habeam. O æternitas, æter-*
Aeternitas. *nitas! æternitas quàm rara es in mentibus hominum! quarum alterutra felicissima, vel miserrima fortè hodie mihi obtinget: nescio enim quâ horâ venturus sis, & amore an odio dignus sim nescio. O quid non, cùm in morte judex adveneris, pro æterni-*
Sap. 5. *nitate fecisse vellem. Quid tum proderunt deliciæ, superbia, divi-*
Contemptus rerum terrenarum. *tiarũ jactantia, & hominum favores à te summo judice strictè judicando? Et cui unquam profuerunt, aut quem satiarunt?*
Exercitium virtutum cardinaliũ. *Suscipe, quæso, Domine, propositum hoc meum, quo tibi hodie servire firmiter statuo, præcepta tua & Ecclesiæ servare, cuiq; suum tribuere, uti temperanter donis tuis, omnia adversa & prospera*
Iob. 2. *suscipere de manu tuâ, omnia ad tuam unius gloriam facere. Of-*
1 Cor. 10. *fero tibi cor, corpus & animam meam, oculos & manus, quæ*
Oblatio sui. *numquam ad illicita convertam; aures, quas numquam detra-*
Psalm. 33. *hentibus aut stultiloquio præbebo. Linguam, quâ nihil, nisi tibi*
Ephes. 1. *placitum loquar; sed semper laus tua erit in ore meo. Denique*
Isaiæ 64. *me totum offero majestati tuæ; fac de me secundum beneplacitum*
Sanctorum patrociniũ. *tuum: servus enim tuus sum ego, & opus manuum tuarum, ac desidero uni tibi placere, idq; protestor hodie coram te, Deus meus,*
Obtestatio cum diffidentia sui. *B. Virgine* MARIA, *& cælesti curiâ tuâ, quam suppliciter invoco in auxilium meum. Da mihi, Domine,* IESV *Christe, per vul-*
Psalm 141. *nera tua, & per mortem tuam, & merita Sanctorum tuorum*
Psalm. 3. *gratiam, sine qua nil possum, ut hæc proposita mea fortiter exe-*
August. *quar: tu enim sola spes mea, tu gaudium, & gloria mea, tu quies & finis meus, in quo solo conquiescere valeo & volo, O Deus meus, ô omne & unicum bonum meum! Amen.*

Praxis audiendi Sacrum.

Quid cogitandum, dum itur. EUndo, cogita te velut ad montem Calvariæ, ire; & quid ibi visurus sis, quantâque devotione debeas adesse. Et intrando locum, asperge te aquâ lustrali, & contritionem excita. Tum primò, adora Deum, Fidei, Spei & Charitatis actu, & intentionem

em renova, dicendo Credo Domine, & in te ſpero, ac toto cor-
ete diligo. Secundò, conſidera dignitatem ſacrificii. Tertiò,
ropone reverenter aſſiſtere: quæ omnia, jam ſequenti orati-
nculâ continentur.

*Credo tibi, Rex regum, qui ex amore ſummo verè carnem & ſan-
uinem nobis tuum dediſti. & ſub his ſpeciebus, ut perpetuò nobiſcum
ſes, mirabiliter eſſe voluiſti, & infinitis figuris ac miraculis hoc de-
araſti. Cupio igitur intereſſe huic memoriali paſſionis & ſapientiæ,
potentiæ, & bonitatis tuæ, attentè, & omni, quâ poſſum, devotione,
m Angelis tuis, & tota curia tua, ad gloriam tuam & ad ſalutem
auxilium meum, ad Eccleſiæ utilitatem & omnium, qui ſe mihi
mmendarunt N. & defunctorum N. ſolatium. Da mihi ad hæc gra-
am, ô unica virtus mea, Amen.* — Præparatio ad Sacrum audiendũ.

Dum Sacerdos parat neceſſaria ſacrificio, antequam inci-
iat, cogita Angelos adventantes, ut honorent ſacrificium, &
onfundere de tepore tuo.

Ad *Confiteor*: percurre breviter peccata, contritionem exci-
a, & innova propoſitum emendandi. In ceteris, attende ad ver-
a, ſi ea intelligas: aut roſarium, aut aliud lege. — *Contritio ad Confiteor.*

In offertorio: cogita quæ agenda habeas illo die, & ea offer-
c ſancta deſideria tua recole, priſtinaque propoſita; omniaque
nicum meritis Chriſti IESV. — *In offertorio quid.*

Ad *ſurſum corda*: attende ad Paſſionem Chriſti. Eſt enim me-
oriale illius. Et in utroque *memento*, ora pro iis omnibus,
uibus oportet, collocando eos in partibus crucis.

Ad elevationem: conſidera Chriſtum in cruce, & adora, de-
nde cogita, quæ adverſa accidere poſſent: & ad ea te reſigna.
Conſidera poſt hæc beneficia Dei, & ad ſpiritualem commu-
ionem te præpara, rogando Dominum, ut ad te veniat, ani-
nam purget ab his N. & illis N. defectibus, eamque virutibus
xornet: denique, quaſi cum ſacerdote deſiderio ardenti com-
nunica. — *Ad elevationem te reſigna.* — *Præparatio ad Communionem ſpiritualem.*

Poſt communionem: gratias age, & gratulare Deo de per-
ectionibus divinis. Iterum renova vota, & propoſita; ac iterum
igenda Deo offer, & in particulari ad mortificationem illius,
circa quod examine particulari verſaris.

Dignatus es, ut ſup. pag. 10.

Oratio pro Communione ſpirituali.

*Ecce adſto pauper & inops ad menſam magni Regis, & a-
mantiſſimi Patris mei, tuam Chriſte* IESV: *& credo tibi, ô
æterna Veritas, quòd verè è ſummo cælorum ad verbum ſacerdo-* — Fidei actus.

Contritionis. *tis, ut me visites, venire dignatus es; verumtamen, conscius in-*
timitatis meæ, & peccatorum meorum, de quibus propter te vel-
Matth. 8. *menter doleo, non audeo sacramentaliter suscipere te, sed dico*
amore tui cum Centurione, cujus servum absens uti alios plu-
mos sanasti: Domine, non sum dignus; ut intres sub tectu
meum; sed per os Sacerdotis, veni Amantissime JESU *in a-*
nimam meam. Munda, quæso, illam à malis ejus & imperfectio-
bus N. & orna bonis & virtutibus N. pasce corpore & sangui-
ne tuo ut ex nunc in æternum vivam tibi.

Sine, ô bonitas, sine ut catellus comedat de mensâ Domini s-
& reple me tuâ benedictione, ut potes, & sæpè soles, etiam tan-
quantâ si sacramentaliter quis te susciperet. Omnino ita spe-
quoniam bonus es, & quod non deseres me, & nihil me separ-
bit à te hodie, nec ullo momento vitæ meæ in æternum. Nonne
nim vidi te & cognovi charitatem tuam inæstimabilem, in-
mensam pietatem? verè, nisi glacies ac lapis sim, fera & non h-
mo, non potero per gratiam tuam oblivisci illius, sed in te vivat
& tu in me in æternum. Tu mihi eris semper spes mea, gaudiu-
Bonav. l. 1. Stimuli. *meum, jucunditas mea, fiducia mea, divitiæ meæ, dilectio me-*
quies mea, tranquillitas mea, dulcedo mea, suauitas mea, cib-
meus, refectio mea, tutela mea, sustentatio mea, exspectatio me-
refugium meum, auxilium meum, refrigerium meum, patient-
mea, protectio mea, responsio mea, locutio mea, meditatio me-
operatio mea. thesaurus meus, in quo solo fixa & firma, & im-
mobiliter radicata sit semper mens mea, & cor meum, Amen.

Praxis alia pro Sacro. ALIA Praxis erit, considerare secerdotem ut Christi pers-
nam repræsentantem; Primò, tonsurâ, scilicet illius cor-
nam; Secundò, amictu, velamẽ oculorum Christi; Tertiò, all-
illusoriam vestem Herodis; Quartò, cingulo, vincula eju-
Quinto; manipulo vincula manuum: Sextò, stolâ, funes qu-
bus tractus fuit; Septimò casulâ, vestem purpuream; Octav-
cruce in pectore ac humeris, Christi crucem; Nonò, calice, d-
lores passionis; Decimò, corporali, sindonem quâ involut-
fuit Dominus.

Alia praxis constans memoria Passionis Dom. Alia, considerare Missæ cerimonias, eisque vitæ & passion-
Christi memoriam renouare. Tu itaque, si libet, Primò, cum S-
cerdote, priusquam ab altari descendat, fidem ac puram inte-
ntioe-

onem exerce; deinde ipso stante ad pedem altaris repræsenta bi Christum orantem in monte Oliveti, sanguinemque sudantem pro peccatis tuis, ac de iis conterere. Deinde ad osculum altaris, memora osculum Judæ: ad introitum, quod in domo Annæ passus est IESVS: dum itur ad medium altaris, deductionem ad Caipham: ad *Kyrie eleison* negationis Petri: ad collectam, accusationes: ad Epistolam, concilium in domo Caiphæ, & Christi condemnationem: ad Euangelium quod a Septemtrione legitur, deductionem ad Pilatum gentilem, usque interrogationes: ad *Credo*, populi clamores: ad *Dominus vobiscum*, Pilatum ad populum loquentem: dum aqua & vinum petitur & offertur, te tuaque omnia Deo offer, ac cogita missionem ad Herodem & reditum ab eo: ad lotionem manuum, coram Pilato accusationem: ad *Orate Fratres*, & secretas orationes, Barabbæ postulationem: ad præfationem & Canonem, recordare Iudaicarum vocum, *Tolle, tolle, crucifige eum*, & flagellationis & coronationis Domini tui: ad elevationem, quomodo Pilatus ostenderit eum populo: ad cruces aliquot, quas cùm silentio orat Sacerdos, bajulationem crucis, & crucifixionem intuere: ad *Omnis honor*, crucis elevationem: ad *Pater noster*, ejusque septem petitiones septem verba Christi commemora: ad *Pax Domini*, &c. mortem IESV: ad *Agnus Dei*, militum confessionem: ad *Domine non sum dignus*, apertionem lateris, & depositionem de cruce: ad communionem, sepulturam: per primum *Dominus vobiscum*, post eam, significatur resurrectio & apparitiones ac documenta: per *Ite Missa est*, ascensio Christi: per benedictionem, missio S. Spiritus, per Euangelium S. Ioannis, prædicatio Apostolorum hæc commemorans pro singulis gratias age & dic: Credo tibi, & in te spero & te toto corde diligo, Deus meus & omnia.

Finitâ Missâ si communicare velis, rursum contritionem excita ad *Confiteor*, ante communionis distributionem; fidem item, spem & charitatem, quarum actus, ut dixi, toto decursu passionis exercere diligenter ac discretè potes. In communione, affectibus amoris & resignationis insta, Christumque animæ ulnis complectere, ac propone seriam vitæ emendationem, coram ipso & curiâ illius universâ.

Alii dividunt vitam Domini in tres partes, & gratiosam memorant usque ad Canonem, pœnosam ejusque passionem usque ad communionem, gloriosam ab eâ usque ad finem. Quisque id sequi poterit, quod spiritus eum unctio docebit.

Hoc autem modo; ad confessionem memento lapsus Adami, tuaque peccata detestare: ad altaris osculum, Incarnationis Christi: ad introitum & *Kyrie eleyson*, desiderii SS. Patrum:

ad *Gloria*, considera Christum natum: ad *Dominus vobiscu* Magorum adorationem: ad Euangelium & Symbolum, Ch sti prædicationem: ad *Dominus vobiscum*, miracula Christi: *Offertorium*, Christi oblationem; & tu te pariter offer: ad *Or. fratres*, quomodo mortē suam aperuerit discipulis: ad præfat nem, ingressum in Ierusalem: ad Canonem, orationem in h to, tormenta, & bajulationem crucis: ad elevationem Hosti Christi crucis exaltationem: ad calicem, effusionem sanguin depositio Hostiæ, & calicis, depositionem de cruce notat: *m mento*, descensum in limbum. hîc pro mortuis ora, & vel moriturus proposita renova: ad *Pater noster*, considera dolo & orationem B. Virginis stantis juxta crucem: ad *Agnus Dei* communionem, Christi sepulturam: ad cætera, resurrection apparitiones: atque ad extremam benedictionem, ascensi nem. Post singula gratias age, & dic Credo tibi, & in te sper & toto corde te diligo Deus meus & omnia.

Dignatus es, ut supr. pag. 10.

JACULATORIÆ.

Deut. 4. *NOn est alia natio tam grandis, quæ habeat Deos appropinqua tes sibi, sicut Deus noster adest cunctis obsecrationibus nostri*

Psalm. 100. *Memoriam fecit mirabilium suorum, misericors & miserator D minus; escam dedit timentibus se.*

Isaiæ 66. *Quis audivit umquam tale, & quis vidit huic simile?*

Ecclesia. *O sacrum convivium, in quo Christus sumitur, recolitur memo passionis ejus, mens impletur gratia, & futuræ gloriæ nobis pign datur!*

Zach. 9. *Quid est bonum ejus, & quid pulcrum ejus, nisi frumentum e ctorum, & vinum germinans virgines?*

CAPUT X.

Peregrinatio cum Christo patiente, sive exerc tium de Passione Domini: quo ad amoris aff ctum homo disponitur.

ANIMA. O benignissime IESU, Salvator mi, & d

Psalm. 100. siderium animæ meæ! O qualem mihi mem riam fecisti mirabilium tuorum, misericors & miser

Psalm. 138. tor Domine, amoris inquam & charitatis tuæ imme

Abacuc. 3. sæ & ineffabilis erga me! O quàm mirabilis facta e scientia tua ex me! Confortata est, & non potero a

can

en. Audivi, ecce, Domine, auditum tuum, & timui; &considerasti opera tua hæc, & expavi: mirabilia, in-cam, opera tua, & anima mea cognoſcet nimis; mira- *Pſalm.45.*
bilia prodigia quæ poſuiſti ſuper terram, mirabilia teſti-monia tua, teſtimonia magnitudinis amoris tui. ideò deſiderat hæc ſcrutari anima mea. Scrutetur alius mira-bilia majeſtatis tuæ, & videat ne opprimatur à gloriâ, mihi verò da, ut affectu magno ſcruter & amplectar opprobria & dolores tuos, neque enim cupio quic-quam ſcire niſi IESVM meum, & hunc crucifixum, aut aliud me fieri quàm beneplacitum tuum.

CHRISTVS. Pone me, fili mi, ut ſignaculum ſuper *Thren.3.*
cor tuum, ut ſignaculum ſuper brachium tuum, & re-cordare paupertatis meæ, abſinthii & fellis, & labo-rum & dolorum quos ſuſcepi infinitâ charitate, velut pro te ſolo.

ANIMA. Pro me, tu Deus meus, Deus meus! Credo Domine, & in te ſpero, & toto corde te diligo. Adhæ-reat lingua mea faucibus meis, ſi non meminero tui, & charitatis tuæ quam ſic commendaſti nobis. O quàm *Cant.8.*
fortis eſt ut mors dilectio tua, quàm dura ſicut infer-nus æmulatio! Lampades ejus lampades ignis atque flammarum. aquæ multæ tribulationum non potue-runt tuam, ô IESV, extinguere erga me charitatem, nec flumina peccatorum meorum obruent illam. & pote-rine fieri ut aliquando tui me capiat oblivio, qui in ſplendoribus Sanctorum in gloriâ tuâ æternâ recorda-tus es nominis mei, cùm mei ipſe immemor eſſem, & vocaſti me nomine meo, tu qui es ſpes mea, ſalus mea, & vita mea? *Aſpira*, ut ſup. pag. 7. *Hæccine firmâ fide*, ibid.

Videte, & audite omnes, & enarrabo vobis qui ti- *Pſalm. 65.*
metis Deum, quanta fecerit animæ meæ: venite & au- *Pſalm. 46.*
dite opera Domini, quæ poſuit prodigia ſuper terram.
Surgam, & circuibo civitatem, per vicos & plateas, & *Cant.3.*
quæram veſtigia pedum tuorum: & deoſculabor, & quoad potero lacrymis meis rigabo, & complectar te deſide-

desiderium collium æternorum. Ecce à summo cælo est egressio tua, ut me ovem perditam quæreres, & occursus meus erit usque ad summum ejus; sequar te quocunque ieris, cùm mihi dignatus fueris dicere mihi tu infinitâ misericordiâ tuâ, Veni, & sequere me.

Haccine vera, ut sup. pag. 7.

De institutione Ven. Eucharistiæ.

Cant. 2. CHRISTVS. Surge, propera, amica mea, speciosa mea, & veni, columba mea in foraminibus petræ in

Ierem. 14. cavernâ maceriæ, vide ut dereliquerim pro te domum Patris mei, & factus sim pro te sicut colonus in terra, & viator declinans ad manendum.

ANIMA. O utinam, ô utinam magnificasses, Domine, facere nobiscum Pastor animarum nostrarum, & non derelinqueres nos in hâc vastâ solitudine.

Ioan. 14. CHRISTVS. Non vos reliqui orphanos: dixi vobis,

Matth. 28. Vado & venio ad vos; & ecce ego vobiscum esse volui in Eucharistiâ usque ad consummationem sæculi. cumque

Matth. 13. que triennio toto ego Vnigenitus in sinu Patris eructassem abscondita à constitutione mundi, cùm pertransissem bene faciendo, & sanando omnes, potens opere & sermone, & viderem tempus esse ut reverterer ad Patrem; tibi dedi corpus & sanguinem in cibum & potum, ut epulareris in conspectu meo semper, & memoriale esset tibi mortis & passionis meæ, immò ut tecum essem omnibus diebus. *Hic fidei affectui vel amori indulge*, vel dic *Credo tibi*, ut sup. pag. 7.

Psalm. 25. ANIMA. O qualem posuisti in conspectu meo mensam adversus eos qui tribulant me!

Psalm. 77. CHRISTVS. Et hanc paravi, & feci convivium pinguium, convivium vindemiæ omnibus populis, & panem cæli dedi, & panem Angelorum, cùm dixerunt

Isaia 25. inimici mei, & qui custodiebant animam meam, consilium fecerunt in vnum, dicentes, Deus dereliquit eum,

Psalm. 70. persequimini & comprehendite eum: cùm mortem mi

i pararent, ego arborem vitæ illis & tibi nomina-
dedi. Credis hoc? & cùm venissem, ô filia Sion,
tuus tibi justus & Salvator, ipse pauper, & ascen- *Zachar. 9.*
s super asinam & pullum filium asinæ, dixisti, Ve-
(ut fratres Ioseph) venite, occidamus eum. Ecce ut
s enutrivi carne & sanguine meo, ipsi autem spre- *Cant. 5.*
eint me: ego verò iis dixi, Venite jam, & comedite *Hæc medi-*
em meum, & bibite vinum quod miscui vobis: & *tatio est tra-*
te, & quare moriemini domus Israël? *ctim legẽda.*

Iaccine vera, ut sup. pag. 7.

NIMA. *Obstupescite cæli super hoc, & portæ ejus consola-* *Admiratio.*
i vehementer. Confitemini Domino, quoniã bonus, quoniam Ierem. 2. Psalm. 117.
culum misericordia ejus. Dicat nunc Israël, quoniam bo- *Laus, &*
, quoniam in sæculum misericordia ejus. Dicite Deo quàm *gratiarum*
ibilia sunt opera tua, Domine, in multitudine virtutis tuæ *actio.*
tientur tibi inimici tui. O verè misericors & miserator Psalm. 114.
ninus, patiens, & multùm misericors, Suavis Dominus uni-
is, & miserationis tuæ supra omnia opera tua. Quis sicut Psalm. 111.
ninus Deus noster, qui in altis habitat, & humilia respicit in
& in terrâ? Confitebor tibi, Domine, quia terribiliter ma- Psalm. 138.
ficatus es, & mirabiliter ex immensâ charitate minoratus *Actus fidei.*
ropter me. Mirabilia opera tua, & anima mea cognoscet ni-
. Credo, Domine, credo, adjuva incredulitatem meam: certè
imonia tua incredibilia facta sunt nimis propter immensam
ritatem tuam, propter hanc enim fecisti hæc omnia pro me,
ut si solus essem, & indignissima pati dignatus es. Non est alia
io tam grandis, quæ habeat deos appropinquantes sibi, sicut Deut. 4.
Deus ades cunctis obsecrationibus nostris. Multa enim fecisti
Domine, mirabilia tua, & cogitationibus tuis non est qui si- Psalm. 39.
lis sit tibi.

Propter hoc lætatum est cor meum, & exultavit lingua mea, *Actus spei.*
caro mea requiescet in spe, quoniam in te eripiar à tentatio- Psalm. 25.
hâc vel illâ N. & in Deo meo transgrediar murum imperfe-
onum N. & tribulationum mearum. Prosequar inimicos Psalm. 17.
os, & comprehendam illos, & non convertar donec deficiant, Ibidem.
a tu es misericordia mea, & refugium meum, susceptor Psalm. 143.
meus,

Actus Charitatis. meus, & liberator meus. Tuus, tuus sum ego, opus manuum ti-
rum, tanto precio sanguinis tui emptus & redemptus. cujus e
esse potero, amantissime IESV, nisi tuus? tu es enim fortit
mea, & firmamentum meum, & refugium unicum meum
diligo ex toto corde meo, & ex totâ animâ meâ, atque ex t
Psalm.72. viribus meis. O quàm bonus Israël Deus his, qui recto sunt cor
Psalm.30. Quàm magna multitudo dulcedinis tuæ, quam abscondisti
mentibus & diligentibus te! Potes hic affectum amoris pro
qui.

Isaiæ 5. CHRISTVS. Nunc ergo habitatores Ierusalem, & viri Iu
judicate inter me & vineam meam, quid est quod ultrà de
facere vineæ meæ, & non feci? & quid tibi debui facere, & n
feci?

Psalm.4. ANIMA. Nihil, Domine, sed secundùm nomen tuum, De
sic & laus tua in fines terræ, justitiâ plena est dextera tua, qu
Psalm.91. magnificata sunt opera tua, Domine! nimis profundæ factæ su
cogitationes tuæ. Verè melior est misericordia tua super vit
labia mea laudabunt te, sic benedicant te in vitâ meâ, & in
mine tuo levabo manus meas: ecce enim juravi, & statui cu
dire judicia justitiæ tuæ. Tuus enim sum ego, tuus sum ego; sal
Actus Resignationis. me fac, quoniam mandata tua exquisivi. Fac de me secundu
divinum beneplacitum tuum in tempore & in æternitate, p
Actus zeli. ratum cor meum, Deus, paratum cor meum, etiam anima
meam ponere pro te per gratiam tuam & pro fratribus meis,
tecum opprobrium & miseriam exspectare & amplecti: ut
gnoscant omnes & diligant te, & audiant vocem tuam, ô Past
Psalm.116. bone, qui animam tuam posuisti pro ovibus tuis, & peccato
bus, quorum primus ego sum. Erravi enim sicut ovis quæ peri
sed quæsisti servum tuum, & portasti sic in humeris tuis, & qu
modo unquam oblivisci potero tanti amoris: & dignationis tu
Quomodo tu illius erga me oblivisci poteris? & despicere
projicere me à facie tua? In te Domine speravi, non confundar
æternum. Amen.

De Oratione Christi in horto.

ANIMA. Egrediar nunc, ibi plorans & silentio co-
tabor IESVM in hortum olivarum, quia misericordia
omini plena est terra: quid dico hortum olivarum?
montem myrrhæ & collem thuris.

CHRISTVS. Sic quidem fuit mihi, sed messui myr- *Cant.5.*
m meam cum aromatibus meis, & torcular calcavi
us & expressi misericordiam tibi in justitia mea; cor *Psalm.34.*
um conturbatum fuit in me, & formido mortis ce- *Psalm.87.*
it super me; repleta est malis anima mea; & vita mea
erno appropinquavit. Oravi itaque ad Patrem pro-
s in terrâ, & humiliavi animam meam pro eo, quòd
homo exaltârat, & dixi tactus dolore intrinsecus, Pa- *Matth.26.*
, si fieri potest, transeat à me calix iste; verumtamen
n sicut ego volo, sed sicut tu. Sustinui verò tunc qui *Psalm,68.*
ul contristaretur, & non fuit, qui consolaretur, &
n inveni: nec poterant Discipuli vel unâ horâ vigila-
mecum. lacrymæ meæ erant in maxillis meis, & su-
t unoquoque, ut in Ioseph figuratum fuerat, solus *Gen.37.*
ravi super interfectos populi mei, & super te N. no-
natim, quia fera pessima devoraverat te fili mi, & in-
bat infernus aperiens os suum ex tunc, uti & modo
absorberet te æternùm. *Credo Domine, & in te spero, &*
o corde te diligo.

Haccine vera, ut sup. p. 7. vel *Fidem exerce.*

ANIMA. Verè languores nostros tulisti, bone IESV, &
olores nostros portasti, ô Redemptor animarum no-
arum. Accedam igitur cum fiducia ad thronum gra-
e, ut misericordiam consequar & inveniam gratiam
oculis tuis. O quàm amarum calicem, quam ama-
m cujus fæx non est exinanita, tibi propinârunt pec-
ta nostra!

CHRISTVS. Et ego tamen eum utrâque manu ac-
pi de manu Patris mei, & desiderio desideravi bibere
um ut solarer te & sanarem, atque eum haberem ego

verus

verus Salomon, & pacificus Rex sapientiam multa
3. Reg. 4. nimis, & latitudinem cordis, quasi arenam quæ est
Offer te Deo littore maris; omnem arenam, id est peccata mund
uti IESVS. in corde meo & dolore meo expiavi, & ideò sicut
Psalm. 22. qua effusus sum, & dispersa sunt omnia ossa mea,
factum est cor meum tanquam cera liquescens in m
dio ventris mei, aruit tanquam testa virtus mea.

Contemplare IESVM *orantem.* ANIMA. O gaudium Angelorum! ô abyssus dol
rum! & potest fieri, ut dicas adhuc, delicias tibi e
cum filiis hominum, qui tales contra te scripserunt
maritudines? Video madere terram, quæ maledic
fuerat cùm esset primus Adam in horto voluptatis,
rubere video sanguine unigeniti filii Dei in horto ol
varum & doloris. Hic perge in amoris affectu & gra
tudinis & compassionis.

CHRISTVS. Terra, ne operias sanguinem meum, s
mi Pater vox sanguinis mei clamet ad te. Pater mise
cordiarum, de terrâ pro ovibus meis, & pro hoc N. q
hæc legit, pro quo te cum lacrymis oravi, & exaudit
sum scio pro reverentiâ meâ, ac consolatus me es p
Angelum tuum, cujus solatium minoratus non respi
Patientia IESV. ut docerem te, fili mi vias meas, vias humilitatis, p
tientiæ & charitatis. Post hæc verò, ut cognoscer
mundus, quia diligo Patrem, & sicut mandatum d
Psalm. 18. derat mihi Pater, sic facerem, dixi discipulis, Surgit
eamus hinc; & exultavi ut gigas ad currendam viam,
Iudæ osculum alteri Achitophel non negavi: & pos
quam Malcho persecutori aurem ac cæteris quasi ex
nimatis verbo vitam reddidissem, spectantibus infir
tis propè Angelorum legionibus tradidi pro te ex in
nitâ charitate in mortem animam meam; & homo p
Psalm. 40. cis meæ, qui edebat panes meos, magnificavit super n
supplantationem.

ANIMA. Et ego non me tradam tibi, cujus tot n
minibus totus, totus sum? an resistam ultra tibi, & o
culo tradam te concupiscentiis meis hostibus, tuis

eis,tantâ benignitate & beneficijs præventus! O ar- *Osea 11.*
entissima charitas! ô quàm suaviter uris! quàm for-
ter trahis nos in funiculis Adæ & charitatis! *Obstupes-*
ce, &c. ut suprà. Compassionem, contritionem hîc
rge si voles exercere aut Amorem.

De Christi ad Annam deductione.

ANIMA. Iam verò quò te clementissime IESV duxe-
nt & reduxerunt peccata mea Messiam suum, expe-
ctionem; & Regem sæculorum, desiderium collium
ternorum, te Principem pacis, Pontificem innocen-
tem, sanctum & impollutum Agnum absque macula?
Quo te duxerunt vel traxerunt potius?

CHRISTVS. Ad Annam primùm,atque ibi steti ve- *O quàm be-*
lut reus, Deus tuus, & Dominus & Pater tuus, ut tu ab *nignus est*
æternis supplicijs liberareris: steti,ut sedere possis cum *IESVS.*
principibus populi mei: & dedi percutienti me maxil-
lam, & saturatus sum opprobrijs, ut satiareris cùm ap- *Thren. 3.*
parebit tibi gloria mea, & inebriareris ab ubertate do-
mus meæ. *Adspira*,ut sup.p.8. *Haccine firmâ*,&c.

ANIMA. O agne mitissime, jam scimus cujus spiri-
tus esse debeamus. Elias Propheta tuus ignem de cælo *4.Reg.1.*
descendere fecit, ut perderet adversarios suos: quod *Mansuetu-*
etiam Discipuli tui anteà fieri justum putarunt:sed nec- *do. IESV.*
dum perfectè à te didicerant,mites esse,& humiles cor- *Matth.11.*
de. O quàm suavis est, Domine, spiritus tuus! non red-
dis pro bono malum, sed vincit in bono malum; sa-
pientiam non vincit malitia. In te Deo meo salutare *Psalm. 61.*
meum, & gloria mea, Deus auxilii mei, & spes mea in
Deo est.

CHRISTVS. Disce igitur, fili, cùm sis pulvis & cinis
non verbo moveri, non maledicere cùm malediceris,
cùm pateris non comminari, quando opprobrium o-
pperivit & exspectavit cor meum & miseriam. Quid *Humilitatē*
retribues mihi pro his qui vix moneri potes, qui me, *Christus no-*
id est, præcepta majorum ac mea, trahis ad judices, & *bis commen-*
dat.

examinas ad mundi leges, & tribunalia propriæ exist
mationis? Poteram verbo ulcisci, & delere ob hoc f
Num.16. cinus universum orbem: vel, sicut Moyses, efficere
4.Reg 2. terra dehisceret; vel, sicut Elizæus, ut omnes discerp
rentur; sed ego cum gaudio sustinui amore tui, meq
Deo Patri meo insuper ad omnia tormenta obtuli;
desiderio desideravi indui confusione sicut diploid
& túne, fili mi, velles ultrà honorificè tractari, habe
amari, privilegia vendicare.

Isaia 53. ANIMA. Omnes nos quasi oves erravimus, & uni
quisque in viam suam declinavit, & posuit in te D
minus iniquitatem omnium nostrûm, servorum in
delium in filium, in quo sibi benè complacuit. Co
passionis, Amoris, & Gratitudinis affectum proseq
re. *Obstupescite*, &c.

De CHRISTI *apud Caipham accusatione, & illusione.*

ANIMA. Video, video, & exitus aquarum dedu
runt oculi mei, etenim rursus tractum an ductum
cerno, ab Anna ad Caipham Principem Sacerdotu
an forsitan, quia habebat legem, quia prophetavit?
Pontifex anni illius benigniùs exciperet te Salvator
meum?

CHRISTVS. Immò ipsi cum majoribus circum
derunt me sicut apes, exarserunt sicut ignis in spinis
3.Reg. 21. velut olim Naboth falsi testes, ita me circumveneru
Ps. 108. Os peccatoris, & os dolosi super me apertum est; lo
ti sunt adversum me linguâ dolosâ, & sermonibus
Psal. 37. circumdederunt me. Ego verò factus sum tamqu
homo non audiens, & non habens in ore suo redar
tiones.

ANIMA. Vbi sumus nos filij Adæ, tam prompti
declinandum os nostrum in verba malitiæ, ad ex
sandas excusationes in peccatis, ut decipiamus ips
vanitate in idipsum? Nihílne, Domine, excusasti? n

utiq;

-tique; quia te accusabant peccata mea. Eheu! quàm -rè prædixit Propheta tuus, Ego redemi eos, & ipsi lo-cuti sunt contra me mendacia! *Credo tibi*, ut sup pag. 7. *Osea 7.*
CHRISTVS. Immò verò qui tenebant me, expuerunt faciem meam, & velaverunt eam. *Mat 16. Luc 22.*
ANIMA. In tuam faciem, in quam desiderant Angeli -ospicere, quam exquirunt omnes animæ sponsæ tuæ, -iam ubi ostenderis mihi, beata & salva ero. Audio e-im dicentem: Ostende faciem tuam, & salvi erimus. *1. Pet.* *Ps. 79.*
CHRISTVS. Alij autem mihi Regi immortali coram -ria mea assistente & spectante palmas dederunt, & -t Sampsoni Philistiim mihi illusêre. Ego verò corpus -eum dedi percutientibus, neque faciem meam averti -increpantibus & cõspuentibus in me, ut tu me imi-teris & amares: & hoc negare mihi poteris, fili mi? -*ignationem exerce*, ut sup. *& Amorem* Posthæc falsas at-t-erunt accusationes multas, & cùm defecissent scru-tantes scrutinio, clamaverunt, Reus est mortis. Et hæc -st mihi merces laborum meorũ, qui veneram è thro-no regni mei, ex ardentissimo amore ut vitam haberẽt, & abundantiùs haberent oves quæ perierant domus -raël, & tu viveres & sincerè amares me. *Iud. 16.* *Isaia 50.*
ANIMA. Hæccine vera sunt, Deus meus, Christe -svʔ eheu, eheu! laboravi in gemitu meo, lavabo per -gulas noctes lectum meum, lacrymis meis stratum -eum rigabo. O Domine, ante te est omne desiderium -eum, & gemitus meus non est, non est à te abscondi-tus. Utinam te numquam offendissem! utinam toto -rde amassem te, qui sic me dilexisti! O quàm video -eritò, meritò exclamavit Propheta tuus, Domine IE-SU: Quis credidit auditui nostro? & brachium Domini -i revelatũ est? non est species tibi, neque decor: vidi-mus eum, & non erat adspectus, & desideravimus eum -spectũ & novissimum virorum, virum dolorum, & -entẽ infirmitatem; & nos putavimus eũ quasi lepro-sum, & percussũ à Deo, & humiliatum. Tu autem vul- *Ps. 6.* *Ps. 37.* *Isaia 53.*

neratus es propter iniquitates noſtras, & attritus pr
pter ſcelera noſtra: diſciplina pacis noſtræ ſuper te, &
vore tuo ſanati ſumus. Sed num fortè ſolatio hîc fu
runt Diſcipuli, qui parati tecum fuerant in mortẽ ire

Iob 19. CHRISTVS. Imò abominati ſunt me quondam co
ſiliarij mei, & quem maximè diligebam, & cui clav
regni mei dederam, ac principatum, averſatus eſt m
Luc. 9. inquilini domus meæ ſicut alienum habuerunt me,
quaſi peregrinus fui in oculis eorum. Et tu poſt hæc
rubeſces etiam te profiteri Chriſtianum; & pude
Thren. 5. non eſſe cum impudente impudentem?

ANIMA. Verè repletus es amaritudinibus, & ir
briatus es abſinthio, *Compaßionem & gratitudinem exe*
vel dic: *Obſtupeſcite*, &c.

De Chriſti apud Pilatum accuſatione.

CHRISTVS. His omnibus ſatiari non poterat i
probitas, ſed adducunt me à Caiphâ in prætorium,
Pſ. 63. mox apud Pilatum exacuerunt ut gladium lingu
Pſ. 108. ſuas, locuti ſunt adversùm me linguâ doloſâ, & ſ
monibus odij circumdederunt me, & expugnaver
Pſ. 37. me gratis. Ego autem tamquam ſurdus non aud
bam, & ſicut mutus non aperiens os ſuum, atque in
Thren. 3. ad Herodem miſſus ſum, & factus ſum in deriſum o
ni populo, canticum eorum totâ die.

Act. 10. ANIMA. Et nónne pertranſiſti, ô IESV, ô bonitas
finita; benefaciendo & ſanando omnes? nónne tibi
Marci 7. clamatum ſcio: Omnia benè fecit, cæcos fecit vide
Geneſ. 27. & mutos loqui? In quo ergo accuſare te poterant? M
Domine mi, me accuſabant in te, tu innocens Iac
es, ſed manus, manus ſunt Eſau: poſuit Pater in te i
quitates omnium noſtrum: & ideò tanquam ag
non aperis os tuum, & indutus es ſicut diploide c
Ierem. 27. fuſione meâ. O Domine, quid retribuam tibi? do
ſuper te, doleo amantiſſime JESV.

IESVS. Stabam ego coram Præſide, ego ſtabam
debat ille; interrogabat, ego verò placidè reſpon

ba

m. Clamabant illi ad quos veneram: invenimus hunc ſubvertentem gentem noſtram, & prohibentem tributa dare Cæſari.

Anima. Hæccíne ſequuntur acclamationes illas: Benedictus qui venit in nomine Domini? ſic te Dominum & Creatorem mundi, mundus honorat, & ego ab eo meliora ſperabo? Dicebas Pilato ſuperbè interroganti, an Rex eſſes. Regnum meum non eſt de hoc mundo, tamen te in hoc natum, & cùm omnis qui eſt ex veritate audiat vocem tuam, abſit ut ego te non audiam, abſit, ut velim de hoc mundo eſſe regnum meũ, aut quicquam ex eo concupiſcam. Abrenuntio carni, mundo & diabolo, & adhæreo tibi, innocentiſſime Agne, quem cùm video tacere, etſi olim pro Magdalenâ & adulterâ loquerere, non declinabo ultra os meum in verba malitiæ ad excuſandas excuſationes in peccatis. *Contritionem vel Compaſsionem excita*, ut ſup. *Pſ.140.*

De illuſione apud Herodem.

Iesvs. Cùm autem perſtarent Sacerdotes accuſantes me, & dicentes: Commovit populum incipiens à Galilæa, ut Herodi gratum fieret, miſſus ſum vinctus & illuſus ad illum concurſu magno, inſultatione & exprobratione ſummâ.

Anima. Hæccine pro me paſſus, & toties illuſus? Commoviſti tu populum, princeps pacis? ita commoviſti terram mentis meæ, & conturbaſti eam, ſana, obſecro, mi bone Iesv, contritiones ejus, quia commota eſt. O quàm admirabile eſt nomen tuum in univerſa terrâ! ô quanta mutatio dexteræ excelſi! quando tu dignaris commovere cor noſtrum. Sed quid Herodes, te viſo, quod toties optârat, ô Sapientia æterna.

Iesvs. Sperabat ille à me ſignum videre, ſed ſilẽtio damnavi curioſitatem ejus, & mundi Principibus non adulandum eſſe, docui te exemplo meo. Ille verò mihi

illusit eum exercitu, & remisit ad Pilatum indutu[m]
veste albâ.

HOMO. O quàm diversum est judicium mundi,
tuum! Quid, bone, IESV, elegisti in hoc mundo, ô æt[er]-
na Sapientia? an gloriam? nequaquam, sed ignor[a]-
Matth. 11. niam. Samaritanus, dæmonium habens, vorax, & p[o]-
tator vini habitus fuisti: Quis mihi tribuat etiam e[-]
gam contumeliam pati & despici pro te, & lavem
Apoc. 22. stolam meam in sanguine tuo ut simplicitate mun[di]
quidem despectus sim, sed à te dilectus, & confor[mis]
Rom. 8. imagini tuæ. Obstupeo, obstupeo, ô Redemptor mi[,]
Coloss. 2. quo thesauri sapientiæ & scientiæ reconditi erant; t[a]-
siles in hac caussa coram Rege & aula ejus, & pat[e]-
stultum te haberi? & homo de scientia inflatur? Idci[rc]o
ego plorans, & oculus meus deducens aquas. Vi[de],
Domine, & considera, quoniam factus sum vilis, n[on]
refrænans linguam meam, & quærens sæpè glori[am]
meam. Nonne magna mea gloria sequi te Domine[,]
regem meum? Vide, Domine, afflictionem meam, q[uo]-
niam erectus est inimicus meus.

Psal. 4. CHRISTUS. Obmutui, & silui etiam à bonis; qu[an]-
Ps. 68. do adstiterunt Reges adversum me, & principes c[on]-
venerunt in unum: quæsivi qui simul contristaretu[r] &
non fuit; consolantem me quæsivi, & non inveni, t[u]
me, fili mi, solari cupis, & me imitari? *Amoris hic ex*[.]
& imitationis desiderium. ut sup. *Obstupescite*, &c.

De reditu CHRISTI *ad Pilatum, & flagell[a]-tione & coronatione.*

ANIMA. Remissus es, Domine, ab Herode ad [Pi]la-
tum, & convenerunt rursum omnes inimici tui, A[gn]e
mitissime, sitientes velut rabidi canes sanguinē tu[um]:
eheu! quas accusationes, quæ attulerunt improperi[a]
tacente te amore mei, atque ita auctorem vitæ post[u]-
laverunt homicidæ, & Barrabbam postularunt, & fa[ct]us
es, ô Deus, ô Rex Angelorum novissimus viror[um].

N

'unc ſcio verè, quia maximi ſceleris reus ero, ſi ubi tu
, Deus, humilias, ego homo & vermis, & vapor me
:altavero, ſi me umquam contemptum, neglectum,
ræteritum doluero, de ullo queſtus fuero; éſtne enim
ıajor ſervus viliſſimus Domino ſuo?
CHRISTVS. Ego pro te factus ſum ſicut vermis, & *Pſal.* 21.
on homo, opprobrium hominum, & abjectio plebis,
am neque hîc ſtetit benignitas & charitas mea; ſed
ıox permittente me nudatum flagellârunt coram in-
'grâ cohorte: & à planta pedis uſque ad verticem ca-
itis non fuit in me ſanitas, & coronarunt me ſpineâ *Iſaia* 1.
ɔronâ, & purpurâ illuſerunt mihi: ac ſpectaculum fa-
:us ſum omnibus inimicis meis, & toti curiæ cæleſti
ıeæ ſtupenti, & miranti, quod pro te tam indigna tam
ura paterer ex immenſa mea charitate.
ANIMA. Tu nudus fuiſti propter me, bone IESV, ve-
ıt alter Noë ebrius amore; tu qui tegis omnia, qui ve-
is fœnum ag i (id eſt, omnem carnem) quod hodie
ſt, & cras in clibanum mittitur, qui ſtola gloriæ induis
lectos tuos, cujus omnes domeſtici veſtiti ſunt dupli-
ibus, & quorſum, Domine? nempe ut induar te, Do-
ıine, IESV Chriſte, & tuis veſtimentis, loricâ fidei, ga-
:â ſalutis, veſte nuptiali, id eſt, charitate tuâ, & non eru-
eſcam te, neque legem tuam in omni vitâ meâ.
CHRISTVS. Cùm verò ſic rabiem ſuam in me exe-
uiſſent, indutum & illuſum purpurâ, ligatum, ac coro-
ıatum, ſanguine undique coopertum, adductus ſum à
'ilato foras, qui exclamavit: Ecce homo. illi verò mox
ıt me aſpexerunt, averterunt faciem ſuam, & crucifixe-
unt me labiis ſuis.
ANIMA. Quis dabit capiti meo aquam, & oculis
neis fontem lacrymarum, & plorabo die ac nocte ſu-
ɔer te, ô Redemptor mi? verè enim populus iſte abſin-
hio cibavit te, & potum dedit tibi aquam fellis, & dila-
averunt ſuper te os ſuum. Dixerunt, Euge, euge vide- *Pſal.* 34.
unt oculi noſtri.

Cant. 3. Egredimini filiæ Sion, & videte Regem veſtrum S lomonem in diademate, quo coronavit eum mater ſu
1 Pet. 1. Aſpicite ſponſum, ſponſum verè ſanguinum; aſpicit eum in quem deſiderant Angeli proſpicere. *Exerce te i compaßione & amore.*

CHRISTUS. Totâ die verecundia mea contra m eſt, & confuſio faciei meæ cooperuit me, à voce expro
Pſ. 43. brantis & obloquentis, à facie inimici & perſequenti Subſannaverunt me ſubſannatione, & frenduerunt ſu
Ierem. 1. per me dentibus ſuis. O vos omnes, qui tranſitis pe viam, attendite & videte ſi eſt dolor ſimilis ſicut dolo
Ierem. 12 meus. Facta eſt mihi hereditas mea quaſi leo in ſilva dedit contra me vocem, & condemnavit me populu meus; dereliquerunt me fontem aquæ vivæ, me vitan ſuam, & fecerunt fœdus cum morte, & pepigerunt pa ctum cum inferno, *Obſtupeſcite*, &c.

De bajulatione crucis, & crucifixione.

ANIMA. O IESU, ſicut aqua effuſus es, & factum e cor tuum tanquam cera liqueſcens, ô fons aquarum vi ventium. Iam exhauſtum te video doloribus, & vul neratum toto corpore propter iniquitates meas, undi que undique fluunt rivi ſanguinis tui, quomodo pote ris, amantiſſime IESU, portare crucem longâ ac difficil viâ? tam gravem & longam, & iniquitates omnium no ſtrûm? verè enim languores noſtros tuliſti, & dolore noſtros ipſe portaſti.

CHRISTUS. Exulto jam ut gigas ad currendan
Lucæ 12. viam; & baptiſmo habeo baptizari, & quomodo coar
Pſ. 118. ctor donec perficiatur! paratus ſum, & non ſum turba
Pſ. 119.
Pſ. 106. tus, paratus ut copioſa tibi ſit redemptio.

Hæccine firmâ fide, ut ſup. pag. 8.

Iſaiæ 53. ANIMA. Confiteantur tibi, Domine, miſericordia tuæ, & mirabilia tua filijs hominum. Quid retribuemu tibi pro omnibus quæ retribuiſti nobis? ſicut ovis ad occiſionem ductus es, & quaſi agnus coram tondente

ſe

obmutuisti, & non aperuisti os tuum. *Compassionem erce*, ut sup.

Christus. Vide ne aliquando obliviscaris mei Do-ini Dei tui, qui sic dilexit te, & lavi in sanguine meo.

Anima. Adhæreat lingua mea faucibus meis, si on meminero tui, ô Iesv Redemptor mi, si introiero tabernaculum domus meæ, si dedero somnum o-ulis meis donec inveniam te, Domine Deus, donec veniam locum tibi, & tabernaculum in medio cor-s mei. *Ps.136.* *Psal.131.*

Christus. Quære me dum inveniri possum, invo-me dum propè sum: abnega temetipsum, & tolle ucem tuam, & sequere me: qui enim non bajulat ucem suam post me, non potest meus esse discipulus. *ccine vera*, ut sup.p.7. Considera me hîc rursum nu-tum in monte Calvariæ, prostratum, crucifixum; vi-: ut foderunt manus meas, & pedes meos, & dinu-eraverunt ossa mea: ipsi verò consideraverunt & in-exerunt me, & deriserunt. Adspice in me, quanta ex aritate offeram me in sacrificium pro te, tu qui scis nproperium meum, & confusionem meam, & reve-ntiam meam. *Luca 14.* *Psal. 21.* *Psal.68.*

Anima. Heu, Domine Iesv, quis dabit capiti meo quam, & oculis meis fontem lacrymarum? Quæ sunt agæ istæ in medio manuum tuarum? *Ierem.7.* *Zachar.13.*

Christus. His plagatus sum in domo eorum, qui ligebant me, & in anima tua: & cum sceleratis repu-tus sum. *Isaia 53.*

Anima. O quàm indebita miseratio! quàm gratuita lectio! quàm inopinata dignatio! quàm stupenda lcedo! quàm invicta mansuetudo! Regem gloriæ o despicatissimo vermiculo crucifigi! Quis audivit nquam tale? aut quis vidit huic simile? Vix enim pro sto quis moritur: tu pro inimicis, & injustis mortuus , eligens exulare à cælis, ut nos reportares ad cælos. oinde memor ero, quamdiu fuero, laborum & do- *S. Bernard. serm. de quadruplici debito.*

lorum quos pertulisti in prædicando; fatigationum, discurrendo; tentationum, in jejunando; vigiliarur in orando: lacrymarum, in compatiendo. Recordab dolorum tuorum, conviriorum, sputorum, colaph rum, flagrorum, subsannationum, exprobrationur clavorum, horumque similium, quæ per te, & super abundantiùs transierunt. Hæc meditari dixi sapie tiam, in his justitiæ mihi perfectionem constitui, plen tudinem scientiæ divitias salutis, & copiam meritorur Hæc me erigunt in adversis, in prosperis reprimunt, inter læta tristiaque vitæ hujus præsentis viâ regiâ inc denti, tutum præbent utrobique ducatum; propter hæc mihi in ore frequenter, in corde semper. Hæc m sublimior Philosophia, scire IESVM, & hunc crucifix Vulnerasti cor meum, Redemptor mi, vulnerasti c meum, utinam amore tui mori possim, & vivere til Reliquum enim est, ut qui vivunt, non sibi jam vivar sed tibi, qui pro nobis mortuus es.

Bern. ser. 43 super Cant.

O pedes speciosi euangelizantis pacem! decurrist stadium, & hoc tibi bravium retulerunt peccata me Domine Deus meus.

O manus beatissimæ, quas aperuisti semper, bo IESV, ut impleres me & omne animal benediction hæccine retribuimus tibi?

O latus preciosum, asylum peccatorum, perfugiu afflictorum, delicium Sanctorum! apertum es, ut c lum mihi exuli pateret, apertum es ut columba, q non invenit ibi requiescat pes ejus, revertatur per te arcam salutis. & suavissimam quietem. Nam revera u tuta firmaque mihi & omnibus infirmis requies, r in vulneribus Salvatoris? Tanto illic securior habi quanto ille potentior est ad salvandum; fremit mu dus, tremit corpus, diabolus insidiatur; non cado, fu datus supra firmam petram. Peccavi peccatum gran turbabitur conscientia, sed non perturbabitur; q niam vulnerum Domini recordabor. Quid enim t

e-

fficax ad curanda conſcientiæ vulnera, nec non ad *Bern. in*
urgandam mentis aciem, quàm Chriſti vulnerum ſe- *Cãt. ſer. 62.*
u'a meditatio? quid tam ad mortem, quod non Chri-
ti morte ſolvatur? Si ergo in mentem venerit tam po-
ens, tamque efficax medicamentum, nulla jam poſ-
um morbi malignitate terreri. Fidenter quod ex me
nihi deeſt, uſurpo mihi ex viſceribus Domini, quo-
iam miſericordiæ affluunt, nec deſunt foramina, per
quæ effluant. patet arcanum cordis per foramina cor-
oris: patet illud magnum pietatis ſacramẽtum; patent *Bern.*
iſcera miſericordiæ Dei noſtri, in quibus viſitavit nos *ſerm. 61.*
riens ex alto.

Ecce os beatiſſimum, quod poſitum erat tamquam gladius acutus, jam mihi præbet oſculum pacis, & adhuc peccata mea divident inter te & me, & recuſabo vivere poſthac tibi?

O oculi multò plus lucidiores ſuper ſolem, circum- *Eccli. 23.*
picientes omnes vias hominum! quis vos obtenebra-
vit? reſpicite me, quæſo, quia facti & fracti eſtis propter
me; ſemel aſpicite, & ſalvus ero. Oculi verè ſicut co-
umbæ, quæ lacte ſunt lotæ, & reſident juxta fluenta
pleniſſima. O mundi oculi, qui reſpicere ad iniquita- *Ibid.*
tem non poteſtis. Oculi ſicut piſcinæ in Heſebon, in
quorum lacrymis lavantur crimina, quorum benigni-
tate ſanatur anima, quorum ſuavitate omnis aboletur
triſtitia.

O lingua Iesv mei, lignum vitæ, quæ nobis pecca-
toribus vitam reddidit, & Patrem placavit, dicens: Pa-
ter ignoſce illis, & latroni paradiſum promiſit. O ver-
bum dulce, ſpes deſolatæ animæ! ô verbum quod mi-
tigauit inimicos tuos, multiplicavit amicos tuos. Sitis *Eccli. 6.*
ſalutem meam, & ego non ſitiam amorem tuum, non
ſitiam ad Deum fontem vivum? Commendaſti me &
dediſti matri Domini mei, & ego ullam aliam agnoſ-
cã? Conſummata omnia dixiſti, felle & aceto potatus
fuiſti, ô Iesv vita mea, ſalus mea; mortuus es propter
pec-

peccata mea,ut vivam tibi,& moriar tibi,& cui vivam Mortuus es,& tenebræ factæ sunt super universam ter ram,occidit sol in meridie,& planxerũt universæ crea turæ,& petræ scissæ,& monumenta aperta,velum tem pli divisum: & de petrâ cordis tanto percussa charita tis telo, non fluent aquæ largissimæ? Ecce mare gratia rum etiam conversum est in mare lacrymarum; & eg potero siccis oculis hæc intueri? Cui comparabo te vel cui assimilabo te, Domina mea, cui exæquabo te magna enim velut mare contritio tua.

Thren. 2.

Bernard.

CHRISTUS. O homo, vide quæ pro te patior; no est dolor sicut quo crucior: vide pœnas quibus afficio vide clavos quibus confodior: cùm sit dolor tantu exterior; interior est planctus gravior, cùm te tam in gratum experior. *Obstupescite*, ut sup.

Praxis in passione Dominica sese exercendi.

MEmoria Passionis Domini quàm sit salutaris,passim omne sancti Patres declarant. D.Augustin. ait: Fratres,ut à pec cato sanemur,Christum crucifixum intueamur:quomodo qu intuebantur serpentem æneum in deserto non peribant mors bus serpentum: sic qui intuentur fide Christi mortem, sana tur à morsibus peccatorum: Gregorius autem: Nihil,inqui adeò grave, quod non æquanimiter toleretur, si Christi Passi ad memoriam reducatur. D.Bonavent. Hujus, ait, Passion Christi meditatio continua mentem elevabit, quid agendum quid meditandum, quidve sciendum & sentiendum sit, indica bit! te demum ad ardua inflammabit; te vilificari, contemni afligi faciet: affectus tuos tam in cogitatione, quàm in locu tione ac etiam operatione regulabit. Propterea Sancti mirific in hac meditatione se exercuerunt, adeò ut, quoad fieri pote rat,conformari Christo crucifixo etiam corporaliter optaren Hinc Seraphico Francisco, & S.Catharinæ Senensi singula privilegio vulnera Christi Domini communicata sunt; ut o stenderet sibi gratissimas illas animas, quæ in Passione suâ, vulneribus habitarent.

Aug.super Ioan.

Stimulus divini amoris. cap. 1.

Modus meditandi Passionem jam suprà explicatus est:obse va tamen, hîc singulariter juvare loci compositionem; Secu dò,intueri vultum dulcissimi IESV respicientis nos, & sensuu facere applicationem,id est fingere se audire,videre omnia:Pr mo

Modus meditandi de Passione.

iò, Christum, & cor ejus afflictum; Secundò, homines, Tertiò, spiritus malos & bonos. Angeli enim pacis amarè flebant, dæmones exultabant. Et singulis Primò, confusionem tui; Secundò, spem, Tertiò, charitatem; Quartò, imitationis Christi desiderium excita. In colloquio gratias age, pete & obsecra, & postremò te totũ Deo offer. Albertus Magnus memoriã Christi passi plus prodesse, ait etiam simplicem, sed devotam, Deoq; gratiorem quàm disciplinare se quotidie usque ad sanguinem, quàm jejunare anno integro in pane & aquâ; quàm quotidie recitare integrum Psalterium. Hujus argumentum manifestissimum, quòd sacrificium augustissimum Missæ in Passionis memoriam instituisse se Dominus profiteatur, ideoque id fieri mandet. Immò passim Spiritus sancti instinctu in templis, in turribus, in pontibus, in compitis cruces visuntur, velut trophæum Salvatoris, memoriale Passionis, & perfugium omnium miserorum. Hæc igitur te admoneant tanti beneficij; admoneat etiam horæ pulsus, piamque illam consuetudinem imitare, quâ ad horas singulas singula Passionis capita quidam piè solent commemorare. verbi caussâ, cogita horâ sextâ vespertinâ pedum lotionem; septimâ, institutionem Ven. Sacramenti; octavâ, sermonem post cœnam, nonâ, Christum euntem ad hortum; decimâ, orantem in horto; undecimâ, comprehensionem ejus; duodecimâ, deductionem ad Annam, &c. primâ, deductionem ad Caipham, & coram eo accusationem; secundâ, illusionem in domo Caiphæ; tertiâ, quomodo manserit ligatus, & negatus sit à Petro illâ nocte; quartâ, condemnationem Christi factam à Sacerdotibus; quintâ, accusationem coram Pilato; sextâ matutinâ, illusionem coram Herode; septimâ, accusationem ad Pilatum, & Barrabbæ præ Christo liberationem; octavâ, flagellationem & coronationem; nonâ, condemnationem ejus; decimâ, bajulationem crucis; undecimâ, crucifixionem; duodecimâ, erectionem crucis; horâ primâ, verba ejus in cruce; secundâ, sitim ejus; tertiâ, mortem Christi IESV vitæ nostræ; quartâ, apertionem lateris; quintâ, depositionem de cruce ac sepulturam.

Quanta sit utilitas de eâ meditari.

Quæ sint passionis memorialia.

Passionis Domini per horas memoria.

Alia praxis est unire omnes corporis afflictiones atque animi cum Christi passionibus & doloribus, eosque in se aliquo modo exprimere, aut orando extensis in modum crucis brachiis, aut funiculis corpus stringendo ad memoriam vinculorum Christi, aut aliâ ratione, sicut unctio & exempla Sanctorum te docere poterunt. Quàm fuerit gratum Christo Domino certa loca ac templa diversis mysterijs commemorandis destinata obire ac visitare, non unum est exemplum quo id decla-

Vnio suarũ afflictionum cum Christi doloribus.

Stationes de passione.

Stationes de Passione. declaravit; recentius illud, quod de beato illo viro Simone V lentino refertur, cui etiam Dominus sese in ejusmodi pietat exercitio videndum objecit.

In passione quid meditandum. Tertiò, observa autem in omni meditatione Passionis, qui qualis, & quantus sit qui patitur, quâ formâ, quantâ, quis ijs fructus; ut latiùs prosequitur Divus Bonaventura in ince dio amoris.

Quartò, quotidiè Sacrum Dominicæ Passionis memoria reverenter audire, in primis Domino gratum est, atque homi

Missæ auditio quàm utilis. utilissimum, tum adversus tentationes remedium, contra or nia adversa præsidium, optimaque gratitudinis pro redēpti nis beneficio significatio. O quàm indigna res, si hoc aut n gligatur, aut, quòd longè deterius est, negligentiùs peragatu Quid turpius, quàm dolorum Christi, & acerbissimæ Passion renovari memoriam, augusto sacrificio, & Angelis tremend & hominem fabulis & risu nonnumquam illud dehonestar

Indevotio in Sacro Deo ingrata. lacrymarum fieri memoriam & effusionis sanguinis Agni in maculati; hominem verò ne de peccatis quidem, aut vix ing miscere, & in vanitatem verbis, oculorumque cōjectu effunc omnia in sacrificio repræsentari tormenta & afflictiones D mini nostri; & servos ejus vix Passionis illius recordari? h miliationis Regis regum proponi exemplum; & pigere hom nem flectere genua coram illo, coram quo tremunt univers potestates, & in cujus nomine flectitur omne genu, cælestiur terrestrium & infernorum?

Dignatus es, ut sup. p. 10.

IACVLATORIÆ.

Cant. 1. *Fasciculus myrrhæ dilectus meus mihi, inter ubera mea commor bitur.*

Isaiæ 53. *Verè languores nostros ipse tulit, & dolores nostros ipse portavit.*

Rom. 8. *Qui etiam proprio filio suo non pepercit, sed pro nobis omnibus tr didit illum, quomodo non etiam cum illo omnia nobis donavit?*

TR

XXX 30

RIGESIMÆ IMAGINIS ANNOTATIO.

ttende in omni cogitatione, verbo & opere, cujus gratiâ opereris: Dei Opt. Max. an hoſtium tuorum.

Onſidera inter Deum & diabolum, hoſteſq; tuos conſiſtere, & diligenter adverte, quiſ- ꝛis es, cui in omni cogitatione, verbo ac opere ſer- ias, ac placere deſideres: nónne Deo? ejuſq; imple- exoptas ſanctam, beneplacentem ac perfectam oluntatem? Igitur offer ei A *cor, atque opera om- ia tua, offeretq; ea* B *Angelus in conſpectu Do- iini, & coram* C *throno divinæ Majeſtatis, qui ngula in miſericordiâ coronabit. Quod ſi ex tuâ, on Dei voluntate, eiq; placendi deſiderio opereris, ut impulſus* D *avaritiâ, aut* E *concupiſcentiâ arnis, aut* F *ſuperbiá vitæ, ſeu* G *gloriæ ac famæ upiditate; teipſum vehementer fallis: nihil enim ercedis præter pugillum fumi recipies; & quaſi* H *iabolo tua offeres atque dicabis opera, quibus ut ſarmentis (ſi percas) æternùm uraris atque cru- ieris.*

CAPVT

CAPVT XI.

Exercitium de pura intentione.

Quid pura intentio. NOTA Primò, intentionem puram esse, quâ hon facit aliquid, quia Deo sic placet, arridet, & vult; dignus est ob immensam bonitatem, ut omnia in illi honorem fiant.

Duplex intentio. Est autem duplex: Actualis, quâ actu opus aliqui ad Deum refertur; & Virtualis, cùm vel in princip negotij, aut manè omnes actiones actuali intentio diriguntur ad Deum; adeò, ut illa influat in omnes.

Actualis frequentanda. Actualis autem sæpè usurpanda est, quòd non ra contingat mutari intentionem, etsi manè quis statu rit ad honorem Dei omnia peragere, sicut & aliæ bon intentiones, v.g. quia rationi consonum, ut virtutes a quiramus, Sanctos imitemur, vitia exstirpemus, gratia Dei augeamus, proximo præluceamus, obediamus S perioribus, & salvi simus. Sed hæ omnes ad finem suu referendæ sunt; id est, Dei (propter quem omnes) gl riam, ad quã omnia creata sunt: omnia enim fecit pr pter semetipsum. atque ita, etsi nobis bona, & virtut & gloriam petere possimus, tamẽ si fideles servi simu si castæ sponsæ Christi sint animæ nostræ, nullum m nile sibi petere debent, nisi quia sic placet, & sic vu sponsus nullum ornamenti, nullum armorum gen miles Christi, nisi per quod ille nos vult tutari. Vnc David: Tu gloria mea, ait Domino, tu laus mea: fortitu dinẽ verò suam custodiebat ad illum, virtutesq; posti labat, ut omnes in se unum Deum laudarent, & famul rum splendor Dominum honoraret: eò invitabat on nes, & narrare optabat quanta fecisset Deus animæ su

Prov. 16.

Virtutes sũt petendæ ut Deo placeamus.

Ps. 3.

Ps. 58.

Plures fines utiles seu intentiones. Observa tamen utile etiam esse, plures fines & inte tiones, seu motiva obedientiæ, mortificationis, ze impetrationis beneficiorum, gratitudinis, initio operi proponere; quia sic variæ virtutes exercentur, ascendi que in altum opus nostrum, sicut virgula fumi ex arc

Cant. 3.

matibu

atibus myrrhæ,& thuris,& universi pulveris pigmẽ-
rij: tamen & charitas Dei per se sufficit, & principa-
m tenet, cùm illa omnes complectatur: charitas enim 1. Cor. 13.
tiens & benigna, &c.
Nota Secundò, intentionem rectam adeò esse ne- *Intentio re-*
ssariam, ut nulla opera indifferentia bona sint abs- *cta necessa-*
ue illa; neque ulla bona absque illa bona esse possint, *ria.*
cut nec mala bona esse possunt (nisi materialiter, id
t, cùm ignorantur talia) etiamsi fiant cum illa, neque
nim sunt facienda umquam mala ut eveniant bona.
pera itaque indifferentia intentio recta bona facit, ut *Indifferētia*
nt mercari, laborare, studere, recreare sese; utique *bona fiunt*
on futura meritoria, si absque bona intentione fie- *per intentio-*
nt: ut qui dat eleëmosynam ex solâ compassione *nem.*
aturali: non enim est Deus remunerator operarum,
uæ neque pro se in vineâ, neque aliâ ratione sibi ser-
unt. Vnde apparet quanti sit pura & sancta intentio:
differentia enim etiam quæcumque bona facit, om-
aque velut virgula Mydæ aurea charitate inaurat, & *Similia.*
mnibus cogitationibus, verbis & operibus vitam dat
formam ac proinde omnino longè pluris est, quàm
sa opera, fodinaque auri veri, id est charitatis, condi-
entum optimum, & omnium bonorum fundamen-
m: quod si terrenum est, ut in illa statua Nabucho- *Dan. 2.*
onosoris, opus totum facilè corruet. Unde non est *Intentio est*
m laborandum, maximè in Religione, ubi à Supe- *fundamen-*
ore & voluntate Dei omnino pendetur, quid fiat: sed *tum.*
quanto affectu. ideo dicit Scriptura, Respexit Deus *Gen. 4.*
l Abel, & affectum, deinde ad munera ejus. neque *Munera ab*
os æstimamus munera, nisi ab affectu, & persona dan- *affectu æsti-*
; adeò ut ab hoste ea accipere nollemus: ita nec Deo *mantur.*
olocausta placent & incensa impiorum, ut patuit in
ore, Dathan & Abiron. Contrà intentio recta efficit, *Num 16.*
minima nostra à Deo maximi fiant, ut patet in vi-
ua, quæ duo minuta offerebat. Facere quippiam so- *Marci 12.*
m; ut evadas infernum & patibulum, etsi bonum sit, *Intentio triplex.*
 servile

servile prorsus est: ut præmium obtineas, mercenariu
August. ex amore, ut illi placeas, filiale est. Et vide quomodo bi serviri, & an ab uxore, ut ait D. Augustinus, te dili vis. quia bona ei præstas & largiris: sic enim verendu esset ne te pauperem desereret.

Quid requiratur ut opus sit meritorium. Nota Tertiò, requiri, ut opus sit meritorium, Prim ut sit bonum ex omni circumstantia; Secundò, ut pe sona sit Deo grata; Tertiò, ut fiat bonâ intentior quod communi sententiâ Theologorum intelligit saltem de virtuali, quæ nascitur ex voluntate illâ, q *Intentio virtualis quæ.* justus decernit Deum sibi finem esse ultimum, omi bus cogitationibus, verbis & operibus quærendum: proponit constanter illi servire, & in omnibus place Atque ita quando pravus finis abest, justi opera eti absque actuali intentione in Deum diriguntur; si ta opus nullâ circumstantiâ vitietur: indifferentia ve bonâ intentione & fine adornanda sunt: nempe q Deus ea fieri voluit, quia necessaria, vel ad bonum quem finem adminiculo sunt, aut certè quia huma ratio sic facienda esse præscribit.

Quomodo vitietur. Nota Quartò, quemadmodum initio vitiatur tentio, ita etiam posse in medio eandem vitiari quando in fine; ideoque semper vigilandum, ne zi nia vanitatis succrescant, ne vinum misceatur aquâ à viâ deviemus.

Nota Quintò, nihil ita vitiare intentionem, qu *Amor sui & vana gloria quàm noxia.* amorem proprium, seu proprium commodum, & creationes: quibus homo in omnibus commodo attendit, & quærit quæ sua sunt, & existimation Sed affectus etiam alii quicumque, nisi moderati vitiant sæpè intentionem, & præcurrunt rationem, ximè tamen vanæ gloriæ, & aliis placendi amor, au mor displicendi.

Nota Sextò, licet commendetur, ut frequente retur intentio recta, tamen citra violentiam facien sufficeretque in principio renovare manè, ves

e Meditationem, examen Missam, exercitium seu *Violentia cavenda.*
us corporale, refectionem, & recreationem; sed in-
nis singulis horis, vel locis certis & temporibus
ignatis, ut cuique commodum est.

Nota Septimò, gradus puræ intentionis. Primus *Gradus puræ intentionis.*
nihil agere ob respectum humanum aut omittere;
undus est, quo homo virtute matutinæ, vel alterius
onis omnia peragit; Tertius est, quo eam frequen-
ac actualiter renovat, etiamsi sine gustu devotionis;
artus, quo cum fervore amoris; Quintus, quando si
uid alio fine agit, mox quasi necessariò compellitur
Deo offerendum, & redeundum in viam generoso
ore, quo nulli nisi illi placere vult.

Nota Octavò, signa undecim. Primò, non aggredi *Signa ejusdem.*
etuosè, non perturbari; Secundò, in opere eo affe-
progredi, adeò ut si rogaretur quorsum faceret,
tenderet, uti viator, mox diceret: Eò tendo, ad Dei
iam operor: & si minimum quid observaret in viâ
iare, sese, regrederetur in viam; Tertiò, non anxium
, & propter agenda variis modis distrahi; Quartò,
opus collectum esse, neque aliorum judicia an-
venari; Quintò, non turbari de eventu minùs se-
do; Sextò, non habere vanam cogitationem post
um; Septimò, non spectare anxie, multi an pauci
latores, spectatores, auditores, &c. Octavò, judicia
inum contemnere; Nonò, in sensualibus omni-
valdè moderatum esse, & à curiosis mollibusque
nter abstinere; Decimò, privatim & publicæ æquè
enter sua facere; Undecimò, resignatum ad omnia
neque optare, neque timere.

Meditatio prima de pura intentione.

ORATIO PRÆPARATORIA solita.

COMPOSITIO LOCI est, considerare univer-
& in medio cæli Deum omnia replentem bene-
one; & juxta infernum, teterrimum dæmonem,

carnem, mundum, & propriam voluntatem, ut i pleant omnia confusione, scilicet retrahendo à D Domino nostro ac summo bono.

PVNCTVM I. Considera necessariò ob aliqu istorum quatuor operandum, & si quidem non p pter Deum fiant tua opera, merâ vanitate omnia in mum abire, quantumvis ea sancta videantur. O qu rectæ intentionis defectu cùm ad mortem veneri viri divitiarum, Monarchæ, & devoti Religi multi dormient, & nihil invenient in manibus su Immensa viarum spatia viator conficit spe quietis opum parandarum; quòd si verò exhaustis laborib plurimis eâ excidat, quanto mœrore ac dolore confi tur. Sic tibi futurum, si viam ad æternitatem & lab res in eâ emensus, deprehenderis labores fuisse i nes, & nihil nisi supplicium tibi peperisse gravissim & æternum. Erubesco, bone IESV, quòd præter te a umquam amaverim, verbo, opere, linguâ: posthàc mihi, Domine, in Deum, & ponam te sicut signacul super cor meum, & sicut signaculum super brachi meum, & omnia opera mea. *Aspira*, ut sup. pag. 8. *Haccine firmâ fide. Affectum amoris excita*, ut supr.

Psalm. 75.

Cant. 8.

PVNCTVM II. Considera quasi speciem esse i lolatriæ, quando homo, relicto Deo sibi præse convertit ad eum dorsum, faciem ad aliquod idol creaturam aliquam, vel propriam voluntatem, commodum Deo contempto, & ejus voluntate. H illa Samuëlis sententia: quasi peccatum ariolandi st repugnare, & quasi scelus idololatriæ nolle acquie re: unde avaritia dicitur idolorum servitus, & simil aversio à Deo. Similes autem illis fiunt, ut Psalm loquitur, omnes qui faciunt ea, & omnes qui co dunt in illis. Tu autem, Deus meus, tu gloria mea, t nis meus. Ad te respiciunt oculi mei qui habitas in celsis. Absit, absit ut oculos meos statuam declina in terram, ut non videam te Solem justitiæ, & pecca m re et

1. Reg. 15.

Psal. 113.

gnet in meo mortali corpore, & avertar à te. Omne enim peccatum conversio est ad creaturam, quasi ad idolum. Tibi ergo adhærebo spes mea; tibi adhærere bonum est, & ponere in te spem, gaudium & amorem meum. *Psal. 72.*

PVNCTVM III. Considera hoc simile: si Rex hominem vilissimum è stercore sustulisset, ornasset muneribus, & dignitatibus fecisset eximium, ad pugnandum cum suo proprio inimico capitali, & Regis; si ille mox, ut fuisset evectus, statim ad capitalem inimicum se converteret, eique dona Regis sui amantissimi largiretur hoc fine, ut Regi, in cujus conspectu hæc fiunt, ægrè faceret, & cum hoste conspiraret; quis dolor Regi foret? Applica. Nec refert an parva an magna offeras hosti: nam parva peccata sunt quasi arrhæ proditionis, quia via ad illam. Eheu! Domine, quoties hoc illoque ad vanitatem abusus sum; & mutavi gloriam in ignominiam, & ludibrium factus sum inimicis meis! Ecce nunc in pulvere dormio, vinctus & captus; da mihi manum tuam, mitte Angelum, ut ereptus de omni expectatione inimicorum meorum cantem tibi, ô gloria mea, & vivam tibi, & te in æternum benedicam.

COLLOQVIVM erit, renovatio promissi in Baptismo facti & propositi sanctè serviendi Deo maximè in Religione, si Religiosus es; toties iterati in communione & confessione, quòd illi soli servires & propter gloriam ejus viveres, ut in eâ æternùm viveres.

Secunda meditatio de pura intentione.

COMPOSITIO LOCI. Considera Deum in omnibus creaturis, velut solem in omnibus operantem, &c.

PVNCTVM I. Considera, quòd Deus in omnibus creaturis ad ministerium hominum semper sit quasi paratus, nullâ suâ utilitate, sed tantùm nostrâ; nos verò ... ari, cōtempto illo, & præmio æternæ gloriæ, quam ... no cōcipere potest, pro stercore malimus laborare.

Philip.3. O JESV, quæ noſtra inſania; quæ tua bonitas! pro ſt-
core, inquam. omnia enim (ait D. Paulus) arbitra-
ſum ut ſtercora. Quid enim habemus ex iis ubi tranſ-
rint, quid ferè, niſi quod erubeſcimus? ô quàm opta-
mus aliquando laboraſſe pro te & non in vanum! N-
Rom.6. que jam ſolùm operaris, ô Deus, ô creator meus, verù
ab omni æternitate pro nobis hæc condere cogitaſti
ſemper nos amaſti, & à condito orbe hæc omnia p
nobis conſervaſti: & nos ſuſtentas & nutris, & nos
hoc quaſi momento vitæ, non quinquies milleſim
tibi damus. Ex nunc in æternum non declinabo à m-
datis tuis; ſed diligam te fortitudo mea, firmament
meum, & refugiũ meũ. *Aſpira*, ut ſu. *Hæccine firmâ fide*, p.

PVNCTVM II. Conſidera, id quod finis eſt operis
ipſum verè nobis dominari, & nos ei ſervire. unde c
beſtialibus cupiditatibus mãcipamur, tunc nos ſpo
Servitus dura eſt abſque intẽtione bona. velut beſtiis in ſeruiturẽ diram addicimus. Hinc ſi
tatur à guloſo, quare non ſit ſobrius? dicendum ei, q
ſic caro me trahit ut ovem herba, vincit me, & trahi
perniciem quovis precio redimendam. Vnde ſi m-
ſtum eſt uni ſervire, quãta moleſtia tot Dominis! D
verò, in cujus conſpectu hæc fiunt, libertatem ver
offert; ſed nos duram ſervitutem præferimus. O qua
cæcitas noſtra! quæ patientia tua, Deus! nobiliſſim
potentiſſimum, amantiſſimum parentem rejicimu
duris tyrannis nos in ſervitutem addicimus, & in ſe
3. Reg.18. tute gloriamur. Vſquequo claudicamus in utram
partem? ſi Dominus eſt Deus, ſerviamus illi: ſi au
creatura alia, abdicemus Dominum. Ecce, Domin
bi cor meum pacto ſempiterno offero, & comme
omnibus diebus vitæ meæ, æternitatis tuæ. *Exerce*
actum vel utere O JESV *Rex*, ut infr. pag. 909.

PVNCTVM III. erit hoc ſimile. Si ſponſa foret m-
mi Regis, Rex verò in ſignum amoris præmitteret
mulos & dona, ut eam ſui amore magìs accenderet;
verò famulos præferret Regi, & regiis donis armare

ip

um Regem, nónne indigniſſimum facinus omnes licarent? Non eſt hoc auditum à ſæculo: & tamen quotidie, ô anima, dum creaturis, quas Deus creat, ut miniſtrarent nobis, & nos pellicerent ad ſui aorem, abutimur ad deſpectum Dei. Quid eſt in quo ntriſtavit te Deus tuus? quid fecit tibi, ut projiceres um? O omne bonum, clementia immenſa, profugum trahe, revertentem ſuſcipe, & volentem adhærere tifons vitæ, ne dimitte ſitientem. Reddo tibi dona tua, pro creatis omnibus gratias ago, & benedico; ſuſcicor meum & amorem meum, &c. O Jesv, *Rex*, ut inf. 99. vel *exerce te in affectu charitatis* ut ſup. *Quid faciat qui donis Dei abutitur.*

Meditatio tertia de pura intentione.

Compositio loci erit, ſe conſtituere inter Chriſtum invitantem ad ſe, & dæmonem ab alterâ parcum mundo & carne.

Pvnctvm I. eſt ſimile. Erat quiſpiam qui miniſtros nnes bene ſibi ſervientes maximis pœnis afficiebat & orte, ſed perſtringebat oculos ſpecie boni: & ſic pelciebat omnes, & fallebat eos qui ſuo ſe obſequio dibant. Contrà erát, qui vitâ immortali donabat, & erno honore afficiebat: & omnes detractabant ei vire. Quid tibi videtur? qui illi ſunt, quæ eorum deentia? Hi ſunt filii hominum qui diligunt vanitatẽ, quærunt mendacium, &c. Quid fodimus nobis cirnas, quæ continere non valent aquas, ô fons bonom? Si ſervire delectat, nónne tibi ſervire regnare eſt, Rex regum, & Domine dominantium, qui merces ſtra es magna nimis diligentibus te? *Quàm turpe à recta intentione deficere.* *Ierem. 2.*

Aſpira, ut ſup. *Hæccine firmâ*, ut ſup. pag. 8.

Pvnctvm II. Conſidera beneficium creationis remptionis, conſervationis & vocationis, quodque eus ſe totum toties dederit in cibum, precium & præum noſtrarum actionum, & eheu! ſi attendas & faris, an non maxima pars impura eſt, & in gratiam cujus ex hoſtibus operaris, qui tamen hoc unum agit *Beneficia Dei excitant ad rectam intentionem*

git ut te destruat, captivet, omnia eripiat, etiam anin ipsam. O Deus, quid retribui tibi pro omnibus quæ r tribuisti mihi? mala plurima, Pater optime; sed ecce r deo servus ad Dominum, creatura ad Creatorem. T Domine, hereditas mea, Deus meus in æternum eri Sicut oculi ancillæ in manibus dominæ suæ, ita ocu mei erunt ad te, Domine Deus meus. Considera S cundò, quietem purè quærentis Deum, & ob ejus f lius voluntatem operantis: nihil appetit, nihil timet: a ter verò omnia timet, numquam quiescit, ut pleriq mortalium sæculares, & multi Religiosi. dixit impi Domine, pax, pax, & non est pax. quæsivit requiem, ecce turbatio: non est ubi requiescat pes columbæ tu nisi in arca sanctissimæ voluntatis tuæ.

Psalm.122.

Pax ejus qui puram habet intentionem.

Jerem.6.

Domine Deus noster, Hæccine vera, ut sup. pag. 7.

Amoris affectui insiste;

PVNCTVM III. Considera tanto superare opus f ctum ex purâ intentione aliud, etiamsi bonum, qua tum cælum nucem, mare guttam, terra arenam. Vi ergo quàm stulti mercatores nos simus comparati f liis hujus sæculi. Considera Secundò, Sanctorum st dium in meritis augendis. Tertiò, quantum ratio singularium beneficiorum debeas Deo. Scio, Dom ne mi, quia ex hoc quòd me fecisti, debeo tibi mei sum; quia me redemisti, & pro me factus es homo, d berem tibi plusquam me, si haberem; quanto tu maj es eo pro quo dedisti te ipsum. quid ergo retribuam t bi pro omnibus miserationibus tuis? Considera Qua tò eum qui in intentione errat, in omnibus errat quia in fine creationis: ac proinde uti qui in viâ err quo magis provehitur, magìs errat: sic quo quid veh mentiùs agitur, vel opus præstantius, si intentio def tanto periculosius & detestabilius est, quod agim Quid, quæso tibi in viâ Ægypti, ô anima, ut bibas aq turbidam & pestilentem? revertere Sunamitis, & resp ce ad Deum, ad viam, ad terminum & Regem om nium seculorum. Amen.

Sanctorum zelus.

Bernard.

Intentio si mala, omnia mala.

Co

COLLOQVIVM, prout affectus dictabit.

O JESV, ut infrà. *Affectum gratitudinis exercere potes* ut
[s]up. pag. 909.

[M]editatio quarta de purâ intentione, & majori Dei gloriâ quærendâ.

[C]OMPOSITIO LOCI, & Oratio ut suprà.

PVNCTVM I. Considera Primò, quomodo Do-[m]inus creaverit hoc universum, velut pulcerrimum [d]omicilium, & in eo non pauca, sed innumera ad utili-[ta]tem mortalium & recreationem; & quàm indignum [n]os in nostro hoc parvo mundo vix etiam & necessa-[ri]a, illiberales erga liberalissimum Dominum ut sic lo-[q]uar, tribuere & sua malignè reddere, & ferè non quid [il]li gratius, sed quid nobis commodius, attendere. *Hæc-[ce]ne vera*, ut sup. pag. 7. Secundò, considera quàm co-[p]iosam voluerit esse (ideò tātùm, quia nobis utilissima [e]rat) redemptionem, cùm una sanguinis gutta esset [p]lusquam sufficiens; & nos pro nostrâ salute, & in eo [q]uod ad majorem ejus gloriam pertinet, eheu! quàm [s]egnes sumus & illiberales! Considera Tertio, quàm [m]ulta Sacramenta, & alia auxilia spiritualia, & gratias [la]rgiatur: & confundamur, si nos, quòd minùs illi gra-[t]um est, quæramus. Quid enim est pulcrum & bonum [e]jus quod nobis non donarit liberalissimus Deus? Gra-[ti]tudinis affectui insiste. *Liberalitas Dei erga nos.*

PVNCTVM II. Consideta omnes passim sibi summos [h]onores, commoditatem & utilitatē quærere & quan-[t]o zelo, & dic quæso, nónne IESV Domino nostro plus [a]ffectus & amoris debemus? illi tamen sæpe minima [a]ut præferimus, aut etiam, ô impudentiam! etsi sua sint [n]egamus, parū omnino de majore ejus gloriâ solliciti. [P]ercurre torporem tuum in iis, quæ Dei sunt, & videbis [t]e, qui es vilissimum mācipium velut Regi dicere: Ego [s]plendidè etiam abs te haberi volo, tu contentus esto [v]ilioribus: Ego illum conservum, immò etiam hostem [t]uum honorificè habere & haberi cupio, tu de tuo ho-

Gratia hominum magis quæritur quàm Dei.

nore ſolicitus eſto; & cùm vacabit mihi, tibi loquar, t aliquo honore afficiam. Nónne enim ô IESV mihi præ ſentiſſime ferè homines magìs de hominum captand gratiâ, eaque amiſsâ anxii ſunt, quàm tuâ Deus meu nónne promptiùs iis ſerviunt, diligentiùs eos honorã quàm te Deum ac Dominum noſtrum? *Contritionem h excita.* Conſidera Secundò. Deum uti Regem alicu plurima dona, eaque precioſa liberaliter dantem, & quòd cùm ipſe nullius habeat opus, repetat quid pa vum, ut videat quo ſit is animo qui accepit: quàm ver turpe foret, ſi viciſſim illi viliſſima in omnibus, quæqu vix canibus projiceret daret? Ita facit qui poſt concu piſcentias ſuas vadit, verè canes rabidos, iiſque optim tempus, ætatem, vires, ſtudiũ; Deo verò deteriora con cedit, vel potiùs projicit. Conſidera Tertiò, à ſæcular bus mundo ita ſerviri, ut quiſque ſtudeat in divitiis, vo luptatibus, &c. aliis præcellere æmulatione magn contrà verò Deo à ſervis ejus tepidè ſerviri, & minin tantum tribui, quàm turpe? *Credo tibi,* ut ſup. pag. 7.

Deo viliſsima damus in tempore & modo.

PVNCTVM III. Conſidera Primò, in conſpe Dei omnia nihil eſſe, & ſi verum hoc noſti ſicut eſt v riſſimum, quæ dementia ob aliud, quàm Deum oper ri? Secundò, Sanctos & Angelos extollere vocem, affectus ad laudes intendere, & tamẽ erubeſcere, quò tam parum retribuant tantæ Majeſtati, tantæ bonita tu verò quid agis? quid reddis Deo tuo? Cogita verò in medio eorum, & quàm erubeſceres de tuo tepore quærenda majore Dei gloriâ, quodque aliquando p tas, an tenearis facere hæc, vel illa ad majorẽ Dei gl riam? & eheu! quid ſi Deus ea, quæ tenetur, tantùm bi præſtaret? Conſidera Tertiò, quomodo dederit n bis etſi perduellibus precioſiſſimum donum, ſe, & F lium, & Spiritum ſanctum, ex ſummo amore, adeoqu ſi dilexit nos; nos Deus ipſe quaſi pluſquam ſe, n verò non illum æquè ac nos, diligere, quàm pudend quàm indignũ? An credo hæc, Domine mi, an cred

n spero te videre in terrâ viventium? an te toto corde
ı æternum amare volo? & tamen jam magnam in eo
artem vendicabit mundus aut alîus rei affectus, cura,
el solicitudo. COLLOQVIVM.

EXERCITIVM.

O JESV, Rex regum & Domine dominantium, nunquid tibi servire regnare est, tibi cui omne genu meritò flectitur, Philip. 2.
lestium, terrestrium & infernorum? ecce coram te in hoc uni-ersi theatro constituti sumus, & à manu tuâ innumera bene-cia accepimus, & accipimus in horas, immò in momēta, quor-m? ut tibi serviamus, te laudemus, & operemur salutem no-ram. Quid faciemus, Redemptor mi? ecce adstant diabolus, undus, & caro, hostes tui & mei truculentißimi & fœdißimi, r paratissimi ut sibi me servire faciant, & membra mea ad ini-uitatem, & æternam meam & inexplicabilem calamitatem: t verò, Creator meus, & Rex meus, & Pater optimus es, & be-ignissimus Deus meus, qui infinities ruiturum in infernum nservasti, & hâc horâ conservas, qui sanguinem mihi in amo-s signum quotidie propinas; cui ergo serviam? egóne te relicto, ut verbum, aut cogitationem, aut opus hostibus dabo seu dica-o cum tanto meo detrimento, tuo tanto tamq; justo dolore? Et uare, precor, id faciam, ut coram te & curiâ tuâ dem tua bo-a hostibus tuis, & meis? & serviam illis, & non tibi? absit ut lacere iis studeam & coram universo te contemnam? tibi ob- Vide quid
ertam dorsum, ut illos qui inexplicabili odio me prosequuntur, agat habēs
t idololatra colam hoc præmio, ut exquisitissimis tormentis ab malam in-
llis afficiar & æternùm peream? tentionem.

Hæccine vera sunt & sic demens & fatuus & impius in te pi-ntissime JESV esse possim? Quid quæso aufero pro his laboribus & sudoribus nisi fumum honoris, quem an habeam verè scire umquam possim, neque retinere, vel certè momentaneam vo- Vanitas
ptatem. quæ cor & conscientiam postea duris tormentis exagi- mundi.
et: tu verò ab æterno infinitè dilexisti me, & pro verbo cogita- Applicatio
one & opere æternam gloriam mihi promittis & innumeris ad Com-
eneficiis affecisti & afficis, et paratus es omni die, omni horâ munionē.

pascere

pascere me pane Angelorum, & dimittere Majestatem magnitudinis tuæ ad vilißimum hoc mancipium tuum, & sterquilinium, & adhuc illudam tibi? & dona tua, id est membra & potentias in tuam contumeliam & despectum hosti tradam?

Nunc ergo Domine Deus meus revertor ad te in toto corde meo; nunc aperio oculos cœcus natus, nunc audio surdus & mutus vocem tuam amabilem per Apostolum tuum. Omne quodcumque facitis in verbo, & in opere, omnia in gloriam Domini JESU *Christi facite. faciam gratia tua ut lauderis in hæreditate tuâ, ut lætetur cor meum in salutari tuo, ut oculi mei sint semper ad te & tui ex infinitâ misericordiâ sint aperti super locum istum, animam meam. Ne quæso dulcißime Redemptor mi, sic me ulterius insanire permittas, sed da gratiam ut sicut me totum obtuli, & offero velut arborem tibi: Vti infinitis titulis tuus sum, ita tibi omnes fructus reddam in tempore suo, ne furti aliquãdo arguar, ne illa die sis mihi formidini, ne frustrà cum operariis veniam & expectem mercedem, quæ non est alia quàm tu bone* JESV. *quis remuneratur eum qui pro se operatus non est? Da ergo pro te operari, esto mihi merces mea magna nimis, non aliâ mercede, & præmio servire volo quàm propter te. Cui enim ego miser, & inops, & pauper, & peripsema, cui potius quàm tibi? Faciam ergo ut benedicant & laudent te omnes tribus terræ, & ab omnibus accipias gloriam & honorem Amen. Amen.*

Praxis.

Mortificatio necessaria.

VT gradus illos de quibus suprà gradatim ascendamus, praxis Prima est, secum considerare, quid sit quod amet in singulis, illudque abnegare, ne vitiet intentionem. Deinde aliquo ex motivis se excitare, & videre quàm æquum sit ad Dei honorem, ob quem creatus sit, operari potiùs, quàm dæmonis, mundi, vel propriæ voluntatis gratiâ, aliqua idololatria Deum offendere, ut Sancti loquuntur. Hoc meditatione altè priùs inbibere oportet, deinde suas offerre actiones, & in Deum dirigere. Primò; mane, Secundò, in Sacro; Tertiò, ad horas singulas; Quartò, in examine, prævidendo actiones, verba & cogitationes quoad fieri potest, & divinæ Majestati offerendo

rendo, & uniendo actionibus Christi Domini: sic enim gra-ores longè erunt in conspectu Dei vestitæ auro mundissimo charitatis illius signum etiam crucis fac ante notabiliores actiones, denique ad alias minoris momenti gradatim procede.

Vnio actionum cum Christi actionibus.

Mane cùm surgis flecte & dicito: ecce creatus sum ut obe-iam & serviam tibi Deo meo. hîc & ubique præsenti, non dæmoni, mundo, carni &c. Offero itaque tibi quanto possum affectu meas actiones N. verba N. cogitationes, & cum cœlestibus, terrestribus, & infernis tibi soli, Domine IESV, omne genu flecto.

Vesperi in fine examinis considera diem & opera transiisse, quantam si ea fecisses purâ intentione, moriturus (quod ea nocte contingere potest) caperes lætitiam: instaura verò optando omnia ad Dei gloriam castissimè te fecisse, & iterum statum actionesque offer usque ad alterum examen. Modus alius offerendi actionem hic esse poterit, primò eleva mentem ad Deum præsentem, illique dic: Offero tibi ad majorem tuam gloriam, & unio actioni Domini mei hoc opus, & diligo te toto corde meo. Idipsum pronuntiare aliquando, vel potes in ictu oculi cogitare, & unire ut dixi actiones cum Christi Domini actionibus. *Dignatus es*, ut suprà pag. 10.

Oratio quâ maximè ante & post Sacrum seu Communionem, quis se Deo reconciliare potest, omniaque opera sua per intentionem sanctificare.

O Bonitas & charitas infinita, Deus meus, quàm amarum mihi est quòd umquam vel momento recesserim à te, aut ullo peccato, vel creaturæ amore contristaverim te, ô omne & summum bonum. Ecce video ut custodias me velut pupillam oculi ab innumeris malis, & undique te ipso & bonis & beneficiis tuis, cingas me, ô bonorum oceane! Diligo te quantum possum toto corde & viribus meis. Et cùm ex te, & in te, & per te sint omnia, egoque inprimis factus & refectus à te, hoc unum omni quo possum affectu cupio ut ex nunc & in æternum omnia mea ad gloriam tuam sint, cogitationes, verba N. & opera N. quicquid hic lucrari, aut habere possum gratiæ, meriti, indulgentiarum, per pia opera, vota, sacrificia, preces, id maximè cupio secundùm tuam intentionem, utque ex me & iis velut talentis & donis tuis, agro & vineâ tuâ, tibi soli sit fructus, laus, honor gloria, utilitas & delectatio. In æternum ex nunc hoc volo si quid umquam volo vel nolo, vel oro spero, metuo, vel amo, immò omnia sicut vis, & quibus vis, vivis vel defunctis, tu scis qui-bus

Contritio.

Præsentia Dei.

Intentio.

bus & quantum me debere & præstare velis, mea equidem tua sun dispone de iis in tempore, & in æternitate. Da tantùm ut te amen & timeam te solum propter te, & in te vivam. & ad te suspiren Cùm enim caro tua cibus, & sanguis sit potus meus, non vivo e nisi propter te, ut benedicat tibi anima mea: & omnia quæ intr extra, supra, infra, & circa me sunt nomini sancto tuo, omnis deniq; anima & spiritus te mecum laudet in æternum, Amen.

IACVLATORIÆ.

Psalm. 112. HÆc usurpari potest: *Quis sicut Dominus Deus noster?* consi derando eum non quasi sit tantùm dignissimus honor sed is cui soli omnis honor & gloria debetur.

Psal. 72. *Quid mihi est in cælo: & à te quid volui super terram?* Vel: *Ben*

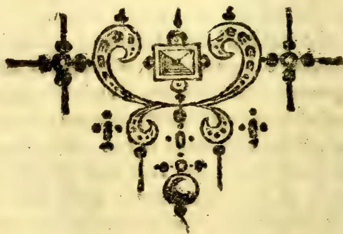
Dan. 3. *dicite omnia opera Domini Domino*, quasi dicat; *Omnia Dei sun nolo mihi vendicare, nolo abuti ad contumeliam tuam dono tu Deus meus.*

Ad majorem tuam Deus gloriam hoc facio, & diligo te toto cord

Tibi laus, tibi gloria, tibi gratiarum actio in sæcula sæculorum Amen.

Psal. 113. *Non nobis, Domine non nobis, sed nomini tuo da gloriam.*

1. Tim. 1. *Regi sæculorum immortali & invisibili, soli Deo honor & glori in sæcula sæculorum. Amen.*

TRI

A
B
B
B
C
C
D
E
F
G
H
H
I
I
K
M
N
O
XXXI
31

[T]RIGESIMÆPRIMÆ IMAGINIS ANNOTATIO.

[A]mbula coram Deo, & esto perfectus.

C Rede, atque apprehende firmiter A *Deum ubique præsentem, suisq́ue* B *oculis, clarioribus [sol]e, omnia, tuosq́ue renes & cor intueri ac scrutari. [V]idet ille* C *angustias nostras &* D *tentationes, ut [a]juvet. Considerat* E *epulones, qui hîc recipiunt [bo]na sua; &* F *pœnitentes, qui plangunt hîc mala [su]a: ut præmium his reddat;* G *malos, ut puniat, se[riu]s aut ociùs. Provide ergo illum in conspectu tuo [se]mper, seu* H *negotieris, comedas ac bibas: coram [il]lo* I *lude,* K *ambula cum illo, atque imprimis scito [eu]m præsentem in* L *corde tuo: cum eo tracta nego[ti]a tua:* M *dilige vitæ statum ex voluntate ejus, [&] naturæ etiam inclinationem attende: est enim [à D]eo, uti & omnis* N *spiritualis potestas, ac* O *[te]mporalis Deus operatur omnia in omnibus, & [at]tingit à fine usque ad finem fortiter, suaviterq́ue [om]nia disponit, pro summâ sua potentiâ, sapientiâ [&] bonitate.*

CAPVT

CAPVT XII.

Meditatio de Præsentia Dei.

COMPOSITIO LOCI eſt videre quaſi immenſum ... men, quod hoc univerſum velut punctum pe... trat & perluſtrat; ſiquidem totum hoc gutta eſt r... ante lucani. ORATIO ut ſuprà.

Sap.11.

PVNCTVM I. Conſidera, ô anima, omnes univ... partes, terram, & quidquid in illa vel ſuprà, ſylvas, ... cus, &c. Secundò, aquam, Tertiò, aërem, Quartò, ig... Quintò, cælum, & quidquid in his; nihilque eſſe qu... non occupet & penetret intimè Deus; & hunc loc... ubi ſtas, & te ipſum & omnia, immo etiam poſſibili... infinita ſpatia imaginaria. O immenſe Deus, & Pa... mi, quàm magna eſt domus tua! ſi aſcenderò in cæl... tu illic es; ſi deſcendero in infernum, ades; neque ... cæli cælorum capere poſſunt. O quàm cæci ſumus ... hominum, qui te neque ut Dominum veremur aſt... tem & præſentem, neque amamus ut filii pientiſſim... patrem amant; neque velut milites & luctantes aſpe... tuo, ut Regis noſtri animamur.

Deus omnia implet.

Pſal. 138.
3. Reg. 8.

Exerce hic actum fidei & amoris, ut ſup. vel *Aſpira*, ut ... prà pag. 8. *Haccine firmâ*, &c.

PVNCTVM II. Conſidera firmâ fide, ubique ... Deum per eſſentiam, potentiam, & præſentiam. Per ... ſentiam (nam verè hîc ubique tota eſt SS. Trinitas, ... ter generans Filium, & cum eo producens Spiritum ... adeò ut ſi lumen gloriæ adeſſet, hic beatus eſſes. v... ergo ut numquam ſolum te eſſe arbitreris, ſed ma... reverentiâ ubiq; adſta Deo tuo. Secundò attende u... que eum eſſe per præſentiam, quia omnia cognoſ... tentationes tuas, & renes tuos ſcrutatur, & omnia: ... ergo ſoli placere deſidera, illi omnia committe, qu... tingit ſolus à fine ad finem: noſtræ verò eheu provid... tiæ ſunt omnino incertiſſimæ, inque reſignation... exerce. Tertiò Deum ubique eſſe adverte per poten...

Quomodo Deus ubique ſit.

Eccleſ. 9.

utq;

ique hæc cum ſapientia & bonitate eluceat in crea-
, in pondere, numero & menſura, modo, ſpecie & or-
ne, ſubſtantiâ, virtute & operatione, origine, decurſu,
termino. Omnia verò hæc Deus movet & ſuſtentat;
ijs largiendo eſſe, alijs vivere, aliis vegetari, aliis intel-
lere; adeò, ut ſi ſe ſubtraheret, omnia in nihilum redi-
gentur, denique operatur naturalia & ſupernatura-
, artificialia & moralia; ut ex his velut anima in cor-
pre ex operatione cognoſcitur, ita ejus præſentia in
omnibus queat agnoſci. Contemplatur poſtremò fixis
oculis te in omni loco, & bonos & malos, & unum-
quemque ac ſi ſolus eſſet. Et quis audeat te, ô Deus
us, cui decies millies centena millia aſſiſtunt, offen-
de? Quis te poterit non amare? cùm ubique adſis, &
mihi ſiſtas, & impleas omnia benedictione, ut te di-
am toto corde, ô bonitas immenſa? Denique quis te
n timebit & abyſſalia judicia tua? quis pro te non
orabitur pro te operante omnia in omnibus pro no-
b? Poſtremò quis non inviſibilem tanquam videns,
ulatus & tentatus ſuſtineat, cùm omnia opera no-
ſ ſint veluti ſol in conſpectu tuo? *Aſpira*, ut ſup. *Hæcci-*
rmâ fide, ut ſup. p. 8. vel ut infrà, *Cæli enarrant*, p. 918.

Deus omnia ſuſtentat.

PVNCTVM III. Conſidera primò, ô homo, Deum &
S Trinitatem verè eſſe intra te omnia penetrantẽ, &
i mè magìs tibi conjunctam quàm anima tua tibi ſit.
S ũdò non tantùm eſſe, ſed ſuas perfectiones uti & a-
li creatis communicantem, dando tibi eſſe, intelligere
&. & maximè fidem & gratiam qua filius ejus es, &
c ſidera te in ipſo velut euntem, ambulantem, &c in
p enim vivimus, movemur, & ſumus, ſingulæq; par-
te & potentiæ, & omnia membra tua, & ſenſus tui ac-
ci unt ab illo eſſe, & operari; immò circumdaris ab
velut infans in utero, eumque pro muro, lecto, nu-
tr o habes, atque ex iſtis in eo velut in aëre volucris, in
a piſcis, aut ut in lumine magno, aut igni ſemper
ardenti, te tamen non urenti, mox rediturus in nihilũ,

si subtrahat se, ut lumen mox deficit face sublatâ. Te-
tiò, considera ut in anima tua omnia sint, Deus & tot
Anima Dei sedes. mundus, qui in eam per sensuum portas intrat: dein
vide ut tua mens se cognoscat, amet, memoret, ac D
imago sit & sedes; & fac tibi cubiculum in corde t
cum S. Catharina Senensi, ibi Dominum adora, co
Catharina Senensis praxis. sule, ut ipse monuit eam Dominus. Crebrò ora in
creto hoc, gaude de thesauro præsente, protectore, l
ce, & omni bono tuo: respue quidquid displicet oc
lis multò lucidioribus sole, & crebrò suspira ad Deu
Iob 17. & dic: Pone me, Domine, juxta te, & cujusvis man
pugnet contra me; absit ut sit divisum cor meum,
intercam, sed maneam gratiâ tuâ in tua charitate, &
te uno cupio permanere in æternum. *Insiste affectui*
moris, ut sup. vel *Exercitio.*

Cæli enarrant gloriam. ut infra 918.

PUNCTUM IV. Considera aliquos modos quib
particulariter Deus est in aliquibus locis. Primò, in c
lo, ubi ostendit gloriam suam, eoque adspira. Secun
in terra singulari modo est, ubi dat signum aliqu
præsentiæ suæ, ut cùm Jacobo apparuit, qui mox
Gen. 28. Verè Dominus est in loco isto, & ego nesciebam: h
etiam pacto est in templis & oratorijs, ibique varias
spirationes à Deo concedi expende, variaque tibi i
collata beneficia, & toto corde gratias age. Ter
peculiariter est in justis, qui enim manet in charitat
1. Ioan. 4. Deo manet, & Deus in eo, & opta ut similiter sem
in te permaneat. Quartò, pro te est & manet in Ver
Eucharistia, ideòque cogita quomodo pro illo be-
ficio gratus esse queas, crebrò & magno affectu e
visendo, magnâ reverentiâ Missæ sacrificio assisten
&c. Quintò, IESUM cõsidera in cælo secundùm hu-
nitatem sedentem, & hæc omnia nostra guberna-
tem. Vides quàm sit Deus tibi varijs modis præs
quàm prope & quàm longè tamen à te, si quando a-
viter peccas, & offendis eum, & oblivisceris ejus O

Dom

Domine, quid est homo quòd memor es ejus, aut filius hominis quia reputas eum? *Psal. 8.* *Homo græcè Enos, seu obliviscens.*

PVNCTVM V. Considera primò quàm turpe sit Deum ubique non cessare omnia sustentare pro te, ut ei memineris, omnibus te allicere ad amorem, & innumera tibi conferre beneficia (quæcunque enim ulli creaturæ conferuntur hominis gratia. meritò eidem dicuntur præstari) & rursum præservare te ab innumeris malis, (omnia enim accidere tibi possunt) & te non meminisse illius! Gregor. Nazianz. ait; non tam sæpè respirare oportet, quàm Dei meminisse. Deus enim continuò & continenter nobis benefacit, &c. Considera Secundò, tam utile hoc exercitium esse, ut Dionysius Rickelius inter omnia hoc dicat præcipuè curandum, & hanc unam causam, quòd pauci perveniant ad perfectionem, quod aliis variis exercitiis, & devotionibus, & hoc non ut oportet, utantur. & addit: Moveant te ad frequentandum hoc exercitium dicta sanctorum Patrum, qui omnes communi consensu, quasi ab uno edocti magistro, videlicet Spiritu sancto, nos ad hoc studium exhortantur. Considera Tertiò, quanti fecerit hoc S.P. N Ignatius, illud unum crè inculcando, & cum omnibus Sanctis, Davide, & alijs usurpando. Quartò expende loca aliqua S Scripturæ, quibus commendatur hoc exercitium: Quærite Dominum, ait, & confirmamini, quærite faciem ejus semper. & iterum; In omnibus viis tuis cogita Dominum, & ipse diriget gressus tuos. & rursus attende quoties unus Magister noster Christus ad orationem nos hortetur, usque adeò ut dixerit: Oportet semper orare: Quintò attende quomodo hoc exercitium nos Angelis similes & beatis faciat, qui semper vident faciem Patris. Et verè contemplatio hæc hic est beatitudinis initium. Prætereà utilitatem expende, & quantus ex eo sit spiritualis profectus, primò quia puritatem cordis adfert, & à peccatis arcet, ut in Thaide

Greg Naz. orat. de curâ pauperibus præstandâ. *Exercitij præsentiæ Dei utilitas.* *Scriptura S. commendat hoc exercitium.* *Ps. 104.* *Prov. 3.* *Luc. 8.*

& Ephremo declaratur. & verò quis coram judice præsente peccare audeat? Secundò tentationes nos superare facit, animosque addit, ut patet in Susanna casta. Sine Dei præsentia verò homo fit aut per luxuriam velut bestia, aut per iram velut dæmon ut ille in vitis PP. Tertiò hoc exercitio stabilitas cordis in oratione acquiritur, & in tribulatione constantia, dum omnia à manu Domini accipiũtur. Quartò acquiritur etiam omnium virtutum perfectio, hoc enim exercitio cor Deo unitur & illustratur ut etiam exteriùs appareat, quemadmodum stellæ Soli oppositæ lucent. Quintò maximè autem amorem Dei promovet, & consolationem spiritualem, quia sicut de Iosia loquitur Scriptura in omni ore quasi mel dulcorabitur Dei ac Domini nostri memoria, & ut musica in convivio vini. Denique vide quid in humanis faceret præsentia Regis, patris, judicis, amici, sponsi, fontis omnis boni coram sitiente, panis omne in se delectamentum habentis coram famelico, hoc Dei præsentia præstat hominibus. Si hæc vera credo, & tu credis, ô Lector, quod aliud putas erit tuum meumque studium, quæ oblectatio? quod solatium?

Eccli. 49.

Vide quid Regis præsẽtia in humanis faciat.

EXERCITIUM.

Psalm. 18.

CÆLI enarrant mihi gloriam tuam, ô immense Deus & omnis creatura, quàm oculis mentis perlustro, clamat in auribus meis. Magnus est Dominus, & magna virtus ejus, sed oratio mea in vestigiis istis tuis deprehendit te: elucet enim ubique & etiam in corde meo, sapientia, potentia, bonitas tua & numquid in te vivimus, movemur & sumus, velut spongia in mari, in aëre volucris? quomodo ergò præsentem non cognosco, aut tui oblivisci possum? numquid respicis me assiduè, omnes vias meas oculis tuis multò lucidioribus sole consideras? & quid est ergò quod te latere poterit? tu enim verè Dominus, solus Deus invisibilis, inæstimabilis, inc-

Aug. li. de spec. c. 3.

ncircumscriptus, illocalis, immensus, incomprehensibilis, ubique totus, ubique præsens, ineffabiliter omnia continens, omnia penetrans, omnia sciens, cunctaprospiciens, omnia potens, universa gubernans totus in cælo, totus in terrâ, totus etiam ubique: gressus meos, semitasq; consideras, & die noctuq; super custodiam meam vigilas, omnes semitas meas diligenter notans, speculator perpetuus, veluti si totius creaturæ tuæ, cæli, & terræ oblitus, tantùm me solum consideres; & nihil sit tibi curæ de alijs. Neque enim tibi crescit lux incommutabilis visionis tuæ, si tantùm unum adspicias; neque minuitur, si innumera ideas & diversa. Sic igitur super custodiam meam stas, sicut si omnium oblitus sis, & mihi soli intendere velis; semper quippe te præsentem exhibes, semper te paratum offers, si me paratum invenis. quocumque iero, tu, Domine, me non deseres, nisi prior ego te deseram.

Deus singulis ut omnibus intendit. August. Soliloq. cap. 14.

Fateor quidem; quia quidquid facio, & quæcumque facio, ante te facio; & illud quidquid est quod facio, meliùs tu vides quàm ego qui facio: quidquid enim ego semper operor, tu pariter semper præsens aßistis, utpote perpetuus inspector omnium cogitationum, intentionum, delectationum & operationum mearum. Cùmq; hoc diligenter considero, Domine Deus meus, terribilis & fortis; timore pariter & ingenti rubore confundor, quoniam nobis magna indita est necessitas justè rectèq; vivendi, qui cuncta facimus ante oculos judicis cuncta cernentis. Et ita quidem est, Salvator mi; sed longè magis me trahere ad te amor tuus, longè magis excitare torpentem debet, quòd sis lux vera illuminans omnia; potentia infinita, quæ operaris omnia propter me. Per te enim lucet mihi sol, & astra, ac sidera palatij tui patriæ meæ: per te me refrigerat aër, & calescit ignis, & innumera operantur per te: me cantu suo vario recreant volucres cæli, & invitant ad laudem tuam: per te mihi herbam & omne lignum profert terra, & de visceribus suis innumera producit. hunc ornatum universo & pulcritudinem quis dedit, nónne tu pulcritudo & perfectio summa, velut de oceano guttam, & ex sole radium exiguum tribuisti, ut qui ex te esse ista videmus, ad te fontem omnium suspiremus & veniamus?

Necesse est nos rectè vivere in Dei præsentia.

Omnis creatura servit homini.

August. in Confess. *O quàm serò te cognovi, pulcritudo tam antiqua, tam nova serò te amavi! Væ tempori illi quando non amavi te. Væ mihi, & iterum væ, si quando non amaverim te. Vtinam potiùs non essem, quàm essem aliquando absque te! essent meritò mihi lacrymæ meæ panes die ac nocte, si rursum aliquando diceretur mihi, Vbi est Deus tuus?* Flebat Magdalena, *quòd tulissent Dominum, & nesciret ubi posuissent eum: & quid agerem, sponsa animæ meæ, si discessisses à me in furore tuo ob peccata mea & scirem ubi esses, & magnum chaos esset inter me & te? avertat hoc benignitas tua, neque me à te unquam separari permittas.* Ecce *sum in terra deserta, invia & inaquosa; appareat mihi benignitas & humanitas tua, erudiens me, ut abnegans impietatem & sæcularia desideria, adhæream tibi, & libero corde volem ad te, ut videam semper virtutem tuam, & gloriam tuam.*

Psalm. 1. Psalm. 3. Ioan. 20. Psalm. 62. Tit. 2.

Ps. 122. *Ecce sicut oculi servorum in manibus dominorum suorum & oculi ancillæ in manibus* Dominæ *suæ, ita & oculi mei ad te* Domine Deus *meus, donec miserearis mei. Miserere igitur & da mihi semper te præsentem intueri, suspicere, & amare per gratiam tuam: non loquatur mihi deinceps, ut homo, Superior quisquis est meus, sed tu mihi, qui docere soles utilia, & optima præcipere: illi enim os tuum sunt, & oraculum & tabernaculum tuum: & qui eos audit, te audit. Proximos verò meos cùm sciam membra tua non lædam facto, non tangam verbo, non cogitatione: qui enim eos tangit, tangit pupillam oculi tui, sed quod tibi nequeo, qui nullius indiges, & omnia largiris, hoc in illis tibi faciam amantissime* Deus *meus, & quæ mihi dederis retribuam tibi; in illis te complectar, in illis te amabo, te pascam, solabor, si quid verò mihi ab ulla creatura proveniat, ad te respicient oculi mei: omne enim datum optimum, & omni donum perfectum de sursum est descendens à Patre luminum.* Non *scribit calamus, non pingit penicillus, non canit tuba, non defendit ferrum, sed tu,* Domine *mi, facis ista tu enim bonorum omnium artifex, & omnia operaris. Atque ita sicut nullum est momentum, quo homo non utatur ac fruatur tuâ bonitate & misericordiâ: sic nullum de*

Zach. 2. Iacobi 1. Hugo de S. Victore

ebet eſſe momentum, quo te præſentem non habeat in memoria. Inſtit. l.3. de anima

Providebo itaque te, Domine, in conſpectu meo ſemper, & ndique me cingentem, & intimè me penetrantem intuebor, & mabo te, qui ubique es, & intra me habes ſolium tuum, ſura me thronum regni tui. circumdas me velut aqua & aër, & ignis, & oceanus omnium bonorum; & quo vel quomodo à acie tuâ fugiam? vel potiùs cur non ambulabo cum timore & remore in conſpectu tuo, juſtiſſimè judex, & Pater miſericordiſſime? numquid poteſt oblivisci homo factoris & tanti benefactoris ſui: ecce omnia quæ ſunt, propter me ſunt, non pro ſe, neque pro te; ſed clamant, ut diligam te, & memor ſim tui. qui non ceſſas benefacere, neque mei meminiſſe, & ſi immemoris tui. quid, quæſo, quid eſt homo quòd memor es ejus? Pſal.8. *Etſi hæc pauca ſint, Paſſionis tuæ, & dolorum tuorum nónne refricant memoriam univerſa, & ardenter nos provocant ad tui recordationem, quòd ſemper nobiſcum eſſe in Venerabili Sacramento volueris?*

Utinam jam dirumperes cælos, & deſcenderes in me, & à facie tuâ montes defluerent, qui ſeparant me à te? ſicut exuſtio ignis tabeſcerent, aquæ arderent igni, ut notum fieret nomen tuum inimicis tuis. A ſæculo non audierunt, neque auribus perceperunt, oculus non vidit, abſque te, quæ hîc præparaſti expectantibus te, & amantibus. O amator hominum, quomodo, cùm tot modis te præſentem habeo & credo; attamen te, ut debeo, nec video, nec amo, nec revereor? quid faciam, Deus meus, refugium meum, ſpes mea, gloria mea, & gaudium meum? tu ſolus ſolari me potes, tu confirmare. Veni, oſtende mihi faciem tuam, & manſionem apud me fac. Pone te ut ſignaculum ſuper cor meum, Cant.3. *ut ſignaculum ſuper brachium meum, ut in te perpetuò maneam, & in charitate tuâ, ut ambulem coram te omnibus diebus vitæ meæ, ac in ſæcula ſæculorum contempler vultum tuum, ô deſiderium oculorum meorum. Amen.* Applicatio ad Communionẽ.

Modi præſentiæ Dei & praxes.

In Deum omnia refer.

PRimò, conſidera animo, & loco quieto, in ijs quæ præſe
tia videris, Deum per eſſentiam, præſentiam & potentia
Primò, per eſſentiam; quia, ut ſuprà dictum, replet cælum,
terram ſubſtantiâ ſuâ, ac magis intimus unicuique rei e
quàm anima humano in corpore. Secundò, per præſentia
quia omnia clarè & diſtinctè cognoſcit, & ab æterno, ſcrut
turque renes & corda noſtra. Tertiò per potentiam; quia om
bus dat eſſe, & conſervat, & in iis operatur. Idem fac cù
tribulatio ſupervenit, aut quiſpiam beneficium contulit, ut
auctorem omnia referantur.

In Deo nos vivimus.

Secundò, attende, quomodo in ipſo vivamus, & move
mur & ſimus, & reſpiremus, & ambulemus, undique ab eo c
cumdati.

Tertiò, poſt ſacram communionem peculiariter hanc D
præſentiam exerce: neque tantùm id credendo, & ratiocinati
ne ad vivum repræſentando, ſed fidem ſimul & ſpem, & ch
ritatem conjungendo.

E cælo nos Deus conſiderat.

Quartò, vide eum, ut è cælo conſiderantem omnes greſſus
actiones tuas.

Cor noſtrũ Dei templũ.

Quintò, te uti templum Dei exiſtima, & in corde tuo, v
lut ſacrario Deum adora; ibique eum velut Moyſes ad tabe
naculum conſule. quæ enim eſſet prudentia Sapientiam æte
nam & veritatem apud ſe habere, & ejus conſilium & volu
tatem, cùm ſit Rex regum & Dominus dominantium, non e
quirere?

Creata nos Chriſti & Dei admonent.

Sextò, conſidera diligenter creaturas, quibus ſe divina S
pientia comparare dignata fuit, ut ſunt leo, agnus, lapis ang
laris, &c. aut à quibus pati, ita D. Franciſcus ad adſpectum ag
tenerrimè afficiebatur. alius omnia ad Paſſionem Chriſti re
rebat, cùm aut ſcalas videret, aut clamorem, aut tumultu
audiret, aut malleorum ictus, aut pluviam adſpiceret: ſangu
neæ enim pluviæ, & inſtrumentorum Paſſionis grato anim
memoriam recolebat.

Creaturæ voces quæ?

Septimò, creaturæ omnes, ut beneficia Dei, attendi poſſu
& audiri hæ earum voces: *accipe, redde, cave*: ſi quid enim t
buunt mortalibus à Dei manu, viciſſim poſtulant Deo grat
reddi, & caveri abuſum, amoremque in ipſum transfundi.

In proximo Deum attende.

Octavò, in creaturis rationalibus Deum intueri ad charit
tem valet plurimùm & obedientiam, id eſt, omnimodam pe
fectionem, ideòque in Superioribus Eccleſiaſticis & ſæcula

b

s Deum honora, eorum mandata ut Dei vocem accipe, qui *Luc.10.* im vos audit, ait Dominus IESVS, me audit; & qui vos ſper-,me ſpeinit, & qui poteſtati reſiſtit, Dei ordinationi reſiſtit, *Rom.11.* Paulus, nõ eſt enim poteſtas niſi à Deo. Et S. Bernard. Sive, *Lib. 1. de*, Deus, ſive homo vicarius Dei mandatum quodcumque *præcept. & diderit*, pari profectò obſequendum eſt curâ, pari reverentiâ *diſp. c.12.* ferendum, ubi tamen Deo contraria non præcepit homo. niliter conſiderandus eſt Deus in proximo, ita ut quod illi Deo nos facere exiſtimemus: Quod enim, ait Dominus, uni *Matth.25.* minimis meis feciſtis, mihi feciſtis: & quidquid ab illis fit, à eo nobis fieri arbitremur, non huic illíve tribuamus, ſed cùm *Nota.* o una ſit nobis vox: Dominus dedit, Dominus abſtulit. Iu- *Iob 1.* ndiſſimum verò hoc eſt exercitium, neque parum ad chari- *Charitatis* tem conducit, quando proximos velut mẽbra Chriſti intue- *utile exerci-* ur & complectimur. Vnde D. Leo: Cùm, inquit, hanc venera- *tium.* lium meorum conſacerdotum ſplendidiſſimam frequentiam *S. Leo ſer.1.* leo, Angelicum nobis in tot Sanctis ſentio intereſſe con- *in annunt.* ntum; nec dubito nos abundantiore hodie divinæ præſentiæ ntiâ viſitari, quando ſimul adſunt, & uno lumine micant, tot cioſiſſima tabernacula Dei, tot membra excellentiſſima cor- ris Chriſti, tabernaculum enim & membrum Chriſti qui- et eſt proximorum noſtrorum.

Nonò, ſuppeditabit praxes varias D. Bonaventura in epiſto- *S. Bonav.* ſua, quæ memorabilia vigintiquinque complectitur. Vige- num, inquit, ſecundum eſt, quòd Deum ſemper & ubique beas in memoriâ, ut ſolutus ab omnibus creaturis, tanto ntis conatu, deſiderijque fervore, circa tuum Creatorem tendas, ut quaſi omnium inferiorum oblitus, quidquid agas, ubicumque ſteteris, & quibuſcumque negotiis implíceris, ac nocte ex omni momento & horâ Deum ſemper habeas *Varij modi* memoriâ, credens & cogitans te eſſe veriſſimè coram eo, & *præſentiæ* um cogitans undique te aſpicere. Hæc autem cogita cum *Dei.* gnâ reverentiâ, ac timore pariter & amore, & cum magnâ cretione, nunc ante pedes immenſæ majeſtatis ejus proſtra- , corde amariſſimo peccatorum veniam poſtulando, nunc ratiſſimæ Paſſionis Filij Dei, gladio compaſſionis coram s cruce vulneratus cum eo lacrymoſus & flebilis apparẽdo; nc totius vitæ illius decurſum, obliquitati tuæ velut recti- linis lineam proponendo; nunc inenarrabilia & immenſa neficia Dei mente pertractans, gratiarum actionibus inſi- ndo; nunc ſtimulis ipſius amoris ardentiſſimè punctus, ip- n in creaturis omnibus intuendo, nunc potentiam, nunc ſa- ntiam, nunc bonitatem & clementiam ejus attendens,

eum devotiſſimè in cunctis operibus ſuis collaudando; nunc deſiderio patriæ cæleſtis attractus ad ipſum gemebundis ſpirijs anhelando: nunc circa nos viſcera inæſtimabilis charitis ejus adſpiciens, lætabundâ quâdam & exceſſivâ admiratione, corde & animo, in ipſo deficiendo; nunc te præcipitem, nunc te fugientem, nunc te ruentem; nunc Deum te tenentem, ſublevantem, retinentem, & attrahentem, nunc Deum te gratum per omnia conſervantem conſiderans, ineffabilis divinæ miſericordiæ viſceribus tibi patefactis, nimio in charitatis ardore te conferens totum te fletibus reſolvendo; nunc verò occultiſſima, profundiſſima, & ſummè arcana nimiúmque ſtupenda judicia juſtitiæ ejus diligenter attendens, eum in omnibus fidelis & conſtãs cum ſummo amore, ingenti quoque timore ac tremore diſcretus, ſupplex & humilis venerando: præ omnibus autem continuam & vivam memoriam ipſius ſacratiſſimæ Paſſionis in animo & corde tuo ferens, illi quantum potes ſtudeas conformari.

Corporalis præſentia eſt diſcretè uſurpanda. Obſerva circa hoc memoriale, præſentiam illam corporalem circumſpectè eſſe frequentandam, ne imaginatio lædatur & caput offendatur; ſed gradatim, & abſque magno conatu eum modus exercendus: ita ut Primò, in cubiculo Chriſtum Dominum cum curiâ cæleſti præſentem ſtatuamus, adoremus & alloquamur, poſtquam autem facilitatem hujus & uſum acquiſiverimus, ab hoc cubiculo ad alia tranſire, exercitium eò transferre poſſumus, & imaginibus ſanctis animæ noſtræ templum adornare.

Neque valdè laborandum initio, ut hoc vel illo modo præſenté habeamus. Sufficit enim in genere id fieri, & intentionem *Intentio recta perutilis.* rectam crebrò innovare, quæ etiam communicationis cum Deo, & præſentiæ illius commodum eſt exercitium.

Affectus plus hîc præſtat quàm ſpeculatio. Moueo tamen plus affectu hîc, quàm ſpeculatione, aſpirando, & cum Deo colloquendo fructus, quàm ex conſideratione referri; immò ex affectu plurima conſideratio ſponte germinat, & velut ex fonte promanat.

Signa adhibenda. Humilis inprimis oratio, & crebrâ cum charitate hoc donum impetrare ſolent. Signorum etiam aliquorum externorum uſus conducit, ut eſt annuli, horologij pulſus, imaginis, &c. *Dignatus es*, ut ſup. pag. 10.

IACVLATORIÆ.

Pſal. 26. NE *abſcondas faciem tuã à me, & ne declines in irâ à ſervo tuo.*
Pſal. 41. *Quando veniam, & apparebo ante faciem tuam?*
Pſal. 24. *Reſpice in me, & miſerere mei, quia unicus & pauper ſum ego.*
Pſal. 33. *Ecce oculi Domini ſuper juſtos, & aures ejus in preces eorum.*

icut oculi ancillæ in manibus dominæ suæ, ita oculi nostri ad Dominum Deum nostrum, donec misereatur nostri. Psal.122.

ad scendero in cælum, tu illic es; si descendero in infernum, ades. Psal. 138.

uò ibo à Spiritu tuo? & quo à facie tuâ fugiam? Ibidem.

stende nobis faciem tuam, & salvi erimus. Psal. 79.

t quid Domine, recessisti longè, despicis in opportunitatibus, in ulatione? Psal.9.

rè Dominus est in loco isto, & ego nesciebam. Gen. 28.

CAPUT XIII.

De Amore Dei.

OBSERVA Primò, amorem esse inclinationem voluntatis in bonum aliquod. Secundò, eundem esse duplicem: alterum concupiscentiæ, quo diligimus illud, quod nobis volumus: alterum amicitiæ, quo diligimus illud, cui bonum volumus. Tertiò, cùm ignoti nulla sit cupido, cognitionem boni amoris esse originem. Illa autem triplex est; prima, quâ cognoscitur bonum, quasi per auditum, ut cùm narratur mihi vinum esse bonum, Secunda: cùm quasi per visum percipitur; Tertia, per gustationem. Audire in amore Dei est incipientium, videre proficientium, gustare perfectorum. Audite, ait Propheta, audientes me, & comedite bonum. Secundò, monet, Vacate & videte; quod proficientium est. Tertiò, Gustate & videte.

Duplex amor. *Origo ejus est cognitio triplex.* *Isa 55.* *Amor triplex.* *Ps.45.*

Observa Secundò, hinc sequi quo aliquod majus bonum est, eo magìs esse amabile, si tamen satis cognitum fuerit. Cognoscere igitur oportet, Hæc est enim vita æterna, ait Dominus, ut cognoscant te solum Deum verum & quem misisti IESUM Christum. *Ioan.17.*

Meditatio de Amore Dei.

PRÆLUDIUM I. Constitue te coram Deo, & in præsentia ipsius.

PRÆLUDIUM II. Roga humillimè ut amorem suum tibi largiatur: id omnium donorum maximum.

PUN-

PUNCTUM I. Considera, divinam Majestatem tres potentias dedisse, memoriam, intellectum & voluntatem: has autem velut tabulas esse, & ab obje suis aut perfici aut corrumpi: nulla autem nobilio voluntate. qualis enim amor, talis homo est; talis amor, qualis res amata. si ergò bonum amas, bo es, si malum, malus; si summum bonum, valdè bo & optimus: nam anima verè plus est ubi amat q ubi animat, illique quod amat unitur, ac velut in tur & servit, ejusque affectiones omnes experitur, lut suas. nónne qui opes formámve amat, ejus vic tudines in se sentit? perit hæc? perit anima quæ ill hæret: dolet? dolet & illa. gaudet? congaudet et ista. O quantò ergo beatius Deo conjungi & adh re, & unū spiritum fieri cum illo, & quasi Deum, j illud, Ego dixi, Dij estis! Talis enim anima omnia test in eo qui se confortat, nihil timet præter illum. go apud te sic statue firmissimè: optimus esse cupi placeam Deo meo, illum optimum amando toto de, totâ animâ, & verè solum optimum, & bonum, mo enim bonus nisi solus Deus.

Voluntas nobilissima.

Qualis res amata talis est qui amat.

Aspira, ut sup. pag 8. *Hæccine firmâ*, &c.

Considera & dicito mihi, si pulcerrima vi posses, an fœda ac funesta optares? si audire dulc mam melodiam, eligeres absonam? Si ergo sensi tuis optima eligis objecta, cur non amori tuo s mum bonum, ut optimus sis? sed respuis etiam o tum ubique & præsentissimum: nullum enim De jusque bonitate præsentius & præstantius; ergo t tibi corde diligendum esse propone, ô anima, summ bonum, & sic ratiocinare: Si honor, si volupta quies, si substantia aliqua diligenda est, Deum tibi omnibus esse diligendum: omnia enim quæ desi rantur, non valent ei comparari. Credis hoc? Imò, si dederit homo omnem substantiam domus suæ dilectione, quasi nihilum despiciet eam. Si ergo c

Cant. 8.

pa

ri non potest, summè diligi debet Deus. Si enim *Anselmus.*
id diligo, quia bonum; quod millies melius, ma-
amare debeo. Cur ergo per multa vagaris, ô homo, *Deus ut sũmum bonũ summè diligendus.*
rendo bona animæ tuæ & corporis? Ama unum
m, quod omne bonum est, & satis est; Desidera
plex bonum, quod est summum bonum; & suffi-
Rivuli bonorum concupiscibilium diversi: fons u-
omnium Deus, sed melior & concupiscibilior fons
m rivulus, causa quàm effectus: immò incompara-
er melior, nolo verò, Domine, te amare, ut te fruar,
tre Creatorem ad creaturam; sed diligere te super *Deut. 4.*
nia, & præ me, & omnibus. Tu enim solus bonus
u solus Dominus, tu solus altissimus, tu ignis consu- *Soph 3.*
ns, tu es qui dixisti, in igne zeli mei devorabo ter-
; & rursum, Ignem veni mittere in terram. & quid *Luc. 12.*
o nisi ut accendatur? Accende ergo me frigidam
am, & consume quidquid terrenum est, elegi te ho-
ut sis mihi in Deum, & omne bonum, & omne de-
rium meum. *Quis dabit*, ut infrà.

VNCTVM II. Considera, quare aliquid vel ali- *Ratio cur ametur, est similitudo.*
m in hoc mundo ames. primò ob naturæ confor-
atem; sic omne animal diligit sibi simile. Et ne quid *Christus homo est, ut eum diligas.*
deesset, ô homo, ecce pro te, audi, & exardesce, di-
tus est immortalis fieri mortalis; æternus, infans u-
s diei super terram. Si igitur amas hominem, qui te-
n factus est homo, quantò magìs Deum, qui pro te
us est homo? *Hæccine vera*, ut sup. p. 7.

Secundò, quia præsens est is quem amas Quis autem *2. Præsentia.*
gìs mihi & tibi est præsens quàm Deus noster? cer-
ovi, novi, quòd sis mihi verum & omne bonum in-
è præsens, & semper, & ubique per essentiam, præ-
iam, & potentiam: Intus, aiebat ille, eras, & ego fo- *August. 10. Conf. c. 27.*
& ibi te quærebam, & in ista formosa, quæ fecisti, de-
nis irruebam: mecum eras, & tecum non eram: ea
tenebant longè à te, quæ si in te non essent, non
nt. *Credo tibi*, ut sup. pag 8.

Tertiò,

Vtilitas. Tertiò, amatur aliquis, quia utilis est. Quis verè est utilior, quàm Deus tuus omne bonum? quis tib
Rom. 8. gniora dedit in substantia, majora in quantitate, pe nentiora in duratione, meliora & oportuniora? proprio Filio suo non pepercit, sed pro nobis omn tradidit illum, immò nullum bonum nisi ab illo. mne datum optimum, & omne donum perfec desursum est. Quem ergo potiùs amabis? fonte quo manat tibi bonum, an canalem, per quem ma auctorem Deum, an latorem? auctor in se Deus, ill omnibus operatur, inclinat beneficos, conciliat a sos, ipse solus aperit manum, & implet omne ani benedictione. *Aspira*, ut sup pag. 8. *Haccine firmâ*, vel *dabit*, ut infrà 932.

Amabilitas. Quartò, amatur aliquis, quia amabilis, affabilis,
Gen. 32. vis. sed quis te amabilior, Deus meus? Vidi Domin aiebat ille, facie ad faciem, & salva facta est anima r Ideò, Domine, tibi dixit cor meum, exquisivit te fa mea, faciem tuam, Domine, requiram.

Exercere hîc potes fidem, spem, & charitatem, ut sup.

Cognatio. Quintò, amamus hominem, quia consanguineu parentes: sed Deus meus, creator meus, nónne à te
Deut. 32. quod sum? nũquid, ô anima, non ipse est pater tuus nignus & providus pater, qui possedit, & fecit, & c vit te? dignatus est insuper fieri frater noster, & pro tribus animam ponere? Immò, ait, quicumque fec voluntatem Patris mei, ille meus frater & soror, & ter est. Denique sponsus est tuus, qui dixit. Sponsab
Osea 2. mihi in fide. O Sacramentum verè magnũ, & magn pietatis & amoris argumentum! *Quis dabit*, ut inf. 932

Fidelitas. Sextò, amico fideli, ait Sapiens, nulla est cõpara diligitur hic sæpè suprà fratrẽ: fidelis autẽ amicus D meus est ab illius enim amicitia nec novus superver excludit, imo nec à gradu, vel loco, quem in animo mihi dedit, nec dignitate mutat mores; apud qu non est transmutatio, nec vicissitudinis obumbra

indignitas mea eum efficit alienum: quoniam ex- *Ps.37.*
ſus Dominus, & humilia reſpicit. nec miſeria mea
nat eum: qui Lazarum, quem diligebat, in monu-
nto quæſivit. & Patres quos amabat, de inferno ipſe
ravit. Ne dimittas antiquum amicum, ô anima mea, *Eccli.9.*
b æterno, & in æternum: novus enim non erit ei ſi-
is, Ecce aſcendit ad Patrem noſtrum, & Deum no-
um, non eſt oblitus noſtri: quia ubi amor, ibi oculus
us. O quoties nos reſpexit! omni tempore verè dili- *Prov.17.*
qui amicus eſt: imò ipſe amicus ante omne tempus, *Ioan.13.*
cùm dilexiſſet ſuos, verè in finem dilexit eos.
Quis dabit, ut infr. vel ut ſup. pag. *exerce amorem.*

PVNCTVM III. Conſidera: quas perſonas, quas res *Quicquid boni in creaturâ magis in Deo.*
nundo hoc diligas; & rationem exquire, amorem-
omnium in auctorem omnium transfer, & dic: Tu
m Domine feciſti ea. qui pulcer es, pulcra ſunt enim; *August.*
bonus es, bona ſunt enim; qui es, ſunt enim: nec ita
lcra ſunt, nec ita bona ſunt, nec ita ſunt, ſicut tu crea-
eorum, cui comparata, nec pulcra ſunt, nec bona
nt, nec ſunt. *Haccine vera*, ut ſup. pag 7.

Secundò, conſidera quàm multa, & quanta beni-
ſſimus Deus ab æterno voluerit, & in tempore con-
erit creatis omnibus. Vide jam cæli & quæ ſub eo
gnitudinem, ſpeciem, pondus, numerum, menſu-
n: & cur hæc iis contulit? Nónne propter te, utque
ares magìs donatorem quàm donum? Itáne facis?
inc fac tibi creata loqui, quid dicerent putas? de-
nos Deus tibi, ſed ut te dares illi; ſervimus nos tibi,
tu ſervias illi; corrumpimur ut tu ſubſiſtas; non cu-
nus amari abs te; quod optimum habes, amorem
m tribue Deo, ama Deum, & eum lauda uti nos
damus, utque tu id facias, libenter patimur, ut *Creatura expoſtulatio cum homine.*
rrumpamur à te, & intereamus, vt tu vivas;
convertamur nos in ſaniem & in ſordes, ut tu
ernùm vivas. Hæc ſuſtinemus juſſu ejus, &
opter eum, qui fecit te & nos, indignamur
verò

verò si nos tu cæce suspicis & illum despicis; si peri de te triumphet diabolus, cùm ad Deum te ducere limus. pudet nos simulacra nostri posita esse prop nimium in nos affectum in templo cordis tui, de n bis sæpiùs quàm de illo cogitari, & te sollicitum nc immolare non animalia, sed animam tuam,& prop nos æternis eam supplicijs addici. Nunquid mei dicit Apostolus: Omnis creatura ingemiscit, & par rit usque adhuc? Tertiò, considera beneficia Crea ris tui, Patris liberalissimi, creationis, redemptio vocationis, & multiplicis inspirationis; ac perpen quòd tam longanimiter te respexerit, & exspecta ubi innumeri perierunt; benignè acceperit te, c plurimos rejiceret; amantissimè tractarit, cùm in gnissimè à te habitus fuisset. Quartò, cùm hæc om & singula maxima sint, tamen, quod his omnibus n jus est, est charitas ejus. Amor enim non gignitur, n per amorem; nec beneficia, nisi à benevolo animo stimantur. Recogita igitur, quòd ab æterno te amave & sic dilexerit, ut dederit filium suum unigenitu Pater, Filius, & Spiritus sanctus semetipsum, & te get redamare, & te reddere ei cujus es. *Hæccine vi* ut sup. pag.7. Quintò, considera magnum incentivu esse amoris, quòd aliquis à nobis diligi velit, vult a tem Deus noster, Deus inquam, noster, magnus i Deus, & laudabilis nimis, cuius magnitudinis non finis, à te vermiculo diligi: & toto corde non ama eum? atque adeò, hoc est, ejus primum ac maximu mandatum. Tu mandas, ut diligam te bonum meu & omne & solum bonum. O durities humana! ma dari nobis oportuit ut amaremus te? Quis odisse p test, aut aversari fontem bonorum omnium? Hæc t postulatio: Fili, præbe mihi cor tuum. Neque solùm simpliciter, sed, ô incomprehensibilem dignatione ecce, ecce, velut in omni creatura occurris mihi, De meus, & per omnes id petis à me. Si oculos aperi

omn

Amorem Dei considera.

Deus vult à nobis diligi.

Id petit per creaturas omnes.

nia clamant, hortantur, ut diligam te. Nihil audio, o non enarretur gloria tua: quamcumq; igitur por- , vel fenestram aperio animæ meæ, ades amator mi. entio odorum fragrantiam, ecce odor Dei mei, ut ram in odorem unguentorum tuorum. Si sapit ci- s, ille, ille est, quem creavit potentia tua, sapientia cō- it, bonitas ministravit, ut gustarem, & viderē, quàm s suavis. Oleum verò tui amoris supernatat omni- s creaturis: fons hic irrigat omnem terram: aurum c vestit hunc mundum, templum gloriæ tuæ. Et ve- non dubiâ, sed certâ conscientiâ, Domine, amo te: cussisti enim cor meum verbo tuo, & amavi te. Sed cælum, & terra, & omnia quæ in eis sunt, ecce, undi- e mihi dicunt, ut te amem: nec cessant dicere omni- s, ut sint inexcusabiles. Altiùs autem tu misereberis, misertus eris; & misericordiam præstabis, cui mise- ors fueris. Alioquin cælum & terra surdis loquuntur ides tuas. Quid autem amo, cùm te amo? non spe- m corporis, nec decus temporis, nec candorem lucis e istis amicum oculis; non dulces melodias suavium ntilenarum omnimodarū; non florum, & unguento- n, & aromatum suave olentiam; nō manna, & mella; n membra acceptibilia carnis amplexibus. Non hæc o, cùm amo Deum meum: & tamē amo quandā lu- n, & quandam vocem, & quendam odorē, & quen- m cibum, & quendam amplexum, cùm amo Deum um, lucem, vocem, odorem, cibum, amplexum in- ioris hominis mei; ubi fulget animæ meæ, quod nō it locus; & ubi sonat, quod non rapit tempus; & i olet, quod non spargit flatus; & ubi sapit, quod non nuit edacitas; & ubi hæret, quod non divellit satie- .hoc est quod amo, cùm Deum meum amo. Et quid hoc? Interrogavi terram, & dixit: Non sum: & quæ- mque in eadem sunt, idem confessa sunt. Interroga- mare, & abyssos, & reptilia animarum vivarum, & re- onderunt: Non sumus Deus tuus; quære super nos,

Psalm. 145.

Rom. 9.

Aug. l. 10. Confess. c. 6.

Quid est amare Deum.

Creaturæ ... Creatore.

Interrogavi auras flabiles,& inquit universus aër, cu incolis suis: Fallitur Anaximenes, non sum Deus tu. Interrogavi cælum, solem, lunam, stellas: Neque n sumus Deus, quem quæritis, inquiunt. Et dixi omnib his, quæ circumstant fores carnis meæ: Dixistis mihi e

Psalm.99. Deo meo, quòd vos non estis, dicite mihi de illo a-quid: & exclamaverunt voce magnâ, Ipse fecit nos. In-terrogatio mea, intentio mea, & responsio eorum, sp-cies eorum. O quot sunt mihi monitores & stimuli ut amem te! Itáne difficilis & amara res, amor tui, Deus meus? O amor Dei mei suavissime, verè propitiatorium

Bern. ser. 20. super Cant. nostrum, verè tabernaculum fœderis, reclinatorium aureum, laborum solatium! valdè omnino amandus mihi es, per quem sum, vivo, sapio, si non ingratus sim & indignus. Dignus planè est morte, qui tibi, Domine JESV, recusat vivere, & mortuus est; qui tibi non sapit, desipit; & qui curat esse, nisi propter te, pro nihilo est & nihil est. Propter temetipsum Deus, fecisti omnia; & qui esse vult sibi, & non tibi, nihil esse incipit inter omnia.

Exercitium.

QVis dabit mihi pennas sicut columbæ, & volabo, & requi-escam in te, Deus meus? ubi enim inveniet pes meus & r meum requiem, nisi in te? ex quo, per quem, & in quo sũt omn; qui solus immobilis, æternus, optimus, benignissimus & suavi-mus es. quò cæcus ibo, nisi ad te, lumen æternum illuminans or e hominem? quo satiabitur cor meum, nisi te uno, ô vera & un e satietas? Si dulcedinem appetit, nónne verè tu dulcedo ineffa-lis, & totus desiderabilis? Si pulcritudine capitur, pulcer es, -lecte mi, candidus & rubicundus, speciosus formâ præ filiis ho-num, in quem desiderant Angeli prospicere.

Contemptus mundi. *Cur ergo, te fo e omnis boni & pulchritudinis relicto, ibo ad cisternas, quæ con-nere non valent aquas, id est creaturas vanas? An iis quibus u fui, satiatus sum? nónne irritatus miser? Si commodo du cor r quietem amo, tu vera requies mea in sæculum sæculi, tu sola v a mentis delectatio, tu mea gloriatio. Si amare delectat, cur n*

su-

summum bonum potiùs quàm nihil, & summum malum? cur non potiùs mei verè amantißimum, quàm odientem me, te inquã dulcißime JESV *qui verè es amator ineffabilis, & infinitus, & interminabilis, qui ante mundi constitutionem me dilexisti, qui tui in his omnibus pignus amoris dedisti, qui mille modis in singulis creaturis, in singula momenta amorem tuum in me declaras?*

Heu mihi, Domine, væ duro cordi meo, si non liquescat hoc amore, si hoc igne non calescat! obruis me beneficis tuis, & ingratum & fugientem à te, invitas ut veniam, imò undique me conservas, & gestas velut gestari solet infantulus, imò abluis peccata & lepram meam sanguine tuo. Obstupescite cæli super hoc, portæ ejus consolamini vehementer, quia magnificavit sic Dominus facere nobiscum. Venite omnes, venite qui timetis & diligitis Dominũ, & enarrabo vobis, quanto fecerit animæ meæ, introduxit me in cellam vinariam, ordinavit in me charitatem. O vos Cherubini & Seraphini, vos tegitis pedes & facies, quia pudet non satis amare tantum bonum, Deum nostrum; Quid ergo faciam miser & miserabilis, quid faciam? Dominus JESVS *pro me, non pro vobis mortuus est, nec nos lavit sanguine suo, nec triginta tribus annis pro vobis multa passus est, & dura & indigna, sed verbo creavit vos, & me morte suâ recreavit, & redemit; moriar millies, moriar potiùs quàm non amem te, mi bone* JESV, *qui quotidie dignaris descendere ad me, ut ego accensus amore tui particeps esse queam regni tui quod sic præparasti mihi, & corporis & sanguinis quem sic mihi propinasti.*

O Domine, quasi ebrius esse videri posses amore, qui Dalilam istam ita prosequeris: nescis, quia ille jam te prodidit Philistæis hostibus tuis? scis, Domine; sed patiens es & longanimis super malitiâ hominum, & postquam insultavimus tibi, & fornicata est anima nostra cum amatoribus multis, si revertatur ad te, suscipis illam. & poteritné fieri, ut ultrà obliviscar tui, & adhæream creaturæ fallaci? dignus est sanè morte, qui tibi, tibi Domine JESV, *recusat vivere. Qui enim manducat te, nónne vivet propter te? vivam tibi, cui omnia vivunt: qui enim tibi non vivit, jam mortuus est morte secundâ. vivam itaque tibi, qui soli mihi vixisti, laborasti, mortuus fuisti, qui mihi hæc omnia, quæ mundus*

habet, dedisti; & , si hæc pauca sint. adjicies sine dubio majora. Sed, ô Domine, quis ea de manu tuâ quæsivit? non satiarunt hactenus, neque satiant me, non delectant, sed cruciant: clamant enim mihi in auribus meis de pulcritudine tuâ & bonitate: & cùm longè sis ab oculis carnis, & intra penetrale animæ meæ, anhelans quæro te & non invenio. Ostende mihi faciem tuam, & sufficit mihi, ostende mihi faciem tuam. veni, quia ad te suspiro. cur avertis faciem tuam? si vulnerasti me amore tuo, ô charitas Deus meus, infunde oleum misericordiæ tuæ, & sana me dulcedine ejus. sed tamen, ô Domine, voluntas tua fiat, fiat id quod tibi placet, non quod mihi: si abis, benedictus esto, & laudabilis in sæcula: si venis, benedictus esto, in æternum, in æternum.

Verumtamen ne me deseras, ne despicias me, neque longè abeas à me, ne me derelinquas, Pastor bone, oviculam tuam solã in terrâ horroris & vastæ solitudinis, sed trahe me post te, sitq; semper anima mea plùs ubi amat, quàm ubi animat. Heu mihi quia incolatus meus prolongatus est! heu mihi! sed quoniã ita tibi placet, placet & mihi; velle enim meũ obtuli tibi, tuũ est, & ego tuus & omnia mea tua, & tua mea immensâ charitate tuâ. Nolo, Domine, nolo ut velle meum mihi unquam restituas, cultrũ in manum pueri. Corpus & animam dicavi tibi, conserva hæc, sicut placet, & impende sicut tibi placet in obsequium tuum. Vnum tecum esse desidero, & nonnisi propter te volo; petitionẽ tamẽ parvulam petam à te, & confido, quia non confundes faciem meã. O Domine ne derelinquas me, ne projicias me unquam à facie tuâ, ne unquam obliviscaris mei, neq; permitte ut unquam obliviscar tui. Veniat mihi millies mors potiùs, quàm vivam sine te, aut in ullo displiceam tibi. Sed da mihi ut amem te, & omnes omnino trahere possim ad tui amorẽ. Minaris enim nobis æternas flammas, nisi amoris tui igne accendamur, & mandas ut ego, ego te amẽ. Fateor, indignissimus sum, ut amem & teneam te, ut tamẽ dignissimus es qui ab omnibus ameris, & in primis à me qui sic N. dilexisti me. Sed Domine mi, quid, quæso, mihi sum ipse, quid tibi, ut amari te jubeas à me, & ni faciam, irascaris mihi, & mineris ingentes miserias? parvané ipsa est miseria si non amem te, imò mors amarissima & sempiterna. Vtinam igitur ex hoc nunc in æternum

August.

ô utinam ſemper ſuſpirem ad te, ſuavitas ineffabilis; utinam ſemper ſitiam ad te, fons aquæ vivæ; ſemper anhelem, deſiderium collium æternorum; ſemper ſuſpiciam ad te, amabiliſsime ſponſe animæ meæ; ſemper vivam tibi, ô unica vita mea; ſemper moriar pro te; inſatiabiliter appetam te, ſatietas vera; confugiam ad te, refugium meum; ſemper memor ſim tui, amor æterne; ſemper amplectar te ulnis animæ, nec dimittam donec lætitiâ inenarrabili te videam, & ſatier, & te ſtringam, & tibi inhæream, & in te liqueſiam, & unum tecum ſim, & in me eſſe deſinam! Noli unquam, *Pater mi, oblivіſci prodigi pueri tui; noli, miſericors Deus, Creator mi, creaturæ tuæ. nihil eſt illa quidem, & tu omnia. ita eſt; ſed propter me feciſti omnia, & nihil horum odiſti quæ feciſti: ſed pro me tanta feciſti & pertuliſti ſi deſpicis miſeriã meã, reſpice bonitatem tuam, & amorem tuum erga me indigniſsimum. dicet ille tibi, me tuum eſſe, & certè non potes quin illum mihi des, quia promiſiſti, Veritas æterna. Da mihi illum, & da mihi ut illum omnibus prædicare poſsim, & te hîc & in æternum laudare, & in amore tui vivere & mori, Amen.*

Praxis, ad amorem Dei excitandum.

PRima. Eadem hujus exercitij praxis eſt quæ præſentiæ Dei, & puræ intentionis. Exercitia item zeli, & Paſſionis Chriſti Domini imprimis meditatio, quemadmodum etiam beneficiorum Dei frequens conſideratio; de quibus omnibus ſuprà variis locis actum eſt. Methodus verò ad amorẽ vera eſt mortificatio, maximè amoris ſui, & vanitatis, & ad Deũ ex rebus creatis adſpiratio. *Mortificatio methodus ad amorem.*

Secunda. Quotidie etiam expedit in meditatione aliquam Dei perfectionẽ conſiderare, atq; eâ in ſe caritatis ignem ſuſcitare ac fovere. Nullum enim exercitium exercitio amoris præſtantius, cùm, ut Apoſtolus declarat 1. Cor. 13. cætera omnia ab hoc nihil proſint; & hoc unum in ictu oculi nos Deo gratiſſimos efficiat, & ex hoſtibus amicos, ex miſeris feliciſſimos. *Charitas in momento nos beat.*

Tertia, eaque admodum utilis, in proximo Deum agnoſcere, illique præſtare quæcumque benevolentiæ ac charitatis opera, perinde ac ſi Chriſto Domino fierent. Dulciſſimum hoc exercitium eſt, quod de Deo benè mereri, eique qui nullius indiget, largiri multa poſſumus. Sed de hoc pluribus, cùm de charitate proximi agetur, dicendum erit. *Proximo præſta quod Deo.*

 Quarta,

Gradus amoris & quomodo iis utendum.

Quarto erit, Ven. Euchariſtiæ non ex conſuetudine, & negligens frequentatio, ſed devota ac religioſa. in eâ enim ſpiritualis dulcedo, quaſi in fonte ipſo, deguſtatur. Examina te ac proprietates amoris, ſeu gradus, quos vide in D. Bernard. Bonavent. Richardo, de gradibus caritatis. Primus gradus eſt quòd amor ſit inſeparabilis; ut anima cum Apoſtolo dicere poſſit, Quis me ſeparabit à Charitate Chriſti? Secũdus, quòd ſit inſatiabilis: ignis enim nunquam dicit, Sufficit: nihilque ſibi egiſſe umquam videntur, & ſervos ſe dicunt inutiles qui eo ſuccenſi. Tertius, quòd ſit invictus. Fortis enim ut mors dilectio & aquæ multæ non potuerunt extinguere charitatem. Quartus quòd ſit delectabilis, dicereque anima poſſit amore iſto ſuccenſa. Introduxit me Rex in cellaria ſua. Memor fui Dei, & delectatus ſum. Quintus, quòd vulneret animam ardentibus deſideriis & plurimis, quibus optat ut omnes ei ſerviant, & omnes trahere ad eum conatur. Sextus, quòd ſemper Deum ſitiat, ſemper eum præſentem habeat, omnis ei creatura memoriam illius revocet. Septimus, quòd deſideret conjungi & eſſe cum Chriſto, nõ tædio vitæ, ſed charitate impulſus, quiſquis eâ fuerit inflammatus. Potes ſingulos expendere devotè & conteri quòd tam imperfectè ames, & addere: Credo tibi & in te ſpero, & toto corde te diligo. Poteris etiam has jaculatorias miſcere, *Dignatus es,* ut ſup. pag. 10.

JACVLATORIÆ.

Pſalm. 112. *QVis ſicut Dominus Deus noſter, qui in altis habitat, & humilia reſpicit in cœlo & in terrâ?*

Pſalm. 72. *Quid mihi eſt in cœlo, & à te quid volui ſuper terram?*

Pſalm. 102. *Benedic anima mea Domino, & omnia quæ intra me ſunt, nomini ſancto ejus.*

Pſalm. 56. *Exaltare ſuper cœlos, Deus, & ſuper omnem terram gloria tua.*

Pſalm. 85. *Non eſt ſimilis tui in diis, Domine, & non eſt ſecundùm opera tua.*

Ibidem. *Quoniam magnus es tu, faciens mirabilia, tu es Deus ſolus.*

Pſalm. 144. *Confiteantur tibi, Domine, opera tua, & ſancti tui benedicant tibi.*

Pſalm. 146. *Magnus Dominus noſter, & magna virtus ejus, & ſapientiæ ejus non eſt numerus.*

Aug. lib. 10. Conf. c. 29. *Minùs te amat, Domine, qui tecum aliquid amat, quod propter te non amat.*

CAPVT

CAPVT XIV.

Meditatio de charitate proximi.

COMPOSITIO LOCI, considerare Sanctos, ex omnium Sanctorum gloriâ, ut sua, gaudium captantes, & Christum Dominum fraternè cum illis agentem. *Oratio* supra.

PVNCTVM I. Considera Primò, & examina an in te verè reperias signa charitatis. Primum est, sua non ordinatè quærere, suumq; commodum non spectare; Secundum, bonis proximi congaudere, & malis tristari; Tertium, bonum illius ex animo promovere cujusvis generis, & avertere mala; Quartum, defectus ejus tolerare potiùs quàm quicquam charitati ac benevolentiæ detrahere, & sic adimplere legem Christi JESV: hoc est enim alterius onera portare; Quintum, affabilem omnibus se exhibere; Sextum, sua spiritualia & temporalia ultrò etiam & hilariter communicare. vides cur inter sæculares raro poterit esse perfecta, nisi animo sit augusto ac liberali? Septimum, neminem judicare temere, nemini obloqui, aut facilè repugnare. Considera Secundò, charitatē, amicitiam & concordiam esse unicum vitæ solatium, sine quâ nec animalia esse possint: quodque fuerit omnibus bonis etiam ab Ethnicis prælata, solique comparata. Considera Tertiò, quā ex charitate & concordiâ commoda promanent, nullum verò ex dissensione proveniat, sed incommoda gravissima: ab illâ auxilia mutua adversus hostes, quibus undique cingimur: omnium est communio bonorum, & solatium malorum. denique ubi duo sunt congregati in nomine Domini, ibi est in medio eorum. Quid autem ibi deesse potest, ubi omne bonum Deus sua singulari benignitate adesse dignatur, omnibusque postulatis annuere? ait enim Dominus JESVS, Si duo

Signa charitatis proximi.

Gal. 6.

Charitas est magnum solatium.

Deus est ubi charitas.

Matth. 18.

Conſidera Quartò, communem hoſtem eſſe qui di-
ſidia civilia inter nos molitur, quantaque iniquitas ſi
cum illo in æternam perniciem meam & fratris conſp-
rare, còncordiâque unitas vires eſſe invincibiles. O I-
SV *charitas*, ut infià pag. 942.

Quintò perpende menſuram, quâ diligimus prox-
mum, eſſe eam, quâ Deum diligimus; adeoque nece-
1. Cor. 13. ſariam, ut Apoſtolus dicat, Si linguis hominum loqu-
Menſura amoris proximi eſt Dei. & Angelorum, charitatem autem non habeam, factu
ſum velut æs ſonans, & cymbalum tinniens: & ſi ha-
buero prophetiam, & noverim myſteria omnia, & om-
nem ſcientiã: & ſi habuero omnem fidem, ita ut mon-
tes transferam; charitatem autem non habuero, nih-
ſum: & ſi diſtribuero in cibos pauperum omnes facu-
tates meas, & ſi tradidero corpus meum, ita ut ardeam
charitatem autem non habuero, nihil mihi prodeſt. O
IESV *charitas*, ut in f. pag. 942.

PVNCTVM IV. Conſidera, quali vinculo conju-
Epheſ. 4. ctos nos eſſe oporteat proximo, ex illo loco, Obſecr-
vos ut dignè ambuletis vocatione, quâ vocati eſtis, cu-
humilitate & manſuetudine, cũ patientiâ, ſupportãt-
invicem, ſolliciti ſervare unitatem ſpiritus in vincu-
pacis. unum corpus, cujus caput Chriſtus, unus ſpir-
tus, ſcilicet ſanctus, & amor. Itaq; vide, ut membra un-
ta ſe ament, & an tu ſic tuum proximum. deinde vid-
quanta unio eſſet, ſi anima una, ſeu ſpiritus te & prox-
Quanta unio requiratur. mum informaret: tanta enim procul dubio inter Chr-
ſti membra meritò eſſe debet. Addit verò Apoſtolu-
In unâ ſpe vocationis veſtræ: vocati enim ſumus om-
nes ut Deum amemus, & ſerviamus ei, ibique præmi-
exſpectemus, ubi omnes gaudent de bono alterius a-
què ac ſuo; ubi in æternum erimus concives illius Ieru-
ſalem, & domeſtici Dei. Et quid, quæſo ô frater, an ve-
bũ, an offenſio, an injuria aliqua à charitate nos pote-
rit ſeparare? Vna nobis fides eſt, doctrina & lex, & me-
dia omnia ad ſalutem, unum baptiſma, per quod eju-
dei

nationis, immò patris filii sumus; eodemq; Chri-
sanguine abluti, cætera quoque omnibus Sacramé-
communia; unus omnium cibus corpus Christi, & *Omnia ad unum referuntur & charitatem.*
s sanguis ejus; unus Dominus omnium, qui ex
omnes homines produxit; unus Deus, gubernans
gens omnia; unus mediator, Pastor, dux, & signum
iæ, Magister, & Dominus; denique idem Pater om- *Malach. 2.*
ni. Numquid, inquiebat Propheta, non pater est
omnium nostrûm, quare ergo despicit unusquisq;
ûm fratrem suum? Postremò mater omniũ eadem
esia, & (si Religiosus es) Religio, ex quo capite om-
ona & mala communia sunt, omnia similia, vestis,
s, &c. Estné credibile ubi tot sunt charitatis ad-
cula, ejusque tanta præstantia, fieri posse ut ob
m terræ, & res nihili illa contemnatur? *Exerce hîc atem*, ut suprâ. vel ut infrà O JESV *charitas*, *&c.*
942.

PUNCTUM V. Considera Primò, si proximus te læ- *Lædens aliũ commiseratione dignus.*
nónne eo ipso satis miser est, cùm tu vindicem ha-
Deum, apud quem talis pœnæ reus est, quam ne-
crudelissimo hosti optaret? & hæc non tibi suffi-
d insuper ulcisci vis & irasceris, &c. *Credo tibi*, ut
pag. 7. Imò jam tanto graviùs ille punitus est à se,
vulnus & mors animæ graviora sunt vulnere &
e corporis; atque ita verè magnâ commiseratione
s dignus est, eoque majore, quo minus cognoscit.
ndò, vide quanta incommoda in omni societate,
miliâ, & animâ eiusque potentiis talis hominis de-
charitatis oriantur. Tertiò, quantum scandalum
Christianus, multò magis, si Religiosus, alienum se
io gerat, ab alio dissentiat & contendat. Quartò,
ide Sanctos omnes, & Angelos esse ejus quem
i sinceros amicos, maximè Angelum custodem, &
m opt. max. cur igitur tu non es? Cave, cave, tan-
Christum Domini & pupillam oculi ejus. Quin-
ide quàm turpe non amare inimicum propter Dei
volun-

voluntatem, quem amares ob leve beneficium, v levem reparationem injuriæ. Sextò, dic mihi, vel Deum odisse tuum inimicum, vel alienum ab eo ergo nec tu oderis, nec alienus esto. Septimò, v quando tandem conciliari? cur non modò? nun diligendo faciliùs, quàm odio vinces inimicitia quid ex his tibi vis? fratri & proximo malè? & nónne eo ipso pessimè? de bonis ejus vis doler cruciari iis quibus ipse gaudeas, cùm possis cong re? Eo magis certè si improbus sit gaudebit, qu tiùs noverit se bonis gaudere, quibus frustrà tu deas. Vide, precor, quanta insania. O charitas inf Deus meus, ne permitte, obsecro, ut malitia m crescat, ut post tot rationes, ob verbulum & nun lum, filios tuos offendam, averser, ac præceptum latum violem. Sanguis tuus, quem fudisti, mollia rum cor meum, ut diligam te ex toto corde meo, & ximum meum sicut meipsum, propter te ad gl nominis tui. Amen.

Exercitium.

O JESU, *charitas immensa, Deus meus, qui nos sic am que ubique nobis adstas, & sustentas, quis ô Sol ju quis potest se abscondere à calore tuo? quæ poterit glacies cor periri, quæ non liquefiat hoc amore & sanguine tuo? Mitt*

Isaiæ 31. *te de excelso ignem in ossibus meis, tu, cujus ignis est in Si caminus in Ierusalem. Tu, qui dilexisti me & proximos m lavisti in sanguine tuo, da mihi te diligere ex toto corde, & ximum propter te, ut filium tuum, ut fratrem, amicum, & brum tuum. talem eum dignatus es efficere, atque adeò a quod mihi, quod ulli etiam inimico tuo fit, tibi fieri, & eu nos tangit, tangere pupillam oculi tui. Absit ergo ut unqu ille, vel ille aversionis dederit occasionem, & hoc ipso vald rum se fecerit, propterea eum averser, & me per summ mentiam sponte lædam, cum communi hoste conspirem, illum & me, imò contra te & præcepta tua, quæ pro nobis*

condidisti. Scio, scio, si diligentes tantùm diligam, cùm etiã Matth. 5.
i & Publicani hoc faciant, mercedem non habiturum me,
te patrem, qui sinis solem tuum oriri super bonos & malos;
is super justos & injustos. Absit igitur ut ulli malè velim,
loquar malè, aut charitatis signa negem, quin potiùs ul-
ram, ut te sequar, qui cùm adhuc inimici essemus pro no-
rtuus es. O Pater cælestis, cupio filius tuus esse per gratiam
& cupio in æternum. Signum hoc tuum, bone IESV, *hoc*
volo, ut sciant omnes quia discipulus tuus sum, qui non
n pro injustis etiam mortuus es, sed & ingratos nos tuos fi-
fratres pascis tuo corpore & sanguine, qui cùm maledice-
on maledicebas; tradebas autem judicanti te injustè. Si tu
i animam tuam pro me, ego gratia tua pro te & pro pro-
ponam, nullas unquam alam inimicitias; sed dimittam
ribus meis, & dimitto coram curiá tuâ, ut tu mihi, cui
talentorum debeo, dimittas: & dimitto de corde meo, ob-
um atque amorem, eiusque singularia signa præstare volo
mè adversarijs meis N. *quia non ille me, sed te bone* JESV,
pillam oculi tui, & ego me sponte meâ ego me læsi; illi osten-
t me mihi, qualis essem, amator scilicet mei, qui ne quidem
m unum pro te pati æquanimiter poßim, pro omnibus dolo-
& beneficiis tuis, pro tot peccatis meis. Quis id credat de
hristiano? Vbi est ergo amor meus? ubi fortis ut mors dile-
dura sicut infernus æmulatio? amor certè ubi est, operatur
titur: si operari & pati recusat, amor non est. Ecce vi-
uanta sustineantur pro amore pecuniæ & formæ vanißi-
dies pauci videntur, & labores parvi præ amore, &
quidquam durum erit agere aut pati pro te & chari- Marc. 12.
quæ est vinculum perfectionis, finis legis, & major omnibus
austomatibus & sacrificiis? O charitas immensa, Deus meus,
de mihi ut maneam in te, & tu in me: qui enim manet in Applicatio ad Communionẽ.
tate, in te manet, & tu in eo. Et qui manducat tuam car-
& bibit tuum sanguinem, in te vivit & tu in eo. Iam non
r, ô JESV *benignißime, dicere Psaltem tuum. Ego dixi*
lis, & filij excelsi omnes; panis enim quem nobis das,
tua est pro sæculi vitâ. O Rex regum, ô Majestas infinita
dignare

dignare me præsentiâ tuâ, & vilißimum illud domicilium mei non despicias; est enim contritum & humiliatum, & lat ad te, & requiescere non potest nisi in te. Bern. serm. 24 in Cant. *Concede, o mihi, ut numquam verbo, neque linguâ offendam proxi meum, omnis enim qui detrahit, vacuũ seipsum prodit cha te, & ferit eam in omnibus qui se audiunt lingua malefica quantum in se est, necat funditus & extinguit.* Detractor quid agat & quam nocens. *Fodit etian corpus tuum, & membrum de membro, nec jam exanime sed facit exanime fodiendo. ipsis quoque nocentior est spinis,* Bern. serm. de Tripl. custodi. *illi tam sublimi capiti furor militaris imposuit: seu etiam c ferreis, quos sanctißimis illis manibus tuis & pedibus consum tio Iudaicæ iniquitatis inflixit. Averte igitur hoc à me, beni simè* JESV, *& laudet te lingua mea, sitq; ipsa lignum vitæ mortuis, & solatium afflictis, & benedicat tibi anima mea nibus diebus vitæ meæ, Amen.*

Praxis ad charitatem erga proximos fovenda

Suspiciones vitandæ.

PRimò, cavere diligenter admodum oportet ne radix a amaritudinis aut fibra suspicionis in animâ nostrâ se incipiat. Vix credi potest quanta ex levi suspicione nascatu pè animorum alienatio, crescit in odia magnamque flamm eò quòd scintilla dissensionis extincta non fuerit. Hæc a dæmonis astutia est, quâ conatur inter se conjunctissim parare. Præsentissimum hujus mali remedium charitas e magnitudo animi. Si enim suspicione natâ in te adires pr mum, & jam non malum in bono vinceres, sed etiam suspicionem; multa mala in semine opprimeres: quæ ubi a verunt, ægrè eradicantur. Ex charitatis igitur lege omn bonum interpretare: charitas enim non cogitat malum. stultissimum est fingere sibi hostem, & solâ suspicione tale ficere.

Omnia in bonum interpretari oportet.

Secundò, nulli facilè contradicere. Nihil enim ut B. I tius dicere solitus est, tanti est, vt detrimentum charitatis compensare. Ideoque hortatur Sapiens, Fili in mansuetu opera tua, & super gloriam hominis d ligeris.

Ne contradic facilè.

Tertiò, beneficiis prævenire atque honore, sed vel ma amore, nulla est major ad amorem invitatio, quàm amore venire: alio quàm se, amor non emitur. ideoque civil s & bilis cõversatio & charitatẽ gignit & fovet; rustica atq; asp etiam quos natura, aliaq; multa nomina conjungunt, sep

Civilis conversatio laudabilis.

Qu

Quartò, examina te, an ſigna charitatis, quæ Apoſtolus ad ... rinthios commemorat,in te reperias. Charitas,inquit, pa-... ns eſt, benigna eſt: charitas non æmulatur, non agit perpe-... n,non inflatur,non eſt ambitioſa, non quærit quæ ſua ſunt, ... n irritatur, non cogitat malum, non gaudet ſuper iniquita-... congaudet autem veritati: omnia ſuffert,omnia credit,om-... ſperat, omnia ſuſtinet. *1.Corint.13.* *ExamẽCharitatis.*

Quintò, Opera miſericordiæ exerce. Sed obſerva obſecro ut ... poralia quantum potes ſic conferas, ut ſimul etiam ali-... d ſpirituale ingeras,iiſque velut eſca utaris. Nunquid enim ... m paviſti pane terreno hortari potes ut utatur cæleſti? Cur ... m veſtiſti terrenis, commonere omittis ut induat IESVM & ... tatem? quia autem captivi ut infirmi maximè idonei ad ſe-... n bonum verbi Dei ſuſcipiendum; ideò adverte quæſo ut ... ægros maximè periculosè laborantes,omnimodò accurras; ... que ſoleris & juves,ut infrà in præparatione ad mortem de-... ratur. De tribus verò cum iis age; Primò,de aſſecuranda a-... na per confeſſionem,pœnitentiam & communionem, idque ... mplis allatis. Secundò, de temporis mercatus habendâ ra-... ne per devotionem & indulgentias. Tertiò,de bonorum di-... ſitione.Nulla huic officio functio eſt præponenda. Concio ... m plurima,ſtudium & quidquid eſt,lucro huic cedit.Quo-... concionator toto anno laborat, & quam ſæpè paucos con-... tit! Et nec dum tamen in portu eos ſtatuit ut in morte fit: ... inat non metit,uti hoc caſu, oppugnat hoſtem non vincit ... hîc: hortatur ad bonum,ſed hic impellit, ibi curat ad tem-... ægrum,hîc æternùm: ibi operam ludit ſæpè, hic raró. *Nota benè.* *Corporalia quomodo præſtanda.* *Ægris & moribundis juvandis inſiſte.*

Sextò, Carcer etiam pietati idonea palæſtra; Fac intelligat ... tivus Primò, non ſe ſolum,ſcriptum enim,cum ipſo ſum in ... ulatione: & verè omnes ſumus in magno mundi carcere ... arvo corporis. Deinde ſciat à quo illi hoc malum,& diſcat ... eo eſſe & apud eum Primò cauſſam agat. Dominus,ajebat ... ,dedit, Dominus abſtulit, & David ait: Dominus dixit Se-... ut malediceret David. Quo fine captus ſit videat;fortè quo ... ,ne cui noceat, vel aliàs ut laceranda canibus aut lupis Re-... menſæ apponatur. Cuſtodia illi eſt ergò non carcer, & ad ... nem virtutem ſtadium, ut daret in religioſis ſponte carce-... ineuntibus; & eremitis. Hic prælusêre omnes ferè mar-... s à Ioanne Baptiſtâ inchoando.Fortè etiam ut furioſus de-... tur ut ſibi reſtituatur,& parcat. Si cauſſam ignorat,explo-... cum B Ephrem, cujus eſt illuſtre exemplum. Porrò curan-... n ut in omni carcere ſint libri pii, & hiſtoriæ, quos legat ... ſpiam etiam conductus. Secundò, Imagines piæ. Tertiò, Sa-... *Incarcerati quomodo juvandi.* *Nota.* *Vide Raderum.*

cellum

cellum. Quartò contra otium opus sit, & occupatio. Quin contritio in communi loco, manè & vesperi recitari posset examen institui. Sextò; si cætera adsint, etiam exercitia in fieri possunt S. Ignatij, ut factum scio. His excultus in Hisp nia quidam, & supplicium morte maturâ evasit, & sanctus bitus. Ita illis exercitatus suspiriis, lacrymis, ciliciis Deum p carat, non enim punit Dominus bis in idipsum. Septimò, a mas in purgatorio ex charitate sedulò cura, his enim sem prodest oratio, & tibi gratissimæ erunt. Itaque indulgentias applica, & fac ut in promptu habeas faciles modos applica illis indulgentias, ut mox auditâ morte eas suffragiis tuis juves.

Nota benè.

Exercitium breve pro incarceratis.

O Iesu, verè tu mihi ades, dixisti enim: Cum ipsô sum in tribula ne: tu, Dominus, mihi es Adjutor, non timebo, quid faciat m homo, quid dico? quid inquam tu facias mihi Tu enim tui in mundi carcere, & corporis constituisti me, & in eum descendisti pro & in hoc me esse vis tecum, & tot millibus Sanctorum quibus hæc lastra virtutis fuit, & quorsum? ut redeam ad te, ut adhæream t vel compulsus. Gratias itaque tibi ago, & fateor, merentur hæc cata mea, ob qua ex amore tui doleo, & condono iis qui nocere volunt, ut à te mihi cupio condonari, & resigno me sanctissimæ vo tati tuæ, certò enim scio non patieris me tentari aut vexari supra quod possum, & nosti quâ viâ me ad te perducere velis ad regn tuum. Tu per crucem, bone Iesu, Rex meus, ivisti & tormenta, & quid querar? multis carcer custodia, asylum, via secura ad vit & te cui credo, in quem spero, quem toto corde diligo, Amen.

IACVLATORIÆ.

Ioan. 15. *HOc est præceptum meum, ut diligatis invicem, sicut dilexi vos*

i. Cor. 13. *Si linguis hominum loquar & Angelorum, charitatem au non habeam factus sum sicut æs sonans.*

Matth. 24. *Quod uni ex minimis meis fecistis, mihi fecistis.*

CAPVT XV.

Meditatio de Inimicis, & iis, qui nobis adversantur, diligendis.

PRÆLVDIVM I. Statue te coram Deo instar rei di næ majestatis, unà cum proximo.

PRÆLVDIVM II. Ora ut, ſicut illi dimittis, ita tibi di- *Matt. 6. 13.*
ttat juxta legem ſuam & promiſſum.

HOMO, Quamvis ſtem coram te, Deus meus, & ſciã
ıtima me talenta debere tibi, tamẽ urit me, & ſtimu-
ira, & cogitationes meæ conturbant me gratìs, &
ſtra: benedictio enim tua Domine, ſuper caput ju- *Prov. 10.*
os autem impiorum operit iniquitas. O quoties mi-
occurrunt beneficia collata à me, & retribui ab illo
mala pro bonis! ſiquidem ille injuriam intulit, aut
amnum infert; eſtque alienus à me: Quid faciam?
ore, an odio cum illo certabo? reconciliabor, an
enum fovebo animum erga eum, pro quo tu Chriſte
v mortuus es, pro quo me oportet animam po-
re?

IESVS. Si hoc conſideres, ſol non occidet ſuper ira-
ndiam tuam; vide, fili, quis ſit ille, quid ſit quod fece-
, cur, quomodo, ubi, quando, deinde quid reconci-
ri; & ex ſingulis collige quo lenire malum ac dolo-
n poſſis Homo certè eſt qui nocuit, tecum ejuſdem *Vide quid proximo debeas.*
nditionis & naturæ; ſed improbus, inquis. Ita eſt,
rbos ſuos habet perpetuos: eorum aliquando, id eſt
ſionum, paroxyſmos & acceſſus graves, variis obla-
occaſionibus. Vt enim elephas aſpectu purpuræ fu-
e, leo etiam galli ſolius cantu pavore concutitur: ita
mo levi aliquando occaſione ſuæ affectionis pravæ
ngitur impetu. Sed nónne etiam ſimilibus laboras?
pice te coram me, & vide an tu ita velis à me judica-
uti tu proximum.

HOMO, Fateri debeo, ô IESV, ſine vitiis nemo vivit,
timus ille eſt, qui minimis per gratiam tuam obno-
ıs eſt.

IESVS. Imò ſi humilis ſis, Majoribus, dices, ego ur-
or. cur igitur non tibi indignaris? an fortè te vincis, te
ërces? Tuáne hæc virtus eſt? & an à te? nónne à me
nis eſt ſufficientia? quis eſt qui te diſcernit? ſi par er-
illi es, patere: ſi impar, compatere illi, qui quòd illis

 armis,

armis quæ tibi dedi careret, læsus primò fuit ab host & tibi obtulit quo te lædere posses. Non verò læsit: quidem nemo nisi à se ipso læditur omniũ prudentu judicio. Nónne enim tu contemnere injurias potes, vanos conatus hostium mea gratiâ ridere, uti etiam tormentis Sancti fecêre? Si aliter judices, ulcisci vel imprudens es & insipiens. Si te læsisti, cùr de alio qu reris, & non de teipso? cùr alium judicas frustrà, & n teipsum cum tuo fructu magno, simul & te ulcisceri sanè imprudens es & insipiens.

Tu te ipsum lædis & quæreris?

Boëtius.

HOMO. Doces me Domine verbo tuo, sed ma exemplo quod est verè penetrabilius omni gladio cipiti, verùm & alius me monet dicens: Apud sapien locus nullus odio relinquitur. nam bonos quis nisi st tissimus oderit; malos autem odisse ratione caret: si enim corporis languor, ita vitiositas quasi quid morbus est animarum.

Cùm ergò ægros corpore minimè dignos odio, potiùs miseratione judicem; multò magis tales m randi, ut video, sunt, non persequendi, quorum men improbitas est omni languore atrocior. *Exerce te in tientiâ*, ut suprâ. vel *Aspira*, ut suprà. *Hæccine firmâ fide*, vel O JESV *charitas*.

JESVS. Dicito mihi quid agis? fortè illum vis san reddere, qui teipsum ægro animo vides, & curare quis? imò ab illius morbo malè afficeris contagi malâ, & sic in te transfers malum cùm avertere ab & à te ipso deberes: cumque habeat proximus b plurima, si rectè attendas, in nullo cum eo commun præterquam in malo. O infelicitatem tuam, vel n tiam, qui omne bonum in agro & anima proximi sti, quia spina una tibi displicet: illud autem negl & hac te vulneras? corpus ejus odisti totum, quia vus in eo unus est? quin potiùs proximum ama ob b & nomina plurima, quã oderis eum ob vitiũ aliq ipsũ & simul bona in eo plurima? Si hæc autẽ rati

Inspice bona proximi.

Defectus habet, ergo eũ aversari volo, omnes omni- homines odisse debes; quia omnes habẽt vitiũ suũ, & u ipse si hoc ignoras, longè gravissimum. Et quid si nines omnes insaniâ laborârent, velléśne tu ideò em laborare? cur igitur, si unus aliquis illo vitio la- et, tu perturbaris, sævis, indignaris! iniquè facit, in s. Nunquid, & tu in me iniquus, qui legem de chari- : meam tam levi de caussa contemnis, & infirmum rem affligere vis? nónne medicinam ei deberes po- : præstare, quàm exulcerationem? Vides ergo illum sse se & obtulisse tibi quo te simul læderes, teque puisse spinam, & cultrum illum tibi projecisse, quo nte manum pedemq; indueres. tibi ergo imputa. Il- cœpit errare in viâ salutis, & hoc vides & dicis: Vis eũ ui, quod tu vocas persequi? idque quia cæcus impe- n te. quod quidem non poterat, nisi tu qui videbas, um sponte incurrisses; cùm verò eum cæcum vide- & phreneticum, nunquid potiùs miseratione tangi ebas? Si non illius, saltem mei. Vulnerabat ille me, is addere vulnus vulneri? exclusit ille me perturba- ne suâ, cùm in pace factus sit locus meus, & tu, fili, m me repellis?

Nemo læditur nisi à seipso.

HOMO. *Hæccine vera, &c.* ut sup. pag. 7. Contrit. excita.

IESVS, Age verò, quid si frater, filius aut pater phre- icus te percutiat, conspuat, irrideat, nónne condo- is, morboque tribues? atqui ira brevis furor est, cur insanis ut longiorem tu efficere velis nolendo re- ciliari, & graviorem, ut & ipse qui se prior læsit, re- at medicinam? Age verò quid fecit ille? enarra mi- coram curiâ meâ universâ coram quâ patent hæc co- itiones tuæ N.

HOMO. Verbo injurioso sic læsit me, contempsit, a- satur, vel vulneravit corpus, famam denigravit, rem tulit, &c.

IESVS, Et ego factus sum opprobrium hominum, & abjectio plebis amore tui, & non velles illud

viciſſim pati pro me? an ampliùs præſtares mihi quàr debeas? An tibi putas noceres, ſi condonares hoc mil verbum unum, qui innumera talenta dimiſi tibi, & d mitti à me petis? Porrò contemnit te. eſto; quot ſu qui me contemnunt? tu verò inter eos es deſpicie legem meam, quà dimittere te juſſi proximo tuo. An contemnat quis me, ideò minor ſum? ſi quis neget a rum eſſe aurum, ſplendere margaritas, & precio digna quid eis nocuit? ſi tu bonus eras & te contempſi ſtultum omnino & indignum eſt ideo te malùm e velle, & meritò contemni ab illo, & me, & omni cur meâ. Si læſit te, non pudet quod tu injuriæ tuæ ultor tortor fratris eſſe optes? tu qui Chriſtianum te pro teris, & fortè Religioſum? Quòd ſi ita eſt, vide an ap te, apud quem aſylum reperire facinoroſi poſſunt, quietem, non ſit æquum ut eam inveniat frater? Cer ſi bonus eras, ſi humilis, an putas te conturbaſſes? ſi m lus, nónne dignus eras qui ſic acciperêre, ut vel ſalte te cognoſceres, & bonus eſſe poſſes? ſi vis ut ille inn centiam erga te ſervet, non noceat tibi, nónne viciſſi ei patientiam debes? corpus ille, id eſt veſtem tuæ a mæ ſi læſit, infelix eſt; etenim ipſe priùs vulneravit a mam ſuam, ſcriptum eſt enim: Gladius eorum int in corda ipſorum, ſcilicet ut tunicam alterius ſi ipſe mnino permittat ſcindant. Siccine tibi placet iſta am tia? an ſimili etiam tibi corripi libet delirio, ut ulci velis, & ad corporis læſionem, vel famæ aut bonoru animæ tuæ adjicere periculum, aut perditionem? forte partem ſubſtantiæ temporalis, terræ fruſtum, t denique perdidiſti: vis igitur & cælum, & æterna projicere hæreditatem? vis virtutes omnes, patiétia humilitatem, charitatem? ſi enim harum vel unam h beres, animo certè quieto & benevòlo eſſes. Adver verò, fili mi, ubi is nocuerit tibi, nónne coràm me Angelis meis in contemptum mandati mei? hoc aute toleravi, utpote quia miſericors ſum ſuper malitiâ h minu

Res non mutantur hominum dictis.

Dilemma expendendum.

Anacharſis.

Deus parcit fratri tuo, tu recuſas.

num. Aut juſtè fieri video, quod tu ſecus tibi factum
bitraris, & tu certè injuſtè iraſceris; aut injuſtè fit, &
patienter ego ſuſtineo, uti & peccata tua plurima, tu
des indignari? optas eum puniri? ex ore tuo te judi-
: ſi puniri oportet, nónne eſt quia legem non ſerva-
? at neque tu ſervas. ego etenim Rex ſummus mihi
ndictam volui ſervari. tu verò quo auſu temerario eā
ipis? Age tandem, quando nocuit? certè illâ horâ &
omento quo permiſi, nec potuit diutiùs. An forſan
guis me quòd permiſerim? Exerce te ad patientiam,
humilitatem, & contritionem vel dic, *Credo tibi*, ut
p.p.7.

Homo. Ex his & aliis circumſtantiis elicere me præ-
ras, ut video, virtutis occaſiones oportuit, & virtutis
nis indui, & ad gloriam tuam ex ſpinis roſas collige-
, ex alterius injuriis apud te fortitudinis laudem: me-
r enim eſt patiens viro forti, & qui dominatur ani- *Prov. 16.*
o ſuo, expugnatore urbium. Adjuva me Deus ſalu-
tis noſter. De profundis clamavi ad te Domine, Do- *Pſalm 129.*
ine exaudi vocem meam: fiant aures tuæ intendentes
vocem deprecationis meæ. niſi enim tu, Domine, ad-
veris me, cadam in conſpectu inimicorum meorum:
que enim eſt in me iſta fortitudo, ut reſiſtere poſſim.
nunc, Domine, memor eſto mei, & ne vindictam ſu-
as de peccatis meis, neque reminiſcaris delicta mea,
l parentum meorum. *Credo tibi*, ut ſup. p. 7.

Iesvs. Spera in me, & confitere mihi, & requiem
bo tibi ab omnibus inimicis tuis, & facies cum ten- *Epheſ 4.*
ione proventum: ſol non occidat ſuper iracundiam
am, ſed inimicum animæ tuæ citò expelle, diligenter-
ue ſæpè conſidera, quis ſit vindictæ odiique effectus,
is fructus patientiæ & pacis. Finge te hominem vi-
re averſione atque odio vulneratum: aſpice, quibus
datur phantaſijs, ſuſpicionibus æmulationibuſque:
n quieſcit memoria illius, ſed furoris plena eſt & tri-
bus votis, intellectus verò excæcatur: neque quid

æquum juſtumque ſit, etiamſi millies ei repræſenteti videt: ſi occaſio eſt iræ, rixæ, contentiones ex radice maritudinis germinantur, & in eas, imò etiam gladi itur. Contrà verò ſuaviſſima patientia, & charitas manſuetudo, inter adverſa læta, adverſariis benigna, i ter medias acies ſecura eſt: in Dei enim protectio commoratur, & in pace in idipſum dormit & requ eſcit. Nunc verò omnia tibi ad æternam vitam ord nanda ſint, quid eligis?

Patientia bona.

HOMO. Conturbata eſt in me anima mea, quid e gam ignoro.

JESVS. Verumtamen, ſi quis ex te percontaretur micus, ſuaderéſne propoſito ſine ſalutis in anin odium alienationemque fovere.

HOMO. Pax, dicerem, etiam juſto bello præpon da, & ſeriùs ociùs quærenda eſt.

JESVS. Si ergo aliquando vis pacem, quorſum ſi odium inveteraſcere & exulcerari? cur crucias te ce ties, quo fructu? nempè ut ſemel adverſario offeras, u de, ſi velit, ſumere poſſit, quo ſe lædat! nónne iſta me malitia & dementia eſt, de aliena plaga quærere me lam? & pro medicamento alienum velle adhibere to mentum? Inſania eſt teipſum occidere velle, ut j mentum, quod eſt corpus hoſtis tui, lædas: facem a cendere, ut domum proximi exuras, quò ſimul pere tuam priùs accendendo, & ſic incidas in foveam qua feciſti, in laqueum quem paraſti.

Inſania impatientis.

HOMO. Video, ô ſapientia æterna malitiam eſſe q ſi ignem. ſi incendere quis aliquid velit. illud qu admovetur ut ſuccendat aliud, accenſum ſit oportet faculam priùs ardere, quàm aliud poſſit acce dere.

Malicia nocet Autori.

JESVS. Ita ergo impoſſibile eſt, ut malitia quæ p cedit ex te, non priùs te vaſtet, lædat, antequam per alteri noceat. Cùm autem mori communi omnil s lege debeas, (nemo enim evaſit ſpiculum mortis, nei

ſtim

nulum) ſcis quâ horâ venturus ſim? veniam certè in quâ nō ſperas, & horâ cùm fortè minimè ignoſcere teris, & fruſtra à me tibi ignoſci poſtulabis, & aliâ enſura remetiri tibi quàm quâ menſus es. Quid tum tum optabis? Patientiæ affectum exerce.

HOMO. Plurimum certè, patientiſſime IESV, omnem aritudinem evomuiſſe, & pacificum fuiſſe, ut inter os tuos poſſem numerari.

IESVS. Quid verò in iudicio reſponderes, quando à leges, & conſilia mea deprehenderem eſſe contem ego juſtiſſimus Judex? quam gratiam ibi ſperares, i ſoli miſericordes miſericordiam conſequentur? ubi a charitas & ejus opera mercedem & veniam impe- bunt? *Matth. 5.*

HOMO. Quanta confuſio eſſet, ſi ob vilem volu- tem, munus, favorem, dilexiſſem plurimos, & fortè lenter, & quod nulla tua in me merita, nulla tua, ô sv, mandata id potuiſſent efficere, ut ex corde di- terem fratri meo.

IESVS. Si diligitis eos qui vos diligunt, quam mer- lem habebitis? ſi conſervo tuo qui aliquot tibi debet narios ignoſcere noluêris, quomodo remittam tibi bitum multorum talentorum, quod eâ conditione i me remiſſurum promiſi? dimittite dixi & dimitte- ni, miſericordiam volo & non ſacrificium; mihi vin- ctam, & ego retribuam? tu verò contrà dixiſti: Ipſe re- buam; & in eum fortè qui jam ſecundùm animam ortuus eſt, ultrò ſævire deſideraſti. Si enim in tem- re gratiæ & veniæ, fueris recordatus ad altare, quòd ter habet aliquid adverſum te, ſacrificium offerre n potes; quomodo igitur veniam impetrabis, ſi in furoris, iræ & calamitatis argui poſſis de odio erga trem tuum? Denique adverte, aut in æternum tecum N. beatus erit, aut certè damnatus. ſi damnatus, lla bellua eſt, quæ tali non commiſereatur. ſi æter- *Deus petit ſibi vindi- ctam: Quid ais?* *Oſea 6.* *Matth. 5.* *Dilemma pulcrum.*

 nùm

nùm beatus erit, & tu ſaltem ſperas, & æternùm futu
eſtis conjunctiſſimi, cur jam odia & averſiones fove
pergis? Non ita Sancti charitate pleni præiverunt, ſe
in bono vicerunt malum, & pro perſequentibus cu
S. Stephano orârunt, & nemo inventus eſt, qui non r
tribueret bona pro malis. Sciebant enim, quod Grego
rius ait, Ianuam omnium vitiorum eſſe iracundian
Erant filii Dei, pacifici & miſericordes; Dei inquar
qui pacis & non diſſenſionis eſt Deus. Quòd ſi, inqu
Apoſtolus, zelum amarum habetis, & contention
ſint in cordibus veſtris, nolite gloriari, & mendaces eſ
adverſus veritatem. non eſt enim iſta ſapientia de ſu
ſum deſcendens; ſed terrena, animalis, diabolica. u
enim zelus & contentio, ibi inconſtantia, & omr
opus pravum. Imò verò quot inter Ethnicos fuerun
duces & victores, quos efferre victoria ſolet, hoſtib
non tantùm clementes, ſed & benefici, & victoriâ
hoſtibus partâ verè de ſe animoque ſuo triumphârun
pacemque majorem in animo, quàm in Republ. pep
rerunt. Tu verò vis poſſidere animam tuam? itaqu
patientiam amplectere, ſcriptum eſt enim: in patient
veſtra poſſidebitis animas veſtras; cor autem fatui ebu
lit ſtultitiam, & derelinquit illum, ac velut arreptiti
aut olla fervens agitur & non agit.

Actor. 7. *Gregor.* *Iracundia janua peccati.* *Iacob. 3.*

HOMO. At turpe non nemo putat vincere in bon
malum.

IESVS. Exue igitur Chriſtiani nomen, quorum e
mala pati & fortiter agere: noli ſub me crucifixo m
litare, ille qui tibi injuriam facit, eo ipſo graviorem m
hi infert, tangitque pupillam oculi mei. Et tamen pa
co illi Dominus; & non vult ſervus? Iudex, & non vu
reus? differo vindicare, & non eſt mihi dedecus, ti
verò illud ex patientia venturum exiſtimabis? Quid v
rò dices ſi aſpexeris in me Salvatorem tuum, qui etia
pro inimicis mori dignatus ſum? & antè omnia qu
mei & amicorum oblitus pro ijs cum lacrymis Deu
patre

Exemplum Chriſti ſequendum.

trem rogavi. *Exerce imitationis affectum*, vel dic. O IESV *ritas, &c.* pag. 942.

HOMO. Apparuit charitas & benignitas tua, ô pa-r bone, qui pro ovibus tuis animam ponere digna-es.

JESVS. Et vos, dixi per Apostolum, debetis pro fratri- *1. Ioan. 3.* s animas ponere.

HOMO. Ecquis ergo, Domine JESV, Christianus ex-tabit vindicari sese, humiliari adversarium, mem-um tuum affligi? & cùm tu ipse, Domine IESV, ob uriam tibi, dum mihi ut pupillæ oculi tui illatam lneratus fueris; egóne atrociori vulnere iterum per- *Matth. XI.* tere nitar? quasi non sit satis te semel quasi vulnera-m & despectum? Doces me, & clamant tua vulnera, omine JESV: Discite à me quia mitis sum & humilis rde: quomodo ergo injuriam fieri mihi existimabo, nitis, si humilis esse jubear?

IESVS. Attende ad Patrem tuum qui in cælis est, qui *Matth. 5.* uit super justos & injustos, solem oriri facit super bo-s & malos, ut tu diligas etiam inimicos tuos, benefa-s his qui oderunt te, & ores pro persequentibus te. *Dei & Christi exemplũ imitandum.* salutaveris, amaveris amicos tuos tantùm, de iis benè nseris, locutus fueris; mercedem non habebis. Imò rò quis credat te amicum verè diligere ob leve be-ficium, cognationem aut quid hujusmodi, quando o Dominus tuus, qui te dilexi ab æterno, sanguine eo redemi, quotidie paratus eodem te alere, & æterna gna promittens, hoc tamen impetrare à te non pos-m, ut me diligas? Siquidem manifestè convinceris, si proximo alienus es, à me Deo tuo aversus esse. Qui *1. Ioan. 4.* im se dicit diligere Deum, fratrem autem suum odio bet, mendax est, & veritas in eo non est. *Aspira*, ut sup. g. 8. *Hæccine firmâ, &c.* ibid.

HOMO. At diligo, spero, gratiâ tuâ, nullusque est cui alè velim, imò, omnibus optimè cupio, condono, si uid in me peccârint, ut me etiam inter tuos agnoscas.

JESVS. Vide ergo, ne vites ullius alloquium, asp-
ctum, familiaritatem, minùs benignè agas, honorifi-
Matth. 7. loquaris, corrigi eum velis, &c. An etenim fili, cup-
res tali mensurâ à me amari? Certum enim est & æte-
Ibidem. nâ lege fixum, Quâ mensurâ mensi fueritis, etiam
Vide quâ mensurâ utaris. metietur vobis. Quid verò, precor, ex ultione, alien-
tione, obtrectatione petis? an gaudere de eo, quòd n-
impunè alter te læserit! at quàm fœdum, quàm tur-
te pasci alieno malo, livere bono, in ulcere, in sangui-
fratris coheredis tui, pro quo animam ponere debu-
ras, gloriari! in sordibus alienis volutari: Sed a-
quantum istud gaudium? nónne mixtum timore, pe-
turbatione, periculo, ne alter vicem reddat? quantu-
vis enim minimus sit, & tu inter maximos fores,
acerrimè pungere potest, & vel linguæ gladio gravi-
quàm quovis mucrone vulnerare. Et ecce si vis co-
donare, & amicus esse meus poteris, & gaudere, & c-
rior esse mihi & hominibus. *Credo tibi*, ut sup. pag. 7.

Denique quis, precor, te ad vindictam impell-
nónne ego Dominus, ego, coram quo tremit totus o-
bis terrarum, prohibeo, & nullum cupio inter serv-
Ioan. 13. meos, qui charitate plenus non sit? In hoc enim c-
Dæmon illudit impatienti. gnosci eos volui ab omnibus, si dilectionem habere-
ad invicem. Ad vindictam verò invitat dæmon, ut p-
te primo adigat perditionis gladium, deinde in cor fr-
tris tui. Promisi quòd ubi duo consentirent super te-
ram, annuerem petitioni eorum; quamcumque post-
larent. Si igitur diffides à fratre tuo, vana erit ora-
tua, imò in peccatum & vindictam provocans. Sic
enim qui gladio ferit, gladio perit: ita qui odio fratre-
lædit, ipse se interimit: qui in gratiam cum altero re-
re negat, sibi gratiæ meæ fontem obstruit.

HOMO. Iustus es, Domine, & rectum judiciu-
tuum, fac cum servo tuo secundùm misericordia-
tuam. en gratiâ tuâ propono in conspectu tuo pro-
mum diligere: non verbo, neque linguâ, sed opere

veri-

ritate, ut meipsum; nec meminisse offensæ, quem-
nodum rogo, ut non memineris iniquitatis meæ,
projicias post tergum tuum omnia peccata mea,
nen.

ORATIO, *quæ supra*. O JESV, *charitas, pag.* 942.

Præxis ad inimicos diligendos.

PRimò, considerare beneficia ab homine illo accepta, cui offensus es.

Secundò, præteritæ injuriæ, etsi importunè sese offerentis, moriam oblitterare, & quoties ea recurrit, Deo injuriam nare, actumque charitatis elicere.

Tertiò, alloqui illum, & ejus consortium nullo pacto are: verbum enim dulce multiplicat amicos, & mitigat micos. *Eccli. 6.* *Prov. 25.*

Quartò, beneficium illi aliquod conferre, tum pro illo oran-, tum aliud corporale præstando. Si esurierit inimicus tuus, a illum; si sitit, da illi aquam bibere prunas enim congrega- super caput ejus, & Dominus reddet tibi. Si id à te fieri queat, clam per alios facito, & fac intelligat benevolo te in n esse animo. *Dignatus es,* ut sup. pag. 10. *Nota.*

IACVLATORIÆ,

Homo homini reservat iram, & à Domino quærit medelam? Eccli. 28.

Relinque proximo tuo nocenti te, & tunc deprecanti tibi peccata solventur. Ibidem.

In hominem similem sibi non habet misericordiam, & de peccatis s deprecatur. Ibidem.

Qua mensura mensi fueritis, remetietur vobis. Marc. 4.

In hoc cognovimus charitatem Dei, quoniam ille pro nobis animam suam posuit, & nos debemus pro fratribus animas ponere. 1. Ioan. 3.

Alter alterius onera portate, & sic adimplebitis legem Christi. Gal. 6.

Si quis dixerit, quoniam diligo Deum, & fratrem suum odit, mendax est. 1. Ioan. 4.

CAPVT

CAPVT XVI.

Dialogus de Contemplatione.

DESIDERIVS. Complura de meditatione jam p
tractata sunt, nunquid etiam liceret de conte
platione paulùm disserere?

ASCETA. Quod ex variorum lectione didici, s
invidiâ communicabo, ac perstringam: quid enim
pus pluribus? habes fontes, D. Bonaventuram, utru
que Dionysium, Gersonem, & eximios viros, P. Pa
P. de Puente, P. Ariam, & alios; habes heroinam illa
B. Teresam. Itaque breviter accipe quod flagitas. O
serva autem Primò, vitæ spiritualis, & omnium præc
ptorum ac consiliorum finem esse, voluntatis ac int
lectus, & potentiarum animæ nostræ cum Deo uni
nem (ad hoc mortificatio instituitur, per orationem
meditationem anima elevatur, & contemplatione s
spenditur) id est, ut diligatur Deus ex toto corde, ex t
ta anima, ex totis viribus nostris. Vt autem id fiat, sup
terrena, suprà se elevari mens debet, quod fit per me
tationem; sed perfectiùs per contemplationem, q
uti clariùs Deus & divina videntur, ita ardentiùs
mantur.

Finis vitæ spiritualis charitas.

Oratione mens elevatur,

DESIDERIVS. Quomodo verò differt à meditatio
contemplatio?

ASCETA. Meditatio, ut Augustinus, est occultæ v
ritatis investigatio. Etenim illa per varios discursus i
tellectus, & ratiocinationis quærit ęternam Veritate
quam amplectatur & amet. Contemplatio verò est,
idem Augustin. perspicuæ veritatis jucunda admirati
vel, ut Richardus, perspicax & liber animi contuit
usquequaque diffusus; quando scilicet jam discursu v
ritas per meditationem inventa, & oculis quasi subje
est: sicut si vinum in uva consideratum, deinde ex u
expr-

Aug. lib. de Spiritu & anima.

Lib. de contemplat.

Quid contemplatio.

reſſum in vitro deguſtaretur, ut eleganter P. de ente.

Desiderius. Audivi aliquando eam ſimili hoc de- ari, & perinde eſſe, ac ſi ſit imago aliqua, ut eam cō- rem, mihi propoſita: duobus enim id poſſe fieri dis. Prior eſt, ſi ſingulas ejus partes intentis oculis ſiderem, & examinem umbrarum & colorum di- ſitionem, vivacitatem, proportionem, &c. Poſterior ſi perſpectâ imaginis hujus excellentiâ & pulcritu- e, oculos in eam defixos teneam, propter volupta- , quam ex illa percipio; & magno amore in illam ar; eoque majore, quo clarius eam intueor, quo mi- affectu rei alterius diſtrahor. unde ſequatur ſollici- o eam conſervandi, & zelus quidvis potiùs, quàm perdendi. Prior modus ſimilis eſſe dicitur medita- ni, poſterior contemplationi. *Earum diverſitas ſimili explicatur.*

Asceta. Aptum eſt ſimile: nam in contemplatio- anima in tranquillâ ac ſimplici operatione intelle- s, gaudet de veritate laborioſè per meditationē in- tâ, vel per fidei lumen nobis manifeſtata. Nónne ò multò ſuaviùs & faciliùs is qui videt, res eaſdem templatur, & earum præſentiâ afficitur, quàm cæ- quiſpiam, etiamſi Philoſophicis & Theologicis di- linis inſtructus, de iiſdem optimè diſſerere, atque uras explicare poſſit: ſic etiam longè faciliùs & fru- oſiùs circa eandem rē verſatur contemplatio, quàm ditatio; quia unico intuitu contemplans, poſtquā lta audivit & intellexit, ut Regina Saba conſiderat ſtri Salomonis in gubernatione univerſi, v.g. prudē- n: vel cum D. Bernardo, facit ſibi faſciculum myr- ex omnibus doloribus Domini ſui. ac poſtquam gula conſideravit & quæſivit, vulneratus amore, di- Inveni quem diligit anima mea: & abſque labore ixus hæret, velut avis poſt varios gyros, & ſurſum ac rſum volatus, ſe in aëre librat, humanaque omnia picit. Perſpicuè hæc deſcripſiſſe R. P. Paz videtur, *Simile cæci.* *Simile avis.*

dicens:

Quid est contemplatio. dicens: Contemplatio est liber, perspicax & certus i-
tuitus Dei, ac rerum cælestium admirationem inferen-
in amore desinens, atque ex amore procedens. I-
enim est principium, & finis, ut diligamus omne & s-
lum bonum nostrum Deum, & Dominum IESV-
Christum Filium ejus: Finis enim legis & omnis co-
templationis est dilectio. Neque enim, ut ait Dionysi-
Carthusianus, contemplatio induit nomen conte-
plativæ vitæ, nisi in quantum est actus à voluntate p-
charitatem formatus, & per dilectionem ultimo fi-
Amor est mentis machina. Gregor. meritoriè delectabiliterque unitus: machina quip-
mentis est, vis amoris; quæ dum hanc à mundo extr-
hit, ut Gregorius, in alta sustollit.

DESIDERIVS. Estné contemplatio ergo actus inte-
Intellectus est oculus. lectus, cùm dicatur esse intuitus, & spiritualis quæda-
visio, seu aspectus veritati fidei innixus?

ASCETA. Omnino: sicut enim oculo corporeo co-
porea homo speculatur; sic intellectu mentis oculo c-
lestia, & super omnia, Deum contemplatur; estq; co-
Cooperatio est necessaria templatio vitalis actio, & voluntaria, ac proinde n-
stra, divinâ gratiâ cooperante. nisi enim esset actio n-
stra, quomodo esset meritoria? Qui enim, ait rectè A-
gust. fecit te sine te, non salvabit te sine te.

DESIDERIVS. Vnde ergo contemplatio aliquan-
Dionys. cap. 2. de divin. nomin. vocatur passio? & Dionysius dicit de sancto Hier-
theo, eum divina pati solitum?

ASCETA. Dicitur passio, cùm est perfecta, huma-
Vnde vocetur contemplatio passio. loquendi more. Primò, quia absque labore anima tu-
videt & amat dum contemplatur; Secundò, quia sup-
vires naturæ est perfecta illi contemplatio, & gratui-
sapientiæ Dei donum, atque supernaturale. Tra-
enim Dominus animam post se; sed tamen volunta-
ac intellectu; sequitur illa, & currit in odorem ungue-
Contemplatio quomodo fiat. torum ejus. Contemplatio enim, ut ait Bernard, fit
condescensione Dei ad humanam naturam per g-
tiam, & exaltationem humanæ naturæ ad ipsum V-
bu-

n per amorem. Nemo autem diligere poteſt, nemo
ui aliquem, niſi eum noverit, & videat. ignoti enim
la cupido. Si ergo contemplatur quis; elevatur
ns ejus in Deum, & eundem unum libero intuitu
et; & amore ſuo, ut pondere, fertur in eum, atque
in centro & termino conquieſcit. Primò itaque
vatur mens in Deum, & aſcendit cum Moyſe in
ntem. Secundò, quaſi ſuſpenſa eſt ſecundùm vo-
ntatem & intellectum, ita ut nihil aliud cogitet & ve-
, quàm Deum; & duobus his brachiis eum comple-
tur, ut dicat, Inveni eum, nec dimittam. Sed neceſſe
, Tertiò, imaginationem etiam ſuſpẽdit, ut diſtractio
etur. Quartò, aliquando ſenſus externi ita alligãtur,
præſentia non advertantur, & mentem nequeant
rturbare. Denique etiam corpus in Sanctis attollitur,
ſt ſuſpenſionem, & attentam illam conſideratio-
m, admiratio ſequitur, & denique dulcedo. Nota
tem ordinariam noſtram contemplationem, ut Gre-
r. eſſe brevem, & inſtar ſaltus locuſtarum, quæ evo-
t, & mox in terram relabuntur, aut piſcium qui exſi-
nt, ſed mox in aquam demerguntur: ſic nos ſi Dei
atiâ mentem paulùm attollimus, mox ad meditatio-
s redire cogimur.

Gradus ad contemplationem.

Greg. lib. 31. Moralium.

DESIDERIVS. Jam video, cur contemplatio dicatur
quies.

ASCETA. Eſt verè, & complementum deſideriorum,
rfectio virtutum, præmium abnegationis, finis ora-
onis, & ad aſſequendam mentis puritatem inſtrumẽ-
m efficaciſſimũ: eſt beatitudo hujus vitæ, atq; ita ap-
llatur: & quemadmodum ea quæ æterna eſt, in viſio-
Dei, & amore; ita etiam hæc in utroque ſuo modo
nſiſtit. Viatorum tamen imperfecta eſt, quâ inviſibi-
Deus præſentiam ſuam ſentire facit, mirâ ac ſuavi in
nimâ operatione; colligitque omnes ejus affectus in ſe
num, & ad jucundam quietem perducit.

Contemplationis bona.

DESIDERIVS. Quem conatũ ad hanc adhibere de-
beo?

beo? audio enim tam multa de contemplatione, ta magnificè quosdam se jactare.

ASCETA. Non ita solent Sancti, sed quicquid er hujusmodi occultabant. Dispone te ad eam, sed te i dignum eâ arbitrare: humilitatem, obedientiam ac re gnationem perfectam assiduè exerce, & roga instant ut si sit pro majori Dei gloriâ, eam ipse tibi conced adhibito tamen conatu aliquo, exemplo Sanctorur reliquum verò divinæ providentiæ committe. N enim omnes, ut Gregor. ait, ad eam vocati, neq; ad ea idonei, ut sunt naturaliter inquieti, etsi Deus natura corrigere possit & perficere. Præstans enim, nec omr bus commune Dei donum est; atque, ut August. una sola est contemplatio, cui meritò omnia justificatior merita, universa virtutum studia postponuntur: cor paratque eam auro & gemmis; quia ad charitatem qua perfectio est, maximè accommodata.

August. ser. de temp. 43.

DESIDERIUS. Non igitur suades, ut aspirem?

ASCETA. Suadeo: sed eâ, quâ te Dominus, per ob dientiam, ducet viâ, & virtutum quas suprà dixi, sed lo exercitio. Neque unam solùm esse viam ad illa noveris; nemo enim ab eâ excluditur: imò simplic aptiores, ut cum illis sermocinetur Dominus. Prir via est, quâ quis abnegat amorem sui, & superbiam, terrenorum affectum. In malevolam enim animã, n introibit sapientia. utque corpus quod corrumpit aggravat animam, & terrena cogitatio deprimit sen multa cogitantem: ita nihil magis contemplatio flammam impedit, ac fumus terrenorum affectu velut exhalationũ nebula, vel pondus amoris rei cre tæ, quo deorsum anima trahitur. Non invenitur pientia in terra suaviter viventium absque mortifi tione; abyssus dicit, Non est in me; & mare, id est c cupati hominis cor, loquitur, Non est mecum: absco dita est ab oculis viventium carnaliter, & volucres c li, id est arrogantes, latet.

Abnegatio via ad perfectionem. Rom. 12.

Affectus erga terrena impedit.

Iob. 28.

DE-

DESIDERIVS. O quis dabit mihi pennas, quas opta- t David, ſicut columbæ, & volabo & requieſcã! quo- do perveniam ad quietem quam ita deprædicas.

ASCETA. Per ſtudium, ut Richardus, operis, per ſtu- im meditationis, per ſtudium orationis, ſeu petitio- .Pete frequenter, non autem coneris, ut quidam, in- crete & arroganter, ſed diſpone te humiliter per alia tutum & meditationum ac orationum pia exercitia. ſtudium ergo operis, maximè mortificationis, & rcitationis virtutum, obſervationis tui inſtituti, ad itemplationem perge. Priùs enim mens ab appetitu riæ temporalis, atque ab omni carnalis concupiſcẽ- delectatione tergenda eſt, ut D. Gregorius, & tunc contemplationis aciem dirigenda. Hinc eſt, quòd in is SS. Patrum & monitis, creberrima mentio, monita præcepta de virtutibus reperiuntur; rara omnino, m à ſummis contemplativis, de contemplatione fecta ſunt; ſed humilitatem, obedientiam, reſigna- nem, munditiem cordis, commendabant. Beati e- mundo corde, quoniam ipſi Deum, hîc, ſuo mo- per ſpeculum in ænigmate; & in æternum facie ad em, videbunt. Maximè dixi ſuperbiam mortifican- o; ſola enim oratio humiliantis ſe penetrat cælos. Et ſigno contemplativi habe à D. Bonaventura, obe- ntiam, humilitatem, alios non judicare, non ſe præ- e; qui verè enim contemplativi, ſunt humillimi, no- t ſæpè eos qui Martham agunt, Deo gratiores eſſe, m qui Mariam, etſi hæc per ſe optimam partem ele- t. Si humilis ergo fueris, & mortificatus, ſi non im- iat ſenſus egens (ut in ægro) cura pungens, vel culpa rdens, vel irruentium phantaſmata cogitationum nam tuam non avocent, introducet te Rex in cu- ilum ſuum.

Richard. in Benjamin p. 1. c. 79.

6. Moral.

Cur rarus in SS. Patribus de contemplatione ſermo.

Matth. 5.

Superbia maximè fugienda.

Signa contemplativi.

Bern. ſerm. 23. in Cant.

DESIDERIVS. Sed quæ exercitia ad contemplatio- n juvant ac diſponunt, poſt mortificationem ac de- tam orationem.

Sedere ad pedes Iesu quid prosit.

ASCETA. Sedere quietè ad pedes Christi, cum Mariâ, illum intueri, meditari, & crucifixum contemplar Recordaris quem librum S. Bonaventura D. Thom ostenderit? Crucifixus is erat, quem contemplabat ac lacrymis rigabat. Sanè Christus JESVS, & vita eju ostium est; ipse via, veritas & vita.

Luc. 14. Cantic. 2.

DESIDERIVS. Sed videntur mihi plerique studio contemplationis, mox aliis omissis ad perfectionu divinarum considerationem provolare.

ASCETA. Planè ita accidit, maximè ferè in imperit & arrogantibus. Sedere eos expediret primò in noviss mo, donec audirent, Amice, ascende superiùs: don illud, Surge, propera, amica mea, columba mea, & v ni. Jam enim hiems transijt, vitiorum scilicet; & imb abiit, irruentium phantasmatum; flores virtutum app ruerunt in terrâ nostrâ. Valdè tamē utile imprimis D præsentiam (cùm præcipuus contemplationis actus Dei visio, prout ubiq; præsens est) & divinas perfecti nes meditari; imò in singulis meditationibus ad eas gredi, & ascendere: item, beneficia Dei sæpè grato ar mo revolvere, & ex creatarum rerum contemplatio ascendere ad Creatorem; maximè tamen, ut dixi, meditatione humanitatis Christi, B. Virginis, & Sa ctorum. Attende autem de perfectionibus divin duobus modis posse institui meditationem.

Perfectiones divinæ etiā sunt meditandæ.

Item Dei beneficia.

Meditandi de perfectionibus divinis duplex modus.

Primus est, per affirmationes, affirmādo de Deo p fectiones. Est enim Omnipotens, Sapiens, Justus, B nus, Creator, Gubernator, Protector, Pater, Magist Medicus, Salvator; & quidquid præstantissimo patri protectori tribui potest, huic meritò, & infinities a plius tribuendum. Et hic modus pingendi arti simi quâ semper aliquid additur, neque satis addi potest. C dicitur æternus Deus, cujus æternitas, etiamsi affic addat cogitatione centenis sæculis millena; adhuc l gè omne spatium cogitabile superabit.

Primus per affirmationes.

Secundus modus est, per negationes, quo visis per

ionibus creaturarum, easdem negamus de Deo, quia creatis omnibus limitatæ sunt, & imperfectionibus :rmixtæ v.g. dicimus non esse lucē, candorē, pulcritunem, jucunditatem; sed quid his infinities excellenıs in se omninò eminenter continere, & infinitū, imensum, incomprehensibilem, ineffabilem esse. Sic ait Bonavent. l. de parvo bono p.3. Dicitur, Deus non est ıid sensibile, sed super sensibile; nec imaginabile, sed per imaginabile; nec intelligibile, sed super intelligile; nec existens hoc vel illud, sed super omne ens. Hic odus eminentior est, & sculpendi arti assimilatur, ıâ rejicitur aliquid, non additur. Hæc verò quæ dicta nt, ferè ad intellectum pertinent, & considerationē. :d voluntatis longè potiores sunt partes. Illa enim cū Deo omnia infinita sint, nihilque in rebus humanis ıod ei valeat comparari; optat infinitè eum amare, & ımana omnia nihil æstimat, & ut stercora arbitratur. ad hoc contemplatio dirigitur, ut anima Deo charite uniatur, & ab omni inordinato creaturæ affectu ıstrahatur. Varij autem sunt actus illius. Primus est: ıo Deo suas perfectiones illas quas habet, gratularis, amore ardenti, & gaudes; adeò ut si qua illi deesset, in tuâ foret manu, ei liberalissimè illā tribueres. Seındus, quo eas supra omnia æstimas, præ Deo omnia spicis, omnibusque, & tibi ipsi renuntias, ut uno o fruaris, ut uni illi placeas, qui infinities pluris : omnibus quæ sunt, & in infinitis mundis esse ıssunt. Tertius actus est, quo desideras illum nare summo affectu, ob ejus perfectiones, quæ ıgulæ & infinitæ sunt, & dignæ amore infini-, & optas omnium creaturarum affectus, quos Deum effundere toto corde possis, eumque totis :ibus amare. Quartus, quo gaudes de omnibus quæ :us fecit, & facit, eo maximè nomine, quòd ab il-s manu & operâ illius procedant, qui potentissimus, ıientissimus & optimus est. Quintus, gaudere de ho-

Secundus per negationes,

Voluntatis partes sunt præcipuæ.

Voluntatis actus varij.

nore & gloriâ, quâ eũ afficiunt Angeli in cælo, & opt re ut homines & creaturæ eum laudent & honoren Sextus, desiderat e Deo uniri per cognitionem, & amc rem, & frui, & conquiescere in illâ unione, quâ est cre turæ omni conjunctus, per essentiam, præsentiam potentiam.

Materia cõtemplationum varia.

Verùm perfectiones divinæ non sunt solâ conten plationis materiâ, sed etiam beneficia Dei, vitæ Chri mysteria, & verba illius in quibus verè spiritus & vi est, æternitatis consideratio & cælestis patriæ, magnu hic mundus visibilis, nos ipsi, qui parvus mundus a pellamur; denique omnis materia meditationis, e potest contemplationis, si ad amorem Dei referatu ejusque præsentis visionem; qui est primus contempl tionis actus.

De ascensu à creatis ad Creatorem.

DESIDERIVS. Scire velim, quomodo à creaturis a Creatorem ascendere oporteat.

Modus ut Deus in omnibus videatur.

ASCETA. Considera eas ut Dei opera, & illius impi mis præsentiam, potentiam, sapientiam, bonitatem iis elucentem, cæterasque illius perfectiones, idque v per affirmationes vel negationes, ut suprà dictum: on nia enim quæ in iis bona, à Deo sunt eique tribuend applicari etiam pleraque possunt Verbo incarnat Christo Domino, quia bonis plerisque carere dignat est propter nos, & malis affligi. Potes etiam cælesti p triæ; ubi mala quæ hîc sunt, non erunt, & bona erunt immensum majora. Potes etiam ex omnibus gratitu nis arripere occasionem. nam si bona vides tibi data v aliis, beneficia sunt tibi collata, si ex charitate de bo proximi, ut tuis gaudeas; si mala conspicis, & iis car magnum est etiam beneficium; si affligaris, remediu In his autem actus fidei, spei, charitatis maximè, faci exerceri possunt; quia quæ data sunt bona, certò c dere debemus, quia à Deo ultrò data sunt, & spera debemus à tantâ benignitate majora. Tertiò, cùm solo amore ea largiatur, non possumus amantem n

rec-

damare. Intentionem puram, & perfectam resignaonem in omnibus ac zelum exercere, ad contemplaonem medium est utilissimum. Vnde videmus zelaores animarum etiam per obedientiam à quiete impetos, nihilominus maximos in contemplatione fuisse. ostremò aspirationibus ad Deum accedere efficax est odus ad perfectionem amoris & contemplationis. ide D. Bonavent. in Itinerario mentis in Deum. *Media ad contemplationem.* *Aspirationes utiles.*

DESIDERIVS. Finiam si de his verbo vno aliquas ggesseris ad contemplationem industrias, si quidem olestum non est.

ASCETA. Prima, est in exercitiis constantia; Secuna, corporis quies; unde dicitur Maria sedisse; Tertia olitudo juxta statum vitæ cujusque: nam quæ vocaonis suæ sunt, negligere maximum est impedimenm. Sedebit (ait Propheta) solitarius, & tacebit, & leabit se; Quartò, cura ut omnia decenter & secundùm rdinem fiant, sive in interioribus, sive in exterioribus, ve in necessariis corporis; Quinta, defectuum, maxiè superbiæ, mortificatio; Sexta, instituti vigilans obrvatio; Septima est, libenter aliquid pati. Afflixit, ait Moyses, te penuria, & dedit tibi cibum manna. Jacob, ùm eum persequeretur Esau, vidit Deum, Joannes in xilio, Stephanus in lapidatione. Octava, gratiarum aio: sacrificium laudis honorificabit me; illic iter, quò stendam tibi salutare Dei. Nona, præsentia omnia, c si quis mortem ab oculos haberet, despicere. quod st quasi cum Abrahamo in ostio tabernaculi sedere, ùm visione Angelorum à Domino honoratus est. Decima, instantia petitionis, & imploratio auxilii à anctis atque imprimis à Virgine matre; Vndecima, zeis animarum; Duodecima, puritas intentionis; Decinatertia, frequens meditatio & oratio; Decimaquarta, ræsentiæ Dei assidua exercitatio; Decimaquinta, zeis & charitas erga proximum. *Industria 15. pro contemplatione.* *Thren. 3.* *Deuter. 8.*

DESIDERIVS. Ne quid in hoc genere præmittatur,

tur, quod ad contemplationem pertinet: rogo, ut al quid de affectiva oratione exponas; quid illa, & quc modo instituenda.

Quid sit affectiva oratio.

ASCETA. Oratio affectiva, vocatur ab affectu, q hic magis exercetur, est enim, ut P. Paz ait, conversati & cum Deo communicatio, quâ anima rejectis discu sibus intellectus, & multò magis avocatis sensibus a externis rebus, & imaginatione à corporeis figuris d strahentibus; statuit se in Dei præsentia, & recordatior ejus contenta, in affectus, maximè amoris, incumb non tamen eos tantùm, sed fidei, spei, charitatis, gr tiarum actionis, laudis, resignationis; & modò pro s modò pro alijs postulat. Sed quid? Ad hanc si voc Deus, unctione suâ præveniet, & erudiet. P. de Puen tamen suadet, ut se in præsentia Dei colligat anima, intueatur Deum, ut erat antè mundi creationem, on nia replens, & in se solus sibi sufficiens, & se quasi s lam cum eo, & in eo, uti punctum, qui solus omnia e & solus sufficit; & totum in eum suum transfundat morem. Vel etiam, inquit, attendat, ut Deus seipsu diligat, & comprehendat, & de perfectionibus suis ga deat; & in abysso sapientiæ, bonitatisque posita vel guttula in eum, toto affectu, convertatur. Tertiò, co templari potest, quomodo Deus Pater seipsum cogn scens; Filium generet; & uterque sese amantes, prod cant Spiritum sanctum: item considerare Patris ac Fi & Spiritus sancti proprietates ut eas infinitâ perfecti ne in se divinæ personæ habeant; & amoris affectus e ercere erga tres personas, ut unum sit anima cum ill quandoquidem, ô infinita benignitas! id sanctissim Trinitas non dedignatur.

Tract. 3. c. 5 §. 2.

Quomodo se contemplans statuat coram Deo.

Contemplatio utilior meditatione

Bonavent.

Hoc exercitium utilius est, ait P. Paz, si nimirum hoc vocetur anima meditatione: quia amor à terre fortiùs animum attrahit, virtutes inserit; meliusq; p gatur, ut D Bonavent. igne amoris, quàm aqua lac marum, & faciliùs. Est enim meditatio, studiosa men

i-

investigatio,quâ aliquid occultum evolvimus, ut affe-
ctum excitemus, & ad aliquod bonum sectandum, vel
malũ vitandum provocemur:investigatio autem labo-
rem habet. Verumtamen iste modus præsupponit ferè exercitationem meditationis,insignem mortificationẽ, puritatem cordis,fugam minimorum peccatorũ,& virtutis usum; quò etiam dirigi debet,non ad consolationem,gulam & vanitatem.Secundò,requirit,ut de contemplatione dictum,naturam quietam ac tranquillam, & Dei vocationem; de qua Magister spiritus judicare potest,&quivis videre,quos impulsus ad hunc modum orandi sentiat, & ex directoris arbitrio eos sequi *Præsupponit meditationem.* *Vocatio ad eam requiritur.*

Neq; solùm requirit meditationis usum, sed ferè cũ ea jungitur, &, uti Propheta ad psaltem prophetabat, ita meditatio præmittitur, aut vitæ, aut mortis Christi, aut perfectionum divinarum : & sic anima sublevatur ad affectivam orationem: & initio quidem variis affectibus insistit; postea, uni soli Deo, & eo diutiùs, quo provectior est.Illusio, ut in omni oratione,cavenda est. Si quis enim se gulâ spirituali trahi, efferri superbiâ, aliosque se despicere sentit;aut avocari à zelo, obedientia,resignatione,mortificatione assidua, ac denique ab iis quæ instituti sui sunt, manifestè illuditur à dæmonio meridiano. *4. Reg. 3.* *Meditatio jungitur contemplationi.* *Illusio cavenda.*

DESIDERIUS. Velim, exemplo me doceas.

ASCETA. Pluribus P. Paz hæc tractantem consule; intereà hæc accipe velut paradigma.

Exercitium Fidei.

Aspice Dominum præsentem,ut primum ens,& causam omnium,& primam veritatem:& crede his,quæ de se,de Filio, &c. revelavit; ac mentalibus verbis coram curia ejus confitere;pete,ut tecum sit Christus;& opta, ut omnes eum cognoscant & ament.

Exercitium Spei.

Aspice Deum præsentem, ut remuneratorem optimum,

mum,& auxiliatorem,& fontem omnis boni; & spe
in eo ob merita Filii,te obtenturum gratiā necessarian
& media ad vitam æternam;eaque pete fiducialiter.

Exercitium Amoris.

Aspice Deum præsentem, ut abyssum bonorum on nium,ex quo omnia;& adora eum, qui à te amari d siderat: & pete charitatem latissimam, ut omnia præ cepta impleas, ut omnes eum ament; longissiman optando æternùm eum amare;altissimam,quâ omn terrena despicias; profundissimam, quâ te infrà omn statuas.illi gratulare, & gaude de ejus bono; & plen resigna voluntatem tuam,ut in omnibus illius sancti simæ voluntati conformis sit: unias omnes potentia tuas illi,ut eum unum cogites & ames.

DESIDERIVS. Quæ mihi explicuisti, vix videor asse qui posse, quia imaginatio in varia distracta quieter diuturnam non patitur.

Iob.38. ASCETA. Non ideò tamen te affligas: variæ ad pe fectionem viæ sunt. Quis scit enim, ait Iob, per quar viam spargitur lux? Hocque certò tibi persuade: opti *Qualis unio Deo gratissima.* mum genus unionis esse, quam spectat contemplatio suam voluntatem in omnibus divinæ conformare, ze lo sincero animatum ardere, communicationem cur Deo habere perpetuā: nulla ferè hîc illusio, nulla prop fallacia.& sæpè longè acceptior Deo hujusmodi an ma, quàm quæ contemplationi dedita, in obedienti tarda, in mortificatione segnis, in zelo remissa. Han *Cap.3.* unionem præ omnibus,& suprà omnes, S. Teresa com mendabat; & illusionem, ut in quiete & contempla tione frequentem, caverent, monebat suas; quâ aliqu in zelo & obedientiâ deficiunt, ut se in quiete oratio nis.ex amore sui, & non Dei deliciis spiritualibus ob *Obedientia via ad perfectionem.* lectent. Neque enim Deus propter se laborantes de fraudat demenso; neque etiam eos, qui quietem vo lunt, cùm ab eo ad labores mittuntur, visitare dedi gnatur

gitur. Quod experientiâ se comperisse S. Teresa testur: & putare se, tot obedientiæ ideò à dæmone strui insidias, quòd illa una sit ad perfectionem, ac plenam unionem voluntatis nostræ cum divinâ compendium. *Lib. de fundatione c. 5.*

Oratio complectens omnes amoris affectus.

DOmine Dominus noster, quàm admirabile est nomen tuum in universâ terrâ! Quis sicut Dominus Deus noster? non est similis tui in fortibus, Domine, non est secundùm opera tua. Magnus es, Domine, & magnitudinis tuæ non est finis. Potens es, & non est qui resistere possit voluntati tuæ. Bonus es, & misericordiæ tuæ non est numerus. Tu Solus Dominus: tu solus bonus & optimus: tu solus Altissimus. Gaudeo de omnibus bonis tuis, ô gaudium meum, ô fons omnium bonorum. Magnificate Dominum omnes mecum, omnes pusilli & magni, & exaltemus nomen ejus in ipsum. Quid est verò magnificare te, Domine, Deus meus, cujus magnitudini accedere nulla potest quantitas? etenim cœlum & terram imples: cujus pulcritudini, nulla venustas; bonitati, nulla pietas; potentiæ, nulla facultas? & si esset ulla, & in mea manu toto corde, totâ animâ & viribus meis avidissime in te transfunderem; quidquid esset; etiamsi creaturæ singulæ cœlum essent purissimis plenum spiritibus; etiamsi omnes arenæ mundi essent terrimi, darem eos tibi, quia dignus es, quia amor meus es, & quid sunt hæc, nihil antè te. Si haberem omnium mortalium, & Angelorum, & Sanctorum affectum, te eo complecterer, in te viverem, moverer & essem. Vtinam omnes miserorum pœnas gratiâ tuâ ferre possem, ut exaltaretur nomen tuum, ut omnes cognoscerent & amarent; fortis enim ut mors dilectio, & brevis dolor, & levis illi, quem tuus, ô IESV, amor inebriat, & in te transformat. O vita mea, ô suavitas summa, ô omne bonum, quàm coarctor donec perficias desiderium, quo desidero vehementer diligere te ex toto corde, & amplecti ex totâ animâ, ex toto mente meâ, ex totis viribus meis! utinam unus essem tecum, tu mecum, idem pro omni velle meum & tuum! Ecce, Domine, tu qui scrutaris corda & renes, tu, spero, nosti, quia verè diligo te, & nihil volo extra te: &, si jam omnia voluntati atque

Psalm. 8. Psalm. 112. Psalm. 85. Psalm. 144. Psalm 33.

electioni meæ tribueres, redderem tibi, quam tibi millies con voluntatem meam; tu enim Dominus benignißimus, & ego vus: tu sapientia es, & ego infantia: tu bonitas infinita, & malitia: tu abyssus bonorum, & ego malorum & miseria Tu es Deus cordis mei, dulcedo mea, fortitudo mea, timor & a meus. Ah, utinam nihil noßem præter te, nihil cogitaßem, n amaßem præter te unquam, ô Oceane omnium bonorum! nu me rei fames aut sitis tenuißet, præterquam corporis & sang tui: fuißem, quasi non eßem de utero translatus ad tumu Coloss. 3. *mortuus eßem, & vita mea abscondita cum Christo in te meo.*

Exercitium aspirationum decurrendo per cr secundùm tres vias.

Vsus aspirationum.

IN via purgativa dolor, pudor, & timor de peccatis petit excitatur per aspirationes ex varijs considerationibus. verò sic uti poteris. Considera quâ in virtute te exercere quem defectum detestari & corrigere, idque sive in medit ne ad hoc movearis; sive ex instituto id facere velis. Stat coram Deo, & gratiam postula, ut virtutem talem N. acqu vel tale peccatum vites, vel defectum præter legem Dei v stitutum tuum. & deinde sicuti tres pueri in camino o creaturas invitarunt ad laudem Dei, sic tu ex ijs disce & r ve ad repurgandum cor tuum, & ornandam animam tua honorem Domini nostri, imò nota exercitium bonum & *Modus novus meditandi,* dum meditationem instituendi decurrere v.g. Hymnum t puerorum, vel Laudate Dominum de cælis; per tres vias ponendo sibi aliquod peccatum N. vel aliquem defectum mæ suæ sive carentiam virtutis N. & primò petere, ut o creaturæ laudent Dominum pro te, quia eum sic illo de N. inhonorasti. Secundò, per illuminativam invitando laudem tecum ut suppleant desideria virtutis, quæ jam c pisti. Tertiò, per unitivam, ut suppleant tepiditatem tu amore, optando creata converti in ardentissimos Cherub & cælestium spirituum choros.

VIA PVRGATIVA.

ASPIRATIONES EX *Nisi quia Dominus adjuvit me, paulò minùs in inferno h set anima mea, Vtinam nunquam te sic N, offendißem, Deus*

[Cre]do Domine, & in te spero, & toto corde te diligo. Ex te enim & [per te], & pro te sunt omnia. Sic omnibus aliis adjice. CONSIDERATIONE INFERNI.

[E]cce Dominus dedit benignitatem, & terra ista dedit fructum [suu]m, ego autem sicut terra deserta, invia, & inaquosa, protuli, spi[nas] N quibus te eheu! te, amantissime IESV, coronavi, Vtinam, &c. TERRÆ.

[B]estiæ & universa pecora, serpentes & volucres pennatæ: & omnia [qua]lia terræ serviunt tibi; & ego in eo maximè N, sicut equus & [mul]us vixi, quibus non est intellectus, Domine Deus meus. Vti[nam], &c. BESTIARVM Psalm. 148.

[Q]uanto prudentiores sunt filij sæculi, filijs lucis! quid non adinve[ni]orum industria, ut falsò beati sint? & ego adinveni plurima, ut [v]ix & tibi ingratus esse possem. HOMINVM. Luc.16.

[P]reciosa fuisti in conspectu Dei mei, quia redempta es sanguine fi[li]j ejus, & ego te vendidi gratis. Heu mihi, quia multùm incola facta [an]ima mea! ANIMÆ. Ps.119.

[E]levaverunt flumina vocem suam, elevaverunt flumina fluctus [su]os, sed aquæ multæ non poterunt extinguere charitatem tuam, ô [IES]V, quem, eheu! ego ingratus sic N. deserui, & in me extinxi. AQVÆ. Ps.92. Cant.8.

[S]piritus ubi vult, spirat; adspira, Domine, *ut respirem in magnis [misera]tionibus tuis: & miserere mei, secundùm multitudinem mise[rico]rdiæ tuæ.* AERIS. Ioan.3.

[T]u, Deus meus, ignis consumens es: & quomodo ego liquescere non [pot]ui, heu! Deus meus? sed in medio jaculorum ignitorum; id est, be[nefic]iorum tuorum, frigere? IGNIS.

[O] magna domus Dei, quàm vilis mihi fuisti! quàm carò stetit Do[mi]no meo, ut ego te, secum fruerer! & eheu! sic contempsi. CÆLI.

[G]audium sit vobis, o beati spiritus super me peccatore pœniten[tia]m agente, & suspirante ad Dominum Deum nostrum. ANGELORVM.

ILLVMINATIVA.

[P]roficientium Aspirationes serviunt adeptioni virtutum & [vitio]rum extirpationi; quod assiduè fieri expedit ut præteritorum peccatorum vanas imagines iis cogitationibus extin[gua]mus.

ASPIRATIONES EX CONSIDERATIONE INFERNI.

[S]alvasti me ex ore leonis, & à cornibus unicornium humilitatem [meam], à rugientibus præparatis ad escam: de manu canis unicam [meam], & cui serviam, nisi tibi? Vtinam te nunquam sic N. offendis[sem], Deus meus. Credo Domine & in te spero, & toto corde te [dilig]o. Psalm. 22. Eccli. 51.

[T]erra super se venientem bibens imbrem, & non referens fructũ, [mal]edicto proxima est; sed tu benedictionem dabis legislator, & sic N. [ibo] de virtute in virtutem. Vt videam te Deum Deorum in Sion. [Vti]nam, &c. TERRÆ.

Cogno-

BESTIARUM Isaiæ 1. *Cognovit bos possessorem suum, & asinus præsepe Domini su[...] ego te in eo N. non cognoscam, & nudum nudus sequar?*

HOMINUM. Ps. 147. Ps. 118. *Non fecisti, Domine, taliter omni nationi, ut mihi & judicia [...] non manifestasti eis. Idcirco juravi, & statui custodire sic N. ju[...] justitiæ tuæ.*

ANIMÆ. Ps. 102. *Benedic anima mea Domino, & omnia quæ intra me sunt, no[...] sancto ejus: ut omnes dicant videntes me talem N. Ecce semen[...] benedixit Dominus.*

AQUÆ. Daniel. 3. *Benedicite aquæ quæ super cælos sunt Domino: & utinam aug[...] vos lacrymæ meæ, ut possim super nivem dealbari!*

AERIS. Psalm. 118. *Os meum aperui, & attraxi spiritum; quia jam sic N. cum s[...] proposito in misericordia tua speravi.*

IGNIS. Psalm. 103. *Suades mihi Domine IESV, ut emam à te aurum ignitum: ac[...] me Deus meus: & qui facis Angelos tuos spiritus; fac me in hoc N[...] nistrum tuum ignem urentem.*

CAELI. Ps. 101. *Opera manuum tuarum sunt cæli: ipsi peribunt, tu autem per[...] nes: da mihi, Domine Iesu, constantiam, ut jam hac N. vitia [...] sicut vestimentum veterascant.*

ANGELORUM. Ps. 90. *Angelis tuis, ô Iesu, mandasti de me, ut custodiant me in om[...] viis meis: fac, quæso, ut in manibus portent me, ne rursus offenda[...] lapides offensionis pedem meum.*

VNITIVA.

Perfecti, aspirationibus ferè iis utuntur, quibus anima ac[...] ditur, & Deo unitur amore.

ASPIRATIONES EX CONSIDERATIONE INFERNI *Ardent hîc inimici tui, & ardebunt, usque ad inferni novissim[...] ex nunc sic N. utinam te sic N. nunquam offendissem Deus meus [...] do Domine, & in te spero, & toto corde te diligo: fortis erit ut mor[...] lectio mea, & dura sicut infernus æmulatio mea.*

TERRÆ. *Benedic terra mea Dominum, & laudet & superexaltet eum i[...] cula, & proferat fructum jam in tempore suo.* Vtinam, &c.

HOMINUM. Ps. 65. *Venite, & audite omnes qui timetis* Deum, *& narrabo vobis, [...] ta fecerit Dominus animæ meæ. O quanta fecit! & ego quid feci[...] ô solatium meum, dulcis hospes animæ, dulce refrigerium!*

BESTIARUM Matth. 6 *Volatilia cæli non serunt, neque nent; sed tu, Pater cælestis, [...] illa: ita, spero, pasces me, & sic enutries me, ô unica fiducia mea.*

ANIMÆ. *Anima mea templum tuum est. Veni, Domine, & mansionem [...] me fac. Tu mane in me, & ego in te, ut unus tecum sim, ô quan[...] erit & ardentissimè te diligam!*

AQUÆ. Ps. 142. Ps. 41. *Anima mea sicut terra sine aqua tibi. Sitit illa ad te Deum [...] tem vivum. quando veniam, & apparebo ante faciem tuam; qu[...] inebriabis me amore tuo?*

AËRIS. *O æterna veritas & vera charitas, & cara æternitas! tu es [...]*

...s, tibi suspiro die ac nocte, inspira mihi spiraculum vitæ: tu enim ...ta mea.

...nem venisti mittere in terram, & nihil vis, nisi ut accendatur: ...ne igne illo, ut liquescam amore tuo. IGNIS. Luc. 12.

...li, enarrate gloriam Dei, cæli cælorum laudate Deum. O quando ...emini mihi, & inveniam eum, quem diligit anima mea? quando ... diligam ex toto corde meo? CÆLI.

Angeli, qui semper videtis faciem Patris mei, quando veniam, ...tiabor, cùm apparuerit gloria ejus? attollite portas, principes, ve... & elevamini portæ æternales, ut gustem, & videam quàm sua... ...it Dominus. ANGELORUM. Ps. 23.

...spirationes ex Ludovico Blosio pro ardenti amore excitando.

Dulcissime, secretissime, & præsentissime sanctarum animarum sponse, IESV, accende, quæso, cor meum vehementer in amorem ...t diligam te ex penitissimis medullis animæ meæ, visita me mise...diter, & mentem meam reple gratiâ tuâ, quia te fontem suavi...tis valdè expetunt intima mea.

... Domine, mi IESV, ô ignis qui dulciter ardes, & secretè luces, sua...rque odoras, occupa totam regionem mentis meæ, ô Rex regũ, Rex ...næ gloriæ, ut te solum esuriam & sitiam, ad te suspirem, tuámque ...ifluam faciem videre æstuanter concupiscam.

Transfige, amabilis IESV, medullas animæ meæ suavissimo dile...tis telo, perfode cor meum igneâ charitate, ut prorsus langueat a...a mea tui desiderio & amore, tota amore resolvatur, tota lique..., tota in te transeat.

...epara, Domine, mentem meam ab omnibus, quæ sub cœlo sunt, ut ... tibi soli liberè intendat, tu solus illam, ut proprius possessor, inha...s. Descendat in me suavissimus odor tuus, veniat mihi divinæ ...ritatis tuæ inenarrabilis fragrantia, quæ puras & sempiternas in ...suscitet concupiscentias.

...a, Domine mi, ut ego totus dulcedine amoris tui plenus, totus ...mmâ charitatis succensus, diligam te ex toto corde meo, & ex inti... medullis præcordiorum meorum: diligam te, o suavis amator, di...m te, ô unica salus animæ meæ, diligam te quia prior dilexisti ....

...ræsta, ô pulcerrime & deliciosissime sponse, IESV, ut magis ma...ue te amem, & valida vis amoris tui funditus à me excutiat pon... omnium terrenorum desideriorum, & indesinenter currere me ...at in odorem unguentorum tuorum. Cant. 1.

...cribe, dilectissime mi, in tabula cordis mei dulcem memoriam tui,

nulla

nullâ unquam memoriâ delendam, ut tui desiderio semper æstu[...] igne amoris tui totus ardeam, & diluvio charitatis tuæ penitu[...] sorbear.

O pelagus sanctæ dilectionis atque dulcedinis, Deus meus, ve[...] tribue te animæ meæ. Da ut integro corde, pleno desiderio flamm[...] tiq; affectu jugiter aspirem ad te; & suavissimè respirem in te, te[...] creaturæ præferam; propter te omni transitoriæ delectationi re[...] ciem, ô vera & summa exultatio mea.

Pasce me, Domine, esurientem mendicum tuum iugi influxu [...] nitatis tuæ. hoc peto, hoc desidero, ut vehemens amor me totum p[...] tret, repleat, atque in se transmutet.

Da, benignissime Redemptor, ut dilectione tui totus ignoscã; [...] à me ipso deficiam, in te solo delecter, te solum sciam & sentia[...] supereffluens abyssus divinitatis, trahe & immerge me in te, to[...] affectionem cordis mei ita abripe, & tibi applica, ut ipsa ad ca[...] omnia sit prorsus exanimis.

Te invoco in animam meam, dulcis Deus, te inclamo, te gr[...] affectu requiro, suavis amœnitas intimorum amplexuum. [...] dilecte mi, veni millies exoptate, ut te intus possideam, & [...] animæ meæ castissimè complectar.

O lux, quæ semper luces & nunquam offuscaris illumina me [...] ignis, qui semper ardes, & nunquam extingueris, accende me; ô a[...] qui semper ferves, & nunquam tepescis, absorbe me, & transmut[...] in te.

O charum lumen oculorum meorum, IESV, expelle tenebras o[...] à domicilio mentis meæ, meq; totum illustra splendore gratiæ tuæ. [...] tra in animam meam, o dulcedo summa, ut dulcia sapias, & [...] solo gaudeat atque quiescat.

O dilecte mi, dilecte votorum meorum, concede, ut te inveni[...] inventumq; teneam, & brachijs spiritualibus arctissimè const[...] gam. Te desidero & ad te anhelo, o beatitudo æterna. utina[...] mihi dones, & me tibi intimè unias, atque mero divinæ chari[...] totum inebries!

Saucia, Domine, interioris hominis arcana jaculo tui am[...] & in medullas frigidæ torpentisq; animæ flammam salu[...] rem immitte, ut ego inextinguibili charitatis ardore succen[...] indicibiliq; suavitate spiritus tui penetratus, prorsus à me transf[...] in te.

Recipe me, ô floride sponse, IESV, inter amoris tui suavissimos [...] plexus, quibus cõstrictus spiritus meus gelidus, totus incalescat. A[...] Domine, aperi pulsanti, & orphanam animam in dilectionis [...] conclave admitte, tibiq; misericorditer eam copula.

Hauriam ex te aquam viuam, ô fons mellitissime, quâ gu[...]

jam prater te sitiam, descendat in me calestis ros suaviflua charitas, quo intimè imbutus, purus à terrenis cupiditatibus & adulteris amoribus conserver.

O charorum omnium charissime, prasta, ut ego totus tuus & tu meus in aternùm permaneas. Sic me tibi conjunge, sic agglutina, ut nunquam à te separari possim; sic te mihi prabe, sic communica, ut pacis tua dulcedine repletus jugiter in te castè deliciis.

tranquilla & serena lux, Deus meus, animam meam tuis illustrationibus irradia. Iunge me tibi viciniùs, ô sol rutilantissime, ut calorem virtutis tua flores & fructus sancta dilectionis progermiterra cordis mei.

a, honor meus, gaudium meum, & sincera voluptas mea. Iesu, meum, quaso, amoris tui flammam in penetralibus cordis excita, ut deinceps nihil sub sole eligam, nihil concupiscam prate.

Domine mi, calum, terra, & omnia qua his continentur, sine te mihi, velut hibernum gelicidium. Tu solus me afficias, solus es, tui solius amor in intimis vivat & ardeat, ac vivus atque ardens permaneat.

ucesce mihi, ô lux fulgida & gratiosa, ut in meridiem clarissimū entur tenebra cacitatis mea. Exorna, ô bone IESV, animam meā charitatis decore, quem diligis; impingua eam illo amoris adipe, delectaris: aufer ab ea quidquid oculis tuis minùs placet, & eam tibi per omnia placentem.

ardor suavissime, vora, & feliciter consume pulvisculum substantia mea. Transfer me in te, ut ego indissolubili amoris glutitibi adharens, vivam ex te, & tamquam lilium effloream coram te.

venustissime atque vernantissime flos IESV, *ô vita perennis, vita per quam vivo, sine qua morior; vita, per quam gaudeo, sine qua eo, vita dulcis & amabilis, concede ut tibi jungar, te amplectar, suavi charitate, soporatus in te, qui es pax gratissima, sanctè obdiam.*

a Domine mi, ut anima mea virtute ardentis amoris conflata, dulcedine penetrantis charitatis liquefacta, tota effluat in te. Possideam ô summum atque incommutabile bonum, posside eam, ut ipsa deat te.

onfige, dilecte mi, & transverbera cor meum acutissimo dilectiotelo, ut ego amore tui salubriter langueam, omnia transitoria milescant, tu solus placeas, solus incomparabili pulcritudine tua ficas.

irue, dulcis IESV, *odiosam materiam tepida conversationis mea,*

& prasta

& præsta, ut paratus ac liber inextinguibili fervore sequar te. Præ astrum ardentissimæ dilectionis, quod me tam valido impetu imp in te, ut spiritum non habeam extra te.

O unice cordis mei consolator IESV; demitte, quæso, in me ju gratiarum tuarum stillicidia. Attrahe me potenti virtute amoris mihiq; tuæ propitiationis osculum imprime; quo consignatus postbac diligam præter te; quia tu es tota possessio, totaq; beati anima mea.

CAPVT XVII.

Meditatio de pace animi, & conformitate voluntatis nostræ cum divina.

NOTA, quod ad hanc pacem omnis spiritualis excitatio dirigatur, & ea cælestis vitæ dulcedo deli tur. Continet puncta 38 quorum singula meditatio materiam dare convenit Dei gratiâ.

PRÆLVDIVM I. Erit statuere se magnâ qui corporis atque animi, quantum fieri potest in consctu Dei.

PRÆLVDIVM II. Erit, petere à Domino hunc pciosum animæ thesaurum, & veram in hac vita betudinem pro majori Domini gloria.

Quid sit amare Deũ. Coloss. 3. 1. Reg. 13. I. Considera perfectionem consistere in amore, t sæpè jam dictum: hic verò quid est? idem cum D velle ac nolle, & quisquis hoc consecutus est, uti Da vir secundùm cor Dei: quid eo felicius & beatius, c obsecro, etiam in hac vita? siquidem talis habet pass nes mortificatas, & in altissima pace conquiescit; fac *Psalm. 75.* est in pace locus ejus, & habitatio ejus in Sion.

Haccine vera, ut sup. p. 7.

Methodus ad perfectionem. Bloſ. in app. c. 5. l. 10. Dial. c. 6. Adverte deinde, quòd conformitas ista volunt cum voluntate Dei nostri simul optima sit metho & compendium ad perfectionem, id est beatitudin etiam in hac vita, qua se ad illam pertigisse Thau instructor respondit. Cæsarius verò narrat de quod miraculis claro, qui nulla alia exercitatione quam

pei-

rfectionem fuerat consecutus. Túne credis & negli-
? ex illa autem oritur pax, quæ est status animæ quo *Quid sit pax.*
que adversis, neque secundis inordinatè movetur,
l in Deo fixa quasi in rerum vertice, unum undique
um videt, & eum esse suprà omnia, subtus se appeti-
n suum, omniaque cætera humana intuetur, & in
inâ voluntate conquiescit. Hoc tibi imaginare,
ad hanc felicitatem adspira, cùm possis, & Dei ami-
iam. Nam sicut pax est inter eos, & amicitia qui unũ
lunt, & nolunt; ita nobis cum Deo, si id quod ipse
lt, hoc unum velimus, & in ejus voluntate sanctissi-
i conquiescamus. Qui hoc modo stat ut ita dicam, *Pax est beatitudo.*
nne quasi ad perpendiculum in Deo firmiter stare
letur? & beatus esse & tu esse nolis? Ex dictis clariùs
ce quid sit pax, quam alij dicunt esse cùm sensus & *Psalm. 118.*
luntas, & omnia rationi parent, & ipsa Deo. Pax cer-
, ô JESV, verè multa est diligentibus legem tuam, Do- *Ierem. 8.*
ine. E contrario, dicit impius: pax, pax; & non est pax
piis. *Pater æterne*, ut infrà pag. 1003. vel *Agnosco*, ibid.
l ut infrà pag. 1005. *O omne bonum.* vel ut suprà *Amo- Nota bene.*
n excita. Hoc post singula puncta facere licet alijsque affectus
arbitrio excitare, vel *Iaculatoriis 5. cap. de contemplat. posi-*
mentem elevare?

II. Considera I. Antè creationem nihil fuisse præ- *Deus ideam suam sequitur semper.*
Deum opt. max. in se beatissimum, & ipsum in se ha-
isse omnium ideam, & habere; ita autem perfectam
neque jota, neque apex desideretur, secundùm vo-
ntatem suam: secundùm hanc etiam perfectè omnia
isse, & quidem valdè bona; & gubernare conserva-
, ac perpetuô & ordinatissimè etiam in singula mo-
enta. De quo ergò tu queri potes? deinde omnia
a referri ad Deum, ut prototypon optimâ propor-
one, pondere, numero & mensurâ velut finem ulti-
um, omnia enim propter semetipsum creavit altissi- *Prov. 16.*
us, & gubernat, & nónne jure meritoque? cùm ipse
lus sit & creator Dominus, & omne bonum?

idque non tantùm obſerva in creatione, ſed etiam gubernatione & conſervatione quæ eſt quaſi contin creatio. Cùm autem tu Domine ſolus noveris q pacto omnia ad finem dirigenda etiam minutiſſima, omnibus me reſigno divinæ voluntati tuæ: na quemadmodum primus orbis cæleſtis omnes rapit i feriores, & ſequuntur illi, aut ſi non ſequerentur ut dicam obtererentur; ita omnem voluntatem tuæ di næ eſſe ſubditam oportet. Liberam tamen ſcio, ſed qua repugnet, eam aut rapi tuâ voluntate, aut tra aut obteri. Quis enim niſi fruſtrà reſiſtere tibi pote quis verò aliquando reſtitit tibi & pacem habuit? A pende illud, & vide quid ſit in præſentibus de quo q raris factum, dictum, vel optares ſive in publicis ſi privatis, & an Deo poſſis vel expediat tibi repugn re, & cùm nequeas cui id ſtolidè velis, vel præſumptu sè optes ut ſtultus & inſipiens? *Pater æterne*, vel *Agno* ut inf. p. 1003.

Iob. 9.

Rerum præſentium conſideratio.

III. Aſpice præteritam vitam, & ex iis quæ opta aliter eveniſſe, unum vel plura delige, & obſerva in h accuratiſſimè à Deo id ipſum relatum ad ideam ſua ita ut jota vel apex non præterierit, aut mutatus ſit p ter ejus ſanctiſſimam voluntatem, & quid de te t bando tunc lucratus fueris, aut jam ſi doleas lucrer Nil niſi ut malum malo adderem, Deus meus, requ mea, infecta enim eſſe nequeunt; & certè quantâ p frueter, ſi in iis N. me reſignaſſem tum tuæ volunt Numquid jam video quòd oporteat & oportuerit ſe per ad reſignationem velut morbi curationem eti ſerò venire? Itaque jam ſi quid te torquet, ne dem iterum ad idem impingas vide. *Haccine vera*, ut ſup. p *Affectui reſignationis & amoris inſiſte ſaltem dic*, ut infr. *P æterne*, vel *Agnoſco*, pag. 1003.

Conſideratio vitæ præteritæ.

Serius ocyus ad reſignationem eundum.

IV. Conſidera futura, & quid eorum ſicut & p teritorum ſit in poteſtate & voluntate tuâ nihil fe quid in præſentibus? minimum omninò &

Neceſſitas reſignationis & pacis.

q

[n]iicquam: Omnis enim homo liber est, & præter
[h]oc quòd pleraque extra potestatem nostram, addo
[q]uòd neque futura providere vel ad momentum pos-
[si]mus. Numquid enim ignoramus ferè omnia? num-
[q]uid futura ita ferè à præteritis pendent, ut solâ Dei
[gr]atiâ mutari queant, ex malâ v.g. æstate inopia, pestis,
[&]c. Quid ergò tuum providere juvat? Si ita habet;
[no]nne, ô Deus meus, mihi præsentissimè impos mentis
[si]m, si non sincero corde me in omnibus voluntati tuæ
[a]ccommodem? certè enim novi neque bona impetra-
[re] nisi à te, neque mala præcavere nisi per te possum,
[&] tibi humillimè supplicando. Quomodò ergo me-
[li]us mihi consulam quàm me tibi committendo? præ-
[te]rita enim infecta esse nequeunt, quibus futura con-
[ne]ctuntur incerto prorsus eventu. sufficiat ergò diei
[m]alitia sua, & quietem ama. *Pater æterne*, vel *Agnosco*, ut
[in]fr. pag. 1003.

V. Considera in cælo, in aëre, in terrâ, & aquâ se-
[rie]m rerum & ordinem perpetuum, & operationem
[pe]rpetuam juxta ideam illam primam divinæ bonita-
[tis], interim tamen etiam mille revolutiones & muta-
[ti]ones in singula momenta, ortus & occasus: expende
[pr]æterea omnes homines esse liberos, & nunquam in
[eo]dem statu permanere. Deinde dæmonum vide
[mi]lle machinationes, & adverte innumeris casibus
[es]se obnoxia omnia, tum publica, tum privata. Quid
[er]gò, ô JESV amantissime, providere aut mutare
[po]ssum? aut præcavere? & quo fructu, cùm innu-
[m]era præcavenda forent? & millenæ ut sic loquar por-
[tæ] custodiendæ ne intret ad me malum, quarum ne
[ve]l unam sine te custodire possem; nisi enim tu
[cu]stodieris civitatem, frustrà vigilat qui custodit
[ea]m.

Igitur quemadmodum in plurimis non me torqueo,
[qu]æ aliter fieri non posse video, sic in omnibus
[qu]æ me tangunt totum me resigno sanctissimæ

voluntati tuæ, & ab eâ ſolum moveri opto, & in te vi-
vere, eſſe, & moveri, ideoque neceſſe ſcio ut undiq
ſit libera voluntas mea, nulli affixa, nulli obnoxia. D-
co ergo cum Apoſtolo tuo toto corde ex nunc in om-
nem vitam, in omni actione & millies & millies: D-
mine quid me vis facere? Fiat voluntas tua ſicut in c-
lo & in terrâ. *Pater æterne*, vel *Agnoſco, Domine Ieſu*, ut in
pag. 1003.

VI. Conſidera, quanta ſit ejus qui reſignatus eſt,
ex voluntate Dei ſuam facit felicitas: etenim reſign-
tione homo ſibi Deum obligat, ut quia in eius manu
ſuaque ponit, fiat vas ex luto illo quod ei placuerit
gloriam vel honorem: vel quia ejus ductum ſequi t-
to animo deſiderat, ut dirigatur ab eo in viâ pacis
proſperitatis, vel ut dum ſe projicit in paternas ejus m-
nus ut eum labi non permittat. Nihil ergo ſolliciti
mus, ô anima mea, ſed ſollicitudinem noſtram pro-
ciamus in eum, id tantummodo agamus oportet,
hoc momento uni Deo noſtro placeamus, ſecuri de
mni ſucceſſu, de omni quod futurum eſt. Nónne eni
quiſquis hunc vel illum ſucceſſum optat, anxiè ſe tu-
bationi fruſtrâ exponit? nónne ut dixi incertum ex-
tum omnia habent? ac proindè quid eſt ferè quod ſp-
remus? quid eſt quod timeamus? quàm ſæpè quod
mendum homini videtur, ſperandum eſt, & contrà? p-
rieramus ſæpè niſi periiſſemus, infelices eramus niſi n-
ſeri fuiſſemus. Aſpice ut filios Iſraël Deus per tot ar-
bages deſerti in terram ſanctam duxerit. Cur ita? ſic
viſum expedire. Vide ut perduxerit per adverſa pl-
rima & extrema Joſephum & Davidem. Hic *in reſign-
tione te exerce*, ut ſuprà. vel *Agnoſco, Domine Ieſu*, ut inf-
pag. 1003.

Reſignatio nobis Deum obſtringit.

Phil. 4.

1. Petr. 5.

Rerum omnium incertus eventus.

VII. Conſidera, præterea Deum ſemper in omnib-
habere propoſitum ſibi finem ſuum, quodque hu-
ſemper ſpectet & conſequatur, nos verò & eum co-
ſequemur ſi omninò ejus voluntati noſtram accom-
mod

odemus, aliàs non, aliàs quiescere mens, aut id quod pedit consequi non potest. Quemadmodum igitur tribulatione positi nos resignare debemus, ita antè nnem eventum nihil velle, nisi Dei voluntatem. No- tamen ex parte nostrâ faciendum quod possumus, ætera Deo committenda esse, ut nautæ omnia ad na- gandum comparant, ventum deinde à Deo præsto- ntur; is novit quando & quis spirare debeat. post eam ligentiam de eventu nihil anxiè curandum: frustrà im foret, cum in nostra ille potestate non sit. Atten- e verò Deum cupere, ut unam ipsius optemus fieri luntatem & omnem anxietatem deponamus, tum us providentiam magis fore de nobis solicitam. uem ergo putas feliciorem successum habiturum? rto certius eum qui voluntatem suam divinæ ac- mmodaverit. Quid ergo me facere convenit, ô Deus eus? & nónne æquius ut tu, qui Dominus es, tuam luntatem & providentiam sequaris potius quàm eum vilissimi mancipii tui? illa enim, sancta, & opti- a, & mihi utilissima, mea autem cœca prorsus, & im- udens, & misera. Impius Achab consulere velle vi- batur te Dominum, sed simul ut responderet per icheam Prophetam placentia, iniquè ferens quod ophetaret sibi malum. Ego verò, Domine, supplico ajestati tuæ, fac de me secundùm beneplacitum um, tu enim veritas, tu bonitas, tu Sapientia æterna. *iter æterne*, ut inf. pag. 1003. vel *Agnosco*, ibid. vel ut sup. *amore te exerce.*

Deum habet suum finem ob oculos.

Diligentiam ex parte nostrâ necessariâ.

Successus unde pendeat.

VIII. Considera decursus sæculorum variosque e- entus rerum non rarò nubilos ac tristes fuisse post se- na principia, felices post tristia, ut in Samsone, Saüle, avide, Salomone, cuivis notum. Secundò decursum tæ tuæ, & eadem observa. Ergo posthac nihil un- uam certi designa nisi unam Dei fieri voluntatem. ertiò, præsentem statum, & vide numquid in eo fe- citatis vel adversitatis, quamque variis modis infau- stum

Omnia nobis incerta.

ſtum illa exitum, hæc fauſtum habere poſſit; & cor trà. *His ad indifferentiam te excita, & Deo te reſigna.* Co ſidera præterea Deum initio creaſſe & ordinaſſe ad f nem omnia in pondere, numero & menſurâ, atque i Sapientiam æternam in minimis & maximis facere, ne arena quidem abſque ejus nutu moveatur. Cùm e go neque curſum mundi, neque ejus ordinem muta poſſis, imò juſtum illum & certum arbitreris, cur diff dis Deo tamen gubernationem? illud optas N. de h quereris? O altitudo divitiarum ſapientiæ & ſcienti Dei, quàm incomprehenſibilia ſunt judicia ejus, & in veſtigabiles viæ ejus! *Pater æterne*, ut inf. p.1003. *Agnoſc* ibid.

Nec arena abſque Deo movetur.

IX. Conſidera an noveris finem Dei, aut noſ queas in ullis rebus. Deindè adverte eum minima a que, ut dixi, ac maxima ad finem ſuum ordinar quem ipſe ſolus noverit. Attingit enim à fine ad fine uſque fortiter, ſuauiterque omnia diſponit, quo que decrevit aut facere aut permittere, certum neminem poſſe impedire, quo minus uti & quo vo luit modo aſſequatur, & ad ſuum illum finem omn etiam minima ſubordinata habere. Cur ergo omn ita ſunt ſubordinata, vide ut minima etiam ejus pro videntiæ ſubjaceant ab æterno, ut paſſeres non ſi in oblivione coram eo, folium arboris temerè n moveatur, capilli omnes tui numerati ſint, ſortes nu læ mittantur in urnam niſi à Domino tempere tur. An tuæ, an illius providentiæ omnia aſſignan putas? certè ut pacem habeas, in omnibus reſigna tuam voluntatem debes. Quis enim reſtitit ei & p cem habuit? hinc eremitæ ad pacem ſic ſuos inſ tuebant, ut cogitarent Deum, & ſe ſolos in mundo e ſe, ita ſe gubernari ab eo, ita illum ſibi providere. H magnum exercitium vocabunt Sancti: tu ergo eoru exemplo omnia à Dei manu accipe, tuaque bona mala recenſe, & reſigna te Deo tuo, ita ut in neutra partei

Sap.8.

Minima etiam curat Deus & ordinat.

Luc.12.

Matth.10.

Prov.16.

Iob.9.

Doroth. doctr.7.

artem propendeas. Nos, ait ille, ut canes lapidem mordemus, jacientem non advertimus; nos calamo, penicillo artem, non artifici tribuimus. Aliter certè Scriptura loquitur: Si erit malum, inquit, in civitate quod Dominus non fecerit; Spiritus, inquit, Dei malus arripiebat Saul. Dominus dedit, Dominus abstulit. Vis ergo cum David esse secundùm cor Dei tui, faciendo omnes voluntates ejus? nihil opta, de nullo querere, quòd hoc vel illo instrumento Deus utatur ad opus suum faciendum: scis, credo, quòd ipse artifex novit, quæ qualiaque operi suo conveniant, & bona & mala, vita & mors, paupertas & honestas à Deo sunt. *Pater æterne*, ut inf. p. 1003. vel *Agnosco*, ibidem. *Amos* 1. 1. *Reg.* 16. *Iob.* 1. *Act.* 13. *Eccli.* 11.

X. Considera Deum esse velut optimum architectum scire proinde primò, quo fine singula à se providentissimè & summâ sapientiâ sint aptata & creata, modò certum eum tibi & singulis pro fine suo indidisse vires & robur animæ & corporis, virtutes & dona largiri. Sicut enim in mundi machinâ partibus ejus, & in corpore humano singulis membris suam mensuram, situm & vires tribuit; ita hominibus in Ecclesiâ, Remp. Religione, ut corporis alicujus membris dona ac talenta dispertitus est, suntque ijsdem tributa situs, forma, mensura, vires, juxta proportionem operis, cui inservi & inservire debent. Quocirca si sapis ne æmuleris in aliis dona Dei, sed charismata sola meliora fidem, spem, charitatem, idque animo tranquillo: omnia enim operatur unus atque idem spiritus, dividens singulis prout vult. at fortè optes plura; quo fine? an alium à Deo habes? ecce fortè si plura talenta haberes, plus superbires; si enim neque jam satis humilis sis, & altiora æmuleris, queraris de contemptu, de munere, loco, collegis quibuscum te voluit esse Deus, quid fieret si plura talenta haberes? *Deus optimus Architectus.* *Aemulanda charismata meliora.*

XI. Considera, Quid maxima Dei dona & talen-

Psalm. 55. *Sors prospera quàm sæpè sit adversa.*

talenta prosperaque sors profuerint Salomoni, & sti & obstupesce nónne meritò dicebat David; Ab altitu dine diei timebo, etenim cadent à latere sinistro mill & à dextris, id est, in prosperitate, decem millia; & optes tibi ex voto fluere universa? Deinde attend quid honor & talenta infelicissimo Sauli profuerint, sacrificia perperam facta. Optare igitur sæculi bon quis potest, aut invidere alicui dignitatem, honore & opes? nihil enim est hoc aliud quàm invidere salu tis ac bonæ mentis impedimenta, cupiditatis incura bilis morbi plura fomenta, emplastra & medicamina quæ si variare possint homines, multisque uti frustra beati putantur. Nónne autem melius morbo simul ca rere & pharmacis? non sitire quàm vario potu debe sitim levare? non famere, non indigere plerisque, a proinde non appetere? ut adnascuntur regio patrimo nio, onera ferè majora, ita talenta & bona mundi dolo & afflictio comitantur. Quorsum verò tu majora quæris, & plura optas corporis aut animi bona quæ ve rè indifferentia ad Dei gloriam sunt? an ut Deo acce ptior sis? cur igitur à te resignatio & vera virtus & cha ritas quâ unâ millies amplius Deus honoratur, quàm o mnibus aliis bonis scientiis & talentis, minùs studios quæritur? Accedit quod haberi hæc & licitè expe potest, illa ambitiosè sæpè expetuntur & curiosè, & nónne ea ferè studiosius quæruntur, quibus ut plurim Deus inhonoratur, ut sunt ingenium & scientia inflans robur, officium? Certè si res inspiciatur & fateri veli mus, sæpè non tam quæritur ut apud Deum, sed homi nes magni simus.

Deus ordinat partes universi.

XII. Considera autem omnia membra & parte universi non eundem actum, locum, formam, spe ciémve habere, neque nisi omnia perturbentur, æ què præstantia esse posse. Vides in picturâ non omnia æquè magna, propinqua, illuminata? it etiam in aliis & vita scito varietatem magnam omni

necessariam etiam ad proportionem, quam solus se Deus optimus architectus novit, uti etiam solus nem ad quem singula à se ordinata sint ab æterno. voluit conditor orbis, tu verò in vitâ tuâ omnia ivata seu publica prospera optes, & unius coloris u-iversa? Túne igitur arguere audeas opera Dei, qui o-nia in summo benefacit, magni inquam architecti, ctoris, Regis, Ducis, Medici, tu qui nec ideam nosti, c finem operum ejus nec consiliorum? ergo quo-s egrederis, & cogitatione mundum oberras, va-osque successus appendis, cogita tibi maximi artifi-s inspiciendam imaginem, summâ arte variis locis umbratam, & omnino laudatissimam neque certè merè judicandum abs te ignaro & puero, & insipien-& cœco. *Pater æterne*, ut inf. pag. 1003. vel *Agnosco*, idem.

XIII. Considera, an non contentus esses, si omnia voto & voluntate tuâ fierent, & tamen nónne illa t improvida? sæpè etiam mala? Cur ergo non po-is gaudes, & in eo conquiescis quod Dei voluntas it sancta, & bona & tibi utilissima? nónne coram or-e toto & curiâ cælesti me & te puderet dicere, volo it velim potius meam in hac re N. publicâ aut priva-quàm tuam fieri voluntatem, Deus meus, quia ihi utiliorem esse judico? nolo tibi, sapientia æter-a, in ancipiti hâc viâ electionem tribuere, nolo du-um tuum, quem mihi offers, sequi, etsi solùm te se noverim viæ & termini peritum, & mei aman-ssimum patrem & pastorem animæ meæ? *Pater æter-, coram &c.* ut infrà pag. 1003. vel *Agnosco Domine* JE-, ut infrà pag. 1003. vel *O omne bonum, &c.* ut infrà ag. 1005. *Malles ex voluntate tuâ omnia fieri quàm Dei.*

XIV. Considera quàm gratum sit videre cælum & mnia tranquilla, ordinem cælorum, & cursum per-etuum & animo tranquillo applica, & similiter uantum ex pace respub: gaudium, quantam ex pace *Pacis bona.*

 suâ

Psalm.4. suâ anima hauriat jucunditatem, & dic cum Prophe[ta]: In pace in idipsum dormiam & requiéscam. Itaque n[e]que publicis neque privatis patiare eam minui. Qu[id] enim tibi prodest foris esse pacem, si domi bellu[m]? publicam esse tranquillitatem, & in animo tempes[ta]tem? Extra te florere omnia, intra te bello ardere, id [est] passionibus agitari? *Agnosco, Domine Iesu, &c.* ut in[f.] pag. 1003.

Vide nunc ut pacem omnia quærant. Quid en[im] servus propriæ voluntatis ex ipsâ sibi sperat, volen[s] hoc agere, hoc omittere, hîc esse, inde abesse, h[oc] munere, loco, favore frui, nisi quietem? at[qui] nónne verè hoc est inquietudinem quærere, & fo[men]tem ejus augere? & cor aquis fluentibus, aut ven[tis] furentibus, aut hostibus rapientibus dare, & pac[em] petere, ac sperare? Tu igitur primò vide quid utile [ad] salutem tuam judices, deinde, cùm liber sis, velis ea[m], omnemque adhibe diligentiam, Deoque impri[mis] pro gratia supplica; nullum verò successum aut e[ven]tum pete nisi unum & certum, hoc est fieri divin[am] voluntatem, alioquin inquietus eris, & ut morbi[s] versabis te assiduè frustrà. Proprium, inquit q[ui]dam, infirmorum talium est nihil diu pati, mutatio[ni]bus ut remediis uti, indè peregrinationes suscipiu[n]tur vagæ, & littora peragrantur, & modò mari, modò terrâ experitur: semper præsentibus infe[sta] levitas, semper se fugit homo, non effugit. Si te [ad] studium revocaveris, omne vitæ fastidium effuge[s], nec noctem fieri optabis tædio lucis, nec tibi gra[vis] eris, nec aliis supervacuus, multos in amicitiam att[ra]hes, affluet ad te optimus quisque. Nunquam en[im] quamvis obscura virtus latet, sed mittit sua sig[na]; quisquis dignus fuerit, vestigiis eam colliget. [Pa]*ter æterne, coram, &c.* ut inf.pag. 1003. vel *Agnosco Dom[ine] Iesu*, ibid.

Seneca de tranquillitate animi.

XV. Considera etiam ipsum amorem pacis, si [...]

xs

is ſit homo, pacem ipſam turbare, & idem eſt aliis virtutibus: quanto magis ſi terrena appe-? Itaque ſi non ut optas in virtute proficias, ſi s non ſatisfacias, ſi publica mala gloriæ Dei offi-e videntur, etiam te reſigna, & in gradu virtutis gloriæ, & in omnibus opta tantùm Dei fieri vo-tatem, ne querare hoc vel illud non ſuccedere, ora humiliter Dominum, & te ei reſigna. Nónne iliùs impetrat filius ſedulus, contentus iis quæ tri placent, quàm querulus? Nónne is gratior men-us, qui ubi ſcit clamorem ſuum exauditum, in ſi-tio patienter exſpectat, quàm ille qui impatiens indignabundus illud vel iſtud flagitat? faciendum nen id quod poſſumus, & præmiſſæ, ut ita lo-ar, à nobis ſunt ponendæ, Concluſio Deo re-quenda, terra colenda, & ſemen jaciendum, o incrementum relinquendum qui ſolus id dare teſt. *Pater æterne, &c.* ut infrà pag. 1003. & *Agnoſco* idem. *Virtutes ipſa non anxiè quærenda.*

XVI. Conſidera num aliquid ſit publicè aut priva-n, quòd à pace & propoſito ac inſtituto tuo te impe-t, & ſimul vide an repelli poſſit vel à te debeat; òd ſi non poſſis aut non debeas, licèt videantur bo-opera impediri, omnino tranquillo animo te eſſe ortet & dicere cum Prophetâ: Conſerva me, Do-ine, quoniam ſperavi in te. Dixi Domino, Deus meus tu, quoniam bonorum meorum non eges. *Pſalm. 15.* Hæc ver-expende. Nec eſt quod te angat offenſa Dei, aut pa-m turbet, ipſe novit & curare poteſt, & tranquillus tuetur, & fortè parva ſunt quę te in proximo turbant, vide quantò plura & graviora committantur. Acce-t, ſi illum emendare velis, aut Remp. juvare, nónne r eſt ut te alieno, non inquines malo, perturbationi imæ ſuccumbendo? Quid enim vult hujuſmodi ze-s? nonne pacem eſſe in animo proximi ſecum & cum eo? turpe igitur te pacē alteri optare, & tuā negligere; *Ferendum quod mutari non poteſt.*

nónne

nónne hoc esset cadentem alium sustentare, aut aliu
è luto extrahere velle, & se ei immergere? Pacem a
mi tui si alieni defectus turbent. Considera defect
esse morbos animæ, & in illâ oculum intellectus sæ
cœcum esse, & voluntatem pravam verè phrenesin
magnam esse stultitiam, habitus verò malos quasi i
rorem. Nota tamen optimum in aliena facta dictá
nisi muneris ratio id exigat, non inquirere. si ultro
oculos incurrant, excusare, & in optimam partem a
cipere, saltem cogita sic illi visum esse, ut Epictet
Nec mirare, si aliter ac tu sentiat, nunquid habet i
judicium suum, oculos suos quibus se dirigere deb
tuis certè non potest uti neque oculis, neque pedib
neque judicio: & si humiliter de te sentires illius fo
tè etiam judicio tuum postponeres. Quæcunque p
ro vides à te corrigi non posse, aut non debere, si
animo pacato cum illo patrefamilias crescere usq
ad messem. Nónne Sancti, etsi videant innume
perire, nihil tamen commoventur. sed in Domi
gaudent? horum felicitatem anima peccata quam pr
ximè assequitur. An & eam gemmam, & thesauru
emere optas? *Pater æterne*, ut inf. pag. 1003. vel *Agno*
ibidem.

Alienis defectibus cave turbari.

Aliena non curiosè observanda.

Turpe mirari alium à nobis dissentire.

Matth. 13.

Philip. 4.

XVII. Considera eum qui Dei voluntatem semp
fieri optat, posse in omnibus facere voluntatem sua
& sic semper lætum esse de nullo queri, nullum incu
re; nihil enim illi potest resistere: quicumque aute
suam fieri desiderat, cùm quot sunt capita, totidem si
sententiæ, plurima illi adversari: qui verò propria
non habet voluntatem, suam ipsius semper aget, vo
tatem divinam adimplendo. Manè igitur, vel
horas singulas, vel quoties foras eundũ cogita te qu
opus curasse fieri per architectum præstantissimum,
ire ut videas id quod certò scis esse omni ex parte pe
fectissimum, quod omnes sapientes laudent: neq
enim tunc qui te omnino ignarum nosti, aliquid in e
id

Qui facit voluntatem Dei, semper facit suam.

Doroth. doct. 8.

est in mundo, arguere audebis, hæc duriora, illa mol-
ora quàm par est, sed in Dei voluntate conquiesces.
ter æterne, ut inf. p. 1003. vel *Agnosco*, ibid.

XVIII. Considera, eum, qui pacem in re ulla hu-
ana quærit, non magis eam habere posse, quàm eâ re
imus queat satiari: non satiatur autem oculus visu,
c auris auditu, nec anima cùm sit spiritualis, ullâ re
mporali; neque tamen refert an hæc res spiritualis, an
mporalis sit, ut si desolatus & aridus petas anxiè con-
lationem: nam & in hac opus est ad pacem magnâ
signatione. Imò sæpè per desolationem, id quod per
nsolationem quæri debet, meliùs obtinetur, nempe
gnitio sui, & humilitas, unde Propheta, Bonum mi-
quia humiliasti me: adeò ut & D. Paulo stimulus
rnis datus fuerit, ne revelationum magnitudo illum
tolleret. quocirca in omni eventu sic ratiocinare. Il-
d à Deo est, ergo optimum mihi, si voluntatem meam
us voluntati adjunxero. *Pater æterne*, ut inf. p. 1003. vel
gnosco, ibid.

Eccles. 1. *Nihil satiat hominem præter Deū.* *Psalm. 178.* *2. Cor. 12.* *Adversitas utilis.*

XIX. Considera, dominos fidelibus servis ita omnia
mmittere, ut ignorare velint quid in domo suâ ha-
eant, ut in Genesi de Josephi domino Scriptura testa-
r. si sapis tu qui servus es, tibi omnino illud imitandū
ropone, & Deo opt. max. te committe, neque quid de
, quid de publicis, quid de aliis futurum, unquam an-
è quæras, sed tibi etiam audi Dominum dicentem
t olim Petro: Quid ad te? tu me sequere. hoc unum
fficiat, quòd in manibus Domini benignissimi sint
rtes nostræ, ô quanta felicitas eorum, qui sic vitam
am instituūt! Hujusmodi eodem vultu semper in pa-
summâ vitam agunt; qui verò propriam voluntatem
mant, de se suisque aut publicis soliciti, nunquid
ultorum instar, sicut luna mutantur, & mille sub-
unt vicissitudines atque affectus? è contrario resigna-
s unum formale in omnibus intuetur, divinam scili-
et voluntatem, cetera materialia eum non afficiunt;

Gen. 39. *Psalm. 30.*

non

non queritur de ullo, non miratur hoc vel illud acci-se præter suam voluntatem, cùm diversam à Deo n habeat: non optat hunc vel illum eventum, sed sol Dei voluntatem, & in eâ conquiescit. Ad quod Augu hortatur dicens: Ama unum bonũ, in quo omnia su & sufficit; scilicet Dei voluntatem, ama & quidq eveniat ei tribue: atque adeò deprecare, ne id quod t vis obveniat præter ejus voluntatem, ut filiis Israël c nes poscentibus. *Pater æterne*, vel *Agnosco*, ut inf. p. 100

Psalm. 77.

Deus se tibi dat, tu te Deo.

XX. Considera, Dominum se tibi quotidie offe in ven. Eucharistia, & te crebrò omnia illi tua obtu-se, quocirca & gratitudinis nomine, & spontaneâ ob tione omnem tui curam esse tibi deponendam. si en id non feceris, furtum & sacrilegium committis, & q dem verbo Domino te fidere, re verò te magis tibi c claras. Dic igitur in omnibus; Fac, Domine, quod b num est in oculis tuis: tua enim sunt omnia, & non qui possit resistere voluntati tuæ. Quod cùm ita s certo certiùs nunquam voluntatem tuam exequi p teris, si illius voluntati optimæ & sanctissimæ repugn ac proinde frustrà voles, si tamen tecum misericordi agat; aut certè miserè rues, si te permittat abire vagu quocumque libuerit, quasi equum effrænum in mille præcipitia. *Pater æterne*, vel *Agnosco*, ut infr. p. 1003.

XXI. Considera, hanc pacem & animi tranquilli tem semper & antè omnia opera habendam: perturb to enim animo nihil rectè fit, ut nec dissonis instr mentis musica, nec distortis mensuris opus laudabil nec oculo perturbato, qui est intellectus, videri res se potest: & cùm tantum bonum animi pax sit, qu quid tolerandum esse pro eâ omnino scias & preti ejus esse & verè parvum, & potiùs parvum incomm dum tolerandum, imò & magnum undecunque r scatur, quàm pacem quæ exuperat omnem (ut Apost lus) sensum, amittendam. Numquam igitur marga ri

Phil. 4.

Pax margarita preciosa

n istam, quæ omnia bona superat, in alterius potesta-
esse permitte. Sed cum Apostolo dicito, Omnia mihi *1. Cor. 6.*
ent, sed ego sub nullius redigar potestate: atque ita *Libertas servanda.*
bilis esto, ut, quamvis fractus illabatur orbis, impa-
lum feriant ruinæ: neque hujus vel illius offensâ,
amsi justâ, moveare. Sed conare quod æquum est il- *Nullius of-*
ræstare, hoc peracto Deo committe, neque de cete- *fensione tur-*
ulla tibi res pacem & tranquillitatem eripiat, nihil *bari te sine.*
gnum tanto impendio repositura. *Aspira*, ut sup. *Hac*
e firmâ fide, &c. ibid.

XXII. Considera pacem illam haberi non posse ex
ous humanis, si vel vna desit: ut patet in Aman, qui *Esther. 5.*
ajebat, Et cùm hæc omnia habeam; nihil me habere
to quamdiu videro Mardochæum sedentem ante *Creatura*
res regias. Expende & scito quietum te esse non pos- *non satiat.*
etiamsi omnem omnino creaturam etiam angelicam
beres. O quàm verum, Qui non renuntiat omnibus
æ possidet non potest meus esse discipulus! Attende
bilitatem animæ tuæ, & infinitam capacitatem in-
llectus & voluntatis ejus, adeò ut nec infinitos mun-
os cognoscendo, vel habendo vel amando satiari, vel
minimâ parte queat, & quieta reddi, sed magis in-
uieta fit, magis irritatur, ut Tantalus in mediis âquis si-
ens. Quid ergo frustra laboras hoc vel illud ab ho-
ine impetrare, seu favorem, honorem, opes, & unâ
iquâ te re exsatiare, si nec omnibus id potes? Ad quod
ilchrè D. August. Creasti nos, Domine, ad te, & in-
uietum est cor nostrum donec requiescat in te. & in
imis Sapientia æterna, Quid prodest homini si mun-
um universum lucretur, & animæ suæ detrimentum *Matth. 16.*
tiatur? Ratio autem prima est, quòd omnis creatura
ille modis varietur, & maximè cor hominis, qui nun-
uam in eodem statu permanet itaque anima, quæ
eaturæ adhæret, perpetuò moveri & instabilis es-
debet. Secunda, quòd creatura omnis, utpote
ansitoria & terrena, spiritualem animam satiare
ne-

nequeat, non magis quàm ſonus oculum, aut res vi auditum, aut lapides ſtomachum, aut ventus famem, conſideratione 18. attigimus. *Haccine vera, &c* ut ſup pag. 7. vel *Pater æterne*, ut infrà pag. 1003. *Agnoſ* ibidem.

Unde ſolatium petendum. XXIII. Conſidera, quanto, & quàm longo labo parvum illud è creaturâ ſolatium hauriendum & qu rendum ſit, idque quàm vile & caducum: vix enim a quiſitum ſæpè perditur, aut ſi non, timore ne aliqua do perdatur magis cruciat, quàm præſentia ejus an mus recreetur. id enim hodie & omni horâ fieri pot ut perdas, cum morbi & mors, & cætera nos circu ſtent innumera mala. Accedit quòd ſæpè irrito con tu illud ſolatium creaturæ aſſequi coneris, ſive de h nore, opibus, ſanitate, amicitiâ agatur. Et certè vide idem ſolatium, & ſolidius, & verius ex pio aliq exercitio, ſeu reſignatione, ſeu ſtudio longè minore l bore haurire poſſes. trahit quidem ſua quemque v luptas, ſive ea ex honore, ſive favore, ſive ſenſib quæratur, ſive ex publicis bonis, ſive privatis, ſed ſinc râ ex pietatis ſtudio habetur. Quid dico? illa ipſa pa vo labore ex Deo fonte & mari bonorum omnium, ubique præſenti hauriri veriſſimè poteſt, ac certò, quidem ita ut non poſſit ab invito tolli. Certè ſi v decimam partem temporis devotioni dares, ejus qu tribuis huic vel illi rei, aut ſolatio vano acquirendo, t ſtitiam facilè pelleres, & liquidiorem ex Deo volup tem, æterno deinde præmio & gaudio cumulanda

Delectare in Deo præſenti. caperes: nunquid enim ille ubique præſens, & ult ſe offert fons omnis boni, & ſolâ cogitatione ferè h

Eccli. 6. beri poteſt? Id egregiè Spiritus Sanctus confirm Quaſi is qui arat & ſeminat, accede ad ſapientiam, ſuſtine bonos fructus illius: in opere enim ipſius e guum laborabis, & citò edes de generationibus illi Et cap. 15. Videte oculis veſtris, quia modicum lab ravi, & inveni mihi multam requiem. Compara

vo

bis sine argento, & collum vestrum subjicite jugo, suscipiat anima vestra disciplinam: in proximo est mi invenire eam, scilicet sapientiam; cum qua illi o-ia bona pariter venerant, quam Regius Propheta Psal.118. dulcem senserat etiam in adversis, ut diligeret eam er aurum & topazium, & gauderet sicut qui invenit lia multa: pax enim Dei exsuperat omnem sensum, secura mens quasi juge convivium. Credis hæc & uc suspiras ad alia solatia? *Pater æterne*, ut inf. p. 1003. *Agnosco*, ibid.

XXIV. Considera, neminem ex ullâ creaturâ sola-m verum capere posse, nisi anima ejus in Dei volun-e quiescat; alioquin enim ægra est & inquieta. emadmodum autem ægram animam nihil juvat, cantus, nec epulæ, nec honor, uti nec ægrum ocu- *Aegro animi* n lux, aut aurem quamvis suavis sonus, aut stoma- *nihil sapit.* um cibus: ita nec inquietam animam oblectat verè um creaturæ solatium, seu publicum seu privatum, que enim illud aliud, quàm alterius cupiditatem ex-at: quæ si desit, ceteræ nihil prosunt. Sic Aman, ut *Esther. 5.* i, ait omnibus enumeratis bonis. Et cùm hæc om-n habeam, nihil me habere puto, quamdiu videro rdochæum sedentem ante fores regias. O quàm o-rtet publicis & privatis in malis nos abnegare, & ut egiè ille suo exemplo docet, quòd tribulatio & an-stia sit in omnem animam operantis malum; gloria tem, honor & pax in omnem animam operantis bo-m. Semper enim læta est talis anima etiam in tor-entis, ut patet in Martyribus, cùm Dei & suam in nibus videat compleri voluntatem. Collige igitur his antè omnia tibi necesse esse, in Deo quærere ietem, etiam ut creatis benè uti & frui possis. idque tue primò curare, & Deum roga, cùm labor omnis às sit inanis. *Pater æterne, coram &c.* ut infrà pag. 1003. *Agnosco*, ibidem.

XXV. Considera, quàm stultum foret per ambages

multas easque laboriosissimas hominem sitientem it & viam brevem ad fontem relinquere, maximè si tandem ut ad fontem perveniat sit illà redeundum,& ambages illæ non tantùm viam longiorem faciant, se etiam viam ad quam tandem necessariò veniendum obstruant. Applica illud creaturæ, & ejus amori, qui quis in illâ sibi quærit quietem: neque enim anima ullâ re quietem nisi in Deo capere potest; ad illum redeundum est ipsi, ut columbæ ex arca demissæ, quæ non invenit ubi quiescat pes ejus, nihilque aliud ag hoc vel illud optando bonum; vel carere volendo ho vel illo malo præter Dei voluntatem, quàm frust quærere pacem idque per ambages multas & remor cogitationum, verborum & actionum. Resignatus vero in malis tranquillus in voluntate Dei quiescit, n que anxius est, quid agat vel quid agatur; hoc an illu unam enim cogitat, & optat fieri Dei voluntatem, respuit quia novit inanem voluptatem, quæ non sit illo, eò quod in Deo fonte omnis boni verum habe semper & ubique paratum illud quod ex creato quæ rit bonum. *Pater æterne*, ut inf.pag. 1003. vel *Agnos* ibid.

Cur brevi viâ ad pacem non tendis?

Gen. 8.

XXVI. Considera, creata omnia, quæ cùm a sunt & desiderantur, sui nos desiderio cruciant, magis factura cùm præsentia aderunt. Quot eni secundo vento pereunt, qui adverso steterunt? cer bona etiam publica, præsentia cùm sunt, spinæ su (quod enim de opibus ipsa veritas, id de deliciis honoribus dicere licet) & majora mala adferunt. u de Propheta: Ecce in pace amaritudo mea amarissim Sæpe tum magis spinæ illæ pungent, concupiscentia accendent admissa in animum, & ut hostes nocebu cùm solo adspectu & affectu, & cogitatione nudâ pe cepta id fecerint. Nec mirum cùm & cor hominis p hoc quòd creaturam inordinatè amat, ut sic loqua collocetur extra centrum suum, quemadmodum e

Quæ bona noxia sint.

ja

am illa creatura, quam petimus ut nobis jungatur vel fficiatur, similiter extra centrum suum trahitur aut loatur, atque ita ad illud violentè tendit illa, & cor hunanum. Omnia enim, gloria, honor, amor, ad solum Deum referenda sunt; propter quem omnia creata unt. *Pater æterne,* ut inf. p. 1003. vel *Agnosco,* ibid.

XXVII. Considera, illa Christi verba; Nisi quis reuntiet omnibus quæ possidet, non potest meus esse iscipulus. Si ergo renuntiandum omnibus, saltem afectu; quid quæris jam? quid optas? quomodo ea quæis, & quorum absentium affectum abnegare nequis, quomodo præsentium poteris? *Pater æterne,* ut infrà p. 003. vel *Agnosco,* ibid. vel *O omne bonum,* ut inf. p. 1005. *Luc. 14. Abnegatio necessaria.*

XXVIII. Considera animam externis bonis uti nec neliorem posse esse, ita nec quietiorem, ut nec parietē lbum albedine longè positâ, nec corpus sanum mulis sanis corporibus circumstantibus: malum enim & bonum illius ex ipsâ & in ipsâ est; cætera non junguntur animæ, nisi per tenuem sensuum delibationem, & extra nos sunt etsi contigua. Attēde ut visus, gustus, tactus, superficiem aliquam quasi tangant solùm: itaque nima iis nō satiatur magis quàm famelicus cibis longè positis, aut nesciens eos deglutire. *Pater æterne,* ut inf. pag. 1003. vel *O omne bonum,* ut inf. p. 1005. *Externa bona nihil animæ prosūt*

XXIX. Considera, nihil posse quietam animam reddere nisi id ab eâ teneatur, & quocunque modo possidere illud se sciat aut videat; atqui potissima bona mundi, ut favor, amicitia, honor, laus, nunquam haberi certò possunt, nunquam diu. Hæc enim nunquam homo scire potest certò se possidere. Vera autē possessio animę est perfecta rei cognitio & certa, ut in sciētiis, quæ proindè auferri nequeūt. Perge modò & vide quid homo ferè ex rebus possideat, an vix quicquā noverit præter accidētia aliqua, & ea quæ possidet verè imaginatione possideat, ut insanus Thrasyllas Athenis, qui omnia sua ajebat. Quid ergo possidet homo de bonis mun- *Externa bona non possidentur.*

mundi præcipuis favore, gloriâ, cum ſcire nunquan poſſit an habeat, atque ita neque poſſidere niſi imaginariè; & ut uno momento id ſciret, tamen incertum quàm diu, quia inſcrutabile cor hominis, & in momẽto mutatur. Et verò quid amicitia, favor, honor, &c ſunt, niſi ferè nuda alterius de nobis cogitatio, eaq; u plurimùm falſa? quia verè judicare de homine ſolu Deus poteſt: ſed quidquid ſit, judicium certè homini de virtute meâ & ejus æſtimatione, non me meliorer reddit, uti nec aliam rem ullam; ſed ſi tantum fecero u ſincerè Deo placeam quantum homini verè bonu ero, & huic & Deo placebo, & quietem poſſidebo & felicitatem certam. tantus enim quiſque eſt, quantus in oculis Dei. *Pater æterne*, ut inf. pag. 1003. vel *Agnoſco, Domine* JESV, ut infr. pag. 1003.

Opinio & res ſæpè idem valent.

XXX. Conſidera, quanta vanitas rerum ſit, cùm ferè idem ſit in creatis (obſerva tamen agi de non neceſſariis) habere & putare ſeſe habere; & habuiſſe omnino idem, ac putare ſeſe habuiſſe. Quod cùm ita ſit, vide quanto melius, vera & certa gaudia & quietem ex Deo haurire. *O omne bonum, &c.* ut infrà pag. 1005. *Excitare hîc affectum gaudij potes*, ut ſup.

Omnia propter Deum velle oportet.

XXXI. Conſidera, Deum omnia creaſſe propter ſe ac proinde nihil optandum, quâm ut ad illius maximam gloriam omnia fiant & impendantur ac conſumantur, velut in ſacrificio, nullâ habitâ noſtri rationis niſi quantum gloria ejus poſtulat cùm infinita ejus dignitas, præſtantia ac bonitas id planè exigat, ut omnia ad illius obſequium, honorem, gloriam, voluntatem referantur. cetera enim omnia nihil ſunt, nullius pretii. itaque roga Dominum, ut nunquam aliquid ſecur-

Intentio pura.

dùm tuam voluntatem faciat, aut fieri permittat, nullam tui habeat rationem, ſed ſui. Quomodo enim quando, ô Deus meus, Majeſtas tua omnia fecit verbo virtutis ſuæ, & ſuſtentat, idque propter gloriam ſuam & ut faciant voluntatem ſuam, & omnia tibi ſerviant

vil

ilissimus vermiculus cupiet non propter quod creata int,hæc & illa impendi; sed propter se, & secundùm oluntatem suam, atque ita se tibi æquare volet & omparare? optabit (inquam) hoc vel illud fieri, illa abere bona,his malis carere seu publica sint seu priva-a, hoc vel illo in loco & officio esse, quasi tu Deus, on noveris eligere eos qui ad obsequium tuum, in oc vel illo loco,pulpito,officio,conversatione magis int idonei, *Pater æterna*, ut inf. pag. 1003. vel *O omne onum*, ut inf.p.1005.

XXXII.Considera,quid optes, quid metuas; & pa-em illam vel oblectationem, quam creatum aliquod etinendo,vel acquirendo habere vis,scito abnegando lud ex Dei amore & propter regnum cælorum,idque num quærendo, faciliùs longè comparari: Nónne nim dixisti ô JESV,spes mea,& æterna Veritas, Quæ-ite primùm regnum Dei,& hæc omnia adjicientur vo-is? Si hoc verum est,quid stultius, quàm aliquid quæ-ere ingenti labore frustrà, quandoquidem sciam inum regnum tuum, id est voluntâtem, quærendo quod facile) hæc ultrò omnia adiicienda: Vnde alio oco mones: Nolite solliciti esse, dicentes, Quid man-ducabimus,aut quid bibemus? hæc enim omnia gentes nquirunt. considerate volucres cæli, & lilia agri, &c. Cùm ergo prohibeamur etiam de necessariis solliciti esse. & nos,Religiosos maximè, sine omni curâ esse o-porteat,ut cæli volucres,quas Pater cælestis pascit; cer-tè non curabit ille nos,si contra ejus mandatum curiosi ac solliciti fuerimus de ullâ re etiam necessariâ: hoc enim meritò illi displicet,quasi aut nolit, aut non pos-sit absque nobis sufficienter providere privatim & pu-blicè,postquam omnem curam nostri sibi sumpserit,& nos ei toties commiserimus. *Pater æterne*, ut inf.p.1003. vel *Agnosco*, ibid.

Abnegando bona ipsa acquiruntur.

Ibid.

XXXIII. Considera; quid sit facilius, contemnere omnia an acquirere, ut pacem invenias. certè fateri

debes quòd contemnere omnia. utrum tu eligis quid ultrà optas? Ecce vide quid te doceant Eremitarum & monasteriorum millia; nònne ideò repleti sunt, ut pax inveniretur, quam nec in regnis & deliciis quisquam invenire potuit, & tu in hac re N. eam speras? Adeoque id notum ratione etiam naturali, ut eam ob rem Philosophi in paupertate veram animi beatitudinem constituerint; immò idcirco deos nudos, nihil habentes, & omnia largientes fingebant & pingebant. Sed quod certius est, accipe, nònne Veritas ipsa in paupertate primam beatitudinem posuit, & abneganti aliquid, centuplum pro eo promisit? An verè putas, an falsò? si verum, quomodo non ambis? verùm etsi omnes invitârit, ut ad se venirent & reficerentur, & discerent mites esse & humiles corde, ut requiem invenirent animabus suis; addidit tamen: Nisi quis renuntiaverit omnibus quæ possidet, non potest meus esse discipulus. & rursus. Qui non odit patrem & matrem, &c. insuper & animam suam, non potest meus esse discipulus, nec per consequens quietem animæ suæ invenire quis potest, nisi hoc & illud & omnia sincerè abnegaverit. quo enim quisque minùs terrenis amore adhæret, eaque tangit, & velut tantùm in puncto, eo faciliùs animus ad Deum, ad centrum suum evolat, & omne gaudium adipiscitur. Credis hæc? & adhuc anhelas ad aliud extra omne bonum? *Pater æterne*, vel *Agnosco*, ut inf. pag. 1003.

Facilius acquiritur bonum contemnendo quàm quærendo.
Matth. 5.
Matth. 11.
Luc. 14.
Ibid.

XXXIV. Considera impetrari non tantum quietem animi dum abnegãtur omnia, sed etiam (omitto quod nobiliùs longè & eminentiùs in Deo ubique præsenti sint & habeantur) abneganti parata ea ipsa quæ optantur. nònne enim iis, qui Christi amore pauperes facti, centuplum promisit veritas, & quotidie centuplum dari videmus? nònne eos, qui honores sincere fugiunt (quod omnino necessariò etiam facit superbus, etsi fictè & frustra) majores & securiores adipisci? & eos qui respuunt

ſpuunt delicias amaras ſæculi, abſtinentiæ & ſobrie- *Centuplum*
tis munere quaſi perpetua agitare cõvivia, ut Corna- *verè datur*
ius ille ſuâ & multorum experientiâ declarat? Immò *abneganti*
nitas, abſtinendo à ſuperfluis & noxiis, magis quàm *ſe.*
nnibus medicamentis & deliciis acquiritur. Non ali-
r ergo neque faciliùs quàm abnegando rem hanc N.
iam quæris aut optas, habebis & pacẽ invenies ſum-
um omnium bonorum, non verò quærendo. Neque *Matth. 19.*
ıbitandi locus eſt cùm Veritas ipſa centuplum abne-
anti propter ſe aliquid etiam in hoc mundo promiſe-
:: cui diffidere omnino impium foret & ſacrilegum.
ecita *fidem*, ut ſup. *Pater æterne*, vel *Agnoſco*, ut inf. p. 1003.

XXXV. Conſidera, an rem illam N. & ſimul ex eâ
acem ac voluptatem veram (eo enim omnia dirigun-
ır) cupias à Deo velut optimo parente? ita omnino
xiſtimo; ſcito igitur illam te ab eo non impetraturum,
iſi illam abnegaveris, contempſeris, abſque ullâ an-
ietate optâris. Quemadmodũ enim bonus pater filio *Lucæ 11.*
on tantùm nõ porrigit, ſed nec proponit pro pane la-
idem, pro piſce ſcorpionem, pro pharmaco venenum, *Deus non*
ut id quod morbum foveat, aut cultrum furioſo; ita *dabit ut*
eque Deus optimus maximus dabit nobis id cui vi- *Pater id cui*
et nos affici immoderatè. illud enim nos ab amore *afficeris*
jus impediret, id eſt, ſummo bono, eoque magis, quo *inordinatè.*
nagis eſſet præſens: quod enim vel ſolâ cogitatione &
pe perceptum afficit, certè viſum, habitum, uſurpatum
ıónne omnino magis afficiet & nocebit, uti ſuprà di-
ctum? *Credo tibi*, ut ſup. p. 7. vel *Pater æterne*, ut inf. p. 1003.

XXXVI. Conſidera hæc verba: Sapientia attingit à *Sap. 8.*
ine uſque ad finem fortiter, & diſponit omnia ſuavi-
er; & attende, quem finẽ tu noveris, & quomodo nos
ıomines neutrũ finem ſciamus, & quàm incertò ideò
int omnes providentiæ noſtræ. Præterea adverte, vitã
ıanc quaſi ſcenam eſſe; in quâ is laudatur ſolùm, qui
partes ſuas rectè agit, quales quales illæ ſint, ægri an
ani, divitis an pauperis; cũ autem ipſe choragus diſpo-

 nat

nat omnia, cur obſecro non pares? ſed alias tibi part
petis & repugnas?

XXXVII. Conſidera, omnes creaturas à ſumm
deorſum, omnes parere ſuo modo divinæ voluntati;
quàm id dignum ſit; quamque indignum, coram om
nibus te vermiculum ſeſe attollere, ideoque toto co
dis affectu te divinæ bonitati reſigna, & cum ſingul
choris Sanctorum idipſum facito, tuamque reſignati
nem cum eorum perfectiſſimâ uni & conjunge; & vo
luntatem cum divinâ, ut nihil velis, niſi quod Dei
vult, & quia ille vult: imò nihil prorſus velis, nec eſſ
nec vivere, ſed unum Dei beneplacitum & volunt
tem. Talis conformatio, ait Bernardus, maritat anim
cum Verbo. Talis amor per ſe ſufficit; is per ſe place
& propter ſe: ipſe meritum, ipſe præmium ſibi, eſt a
mor: præter ſe, non requirit cauſſam, non fructum
fructus ejus, uſus ejus. Amo, quia amo, amo, ut amem
&c. *Pater eterne*, ut inf. p. 1003.

Omnia parent Deo, & tu non?

Serm. 38.

XXXVIII. Poſtremò conſidera, & aſpice D. IESVM
primò, in ſummo cælorum, Deo patri æqualem ſe of
ferre, & ut deſcendat ad ima propter te. Secundò i
ſummo gaudio, & paratū pro te ad paſſionem amari
ſimam. Tertiò, in ſummo honore, & paratum ad igno
minioſiſſimam mortem. Quartò, IESVM eam elegiſſe
& in hoc mundo paupertatem, ignominiam, & deſp
ctum, & propoſito ſibi gaudio ſuſtinuiſſe crucē. Nun
ergo diſpice, an hæc credas, & quis tu ſis. ſi miles Chr
ſti, cur illud optas bonum & fugis crucem, quam ille &
Sancti omnes N.N. ut Andreas ultrò quæſierint & in
ventam amore magno amplexi ſint? ſi ſervus es, ſub ta
li Domino quid te facere oportet? Si filius es, quomo
do talem patrem te oportet honorare? Igitur percurr
quid in hâc vitâ tibi ſit optabile N. & vide quàm con
trarium facias exemplo ejus. Quid item averſeris N
aut timeas, attende & quàm longè ſis ab eo ut dica
Baptiſmo habeo baptiſari, & quomodo coarctor do

Luc. 12.

ne

c perficiatur? donec scilicet crucem amplectar, om-
solatio destituar. Nónne hortatur nos Apostolus:
mne gaudium existimate, fratres, cùm in varias ten- *Iac.1.*
tiones incideritis? Tale putas gaudium tuum esse de-
t? Taléne est? & in eo pax tua, & requies, & cibus, &
lectatio fieri in te voluntatem amantissimi Regis
omini Patris tui?

Exercitium brevius.

Ater æterne coram quo sto, da mihi, qui solus potes, gratiam ut requiescam in te, & amem te solum tua sunt omnia, & sti omnia priusquam fiant, quidve mihi, aut ulli expediat so- nosti ab æterno, neque sine te capillus cadit aut folium mové- r, neque oculus, neque auris aut cor, seu volūtas, aut intellectus o satiatur aut quiescit nisi in te. Credo igitur tibi, & me nmitto, spero in te & nihil extra te, & diligo te toto corde, & hil opto, scire, vel amare præter te & voluntatem tuam in his & omnibus fieri in tempore, in æternitate, vehementer dolens pter te quòd meam amaverim, & nihilum, & vanitatem strà coram te, qui es mihi verè una & sola satietas, requies a, & pax Deus cordis mei & omnia, Amen.

Alterum.

A Gnosco, Domine Iesv, *mihi præsentissime, quòd in pace factus sit locus tuus, tu verò scio pax nostra, & cen-* Psalm.75.
um & requies, & omne bonum mihi es. Quid ergò opto aut ro jam præter te? N. *quid metuo aut doleo extra te, tu amor, timor meus. Domine mi, manè obsecro mecum, & sine in quiescat anima mea, & delectetur in te, quid enim est quod ci illi quæ in te est comparari valeat, cùm exsuperet omnem sum, & plus quam juge convivium sit securum & quietum r quod inhabitas? Absit ergo, Domine mi, ut ista* N. *res me rbet, hanc petam, de illâ doleam; nulla enim adferre mihi ul- n bonum potest, si pace tuâ caream, & quid mihi deesse cùm te*

omne bonum habeam? cur te præ sordibus & spinis his N. summum hominis bonum perdam, pacem inquam animæ m habeant sibi quæ volunt hujus sæculi filij, ego autẽ in te gaude & exultabo in Deo JESV *meo, & tu dispulsâ nube vanita hujus & ostensa luce voluntatis tuæ, seu in publicis seu in priva N. lucidissimo radio vultus tui facies ita spero & humillimè go, ut pax & serenitas & tu solus sis amabilis animæ meæ. Nu quid etsi omnia haberem, sine te nihil essem & haberem in omnia, & renuntiare omnibus deberem ut tuus essem discip lus? & quorsum illa haberem, si omnia abnegare deberem, si num meum unicum tollerent aut minuerent, pacem ani meæ? equidem ideò petuntur, & quæruntur ista ut quiescat iis cor nostrum; sed inquietum semper est donec in te solo quiescat. Ita scio, ita credo, ita mihi denuntiant sæcula præ rita & omnis creatura. Cur verò non respuo illud bonum, illud malum admitto, quod dum longè est, & extra muros velut hostis aspectu solo & affectu turbat animam meam? A Domine, averte hoc à servo tuo, cujus certè pax & omne num est conquiescere in voluntate tuâ. Tu nosti quid exped publicè & privatim gloriæ nominis tui, & meæ saluti: verò cùm ignorem, quid spero vel metuo, doleo aut gaudeo nisi voluntate tuâ? Et verò quidquid eveniat, nihil, scio, fiet, non pillus de capite cadet, non arena movebitur absque providen tuâ: unde nec mirari possum, nec de ullo unquam queri: fa enim est, & fiet voluntas tua, & mea, quia toties eam obtuli eam offero iterum tibi, cujus ego totus sum & omnia, & millimè rogo, ut nunquam, ô Sapientia æterna, quidquam cundùm meam insipientiam & voluntatem facias, aut permittas. Renuntiavi illi & renuntio, quia ita tibi placet, ut mihi secundùm beneplacitum tuum, & sic velut in tranqu navigans ad te, Domine, ad portum securissimum æternit pervenire valeam, Amen.*

Ex-

Exercitium longius.

O Omne bonum, Deus meus, ô fons bonorum, unicũ & dulcißimum solatium, ac quies & centrũ animæ meæ. creasti m nos ad te, & inquietum est cor nostrum donec requiescat ie, & nihil quærat aut optet extra te; nihil enim satiare aut lesse homini potest, etiamsi universum mundum lucretur, nec noscere unquam alicui datum est quid sibi expediat, quam m eligat, in multivio hoc vitæ nostræ. quomodo igitur timebo aut optabo N. dolebo vel gaudebo, nisi de te, & propter te? od timeo, fortè sperandum, in quod spero est timendum. Ecce le quo doleo crux esse potest, in quo Christe IESV *tecum triphem: id de quo gaudeo, tale unde cum Epulone æternùm gem. Laborarunt ab orbe condito mortales omnes, ut quietem enirent extra te, & non potuerunt, & licet ut Salomon, multibil negassent oculis & concupiscentiis suis; nihil invenerunt ter laborẽ & dolorẽ, momentaneam & amaram vanitatem.* Augu**st**. Nemo novit quid expediat.

Putabat Nabuchodonosor ad momentum exultare cogitatiosolâ, post multos labores, & secum dicebat: Nónne hæc est Babon magna, quam ædificavi in domum regni, & in robore forudinis meæ, & in gloriâ decoris mei? cùmq; adhuc sermo esset ore ejus, ablatum est ab eo cor hominis, & cor feræ datũ est ei. cebat ille, Habes multa bona posita in annos plurimos, requies&c. & eâdem nocte repetita est ab ipso anima sua. Et vanitan istam quis non est expertus in se? ubi unquam quisquam innit requiem extra te? cur ergo demens ibi eam quæret, ubi neo invenit, nec invenire potest, & stulto labore consumetur? & et invenire possem, ecce audio & credo, quòd nisi quis renunverit omnibus quæ possidet, non potest esse tuus, ô IESV *Chri-, discipulus. Si ergo renuntiare, si relinquere, saltem affectu ortet; si tuus, uti volo, discipulus esse velim, quid quæro, quod mox linquendũ? quid quæro, quod inveniri nequit? & si posset, saltẽ fectu, & fortè etiam reipsâ morte adveniente relinquendum.* Daniel. 4. Lucæ 12.

Et si quietem quæro in publico aut privato bono ac nihil prærea, quomodo prudens illam quæram in eo quod quærendo, & lo desiderio me jam inquietat? Nam si res absens quie-

tum

Amor creati boni turbat.

tum me non finit, aut quia sperata, aut quia ablata; & pra
tiâ crescit affectus & amor, ac proinde simul crescet inquiet
& timor; ecce quomodo in cassum laborant, & vias ambul
verè difficiles omnes filii hujus sæculi; & nihil cùm dormieri
inveniunt in manibus suis? Cur ergo eos frustrà imitabor,
requiem quæram in honore, favore aut voluptate, otio, cùm i
solo, etiam si malis carerem & omnia creata haberem, quies
possim? Quod cùm ita sit, quæ insania in una creatura ill
quærere vel pluribus, imò omnibus, cùm hoc nihil aliud sit, qu
per cogitationum, verborum & actionum ambage sponte ire
quærere frustrà, quod in te fonte omnis boni, qui ubique pra
es, in te, inquam, tantummodò habeo & certò paratum, nisi
Ierem. 2. *impediant? Et quid volo mihi in viâ Aegypti ex hoc mũdo ut*
bam aquam turbidam & sitiã magis? cùm verè hic te habe
ô fons aquarum viventium, abyssus inexhausta bonorũ omniu
Benignissime JESV, *aspice in me, & miserere mei, nihil ne*
hoc neque illud N. *& ultrà peto & quæro extra te, cùm ex te*
in te, & per te sint omnia: tu verè es pax mea, & gaudium me
& gloriatio mea; nihil cupio aut volo per gratiam tuam pr
te, quid enim sensualis voluptas mihi nisi absynthiũ propinat
irritat sitim non satiat? quid est honor nisi momẽtanea & i
nis & ferè falsa, aut saltem ignota nobis hominis de homine
gitatio & æstimatio? solus enim tu Deus *scrutaris cor; ne*
quisquam major est quàm sit in oculis tuis; neque verè cui
honos & gloria nisi soli tibi tribuẽda: tu enim ut tuus Proph
omnia in omnibus operatus es Domine, & omnia operaris. u
non est quòd sibi honorem vendicet homo, vanissimum honor
externum bonum, quo non est quisquam melior futurus, n
magis satur quàm famelicus cibis longè à se positis. extern
enim est, & in alterius semper manu, & uti homo in singula
menta fragile & mutabile, difficillimum acquisitu, facillim
Ierem. 17. *amittatur; quod nemo certò unquam ab orbe condito poss*
vel retinuit vel uno momento: inscrutabile enim est cor homi
Quid divitiæ. *& quis cognoscet illud? divitiæ verò quid sunt nisi terra vilis,*
bus commoditates quidem multæ parantur, sed spinosæ, ade
beatissimus sit qui te imitatur, ô JESV *amantissime, & q*

imis indiget ut sic dicam pharmacis & subsidiis alienis, ndo nullius indigere in hâc miserâ vitâ non potest? O quâm miser est, qui omnia adhibet, vel saltem plurima, eaq; ectatur, cum sola beatitudo sit & quies, plurimis & velle & carere.

mquam igitur deinceps optabo, ut hoc vel illud eveniat mi- oc vel illo malo liberer, sed ut tua solū sanctißima voluntas efiat, quia sola scio mihi utilis, jucunda & salutaris. Si meā onjunxero, tum verò pacem invenire potero. nemo enim ei tit, & pacē habuit: cùm tu sis solus Dominus, & nos inutiles i tui, & aut libentes aut inviti parere cogamur. Tu solus Rex ns & sapiens, qui ab æterno à fine ad finem, & prudētißimè ac N. pro tua voluntate optimè omnia disposuisti; tu solus finem, hujus N. & omnium quem rebus omnibus statuisti; modo igitur media & viam eligere potero vel audebo, cùm io quò vadam? Tu Dux meus, tu optimus architectus solus m habes, & omnia in pondere, numero & mensura ad eam nasti; quomodo igitur ego designare in animo meo aliquid m, nisi imprudentißimè?

Ecce quemadmodum in mundo partes ejus ordinasti, & orpore nostro membra: & utrisque vires, & formā, & situm inem propositum tribuisti: ita facis, Deus meus, & fecisti de s, ut ædifices Ierusalem cælestem, ad quam lapides vivi coa- mur. Fac, quæso, sicut optimè convenire nosti, & quibus expe- t instrumentis, & quadra, & poli, & colloca, ô Sapientia æ- na: omnem sollicitudinem meam in te projicio, & hoc unum o, ut fiat de me sanctissima voluntas tua; successum non hunc illum vòveo in quavis re, sed sanctissimam fieri voluntatem m; imò nec opto scire, quia tibi scio esse curam de me, neque ntiam meam utilem esse, cùm incertæ sint omnes providentiæ træ, & tu solus attingas à fine usque ad finem, suaviterq; om- disponas, nec sit qui possit resistere voluntati tuæ. Sap. 8.

Certò etiam novi eo te majorem mei curam suscepturū, quo minùs de me anxius fuero, & magis paternæ curæ confisus al- ra me non quæsiero, sed ea quæ sunt placita coram te. Quòd si ne gauderem, cùm omnia pro arbitrio facere possem, & viam

quam-

quamlibet cæcus, miser & insipiens deligere, quanto magis g dere debeo, quòd tu, Sapientia æterna, digneris curam de me scipere, tanquam si solus essem in universo? Ita me in Ven. cramento visitare dignaris. Absit ergo ut unquam aliquid piam extra te & præter tuam sanctissimam fieri voluntat meam illi consecravi et consecro, ut inveniat in te dulcissim suavissimam et securissimam pacem, quæ exsuperat omnẽ sum, cui nihil comparari potest, nullum ejus precium inven sic enim homo incipit gustare beatitudinem, et videre quàm vis sis, ô Domine, et quòd voluntas tua super mel et favum super aurum et topazium, et tu super omnia, et in te omnia extra te nihil, ô Deus meus, qui es benedictus in sæcula, Ame

Praxis ad acquirendam conformitatem volunta nostræ cum divinâ, & pacem.

1. Thren. *Minima peccata vitanda quia pacem turbant.* PRIMÒ, peccata, etiam minima, diligenter vita & leges se Peccatum enim, ut ait Ierem. peccavit Ierusalem, propte instabilis facta est. Omne enim peccatum instabilitatem fert, & turbationem & confusionem; ut patet in Cain, Ada atque adeò impius, quasi mare fervens, quod quiescere n potest. Vtinam, ait Dominus, attendisses mandata mea, fa fuisset sicut flumen pax tua, at verò non est pax impiis. *Isaiæ 57.*

Pax servanda. Secundò, fortiter supera te, & abstine ab iis quæ pacem t bant. Si enim hosti resistis, & tranquillitatem reipublicæ t banti; cur non omnibus viribus niteris, pacis animi imp menta tollere?

Tertiò, pius esto erga proximum; nec facilè judica, aut d habeas. Discite enim, inquit Christus IESVS, à me, quia m sum, & humilis corde, & invenietis requiem animabus vest *Matth. 11.* *Mansuetudo pacem adfert.*

Præceps ne sis. Quartò, constanter tua age, & nihil nisi consultò, matur temperatè. tum enim, neque urgere conscientia, neque an nos pœnitudo, neque arguere meritò quisquam potest. Pr pitantia omnis ferè harmoniam animæ perturbat.

Quintò, ex omnibus aliquid collige ad pietatẽ & virtut hinc enim magna pax, cùm nihil propè in animam ingre tur, quod eam turbet: quæ enim extra nos, nihil nos mo possunt, quod diligenter expende. *Cum Deo sæpè age.*

Providẽtiã Dei attẽde. Sextò, divinam providentiam & præsentiam in omn considera, Deoque omnia tribue. idque est præcipuũ omni

solidissimum, & à sanctis Patribus laudatissimum, & usitatimum iisdem exercitium.

Iudicia contemno.

Septimò, aliorum judicia contemne. Nihil enim ita pacem bat, atque illa vereri, ad ea se fingere, vitamque instituere.

Abnegatio sui necessaria.

Octavò, nihil spera, aut time in transitoriis: sed resignatus o; & magna cum libertate in voluntate Dei conquiesce, nec n transitoriis mutabere. Etenim cùm semper Dei voluntas ffectum suum habitura, quidquid fiat; seu prospera, seu adsa, tibi certò bona erunt, & semper habebis quod optas; tiue diligenti Deum, omnia cooperabuntur in bonum.

Resignationis actus iterandus.

Nonò sæpè te resigna. quod hac jaculatoriâ, vel simili etiam i potest: O suavissima pax, & gaudium meum, Deus meus: quo, & in quo, & per quem sunt omnia: nihil cupio extra te, a inquietum est cor nostrum, donec requiescat in te: fiat in nibus sanctissima voluntas tua. vel, Fiat voluntas tua sicut cælo, & in terrâ. Quam petitionem trecēties sexagies quines aliquando beata illa Gertrudis pientissimè pronuntia-, Deoq; gratissimum esse sacrificium intelligebat. Vt autem tiliùs fiat; repetam, quod tetigi superiùs: non sufficere, si in nere nos resignemus; sed oportere ad particularia descende-& in singulis, tanquam si jam necesse foret, vel Deus à nobis peteret, nos resignare; & tamdiu nos exercere, donec iidem ius in prosperis & adversis, & vultus noster non ampliùs in ersa mutetur. Imò, omne gaudium existimemus, cùm in tationes varias inciderimus.

Blos.

Resignatio est in particulari facienda.

Praxis utilis.

Praxis huius esse poterit: Si fingamus jā hac vel illâ re carē-, consolatione, honore, scientiâ, cōmodis, quibus alii abunt; imò virtutibus & gloriâ in cælo; hanc vel illā tentationē, injuriam tolerandam, huc vel illuc migrandum; sanitatem erendam, opes, honores, famam, amicitiā, recreationē, vel am vitam. & mox, non quasi ab homine auferenda sint, sed asi à Deo repetenda, illi libentissimè, totoq; animo resignare luntatem nostram magno amoris affectu. Neque cessandū nec, ut B. P. N. cùm de electione agit, monet, sentiamus inferentiam, & resignationem perfectam. Quam expressit bea-Gertrudis, jussa eligere à Domino sanitatem aut mortē; reondit enim: Vehementissimè desidero, ut non facias voluntem meam. Et hoc pacto in altissima pace ac gaudio permare cōsueverat. Nam qui in Deo scit se habere omnia, cæterae nihil æstimat, & attendit voluntatem ejus esse optimam & lissimā, omnino cōquiescit; unde Thom. à Kempis l. 1. c. 20. omnia unum sunt, & omnia ad unū trahit, & omnia in uno et, potest stabilis esse corde, & in Deo pacificus permanere.

B. Gertrudis exemplum.

Nota.

Secundò,

Malorum prævisio.

Secundò, percurre aliquando, ut initio anni, mensis, h bdomadæ, semel atque iterum per diē, imò ad singulas hor breviter quæ accidunt in mundo tristia, atque tibi accide etiam posse attende, & voluntati Dei te resigna. & quæcumq in mundo fiunt contemplare, ut ab illo facta aut permis persæpe hoc modo, maximè dum oras, in hac auri fodina, exerce. Neque tantùm adversa provideas, verum etiam prosp ra; & vide an, si tibi obtingerent, ineptâ lætitiâ de statu men dejicere. Nam ut Poëta; Si vis lumine claro cernere veru tramite recto carpere callem; gaudia pelle, pelle timore spemque fugato, nec dolor adsit. Nubila mens est, vinctaq frænis, hæc ubi regnant.

Boëtius.

Tertiò, considera omnes actiones & tempora (ut fit in om Ordine, eaque rite distribue, & serva, quemadmodū vides b nos Religiosos factitare, & fabros omnes mensuras ad amu sim observare; tempore enim omnia metiri convenit. Neq hoc solùm, cura insuper tua ordine recto & bono posita e etiam minima, cum numeris, ut facilè reponantur, uti doce Notarii & Procuratores. Statue ergo quid, & quomodo h mense, septimanâ, die, horâ agere velis, quoad fieri potest: i enim in omni disciplina & judiciis fieri cernis: Anxietas tam abesse debet. Hinc B. Teresia nolebat taxam fieri aut dari su ut illa tolleretur. Et sanè cùm nescias, quando vocandus sis Domino, id quod præsens est tantùm te incumbere oporte & id curare quoad fieri poterit, ut nihil fortuitò facias, n enim decet sapientem dicere, Non cogitabam; non filium p tris æterni, qui ab æterno omnia ordinavit & disposuit, à fi usque ad finem. Atque adeò prudentis est, quid dicat, bis ad mam revocare antequam ad linguam. & meritò, cùm & otioso verbo sit reddenda ratio, & videamus tāto studio ph ses & loquendi modos elegantiores ab hominibus conqui quanto igitur magis providendum, quomodò Christianè, & filii Dei loquamur? Insuper cogitationes ordinare, certasq; a mittere, atq; imaginationē figere tantùm in re utili suadēt s rituales magistri, ideoq; communicationem cū Deo, & præse tiam ejus adeò commendant. Et quidem S. Bernard. & Hu Lincolniensis. eximii hac in re fuere, quippe qui extra orato curas manere tam facilè jubebant, atque Abraham famulos asinos ad pedem montis, dum sacrificium cōplesset, opperi

Ordinatio actionum.

Sapiens non dicit, Non cogitabam.

Linguæ custodia.

Cogitationes ordinandæ.

Quartò, modestum & quietum te serva & extra turbas: siqu dem corporis quies & solitudo ad animi quietem plurimū facit. uti enim vase moto turbatur aqua; ita corpore agita anima quietem retinere vix potest.

Solitudo & quies.

Quin

Quintò, ad pacem etiam conducit alterius quietem non turbare, ut Albert. c. 13. de pace.

Sextò, alienis te rebus ac muneribus nequaquam immisce; neque de iis percunctare, aut sermones temerè admitte, maximè de novis, quòd spe metuque animum agitare ista solita sint imperfectorum. *Curiositate vita.*

Septimò, similiter respectus humanos contemne, cogitando Deo servire, & ab eo mercedem exspectare & non ab hominibus.

Octavò, mutatio locorum crebra, exercitiorum, librorum, quieti obsunt plurimùm, uti & citò credere: quia is levis est corde, Sapientis testimonio. denique quamdiu irresignatus es, quietem non invenies. *Dignatus es*, ut sup. pag. 10. *Mutatio crebra perturbat.*

Exercitium pro confidentiâ in Deo excitandâ in scrupulis, & adversis.

CVM pacē animæ scrupulositas vehemēter turbet, ei sedulò resistēdū consilio, exercitatione, &c. animusq; erigēdus in Deū, ideo hæc subnecto. *Sancti tui Domine mirabile cōsecuti sunt iter servientes præceptis tuis. Quid enim mirabilius, quā transire per medios fluctus & effugere gladium Pharaonis? quid mirabilius, quàm dicere mari, tace & obmutesce, & in tempestate fieri tranquillitatem magnam; in tentationibus plurimis facere proventum? etiamsi surgant castra, potestatem tenebrarum harum non timere? mirabilia opera tua & anima mea cognoscet nimis. Sed eheu ecce circumdederunt me inimici mei, veni in altitudinem maris & tempestas demergit me, sed cùm nesciam quid agere debeam, hoc solum habeo residui, ut oculos meos convertam ad te, & poterísne Deus totius consolationis, avertere faciem tuam à me, ut similis sim descendentibus in lacum? quid proderit tibi si perdas me opus manuum tuarum? Bonitas infinita Deus meus, tu neminem vis perire, nec delectaris perditione viuorum. O quoties hortatus me es ut confiderem in te; ecce clamat Psaltes tuus & ait mihi; Spera in Domino & fac bonitatem: sed unde hoc mihi ut faciam eam infelix homo, cujus proni sunt sensus ad malum ab adolescentiâ suâ? sed rursum intonat, & ait me dicens, Spera in eo & ipse faciet; fac igitur Domine, ut omnem fiduciam in te solo ponam; fac tu quæso bonitatem, quia bonus es; fac misericordiam cum misero servulo tuo, quia misericors es, & salvum me facies & misericordias tuas in æternum cantabo. Beati omnes qui confidunt in te: & beatus vir cujus est auxilium abs te; beata Anima quæ tales ascensiones in corde suo disposuit, in hâc valle lacrymarum, ascensiones quibus ascendat super altitudinem*

terræ super omnes Angelos, super omnes cælos, & accedat ad te proiiciat se in te, & complectatur te, quoniam bonus, quoniam in s culum misericordia tua, & bonitas tua super omnia opera tua. N enim unquam amas & deseris, non vocas, & repelles; non invit & dimittis inanes, non jubes nos inniti tibi, & subtrahis te ut ri deant nos inimici nostri dicentes. Speravit in Domino, eripiat eu salvum faciat eum, quoniam vult eum: vel ne quis ut ille improbi petat, Quis est qui vos eripiat de manu meâ; tu enim veritas es De meus, & bonus es sperantibus in te, nullusq́ue speravit in te, & co fusus est quocirca & ego Deus meus, in te confidam, & non erub cam: in te Domine sperabo, non confundar in æternum, neque ri debunt me inimici mei; etenim universi qui te exspectant non co fundentur: nónne autẽ tu qui scrutaris corda & renes nosti Domi quia tu unica es expectatio mea! Expectans enim exspectavi te De meus, cum Prophetâ tuo: & dixit ille quòd intenderis ei: intende o secro & mibi Pater mi, & benedictionem parvulam da filio prodi tuo. Ego enim in misericordia tua speravi, sperantem autem in misericordia tua circumdabit, & vivam jam non mihi, sed tibi, confidam toto corde, cùm mortuus sis pro me, cùm millies te dede mihi cùm infinities sincerè me plus ames quàm ego me, Deus me pater misericordiarum, & Deus totius consolationis.

PROTESTATIO MATVTIN

Adversus scrupulos & tentationes.

P*Rofiteor coram te & curiâ tuâ Deus meus, coram Angelis Sanctis tuis, quòd tu eris mihi in Deum, & ego tibi in servu fidelem usque ad extremum vitæ meæ: tu enim Dominus & ego s vus; tu Pater meus es, & ego indignus filius tuus: tu merces m magna nimis: neque oculus vidit, neque auris audivit, nec in cor h minis descendit, quanta præparaveris mihi Et magna & plurin quidem sunt hæc, sed tu Creator meus, infinities mihi tu pluris quàm dona tua: tu enim pars mea, & hæreditas mea præclara es m hi. Propter te igitur peregrinus & advena, ibo & curram in vi mandatorum tuorum, quia dilatasti cor meum. Si quis insidie hostis, si quis allatret, pelliciat, incantet, terreat & surrepat, tu timor meus, spes mea, & amor meus. Ego te elegi in Dominum, abrenunciavi Satanæ, & adhæsit tibi anima mea; & quis me sep rabit à charitate tua; quomodò te derelinquam omne bonũ, & p ceps sponte ruam in omne malum, quomodo te cedero charitas inf ta! donec vivam non recedam ab innocentiâ meâ; neque ratum h bebo quidquid tibi displicere potest neque haberi volo, nisi testes r sum invocavero cælum & terram, Beatissimam Virginẽ, & Ang*

Sanctos tuos, & creaturam omnem, & coram iis abnegavero te eus meus, & elegero omne malum, pro te omni bono, amaritudinem o dulcedine, odium tui pro amore, mortem denique & luctum ernum pro sempiternâ vitâ & gaudio in te & de te Deus meus & nia.

Exercitium pro scrupuloso.

DIxi, confitebor tibi adversum me injustitiam meam Domine, & tu remisisti iniquitatem peccati mei: Dixi, & mox eructasti verm bonum, dicens remittuntur tibi peccata tua, quoniam rogasti e, quoniam dilexisti me. Et quis non diligat te ô infinita bonitas? erus enim mihi cataractas miserationum tuarum, & torrente isericordiæ inundasti & mundasti me. Quid enim aliud facere tes Pater misericordiarum, cùm certò sciam quod ab æterno exectaveris me, & optaveris ut à regione longinquâ reverterer ad: cùm triginta tribus annis in hoc loco horroris, & vastæ solitudis, quæsiveris me cum dolore & amore Quid aliud facere potes, quã enitentem amplecti prodigum? linumq́; fumigans non extinguere, lamum quassatum non conterere? Quàm apprehendere manum eam & servare me; educere me de conclusione vinctum, & de domo rceris sedentem in tenebris: sed unde hoc mihi, ut sciam quòd mirtus sis mei quòd invenerim gratiam coram oculis tuis? Hoc scio uòd procul eram abs te, & alligârat me fortis armatus, & ecce suitò tu (neque enim alius potest) dirupisti vincula mea, ut venirem onte ad pœnitentiæ lavacrum, ut sacrificarem tibi cor contritum & hostiam laudis, traxisti inquam me in funiculis Adæ, in funiculis haritatis, ut venirem & currerem in odorem unguentorũ tuorum. Quid est enim venire ad te nisi deserere pristinã conversationem, & mare te qui ab æterno amasti me? Quid verò est amare te? nisi optae tibi omne bonum & numquam per peccatum alienum fuisse à te, aratum esse servare omnia mandata tua, & omnes voluntates uas: vili pedere terrena omnia, paratumq́; etiam potiùs perdere omia, quàm te offendere, libenter tecum loqui, teq́; & verbum tuum udire: hæc per gratiam tuam cùm sentiam, in te tuaq́; gratiâ & x te esse me confido. Qui enim ex te est, ô Deus meus verba tuâ auit, eloquia tua dulciora super mel & favum. An iam igitur quid quaris in me, & noli me confundere ô spes mea, & in te sperans on infirmabor. Nescio quidem amore an odio dignus sim, sed quis id ovit, cùm Apostolus tuus etiam timeret ne cùm aliis prædicasset, se reprobus efficeretur? & quamvis millies confessus essem, fide taen certus forem incertum esse me, & nescire an placeam tibi, neque oc me angere debet, cùm æterna sis Sapientia, & æterna bonitas, & c incertos nos esse, quia id nobis utilius, volueris, ac de tuâ confidere

Isaiæ 14.

Signa veræ conversionis & gratiæ Dei.

infinitâ charitate. Vtinam illa diffundatur in corde meo; ut fora mittat timorem, quem confessio & examinatio crebra auget, non minuit, cùm ex eo uno procedat. Iste obtenebrat intellectum, memoriam confundit, voluntatem debilitat, atque ita miser defici scrutans scrutinio. & cùm cupiam peccata clariùs agnoscere, in memoriamq; ut confitear, revocare, eaq; voluntate detestari, præ anxietate hebescit mens, obscuratur memoria, voluntas infirmatur: cu igitur discrucior animi, & volvor in sordibus vitæ meæ? an ut tib placeam? at tu prohibes, & obedientiam mandas vicariis tuis di

Lucæ 10. *cens de iis; Qui vos audit me audit, & qui vos spernit, me spernit: an ut quietem consequar & pacem? Quis verò restitit tibi & vicarii tuis, & illam habuit? an ut eò perveniam, ut tandem judicio me multoq; examine quiescam velut justificatus sim in conspectu tuo, se*

Psal.142. *dixisti quod non justificabitur in conspectu tuo omnis vivens: & quòd cùm omnia fecerimus, servi inutiles simus. Et certè nonne melius, me ducem & arbitrum sequi eum, quem dedisti mihi? at nõ novit ille angustias meas: tu verò novisti bonitas infinita, & futuras ab æterno, & priusquam mandares, ut illi velut tibi parerem: nequ illas permittis nisi ut probes me, sicut aurũ in fornace tribulationis & purges me, ut luceam tibi & hominibus. neque enim nefanda au etiam valde abominanda ab hoste suggesta mea sunt, neque maculant me magis quàm quævis aliena scelera audita, vel visa; si enim zelo zelatus sim pro te, & puritatem dilexerim, mundans me meritumq; eò magis augent, quo vehementiùs ex amore tui ea mih*

Prov. 23. *displicere sentio. At nescio an munere meo prudenter functus fuerim verùm audio vetantem te, ne innitaris prudentiæ tuæ: & video certius esse nihil in re incertâ, quàm humiliter potiùs aliis acquiescere quàm superbè sibi sapere, & judicio suo confidere. dictat mihi, time mens alia, quàm à medico, à ductore, ab Angelo à te misso, (sic enim vocasti Sacerdotem) audiam: quomodo igitur dubius hæreo tibíne an mihi obedire debeam? meo, an alieno in re meâ judicio (uti omne Sapientes suadent) confidere? obsecro te Domine, non intres in judicio cum servo tuo, neque enim respondere possum unum pro mille attamen quamvis offenderim te, sperare me jubes de misericordiâ, nihilq; graviùs ulturus es, quàm si diffidam tibi, qui omnia fecisti pro*

Isaiæ 49. *pter me, & vixisti & mortuus es pro me: ut confiderem in te nũqui potest mulier oblivisci infantem suum, ut non misereatur filio uteri sui? & si illa oblita fuerit, tu tamen oblivisci mei non potes; quia non in justificationibus nostris prosternimus preces nostras, sed in misera*

Dan. 9. *tionibus tuis multis. Adjuva nos Domine Deus noster, & propter gloriam nominis tui libera nos, & propitius esto peccatis nostris Amen.*

Con

Consolatio animæ afflictæ.

*DEus, Deus meus, qui cælum & terram imples, & præsentissimus
hic mihi es: ad te, ad te de luce vigilo, ad te levavi animā meam.
eus meus in te confido non erubescam, ad te levavi oculos meos, re-
ice in me & miserere mei, neque irrideant me unquam inimici
ei. Etenim ô spes certissima & unica fiducia mea! universi qui su-
nent te non confundentur, Hoc enim pro certo habet omnis qui te* Ps.24.
*lit, quòd vita ejus, si in probatione fuerit, coronabitur, si autem in
ibulatione fuerit, liberabitur, & si in correptione fuerit, ad mi-
icordiam tuam venire licebit. non enim delectaris in perditionibus
stris, qui post tempestatem tranquillum facis, & post lacrymatio-* Tob.3.
*m & fletum exultationem infundis. Sit nomen tuum Deus Israel
nedictum in sæcula. Quocirca & in tribulatione hâc N. non ero
nturbatus, immo scio & credo etiamsi consistunt adversum me
stra dæmonum. hominumq; non timebit cor meum, etiamsi pa-
r meus, & mater mea, & omnes amici & noti mei dereliquerint me,
n derelinques, non despicies me; scio enim, scio, & firmâ fide credo te
mper, & ubique mihi præsentem esse, & fixis oculis me intueri, &
nnes gressus, oculorum nutus dinumerare & considerare, neque ca-
llum de capite meo casurum absque tua providentia. Immò firma
le credo, quòd sis in medio cordis mei adjutor in oportunitatibus, in
ibulatione, quodq; sis fidelis & verax, neque unquàm uti per A-
ostolum dixisti patieris me tentari suprà id quòd possum, immò etsi
mbulavero in medio umbræ mortis non timebo mala, quoniam tu
ecum es; atque adeò dico cum Propheta posuisti me jam juxta te, cu-
svis manus pugnet contra me, scuto enim circumdabit me veritas
a,* & non sines me tentari supra id quod possum, *neque eruet
e quisquam de manu tua, sed cùm ubique & semper mecum sis te-
um ego ero & sum, in te vivam & amore tuo, & mandata tua ser-
abo: dixisti enim, & verè dixisti. Gravia non sunt, neque mandas
er te vel vicarios tuos, & vires ad exequendum negas. Neque vocas
ne ad te, & fugis, vis ut te quærā & abscondis te. Quòd si contingeret
ne cogitare, dicere aut facere, quod displiceret tibi, id ex nunc corā te
& curia tua tota, & Angelo meo hic præsente irritum, & involun-
arium declaro; & ut tale in hora mortis, in die judicij haberi cupio
& rogo. Hoc enim solùm cupio, credere tibi, sperare in te, & diligere te
oto corde, tota anima, totis viribus meis & cum liberū mihi id sit per
ratiam tuam, ita coram te statuo, & cupio, quoties respiravero ex nūc
& in æternùm, quoties oculos mentis, vel corporis elevavero, quoties ô
dulcissime IESV, te ore vel corde invocavero, toties tot actus fidei, spei,
charitatis perfectæ elicere, & humillimè rogo pro talibus haberi, imò
toties repetitis quot sunt in mari guttæ. in arboribus folia, in terra a-
renæ, in aëre atomi quia infinities plus mereris, & plus tibi debeo, &*

plus tibi volo, & desidero supra omne id quod possum, aut pote ulla creatura, de te propter te amantissimè cogitare, ferventissim loqui, & te ardentissimè amare, non præsumptuosè, qui minimus sum omnium diligentium te, sed præ amore quem tibi, tibi debeo plus quam possum, & debetur ab omni creaturâ quia tu Deus es, *& meu es, & vita mea es, & fiducia & omne bonum meum es, & eris i æternum in æternum & per infinita sæcula eris mihi omnia Deu cordis mei & omnia. Amen.*

JACVLATORIÆ.

Joan. 18. *Calicem, quem dedit mihi Pater, non vis,* ô anima mea, *ut bibam illum.*

Non haberes (ô adversitas) *potestatem adversum me ullam, ni*
Ioan. 19. *tibi datum esset desuper.*

Domine, ut scuto bonæ voluntatis tuæ coronasti nos.
Psal. 5.
Zach. 2. *Qui tetigerit vos tangit pupillam oculi mei.*
Act. 9. *Domine, quid vis me facere.*
1. Pet. 5. *Omnem sollicitudinem vestram proiicite in eum, quoniam ipsi e cura de vobis.*

CAPVT XVIII.

De Notis salutis, quibus in tanta incertitudine cognoscere quis potest in vitæ ac viæ termino an rectam tenuerit.

1. Pet. 1. HORTATVR nos Apostolus Petrus, ut per bona opera certam faciamus vocationem nostram: nihil enim majori studio faciendum est; nihil majori solatio cognoscitur in tanta salutis incertitudine: idcircò post longam tractationem variorum exercitiorum post decursas vias tres, vitæq; piæ navigationem, portus securi atque salutis signa juvat considerare.

Greg. l. 22. mor. c. 21. Nota autem virtutis cujusque juxta D. Gregorium gradus esse tres. Primus est firmum habere virtutis propositum. 2. ita firmum illud esse ut tentationibus ab ea homo non deducatur. 3. ejusdem officia alacriter obire.

Rom. 10. Primum salutis signum est fides viva & simplex: quâ corde creditur ad justitiam, ore autem fit confessio

o ad ſalutem. Vide,expende ut crediderit Abraham
)eo & reputatum ſit ei ad juſtitiam, ut Noë, & ſalvi
ıcti ſunt cum eo quotquot teſtimonio fidei probati
ıventi ſunt. Indicium hujus eſt zelus eam propagan-
i, abhorrere hæreſim, in credendo ſimplicitatem ſer-
are, & eam quam lingua fidem loquitur, conari vitâ
c moribus fateri. An hæc habes? gradus verò ejus col-
ge ex ijs quæ dicta, & eos propone, & contritionem
xcita de corpore, & fidem vivam.

O IESV, ut infr. pag. 1022.

Secundùm ſignum eſt mandata Dei conſtanter ob- *Obedientia ſincera.*
ervare & graviora peccata devitare, ac ſincerè cum
)eo ambulare. Scriptum eſt enim; ſi vis ad vitam in- *Matth.* 19.
redi, ſerva mandata, & ſi cor noſtrum non reprehen- 1. *Ioan.* 3.
erit nos, fiduciam habemus ad Deum, & quicquid pe-
erimus, accipiemus ab eo. Tu vide quam habeas, an
nandata Dei ſerves, illud enim certiſſimum ſignum *Ioan.* 14.
ıxta dictum æternæ veritatis: Qui habet, ait, mandata
nea, & ſervat ea, hic eſt qui diligit me. Si diligit, ergo
itam habet in ſe. Dixi ſincere ambulare & ſervare
nandata ſignum eſſe: ideò enim David dicitur fuiſſe vir
ecundùm cor Dei etiamſi fragilis & peccator: ideò ac-
eptus illi fuit Ezechias, & exaudita oratio ejus cùm *Iſaia* 38.
ic oraret: Obſecro, Domine, memento quæſo, quo-
nodo ambulaverim coram te in veritate. Ideò odibi-
es Deo Pharizæi, & Publicanis ac meretricibus poſt- *Iob* 9.
oſiti in regno cælorum; ſimulator enim & callidus *Pſ.* 84.
provocant iram Dei, & contrà, ubi veritas de terrâ orta
eſt, juſtitia de cælo proſpicit. Explora te ad hunc lapi-
dem Lydium & gradus obedientiæ, & conterere.

O IESV, ut infr. p 1022.

Tertium ſignum eſt tribulatio, attende ut oportue- *Luc.* 24.
rit Chriſtum pati, & ita intrare in gloriam ſuam, &
quod dictum Tobiæ: Quia acceptus Deo eras, neceſ- *Tob.* 12.
ſe erat ut tentatio probaret te: & rurſum, per multas *Act.* 13.
tribulationes oportet nos ſalvos fieri. An credis hoc?

ergo beati utique tu & ego erimus cum SS. Martyribus, si compatimur Christo & Sanctis, ut & conglorificemur. Tribulatio enim patientiam operatur, patientia probationem, probatio spem, spes autem non confundit. Id D. Paulus egregio simili exprimit, dicens Deum flagellare omnem filium, quem recipit: immo ipse Dominus: Ego, quos amo, arguo & castigo. Impossibile est, ait Hier. ut præsentibus quis & futuris fruatur bonis, ut hîc ventrem & illic mentem impleat, & de delicijs transeat ad delicias. Hilarius de Trinitate. Proprium hoc, ait, Ecclesiæ est, ut tum vincat cùm læditur, tum intelligat, cùm arguitur; tum obtinuit, cùm deseritur. Sanctus autem Ambr. in hanc sententiam sic ait: Vt vinea dum ligatur, erigitur, & recisa non minuitur, sed augetur; ita sancta plebs dum ligatur, erigitur; dum humiliatur, attollitur; dum rescinditur, coronatur. Patientiam exerce & dic:

Rom. 8. *Rom.* 5. *Hebr.* 12. *Apoc.* 3. *Hilarius.*

Hæccine vera, ut sup p. 7. vel O IESV, ut infr. p. 1021.

Liberalitas in pauperes. *Greg. Nyss. lib. de beatitud.*

Quartum est, eleēmosynæ addictum esse. viri enim misericordiarum Dei filij dicuntur, immò Nyssenus: Si, inquit, misericordis appellatio Deum decet, ad quid aliud te sermo Christi hortatur, nisi ut Deus fias, tamquam insignitus propriâ notâ deitatis? Subscribit Nazianz. dicitque, Nihil tam divinum homo habet, quàm de alijs benè mereri. Beati ergo misericordes, quia misericordiam consequentur: hæc verba expende, & invenies thesaurum, illud verò ipsum confirmat Propheta David: Beatus, inquit, qui intelligit super egenum & pauperem, in die malâ liberabit eum Dominus: in die certè judicij liberabit eum. Eleēmosyna enim à morte liberat, & ipsa est quæ purgat peccata, & facit invenire vitam æternam: &, ut Gregorius. Tanto quisque perfectior est, quanto perfectiùs alienos dolores sentit. Exerce vivam fidem, & explora liberalitatem tuam.

In orat. de pauperum amore. *Ps.* 40. *Tob.* 12. *Greg.* 24. *Mor.*

O IESV, ut infrà p. 10221

Paupertas.

Quintum est, pauperem esse spiritu, & divitijs cor non

on apponere. Prima enim beatitudo pauperum est
icente Domino: Beati pauperes ſpiritu, quoniam
ſorum eſt regnum cælorum,idemque ait. Væ vobis,
ivitibus,quia habetis hic conſolationem veſtram. uſ-
ue adeò verò id adſtruit, ut faciliùs camelum dicat
anſire per foramen acus, quàm divitem intrare in re- *Matth.19.*
ıum cælorum: ideoque pauperes elegit in hoc mun-
o,aut ejuſmodi divites, qui gratia ejus ita comparati
ant, ut nuntium opibus ſtatim remitterent: adoleſ-
ntem autem illum repulit, quia multas habebat poſ-
ſſiones,iiſque corde adhærebat. *Exerce humilitatem,&*
ſpira,ut ſup.pag.8.*Hæccine firmâ*,& O IESV, &c.ut inf.
ıg.1022.

Sextum eſt,humilitas: hâc enim oſtendit ſe Chriſtia- *Humilitas.*
ıs Chriſti diſcipulum dicentis: Diſcite à me, quia mi- *Matth.11.*
ſum, & humilis corde. Immò id aſſeruit Dominus
cens: Amen dico vobis,niſi converſi fueritis, & effi-
amini ſicut parvuli, non intrabitis in regnum cælo-
m. Hæccine credis,ô Chriſtiane? Stude igitur quiſ-
ıis es recumbere in noviſſimo loco:omnis enim qui
humiliat,exaltabitur;& qui ſe exaltat, humiliabitur; *Luc.14.*
que ſuper ullum requieſcet ſpiritus Domini, niſi ſu-
r humilem & quietum. Gregorius ad hoc ait: Evidē- *Iſaiæ 2.*
ſſimum ſignum reproborum,eſt ſuperbia, electorum
rò humilitas. Auguſtinus verò, Quem ſuperbum vi-
ris,filium eſse diaboli non dubites. Deteſtare ſuper-
am & humilitatem amplectere & dic: O JESV,ut in-
à pag.1022.

Septimum eſt, charitas erga proximum; ad quod *Charitas.*
pende, In hoc cognoſcēt omnes, quòd diſcipuli mei *Ioan.13.*
tis,ſi dilectionem habueritis ad invicem;maximè ve-
quanti ſit inimicis ignoſcere,iiſque benefacere. Au- *Lucæ 6.*
enim: Dimittite, ait Dominus, & dimittetur vobis;
Sapiens, Relinque proximo tuo nocenti te, & tunc
ı deprecanti peccata ſolventur. An vera hæc,ô Deus
eus,an vera? O bonitatem Dei mei;& duritiam cor- *Eccli.28.*

dis humani? nonne quotidie in oratione Dominica i
Luc.16. nobis inculcatur, quòd qua mensura mensi fuerimu
eâdem remetietur nobis: nolite judicare, & non jud
cabimini? Pertinet verò hoc signum ad mansuetud
Iudith 9. nem; mansuetorum verò & humilium semper Dom
Chrysost. no placuit deprecatio. Signum autem hujus, mala c
proximo gravatè audire & credere, sicut difficilè al
quis suspicatur malum, qui bonus est: sic difficilè al
quis suspicatur bonum, qui malus est, in quo enim
quis alium judicat, in eo seipsum condemnat. Bon
ergo proximi congratulare ex animo & malis comp
tere. Scias, ait rectè Seneca, eum multis virtutibus a
bundare, qui alienas virtutes amat, & quot ille con
fundet Christianos? O IESV, ut infrà pag. 1022.

Devotio. Octavum, frequentare Sacramenta confessionis
Ioan.6. communionis; dixit enim Dominus, Qui manduca
meam carnem, & bibit meum sanguinem, in me ma
net, & ego in eo. & iterum, Qui manducat hunc pa
nem, vivet in æternum. Id verò accipe, si piè ac devo
fiat; si enim negligenter, verendum ne in judiciu
manducet & bibat potiùs, quàm salutem. fidem erg
illius promissi æternæ veritatis excita & dic:

O IESV, ut inf. pag. 1022.

Auditio verbi Dei. Nonum est, libēter audire ac meditari verbum De
maximè de Christi passione: non enim sinit irremu
neratum Deus, quidquid suæ passioni fuerit oblatum
Ioan.8. Audi, obsecro, audi qui ex Deo est, ait veritas, verb
Ioan.6. Dei audit & libenter, quò verò tu sensu? Impiis duru
est is sermo; &, Quis, inquiunt, potest eum audire?
Psalm.118. verò piæ mentes cum Davide exclamant: Quàm du
cia faucibus meis eloquia tua! super mel ori meo. ove
que Christi gratanti animo vocem ejus audiunt,
cognoscunt eam, ac sequuntur, non verò vocem ali
norum. Neque audiunt tantùm, sed pascuntur verb
Matth.4. ejus. non enim in solo pane vivit homo, sed in om
verbo, quod procedit de ore Dei. Dole de negligent

verbò Dei,& dic: O IESV,ut infr. pag. 1022.

Decimum eſt, reſignatum eſſe & paratum, ad Dei quendam voluntatem: idem enim velle ac nolle, ...rtum amicitiæ cum Deo eſt argumentum. ideò Do...inus: Quicumque fecerit voluntatē Patris mei qui in ...elis eſt, ipſe meus frater, & ſoror, & mater eſt. Ideò ...avid dicitur eſſe vir ſecundùm cor Dei, quia faceret ...nnes voluntates ejus. Ad quod B. Auguſt. appoſitè ...xit Domino; Optimus miniſter tuus eſt, qui non ma...s intuetur hoc à te audire, quod ipſe voluerit; ſed po...ùs hoc velle, quod à te audierit. Explora quid in ...undo hoc velis vel averſeris, & dic O IESV p. 1022. & ...ſignationem exerce? *Reſignatio* *Matth. 12.* *Acto? .13. & 1. Reg. 15*

Vndecimum eſt, actum aliquem heroicum ex cha...ate, vel zelo ſemel facere: conſidera quid Abraham ...cerit, cui ob præclarum illud facinus, ſic Dominus ...quitur; Per memetipſum juravi, quia feciſti hāc rem, ... non pepercisti filio tuo unigenito propter me, be...dicam tibi, & multiplicabo ſemen tuum, ſicut ſtel...s cæli, &c. Quid verò Phinees? zelatus eſt pro Deo ...o, & occidens fornicarium expiavit ſcelus filiorum ...rael, & reputatum eſt ei in juſtitiam in generatio...em & generationem in ſempiternum. Huc pertinet ...eligionem ex charitate & zelo honoris Dei ingredi, ...nniaque relinquere, ut Chriſtum ſequamur. Hoc e...m pacto de mundo, de carne, de cognatione, de li...ertate, de vitâ victoria obtinetur; ideoque Dominus ...poſtolis, Apoſtolicamque vitam ſequentibus, dixit, ...os qui reliquiſtis omnia, & ſecuti eſtis me, cētuplum ...cipietis, & vitam æternam poſſidebitis. Ecce pro...ittit veritas, & tu ambigis? Excita te ad amorem & ...c; O IESV, ut infra pag. 1022. *Zelus magnus.* *Gen. 22.* *Pſal. 105. & Num. 21.* *Matth 19.*

Duodecimum eſt, cultus beatiſſimæ Virginis ſin...ilaris. idque communi conſenſu Sanctorum: ideò ...ella maris, civitas refugii, mater miſericordiæ appel...tur. Memorare, ait Bern. eam compellans, ô piiſſima *Cultus B. Virginis.*

Virgo

Virgo, à ſæculo non eſſe auditum, ad tua currente præſidia, tua implorantem auxilia, tua petentem ſuffr gia eſſe derelictum. Poteſt verè Domina noſtra illi Sapientiæ ſibi uſurpare: Beatus vir qui vigilat ad for meas quotidie, & obſervat ad poſtes oſtii mei; qui n invenerit, inveniet vitam, & hauriet ſalutem à Dom no. Hæc expende & pete à Domino ut matris ſu cultum ſingularem tibi donare dignetur. O JESV, ut in p. 1022.

EXERCITIVM.

O JESV ſalus mea, Paſtor animæ meæ, neſcio errabun ovicula in vaſtâ hâc ſolitudine, neſcio amore an odio di nus ſim, ſed tu ſcis, & amore me dignum facere potes & vis: teſ mihi vita & mors tua, plagæ iſtæ in manibus tuis, corpus & ſa guis quem mihi das quotidie. Inſuper ſpero quia dixiſti in qu cumque die ingemuerit peccator, omnium iniquitatum ejus n recordabor. Ecce igitur magna velut mare contritio mea, r pice quæſo in me, ſalva me; diligo enim te toto corde meo. Da o ſecro ut hæc quoque nota ſalutis in me ſit, ecce eam factis ſic e primere volo, & gratiâ tuâ ſpero etiam hac certam per bona pera facere vocationem meam & ſic aſcendere N. de virtute virtutem, & ad te donec te videam & ingrediar in portum gaudium Domini mei. Sed quæſo per viſcera miſericordiæ tu quæſo per amorem tuum, pone te ſicut ſignaculum ſuper cor me ſicut ſignaculum ſuper brachium meum; unge poſtes animæ m ſanguine tuo; ſigno Tau crucis tuæ, ſigna me ut à percutiente in munis ſim, & tu agnoſcas in me imaginem tuam purpurata ſanguine tuo, & ego aliquando ſim ibi, ubi tu Domine mi, o ubi paſtor, Diſcipulus ubi Magiſter, ſervus ubi Dominus me miles ubi Dux meus, creatura viliſsima ubi Creator meus, e nihilum tecum ubi tu es, qui es & mihi omnia es Deus meus omnia Amen.

Ezech. 33. 18. & plur.

Cant. 8.

Praxis.

HÆc tã varia eſt quàm variæ ſunt virtutes, ex quibus no hæ colliguntur. Verùm breviter eas aliquando percu & conforta te, & ſpem in Deum erige, & id tibi pro praxi ſi

JAC

A
F
E
D
B
B
XXXII
32

JACVLATORIA.

In te cantatio mea semper, tanquàm prodigium factus sum multis, & tu Adjutor fortis. In te Domine speravi, non confundar in aeternum. Psal. 70.

TRIGESIMÆ SECVNDÆ IMAGINIS ANNOTATIO.

Sicut, ô beatissima, omnis à te aversus & despectus, necesse est ut intereat; ita omnis ad te conversus, & à te respectus, impossibile est ut pereat.

Considera, quantum Beatissima Virgo & mater A *Maria, à Deo, ejusq́ curiâ cælesti honoretur: tu imitare, ama ut Matrem, venerare ut Dominam, cole ut Patronam, tùm* B *votivâ peregrinatione, tum multâ oratione: suspende illi, & dica arma vanitatis tuæ, tuaq́ pia ac sancta desideria commenda; uti fecit* C *B. Ignatius haec est enim advocata nostra, consolatio* D *afflictorum, refugium in omni* E *tentatione, portus* F *naufragantium, & auxilium in cunctis malis, omnium in se sperantium. Verùm ut impetres, ait Bernardus, orationis ejus suffragium, non deseras ejus conversationis exemplum; & respiremus (ut Bonaventura loquitur) ad illam in omni actione nostra, reserabit nobis atria triumphantium.* Bonavent.

CAPVT

CAPVT XIX.

Meditatio de B. Virginis imitatione.

COMPOSITIO LOCI. Contemplare Beatam Vi[r-]nem in medio paradisi amplissimi, stipatam un[di-]que Angelorum & Sanctorum agminibus.

PRÆLVDIVM II. Roga illam, ut tibi dignetur [sin-]gularem erga se affectum impetrare.

PARS I. Considera, quomodo Beata Virgo erg[a] *Cognitio sui & humilitas.* affecta fuerit: utque mox creata abyssum erga se di[vi-]næ bonitatis intuita, se velut nihilum & abyssum m[ise-]riarum contempserit: etsi enim cognosceret pleno [in-]tellectu, se tantis donis ornatam; videbat tamen ma[ni-]festè cujus illa essent, Dei scilicet, ac nihil eorum [si-]bi deberi; sed potuisse in omnes miserias, quemadmo[dum] ceteri hominum, cadere, ac proinde non esse quòd [a-]cui se præferret, sed Deo pro omnibus plurimum [de-]bere: neque quidquam posse persolvere. ita extra se [in] Deo posita cantabat ex tunc, *Magnificat anima mea D[o-]minum*; eò certè magis, quo se magis annihilabat. *Luc. 1.* Sc[ru-]tare & tu originem tuam, ac nihilum, ubi fueris a[nte] annos tot N. ubi post centum futurus sis, & divinæ b[o-]nitatis abyssum & beneficia erga te contemplare, [&] dic. *O Maria*, &c. ut infrà pag. 1029.

Secundò, cùm verò jam nata esset, attende & v[ide] maturitatem, pietatem, nihil quidem nisi infantile p[ræ] se ferebat, attamen undique virtus elucebat. Asp[ice] ut anima illa beatissima se erga Deum, erga parent[es], aliosque omnes habuerit; quo sensu ex tunc sacra o[m-]nia & cælestia corpora intueretur, & sic statue imit[ari] & excita contritionem de offensis tuis.

Præsentatio. Tertiò, contemplare quomodo trimula in templ[um] ascenderit, erga Superiores, æquales, ibi se habuerit: [an-]cillaria opera cuique deferebat, in omnibus promp[tis-] *Obedientia.* sima cum gestu humili, facie ad omnem modesti[am]

coi-

mposita, ita ut quotquot illam viderent, humilitatis
castitatis affectum induere cogerentur: hæc in te
finge ad pulcerrimum exemplar & humilitatis exer-
io insiste ut sup. Quartò, cùm autem nubilem se
ret, contemplationi altissimæ dedita, si legi paren- *Puritas.*
m foret, valdè optabat salvâ virginitate humilem
abjectum sponsum, eique deservire, & parere uti et-
n reipsâ præstitit, & in omnibus obediens fuit: &, ne
forte honoraret S. Ioseph, ecce quomodo, secretum
nne reticuit incarnationis Filii Dei; verùm cùm illud *Luc. I.*
clarasset Deus sanctæ Elisabethæ, omnia Deo festi-
vit tribuere, eumque magnificare. Ex hac eadem hu-
ilitate in congressibus primum aliis ubique locum
debat, ultrò officiis omnes & honore præveniebat,
apparuit dum Elizabetham visitavit: leges etiam
æ peccatum supponebat, ut purificationis, liben-
r servabat. Hîc te examina ad hanc regulam & nor-
am, & contritionem excita, proposita renova. *O Ma-*
i, ut infr. pag. 1029. Quia verò crescebat cum filio æ-
te & gratiâ coram Deo & hominibus; ipso nato hu- *Profectus.*
ilitatem majorem & deinde paupertatē in Bethleem,
Nazareth, & Ægypto servabat: Regibus omnibus,
omnibus etiam inferioribus libenter parebat, neque
tebat sedere à dextris vel sinistris; sed, cùm potuisset
ispensatione filii, Apostoli & Sacerdotis munus con-
qui, maluit in humilitate servire, quàm privilegio ex-
tari. Tandem in morte Domini juxta crucem stetit,
particips injuriarum fieret, & in corde suo filii do-
res altiùs imprimeret. Cùm verò post ascensionem
m Apostolis exspectaret Spiritum sanctum, humili-
r postremò se loco collocavit, & deinceps cum pau-
ribus viduis humillimè vixit. Percurre nunc diem
um cum illâ, & vide singula opera. v.g. quomodo in
ratione, cubiculo, per domum, ambulando, collo-
uendo, edendo, dormiendo, &c. se habuerit. Ex hâc
tute, purissima sequebatur intentio, cujus defectu
vide

vide quàm sæpè tua opera inficiantur. Nullius creatu ræ amore inordinatè tenebatur, sed sensualitati ubi resistebat. quod unicum impedimentum amoris D in te recognosce: *Humilitatem exerce*, ut supr. vel di *O Maria* ut infr. pag. 1029.

Charitas proximi. PARS II. Considera Primò, quomodo B. Virgo e ga homines omnes afficiebatur, summo scilicet aff ctu, tum ex naturæ similitudine, tum quòd essent ima go Dei suique filii, hereditas ejus, & proinde etiam su sanguine redempti. *Quomodo erga bonos afficeretur.* Vide quo affectu bonos intueba tur, nempe ut subditos, amicos & filios sibi in cruc commendatos: inspice cogitationes ejus, & audi sua vissima zelo plenissima verba. Nulla mater sic filios ut ipsa eos, amabat, & amat: uti amantissima mater ij gratulabatur, & eorum lucra, ut sua bona reputabat & ad Deum omnium fontem recurrebat, & gratia agebat. Verũ, ut est amor sollicitus, videns posse defi cere, vehementi oratione Deum Patrem Filiumqu rogabat; dicens. Conserva hoc Deus quod operatu es in nobis, &c. Imitare & dic: O *Maria*, ut inf. pa. 1029

Quomodo erga malos. Patientia. Secundò, si malos videbat, multâ amaritudine cordi sed tamen dulcedine amoris plena iis compatiebatu omnia in melius interpretabatur; patienter toleraba cogitans sibi idem accidere potuisse; sanè ut imagine Dei diligebat, & velut ambulantes in crepidine put infernalis, circumdatos vinculis peccati & dæmonibu videbat, ac retrahere, convertere & animare conaba tur: & ad Deum conversa ardentissimo zelo succen *Zelus animarum.* æstuabat. O quoties cum Paulo optabat anathema e se; cum Moyse, deleri de libro vitæ, ut illi viverent, I me, ajebat amantissima mater, sit maledictio; fili m parce, parce. Obsecro te, vide ardentissimum & pie tissimum pectus, aspice ut lacrymosis oculis & amor sagittis sursum missis pro peccatorum conversione solita orare, & pro tuâ orârit, & ei gratias age, & di O *Maria*, ut infr. pag. 1029. Postea ubi poterat peccat

re

s sereniſſimo vultu & ſuavi eloquio ſuper mel & fa-
ım hortare & trahere conabatur. O quomodo, quo
nplexu, & gaudio pœnitentem Magdalenam ſuſce-
t! quo Petrum lapſum! quo te prodigum & dereli-
um! &c. Gratias age, & dic: *O Maria*, ut inf. pag. 1029.

Tertiò, ſi videbat pauperes, nunquid putas eos par- *Quomodo erga pauperes affecta.*
culariter amabat, ut filio ſimiliores? uti Reges regum
lios majori benevolentiâ proſequuntur? O quàm li-
enter cùm iis verſabatur, filium imitata qui paſtores,
ſcatores & pauperes vocabat, euangelizabat. Si di-
tes & potentes videbat, illorum ſortem miſerabatur,
ogitando illa filii ſui amantiſſimi verba: Væ vobis di-
itibus; & ajebat: O quàm eſt difficile divites intrare in
egnum filii mei! Imitare, & roga ut gratiam tibi im-
etret. *O Maria*, ut infr. pag. 1029. Erga Superiores ad- *Quomodo erga Superiores.*
odum erat affecta, ac proinde magnâ reverentiâ eos
roſequebatur; eiſque cum amore & gaudio parebat
d nutum, ut declaravit primò in parentibus, indè
ræfectis templi, tum S. Joſepho: nihil quoad poterat,
ne eorum faciebat arbitrio, ſed per plenam abnega-
onem in voluntatem Dei ſe reſignabat, eam medulli-
ıs amplectebatur cum magnâ in Deum fiduciâ: ut
lariſſimè docuit in Incarnatione, item dum in Ægy-
tum eundum, & indè fuit redeundum, &c. Tu obe-
ientiæ affectum exerce & dic: *O Maria*, ut inf. p. 1029.

PARS III. Conſidera quomodo erga omnia creata *Quomodo erga creata affecta.*
ıerit affecta, ita certè, ut nihil appeteret, fugeret, opta-
et, niſi in quantum Deus vellet, & ad ejus purum ho-
orem pertineret; unde quocumque eventu quieta &
bera erat: nihil enim creaturis, ſed Deo immediatè,
t Dei providentiæ aſſignabat, eique ſe æquo ac im-
erturbato animo ſupra viciſſitudines rerum huma-
arum ſecura committebat; vide ut paupertatem in *Mortificatio*
lii nativitate & reliquâ vitâ, deinde exilium, & per-
ecutiones ſuas & filij tolerârit. Tu in patientiâ te ex-
rce, & dic: *O Maria*, ut infr. pag. 1029.

Secundò, considera quantâ in omnibus sensib mortificatione usa fuerit, quomodo eorum oblec menta fugerit. Vide hîc ambulantem, loquentem, l borantem, orantem, & contemplare oculorũ mod stiam, silentium, aut brevem, suavem, & pacificum se monem. Vnum enim quærebat, & in uno omnia inv niebat. O Domina mea, & verè suavissima Mate quàm beata anima illa quæ te Reginam cæli in ist imitari conatur! Conor, sed eheu dereliquerunt n vires meæ. *O Maria*, ut infr. pag. 1029.

Charitas Dei.

Postremò considera, quo erga Deum fuerit affectu verè purissimus amor ejus erat, quo urgente, vanis om nibus phantasiis exclusis libero mentis volatu in omi loco ac tempore mentem levabat, unam Dei volu tatem volebat, & collectis animæ viribus intra se h bitabat, & simul in Deo manebat, & eructabat verb bonum, & eum ardentissimè amabat & laudabat, N hil amabat nisi Deum quasi Deus solus & ipsa sola i mundo essent, sive domi, sive foris, ubique Deo er intenta, & semper videbat faciem Patris habendo c elevatum in eum & supra omnia humana: hoc perfe ctionis compendium omnes dicunt. Crede & seque & dic: *O Maria*, ut infr. pag. 1029.

Considera etiam dulcissimos affectus amoris qu in Christi infãtiâ exercuerit in Bethlehem, in Ægypt in Nazareth, amplexus, oscula, obsequia dulciora s per mel & favum. Tu etiam Christi infantiam men percurre, & imitare matrem ut à filio diligaris, & dic *O Maria*, ut inf. pag. 1029. Tertiò considera jam quan majestas & dignitas B. Mariæ: & finge tibi hominẽ s cundùm corpus, pulcerrimum mortalium & absol tissimum; secundùm animam, eiusq; potentias, perf ctissimum, quiq; omnes omnium Sanctorum virtute v.g. humilitatem S. Francisci, Pauli charitatem lon superaret; & gratiã haberet, quâ in Deum planè tran formaretur; & decorẽ, quo omnes Angelos & Sanct

Dignitas B. Virginis.

super

ıperaret; quanti hunc faceres? quid si illum insuper
)eus summis honoribus dignaretur, & in eo ornando
ɔtus foret, eique omnes subjicere vellet, quantus is
ɔret! Cùm hæc cogitâris, levissimè adumbrasse te no-
eris abyssum gratiæ, pulcritudinis oceanum, gratiarũ
ıesaurum, Dei (inquam) matrem, quo titulo nullus
sse major potest: ac proinde scias Deo gratius hanc
nam coli, quàm omnes Angelos & Sanctos: hancq;
nam esse Deo gratiorem & magis charam (est enim
ıater Dei) quàm omnes simul, ut luna plus omnibus
ellis lucet. ac proinde ei te consecra toto corde & to-
ı mente: si enim quod uni ex minimis ejus fit, illius fi-
us sibi fieri dixit, quanto quanto magis quod suæ fit
ıatri sanctissimæ? *O Maria*, ut hîc infrà.

Quàm gratum sit Deo coli matrem ejus.

Considera quæ beneficia à B. Virgine acceperis. tu
: tui in omni ætate, & gratias age, & vide ut nullus
rope sit angulus orbis, ubi non clareat miraculis, &
ngularia conferat beneficia, & fiduciam excita. Con-
dera deinde, quæ non Sancti N. ab illâ impetrarint, &
uem affectum erga eam gesserint, ut meritò dicatur,
lius peculiari cultui deditum esse, nõ leve signum esse
rædestinationis. Tu ergo id stude acquirere omni ar-
ore. Considera denique quomodo S. Spiritus Eccle-
æ inspirârit hunc cultum hyperduliæ, ut apparet pri-
ıò in *Salve Regina*. Secundò in templis, festis, sodalitati-
us, ordinibus ad hoc erectis; in omni officio, Missis,
ıoris, psalteriis, rosariis, in pulsu trino per diem, &c.
t vide quo pacto Ecclesiam audias, quomodo augere
ultum ejus queas, & certam hoc pacto facere voca-
ionem tuam.

Oratio ad B. Virginem.

O Maria Regina cæli & terræ, & quod peccatori dulcius sonat, misericordiæ Mater, tu mea es & spes omnium in esperantium, & refugium omnium miserorum; ne averseris rgo me miserum, misericordiæ mater, memento quòd miseri-

cordia tua de miserorum numero in filiorum tuorum sortem c piam transire, & virtutes tuas N. sic imitari per gratiam filii tu O quàm doleo propter amorem filii tui Dei mei, de torpore peccatis meis! sed venio, ô mater, ô civitas refugij ad te, & p Deum omnem spem in te colloco, & me toto corde devoveo ti obsequioq; tuo. Ad te enim sicut ad medium, sicut ad arcam De sicut ad præsidium, sicut ad negotium sæculorum respiciu & qui in cælo habitant, & qui in inferno; & qui nos præcess runt, & nos qui sumus, & qui sequuntur, & nati natorum, qui nascentur ab illis. Illi qui sunt in cælo, ut resarciantur; & q in inferno, ut eripiantur; qui præcesserunt, ut Prophetæ fidel inveniantur; & qui sequuntur, ut glorificentur. Eò beatam te d cunt omnes generationes, genitrix Dei, Domina mundi, cæli R gina, quæ omnibus generationibus vitam & gloriam genuisti. I te enim Angeli lætitiam, justi gloriam, peccatores veniam in veniunt in æternum. Meritò in te respiciunt oculi totius creatu ræ; quia per te, & in te, & de te, benigna manus Omnipotent quidquid creaverat recreavit. Ego tali animatus fiduciâ, Mat pientissima, venio sicuti ad unicum asylum & refugium meum respice, precor, ad servi tui & filij ancillæ tuæ preces: respice a necessitates has meas, & dirige pedes in semitam mandatorum fi lii tui.

Prov. 8. *Nunquid ab æterno ordinata es, & antequam terra fieret, u ad te oculos is attolleret, quem premeret culpa deprimeret affl ctio; peccati reus, salutis incertus, & ab omnibus derelictus, u in te, & per te, inveniret reus veniam; afflictus consolationem derelictus asylum, insipiens sapientiam, peccator justitiam, ju stus perseverantiam? Vrbs verè refugij, portus naufragantium & solatium omnium in te sperantium. Tu stella maris, cuju radius universum orbem illuminat, cujus fulgor & perfulget i supernis, & inferos penetrat, terras etiam perlustrans, & ca lefaciens magis mentes quàm corpora, fovet virtutes, excoquit v tia. Tu, inquam, es præclara & eximia stella, super hoc ma magnum & spaciosum necessariò sublevata, micans meritis, i lustrans exemplis. O anima mea, quæ intelligis te in sæculi huj profluvio magis inter procellas & tempestates fluctuare, quà*

Bern. hom. 2. super Missus.

er terram ambulare; ne avertas oculos à fulgore hujus ſideris, ſi pn vis obrui procellis, ſi inſurgant venti tentationem, ſi incuras ſcopulos tribulationum, reſpice ſtellam, voca Mariam; ſi jatata ſuperbiæ undis, ſi ambitionis, ſi detractionis, ſi æmulationis, reſpice ſtellam, voca Mariam; ſi acedia iracundia aut avaitia, aut carnis illecebra naviculam concuſſerit mentis, reſpice d Mariam; ſi criminum immanitate turbata, conſcientiæ fœdiate confuſa, judicis horrore perterrita, barathro incipias aborberi triſtitiæ, deſperationis abyſſo, cogita Mariam. In periculis, in anguſtiis, in rebus dubiis Mariam cogita, Mariam invoca: on recedat ab ore, non recedat à corde, & ut impetres ejus oraionis ſuffragium, ne deſeras ejus converſationis exemplum: ipam ſequens, non devias; ipſam rogans, non deſperas; ipſam cogians, non erras; ipsâ tenente, non corruis; ipsâ protegente, non netuis; ipsâ duce, non fatigaris; ipsâ propitiâ, pervenis; & ſic in emetipſo experiris, quàm meritò dictum ſit, Et nomen Virinis Maria.

Verè ſtella maris es, ô Domina mea, & pulcerrima aurora onſurgens, nuncia ſolis Domini JESV, *nuncia verè ſalutis. O feix ſidus ſedentibus in regione & umbrâ mortis! Tu Domina es; iam & hoc ſonat nomen tuum, nos ſervi tui; tu Regina es, nos lientes tui; tu es ſpes univerſæ terræ, tu honorificentia gentis noſtræ, tu gloria Ieruſalem. multæ filiæ congregaverunt divitias, tu upergreſſa es univerſas. Tu velut Eſther Aſſuerum, Deum Patrem placaſti, & inveniſti gratiam in oculis ejus. Tu Iudith vera Holofernum diabolum ſuperaſti. Recordare, Domina, uòd propter nos, & ex nobis exaltata ſis: tu ſoror, tu mater noſtra es, tu tota pulcra es, formoſa, & macula non eſt in te, ut ùm inveneris gratiam apud Deum, nos eheu! miſericordiam nveniamus per te, Mater noſtra, apud Patrem miſericordiaum, & Deum totius conſolationis filium tuum, redemptorem noſtrum.* Prov. 31. Eſter. 2. Cant. 4.

Hodie ſpero oportet eum in domo meâ manere. quid verò aponam ei? pauper & miſer, ô benigniſſima mater? In deſerto Aneli miniſtrabant ei de cibis quos coxeras, ſicut tu & illi velle um noverant. Itaque Domina mea, obſecro te, recordare pau-

 pertatis

pertatis meæ, & impetra mihi ut habeam quod ponam ante i lum, & placeat illi cor meum, & frigida hæc desideria mea, terrâ deserta, inviâ & inaquosâ. Vinum non est in nuptiis b sed memento quæso pristinæ benignitatis tuæ. Et verò quomo posses oblivisci nos qui sumus de familiâ, & de domo Patris tu introduxit enim te Rex in cellam vinariam, & ordinavit in charitatem, ut quantum exaltata es super cælos, tantum mi

Eccli. 24. *ricordiæ radiis splendeas in terris. Tu es enim mater pulcræ dil ctionis, & timoris, & agnitionis, & sanctæ spei: in te grat*

Bern. hom. 4. super Missus. *omnis viæ & veritatis, in te omnis spes vitæ & virtutis. meri igitur ad te levavi oculos meos, quæ habitas in cælis, & omn gubernas in terris. Tu, si vis, potes me juvare: omnia tibi da*

Bern. serm. de nativit. Virg. *sunt à filio tuo; ut dicat jure servus quidam tuus. Ex ore t pendet consolatio miserorum, redemptio captivorum, liberat damnatorum, salus denique uniuersorum. Altiùs ergo intue quanto devotionis affectu à nobis te voluerit honorari, qui t tius mundi pulcritudinem in te posuit, ô Maria: ut si quid spe si quid gratiæ, si quid salutis in nobis sit, à te noverimus redu dare.*

Totis ergo medullis cordium, totis præcordiorum affectibus, e votis omnibus Mariam hanc veneremur, anima mea, quia sic e voluntas ejus, qui totum nos habere voluit per Mariam; hæc, i quam, voluntas ejus est, sed pro nobis. In omnibus siquidem ben gnitas ejus, & per omnia providens miseris, tentationem nostr solatur, fidem excitat, spem roborat, diffidentiam abigit, erig

Bern. serm. de Advent. *pusillanimitatem. Virgo, regia via est, per quam ad nos Salva tor venit, procedens ex ejus utero, tamquam sponsus de thalam Tenentes ergo viam, ô anima mea, studeamus & nos per eam a ipsum ascendere, qui per ipsam ad nos descendit; per eam veni in gratiam ipsius, qui per eam in nostram miseriam adveni quæramus gratiam, & per Mariam quæramus, quia qui quær invenit, & frustrari non potest.*

Advocatum vis habere ad Christum, ô anima mea? ad Ma riam recurre: exaudiet certè matrem filius. Cæterùm quidqu illud est, quod offerre paras, Mariæ commendare memento, si n vis sustinere repulsam. Hæc peccatorum scala, hæc mea, ô Dom n

,maxima fiducia est,hæc tota ratio spei meæ. Sileat,misericor- am tuam, Virgo beata, si quis est qui invocatam te in necessi- tibus suis sibi meminerit defuisse. A sæculo non est auditum, emquam ad tua currentem præsidia, tua implorantem auxi- ,tua petentem suffragia,à te esse derelictum. Sit igitur pietatis ,Virgo benedicta,ipsam quam apud Deum invenisti gratiam, tam facere mundo, reis veniam, medelam ægris, pusillis corde bur, afflictis consolationem, periclitantibus adjutorium, & li- rationem sanctis tuis precibus obtinendo. Amen. De assum. B.Virg. serm.4.

Praxis colendi B. Virginem.

PRIMA. Habere in numerato beneficia, quæ per eam obtinuimus, atque his ignem charitatis ejus fovere in pectore no- ro, & diebus ejus festis solemnem memoriam facere,ac gra- itudinem animi declarare. *Beneficia à B.Virgine accepta annotanda.*

Secunda. Ex gratitudinis & amoris affectu Sodalitati no- nen dare,& leges servare,ac conari aliquos inducere ad illius eculiarem cultum, maximè Sodalitatis erectionem, aut pro- agationem curare. Triste certè est,videre honori duci,& am- itiosè peti, aliquâ ratione asscribi Principum familiæ, socie- ati sagittariorum, & ejusmodi; & ægrè adduci posse ut B.Vir- inis Sodalitati se quis adjungat. Molestiam fingere, & fugere liquam,est affectum exiguum erga Salutis certissimum præsi- lium profiteri. *Sodalitati nomen dare expedit.*

Tertia. Sæpè Salutationem Angelicam recitare. Sancta Margareta Hungarica ad singulas imagines B.Virginis accur- rens flexis genibus eam pronunciabat: B. Catharina Senensis, etiam infantula, ad singulos gradus: idque gratulando ei ma- ternitatem Dei, in quo privilegio omnia continentur. Ideò S. Odilo ad illum Hymni, *Te Deum,* versam, *Tu ad liberandum suscepturus hominem non horruisti Virginis uterum*: demissè se fle- ctebat: possetque quis in secreto terram osculari. Quamvis autem vario fine illam Salutationem frequentare licet; tamen cùm Maria Virgo sola cunctas hæreses interemerit in universo mundo; pro iis extirpandis,& Ecclesiæ defensione,sæpè id fa- ciendum est. *Angelicæ orationis fructus.*

Quarta. Nihil aggredi, quin illi & per illam primitiæ Deo offerantur. *Offer Deo per B.Virg. tua munera.*

Quinta. Manè & vesperi, ac in prandio,dum pulsatur, eam sibi præsentem facere, benedictionem ab eâ petere: cui enim illa benedixerit,erit benedictus: & iterum per orationẽ, *Sancta*

 Maria,

Maria, eam in patronam eligere: & vota, qui Religiosus est mente renovare in manibus ejus.

Tria quotidie fac pro B. Virg. *Praxes variæ.* *Indulgentia dicentium Ave.*

Sexta. Tria quotidie facere ad ejus honorem, Primum, legere aliquas preces, v.g. quinque Psalmos, quorum initiales literæ respondent litteris nominis ejus, vel Antiphonam, vel Psalteriũ D. Bonaventuræ, vel Horas B. Virginis: salutare eam in egressu & ingressu cubiculi, domus, & occurrente imagine ejus. Litanias recitare pro felici morte; *Magnificat* pro gratulatione de gloriâ, & dignitate ejus. Pontifex Paulus V. concessit recitantibus *Ave* ad horæ pulsum centum dies Indulgentiarum. Secundum, facere aliquam mortificationem, tum corporalem, tum animi, ut sequaris conversationis Mariæ exemplum, maximè verò imagines turpes eliminare, & pias substituere. Iejunium Sabbatinum ab omnibus ferè probis usurpatur, immò in pluribus regnis ab omnibus servari solitum. Tertium, facere aliquam eleemosynam corporalem, aut spiritualem, dotare virgines nubiles, aut ad Religionem adspirantes sanè laudabile, uti & facere sermonem crebrò de miraculis & cultu B. Virginis, cùm publicè dicendum. Rosarium recitare, ad orationem quidem refertur. sed peculiarem tractationem desiderat, quam longiorem cum aliis, ut brevior sim in aliud tempus rejicio, cùm Domino visum fuerit.

Septima. Circa lectionem rosarij verbum tantùm addam nimirum, ut in aliis orationibus, sic & in hac præparationem aliquam necessariam videri: ac Primò, præsentiæ Dei renova memoriam; Secũndò, mysterium aliquod brevi spatio expende. Primò, ad *Credo*, fidem vivam excita. deinde in tribus Salutationibus primis spem, resignationem & charitatem: ad orationem Dominicam, ut aliqui, intentionẽ etiam potes renovare vel salutare vulnera Christi: deinde Salutationem Angelicam ut B. Virgini præsenti, recita. Potes etiam cũ variis Sanctorum choris id facere, v.g. in Primâ decade. cum Angelis; Secundâ cum Patriarchis; Tertiâ cum Apostolis; Quartâ, cum Martyribus, Quintâ, cum Confessoribus; Sexta, cum Virginibus. Sunt qui virtutem aliquam, per eam ut matrem optimã in singulis mysteriis petunt, & eandem ab illâ commodant: ac, cùm dicunt *Ave Maria*, mente addunt, *humillima*, v.g. Mysteria vulgò hæc assignantur:

Gaudij. 1. Annuntiatio Dominicæ incarnationis. 2. Visitatio Elisabeth. 3. Nativitas Domini. 4. Oblatio Christi in templo. 5. Inventio pueri IESV inter Doctores.

Doloris. 1. Oratio & captivitas Christi in horto, 2. flagellatio, 3. coronatio, 4. Baiulatio crucis. 5. Crucifixio & mors Christi.

1. Re

1. Resurrectio Domini. 2. Ascensio ejus in cælum. 3. Mis-
Spiritus sancti. 4. Assumptio B. Mariæ in cælum. 5. Coro-
tio B. Mariæ.

udovici Blosij Rosarium, seu sertum B. Virginis Mariæ quinque-partitum, vitâ & gestis IESV Christi pulcrè exornatum.

PARS I.

Ater noster, &c. Ave Maria, &c. *O benigna & suavis Maria, Placa clementissimum Redemptorem nostrum* IESVM, *quem tu rgo purissima Angelo nuntiante de Spiritu sancto in civitate Nareth concepisti, ac novem mensibus in castissimo utero tuo gestasti, c ut ipsi dulcissimo filio tuo* IESV *Christo placeamus, & eum téque dere mereamur in cælis, Amen.*

Ave Maria, &c. *O benigna & suavis Maria, Placa clementissium Redemptorem nostrum* IESVM, *quo concepto, tu Deo plena ad isabeth cognatam tuam cum festinatione perrexisti, & eam salutaeiq; humiliter servivisti. Fac ut ipsi dulcissimo filio tuo* IESV *Chriplaceamus, & eum téque videre mereamur in cælis, Amen.*

Ave Maria, &c. *O benigna & suavis Maria, placa clementissium Redemptorem nostrum* IESVM, *quem in Bethleem, in vili stabutu Virgo inviolata non solùm sine dolore, sed etiam cum ineffabili udio peperisti, natumq; mox ut verum Deum devotâ mente adora. Fac ut ipsi dulcissimo filio tuo* IESV *Christo placeamus, & eum tée videre mereamur in cælis, Amen.*

Ave Maria, &c. *O benigna & suavis Maria, Placa clementissium Redemptorem nostrum* IESVM, *quem infantulum vagientem rgineo lacte pavisti, panniculisq; involutum in præsepio super fœm & stipulas reclinasti. Fac ut ipsi dulcissimo filio tuo* IESV *Chri placeamus, & eum téque videre mereamur in cælis. Amen.*

Ave Maria, &c. *O benigna & suavis Maria, placa clementissimũ edemptorem nostrum* IESVM, *quem recens natum Angeli pastorius gratulabundi nunciaverunt: & eum lætis vocibus collaudantes, cem hominibus bonæ voluntatis cecinerunt. Fac ut ipsi dulcissimo io tuo* IESV *Christo placeamus, & eum teq; videre mereamur in cæ, Amen.*

Ave Maria, &c. *O benigna & suavis Maria, placa clementissium Redemptorem nostrum* IESVM, *quem pastores festinanter perntes in Bethleem, invenerunt positum in præsepio, & eum adoraerunt cum ingenti admiratione & gaudio, Fac ut ipsi dulcissimo filio o* IESV *Christo placeamus, & eum teq; videre mereamur in cælis. men.*

Ave Maria, *&c. O benigna & suavis Maria, placa clementissimum Redemptorem nostrum* IESVM, *qui octavo à nativitate su die dignatus est purissimum sanginem pro nobis fundere & circumcidi, atque ad nostram consolationem* IESVS *nominari. Fac ut ipsi dulcissimo filio tuo* IESV *Christo placeamus, & eum téque videre mereamur in cælis, Amen.*

Ave Maria, *&c. O benigna & suavis Maria, placa clementissimum Redemptorem nostrum* IESVM, *quem Magi ab Oriente venientes piè quæsierunt, & magno gaudio perfusi stellâ duce in Bethlehem invenerunt: ibiq; illum humiliter adorantes, aurum, thus, & myrrham devotè ei obtulerunt. Fac ut ipsi dulcissimo filio tuo* IESV *Christo placeamus, & eum téque videre mereamur in cælis, Amen.*

Ave Maria, *&c. O benigna & suavis Maria, placa clementissimum Redemptorem nostrum* IESVM, *quem die quadragesimo in templum juxta legis præscriptum detulisti, & hostiâ pauperum redemptum Deo Patri gratissimo corde obtulisti. Fac ut ipsi dulcissimo filio tuo* IESV *Christo placeamus, & eum téque videre mereamur in cælis, Amen.*

Ave Maria, *&c. O benigna & suavis Maria, placa clementissimum Redemptorem nostrum* IESVM, *quem in Aegyptum propter metum Herodis, monitu Angeli mater fidelissima deportasti, tandem cùm inde in civitatem Nazareth retulisti. Fac ut ipsi dulcissimo filio tuo* IESV *Christo placeamus, & eum teq; videre mereamur in cælis, Amen.*

Laus Trinitati fulgidæ, Patri, Nato, Paracleto, laus Virgini Deiparæ, nunc & per omne sæculum, Amen.

PARS II.

PAter noster, *&c.* Ave Maria, *&c. O benigna & suavis Maria, placa clementissimum Redemptorem nostrum* IESVM, *quem tu Virgo mater, cùm esset annorum duodecim, in Ierusalem perdidisti, & eum mœsta requirens, post triduum in templo læta invenisti. Fac ut ipsi dulcissimo filio tuo* IESV *Christo placeamus, & eum teq; videre mereamur in cælis, Amen.*

Ave Maria, *&c. O benigna & suavis Maria, placa clementissimum Redemptorem nostrũ* IESVM, *quem tibi subditum maternâ curâ sedulò enutristi, & nihilominùs ei tamquam altissimo Deo sanctam reverentiam semper exhibuisti. Fac ut ipsi dulcissimo Filio tuo* IESV *Christo placeamus, & eum téque videre mereamur in cælis, Amen.*

Ave Maria, *&c. O benigna & suavis Maria, placa clementissimum Redemptorem nostrum* IESVM, *qui anno ætatis suæ tricesimo*

Iordan

rdano flumine humiliter à servo suo Ioanne baptizari voluit, cùm men ipse innocens Agnus Dei nullam umquam peccati maculam ntraxerit. Fac ut ipsi dulcissimo filio tuo IESU *Christo placeamus, eum téque videre mereamur in cælis, Amen.*

Ave Maria, &c. *O benigna & suavis Maria, placa clementissi-um Redemptorem nostrum* IESUM, *qui in deserto quadraginta ebus & quadraginta noctibus nihil manducans jejunavit, sicq; m feris Dominus cæli & terræ habitavit. Fac ut ipsi dulcissimo o tuo* IESU *Christo placeamus, & eum téque videre mereamur in lis, Amen.*

Ave Maria, &c. *O benigna & suavis Maria, placa clementissi-um Redemptorem nostrum* IESUM, *qui pro salute nostrâ tentari à abolo non recusavit, & quomodo Satanam vincere nos oporteat, monstravit. Fac ut ipsi dulcissimo filio tuo* IESU *Christo placea-us, & eum téque videre mereamur in cælis, Amen.*

Ave Maria, &c. *O benigna & suavis Maria, placa clementissi-um Redemptorem nostrum* IESUM, *qui per urbes, vicos & castella er faciens, Euangelium regni cælorum studiosè prædicavit, & labo-s fatigationemq; corporis propter nos libenter sustinuit. Fac ut ipsi ulcissimo filio tuo* IESU *Christo placeamus, & eum téque videre me-amur in cælis, Amen.*

Ave Maria, &c. *O benigna & suavis Maria, placa clementissi-um Redemptorem nostrum* IESUM, *qui crebrò in oratione pernocta-it; & famem, sitim, frigus, æstum, variasq; persecutiones mitissimo rde nostro causâ pertulit. Fac ut ipsi dulcissimo filio tuo* IESU *Chri-o placeamus, & eum téque videre mereamur in cælis, Amen.*

Ave Maria, &c. *O benigna & suavis Maria, placa clementissi-um Redemptorem nostrum* IESUM, *qui conversans inter homines mnibus afflictis misericorditer subvenit, ac signa plurima fecit, & Iariæ Magdalenæ, aliisq; peccatoribus verè pœnitentibus veniam romptissimè dedit, séque eis familiarem præbuit. Fac ut ipsi dulcissi-no filio tuo* IESU *Christo placeamus, & eum teq; videre mereamur n cælis. Amen.*

Ave Maria, &c. *O benigna & suavis Maria, placa clementissi-num Redemptorem nostrum* IESUM, *qui coram tribus discipulis n monte transfiguratus, facie sicut sol refulsit, & excellentiam glo-iosi corporis magnificè ostendit. Fac ut ipsi dulcissimo filio tuo* IESU *Christo placeamus, & eum teq; videre mereamur in cælis, Amen.*

Ave Maria, &c. *O benigna & suavis Maria, Placa clementissi-num Redemptorem nostrum* IESUM, *qui veniens Hierosolymam ut ro nobis pateretur, rex humilis & mansuetus asinæ insedit, atque nter laudes, quæ ei à populo canebantur, videns civitatē lacrymas effu-dit*

dit. Fac ut ipsi dulcissimo filio tuo IESV *Christo placeamus, & eu teq; videre mereamur in cælis, Amen.*

Laus Trinitatis fulgida, Patri, Nato, Paracleto, laus Virgini De para, nunc & per omne sæculum, Amen.

PARS III.

PAter noster, &c. Ave Maria, &c. *O benigna & suavis Mari Placa clementissimum Redemptorem nostrum* IESVM, *qui in cœn novissimâ pedes discipulorum suorum positis genibus humiliter lavi & præcellentissimum Eucharistiæ Sacramentum inenarrabili chari tate instituit. Fac ut ipsi dulcissimo filio tuo* IESV *Christo placeamu & eum teq; videre mereamur in cælis, Amen.*

Ave Maria, &c. *O benigna & suavis Maria, placa clementissi mum Redemptorem nostrum* IESVM, *qui ingressus cum discipulis su in hortum Olivetì, maximâ tristitiâ propter nos correptus fuit: prolixè orans, sudorem sanguineum præ vehementiâ angustiarum to to corpore sudavit. Fac ut ipsi dulcissimo filio tuo* IESV *Christo pla ceamus, & eum teq; videre mereamur in cælis, Amen.*

Ave Maria, &c. *O benigna & suavis Maria, placa clementissi mum Redemptorem nostrum* IESVM, *qui inimicis suis obviam pro cessit, eisq; ultrò se obtulit, & à Iuda proditore osculum accipere no renuit. Fac ut ipsi dulcissimo filio tuo* IESV *Christo placeamus, eum teq; videre mereamur in cælis, Amen.*

Ave Maria, &c *O benigna & suavis Maria, placa clementissi mum Redemptorem nostrum* IESVM, *quem viri impii irreverent comprehenderunt, & tamquam malefactorem ac latronem dur vinculis ignominiosè ligaverunt. Fac ut ipsi dulcissimo filio tuo* IES *Christo placeamus, & eum teq; videre mereamur in cælis, Amen.*

Ave Maria, &c. *O benigna & suavis Maria, placa clementissi mum Redemptorem nostrum* IESVM, *qui vinctus ad pontificem cu opprobrio adductus fuit, & ab uno ministrorum ejus atrocem ala pam suscepit. Fac ut ipsi dulcissimo filio tuo* IESV *Christo placeamu & eum teq; videre mereamur in cælis, Amen.*

Ave Maria, &c. *O benigna & suavis Maria, placa clementissi mum Redemptorem nostrum* IESVM, *qui in domo Caiphæ falsis testi bus fuit pressus, & putentibus sputis fœdatus, & ludibriosè velatus & colaphis alapisq; inhumaniter cæsus, ac blasphemiis indignissim affectus. Fac ut ipsi dulcissimo filio tuo* IESV *Christo placeamus, & eum teq; videre mereamur in cælis, Amen.*

Ave Maria, &c. *O benigna & suavis Maria, placa clementissi mum Redemptorem nostrum* IESVM, *qui contemptibiliter ductus a Pilatum, demisso placidoq; vultu coram eo stetit, & ad falsas Iudæo*

rum

n accusationes humiliter tacuit. Fac ut ipsi dulcissimo filio tuo IESV *Christo placeamus, & eum teq; videre mereamur in cælis, Amen.*

Ave Maria, &c. *O benigna & suavis Maria, placa clementissimum Redemptorem nostrum* IESVM, *quem Herodes ad se missum sanumq; coram se silentem sprevit, & albâ ridiculaq; veste tamquam fatuum induit. Fac ut ipsi dulcissimo filio tuo* IESV *Christo placeamus, & eum teq; videre mereamur in cælis. Amen.*

Ave Maria, &c. *O benigna & suavis Maria, placa clementissimum Redemptorem nostrum* IESVM, *qui in prætorio fuit dedecorosè nudatus, & ad columnam inclementer ligatus, & flagris crudelissimè conscissus, proprióque sanguine miserabiliter cruentatus. Fac ut ipsi dulcissimo filio tuo* IESV *Christo placeamus, & eum téque videre mereamur in cælis, Amen.*

Ave Maria, &c. *O benigna & suavis Maria, placa clementissimum Redemptorem nostrum* IESVM, *quem homines iniqui chlamyde purpureâ ad majus ludibrium vestierunt, & acutis spinis coronaverunt, & nugatoriè adoraverunt atque subsannaverunt, & arundine percusserunt, ac fœdè consputerunt, & diris alapis ceciderunt. Fac ut ipsi dulcissimo filio tuo* IESV *Christo placeamus, & eum téque videre mereamur in cælis, Amen.*

Laus Trinitati fulgidæ, Patri, Nato, Paracleto, laus Virgini Deiparæ, nunc & per omne sæculum, Amen.

PARS IV.

PAter noster, &c. Ave Maria, &c. *O benigna & suavis Maria, placa clementissimum Redemptorem nostrum* IESVM, *qui gestans coronam spineam & purpureum vestimentum, è prætorio fuit à Pilato productus, & Iudæis ostensus, atque ab eis ad mortem, crucis magno turbulentóque clamore postulatus. Fac ut ipsi dulcissimo filio tuo* IESV *Christo placeamus, & eum téque videre mereamur in cælis, Amen.*

Ave Maria, &c. *O benigna & suavis Maria, placa clementissimum Redemptorem nostrum* IESVM, *quem Pilatus morti injustè adjudicavit, voluntatiq; Iudæorum tradidit. Ipse ergo mox ab eis trabe crucis oneratus, ignominiosum hoc lignum laceris humeris suis cum ingenti cruciatu patienter bajulavit, factusq; opprobrium hominum & abjectio plebis, humiliter ad Calvariam perrexit. Fac ut ipsi dulcissimo filio tuo* IESV *Christo placeamus, & eum téque videre mereamur in cælis, Amen.*

Ave Maria, &c. *O benigna & suavis Maria, placa clementissimum Redemptorem nostrum* IESVM, *qui in loco Calvariæ myrrhato fellitóque vino fuit potatus, ac vestibus probrosè nudatus, & manus*

ac pedes clavis atrociter perterebratus crucíq; affixus. Fac ut ipsi du-cissimo filio tuo IESV *Christo placeamus, & eum téque videre mere-mur in cælis, Amen.*

Ave Maria, &c. *O benigna & suavis Maria, placa clementiss-mum Redemptorem nostrum* IESVM, *qui nudus, vulneratus & co-temptus in ligno crucis pro nobis pependit, amarissimosq; dolores p-tulit, ac preciosum sanguinem suum fudit. Fac ut ipsi dulcissimo fi-tuo* IESV *Christo placeamus, & eum téque videre mereamur in cæl-Amen.*

Ave Maria, &c. *O benigna & suavis Maria, Placa clementiss-mum Redemptorem nostrum* IESVM, *qui cùm medius inter duos l-trones in cruce penderet, & à Iudæis subsannaretur, blasphemii-impeteretur, humillimam patientiam exhibuit, & insuper pro bl-sphemis crucifixoribus suis Patrem exoravit. Fac ut ipsi dulcissimo f-lio tuo* IESV *Christo placeamus; & eum teq; videre mereamur -cælis, Amen.*

Ave Maria, &c. *O benigna & suavis Maria, placa clementiss-mum Redemptorem nostrum* IESVM, *qui latroni verè pœnitenti pe-cata omnia misericorditer condonavit. & paradisi gaudia liberaliss-mè promisit. Fac ut ipsi dulcissimo filio tuo* IESV *Christo placeamu-& eum teq; videre mereamur in cælis; Amen.*

Ave Maria, &c. *O benigna & suavis Maria, placa clementissim-Redemptorem nostrum* IESVM, *qui tibi dilectissimæ genitrici suæ (i-cruce stanti atque acerbè dolenti intimè compassus est, & te Ioan-discipulo commendavit, eíque ac nobis omnibus in matrem dedit. F-ut ipsi dulcissimo filio tuo* IESV *Christo placeamus, & eum téque vid-re mereamur in cælis. Amen.*

Ave Maria, &c. *O benigna & suavis Maria, placa clementissim-Redemptorem nostrum* IESVM, *qui suam passionem sine aliquo se-sibilis consolationis relevamine toleravit: unde & gravitatem cr-ciatuum suorum indicans, se derelictum voce magnâ clamavit. F-ut ipsi dulcissimo filio tuo* IESV *Christo placeamus, & eum téque v-dere mereamur in cælis, Amen.*

Ave Maria, &c. *O benigna & suavis Maria, placa clementiss-mum Redemptorem nostrum* IESVM, *qui exanguis in cruce penden-se vehementer sitire est testatus, sed felle & aceto in extremâ illâ ca-lamitate fuit potatus. Fac ut ipsi dulcissimo filio tuo* IESV *Chris-placeamus, & eum téque videre mereamur in cælis, Amen.*

Ave Maria, &c. *O benigna & suavis Maria, placa clementiss-mum Redemptorem nostrum* IESVM, *qui morte vicinus spiritu-suum in manus Patris commendavit: jamque redemptionis nostr-opere consummato, bonus pastor animam pro ovibus suis ex puro a-more posuit. Fac ut ipsi dulcissimo filio tuo* IESV *Christo placeamu-*

& eum

eum téque videre mereamur in cælis, Amen.

Laus Trinitati fulgidæ, Patri, Nato, Paracleto, laus Virgini Deiparæ, nunc & per omne sæculum, Amen.

PARS V.

Pater noster, &c. Ave Maria, &c. *O benigna & suavis Maria, Placa clementissimum Redemptorem nostrum* IESVM, *qui morte pro nobis in cruce gustatâ, mox ad inferna secundùm animam ex summâ charitate descendit, & electos suos potenter inde eripuit. Fac ut ipsi dulcissimo filio tuo* IESV *Christo placeamus, & eum teq; videre mereamur in cælis, Amen.*

Ave Maria, &c. *O benigna & suavis Maria, placa clementissimum Redemptorem nostrum* IESVM, *cujus sanctissimum latus, te præsente, lanceâ apertum, & amorosum cor vulneratum fuit, unde nobis sanguis purpureus & aqua salutaris profluxit. Fac ut ipsi dulcissimo filio tuo* IESV *Christo placeamus, & eum teq; videre mereamur in cælis, Amen.*

Ave Maria, &c. *O benigna & suavis Maria, placa clementissimum Redemptorem nostrum* IESVM, *quem de cruce depositum in sinum gremiumq; tuum (ut piè credimus) suscepisti, & lacrymis uberrimis rigasti, eiq; oscula amanter impressisti. Fac ut ipsi dulcissimo filio tuo* IESV *Christo placeamus, & eum teq; videre mereamur in cælis, Amen.*

Ave Maria, &c. *O benigna & suavis Maria, placa clementissimum Redemptorem nostrum* IESVM, *cujus corpus sacratissimum Ioseph & Nicodemus piâ devotione aromatibus condierunt, & sindone involuerunt, atque in sepulcro posuerunt. Fac ut ipsi dulcissimo filio tuo* IESV *Christo placeamus, & eum teq; videre mereamur in cælis, Amen.*

Ave Maria, &c. *O benigna & suavis Maria, placa clementissimũ Redemptorem nostrum* IESVM, *qui tertiâ die victorè clauso sigillatóque sepulcro prodiens, à mortuis virtute propriâ surrexit, & te dilectam matrem suam ceterosq; amicos suos optatissimo gaudio lætificavit. Fac ut ipsi dulcissimo filio tuo* IESV *Christo placeamus, & eum teq; videre mereamur in cælis, Amen.*

Ave Maria, &c. *O benigna & suavis Maria, placa clementissimum Redemptorem nostrum* IESVM, *qui quadragesimo post resurrectionem suam die, in cælum gloriosè ascendit, & ad dexteram Patris triumphator nobilis consedit. Fac ut ipsi dulcissimo filio tuo* IESV *Christo placeamus, & eum té-que videre mereamur in cælis, Amen.*

Ave Maria, &c. *O benigna & suavis Maria, Placa clementissimum Redemptorem nostrum* IESVM, *qui Spiritum sanctum in Apostolos aliósque fideles misit, & eos illo mirificè consolatus est, confortavit,*

vit, illuminavit atque instruxit. Fac ut ipsi dulcissimo filio tuo IE *Christo placeamus, & eum téque videre mereamur in cælis, Amen*

Ave Maria, *&c. O benigna & suavis Maria, placa clementi imum Redemptorem nostrum* IESVM, *qui te charissimam genitric suam in cælum assumptam supra choros Angelorum exaltavit Re námque & Imperatricem celsissimam constituit. Fac ut ipsi dulci mo Filio tuo* IESV *Christo placeamus, & eum téque videre mere mur in cælis, Amen.*

Ave Maria, *&c. O benigna & suavis Maria, placa clementi imum Redemptorem nostrum* IESVM, *qui in fine sæculi venturus judex in majestate magna, ut reddat reprobis horrenda supplicia, justis æterna gaudia. Fac ut ipsi dulcissimo filio tuo* IESV *Christo pl ceamus, & eum téque videre mereamur in cælis, Amen.*

Ave Maria, *&c. O benigna & suavis Maria, placa clementis imum Redemptorem nostrũ* IESVM, *qui est amabilis & desiderabi gloria Beatorum, atque cum Patre & Spiritu Sancto vivit & regn Deus in sæcula sæculorum. Fac ut ipsi dulcissimo filio tuo* IESV *Chr sto placeamus, & eum téque videre mereamur in cælis, Amen.*

Laus Trinitati fulgidæ, Patri, Nato, Paracleto, laus Virgini De paræ, nunc & per omne sæculum, Amen.

CAPVT XX.

Diarium sive actionum per diem ordinatio.

ETIAM Ethnici in eo perfectionem constituebant, ut qu agenda & modum prospiceret. Diogenes monere solit ut priusquam quis manè egrederetur, quid dicendum, facie dum & quomodo, prospiceret, reversus ea examinaret. Pyth goras idcircò duo tempora maximè observanda ajebat, mat tinum, ut quis tum agenda prævideat, & vespertinum ut recognoscat. Vnde & Sapiens: Palpebræ præcedant gress tuos, ut videas quas gemmas colligere, quæ lucra ex re om ni ut avarus solet. Nónne lucrum maximum ex omnibus morem Dei colligere, & gemmam preciosissimam v.g. quoti domo egrederis aquam lustralem capis aut lavas, si pio h bitu contritionem excites, vel amorem, quantum lucrum omnino incomparabile, & facillimum. Certè sanctitas in sita est & perfectio, quòd cogitationes, verba, & opera in po dere, numero & mensurâ, coram Deo & ad gloriam ejus sanc & perfectè fiant; id inprimis curandũ est, & Deus ac Domin noster imitandus. Quemadmodum enim ille omnia ope sua in summo bene fecit, ita singula opera nostra quantu umquam melius possumus, facere debemus ex omni virtu

Prov. 4. *Quanta lucri spiritualis occasio.*

Domin

mini nostri IESV Christi, & cum omni desiderio triumphan-
& militantis Ecclesiæ, & sub nomine creatoris, quasi tota
us nostra, & omnis laus Dei, & universitatis utilitas, ex uno *Actiones*
ere pendeat, quasi numquam ad id opus reversuri, neque *perfecta fa-*
us aliud postmodum incepturi, non quod ad singula tot *cienda.*
nsiderationes adhibēdæ sint, sed taliter affectus esse quisque
eret prout spiritus dictaverit, sibi suarum actionum mo-
m præscribere, neque anxius esse. Ideò quæ hîc videbis ex-
pli gratiâ allata esse existima, ut scias molâ animæ tuæ, &
gitationis, ut sic dicam, molere, & volvere sancta ac pia, &
n paleas aut fumum honoris, aut ut cum Apostolo loquar,
rcora, sicut ille appellabat, potiùs quàm IESVM, & omne bo-
m, ut panem omne delectamentum in se habentem. Duo tan-
n moneo, ut actio bona sit, nullâ circumstantiâ vitiari de-
re, sed ad Dei gloriam fieri, vt verò melior, posse illam *Nota hic*
asi coram Deo fieri, ei offerri, Christi & Sanctorum actioni- *paradigm.*
s uniri, in genere vel in particulari, indiesque majori affe- *dari.*
fieri. De præsentia Dei Sanctorum hæc est sententia, eam *Præsentia est*
tionum nostrarum esse animam, & pietatis fontem atque *anima a-*
mpendium, sine quâ mox in bestiam vel dæmonem homo *ctionum.*
nvertatur. secundùm cavendum in his valdè, ne se quis ob- *Nota.*
at, ne multiplicitate cogitationum caput affligat, atque ita
fieri solet, profectum retardet. vide tamen ne ulla pars vitæ
æ vacet, ut nec agri cordis nostri vacare debet. Itaque ad- *Temporis*
rte ne tempus tibi pereat omnium preciosissimum, & ad *distributio.*
c habe catalogum actionum tuarum illo die & tempore, &
odo faciendarum, ut vita tua ordinata sit, suavis, & constans.
cce ut te id Deus, cæli, & astra, & terra, & tempora do- *Eccle. 14.*
ant. Vtere ergò, utere obsecro tempore, & particula boni *Gregor.*
ei non te prætereat; & nè frustrà cum Chrysaorio petas in-
ucias usque manè, audi sapientem: fili ait conserva tempus.
deo pridiè, quæ agenda postridiè, cùm sancto Ignatio pro-
de & ordina, & manè similiter de iis facito, Deoque ea in-
ntione quàm D. Thomas suggerit cogitationes, verba, & o-
era offer.

Dispice, quales sint, neque blandis nimis afficiare, aut adhæ- *Directio co-*
sce, quia fallaces, neque alias time, quia sæpè salutares. Dili- *gitationum.*
entissimè expelle curiosas, & superbas & impuras, quia hinc
uina.

Tu nosti quid expediat, tu gaudium meum, tu timor meus,
xtra te nihil volo, ô Deus meus & omnia: Ex te enim, & in te,
pro te sunt omnia.

Vide autem crebrò, in quod animus centrum feratur subla-

to retinaculo piæ cogitationis, an sursum superbia feratur, in sensualia deorsum. Quid speres, quid times, quo gaude aut tristeris; & hos affectus cave admittere, nisi quia Deus vu & in voluntate ejus velut in centro, arce, cardine & felicita permane, ut nil velis nisi quia Deus vult, nil nolis nisi qu ipse nolit, & donec quietem in hoc reperias sexcenties te v horâ unâ resigna donec in centro sis, donec palmes in vi donec in pace, donec in cubiculo divinæ voluntatis cum Bea Catharinâ Senensi ut dicas semper: fiat voluntas tua sicut cælo & in terrâ, vel non sicut ego volo, sed sicut tu.

Directio actionum. Ante notabiles actiones collige te, & omni affectu omn creaturæ intentionem renova, Deo confidendo, tibique dif dendo, & perfice; & dic *ad majorem Dei gloriam*, velut si ultin foret, & æterna, semel enim factum æternum est, vel hâc uter

Oratio quâ intentio, unio & Dei præsentia exercetur. *O omne bonum, Deus meus, virtus mea, ego pulvis & cinis offe opus hoc N. tibi ubique præsenti ad gloriam tuam, in unionem mer torum Christi* IESV, *utinam te numquam offendissem! ex te eni & in te, & pro te sunt omnia.*

Hæc oratiuncula diffidentiam sui, & humilitatem, oblati nem, puram intentionem, unionem continet, & considerati nem præsentiæ Dei in omnibus, cùm ex illo, & in illo omn profiteatur. Immò sola hæc postrema pars utilis est jaculat ria, quâ omnia Deo tribui, & coram eo agi, illique dicari po sunt, & sufficit eâ ante omnia uti longiori verò in præcipu actionibus, Gratias age & dic omnia in nobis operatus es D mine, ex te enim, & in te, & pro te, sunt omnia.

Manè. Primò manè, postquam evigilaveris, imaginare quasi cælu apertum, & à Sanctissimâ Trinitate, & Christo Domino peti benedictione, & prima quasi respiratio & vox sit: IESVS MARI uti & ultima vitæ, & ad illud contritionis & charitatis, ite fidei, & spei actum elicere assuesce: Deinde paulo tibi fact præsentior dic: *Benedicta sit sancta Trinitas, atque indivisa unit confitebimur ei, quia fecit nobiscum misericordiam suam*; & sign crucis te signa. Posteà actu fidei, spei, & charitatis amplex adora quo potes affectu Deũ, ut omne bonum, vulnera Chri osculare, & servire ipsi statue, non hostibus tuis, idque vel ultimo die vitæ.

Gratiarum actio. Considera deinde Primò, omnia creata, & gratias age p beneficijs acceptis à larga Dei manu. Secundò, vide ad quid creatus: quò eundum tibi, nẽpe ut Deo servias, & toto corpo adhæreas, omnibus potentiis & sensibus tuis; & attende

Directio ad finem. defectus consuetos, & ferventer statue Deum non offender maximéque vitare id, contra quod examen facis particula

Tert

Tertiò, considera, quænam agenda illo die, & quid vocatio ...ia exigat: si Religiosus es, attende ad vota tua, omniaque ...eo offer purissimâ intentione & amore. Quartò, considera ...reviter, quæ adversa evenire possent à Deo, & ab homine, in ...imâ & corpore, famâ, opibus, & plenè te divinæ voluntati ...signa in tempore & æternitate. Deinde Sanctos velut præ...ntes invoca, maximè B. Virginem; & Patronos cum Ange... Custode viæ duce & comite gratulando eis, & virtutem cer...m petendo: tum devotè subjunge. *Credo, Pater, Ave* decem ...æcepta, votaque renova, si Religiosus es, & proposita ...ima. 3 *Consideratio agendorum.* 4 *Item patiendorum.*

Hæc possunt esse materia tibi meditationis, quoties alia defi...t aut parata non est.

ORATIO.

O IESV *Redemptor mi, credo tibi, ô Deus meus & omne bonum meum, confido in te, ô spes unica & te toto corde diligo, & tibi sincerè, totis viribus meis servire statuo; tu omne, & solũ bonum ...eum es; quid extra te, cùm incerta sint omnia, desidero aut timere ...ssum; vel de quo gaudere & dolere?* (hîc percurre proposita, & ...æ occurrere possent adversa.) *da gratiam ut creatis omnibus, ...nis tuis utar, ne tibi displiceam. Ecce nihil appeto, cùm quid prosit ...orem; sed in omnibus te, qui omnia es, laudo. & gratias ago tibi, toto corde, pro omnibus beneficijs tuis generalibus & particulari...s his N, & offero tibi intellectum, voluntatem, memoriam, sensus, ...embra, cogitationes, verba & opera, & omnia mea, in unione meri...rum Christi* IESV, *ad tuam unius gloriam, non hostium meorum. ...dversa item omnia de manu tuâ, accepto N. Superioribus, ut tibi ...edire volo: omnes pro te diligere, & tibi, ô Deus meus, amor æterne, ...r amorem & orationem adhærere. Vtinam ego, & omnes te diligãt, ardeant amore tuo!* O *Regina Angelorum, misericordiæ Mater, ...mea unica post* Deum *fiducia!* O *vos omnes sancti Angeli impetra mihi veram charitatem, & amorem omnis boni, Dei nostri; & tu ...ngele custos, Dux viæ meæ præsentiam illius; Apostoli resignatio...m; Martyres, patientiam; Confessores, abnegationem omnium sen...alium; Virgines, puritatem: & tu Patrone mi N* a *& ut moriar ...ore ejus, qui amore mei dignatus est mori.*

a Nomen Patroni menstrui & virtutis sententiam in memoriam revoca.

Dum te vestis, continuare potes quæ sequuntur, & cogi...te quomodo lapsu Adæ à fine excideris, & nudus factus sis, conterere amanter coram Domino. Vestes cape & stude ...duere IESVM, id est virtutes ejus, humilitatem, paupertatem, ...edientiam, & castitatem, & patientiam, vel ut Ecclesia nos *Dũ te vestis.* *Contritio.*

docet, in Sacerdote dum se vestit, passionem memora una cu petitione aliquâ virtutis, vel gloriæ vestimenta pete, prout u ctio docebit, de quibus aliàs si Domino placuerit fusiùs.

Iaculatoria. *Quando induar te Domine* IESV? *quando veniam & apparebo an faciem tuam? Ex te enim, & in te, & pro te sunt omnia.*

Dum lavas vel aquam lustralem sumis. Semper contritionem excita; & memineris te locum in sa guine Agni, atque ex mundo corde servire ei statue, vel reco dare quod absterget omnes lacrymas ab oculis tuis.

Iaculatoria. *Amplius lava me, Domine, ab iniquitate N. mea, ut mundo cor serviam tibi, & videam te. Ex te enim & in te, & pro te sunt omni*

Examen & oratio vespertina. Cave illud ne prætermittas, immò crebrò fac, bis saltem die, & ad horas singulas breviter. Iam judica teipsum cùm a solvi, si vis, potes. Certè ut Greg. quanto se quis minùs vide tantò sibi minus displicet, & tantò magis, quo crebriùs se conspectu Dei intuetur.

Greg. l. 35. mor. c. 5. Examen institue hoc pacto, 1. gratias age Domino tuo p tot tantisque beneficijs maximè eo die acceptis. 2. roga eu ut gratiam largiatur, ut cognoscas eum, & te semitasque tua 3. Percurre, ab examine postremò ubi fueris, quid egeris, cog tatione, verbo vel opere, & primò quomodo te gesseris in m teriâ examinis particularis, cujus propositum singulis hoi renova si potes. 4. dole ex amore Dei tui de offensâ. 5. propo emendationem seriam prævisis occasionibus, maximè in vit illo, quod extirpare contendis. Post hoc verò. Percurre dein primò puncta postridiè meditanda aut legenda. Secundò, d pone de actionibus diei sequentis purificando intentioner & prævide, quid agere, dicere, &c. velis, nisi in examine id fec ris, atque attende ad examen particulare, & Tertiò, oscula terram; Primò, cogitando te hâc nocte in pulverem fortè i diturum; Secundò, quia Verbum caro factum est, totum te resignando, & invitando ut cras ad te veniat in vener. Euch ristiâ. Tertiò, quia peccatis tuis infimum locum tibi deb putas, & contritionem excita: tum exue te, & exerce gratiaru actionem, vel confusionem, commemorando, si libet, passione Christi Domini, v. g. ad togam, gratias agere potes pro den datione in flagellatione: ad aliam vestem, repræsentare poss tunicam, quæ integra mansit, & petere charitatem ad calcec & caligas, petere gressus rectos; & affectus & amorem: ad c tera meditari depositionem corporis Christi, & mortem, uti de tuâ cogitare. Posteà sanctos statue circa lectum, & eos moriturus invoca, & dic: *Credo Pater, & Ave, Veni sãcte Spirit* Saluta etiam Angelum Custodem.

Agenda post examen.

Modus se exuendi.

Dum lectum aperis, cogita sepulcrum, ac fore ut brevi ill intre

ntres, alteram ex æternitatibus sortiturus: & cogita, si ita nunc oret, quid superesset ex vanitate, quid ex sanctâ conversatioe. Deinde dic: *In manus tuas Domine, commendo spiritũ meum*; um oratione de contritione vel actu illius, & mox petitâ fleis genibus à SS. Trinitate, B. Virgine Matre tuâ, Angelo Cutode, benedictione, exerce te ut moriturus (est enim hæc diei quasi vitæ pars vltima) & dic aliquoties, IESVS, Maria, & conritionem, actus fidei, spei, & charitatis dicendo: Credo Domie, in te spero, & toto corde te diligo. Deinde vota si Religious es renova, ut indulgentiam plenariam consequare, aut aliâ atione. Postea in lecto decumbe in dexterum latus maximè, & aliquid circa Meditationem volve, aut certam cogitationẽ, quâ amorem Dei excites, & desiderium Communionis, convertendo oculos vel ad ven. Sacramentum, vel ad cælum, juxta llud: Anima mea desideravit te in nocte, & iterum dic: IESV Maria, cum actu fidei, spei, & charitatis. IESVM autem si vis considera incipiendo à Dominica, vel ut in cælo ad dextram Patris, vel vt in præsepio, in paupere domo suâ, in deserto, in domo Caiphæ, in cruce, in sepulcro.

EXERCITIVM.

VTinam, ô Deus meus, vita mea, cras perfectiùs tibi vivã, ferventi oratione sic N. *te laudem, omniaq; creata spernam, te unum timeam & diligam! quid enim ex ijs colligam, aut quid collegi hodie* N. *nisi bonitatem tuam, qui omnia in omnibus operaris?*

Potes hic visa & audita piè applicare.

Tu solus bonus, tu solus animam meam potes satiare, quando te suscipiam, & perfectissimè omnes actiones ad gloriam tuam exequar.

Ecce nescio quando venturus sis, utinam nunquam offendissem te omne bonum. 2. *Cùm tu Deus caro factus sis, ut ego Dei filius sim, offero tibi cor meum, & omnia. Veni, veni, & fac me unum tecum.* 3. *Da mihi ut sim mitis & humilis corde, & amem te, & sufficit mihi. Quando venies, quando venies, sanè uti fur in nocte. Et quid tunc proderit universa vanitas? In manus tuas Domine, commendo spiritum meum. Benedic mihi, ô SS. Trinitas, ô dulcissima Mater Maria, ô Angele mi, Credo tibi Domine* IESV, *& in te spero, toto te corde diligo, & amplector te, bone* IESV, *vnica fiducia mea, & (si Religiosus es, dic) voveo paupertatem, castitatem & obedientiam. En vitæ incertus, & salutis velut sepulcrum ingredior. utinam te, Deus meus, numquam offendissem: doleo ex animo, Redemptor mi, & propono per tuam gratiam præcepta & regulas servare, crucem libenter ferre, & me mortificare, N. te & proximum ex corde diligere, quid enim sunt omnia transitoria sine te, & nónne hæc omnia clamant, ut diligam te, cùm sis unicum & omne bonum meum.*

Præparatio ad Communionẽ.

Examen patricularę.

Post hoc posses lecta & audita piè applicare, & meditati nem ruminare.

Meditatio vel lectio matutina.

Primò, præpara te breviter, ut suprà dictum est, & vide qu affectus velis excitare, quomodo meditationem applicare de ctibus, & examini particulari, & ad eliciendum amorem D perfectionibus ejus consideratis, vel aliquâ earum. Iturus meditationem, ad aquam lustralem contritionem excita peccatis in genere; & mox te humiliando, considera Deu præsentem, & adora, fidei, spei, & charitatis actu, ex purâ i tentione offer tres potentias, ac gratiam pete ad rectè med tandum, oratione eâ quæ suprà c. 1. lib. 1. posita est, aut hâc: *Domine tu mihi per essentiam, præsentiam & potentiam præsens e esto etiam quæso per gratiam: credo enim tibi in hoc N. & omnib & in te solo spero, & toto corde te diligo, & gratias ago omnium San ctorum affectu & possibili, pro his N. & omnibus beneficijs tuis, qu judicia tua sic manifestasti mihi. Vota mea & omnia tibi offero gloriam tuam, potentias animæ meæ consecro tibi. Da mihi, o IESV ut tu sis meditatio mea, semper de te cogitem, ut tu de me sis spes me maledictus enim qui confidit in homine, o Amor meus ut nihil peta aut amem extra te. Da obsecro quod jubes N. ut exardescat ille, crescat in me, & ego sic in virtutibus N. & in te, propter te qui Deus meus, & omne bonum meum, Amen.*

Nota.

Fides viva. Spes certa. Charitas. Gratiarum actio.

Hanc verò orationem continentem varios actus & affectu in meditatione vel lectione excitandos post singula puncta aut considerationes usurpare potes, vel aliquam ex ijs quæ ini tio libri: *Haccine vera*, &c. vel *exercitum complectens modum me ditandi*, de quo cap. 35. lib. 2. vel *exercitium quo anima elevatu* c. 36. lib. 2. vel *Exercitium Fidei, Spei & Charitatis*: vel certè varii affectibus insistere quos habes cap. 50. & sequ. lib. 2. vel pote Iaculatoriis uti positis in capite de contemplatione; vel cert psalmis, affectibus illis servientibus, v. g. in affectu fidei Psal 135. *Confitemini Domino*, Item 13. 36. 47. 52. 71. 72. 75. 93. 95. 97 118. 148. Spei Psalm. 4. *Cum invocarem*. Item 3. 7. 10. 11. 12. 15. 16. 2 26. 27. 30. 6. 40. 42. 43. 44. 55. 58. 61. 63. 64. 67. 70. 76. 90. 121. 135 137. Charitatis Psal. 41. *Quemadmodum cervus*. Item 8. 31. 57. 6 66. 72, 83. 135. 137. 144. Contritionis Psal. 50. *Miserere mei* Iten 5. 6. 24. 37. 38. 49. 78. 79. 83. 84. 89. 100. 101. 129. 141. 142. Admira tionis Psalm. 8. *Domine Dominus noster*, Item 19. 28. 32. 44. 6 72. 88. 92. 146. Compassionis Psalm. 21. *Deus Deus meus respice* Item 55. 68. Imitationis Psalm. 44. Eructavit aut 71. Gratitudi nis Ps. 47. *Magnus Dominus & laudabilis nimis*. Item 9. 20. 29. 3 333. 39. 56. 9. 60. 61. 65. 77. 93. 102. 103. 104. 105. 106. 117. Gaudi Psal. 33. *Benedicam Dominum in omni tempore*, aut 17. 32. 46. 51. 5

64

4.67.80.85.91.94.95.96. 99. Resignationis Psalm.21. *Dominus* *git me.* aut 107. Humiliationis Psal.127. *Nisi Dominus ædifica-* *erit.* Item 35.74.130.145. Contemptus rerum humanarum Ps. *.Noli æmulari.* Patientiæ Psal.89. *Domine refugium factus*, aut .19.25. 27.38.40.61.68.73. Diligentiæ spiritualis Psal.14. *Do-* *ine quis habitavit*, item 23.48. Timoris Psal.49. *Deus Deorum,* tem 74. Petitionis Psal.68. *Salvum me fac Deus*, item 60.69.78 9.82.84.85.87.89. Vel ut alius suadet, quotidie diverso affectu : exerce, die Lunæ in Fide, expendendo Credo: Martis in Spe, pendendo *Pater* & *Ave*: Mercurij, in charitate ad præcepta te aminando: Iovis, in gratiarum actione beneficia Dei recolen- o: Veneris, in compassione Mysteria Passionis volvendo: Sab- athi, in contritione, recogitando dies præteritos & annos. ominicâ, in gaudio, cæli gaudia delibando.

Etsi verò meditatio non omnibus conveniat, tamen lectio rationibus & affectibus interpolata omnibus utilis, neque mittenda, saltem repetenda lectio eorum, quæ sibi quis faciē- a aut cavenda proposuit, uti invenies pro singulis diebus l.1. .13.p.149.

Nota meditationem aut lectionem omnibus negotiis ante- onendam, quia per illam misericordia Dei ad nos descendit, t indicat David, dicens: Benedictus Deus, qui non amovit o- ationem meam, & misericordiam suam à me: ut Augustinus n illud Psalmi 65. sed loco, horâ, situ, commodis & quietis aciendam & absolvendam, neque quidpiam omnino, nec pi- um quidem de hoc holocausto esse detrahendum affectui gra- iarum actionis, oblationis, & propositis ac petitionibus nsistendum.

Ps. 65.
Meditatio quanti sit.

Examen particulare est, quo quis peculiare aliquod vitium ersequitur, omni studio mortificationes, orationes eo refe- endo, aut ad virtutem acquirendam per partes & gradus, ver- i gratiâ, humilitatem vis, 1. ne te laudes, 2. nec laudari velis, .nihil ob respectū agas, 4. nihil excuses, 5. vanas cogitationes xcludas, 6. humiliationes patere, ijsque gaude. Vis charitatem, , de nullius defectu loquere, 2. omnibus quibus potes, operam uam præsta, 3. aversionem omnem cave, si senseris, contrariis ctibus expelle. Vis obedientiam? 1. exteriùs perfectè ad litte- am fac, 2. nunquam contradic, 3. Deum in omni Superiore espice. Vis paupertatem? 1. parcè utere rebus. 2. superflua rese- a, 3. etiam necessarijs gaude carere, eaque aliis libens tri- bue. Vis castitatem? 1. oculos custodi, 2. familiaritates fuge, 3. cogitationibus sanctis, Deique præsentiâ alias exclude, &c.

Missæ auditio. Cave quantum potes eam omittere, venit enim Dominus te audiat, te cibet, recreet. Primò, cùm vadis, cogita te ire rem summam, uti verè est, montem Calvariæ, memoriale i carnationis, & Passionis Domini, Si libet, cogita quis offera quid, ubi, à quibus offeratur, cur, quomodo, quando, & m mento te offerre cum Sacerdote hoc Sacrificium, accedere pulum cæleste, propitiatorium: Ad aquam lustralem contr tionem excita. & in Confiteor examine brevi instituto ide facito. Secundò, ad initium Canonis Passionem percurre, circumstantias appende, quis, quid, ubi, à quibus id patitu cur, quomodo, quando, deinde pro Communione spiritua examina te breviter, & contritionem excita, ac famem, & rog Deum ut ad te veniat. Denique tibi & alijs necessaria pete, n nova proposita & gratias age.

Si concio audienda. Primò, quia sapientia non habitat in anima subdita peccati breviter eleva cor ad Deum, dolendo de peccatis præteritis, curas rejiciendo.

Secundò, diligenter & devotè attendito, velut Deum lo quentem, & te monentem, & propone gratiâ Dei facere, nam ut Augustinus, qui audit negligenter, & sinit verbum Dei ca dere in terram, æquè culpandus, ac qui sinit cadere corpu Christi. Et alius: Accipienda verba Dei, ut sanguis Christi, aliæ Sanctorum reliquiæ.

Tertiò, in fine tibi applica, & facere propone, & rumin crebrò.

Oratio ante eam. *Munda cor meum, Domine, ut semen verbi tui cadat in terra bonam, & fructum afferat. Desidero illud in mansuetudine suscipe devotè, ut edicta tua, & sanguinem tuum, & ut ager medicinam, propono mihi applicare, & firmiter exequi, ad honorem & gloria nominis tui.*

Oratio post eam. Gratias age Deo, & propone audita exequi, & aliis narrar consideratâ occasione, his si libet verbis: *En, Domine, hæc est v luntas tua, sed non est volentis, neque currentis, sed tui Deus miserer tis: propono itaque hoc facere* (tali tempore, &c.) *per gratiam tuan Amen. Veni sancte Spiritus, reple,* &c.

Recollectio ad horas. Singulis horis recollige te: examina Primò, præteritam ho ram coram Deo. Secundò, proposita matutina renova in ge nere; & virtutem examinis particularis, repræsentatâ occasio ne, exerce, hoc modo. O IESV, *pro me* v. g. flagellate, *quid retr bui tibi? quid retribuam? doleo amore tui, quod offenderim te; diligo ex toto corde, & omnia tibi offero & committo, quando venie quando per te humilis ero N.* sic ad horas singulas aliquod my sterium passionis si libet memora v.g. hora 6. O IESV, qui la vist

isti humillime pedes tuorum. 7. Convivium mihi corporis ui instituisti, 8. sermone tuo solatus es. 9. ad horum vltro pro ne ivisti. 10. In horto pro me lacrymis sanguineis orasti. 1. Te ipsum tradidisti proditori, 12. Ductus fuisti ad Annam, c cæsus pro me. 1. Ductus ad Caipham & accusatus pro me. 2. Illusus & consputus fuisti pro me. 3. Ligatus & negatus à Petro fuisti. 4. à Sacerdotibus damnatus fuisti ut ego absolerer. 5. Ad Pilatum ductus & accusatus. 6. Ad Herodem ductus & spretus. 7. Remissus ad Pilatum cum ignominiâ fuisti. 8. Flagellatus & coronatus fuisti. 9. A Iudæis clamantibus dānatus. 10. Qui bajulasti crucē pro me. 11. Qui pro me crucifixus s. 12. Pro me elevatus in cruce. 1. Qui pro inimicis orasti. 2. Qui pro me sitiisti. 3. Qui mortuus es pro me. 4. cujus pro me apertum latus. 5. Qui pro me de cruce depositus fuisti. Potest eadem fieri recollectio, recitando Pater noster, cum piâ aliquâ reflexione, v. g. renovando præsentiam Dei verbis illis, *Pater noster qui es in cælis.* Primâ petitione, puram intentionem, cùm ipsâ eâdem contineatur; Secundâ, gratiæ postulationem cum sui diffidentiâ; Tertiâ, resignationem; Quartâ, fiduciam de paternâ providentiâ, & suspirium ad SS. Eucharistiam; Quinta, contritionem & charitatem erga proximum; Sextâ, humilitatem. cùm tot periculis cincti nullum evadere absque Deo possimus; Septimâ, propositū vitandi peccata ac defectus, maximè illum, quem examine particulari superare contendimus. *Recollectio per* Pater noster.

Otium fuge cum prudenti illa fæmina, nam illud vitiorum sentina, & tu natus ad laborem. Initio contritionem excita ut Deo gratum sit opus, eique ex purâ intentione illud offer, & Christi operibus & meritis unias, & præsentem tibi facias, eumque ut Remuneratorem intuere, & ut miles ducem. Verùm memento in opere exercere communicationem cum Deo, & ex creatis cor ad Deum elevare, uti videbis factum li. 3. cap. de Contemplatione. Exerce potissimùm fidem, spem & charitatem crebrò dicendo: O Iesv, trahe me post te, utinam te diligam toto corde meo! utinam tibi adhæream pulcritudo summa! Quàm admirabile est nomen tuum in universâ terrâ, ô potentia infinita! vita tamen animi contentionem. Peracto opere de defectu dole, & illud Deo offer manibus beatissimæ Virginis, ac sæpè expende illa, ex te enim & in te, & pro te sunt omnia. *Exercitium manuale.* *Iob 5.* *Prov. 31.* *Cant. 1.* *Psal. 8.*

Domine Deus, cui omnia seruiunt, denuò offero me hâc horâ, forsitan vltima tibi in holocaustum, & opus hoc in unione meritorum & laborum Christi Iesv, *dignare hoc per me operari ad gloriam tuam. Amen.* Oratio ante opus.

Oratio post opus. *Tu Domine principiũ & finis, gratias ago tibi, qui nemine indige quòd dignatus es me vocare in vineam tuam, & hæc per me facer sine quo factum est nihil. Sit tibi laus de bono tuo. Ignosce malu meum, & imperfectiones meas, & suscipe in unione omnium actionu Christi filij tui, ad tui solius, non mei gloriam.* Amen.

Iaculatoriæ pro laborantibus. Inter laborandum sententiam aliquam ex his, quæ sequuntur, memoriâ repetere poteris.

Ps. 127. *Labores manuum tuarum quia manducabis, beatus es, & bene tib erit.*

1. Cor. 4. *Vsque in hanc horam esurimus & sitimus, & nudi sumus, & colaphis cadimur, & instabiles sumus, & laboramus operantes mani bus nostris.*

2. Thes. 3. *Si quis non vult laborare, non manducet; beatus verò qui mandu*

Luc. 14. *cabit panem in regno Dei,*

Prov. 10. *Benedictio Domini divites facit, nec sociabitur eis afflictio.*

Prov. 13. *Vult, & non vult piger, anima autem operantium impinguabi tur.*

1. Tim. 2. *Labora sicut bonus miles Christi.*

Apoc. 14. *Beati mortui qui in Domino moriuntur: amodò jam dicit spiritu ut requiescant à laboribus suis.*

Sap. 9. *Mitte sapientiam de cœlis sanctis tuis, ut mecum sit, & mecum laboret.*

Prov. 23. *Noli laborare, ut diteris, sed prudentiæ tuæ pone modum.*

Matth. 11. *Venite ad me omnes qui laboratis & onerati estis, & ego reficiam vos.*

Ps. 16. *Pauper sum ego, & in laboribus à juventute meâ.*

Lectio horarum. Para te & citharam cordis tui ad has ut ad meditationes horâ & tempore certo & competenti; nec noctem, & oper ejus verte in diem, seu diurna opera, & contrà Psalmos fac in telligas, etiam juverit legere singulos cum S. Angelo aut Pa tronis, aut pro certâ rerum obtinendâ, &c. Etiam situs magnan rationem habe cum Deo collucuturus, ejúsque præsentian excita & contritionem, & fidei, & spei, & charitatis actum Deinde saltem ad, Gloria Patri, præsentiam Dei renova; & intentionem. Et post recitationem te collige, & contritionen excita, ac pro remissione defectuum. Laudate Dominum omne gentes, &c.

Vide Richardum, Oratiunculam horis præmittendam habes suprà si videatur vel dic: O Deus, ecce sto coram te & curiâ tuâ, & doleo e amore tui, quod offenderim te, credo tibi, in te spero, & tot corde te diligo.

Studendi modus. Priusquam studere incipias, tranquilla animum, anim enim quiescendo fit sapiens, cave ne præcipites, cave festinar

a

d finem, sed rumina & digere. Ora & contritionem excita, am in malevolam animam non introibit Sapientia: neque uperbias, tumor enim mentis est obstaculum veritatis. Dei rgo auxilium invoca, offerendo opus tuum Christi actionius unitum divinæ Majestati, & dic. Veni sancte Spiritus, & enitte cælitus, lucis tuæ radium: ex te enim, & in te, & pro te unt omnia, & doleo super omnia quod te offenderim, ô Deus neus & omnia. Lege verò quotidiè pium aliquem librum, ut apientissimi viri soliti fuerunt, D. Dominicus, D. Thomas, D. Bonaventura: non tamen sit fortuita lectio, aut præcipitata, sed ttenta ac devota, ad mediam ut minimùm horam. Ex lectis & ognitis eleva mentem in Deum & Spiritum sanctum, qui nos ocebit omnia, ut veritas dixit. *Greg. lib. 2. Mor. c. 27.* *Ioan. 14.*

Magna hæc est occupatio nonnullis, & utilis ad fructum faiendum in proximo, & charitatem fovendam. Itaque eam huc rdina. Ex eâ autẽ fructum colliges, si præmeditatè, & piè scrias, meminerisq; quod vulgò dicitur, litterã scriptam manere, & scribi, ut sic loquar, æternitati, 1. Contritionem excita, & inentionem, dum crucem pingis in initio, 2. ante signaturã reflete, cruce v. g. aut IESV nomine præmisso, hæc enim æterna est.

O IESV, *qui in manibus tuis & libro vitæ descripsisti me. Doleo uod offenderim te, da mihi, præmeditatè, piè, non ut profanus, & pruenter scribere æternitati, ad gloriam tuam, ex te enim, &c.* Iaculatoria.

Beatus qui manducabit panem in regno Dei. Dum lavas te, contritionem excita, adspira ad Deum, propone seriò temerantiam in medicina corporis sumenda, & cogita vel de laacro sanguinis Christi, vel vanitate mundi, vel de mensâ cæesti, & ad eam adspira. Accumbe cum Christo, eum agnosce n Superiore vel in proximo, cave properè, lautè, ardẽter & stuiosè edere, inter comedendum semper dissimulanter in aliuo te mortifica, id est, aliquid quod magis arridet Christo Domino offer in proximo si potes, & gulæ eripe, ut eo ille, & u fruaris in æternum: vel insulsum comede, propter fel Christi Domini, de nullo quærere, & si libet attende in prandio ad liquod mysterium, v. g. ad convivium ut sic loquar, in quo Christus Dominus accumbit, die Lunæ, 1. ad ubera matris, 2. in riduo illo, 3. in deserto. Martis, 1. in Canâ. 2. in domo Mathæi, 3. Zachæi, Mercurij, apud Puteum Samariæ, 2. in domo imonis, ubi Magdalena, 3. in domo socrus Simonis. Iovis n deserto cum 5000. 2. in domo Pharizæi, ubi hydropicũ sanat. cæna novissima. Veneris: in cruce, 2. sitim ejus, 3. depositioem, attende Sabbathi, 1. in sepulcro, 2. in limbo, & 3. cum discipulis, in Emaus. Dominica 1. Vide comedentem cum discipulis. *Luc. 12.* *Refectio corporis.* *Matth. 1.* *Matth. 9.* *Luc. 7.* *Ioan. 4.* *Matth. 5.* *Luc. 14.*

pulis. 2. ad mare. 3. in cælo, vel certè ad primum ferculum c
gita de morte, eiusque ferculo, vel de ferculis inferni; ad s
cundum, de cænâ Christi, & Eucharistico epulo; ad tertiu
Bernard. de cælesti & bene intinges panem tuum in aceto & sangui
Christi. Singularitatem & delicias evita. Sufficiat, ut Bernar
ait, comestibilia sint, non concupiscibilia: sufficit enim co
cupiscentiæ malitia sua. Vita etiam voracitatem & præcipita
tiam: ideoque initio assidens mensæ saltem dic vnum *Pater*, pi
benefactoribus vel defunctis; & attende lectioni, aut sermon
ne totus comedas. Si Paterfam. scutellam habe pauperun
cui imponas de ferculis tuis, primitias Deo in infirmis aut a
teri tribuendas.

A mensâ, & quid in Colloquio. Remitte paulisper animum: sed ante colloquium reno
præsentiam Dei, ac puram intentionem, tardus ad loquendu
esto, & circumspectus, & ora cum Propheta: *Pone Domine cu
stodiam ori meo, & ostium circumstantiæ labiis meis: ex te enim, &
te, & pro te sunt omnia.* Tunc certè magis, quàm aliàs, perici
lum. Penè enim epulas loquacitas sequitur, ut Greg. ait. I
colloquio, utere pulcherrimâ, quam habes, humilitatis, opo
tunè silendo, non interpellando: charitatis alium recreand
& zeli, bona narrãdo, occasione. Post illud, examina te, & pr
vide in futurum, ac roga Dominum, ut errata corrigat, pro m
sericordia sua.

Præsentia Dei. Intentio pura. Vtere virtutis occasione. Greg. 1. Mor. cap. 5. Virtutum occasio magna.

Vilitatem inspice, & sub omnibus te loca: & dic, Putredi
dixi, soror mea es. Omnis qui se exaltat humiliabitur, atq
hoc pro humilitatis exercitio usurpa.

Dum necessitati servis. Salutatio. Ven. Sacr. Contritio. Actio gratiarum. Renovatio propositorũ. Oblatio.

Si Sancti, & Religiosi ferè assiduè coram Domino adster
æquum est alios saltem semel; scilicet, in Laudibus, Dominu
in ven. Eucharistiâ salutare. Ad hoc igitur considera brevite
Primò, peccata præterita, & contritionem excita; Secundò, b
neficia, & gratias age; Tertiò, propositorum tuorum, & si Re
giosus es, votorum renovationem facito; Quartò, in hon
rem passionis Christi Domini ad tolerandum te offer, dein
pro more fidei, spei & charitatis actus exerce. Oratiuncula
potes, quæ ante Sacrum aut ante horas recitãdas proposita e
Credo tibi, ut suprà. Vel *Quid feci tibi, quid tu mihi, ô* IESV? *o
fero tibi vita mea, & desideria N, & omnia mea, fac de me secũdu
voluntatem tuam, credo enim tibi, in te spero, & te toto corde dilig
ex te enim & in te & pro te sunt omnia.*

Sanctorum cultum. 1. Certos Patronos delige, vel ex inspiratione, vel ad mo
bos tuæ animæ curandos, eos v.g. qui in contrariâ virtute e
celluerunt, vel ob accepta beneficia. 2. electos constanter co
eos invitando (ad quod vitam lege.) Deinde alios ad eoru
cultu

ultum invitando, item invocando crebrò, postremò, quod
acillimùm, orationes, aut pia opera solita fieri, iis applicando,
Deoque per manus eorum offerendo. Ad hæc calendarium eo-
um habe, & statas mortificationes, Martyrologium quotidie
evotè audi, & vesperi Sanctos illos cum Patronis invoca, &
d Primam, & in præparatione ad communionem seu sacrum,
c in ipso.

Salutationis Angelicæ pulsus. Excita breviter contritionem, ut dictum primum Ave, recita
ratias agendo pro creatione, secundum pro Incarnatione,
ertium pro Redemptione, renova proposita, & offer te in actu
dei, spei & charitatis, & omnia tua tanto benefactori, & si lu-
et subjunge post tertium ***Ave: Benedictus sit Deus Pater, qui me
reavit; unigenitusq; Dei filius, qui me redemit, sanctus quoque Spiri-
us, qui vocauit me, & fecit mecum misericordiam suam. Ex te enim,
y in te, & pro te sunt omnia, Deus meus, & omnia.***

Litania. In his statue Primò, te coràm Deo, ac curiâ cælesti, & pete à
B. Virgine, amorem Dei: ab Angelis, puram intentionem: ob
Apostolis, obedientiam: à Martyribus, patientiam: à Confesso-
ibus, paupertatem: & à virginibus, castitatem. Ad ***libera nos
Domine***, cogita quàm multa mala te circumstent, & pete libera-
i. Ad ***te rogamus***; vide quàm multis egeas; eaque postula à fonte
omnis boni tibi præsente.

Vacui temporis occupatio. Nunc lege, nunc ora, nunc lecta aut scripta revolve:
Vel pugna, vel cerne Deum, vel cuncta resigna.
Pugna, id est, revoca in memoriam occasiones exercendæ vir-
tutis, quam examine particulari studes acquirere, & exerce
eam, aut vitium contrarium detestare: cerne Deum eumque
æstima & ama, & creata inspice & despice. ***Resigna***, id est, pro-
pone tibi varios casus, quibus fama, bona, amici eripiantur,
& voluntatem tuam cum divinâ conjunge.

Cõversatio. Ante omnia excita coram Deo contritionem, & dic: Pone
Domine custodiam ori meo. Ex te enim, & in te, & pro te sunt
omnia, volat enim irrevocabile verbum. Ad Deum verò respi-
ce, qui potest solus animas convertere, & tua dirigere negotia.
Secundò cùm scias miseriam tuam, gratiam pete, & illius, quo
cum agendum, Angelum invoca, ac tuum, vt negotia,
maximè si salutis, cum eo homine tractanda feliciter ex-
pedias. 3. Sis in sermone parcus, suavis, consideratus, ne *Quid cavẽdum in sermone.*
interpella, nunquàm de alterius loquere defectibus, vel de
tuis laudibus, contentionembue omnem devita? Si quis mur- *Quid dum detrahitur.*
muret vel detrahat, tu contra si potes lauda & restitue
Deo honorem & proximo, saltem averte sermonem ut
Thomas Morus petitione appositâ, aut compesce vultu & si-
lentio,

lentio, maximè si quis turpia loquatur. Nullum dimitte n benevolum, & inter colloquendum insere de Dei providenti potentiâ, misericordiâ, de Sanctis, Extremis, de virtutibus v vitiis colloquia. Ab alienis negotijs & publicis abstine qua tum potes. Si audis, ne admittas in animum tuum & affectun neque ulli homini multum adhæresce. In omnibus Deum re pice simul & creaturam, tempus & æternitatem.

In contentione cum aliquo. *Nota.* Si quis contendat tecum, cogita Deum præsentem, & sat esse IESUM ab illo cædi, fugari, & dic. Mihi autem adhære Deo bonum est, vel mane nobiscum Domine, quoniam adve perascit. Ex te enim, in te, & pro te sunt omnia.

Ps. 71. *Conversatio cum dispari sexu.* Pange cum Iobo fœdus cum oculis tuis, ut ne cogites qu dem de virgine in malum: & fuge frequentia colloquia, & fa miliaritates, memor illius: Inveni amariorem morte mulie rem, laqueus venatorum est, & sagena cor illius, vincula sun manus illius.

Ex objectis visis atque auditis ad Deum cor tuum eleva sensus à curiositate custodi, sed collige ut apis vel amoris e

Dum foras itur. omnibus. Si Religiosus es, & nomen tibi egressuro signandum ora ut maneat in libro vitæ, & grarias age pro vocatione. Mo destiam, maximè si religiosus es, serva, cum ex uno omnes iu dicentur; maximè inquam, omnibus enim dictum: Sic lucea

Matth. 5. lux vestra coram hominibus, ut videant opera vestra bona.

Cum pauper occurrit. 1. Cogita IESUM occurrere, & aut illi largire tanquam Christo hilariter, aut à Deo illi pete: & dic: Tu pro me paupe factus fuisti cùm esses dives, ex te enim, in te, & pro te sunt o mnia.

Dum amici visitandi. Charitatis hoc exercitium frequentandum, sobriè tamen, & curandum ut illa augeatur Sanctorum exemplo, ideoque colloquium tuum pietatem spectet, ut in uno Deo magis conjungamini. Pater Faber in hàc re uti solet oratione illâ: Visita quæsumus Domine habitationem istam, &c.

In tentatione. 1. Leva oculos ad IESUM stantem à dexteris Dei cum Stephano, & oculo humili auxilium pete tibi diffidens & quasi dicendo: ego coram te peccem? 2. Converte te ad Deum, uti diabolus per peccatum avertere te cupit, contrariumque fac actum, & quod in ictu oculi potes, dicendo corde, IESU, contritionem, fidem, spem, charitatem excita aut amplectendo IESUM crucifixum, & dic. Ex te enim & in te, & pro te sunt omnia. Credo tibi, & in te spero, & toto corde te diligo.

In tentatione superbia. Cogita eũ qui superbit se attollere ut casu graviori ruat, & dic: Absit mihi gloriari, nisi in Cruce Domini nostri IESU Christi, ex te enim, &c.

Cogita

Cogita si verè beatus est pauper, & væ est divitibus, quid *Avaritia.*
varo est scelestius & infelicius? & dic: Dominus regit me,&
ihil mihi deerit, in loco Pascuæ ibi me collocavit.

Cogita non satiatur oculus visu,nec auris auditu ad majora
atus sum,quàm ut sensibus serviã,& dic: Beati mundo corde, *Luxuria,*
uoniam ipsi Deum videbunt.

Cogita si gaudeo de bonis proximi,fruor iisdẽ ut apis & mea *Invidia,*
nt: si gaudeo de malis ut araneus, uror illis, & mea sunt,
eaque perdo bona,& dic: Hoc est præceptum tuum,ô IESV,
: diligamus invicem sicut dilexisti nos, Ex te, & in te,&c.

Memento animæ tuæ, & deliciarum ejus, & cogita escam *Gula,*
mnis mali semen,& dic: Siccíne Eva mea decipiet me,quando
arasti, ô IESV, in conspectu meo talem mensam adversus eos,
ui tribulant me.

Cogita si læsus sum ultro, cur me iterum lædam? cum meo *Ira,*
olore æterno, & proximi offendiculo? & dic: Audio, Domine
ESV, disce à me quia mitis sum & humilis corde, & talis esse
ipio gratiâ tuâ, Ex te enim, & in te,&c.

Gaude quia facta est voluntas Dei,& cogita, Cur frustrà me *Tristitia,*
orqueo,& malum transiens & extrinsecum facio internum, &
ternum? Ex te enim,&c.

Cogita horam esse fortè ultimam cum IESV, & coram eo *Acedia,*
gendam, & dic: Trahe me post te, curremus in odorem
nguentorum tuorum. Ex te enim,&c.

Si lapsus fueris, mox contritionem excita. Dixi, confitebor *In lapsu.*
dversum me injustitiam meam Domino, & tu remisisti ini- *Ps 31.*
uitatem peccati mei, ex te enim,& in te,& pro te sunt omnia.
Credo tibi & in te spero,& toto corde te diligo.

Amplectere crucifixum & crucem ut à Deo missam, & dic: *Cum adversa accidunt.*
cut Domino placuit amantissimo Patri, ita factum est, sit
omen Domini benedictum, vel Pater, si possibile est,transeat *Matth. 26.*
me calix iste,verumtamen non sicut ego volo,sed sicut tu.Ex
e enim & in te,&c.

Cùm injuriæ inferuntur, amplectere crucifixum, & ora pro *Cum injuria inferuntur.*
aledicente, ac dicito: Vivo ego jam non ego, vivit verò in
e Christus.vel Non sunt condignæ passiones hujus temporis
d futuram gloriam. vel Benefacite his qui oderunt vos, & *Matth. 2.*
rate pro persequentibus vos,Ex te enim,& in te,& pro te sunt
mnia.

Vide an momentanea velis, an æterna cum Christo IESV
ucifixo atque elige. Ego verò hîc delectabor in Domino, & *Cùm jucunda accidunt.*
xultabo in Deo IESV meo, in quo scilicet omnia: ex te enim
in te, & pro te sunt omnia.

Cogita

Cum laudaris. Cogita ut à mundo Christus vituperatus fuerit, & contemptus & desertus, & proinde ex amore despice ista & dic Absit mihi gloriari nisi in cruce Domini nostri IESV Christi. Ex te enim, & in te, & pro te sunt omnia.

Cogita: Ego autem sum vermis & non homo, opprobrium hominum & abiectio plebis, & conjunge tuas injurias cum Christi passionibus, & ei offer. *Psal.118.* Bonum mihi quia humiliasti me, ut discam justificationes tuas. Ex te enim, & in te, & pro te sunt omnia.

Cum corriperis. Cogita medicinam præberi, vel viam ostendi tibi, & à Deo fieri correptionem, & dicito: Sana me Domine, & sanabor quoniam laus mea tu es. Ex te enim, & in te, & pro te sunt omnia.

In dolore & infirmitate. Christum crucifixum intuere & amplectere: verè languores nostros ipse tulit, & dolores nostros ipse portavit, & dic. *Isa.53.* Ex te enim, & in te, & pro te sunt omnia.

Dum pulcra vides. Cogita vel inferni mala, vel cæli gaudia. 2. Dei magnalia, & gratias age. Benedicite omnia opera Domini Domino, laudate & superexaltate eum in sæcula. Ex te enim, & in te, & pro te sunt omnia.

Dum quid malè fieri vides vel audis. Mox oculos ad Deum attolle, proximoque & Deo condole, & ut servus aut filius Domino & Patri ab alio ereptum honorem, amorem, &c. redde, & corde illius exclusum, & ab eo malè acceptum, amantissimè complectere amoris actum excitando, & dic: Ego autem te diligo, & in te speravi Domine, Deus meus es, & in manibus tuis sortes meæ.

Cùm bene quid fieri vides vel audis. Gratulare Deo ut filius Patri, & servus Domino quod semen gratiæ fructum fecerit in proximo, & gratias illi age, & opta in te centesimum referre, & dic: Lætabor; & exultabo in te, & psallam nomini tuo altissime. *Psal.9.*

Cùm speculum inspicis. Cogita sic transit mundi gloria & ætas, in Deo autem omnia & æternum videbimus. O speculum sine macula, quando te videbo facie ad faciem? quid fui, sum, & ero? tu scis, Ex te enim, & in te, & pro te sunt omnia. *1.Cor.7. Sap.7. 1.Cor.13.*

In curiositate. Cogita te frustrà cupere, scire, & hoc ipso optimam tui scientiam, & Dei cognitionem obscurare, & dic: Non satiatur oculus visu, neque auris auditu, sed tu Deus meus sola satietas. Ex te enim, & in te, & pro te sunt omnia. *Eccl.1. Psa.102.*

Quoties dubium aliquod incidit. 1. Statue te coram Deo, & affectum resignationis indue. 2. Rationes utrimque expende coram Deo, & in lumine ipsius & si vis considera quid in morte, quid in judicio, quid alteri suaderes, atque ita te resolve.

Ado

Adoro te Sanctissima Trinitas, cum omni creaturâ, & pro omni Dum per
s qui te ignorant & blaspemant. Credo tibi, ô veritas æterna; spero templum
te, & ex toto corde meo te amo, ô bonitas infinita: Ex te enim, & itur.
te & pro te sunt omnia.

Lustrali aquâ te asperge, & contritionem excita, & dic: *Dum cubi-*
edo Domine, in te spero, & te toto corde diligo: Nos cum *culo vel*
ole piâ benedicat Virgo Maria. *domo egre-*
Cogita gaudium quo fruêris, quando ingredieris in do- *deris.*
um & regnum Patris tui æterni, & invenies ibi Deum expe- *Dum redis.*
ntem te cum B. Virgine & Sanctis, & dic: *Quis mihi det ut* *Cant. 8.*
veniam te solum & omne bonum, & nunc arbitror omnia *Psal. 3.*
stercora; ut te lucrifaciam. Ex te enim, &c.

Cogita, te Deo petenti ut facias sic, oportere respondere: *Mortificatio*
pro me, à me hoc petis, Domine IESV, *& cùm possim, quare id* *dum se of-*
lim, cum damno meo, cum dolore tuo, gaudio hostium meorum? *fert.*
x te enim, &c.

Primò intentionem renova; deinde offer, & unias actioni- *Dum mor-*
is aut doloribus Christi IESV, & dic: *Propter te mortifi-* *tificationem*
mur tota die, ut vivamus in te, ô amantissime JESV. *Ex te* *facis.*
im, &c.

Primò ludus ut sal adhibendus maximè in hac valle lacry- *Ludus.*
arum, omnis is vitandus qui speciem avaritiæ habet, cor in-
uietat, animum nimis occupat: aliàs non est ludus seu re-
issio. Secundò moderatio hîc maximè adhibenda; ideò tem-
us præfini; & memineris datum ad agendam pœnitentiam
laborem, ac nihil turpius etiam Ethnicis visum est, quàm
uic multum temporis tribuere, atque inertem vitam ducere.
ertiò, vitanda omnis scurrilitas & contentio. Quartò utili-
s spectanda ut pauper IESVS partem habeat in lucro, vel ani-
æ in purgatorio.

Adhæreat lingua mea faucibus meis, si non meminero tui, IESV Oratio.
principio lætitiæ meæ. vel: *O Sapientia æterna cujus deliciæ sunt esse*
m filiis hominum, ecce, ego coram te ludam, absit illudam tibi,
vulnerem te; ut oblectem me, offendam te, & injuriam inferam
o donis tuis & obliviscar tui in membris tuis, & animarum, sed ad
oriam tuam, animum Christianè remittam, ut alacriùs tibi ser-
iam. Ex te enim, & in te, & pro te sunt omnia

Pridie omnia dispone, ut manè primum Sacrum devotè quod *Itinera-*
tîmũ fortè erit audire, & à Christo Domino benedictionem *rium.*
ecipere possis. In itinere, primò Itinerarium, & Litanias, &
salmum, *Benedicite omnia opera*, &c. lege: deinde meditatio-
em institue, aut piam aliquam suscipe cogitationem, tum
olloquium pium; post hoc rosarium; neque examen parti-

culare, aut generale omittendum. In fine itineris, recita. *Te Deum laudamus*, &c. & invoca Angelos loci, ad quem perventurus es, & si occasio, templum ingressus, vener. Sacramentum saluta.

In termino via sic ora.

Adoro te Sanctissima Trinitas ubique aquè præsentem, aquè providum patrem, & credo tibi, & in te summè confido, & diligo ex toto corde meo. Ignosce peccata mea, & da ut ut in hoc loco humilitate, prudentiâ ac charitate converser, ut neminem absentem aut præsentem lædam, sed bonus Christi odor in eo sim & sanctificem nomen tuum. Quando introibo in domum tuam, & amodo dicetur ut requiescam à laboribus meis?

De celebrãdo die quo statum quis in Ecclesia suscepit.

Ethnici & Christiani diem natalem celebrare soliti, tu eos baptismi gratiam imitare, & si Religiosus, Sanctorum exemplo, solemnem habe diem quo egressus de terrâ Ægypti, iter sacerdotii. Qui matrimonio juncti & alii, suum diem solemnem habeant. Die ergo tali considera defectus circa statum admissos, & humiliter confitere, & deinde communica, aliorum preces ac sacrificia postula; gratias Deo pro beneficii age, hoc nomine eleëmosynam elargire saltem spiritualem exemplo senis illius qui natali suo, quo in religione renatus erat nihil petentibus negabat, &c.

Recollect

Recollectio menstrua coram Deo & Christo Iesu & Sanctis facienda, velut ultima foret, idq́ue ultimo die mensis.

CONSIDERA 1. quem mense superiore profectum facere debueris tanto amore Dei & beneficiis N. præventus. & feceris, temporis, & mediorum habitâ ratione, & quid ex iis supersit, ac 1. vide uti te gesseris circa Deum, quomodo eum deberes semper habere & revereri præsentem, & an nunc habeas magîs in hâc & illâ occasione, recreatione, & omni conversatione & subitâ occupatione. Contritionem excita & propone emendationem. Vide 2. ut te habeas in sacro, in orationibus, & piis exercitiis devotionis. An nunc melius. 3. Quomodo in profectus desiderio & fervore, in resignatione & maximè patientiâ profeceris amore ejus qui immittit adversa æquanimiter ferendo. O IESV, &c. ut infrà pag. 1062. *Vide ut te geris circa Deum.*

Considera 2. Quomodo circa Superiores te habeas, an iis præstes quæ debes, primò amorem & honorem. 2. promptam in iis Deum videndo, sine repugnantiâ, excusationibus, obedientiam. 3. Resignationem ad omnia, & an ea sis comparatione animi ut baculus velis esse, ut nihil velis, nisi quod illi, utpote Vicarii Dei. O IESV, ut inf. pag. 1062. *2. Circa Superiores.*

Considera 3. circa proximum quomodo verseris, & maximè pauperem & defectuosum, & tibi adversantem N an eum diligas sincero & dulci corde; exteriùs vultu & signo id demonstrando: & an amicabiliter omnes alloquaris, consoleris, & eis compatiaris, & opera charitatis, quæ potes, ut Christo IESV etiam ultro offeras, & colloquio pio proximum promoveas. 3. an bene de iis ubique, nunquam malè loquaris ut aranea, sed apud alios excusando, & bona illorum laudes, & imiteris mellificas apes. *3. Circa proximum.*

 4. Quo-

4. *Circa subditos.* 4. Quomodo te habeas circa familiam, subdit[illegible] 1. in spiritualibus eis providendo, & animo ægros c[illegible] rando. (Eorum catalogum, si ita res postulet, habe an[illegible] te, nam de iis redditurus es rationem, etiam singul[illegible] 2. curare etiam debes temporalia, eisque prospicer[illegible] maximè ægris. 3. Impedimenta salutis removere, [illegible] sunt occasio, socii, libri, imagines non probæ, maxin[illegible] tamen otium, tempusque iis distribuere.

5. *Circa teipsum.* 5. Inspice teipsum, & 1. an institutum tuum & r[illegible] gulas serves, deinde an ædifices alios in exterioribu[illegible] modesto vultu, verbis, vestitu, conversatione. An[illegible] eâ sis humilis, amabilis, & talis uti esse debes cora[illegible] Deo, ut scilicet, ejus gloriam spectare & ubique pr[illegible] curare queas. 2. vide quomodo in interioribus pa[illegible] sionibus, tentationibus & nominatim in exami[illegible] particulari profeceris, & maximè in ordinatâ & hab[illegible] tuatâ vitâ, & constantiâ & humilitate syncerâ. 3. [illegible] corporis curâ quâ utaris temperantiâ in victu & vest[illegible] tu, habitatione & ornatu, ludo, studio, seu exercitic[illegible] & rerum seu bonorum quibus uteris, habitâ ratior[illegible] status tui, id est hominis peregrini super terram. Ann[illegible] ta proposita.

EXERCITIUM.

Anni decẽ faciunt mẽses 120. septimanas 520. dies 3652. horas 87640.

O JESU, *Creator & Redemptor & finis meus, tibi credo,* [illegible] *in te spero, & toto corde te diligo, & vehementer doleo* [illegible] *amore tui quod offenderim te. Ecce tot anni lapsi sunt* N. *ata[illegible] meæ, & tot menses* N. *tot dies* N. *tot horæ* N. *Quot supersu[illegible] anni, menses, dies, horæ? Tu scis. quid ex præteritis jam supere[illegible] aut hinc auferrem, si jam vocarer ut illi, noti mei* N. *Vides cer[illegible] temporis & gratiarum omnium stricta reddenda ratio erit,* [illegible] *quomodo potero vel unius horæ? Hujus verò temporis vel h[illegible] ramunam si sanctus aut damnatus vel purgandus haberet, qu[illegible] modo eâ uteretur? Video ut Sancti in brevi explêrint tempo[illegible] multa, & in felici æternitate jam non meminerint pressu[illegible]*

Dat[illegible]

amnatorum bona & vita transierunt velut umbra & in æter-tate dirè illi cruciantur. Vtrum jam deinceps eligam? utrum teri suadeam? novínè finem creationis meæ? an nunc propior i sum? nónne uti vivo, sic certò moriar? & verò sic ut vivo vi-sse me optarem? Ecce sic per gratiam tuam, sic ex amore tui & t beneficiis, ex his N. *nominatim præventus ambulabo coram , & potiùs millies moriar quàm te vel venialiter offendam, ıàm non diligam te.*

Ecce te in Superioribus, sic audiam N. *sic proximũ* N. *tuâ gra-â diligam & illi præstabo quod tibi. Ecce, Domine mi, gratiâ â curiositatem & superbiam, passiones amoris, odii, & timo-, iræ & tristitiæ refrænabo &c.* Neque ultra *serviam illis, Sed tuâ gratiâ eas moderabor* N. *& modestiâ ac patientiâ omni-us præire conabor, & maximè charitate, quia sum discipulus us bone* Jesv, *& filius tuus idq; verbo, opere & veritate; sic item actiones meas dirigam, sic adversa tolerabo. Doleo vehe-enter de omnibus defectibus ex amore tui, & vota* N. *ac deside-a* N. *mea renovo. Credo tibi, & in te spero, & toto corde te dili-. Amen.* Adde hæc in fine totius Recollectionis. 2. Cor. 12. Ioan. 13. 1. Joan. 3.

Singulis hebdomadis habes caput de sui renovatio-e lib. 3. cap. 5. *Quid singulis hebdomadis.*

Singulis diebus mane semitam viæ, lib. 1. c. 13. p. 149. *Quid singulis diebus.*

CAPVT XXI.

De statu Matrimonii.

Quæ cap. superiore habes omnibus ad vitam piè ıstituendam sunt accommodata. Ne verò quid desi-eres in hoc genere, ecce tibi propria exercitia cuique atui. His *Documenta aliqua singularia* subnecto, & his e vitâ æternâ, ad quam ut nos perducat clementissi-ıus Jesvs, eum humillimè rogo.

Meditatio de statu Matrimonij.

Præludivm I. Constitue te coram Domino, & einde roga, ut largiatur gratiam ad ritè obeundum ıunus tuum.

PVNCTVM I. Considera primò servum Dei, paratum esse debere quovis in munere ei servire, neque munus, neque statũ eligere nisi ex ejus sanctissima voluntate. Novit ipse qui varia membra in corpore nostro creauit, varios status in Ecclesiâ ordinavit quid nobis utilius, quid suæ gloriæ magìs accommodatum. Id unum cura, & vocatione tuâ contentus vivas. 2. Matrimonium à Deo institutum ad propagationem generis humani, ut plures animæ æternum Deo servirent, & remedium esset incontinentiæ: hunc finem Deique voluntatem ac honorem semper ob oculos habe, & disce quàm sit noxium alio Matrimonium inire exemplo, quàm Saræ, cujus septem maritos dæmon interfecerat, eo quòd (ut Angelus) ut suæ libidini vacarent sicut equus & mulus matrimonium inierant. 3. Considera id quod dicit sapiens, pars, & sors bona, mulier bona, in parte timentium Deum, dabitur viro pro factis bonis; & vide primò quomodo oporteat te quam ille destinavit amare, & considera quòd sicut Adamo dormienti Evam dedit, ita tibi eam donatam attende, & gratias pro ea age. 4. Considera quomodo Raphaël Archangelus Tobiæ vxorem quæsierit, & dæmonem alligârit, & considera illud esse officium Angeli custodis tui, & roga eum qui conjugis est vel erit, ut dirigere & suscipere quæ tibi & conjugi salutaria dignetur. 5. Considera homines alios multâ cum pietate ac parentum consilio ut Isaac, ac precibus nuptias inire, alios per multa illicita: & hos facere perindè ac si quærant viam, per devia, remedium per vulnera, benedictionem per maledictionem, priùs dæmoni se tradant ut Deo in matrimonio serviant. Si autem ita egeris, cogita quid sit remedii, quídve alteri suaderes, nempè eo studiosiùs in conjugio dare pietati operam &c. tu ergo expia animum confessione, intentionem matrimonii serio coram Deo sæpè renova; peccata eleëmosynis ac piis operibu[s]

Varii status sunt.

Tob. 3. & 6.

Eccli. 26.

Gen. 2.

Tob. 8.

Angelus custos sedulo colendus.

Cui similis qui malè nuptias init.

Quid remedii.

peribus redime, nè si impiè cœptum & sine Deo; valè fiat amarum matrimonium & careat benedictione.
. Quæ signa Deum te ad matrimonium vocasse habueris aliquando expende, ex parte corporis, & ex parte animæ: quas inspirationes post sacram communionem & orationem, & gratias age Deo, & in tuo statu lætus vive cùm voluntas sit Dei, fiduciamque omnem in eo colloca.

Haccine vera .ut suprà pag.7.

PUNCTUM II. Considera Primò Sacramentum ut Apostolus ait, Magnum esse matrimonium, & significare conjunctionē Christi & Ecclesiæ, Dei & animæ, naturæ divinæ & humanæ; ac vide quomodò thorum possis servare immaculatum & fidem conjugii, sic ut Christus Ecclesiæ suæ. Secundò. Adverte Sacramentum hoc conferre gratiam si suscipiatur à justo, ut conjuges onera matrimonii ferre possint, eoque maiorem quo majori accedunt ad illud pietate: itaque spem certam in Domino habe quidquid eveniat. 3. à Deo in paradiso institutum, à Christo in B. Virgine & Iosepho primùm, deinde in nuptiis Canæ Galileæ primo miraculo honoratum; & vide quomodo tu etiam honores statum tuum castè & sanctè exemplo Beatæ Virginis vivere debeas, ut aquam tribulationis in vinum consolationis Christus IESUS convertat. Quartò, multa salutis impedimenta per matrimonium tolli & solatia humanæ vitæ haberi si ritè ineatur & in eo vivatur, & gratias Deo age quòd tam suaviter fragilitati nostræ succurrat. Quintò, Considera tanto ac tam sancto amore Conjuges conjungi oportere ut Apostolus dicat, Viri diligite vxores vestras, sicut Christus dilexit Ecclesiam, & tradidit semetipsum pro eâ & addit: viri debent diligere uxores suas, ut corpora sua, adeò ut propter eas homo patrem & matrem deserere debeat eique adhærere; ac quàm turpe foret dissidere ac contendere instar canum, & vinculum tam

Hebr. 5. *Hebr. 12.* *Sacramenti matrimonij gratia.* *Matrimonii bona.* *Col. ∬. 3.* *Charitas in matrimonio necessaria.*

arctæ societatis disrumpere, atque ita hîc infernum propter summam amaritudinem quodammodo experiri. *Aspira*, ut sup. pag. 8. *Haccine firmâ.*

PVNCTVM III. Considera similiter matrimonii incommoda: Primò vinculum esse indissolubile quo invicem alligantur conjuges, & omnium bonorum ac malorum ineunt societatem arctissimam, ideoque ut sedulò videndum quocum ineatur, ita ubi initum, alter alterius onera portare debet, & sic adimplere legem Christi. secundò, Attende oportere ut in bonis invicem placeant. Vir enim ait Apostolus, sollicitus est quæ sunt mundi, quomodo placeat uxori, & vicissim uxor quomodo placeat viro: quantoperè autem cavendum ne amor nimius eos perdat, disce ex Adamo quem Evæ amor, Sampsone quem Dalilæ, & Salomone quem alienigenæ uxores ad idololatriam perduxerunt. Considera Tertiò, quòd neuter Conjugum corporis sui potestatem habeat, ut Apostolus loquitur, sed in mutuam conjuges, ut Chrysostom transire servitutem, & hanc Dei voluntate, susceptam patienter tolera. Considera Quartò, & diligentissimè, improbi conjugis non tantùm morbos corporis sed etiam animi in alium transire, & alium improbum ferè certò alterum perdere, atque inde patet quanto diligentiùs ad formam animæ quàm corporis attendere oporteat, & vitate vitiosam ne te contagione inficiat; quòd si talem sis nactus, omni charitate juvandam esse & tibi cavendum. Et verò velléśne cum leproso, reo infamis supplicii, exhæredato contrahere non existimo. ita etiam vita & multo magis, eam quæ improba est. Commorari ait Sapiens Leoni, & Draconi placebit magìs, quàm habitare cum muliere nequam; qui tenet eam quasi qui apprehendit Scorpionem: de viro improbo verò ait, sicut Leo in domo evertit domesticos suos, &c. Verùm enim vero cùm sint cogitationes mortalium timidæ, & incertæ prov

Incõmoda matrimonii

1. Cor. 7.

Eccli. 25.
Eccli. 4.

providentiæ nostræ, roga humiliter Dominum ut vias suas dirigat in beneplacito suo, & in statu ad quem vocavit, gratiam necessariam largiatur.

Oratio pro Conjuge.

O Domine Deus meus cujus providentiâ cuncta gubernantur, tu me elegisti ut in matrimonio seruiam tibi, paratum cor meum est ut faciam voluntatem tuam, in quâ libens acquiesco, propter quam relinquo patrem & matrem, & adhæreo propter te conjugi meæ; verumtamen ad te faciem meam converto, ad te oculos meos dirigo, ut fiat honorabile conjugium & thorus noster immaculatus: scio enim, quia non est concupiscenda conjux nisi propter voluntatem tuam, & cum timore tuo, non cum libidine debeat ea suscipi. Adjuva ergo nos, & fac nos unum tecum, ut amemus te & serviamus tibi humero uno, & ambulemus sine querela. Equidem paratus sum odisse patrem & matrem, & conjugem & filios, & omnia potiùs quàm te vel veniali offendere: paratus sum mori potiùs, quàm ut exemplo, vel incuriâ meâ à te mei recedant, qui es vita nostra. Fieri enim potest ut æternæ salutis hæredes per me sint liberi & domestici, aut æternæ morti obnoxii; Si quidem adolescens juxta viam suam, etiam cùm senuerit non recedet ab eâ. Adjuva me igitur salus nostra, & converte obsecro tribulationem carnis in spiritus consolationem, ut benedicamus nomini tuo, & benedicant tibi domestici nostri; fac ut ij timeant te & invicem omnes amemus. Etenim in pace factus est locus tuus, *ô Princeps pacis, neque habitabit certè in medio domus meæ, qui facit superbiam ut nolit obedire mandatis tuis; illi imprimis quod dignatus es toties commendare, dicens:* Hoc est præceptum meum, ut diligatis invicem sicut dilexi vos. *Suscipe hoc obsecro desiderium meum, & concede ut neminem verbo aut exemplo à te avertam; sed omni studio in bono præeam; qui enim domesticorum suorum curam non habet, infideli est deterior; quid ergo si exemplo, si verbo ad mortem dicat; invitet ut te contemnant,*

Tob.3. Prov.22. Psal.75. Psal.100. Ioan.15.

temnant, te spernant, & eheu bone JESV *per peccatum crucifigant! video crudelius nihil esse quàm sic suis propinare mortis æternæ poculum; quàm sic aperire hosti portam, sic templa tua inimicis, dæmoni, mundo, & carni tradere prophananda, & te repellere. nolle aut vereri admonere ne pereant; sed sollicitè quærere opes, & luxum indulgere. Averte obsecro hoc à me, & fac Pater mi, ut toto corde te diligamus, & serviamus tibi, & primò quæramus regnum tuum, mendicitatem verò & divitias ne dederis nobis, tribue tantùm victui nostro necessaria quòd si tamen & ea negare placuerit, scio filii tui sumus Pater misericordiarum & Deus totius consolationis, tu nosti quid expediat nosq; anxios esse vetas, & omnem sollicitudinem in te projicere, idq; securè facio, & offero tibi animam meam, & corpus, & vitam meam, Conjugem & liberos meos; tua sunt omnia, & tibi uni ea servo, tibi vivo, non mihi, cui me dedico, & opera omnia mea & meorum ut æternùm te laudent & glorificent in sæcula sæculorum. Amen.*

Prou. 30.

Praxis seu Regula pro Conjuge.

1. POSTQVAM quis ad Dei gloriam, quòd ita eum velle existimet, præmissa generali, si ita videtur, confessione, & magnâ consideratione, multaque cum oratione sanctèqu matrimonium iniit, uti Tobiam Angelus docuit, imm etiam concubitum differre (quod mirum non est, cùm etiam multi conjuges castitatem coluerint) tum sciat s pariter iniisse omnium bonorum, simul & malorum socie tatem.

In familiam non nisi boni admittendi.

Et primò efficiat ut familia sit Deo accepta, improbos que excludat, & caveat quantum potest ne Deus in eâ of fendatur; tempus & opera ita distribuat ut nemo otiosu sit.

Coloss. 3.

Secundò, Quotidie omne quodcumque faciet in verbo, a opere omnia in nomine Domini IESV Christi facere statuat curet, ut sacrum quotidie domestici, si fieri ullo modo potest audiant; vesperi conscientiam examinent, mensibus singulis minimùm confiteantur, ac communicent, neque aliâ lege ad mittantur aut retineantur.

Terti

Tertiò, Spectacula turpia vehementer evitare ſuos doceat, ſed magis libros impuros omnes & picturas eliminet, haſque & illos pios procuret, ut omnibus obvii ſint, & ſi ita res fert, aliquid legi in commune poterit ſtato ac commodo tempore, ut B. Elſearius facere conſueverat. Hujus & piorum Conjugum vitam legat & imitandam proponat. *Libri pii ubique obvii ſint.*

Quartò, Caput uxoris eſt vir, neque decet mulierem dominari in virum: hic tamen ſciat vir eam ut ſociam habendam, & honorem ut infirmiori vaſculo juxta Apoſtolum impendat. Inſtruere etiam uxorem debet, nam ut Apoſtolus, ſi mulieres aliquid diſcere voluerint, domi viros ſuos interrogent. *Epheſ. 5.* *Heb. 3.*

Quintò, cavenda imprimis contentio, & rixa, ſuſpiciones, & in uxore verboſitas ac protervia: his enim matrimonii jugum fit intolerabile. Invicem ſtudeant placere conjuges in bono, & bona communicent, nullaque de cauſa alienatio ſuſcipiatur à conjuge, aut propinquis ejus.

Sextò. Habitus ſit moderatus juxta illud Apoſtoli, mulieres in habitû ornato cum verecundiâ & ſobrietate, quod idem valet in vitis; ſed illæ facilè ſtolidè æmulantur pares, & importunè ornatum quærunt corporis; quod ipſum modeſtia & virtus animi longè magìs exornant. *1. Tim. 2.* *Habitus ſit modeſtus.*

Septimò, Proles nata Domino ſtatim magno affectu offerenda, & in templo quamprimùm fieri poteſt, deinde quotidie, ut ipſe de eâ diſponat ad majorem ſuam gloriam, ſive præmaturâ eam morte vocare, ſive ad religionem placuerit; ingratus eſt Deo & hominibus, qui ſic dona accipit, eorum ut uſum donatori neget, ad momentum vitæ cùm fœnore æternum recepturus; Liberi verò inſtituendi ſedulò ſtatim à primâ ætate exemplo potiſſimùm pietatis, modeſtiæ, gravitatis, temperantiæ & manſuetudinis: pueri ſiquidem parentum indolem referunt, & mores ut ſpeculum exprimunt: aſſuefaciendi item piis exercitiis, memoriaque inſcribenda ſanctis narrationibus, & principiis ſeu ſententiis ad piè vitam inſtituendam accommodatis & audiendum ſapientis monitum: ne des filio poteſtatem in juvẽtute ſuâ, ſed curva cervicem illius; nam filius qui relinquitur voluntati ſuæ, confundet matrem ſuam. Bona ita curet ut tamen præcipuam fiduciam in Deo ponat, cum eoque in pauperibus ea dividat liberaliter ut etiam in hac vitâ centuplum accipiat, quod veritas promiſit. *Puerorum educatio curanda.* *Eccli. 7. & 30.* *Prou. 29.*

Octavò, Mulier in minoribus familiam gubernet, & ſe irreprehenſibilem exhibeat modeſtâ ac piâ converſatione;

nam

nam quæ vana & vaga & curiosa oculis affectum & indolem indicat, & invitat ad crimen vel saltem aliis invitare videtur. Casta & pudica ut illa alium à marito vix novit, vixque ulli
Prov. 31. nota est, & juxta Sapientis monitum reddit viro bonum & non malum omnibus diebus vitæ suæ, quærit ultrò lanam & linum, & otium fugit, & manum inopi libenter aperit.

Nonò, Mensibus singulis rationem accepti & expensi ineas, & in illis quod pauperibus datum lucro adscribat. Quotannis die anniversario nuptiarum tria faciat. 1. Confiteatur & communicet si fieri potest cum totâ familiâ 2. seriò cogitet deliberetque cum conjuge de meliùs eâ administrandâ. 3. omnia sua Deo offerat in sacrificio Missæ ad hoc procurato, & eleemosynis distributis. Sic Iob pro familiâ sacrificium offerre consueverat, & eam expiare.

IACVLATORIÆ.

Psalm. 7. *Domine Deus in te speravi, salvum me fac ex omnibus persequentibus me, & libera me.*

Psal. 54. *Iacta super Dominum curam tuam, & ipse te enutriet, & non dabit in æternum fluctuationem justo.*

CAPVT

CAPVT XXII.

Meditatio de ſtatu Viduitatis.

PRÆLVDIVM I. Conſidera te coram Domino ſtare, atque ab eo velut invitari ad ſtatum perfectiorem.

PRÆLVDIVM II. Roga ut eum vocantem audire poſſis, & digne vocatione tuâ vivere.

PVNCTVM I. Conſidera primò, cùm unuſquiſque debeat eligere ſtatum ex voluntate Dei, nihil optatius quàm manifeſtè eam cognoſcere, uti obtingit in viduitate. *Deus ad viduitatis ſtatum trahit. Luc.19.*

Cōſidera ſecundò, hæc verba: Si quis venit ad me, & non odit patrem ſuum & matrem, & vxorem, & filios, & fratres, & ſorores, adhuc autem & animam ſuam, non poteſt meus eſſe diſcipulus; & cogita Deum jam probare fidelitatem tuam, an eum plus omnibus his diligas. Memor itaque eſto judicii conjugis, ſic enim erit & tuum; forſitan hodie ei jungeris, quid tum feciſſe velles?

Conſidera tertiò, quæ ſigna habeas præterea vocationis hujus, ſunt ea ſæpè ſterilitas, defectus comparis, quies in ſtatu, & deſiderium perfectionis, & attende ad illa Apoſtoli verba; quæ viro & mulieri applicari queunt: quæ ſub viro mulier eſt, vivente viro alligata eſt legi, ſi autem mortuus fuerit vir ejus, ſoluta eſt à lege viri, cui vult nubat; beatior autem erit ſi ſic permanſerit ſecundùm meum conſilium; puto autem quòd & ego ſpiritum Dei habeam. *Eccli.36. Signa huius ſtatus. 1.Cor.7.*

Quid tu verò cenſes? Id verò de ætate provectioribus maximè accipiendum eſt, aliis ait idem melius eſt nubere quàm uri. *Haccine vera*, ut ſup.pag.7. *1.Cor 7. 1.Timoth.5.*

PVNCTVM II. Conſidera primò, cur beatior ſit viduitatis ſtatus? nempe quia qui in illo ſunt, ſicut virgines ſoluti à conjugii ſervitute, & liberè Deo

ſervire

ſervire poſſunt, atque ita ut illæ centeſimum, ſexageſimum hi referunt. O anima quærens Dominum attende in hoc ſtatu te jam quaſi mundi ſolutam legibus; non eſt enim cui placere ſtudeas, cui te precioſè ornes; ad convivia, ſpectacula non accedis in gratiam conjugis. Gaude quiſquis es igitur ut Annia Romana, quia jam neque conjugem bonum optas ut illi plus quàm tibi timeas, neque malum quæris ut perpetuò gemas. Denique cùm affectus in plures diviſus fuerit, jam licet tibi in unum Deum colligere, eumque toto corde amare: quid utilius? ô quanta felicitas! quanta viduitatis dignitas! quam & Ethnici ſuſpexerunt & laudârunt.

Conſidera 2. quòd Dominus præcipuè viduarum (idem de viris) & pupillorum curam ſuſcipiat, his tutorem ſe præbeat & patronum; neque dicere poteſt is qui iterum nubit ſe filiis ſubſidium quærere, cùm hoc pacto affectum dividat, diſcordiæ ſemen jaciat; alios quærendo hæredes. Si liberos quidem non habet, quis ſterilitatem & orbitatem ſecuram fecit?

Ambroſ. de viduis.

Judith. 14.

Conſidera tertiò, Exemplum Judith quæ electa ob vidualem caſtitatem ut liberaret populum, eò quòd ait Scriptura caſtitatem amaveris, & poſt virum tuum alterum neſcieris. ideò manus Domini confortavit te, & ideò eris benedicta in æternum, ait Spiritus ſanctus: idem exemplum tibi vir aptare poteris quiſquis es.

Exemplar in hoc ſtatu B. Virgo.

Conſidera quartò viduarum & viduorum omnium & virginum exemplar Beatam Virginem Mariam: & vide quomodo in viduitate permanſerit, ſummâ cùm ſanctimoniâ vixerit, cogita ut ſenſus ſuos ſervârit, opus fecerit, tempus diſtribuerit, omnes ad pietatem opportunè impulerit exemplo & ſanctâ converſatione.

PUNCTUM III. Conſidera primò, quo pacto, qui in viduitate eſt, vitam juxta Apoſtolum inſtituere de-

bea

beat. primò amorem omnem universum convertere in Deum, familiam gubernare, irreprehensibilem esse, modestum; tempus quod impendere solet ut conjugi placeret, impendere Christo, gaudia mundi evitare; nam quæ in deliciis vivit, vivens mortua est. *1. Tim. 5.*

Considera secundò, Annæ viduæ elogium attende, non descendebat ait Euangelista de templo, jejuniis & orationibus serviens Deo, die ac nocte. *Lucæ 2.* *Judith. 5.*

Considera tertiò Judithæ mores, jejunabat omnibus diebus vitæ suæ præter Sabbatha, & Neomeniam, & festa domus Israël, & cilicio induebatur, & fecerat sibi in supremo domus secretum cubiculum, in quo cùm puellis clausa morabatur. *Quales mores in hoc statu requirantur.*

Considera quartò verba Apostoli etiam viris utilia, quæ autem verè vidua est, & desolata, speret in Deum, & instet orationibus & obsecrationibus nocte & die: prohibet autem otiosas esse, circuire domos, verbosas esse. sanè otium maximè vitandum, & consortium periculosum, atque auaritiæ cænum. absit ait Augustinus de bono viduit. à viduis ut cupiditate capiantur diuitiarum pro cupidine nuptiarum; sæpè namque experti sumus in quibusdam fœminis repressa lascivia, auaritiam excrevisse. *1. Tim. 5.* *Ibid.*

EXERCITIVM.

DOMINE *qui Rex noster es, & Pater misericordiarum, adjuva me solitarium, cujus præter te nullus est auxiliator alius, respice me de excelso solio gloriæ tuæ: ad te enim levavi oculos meos, tu spes mea unica & præsidium meum, neque enim est quod respiciam ad adjutorium hominum; maledictus enim à te est homo qui confidit in homine, & ecce vocasti conjugem meam, ut toto jam corde convertar ad te justus es Domine & rectum judicium tuum, tua enim erat & gratias tibi magnas debeo quòd aliquamdiu etiam*

meam

meam esse volueris; numeraveras dies ejus qui præteriri non po-
1 Reg.1. *terant, sed & meos scio, dinumerasti, ideoq; & ego exspecto do-*
nec veniat immutatio mea, & recorderis mei; expectans exspe-
Iudith.14. *ctabo te Domine, & in tempore tribulationis scio, quia non de-*
Esther 14. *seres me. Ostende te obsecro in tempore tribulationis meæ, & li-*
bera me in manu tuâ & adjuva me, nullum aliud auxilium ha-
bentem nisi te Domine qui habes omnem scientiam. Tu scis ne-
cessitatem meam & propositum meum, quo desidero in hoc statu
adhærere tibi toto corde; beatum enim me fore dixisti si sic per-
manserim, ut solùm cogitem quomodo placeã tibi, ut sim sanctus
corpore & spiritu; concede obsecro ut solitudo mea consortio tuo
Lucæ 2. *dulcescat; da mihi ne videri ab hominibu, amari velim, aut illorũ*
consortia tædio victus requiram, sed ut oblectet me cum Annâ
orationibus & obsecrationibus instare, familiam sanctè guber-
nare, in secreto cum Iudith tibi vivere, & te amare toto corde,
ut non sit qui de me loquatur verbum malum. Semper igitur a-
liquid boni operis faciam, & providebo te in conspectu meo sem-
per, ut totum occupes cor meum, aperiam manum meam inopi,
& frangam esurienti panem meum, & cor meum fiduciam ha-
bebit in te: tibi enim derelictus est pauper, & orphano tu eris ad-
Psalm. 9. *jutor; & beatos pronuntiasti misericordes, quoniam ipsi miseri-*
Matth. 5. *cordiam consequentur. Ostende eam mihi, & exaudi orationem*
Dan. 9. *servi tui, qui non in justificationibus suis prosternit preces ante*
faciem tuam, sed in miserationibus tuis multis; attende & fac ne
moreris propter temetipsum Deus meus, & unica fiducia mea
Amen.

Praxis seu regula pro Viduo.

1. DE liberatione præmissa, ac generali, si ita videtur, con-fessione statum, si Domino ita visum, hunc elige, & cre-brò finem cur ad viduitatis statum vocatus sis à Domino dili-genter considera, nempe ut conjugis servitute liberatus, liberè ei servias, & toto corde, & omnem sollicitudinem projicias i[n] eum.

Deliciæ vitandæ. *1. Tim. 5.* 2 Penitentiam discretè ama, convivia & delicias quoad potes devita; cùm Apostolus dicat: nam quæ in deliciis vivit vidua, vivens mortua est.

3. Suad

Tertia, Suadet Apostolus viduitatem, & beatiores dicit si sic permanserint. Vide igitur an non expediat tibi initio saltem ad tempus castitatem, v.g. vovere confessarii viri pii & prudentis consilio faciliùs concupiscentia refrænatur, quæ nullâ expectatione succenditur ut Augustinus ait.

Quarta, quotannis die aliquo solenni, aut in anniversario mortis conjugis tuæ, plurimo affectu, præmissa confessione, & communione atque eleemosynis propositum viduitatis renova.

Quinta, Vide ante omnia ut diligenter tempus distribuas, semper aliquid boni operis facito, ut Hieron. loquitur, ut diabolus te inveniat occupatam, & si dives sis, opere tuo pauperes subleva Sanctorum exemplo. Lectionem quotidie piam manè assume, & sine intermissione ora, atque ita opera tua devotione irriga, ut in domino possis delectari. *Otium vitandum.*

Sexta, Sæpè confitere, & communica, & in omnibus dubiis atque molestiis ad V. Sacramentum accede, & a Domino consilium & auxilium expecta.

Septima, Esto erga pauperes liberalis, & si aliud non potes duo minuta cum viduâ Euangelicâ Domino tribue, & de modicâ farinâ & oleo, cum Sareptana vidua, primum fac Heliæ panem parvulum, & consequeris benedictionem à Domino, neque hydria farinæ deficiet, nec lecythus olei minuetur. Neminem si potes mæstum à te dimitte. *Luc. 21.* *3. Reg. 17.*

Octava, Si liberos habeas, educa in timore Domini; & quotidie illi offer; atque Angelo tuo custodi, ut ipse eos dirigat, illis sese patrem exhibere dignetur. Tuum vero esse scias vigili oculo, peccati occasionem omnem avertere; potiusque cum Reginâ Blancâ B. Ludovici matre, opta eos omnes tibi morte eripi, quàm te genuisse, aut educare quibus Deus offendatur, & Christus Iesus rursus crucifigatur. Cave te contemni permittas, aut indulgentiâ liberos corrumpi: sed authoritatem serva, & exemplo ac verbo ad virtutem adhortare.

JACVLATORIÆ.

Sicut oculi ancillæ in manibus dominæ suæ, ita oculi mei ad te Domine Deus noster. Psalm. 122.

Tuus sum ego, salvum me fac, quoniam justificationes tuas exquisivi. Psalm. 118.

Factus est Dominus refugium pauperi, adjutor in opportunitatibus, in tribulatione. Psalm 9.

CAPUT XXIII.

Meditatio de ſtatu cœlibatus.

PRÆLUDIUM I. Contemplare, ô anima, in cælo Virgines ſequentes Agnum IESUM quocumque ierit.

PRÆLUDIUM II. Ora Deum ut te dignetur, ſi eſt pro ejus majori gloriâ, ad hunc ſtatum vocare, aut ſi in eo es, conſervare.

Quis ſtatus & qua cauſa eligendus.

PUNCTUM I. Conſidera Primò omnem vitæ ſtatum ordinari, atque eligi debere velut viam cuique commodiorem ad vitam æternam. Illum autem procul dubio talem eſſe, qui adjumenta plura, pauciora habeat impedimenta. Secundò, quam commoditatem præbeat Deo ſerviendi ſtatus cœlibatus maximè Virginitatis, & reperies primò retribuere libertatem. Nam qui matrimonio juncti ſunt, ſui corporis poteſtatem non habent, ſed alterius alter. Sunt enim ut Apoſtolus ait, colligati, ut habitatione, menſâ, toro; ſic & mutuo mancupio & nexu, uti duo mancupia eidem catenæ alligata. neque enim ut Chryſoſtomus ait: ulla mancipia in cujuſquam dominatu ſunt, ut vir & uxor. Cœlebs autem & virgo mente & corpore, liberi Deo ſervire arbitratu ſuo poſſunt.

Servitus matrimonij.

Cœlibatus facit nos aptos ad orationem.

Secundò. Tribuit facultatem ſine impedimento orandi, & Deo placendi. Nam mulier innupta, & virgo cogitat ſolùm ea quæ Domini ſunt, ut ſit ſancta corpore & ſpiritu; quæ nupta cogitat quomodo placeat viro, & diviſa eſt. Nam amor in maritos, vel uxores, & liberos, & voluptas etiamſi licita, mentem nihilominus occupat, diſtrahit, deprimit, enervat, ſicut omnis iracundia mentem ſeu juſta, ſive injuſta excæcat.

Tribulatio carnis in conjugio.

Tertiò, Liberat à tribulatione carnis, quam conjugati habent juxta Apoſtolum; multis item curis, & malis quorum ſocietatem init uterque conjux; uti ſunt:

Pau-

Paupertas, ſterilitas, zelotypia, diſſenſiones, liberorum educatio, eorum rebellio, mores improbi, mors ſæpè infamis, diſcordiæ, quæ effugere cum toro, domo, mẽſæ conjuncta ſint, neutri licet. Accedit morbos animi, & corporis communes ferè conjugibus eſſe, qui ſæpè alterum ab ipſis nuptiis invadant, & utrumque perpetuò miſerum faciant, neq; hoc tantùm, ſed quotannis uxor & cum eâ ob amorem maritus, ferè mortis certũ periculum adire debet, ſi fructum matrimonii capere, id eſt, prolem edere cupiat. *Aſpira*, ut ſup. pag. 8. *Haccinè firmâ fide*, &c.

PVNCTVM II. Conſidera ſtatum Virginitatis valdè ſublimem, imò Angelicum à Chriſto Domino vocari. ſic enim ait: qui non nubent, neque nubentur, erunt ſicut Angeli Dei, ideoque hos libenter cum virginibus verſari, quemadmodum in fornace Babylonis tribus pueris ſe junxit Angelus: unde Eccleſiaſticus: Omnis ponderatio non eſt digna continentis animæ. uſque adeò, ut etiam in Ethnicis valdè fuerit venerabilis, & in Veſtalibus, & Sibyllis dono prophetiæ admirabilis. *Haccine vera*, &c. ut ſup. pag. 7.

Virginitatis ſtatus ſublimis.

Angelus in fornace caſtu adeſt.

Conſidera ſecundò, per continentiam animam fieri Deo caſtam ſponſam. O quanta dignitas! deſpondi, ait Apoſtolus, vos uni viro virginem exhibere Chriſto. Tertiò, ſequi in cælo Agnum quocumque ierit, adeò ut nemo poſſit dicere Canticum niſi virgines electæ à Domino. Quartò, per ſtatum hunc hominem ſimilem eſſe Chriſto Domino, qui illum cùm eſſet æterna Sapientia, tum ſibi, tum B. Virgini matri, tum Apoſtolis, tum omnibus ſpecialiter dilectis, ut S. Joanni elegit velut nobiliſſimum, in quo ſemen gratiæ fructum centeſimum proferret. Quintò, neque elegit ſolùm, ſed per ſe conſilium dedit, dicens: qui poteſt capere capiat, & per Apoſtolum, De Virginibus præceptum Domini nõ habeo: conſilium autem do tanquam miſericordiam conſecutus à Domino: Exiſtimo autem hoc bonum

Chriſtus hunc elegit ſibi ex dilectis ſuis.

esse: & rursum qui matrimonio jungit virginem suam benefacit; sed qui non jungit melius facit. Beatior autem erit si sic permanserit secundùm meum consiliũ. Puto autem quod & ego spiritum Dei habeam. Sed attende in Euangelio quinque Virgines fatuas, & quinque prudentes dici, & vide obsecro, ut inter has verâ charitate, & humilitate numereris.

1 Cor. 7.

Cur sit Cõsilij.

Hæccine vera, &c. ut sup. pag. 7. *Confitebor*, &c. ut infrà pag. 1082.

PVNCTVM III. Considera summam in hoc statu jucunditatem. Primò, quia promisit Dominus quod omnis qui reliquerit Patrem, aut matrem, aut uxorem, aut liberos, centuplum in hac vitâ consequetur. Credis hoc & speras? certè nullis ita ac virginibus se familiarem Dominus ostendit, ut patet in B. Ioanne Euangelista, B. Catharina Senensi, & mille alijs, ut meritò Sponsa dicat: Dilectus meus mihi, & ego illi, qui pascitur inter lilia, scilicet castitatis. Secundò, cùm conjuges fiant inter se duo in carne unâ; Virgines solas suas perferunt cruces: conjuges insuper mutuas, quæ ex morbis corporis, & animi, & infortunijs nascuntur. Vnde Sapiens ajebat amariorem morte mulierem scilicet viro, ita & crebro mulier talem invenit virum. è contrario castitas velut lilium inter spinas, spargit odorem suavissimum, Deumque & homines oblectat. Tertiò, Quia Virgini datur Manna absconditum, & nomen melius à filijs, & filiabus nomen sempiternum quod non pereat. & certè quis non videat ut Hieronymus: multò meliùs non uxoris servum esse, sed Christi, nec carni servire, sed spiritui.

Hieron.

Hæccine vera, &c. ut sup. pag. 7.

Non quivis sed vocatus hunc colere debet.

PVNCTVM IV. Considera, Primò, neminem ad hunc statum posse adscendere, nisi à Domino vocatum. Vnusquisque enim donum suum habet ex Deo, neque omnes capiunt verbum hoc, sed qui-

quibus datum eſt: & diviſiones, ait Apoſtolus, gratiarum ſunt; unus autem ſpiritus dividens ſingulis pro ut vult.

Attende igitur quæ habueris vel habeas, quæ te ad hanc vitam invitent, vel impellant. maximè inſpirationes, ut angelicè vivas. Cave obdurare cor, ſed confide in Deo, & inſta Orationi, ut per illam nervus femoris tui*, ſeu concupiſcentiæ, ut in Jacobo ſignatum, marceſcat; Deinde humilitatem cole cuſtodiâ caſtitatis, ſciens quod nemo poſſit eſſe continens niſi Deus det. Nam per humilitatis cuſtodiam ſervanda eſt munditia caſtitatis. Tertiò, Obedientiam denique erga ſuperiores tuos. Nam ut D. Auguſtinus de Adamo loquens: Inobientia carnis rebellis promulgat inobedientiam ſpiritus, & alibi: ſecretam ſuperbiam caſtigat ejus manifeſta luxuria: *Aſpira, &c.* & *Credo tibi, &c.* ut ſuprà pag. 7.

Orationi inſtandum pro continentiâ.

Humilitas cuſtos caſtitatis.

Punctum V. Conſidera Primò, quod quemadmodum Virginitas eſt ſtatus valdè ſublimis, ita lapſus in eo ſit fœdus admodum, & gravis. Nônne enim æquum ſit ſponſa Regis ſummi ei fidem frangat, & labatur in tepiditatem deteſtabilem, deſeratur à Domino, & in turpiſſima ſcelera prolabatur, ut ſit in exemplum: atque adeò ſicut de Nabuchodonoſore dicit Scriptura, quod cor feræ datum eſt ei: ita tales animæ præ ſuperbia fiunt beſtiæ in peccato obſtinatè excoecatæ, quodque deplorandum, vix umquam ſeriò convertuntur: imò ab Angelico ſtatu velut in dæmonum pertinaciam devolvuntur & impœnitentiam. Tales enim nullâ ſui aut ſtatus, aut ordinis commiſeratione tangunt: Imò potiùs quàm humiliter ſe aperiant Confeſſario, aut alteri, & periculo eripiantur, ſcandala contemnunt, & animarum plurimarum interitum, atque adeò quaſi ipſius Eccleſiæ, quinimo confeſſionibus,

Lapſus eorum fœdus.

& communionibus sacrilegis cumulatis semper angustiatæ, & afflictæ hîc dirè torquentur, & thesaurizant sibi iram in die iræ. Quis non horrescet, quis non contremiscet? certissimum enim est, quòd omnis qui se exaltat, nolendo ei aperire peccatum suum qui periculum avertere potest, humiliabitur. Et ut Augustinus; Secreta illa superbia manifestâ seriùs ocyùs luxuriâ castigabitur. Noli igitur altùm sapere, sed time, & summâ cautelâ custodi cor tuum. Attende quomodo Sanctæ Virgines potiùs vitam amittere maluerint, quàm castitatis pati detrimentum, aliæ informes ut fierent à Domino impetrârint (ut D. Brigitta) ne cui placerent. Vide ergo ut gemmam hanc, & margaritam diligentissimè custodias, & oculos tuos, per quos mors velut per fenestras intrare solet; & B. V. mores, habitum, incessum, &c. tibi finge & æmulare.

August.

Exercitium, pro eo qui cælibem vitam elegit.

Confiteor tibi Domine Rex, & collaudabo te Deum Salvatorem meum, confitebor nomini tuo magno dulcissime IESV, *quia elegisti me verè indignum, ut essem sanctus corpore, & spiritu, ut ea tantùm cogitem, quæ tua sunt. Mulier ait Apostolus tuus: alligata est viro, & quæ nupta est cogitat quæ sunt mundi, quomodo placeat viro. Idemq; viro contingit, cùm sint duo in carne unâ, Ego verò quomodo placeam uni tibi sollicitus sum, & ero æternùm per gratiam tuam. nulli placere cupio videri, nulli opere vel ornatu placere, nulli displicere timeo. nisi uni tibi Agne immaculate. Quò mihi ab homine amari, & laudari? tuus sum ego & tibi desponsata est anima mea in sanguine tuo: sequar te quocumque ieris, & sicut oculi ancillæ in manibus dominæ suæ, ita oculi mei erunt ad te die ac nocte, neque aspiciam unquam, aut inclinabo in creaturam ullam cor meum in æternum.*

Gratiarum actio.

Contemptus creaturæ.

Tu, ô bone JESV, *es unicus amor meus, & desiderium cordis, & oculorum meorum! ô utinam jam cor meum, & caro exultent in te Deo vivo! utinam in silentio ac solitudine loquaris mihi*

mihi ad cor, & convertas me ad te, Dulcia enim faucibus meis eloquia tua super mel & favum, ideoq; os meum, & labia mea dicant tibi; omnem ornatum & voluptatem sæculi contempsi, Nam quæ in deliciis, & conversatione multâ est, ut Apostolus ait, vivens mortua est tibi ô vita nostra. Dixisti aliquando magni consilij Angele de Angelico hoc statu. qui potest capere capiat, neque præceptum dedisti, sed consilium. O quantas igitur tibi gratias ago, quòd ad eum me vocare dignatus sis, ut caperem ego vilissimus, & indignissimus servus tuus, quod non capiunt omnes, Quid illud? Consilium tuum, Angelicum statum, fugam periculorum, conviviorum fabulationes, quæ non sunt ut lex tua, sed pro omnibus esses mihi tu spes mea, & gaudium meum, unus mihi omnia in omnibus. Gratiarum actio.

Conserva hoc Deus quod operatus es in me, ne umquam patiar cum fatuis virginibus extingui lampadem meam fiduciâ vanâ, aut periculosâ conversatione. Ecce enim venis sponse animæ meæ, & toties Deus cordis mei suscepi misericordiam tuam in medio templi tui cordis mei, tenuisti manum dexteram meam, propinasti mihi vinum, ut fugiam omne quod inebriat, vinum germinans Virgines, quod cùm bibero non mordebit in fine ut coluber, neque etiam sicut Regulus venena diffundet, vel novissima illius erunt amara quasi absynthium. Vnde hoc mihi, ut horream ad quod trahit concupiscentia mea, nisi à te seminator casti consilij? Tu igitur suscipe me, qui infinitâ dignatione vocasti me, ut tuus totus essem. Tibi uni placere & adhærere volo, ne deseras nec projicias me. Te unum videre cupio & amare, fac de me quod placet tibi; respice quæso in me, & sequar magister dulcissime, sonet vox tua in auribus meis, & sileat universa creatura coram te. O spes mea, amor meus, vita mea, Christe IESV, *pone te ut signaculum super cor meum, ut signaculum super brachium meum. tu scis enim uti spero, quia diligo te toto corde, totâ animâ, tota mente, & totis viribus meis, & nihil extra te: si transiero per aquas, sis tu mecum, ne flumina operiant me: si ambulavero per ignem, esto mihi refrigerium, ut sim velut rubus incombustus, denique unus sis mihi omnia, Deus cordis mei & omnia.* Applicatio.

Praxis.

PRimò. Sit tibi velut in exemplum proposita vita Mariæ, cujus unius vita omnium est disciplina. Corde erat humilis, verbis gravis, animo prudens, loquendi parcior, legendi studiosior, intenta operi, verecunda sermone.

Secundò, Prævide manè quæ agenda, & patienda Deoque offer: tempusque tuum ac occupationes ita distribue, ut ordinata omnia sint, stabilemque vitam ducas, ac quietam, sitque modus functionum tuarum facilis, & pius, nihil magis ad pacem, & quietem expedit.

Tertiò, Fuge quantum potes alterius sexus conversationē.

Quartò, Ante omnia humilitatem custodi.

IACVLATORIÆ.

Psalm. 17. *DOminus Adjutor & Protector meus, in ipso speravit cor meum, & adjutus sum.*

Psal. 17. *Deus meus Adjutor meus, & sperabo in eum, Protector meus, & cornu salutis meæ, & Susceptor meus.*

Psal. 29. *Exaltabo te Domine, quoniam suscepisti me, nec delectasti inimicos meos super me.*

CAPVT XXIV.

Meditatio de statu Religiosi.

PRÆLVDIVM I. Constitue te coram Deo & curiâ ejus, & audi invitantem ad bravium.

II. Ora ut gratiam largiatur.

PVNCTVM I. Considera finem vitæ esse hîc cordis munditiem, & perfectionem charitatis, & in altera æternam vitam Deique visionem, & ad hanc perfectionem omnino oportere te contendere, nónne enim ad hoc venisti? & nomen inter currentes, ad bravium professus es? Secundo, neque tamen id gravatè te facere oportet: hilarem enim datorem diligit Deus, vide ut magnas opes & honores, hujus sæculi filius lætus suscipiat, & hoc tu tantum age ut bravium, id est, perfectionem consequaris, & methodum ad eam hoc credis, & unum quæris. Tertiò, Considera verò donum Religiosæ vocationis sanctorum judicio præstantissimæ, & quæ

Finis noster quis sit.

Cum gaudio Deo serviendum.

quæ in eâ ad perfectionem habeas auxilia. Bernardus ea enumerat dicens: Religio est in quâ homo vivit puriùs, cadit rariùs, surgit velociùs, incedit cautiùs, irroratur frequentiùs, quiescit securiùs, moritur confidentiùs, purgatur citiùs, remuneratur copiosiùs: hæc præstat mihi & tibi Religio. Videamus obsecro, mi frater, ut grati Deo simus. Considera contraria his singulis esse in mundo, & tamen dictum omnibus: Estote perfecti, sicut & pater vester cælestis perfectus est. Et illud: Ambula coram me, & esto perfectus. Et appende quā beatus sis qui ad perfectionem tot habes auxilia, quot alij ad eandem tamen obstricti habent impedimenta? maxima autem ea sunt voluntas propria, voluptas, & opes: de quibus triumphare tribus votis tibi Religioso licet. Omitto sæculi occupationes, quibus cum careas, vide an non plusquam sæculares proficere debeas in vera resignatione, devotione, & amore. *Aspira*, ut s.p.8. *Hæccine firmâ fide, &c.*

Bernardus.

Tot habētur in Religione auxilia quot in seculo impedimēta.

PVNCTVM II. Considera, quid pro gratitudine requirat à te Dominus. Primò, ne cum uxore Loth respicias retro (tantum abest ut revertaris) atq; ineptus fias regno Dei, tristisque casus apostatarum revolve quos nosti, & te faciam cautiorem. Cecidisse illos te teneat ut tu stes: ædificare cepisse, & non consummasse, ut tu erudiaris. Quid verò tu? ideam inspice & scopum quem seculo renuncians tibi proposuisti: O quanto illis melius erat viam perfectionis non agnovisse & debiles, vel claudos intrasse in regnum cælorum (si statum spectes) quàm duas manus vel duos pedes habentes præ tepore descendisse in gehennam. Secundò, quāto fervore progredi debeas ob tot beneficia in religione accepta. Primò, siquidem non quid remissio omnium peccatorum, & quasi alterum baptisma tibi concessum Sanctorum judicia. Deinde enumera si potes auxilia gratiæ plurima, ubi enim tot sunt congregati in nomine IESV, ibi ipse est fons

Gratitudo exigitur à Religioso.

Casus multorum.

Beneficia Religionis.

 gratia-

gratiarum in medio eorum. Quid ultra optare in hâ vitâ potes? Mortem deinde attende tranquillam & prædeſtinationis te habere certiſſimum argumentum O quantum ſolatium, quantum ſalutis pignus! *Haccin vera, &c.* ut ſuprà pag. 7.

Greg. 1. regiſ. felicitas Religioſi.

PVNCTVM III. Conſidera vitæ ſpiritualis & religioſæ dignitatem, & animo tranquillo leva te ſupra te & vide, quàm pulcrum extolli ſuper altitudinẽ terræ nihil appetere aut timere in eâ, & in quodam rerum vertice ſtare, & ſic imitare Deum, apud quem non eſt tranſmutatio nec viciſſitudinis obumbratio, nihil habere & omnia poſſidere, tuumque eſſe regnum cælorum, cùm ſcriptum ſit: Beati pauperes ſpiritu, quoniam ipſorum eſt regnum cælorum.

Paupertatis exercitium.

Attende tamen an verè dicere queas, Ecce nos reliquimus omnia & ſecuti ſumus te, an verò te teneat vilis rei affectus, codexque aut quid tale tibi ſit laqueus & opprobrium, hoc ſane nónne dignus tibi videtur qui reculis talibus retinetur poſtquam omnia reliquit. Cave etiam propriæ volũtatis eſſe ſervus, nónne tuam ultrò Deo in holocauſtum obtuliſti, & tu rapinam in re tali N. etiam parvâ de eo non vereris? Conſidera ſecundò, Religioſorum vitam, Apoſtolicorum virorum eſſe imitationem, & vide obſecro quis tu ſis ad hoc munus vocatus. Imò ſtatus hic Chriſti eſt imitatio, amantiſſimè ſic invitantis: Si vis perfectus eſſe, vade & vende omnia quæ habes, & veni & ſequere me. Et quis abnuere poteſt bone IESV? ut autem ſcias quomodo ſequaris, expende hæc verba, niſi quis renuntiaverit omnibus quæ poſſidet, non poteſt meus eſſe diſcipulus. Et iterum, qui non odit patrem & matrem, inſuper & animam ſuam, non poteſt meus eſſe diſcipulus. Conſidera Tertiò, patres communiter religioſos inter martyres reputare, & templum Dei ác perpetuum ſacrificium nuncupare, quid poteſt eſſe præſtantius? *Magna eſt ſuper nos*, ut inf. p. 1085.

Obedientia praxis.

Lucæ 18.

Lucæ 14.

PVN-

PVNCTVM IV. Conſidera hæc verba: Vos qui reliquiſtis omnia,& ſecuti eſtis me,&c. quid ultrâ ô anima ſperare poteſt, quàm ibi, quando pavebit totus orbis terrarum, ſecura ſedere & judicare Angelos & Principes? Conſidera ſecundò, quantum fructum vivis aliquis religioſus ſtudioſus perfectionis facere poſſet, ut patet in S. Vincentio & Xauerio. Et tu domi foriſque agere quid poſſes: Et ſic ratiocinare, Dei agricultura cum tot gratijs irrigor, & centuplum referre fructum poſſum, & cur obſecro exiguum reddam Domino Deo? *Haccine vera, &c.* ut ſup. p. 7. *Matth. 19.*

PVNCTVM V. Conſidera ſolam animi delectationem veram eſſe, & ut ait Bernardus, hoc ſolum eſſe verum gaudium quod non de creatura, ſed de creatore percipitur; & quantam materiam tu gaudii habeas ex votis & ſtatu tuo appende. Obedientiâ ſiquidem natus es ut ſecurus vivas alio pro te rationem reddente, & ut Climachus, vitã ſine ſollicitudine ducas, & quaſi dormiendo iter facias. Paupertate verò quid ditius ut nihil habeas, & omnia poſſideas, omniaque etiam in centuplum adjiciantur tibi? Ex Caſtitate verò quàm ſincera voluptas promanet, ſi ignores, miſer es: vel ethnicorum potes id diſcere judicio, qui hominum vitam ſimilem deorum futuram dicebant, ſi per illam delicias abnegaſſent. Secundò, Conſidera quanta imprimis ex pace animi & mortificatione paſſionum pax naſcatur. quanta ex oratione liquida conſolatio à Sanctis ſit percepta, & à te percipi poſſit. Vt ob hæc paradiſo ſimilem religionem ſancti Patres aſſerant. Quid ergo retribuemus Domino pro omnibus quæ retribuit nobis. *Vera delectatio in Deo ſolo.*

Exercitium.

Bern. ſerm. de ingratit.

M*Agna eſt ſuper nos, magna valdè miſericordia tua Deus noſter, quos tam ineffabili ſpiritus tui virtute tam inæſtimabili dono gratiæ tuæ eripuiſti à vanâ converſatione ſeculi hujus, in quo eramus ſicut oves, errantes, & unde hoc mihi, ut*

ego præ aliis exaudiam vocem tuam dicentis. Si vis perfectus e
Bern.hom. *vade & vende omnia quæ habes, & veni & sequere me: unde l*
Simile est regnum cælorum. Matth.19. *mihi ut invenerim preciosam margaritam & thesaurum a*
sconditum, & vendere potuerim agrum ut emerem illum, &
tot naufragis juberes me ambulare super aquis, & in monte h
Thabor ostenderes mihi gloriam tuam. Vnde hoc mihi ut me p
aliis de mundo vocares, de Aegypto in terram sanctam, de Sodo
ma in montem Segor, de mari naufrago in portum. Benedic a
nima mea domino, & noli oblivisci omnes retributiones ejus, &
redde altissimo vota tua. Et verò cùm tibi donavero quidqu
Bern.ep. 143. *sum, Deus meus, quidquid possum, nónne illud sicut stella ad so*
lem, gutta ad fluvium, lapis ad montem, granum ad acervum
Isaiæ 40. *quid dico? omnia sunt tanquam nihilum antè te, & velut m*
mentum stateræ mundus universus, quid ergo retribuam ti
cui debeo plusquam me?

Absit igitur ut de eo quod obtuli tibi holocausto quid detra
ham & affigar crepundiis N. de ullius rei defectu querar, aut pe
ditione doleam, & arenâ obruar, qui vitavi grandia: tu eni
cùm dives esses, propter me egenus factus es. Et ego pauper delici
quæram sub spinoso capite? vel hic carni blandiar ut spinis te c
ronem? præcipitium enim ejus & periculum sit amavero, sci
peribo in eo; si odero, parata est mihi certò multitudo dulcedin
tuæ, absit ut de ullâ re hodie aut unquam querar, de humili
tione aut novissimo loco: tu enim venisti ministrare, & non m
nistrari, & ego vilissimus vermis ad hoc veni, ut tecum Rex r
gum recumbam in novissimo, & audiam in æternum. Ascende s
perius. Fac igitur de me secundùm beneplacitum tuum, in tem
pore & in æternitate, & ut faciam tuâ gratiâ omnes voluntat
tuas, tuus enim sum ego, & omnia tua sunt; te toto corde amo
& totâ animâ meâ.

Nunquid ergo carni & sensui ultrà serviam, aut amore me
& per inobedientiam insipienter tibi repugnabo, & tuæ prov
dentiæ; meamq; stultitiam tuæ sapientiæ præferam, Non it
Rex meus, Deus meus, Ecce ego lutum in manu figuli, cadaver e
baculus sequar te quocumq; ieris gratiâ tuâ. ne redeam miser e
portu ad naufragium, unde vix nudus evaseram; rursus igne
unde

nde vix semi ustus exieram, ex loco deliciarum, & atrijs domus
æ descendam in Aegyptum, & locum teterrimæ servitutis, &
i nutriebar in croceis amplexer stercora, & cum Esau vendam Thren.4.
imogenita scutella lentis, & perdam te omne & unicum bo-
um meum. Obsecro te reminiscere miserationis tuæ, quâ me
nisti sanguine tuo, & pascis corpore tuo. Et de Vr Chaldæorum
um Abrahamo me vocasti in manu validâ, accede in me ignem
uem venisti mittere in terram, ignem amoris tui quem meritò
oluisti in me misero vehementer accendi. Amen.

CAPVT XXV.

Meditatio de perseverantia, in propria vocatione.

COMPOSITIO LOCI. Intuere mundi machinam, & varias in cælo mansiones.

ORATIO. Pete à Deo perseverantiam in vocatione, i quam vocatus es.

PVNCTVM I. Considera Primò, universum & creaurarum varietatem, & quantum differant inter se, uantum stella à stellâ in claritate, & sic ratiocinare, onnino in corpore mystico similem esse divinam ordiationem. Considera Secundò, quanta perturbatio ascеretur, si quæ Deus æternâ sapientiâ subordinavit erturbato ordine ima summis imponerentur, idem rocul dubio futurum, si quisque statum suum exosum abeat, alium verò æmuletur. Quid enim futurum, si in Repub. si in aulâ Regis omnes primi esse velint? si in avi Ecclesiæ omnes ad clavum sedere, si cælestis Ierualem lapides omnes eodem loco collocari: quod in omnibus vides, hoc omnino in singulis vitiosum est.

PVNCTVM II. Considera Primo, Parabolam Matth.25. ubi Dominus diversis servis suis diversa largitur, alij quinque, alij duo talenta, alij unum, unicuiq; ecundùm propriam virtutem. Vive igitur contentus tuâ

tuâ sorte, & melius esse scias satagere per bona ope
certam facere vocationem, quàm aliam, atque aliam
2.Pet.1. mulari. Considera Secundò, viatores omnes esse nc
& melius esse viam cœptam, Deo duce præeunte pro
sequi, quam breviorem sine duce, & incertam viâ qua
rere. Considera Tertiò, mundum hunc, velut theatrum
esse, neque quærendum quam egeris personam, se
quàm bene tuam egeris; quis nescit eum qui servum
agit, si melius agat rege insulso & imperito primam pa
mam referre? atque ita se habet res hæc, neque qui
egerit quis, sed quanta ex charitate, appendet Deu
Considera quartò, Nos in stadio currere, quis verò ist
hic bravium rapit? certè non Rex aut Princeps, se
qui velociùs curret.

PVNCTVM III. Considera, illa verba Apostoli 1. a
Corinth.12. Divisiones gratiarum sunt, idem autem sp
ritus, & divisiones ministrationum sunt, idem auten
Dominus, & divisiones operationum sunt, idem auten
Deus, qui operatur omnia in omnibus. vides frustrà t
conniti aliam facere divisionem, aliudque à Dei vo
luntate operari? Considera II. ea quæ sequuntur, uni
cuique ait, datur manifestatio spiritus ad utilitatem, &
scito te nullam consequuturum, nisi juxta gratiam vo
cationis tuæ, non alienæ, vivas, neque est quòd mu
mures, hæc enim ait omnia operatur unus atque iden
1.Cor.7. spiritus dividens singulis prout vult: & alibi, unusqui
que proprium donum habet ex Deo, alius quidem sic
alius verò sic. Considera Tertiò, Illa Apostoli verba: si
cut enim corpus unum est, & membra habet multa, si
se habet Ecclesia, & corpus ait, non est unũ membrum
sed multa, si dixerit pes quoniam non sum manus, &
auris, quoniam non sum oculus, non sum de corpore
1.Cor.12. num ideò non est de corpore? non potest autem ocu
lus dicere manui, operâ tuâ non indigeo, aut iterum ca
put pedibus, non estis mihi necessarij: sed multo magi
quæ videntur membra corporis infirmiora esse nece

sari

ãtriora sunt, & quæ putamus ignobiliora membra cor-
ooris esse, his honorem abundantiorem circundamus.
Ex his collige perseverantiam in vocatione primâ, etsi
humilior esset, quandoquidem à sapientiâ æternâ in-
pirata. Ideò Apostolus renuit baptizare, quia missus 1. Cor. 4.
rat euangelizare. Considera quartò, etiam illa verba
Apostoli, unusquisque in quâ vocatione vocatus est, in 1. Cor. 7.
â permaneat: nam ut Ephes. 4. Vnicuique nostrum
lata est gratia, secundùm mensuram donationis Chri-
ti, si ergo virtutem, & vires majores non habes, quàm
ut decem tollas, cur viginti vis tollere & disrumpi? cur
qui virtute, & animi staturâ pusillus es, vestes (ut sic lo-
quar) id est; munus & statum majora & altiora te quæ- Luc. 9.
is? Considera quintò, illud Luc. 9. nemo mittens ma-
num suam ad aratrum, & respiciens retro aptus est re-
gno Dei, &c. Ex quo disce eum qui vocationem de-
erit, sæpè ineptum fieri regno Dei, id est sæpè excludi
ab illo: & sanè melius est juxta consilium Domini Matth. 18.
claudum ac debilem ad vitam ingredi, quam duas ma-
nus, aut duos pedes habentem, id est, in perfectiori sta-
u constitutum propter sua peccata in quibus perseve-
at, mitti in gehennam. Considera sextò, Ideò multos
n vocatione nutare, quòd bona sua ignorent, aut non
attendant, aliena verò præteritis multis malis & peri-
culis intueantur: certum enim est cuilibet statui com-
moda & incommoda esse annexa; quemadmodum
autem ineptè strutionis pennas sibi passer optaret, ei-
que invideret earum magnitudinem non consideratâ
mole corporis, sic faceret qui majora, & altiora se
quæreret.

ORATIO.

O Sapientia æterna Deus meus, quàm incerta providentia nostræ: nescimus quo miseri cursum tendere, quam viam ingredi nos oporteat. Tu solus nosti & vides quâ viâ inter innumera avia ad te pervenire queam, tu attingis à fine ad finem

fortiter

fortiter; dispone obsecro te, suaviter per viscera infinitæ misericordiæ tuæ, ut perseveranter ambulem viam quam ostendisti mihi; & perveniam ad te, ad quem desiderat anima mea, sicut cervus ad fontes aquarum; ne sit mihi cura quà ducas, neque enim viam quæro, sed te ducem meum, finem meum: video hunc illumve sublimi incedere tramite, sed conspicor eum velut homines mori, & sicut unum de principibus cadere, video alium in infimis consistere, & cùm frustrà jaciatur rete antè oculos pennatorum, eheu miser! per terram ambulans etsi non cadat præceps, induitur laqueis venatorum. Aliùs medium tenet, neq; rectam tamen viam, quia corpus ejus aggravat animam, & deprimit sensum multa cogitantem. Sed video alios felici tramite te ducem sequi, super custodiam suam stare, & figere gradum super munitionem suam in ordine suo, currere in stadio & prævertere multos, & rapere bravium, quod non est aliud nisi tu Deus meus. Quid enim mihi est in cælo; & à te quid velim super terram, nisi te Domine ad quem fessus de viâ anhelo, & amore æstuans suspiro ad fontem aquæ vivæ, ad quem sitit die ac nocte anima mea, sed fiat sanctissima voluntas tua, ob quam in statu meo conquiesco, & gratias ago, quia ostendisti mihi viam in quâ ambulem, & semitam mandatorum tuorum: Dirige quæso gressus meos, ut non moveantur vestigia mea in æternum. Amen.

Sap. 9. Habac. 2.

Praxis.

PRima, Sit hæc crebro gratias agere pro vocatione, & illius signa etiam scripta habere in promptu; certum enim est ut S. P. N. Ignatius, hominem oportere maturâ deliberatione præmissa in statu cœpto perseverare, ideò merito varii ordines atque inter illos Societas, eum non admittit, qui alium ordinem ingressus fuerit.

Secunda. Certò esse scias in omni statu, commoda & incommoda, eaque sæpè expende, & è sublimiori graviores esse lapsus, fatetur enim Augustinus, se meliores non invenisse, quàm qui in monasteriis profecerunt; sed nec pejores quàm qui defecerunt. Ideoq; in humili constitutus à Deo humiliter & perfectè illi servias, & poteris paupercula anus, ob charitatem excellentem inter Apostolos in cælo censeri, & innumeris religiosis anteponi. Commoda & incommoda singulorum statuum

tuum libro prosequutus est D. Rodericus Episcopus Zamorensis in speculo humanæ vitæ.

Tertia; Conare diligentissimè perfectionem in tuo statu consequi, quæ est in perfectâ charitate, neque æmulaberis facilè alienum institutum.

Quarta, Propone tibi exemplar præcipui alicujus, ac sancti viri, qui in statu tuo viam ad æternitatem decurrerit, & eum imitare, omnesque similes in patronos adscisce, Angelumque custodem imprimis cole ducem viæ ac vitæ tuæ.

JACVLATORIÆ.

PAratum cor meum Deus, paratum cor meum, cantabo & psallam tibi gloria mea. Psalm. 107.

Vt jumentum factus sum apud te, & ego semper tecum. Psalm. 72.

Tuus sum ego, salvum me fac, quoniam justificationes tuas exquisivi. Psal. 118.

CAPVT XXVI.

Meditatio de præparatione ad mortem.

COnsidera, quòd hujus scientiæ & vitæ nostræ ultimus actus sit mors. Itaque ut felix & ordinata tibi sit, vide quomodo hactenus ad eam omnia direxeris, & diriges posthac cogitationes omnes atque actiones, diesque illius. Non potest enim malè mori, qui benè vixerit: bene autem & feliciter vivet, quicunque bene mori didicerit: bene autem mori nouerit, qui in omni vitâ mortis memor fuerit, & ad eam se comparaverit. Cùm igitur omnis scientia atque doctrina; omnis exercitatio, & dies, & horæ omnes eò referantur, ut novissima beata sit; de illa etiam tanquam triumphali, tanquam æternâ, tanquam columine, & termino peregrinationis nostræ, à quâ felicitas rerum omnium & æternitatis pendeat, differendum est. Vide, ô mi frater, quanta cura hujus tibi esse debeat.

Considera Secundò, quoties te ejus meminisse oporteat, & attende ut Ecclesia initio quadragesimæ moneat. Deinde quomodo omnis ortus Solis, & occasus id præstent; & rerum humanarum, herbarum, fruticum, &c. Tertiò, quomodo Sancti hujus rei magnam curam habuerint, adeò ut D. Damascenus dicat eâ de caussâ (non solùm ob cultum religiosum) ossa Sanctorum solita circumferri. Tu itaque imitare, domi signum antè te statue, vel etiã tibi vivo, ut S. Ioannes Eleëmosynarius,

vt viri principes, in templo ſepulcrum erige, illudque crebr adi, & conſidera; aut denique in cœmiterio, aut templo qua deſigna in omni loco, in quo te habitare continget. Etenii hæc habitatio & domus erit uſque ad judicii diem. Novi virun militarem, qui famulum ad hoc habet cõductum, ut quotidi mortis ſe memorem reddat. Tu etiam aliquod habeas memo riale in oratorio catalogum demortuorum amicorum. Iter annorum & menſium vitæ tuæ tabulam, quoties menſis tran ſierit, ſeu notam figuræ mortis transferendo: omni enim die & hora tibi impendet & inſidiatur. In Claravalle eſſe fertur ſem per ſepulcrum apertũ primo morituro, quod memoriæ morti causâ quotidie viſitant Religioſi. In alio Ordine ſinguli hab in cubiculo ſarcophagũ. In alio ſalutare ſe invicem ſoliti erat hoc pacto: *Frater debemus mori*; reſpondebat alter, *neſcimus quã do*. Vides quã fuerit cordi viris ſanctis mortis perpetuæ recor datio, & quã tibi eſſe debeat. *Aſpira*, ut ſup. 8. *Hæccine firmâ, &c*.

Conſidera rationem tibi reddendam poſt mortem & ancip tem aleam, ideoque quotidie aliquam ex notis prædeſtinatio nis acq uirere ſtude, maximè illã miſericordiæ erga proximi quia quá menſurâ menſi fuerimus, eâdem remetietur nobis: beati miſericordes, quoniam ipſi miſericordiam cõſequentu De ea, prima quæſtio in judicio inſtituetur. *O Pater miſerico diſſime*, ut infr. Meditari autem de ſingulis potes hoc pact Primò conſidera, an habeas eam, & quid impediat; Secund qualiter beatus aliquis ſe per eam, ſecurum reddiderit; Te tiò, quo pacto ad eam deinceps incumbes.

Praxis. *Lucæ 12.* *Eleemoſyna commendata & diligentia.*

Primò; Cùm peregrinus ſis ſuper terram, tranſmittas op hic perituras in patriam. ſit tibi theſaurus tuus, ubi fur nõ a propiat, neque tinea corrumpit. immò habe arculam in qua conjicias eleëmoſynas dierum: ut nulla dies abeat quin lin ducta ſuperſit, quin tuum in cælis theſaurum virtutibus ada geas: has autem potiſſimùm exerce, quæ in morte ſunt nec ſariæ; Primò, fidei; Secũndò ſpei, Tertiò charitatis; Quart contritionis, patientiæ & mortificationis actus: quia impatie tiâ infirmi plurimi tentãtur. quæſo autem te, ut habitus prav bonis evincas, diſcas tentationibus reſiſtere, ne, cũ defecer vires, ſuperent te, & in portu facias naufragium. Sic nõ ita p dem, quidã ritè confeſſus, ſupremâ nocte, reſpirare à moi cœpit, & ſuſpirare cõſuetudine pravâ retractus, velut ſervu fuga, ad præterita flagitia. mox oppreſſus fuit: poſtridie, q confeſſionem exceperat, mortuum audiens, ad ſacrificium p eo offerendum conſurgit; ſed ad pedem altaris adſtitit umb & vetuit, damnationem ſuam, & cauſſam illius, inveterata peccandi conſuetudinem denuntiavit.

Exemplum terribile. *Conſuetudo prava.*

Qu-

Quartò, negotia ita suscipe, ut brevi moriturus. Itaq; ea gere, Epictetus ait, quemadmodũ in navigatione, subducto navigio, si aquarum exieris, obiter fortassis etiam cochleolam colliges, aut bulbum: animo autem in navigium intento esse oportet, ac continenter sollicito ne gubernator vocet: ac tum illa omnia relinquere, ut ne vinctus, tanquam oves, in navim conjiciaris. ita in vita, si tibi vice cochleæ, aut bulbi, detur uxorcula & puer: nihil impediet; at si gubernator vocârit, curres ad navẽ, relictis illis omnibus, neq; respicies. Quòd si senex es, cave unquam à nave recedas longius, ne, quando vocatus, deficias. *Epist. Enchir. cap. 12.* *Negotia uti gerenda.*

Quintò, quotidie cubitum iturus, quasi ad mortem te para; & cogita, an verè ad eam sis paratus, qualiter te in ea vixisse optabis. Quis enim scit, non solũ quid ventura dies, sed nox pariat? O quã horrẽdum est cogitare, subitò dormientẽ oppressũ catharro, incidere in manus Dei viventis, à somno ad judiciũ, ad supplicium, ad mortem trahi sempiternam! O quomodo fieri potest, bone IESV, ut quis credat mille pericula sibi & suis ab hoste, qui in portis sit, imminere famæ, vitæ, bonorum omnium & ne semel de eo libeat cogitare! Quotidie manè: *Vesperi mortis memoria est innovanda.* *Nota.*

Omnem crede diem tibi diluxisse supremum.

Quotidie lege preces aliquas, Litanias v.g. B. Virginis, pro felici morte, & sanctos Patronos cole.

Sextò, observa diligenter, ut assuescas ad omnia subita, cespitationes, lapsus, fragores, excitare actus cõtritionis, fidei, spei, charitatis, verbo uno, v.g. *dole, credo, spero, diligo &c.* sic enim tales affectus quos ex cõsuetudine piâ didicisti, dilatare poteris, & quasi in ictu oculi eosdem repræsentare. Sic novi Religiosũ, qui dicebat se, nominando *Iesus*, vel *Maria*, ad singulas litteras, actus nobilissimos virtutum exercere solitum. Vtinam hoc pacto milites instructi forent, & in omnibus periculis, timoris Domini clypeo essent tecti! sanè sic instrui omnino eos oporteret, & quidem diligentissimè, ut crebrò contritionem & intentionem rectam, adversus subitos mortis casus innovarent. *Assuesce ad actum contritionis.* *Nota.* *Milites ut instruendi.*

Septimò, singulis saltẽ annis bis ita te dispone, quasi moriendum tibi foret, ad honorem mortis Christi IESV, & ut à subitanea morte libereris. Suadet quidem Thomas à Kempis, ut ad singula solẽnia festa id fiat: & sanè utiliter. Imò, & singulis saltem mensibus id cõduceret, atque ita animum colligere & renovare, rationes secũ subducere: sed solemnius bis per annum, id fieri expediet, quasi dictum tibi à Propheta esset. *Dispone domui tuæ, quia morieris, & non vives* Ad hoc videtur accõmodus dies Veneris sanctus, ut cum Christo moriamur: dies item omnium Sanctorum & animarum, ob ritus Ecclesiæ tum usurpari *Renovatio sui & mortis memo in insignis.* *Isaiæ 22.* *Die Veneris sancto quid faciendum.*

 solitos

ſolitos,atque his ita diſpones, ut ſi vere moriturus eſſes, & confeſſionem etiam generalem, ſi videtur, à poſteriore facies; eaque diligentiâ & curâ, ac ſi poſtrema futura eſſet. Atque ita etiam die Iovis ſancto, & die omnium Sanctorum SS. Euchariſtiâ reficieris, die autem Iovis ſancto ac Veneris ad ſepulcrū Domini; vel ad ſepulcra majorum, in die animarum, ſi ſint eo loco, ſi non, ad aliorum, repræſenta tibi mortem tuam, anguſtias & exequias. Eleëmoſynas pro ſtatu largire; & quæcunque alteri debes, reſtitue: aut ſi res non ferat, jam ſaltem ſcripto annota. Denique, tamquam ſi valedicendum omnibus creaturis foret, talem animum indue, & nova deſideria divinæ bonitati ſerviendi. Neque hoc tantùm, ſed quoad potes, habe omnia diſpoſita, teſtamentum, &c. O quàm ſalutare, cū mors incerta ſit, & omni loco nos expectet, velut certâ die venturam opperiri, & omnibus locis & horis eandem exſpectare! Cùm autem dies Veneris ſanctus, devotioni maximè ſit accommodatus; tum majori cum affectu, tempore longiore, impende te pietatis ſtudio, & accende te ad amorem Domini; & ſcripta recens propoſita, aut recognita, iterum die Paſchæ relege. Si die uno atque altero poſſes in ſeceſſu, aut domi tibi vacare, aut in domo aliquâ Religioſâ; utiliùs longè foret, ut ſic cum Chriſto morereris ac reſurgeres. ſi enim complantati facti ſimus ſimilitudini mortis ejus, participes erimus reſurrectionis illius.

Debita ſolvenda, danda eleemoſyna.

Nota.

Rom. 6.

Octavò. cogita ſæpè, ſaltem quot hebdomadis ſemel, quomodo diem mortis & agoniam illam peragere velis. Si enim ad nuptiarum diem, aut triumphalem te comparares, adverte, judicii ſubeundi hunc eſſe, illumque, qui aut te in æternum beatum, aut infelicem faciet; quo ad nuptias Agni, aut ad carcerem inferni perpetuum, eūdum; quo in triumphum, aut ad ſupplicium, ducendus ſis: denique diem, qui de omnibus judicat, propter quem ſunt omnes dies, anni, luſtra, & univerſa vita & actiones noſtræ. Idcirco, de præparatione proxima ad eam pauca habe.

Crebro de die & actu mortis deliberandum. Nota.

Cùm ſubitò aliqui moriuntur, ſuadeo vehementer, ut ſtatim actum cōtritionis, fidei, ſpei & amoris excitent; & ſi ex vulnere, condonent adverſario. Vocent ſtatim confeſſarium, dicendo, ſe vehementer dolere, & petere confeſſionem, ut ſic abſolvi poſſint, etiamſi poſtea loqui nequeant: ſicut etiam cùm cœperunt graviora ſcilicet confiteri, & periculum eſſe apparet, ſtatim abſolutio danda eſt, ne præoccupet mors; ſi ſpatium detur, perficienda erit confeſſio. In communi periculo belli, naufragii, ruinæ, ſimul confiteri clarè aliquod peccatum, v.g. mendacii poſſunt, & ſimul abſolvi.

Quid in ſubita morte facto opus.

Propin-

Propinqua præparatio iſta eſſe poterit.

Cùm primùm in morbum incideris, recordare eum accipere e manu Domini, & gratias age; immò offer te ad majora, & in manus ejus te projice. Neque fiduciam in medico colloca, sed in Deo: vocari tamen is debet; ſed primo animi, ideſt, confeſſarius. ſi quod periculum ſaltem ſimul vocentur; & medicum roga, ut liberrimè periculum indicet liberè te curet: nam Deo grata iſta reſignatio. Vtinam medici ſe diſcipulos Chriſti oſtẽderent, & eundem finem ſe cum illo habere, qui ſolet per corporis morbos animam perſanare! utinam tempeſtivè ſemper etſi periculum nullum ſit, monerent de anima curanda! tunc enim ex conſuetudine pia non terrerent unquam infirmos. Stupenda verò res; agitur de æterna vitâ, & momentaneâ; pro hac omnia, & ardenter; pro illâ ſæpè vix aliquid, & cum morâ, libet adhibere. Neque refert, an periculum ſit: cũ enim incerta ſint omnia, non deeſt unquam. Saltem placandus Deus, qui ſæpè iratus morbos infligit, nec ſanat niſi animâ perſanatâ. Præterea curandum eſt ut ſimus in ſtatu gratiæ, ut mereri per ea, quæ patimur, poſſimus.

Morbum de manu Dei accipe.

Medicorum munus.

Nota, medice.

Reconcilia te Deo ut mereri poſſis.

Oratiuncula brevis.

In manibus tuis ſortes meæ: ſiue vivimus ſive morimur, tui, bone IESV, *ſumus Fiat voluntas tua Sana me, Domine, & ſanabor; ſalvũ me fac & ſalvus ero. Tu enim mortificas & vivificas, non medicorum opera; tu deducis ad inferos, & reducis.* Pſalm.20. Rom.14. Matth.6. Ierem.17.

O Pater æterne, tuum hoc eſt donum, & tua voluntas ſancta, beneplacens, & perfecta. Benedico te, & me reſigno ad omnia quæ tibi, ô Sapientia æterna, placuerint in tempore, & in æternitate, Vel dic cum ſancto Andrea: 1.Reg.2.

O bona crux, quæ decorem ex membris Domini ſuſcepiſti, diu deſiderata, ſollicitè amata, ſine intermiſſione quæſita, & aliquando cupienti animo præparata, accipe me ab hominibus, & redde me magiſtro meo: ut per te me recipiat, qui per te me redemit Vel:

Paratum cor meum Deus, paratum cor meum ego ſervus tuus, & filius ancillæ tuæ: ego lutum, tu figulus; fac de me vas in honorem, ad gloriam nominis tui; ure ſeca, ſed parcas in æternum Pſalm.56. Pſalm.115.

ALIA. Iob.2.

O Pater, ô medice animæ meæ, tu noſti quid expediat omnia in vero judicio feciſti, ex amore ſummo, & ſapientiâ æterna; tu, quæſo mecum ſis in tribulatione ut in patientia poſſideam animam meam: ſi de manu tua bona ſuſcepimus mala quare non ſuſtineamus momento uno pro gloria æterna? Si oportuit te pati, & ita intrare in gloriam tuam, nónne & me ſine murmure & querelâ oportet? cùm tot peccatis.

tis meis infernum promeritus sim, cùm tanta mihi paraveris; cùm amore mei, ô immensa bonitas & infinita charitas, dignatus sis mori!

Patientiæ sit memor æger. Caveat æger ne queratur apud invisentes, sed obedientiæ erga medicum, & eis qui curam sui gerunt, patientiæ & humilitatis exempla relinquat, quibus animos ad imitationē invitet, ac cum Tobia dicat, *Ipse castigat nos propter iniquitates nostras; & ipse salvabit nos propter misericordias suas*, si occurrat quòd solitis exercitiis vacare non possit, hunc versiculum ruminet; *Deus bonorum nostrorum non eget, ac gratius illi nos facere voluntatem suam patiendo quàm nostram operando.*

Tob. 13.

psalm. 15.

Confessio est frequentanda. Secundò, diligens sit in confessione facienda, & excitanda contritione, (sæpè enim peccata nostra morbus expiat) & Indulgentias quas potest, promereatur Molestias medicorum & medicinæ suscipiat cum humilitate, ac toleret: si vena secanda, de sanguinis Christi effusione cogitet, & totum sese offerat illi: si medicina sumenda, & adsit Sacerdos, eam benedici petat. si non, ipse cruce signet, & non tam in medicina, quàm Dei auxilio confidat; ne arguatur ut Aza, de quo Scriptura ait: *Nec in infirmitate suâ quæsivit Dominum, sed magis in medicorum arte confisus est.* Et Sapientia idem monet dicens, *Neque herba, neque malagma sanavit eos, sed tuus Domine sermo, qui sanat omnia*, itaque jaculatoriâ tali uti potest. *Sana me Domine, & sanabor; salvum me fac, & salvus ero, quoniam laus mea tu es.*

Fidendum Deo non medicis.

2. Paral. 16.

Sapient. 16.

Ierem. 17.

Querelis est abstinendũ. Tertiò, cùm visitatur ab amicis, ostendat se morbum de manu Dei accipere, querimoniis abstineat, ut dixi. petat moriturus ab iis pro se opera aliqua satisfactoria, & maximè communionem & confessionem.

Examinãda conscientia. Quartò, examen conscientiæ potest bis in die facere, aut in horas singulas, si assuevit, imò etiam tum assuescere & in brevi explere tempora multa. Magnum ex hoc accipiet corporis animæque solatium.

Legi sibi curet æger. Quintò, quotidie antè & post meridiē, humiliter stato tempore legi sibi aliquid petat à Domestico, ex vitis Patrũ, ex Thoma à Kempis; vitis Sanctorum, de exercitiis eorum in morte & fortitudine, quæ prosequitur P. Busæus tit. de statu morientiũ: vel ex P. Aria, de tribulatione, de Passione Domini, maximè è S. Bernardo: vel psalmos, vel meditationes de patientiâ, de Dei providentia, P. Binet de consolatione infirmorum; & habeat horologium Passionis, majusculis scriptum, ad lectum, ut si possit singulis horis sese colligat; seque Deo offerat.

Sextò, sententias etiam in promptu habeat aliquot quas ruminet quibus sese consoletur: maximè doloribus crescentibus.

Iob. 1. *Sicut Domino placuit, ita factum est, sit nomen Domini benedictũ.*

Fac

Fiat voluntas tua sicut in cælo & in terrâ. Matth.6.

Perfectius est adversa tolerare patienter, quàm bonis operibus insudare. Bonavent.

Melior est patiens viro forti. Prov.16.

Hic ure, hic seca, hic nihil mihi parcas, ut in æternum parcas. August.

Oportuit Christum pati, & ita intrare in gloriam suam. Luc. 24.

Peccavi, & verè deliqui, & ut eram dignus non recepi. Iob.37.

Dominus est, quod bonum est in oculis suis, faciat. 1.Reg.3.

Sicut fuerit voluntas in cælo, sic fiat. 1.Mach.3.

Iustus es, Domine, & rectum judicium tuum. Psal. 118.

Quis mihi det, ut qui cupit affligere me dolore, ipse me conterat, solvat manum suam, & succidat me! Iob.6.

In omnibus exhibeamus nos sicut Dei ministros in multa patientia, in tribulationibus, in necessitatibus. 2.Cor.6.

Domine, vim patior, responde pro me. Isaiæ 38.

Pater si possibile est, transeat à me calix iste; verumtamen non sicut ego volo, sed sicut tu. Matth.26.

Benedicam Dominũ in omni tempore, semper laus ejus in ore meo. Psalm.33.

Miserere mei Domine, quoniam infirmus sum; sana me Domine, quoniam conturbata sunt ossa mea: sed tu Domine, usquequo? Psalm.6.

Verumtamen Deo subjecta est anima mea; quoniam ab ipso patientia mea. Psal.61.

Septimò, ut propiùs ad mortẽ te præpares; Primò, de tẽporalibus maturè prudenterque dispone, testamentum æquum & perspicuum. cõcordiæ & non litiũ seminarium conde, atq; in eo primò animæ tuæ rationem habe; aliena restitue, trãsmitte per manus pauperum, quæ potes in terrã vivẽtium, ut ibi vivẽte & recipi possis in æterna tabernacula, etsi meliùs longè est largiri cùm frui iis potes. Siquidem illud est quasi stomacho pleno quod nõ adlubet eduliũ, aut non potes devorare, amico projicere, aut rapiẽda mox ab hoste, potiùs permittere, ut amici nobis servẽt, & hoc pro gratiâ illis imputare: vel aliena, cùm ampliùs potestati illius, qui verus dominus est, resistere nõ potes, tãdem illi permittere aut restituere, & quidẽ invito animo. Vide an non rem exponat simile hoc. Pia legata, quæ relinqui propterea possunt, sunt, legare pauperi, alimẽta Religiosis viris, studiosis, dotẽ pauperibus, Ecclesiæ ornamenta & instaurationẽ, &c. Si eã tibi dignatus fuerit Dominus dare mentem, ut è terris excedẽs, hæredem eũ relinquas, benè tecum agetur; erit enim sic tibi hæres, & tu illi, ac tu tibi etiã ipsi similiter, si, cũ in cælo perpetuò laudaturũ Dominum te speres, hic, ubi sæpiùs offendisti eum & inhonorasti perituris bonis, laudatorẽ divinæ bonitatis tibi sufficias; & si propugnatorẽ regni ejus, ac ze-

Testamentũ conde.

Eleëmosynæ præmittendæ.

Similia.

Legata pia.

Hæredem IESVM *quis faciat.*

Substitue in terra qui pro te Deum laudet. latorem honoris illius, quique propaget fidem apud infideles, & apud hæreticos, pro te in terrâ relinquere Dei gratiâ possis, erit unde in æternû gaudeas. Fiet hoc per posteros stirpis tuæ, quos si bonis auges, augere posses & veris bonis, & ad pia aliqua exercitia obligare, sed eleëmosynas, seu menstruam communionem; ut hereditas non sit profana, sed sacra. Vides legari & relinqui posteris amplas hereditates, ut insignia gerant gentilitia, ut nomen: vides institutos sacros Ordines militares, id est possessiones aliquas eo fine nobilitati tributas, ut ad exercitia pietatis invitarentur dulci escâ utilitatis; cur non imitari potes in tuâ familiâ, & æmulari, ut sic etiam pietatis studium foveas in posteris: Religiosus quid aget? plurima habet; quærat ille quos convertat ad Dominum, quærat qui loco suo militent Deo, eosque non tam invitatione, quàm exemplo & oratione. Quem vel quos hoc modo nactus fuerit heredes, ut sic loquar, juvet quoad fieri potest, in spiritu; efficiatque ut ipsi eandem probent tibi, & sibi in aliis juvandis industriam.

Religiosi officium.

Inimicis legu, *Rom. 13.* Octauò, legare etiam suadeo suo adversario, atque ita ostendere sese filium Patris sui cælestis, ad quem properat æger; quia plenitudo legis, dilectio est.

Officiis etiā providendū. Nonò, inter temporalia sunt munia quæ gessimus, de quibus videndum, uti & de bonis, ut iis relinquantur, qui idonei sunt, quibusque sit ad salutem futurum, non vitiorum aut improbitatis auxilium.

Item liberis. Decimò, de liberis eorumque educatione major sit cura, & quoad humanitus licet, provide ut salvi æternùm sint.

Inimicos concilia. Vndecimò, animam sincerè per confessionem, etiam generalem si ita videtur confessario, expurga tempestivè. Si quos habes adversarios, concilia tibi; & à tuis etiam veniam pete ideoque per Canonem sancitum, ut medicus tertiò non revertatur ad eum, qui animæ suæ curam despicit.

Communio sacra publicè petenda Duodecimò, sacram communionem etiam publicè postula, neque videndum quid homines dicant, sed quid animæ tuæ expediat. domus tua ardet, & non vis publicè aquam adferri? corpus ægrum est, nec pudet medicum sæpiùs te visitare: anima ægra est, & veremur, ne accedat medicus & pastor animarû nostrarû, & salus & liberator noster? At dicet timori. Ad hoc natus es, & vivis. Aliud sæpè in Principibus, à quibus salus publica penderet: verùm in privatis nónne videtur esse hoc, erubescere Dominum confiteri; quem paulò pòst optabis, ut te confiteatur coram curiâ suâ, & in die judicii corā orbe terrarum?

Sacra unctio maturè petenda. Decimotertiò, sacram unctionem postula, dum adhuc vigent sensus, & responde, si potes, ad preces Ecclesiæ: saltē ad singulas

as unctiones contritionem excita; post eam gratias age, & protestationem sequentem tibi legi cura. Observa autem, ut dixi, diligenter occasiones, quas habes promerendi Indulgētias, ratione sacrorum numismatum, aut congregationis, siue Ordinis qui adscriptus es. Magna certè imprudentia eas negligere; & quas brevi oratione redimere posses, pœnas gravissimas malle experiri. Neque solùm ipse Indulgentias promerearis; sed pete, vel cura peti ab aliquo, ut defuncto mox, ratione numismatum, tibi applicent Indulgentias. Neque semel confessus omitte occasionem iterum confitendi, non ex scrupulo, sed desiderio placendi Deo, & augendi gratiam. Imò quando copia est confessarij. etiam quotidie confiteri posses, & maximè sub exitum vitæ. *Indulgentiis utere.* *Confessio est frequentanda.*

Decimoquartò observa, si Religiosus es, Primò, obediētiam in omnibus accuratè: gratissimum id Deo sacrificium. Secundò, nunquam querere de ullo; nihil particulare pete, nec admitte, sed paupertatem exerce reculas verò omnes Superiori resigna tempestivè. Tertiò, cave, quoad potes, ne denuderis; & hoc à Domino postula amore castitatis. Quartò, roga eos, qui te visitant, ut pro te officia faciant, quæ præstare nequis: ut sunt, meditari, cantare, salutare Ven. Sacramentum, officia humilia obire. Quintò, quotidie, si potes, confitere, & communica post generalem confessionem & Litanias recita Sanctorum, ut eos vitæ comites & duces habeas. Sextò, pete, ut aliquid pii legant qui accedunt, maximè ex Euangelio, & de beatâ vitâ hoc modo tibi & iis consules, & zelum exercebis. Septimò, à sacerdote, vel Superiore, manè & vesperi pete benedictionem, quemadmodum etiam quoties potio sumenda est. *Obedientiā exerce & paupertatē.* *Pete qui suppleant ægrimunia.* *Nota.*

Decimoquintò, cura, ut in conspectu tuo sint piæ imagines, maximè crucifixi, & sæpè cor eleva in Deum D. Augustinus septem Psalmos pœnitentiales descriptos habebat, & magnâ cū contritione recitabat, dicens: non oportere Christianum sine pœnitentiâ mori. Post hæc, imò citiùs, excludunt aliqui à se uxorem, & liberos, ut se totos cum Deo jungant, ut sæcularium omnem curam deponant. Quem enim, ait Augu. morbus urget, & pæna terret, ad veram vix veniet satisfactionem; maximè, cùm filii, quos illicitè dilexit, sint præsentes; & uxor, & mundus ad se vocet. Admitte verò tum viros verè bonos, qui te ad mortem juvent comparare: committe iis animam tuam, qui non negligunt suam. Sanè laudabile omnino est: immò oportet hos non otiosè adesse, sed dum tempus est mercatus, suauiter actibus virtutum, quoad res patitur, infirmum ditare & confirmare. Sanctos fingere potes lecto adstare, imprimis. *Pœnitentiā age cum B. Augustino.* *Secularia dimitte.* *August. de pœn. dist. 7. c. Nullus.* *Qui advocandi.* *Pete ab iis ut præeant in actibus virtutum.*

Nota. B. Virginem solatium nostrum: & observa diligenter, piamq; consuetudinem, dū sanus es, indue, quotidie dum incumbis, sic Sanctos quasi præsentes compellandi, & iis te commendandi.

Sancti circa lectum statuendi.

Decimosextò, provide, ut aliquis te sæpiùs aquâ benedictâ adspergat, & tibi pias jaculatorias in aurem pronuntiet, quibus refocilleris; etiamsi vitæ signum nō dederis. Sæpè enim ejusmodi rebus infirmi valdè recreātur, etiamsi id significare nequeāt. Exercendi verò potissimùm actus fidei, spei, & maximè charitatis & contritionis: ideoque Symbolum Apostolorum cōvenit recitare, & pias aspirationes & suspiria ad Deum, maximè ex Psalmis collecta, quæ amorem in Deum, fiduciam & contritionem spirent, vel similes affectus: utpote, *Credo, Domine, in te spero, & diligo te ex toto corde meo, ex totâ animâ meâ, ex totâ mente meâ, ex totis viribus meis. O utinam te numquam offendissem! ex te enim & in te & pro te sunt omnia.*

Iaculatorias tibi curâ inclamari.

Matth. 5.

Contritionis usus.

Nota, utile esse, dum quis sanus est, quotidie dum incumbit, imaginari crucifixum ante se; & deosculari Primò, pedes cum Magdalena, ex amarissima & amorosa contritione; Secundò, genua, quæ pro me flexit Rex regum in incarnatione & passione, & fidei actum exercere; Tertiò, manus, quas aperuit, & implevit nos benedictione; ac spem erigere, Quartò, cor seu latus, & amoris actus elicere toto corde, & projicere se in manus ejus, cum plenâ resignatione; votaque, si Religiosus es, renovare. Nota diligenter, quia hoc, etiamsi alia desint, solùm ad salutem sufficit.

Exercitium pium deosculari Christi vulnera.

Præterea, adverte valdè expedire quotidie dum incumbis, pacisci cum Domino, & protestari ut omnes respirationes sint & amoris aspirationes, & tui oblationes, fiant in unione omnium meritorum Christi Domini; uti & petitiones eorum quæ ad salutē necessaria, & gratiarum actiones pro innumeris beneficiis, ut sic in viâ incipias, quod perpetuò facturus es in patriâ.

Protestatio pia.

Deniq; cùm venerit tempus, propter quod omne datum est, vnde pendebit æternitas, studeat unire se Deo infirmus. & ad hoc, crucifixum stringat, si potest, animo & brachiis, & candelam alterâ manu teneat, & corde dicat: *Diligo te* IESV, *toto corde meo*, in eoque actu perseveret, *in finem & in æternum. Amen.* Sæpè autem repetat, *Iesus, Maria*, ut indulgentiam obtineat.

Hora mortis.

De tentationibus in morbo occurrere solitis & remedijs.

Prima est fidei: quæ contemnenda, nullaque argumenta admittenda, sed ad Deum oculi attollendi, dicendo magno cum amore: *Credo Domine, adjuva incredulitatem meam. Credo quod*

Tentatio contra fidē. Marc. 9.

Ecclesia credit, nihil prætere a age, sed contemne. Secunda, desperationis, sed confessione factâ sincerè, & contritione excitatâ, nihil est quòd anxii simus; plures pro nobis quàm cõtra nos, & cùm impossibile sit hominem præterita omnia in memoriã revocare, præsentes circumstantias omnes ob distractiones atque ignorantias attendere; futura verò minimè providere queat, disce hoc unum requiri, ut bonâ fide, & sincerè quæ salutis sunt agas, & cætera divinæ bonitati cõmitte. Supervacua anxietas nunquam prodest; tum quia magis perturbat, minusque sinit ea quæ salutis considerare; tum quia Dei justitiæ fieri satis à nobis non potest unquam, sed confidere bonitati ejus oportet; tum denique quòd postquam omnia fecerimus, æquè inutiles servi simus, idque solùm habituri, oportere nos in bonâ fide, & morali diligentiâ acquiescere, Secundò, cogita Angelum Custodem, sanctos Patronos quasi adstantes, ante omnes B. Virginem solatium nostrum, certoque loco, sicut lectulum Salomonis septuaginta fortes ambiunt, eosque invoca; Tertiò, vel maximè Dominum præsentem, & sæpè ejusmodi jaculatoriis utere, quæ fiduciam provocent: ut sunt,

Anxietas inutilis.

Scrupulos contemne.

In te Domine speravi, non confundar in æternum.

Etiamsi occideris me, Domine JESV, *in te sperabo.* Psal. 30.

Recordare, Domine, quanto precio emeris me, tuus ego sum, salvum me fac.

O IESV, *spes mea & refugium, susceptor meus & liberator meus, etiamsi consistant adversum me castra, non timebit cor meum: si consurgat adversum me prælium, in hoc ego sperabo.* Psalm. 26.

Mihi autem adhærere Deo bonum est, ponere in Domino Deo spem meam. Psalm. 72.

In te confirmatus sum ex utero, de ventre matris meæ: tu es protector meus, Psalm. 26.

Alia est tentatio præsumptionum & illusionum, quibus responde cum Prophetâ: *Ego autem mendicus sum & pauper* (quasi dicat, Nõ sum ex iis quibus ista debentur) *Dominus sollicitus est mei; videbo Dominum in terrâ viventium, & id sufficit mihi.* Præsumptio verò, si cogites, quòd nesciat homo, amore an odio dignus sit, Dei gratiâ reprimi potest. Deus bone, cùm justitiæ nostræ sint ut pannus menstruatæ, cùm de peccato propitiato jubeamur à Spiritu sancto non esse sine metu, cùm agatur de æternitate, cũ nihil ex nobis quasi ex nobis possimus, ac proinde quasi furtum & rapina sit, sibi præfidere; quis jam jam ad judicem trahendus, peculatus aut majestatis læsæ crimine se obstringet, & Dei judicis sui gloriam rapiet sibi, de quâ dixit, Gloriam meam alteri non dabo: dic igitur cum Prophetâ:

Tentatio præsumptionis. Psal. 39.

Eccli. 5.

Remedium illius.

Non

Psal. 113. *Non nobis, Domine non nobis, sed nomini tuo da gloriam.*

Omnia in nobis operatus es, Domine.

Luc. 17. *Cùm omnia feceritis, dicite: Quia servi inutiles sumus.*

Psalm. 8. *Domine, quid est homo, quòd memor es ejus, & filius hominis, quia reputas eum?*

Vtile amplecti Christum Dominum, stringere illum amorosis amplexibus, & sic in manus ejus commendare spiritum suum.

Exercitium seu protestatio moribundi crebro usurpanda utilis etiam in communione.

O Pater misericordissime, Deus meus ecce ego creatura tua, redempta sanguine unigeniti filij tui ad te venio creatorem meum, ob quem creatus sum, ob quem vixi & vivo, propter quem & in quo mori cupio: venio ad te ad quem millies suspiravi: ad te venio, quies mea, (Psalm. 119.) *spes mea, amor meus & desiderium oculorum meorum. Hei mihi quia incolatus meus prolongatus fuit, multum incola fuit anima mea!* (2. Tim. 4.) *Vtinam cum Apostolo dicere possem: Bonum certamen certavi, cursum consummavi, in reliquo reposita est mihi corona justitiæ quam reddes mihi juste judex. O pater misericordiarum, quamvis sim minimus discipulorum tuorum, & indignus vocari filius; venio tamen magna cum fiducia & me projicio in amplexus & brachia suavissimæ providentiæ & misericordiæ tuæ, & quantum possum doleo quòd te aliquando dereliquerim fontem aquæ vivæ, à te recesserim vita mea, tui oblitus fuerim, qui omni momento quasi omnium oblitus esses, nunquam oblitus es mei. O utinam nunquam te offendissem. Deus meus, Deus cordis mei, & omnia! Suscipe hoc ab intimo cordis mei ardens votum, ac desiderium meum; dum tempus est miserendi, respice ad illud, & miserere mei. Scis enim, Domine, uti spero, quia amo te plus quàm me, & super omnia, quæ sunt, & esse possunt, Scio cui credidi; scio quia potens es depositum cordis mei servare, scio quia cor cõ-* (2. Tim. 1.) *tritum & humiliatum non despicies, neque umquam projicies me: paratum enim cor meum Deus, paratum cor meum, facere voluntatem tuam. Etiam scio quòd diligentem te diligis, & ad eum venies, & accipies ad te ipsum. O felix hora! quando liberabor de corpore mortis hujus? quando veniam ad te, quando venies, & consolaberis me?*

Priusquam autem abeam, & ampliùs non ero, cupio divinæ bonitati tuæ in hac lacrymarum valle toto corde incipere offerre sacrificium laudis, ut deinde ostendas mihi salutare tuum. (Gratiarum actio.) *Gratias igitur ago tibi infinities, quòd ab æterno dignatus fueris de me amanter cogitare,*

itare, & in tempore creare ad imaginem tuam; &, quando venit plenitudo temporis, redimere me sanguine unigeniti filii tui, toties mihi parcere, & de tenebris peccati toties me revocare in admirabile lumen tuum. Quid verò ô Domine IESV, *pro laboriosâ vitâ & acerbissimâ morte tuâ, & quod toties me pascere dignatus es corpore & sanguine tuo; quid tibi inquam retribuam, sponse & deliciæ animæ meæ: abyssus nihili mei & miseriarum mearum invocat abyssum bonitatis & immensæ caritatis tuæ, in voce quinque cataractarum & vulnerum tuorum: in his enim tota spes, & fiducia mea: propter hæc, & oceanũ misericordiarum tuarum, etiamsi occideris me, in te sperabo, & scio, ô caritas immensa, Deus meus non confundes faciem meam, sed adorabo ad templum sanctum tuum, & confitebor nomini tuo.* Spei actus.

Quis mihi tribuat, ut cum omni affectu cælestis curiæ, omnium Angelorum, & Sanctorum, & sanctissimæ Matris tuæ te pro hoc arctissimè amplecti possem; ut omnium earum & omnium creaturarum vocibus te laudem atque glorificem? Accipe, Domine, cor meum in holocaustum, quod jam totum tibi præsto: oculos meos, ut te solum videant, & in te omnia; aures meas, ut non audiant vocem alieni; linguam meam, & labia mea, ut canent tibi, gloria mea; manus meas, ut amplectantur te: pedes meos, ut gradiar ad te: omnia denique membra & ossa mea dicant: Domine, quis similis tibi? Benedicat anima mea Domino, & omnia quæ intra me sunt nomini sancto ejus: benedic anima mea Domino, & noli oblivisci omnes retributiones ejus. Abnego omnia terrena hæc, quia in te uno omnia habeo. abnego me, quia tuus sum ego, & vivo ego jam non ego; vivis autem in me Christe IESV, *& diligo te ex toto corde meo, ex totâ animâ meâ, ex totâ mẽte meâ, ex totis viribus meis. Pone ergo me juxta te, & cujusvis manus pugnet contra me: & si fortè contingeret vi morbi, aut hostis fallaciâ, aliena ab his me cogitare, vel loqui, ea revoco & abrenuntio, & cõtestor corã te, Deus meus, & te, ô Beatissima mater mea, & virgo Maria, & vobis, Angeli mei, quia in fide Romanâ Catholicâ vivere volo & mori: & in Deo ac Domino meo solo confido & meritis ejus, & amo illũ super omnia toto corde, totâ animâ meâ, & usque ad extremum spiritum, amare volo. Quidquid contra hæc tam sanctè, tantaq; voluntate concepta mihi hostis sug esserit, nullũ cupio esse in tribunali tuo, ô Deus, atque omnino abominor, execror, & abjuro, hocq; testamentum in die judicii solum volo validum esse quod paratus sum sanguine meo signare pro quo, & pro te, ô Deus meus, millies mori opto, ut tibi vivam, cui omnia vivunt; tibi moriar, dulcissime* IESV, *qui amore mei dignatus es mori.*

Charitatis actus.

Oblatio sui.

Abnegatio sui.

Protestatio

Sen-

Sententiæ, quibus fidei, spei & charitatis actu exercere potest infirmus, & sanus.

FIDEI ET FIDVCIÆ ACTVS.

Iob.19. *Scio enim quòd Redemptor meus vivit, & in novissimo die d terra surrecturus sum. Et rursùm circumdabor pelle meâ, & in carn meâ videbo Deum meum; quem visurus sum ego ipse, & oculi me conspecturi sunt, & non alius: reposita est hæc spes mea in sinu meo. & adde huic & sequentibus: O utinam te nunquam offendissem!*

Marci 9. *Credo tibi Domine, & in te spero, & toto corde te diligo.*

Isaiæ 54. *Noli timere quia non confunderis, neque erubesces, non enim te pudebit, quia confusionis adolescentiæ tuæ oblivisceris, & opprobri viduitatis tuæ non recordaberis ampliùs.*

Ierem.29. *Ego scio cogitationes, quas ego cogito super vos, ait Dominus, cogitationes pacis, & non afflictionis: ut dem vobis finem & patientiam & invocabitis me, & ibitis: & orabitis me, & ego exaudiam vos quæretis me, & invenietis.*

Ezech.33. *Vivo ego, dicit Dominus, nolo mortem impij, sed ut convertatur impius à viâ suâ, & vivat.*

Ioan.3. *Sic Deus dilexit mundum ut filium suum unigenitum daret, ut omnis qui credit in illum, non pereat, sed habeat vitam æternam.*

Isaiæ 50. *Iuxtà est qui justificat me, quis contradicet mihi? stemus simul quis est adversarius meus? accedat ad me Ecce Dominus Deus meus auxiliator meus, qui est quis condemnet me?*

Ioan.5. *Qui credit in filium habet vitam æternam: qui autem incredulus est filio, non videbit vitam, sed ira Dei manet super eum.*

ACTVS SPEI.

Sap.3. *Iustorum animæ in manu Dei sunt, & non tanget eos tormentum mortis.*

Ioan.11. *Ego sum resurrectio & vita: qui credit in me, etiamsi mortuus fuerit, vivet: & omnis qui vivit & credit in me, non morietur in æternum.*

Isaiæ 35. *Confortate manus dissolutas, & genua debilia roborate. Dicit pusillanimis; Confortamini, & nolite timere.*

Rom.5. *Vbi abundavit delictum, superabundavit & gratia.*

4.Reg.6. *Noli timere; plures enim nobiscum sunt, quàm cum illis.*

Psalm.90. *Clamavit ad me & ego exaudiam eum: cum ipso sum in tribulatione, eripiam eum, & glorificabo eum.*

Ibid. *Quoniam Angelis suis mandavit de te, ut custodiant te in omnibus viis tuis.*

Psalm.22. *Et si ambulavero in medio umbræ mortis, non timebo mala, quoniam tu mecum es.*

Invoc

Invoca me in die tribulationis: eruam te, & honorificabis me Psal. 49.

Ecce oculi Domini super metuentes eum, & in eis qui sperant super misericordia ejus, ut eruat à morte animas eorum. Psal. 32.

Iuxtà est Dominus his, qui tribulato sunt corde, & humilis spiritu salvabit. Psal. 33.

Multæ tribulationes justorum, & de omnibus his liberabit eos Dominus. Ibidem.

In Deo *salutare meum, & gloria mea: Deus auxilij mei, & spes mea in Deo est.* Psalm. 61.

Respicite filij nationes hominum, & scitote quoniam nullus speravit in Domino, & confusus est. Eccli. 2.

Noli timere, ego sum primus & novissimus; & vivus, & fui mortuus. Esto fidelis usque ad mortem, & dabo tibi coronam vitæ. Apoc. 1.

Non eritis vos qui dimicabitis, sed tantummodò cõfidenter state, & videbitis auxilium Dei super vos: credite in Domino Deo vestro, & securi eritis. 2. Par. 20.

ACTVS CHARITATIS.

Quid enim mihi est in cælo, & à te quid volui super terram? defecit caro mea, & cor meum: Deus cordis mei, & pars mea Deus in æternum. Psalm. 72.

Clamavi ad te, Domine, dixi, Tu es spes mea, portio mea in terrâ viventium. Psal. 141.

Pars mea Dominus, dixit anima mea, propterea expectabo eum. Bonus est Dominus sperantibus in eum, animæ quærenti illum. Thren. 3.

Transibo in locũ tabernaculi admirabilis usque ad domum Dei. In voce exultationis & confessionis sonus epulantis. Quare tristis es anima mea, & quare conturbas me? spera in Deo, quoniam adhuc confitebor illi; salutare vultus mei, & Deus meus. Psal. 41.

Convertere anima mea in requiem tuam; quia Dominus benefecit tibi, quia eripuit animam meam de morte, oculos meos à lacrymis, pedes meos à lapsu. Placebo Domino *in regione vivorum.* Psal. 114.

Non moriar, sed vivam, & narrabo opera Domini: Psal. 117.

Sive vivimus, Domino vivimus; sive morimur, Domino morimur, sive ergo vivimus, sive morimur, Domini sumus. Rom. 14.

Salvatorem expectamus Dominum nostrum IESVM *Christum qui reformabit corpus humilitatis nostræ, configuratum corpori claritatis suæ.* Phil. 3.

Ecce Deus salvator meus, fiducialiter agam, & non timebo: quia fortitudo mea, & laus mea Dominus, & factus est mihi in salutem. Isaiæ 12.

Ecce ego vobiscum sum omnibus diebus, usque ad consummationem sæcul. Matth. 28.

Ecce

Exod.23. *Ecce ego mittam Angelum meum, qui pracedat te, & custodiat i via, & introducat in locum quem paravi tibi.*

Psalm.41. *Quemadmodum desiderat cervus ad fontes aquarum: ita desidera anima mea ad te Deus.*

Apoc.21. *Absterget Deus omnem lacrymam ab oculis eorum, & mors ultr non erit, neque luctus, neque clamor, neque dolor erit ultra, quia pri ma abierunt.*

Psal.30. *Quàm magna multitudo dulcedinis tua, Domine quam absconditi timentibus te!*

Psal. 83. *Quàm dilecta tabernacula tua, Domine virtutum! Concupisci, & deficit anima mea in atria Domini.*

Cor meum & caro mea, exultaverunt in Deum vivum. Beati qu habitant in domo tuâ, Domine, in sæcula sæculorum laudabunt te, Beatus vir, cujus est auxilium abs te ascensiones in corde suo dispo. suit, in valle lacrymarum, in loco quem posuit.

Sap.12. *Quàm bonus & suavis est, Domine spiritus tuus!*

Sap.11. *Diligis omnia quæ sunt, & nihil odisti eorum quæ fecisti: parcis au. tem omnibus quoniam tua sunt Domine qui amas animas.*

Matth. 11. *Venite ad me omnes qui laboratis, & onerati estis, & ego reficiam vos.*

Ioan.3. *Sic Deus dilexit mundum, ut filium suum unigenitum daret.*

Ierem.31. *In charitate perpetua dilexi te, attraxi te miserans.*

Abacuc.3. *Ego autem in Domino gaudebo, & exultabo in Deo* JESV *meo Do minus Deus fortitudo mea & ponet pedes meos quasi cervorum, & super excelsa mea deducet me victor in psalmis canentem.*

Gal.2. *Vivo ego jam non ego: vivit verò in me Christus. Quòd autem vivo in carne, in fide vivo filij Dei, qui dilexit me, & tradidit semet. ipsum pro me.*

CAPVT. XXVII.

Contemplatio de Vitâ æternâ, fine ac termino vitæ nostræ.

PRÆLVDIVM I. Contemplare cælum apertum, ut suprà in imagine de æternitate vel gaudio virtutis expressum habes.

II. Roga Dominum, ut viam tuam sic dirigat, ut ad vitam pervenire possis ac creationis tuæ terminum, & illum æternùm amare.

PVNCTVM I. Considera cælum apertum, & in terra simul

ſimul deſpice ſtudia omnium hominum, velut ex editiſſimo monte, & vide, quæſo, quorſum tot labores ſuſcipiantur, tam longa ſtudia totque pericula adeantur. Videbis aliquos ex iis quaſi ſpecioſâ viâ tendere gradatim ad honores, etiam ad regna ſuſpirare: tum converte ad cælum apertum oculos, & vide, & ſi vis audi Dominum dicentem, Veni tu & poſſide regnum tibi paratum à conſtitutione mundi, quod quotidie tibi advenire poſtulas. Quale autem id regnum, attende. Primò, quàm frequens populo, in quo ſinguli ut Reges, ut jubilantes & triumphantes. Numquid (ait Job) eſt numerus militum ejus? Aſpice & obambula Angelorum choros, & totidem ab alterâ parte Sanctorum, neque hos ut cives tantùm intuere, ſed ſingulos ut Reges prudentiſſimos & ſapientiſſimos & potentiſſimos eſſe certò ſcias, & latiſſimè dominari. Vnde dicitur Rex regum Chriſtus IESVS, ipſeque promittit tibi dicens: Qui vicerit, poſſidebit hæc, & ero illi Deus, & ille erit mihi filius. & rurſum; Qui vicerit dabo ei ſedere mecum in throno meo, ſicut & ego vici, & ſedi cum Patre meo in throno ejus: tu credis hæc, & piger es?

Matt.25. *Iob.25.* *Apoc.3.21.*

Secundò, vide quanta bona regni illius. poteſtas ibi ſumma: omnia enim quæ volunt Beati, verbo uno faciunt ac habent. vincenti, ait Dominus, ac cuſtodienti uſque ad finem opera ejus, dabit Dominus poteſtatem ſuper gentes. Deinde quantæ illic opes, deliciæ, divitiæ! Et hæc ibi omnia pura, ſincera, ſine ullâ miſeriarum commixtione: hîc verò, quanta mala omnibus permixta bonis! Ne diadema reſpicias (ait Chryſoſtomus) ſed curarum tempeſtatem: neque purpuram intuere; ſed animam, ipsâ purpurâ magis nigreſcentem. non ita corona caput circumdat, ſicut animam ſollicitudo. Jam vide quanto nihilominus ſtudio per fas & nefas terrarum regna petantur, & tu etiam regno cælorum vim facito, & cum violentis rapias illud. Ac præ-

Apoc.2. *Regnum v bis eſt promiſſum.* *Hom.66.ad pop. Antioch* *Matth.11.*

Matth.1. *Matth.6.* pone illud omnibus, & primùm quære, perque paupertatem sperne omnem mundi gloriam & vanitatem. *Exerce hîc fidem*, ut sup. vel *Aspira*, ut suprà. *Haccine firmâ fide, &c.*

PUNCTUM II. Considera Primò, Quantâ in hoc orbe homines cupiditate soliti aurum congregare, & tamen numquam dicere, Sufficit: tu verò aspice in civitate Dei tui quantæ tibi paratæ sint opes. Portæ Ierusalem civitatis tibi promissæ ex sapphiro & smaragdo ædificabuntur, & ex lapide precioso omnis circuitus murorum ejus. *Tob 13.* *Apoc.21.* Et erit, ait Apostolus, structura ejus ex lapide jaspide, ipsa verò civitas aurum mundum, simile vitro mundo, & fundamenta muri civitatis omni lapide precioso ornata, & singulæ portæ erant ex singulis margaritis, & plateæ civitatis aurum mundum; & hæc tibi parata sunt & oblata. Si vera hæc credis, eia, ubi es avare, & conquisitor hujus sæculi? cur eligis terram mortuorum pro terrâ viventium? terræ frustum pro civitate Jerusalem? *Credo Domine*, ut sup. p. 7.

Considera Secundò, quomodo Dominus Deus, ut animum avocaret humanum ad opibus coacervandis, comparaverit regnum cælorum thesauro abscōdito in agro, quem qui invenit homo, abscondit; per humilitatem scilicet, & præ gaudio illius vadit, & emit agrum illum. *Thesaurus est nobis promissus.* Thesaurus autem ille est divinitas, & abyssus omnium bonorum parata ut ea perpetuò fruaris. Rursum eum comparavit margaritæ, quam ut quis emere valeat, necesse habet omnia divendere. Si igitur in unâ margaritâ, in uno thesauro omnia habeas in æternum parata bona, & hoc verè credis, cur, quæso, Christiane, turbaris erga plurima, cùm unum sit necessarium? cur momentaneas opes æternis & præparatis præponis? *Exerce hic fidem*, ut s. vel *Aspira*, ut s. p. 8. *Hæccine firmâ fide.*

PUNCTUM III. Considera alios tendere incredibili insaniâ & cupiditate ad voluptatem, & pro eâ honores, opes, Deum repudiare; tu verò aspice qualem ha-

bea

ꝛeas tibi paratum in cælo paradiſum, & quæ in eo paꝛavit Pater miſericordiarum, & Deus totius cõſolatioꝛis ſolatia, & liquidiſſimas voluptates, de quibus Pſalꝛniſta. Inebriabuntur ab ubertate domus tuæ, & torꝛente voluptatis tuæ potabis eos. verba expende. Cibaꝛit illos Dominus pane vitæ & intellectus, & aquâ ſaꝛientiæ ſalutaris potabit illos. Conſidera ibi nuptialem ꝛ regalem verè cænam tam opiparè paratam, adeò ut ꝛſaias dicat: Oculus non vidit, nec auris audivit, nec in ꝛor hominis aſcendit, quæ præparavit Deus iis qui diꝛigunt eum. Appende in ſtaterâ juſtâ & non mendaci ꝛnomentanea mundi ſolatia, & æterna, & intra in gauꝛlium Domini tui. Vt meliùs autem intelligas bonoꝛum cæleſtium magnitudinem, collige te & expende, ꝛuæ ſit longitudo, latitudo, altitudo, profunditas eorũ. ꝛongitudo: erunt enim æterna, erũt ſecuriſſima & imꝛnutabilia bona, numquam totâ æternitate quîdquam ꝛut tempore aut uſu tædio iis detrahetur. Latitudo veꝛò tanta eſt, ut omnem omnino complectatur felicitaꝛem, quã intellectus concipere, aut voluntas poteſt deꝛiderare. Intellectus enim replebitur Deo sũmo boꝛno: juxta illud: hæc etenim eſt vita æterna, ut cognoſcãt ꝛe ſolum Deum verũ, & quem miſiſti IESVM Chriſtum. ꝛCùm igitur objectũ ſit nobiliſſimum, & clariſſimè viꝛdeatur, & in eo ſint bona omnino omnia, & ardentiſꝛimè ametur; ſummũ omnino gaudiũ eſſe oportet. Voꝛuntas certè gaudio implebitur & ſatietate incomparaꝛbili, ut nihil ultrà deſiderare poſſit; ſed erit plena Deo ꝛquaſi deificata. Memoria verò plena erit bonis omniꝛbus, ex recordatione Dei, quem unũ cogitabit, & ex reꝛcordatione beneficiorũ illius. Imò ex hac viſione ſimiꝛis erit Deo anima: memoriâ enim cum lumine gloriæ ꝛquaſi ſimilis Patri, ſe ab æterno ex vi luminis cognoſcẽꝛti; verbo intellectus ſeu viſione, Filio ſeu Verbo Patris; ꝛvoluntate & amore anima Spiritui ſancto aſſimilatur. Nec ſolũ hæ potẽtiæ implebuntur gloriâ Dei, ſed inſu-

Voluptas in cælo quanta. *Pſal. 35.* *Iſaia 64.* *Magnitudo cæleſtium bonorum quomodo ſciatur.* *Longitudo.* *Latitudo.* *Ioan. 17.* *Anima ſimilitudinẽ habet SS. Trinitatis.*

per accedent perfectissima sensuum omnium oblectamenta. Justi omnes fulgebunt sicut sol, & videbunt civitatis sanctæ Jerusalem splendorē: audient perpetuū illius Alleluja & suavissimā symphoniam, audiēt laudes Dei perpetuas, & suas, juxta illud: Euge serve bone & fidelis, quia super pauca fuisti fidelis, intra in gaudium Domini tui: gustabunt verò, & videbunt quàm suavis sit Dominus, & panem Angelorum omne delectamentum in se habentem comedent in regno Dei: odorabuntur thymiama suavissimum; & quòd ad tactum attinet, nullâ asperitate ille offendetur, sed suavissimè, absque turpitudine afficietur. Sublimitas verò gaudiorum cælestium quanta sit, attende sedulò; nullum certè creatum iis comparari potest. gaudent enim beati de Deo, ejusque bonis; Primò, intrinsecis, potentiâ, sapientiâ, bonitate, liberalitate, dulcedine ac pulcritudine ejus; Secundò, extrinsecis, id est de gloriâ, quæ illi provenit ex dignitate humanitatis Christi, ex B. Virginis perfectione, ex Ecclesiæ triumphantis splendore, ex fortitudine & victoriâ militantis, denique ex pulcritudine universi. De his bonis Dei sui gaudet anima magis quàm si sua essent; amat enim illum plusquam se totis uiribus suis. Postremò vide quæ sit profunditas thesauri cælestis, & abyssi bonitatis; infinita planè est, atque ita ex ea, totâ & longissimâ æternitate semper novâ Beatis gaudia dimanabunt. Hæccine vera sunt, & ut talia apprehendo? & sic vivo, sic omnia præ iis despicio? Excita in te affectum amoris & gaudium ut suprà. vel ut infrà pag. 1111. O JESV O JESV, &c.

Matth. 25.

Altitudo gaudiorum.

Anima gaudet de bonis Dei ut suis.

Profunditas gaudiorum.

PVNCTVM IV. Considera Primò, non unum regnum cælorum te in cælo habiturum, sed totidem quot sunt sanctæ ac beatæ animæ; etenim illæ sunt verè cæli, & sedes Dei præstantissimæ; ita verò de illarum felicitate ac tuâ ipsius ob charitatem perfectam lætaberis. Aspice igitur agmina Angelorum & Sanctorum,

um, gratulare illis de numero & tibi, zeloque animarum succensus, attende quomodo cum Angelo tuo custode eundem augere studeas & studebis. Secundò considera, quos illic notos & patronos jam habeas; contemplare, ut intentis oculis luctantem in mari ipsi in portu apertis ulnis expectent, invitent, & celeusma cantare incipiant.

PVNCTVM V. Considera quanta sit corporum beatorum futura excellentia: fulgebunt enim justi sicut sol in regno patris eorum, eruntque absque rugâ, & absque maculâ. erunt impatibilia, neque esurient, neque sitient ampliùs: erunt agilia, & sicut scintillæ in paradiso Dei sui discurrent: erunt subtilia, & sicut Angeli Dei. Post hæc expende quàm æquum sit existimare Patrem cælestem filiis & electis suis immensa bona in patriâ præparasse; cùm in hoc mundo tanta tribuere reis, exulibus & blasphemis dignatus sit. Deinde Dei Filii infinitam charitatem; qui precio tanto redimere nobis ea voluerit, & Spiritum sanctum de cælo mittere. Obstupesce ad hæc, ô anima mea, suspira ad illum, & dilige eum ex toto corde tuo; & sic ratiocinare: Veráne hæc gaudia sunt, & ego torpeo? Falsáne mundi, & ego ea ambio? Quid me facere pro æternis oporteret, si ea crederem, si sperarem, si amarem? fidem excita vivam & amorem.

Matth. 13. Ephes. 5. Corporis beatitudo quæ?

ORATIO.

O JESV, ô JESV, ô JESV, *quàm dilecta tabernacula tua, quàm dilecta tabernacula tua, Domine virtutum! concupiscit, & deficit anima mea in atria tua. sitivit anima mea ad te Deum fontem vivum: quando veniam? quando amabo te toto corde, & videbo, & apparebo ante faciem tuam? ecce defecit in salutare tuum, & anhelat ad te, anima mea: ecce enim cucurri in viam mandatorum tuorum, & laboravi annis tot* N. *in vineâ tuâ, Deus meus; etsi quod vehementer doleo, non uti* Psalm. 41.

 debui,

debui. Attamen jam, sine, aspiret dies, & inclinentur umbra. O requies mea, quando requiescam in te? ô gaudium meum, quando absterges omnem lacrymam ab oculis meis? O fons aqua vita, quando inebriabor ab ubertate tuâ? O quàm magna est multitudo dulcedinis tua, quam abscondisti timentibus te! etiamsi liceret unâ horâ tantùm eam gustare, libenter deberem omnia mundi gaudia sæculis plurimis abnegare. Quid verò jam ago, quando & æterna sunt, & regni tui Deus meus non erit finis, gaudij nullus terminus, & dabis mihi mensuram bonam & confertam & coagitatam, in sinum meum, & intrare in abyssum bonitatis tua, & charitatis tua?

Aug. l. 22. de Civtt. Dei. Augu. sup. Ioannem in Homil. *Ego sum pastor bonus.*

Ibi tota virtus erit videre, ô anima mea, quod amas, & summa felicitas amare quod vides: & ibi beata vita in suo fonte bibitur, ubi veritatis visio clarissimè aperitur. Ibi hymnidici Angelorum chori, ibi societas civium supernorum, ibi dulcis solemnitas à peregrinationis hujus labore redeuntium, ibi festivitas sine fine, æternitas sine labe, serenitas sine nube. Ibi quidquid amabitur, aderit; nec desiderabitur quod non aderit. Omne quod ibi erit, & quod est, bonum erit, & tu, summe Deus, summum bonum eris mihi & omnibus omnino beatissimus. Ibi vacabimus & videbimus, videbimus & amabimus, amabimus & laudabimus Esse, quod erit in fine sine fine. Quod enim, ô Deus, præparasti diligentibus te, fide non capitur, spe non attingitur, charitate non apprehenditur, desideria et vota transgreditur, acquiri potest, æstimari non potest. O verè felix & gloriosa societas! ô sanctum convivium, ô desiderabiles epulæ! ubi nimirum anxietas nulla, nullum poterit esse fastidium, quin satietas summa, & summum inerit desiderium.

Aug lib. 22. de civ. Dei.

Bern. in ser.

O beata regio paradisi! ô beata regio deliciarum! ad quam suspiro de valle lacrymarum: ubi sapientia sine ignorantia, memoria sine oblivione, intellectus sine errore, ratio sine obscuritate fulgebit: ubi homo videbit Deum ad voluntatem, habebit ad voluptatem, fruetur ad jucunditatem: in æternitate vigebit, in veritate fulgebit, in bonitate gaudebit. Quæ ergo nos tangit vesania, vitiorum sitire absynthium, hujus mundi sequi naufragium, vitæ labentis pati infortunium, impiæ tyrannidis ferre dominium

Hug. Vict. de Anima c. 4. l. 1.

nitium, & non magis convolare ad Sanctorum felicitatem, ad Angelorum societatem? Ibi vacabimus, & videbimus quàm dulcis sit Dominus, & quàm magna multitudo dulcedinis ejus. O beata visio, videre Deum in seipso, videre in nobis, & nos in eo, felici jucunditate, & jucundâ felicitate!

O vita, vita vitalis, vita sempiterna, & sempiternè beata; ubi gaudium sine mœrore, requies sine labore, dignitas sine tremore, l. 4. c. 4.
opes sine amissione, sanitas sine languore, abundantia sine defectione, vita sine morte, perpetuitas sine corruptione, beatitudo sine calamitate! O bone JESV, *adjutor meus, protector meus,* Ioan. 14.
& spes mea, in domo Patris tui mansiones multæ sunt, & abiisti parare mihi locum; nunquid igitur, postquam desertum peregrinationis hujus peragravero dabis pervenire in regnum tuum: & facies ut permaneam in te, ô vitis vera, & bibam vinum no- Isaiæ 41.
vum in regno Patris tui? Advena sum & peregrinus; sed memento, quia apprehendisti me ab extremis terræ, & à longinquis vocasti me. Vtinam, utinam cùm fessus de viâ & vitâ hac venero ad te, audire merear, Servus meus es tu, elegi te, & non abjeci te: ne timeas, quia ego tecum sum; ne declines, quia ego Isaiæ 43.
Deus tuus: quando hoc erit? quando respicies me? & osculo pacis osculaberis? quando audiam illud: Veni, veni, coronaberis, & amaberis in æternum?

Quando dices mihi: Ex quo honorabilis factus es in oculis meis, & gloriosus; ego dilexi te, ego sum, ego sum Dominus, & non est absque me Salvator. Tunc sitibundus & anhelus veniã ad te fontẽ aquarũ viventiũ, & spero potabis me; famelicus & satiabis me, ô panis vitæ, non esurient, neq; sitient, & nõ percutiet servos tuos æstus & sol, quia miserator eorũ reges eos, & ad fontes aquarum potabis eos; lugens veniam, & absterges lacrymã ab oculis meis; pauper ero, et dabis mihi diadema speciei; miser ero, et teipso beabis me; nudus, & indues vestimẽtis lætitiæ; desolatus, et cõsolaberis me: & jã nõ erit ampliùs luctus, neq; dolor, sed tristitia mea vertetur in gaudiũ, et videbo te, et delicijs affluã, et mirabitur, et dilatabitur cor meũ, & sciã quia tu es Dominus, super quo nõ confundẽtur qui expectant eũ. Exspecto Domine, & expeto ut ponas Isaiæ 49.
desertũ nostrũ in delicias, & solitudinem ejus quasi hortũ tuum.

Ego enim agricultura tua sum, ager tuus, ager primitiarũ habes irriguum superius gratia tua, imò situs secus decursus aquarum, quando toties venis ad me fons æternæ vitæ, ut flumina de ventre meo fluant aquarum viventium. Vtinam manducans te vivam saltem ex nunc propter te, & saturer de te, & expleas desiderium meum! Id *verò est videre te, & satiari de te, & comedere panem in regno tuo, & ut ubi tu es, illic sit & indignißimus minister tuus.* Credo, *credo videre te, amantissime* IESV, *& bona tua in terrâ viventium, & oblivisci omnis pressuræ vitæ hujus: gaudium enim & lætitia invenientur in ea, gratiarum actio, & vox laudis, & lætitia sempiterna super capita eorum. In te, Domine, speravi, te amavi & amo, ad te suspiro; ô bonitas, ô charitas, fac, quæso, misericordiam cum servulo tuo, ut non confundar in æternum. Amen.*

Praxis ad amorem cælestis patriæ concipiendum.

QVæcumque in hoc mundo bona vides, alia ac infinitè meliora te habiturum Dei benignitate confide; Secundò, quæcumque mala, iis omnibus te æternùm cariturum; Tertiò, si quæ tibi eripiantur, æterno thesauro per patientiam scias concludi: si quæ verò abneges, aut ex Dei amore largiaris, ea non solùm conservare te tibi persuadere debes, si te fidelem profitearis, sed centuplum tibi reddendum à Domino Deo tuo.

IACVLATORIÆ.

1.Cor.2. *OCulus non vidit, nec auris audivit, nec in cor hominis ascendit, quæ præparavit Deus iis qui diligunt eum.*

2.Tim.4. *Reposita est mihi corona justitiæ, quam reddet mihi Dominus in illâ die justus judex, non solùm autem mihi, sed & his qui diligunt adventum ejus.*

Psal 26. *Credo, videre bona Domini in terra viventium.*

Iob.19. *Rursum circumdabor pelle meâ, & in carne meâ videbo Deum Salvatorem meum.*

Brevia

Brevia sed utilissima Sanctorum documenta hunc in locum rejecta habe & fruere.

CVm anima quædam ab auctore lucis illuminata, propriam fragilitatem & miseriam, ignorantiam scilicet & propriam ad malum naturam recognosceret, aliquantulumque Dei magnitudinem, sapientiam, (inquam) potentiam, bonitatem, cæterasque ipsius præstantiæ partes suspiceret; vidit quàm dignum & necessarium esset, ut idem perfectè coleretur & sanctè. Dignum, quia cùm Pater universorum & Dominus sit, omniaque ut suum ipsius nomen collaudent, & ad suam referantur gloriam; fecerit, congruum & æquum est, ut servus Dominum suum observans, ei serviat, & obsequio pateat. Necessarium, quia cùm ipse Deus, rationale animal spiritu, & corpore compositum, hac conditione condiderit, ut, si voluntariè usque ad mortem fidelem sibi præstiterit servitutẽ, ad vitam perveniat sempiternam; aliter felicitatem illam omni bonorum aggregatione cumulatam consequi nequit: perpaucos autem hoc adimplere, sicque perpaucos salvari, quòd ferè omnes quærant quæ sua sunt, non quæ Dei. Vidit præterea breves dies hominis esse, incertam horam, punctumq; quo id momentaneum promerendi tempus finiatur; in inferno verò nullam esse redemptionem, sed unumquemque in futura vita, immutabili & inevitabili sentẽtiâ, præmia pœnásve, prout in hoc suo vivendi genere sit emeritus, justâ consequi retributione. Vidit etiam multos multa dicere, & diversimodè multifariamque prædicare ac loqui de virtutibus quibus Deus fideli servitute colatur; rationalis autem creaturæ capacitatem modicam, intellectum hebetem, memoriam debilem, ut nequeat vel multa percipere, vel percepta fideliter continere, ac idcirco, licet multi studeant semper addiscere, quàm paucissimos tamen integritatis perfectionem attingere, Deo ut dignũ & necessarium esset, deservire, sed ferè omnes curis anxiis mẽtis agitationibus fluctuantes, extremo semper in periculo degere. Videns igitur hæc omnia anima illa spiritu coram Domino exurgens, ardenti desiderio, ac vehementi affectu, ab ipsius majestate efflagitavit, ut succinctè & brevibus præcepta aliqua tradere vellet, quibus vita nostra sanctè instrui ac perfici posset, quæque vi sententiarum, prædicationum veritatẽ & universas cõplecterentur scripturas, quorũ observatione, & ipse debitâ servitute coleretur, & ex hac brevi, mortali ac miserâ

Dignus Deus ut ei serviatur.

Necessariũ.

Vita incerta & mors.

Quæris compendium via ad perfectionem: Ecce.

vita, ad eam ad quam creaverat, felicitatẽ perveniremus. Deus itaque qui & ſancta deſideria inſpirat, & eadem ſuſcepta irrita non eſſe permittit, ſtatim huic animæ in mentis exceſſu conſtitutæ affuit, hæc dicens: Dilecta mea placent mirum in modum hujuſcemodi deſideria tua, & adeò placent ut eis longè magis cupiam ipſe ſatisfacere, quàm ipſa ſibi cupiant ſatisfieri. Ingens namque meum optatum eſt, ea in vobis (volentibus vobis) beneficia conferre, quæ ſaluti veſtræ utilia, cõmoda & neceſſaria ſint, atque ideò tuum adimplere deſiderium & te voti compotem efficere paratiſſimus ſum. Quare attende & diligenter obſerva quæ tibi ipſe ineffabilis & nunquam fallẽs veritas dicturus ſum, quoniam tuæ annuens petitioni breviter proponam, quid ſit, quod ſummam perfectionem omneſque

Compendiũ perfectionis quod ſit.

contineat virtutes, ac ſimul Scripturarum volumina, & multiplices complectatur prædicationes, ut ſi tuã ibi faciem ſpeculata fueris, & te ad illud compoſueris, ac ſervandum formaveris, quidquid patet & latet in divinis ſermonibus, adimpletura ſis, & ſempiternâ lætitiâ, & perpetuâ pace fruitura.

Perfectio in quo conſiſtat.

Scias igitur ſervorum meorum ſalutem perfectionemque hoc uno conſtare, ut meam ſolius faciant voluntatem, atque eam ſummo ſemper ſtudio adimplere nitãtur, ut mihi uni obſequi, me unum obſervare, me unum attendere, omnibus vitæ ſuæ contendant momentis; quantoque diligentiùs in id incumbant, tanto perfectioni propiùs accedere, quoniam mihi qui ſum ſumma perfectio, magis preſſiuſque adhærent, copulãtur, junguntur. Vt autem planiùs hanc (licet ineffabilem) brevibus tamen traditam veritatem intelligas; reſpice in faciem Chriſti mei, in quo mihi benè complacui, Ipſe namque exinanitus

Exemplum Chriſti Ieſu.

ſervili formâ aſſumptâ, factuſq; in ſimilitudinem carnis peccati eſt, ut vos cæcâ caligine obrutos, & à via veritatis averſos, ſuæ lucis ſplendore illuminans, ad rectum iter & verbo cõverteret & exemplo. Obediens fuit uſque ad mortem, ſic ſuâ perſeveranti obedientiâ vos edocens, ſalutem veſtram ex faciendæ ſolius voluntatis meæ ſtabili inſtituto pendere: nã ſi quis diligenti ſtudio & conſideratione, ipſius tum vitam, tum doctrinã meditari velit, perſpiciet procul dubio, mortalium integritatem perfectionemque in nullâ re alia cõſtare, quàm in jugi, perpetua ac fideli meæ voluntatis obſervatione. quod idem dux veſter toties atteſtando repetit. Ait enim, Non omnis qui dicit mihi, Domine, Domine, intrabit in regnum cælorum, ſed omnis qui fecerit voluntatem Patris mei. Et attende quòd non fruſtra repetit bis, Domine, Domine, quoniam, cùm omnis tranſitoria cõditio ad duo univerſalia gene-

Reſignatio filii Dei.

rare-

ra reducatur, religiosum scilicet & sæculare; significare vult neminem, cujuscumq; conditionis sit, æternæ vitæ gloriam consecuturum licet omnem mihi extrinsecus honorem exhibeat, nisi meam fecerit voluntatem. Item alio loco: Non veni facere voluntatem meam, sed ejus qui misit me Patris. Et iterum: Meus cibus est ut faciam voluntatem eius qui misit me. Item, Non mea voluntas sed tua fiat. Et, Sicut mandatum dedit mihi Pater, sic facio. Si vis ergo Salvatoris tui exemplũ imitatura meam facere voluntatem, quam constat esse bonum tuum, necesse est ut tuam omnibus in rebus prorsus cõtemnas facere voluntatem, illamque abneges & extinguas: quoniam quantò magis morieris in te, tantò magis vives in me; & quò purgatius ejicies quod tuum est, eò abundantiùs ipse reponã quod meum est. Postquam illa anima hæc veritatis saluberrima documenta percepit, tota lætabunda dixit: Pater & Deus meus, placent summopere, & plusquam explicare queam, quæ servulæ tuæ narrare dignatus es, & quàm magnas possum benignæ majestati tuæ gratias ago: quoniam quantum meâ rudi intelligentiâ consequi possum, non aliter est, quàm mihi per Salvatoris exemplum præclarè ac lucidè demonstrasti. Cùm enim tu summum & omne bonum sis, non volens iniquitatem, sed justitiam tantùm & honestatem, quidquid faciendum est, perago, si tuam voluntatem adimpleo; & eam impleo, si meam propter te abnego, quam tu minimè violare vis; quoniam mihi idcirco liberam tradidisti, ut ego sponte eam tibi subigendo, & tuam solius facere semper intendendo gratior tibi fiam, & majora apud te mea sint merita. Volo igitur, ac vehemẽter desidero id adimplere quod præcipis: sed non planè scio, quibus rebus tua contineatur voluntas, quóve tibi fideli obsequio mancipari queam: si arrogans non sum, & mea temeritas tuâ non abutitur lenitate, supplex obsecro, ut juxta petitionem meam, id quoque me paucis doceas. At Dominus, Si paucis & collectim scire desideras voluntatem meam, ut eam integrè valeas adimplere, hæc mea voluntas est, ut summè & semper ames me, sicut præcepto mandavi vobis, ut toto corde, totâ animâ, & omnibus viribus vestris diligatis me, hujusque præcepti observatione tua perfectio continetur: quoniam finis præcepti charitas est, & plenitudo legis est dilectio. Anima ad hæc: Teneo voluntatem tuam, & perfectionem meam, in summo tui amore collocatam esse, ipsaq; te (ut par est) summo amore ac vehemẽtissimâ dilectione prosequi vellem; sed quonam pacto id efficere possim aut debeã, satis mihi compertum non est. Quocirca orans expeto ut me hac quoq; in parte

Quæ sit voluntas Dei.

brevi-

Quid sit amare Deũ.

brevibus instruas. Tunc Deus. Audi igitur, & ad ea quæ dicã, totâ mentis attentione invigila. Si me perfectè amare vis, te tria hæc facere necesse est. Primò, ut voluntatem tuam ab omni amore affectuq; terreni & carnali prorsus amoveas, segreges, mundifices, ita ut in istâ vitâ nihil transitoriũ, nihil caducum, nihil tẽporale ames, nisi propter me, nec (quod magis & maximũ est) ames me propter me, aut te propter te, aut proximũ propter te, sed ames me propter me, te propter me, & proximum propter me. Quoniam divinus amor terreni affectus, aut alterius cujusuis amoris consortium pati nõ potest. Vnde quantum eum terrenarum rerum contagione infeceris, tantum & in mei amore peccabis, & de tuâ perfectione deperdes. Mentem quippe, ut munda & sancta sit, omnia quæ corpus sentit, fastidire necesse est. Effice igitur ne quidquam ex his quæ à bonitate mea vestros in usus profecta sunt, te à me amando impediat, sed omnia adjuuent, accendant, inflamment. Quoniam vobis illa creando concessi, ut bonitatis meæ largitatem latiùs ex ipsis dignoscentes, me abundantiore quoque amore prosequeremini. Perstes igitur appetitu lumbisque succincta, ac vigilanti custodiâ te semper observans, terrenis concupiscentiis, quas undecumque tibi mortalis vitæ miseria, & corrupta suggerit natura, alacriter resiste, ut cum Propheta meo dicere possis: Qui perfecit pedes meos, id est, affectus, qui animæ pedes sunt; tamquam cervorum, ad fugiendum canes, id est laqueos concupiscentiæ terrenarum rerum, super excelsa statuens me, id est, in contemplatione. Cùm hoc primum impleveris, ad secundum, quod etiam altioris perfectionis est, pervenire poteris, ut omnes cogitationes, actus & opera tua dirigas ad meum solummodo honorem & gloriam, semperque solius meæ laudis studiosissima, des operam, precibus, verbis & exemplis, & quomodo possis, ut non tu tantùm sic, sed alii omnes tecum pariter, & eodem modo affecti sint, utque universi me unum nôrint, ament, colant, hocque mihi magis placet, quàm primum, quoniam magis implet voluntatem meam. Tertium, quod reliquum est, si assecuta fueris, tibi nihil deesse, teque consummatam integritatem consecutam, scito. Illud autem hoc est, ut summo desiderio quæras, nitaris & studeas ad hanc pervenire mentis dispositionẽ, ut mihi ita conjuncta sis, tuaque meæ (quæ perfectissima est) ita similis sit conformisque voluntas, ut nolis, non solùm malum, sed & bonum quod ipse nolim; utque, eveniat quidquid velit, & undecumq; velit, in istius vitæ miseriâ, sive spiritualibus, sive temporalibus in rebus, minimè frangatur pax tua, turbetúrve

Intentio pura.

Conformitas cum voluntate divina.

quies

quies mentis tuæ; sed inconcussâ fide semper teneas me Deum tuum omnipotentem magis amare te, quàm tu te ipsam, meq; tui diligentissimam habere curam, & multò diligentiorẽ quàm tu. Quantò magis si te mihi commiseris dederisque, tantò magis te adjuvans, tibi semper adero, & tu ipsa clariùs cognosces, ac uberiùs senties circa te dulcissimam charitatẽ meam. Ad hanc autem perfectionem perveniri non potest nisi per stabilem, constantem ac absolutam propriæ voluntatis abnegationem: quam qui præstare negligit, simul hanc excellentissimam perfectionem negligit; qui verò libens præstat simul integerrimam voluntatem meam, integerrimè exequitur, mihique summè placet, & me secum habet: quoniam mihi gratius ac jucundius nihil est, quàm per gratiam vobiscum agere, & in vobis habitare, meæque sunt deliciæ cum filiis hominum esse, & ut volentes ipsi (nolo enim liberi jus arbitrii violare) à me in me, per gratiam, transformentur; ut sint unum mecũ participatione perfectionis meæ, præcipueque pacis ac tranquillitatis meæ. Vt autem planiùs intelligas, quam ardenti desiderio cupiam vobiscum esse; utque magis accendaris ad subigendam mihi copulandamque meæ voluntatem tuam, vide & altâ mente considera, voluisse me, ut Vnigenitus meus incarnaretur, utque mea divinitas majestatis dignitate sepositâ, vestræ copularetur humanitati, ut tanto amoris ac charitatis exemplo, tantâ ineffabilis dilectionis demonstratione vos ad pariter conjungendam meæ voluntatem vestram, unique mihi jugiter adhærendum provocarem, allicerem, traherem. Voluisse præterea ut ille ipse dilectus filius meus tam horrẽdam, immanem crudelemque crucis mortem subiret, ut suis tormentis vestrum peccatum tolleret. Peccatum, inquam, quod inter me & vos divisionem fecerat, & meam à vobis ita faciem averterat, ut nullo vos pacto possem respicere. Parasse insuper mensam maximi & parùm agniti Sacramẽti corporis ipsius & sanguinis, ut in cibum sumentes transformemini, muteminique in me, ac sicut panis & vinũ quibus vescimini in substantiam transeunt corporalem, ita & vos manducantes ipsum qui mecum unum est, sub panis & vini specie, in substãtiam spiritualem & in meipsum convertamini. & hoc illud est quod Augustino servo meo his verbis dixi: Cibus sum grandium, cresce & manducabis, nec tu me mutabis in te, sed tu mutaberis in me. Cùm audisset anima illa quænam esset Dei voluntas, & quemadmodum in eam implendam necessaria etiam erat perfecta charitas, perfectamq; charitatẽ propriæ voluntatis abnegatione constare, dixit: Significasti mihi Domine Deus meus volũtatem

Abnegatio sui necessaria.

Cur verbum sit incarnatum.

SS. Eucharistiæ bona.

tatem tuam, significasti Domine quòd si perfectè amavero te, nihil terrenum aut mortale, nec etiam meipsam amabo propter me; sed quidquid amabo, secundùm te & propter te amabo. Dixisti ut summo semper studio tuam solius laudem, honorem & gloriã velim perquirere, simulque operam dare, ut alii quoque idem nitantur facere: & ut quæcumque adversa mihi in hac miserâ adveniãt vitâ, ea compositâ mẽte & æquo animo ac lætanti tolerare contendam. Nunc quoniam hæc per propriæ voluntatis abnegationem efficiẽda sunt, doce, quæso, quonam pacto ad hanc pervenire abnegationem, ac tantam virtutem comparare & assequi queam: ut enim per tuæ doctrinæ lumen video, tantum in te vivo, quantum in me morior. Deus autem qui sancta nunquam frustratur desideria, sic intulit. Perfectâ tui abnegatione tuum omne bonũ constare certum est, quoniam te tantum meâ gratiâ repleo, quantũ te tuâ voluntate evacuas: & perfectionem tuam efficit participatio divinæ bonitatis meæ per gratiam, sine quâ humana creatura (quantum ad virtutem & dignitatem suam) nihil est. Ad hanc igitur si pervenire vis, tibi est in summâ humilitate perstandũ, & ex verâ atque intimâ miseriæ & inopiæ tuæ cognitione id unum jugiter vehementerque affectandum, ut mihi soli pareas, meamque solius voluntatem observes. Quò autem id præstare queas, necesse est ut per mentis conceptum & animi existimationem tibi habitaculum circum undique concameratum ex solius meæ voluntatis materia construas, teque eo concludas & semper inhabites, ut quocumque eas numquam egrediaris; quocumque prospicias, numquam extrà aspicias, sed tuos mentis & corporis sensus mea semper circumstet voluntas, nec quidquã aliud loquaris, cogites aut efficias, nisi quod mihi placet, & meæ esse voluntatis credas, sicq; te quidquid agendum erit sanctus Spiritus edocebit. Aliâ etiã viâ ad propriæ voluntatis abnegationem perveniri potest, si adsunt qui te secundùm me instruant regantque, his propriam subjiciendo voluntatem, te totam ac tua omnia his committendo, his parendo, & eorum semper sequendo consilia, quoniã qui fideles & prudentes servos meos audit, me audit. Sed ad hæc volo ut certâ fide, altâ mẽte, ac frequenti cõsideratione mediteris me Deum tuum gloriosissimum, qui te ad beatitudinem perfruendam creavi, æternum esse, summum, omnipotentem, vobisque omnia quæ mihi placita sunt facere; nec esse qui vel tantillum meæ possit resistere voluntati, nec quidquã sine eâdẽ voluntate meâ vobis accidere, nihil prorsus nisi me permittẽte provenire, ut per Prophetam vobis enuntiavi, non esse malum in

Abnegatio amplectẽda.

Conformitas cum voluntate Dei quomodò acquiratur.

Alius modus abnegandi per obedientiã.

Nihil fit sine voluntate Dei & cognitione.

lum in civitate quod non ipse fecerim, id est, permiserim. Mediteris pariter me Deũ tuum summæ esse sapientiæ, perfectissimæ cognitionis & intelligentiæ, omnia certâ ratione videntis & acutissimè penetrantis, ut ad cælum, terram, mũdũm totum & universa gubernanda, nullâ possim ratione falli, nullo errore turbari. quòd si non ita esset, nec Deus essem, nec sapientissimus. Et ut tantillùm percipias vim hujus summæ sapientiæ meæ, scias de malo culpæ & pœnæ me longè majus bonum, quàm sit malum, elicere. Tertiò, velim consideres me eundem Deum tuum non minùs summè bonum esse, & vi amoris benevolentiæque & hac de causâ non posse, non nisi quæ bona sunt, utilia & salubria tibi & aliis velle, non posse à me aliquid malum provenire, nihil odisse, & hominem ut meâ bonitate creavi, ita per me semper inæstimabili dilectioni prosequi. His verò per firmã fidem mente ac meditatione collectis cognosces tribulationes, tẽtationes, difficultates, honores, infirmitates, & adversa omnia ob nullam aliam causam, me gubernãte provenire, nisi utilitatis & salutis vestræ gratiâ; ut per ea quæ videntur vobis mala à pravitate corrigamini, & ad virtutem, quâ itur ad verum & summum bonum vobis incognitũ perducamini. Cognosces præterea hoc fidei lumine perlustrata, me Deum tuum magis posse, scire, velle bonum tuum quã tu, teq;id nec posse, nec scire, nec velle absque gratiâ meâ. Id igitur cùm ita sit, danda tibi summo studio opera est, ut voluntatem tuam divinæ voluntati meæ prorsus subjicias, quoniam sic placidâ semper mẽte quiesces, & me semper tecum habebis (factus est enim in pace locus meus) nec erit tibi scãdalum peccati, hoc est offendiculum aliquod ad peccatum, nec per impatientiam, nec aliquo quovis modo: nam pax multa diligentibus nomen meum; & non est illis scandalum: tantum etenim amant legem meam, id est, meam voluntatem, meaque lex est quâ cuncta reguntur, tãtumque mihi per ipsam copulati sunt, & in ipsius delectantur observatione. ut eveniat quidquid velit, & undecumque velit, cujuscumque generis & æstimationis sit, nullâ re præter quàm culpâ quâ mihi fiat injuria perturbari queant. Prospiciunt namque claro & purgatissimo mentis oculo à me summo universi gubernatore, mirificâ sapientiâ, charitate & ordine cuncta administrante non nisi bona posse provenire, meque sibi ac rebus suis meliùs utiliusque prospicere quàm ipsimet per se sciant, possint ac velint, sicque omnibus in rebus quæ eveniant, qualsque sustineant (utut sint) me auctorem & non proximum firmo considerãtes proposito, quadam invictâ & inexpugnabili patientiâ ita roborantur, ut non

Deus omnia ad salutem ordinat.

Deus melius nobis vult quàm nos ipsi.

Pax resignati.

Omnia Deo bona tribuit & mala accipit de manu ejus.

ut non solùm æquo animo, sed libenti ac gaudenti sustineant, degustantes in omnibus, sive intrinsecùs sive extrinsecùs accidant, meæ ineffabilis dulcedinem charitatis: quod est sentire de me in bonitate; in omnibus (inquam) tribulationibus difficultatibusque attendere, credere & læto animo gratoque meditari me disponere omnia suaviter, & ex profundo meæ dilectionis fonte cuncta provenire. Atque hujus ultimæ considerationis compositionisque sanctissimæ maximum bonum nil aliud corrumpit, impedit & perdit, quàm propria voluntas vestra & amor vestri, quæ si tollerentur à vobis, tolleretur & infernus vobis; tum ille qui maledictis æterno mentis & corporis tormento paratus est, tum ille quem in mortali vita multiplici agitatione animi ac vario curarum æstu, imò sustinetis errore. Igitur si vivere cupis, & in hoc labenti sæculo per gratiam, & in stabili sempiternoque per gloriam fac moriaris, temetipsam abnegans & propriam voluntatem deponens. Beati enim mortui qui in Domino moriuntur, & beati pauperes spiritu, quoniam tales me vident in peregrinatione per mutuum amorem, visuri deinde in patriâ per gloriam & honorem. Amen.

Propria voluntatis malitia.

Docu-

Documenta, seu consilia saluberrima, in quibus se exercere debet, qui vult evadere laqueos diaboli, è tractatu S. Vincentij de vitâ spirituali deprompta.

QVi vult fugere atque evadere laqueos atque tentationes Antichristi, seu diaboli finales, debet habere in proprio sentimento sui, duo. Primò, quòd sentiat de seipso, sicut de uno corpore mortuo, pleno vermibus, & malè olenti, & sicut de uno cadavere, quod dedignatur videre & intueri, imò super quod claudit nares, propter ejus pessimum odorem & fœtorem, & à quo avertit faciem, ut non videat talem & tantam abominationem. Sic oportet, charissime, facere semper mihi, & tibi, sed plus mihi, quia tota vita mea fœtida est, totus fœtidus sum, & corpus meum, & anima mea, & omnia quæ intra me sunt, fæce & putredine peccatorum & iniquatatum fœtidissima & abominabilissima sunt. & quod deterius est, quotidie hunc fœtorem in me sentio recentiùs & angustiùs revocari. Et debet talem fœtorem de seipsâ sentire fidelis anima cum maxima verecundiâ coram Deo, sicut coram illo, qui omnia videt, & scit, sicut si esset coram districto judicio, & dolere maximè de offensa Dei, & perditione gratiæ animæ, in quâ erat, quando redempta fuit preciosissimo Christi sanguine, & abluta per Baptismum. Et sicut sibi & Deo fœtere se credit & sentit, sic etiam credat & sentiat: quòd non solùm coram Angelis, & sanctis animabus, sed etiam coram omnibus hominibus viventibus, sit abominabilis & fœtidus, & quia facta & dicta sua non solùm homines videre & audire dedignantur, sed quòd nares suas claudant, & avertant facies suas, ne ipsum videant, & tamquam fœtidum cadaver de medio eorum expellant, & sit ab eis alienus & separatus & projectus, sicut plusquam leprosus, usquequo veniat & reveniat ad seipsum. Et si quis de eo justitiam faceret, & de corpore suo sentiat quod justum est, & ita credat, etiamsi sibi oculi eruerentur, nasus truncaretur, manus abscinderentur, & aures, & os, & sic de aliis sensibus corporalibus & membris, quia cum his omnibus Deum offendit & creatorem. Item quòd despici desideret, & contemni, & quòd omnia vituperia, verecundias, diffamationes, injurias, blasphemias, & cætera adversa, summo cum gaudio & lætitiâ recipiat, & patienter

Quid de te sentire debeas, vide.

Qualis debeas vello æstimari.

Humilitas & patientia perfecta.

Diffidentia sui.

tienter ferat. Et oportet quòd diffidas de teipſo totaliter, & de omnibus bonis tuis, & de tota vita tua, & convertas te totum, & reclines ſuper brachia IESV Chriſti pauperrimi & viliſſimi,& improperati, deſpecti, & mortui propter te, uſquequo tu ſis mortuus in omnibus ſentimentis tuis humanis, & IESVS Chriſtus crucifixus vivat in corde tuo, & in tua anima. & totus transformatus & transfiguratus, cordialiter ſit in te: ut nunquam videas, nec ſentias, nec audias, niſi ipſum ſolum ſtantem in cruce propter te, mortuum & ſuſpenſum, ad exemplum Virginis Mariæ, mortuus in mundo, & vivens in fide: & quòd in illa fide vivat tota anima tua uſque ad reſurrectionem, in qua Dominus immittet gaudium ſpirituale, & donum Sancti Spiritus in anima tua, & in illis perſonis, in quibus debet renovari ſtatus Apoſtolorum, & Eccleſiæ ſanctæ Dei, exercens te in ſanctis orationibus ſive ſacris meditationibus & affectionibus ad obtinenda dona virtutum, & gratiam Dei.

Christus crucifixus ſemper ſit in corde.

Sed debes præcipuè ſeptiformi affectu exerceri ad Dominum, ſcilicet amore ardentiſſimo, timore ſummo, honore debito, zelo conſtantiſſimo, & illis debet adjungi gratiarum actio, & vox laudis, omnimodæ obedientiæ promptitudo, & ſuavitatis divinæ pro poſſe deguſtatio. Et ideò continuè debes iſta ſeptem devotè petere à Deo, utpote dicendo, bone IESV, fac ut totis medullis amem te, ſummè timeam, reverear, & pro omni honore tuo fortiſſimè zelari, ità quòd omne tuum opprobrium, tanquam tuæ gloriæ zelotypus vehementiſſimè exhorreſcam, & potiſſimè, ſi in me, aut à me, vel pro me facta tibi ſint opprobria ulla. Deinde da etiam ut te Dominum, tamquam tua creatura humiliter adorem & recognoſcam, & de omnibus beneficiis à te mihi impenſis, gratias ſemper agam, & hoc cum ſummâ gratitudine cordis. Da etiam ut in omnibus ſemper te benedicam, laudem & magnificem, & hoc cum ſummo jubilo & tripudio cordis, & tibi in omnibus obtemperans, & obediens, ſemper reficiar dulciſſimâ tuâ & ineffabili ſuavitate, cum ſanctis tuis Angelis & Apoſtolis tuæ menſæ aſſiſtens, licet omnino indignus & ingratus. Qui cum Patre, &c.

Septiformis affectus in Deum.

Debet etiam circa ſeipſum exerceri alio ſeptiformi affectu. Primò, ſcilicet quòd totus de ſuis vitiis & defectibus confundatur. Secundò, ut peccata ſua tanquam offenſiva, & ſui ipſius maculativa acutiſſimo & acerbiſſimo dolore plangat & deploret. Tertiò; humiliatione ſui, & conculcatione, cum contemptu, ut ſcilicet totis viribus ſe ſicut rem viliſſimam & fœtidiſſimam ſpernat, & contemni appetat

Septiformis effectus erga ſeipſos.

petat, ut dictum est. Quartò, rigore severissimo, ut scilicet corpus suum asperrimè maceret, & macerari appetat, tamquam peccato fœtidum, imò tamquam latrina & sentina, & tumulus omnium fœditatum. Quintò, irâ, implacabili contra omnia vitia sua, & contra radices & inclinationes vitiorum suorum. Sextò, vigore pervigili & strenuo, ut scilicet omnes sensus, actus, potentias suas, semper cum quâdam virilissimâ strenuitate, in omne bonum teneat pervigiles & attentos. Septimò, discretione perfectæ modestiæ seu moderantiæ, ut scilicet in omnibus districtissimè servet mensuram, & modum, videlicet inter nimium & non satis, ut scilicet nihil sit in eo superfluum, nihil diminutum aut defectivum, nec plusquam debet, aut minus quàm deceat. Debet etiam circa proximum se exercere alio septiformi affectu, Primò, scilicet per piam compassionem, ut scilicet ita sentiat aliorum mala & incommoda, sicut sua. Secundò, per dulcem congratulationem, ut scilicet de aliorum bonis lætetur sicut de suis. Tertiò, per tranquillam supportationem, & condonationem, ut scilicet molestias & injurias ab aliis illatas patienter toleret, & ex corde indulgeat & condonet. Quartò, per benignam affabilitatem, ut scilicet sit ad omnes benignus, & omnibus bonum affectet, & optet, & talem se exhibeat in gestibus suis & verbis. Quintò, per reverentiam humilem, scilicet, ut omnes sibi præferat, & omnes revereatur, & omnibus ex corde se subdat, tamquam dominis suis. Sextò, per concordiam unanimem, ut scilicet quantum in se est, & quantum secundum Deum potest esse, unum sentiat cum omnibus: & ita sentiat se esse omnes. & illos se, & omnium rectum velle, pro suo reputet: & è contrà. Septimò, per Christi formem sui pro omnibus oblationem, scilicet, ut ad instar Christi pro omnium salute sit paratus, & solicitus ponere vitam suam, & die, noctuque orare & laborare, quòd omnes in Christo inviscerentur, & Christus in eis. Sed tamen, ne ex hoc credatur, quin vitia hominum sint pro toto posse cavenda & fugienda, sciendum, quòd quandocumque ex societate malorum hominum, vel imperfectorum, periculum imminet vel occasio retrahens vel impediens à perfectione, vel fervore prædictarum virtutum, debes à talibus, sicut à serpentibus, vel draconibus elongari. Non enim est carbo ita ignitus, quin in aquâ frigescat aut tepescat: sic è contrà, vix est carbo ita frigidus, quin acervo carborum ardentium accendatur. Aliàs ubi periculum hujusmodi non imminet, ex merâ simplicitate debes

Septiformis affectus circa proximum.

Consortium malũ fuge.

Quomodo se anima ad temporalia habere debet.

bes aliorum non videre defectus; aut si videas, per compassionem supportare ut tua. Vt autem utiliter ad temporalia, & æterna te habeas perfectè, scito, quod temporalia debes aspicere sub quadruplici sensu. Primò, scilicet ut tamquam peregrinus & advena sentias omnia ut extranea & aliena, in tantum, ut tua vestis tuo sit sensui ita extranea, ac si esset in Indiâ. Secundò, ut in tuo usu abundantiam timeas, ut venenum, & ut mare submergens. Tertiò, ut in tuo usu omnem inopiam & egestatem sentias; quia ipsa est scala per quam ascenditur ad cælestes divitias & æternas. Quartò ut societatem, contubernium & apparatum divitum & magnatum fugiens, non ex contemptu tantum de societate pauperum glorieris, & in memoria, & adspectu, atque conversatione pauperum & despectorum totus læteris, quasi expressâ imagine Christi, & eis quasi Regibus cum summâ alacritate, & jucunditate, & reverentiâ associeris.

Paupertatis & pauperũ amor.

Documenta ad perfectionem ex Divi Bernardi Formulâ honestæ vitæ.

Contemptus rerum humanarum.

Resignatio.

SI plenè vis assequi quod intendis, duo sunt tibi necessaria; Primum est, ut subtrahas te ab omnibus transitoriis rebus, & terrenis, ut nihil de eis cures, ac si non essent. Secundum, ut ita te des Deo, ut nihil dicas vel facias nisi quod credideris firmiter placere Deo. Primum autem assequeris hoc modo. Omnibus modis, quibus potes, te vilifica, te nihil reputando esse, sed credas omnes homines esse bonos & meliores te, magisque placere Deo: quæcumque audis, vel vides in Religiosis personis, puta bonâ intentione dici vel fieri, etiamsi contraria videantur: nam humana suspicio facilè fallitur. Nulli displiceas, nihil vnquam de te loquaris quod laudem importet, quantumcumque sit familiaris ille cum quo loqueris: imò plus labora cælare virtutes, quàm vitia. De nullo prorsus sinistrè loquaris (quantumcumque sit verum vel manifestum) nisi in confessione, & hoc, ubi non potes aliter manifestare peccatum tuum. Libentiùs accommoda aurem tuam, cùm aliquis laudatur, quàm cùm vituperatur. Cùm loqueris, verba tua sint rara, vera, ponderosa, & de Deo: si sæcularis loquitur tecum, & vana proponit, quàm citiùs potes succide sermonem, & transferas te ad ea quæ Dei sunt.

Laus propria fugienda.

Detractio.

Sermo qualis sit oportet.

ſunt. Quidquid contingat tibi, vel alij, quantumcumque conjuncto, non cures, & ſi eſt adverſum, non triſteris; ſi eſt proſperum, non læteris. ſed totum nihil puta, & lauda Deum. Sollicitudinem adhibe, quantum maximè potes, ut utilitati tuæ ſedulus intendas. Fuge locutoria quantum potes: melius eſt enim ſilere, quàm loqui. Poſt Completorium non loquaris, quouſque finita ſit Miſſa ſequentis diei, niſi cauſa maxima intervenerit. Cùm vides aliquid quod tibi diſplicet, vide ſi hoc eſt in te, & abſcinde; ſi verò vides aliquid quod tibi placet, vide ſi hoc eſt in te, & tene, ſi non eſt, adſume: & ſic erunt tibi omnia in ſpeculo. De nulla re murmures cu aliquo, niſi credideris prodeſſe, quantumcũque ſit grave quod habes. Numquam pertinaciter aliquid affirmes, vel neges ſed ſint tuæ affirmationes & negationes, dubitationis ſale conditæ. A cachinnis ſemper abſtineas; rideas verò raro, & cum paucis præſtes os tuum. Breviter in omnibus dictis tuis ſic te habeas, ut ſint ita; quæ dubia, dimittantur. Secundum aſſequeris hoc modo: orationibus cum magnâ devotione intendas, & eas dicere labora horis debitis, & quod offers in oratione reminiſcaris in corde, & ut ea quæ legis, confirmes, diligenter recogita & eorum imagineris ſtatum in quorum memoriâ hæc dixeris. Iſta tria ſemper in mente habeas: Quid fuiſti, quid es, quid eris. Quid fuiſti, quia ſperma fœtidum; quid es, quia vas ſtercorum; quid eris, quia eſca vermium. Similiter imagineris eorum pœnas, qui ſunt in inferno, & quòd numquam finientur, & pro quàm modicâ delectatione tanta mala patiuntur. Similiter imagineris gloriam Paradiſi, & quòd numquam finietur, & quàm breviter & citò acquiritur: & quantus luctus & dolor poterit eſſe illis, qui pro parvâ re tantam gloriam amiſerint. Cùm habes aliquid quod tibi diſplicet, vel times habere, cogita quòd ſi tu eſſes in inferno, & illud, & quidquid nolles haberes: & cũ habeas aliquid quod tibi placet, vel optas habere, cogita quòd ſi tu eſſes in Paradiſo, haberes illud & quidquid velles: ſi autem in inferno eſſes, nec illud, nec aliud, quod velles haberes. Quandocumque eſt feſtum alicujus Sãcti, cogita de illo quanta ſuſtinuit propter Deum, quia brevia; & qualia adeptus eſt, quia æterna. Similiter cogita quia tranſeũt bonorũ tormenta, malorũ gaudia. hi cũ iſtis tormentis adepti ſunt gloriam æternã, & iſti ex indebitis gaudiis æternam pœnam. Quandocumq; te vincit acedia, accipias hoc ſcriptũ & imagineris hæc omnia diligẽter: & cogita de tẽpore quod ſic perdis, quòd illi qui in inferno ſunt, darent totum mundum (ſi haberent) pro eo. Cùm habes aliquas tribulationes; cogita

Reſignatio.

Ex obviis quid colligendum.

Orationi inſtandum.

Humilitatis exercitium.

In adverſis quid cogitandum.

Hoc ſcriptũ legendum crebrò.

ta quòd illi qui sunt in paradiso, carent eis: similiter cùm habes aliquas consolationes, cogita illos de inferno carere eis. Omni die cùm vadis cubitum examina diligenter quid cogitasti, & quid dixisti in die, & quomodo utile tempus, & spatium quod datum est ad acquirendam vitam æternam, dispensasti: & si benè transivisti, lauda Deum, si malè, vel negligenter, lugeas, & sequenti die non differas confiteri. Si aliquid cogitasti, dixisti, vel fecisti, quod tuam conscientiam multùm remordeat, non comedas antequam confitearis. Istud in fine pono, ut imagineris duas civitates, unam plenam omnibus tormentis, quæ est infernus; alteram plenam omni consolatione, quæ est paradisus; & ad unam illarum oportet te currere. Vide quid te possit trahere ad malum, vel impedire à bono. credo, quòd nihil invenies. Certus sum, quòd, si benè servaveris ea, quæ sunt hic, Spiritus sanctus habitabit in te, & perfectè docebit te facere omnia. Ergo bene serves ista, & nihil negligas, & lege ea in septimanâ bis, scilicet in die Mercurij, & in die Sabbati, & ut inveneris te fecisse quod scriptum est; lauda Deum; qui est pius & misericors in sæcula sæculorum. Amen.

Examen.

Duæ civitates ad quas homines tendunt.

Epistola cohortatoria Sancti Thomæ ad quemdam, in quâ proponit idoneum modum salubriter acquirendi scientiam, sive humanam, sive divinam.

QVIA quæsisti à me, in Christo mihi clarissime, qualiter te studere oporteat in thesauro scientiæ acquirendo; tale à me tibi super hoc traditur consilium, ut per rivulos non statim in mare eligas introire, quia per faciliora ad difficiliora oportet devenire. Hæc est ergo monitio mea, & instructio tua. Tardiloquum te esse jubeo, & tardè ad locutorium adscendentem: conscientiæ puritatem amplectere, orationi vacare non desinas: cellam frequenter diligas, si vis in cellam vinariam introduci. Omnibus te amabilem exhibe, nihil quære penitus de factis aliorum, nemini te multum familiarem ostendas: quia nimia familiaritas parit contemptum, & subtractionis à studio materiam subministrat. De verbis & factis sæcularium nullatenus te intromittas. Discursus super omnia fugias. Sanctorum & bonorum imitari vestigia

Custodia oris, &c.

gia

gia non omittas: non respicias à quo audias, sed quidquid boni dicatur memoriæ recommenda. Ea quæ agis & audis, fac ut intelligas, de dubiis te certifices; & quidquid poteris in armariolo mentis reponere satage, sicut cupiens vas implere. Altiora te ne quæsieris. Illa sequens vestigia, frondes & fructus in vineam Domini Sabbaoth utiles, quamdiu vitam vixeris, proferes ac produces. Hæc si sectatus fueris, ad id attingere poteris, quod affectas.

EPILOGVS OPERIS
ET
ORATIO AD B. VIRGINEM MARIAM.

EMensus sum, ô stella maris, Beatissima Mater, hanc triplicem Viam, nõ meis viribus; sed tuo unius post Deum præsidio, te prælucente quasi ad portum appuli sed stylo, non vitâ; non facti spatio, sed voto ac desiderio. Hoc verò ne inane sit, ne, cùm aliis prædicavero, ac viam ostendero, ipse reprobus efficiar, obsecro te, ut efficiat per te Christus IESVS, *via vitæ, & veritas, & vita: non solùm autem in me sed in omnibus qui hæc legerint, & oculos ad te suos exules filii Evæ levarint. Et verò quò eos levare, quò se possunt convertere tempestate jactati nisi ad te, quæ es portus omnium in te sperantium! quo luctantes cum contrariis tentationum ventis in nocte tristitiæ, nisi ad te, quæ es stella matutina & aurora consurgens? quò peregrini & advenæ, nisi ad te, ô janua cæli: ut per te in terram promissionis, in patriam, ad quam vocati sumus cælestem perveniant, & hauriant salutem à Domino. Accipe, precor, hæc vota mea, & omnium qui ad te suspirant, accipe, quod Dominus hîc per me operari dignatus est; tibi enim ea accepta fero atque offero, ut per* viam *istam & veritatem quotquot ambulamus, perveniamus ad* vitam æternam, IESVM *Christum filium tuum. Amen.*

FINIS.

Quibus ante orationem, meditationem, lectionem piam, & in illis & postea fructuosè uti potes quoties in illis ad virtutis alicujus amorem, vel vitii detestationem moneri vel moveri te senties.

Oratio præparatoria, cuivis orationi longiori, vel meditationi Communis.

O Rex regum, & Domine dominantium, qui ubique es, & contemplaris in omni loco bonos & malos, & scrutaris cor & renes; Ecce fide vivâ & fiduciâ magnâ (dixisti enim: quidquid petieritis fiet vobis) accedo ad thronum gloriæ tuæ, ut reus ad Iudicem, filius pauper & prodigus ad Patrē, & quâ possum charitate ad te quem diligit anima mea: ut uni tibi placeam, & vitam seriò corrigam, maximè defectum illum N. ut offeram tibi sacrificium laudis ex toto corde meo, & cùm omni desiderio omnis creaturæ, quæ fuit, est, eritque & esse potest, etiamsi infiniti mundi potentiâ tuâ crearentur: idque in unione amoris & meritorum Christi Iesv, & B. Virginis, & Sanctorum omnium.

Præsentia Dei.

Actus fidei, spei & charitatis.

Propositum vitæ novæ.

Scilicet quē examine particulari persequeris.

Exercitium fidei & virtutum aliarum in oratione.

HÆccine vera sunt? Hæccine vivâ fide credo? & quasi crederem, sic vivo piè, & ut statui ordinatè? sic cogito, loquor, & operor velut ambulans coram te? sic honorē, opes, & vitæ hujus blandimenta, ut tu & sancti fecerunt, contemno? & adversa hæc, & illa, atque aspera tolero? & omnes, maximè inimicos sincerè, & opere diligo? & utor hoc vitæ, seu mercatus tempore? cùm impendeat etiā fortè hac horâ mihi à momento æternitas? ita N. ardentissimè desidero pro majori tuâ gloriâ. Et si quidem vires me volentem deficiant, nónne tu adstas mihi, & in te spero, ô spes mea, & te amo, ô infinita bonitas, hic mihi præsentissima! Credo Domine, adjuva incredulitatem meam, spero in te solo, & sciò, non confundar, & te solùm quæro. Extra te enim vanitas vanitatū, & omnia vanitas. Et sicut amore tui super omnia doleo, quod offenderim te ullo pacto; & nominatim hoc defectu N. ita toto corde amo te, super omnia. Et an aliquid N. ultrà me separare poterit à te? ô Iesv, ô vita, ô amabilissima charitas! ô omne bonum Deus meus, Deus cordis mei & omnia! Vtinam te diligam super omnia, te unum quæram, nec dimittam in æternum. Amen.

Actus fidei, spei, amoris.

Actus contritionis.

Abnegatio sui.

Aliud exercitium in oratione.

Actus fidei. CRedo tibi, ô æterna veritas, quæ mihi iudicia tua aperire dignata es; credo, ô majestas infinita, te hic & in corde meo, & ubique esse per essentiam, præsentiam & potentiam: in *Præsentia Dei.* te ergo ego & omnia ut in mari spongia, & tu in omnibus, & nobis es omnia, & circa nos omnia. velut lumen, aër, nebula, ignis; & in me omnia, & in omnibus operaris propter me, & in corde meo velut throno & templo tuo, requiescis; quare in *Resignatio.* te solo confido, & spero desiderata obtinere N. quia toties, ô *Actus charitatis,* veritas, dare per filium tuum postulata promisisti, ideoque & omnia tibi committo, ac diligo te ex toto corde meo, & omnes propter te, & desidero pro innumeris beneficiis N. & vitæ *Oblatio sui.* mysteriis N. & peccatis meis, quæ detestor, & quia dignissimus es, offerre tibi omni affectu possibili hoc sacrificium cordis mei, & bonæ voluntatis N. ultimum fortè coram curiâ tuâ, & cum eâ, & pro omni creaturâ tuâ. Da mihi, benignissime IESV, à te vocato ad hoc gratiam, & suscipe in unione omnium meritorum tuorum me, & omnia mea, & hoc propositum meum N. Amen.

Aspirationes viæ purgativæ.

Aliud per aspirationes.

Psal, 37. Hæccine firma fide credo? & hoc à me postulat bonitas tua? certè sagittæ tuæ infixæ sunt mihi, Deus, vivifica me, & deduc in semitam mandatorum tuorum.

Actus timoris Domini. *Lucæ 15.* O Pater amantissime, peccavi in cœlum & coram te, *nempe non sequendo virtutem illam N* & jam non sum dignus vocari filius tuus: sed doleo ex amore tui: itaque fac me, benignissime IESV, sicut unum ex mercenariis tuis. Et quæ merces mea? tu es, bone IESV, & verè magna nimis. *Contritionis.* *Psal, 118.*

Psal 50. *Detestatio peccati.* Amplius lava me, bone IESV, ab hac N. iniquitate meâ, *nempe contraria virtuti præposita,* & à peccato meo munda me, qui sic dilexisti me, & lavisti me in sanguine tuo.

Isaiæ 55. *Actus fiduciæ in Deum:* Sana me, Domine & sanabor, salvum me fac, ô IESV, & salvus ero, & dum inveniri potes, quæram te in toto corde meo, utinam inveniam te.

Psal, 29. *Psal. 70.* *Psal. 26.* Quæ utilitas in sanguine meo, dum descendo in corruptionem? igitur nè elongeris à me, Deus meus in auxilium meum respice.

Adjutor meus esto, ne derelinquas me, neque despicias me, Deus salutaris meus.

Contemptus sæculi. Eheu sapientia æterna! quam mendaces filii hominum in stateris, ut decipiant ipsi de vanitate in idipsum! abrenuntio illi N. & omni quod retrahit à te, & adhæreo tibi Deus meus, *Sola enim vanitas retrahit à virtute.*

Averte

Averte oculos meos, ô veritas, ne videant vanitatem, & deprædentur, & rapiant animam meam, & non sit qui eripiat, ad te enim, ad te levavi oculos meos. *Custodia cordis.*

O quàm doleo & quàm amarum est sic dereliquisse te, ô dulcedo ineffabilis, *scilicet per peccatum virtuti proposita contrarium,* Domine Deus meus, omne bonum, qui sic vivens, & moriens, dulcedinem tuam in filios demonstrasti. *Contritio.*

Quid respondebo tibi sic monitus, & toties doctus à te, N. ô sapientia æterna, ô Judex supreme, cùm scrutaberis cor meũ in lucernis, & veneris judicare sæculum per ignem? *Actus timoris.*

O via vitæ, ô lux mea, quis mihi tribuat ut ambulem dum te lumen habeo, & tenebræ me nõ comprehendant, & juxta præsens monitum N. curram in viam mandatorum tuorum? ut comprehendam te sicut comprehensus sum? *Aspirationes viæ illuminativæ.*

O omne bonum, quando satiabis me gratiâ & charitate tua, & cognoscam te quòd tu sis mihi omnia, quodque verè extra te, & fumus, & umbra & vanitas, & nihil sint omnia? *Propositum pium obedientiæ.*

O Sapientia æterna, ergo non credam tibi, ô veritas, sic amãtissimè loquenti ad me: ut sequar te N. quocunque ieris, ô lux mea, illuminatio mea, & salus mea? credo, credo, adjuva incredulitatem meam. *Contemptus sæculi. Actus fidei & imitationis* IESV.

O Domine, quid mihi, qui nihil sum & nihilo pejus, quid mihi est in cælo, & à te quid volui super terram? quo minus sequar te. Tu enim pars hæreditatis meæ, & calicis mei; quid Domine? Deus meus es, verè Deus cordis mei & omnia. *Psal. 26. Psal. 72. Actus spei & amoris.*

Magister bone IESV bone, doce me facere volũtatem tuam, quia Deus meus es tu, & cùm in manibus tuis sortes meæ, mors & vita sempiterna, ô IESV esto mihi IESVS. *Psal. 142. Actus spei.*

Orere, obsecro mihi, sol justitiæ, & inclinentur hæ umbræ vanitatis meæ ut ne atomus quidem separet me à te omni bono, aut obumbret mihi. O lux mundi, jam hiems transiit, imber abiit, & recessit, fac ô sol justitiæ, ut appareant flores virtutum in terrâ nostrâ, & tu maximè flos campi, & lilium convallium in medio cordis mei. *Contritio perfecta. Desiderium virtutum.*

O quàm suavis est, Domine, spiritus tuus, & quàm dulcia faucibus meis hæc eloquia tua super mel & favum! *Suavitas legis Dei.*

O quàm multa pax diligentibus legem tuam princeps pacis! da mihi obsecro sequi sic vestigia N. pedum tuorum quos millies exosculor & cum Magdalenâ lavo lacrymis meis. *Pax ejusdem & imitatio Christi.*

O utinam velut sancti tui currebant in viam mandatorum, sic ego ad te ô meum bravium & suavissimos amplexus tuos: quando hoc erit? *Imitatio Sanctorum.*

O charitas Deus meus Christe IESV, quis mihi tribuat, ut Adspiratio

viæ unitivæ.

perfectè amem te unum ſicut deſiderat anima tua, & ego nihil deſiderem extra te, & oderim me.

Actus amoris. *In quo quies animæ* *Pſal. 33.*

O ſpes mea, & ſola requies mea, & centrum, & portus, & omnia, quando ſuſtolles me ſuper altitudinem terræ, & requieſcet cor meum in te? ut guſtem & videam quàm ſuavis ſis diligentibus te.

Amicitia. Dei ſuavitas.

O hoſpes dulciſſime animæ meæ, ô theſaure abſcondite, quando te inveniam? quando te videbo & amplectar, ut ubi eſt theſaurus meus, ibi ſit totum cor meum, unum tecum.

Prov. 8. Reſignatio. Pſal. 56.

O IESV, ſi deliciæ tuæ ſint eſſe cum filiis hominum, obſecro te, ſint etiam tuæ eſſe mecum: paratum enim cor meum amare te, paratum cor meum, tu ſcis facere omnes voluntates tuas.

Vnio cum Deo.

Patribus meis conglutinatus es, Domine, fac obſecro me unum tecum ſicut tu & Pater unum eſtis da unum velle, unum nolle tecum, & ſufficit mihi.

Deut. 10. Obedientia perfecta.

Quis mihi det ut faciam omnes voluntates tuas & guſtem quàm ſuavis ſis, Domine, & amareſcat omne quod tu non es.

Actus ſpei.

Quàm magna multitudo dulcedinis tuæ, Domine, quâm abſcondiſti timentibus te? quanta ergo, quanta diligentibus te? verum quid quæro multa? unum eſt neceſſarium, unum bonum, ô omne bonum quod tu es.

Actus gratitudinis & rectæ intentionis.

Cur jam vivo, & cui vivo, ô vita mea, ſi non vti cupis ſic N. vivo, & ſoli tibi, qui pro me mortuus es, & crucifixus? & tot benedictionibus me prævenis.

Aſpiratio ad Deum.

Eheu, quid videmus hic miſeri? N. vana omnia extra te: te verò te per ſpeculum in ænigmate, ô quando dabitur facie ad faciem, & ſatiabis me cum vultu tuo!

Actus charitatis.

Feciſti me, Domine, ad te: & cur? ut amem te; & inquietum eſt cor noſtrum, donec requieſcat in te, ideò ſuper omnia diligo te propter te, ex toto corde meo, & ex totâ anima mea, ex tota mente mea, ex totis viribus meis, in æternum, in æternum. Amen.

Oratio poſt Orationem longiorem.

Gratiarum actio. Diffidentia ſui. Propoſitorũ iteratio.

DOmine Deus meus, qui cuſtodis pactum, & miſericordiam ſervis tuis, gratias tibi ago, quia dignatus es audire deprecationẽ meam; exaudi, quæſo, eam propter gloriam nominis tui, & da mihi gratiam (ſine qua nihil poſſumus) ut voluntatem tuam, quàm cognovi, & defectus meos N. de quibus vehementer doleo, emendare ac pia deſideria iſta N. perficere poſſum, ut magnificetur nomen tuum uſque in ſempiternum. Suſcipe illa, obſecro, & opera mea in unione meritorum

rum filii tui, & omnium Sanctorum tuorum: dispone de me vilissimâ creaturâ tuâ secundùm beneplacitum tuum. Resigno me, & rejicio totum in te, omniaque accepto à paternâ manu tuâ, ac toto corde te diligere & tibi servire desidero, Amen. *Oblatio sui.*

Nota quoties N. ponitur indicari, secundùm subjectam materiam oportunum ibi esse, aut beneficia Dei, aut vitæ Christi mysteria, aut defectus tuos, aut pia desideria, aut illa quibus indebitè adhæres, considerare.

Oratio pro executione bonorum desideriorum tum in oratione, tum inter legendum praxes, aut historias sacras, aut exempla alicujus virtutis iteranda crebrò & attentè.

DIgnatus es, amantissime magister JESV, in sudore vultus tui, exemplo & sanguine tuo signare doctrinam istam N. sis benedictus in æternum. Dignatus es has praxes faciles (mandata enim tua gravia non sunt) mihi proponere, ut sequar tua tuorumque vestigia. Itaque cùm possim per te, propter te volo ut placeam tibi, dolens de omnibus peccatis meis: sis benedictus in æternum. Visitasti terram & inebriasti eam imbre & rore gratiæ tuæ, da obsecro incrementum semini sancto tuo, ut sis à me benedictus toto affectu in æternum. Si enim hæc sciente me, gratia tua in me vacua sit, quid erit quod moriens, quod in judicio, tibi, & charitati, & immensæ bonitati tuæ, vel ad tot exempla respondeam? Da igitur velle & perficere, & amare te, amantissime IESV, & vivere tibi ò vita nostra in æternum, in æternum. Amen. Amen.

Alia brevior.

HAnc doctrinam N. & occasionē ejus ab æterno mihi destinasti ex summo amore ô JESV, ut eâ uterer. Credo tibi ô Sapientia æterna, suadenti, & sequi te cupio in te uno sperans, cùm nihil possim sine te. Et nónne tot dona, tot promissa, & super omnia charitas tua à me id impetrabit; Cupio gratiâ tuâ facere ut alteri suaderem N. ut in morte, & judicio, ac æternitate, & tu, & omnes Sancti, & ego me fecisse optabo.

Alia.

HÆc scio, & fateor gratiâ tuâ, si volo, faciendo beatus esse possum hîc & æternùm. Volo igitur, credo in te, in te spero, & toto corde te diligo.

Exer-

Exercitium Complectens Meditandi modum, varioſque affectus, & virtutum Præcipuarum actus.

Præſentia Dei.
Humiliatio ſui.
Actus Contritionis & Amoris.
Petitio.
Diffidentia ſui et Confidentia in Deo.
Virtutem ſuadet.
Ratio.
Sapientes.
Natura rerum.
Mors.
Iudicium.
Æternitas.
Exempla Sanctorum.
Pax animæ.
Gaudium de virtute.
Christi exemplū & Scripturæ adhortatio.
Actus fidei.
Actus Martyrii.
Admiratio.
Beneficia Dei invitant ad virtutem.
zelus & Compaſsio erga Chriſtum.
Actus amoris Dei.
Proximi.
Inimici.
In proximo agnoſcere Chriſtum.
Oratio pro proximo.
Communicatio cum Deo.

O Deus, qui præſentiſſimus & intimus hic mihi & omni creaturæ es: ecce ego adſto coram te & curiâ tuâ, reus & inops à virtutibus N.N. quas merito à me exigis: verumtamen uti ſpero & cupio, toto corde amo te: Ignoſce obſecro amanter dolenti quod minus quàm debeo, amârim, quodq; tot gratijs ac donis tuis (pro quibus tibi cum omnibus Angelis, & Sanctis tuis, ac creaturis humillimè gratias ago) tot de perfectione, & virtute hac N. mandatis ac conſilijs non reſponderim: Da mihi bone IESV *jam id facere: credo enim & ſciò hoc à ſola tuâ gratiâ, uti & omne donum, non ab induſtriâ noſtrâ manare: Verè enim dixiſti: Sine me nihil poteſtis facere. Da igitur & indue me hoc affectu, & virtute N. ex alto: hanc enim mihi etiam ipſa ratio, & utilitas, ſic N. ſuadet, imò & ſapientum mundi facta N. & dicta, atque adeò in naturâ rerum velut imagine & ſimilitudine eam depingis: Mors inſtans ſtimulat, & judicium irrevocabile, & æternitas interminabilis. Exemplo ſuo & doctrina ſic ad eam nos provocant Sancti, & pax quæ exſuperat omnem ſenſum, & gaudium in Spiritu Sancto, ſed inſuper ô amantiſſime* IESV, *ad eam nos invitas potentiſſimo exemplo tuo N & Scripturâ tuâ N. ô æterna Veritas hortaris. Huic, & Eccleſiæ cum certâ fide credam paratus eam vitâ & ſanguine ex amore tuo etiam hac horâ obſignare qui fieri poteſt, ut perinde ac ſi nania forēt, tepidus permaneas? Deus bone quomodo ſaltem innumera beneficia, non me compellent? Quomodò non ſuper omnia bonitas tua, Deus meus? Vtinam ego ſaltem, cùm totus ferè mundus in maligno poſitus, vitæ & paſſioni tuæ, ô Chriſte* IESV, *injurius ſit, tibi vitâ Sanctâ ſolatio forem, ego quem tot benedictionibus dulcedinis immerentē prævenis: Deus bone hæccinè ſcio & credo, & ſpero, & te amo ac torpeo? O Domine adauge nobis fidem, ſpem, & ſuper omnia tui amorē. Diligo quidē te toto corde meo, ſed multo ardentiùs deſidero & affectu omnis creaturæ quantū licet, quantū poſſum: Proximū verò amo non verbo, ſed opere, & ſincerè, ut meipsū propter te, maximè alienos à me, quibus omnia ex nunc dimitto ſicut tu omne debitū dimiſiſti mihi, & te in eis agnoſco, cupioq; tibi in eis omnia facere, quos & omnes, maximè quibus debeo, & uti debeo, commendo infinitæ bonitati tuæ, ſimul & animas defunctorum. Vnū autem peto à te Domine & requiro, ſuſcipe me totū, & da mihi te ipſum & præſentiam tuam, ſimul & providentiā in his N. N. & in omnibus ſemper*

er agnoscere & laudare , illiq; non alteri præterita NN. præsentia NN. & futura NN. seu bona seu mala juxta legem tuam tribuere: ac proinde de nullo queri vel dolere. Da stare inter adversa NN. securũ & absque terrore: quorsum enim timeo cum in pondere, numero, & mensura, à te Deo meo, Patre, medico, & duce optimo ac præsentissimo pro æternâ Sapientia & bonitate sint ordinata. Da stare in te erectum; neque spe creaturæ inniti, quàm doleã se subtrahere; abnegavi enim, & abnego omnem, & omnia propter te quæ sperare potest homo aut optare. Da mihi ut neque gaudio trahar, aut exemplo vel respectu hominum ad ulla mundi bona incliner. Habeo enim hic ex omnia in te fonte omnis boni, & vera (cùm illa picta sint & falsa) & sincera (cùm illa felle & veneno mixta) & ultra parata, cùm illa ægrè acquirantur, nec momento securè & absque amaritudine possideantur. Habeo ea quidem in te ubique, at maximè in Ven. Eucharistiâ, ad quàm velut fontem aquæ vivæ sitivit, & sitit anima mea. Da mihi de tàm præclaro calice bibere, & illo inebriari ab ubertate domus tuæ, & cibo Angelorum satiari: sic enim spe plenus obtinendæ gratiæ tuæ, & salutis meæ quàm supplex per vitam & mortem Christi Iesu peto (dixisti enim Petite & accipietis) ambulabo coram te corde tranquillo & perfecto, nihilque sperans aut timens sic N. semper de te cogitabo, sic loquar N. tecum vel de te crebro, amanter & pie. sic actiones NN. ad te dirigam, & operabor hoc velut ultimo die immò horâ salutem meam: donec, donec aspiret illa: quando hoc erit? donec, donec aspiret illa dies, & inclinentur umbræ, donec quod ardenter excepto & sincerè, uti nosti, desidero, te videam, te perfectè amem, & complectar te unum: sim tecum & liquescam in te, donec sis mihi omnia in omnibus, Deus cordis mei & omnia. Amen.

Omnia accipere de manu Dei ac de nullo queri.

Animi ad adversa præparatio.

Spei & omnium affectuum in Deum cõversio.

Contemptus rerum humanarum.

Applicatio ad S. Communionẽ, Ordinatio actionum.

Aliud exercitium in oratione fidei.

O Veritas, ô bonitas, credo tibi hic & ubique mihi præsentissimæ, & hæc N. & quæcumq; scripta, facta & dicta sunt ad meam esse instructionem, & certissimè profiteor coram curiâ tua, neque esse, quod excusem nisi credam illa, & opere id ostendam per gratiam tuam. Tu potentissimus & sapientissimus, & optimus, & ego non credam tibi, & hæc N testimonia voluntatis tuæ non amplectar? verè credibilia mihi & amabilia facta sunt nimis. sivè rationem N & sapientes N. sive rerum naturam inspiciam & audiam Vtinam te audissem semper, ô omne bonum, & numquam te offendissem. Vtinam vita mea te honorassem, & ex patientia mea ostendissem fidem meam! Verùm ex nunc in æternum credam & diligam te opere & veritate N fac de me quod tibi visum in æternum: ego gratia tua cùm scivero voluntatem tuam faciam ex intimo tui amore & quæcumque revelasti pro salute

Dei mandata credibilia.

Resignatio

salute mea, amplectar, & omnes voluntates tuas, ô vita mea & omne bonum meum. Amen.

Exercitium Spei.

Humiliatio sui.

Tu scis Deus meus, tu scis quòd non sumus sufficientes aliquid facere ex nobis uti hoc N tãquam ex nobis, Itaque ego pulvis & cinis ad te confugio, uti per te, & patientiam & consolationem scripturarum spem habeam, & in te sperans non confundar. Tune enim, ô bonitas, sic N. me vocas & repellere poteris; sic invitas & trahis ad te, & deficere sines in viâ? In te Domine sperans, scio non infirmabor in æternum, etsi inveniam in membris meis legem repugnantem legi mentis meæ, neque dignus sim gratiâ tuâ. Sed qui dedisti mihi corpus & sanguinem tuum in precium; & te hodie paratus es dare in pignus salutis, & qui tot beneficiis N præveniſti me, & petere toties jussisti, & dare promisisti, ô bonitas! ô veritas! dabis utique mihi quod petam, ut toto corde sperem in te. & quamvis occideres me, ô spes & vita mea in te sperabo, etsi consurgerent in me castra mundi hujus & vanitatis, & reclamarent, portio mihi tamen erit, sic N. custodire legem tuam, & te sequi: quo enim ibimus à te bone IESV, *nónne verba vitæ æternæ habes?*

Beneficia Dej & promissa spem excitant.

Exercitium Charitatis.

O charitas Deus meus da mihi intellectum, & discam mandata tua, sive per epistolam, sive per creaturam loquaris ad cor meum. Quidquid enim ad salutem disco, tu præsentissimus mihi, me ex infinito amore doces: O salus mea & medicina animæ meæ. Et quantò, quanto id amore doces me, qui nihilum sum ante te! túne bonorum meorum eges, ut tam spontaneo amore tot me bonis & charitate tua prævenias? Sic enim pater æterne dilexisti mundum, ut filium tuum unigenitum dares Sic tu benignissime IESV *fili Dei, ut pro me in mortem dederis preciosam animam tuam, & gravia mihi queant esse mandata & consilia tua? Diligam ergo hæc N. & te Deus fortitudo mea, ô quàm tibi adhærere mihi bonum est! Quid ergo me separare poterit à charitate tua? tribulatio? an angustia? an fames? an nuditas? an periculum? an persecutio? an gladius? fortis enim ut mors dilectio tua, & aquæ multæ spero non poterunt extinguere charitatem, id est ignem quem venisti mittere in terram, & vis vehementer accendi.*

Deus nos docet ex amore.

Magnitudo amoris Dei.

Rom. 8.

Resignatio.

Cant. 8.

FINIS.

INDEX RERUM.

A.

ABNEGATIO sui. *Ejus necessitas*, 1009. 1119. *ad eam quomodo perveniatur*, 1100. P. 1009.
Acedia. M. 265. *Signa*, 267. *Damna & pericula*, 16. *Remedia*, 266. P. 267.
Ægrotus *Quid ei faciendum*, 1096. *Tentationibus quomodo occurrendum*, 1100. *Quomodo juvandus*, 945.
Æternitas *Quid* 592. *Mala malis, bona bonis*; 594. P. 595.
Affectus *septiformes, erga Deum, seipsum, proximum*, 1124.
Ambitio. *Ejus mala*, 33. *Stultitia*, 329. 344. *Bona quæ*, 530. *Mortificanda*, 305.
Amor. *Affectus ejus & exercitium*, 708. *Quid* 915. *Quotuplex ē. origo ē.*
Amicitia *Quid & quotuplex*. 426. *Vera quæ ē. Cavenda quæ*, 437. *Vtilitas*, 431. *Præstantia*, 432.
Amicus *Quis eligendus, vitandúsve*, 429. P. 435.
Amor carnalis. *Ejus signa*, 402.
Amor creaturæ. *Ejus incommoda*, 315. *Ab eo retrahentia*, 316.
Amor Dei. *Quid*, 536. 1118. M. 925. *Gradus amoris Dei*, 936. P. 935.
Amor inimicorum. M. 946. P. 957.
Amor proprius. *Ejus mala*, 118. *Mortificandus*, 303.
Amor proximi. M. 937. *Signa ē.* P. 944.
Angelus Custos. *Ejus cultus commendatur*, 132.
Angelica salutatio. *Ad pulsum Angelicæ salutationis quid agendum*, 1055.
Aspiratio. *Variæ secundùm tres Vias*, 972. Epilog.
Avaritia. M. 368. *Stultitia*, 370. 1010. *Moderanda*, 358.

B.

BEATITVDO. M. 1106. *Voluptas cœlestis quanta,* 1109. *Ejus dimensiones ē P. ad amorem beatitudinis concipiendum,* 1114.

Beneficia Dei. *Quot & quanta,* 638. *In iis quid considerandum,* 184. P. 644.

Bona temporalia. *Quomodo se anima erga ea habere debeat,* 1126. *Vide Divitiæ.*

C.

COELIBATVS. M. 1076. *Commoda ē.*

Captivus. *Quomodo juvandi.* 945.

Castitas. *M.* 396. *Signa,* 398. *Effectus,* 397. *Privilegia ē.*

Charitas. *Charitatis actus,* 1105. *Vide* Amor.

Cilicium. *Quando noxium,* 94.

Cogitatio. *Ejus vis,* 500. *Quæ quando cogitanda,* 210.

Cognitio sui. *Ejus utilitas,* 212. P. 349.

Colloquium. *Quale esse debeat,* 1054. *Quid in eo cavendum,* 1055.

Comedere. *Quomodo comedendum,* 1053.

Communio *frequens suadetur,* 805. P. *Variæ præparatoriæ ad eam* 813.

Concio. *Quomodo audienda,* 1050.

Concionator. *Qualis esse debeat,* 468. 475. P. 474.

Confessio Sacramentalis. *Ejus utilitas,* 80. 83. *Incitamenta ē Facilitas,* 89. *Quoties confitendum,* 88. P. ē. *Confessio generalis,* 62. *Ejus necessitas,* 63. *Noxia quādo & quibus,* 63. 65. P. 67. *Confessionis libertas commendatur à Con. Trid.* 86. *Fovenda à Superioribus Religionum maximè mulierum,* 87. *Post confess. General. proposita,* 77. P. *pro confess. gener. per præcepta Decalogi,* 67. *& seq.*

Confessarius. *Qualis esse debeat,* 87. *qualis Confessarius, talis pœnitens.* 90. *Ejus dignitas,* 89. *Pericula,* 90. *Cavenda cum fœminis,* 94. 87. *Præparatio,* 94. *quando mutandus,* 86. P. 90. *Consideratio,* P. 207.

Con-

Consortium malum *fugiendum*, 1125.
Consultor. *Consultoris munus*, 39.
Consuetudo. *Ejus vis*, 59?. *Exemplo probatur*, 1092.
Contemplatio. *Dialogus de contemplatione*, 958 *quid*, 960. *Gradus ad eam, & via*, 961. *Media*, 964. 967. *Materia seu subiectum*, 966. *Cavenda*, 969. *Signa contemplativi*, 963.
Contritio. *Eam exercendi modus*, 678. *quid*, 53. *Eius utilitas ë Facilitas*, 61. P. ë.
Conversatio. *Pericula*, 408 *Religiosi qualis esse debeat*, 409. 1055. *Monita S. P Ignatij* 413.
Correptio. *quomodo facienda*, 217. 221. *Præposteræ mala*, 217.
Creatura *Earum consideratio* 571.
Curiositas. *M.* 121. *Mala*, 312. *Actus*, 321 *Signa domitæ curiositatis*, 322.

D.

DELIBERATIO. *Eius modus*, 158. *quæ deliberanda*. 166. P. 168.
Detractio. *Eius mala*, 429 *Imago*, 436
Deus. *Communicatio cum Deo*, 570. *Ei serviendum & quare?* 1115. *qua methodo*, 1116.
Diffidentia sui *M.* 550 *P.* 556.
Disciplina. *quando noxia*, 94.
Disputatio, *quomodo disputandum*, 467.
Distractio. *Causæ & remedia*, 734
Divitiæ. *M* 16 *Divitiarum mala*, 369. *Bona*, 362. *Tres classes utentium bonis*, 383. *Animæ nihil prosunt*, 997. P. 389. V. *Bona temporalia.*
Dolor *duplex*, 53. *Medicina peccati.*

E.

ECCLESIA *propugnanda*, 287 *Etiam ab uno*, 288. *Eius persecutiones*. 286. P. *Iuvandi Ecclesiam laborantem*, 29.
Ecclesiasticus. *Mali Ecclesiæ noxij*, 286.
Educatio *quanti facienda*, 444. *quid pueris instillandū*. 445.
Eleemosyna *M.* 104. P. 113. *Liberis inculcanda*, e. *quomodo facienda ë. Eius utilitas*, 106. 109. 110.
Eucharistia, *Frequenter salutanda, & quomodo?* 1054.

Examen conſcientiæ generale, 1046 *Eius neceſsitas, 187. Partes, 186. Gratiarum actio ë. Agenda poſt examen generale, 1046. P. 192. Particulare quid, 192. 1049. Ordo. 193.*

Excuſatio *noxia, 424.*

Exercitia S.P. Ignatij *obita in carcere cum fructu, 946.*

Exercitia ſpiritualia. *Quid in iis ſervandum, 208. Non mutanda, 209. Diarium S. Bonaventuræ, 210.*

F.

FAMILIA. *Paterfamilias qualis eſſe debeat, 440. Ad examen Conſcientiæ exhortanda, 192. P. ad familiam ritè inſtituendam. 443.*

Famulus. *Quales conducendi, 439. 539.*

Fervor *quomodo renovandus, 160. P. 184.*

Fides *quid, 18. Donum Dei, 19. una, 20. Eius ſanctitas, 25. Antiquitas, 22. 25. Miracula, 22. 24. Fidei actus, 1104. P. 26. Notæ 1017.*

Fiducia in Deum. *M. 550. 1011. P. 565.*

Finis hominis *quis ſit, 12. Conſiderandus, 3. Media, 13. P. 16.*

G.

GRATIARVM actio. *Pro quibus reddenda, 180. P. 183.*

Gratitudo. *Eius exercitium, 694.*

Gula. *Eius ſigna, 102. Mala 97. 103. Pœna 99. Rarò in Religione perſeverant, 98.*

H.

HÆRESIS. *Eius varietas, 18. Origo 26.*

Hæretici *non miſsi, 22. Pace carent, 23. Libertate carnis innituntur, 24. Quomodo cum iis diſputandum. 25.*

Homo. *In homine quæ conſiderandæ, 119. Miſeriæ, 338. 550. Quid de ſe quiſque ſentire debeat, 1125.*

Honor *quid ſit. 327. Vanitas, 328. Fugiendus, 305. Incommoda, 329. 986 Quis ambiendus, 330.*

Hora. *Horaria recollectio, 210. Diſtributæ per Sanctorum cultum,*

tum,609.Paſsio Chriſti per horas diſtributa,895.
Horæ Canonicæ. *Quomodo legendæ,* 141. *Myſteria reſpondentia,* ë. *Lectio privata,*136.
Humilitas. *M.*338. *Gradus* 347. *Signa,*348.553. *P.*343.
Hypocryta, *Eius ſtultitia,*84. *Confuſio,*85. *Malitia,*86.

I.

IEIVNIVM. *6.97.99.P.*102.
Imago. *Earum uſus commendatur,*498.
Imitatio Chriſti. *Eius utilitas,*629. *In quo ſita,*630. *M.*751. *Neceſsitas,*752. *P.*760.635.
Imitatio Sanctorum. *Quomodo inſtituenda,*602. *P.*608.
Immodeſtia. *Eius turpitudo,*405. *Incommoda,*406.
Impatientia. *Eius mala,*223.226.
Imperfectio. *Imperfectionum Alphabetum,*345.
Inconſtantia. *Eius incommoda,*487. *Remedia* 49.
Indulgentiæ. *Indulgentiæ commendantur,*119.
Ingratitudo. *deteſtanda,*179.
Intentio pura *quid,*898. *Eius gradus.*901. *Neceſsitas.* 899. *Signa puræ intentionis,*901. *Meditationes quatuor,*901. & *ſeqq. Quomodo vitietur,*900. P.910.
Iudicium temerarium. *M. de contemnendis hominum judicijs,*232. *Cavendum,*216. *Noxium.*261.
Iudicium univerſale. *Signa,*584 *forma* 585. *Sententia* 587. *P. pro memoria eius excitanda,*590.

L.

LAVS. *Quid ſit,*327. *Propria fugienda,*1126.
Lectio *laſciva damnatur,*404.
Litaniæ. *Quomodo audiendæ,*1055.
Luxuria. *Punitio eius* 399.

M.

MAGISTRATVS. *Qualis eligendus,*300.
Maria. *M. de eius imitatione ,* 1024. *P. eam tolendi,* ë.

Perseverantia. *M. de perseverãtia invocatione*, 1087. P. 1090.
Pictor. *Obscœni quid peccent*, 403.
Pœna. *Pœnarum diversitas*, 193. P. 295.
Pœnitens. *Pœnitentes non alliciendi*, 87. *Sponte accedentes enixius juvandi* ë. *Quid in pœnitentibus curandum*, 95. *Pauperes benignè excipiendi*, 92. *Confessario oblato utatur*, 87.
Pœnitentia. *Ejus partes*, 52. *Qualis imponenda*, 94.
Præsentia Dei. *M.* 914. *Deus ubique quomodo?* 914. *Ejus effectus?* 917. P. 922. *Incitamenta*, 917.
Proficere. *Profectus signa*, 802.
Proposita bona. *Propositorum bonorum syllabus*, 77.
Prudentia, 575.
Pudor. *Pudoris mali damna*. 81. *Remedea*, 83.
Pugna spiritualis. *Pugna spiritualis arma*, 256.
Purgatorium. *Pœna sensus*, 292. *Damni* ë.

R.

RECOLLECTIO. *Circa Deum, superiores, proximum, subditos, seipsum*, 1061. *Horaria*, 1050.
Religio. *Sine oratione ruina proxima*, 448.
Religiosus. *M. de statu Religiosi*, 1082.
Renovatio spiritus. *M.* 795. P. 800.
Resignatio. *Eius necessitas*, 980. *Resignati pax*. 1121.
Rosarium. *Quomodo legendum*, 1035. *Rosarium Blosii* ë.

S.

SACERDOS. *M.* 816. *Eius dignitas*, 817. *Puritas*, 825. *Indevotio reprehenditur*, 896.
Salus. *Salutis signa seu notæ*, 1016.
Sanctus. *Sancti colendi & quomodo*, 1054.
Sapientia. *Sapientia summa*, 214. *Eius Thesaurus ut acquiratur*, 1128.
Satisfactio. *Satisfactionis opera quæ*, 96.
Scrupulus. *Scrupulorum remedia*, 64.
Scrupulosus. *Exercitium pro scrupulosis*, 1011.
Sensus. *Sensuum custodia*, 323.

ermo. *Qualis esse debeat*,1126.*Pius ferendus*,408. *Fovendus & quomodo*.410.
olitudo. *Solitudo duplex*,446.*Eius necessitas*,447.*Vtilitas*, 449.*Finis*.455.*P.ad eius amorem excitandum*,453.
omnus. *Ante somnum quid agendum*,131.
piritus *Spirituum nota*. 160. 41.P.38.
pes. *Spei actus*,1104.
tatus vitæ. *Electionis necessitas*, 30.*Eligendi modus*, 31. *In eo perseverandum*,30.P.38.
tudium. *Studendi modus*,1052. *Quantâ diligentiâ Religiosis studio incumbendum*,463.*Rectæ intentionis in iis necessitas & signa*,462, *Negligentia in studiis unde*, 463.P. *Studendi*,465.
uperbia.335. *Quid ē.Origo*,336.*Gradus*,347. *Remedium*, 336.*Signum reprobationis*,337.*Punitio ē.*
uperior. *Quantum possit*.438.

T.

TEMPVS. *Eius brevitas,incertitudo,precium*,415.*Vacuum quomodo impendendum*, 416.1055.
Tentatio. *Eius divisio & expugnatio* 248. *Superiori aperienda*,252.258.*Superatæ fructus*,16.*Remedia*,261.*In tentatione quid faciendum*,1056.
Tepiditas *noxia & Deo odiosa*,172.
Tribulatio *via ad cælum*,225.*In eâ quid cogitandum*, 1127.

V.

VANA gloria. *Eam superandi modus*,345.
Virtus.*M*.559.*Quid* 561.*Eius honor quantus*:614. *Eius notæ*,1016.P.565.*M.de virtute acquirenda*,200.
Visus. *Mortificandus*,342.
Vita. *Vita humana fugax*,270.*incerta*,27.
Vita Christi,*continens* 91.*medieationes, quas quomodo Ecclesia per annum distribuat,seu potius Euangelia perspicuè intelliges ex Indice Concionatorum*,763.

Vitium. *Quid?* 562. *Vitiorum remedia*, 194. *M. de vitio extirpando*, 199. *P.* 565.

Vnio cum Deo. *Quæ Deo gratissima*, 670.

Vocatio. *Vocationi parendum*, 272. *Agendæ gratiæ*, 284.

Voluptas. *M.* 390. *Animus interdum relaxandus*, 393. *In Deo quærenda*, 329.

Voluptas carnalis. *Turpis & fœda.* 620. *Amara*, 621. *Fallax*, 622.

Voluptas spiritualis. *M.* 620. *Eius præstantia*, 622 *P.* 626.

Voluntas Dei. *Quæ sit.* 1117. *Nil sine voluntate Dei fit*, 1120.

Voluntas propria. *Quæ, & qui eius effectus*, 304 *mortificanda & quomodo?* ë. *M. de conformitate voluntatis propriæ cum divinâ*, 978 *Conformitas cum voluntate Dei ut acquiratur*, 1120. *P. ad acquirendam conformitatem voluntatis propriæ cum divinâ*, 1008.

Vrbanitas. *Quæ laudanda*, 405.

Z.

ZELVS animarum. *M.* 297. *Excitamenta* ë. *P.* 299.

NDEX LOCORVM.

nde conciones peti possunt singulis Dominicis & Festis, & materia meditationi juxta Euangelia, nam quisque meditans sibi concionator est. Nota verò primum numerum signare paginam, & locum textus petendi è vitâ Christi, hoc pacto Dominicâ I. Adventus. Vide Vitam Christi, pag 784. Quæ compendio sic videbis citata. V. V. Christi, pag. 784. idq; diverso charactere.

Dominica I. Adventus, Vide Vitam Christi, pag. 784. Erunt signa, &c. De extremo judicio, lib. 2. c. 42. p. 584. Item de examine conscientiæ, l. 2. c. 4. p. 186.

Dominica II. V. V. Christi, p 773. Quæ vidistis & audistis, &c. De officio boni pastoris, l. 2. c. 32. p. 467. & c. 17. p. 297. Pauperes Euangelizantur, &c. De humilitate & paupertate, l. 2. c. 23. p. 371. & c. 21. p. 338. Arundinem vento, &c. De constantiâ, lib. 2. cap. 34. pag. 486.

Dominica III. V. V. Christi, p. 768. Miserunt, &c. Tu quis es! De temerario mundi judicio, l. 2. c. 8. p. 231. Confessus est, &c. De fugâ honoris, l. 2. c. 20. p. 326. & c. 21. p. 335. De deserto, de statu religioso, quo deseritur sæculum. l. 3. c. 24. p. 1082. Ego vox clamantis, &c. De officio concionatorum, l. 2. c. 32. p. 467. Cujus non sum dignus, &c. De humilitate, lib. 2. c. 20. p. 326. & c. 21 p. 338. & c. 61. p. 717.

Dominica IV. V. V. Christi, p. 768. Factum est verbum, &c. De solitudine, l 2. c. 30. p. 446. Prædicans baptismum, &c. De pœnitentiâ, lib. 1. cap. 5. pag. 52. & cap. 9. pag. 96. Omnis mons, &c. De humilitate, lib. 2. cap. 20. pag. 336. & c. 21. p. 338. & cap. 37. pag. 532.

Erunt prava in directa, &c. De viâ virtutis facili l. 2, c.39.p.559.& c.4.p.200.& c.45 p.611. & c.46.p.620. & l.3.c.2.p.751.

Dominica infra Octavam Nativitatis. Mirantes super his, &c. De meditatione operum & beneficiorum Dei, l.2.c.48.p.638 & cap. 49 p. 647. & c.35.p 668. & c.35.p.498. & resurrectionem, &c. De regeneratione spirituali, l.1.c.6.p. 62. & c.7.p. 80. & lib.3.c. 5.p 759.& c.21.p.1063. Et in signum cui, &c. De imitatione Christi, l. 3 c. 2.p.751. & l.2.c 47.p.629. & c.57.p.689. Jejuniis, & obsecrationibus, & c.l.1.c. 9.p.96. & c.11 p.121.

Dominica I. post Epiphan. V.V.Christi, p.767. Ascendentibus illis, &c. De festo colendo, l 3.c 10.p. 876. Ecce pater tuus & ego, &c. De curâ filiorum, l.2.c. 29.p 438. Nesciebatis quia in his quæ patris, &c. De statu vitæ deligendo, l. 1.3.p. 30. Erat subditus illis, &c. De obedientiâ, l.2.c. 22.p. 349. Et mater ejus conservabat, &c. De meditandis Dei operibus, l 2.35.p 498. & c.48.p.638. & c 49.p. 647. & c. 62, p.726.

Dominica II. post Epiphaniam. V.V.Christi, p.769. Vocatus est JESVS, &c. de vitandâ gulâ, l.1. c. 9. p. 99.& seq. & p.102. De statu matrimonii, l.3.c.21.p.1063. Vinum non habent, &c. De invocando Deo in necessitate, l 2.c.10.p.248. & c.38.p.550, & c. 50.p. 656. Quodcumque dixerit, &c. De obedientiâ, l. 2.c. 22. p.349.& c.61.p.721. Omnis homo, &c. De mundi fallaciis l.2.c.24.p 390.& l.1.c.10.p.166.

Dominica III. post Epiphaniam. V. V. Christi, p.772. Vide nemini dixeris, &c. Domine non sum, &c. De humilitate, l.2.c 21.p. 338. De sacrâ Communione, l 3.c.6.p.805.& c.8.p.842. & c. 9.p.854. Ostende te sacerdoti, &c. De confessione & cultu sacerdotis, l.1.c.6.p.62.& c 7.p.80.& c.8.p 89.& l 3.c.7.p 816. Illic erit fletus, &c. De æternitate, l.2. c. 43.p.593.

Dominica IV. post Epiph. V. V, Christi. p. 770. Motus magnus, &c. De tribulationibus & tentationibus, l.2.c.10.p. 48. & c.6.p.214. & c.7.p. 223. Quid timidi estis, &c. De fiducia, l.2.c.38. p.550. & c. 37. p.526.& p.542.& c.56.p. 684. Venti & mare obediunt ei,&c.De obedientiâ,l.2.c.22. p.349. & c. 61. p.721.

Dominica V. post Epiph. V.V. Christi, p.774.Dum autem dormirent,&c. De ignaviâ hominis & vigilantiâ diaboli,l.2.c.11.p.262. & l. 2.c. 26.p.414.& c.1.l.2. p.162.& seq. Vis imus,&c.De zelo animarum, l.2. c.16 p.297. Sinite utraque,&c.De tolerandis malis,l.3.c.15.p.946.Colligite zizania,&c.De extremo judicio malorum,l.2.c.42.p.584.

*Dominica VI.post Epiph.*V.V.Christi,p.775.Simile,&c. grano Synapis.De passione Christi, l.3.c.10.p.876. De fide, l.1. c.2.p.18. Simile est fermento,&c. De Communione, ubi corpore Christi fermentamur, l.3.c.6.p.805.& c.8.& 9.De vitâ exemplari, l.2.c. 25. p.404.& sequentibus,& c.28.p.428.

*Dominica Septima.*V.V. Christi, p.781. Illi autem abierunt, &c. Item exit primo manè , &c. De maturâ conversione,l.1.c.4.p.43. & c.3 p.30. Quid hîc statis,&c.De otio,l.2.c..11.p.262.& c.26.p.414.Redde illis mercedem de æternâ beatitudine,l.3.c.27.pag. 1106. & l.2.c.46.p.620.Multi enim sunt vocati,&c. De notis salutis,l 3.c.18.p.1016.

Dominica Sexagesima. V.V.Christi,p.774.Qui habet aures audiendi, &c. De lectione piâ,l. 2.c. 33.p.477. Quod supra petram, &c. De consuetu dine peccati, l.2.cap.10.p. 252. & sequentibus. Quod autem in spinas, &c. de moderandâ cupiditate bonorum,& eorum u u,l,2.c.23.p.358.& sequentibus, & cap.24. p.390.Aliud sexagesimum,de Viduitate, l.3.cap.22. p.1071.

Dominica Quinquagesima, V.V.Christi, p.782. De passione

ne Domini, lib 3.c.10.p.876.& lib.2.c.54.pag.671. Ipse verò multò magis, &c. De constantiâ in difficultatibus, libr. 2. cap. 10. pag. 248. & cap. 34. p.486.

Dominica primâ Quadragesimæ. V.V.Christi, p.768. Ductus est, &c. De tentationibus, l.3.c.10.pag.248. Et cùm jejunasset, &c.lib.1.c.9.p.96. Non de solo pane, &c.l.2.c.33 p.477 Hæc omnia tibi dabo, &c. De fallaciâ mundi, l.2 c.1.p.161.& sequentibus. Ostēdit ei omnia regna mundi. De superbiâ, l.2.c.21.p.335. De moderandâ cupiditate bonorū, p.358.& c.61.p.718.

Dominica secundâ quadragesimæ V.V.Christi, p.776. Duxit eos in montem excelsum seorsum. De statu Religioso, l.3 c.24 p.1082. De solitudinis bono, l.2.c.30. p.446. De viâ virtutis, l.2.c.4.p. 200. & l.2.c.39.pag. 559.& c.45 p.611.& c.46.p.620 & lib.3.c. 2.p.731 & toto, c.3.& 4. Bonum est nos, &c. De amore cælestium, l. 1.c.1.p.3.& lib.3.c.27.p.1106. Hic est filius meus, &c. De imitatione Christi, lib.3.c.2 ca.47. pag.629.& c.57.p.689.& lib.3.c. 2.p.751. & l.2.c.22. p.349.

Dominica tertiâ quadragesimæ. V.V.Christi, p.774. Ipsum erat mutum. De Confessione, l.1.c.6.p.62. Item, de gratiarum actione, l.2.c.58.p. 694. Ipse autem ut vidit, &c. De præsentiâ Dei, l.3.c.12.p. 914. Omne regnum in se, &c. De pace servādâ, l.2.c. 7.p.223 & l.3. c.14.p 937.& toto capite, 15.& c 17.p.978. Qui non est mecum, &c. De hæreticis, l.1 c.2 p.22.& seqq.

Dominica quartâ Lætare, V.V.Christi.p.775. De pace animi, l.3.c.17.p 978.& l.2.c.45 p.611. De gaudiis ex virtute, c.46.p.620. De purâ intentione, ex quâ magna & solida lætitia l.3.c 1.p.898. Vnde ememus panes, &c. De eleemosynâ, l.1.c 10, p.104. De Dei ergà nos curâ, l.3.c.17.p.980. & l 2.c.38. p.550. Cùm cognovisset, &c. De fugâ honoris, l.2. c.20.p.326 & c.21. p.335.& sequentibus.

Dominica Passionis, V.V.Christi,p.777. De peccato,l.2. c.9.p.243.&l.1.c.7.p.81 & 86.&l.2.c.10.p.252.& sequentibus. Nónne benedicimus,&c. De detractione,judiciis temerariis,l.2.c.28.p.429.& seq.&p.436. &l.2.c. 8. De contemnendis hominum judiciis, p. 231.Qui ex Deo est verba Dei audit,&c.De lectione piâ, l,2.c.33.p.477.De inspirationibus Dei audiendis. Ibidem, Quis ex vobis, &c. De monitore eligendo,l.2.c.27.p.419.JESVS autem abscondit, &c. De fugâ vindictæ,l.3.c 15.p.946.

Dominica Palmarum. V.V.Christi,p.783. Christus insidens asinæ commendat modestiam,l.2.c.25.p.404. De imitatione Christi,l.2.c.47.p.629.& c.57.p.689. & l.3.c.2 p.751.Dicite quia Dominus,&c. De misericordiæ operibus,l.1.c.10. p.104. & l.3.c.14.p.937. Venit Rex tuus, &c. De humilitate & paupertate, l.2 c.20.p.326. & c.21.p.338.& c.23.p.371. & c.61.p. 718.& seq.

Dominica Pascha. V.V.Christi,p.787. Emerunt aromata, De oratione, lib.1.cap 11.pag.115. & lib.2.cap.35. pag.498. & cap 50. pag. 656. & cap. 62. pag. 726. De aromate virtutum, lib. 2. cap. 39. pag. 559. De liberalitate, lib.1.cap.10. pag. 104. & lib. 2. cap.23. pag.383. Et valde mane, &c. lib.2.c.14. De fervore Sanctorum,pag.280.& lib 2.cap.11.pag.262.& c. 44.p.602.& l 2.c. 61 p.725. & l.3 c.4. p.790. Quis revolvet,&c, De fortitudine animi & fiduciâ, lib.2. cap.7.pag.223.& c.10 p 248.& c.34.p. 486.& lib.2. c 38 p.550.

Dominica in Albis. V.V.Christi,p.788. Cùm esset serò, &c.De spe non deponendâ, lib. 2. cap.34 p.486.& c.37.p.526.& cap.38.p 550. & c. 56 p. 684. Pax vobis,lib.2 cap.45.pag.611.& c.46.p 620. & l.3 cap.17. p.978. Gavisi sunt, &c. De gaudio spirituali, lib. 2. cap.46.pag.620. & cap.59.pag 701. Quorum remiseritis,&c.De cõfessione,l.1.c. 6.p.62.& c.7.p.80. & c.8.

Relictis omnibus,&c.De abnegatione sui,& mūdi, l 2.c.18.p.302.& c.19.p.311.& c. 23.p. 358.& seq.c.61. p 718.

Dominica V. post Pent. V. V. Christi, p.772. Nisi abundaverit,&c.De hypocrisi,l.1.cap.7.p.85.& seq.& de perfectione,l.3.c. .p.745.& c 2.p.761. & c.4.p.790. Qui irascitur,&c.De ira & charitate fraternâ, l.2.c. 61.p 715.& l.3.c.14 p.937.& c. 15. p.946.& l. 2.c.7.p. 223.& seq.

Dominica VI post Pent. V.V. Christi,p.775. Cùm turba multa,&c.De operibus misericordiæ,l.1.c.10.p.104 & l.2.c.54.p.672.& c 61.p.715 & l.3.c.14.p.937.Iam triduò sustinent me,&c. De perseverantiâ, l.2.c.34. p.486.Non habent quod manducent,&c. De jejunio,l.1.c.9.p.96.

*Dominica VII.post Pent.*V.V. Christi,p.772.Attēdite,&c. De hæreticis,l.1.c.2.p.18.& seq.& hypocrisi, l.1 c 7. p.85.& seq.Mala arbor malos,&c De mortificatione,l.2.c.18.p.302.& c.19.p.311.Omnis arbor,quæ nō facit,&c. De pœnâ peccati, l.2.c.9.p.243.& c.10.p. 252.& seq.& l.2.c.41.p.577.& c.43.p.593.Non omnis qui,&c.De operibus bonis,l.1.c.13.p.145 & l.2. c.5.p.203.& c.22.p.349.& cap.14.p.280.& l.3.c.1.p. 745.& c.4.p.790.& c.27.p.1106.

*Dominica VIII.*V.V.Christi, p.780. Homo quidā, &c. De divitiis,l.2 c.23.p.358.& seq.& c.61.p. 718. Redde rationem,&c.De examine sui,l.1.c.6.p.62 & seq. & l.2.c.4.p.186.& c.12.p.270. Ait autē villicus, &c. De deliberat.vitæ,l.1.c.3.p.30. & l.2.c.1.p.158. Quia filij hujus sæculi, &c. De prudentiâ filiorum sæculi, l.2.c.40.p.568.& c.11.p.262.c.14.p.280. Facite vobis amicos,&c.De eleemosynâ,l.1.c.10.p.104.

Dominica IX. Videns civitatem,flevit,&c. De deflendis peccatis,l.1.c.4.p.43.& c 5.p.52.& l.2.c.55.p.678.Venient dies in te,&c. De dilatione conversionis, l.1.c. 4.p.43.& l.2.c.12.p.270.& c.13.p.276.& c.41.p.577.

Scriptum est quia domus, &c. De orando in templo, l.1.c.c.11.p.115.& c.12.p.133. & l.3.c.9.p.865.
Dominica X.V. V.Christi, p. 781. Dixit Iesvs ad quosdam, &c. De superbiâ & amore sui, l.2.c.21, p.335.&c. 19.p.311. De confidentiâ in Deũ, l. 2.c.38.p.550. Percutiebat, &c. De contritione, l.1.c.5.p.52.& c.6.p.63. & c.7.p.80.& l.2.c.55.p.678. Omnis qui se exaltat, &c.l.2.c.21.p.335.& c.37.p.532.& c.61.p.717.
Dominica XI. Apprehendens eum, &c. De conversatione noxiâ fugiendâ, l.2.c.25.p.408.& c. 28.p.428. Suspiciens in cælum ingemuit, &c. De peccatoris statu, l.1.c.7.p.81.& seq.& l.2.c.10.p.252.& seq.& l.2. c 9.p.243. Admirabantur, dicentes, &c. De admiratione & de fide, l.2.c.53.p.668.& l.1.c.2.p.18.& l.2. c,52.p. 663.
Dominica XII. V.V.Christi, p.778. Et ecce quidã legisperitus, &c. De doctrinâ jungendâ cũ pietate, l.2 c. 31.p.458. Diliges Dominum, &c.l.2.c.37.p.528. & c. 60.p.708.& l.3.c.13.p.925. Et proximum tuum, &c. De charitate proximi, l.2.c. 61.p. 715. & l.3.c.14.p. 937.& c.15.p.946. Videns eum misericordiâ, l.1.c. 10.p.104.& l.2.c.54.p.672.& l.3.c.14.p.937.
Dominica XIII. V.V.Christi, p.777. occurrerũt & levaverũt, &c. De diligẽtiâ spirituali, l. 2.c.11.p.262.& c.14. p.280.& c.44.p.602.& c.61 p.725. Ite ostendite, &c. De cõfessione, l 1.c.6.p.62.& c.7.p.80. Regressus est &c. De gratitudine, l.2.c.3.p.179.& c.58.p.694. Surge, vade, &c. De fide, l.1.c 2.p.18.& l.2.c.52.p.663.
Dominica XIV. V.V.Christi, p.792. Non potestis Deo, &c. De avaritiâ, l.2.c.23.p.368. Ne solliciti sitis, &c. De confidentiâ in Deum, l.2.c.38.p.550.& l.3.c.17. p.978. Quærite primum, &c. De beatitudine, l.1.c.1. p 3.& l.3.c.27.p.1106.
Dominica XV. V.V. Christi, p.773. Ecce defunctus, &c. De mortis memoriâ, l.2.c.12.p.270. & c.13, pag. 276. & ca.41.p.577. Et hæc vidua erat, &c. De viduitate, l.3.

l.3 c.22.p.1071. Adolescens tibi dico,&c. De Dei vocatione,l.1.c.3.p.30.& c.4.p.43.

Dominica XVI.post Pent. V.V.Christi,p.779. Et ipsi observabant eum,&c. De invidiâ & reprehensione,l.2.c.27.p.419. Cùm invitatus fueris,&c. De ambitione,l.2.c.20.p.326. Omnis qui se exaltat,&c. De humilitate,l.2.c.37.p.532.& cap.21.pag.335. & cap. 61.p.717.

Dominica XVII. post Pent. V.V.Christi, p.784. Quod est mandatum magnum in lege, &c. De perfectionis studio lib.3.c.1 p.745.& c.4.p.790. Vide Dominicam 12.

Dominica XVIII. post Pent. V. V. Christi, p. 770. Offerebãt ei paralyticum,&c. De curâ proximorum,l.1.c.10.p.104.& l.3.c.16.p. 937. Videns JESVS fidem, &c. De fide & fiduciâ,l.2.c.38.p.550. & l.2.c.52.pag.663.& c.56.p.684.& l.1. c. 2.p.18. Vt quid cogitatis, &c. De Dei præsentiâ,l.3.c 12.p.914. Videntes autem turbæ,timuerunt &c. De timore Domini & admiratione,l.2.c.13 p.276.& c.53.p.668.

Dominica XIX.post Pent. V.V.Christi, p. 783. Illi autem neglexerunt,&c. De ingratitudine & negligẽtiâ,l.2.c.4.p.186.& l.2.c.3.p.179 & c 58.p.694. & c.11.pag.262. Alius in villam suam,&c. De contemptu rerum humanarum,l.?.c.63.p.358.& seq & c.24.p.390. & c.61.p 718. Reliqui tenuerunt servos,&c. De persecutoribus Ecclesiæ,l.2.c.15.p.286. Quoscumque inveneritis,&c. De zelo animarum, l.2. c.17.pag. 297. Mittite eum in tenebras,&c.l.2. c.41.p 577. & c. 43.p.593. Multi sunt vocati,&c.l. 1.c 3.p.30. & l.3.c.18. De notis salutis,p.1016.

Dominica XX.post Pent. V.V. Christi, p.770. Cùm audisset, quia,&c. De occasione boni captandâ,l.2.c.4 p.199.& c.19.p.325. Rogabat ut descenderet,&c. De curâ familiæ,lib.2.c.29.p.438. Incipiebat enim mori,&c. De maturâ conversione, l. c.4.p.43.& lib.2.

c.12.

c.12.p.170.& c.13.p. 276. Nisi signa & prodigia,&c. De curiositate, l.2.c.18.p.321.& c.19.p.312.

Dominica XXI.post Pent. V. V.Christi, p 777. Simile est, &c.Qui voluit rationem ponere, &c. De examine conscientiæ,l.2.c.4.p.186. De consideratione agendorum,c.5.5.p.203.& l 3.c.20.p.1042.Oblatus est ei unus qui &c.De satisfactione,l.1.c.9,p.96.& c.10.p. 104.Jussit eum Dominus venumdari,&c. De miseriâ peccatorum,l.2.c.10.p.252.& seq. & l. 2.c. 9.pag. 243.Sic & pater meus,&c.De charitate,l.3.c.15.pag. 946.& c.14.p.937. & l.2.c 61.p.715.

Dominica XXII.post Pent. V.V.Christi,p.784. Magister scimus quia verax es,&c.De veracitate & hypocrisi, l.1.cap 7.p.84. Non enim respicis personam hominum,&c. De contemnendis hominum judiciis, l.2. c.8.p.231.Reddite quæ sunt Cæsaris, &c. De Obedientiâ,l.2.c.22 p.349.& c.61.p.721.

Dominica XXIII. post Pent. V.V.Christi,p.771. Filia mea modò defuncta est,&c.De morte,l.2.c.12.p.270. & c.13.p.276.& cap.41.p.577.Si tetigero tantum fimbriam,&c.De communione,l.3 c. 6.p.805 & cap.8. p.842 & c.9,p.854. De fide & fiducia,l.2.c.38. pag. 550.& c.50.p.656.& c. 56.p.684. & l.1.c.2. p.18. & l. 2 c,37.p.523 Et deridebant eum, &c. De mundi ludibriis circa pia,l.2.cap.1 pag.160.& seq.& lib.2.c.8. p.231.

Dominica XXIV. Surgent Pseudoprophetæ, &c. De hæreticis & fidei constantiâ, l.1.c.2.p.18.& l.2.c.34. pag.486. Videbunt filium hominis,&c.De judicio, l.2.c.42.p.584.

IN *festo S Andreæ.* Vide Vitam Christi, p.769. Faciã vos fieri, &c. De zelo animarum, l.2.c.17. p.297. Continuò relictis retibus, &c. De obedientiâ promptâ, & abnegatione sui, l.2.c.19 p.311.& seq.& c.22.p.349.

S.Nicolai. Vni dedit quinque talenta, &c. De beneficiis Dei variis, l.2.c.48.p.638. Post multum verò temporis, &c. De tempore servando, l.2.c.26.p.414. Qui unum acceperat abiens, &c. De acediâ, l.2.c.11.p.262 Quia super pauca, &c. De amore cælesti, l.3.c.27.p. 1106.& l. 2.c.43.p.593.

S.Thomæ. Thomas non erat cum eis, &c. Conversatio cum bonis quærenda, l.2.c.25.p. 408. & seq. & l.2. c.28 p.428. Vidimus Dominum, &c. De gaudio spirituali, l.2.c.46.p.620.& c.59. p.701. Infer digitum tuum huc, &c. De passionis memoriâ, l.3. c.10. pag. 876. Beati, qui non viderunt. De fide, l.1.c.2.p.18. & l.2.c.52.p.663.

In Nativitate Domini. V.V.Christi, p.766. Exiit edictũ, De obedientiâ, l.2.c.22.p.349. Ecce euangelizo, &c. De nativitate Domini, l.2.c.36.p.517. Invenietis infantem, &c. De paupertate & imitatione Christi, l. 2.c.23.p.371.& c.47.p.629.& l.3.c.3. p. 766. Et in terra pax hominibus, &c. De pace, l.2.c.45.p.611. & c.46.p 620.& l.3.c.17.p.978.

In festo Sancti Stephani. V.V.Christi, p.784. Et ex illis occidetis, &c. De persecutionibus Ecclesiæ, l.2.c.15.p. 286. De tolerandis malis, l. 2.c.6.p.214. & c.7.p.223. & c.61.p.723. Quoties volui congregare, &c. De Dei providentiâ, l.3.c.17.p.979.& seq. Ecce relinquetur domus, &c. De maturâ conversione, l.1.c.4.p.43. & seq.& c.5.p.52.

S.Ioannes Euang Dixit JESVS Petro, sequere me. De imitatione Christi, l.2.c.47.p.629.& c.57.p.689.& l.3.c. 2.p.75. Quid ad te? de curiositate, l.2.c.19.p.321. Exiit sermo

sermo iste,&c. De mortis medit, l.2.c.12.p.270.& c. 41.p.577.

S.Innocentium. V.V. Christi, p.767. Angelus Domini apparuit, &c.De pace animi, l.3.c.17 p.978.& l.2.c. 45.p.611.Iratus est valdè,&c.De ambit.l.2.c.20.p.326

Circumcisionis Domini. V.V.Christi,p.766.De circumcisione spirituali,l.2.c.18.p.302. & c.19.p.311. De notis salutis,l.3.c.18.p.1016.

Epiphaniæ Domini. V.V.Christi, p.756. Vidimus stellam, &c.De obediendo vocationi divinæ,l.1.cap.3.p.30. Audiens Herodes Rex, turbatus est, &c. De ambitione,l.2 c.20.p.326.Et responso accepto, &c. De emendatione vitæ,l.1 c.4.p.43. & seq.& c.5.p.52.& l.2.c.4.p.199.

In festo conversionis S.Pauli. Ecce nos reliquimus, &c. De perfectione,& passionibus domandis,l.2 c.19.p.311. & l.3.c.1.p.745.& seq.Omnis qui reliquerit,&c. De statu Religioso,l.3.c.24.p.1082 Cētuplum accipiet, &c.De gaudio spiritus,l.2.c.45.p.611.& c.46.p.6 0. & c.59.p 701.De gaudio æterno,l.3.c.27.p 1106 Omnis qui,&c.propter nomen meum, &c. De intentione purâ,l.3 c.11 p.898.

Purificationis. V.V.Christi, p.797. Sicut scriptum est in lege,&c De obedientiâ,l.2.c.22.p.349.Tulerunt IESVM ut sisterent,&c.De familiâ ordinandâ, l.2.c.29. p.438.Homo iste justus & timoratus,&c.De timore Domini,l.2.c.13.p 276. Nunc dimittis servum, &c. De morte,l.2.c.41.p.577.

In Catedrâ S.Petri. Vide festa SS. Petri & Pauli.

S.Mathæi. Abscondisti hæc à sapiētibus,&c De prudētiâ sæculi,l.2.c.40.p.568. Venite ad me omnes, &c. De pœnitentiâ,l.1 c.4.p.43.& c 5.p.52.De Communione,l.3 c.8.p.842.& c.9.p.854. Discite à me,quia, &c.l.2.c.21.p.338.Et invenietis requiem,&c.De pace,l 2.cap.45.pag.611. & c. 46.pag.620. & l.3.ca.17. pag.978.

Annuntiationis. V.V.Christi, p.765. Missus est ad Virginem,&c.De castitate, l.2.c.24.p. 396. & l.3.c.23.p. 1076. Et de Imitatione B.Virginis, l.3.cap.19.pag. 1024. Cogitabat qualis esset, &c. De deliberatione & notis spirituum, l.2.c.1.p. 158. & seq. Quomodo fiet,&c.De perseverantiâ in propositis, l.2 c.34. p.486.

Feria 2.Paschæ. V.V.Christi,p.788 Vir propheta potens in opere & sermone.De Concionatoris officio, l.2, c.32.p.467.Nónne hæc oportuit,&c. De patientiâ, l.2.c.6.p.214.&c.7.p.222.& 61.p 723. Et de imitatione Christi,l.2.c.47.p.629. & c.57.p.689.& l.3. c, 2.p.751.& toto capite tertio: Aperti sunt oculi, &c. De effectu Communionis, l.3.c. 6 p. 805. & c.8.p. 842.& c.9.p.854.Et surgentes eâdem horâ. De fervore Sanctorum,l.2.c.14 p.280. & c 44.p.602.& c. 61.p.725.

SS.Philippi & Iacobi. V.V.Christi, p.785. Non turbetur cor vestrum de passionibus domandis, & pace animi,l.2.c.19.p.311.& l.3 c.17.p 978.De fiduciâ & orat. l.2.c.38.p.550.c.37.p.523.& c.46.p.720 & l.1.c.11.p. 115.& c.12.p.133. Ego sũ via,&c. De imitatione Christi,l.2.c.47.p.629.& 57.p.689.& l.3.c.2 p.751.

Inventionis S.Crucis. V.V.Christi,p.769. Nisi quis renatus fuerit,&c. De renovatione mentis & confessione,l.1.c 5.p.52.& c.6 p.62 & c.7 p 80.&l.3.c.5 p.795 & c.20.p.1042.Et sicut Moyses,&c. De cruce & eâ ferendâ,l 3.c.10.p.876.& l.2.c.6.p.214. & seq.

Ascensionis Domini. V.V.Christi,p 789.Exprobravit incredulitatem,&c. De correptione, l 2.c. 27.p.419. Qui crediderit,&c De fide,l.1.c.2.p.18. & l.2.c.37.p. 325. & c.52.p.663.Illi autem profecti prædicaverunt &c.De zelo animarum, l.2.c.17. p.297. & c.32. pag. 467.

Feria 2. Pentecostes. Qui malè agit,&c. De peccati horrore,l.2.c.9.p.243.& seq. Sic Deus dilexit,&c. De

Sacro audiendo, ubi iterum dat nobis filium, l.3. capite quod est ante decimum, p 864.
Festo corporis Christi. De communione, l.3.c.6.p.806.& c.8.p.842.& c. 9.p.854. Et de præparatione ad Sacrum pro Sacerdote, l.3.c.7.
In Nativitate S.Ioannis Bapt. V.V. Christi, p.766. Et loquebatur, benedicens Deum, &c. De gratitudine, l.2.c 3.p.179.& c.58.p.694. De educatione liberorũ, l.2.c.29 p.438.& De matrimonio, l.3.c.21.p.1063.
In festo SS.Petri & Pauli V.V.Christi, p.776. Tu es Christus Filius, &c. De fide, l.1.c.2.p.18.& l.2.c.37 p.523.& c.52. p.663. Quem dicunt homines, &c. Vos autem, &c. De monitore deligendo, l. 2 c.27.p.419. Portæ inferi non prævalebunt, &c. De Ecclesiâ, l.2.c.15.p. 206 Quodcunque ligaveris, &c. De confessione, l.1. capite 6.pag.62. & capite 7. pag.80. & capite 8. p.89.
In visitatione B.Virginis. V.V. Christi, p 763. Exurgens Maria abiit, &c. De imitatione B. Virginis, l.3.c. 19. p.1024. De charitate proximi, l.2.c. 61.p.715, & l.3.c. 14.p.957.
In festo S. Mariæ Magdalenæ. V.V. Christi, p.773. Stans retro pedes ejus lacrymis, &c. De contritione, l.1.c.5. p.52.l.2.c.55.p.678. Remittuntur ei peccata, &c. De amore Dei, l.3.c.13.p.925. & l.2. c. 9 p.243. & seq. & ca.10.pag. 352. & l.2.cap. 37. pag. 528. & c.60. pag. 708.
S. Iacobi. V.V.Christi, p.782. Dic ut sedeant, &c. De ambitione, l.2.c.20.p.326. Nescitis quid petatis, &c. De petitione, & resignatione, l.1. c.11.p.115.l.2.c. 50. pag.656. & cap. 61.p. 716. Potestis bibere calicem, &c. De imitatione Christi, l.2.c.47.p.629. & l.3. c.2. p.751.
Sancti Laurentii. V.V. Christi, p. 783. Nisi granum frumenti, &c. De mortificatione, l.2. c. 18.p.302. & c. 4.p 199. Qui amat animã suam, &c. De passionibus doman-

domandis,l.2.c.19.p. 311. Si quis mihi miniſtrat, me ſequatur, De imitatione Chriſti, l.2.c.47.p.629.& c. 57.p.689.& l.3.c.2.p.751.

Aſſumptionis B.Virginis, V. V. Chriſti,p.778.Sedēs ſecus pedes Domini, &c. De contemplatione & meditatione,l.2.c.35.p.498.& c.62.p.726. & l 3.c.16.p.958. Martha,Martha,ſollicita es,&c. De pace animi, l.3. c.17.p.978.

S.Bartholomæi, Erat pernoctans in oratione,&c.De perſeverantiâ,& oratione,l.1.c.11.p.115.& c.12.p 133.& l. 2.c.24.p.486.& c.50.p.656. Et multitudo copioſa, &c.De fervore,l.2.c 14 p. 280.& c.61.p 725. Omnis turba quærebat,&c.De communione,l.3.c.6.p.805. & c.8.p 842.& c.9 p.854.

S.Matthæi, V. V.Chriſti, pag.771. Et ſurgens ſecutus eſt eum,&c.De Chriſto ſequendo,l. 1.c.3.p.30.l.2.c.47 p.629.& l.3.c.2.p.751.Quare cum publicani &peccatoribus,&c.De judicio temerario,l.2.c.8.p.231.De zelo alimarum,l.2.c.17.p.297.

S.Michaelis, V.V.Chriſti, p.776. De colendo Angelo Cuſtode,l.1.c.11.p.132. Quicumque ergo humiliaverit,&c.De humilitate, l.2.c. 21.p.335. & c.37.p.532. & c.61.p.717. Qui autem ſcandalizaverit, &c. De converſatione,l.2.c.25.p. 404. Si manus tua vel pes tuus,&c. De mortificatione, l.2.c.18.p.302. & c.19. p.311.& c.4.p.199.

SS.Simonis & Iudæ, V.V.Chriſti, p.786. Hæc mādo vobis,ut diligatis invicem,&c. De charitate proximi,l. 2.c.61.p.715.& l.3.c.14.p.937.& ca 15.p. 94[illegible]. Si de mundo fuiſſetis, &c. De ponendo affectu terrenorum,l.2.c.23.p.358.& ſeq.& c.61 p.718. Si me perſecuti ſunt,&c.De patientiâ,l.2.c.6.p.214. & cap.7.p. 223.

Omnium Sanctorum, V.V.Chriſti, p. 771.Beati pauperes,&c.l.2.c.23.p 371.Beati qui eſuriunt, &c. De deſiderio perfectionis, l.2.c.2.p.168. & l.3.c.1.p.745.&

c.4.p.790 Beati misericordes, &c.l.1.c.10.p.104. & l.3.c.14.p. 937. Beati qui lugent, &c. Consolatio animæ afflictæ l.3.c.17.p 1015. De notis salutis, l.3.c. 18 p.1016. De gloriâ Sanctorum, l.3.c.27 p.1106.

S. Martini, V.V. Christi, p.779. Vt qui ingrediuntur, lumen, &c. De modestiâ, l.2.c.25.p.404.& c.28.p.428. Si oculus tuus simplex, &c. De intentione rectâ, l.3. c.11.p.898. De benignitate in pauperes, l.1.cap. 10. p.104.

S. Catharinæ, V. V. Christi, p.785. Simile &c. Decē virginibus, &c. De castitate, l.2.c.24.p.396.& l.3.c.23.p. 1076. Moram autem, &c. Dormitaverunt, &c. De acediâ, l.2.c.11.p.262. Vigilate itaque quia nescitis, &c. De præparatione ad mortem, l.3.c.26.p.1091. & l.2.c.12.p 270.& c.13.p.276.& c.41.p.577.

Hactenus habes quæ Euangelia Festis, & Dominicis, quæ item materiæ ijsdem assignari possint juxta Ecclesiæ ritum. Nunc quia eadem, & insuper alia complura in ferijs & aliis diebus ab Ecclesiâ leguntur, ideo quæ, & quibus id fieri præcipiat, hîc tibi declarabitur.

Feria IV.4.temp. Advent. Euangelium est idem quod in Annuntiatione. *In Advent.* *Decemb.*

Feria VI. 4. temp. Advent. idem quod in Visitatione.

Sabb.4.temp. Advent. V.V. Christi, 768.

In vigiliâ Nativ. Dom. V.V. Christi, p.765. *Ianu.*

Infrâ Octavam Nativitatis Domini. De Pastoribus. V.V. Christi, p.766. *Febr.*

In festo S Agathæ, idem quod Domin. 8. post Pent. *5. Hebr.*

In festo S. Josephi, idem quod in vigiliâ Nativitatis Domini. *Martij 19.*

Feria V post Cineres, idē quod Domin 3. post Epiph. *Quadragesima tempore.*

Feria III. post Dominicam I. Quadrag. idem quod Dominic. 9. post Pent.

Feria VI. post Dominicam I. Quadrag. V.V. Christi, p. 771.

Sabb. 4. temp. Quadrages. idem quod Dominic. 2. Quadrag.

Feria V. post Dominicam II. Quadrag. V.V. Christi, p. 781.

Sabb. post Dominicam II. Quadragesimæ, V.V. Christi, p. 780.

Feria VI. Ante Dominic. Lætare, V.V. Christi, p. 769.

Feria V. post IV Domin. Quadrag. idem quod Dominic. 15. post Pent.

Feria V. post Dominicam Passionis, idem quod in festo S. Mariæ Magdalenæ.

Feria III. & IV. Majoris hebdomadæ idem quod Dominic. in Palmis.

Pascha. tempore. Sabb. sancto idem quòd in die Paschæ.

Feria 3. post Pascha. Idem quod Ascensione.

Feria 4. post Pascha idem quod in festo S. Joannis Euangelistæ. V.V. Christi, p. 788.

Feria 5. post Pascha, V.V. Christi, p. 787.

Feria 6. post Pascha Idem quod in festo S. Thomæ vel SS. Trinitatis.

25. Aprilis. Sabb. in albis quod in die Paschatis.

In festo S. Marci idem quod in vigilia S. Andreæ, V.V. Christi, p. 796.

6. Maij. In Litaniis. V.V. Christi, p. 778.

In festo I. Ioannis ante portam Latinam idem quod in festo S. Iacobi.

11. Iunii. In festo S. Barnabæ idē quod in festo Simonis & Iudæ.

Pentecostali tempore. In vigiliâ Pent. idem quod in die Pent.

Feria IV. 4. temporum Pent. idem quod in festo corporis Christi.

28. Iunij. Feria VI. post Pent. idem quod Domin. 18. post Pent.

In vigilia SS. Petri & Pauli, p. 789. & idem quod in festo S. Ioannis Euang.

30. Iunij. In commemoratione S. Pauli idem quod in vigiliâ S. An-

Andreæ, V.V. Christi, p.769.
n festo S. Matthæ idem quod in assumptione. 29. Iulij.
Transfigurationis Dom. idem quod Dom. 2. Quadrag. 6. August.
n vigiliâ & festo S. Matthæi: V.V. Christi, p.778. & idem quod Dominica 3. post Epiph. 21. Sept.
n festo S. Francisci: V.V. Christi, p.778. 4 Oct.
n festo S Lucæ idem quod in vigiliâ S. Andreæ: V.V. Christi, p.769. 18. Octob.
n festo S. Gregorii Thaumaturgi idem quod Dom. 9. post Pent. 17. Novem.

Communia de Sanctis, &c.

n vigiliâ unius Apostoli idem quod in festo S. Simonis & Iudæ.
De martyribus idem quod 3. Dominica post Pascha, & V.V. Christi, p.786.
De pluribus Martyribus idem quod in vigilia S. Andreæ, V.V. Christi, p.796.
De Confessore Pontifice, V.V. Christi, p.785.
De Virgine & Martyre, De virgine tantum de Sancta nōn virgine, & in communi Virginum, idem quod Dom. 6. post Epiph.
In dedicatione templi, V.V. Christi, p.782.
Pro infirmis idem quod Dom. 3. post Epiph.
Pro defunctis idem quod in festo corporis Christi.

SVM-

SVMMA PRIVILEGII CÆSAREI.

FERDINANDVS, divinâ favente clementiâ, electus Rom. Imperator, ſemper Auguſtus diplomate ſuo ſanxit, ne quis librum cui nomen VIA VITÆ ÆTERNÆ, *auctore R.P. Antonio Sucquet, Soc.* JESV *ſacerdote*, per totum Romanum Imperium, aut regna ac provincias Imperio ſubjectas præter Typographi, quem ad hoc ipſe deligere voluerit, voluntatem, intra decennium imprimat, vel imprimi curet. Qui ſecùs faxit, præter exemplarium confiſcationem, decem marcharum auri puri fiſco Cæſareo inferendarum pœnâ multabitur, uti latiùs patet in litteris datis Viennæ, die VI. Martij, Anno M. DC. XX.

Signat

FERDINANDVS.

Ad mandatum S. Cæſar. Majeſtatis proprium,

Vt. I. L. Von Vlm.

R. Queſtenberg.

SVMMA PRIVILEGII.

PHILIPPVS IV. Dei gratiâ Rex Castellæ, Legio-
nis, Arragoniæ, utriusque Siciliæ &c. Archidux
Austriæ, Dux Burgundiæ, Lotharingiæ, Brabantiæ
&c. Comes Flandriæ, Arthesiæ &c. Diplomate suo
vinxit ne quis citra voluntatem HENRICI AERTSSENS
Typographi Antuerp. librum cui titulus est VIA
VITÆ ÆTERNÆ à R. P. *Antonio Sucquet, Soc.* IESV,
in Provincia Flandro Belgica Provinciali edita, proximo
sexennio imprimat alibíve impressum in hasce ditio-
nes invehat venalemve habeat. Qui secùs faxit, con-
fiscatione librorum, & aliâ gravi pœnâ multabitur, uti
latius patet in litteris datis Bruxellæ 4. Maij 1629.

Signat

Steen-huyse.

ANTVERPIÆ,
Ex Typographiâ
HENRICI AERTSSENS
ANNO 1630.
Cum gratiâ & privilegio Cæsareæ Majestatis, ac Regis Hispaniarum.

